ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΡΑΚΤΙΒΑΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ Δ΄ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ΤΟΜΟΣ Ε΄.

Συνεδρ. ΡΟΘ΄ τῆς 11 Μαΐου 1925—Συνεδρ. ΣΙΔ΄ τῆς 30 Ἰουνίου 1925.

ΒΟΥΛΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
1926

ΤΟΜΟΣ Ε'.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟΘ'

τῆς 11 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Μετὰ τοῦτο ὁ κ. **Πρόεδος** ἀνακοινοῖ τὰ ἑξῆς·

— Τὸ Προεδρεῖον ἐθεώρησε καθῆκόν του νὰ συμμετάσχῃ ἐξ ὀνόματος τῆς Συνελεύσεως εἰς τὰς τελετάς, αἵτινες πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ὠργανώθησαν ἐπὶ τῇ ἑκατοστῇ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου τοῦ Σανταρρόζα.

Ἐπὶ τούτῳ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Συνελεύσεως κ.Κ. Ἀλαδάνος μεταβὰς ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Συνελεύσεως κατέθηκε κλάδον δάφνης εἰς τὸ ἐν Σφακτηρίᾳ κενοτάφιον καὶ ἐξῆρε καταλλήλως τὰ κατέχοντα τὸν ἑλληνικὸν λαὸν αἰσθήματα ὑψίστης τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸ εὐγενὲς τῆς Ἰταλίας τέκνον, τὸ ὁποῖον ἔπεσε μαχόμενον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπεσφράγισε διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ θανάτου του τοὺς μεταξὺ τῶν δύο Ἐθνῶν ἀδελφικοὺς δεσμούς.

Ἀνακοινοῦνται κατόπιν αἱ ἑξῆς ἀναφοραί·

Κατάδικοι φυλακῶν Κομοτηνῆς, οἵτινες ἀπεφυλακίσθησαν ὡς ὑπαγόμενοι εἰς τὴν 3 παράγ. τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου 3286, συνελήφθησαν καὶ αὖθις, καὶ παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέριμνα διὰ τὴν ἀποφυλάκισίν των.

Ὁ προσφυγικὸς συνοικισμὸς Καισαριανῆς αἰτεῖται τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν μελῶν του.

Ὁ σύνδεσμος τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἀρθῇ τὸ ἄρθρον 96 τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ἐπιτροπὴ ἀποστράτων ἀξιωματικῶν ἀποστέλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συντάξεως κλπ.», καὶ παρακαλεῖ ὅπως γίνῃ δεκτή.

Ἡ Ἐλευθερία χήρα Γεωργ. Κουσουρέλη παρακαλεῖ ὅπως λυθῇ τῆς ἐπιτάξεως ἡ οἰκία της.

Οἱ κτηνοτρόφοι Ἀλμυροῦ παρακαλοῦσιν ὅπως ἐγκριθῇ ἡ πώλησις τοῦ ἀγροκτήματος Καραντανάλη.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Κομοτηνῆς αἰτεῖται τὴν ἄμεσον ἐγκατάστασιν τῶν ἀγροτῶν πρόσφύγων διὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως πάντων τῶν ἐν Θράκῃ τσιφλικίων.

Ἡ παμπροσφυγικὴ Ἀδελφότης Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας παραπονεῖται κατὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐποικισμοῦ.

Ὁ ἐν Λαγκαδᾷ πρόσφυξ Κυριάκος Γσάτσος διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ διευθυντοῦ ἐποικισμοῦ Μακεδονίας, κ. Καραμάνου,

διατάξαντος τὴν ἐκδίωξιν τῆς οἰκογενείας του ἐκ τοῦ χωρίου Ἡγουμενίτσης.

Διάφοροι ἐνοικιασταὶ καὶ ἰδιοκτῆται οἰκοδομῶν ἐπὶ τῶν ὁδῶν Λαγκαδᾶ καὶ Εἰρήνης κειμένων, παρακαλοῦσιν ὅπως ματαιωθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἀνεγέρσεως οἰκιῶν ἐκεῖθεν τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Θεσσαλονίκης.

Τὸ δικαστήριον τοῦ ἐν Καβάλλᾳ Πρωτοδικείου αἰτεῖται τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου.

Οἱ πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων τῆς περιφερείας Σερρίων παρακαλοῦσιν ὅπως καταπαύσῃ ἡ καταδίωξις τῶν συμπατριωτῶν των.

Τὰ διάφορα σωματεῖα Ἰωαννίνων ὑποδάλλουσι ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἐπιδεικνυομένην ἀστοργίαν τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἤπειρον.

Ἐπιτροπαὶ Μουσουλμάνων Ξάνθης παρακαλοῦσιν ὅπως ἀνακληθῇ ἡ ἀπόλυσις τοῦ Μουφτῆ Χατζῆ Μουσταφᾶ.

Οἱ ἱερεῖς Δρυϊνουπόλεως παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ἐπίλυσις τοῦ ζητήματος τῆς μισθοδοσίας των.

Ἡ Καπνεργατικὴ Ὁμοσπονδία Θεσ/νίκης αἰτεῖται τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν συλληφθέντων ἐργατῶν.

Ἡ Ἕνωσις τῶν ἐφέδρων ὁπλιτῶν Ροδολείβου παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἐγκατάστασις τῶν μετὰ τῶν προσφύγων εἰς τὸ ἀγρόκημα Στραδικίου γίνῃ δικαία.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Μιναρὲ Τσιφλίκι αἰτοῦνται τὴν ἄμεσον ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Οἱ συνεταιρισμοὶ Παχειᾶς Ῥάχης καὶ Ἀνιτσέας Αἰγίνης παρακαλοῦσιν ὅπως ἀπαλλοτριωθῶσιν αἱ ὑπ' αὐτῶν ἐκμισθωθεῖσαι ἐκτάσεις.

Αἱ προσφυγικαὶ ὀργανώσεις Σερρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ πρότασις τῆς Κοινοτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ μετακινήσεως τοῦ συνοικισμοῦ Νέας Πάφρας.

Αἱ προσφυγικαὶ ὀργανώσεις Σερρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως ἀπομακρυνθῇ ἐκεῖθεν ὁ Μουφτῆς Φεϋζῆ Βέης.

Αἱ προσφυγικαὶ ὀργανώσεις Σερρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως ἀρχίσῃ ἡ ἀνέγερσις τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Νιγρίτης.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Κορίνθου παρακαλεῖ ὅπως ἐκδικασθῇ ἡ ἐπὶ διετίαν ἐκκρεμὴς ὑπόθεσις τοῦ σταφιδεμπόρου Σολάρη.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Βησοτσάνης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Σταφιδοκτήμονες Φιλιατρῶν παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ψηφίσῃ προστατευτικὸν νόμον διὰ τὴν σταφίδα.

Αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις Σερρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως καὶ διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1924—25 ὁρισθῇ ἐλάχιστον ὅριον συντηρήσεως τὸ ποσὸν τῶν 25.000 δραχμῶν.

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Νευροπόλεως καὶ Μεσενικόλα ἀποδοκιμάζουσι τὰς ἐνεργείας διαφόρων Συλλόγων κατὰ τοῦ νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Λευκάδος διαμαρτύρεται διὰ τὴν μετάθεσιν τοῦ γραμματέως τοῦ Τελωνείου Σ. Κατούγια.

Αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις Σερρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως ἐν τῇ πόλει των ἐφαρμοσθῇ πλήρως τὸ 96 ἄρθρον τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ τῶν μουσουλμανικῶν ἀκινήτων.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν πληρωμὴν καὶ δευτέρων φόρων τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τοῦ 1923, λόγῳ τῶν λελανθασμένως καταρτισθέντων φορολογικῶν καταλόγων.

Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ Λεχαινῶν ζητοῦσιν ὅπως τὸ Κράτος προβῇ ἀμέσως εἰς τὴν ἀγορὰν σταφιδοκάρπου.

Οἱ πρόσφυγες τοῦ χωρίου Τσερνετσόου Καρατζόβας διαμαρτύρονται ἐναντίον τῶν ἐντοπίων ἐπιδιωκόντων τὴν μετακίνησίν των.

Ἡ Ἕνωσις προσφύγων Καστρίου παρακαλεῖ ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ καπνοῦ.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Μπάστας, Λυκοσούρας, παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἕδρα τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου μετατεθῇ εἰς Τρίπολιν.

Τριακόσιαι οἰκογένειαι προσφύγων Ἰκονίου παρακαλοῦσιν ὅπως διαταχθῇ ἡ ἐγκατάστασις των εἰς Ἡγουμενίτσαν.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν κτηματιῶν Θεσσαλονίκης ὑποδάλλει παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Σολικιῶν, Δρυμίας, παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι τὰ δέοντα μέτρα κατὰ σπείρας Νιλιαστῶν, προσηλυτιζόντων διάφορα ἄτομα.

Ἡ Κοινότης Ἐκείμ-Βελὲς παρακαλεῖ ὅπως διατηρηθῇ ἡ ἀγρονομία.

Αἱ προσφυγικαὶ ὀργανώσεις Σερρῶν ὑποδεικνύουσι διάφορα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Καπνοπαραγωγοὶ τοῦ χωρίου Σέδες τῆς Θεσσαλονίκης παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Σύνδεσμος ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων καὶ λεωφορείων, παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ ἐπὶ ἑκάστου δοχείου βενζίνης πρόσθετος φορολογία μιᾶς μεταλλικῆς δραχμῆς πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἀμαξηλατῶν.

Διάφοροι γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της τὰς ἐνεργείας τῶν καπνεργατῶν διὰ τὴν ματαίωσιν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ἡ παμπροσφυγικὴ Ἕνωσις Σερρῶν ὑποβάλλει ψήφισμα ἀφορῶν τὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων.

Ἡ παμπροσφυγικὴ Ἕνωσις Σερρῶν αἰτεῖται τὴν ὑπαφωγὴν τῆς κωμοπόλεως Ἀλιστράτης μετὰ τῶν πέριξ αὐτῆς προσφυγικῶν συνοικισμῶν εἰς τὸ πρῶτον γεωργικὸν γραφεῖον Σερρῶν.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Δολιανῶν παρακαλεῖ ὅπως πραγματοποιηθῇ ἡ μελετωμένη μεταφορὰ τῆς διοικητικῆς ἕδρας ἐν Δολιανοῖς.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Μπελέστια παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἀπαλλοτριωθῇ τὸ ἀγρόκτημα Λαζαρίνης.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κουμπουρίκων παρακαλεῖ ὅπως ἐνισχυθῇ ὁ νόμος ἀγροφυλακῆς διὰ τὰ λαμπὰ ἀποτελέσματα ἀσφαλείας, ἅτινα προσφέρει εἰς τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμόν.

Ὁ κ. **Ἰω. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῶν Τ.Τ.Τ. καὶ τῆς ἐν Παρισίοις ἑδρευούσης Διεθνοῦς ἑταιρείας Κλιναμαξῶν συμφωνίας μεταφορᾶς ταχυδρομικῶν ἀποστολῶν μεταξὺ Ἑλλάδος, Ἐξωτερικοῦ καὶ τἀνάπαλιν».

Ὁ κ. ***Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης*** διαβιβάζει ἐγγραφα τῶν Εἰσαγγελέων Πρωτοδικῶν Ροδόπης καὶ Πειραιῶς μετὰ τῶν σχετικῶν δικογραφιῶν, αἵτινες αἰτοῦνται νὰ χορηγηθῇ παρὰ τῆς Συνελεύσεως ἄδεια πρὸς δίωξιν τῶν πληρεξουσίων κ. κ. ***Π. Κουρτίδου*** καὶ ***Μ. Βολίκα.***

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Στρατιωτικοῦ Σχολείου τῶν Εὐελπίδων».

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων·

1) Περὶ κυρώσεως γενομένης δαπάνης λόγῳ πληρωμῆς ἀποδοχῶν τῶν ἐξ ἀπολύσεως δυνάμει τοῦ ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1917 Ν. Δ. ἐπανελθόντων ὁπλιτῶν τῆς Λωροφυλακῆς, καὶ

2) Περὶ κυρώσεως γενομένης δαπάνης δραχμῶν 100.000 πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως κατὰ τὴν ἐνταῦθα παραμονὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου.

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ».

Ὁ κ. ***Ι. Μανέτας*** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων·

1) «Περὶ ἀπαλλαγῆς παντὸς φόρου Δημοσίων Θεαμάτων τῶν ὑπὸ τῶν Σχολικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν Ταμείων Ἐκπαιδευτικῆς Προνοίας ὀργανουμένων ἀγορῶν, ἑορτῶν κλπ., ὡς καὶ ἀπαλλαγῆς παντὸς εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἢ τέλους ὑπὸ τῶν αὐτῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Ταμείων γενομένων προμηθειῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἀνέγερσιν διδακτηρίων».

2) «Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 1555 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ νόμου ΣΝΒ' τοῦ 1852 καὶ εἰς τὸ Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον».

Ὁ κ. ***Γ. Πολίτης*** πληρεξούσιος Ἀθηνῶν—Πειραιῶς αἰτεῖται παρὰ τῆς Συνελεύσεως τριήμηνον ἄδειαν διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ ἄδεια χορηγεῖται.

Ὁ κ. ***Δημ. Ἐλευθεριάδης*** αἰτεῖται ὅπως ἡ Συνέλευσις παρατείνῃ ἐπὶ τρίμηνον ἔτι τὴν ἄδειαν αὐτοῦ.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ παράτασις χορηγεῖται.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Δ. Πετροπουλάκης, Ἀθ. Κολιοπλέξης, Ἀντ. Πρέκας κλπ.*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τ.Τ.Τ. κλπ.»

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ἐπιστολὴν τοῦ πληρεξουσίου Ἀθηνῶν—Πειραιῶς κ. ***Γ. Φραγκούδη***, δι' ἧς οὗτος παρακαλεῖ ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ παραίτησις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ κοσμήτορος τῆς Συνελεύσεως.

Ἡ Συνέλευσις, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, δὲν ἐδέχθη τὴν παραίτησιν τοῦ κ. Πληρεξουσίου.

Ὁ κ. ***Β. Ἀλεβιζᾶτος***, ζητῶν τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας διατάξεως, παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν ἂν θὰ συζητηθῇ κἀκείνου τὸ σταφιδικὸν νομοσχέδιον.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. ***Στυλ. Γονατᾶς*** παρακαλεῖ νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν παλαιὰ σύστασις του περὶ ἀναγραφῆς ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει τῶν συζητητέων ἄρθρων τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι ἐφεξῆς θὰ γίνηται ἡ μνεία αὐτη.

Ἄρχεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Συντάγματος καὶ ἀναγινώσκεται τοῦτο ὑπὸ τοῦ Γραμματέως.

Ὁ κ. **Στυλ. Γονατᾶς** (5.50') ὑποστηρίζει προσθήκην του εἰς τὸ ἄρθρον 27, δι' ἧς προλαμβάνεται ἡ ἐπιψήφισις νόμων ἄνευ γνώσεως τῆς Βουλῆς, καὶ τῶν δαπανῶν τὰς ὁποίας συνεπάγονται οὗτοι. Τοιαύτη πρόνοια, λέγει, ἐλήφθη καὶ δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπαναστάσεως ὑπὸ τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως, μηδενὸς νομοθετικοῦ μέτρου εἰσαγομένου εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, χωρὶς νὰ συνοδεύηται ἀπὸ ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου. Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς προσθήκης ταύτης εἶνε σύμφωνος, λέγει, καὶ ὁ εἰσηγητὴς τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) (ὥρα 6 8') λέγει ὅτι συμφωνεῖ εἰς τὴν προσθήκην τῆς διατάξεως ἐν τῷ ἄρθρῳ, καίτοι θὰ ἦτο δυνατὸν ἡ διατύπωσις νὰ γίνῃ περισσότερον ἔντονος. Πρέπει νὰ πιστεύῃ ὁ λαὸς ὅτι ἡ Συνέλευσις ἢ ἡ μέλλουσα Βουλὴ θὰ ἐξερευνᾷ καὶ θὰ ἐξετάζῃ τὰς οἰκονομικὰς ἐπιφυλάξεις, ἃς γεννῶσι τὰ νομοσχέδια. Ἐν ἄλλαις Χώραις τὸ Γενικὸν Λογιστήριον εἶνε κυρίαρχον πάσης ἄλλης οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε οὐδ' αὐτὸς ὁ Ὑπουργὸς νὰ δύναται νὰ προβαίνῃ εἰς δαπάνας ἄνευ προηγουμένης γνώμης τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου ὅτι αἱ δαπάναι αὗται εἶνε ἀνεκταὶ ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους. Ἀναφερόμενος μετὰ ταῦτα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἐδαφίου 3, καθ' ἣν δύναται νὰ κηρυχθῇ κατεπείγουσα ἀπόφασις μόνον μετὰ προηγουμένην ἐπεξεργασίαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀποκρούει αὐτήν, παρατηρεῖ δ' ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσδοκῶμεν ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ὅτι θὰ ἐπεξεργάζηται τὰ νομοσχέδια, διότι τοῦτο οὐδαμοῦ τοῦ κόσμου γίνεται. Εὐχάριστον θὰ ἦτο νὰ λαμβάνηται ἡ γνώμη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας—ὅταν ἱδρυθῇ τοῦτο κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, ὑπὸ τῆς μελλούσης νὰ ἐκδώσῃ τὰ ἐκτελεστικὰ Διατάγματα Κυβερνήσεως, ὅπως συμβαίνει τοῦτο καὶ ἀλλοῦ καὶ εἰδικώτερον ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπου αἱ Βουλαὶ περιορίζονται εἰς βραχυτάτην διατύπωσιν τῶν νομοσχεδίων, διότι ἔχουν πεποίθησιν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Δὲν δύναται, προσθέτει, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, συγκείμενον ἀπὸ διοικητικοὺς καὶ νομικούς, νὰ ἐπεξεργάζηται τὰ νομοσχέδια, διότι δὲν δύναται τοῦτο νὰ ἔχῃ ἰδίαν πολι-

τικὴν κατεύθυνσιν καὶ ὅσον δήποτε τέλειον καὶ ἂν εἶνε τὸ νομοσχέδιον, πάντοτε θὰ τροποποιηθῇ ὑπὸ τοῦ κυριάρχου Σώματος. Ἂς ἀρκεσθῶμεν λοιπὸν εἰς τὴν ἐγγύησιν, λέγει, τὴν ὁποίαν θὰ παρέχῃ ἡ ἐπεξεργασία τῆς Γερουσίας καὶ ἂς μὴ παρεμβάλωμεν διάταξιν, ἥτις οὐδέποτε ὅπως θὰ ἐφαρμοσθῇ. Ἂς εὐχηθῶμεν δὲ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας νὰ λειτουργήσῃ εὐοτύχως, ὡς λειτουργεῖ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ὡς ἀνώτατον δηλαδὴ διοικητικὸν δικαστήριον.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** (ὥρᾳ 6 1)2 μ.μ.) ἀναπτύσσει τροπολογίαν του ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 27, δι' ἧς προτείνει ὅπως ἡ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων εἰσήγησις εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, ὡς καὶ διὰ τοὺς εἰσηγητὰς τῶν Ἐπιτροπῶν πρὸ τῆς β' συζητήσεως. Ὑπέρ της προτείνει ὅπως τὰ ὑπηρεσιακὰ λεγόμενα νομοσχέδια, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησίς τις, νὰ ψηφίζωνται εἰς μίαν μόνην ἀνάγνωσιν, ἐκτὸς ἂν ἤθελε διατυπωθῇ ἀντίρρησις ἐκ μέρους 20 βουλευτῶν περὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς μορφῆς τοῦ νομοσχεδίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, φρονεῖ ὅτι τοῦτο δὲν πρέπει νὰ εἶνε νομοπαρασκευαστικὸν Σῶμα, ἀλλὰ μόνον διοικητικὸν δικαστήριον. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι παρέλκει ἡ διάταξις περὶ κατεπείγοντος τῶν νομοσχεδίων. Ὡς πρὸς τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Γονατᾶ, συμφωνεῖ φρονῶν ὅτι ἑκάστοτε θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ἀπαιτηθησομένης δαπάνης. Ὡς πρὸς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν νόμων, μετὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου, δέχεται ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ διευκόλυνσιν βεβαίως μεγάλην διὰ τοὺς βουλευτάς, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο λίαν δαπανηρόν.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** λέγει ὅτι δὲν νομίζει ὅτι αἱ προτάσεις, αἱ ἀναπτυχθεῖσαι πρὸς τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 27, ἀποτελοῦν βελτίωσιν αὐτοῦ. Σχετικῶς μὲ τὴν περίπτωσιν «τοῦ κατεπείγοντος» δὲν συμμερίζεται τὴν πρότασιν ἣν ἀνέπτυξεν ὁ κ. Πρωθυπουργός. Ἠδύνατό τις, λέγει, νὰ δεχθῇ ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται νὰ παραπέμπῃ προτάσεις νόμων εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας πρὸς ἐπεξεργασίαν. Ἐὰν ἐξακολουθήσωμεν ὅμως τὴν μέθοδον τοῦ κατεπείγοντος, καταργοῦμεν τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς. Ἡ Ἐπιτροπή, λέγει, ἠθέλησε νὰ πλήξῃ τὴν πολυνομίαν καὶ δὴ τὴν εὐχέρειαν εἰς τὴν ψήφισιν νόμων. Αἱ ἀναπτυχθεῖσαι σήμερον προτάσεις δὲν ἀναχωροῦν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης καὶ δι' αὐτὸ τὰς ἀποκρούομεν. Ἡ Γερουσία βεβαίως εἶνε φραγμός, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι περιορισμοὶ πρέπει νὰ μείνουν, ἰδίως ἡ μὴ χορήγησις τοῦ δικαιώματος ὅπως κηρύσσωνται κατεπείγουσαι αἱ προτάσεις νόμων. Ἀντικρούει εἶτα τὴν πρότασιν

τοῦ κ. Παπαναστασίου περὶ διαιρέσεως τῶν νόμων εἰς ὑπηρεσιακοὺς καὶ μή.

Ἡ πρακτικὴ πεῖρα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ πολιτεύματος ἀποδεικνύει ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐργασία, ὡς γίνεται, ἀποτελεῖ ἐμπαιγμὸν καὶ δὲν πρέπει δι' ἄλλων εὐχερεστέρων νὰ χειροτερεύσωμεν τὸν τρόπον τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** εὑρίσκει πρακτικὴν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Γονατᾶ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς προτάσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, δὲν εὑρίσκει ἐφαρμόσιμον τὴν παράθεσιν τῶν κειμένων τῶν τροποποιουμένων νόμων ὡς καὶ παντὸς νέου σχεδίου νόμου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς προτάσεις τοῦ κ. Παπαναστασίου, εὑρίσκει ὀρθὴν τὴν διάκρισιν εἰς ὑπηρεσιακὰ νομοσχέδια, ἐφ' ὅσον θὰ δύνανται Ἐπ βουλευταὶ νὰ ματαιώσωσι τὸν χαρακτηρισμὸν των εἰς ὑπηρεσιακά.

Βεβαίως ἔχομεν ἀνάγκην νέων νόμων διὰ νὰ παρακολουθῶμεν καὶ διευθετῶμεν τὰς κοινωνικὰς ἐξελίξεις. Ἡ νομοθετικὴ ὅμως ἐργασία θὰ γίνῃ ἀρτιωτέρα, ἂν ἐνισχυθῇ τὸ ἔργον τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἀποκεντρώσεως, δι' ἧς ἡ Βουλὴ θὰ ἀφιερωθῇ εἰς τὰ σοβαρὰ ζητήματα καὶ θὰ παύσῃ νὰ ἀπασχολῆται μὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐπουσιωδῶν ἀντικειμένων, μὲ τὰ ὁποῖα εἶνε ὑπερπεφορτωμένη.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** (ὥρᾳ 6.40' μ. μ.) ἀπαντᾷ ὅτι ὀρθῶς ὁ κ. Συνάδελφος ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ τροπολογία του ἐνισχύει τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς, δι' ὃ μάλιστα θὰ ἀπαιτηθῇ καὶ τροποποίησις τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. **Ἀλ. Μυλωνᾶς** (ὥρα 6.40' μ. μ.) νομίζει ὅτι πρέπει οἱ νόμοι νὰ συντάσσωνται ὀλιγώτερον περιπτωσεολογικοί, διότι τοῦτο ἀκριβῶς κατ' ἀνάγκην προκαλεῖ ἐπέμβασιν νέαν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ ἐντεῦθεν ἡ πολυνομία.

Ζητήματα πλεῖστα ἠδύναντο νὰ λύωνται διὰ τῶν Ἐκτελεστικῶν Διαταγμάτων, ἅτινα καλὸν θὰ ἦτο νὰ προεπεξεργάζοντο ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** (ὥρᾳ 6.50' μ. μ.) λέγει ὅτι ὁ κυριώτερος λόγος τῆς ὑπερφορτώσεως τῆς νομοθετικῆς διατάξεως εἶνε αἱ ἀνάγκαι τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἡ ἄγνοια τῶν θεμάτων ἐκ μέρους τῶν Ὑπουργῶν διὰ τὰς ἐπιδιωκομένας καινοτομίας. Ὑπεκρίνει κατόπιν τὸν τρόπον καθ' ὃν συντάσσονται τὰ διάφορα νομοσχέδια.

Ὁ κ. **Διον. Καλκανδῆς** (ὥρᾳ 6.40' μ. μ.) λέγει ὅτι οἱ νόμοι θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ψηφίζωνται μετὰ προηγουμένην βάσανον ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περατωμένη, ἀναβάλλεται δὲ ἡ ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 27, παραπεμπομένου εἰς

τὴν ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπὴν ἵνα διατυπώσῃ αὕτη τοῦτο συμφώνως πρὸς τὰς ἀναπτυχθείσας ὑπὸ τῶν κ.κ. Πληρεξουσίων τροπολογίας.

Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπὴν τάσσεται πρὸς τοῦτο 18ωρος προθεσμία.

Ἀναγιγνώσκεται εἶτα τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Συντάγματος

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς γενομένης εἰς τὸ παρελθὸν καταχρήσεως πρὸς ἐπιβολὴν φόρων κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἣν μάλιστα τὰ Διαστήματα ἔκριναν καὶ ἀντισυνταγματικήν. Φρονεῖ ὅτι πρέπει τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας νὰ καταργηθῇ ῥητῶς, ἂν καὶ τὸ παλαιὸν ἄρθρον ἦτο σαφές.

Ἐπίσης ἀναπτύσσει ἑτέραν τροπολογίαν του, ἥτις νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου, προκειμένου περὶ τῆς ἐνάρξεως πληρωμῆς φόρου ἅμα τῇ ὑποβολῇ τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου. — Ἡ τροπολογία προνοεῖ περὶ τῆς ἐπιστροφῆς φόρου εἰσπραχθέντος, ἐφ' ὅσον τὸ νομοσχέδιον ἐν ἐκυρώθη, δὲν ἐψηφίσθη ἢ καὶ δὲν ἐνεκρίθη.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** (ὥρᾳ 7.05') φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ σαφεστέρα ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 28, ἰδίως διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν φόρων. Ἡ διάταξις τοῦ παλαιοῦ Συντάγματος παρηρμηνεύθη διὰ τῆς νομολογίας, παραδεχθείσης ὅτι νόμος σημαίνει καὶ μέτρον κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν λαμβανόμενον. Τοῦτο ὀφείλομεν ἀπολύτως νὰ ἀπαγορεύσωμεν ἐρεξῆς τιθεμένης ῥητῆς διατάξεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἴσπραξιν φόρων, ἐπὶ τῇ βάσει ὑποψηφισθέντων μόνον νομοσχεδίων, νομίζει ὅτι πρέπει καὶ τοῦτο νὰ τροποποιηθῇ, καταργουμένου τοῦ τοιούτου δικαιώματος τοῦ Δημοσίου. Ἡ ἐπιστροφὴ ἀφ' ἑτέρου κακῶς πληρωθέντων φόρων δὲν εἶνε δυνατή, διότι τοὺς ἐμμέσους φόρους πληρώνει ὁ καταναλωτής, ὅστις εἶνε ἄγνωστος.

Ὁ κ. **Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἀναπτύσσει τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐθεσπίσθη ἡ ἔναρξις τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου ἅμα τῇ ὑποβολῇ τοῦ νομοσχεδίου. Ἀκριβῶς, λέγει, ἐγένετο τοῦτο, ὅπως προληφθῇ ὅτι καταχρήσεις καὶ κέρδη ἐκ τῆς ἐκκρεμότητος μέτρου εἰσαγομένου φόρους. Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξακολουθοῦν καὶ δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν τὴν κατάργησιν τῆς διατάξεως ταύτης. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκχώρησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας εἰς τὴν ἐκτελεστικήν, εἶνε περὶ τούτου παγία καὶ πρακτικὴ ἡ ἐφαρμογή, ἐξυπακουομένου ἀσφαλῶς ὅτι χρῆσις αὐτῆς ἐπιτρέπεται εἰς ἐπειγούσας περιπτώσεις. Δέχεται ἐν τέλει νὰ βραχυνθῇ ἡ τιθεμένη προθεσμία εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 28, κανονιζομένου

ὅπως ἡ δημοσίευσις νόμου ἐπιβάλλοντος φόρον, οὕτινος ἤρξατο ἡ εἰσπραξις, συντελῆται τάχιστα ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεως.

Ὁ κ. **Στ. Γρηγορίου** (7 καὶ 15′ μ. μ.) φρονεῖ ὡσαύτως ὅτι δύνανται νὰ ἐπιβάλλωνται φόροι διὰ νομοθετικῶν διαταγμάτων. Ἡ ἐπιβολὴ τοῦ φόρου δὲν εἶνε καὶ ζήτημα οὐσιαστικοῦ νόμου, ἀλλ' εἶνε μᾶλλον μία πρᾶξις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Ἡ χρῆσις μάλιστα τῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ γίνηται κατὰ τὸ μέλλον ἐν εὐρύτητι. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ζήτημα δύναται βεβαίως νὰ εἰσπραχθῇ ὁ φόρος χωρὶς νὰ ψηφισθῇ ὁ νόμος. Ἀλλὰ δύο κακῶν προκειμένων τὸ μὴ χεῖρον βέλτιον· δὲν φρονεῖ κατ' ἀκολουθίαν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ τροποποίησις καὶ ὡς πρὸ τὸ δεύτερον ζήτημα.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** (7 καὶ 20′ μ. μ.) φρονεῖ ὅτι δὲν δύνανται νὰ στερηθῶσιν αἱ Βουλαὶ τοῦ δικαιώματος ὅπως παράσχωσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως Ν. διαταγμάτων εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅπως ἐνισχυθῶσιν αἱ κοινοβουλευτικαὶ ἐπιτροπαί, ἵνα βοηθῶσι καὶ παρακολουθῶσι τὰς Κυβερνήσεις εἰς τὸ ἔργον των. Ὡς πρὸς τὸν «ἐξαγωγικὸν» δασμόν, φρονεῖ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δέον νὰ ἀπαλειφθῇ ἀπὸ τὸ ἄρθρον. Ὡς πρὸς τὴν τελευταίαν παράγραφον περὶ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου ἐντὸς δέκα ἡμερῶν κλπ. θεωρεῖ ὅτι ἡ διατύπωσις αὕτη δὲν εἶνε καλή.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (7 καὶ 25′ μ. μ.) δὲν φρονεῖ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποκλεισθῇ τὸ ἐνδεχόμενον τοῦ Ν. Διατάγματος. Μάλιστα ἡ Συνταγματικὴ ἐπιτροπὴ ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ περιλάβῃ καὶ περιέλαβεν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Σύνταγμα νέαν διάταξιν, ὅπως αἱ Κυβερνήσεις δύνανται νὰ ἐκδίδωσι Νομοθετικὰ Διατάγματα, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν. Οὕτω θὰ ἠδύναντο νὰ διεκπεραιῶνται καὶ ἅπαντα τὰ ὑπηρεσιακὰ νομοσχέδια, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παραμείνωσι πάντες οἱ λοιποὶ περιορισμοὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραδοχὴν εἰς ἐπιψήφισιν τῶν νομοσχεδίων. Ἡ διατύπωσις κατ' ἀκολουθίαν θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς ἔχει, μὲ τὴν ἑρμηνείαν ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἡ περίπτωσις τῆς ἐκδόσεως Ν. Διαταγμάτων. Ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων, φρονεῖ ὅτι ἀρκοῦσα ἐγγύησις εἶνε ὅτι αἱ Κυβερνήσεις στηρίζονται εἰς τὴν πλειονοψηφίαν τῶν Βουλῶν ὅτι δὲν νομοθετοῦσιν ἀκριβῶς αἱ πλειονοψηφίαι αὗται.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** (7.35′ μ. μ.) ἀπορεῖ πῶς γεννᾶται ζήτημα μὲ τὴν ὑπάρχουσαν διατύπωσιν περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων, διότι, ἐὰν δὲν εἶχεν οὕτω ἡ διατύπωσις,

θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνωνται καταστρατηγήσεις ἐκ μέρους τῶν ἐμπόρων.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** (7.40′ μ. μ.) λέγει ὅτι ἡ διατύπωσις ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε γενικωτέρα, περιλαμβάνουσα πᾶσαν τροπολογίαν τοῦ δασμολογίου. Διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἐμμέσων φόρων εἶνε γνωστὸν ὅτι εὐνοοῦνται ὡρισμέναι βιομηχανίαι. Τοῦτο ἐὰν ἔχωμεν ὑπ' ὄψει, θὰ ἴδωμεν ὅτι εἶνε δυνατὸν ἁπλῇ εὔνοια ἑνὸς Ὑπουργοῦ πρὸς μίαν βιομηχανίαν νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἐπιβολὴν μιᾶς φορολογίας. Διὰ τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ συντομευθῇ ὁ πρὸς δημοσίευσιν χρόνος ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** (7.45′ μ. μ.) λέγει ὅτι ἡ εὐκολία, μεθ' ἧς ἐλέχθη ὅτι πρέπει νὰ ψηφίζωνται οἱ νόμοι, οὐδεμίαν ἀποτελεῖ ἐγγύησιν. Ὁ κοινοβουλευτισμὸς παρουσιάζει βεβαίως ἐλαττώματα, ἀλλὰ τὰ ἐλαττώματα ταῦτα δὲν διορθώνονται μὲ τὴν μεταβίβασιν τῶν δικαιωμάτων τῆς Συνελεύσεως εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ὡς ὑπεστηρίχθη. Ἐπιμένει δὲ εἰς τὴν τροπολογίαν του, καθ' ἣν «ἐπιβολὴ φόρου κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἀπαγορεύεται». Ἐπιμένει ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν δευτέραν του τροπολογίαν, καθ' ἣν «μὴ ἐκπληρωθέντος τοῦ ὅρου ἐπιστρέφονται τὰ εἰσπραχθέντα, καθ' ἃ θέλει ὁρίσει εἰδικὸς νόμος».

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** δηλοῖ ὅτι συμφωνεῖ ἀπολύτως μὲ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Δουζίνα. Δὲν ἐπιτρέπεται οἱαδήποτε ἀπεμπόλησις τῶν δικαιωμάτων τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας, προκειμένου μάλιστα περὶ φόρων. Ἡ μέχρις ὥρας σιωπηρὰ κατάχρησις καὶ παραβίασις τοῦ Συντάγματος δὲν πρέπει νὰ ἐπισημοποιηθῇ καὶ διὰ ῥήτρας συνταγματικῆς. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ προθεσμία ψηφίσεως τῶν νόμων ἐκείνων, δι' ὧν ἐπιβάλλονται φόροι, καὶ νὰ θεωρῶνται οὗτοι ἀπορριφθέντες, ἐὰν δὲν ψηφισθῶσιν ἐντὸς βραχείας προθεσμίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἴσπραξιν φόρου ἅμα τῇ καταθέσει τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου, νομίζει ὅτι, προκειμένου περὶ ἐξαγωγικοῦ φόρου, δὲν συντρέχει περίπτωσις ὑποχρεωτικῆς εἰσπράξεώς του ἅμα τῇ καταθέσει τοῦ νομοσχεδίου καὶ προτείνει τὴν διαγραφὴν τῆς λέξεως «ἐξαγωγικοῦ».

Ὁ κ. **Διον. Καλκανδῆς** (8.15′) ὑποστηρίζει τροπολογίαν του καθ' ἣν «συνταγματικῷ δικαίῳ νὰ συζητῶνται τὰ φορολογικὰ μέτρα κατὰ προτίμησιν, ἡ δὲ ἰσχύς των νὰ ἄρχηται ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεώς των καὶ ἡ δημοσίευσίς των νὰ εἶνε ὑποχρεωτικὴ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεώς των».

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** προτείνει διὰ τοὺς ἐξαγωγικοὺς φόρους, ὅπως μὴ πλήττωνται αἱ παραγωγικαὶ τάξεις, νὰ θεσπισθῇ ἡ

ἐπιστροφή των ἐν περιπτώσει μὴ ἐπιψηφίσεως τοῦ μέτρου. Ἐπίσης καὶ ἐπὶ εἰσαγωγῆς οἱ φόροι ἐπὶ ὑλῶν διὰ τὴν βιομηχανίαν νὰ ἐπιστρέφωνται εἰς τοὺς καταναλώνταις. Συνηγορεῖ ἐν τέλει ὅπως τίθεται εἰς ἰσχὺν ἀμέσως πᾶς ψηφιζόμενος τοιοῦτος νόμος καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων.

Ὁ κ. **Α. *Παπαναστασίου*** (8.10') δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν ὅπως φορολογικὰ νομοσχέδια ψηφίζονται ὑπὸ τῶν κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Φρονεῖ ὅμως ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐκδόσεως ἢ μὴ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων θὰ ἔπρεπεν ἡ συζήτησις νὰ ἀναβληθῇ διὰ τὸ σχετικὸν ἐπόμενον ἄρθρον.

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** ἀποσύρει κατόπιν τούτου τὴν τροπολογίαν του.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** προτείνει ὅπως τὸ ἄρθρον γίνῃ δεκτὸν ὡς ἔχει, προχωρήσῃ δ' ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἑπομένων ἄρθρων μέχρι τῆς Γερουσίας.

Κηρύσσεται μετὰ ταῦτα ἡ συζήτησις παρατωμένη.

Ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως ἡ τροπολογία τοῦ κ. Γ. Σεχιώτου περὶ ἀπαλείψεως τῆς φράσεως «ἢ ἐξαγωγικοῦ».

Ἀπορρίπτεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως ἡ τροπολογία τοῦ κ. Γ. Δουζίνα, καθ' ἣν «μὴ ἐκπληρωθέντος τοῦ ὅρου ἐπιστρέφονται τὰ εἰσπραχθέντα, καθ' ἃ θέλει ὁρίσει εἰδικὸς Νόμος».

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι ἄρθρα :

Ἄρθρον 28ον.

Οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται, οὐδ' εἰσπράττεται, ἄνευ νόμου. Ἐξαιρετικῶς, ἐπὶ ἐπιβολῆς αὐξήσεως εἰσαγωγικοῦ ἢ ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ, ἡ εἴσπραξις αὐτοῦ ἐπιτρέπεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς τὴν Βουλὴν καταθέσεως τῆς περὶ αὐτοῦ προτάσεως νόμου, ὑπὸ τὸν ρητὸν ὅρον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τὸ βραδύτερον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεώς του.

Ἄρθρον 29ον.

Ἐν τῇ ἐτησίᾳ τακτικῇ Συνόδῳ ἡ Βουλὴ ψηφίζει διὰ τὸ ἑπόμενον οἰκονομικὸν ἔτος τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ.

Ὅλα τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους πρέπει νὰ σημειῶνται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμόν.

Ὁ προϋπολογισμὸς εἰσάγεται εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς τῶν δύο πρώτων μηνῶν τῆς Συνόδου, ἀφοῦ δὲ ἐξετασθῇ ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς βουλευτῶν, ψηφίζεται κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα εἰς τμήματα ἐν τῷ Κανονισμῷ τῆς Βουλῆς ὁριστέα καὶ εἰς τέσσαρας διαφόρους ἡμέρας.

Ἐντὸς ἔτους τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς οἰκονομικῆς χρήσεως εἰσάγεται ὁ ἀπολογισμὸς αὐτῆς εἰς τὴν Βουλήν. Ἐξετάζεται δὲ ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς βουλευτῶν καὶ ψηφίζεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὰ ἐν τῷ κανονισμῷ αὐτῆς ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 30ον.

Μισθός, σύνταξις, χορηγία ἢ ἀμοιβή, οὔτε ἐγγράφεται ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους οὔτε παρέχεται ἄνευ ὀργανικοῦ ἢ ἄλλου εἰδικοῦ νόμου.

Ὁ κ. ***Στυλ. Γονατᾶς*** ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 31 φρονεῖ ὅτι ἡ τελευταία περίοδος τοῦ ἄρθρου τούτου, ἡ ὁμιλοῦσα «περὶ ἐξεταστικῶν ἐπιτροπῶν», πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἴδιον ἄρθρον εἰς ὃ νὰ ἀναπτυχθῇ εὐρύτερον καὶ οὐσιαστικώτερον ὁ θεσμὸς οὗτος, ὅπως καὶ εἰς τὸ Γερμανικὸν Σύνταγμα.

Προτείνει ἐπίσης νὰ θεσπισθῇ νὰ ἐκλέγηται μία μόνιμος Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἑκάστης Συνόδου.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** νομίζει ὅτι διὰ τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Γονατᾶ δίγεται ζήτημα οὐσιαστικώτατον. Διὰ τῶν Ἐξεταστικῶν Ἐπιτροπῶν δύναται νὰ προτείνηται καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Ἡ μέχρι σήμερον πρακτικὴ ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἔχει οὐσιαστικὴν σημασίαν διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν κοινοβουλευτικῶν ὁ σχηματισμὸς Ἐξεταστικῶν Ἐπιτροπῶν. Τὸ Γερμανικὸν Σύνταγμα ἔχει μίαν σοφὴν διάταξιν, καθ' ἣν, ὅταν ὡρισμένος ἀριθμὸς βουλευτῶν ζητήσῃ τὴν σύστασιν ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, συγκροτεῖται αὕτη ὑποχρεωτικῶς. Διὰ τῆς διατάξεως ταύ-

της ἐγκρίνεται ἀλλὰ καὶ πραγματοποιεῖται τὸ ἔργον τοῦ ἐλέγχου καὶ ἡ ἀπόδοσις πραγματικῶν εὐθυνῶν καὶ ὄχι μόνον εἰκονικῶν πολιτικῶν εὐθυνῶν καλυπτομένων ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας. Νομίζει ὅτι ἡ οὐσιωδεστάτη αὐτὴ καινοτομία, ἡ ἀποσοβοῦσα τ' ἀνωτέρω, δύναται ἤδη νὰ θεσπισθῇ, ὁριζομένου ἑνὸς ποσοστοῦ βουλευτῶν δικαιουμένων νὰ ἐπιδιώζουν τὴν σύστασιν τῶν Ἐξεταστικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ νὰ βεβαιοῦται κάθε παρανομία. Ἡ συγκρότησις τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ γίνηται ἀναλογικῶς καὶ δι' ἑκάστην περίπτωσιν καὶ νὰ μὴ εἶνε μόνιμος, ὡς ἐπρότεινεν ὁ κ. Στυλ. Γονατᾶς. Προτείνει νὰ ψηφισθῇ τὸ ἄρθρον μέχρι τῆς λέξεως «ὁσάκις ζητηθοῦν», ἀφεθῇ δὲ ἡ διατύπωσις τοῦ ὑπολοίπου εἰς ἰδιαίτερον καὶ αὐτοτελὲς ἄρθρον.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περατωμένη ἡ συζήτησις.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 31, ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 31ον.

Οὐδεὶς αὐτόκλητος ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ ν' ἀναφέρῃ τι προφορικῶς ἢ ἐγγράφως, ἀναφοραὶ ὅμως παρουσιάζονται διά τινος βουλευτοῦ ἢ παραδίδονται εἰς τὸ Γραφεῖον. Ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποστέλλῃ τὰς διευθυνομένας πρὸς αὐτὴν ἀναφορὰς εἰς τοὺς Ὑπουργούς, οἵτινες εἶνε ὑπόχρεοι νὰ δίδουν διασαφήσεις, ὁσάκις ζητηθοῦν· *καὶ δύναται νὰ διορίζῃ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἐξεταστικὰς τῶν πραγμάτων ἐπιτροπάς*».

Ἡ Συνέλευσις δέχεται, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, ὅπως τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ σχεδίου τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 31, καθ' ὃ «καὶ δύναται νὰ διορίζῃ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἐξεταστικὰς τῶν πραγμάτων ἐπιτροπάς», παραπεμφθῇ εἰς τὴν Συνταγματικὴν Ἐπιτροπήν, ἵνα διατυπωθῇ πληρέστερον ὡς ἄρθρον αὐτοτελές.

Ἄρχεται ἡ συζήτησις τοῦ ἄρθρου 32, ἀναγινωσκομένου ὑπὸ τοῦ Γραμματέως.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** κηρύσσεται κατὰ τῆς ἀσυδοσίας τῶν ὑποπιπτόντων εἰς ἀδικήματα πληρεξουσίων.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ μὴ ἐπιτρέπηται ἡ ἄρνησις τῆς παραδόσεως τῶν ἐγκληματούντων εἰς τὴν ἁρμοδίαν Δικαστικὴν Ἀρχὴν πρὸς δοσιλογίαν, ἐκτὸς ἂν ἡ δίωξις των εἶνε ἀπότοκος προφανοῦς κυβερνητικῆς κακοβουλίας.

Ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης*** φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταδιώκηται ἐλευθέρως ὁ ἐγκληματῶν βουλευτής, μὴ ληξμονουμένου ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγκλήματος ἔχομεν δεδομένα ὅτι ἔλαβον χώραν καταστρατηγήσεις, ὅπως ἔλαβον τοιαῦται καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἐπ' αὐτοφώρῳ χαρακτηρισμοῦ.

Ὁ κ. ***Γ. Κιαγιᾶς*** (ὥρᾳ 8.45) φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ ὡς ἑρμηνεία ὅτι ἐπ' αὐτοφώρῳ κακούργημα νοεῖται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἡ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐντὸς 18 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως διάπραξις αὐτοῦ. Γονίζει ἐν τέλει ὅτι ἡ ἀσυλία πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ, διότι δὲν ἐτέθη διὰ τὸ ἄτομον τοῦ βουλευτοῦ, ἀλλὰ χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, νὰ μὴ διαρκῇ δὲ οὐ μόνον κατὰ τὸν χρόνον τῆς Συνόδου ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς Περιόδου ὁλοκλήρου.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** (ὥρᾳ 8.45') λέγει ὅτι ἡ διατύπωσις ἔχει καλῶς. Θὰ ἦτο δὲ περίεργον ἂν ἐπεχειρεῖτο διὰ διατάξεως τοῦ Συντάγματος νὰ καθορισθῇ τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀδίκημα. Θὰ ἦτο τοῦτο καταφώρως ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἀπαιτοῦντος ἰσότητα μεταξὺ πάντων τῶν πολιτῶν, νὰ καθιερωθῇ ὅπως μὴ δύνανται νὰ καταδιωχθῇ εἰς βουλευτής, ἐφόσον ἡ Βουλὴ ἀργεῖ. Ἐὰν μία Κυβέρνησις θὰ ἐπεχείρει νὰ ἐκδικηθῇ ἕνα βουλευτήν, ἵνα τὸν διώξῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν, τοῦτο θὰ ἀπετέλει πολιτικὸν σκάνδαλον.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** (9.50') λέγει ὅτι ἢ πρέπει νὰ καταργηθῇ τελείως ἡ ἀσυλία, ἵνα ἱκανοποιηθοῦν τὰ φιλελεύθερα αἰσθήματα τοῦ προκαλήσαντος συναδέλφου, ἢ νὰ διατυπωθῇ ἡ διάταξις κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ παραμένῃ γράμμα νεκρόν. Ἐὰν πάλιν ἡ Βουλὴ δὲν δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ τὴν δίωξιν, ὡς ὑποστηρίζει ὁ κ. Καφαντάρης, τοῦτο θ' ἀπετέλει πλήρη κατάργησιν τῆς ἀσυλίας.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι γίνεται σύγχυσις ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἡ προνομία τῆς ἀσυλίας δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ προστατεύσῃ τοὺς βουλευτὰς ἐναντίον τῶν καταχρήσεων τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, εἰς τὰς ὁποίας εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποπέσουν πάντες οἱ πολῖται. Ἡ ἀσυλία σκοπὸν ἔχει νὰ περιφρουρήσῃ τοὺς βουλευτὰς ἐναντίον τῆς δολίας προαιρέσεως μιᾶς Κυβερνήσεως, ἐπιθυμούσης τυχὸν νὰ μεταβάλῃ τὴν σύνθεσιν τῆς Βουλῆς διὰ τῆς διώξεως ὡρισμένου ἀριθμοῦ βουλευτῶν. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι ἡ διάταξις πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς ἔχει.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** λέγει ὅτι ἡ δίωξις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας δὲν συντρέχει εἰς τὴν πρᾶξιν. Πρόκειται πάντοτε περὶ τῆς δικαστικῆς διώξεως. Ἂν ἡ ἀσυλία πρόκειται νὰ δοθῇ μόνον δι' ὅσας περιπτώσεις ἀνέφερεν ὁ κ. Ἀρχη-

γὸς τῶν Προοδευτικῶν, τότε προτιμότερον εἶνε νὰ καταργηθῇ.

Ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης*** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προνομίου, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι δι' ἁπλῆν ἐκδίκησιν καταδιώκονται οἱ βουλευταί, ὅπως συνέβη εἰς τὸν συνάδελφον κ. Λύγ. Θεολογίτην, ὁ ὁποῖος ἐφυλακίσθη ἁπλῶς καὶ μόνον διότι ἀπετέλει μέλος τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως. Πρόκειται λοιπὸν νὰ περιφρουρηθοῦν οἱ βουλευταὶ ἀπὸ τῶν ὑπερβάσεων τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, ὅπως ἐγένετο καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας τοῦ τύπου, δι' οὓς ἐγένετο εἰδικὸς νόμος.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συζήτησις, ὥρᾳ 9 μ. μ., καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΙΓ
τῆς 12 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5 30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις Θεσσαλονίκης ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ νέου περὶ ἐνοικιοστασίου διατάγματος.

Ἡ γεωπονικὴ ἕνωσις Μακεδονίας - Θράκης παραπονεῖται διὰ τὰς ὕβρεις, αἵτινες ἐξετοξεύθησαν κατὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐποικισμοῦ ὑπὸ μελῶν τινων τοῦ Ἡμιπροσφυγικοῦ Συνεδρίου.

Τὸ ἀγροτικὸν συμβούλιον Ἀνυφ. Ναυπλίας παρακαλεῖ ὅπως διατηρηθῇ ἐν ἰσχύϊ ὁ περὶ ἀγροφυλακῆς νόμος ἄνευ οὐδεμιᾶς τροποποιήσεως αὐτοῦ.

Ὁ Σύλλογος εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου Πειραιῶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ διατηρήσεως τῆς χρονολογίας τῶν ἐκτάκτων κερδῶν, παρὰ τὰς δοθείσας ὑποσχέσεις εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον περὶ τροποποιήσεως αὐτῆς.

Οἱ Β. Ἀθανασόπουλος καὶ Γ. Ἀλιθέρσης, κάτοικοι Ἀλεξανδρείας, παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἀνακαλέσῃ καὶ ἀκυρώσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς κατεδικάσθη εἰς ἑξάμηνον παῦσιν ὁ ποιητὴς Κώστας Βάρναλης.

Ὁ Κυθηραϊκὸς Σύνδεσμος παρακαλεῖ ὅπως ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐκεῖ ὁ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νόμος.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἰζερόπετζης ἐξαίρει τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα τοῦ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νόμου.

Ἔκτακτοι ὑπάλληλοι Πελαγονίας Ἀλεξανδρουπόλεως, ἀπολυθέντες κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἀποζημίωσίν των.

Οἱ τηλεφωνῆται τοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν ζητοῦσιν ὅπως βελτιωθῇ ἡ οἰκονομικὴ θέσις των.

Ἡ καπνεργατικὴ ὁμοσπονδία Θεσσαλονίκης αἰτεῖται τὴν ἀπόδοσιν τῶν κατασχεθέντων ἀρχείων τοῦ σωματείου καπνεργατῶν Δράμας.

Τὸ Σωματεῖον Ποντίων Καλλιθέας παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι μέτρα διὰ τὴν καθαριότητα τοῦ συνοικισμοῦ Καλλιθέας.

Οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι τῶν Γ.Τ.Γ. Πύργου παρακαλοῦσιν, ὅπως ἐπιψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ μονιμοποιήσεώς των.

Ἡ κοινότης Λιξουρίου παρακαλεῖ ὅπως ἐφαρμοσθῇ ταχέως τὸ μέτρον τῆς ἀγορᾶς αὐτουσίου πλεονάσματος σταφίδος.

Οἱ ἱερεῖς τμήματος Δερβενακίου - Ἀλβάνης ἀπειλοῦσιν ἀπεργίαν ἐὰν μὴ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς μισθοδοσίας των.

Τὸ Δικαστήριον τοῦ ἐν Φλωρίνῃ Πρωτοδικείου αἰτεῖται τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου.

Ὁ Νομάρχης Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ὑποβάλλει ἔκκλησιν τῆς Φιλαρμονικῆς περὶ χορηγήσεως ἐτησίας χρηματικῆς ἐπιχορηγήσεως εἰς τὴν Φιλαρμονικὴν Μεσολογγίου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Φερῶν παρακαλεῖ ὅπως παραχωρηθῶσιν αἱ κοινοτικαὶ βοσκαὶ εἰς τοὺς κατοίκους.

Ὁ ἐν διαθεσιμότητι διατελῶν λοχαγὸς Δρίλλιας Περικλῆς ζητεῖ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐν Φολεγάνδρῳ εἰρηνοδίκου Διονυσίου Μπαρμπάτη.

Ὁ σύνδεσμος τῶν κατοίκων Γευγελῆς καὶ τῶν πέριξ χωρίων παρακαλεῖ ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐν Σερβίᾳ ἀκίνητος περιουσία των.

Οἱ κάτοικοι τέως Κοινότητος Βιάννου, Κρήτης, παρακαλοῦσιν ὅπως διοικητικῶς καὶ δικαστικῶς ὑπαχθῶσιν εἰς τὸν νομὸν Ἡρακλείου.

Τὸ παγκληρικὸν συνέδριον Σερβίων - Κοζάνης παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ μέριμνα περὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἱερέων.

Ἡ καπνεργατικὴ ἕνωσις Καρδίτσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ἡ ἐν Θεσ)νίκῃ καπνεργατικὴ ὁμοσπονδία ὑποβάλλει ὑπόμνημα σχετικὸν μὲ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Σιατίστης παρακαλοῦσιν ὅπως ἀπαγορευθῇ ἡ ἐξαγωγὴ τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ πρόσφυγες Σερβίων διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ ἰδιώτου Λ. Κοκκωνία, ἀγοράσαντος παρ' ἀποδημησάσης ὀθωμανίδος παρανόμως 450 στρέμματα ἀγρῶν.

Οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ περιφερείας Δράμας παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ σύλλογος Γενιτσῶν «Ἀναγέννησις» διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ἀντιπροσώπου πρόσφυγων ἐκ Βουλγαρίας Μενελάου Πατσαδούδη.

Ὁ Ἀθανάσιος Κατσάνος, κάτοικος Κερασόβου Φιλιππιάδος, αἰτεῖται τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μόνου του υἱοῦ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων τῶν χωρίων Νικηθιάνου καὶ Πλατοποδίου αἰτεῖται τὴν ἀνασύστασιν τοῦ καταργηθέντος δήμου Νικηθιαίου.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ γ' Ἁμπροσφυγικοῦ συνεδρίου (Θεσ)νίκης ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν πρωσφύγων.

Ὁ κτηνοτροφικὸς Σύλλογος Καρδίτσης ἀποδοκιμάζει τοὺς ζητοῦντας τὴν κατάργησιν τοῦ Σώματος ἀγροφυλακῆς.

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Πατρῶν «Ἑρμῆς» παρακαλεῖ ὅπως προταχθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀμέσου ἐξαγορᾶς παντὸς πλεονάσματος σταφίδος κλπ.».

Οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς Κομοτηνῆς ὑποδικοκατάδικοι παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέτρον τι περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεώς των.

Ὁ συνεταιρισμὸς Ἐκειμ-Βελὲς Καρδίτσης παρακαλεῖ ὅπως διατηρηθῇ ὁ νόμος περὶ ἀγροφυλακῆς.

Ἡ καπνεργατικὴ ὁμοσπονδία (Θεσ)νίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ὁμοσπονδίας Σαπουντζῆ ζητοῦσα τὴν ἀπόλυσίν του.

Ὁ πρόεδρος τῆς Γενικῆς ἀντιπροσωπείας Κυδωνιῶν αἰτεῖται διὰ ἐγγράφου αὐτοῦ παρὰ τῆς Συνελεύσεως ὅπως ψηφίσῃ αὕτη μηνιαίαν σύνταξιν διὰ τὴν χήραν τοῦ ἐν ταῖς φυλακαῖς Σμύρνης θανατωθέντος, ὡς πολιτικοῦ κατασκόπου τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου Κυδωνιῶν Ν. Γιάτσου. Παραπέμπεται εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων :

1) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως «περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 11 τῆς ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1922 συμβάσεως περὶ χορηγήσεως προσωρινοῦ δανείου φράγκων 50 ἑκατ. κυρωθείσης διὰ τοῦ νόμου 2833 τοῦ 1922», καὶ

2) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης τῇ 21 Σεπτεμβρίου 1920 συμβάσεως.

Ὁ κ. **Ἀθ. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ μονιμοποιήσεως τεχνιτῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν ἐμπορικῶν πλοίων».

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. **Γ. Κοτδύλης** (τῶν Ἐσωτερικῶν) καὶ **Κ. Γκότσης** (τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν κατωτέρων Ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων κλπ.».

Οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. κ. **Κ. Σπυρίδης, Γ. Μαρῆς** τῆς Γεωργίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν **Κ. Γκότσης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως φορολογικῶν νόμων».

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** ὑποβάλλει τροπολογίαν τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἀγορᾶς εἰς τὸ τέλος τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους 1924—1925 ὑπὸ τοῦ Κράτους σταφιδοκάρπου κλπ.».

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** ζητεῖ τὸν λόγον διὰ τὴν ἀναγραφεῖσαν εἴδησιν περὶ ἐλευθέρας περιφορᾶς τῶν καταχραστῶν ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι δὲν εἶνε τοιοῦτον θέμα ἀναγεγραμμένον εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** διαμαρτύρεται, διότι διὰ τόσον σπουδαῖον ζήτημα δὲν δίδεται ὁ λόγος.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων

Ὁ κ. **Κ. Τσιμινάκης,** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς Ἐπιτροπῆς συλλογῆς ἐράνων πρὸς ἵδρυσιν σανατορίων, ἀναπτύσσει πῶς εἰς ἄλλα μέρη δι' ἐράνων ἱδρύθησαν σανατόρια 3,000 κλινῶν. Ἐπίσης ἐν Βερολίνῳ ὑπάρχει κατάστημα διὰ 3,000 φρενοβλαβεῖς, ἐργαζομένους. Νομίζει ἐν τέλει ὅτι πρέπει νὰ κατασκευασθῇ ἡ ὁδὸς Πάρνηθος τὸ ταχύτερον, ὁπότε ἡ ἐξεύρεσις χρημάτων διὰ τὴν ἵδρυσιν μεγάλου σανατορίου εἶνε

εὐκολωτάτη. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τονίζει, ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν μέτρα δι' ἵδρυσιν νοσοκομείου, καὶ πρὸς τοῦτο δέον ἡ Κυβέρνησις νὰ καλέσῃ εἰδικούς.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς νομίζει ὅτι ὤφειλεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Ἁρνηθος. Διακατεχομένη κατόπιν τὰς καταστροφάς, ἃς ἐπιφέρει εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ φυματίωσις, ἔλλειψει καὶ προληπτικῶν καὶ κατασταλτικῶν μέτρων, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἔργων καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Ἁρνηθος.

Ὁ κ. **Β. Μαρσέλος** ἐκθέτει τὰ τῶν συνεννοήσεων διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Ἁρνηθος καὶ ἐπικρίνει τὴν κακοτεχνίαν, ἣν ἐπέδειξεν ἡ Διοίκησις τοῦ νοσοκομείου «Εὐαγγελισμός» κατὰ ταύτας. Συνιστᾷ κατόπιν ὅπως διὰ νόμου ἐπισημοποιηθῇ ἡ ἐνέργεια τῶν ἔργων, ἵνα λάβωσιν οὗτοι καθολικὴν ἔκτασιν καὶ κατορθωθῇ ἡ ἵδρυσις θεραπευτικοῦ κέντρου, ὅπερ προόρισται νὰ παράσχῃ μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὑγείαν τῆς Νύφας.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντῶν λέγει ὅτι ὑπεγράφη σύμβασις διὰτῆς ὁποίας συνεφωνήθη ὅπως ὁ «Εὐαγγελισμὸς» συνεισφέρῃ 1 ἑκατομμύριον δραχμῶν, τὸ ὑπόλοιπον δὲ θὰ δαπανηθῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ἡ Συνέλευσις θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξετάσῃ τὴν σύμβασιν αὐτήν. Οὕτω ὀνύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι ἡ πρὸς τὸ σανατόριον ὁδὸς θὰ ἐκτελεσθῇ. Διὰ τῆς συμβάσεως ὡρίσθη ὅτι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι θὰ ἔχωσιν ὡρισμένων ἀριθμῶν θέσεων.

Ὁ κ. **Διον. Καλκανδῆς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν ἰδιοκτητῶν οἰκιῶν καὶ οἰκοπέδων συνοικίας Μέτς ἐν σχέσει μὲ τὸ νέον σχέδιον τῆς πόλεως, δι' οὗ ἐτέθησαν ἐκτὸς συναλλαγῆς αἱ περιουσίαι τῶν ἐν λόγῳ ἰδιοκτητῶν. Ἐπικρίνει εἶτα γενικῶς τὰς καινοτομίας τοῦ νέου σχεδίου, ὡς ἐσφαλμένας καὶ μὴ ἐξυπηρετούσας πραγματικὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως καὶ ὡς ὑπονομευτικὰς τοῦ θεσμοῦ τῆς ἰδιοκτησίας.

Ὁ κ. **Ι. Σολιώτης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἐνοριτῶν τοῦ Ναοῦ Ταξιαρχῶν, Λίγιου, παραπονουμένων κατὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Μητροπολίτου Λιγιαλείας καὶ Καλαβρύτων, παύσαντος ἀδικαιολογήτως τὸν ἱεροψάλτην τοῦ Ναοῦ. Ἡ ἀφορμὴ αὕτη ἔδωκε λαβὴν εἰς συνέχειαν ἐπεισοδίων μέχρι τοῦ σήμερον, ὥστε οἱ συμπολῖταί του νὰ ζητοῦν τὴν καθαίρεσιν τοῦ μεταθετοῦ τῶν Μητροπολιτῶν. Παρακαλεῖ ἐν τέλει νὰ σταλῇ εἰς Λίγιον ἀνώτερος κληρικὸς πρὸς διευθέτησιν τῶν διαταραχθέντων ἐν Λιγίῳ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου Σιδηροδρόμων Μακεδονίας καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ δίκαια αἰτήματα τοῦ Συνδέσμου, ὥστε νὰ ἐπανέλθωσιν οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, οἵτινες ἀπὸ Τουρκοκρατίας ἀνόμη ὑπηρετοῦσιν εὐόρκως.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Γ. Σεχιώτης** καὶ **Ι. Μαμάης** τονίζοντες τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπαναφορᾶς πάντων τῶν ὑπαλλήλων.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς ὁμιλεῖ ὁ κ. **Ἀθ. Κολιαλέξης** συνιστῶν θερμῶς τὴν ἐπαναφορὰν τῶν χρηστῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας Σ. Π. Λ. Π., ὡς παρασυρθέντων καὶ προσενεγκόντων πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς κρισίμους περιστάσεις πρὸς τὴν Πατρίδα.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Ἀσπασίας χήρας Γεωργίου Κυριακοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδ.ς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν κατοίκων Κυθήρων καὶ Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς διευθετήσεως τοῦ νόμου περὶ ἀγροφυλακῆς καὶ ἰδίως διὰ τὸ φορολογικὸν αὐτοῦ μέρος.

Ὁ **ἴδιος** κ. Πληρεξούσιος ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν μικροπωλητῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Δ. Νεστορίδη, ὁμήρου ἐν Βουλγαρίᾳ.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Π. Μπέμπης.**

Οἱ κ. κ. **Α. Δενδρινὸς** καὶ **Κ. Βούλγαρης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν Γεωργικῆς Ἑνώσεως Κερκύρας.

Ὁ κ. **Δ. Κατσίνας** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν ἰδιοκτητῶν οἰκιῶν διὰ διδακτήρια, καὶ ζητεῖ πληροφορίας περὶ τοῦ κανονιστέου ἐνοικίου αὐτῶν κατὰ τὸ ἐνοικιοστάσιον. Παρακαλεῖ ἐν τέλει νὰ ἐκδίδωνται τακτικῶς τὰ σχετικὰ ἐντάλματα.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ Δημόσιον ὡς μισθωτὴς διατηρεῖ πάσας τὰς ὡρισταμένας μισθώσεις του καὶ ἐκεῖ ἔνθα δὲν ἰσχύει τὸ διάταγμα περὶ Ἐνοικιοστασίου. Καταβάλλονται δὲ καὶ ἐπὶ τῆς μισθώσεως ταύτης αἱ αὐξήσεις τῶν ἀριθμῶν 1, 2 καὶ 3 τῶν ἄρθρων 94 τοῦ διατάγματος περὶ Ἐνοικιοστασίου.

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) δηλοῖ ὅτι θὰ λάβῃ τὰ καταλληλα μέτρα.

Οἱ κ. κ. **Ν. Ἀβραὰμ** καὶ **Γ. Σεχιώτης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν διαστικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. **Εὐστρ. Γονατᾶς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς χήρας πρώην κλητῆρος καταδικασθέντος ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς θάνα-

τον διὰ πατριωτικὰς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐνεργείας, καὶ παρακαλεῖ ὅπως τὸ ὑπὲρ αὐτῆς ἐκφερομὲς ψήφισμα ἀπονομῆς συντάξεως ψηφισθῇ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε γενικώτερον, διότι ὑπάρχουν πολλαὶ ὅμοιαι περιπτώσεις, κανονιζόμεναι ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν των συνεπειῶν. Τὸ προσωπικὸν μέτρον, περὶ οὗ γίνεται ἡ σύστασις, χρειάζεται ψηφοφορίαν μυστικήν. Πρὸς ἀποφυγὴν τούτου πρέπει νὰ γίνῃ σχέδιον νόμου γενικὸν διὰ τὴν κατηγορίαν ταύτην, ὅπερ ὅμως ἀρμόδιος εἶνε νὰ προκαλέσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Μεθὸ παρελθούσης τῆς κεκανονισμένης ὥρας ἀναβάλλονται αἱ λοιπαὶ ἐρωτήσεις καὶ εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων»· ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐθεωρήθη κατεπεῖγον διὰ τὸν λόγον ὅτι τοῦτο θέλει ἱκανοποιήσει τὸν ἐξωκοινοβουλευτικὸν κόσμον. Δι' ἐμέ, λέγει, ἀγνοοῦντα τὸν ἐξωκοινοβουλευτικὸν κόσμον, δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι παρὰ ἡ ὑποχρέωσις νὰ ἔχωμεν ἐντίμους καταλόγους.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** διακόπτων, λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο ἤδη ἀρκοῦσα συζήτησις, προτείνει δ' ὅπως παραιτηθῶσι τοῦ λόγου οἱ ἐγγεγραμμένοι πληρεξούσιοι, ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον κατ' ἀρχὴν καὶ ὑποβληθῶσιν αἱ τυχὸν ὑπάρχουσαι παρατηρήσεις αὐτῶν κατὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι οὐδεμίαν θὰ εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ ἀντίρρησιν, ἐὰν δὲν διεφώνει ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου· φρονεῖ δηλονότι ὅτι οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι θὰ ἔπρεπε νὰ συνταχθῶσι κατόπιν γενικῆς ἀπογραφῆς τῶν κατοίκων, ἕκαστος τῶν ὁποίων νὰ ἐρωτηθῇ καὶ δι' εἰδικοῦ δελτίου ταυτότητος. Ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ νομοσχεδίου ἐπιφυλάσσεται νὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του κατὰ τὴν α' συζήτησιν.

Παραιτηθέντων τῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐγγεγραμμένων, ἵνα ὁμιλήσωσι κατὰ τὴν α' συζήτησιν, κηρύσσεται ἡ συζήτησις περατωμένη, γίνεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον κατ' ἀρχήν.

Ἐπὶ τῆς εἰς α' συζήτησιν προτάσεως νόμου «Περὶ ἀγορᾶς εἰς τὸ τέλος τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους 1924—25 ὑπὸ τοῦ

Κράτους παντὸς ποσοῦ σταφίδος ὁ τῆς παραγωγῆς ταύτης προσφερθησομένου πρὸς πώλησιν» ὁ κ. **Α. Μάρκου** λέγει ὅτι τὸν σταφιδικὸν κόσμον ἀπειλεῖ κρίσις, πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ὁποίας ἐπιδάλλεται νὰ ληφθῶσιν ἐπείγοντα μέτρα. Ὅτε, λέγει, ὁ συνάδελφος κ. Γ. Λουπινᾶς ὑπέβαλλε τὴν πρότασίν του, ἤλπιζεν ὅτι αὕτη ἤθελεν ἐπιδράσει εἰς τὴν σταφιδικὴν ἀγορὰν ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν σταφιδοπαραγωγῶν. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ πρότασις αὕτη οὐδεμίαν εἶχεν ἐπίδρασιν, γενικὴ δὲ ἀπραξία κρατεῖ εἰς τὴν ἀγοράν. Διὰ τοῦτο ἐπιδάλλεται ὅπως ληφθῇ μέριμνα ἤδη περὶ ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου, ὑποδάλλει δὲ σχετικὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** παρακαλεῖ τὸν κ. Πληρεξούσιον νὰ ἀναπτύξῃ εὐρύτερον τὸ θέμα.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** λέγει ὅτι ἀπὸ μακροῦ ἡ σταφὶς εἶνε τὸ κυριώτερον καὶ οὐσιωδέστερον προϊὸν τῆς Ἑλλάδος. Μέχρι τοῦ ἔτους 1892 ἡ σταφὶς ἐξωδεύετο ὁλόκληρος καὶ ἡ Ἑλλὰς ἤνθει, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1892, ὅτε ἤρχισαν νὰ ἀναφύωνται αἱ ἀμπελοφυτεῖαι τῆς Γαλλίας, ἐξερράγη ἡ σταφιδικὴ κρίσις. Τότε ἐγεννήθησαν αἱ σκέψεις τίνα εἶνε τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθῶσι πρὸς ἀντίκρυσιν τῆς καταστάσεως. Καὶ ἐπροτάθη εἰς τὸν ἀείμνηστον Τρικούπην τὸ σύστημα τῆς παρακρατήσεως, ἱδρύθη δὲ καὶ ἡ σταφιδικὴ Τράπεζα. Διὰ τοῦ συστήματος, τούτου ἐπὶ παραγωγῆς 135 ἑκατομμυρίων, τὰ 35 παρακρατοῦνται εἰς τρόπον ὥστε ἡ παραγωγὴ ἐλαττοῦται εἰς 100 ἑκατομμύρια. Τὸ Κράτος οὐδαμῶς ἐζημιώθη ἐκ τῆς εἰς τοὺς σταφιδοπαραγωγοὺς παρασχεθείσης μέχρι τοῦδε βοηθείας, διότι ὅσα χρήματα διετέθησαν εἰσεπράχθησαν ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ὑπὸ παρακράτησιν σταφιδοκάρπου.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** ἐκθέτων τὴν ζωτικότητα τοῦ λαοῦ, ὃν διεπίστωσε περιελθὼν τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἀναπτύσσων τὰ δίκαια παράπονα τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀλλὰ καὶ τοὺς κινδύνους, οἵτινες ἀπειλοῦσι τὴν μέλλουσαν σταφιδοπαραγωγήν, ἂν αὕτη δὲν τύχῃ τῆς δεούσης Κυβερνητικῆς μερίμνης, συνιστᾷ τὴν λῆψιν ταχίστου μέτρου πρὸς πρόληψιν δεινοτέρων καταστροφῶν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος, ὁ μὴ ἐκ σταφιδοφόρων ἐπαρχιῶν καταγόμενος, παραπονεῖται ὅτι πάντοτε ἐπεδείχθη ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν σταφίδα, ἐνῶ ἡ σταφὶς δὲν φορολογεῖται, εἶνε δὲ μονοπώλιον καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸ ἐμπόριον αὐτῆς δὲν προκαλεῖται ἀνταγωνισμὸς ὅπως προκαλεῖται τοιοῦτος εἰς ἄλλα εἴδη.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** συνεχίζων λέγει ὅτι εὑρίσκονται ἐν πλάνῃ οἱ φρονοῦντες ὅτι ἡ σταφὶς δὲν φορολογεῖται. Τὸ

Κράτος δὲν παρέσχε παρὰ μόνον τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ ἀρωγὴν εἰς τοὺς σταφιδοπαραγωγούς. Ὑπὲρ τῆς σταφιδοπαραγωγῆς τὸ Κράτος οὐδὲ ὀβολὸν κατέβαλε μέχρι τοῦδε, ἐνῷ ἀντιθέτως εἰσπράττει κατ' ἔτος 220 ἑκατομμύρια ἀπὸ τὸ οἰνόπνευμα καὶ 15 τοῖς ἑκατὸν εἰς εἶδος ἀπὸ τὴν σταφίδα. Ὅτε ἕκαστος σταφιδοπαραγωγὸς καταβάλλει εἰς εἶδος 15 τοῖς ἑκατὸν ἐκ τῆς παραγωγῆς του, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ σοβαρῶς ὅτι ὁ σταφιδοπαραγωγὸς οὐδένα καταβάλλει φόρον.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, σήμερον δὲν διεξάγονται συζητήσεις περὶ τῶν τροφίμων μέτρων. Τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν δὲν δύναται νὰ καταμερίζηται, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐπιδεικνύηται εἰς πάντα τὰ προϊόντα, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Εἶνε ἀναγκαῖον, χάριν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, νὰ λησθῶσι τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα δὲν στοιχίζουν εἰς τὸ Κράτος οὔτε ἕνα ὀβολόν. Πρὸς τοῦτο ὅμως δὲν θεωρεῖ ἐπαρκῆ τὴν ἐξαγορὰν τῶν 10 ἑκατομμυρίων σταφιδοκάρπου καὶ διὰ τοῦτο προτείνει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐνιαίας. Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἡ Προνομιοῦχος εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀγοράζῃ ἐπὶ δίμηνον ἀποδείξεις σταφιδοκάρπου εἰς τιμὴν τῶν 115 δραχμῶν. Προτείνει σχετικῶς ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνάψῃ σύμβασιν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὅπως ὑποχρεωθῇ αὕτη νὰ ἐξαγοράσῃ τὰ διαθέσιμα δελτία ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου εἰς τὴν τιμὴν τῶν 2 χιλιάδων δραχμῶν κατὰ χιλιόλιτρον.

Τὰ χρήματα ταῦτα θὰ ἐξοικονομηθῶσιν, ὑποχρεουμένων τῶν ἐξαγωγέων ἐπὶ μίαν τριετίαν νὰ διαθέτωσι 10 τοῖς ἑκατὸν ἐκ τοῦ προϊόντος των.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριε Συνάδελφε, θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἀναπτύξητε ἰδιαιτέρως ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐξήγησα καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Ἀπριλίου. Ἰσχύει, ὡς εἶνε γνωστόν, νόμος, ἀπὸ μιᾶς εἰκοσαετίας, τὸν ὁποῖον δὲν δυνάμεθα ἠθικῶς νὰ παραβιάσωμεν καὶ κατὰ τὸν ὁποῖον τὰ δελτία εἶνε δεκτὰ μέχρι τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπὶ δίμηνον ἐξαργυρώνονται.

Β. Ἀλεβιζάτος. Μέχρι τῆς 10 Ὀκτωβρίου.

Α. Μιχαλακόπουλος. Σημειώσατε ὅτι, ἐὰν ἠθέλομεν νὰ εἴμεθα δίκαιοι, θὰ προσεθέτομεν τὰς 13 ἡμέρας τοῦ νέου ἡμερολογίου.

Β. Ἀλεβιζάτος. Βεβαίως, διότι τότε εἴχομεν παλαιὸν ἡμερολόγιον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Τί θὰ πράξωμεν διὰ τὰ δελτία αὐτά; Ἠμποροῦμεν, ἐὰν θέλωμεν, νὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς κατόχους των, ἐὰν ἐκρατεῖτε τὸν σταφιδοκάρπον, θὰ τὸν ἠγόραζε τὸ Κράτος. Δὲν τὸν ἐκρατήσατε, τὸν ἐβάλετε εἰς τὰς ἀποθήκας παρακρατήσεως, ἔχετε δελτία. Ἀλλ' αὐτὰ τὰ δελτία δὲν ἐννοοῦμεν νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ πρώτην φορὰν μετὰ τόσα ἔτη. Κακῶς ἐπιστεύσατε τὸ ἀντίθετον.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἐλέχθη τοιοῦτό τι.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν ἐλέχθη ἐντὸς τῆς αἰθούσης, ἀλλ' ἐγράφη. Λοιπὸν τοιοῦτον πρᾶγμα, ὑποθέτω, ὅτι ἠθικῶς δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν.

Β. Ἀλεβιζάτος. Βεβαίως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀπομένει ἄλλη τις ἀντίρρησις. Δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι λέγουν μὴ ἀγοράζετε οὔτε σταφίδα, οὔτε δελτία, δὲν ὑπάρχει στάδιον συζητήσεως. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἡ ἔξις ἀπόψεως. Λέγουν τινὲς δελτία μὴ ἀγοράσητε. Ἀγοράσατε σταφίδα διὰ νὰ ὑποστηρίξητε τοὺς παραγωγούς. Ἀλλὰ τί θὰ συμβῇ, ἐὰν τοῦτο πράξωμεν; Τὸν Σεπτεμβρίου θ' ἀρχίσῃ ἡ ἐξαγωγὴ τῆς σταφίδος νέας ἐσοδείας. Τὰ δελτία τῆς παρελθούσης χρήσεως θὰ προσφερθοῦν εἰς τὴν ἀγοράν, ἀλλὰ περιπλέον θὰ ὑπάρξῃ καὶ μία μεγάλη ποσότης σταφίδος τῆς νέας ἐσοδείας, ἡ ὁποία θὰ τεθῇ εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς παρακρατήσεως καὶ ἡ ὁποία θὰ δελτιοποιηθῇ. Ἀλλ' ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔχει δελτία τῆς παρελθούσης χρήσεως, βλέπων ὅτι ὑποχρεοῦται ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας νὰ τὰ πωλήσῃ, θὰ σπεύσῃ νὰ ὑποδιπλάσῃ τὴν τιμὴν αὐτῶν διὰ νὰ τὰ ξεκάμῃ ὅπως, ὅπως. Ὁ ἔμπορος, ὁ ἐξαγωγεύς, βλέπων ὅτι δύναται νὰ ἀγοράσῃ εὐθηνότερα δελτία παρελθούσης χρήσεως, βεβαίως δὲν θὰ ἀγοράσῃ ἀκριβώτερα δελτία τῆς νέας ἐσοδείας, κατ' ἀκολουθίαν θὰ πέσουν αἱ τιμαὶ καὶ τῶν νέων δελτίων, ἵνα πωληθοῦν, καὶ θὰ πέσουν αἱ τιμαὶ καὶ τῆς σταφίδος, ἥτις ἐν μέρει θὰ δελτιοποιηθῇ. Ὁσαδήποτε δὲ καὶ ἂν θέλωμεν νὰ λάβωμεν μέτρα, εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ κρατήσωμεν τὰς τιμὰς τῆς σταφίδος ὑψηλά, ἐὰν ἔχωμεν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μίαν ἀντίρροπον δύναμιν, ἐκείνην τὴν ὁποίαν θὰ παραγάγῃ ἡ ἀθρόα προσφορὰ δελτίων, καταρρίπτουσα τὰς τιμάς. Ἑκτὸς ἐὰν εἴχομεν πολλὰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων δραχμῶν, διὰ νὰ εἴπωμεν ὅτι εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ὑγοράσωμεν καὶ ὀλόκληρον τὴν παραγωγήν. Αὐτὸ παρετηρήθη καὶ πέρυσι, μολονότι κατ' ἄνθρωπον ἐθεσπίσαμεν ὅτι θὰ ἠγοράζομεν καρπὸν ἀντὶ 3000 δραχμῶν. Οἱ κάτοχοι, μὴ ἔχοντες πεποίθησιν ὅτι τὸ Κράτος θὰ ἠδύνατο νὰ ἀγοράσῃ πολλὴν ποσότητα, ἔσπευδον νὰ δώσουν ἀντὶ μικροτέρου ποσοῦ τὴν παραγωγήν των.

Τοῦτο πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ἐπαναλαμβάνω, ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι φρονοῦν ὅτι θὰ σωθῇ ἡ σταφίς, ἐὰν ἀγορασθῇ σταφὶς μόνον καὶ ὄχι δελτία. Τὸ ἐτόνισα καὶ τὸν Ἀπρίλιον, ἀλλ' ἀτυχῶς ἡ πλειονοψηφία δὲν τὸ ἐδέχθη.

Β. Ἀλεβιζάτος. Ἐγώ, κ. Πρόεδρε, δὲν ἐννοῶ αὐτό. Ἐγὼ ἐννοῶ νὰ ἰσχύσουν τὰ δελτία διὰ τὴν νέαν ἐσοδείαν καὶ νὰ ἰσχύσουν μέχρι τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους 1926. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει ὁ κίνδυνος τῆς ἀθρόας πωλήσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Τότε σεῖς εἶσθε τῆς ἰδέας ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ τίποτε.

Β. Ἀλεβιζάτος. Ὄχι. Τουναντίον εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἰδέας νὰ ληφθοῦν μέτρα, ἀλλὰ δὲν εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἰδέας νὰ ἀγορασθοῦν δελτία διὰ νὰ ἐπιφορτισθῇ ἡ νέα ἐσοδεία.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δύναμαι νὰ εἴπω, ἐάν, ὡς ὑποστηρίζω, κατ' ἀρχὴν γίνῃ δεκτὸν τὸ πρᾶγμα, ὅτι θὰ εἶνε ἐξεταστέον κατὰ τίνα τρόπον θὰ προσθῶμεν, ὥστε νὰ μὴ ἐπιφορτίσωμεν ὑπερμέτρως τὴν μέλλουσαν ἐσοδείαν. Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ εἶχον τὴν ἀνάγκην νὰ ἴδωμεν κατὰ τίνα τρόπον πρέπει νὰ μοιράσωμεν τὴν ἐπιφόρτισιν, ὥστε νὰ μὴ εἶνε ὑπερβολικὴ δι' ἓν ἔτος. Αὐτὸ εἶνε ἄλλο ζήτημα. Ὑπάρχει ὅμως καὶ μία ἄλλη ἀντίρρησις. Τὸ εἶπον καὶ ἄλλην μίαν φοράν, θέλω δὲ καὶ νῦν νὰ τὸ τονίσω, ὅτι, ἐὰν ἀγοράσωμεν μόνον σταφίδα καὶ ἀφήσωμεν τὰ δελτία χωρὶς νὰ ἀγοράσωμεν τοιαῦτα, εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι θὰ ἐπέλθῃ πτῶσις καὶ τῆς νέας ἐσοδείας.

Ὁ κ. ***Α. Μάρκου*** συνεχίζων λέγει ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ληφθῇ τὸ μέτρον τῆς ἐξαργυρώσεως τῶν δελτίων χάριν τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον χάριν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι οἱ ἔμποροι δὲν εἶνε παράσιτοι. Ἡ ὑποστήριξις τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων εἶνε ἀλληλένδετος πρὸς τὴν ὑποστήριξιν τῆς τάξεως τῶν σταφιδοπαραγωγῶν. Εἶμαι, λέγει, καὶ ἐγὼ εἷς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων σταφιδοπαραγωγῶν καὶ οὐδέποτε θὰ ὑπεστήριζον ἐντεῦθεν λύσιν ἐναντίον τῶν συμφερόντων τῶν σταφιδοπαραγωγῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Νὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ εἴπω τοῦτο· ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουσι σταφίδα, εἴτε ἔμποροι εἶνε εἴτε παραγωγοί, φωνάζουν νὰ ἀγορασθῇ μόνον σταφίς. Ἀδιαφορῶν ἐὰν ἔμπορός τις ἠγόρασε δελτία. Δὲν λογαριάζουν τὴν ἠθικὴν ἄποψιν τοῦ ζητήματος, ὅτι τὰ δελτία παριστάνουν σταφιδόκαρπον καὶ παρουσιάζουν ἐπὶ τέλους μίαν ὕλην, ἡ ὁποία θὰ πωληθῇ ἀπὸ τὸ Κράτος αὔριον καὶ θὰ ἐλαφρώσῃ, ἀφ' ἑνὸς τὴν πίεσιν τῆς καταναλώσεως, καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τριακονταετίαν ὁλόκληρον ἐφαρμόζεται καὶ βοηθεῖ τὴν παραγωγήν.

Ὅσοι κατέχουσι σταφιδόκαρπον φωνάζουν ν' ἀγοράσωμεν μόνον σταφίδα, διὰ νὰ πωλήσουν ὑψηλὰ τὰ ποσά, ἅτινα κατέχουν. Τουναντίον, ὅσοι ἔχουσι μόνον δελτία ζητοῦν νὰ ἀγορασθῶσιν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα δελτία. Ἡμεῖς εὑρισκόμεθα ἐν μέσῳ δύο γνωμῶν, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ εὕρωμεν ἑνιαίαν ὁμαδικὴν θέλησιν, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ποῖον εἶνε τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον.

Καὶ εἶπον καὶ τὸν Ἀπρίλιον καὶ λέγω καὶ τώρα, ὅτι ἀμφότερα πρέπει νὰ ἀγορασθοῦν.

Ὁ κ. ***Γ. Κατσιμπίρης*** τονίζει ὅτι διὰ τὸ προκείμενον ζήτημα εὐθύνεται ὁλόκληρος ἡ Συνέλευσις. Ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου, λέγει, ἐὰν ἐλύετο τὸ ζήτημα, δὲν θὰ ἐπήρχοντο αἱ καταστροφαί, αἱ ὁποῖαι ἐπῆλθον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔδειξαν μίαν εὐθιξίαν ἀκατανόητον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἐπειδὴ ἐγράφη εἰς τὰς ἐφημερίδας, δὲν ἠξεύρω ἂν ἔχετε σεῖς ἀνάμιξιν εἰς τὸ πρᾶγμα ἢ ὄχι, ὅτι ὑπέστην μίαν εὐθιξίαν, ἔχω ἁπλῶς νὰ δηλώσω τοῦτο, ὅτι εἶπον καθαρῶς τὴν γνώμην μου καὶ κατὰ τὴν προηγουμένην συζήτησιν καὶ τὴν ὑπεστήριξα. Ὑπῆρχεν ἀντίληψις ὅτι ἔπρεπε νὰ θέσω τὸ ζήτημα ὡς ζήτημα ἐμπιστοσύνης, διὰ νὰ ἐξαναγκάσω ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μοὶ δίδουν τὴν τιμὴν νὰ μοὶ ἐμπιστεύωνται τὴν διαχείρισιν τῶν πραγμάτων τῆς Χώρας, νὰ ὑπερψηφίσουν τοῦ νομοσχεδίου. Εἶχα δηλώσει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πράξω τοῦτο.

Ὁ κ. ***Γ. Κατσιμπίρης*** συνεχίζων ἀναφέρεται εἰς ὅσα ἐτόνισεν εἰς ἄλλην συζήτησιν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ σταφιδεμπορίου, ὅπερ ὡς γνωστὸν διενεργεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τριῶν μεγάλων οἴκων. Ἐτόνισε, λέγει, καὶ ἄλλοτε ὅτι ἔπρεπε νὰ μὴ ὀχυρωθῶμεν ὀπισθεν οὐδεμιᾶς εὐθιξίας οὐδὲ νὰ φοβηθῶμεν ἀπὸ ἀνωνύμους ἐπιστολὰς διὰ νὰ μὴ λάβωμεν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ λάβωμεν. Ἡ κρίσις, λέγει, ἔχει ἀφετηρίαν τὸ παρελθόν. Δύο ἐμπορικοὶ οἶκοι εὑρέθησαν μὲ ἀποθέματα τῆς προπαρελθούσης ἐσοδείας καὶ ἦσαν οἶκοι, οἱ ὁποῖοι προσέφεραν ὑψίστας ὑπηρεσίας εἰς τὰς τιμὰς τῆς σταφίδος, ἀφοῦ ἔφθασαν ταύτας μέχρι 5.200 δραχ. τὴν χιλιάδα.

Ἐγένετο κατ' ἀνάγκην σκέψις πῶς θὰ ἀποσοβηθῇ ἡ καταστροφὴ οἴκων ἀξίων προστασίας καὶ εἰς τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν παρουσιάσθησαν ἀντιρρήσεις ἀπὸ πληρεξουσίους μὴ κατα-

γομένους ἀπὸ σταφιδοφόρα μέρη. Ἤδη, δὲν πρόκειται νὰ σωθοῦν οἱ καταστραφέντες ἀλλὰ τὸ μέλλον τῆς σταφιδοπαραγωγῆς. Τοῦτο εἶνε καὶ ἀπαίτησις ὅλου τοῦ σταφιδικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐζήτησε μάλιστα νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ συλλαλητηρίου, ἀλλὰ δὲν τῷ ἐπετράπη ἡ συγκέντρωσις. Παρακαλεῖ σχετικῶς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τοὺς κ. κ. Θ. Χαβίνην καὶ Γ. Κιαγιὰν νὰ δηλώσουν τί ἄκουσαν καὶ τί ἀντελήφθησαν περὶ τοῦ ζητήματος ἐν Πάτραις καὶ τί ἀπήντησαν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) δηλοῖ ὅτι κατὰ τὴν καταψήφισιν τοῦ σταφιδικοῦ νομοσχεδίου ἀντελήφθη ὅτι αἱ Πάτραι ἦσαν σχεδὸν ἐν ἀλλοφροσύνῃ καὶ εἶπεν ὅτι ἀσφαλῶς ἐν πλάνῃ ἢ ἐν ἀγνοίᾳ ἡ Συνέλευσις ἀπέρριψε τὸ μέτρον καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν νὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ τῆς πλάνης οἱ πληρεξούσιοι, οἱ ὁποῖοι ὑπερεψήφισαν τὴν ἀπόρριψιν τοῦ μέτρου, ἐφ' ὅσον οὐδέποτε ἦτο ἐν τῇ σκέψει τῆς Συνελεύσεως νὰ μὴ δεχθῇ μέτρα, ὧν ἡ ἄρνησις θὰ ἐπέφερε καταστροφάς.

Ὁ κ. **Γ. Κατσιμπίρης** συνεχίζων λέγει ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ παύσῃ ὁ διασυρμὸς καὶ ἡ συκοφαντία κατὰ τῶν ὑποστηριζόντων τὸ ζήτημα. Ἐάν, λέγει, ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου π. ἔ., ὅτε προέκυψε τὸ ζήτημα δὲν ἠγοράζομεν, οὔτε σταφίδας, οὔτε δελτία, δὲν θὰ παριστάμεθα εἰς τὸ θέαμα τῆς πτώσεως τῶν τιμῶν μέχρι τῶν δραχμῶν 1750 κατὰ χιλιάδα. Ἀπὸ 70 σελλίνια τὸν Νοῦμερον κατὰ στατῆρα ἐν Ἀγγλίᾳ ἔφθασε τώρα ἡ τιμὴ εἰς τὰ 18 σελλίνια. Ὅλαι αὐταὶ αἱ καταστροφαὶ ὀφείλονται εἰς τὸ ὅτι δὲν υἱοθετήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὸ μέτρον ὅπερ δὲν ἐπροτάθη μὲν παρ' αὐτῆς ὡς ὤφειλεν, ἀλλ' ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς σταφιδοπαραγωγούς. Οἱ μὴ ζημιωθέντες κυριολεκτικῶς ἐσκύλευσαν τοὺς ἐκτεθειμένους μὲ ἀγορὰς καὶ τοῦτο ὠφείλομεν νὰ προλάβωμεν, διότι ἡ ζημία ἐκείνων θὰ εἶχε γενικὸν καταστρεπτικὸν ἀντίκτυπον. Διὰ τοῦτο διαμαρτυρόμεθα ἐντόνως καὶ ὡς κτηματίαι καὶ ὡς πολιτευόμενοι, διότι ἡ κρίσις εἶνε γενική. Ἀναγινώσκει εἶτα τηλεγραφήματα σταφιδοκτηματιῶν Ὀλυμπίας περιγράφοντα τὰς καταστροφὰς αἱ ὁποῖαι ἐπῆλθον εἰς τὰς τιμάς, ἐξαίρει τὰς ὑπηρεσίας ἃς προσέφεραν ὑπὲρ τῆς σταφίδος οἱ οἶκοι Δρούλιας κλπ. καὶ ἀναπτύσσων τὰ τῆς τυχὸν ἐπιφορτίσεως τοῦ Δημοσίου διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ μέτρου εὑρίσκει ὅτι ὑπάρχουν χρήματα ἀπὸ αὐτὸ τὸ προϊὸν ἀρκετὰ διὰ νὰ ἀρθοῦν τὰ οἰκονομικὰ κωλύματα πρὸς θέσπισιν τοῦ μέτρου.

Ζητεῖ ἐν τέλει τὴν ἠθικὴν προστασίαν τοῦ Κράτους πρὸς ἄμεσον ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος καὶ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Μάρκου.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** διακόπτων δηλοῖ ὅτι καθὼς ὑπενίχθη ὁ ῥήτωρ ὅτι ἀντιτίθεται οὗτος εἰς τὰ προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, ὤφειλεν ὁ ῥήτωρ νὰ διακρίνῃ σαφῶς ὅτι ἐζήτει προστατευτικὰ μέτρα καὶ ὑπὲρ τῶν ἐμπόρων καὶ ὄχι μόνον ὑπὲρ τῶν παραγωγῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κατσιμπίρης** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι καὶ τὸ ἐμπόριον εἶνε ἄξιον προστασίας, διότι ἄνευ αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει σταφιδοπαραγωγή. Καταλήγων, συνιστᾷ νὰ ληφθοῦν ἄμεσα μέτρα, διότι διὰ τῆς παραμονῆς μόνον τῶν συντηρητικῶν σταφιδικῶν ἐξαγωγικῶν γραφείων δὲν δύναται νὰ συντελεσθῇ σταφιδικὴ ἐξαγωγή.

Ὁ κ. **Γ. Ἀργυρόπουλος**, ἀναλύων τὰ βάρη δι' ὧν ἐπιβαρύνεται ἡ σταφίς, φέρει ὡς παράδειγμα τὸ ἔτος 1922 καθ' ὃ ἡ κρίσις ἡ οἰκονομικὴ τοῦ Κράτους ἀντεμετωπίσθη καὶ μὲ τὴν δήμευσιν τῶν 700 ἑκατομμυρίων τοῦ σταφιδικοῦ συναλλάγματος, τὰ ὁποῖα ἐπλήρωσεν ἡ σταφιδοπαραγωγή. Εἰσερχόμενος δ' εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ συζητουμένου μέτρου, εὑρίσκει ὅτι ἐπιβάρυνσις τῆς παραγωγῆς θὰ ἐπέλθῃ ὅταν ἀγορασθῇ σταφιδόκαρπος μόνον καὶ ὄχι ὅταν ἀγορασθῶσι καὶ δελτία. Ἐξακολουθῶν ἀναπτύσσει ὅτι ἡ τιμὴ τῶν δελτίων καὶ ἡ τιμὴ τῆς σταφίδος εἶνε ἀλληλένδετα. Ἐκ πλάνης δὲ ἡ Συνέλευσις ἀπέρριψε τότε τὸ ὑπὲρ τῶν δελτίων μέτρον, ὅπερ οὐσιαστικῶς ἦτο μέτρον ὑπὲρ συγκρατήσεως τῶν τιμῶν τῆς σταφίδος. Ἡ μονομερὴς ἀγορὰ σταφιδοκάρπου δὲν ἐπικουρεῖ τὴν σταφιδοπαραγωγήν, τὴν ὑπονομεύει. Τὰ δελτία θὰ φθάσουν κατ' ἀνάγκην μέχρι δραχμῶν 1200 καὶ θὰ συμπαρασύρουν κατ' ἀνάγκην καὶ τὰς τιμὰς τῆς σταφίδος, δημιουργουμένου πανικοῦ καὶ εἰς τοὺς κατόχους δελτίων καὶ εἰς τοὺς προεξοφλοῦντας χρηματοδότας.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Ἀλιδιζάτου δηλοῖ ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του δὲν θὰ ὑψωθοῦν αἱ τιμαὶ τῆς σταφίδος μὲ τὴν ἀγορὰν μόνον σταφιδοκάρπου.

Ἐξακολουθῶν ὁ κ. Ἀργυρόπουλος ὑποστηρίζει ὅτι εἶνε ἀλληλένδετος ἡ τύχη δελτίων καὶ σταφιδοκάρπου.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** ὑπομιμνήσκει ὅτι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀπερρίφθη πρότασις ὑποδληθεῖσα τότε περὶ ἀγορᾶς τῶν δελτίων παρὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης μέχρι δραχ. 2000 καὶ εἰς τὴν ἀπόρριψιν ἐπρωτοστάτησαν οἱ νῦν κοπτόμενοι ὑπὲρ τῶν δελτίων.

Ὁ κ. **Γ. Ἀργυρόπουλος** λέγει, ὅτι μόνον λαμπρὸν χαρακτηρίζει τὸν διακόψαντα, διότι, ἀπορριφθείσης τῆς ἀγορᾶς δελτίων, ἐγὼ ἐψήφισα ὑπὲρ τῆς ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τὰς συνεπείας, τὰς ὁποίας εἶχεν ἡ ἀπόρριψις

τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀγορᾶς δελτίων ἐπὶ τῶν τιμῶν τοῦ σταφιδοκάρπου καὶ ὑπομιμνήσκει τὸ ληφθὲν ὑπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως μέτρον περὶ ἀγορᾶς 10 ἑκατομμυρίων δραχμῶν εἰς δελτία, δι' οὗ ἐσώθη ἡ κατάστασις, διότι μόλις ἐγένετο ὑπόσχεσις ἀγορᾶς ὑψώθησαν μόνα των τὰ δελτία καὶ δὲν ἠγόρασε τὸ Κράτος οὐδὲ 500 χιλιάδας λιτρῶν σταφιδοκάρπου.

Ἐξακολουθῶν ἐκθέτει πῶς ὑπέστησαν σύγχυσιν καὶ πλάνην οἱ ἀντικρούσαντες τὴν ἀγορὰν τῶν δελτίων, ὑποστηρίξαντες ὅτι ὑπάρχουν καὶ νεκρὰ τοιαῦτα, ἐνῶ τοῦτο εἶνε ἀδύνατον νὰ συμβῇ. Καταλήγων, τονίζει ὅτι ὁ σταφιδικὸς κόσμος εἶνε ἄξιος περισσοτέρας στοργῆς, διότι πληρώνει μὲ τὸ παραπάνω ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ οὐδὲν τὸ Κράτος κατέβαλε ποτὲ ὑπὲρ αὐτῶν, οἵτινες ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦνται περισσοτέρας εὐλαβείας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῶν αἰτημάτων των καὶ δικαίως δυσφοροῦν.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** ἐνίσταται φρονῶν ὅτι κακῶς συζητεῖται καὶ πάλιν πρότασις ἀπορριφθεῖσα παρὰ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι ἡ συνταγματικὴ αὕτη διάταξις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ Ἐθνοσυνελεύσεως.

Ὁ κ. **Ἀ. Μιχαλακόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς προτάσεως, διότι σήμερον ἡ συζήτησις διεξάγεται ἐπὶ ὑποβληθείσης τροπολογίας.

Ἀλ. Παπαναστασίου. Νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶνε ἐπιδεκτικὸν κἂν συζητήσεως. Ἡ Συνέλευσις ὡς Σῶμα συντακτικὸν βεβαίως δὲν περιορίζεται ἀπὸ προηγουμένας ἀποφάσεις. Ὥστε ἂν ἡ Συνέλευσις θέλῃ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος ὡς σῶμα συντακτικὸν δὲν δύναται νὰ δεσμευθῇ.

Περαιτέρω δὲ ἡ πρότασις εἰσάγεται τροποποιημένη ριζικῶς, διότι ἡ πίεσις ἐπὶ τῆς προσφορᾶς θὰ ἦτο ἡ αὐτὴ καὶ ἂν ἠγοράζοντο δελτία ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἐπρόκειτο νὰ χρησιμοποιηθῶσι κατὰ τὴν ἐρχομένην σταφιδικὴν περίοδον. Ἀλλ' ἐφόσον δὲν πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῶσι κατὰ τὴν ἐρχομένην σταφιδικὴν περίοδον δελτία, βεβαίως εἶνε ἄλλη ἡ πρότασις.

Πρόεδρος. Δὲν δύναται ἡ πρότασίς σας νὰ ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν. Ἡ πρότασίς σας ἔρχεται παρακαίρως, διότι ἔπρεπε νὰ τὴν φέρητε ἐπὶ τῆς ἀρχῆς. Ἡ Συνέλευσις ἀπεφάνθη ἤδη ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ἐπομένως ἐδέχθη καὶ τὴν μεταβολὴν τοῦ Κανονισμοῦ, ἀποδεχθεῖσα τὴν κατ' ἀρχὴν συζήτησιν.

Γ. Κιαγιᾶς. Πάντως ὁ Κανονισμὸς παρεβιάσθη, διότι ἡ πρότασις εἶνε ἡ αὐτή.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Εἶνε ὅλως διάφορος πρότασις.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** ἐξετάζων τὰ ἀπὸ τοῦ 1892 καὶ ἐντεῦθεν ἰσχύσαντα σχετικῶς πρὸς τὴν φορολογίαν τῆς σταφίδος μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς Ἐνιαίας, ἡ ὁποία ἀνέλαβε νὰ πληρώνῃ κατ' ἔτος εἰς τὸ Κράτος 4 ἑκατομμύρια ὡς φόρον, ἤδη δὲ ὁ πληρωνόμενος φόρος ἀνέρχεται εἰς 10 ἑκατομμύρια, λέγει ὅτι δὲν εἶνε, λοιπόν, ἀληθὲς τὸ λεχθὲν ὅτι ἡ σταφὶς δὲν πληρώνει φόρον. Ἐκτὸς τούτου πρέπει νὰ ἔχῃ τις ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ σταφὶς δὲν δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τὰ λοιπὰ εἴδη εἰς τὴν φορολογίαν. Ἀναπτύσσει μετὰ τοῦτο πῶς τὸ Κράτος οὐδεμίαν ζημίαν ὑφίσταται ἐκ τῆς ἀγορᾶς τῶν πλεονασμάτων καὶ πῶς ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ ἐξαγορὰ γίνῃ ἀμέσως μετὰ τὴν ψήφισιν τῆς ὑπὸ συζήτησιν προτάσεως καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Μάρκου ζητηθεῖσαν τιμὴν τῶν 2400 δραχμῶν. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν πρέπει, λέγει, νὰ μᾶς εὕρῃ ἀδιαφόρους καὶ ἡ ἐμπορικὴ τάξις. Χωρὶς νὰ ὑποστηρίζῃ τὴν ἀγορὰν δελτίων, φρονεῖ ὅτι, ἐφαρμοζομένου τοῦ μέτρου τῆς ἐξαγορᾶς τῶν πλεονασμάτων σταφίδος, θὰ ὑψωθῇ καὶ ἡ τιμὴ τῶν δελτίων μετὰ τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τοῦτο. Οἱ κάτοχοι τῶν δελτίων φοβοῦνται μὴ εὑρεθῶσιν εἰς τὴν ἀνάγκην, λόγῳ τῆς δυσχεροῦς οἰκονομικῆς των θέσεως, νὰ πωλήσουν ἀθρόως τὰ δελτία. Ὁ κίνδυνος οὗτος δύναται νὰ ἐκλίπῃ, ἐὰν νομοθετηθῇ ὅτι τὰ δελτία αὐτὰ θὰ ἐξακολουθήσωσιν ἰσχύοντα μέχρι τέλους τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους 1925—26.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἐννοεῖτε τὰ δελτία νὰ ἰσχύουν μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1925, ὅπως εἶνε ὁ πάγιος νόμος, ἢ ἐννοεῖτε νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν προθεσμίαν τῆς ἰσχύος τῶν δελτίων ἐπὶ ἓν ἔτος περισσότερον;

Β. Ἀλεβιζάτος Τὸ δεύτερον, δηλαδὴ ἐννοῶ ὅτι τῶν δελτίων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα παύουν νὰ ἔχουν ἰσχὺν μετὰ τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1925, νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς μέχρι Ὀκτωβρίου 1926.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ συμβοῦν πιθανῶς τὰ ἑξῆς. Ἐφέτος θὰ εὑρεθῶμεν, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, πρὸ νέας ὑπερπαραγωγῆς. Τὴν νέαν αὐτὴν ὑπερπαραγωγὴν θὰ ἀντιμετωπίσωμεν διὰ τῆς ἐν μέρει δελτιοποιήσεως τοῦ σταφιδοκάρπου. Θὰ ὑπάρχουν λοιπὸν καὶ νέα δελτία, θὰ προσφέρωνται δὲ εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ νέα καὶ τὰ παλαιά.

Β. Ἀλεβιζάτος. Αὐτὸ θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ ὅρους τινάς. Πρῶτος ὅρος θὰ εἶνε πράγματι πλουσία καὶ ὑπερτέρα κατὰ πολὺ ἡ παραγωγή. Τὰ φαινόμενα εἶνε ἔτσι, ἂν οἱ καιροὶ εἶνε βοηθητικοὶ καὶ δὲν καταστρέψουν ἐν μέρει τὴν παραγωγήν. Δεύ-

τερον θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὸν ὀργανισμὸν τὸν ὁποῖον θὰ ψηφίσωμεν καὶ τὸν ὁποῖον σεῖς, κ. Πρόεδρε, ἔχετε μελετήσει, ἔχετε κάμει εἰσήγησιν καὶ ἐλπίζω ὅτι πολὺ ταχέως θὰ μᾶς τὴν φέρητε ἐνώπιόν μας. Ἐξαρτᾶται λοιπὸν ἀπὸ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ λάβωμεν, διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν τοῦ ποσοῦ τῶν πλεοναζόντων δελτίων.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὁποσδήποτε ὀργανισμὸς δέον νὰ γίνῃ, ἔχω ἐγὼ τὸ σχέδιόν μου, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ διάφορα ἄλλα σχέδια, ὅπως δὲ συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἀσθενείας, ἰατροὶ καὶ κηδεμόνες ὑπάρχουν πάρα πολλοί. Ὁποσδήποτε ὀργανισμὸς καὶ ἂν γίνῃ, εἴτε συνεταιρικός, εἴτε ἰδιωτικός, εἴτε ἁπλῶς κρατικός, πάντως ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς θὰ ἀκολουθήσῃ τὸ σύστημα τῆς παρακρατήσεως καὶ τῆς δελτιοποιήσεως.

Γ. Λουπινᾶς. Αὐτὸ ἤθελα νὰ εἴπω καὶ ἐγώ.

Β. Ἀλεβιζάτος. Ἐγὼ τὸ θεωρῶ δυστυχῶς ὡς θέσιν ὅτι θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ ἴδιον σύστημα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μέχρι τοῦδε δὲν ἐπροτάθη παρὰ μόνον ἀραιότατα καὶ ἀσθενέστατα ἡ ἰδέα τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκριζώσεως πρὸς μείωσιν τῆς παραγωγῆς. Ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε εἶχε γίνει τοιαύτη πρότασις καὶ ἀπερρίφθη σχεδὸν διὰ ὁσῆς.....

Β. Ἀλεβιζάτος. Καὶ ἐὰν ἤθελε γίνει δεκτή, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ χρειάζεται ἔτος καὶ συνεπῶς σήμερον δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἔχωμεν ἀποτέλεσμά τι.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἂν δὲν ἐσπεύδατε, θὰ ἔλεγον καὶ αὐτό. Χρειάζονται περισσότερα ἀπὸ ἓν ἔτη καὶ νέαι τοπογραφικαὶ ὑπηρεσίαι. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον νομίζω ὅτι ἐφέτος δὲν δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν σοβαρῶς, ὅτι ἄλλο τι σύστημα, πλὴν τοῦ τῆς παρακρατήσεως, δύναται νὰ ἰσχύσῃ. Λοιπόν, ἐπειδὴ ὑμεῖς ὑποστηρίζετε μετ' ἐμοῦ ὅτι δὲν φαίνεται πιθανὸν σοβαρῶς ἐφέτος ὅτι δυνάμεθα ν' ἀποστῶμεν τοῦ συστήματος τῶν δελτίων, ἐρωτῶ· ἀρα θὰ δελτιοποιηθῶσι πάλιν 35 τοῖς ο/ο τῆς νέας ἐσοδείας, αὐτὰ τὰ δελτία τῆς νέας ἐσοδείας θὰ προσφέρωνται εἰς τὴν ἀγορὰν καθ' ὃν τρόπον θὰ προσφέρωνται καὶ τὰ δελτία τῆς παλαιᾶς ἐσοδείας;

Β. Ἀλεβιζάτος Καὶ ἐγὼ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι πρέπει ν' ἐξομοιωθῶσι.

Α. Μιχαλακόπουλος. Βεβαίως.

Β. Ἀλιβιζᾶτος. Νὰ γίνῃ διάκρισις, καθὼς λέγει ἡ πρότασις.

Α. Μιχαλακόπουλος. Θὰ εἶνε ἐξ ἴσου δεκτὰ καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δέ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ὑπάρχῃ δυσαναλογία ἐξωγκωμένης προσφορᾶς δελτίων ἀπέναντι τοῦ ποσοῦ, τὸ

ὁποῖον θὰ πρόκειται νὰ ἐξαχθῇ, δηλαδὴ τῶν 180 — 190 ἑκατομμυρίων. Αὐτὰ θ' ἀπαιτήσουν, πρὸς 35 ο/ο, ἕνα ὡρισμένον ἀριθμὸν δελτίων. Ἡ αὐθόρμητος προσφορὰ παλαιῶν καὶ νέων δελτίων μοιραίως θὰ φέρῃ πτῶσιν τῶν τιμῶν τῶν δελτίων. Θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ τὸ ἑξῆς. Πολὺ καλά, ἀλλ' ἐὰν θεσπισθῇ ὅτι τὰ δελτία ταῦτα θὰ ἰσχύουν μέχρι τοῦ προσεχοῦς ἔτους, τὰ δὲ δελτία τῆς προσεχοῦς ἐσοδείας θὰ ἰσχύουν καὶ κατὰ τὴν μεταπροσεχῆ καὶ τὰ δελτία τῆς προσεχοῦς καὶ μεταπροσεχοῦς θὰ ἰσχύουν καὶ κατὰ τὰ ὑπόλοιπα ἔτη καὶ οὕτω καθεξῆς, μέχρις ὅτου γίνῃ ἀπορρόφησις, τότε δὲν εἶνε δυνατὸν ἴσως νὰ ὑπάρξῃ φόβος πτώσεως τιμῶν.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀκριβείας τοῦ τοιούτου συλλογισμοῦ, πρέπει ἐν τούτοις νὰ σᾶς εἴπω ὅτι, ὅτε, τελευταῖον, κατ' Αὔγουστον τοῦ 1924, ἐθεσπίσαμεν τὸ σύστημα τῆς ἑξακοσιοδράχμου νέας εἰσφορᾶς, δὲν εὑρέθημεν ἄνευ ἀντιρρήσεων ἐκ μέρους Κρατῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν μεθ' ἡμῶν ἐμπορικὰς συμβάσεις καὶ καταναλίσκουσι πολὺ ποσὸν σταφίδος. Δὲν δύναμαι λοιπὸν ἐγώ, ὡς ὑπεύθυνος κυβερνήτης, νὰ ὑποστηρίξω ἐνώπιον ὑμῶν, ὅτι δέχομαι, πρὸς προσωρινὴν θεραπείαν τῶν δυσχερειῶν, νὰ δεσμεύσω τὸ μέλλον οἰκονομικῶς καὶ ἠθικῶς. Βέβαια νομοθετικῶς δὲν θὰ εἴμεθα δεσμευμένοι· δυνάμεθα νὰ καταργήσωμεν αὔριον τοιαύτην διάταξιν, ἐπὶ βλάβῃ καὶ συμφορᾷ διαφόρων κατόχων δελτίων. Ἐγὼ ὅμως δὲν δύναμαι, ἐπαναλαμβάνω, νὰ δεσμεύσω τὸ μέλλον διὰ 2, 3, ἢ 4 ἔτη, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διαμαρτυριῶν καὶ τῶν περιπλοκῶν τῆς αὔριον. Τὴν σπουδαίαν ταύτην ἄποψιν λησμονοῦν ὅσοι λέγουν ὅτι πρέπει ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν νὰ ἰσχύουν τὰ δελτία.

Σᾶς λέγω ὅτι, ἐφόσον θελήσωμεν νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἴσχυσεν ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον εἰκοσαετίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς εἰκοσαετίας, διά τινα ἔτη, ἀσφαλῶς βαδίζομεν εἰς ἓν χάος, τὸ ὁποῖον εἶνε ἄγνωστον ποῦ θὰ μᾶς ἀγάγῃ.

Ποῖον εἶνε τὸ ἰσχῦον σύστημα; Τὰ δελτία εἶνε δεκτὰ εἰς τὰ τελωνεῖα μέχρι τῆς 1ης Ὀκτωβρίου, τοῦ νέου σταφιδικοῦ ἔτους. Διατί ἐξαγοράζονται; Διότι τὰ δελτία ἀντιπροσωπεύουν σταφίδα, καὶ ἐὰν ἐγώ, ἀντὶ τὴν σταφίδα μου νὰ τὴν κάμω δελτία, τὴν ἐκράτουν εἰς τὰς χεῖράς μου, τὸ Κράτος καὶ ἡ Προνομιοῦχος, πρὸ τῆς ἐξαγορᾶς αὐτῆς, θὰ ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ τὴν ἀγοράσῃ. Δίκαιον εἶνε νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὰ δελτία. Ἐπὶ τούτου δὲ στηρίζεται ἡ σήμερον ὑποβληθεῖσα τροπολογία. Δὲν ἐπιτρέπεται, νομίζω, νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἔχομεν, ἄνευ μεγάλων περιπετειῶν, σχεδὸν ἐπὶ μίαν τριακονταετίαν. Ἐὰν

ἀπομακρυνθῆτε καὶ θελήσητε νὰ ἐπιβαρύνητε τὰς μελλούσας ἐσοδείας μὲ τὰ δελτία τῶν παρελθουσῶν ἐσοδειῶν, δὲν γνωρίζω εἰς ποῖον ἀδιέξοδον δυνάμεθα νὰ ἀχθῶμεν.

Εἷς πληρεξούσιος. Εἰς τὰ 1911 ἀνεστάλη.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἰς τὰ 1914, ὅτε ἐξερράγη ὁ πόλεμος, ἔγιναν διάφοροι ἀναστολαὶ πολλῶν ὑποχρεώσεων διαφόρων νομικῶν προσώπων καὶ ἰδιωτῶν. Ἀνεστάλησαν λοιπὸν καὶ αἱ τῆς Προνομιούχου. Σοβαρὰ διατάραξις δὲν ἐπῆλθε μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν τὸ νόμισμά μας ἤρχισε νὰ χάνῃ τὴν ἀξίαν του. Σφάλμα ὑπῆρξεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διότι, ἐνῶ ἡ Προνομιοῦχος διὰ τῶν ἰδιαιτέρων συμβάσεων, τὰς ὁποίας εἶχε μὲ τὰς διαφόρους βιομηχανικὰς ἑταιρείας, ὕψωσε τὰς τιμὰς τοῦ παρακρατήματος ἀπὸ 65 δραχμάς, νομίζω, εἰς τὰς ὁποίας ἐπώλει, εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ πολέμου τὸ χιλιόλιτρον, εἰς 650 πέρυσιν, ἤλαθε δηλ. ὑπ' ὄψιν τὴν ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματος, τὸ Κράτος δὲν ἐπίεσε τὴν Προνομιοῦχον, ἀπειλοῦν ἐξαγοράν, ἵνα τὴν ἀναγκάσῃ νὰ προσαρμόσῃ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως εἰς τὰς νέας οἰκονομικὰς συνθήκας. Καὶ τοιουτοτρόπως ἡ Προνομιοῦχος ὑπεχρεώθη νὰ ἀγοράζῃ καρπὸν καὶ δελτία μόνον πρὸς 115 ἕως 145 δραχμάς.

Α. Μυλωνᾶς. Εὐτυχῶς ἐξηγοράσθη ἡ Προνομιοῦχος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐγὼ ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε νὰ μετέλθωμεν τὴν ὁδὸν τοῦ ἐξαναγκασμοῦ τῆς Προνομιούχου νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς νέας οἰκονομικὰς συνθήκας καὶ νὰ ἐξαγοράζῃ πρὸς δύο ἴσως χιλιάδας δραχμὰς δελτία καὶ καρπόν. Εἶνε ζήτημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου διεφωνήσαμεν, διαφωνοῦμεν καὶ θὰ διαφωνῶμεν, κ. Συνάδελφε ἐξ Ἀθηνῶν. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει πλέον λόγος νὰ συζητήσωμεν, ἀφοῦ ἡ ἐξαγορὰ ἔγινε, καὶ σήμερον συζητοῦμεν περὶ ἄλλων μέτρων, ἐπανελθόντες εἰς τὸ χάος καὶ τὴν ἀθεσιότητα τὴν πρὸ τῆς Προνομιούχου.

Κ. Βουδούρης. Μίαν ἐρώτησιν, κ. Πρόεδρε. Εἴπετε ὅτι φοβεῖσθε τὴν πληθώραν τῶν δελτίων, ἐν περιπτώσει μεταφορᾶς τῶν ὑπαρχόντων καὶ προσθήκην αὐτῶν εἰς τὰς νέας ἐσοδείας καὶ τότε ἡ τιμὴ θὰ ἐκπέσῃ. Ἐρωτῶ, διατί φοβεῖσθε αὐτὴν τὴν πληθώραν, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὴν ἐπομένην ἐσοδείαν ἄνευ διακρίσεως; Γίνεται πλήρης ἀφομοίωσις, διότι οἱ κάτοχοι τοῦ σταφιδοκάρπου, βλέποντες τὴν ἔκπτωσιν τῶν τιμῶν τῶν δελτίων, θὰ σπεύσουν νὰ δώσουν τὸ πρᾶγμα εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς παρακρατήσεως καὶ δὲν θὰ κανονίζῃ καὶ αὐτὰ ὁ νόμος τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως καὶ δὲν θὰ κρατήσουν τὴν τιμὴν τῶν πωληθέντων δελτίων,

Α. Μιχαλακόπουλος. Θὰ σᾶς εἰπω ἀμέσως. Γνωρίζετε τὸ ζήτημα, διότι κατάγεσθε ἐκ σταφιδοφόρου ἐπαρχίας καὶ ἔχετε παρακολουθήσει αὐτό. Ὁ συλλογισμός σας εἶνε ὁ ἑξῆς. Περισσεύουν ἐφέτος 12 ἑκατομμ. δελτίων περίπου· δὲν ἐπιμένω ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ἀριθμοῦ. Ἡ παραγωγὴ ἦτο περὶ τὰ 320 ἑκατομμύρια. Ἡ νέα παραγωγή, ἂν δὲν μεταβληθήσουν κάποιαι μεταβολαί, εἶνε πιθανὸν νὰ εἶνε πάλιν 320 ἑκατομμύρια. Ἴσως θὰ ἔχωμεν μίαν σειρὰν πλουσίων ἐτῶν, ὅπως εἴχομεν τῷ 1903 καὶ 1904. Διὰ νὰ ἐξαχθῶσι τὰ 180—190 ἑκατομμύρια, θὰ χρειασθῶσι, πρὸς 35 ο/ο περίπου, 65 ἑκατομμ. δελτίων, ἀφοῦ ἡ Ἑπτάνησος ἐπιβαρύνεται μὲ 40 ο/ο. Θὰ ὑπάρχουν ὅμως 12 ἑκατομμ. δελτία. Οἱ παραγωγοί, ἐὰν ἦταν εἷς ἄνθρωπος ἢ 5 ἢ 6, θὰ ἐσκέπτοντο ὡς ἑξῆς· χρειαζόμεθα 65 ἑκατομμ. δελτία· ὑπάρχουν 12· πρέπει νὰ δελτιοποιήσωμεν 53· ἄρα δὲν θὰ ὑπάρχει πληθώρα. Σᾶς ἀπαντῶ ὅμως, πρῶτον ὅτι αὐτὸν τὸν συλλογισμὸν ἔπρεπε νὰ τὸν εἶχον κάμει καὶ ἐφέτος οἱ παραγωγοὶ καὶ δὲν τὸν ἔκαμαν. Οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ τὸν κάμουν. Ἕκαστος σπεύδει νὰ παραδώσῃ εἰς τὰς ἀποθήκας τὸν καρπόν του καὶ νὰ πάρῃ δελτία, τὰ ὁποῖα τὸν ἐνοχλοῦν ὀλιγώτερον, διότι οἱ περισσότεροι δὲν ἔχουν ἀποθήκας, εἰς τὰ ἀλώνια δὲ ὑπάρχει ὁ φόβος τῶν βροχῶν, τῆς κλοπῆς, τῆς καταστροφῆς. Σπεύδουν φυσικὰ πολλοὶ παραγωγοὶ νὰ ἀποθηκεύσουν τὸν καρπόν, προτιμῶντες νὰ πάρουν καὶ 50 καὶ 100 δραχμὰς ὀλιγώτερον. Τὰ δελτία, τὰ πωλοῦν ὁπόταν θελήσουν· χωρὶς νὰ θέλῃ μάλιστα ὁ παραγωγός, μεταβάλλεται κάπως καὶ εἰς κερδοσκόπον. Δὲν ὑπάρχει μεγάλη ἀγοραστικὴ ἱκανότης, ὥστε νὰ ἔχῃ τὰς ἀποθήκας του κάθε παραγωγὸς καὶ νὰ εἰσκομίζῃ ἐκεῖ τὸ προϊόν του. Λύτὸ πρῶτον. Ἀλλ' ἔστω, ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὅλοι οἱ παραγωγοί, ὡς εἷς ἄνθρωπος, θὰ σκεφθοῦν ὅτι, ἀφοῦ χρειάζονται 65 ἑκατομμύρια δελτία, ἔξω 12 τὰ ὑπάρχοντα, 53 ἑκατομ. θὰ δελτιοποιήσουν μόνον 53. Ἀλλὰ τὰ 12 ἑκατ. σταφίδος, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ δελτιοποιηθοῦν, θὰ προσφερθοῦν εἰς τὸν ἀγορὰν ὡς σταφιδόκαρπος, θὰ πέσουν τὴν κατανάλωσιν καὶ θὰ ἔχωμεν πτῶσιν τῶν τιμῶν καὶ τῆς σταφίδος καὶ τῶν δελτίων.

Κ. Βουδούρης. Θὰ λάβωμεν τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν διὰ τὸν σταφιδόκαρπον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Διὰ νὰ ἀντεπεξέλθωμεν πρέπει νὰ ἔχωμεν ἑτοίμους πολλὰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ πολλὰς ἀποθήκας, ὥστε νὰ δυνάμεθα ἀδιακόπως νὰ ἀγοράζωμεν πᾶν προσφερόμενον ποσόν.

Ἐλέχθη ὅτι ἀπέφυγεν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ

είπῃ τὴν γνώμην του, τί θὰ κάμῃ. Ἀκριβῶς, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ζητήματος τὸ ὁποῖον πανταχόθεν ὑπόκειται εἰς ἀμέσους ταλαιπωρίας καὶ κάθε λόγος τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἶνε δυνατὸν νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς τοιαύτην ἢ ταύτην κατεύθυνσιν τῆς νεροδοσκοπίας, εἶμαι ὑποχρεωμένος πάντοτε νὰ μένω ἐντὸς τῶν πραγμάτων. Διὰ τοῦτον τὸν λόγον δὲν εἶπον ἀπόψε τί θὰ προτείνω, οὔτε ἐὰν συνεννοήθην μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, οὔτε ἂν θὰ συνεννοηθῶ.

Τότε δὲ ἐπεδιώκετο νὰ δοθῇ ἡ ἐντύπωσις, ὄχι ἀπὸ τὰς ἀλλὰ ἀπὸ πρόσωπα ἔξω τῆς Βουλῆς εὑρισκόμενα, ὅτι ὁπωσδήποτε θὰ ἀγοράσῃ ἡ σταφὶς μὲ δρᾶχμὸν σχετικῶς ποσόν. Τὸν Ἀπρίλιον ἐγὼ δὲν ἐγνώριζα πόσα θὰ εἶχα χρήματα ἀπὸ τὴν Τράπεζαν, καὶ ποῖον ποσὸν θὰ ἠγοράζομεν. Ἐντὸς δὲ τῆς ψυχῆς μου, δύναμαι νὰ τὸ εἰπω τώρα μετὰ 2 περίπου μῆνας, διότι δὲν ὑπάρχῃ φόβος ἐκμεταλλεύσεως, ὑπῆρχεν ὁ φόβος μή, ἂν ὑπερβολικῶς ἐπεξέρχωμεν τὴν καταναλωτικήν, ἐφόσον θὰ ἤρχιζαν διαπραγματεύσεις περὶ ἐμπορικῶν συμβάσεων, θὰ ἦτο κίνδυνος νὰ βλάψωμεν τὸ μέλλον τῆς καταναλώσεως. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἀπέφυγα νὰ εἰπω τότε ποῖον ποσὸν καὶ πρὸς τίνα τιμὴν θὰ ἠγοράζομεν. Καὶ εἶπον ὅτι, ἐὰν κατ' ἀρχὴν παρεδέχετο ἡ Συνέλευσις τὸ νομοσχέδιόν μου, ἐπρόκειτο δὲ τότε μόνον περὶ τῆς κατ' ἀρχὴν συζητήσεως, εἰς τὰς ἑπομένας συζητήσεις, θὰ ἤμην εἰς θέσιν νὰ εἰπω πόσα θὰ ἠδύνατο ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ δώσῃ χρήματα, πόσον κατ' ὄγκον καὶ πρὸς τίνα τιμὴν θὰ ἠγοράζομεν. Θὰ τὸ ἔλεγα εἰς τὸ τέλος τῶν συζητήσεων, ὥστε νὰ μὴ ἐπηρεάσω τὴν ἀγορὰν κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν. Κάμνω συνεχῶς διαπραγματεύσεις μὲ διάφορα κράτη, διὰ νὰ ἀνοίξωμεν νέας ἀγορὰς καταναλώσεως, καὶ δὲν ἠθέλησα νὰ ἐπηρεάσω βλαβερῶς αὐτὰς χάριν τῶν κατόχων.

Ὁ κ. Β. Ἀλιβιζάτος συνεχίζων παρατηρεῖ ὅτι δὲν γνωρίζει ἐπακριβῶς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, διότι δὲν διενεμήθη.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν ὁμιλῶ ὡς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ ὡς ἀκροατὴς καὶ μέλος τῆς Συνελεύσεως. Ἰδοὺ πῶς ἐντελήφθην, ἐζήτησα δὲ καὶ ἰδιαιτέρως πληροφορίας ἀπὸ τὸν κ. Μάρκου, διὰ τὴν πρότασίν του. Ἔχετε δίκαιον, ὅτι δὲν τὴν γνωρίζετε ταχέως, διότι δὲν ἐτυπώθη ἀκόμη καὶ δὲν διενεμήθη. Ἡ πρότασίς του εἶχεν ὡς ἑξῆς. Νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἰσχύει μέχρι τοῦδε. Δηλαδὴ μέχρι τῆς 1 Ὀκτωβρίου τοῦ 1925, τὰ δελτία τὰ ὑπάρχοντα θὰ εἶνε δεκτὰ διὰ τὴν ἐξαγωγήν, ἄρα καὶ διὰ τὴν νέαν ἐσοδείαν. Τοῦτο θὰ εἶνε πρακτικώτερον. Ἰσχύουν ἐπὶ 25 χρόνια. Ἐπίσης ὅτι ἰσχύουν ἐπὶ τόσα ἔτη, νὰ ἰσχύσῃ καὶ ἐφέτος ὡς πρὸς

τὴν ἐξαργύρωσιν, ἤτοι ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου μέχρι 1 Δεκεμβρίου νὰ δύναται ὁ ὀργανισμὸς ὁ χειρίζόμενος τὰ τοῦ παραπεταμένου, αὐτὸς δὲ εἶνε νῦν τὸ Κράτος, διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῶν Γενικῶν ἀποθηκῶν, νὰ ὑποχρεώνηται νὰ ἐξαργυρώσῃ τὰ δελτία πρὸς μίαν ὡρισμένην τιμήν.

Ὁ κύριος Μάρκου ὅμως εἶχε προσθέσει καὶ ἄλλην τινὰ πρότασιν, τὴν ὁποίαν, ὅπως σᾶς εἶπε πρὸ ὀλίγου, ἀπέσυρε δηλ. ἐνόει τὸ βάρος τῆς ἐξαργυρώσεως νὰ κατανεμηθῇ ἐπὶ μίαν τριετίαν. Ἀπέμεινεν ἤδη ἡ πρότασις τοῦ κ. Μάρκου, εἰς τοῦτο μόνον, νὰ ἰσχύσῃ καὶ ἐφέτος, ὅτι ἰσχύει ἐπὶ εἴκοσι πέντε ἔτη. Οὐδὲν τὸ καινοφανές.

Τὸ μόνον συζητήσιμον εἶνε ποία ἡ τιμὴ τῆς ἐξαργυρώσεως.

Ἡ Προνομιοῦχος ἐξηγόραζε τὰ δελτία, τὰ μὴ χρησιμοποιηθέντα, ἀντὶ 115 δραχμῶν· 115 δραχμαὶ ἦτο τὸ ἐλάχιστον ὅριον τιμῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεχρεοῦτο νὰ ἀγοράζῃ σταφιδόκαρπον.

Ἐξηγοῦμαι διὰ τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὸ ζήτημα. Ἡ Προνομιοῦχος ὑπεχρεοῦτο νὰ ἀγοράζῃ καρπὸν εἰς διαφόρους τιμάς, ἀναλόγως τῆς ποιότητος, ἡ κατωτάτη δὲ ποιότης ἠγοράζετο πρὸς δραχμὰς 115. Τὰ δελτία παριστοῦν σταφιδόκαρπον, ὁ ὁποῖος καὶ τῆς χειρίστης ποιότητος ἂν ἦτο, θὰ ἐξηγοράζετο ἀντὶ 115 δραχμῶν. Ἂρα τὴν κατωτάτην νῦν ἀγοραίαν τιμὴν ἐνόησε τὸ ἐπὶ 25ετίαν ἰσχῦσαν καθεστὼς νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ καὶ εἰς τὰ δελτία, ὅτα δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν. Κατὰ συνέπειαν σήμερον τὸ ἐξεταστέον εἶνε πόση ὑπῆρξεν ἡ κατωτάτη τιμή. Ταύτην θὰ εὕρωμεν εὐκόλως, διότι γνωρίζομεν τίνες εἶνε αἱ τιμαὶ τῶν διαφόρων ποιοτήτων, καὶ δυνάμεθα νὰ πάρωμεν τὴν κατωτάτην τιμήν.

Εἷς πλουσιώτατος 1150 δραχμοί, ἀναλόγως τοῦ συναλλάγματος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὄχι, νομίζω. Ὑπάρχουσι τινες οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι ἂν τὸ 115 πολλαπλασιάσωμεν ἐπὶ 10, θὰ ἔχωμεν τὴν τιμὴν τὴν σήμερον ἀντιστοιχοῦσαν εἰς τὸ 115, τὸ προπολεμικόν. Ὁ συλλογισμὸς εἶνε ἐσφαλμένος, νομίζω, κατὰ τοῦτο, ὅτι παραγνωρίζεται ὁ παγκόσμιος ἀριθμὸς τῶν πραγμάτων ὅλων, συνεπῶς καὶ τῆς σταφίδος, ἡ ἐπελθοῦσα εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς καταναλώσεως, τὰς κυριωτέρας, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς εὐθὺς μετὰ τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Ὁλλανδίαν καὶ τὴν Γερμανίαν. Ὅλα τὰ πράγματα ὑπερετριπλάσθησαν κατὰ τρόπον, ὥστε ὅ,τι ἠγοράζομεν πρὸ τοῦ πολέμου μὲ 100 χρυσὰ νομίσματα, σήμερον πρέπει νὰ τὸ ἀγοράσωμεν μὲ 160 ἢ 170 χρυσὰ νομίσματα. Αὐτὴ εἶναι ἡ γενικὴ ἀνάγκη. Αὐτὸν τὸν παράγοντα δὲν δύνασθε νὰ τὸν παρίδητε, ὅταν κάμνετε

τὰς μεταφορᾶς. Τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ὅμως ἐξευρίσκεται, ἐὰν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ 115 δραχμαὶ εἶχον ὁρισθῇ ὡς τὸ minimum, πρὸ τοῦ πολέμου, τῆς ἀγοραίας τιμῆς τοῦ σταφιδοκάρπου, καὶ ἐξετάσωμεν, ὡς εἶπον, πόσον εἶνε τὸ minimum τῆς τιμῆς τῆς κατωτέρας ποιότητος τοῦ σταφιδόκαρπου τῆς σήμερον. Καὶ ἐὰν ὑπολάβωμεν ὅτι ὅλα τὰ δελτία ἀντιπροσωπεύουν κατωτάτην ποιότητα καρποῦ, θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ ἀναλογίσωμεν πρὸς τὴν τιμὴν τῆς κατωτάτης ποιότητος καρποῦ. Ἡ τροπολογία ἔχει τοῦτο τὸ ἀγαθόν, ὅτι δὲν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε μᾶς διέπει.

Ὁ κ. **Β. Ἀλιβιζάτος** συνεχίζων ἐπιφυλάσσεται νὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν καὶ διανομήν της.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου, ὡς ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ κ. Λουπανᾶ, τῆς ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Μάρκου ἀτυφάσεως ἀναβληθείσης διὰ τὴν δ' συζήτησιν.

Προτάσει τοῦ κ. **Α. Παπαναστασίου** γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως ὅπως ἐφεξῆς ἡ νομοθετικὴ ἐργασία διεξάγηται κατὰ πᾶσαν Τρίτην καὶ Παρασκευήν, μεθ' συναινέσει τῆς Βουλῆς ὁ κ. **Πρόεδρος** ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ὥρᾳ 10 μ. μ. διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΠΑ'
τῆς 13 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5 30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Οἱ ἐκ Λαμίας Γ. Καλτσᾶς καὶ Λ. Φράγκου, συνταξιοῦχοι ὁπλῖται τῆς χωροφυλακῆς, παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέριμνα περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεώς των.

Αἱ προσφυγικαὶ ὀργανώσεις Ἀθηνῶν καὶ ἐπαρχιῶν παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπ' αὐτῶν ὑποδεικνυόμενα μέτρα, σχετικῶς μὲ τὴν ἵδρυσιν τῆς προσφυγικῆς Τραπέζης.

Οἱ καπνεργάται Καρδίτσης παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Τὸ Σωματεῖον τῶν σιγαροποιῶν Τρικκάλων παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ σιγαροποιητικὸν ζήτημα.

Οἱ πρόσφυγες χωρίου Νάλλης ἐκφράζουσι τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὴν στέγασίν των.

Οἱ ἐν Ἀθήναις διαμένοντες ἑλληνοθωμανοὶ μὴ ἀνταλλάξιμοι, κάτοικοι Κωνσταντινουπόλεως, ὑποβάλλουσι ψήφισμα σχετικὸν μὲ τὴν παλιννόστησίν των.

Οἱ ἐνοικιασταὶ τῆς πυριακούστου ζώνης Θεσσαλονίκης ζητοῦσι τὴν ἀπάλειψιν τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρ. 95 τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Τὸ Πολιτικὸν Μικρασιατικὸν Κέντρον ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐν Ἀττικῇ εὑρισκομένων προσφύγων γεωργῶν.

Αἱ καπνεργατικαὶ ὀργανώσεις Μακεδονίας-Θράκης ζητοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρακαλεῖ, σχετικῶς μὲ τὴν ἀναφορὰν αὐτήν, νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ περάτωσις τοῦ ἔργου τῆς ἐπὶ τοῦ καπνοῦ νομοσχεδίου Ἐπιτροπῆς.

Οἱ κάτοικοι τῶν Κοινοτήτων Λυκοχωρίου, Εὐπαλίου, Παλαιοξαρίου, κλπ. διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοσίων Ἔργων, δηλώσαντος τὸ ἀδύνατον δῆθεν τῆς μεταφορᾶς τοῦ ποταμοῦ Μόρνου εἰς τὴν καινουργίαν του κοίτην.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν σιδηροδρομικῶν Μακεδονίας αἰτεῖται τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἀπολυθέντων συναδέλφων των.

Οἱ καπνεργάται Καβάλλας διαμαρτύρονται διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ ἐπιτρόπου τῆς καπνεργατικῆς ὁμοσπονδίας Θ. Σαπουντζῆ καὶ παρακαλοῦσιν ὅπως ἀποφυλακισθῇ οὗτος.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Πόντου παραπονεῖται ἐναντίον τοῦ πλαρεξουσίου κ. Πάφου.

Ὁ Εὐθύμιος Μαρόπουλος, ἐπιστάτης τοῦ Δ' Ἑλληνικοῦ Σχολείου Ἀρρένων, (Ζαΐμη 11), αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν δικαίου.

Ὁ Σύλλογος τῶν ἐφέδρων Σητείας παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Καταπότη ὑποβληθεῖσα πρότασις νόμου «περὶ χωρισμοῦ τοῦ Μοναστηριακοῦ ταμείου Ἀσηθίου».

Αἱ ἐργατικαὶ ὀργανώσεις Σερρῶν ζητοῦσι τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἀπολυθέντων σιδηροδρομικῶν.

Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ Καλυδακίων παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπιψηφισθῇ ἡ σχετικὴ πρότασις νόμου καὶ ἀγορασθῇ οὕτω μέρος πλεονάσματος σταφιδοκάρπου.

Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ Καρδίτσης ζητοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ καπνικοῦ νομοσχεδίου.

Οἱ γεωργικῶς ἐγκατεστημένοι πρόσφυγες Ἡρακλείου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ὑπαγωγὴν φυτειῶν εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἱδρυθησομένης Προσφυγικῆς Τραπέζης.

Ὁ Σύλλογος καπνοπαραγωγῶν Κομοτηνῆς αἰτεῖται τὴν ταχεῖαν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Τὸ Σωματεῖον σιγαροποιῶν Σάμου παρακαλεῖ, ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν σιγαροποιῶν.

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Θρᾴκης, προκειμένου νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ μονιμοποιήσεως τῶν τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων Θρᾴκης, προτείνει ὅπως αἱ ὁριζόμεναι σπουδαὶ περιορισθῶσιν εἰς ἀπολυτήριον σχολαρχείου.

Οἱ κάτοικοι Καβαλαρίων παρακαλοῦσιν ὅπως, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ νέου διοικητικοῦ συστήματος, ἱδρυθῇ ἐκεῖ διοίκησις.

Ὁ Σύλλογος τῶν Κλεισουριέων παρακαλεῖ, ὅπως κατασκευασθῇ ἡ ὁδὸς Σόροβιτς- Κλεισουρίας - Καστορίας.

Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ, ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῇ χωριστὸς ἐκλογικὸς Σύλλογος διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας.

Διάφοροι γεωργικαὶ ὀργανώσεις διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ἐνεργειῶν, τῶν σκοπούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἀγροφυλακῆς.

Οἱ εἰς Γενιτσὰ ἐγκατασταθέντες ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας στεγάσεως πρόσφυγες ἐκφράζουσι τὴν εὐγνωμοσύνην των.

Ἡ καπνεργατικὴ τάξις Καρδίτσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν παράνομον σύλληψιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς καπνεργατικῆς ὁμοσπονδίας.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Βόλου διαμαρτύρεται διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἀδίκου φορολογίας τῶν ἐκτάκτων κερδῶν.

Τὸ Ἐποικιστικὸν Συμβούλιον Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας Κοζάνης παρακαλεῖ ὅπως μὴ καταργηθῇ ὁ νόμος περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Νορταριᾶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν τηρουμένην στάσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς κρατικῆς ὑπηρεσίας ἔναντι τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐλαιοπαραγωγῆς Ἠλίου.

Οἱ εἰς τὰ συνεργεῖα τοῦ Ἡλεκτρ. Νυστάθμου ὑπηρετοῦντες μαθητευόμενοι τεχνῖται ζητοῦσι τὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Ὁ Ἐμπορικὸς Εἰσαγωγικὸς Σύλλογος Ἠλείου διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, ζητοῦντος τὴν πληρωμὴν φόρων ἐπὶ τῇ βάσει παλαιῶν νόμων.

Ἡ Ἕνωσις Ἐποικιστικῆς Ἀστικῆς ἀκινήτων Θεσσαλονίκης, ἀνήκουσα εἰς ἀνταλλαγέντας Μουσουλμάνους, παρακαλεῖ ὅπως ἀκυρωθῶσιν αἱ ἐκδοθεῖσαι δυνάμει τοῦ νόμου 3166 ἀποφάσεις.

Οἱ κάτοικοι Συριάμου τῆς κοινότητος Ξηροκαρυτάινης παρακαλοῦσιν ὅπως διοικητικῶς ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κοινότητα Ροδογοράς.

Ἡ Ὁμοσπονδιακὴ Ἕνωσις τῆς προχείρου κινήσεως ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος παρακαλεῖ ὅπως ὑποβληθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀμαξηλατῶν.

Οἱ σιγαροποιοὶ Ζακύνθου παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ τάχιστα τὸ σιγαροποιητικὸν νομοσχέδιον.

Αἱ κοινότητες Μουζακίου, Βρεστενίτσης καὶ Μαγουλίτσης παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ἀπαλλοτριωθῇ ἡ Λαζαρίνα.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ περιφερείας Καβαλαρίων ζητοῦσι τὴν ταχεῖαν ψήφισιν τοῦ καπνικοῦ νομοσχεδίου.

Οἱ Χ. Παπαγιαννάκης, Χ. Δημητρίου, κάτοικοι Θεσ/νίκης, διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην δαπάνην τριάκοντα ἑκατομμυρίων διὰ κατασκευὴν πολυτελοῦς μεγάρου Δημαρχίας.

Οἱ καπνεργάται Βόλου ζητοῦσι τὴν ἄμεσον ἐπέμβασιν τοῦ Κράτους πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματός των.

Ὁ πρόεδρος τῆς Παμπροσφυγικῆς Ὁμοσπονδίας Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ὁ ἀντιτάχτης Κερκυρόπουλος καὶ προβῇ εἰς ἀνέγερσιν ἑτέρων δικαστικῶν παραπηγμάτων διὰ τὴν προσωρινὴν στέγασιν προσφύγων Καβάλλας.

Οἱ κτηματίαι τῆς περιφερείας Κρεστενῶν παρακαλοῦσιν ὅπως τὸ Κράτος προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν παντὸς πλεονάσματος σταφιδοκάρπου.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Ροδολοβίστης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Θεσ/νίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν συνεχιζομένην ἀντεργατικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Πανθεσσαλικὸς Σύνδεσμος ἐργολάβων αἰτεῖται τὴν ἀπαλλαγήν των ἀπὸ τὴν τριπλῆν φορολογίαν.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Χαχάρως αἰτεῖται τὴν κατασκευὴν γεφύρας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ὠλενίου.

Οἱ Γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ Ὀλυμπίας παραπονοῦνται διὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεως περὶ ἐξαγορᾶς δελτίων, ἧς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ πτῶσις τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος.

Οἱ ἐν Καλλιθέᾳ διαμένοντες πρόσφυγες παρακαλοῦσιν ὅπως ἐφαρμοσθῶσι πάντα τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποδεικνυόμενα μέτρα.

Οἱ σταριδοπαραγωγοὶ Θουρίας παρακαλοῦσιν ὅπως τὸ Κράτος προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ δελτιοποιηθέντος σταριδοκάρπου των.

Ἀνακοινοῦνται ὡσαύτως τὰ κάτωθι Ν. Δ. ἐκδοθέντα ἐπὶ τῇ βάσει ψηφισμάτων τῆς Συνελεύσεως, ὑπὸ τῶν ἐξῆς Ὑπουργείων.

α') **Ἐσωτερικῶν** «Περὶ καταργήσεως θέσεων προσωπικοῦ τῶν Γενικῶν Διοικήσεων Νομαρχιῶν καὶ Ὑποδιοικήσεων».

β') **Ὑγιεινῆς, Προνοίας** κλπ. «Περὶ ἐκτελέσεως γνωμοδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν ἀφορώσης τὸ Κεντρικὸν Ὑγειονομικὸν Ἐργαστήριον».

γ') **Οἰκονομικῶν** «Περὶ τῆς δι' ἐνοικιάσεως διαθέσεως ἐσόδων τινῶν».

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ ἀποδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Προξενείου Σικάγου καθυστερουμένων κληρονομιῶν καὶ ἀποζημιώσεων ἰδιωτῶν».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ **Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ** διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καπνοῦ» ἐνισχύεται διὰ τῶν κ. κ. Ν. Ἀλαμανῆ, Ι. Ἀνανιάδη, Δ. Βάντση, Λύγ. Θεολογίτη, Γ. Κιαγιᾶ, Ν. Κωνσταντοπούλου, Ἐμ. Μάρκογλου, Δ. Μέλφου, Λ. Μπακάλμπασι, Ν. Ξηροῦ, Ἀχ. Παπαδάτου, Ι. Τριανταφύλλου καὶ Γ. Τσακνάκα.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** παρατηρεῖ ὅτι χθὲς ὁ κ. Πρόεδρος εἰς σύστασιν τοῦ κ. Καραπάνου καὶ ἰδικήν του περὶ αἰτήσεως πληροφοριῶν διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθέρας περιφορᾶς τῶν ἐν προφυλακίσει διατελούντων καταχραστῶν ἀξιωματικῶν, ἐδήλωσεν ὅτι σήμερον θὰ ἐπιτρέψῃ τοιαύτην συζήτησιν καὶ ἤδη παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ αὕτη.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἀπαντᾷ ὅτι μόνον διὰ τῆς τακτικῆς ὁδοῦ, δηλαδὴ δι' ἐρωτήσεως, ἡ ἐπερωτήσεως δύναται νὰ γίνῃ τοιαύτη συζήτησις. Κατὰ ταύτην ὁ κ. Πληρεξούσιος δύναται νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἱεράν του ἀγανάκτησιν δι' ὅσα ἔκτροπα κατ' αὐτὸν ἔλαβον χώραν.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** διαμαρτύρεται διότι διὰ τοιαύτην ὑπόθεσιν, συνταράξασαν τὴν κοινὴν γνώμην καὶ προκαλέσασαν τὴν ἀνταλλαγὴν ἐγγράφων ἀντεγκλήσεων μεταξὺ δύο Ὑπουργῶν, ὀχυρούμεθα ὄπισθεν τύπων.

Ι. Κούνδουρος. Κύριε Πρόεδρε, ὁ διακεκριμένος Γάλλος ἐπιστήμων, καθηγητὴς κ. Ὠλλάρ, δίδει τὴν τὴν ἑσπερινὴν

ὥραν τῆς σήμερον ἐν τῷ θεάτρῳ «τὰ Διονύσια» διάλεξιν. Ἀντιπροσωπεύει Σωματεῖον ἔνδοξον διὰ τοὺς ἀγῶνάς του, τὸ τῆς «Ἑνώσεως πρὸς προστασίαν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀτόμου», καὶ ἔχει τόσον ἐπιστημονικὸν κῦρος καὶ δράσιν καὶ ἔρχεται ὑπὸ τοιούτους ὅρους εἰς τὴν Δημοκρατικὴν Ἑλλάδα, ὥστε νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἔργον σκοπιμότητος νὰ διακόψωμεν τὴν ἀποψινὴν συνεδρίασιν καὶ νὰ παρακολουθήσωμεν ἐν σώματι τὴν διάλεξιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Εἰς τὰς ἑπτὰ γίνεται ἡ διάλεξις.

Θ. Χαβίνης. Ἐπικροτῶ καὶ ἐγώ, κ. Πρόεδρε.

Γ. Καφαντάρης. Εἶνε ἀπολύτως ὀρθὴ ἡ πρότασις, τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Λασηθίου κ. Συνάδελφος, διότι τὸ ἐνδιαφέρον ὅλων τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων θὰ εἶνε ν' ἀκούσωσιν ἑνὸς διαπρεποῦς ἄλλως τε ἐπιστήμονος καὶ πολιτευτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα θὰ προβῇ εἰς ἀνακοινώσεις ἀξίας πάσης προσοχῆς. Ὑποθέτω ὅτι σύσσωμος ἡ Βουλὴ εἶνε τῆς αὐτῆς γνώμης, ὅπως γίνῃ διακοπὴ καὶ μεταβῶμεν καὶ παρακολουθήσωμεν τὴν διάλεξιν αὐτήν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Οὐδεμίαν ἀντίρρησιν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ Κυβέρνησις. Πράγματι, νομίζω, ὅτι ἡ διάλεξις, τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ κάμῃ ὁ διαπρεπὴς Γάλλος ἐπιστήμων, θὰ εἶνε τόσον διαφωτιστικὴ ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καὶ τόσον χρήσιμος καὶ σκόπιμος διὰ τὰ πρῶτα βήματα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ὥστε ἀναμφισβητήτως ἡ ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια εἶνε ἀνωτέρα πάσης ἄλλης συζητήσεως. Τάσσομαι, λοιπόν, ὁμοθύμως ὑπὲρ τῆς προτάσεως αὐτῆς.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι δὲν θεωρεῖ ὀρθὸν νὰ διακόπτωμεν τὰς ἐργασίας μας διὰ νὰ ἀκούωμεν διαλέξεις.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Κουνδούρου, μεθ' ὃ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. **Ἰωσὴφ Κούνδουρος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ λάβῃ μέτρα διὰ τὴν ὁλικὴν ἐπισκευὴν τῶν ἁλυκῶν Σπιναλόγγας—Ἑλούδας, ὅπου μὲ ἐλαχίστην δαπάνην θὰ γίνῃ ὑπερπαραγωγὴ ἅλατος.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρέχει πληροφορίας καθ' ἃς τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν τῶν ἁρμοδίων δὲν δίδουν ἱκανὰς ἐλπίδας διὰ τὸ πρεσο-

δορύφορον τῆς ἁλυκῆς, ὥστε νὰ διαταχθῇ ἡ ὁλικὴ αὐτῆς ἐπισκευή.

Ὁ κ. **Ἰ. Κούνδουρος** παρατηρεῖ ὅτι αἱ πληροφορίαι αὗται ἐδόθησαν μεροληπτικῶς καὶ συνιστᾷ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος.

Ὁ ἴδιος κ. **Ἰ. Κούνδουρος** ἀναπτύσσει εἶτα ἐπερώτησίν του περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων Δήμου Φουρνᾶ-Μεραμβέλου καὶ παρακαλεῖ νὰ ψηφισθῇ ταχέως τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) πληροφορεῖ ὅτι ἐγκαίρως ἐλήφθη πρόνοια καὶ ὅτι τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον εὑρίσκεται ὑπὸ ψήφισιν καὶ οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει μὴ δὲν ψηφισθῇ.

Αἰτήσει τοῦ κ. **Δ. Προμπονᾶ** δέχεται ἡ Συνέλευσις ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ἐπερώτησίς του διὰ τὴν παράνομον σύμβασιν ἐναερίου γραμμῆς Νάξου διὰ τὴν προσεχῆ ἡμέραν κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου.

Ὁ κ. **Δ. Κατσίνας** ἀναπτύσσει ἐπερώτησίν του διὰ τὴν παραμονὴν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ διπλωματικοῦ ὑπαλλήλου Σουΐδα, παραμελοῦντος τὰ καθήκοντά του, ζημιώσαντος Ἕλληνα ὑπήκοον, τὸν Γεώργ. Φρακαλιόν, παραπεμφθέντος δὲ εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον καὶ ἀπαλλαγέντος παρὰ τοῦ Ἐφετείου ὡς ἐνεργήσαντος ἐκ προφανοῦς κουφότητος καὶ ἀμελείας. Ὅτι τέλος πρόκειται περὶ ζημίας 8 χιλιάδων λιρῶν καὶ ὅτι, καίτοι ὁ ζημιωτὴς ὑπεσχέθη ἀποζημίωσιν καὶ συμβιβασμόν, ἐν τούτοις, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου, ἀπέφυγε πᾶσαν ἐπανόρθωσιν. Ἐπιπροσθέτως ὑπάρχουν ἀγωγαὶ κακοδικίου κατὰ τοῦ Δημοσίου, ὁ δὲ Σουΐδας, ὡς πληροφορεῖται, ἐστάλη εἰς εἰδικὴν ἀποστολήν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι ὁ κ. Σουΐδας ἀνεκλήθη ἐκ τῆς ἀποστολῆς ταύτης. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπόθεσιν, δι' ἣν ἡ ἐπερώτησις, δηλοῖ ὅτι δὲν ἔχει γνῶσιν αὐτῆς καὶ παρακαλεῖ νὰ τῷ σταλῇ ἐστενογραφημένη ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Κατσίνα τάχιστα διὰ νὰ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** ἐπερωτᾷ ἐὰν ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν ὑπάλληλος διπλωματικός, διότι ἐξέφρασεν ἰδέας κατὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῶν Βουλγαρικῶν μειονοψηφιῶν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) δηλοῖ ὅτι δὲν γνωρίζει νὰ ἔλαβε χώραν τοιοῦτόν τι.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐπερωτᾷ πόσων ἐστοίχισεν ἡ μεταφορὰ τῶν βοῶν τοῦ Ῥὰς-Τάφφαρι ἐξ Ἀδησσυνίας. Ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του, λέγει ὅτι αὕτη ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 20000 λιρῶν, ἐνῶ προσεφέρθησαν ἄλλα πλοῖα νὰ ἀναλάβωσιν ἀντὶ 800 λιρῶν τὴν μεταφοράν. Ἐξιστορεῖ κατόπιν πῶς τὸ πλοῖον δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ τὰ δίδια εἰς τὸ Πόρτ-Σάϊδ καὶ πῶς τὸ ταξείδιον ἀντὶ 7 ἡμερῶν διήρκεσεν ἡμέρας 30 καὶ συνεπείᾳ αὐτοῦ κατηναλώθησαν πάμπολλα κάρβουνα, ἐπληρώθησαν καὶ ὑπέρογκα ἡμερομίσθια.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἦλθον οἱ βόες, εὑρέθησαν ἀκατάλληλοι διὰ τοὺς πρόσφυγας καὶ ἐπωλήθησαν. Ἤδη, λέγει, ζητεῖ πληροφορίας περὶ τοῦ σκανδάλου τούτου καὶ δὲν βλέπει νὰ τῷ δίδωνται τοιαῦται παρὰ τῶν ἁρμοδίων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) δηλοῖ ὅτι — ἂν καὶ ἀντικανονικῶς αἴτησις πληροφοριῶν ἀναπτύσσεται ὡς ἐπερώτησις — ἡ παροῦσα Κυβέρνησις δηλοῖ ὅτι εὑρέθη πρὸ ἀποδοχῆς τῆς δωρεᾶς, τὴν ὁποίαν ἄλλως τε ἐκ λόγων λεπτότητος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπορρίψῃ καὶ νὰ ἀκυρώσῃ. Διὰ τὴν μεταφορὰν δὲν ἐνθυμεῖται νὰ ὑπεδλήθη καμμία προσφορὰ καὶ ἐκρίθη ὅτι τὸ συμφερώτερον καὶ ταχύτερον θὰ ἦτο νὰ σταλῇ ἀτμόπλοιον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, δεδομένου ὅτι ἐτηλεγραφεῖτο ὅτι οἱ βόες ἦσαν ἑτοιμοπαράδοτοι. Ὅτε ἦλθον ἐδῶ οἱ βόες, ἐπειδὴ ἦσαν ἀκατάλληλοι διὰ τὸν Ἱπποκισμόν, διετάξαμεν νὰ πωληθῶσι διὰ νὰ ἀποφευχθῶν ζημίαι καὶ νὰ ἀντικρυσθῶν καὶ τὰ ἔξοδα, τὸ δὲ ὑπόλοιπον διατεθῇ ὑπὲρ τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** δευτερολογῶν λέγει ὅτι ἐλέγχει τοὺς ἁρμοδίους, διότι λόγῳ ἀπερισκεψίας δὲν ἐρωδίασαν τὸ ἀτμόπλοιον μὲ τὰ δίδια καὶ ὅτι ἐζήτησαν νὰ χαρισθῶν διὰ τηλεγραφήματος τὰ δίδια, ἐκθέσαντες οὕτω τὴν ὑπόληψιν τοῦ Κράτους, καὶ ὅτι δὲν ἐδέχθησαν προσφορὰς εὐθηνοτέρου ναύλου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι τὴν ὅλην ὑπόθεσιν ἐκτελεστικῶς διεχειρίσθη ὁ τέως ὑπουργὸς κ. Ὀρφανίδης, ὅστις ἀπουσιάζει, ἐὰν δ' ἦτο παρὸν θὰ ἔδιδε βεβαίως ἐπαρκεῖς πληροφορίας.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) πληροφορεῖ ὅτι τὸ ταξείδιον δὲν διήρκεσε δύο μῆνας, ὡς λέγει ὁ ῥήτωρ, ὅτι ἐστάλη τὸ ταχύτερον ἀτμόπλοιον ποὺ εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν της ἡ Κυβέρνησις καὶ ὅτι ἄλλαι Ἑταιρεῖαι ἐζήτησαν 10 λίρας διὰ τὴν μεταφορὰν ἑκάστου ζώου.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** συνεχίζων ἀμφισβητεῖ τὰς πληροφορίας ταύτας καὶ ζητεῖ ἐν τέλει νὰ παρασχεθῇ πληροφορία πόσον ἐστοίχισαν οἱ βόες καὶ πόσον εἰσεπράξαμεν ἐξ αὐτῶν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι θὰ παρασχεθοῦν καὶ αἱ πληροφορίαι αὐταί.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** ἐπερωτᾷ εἶτα τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, διατί δὲν ἔπαυσεν ὁριστικῶς τὸν καθηγητὴν τῆς παιδαγωγικῆς Βάρναλην, ὅστις δύο ἔτη προτοῦ διορισθῇ καθηγητὴς ἐδημοσίευσε δύο ἐκφυλιστικὰ βιβλία ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὅλως τῶν εὐνούχων» καὶ «Τὸ φῶς ποὺ καίει», δι' ὧν ὑβρίζεται ἡ ἰδέα τῆς Πατρίδος. Ἐξακολουθῶν, ἀναγινώσκει περικοπὰς τῶν βιβλίων τούτων καὶ ζητεῖ τὴν ὁριστικὴν παῦσιν τοῦ ἐν λόγῳ καθηγητοῦ, ὅστις ὅταν δὲν θὰ εἶνε καθηγητὴς θὰ δύναται ἐλευθέρως νὰ ἀναπτύσσῃ τὰς ἰδέας του. Σχετικῶς ἀναφέρει ὅτι ἐδημιουργήθη ἐνταῦθα μία Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία, ἐν ᾗ διδάσκεται ὁ κομμουνισμὸς καὶ ὁ ἐκφυλισμός. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ μαθηταὶ ἐρωτώμενοι ἄλλοι μὲν ἀπαντοῦν ὅτι δὲν ὑπάρχει Πατρίς, ἄλλοι δὲ μετὰ φανατισμοῦ ἐκδηλώνονται ὡς κομμουνισταί.

Ὁ κ. ***Ι. Μανέτας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ἀπαντᾷ ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τοῦ προκατόχου του παρεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις Βάρναλη εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, ὅπερ βεβαιωθὲν παρὰ τοῦ ἰδίου Βάρναλη ὅτι εἶνε ὁ συγγραφεὺς τῶν δύο βιβλίων τὸν ἐκάλεσεν εἰς ἀπολογίαν. Ἀπελογήθη οὗτος καὶ τὸ Συμβούλιον ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς προσωρινῆς του παύσεως κατὰ πλειονοψηφίαν, τῷ ἐπεβλήθη δὲ ἐξάμηνος παῦσις.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** λέγει ὅτι ἐπιφυλάσσεται νὰ ἐπαναφέρῃ ὁλόκληρον τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ θὰ προκαλέσῃ σχετικὸν ψήφισμα, διότι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἔγινε κατάχρησις καὶ ἐκμετάλλευσις τοῦ δημοτικισμοῦ εἰς βάρος τῆς Πατρίδος καὶ τῆς νεολαίας καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἐν τέλει ζητεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις, ἀνταποκρινομένη εἰς τὸ αἴσθημα τῆς Συνελεύσεως, παύσῃ τὸν κ. Βάρναλην ὁριστικῶς.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ κ. Βάρναλη, τοῦτο εἶνε ζήτημα τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον εἶνε Διοικητικὸν πειθαρχικὸν Δικαστήριον καὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἀποφάσεις εἶνε ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ ἐλεγχθῇ. Ἄλλο εἶνε τὸ ζήτημα ἂν ὁ κ. Πληρεξούσιος φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καταργηθῇ τὸ Συμβούλιον ἢ ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῇ ἡ δικαιοδοσία ἢ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ. Τοῦτο εἶνε ζήτημα καθαρῶς νομοθετικῆς προνοίας, τὴν μελέτην τοῦ ὁποίου βεβαίως δύναται νὰ ἐπιληφθῇ ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν ἤθελεν ἐκ μιᾶς ψυχραίμου συζητήσεως πεισθῇ ὅτι ἐπιβάλλεται μεταρρύθμισίς τις.

Μετὰ τοῦτο ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ἐκτελῶν τὴν σημερινὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως λύει τὴν συνεδρίασιν ὥραν 7 μ. μ. διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος	Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ρακτιβάν	***Ν. Καλέλλης***
	Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΠΘ'

τῆς 14 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Αἱ φιλελεύθεροι Δημοκρατικαὶ ὀργανώσεις Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ἀποστέλλουσι μελέτην τοῦ ἰατροῦ Ἡλία Καλλιστράτου «περὶ Ἐθνικοῦ Ἀσχείου».

Ὁ Γεώργιος Κριτσιώνόπουλος, τέως ὑπολογιστὴς τοῦ οἰκονομικοῦ Σώματος, παρακαλεῖ ὅπως τῷ χορηγηθῇ σύνταξις λοχαγοῦ.

Ἡ ἐν Ἀθήναις Πανελλήνιος ὀδοντιατρικὴ ἑταιρεία παρακαλεῖ ὅπως τὸ φορολογικὸν ποσοστὸν τοῦ νόμου 1610 μειωθῇ διὰ τοὺς ὀδοντιάτρους εἰς τὸ ἐλάχιστον ὅριον.

Ὁ Δῆμος Βρατσάνος, κατασκευαστὴς κινηματογραφικῶν ταινιῶν, παρακαλεῖ ὅπως ἡ πρώτη ταινία, ἥτις θὰ προβληθῇ ἐν τῷ κινηματογράφῳ Σπλέντιτ, ἀπαλλαγῇ τοῦ φόρου τῶν δημοσίων θεαμάτων.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Λασιᾶς τῆς Ἀττικῆς παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀτελὴς ξύλευσις.

Οἱ Νικόλαος Παπακωνσταντίνου καὶ Λάδαμ. Δαλικούρας, ἀνάπηροι πολέμου, κάτοχοι τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου καὶ Πατησίων περιπτέρου, παρακαλοῦσιν ὅπως ἀνασταλῇ ἡ διαταγὴ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων περὶ μεταφορᾶς τοῦ περιπτέρου των.

Τὸ Σωματεῖον σιγαροποιῶν Χίου καὶ Ἰωαννίνων παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Οἱ πρόσφυγες Σερβίων ζητοῦσι τὴν ἄμεσον ἀκύρωσιν τῶν ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τῆς ἐπιτροπῆς Κοζάνης.

Οἱ φορολογούμενοι Λήμνης παρακαλοῦσιν ὅπως διαταχθῇ ἡ ἀναθεώρησις τοῦ φορολογικοῦ καταλόγου γεωργικῶν προσόδων τοῦ ἔτους 1923.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Σκουτάρου, Λέσβου, ὑποβάλλει ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὴν καταπάτησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς Κοινότητος Σκουτάρου ἐπὶ τοῦ τσιφλικίου τοῦ Ναζὴ Νουμὰν Ἀγᾶ.

Οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι τῶν Τ.Τ.Τ. Πατρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως προταχθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Τὸ ἐργατικὸν κέντρον Πύργου αἰτεῖται τὴν ἄμεσον λύσιν τοῦ συγχρονισμικοῦ ζητήματος διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου.

Ἡ κοινότης Ὀρχανίου παρακαλεῖ, ὅπως νιοθετήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰ αἰτήματα τοῦ καπνοπαραγωγικοῦ Συνεδρίου Δράμας.

Οἱ ἱερεῖς τῆς ἐπαρχίας Καρδαμύλων ζητοῦσι τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐνοριακοῦ νόμου.

Οἱ Ἀθ. Γκαδὰς καὶ Κ. Σταματόπουλος ζητοῦσι τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας Ἀλφειοῦ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀγουλινίτσης παρακαλεῖ ὅπως τὸ Κράτος προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν σταφιδοκάρπου.

Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ Ἠλείας - Ὀλυμπίας παρακαλοῦσιν ὅπως λυθῇ τὸ σταφιδικὸν ζήτημα.

Ὁ Σύλλογος εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου Πατρῶν παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι μέτρα μέλλοντα νὰ ἀποτρέψωσι τὰς περαιτέρω καταστροφάς, συνεπείᾳ τῆς σταφιδικῆς κρίσεως.

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ τρίτου παμπροσφυγικοῦ συνεδρίου αἰτεῖται ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ συγκρότησις προσφυγικοῦ συλλαλητηρίου.

Ἡ Ἕνωσις γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ Διδυμοτείχου αἰτεῖται τὴν ἄμεσον ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τῆς δεκάτης.

Τὸ Καπνεργατικὸν κέντρον Βόλου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ εἰσέτι ἐπίλυσιν τῶν καπνεργατικῶν ζητημάτων.

Τὸ Σωματεῖον συγχρονιστῶν Μυτιλήνης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἱδρύσεως ταμείου συντάξεως τῶν ἀπολυθέντων συγχρονιστῶν.

Ἡ ὁμοσπονδία τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει ὑπόμνημα σχετικὸν μὲ τὴν κρατικοποίησιν τοῦ θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός».

Τὸ Σωματεῖον ἀμαξηλατῶν Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι προστατευτικὰ ὑπὲρ αὐτῶν μέτρα.

Ὁ Βασίλειος Ἀντωνίου, τέως Πρόεδρος τῆς Πανευβοϊκῆς φιλοπτώχου ἑταιρείας, ὑποβάλλει πρότασιν νόμου περὶ ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἐν λόγῳ ἑταιρείας.

Ἡ Πανελλήνιος ὁμοσπονδία τῶν σιδηροδρομικῶν ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπολυθέντων σιδηροδρομικῶν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Μουζακίου παρακαλεῖ, ὅπως ληφθῶσι προληπτικὰ μέτρα ὑπὲρ τῆς ἄνω κωμοπόλεως ἀπειλουμένης ἐκ πλημμύρας τοῦ ποταμοῦ Παμίσου.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως τελωνειακῶν νόμων καὶ παροχῆς πιστώσεως πρὸς ἀνέγερσιν τελωνειακοῦ καταστήματος Γυθείου».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.:

— **Ἀντ. Μάρκου** 1) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Συμβουλίου πρὸς ἐπαναφορὰν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ ἀξιωματικῶν καὶ Ἀρχιελευστῶν ἀπομακρυνθέντων ἀπὸ τῆς Νοεμβρίου 1920» καὶ 2) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μεταρρυθμίσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου ΡΠΓ τῆς 5 Ἰουλ. 1851 περὶ δικαστικῶν διακοπῶν».

— **Σ. Χατζηγάκης** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων».

— **Εὐθύμ. Βελλιανίτης** καὶ **Σ. Θεοδωρόπουλος** ἑκάτερος ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

— **Π. Ζωγράφος** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσθέτου ἀριθμοῦ τῶν ἐν Ὑδρᾳ δικαστικῶν ὑπαλλήλων».

Σ. Κρεμεζῆς καὶ **Π. Μερλόπουλος** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ βελτιώσεως θέσεως ἀναπήρων καὶ ἀνικάνων ὑπαξιωματικῶν Λοχοφυλακῆς καταστάντων τοιούτων κτλ».

Πρόεδρος. Ὁ συνάδελφος κ. Σολδάτος, Γραμματεὺς τῆς Συνελεύσεως, μοὶ ἀπηύθυνε τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν: «Ἕνεκα τῆς ἐγερθείσης ἀμφιβολίας ἐν τῇ Συνελεύσει περὶ τοῦ συμβιβαστοῦ ἢ μὴ τῆς θέσεως τοῦ Γραμματέως τῆς Συνελεύσεως μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω τὴν παραίτησίν μου ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Γραμματέως τῆς Συνελεύσεως, παρακαλῶ δ' ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενοι εἰσαγάγητε εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν ἀποδοχὴν ταύτης.

Δέξασθε, κ. Πρόεδρε, τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ἐκτιμήσεως. Μετὰ τιμῆς Γ. Σολδάτος, Πληρεξούσιος Λευκάδος».

Ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δηλώσω, ὡς Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, ὅτι ἡ συνεργασία τοῦ κ. Συναδέλφου εἰς τὸ Προεδρεῖον ὑπῆρξε πράγματι πολύτιμος, οὐ μόνον διὰ τὴν φιλεργίαν καὶ διὰ τὴν πεῖράν του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εὐσυνείδητον ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του. Ἀλλ' ἀφοῦ νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραμείνῃ ὡς γραμματεύς, ἕνεκα τοῦ λόγου τὸν ὁποῖον προβάλλει καὶ ὅστις μαρτυρεῖ ἐπίσης τὴν εὐαισθησίαν αὐτοῦ, δύναται ἡ Συνέλευσις κατὰ τὴν μετ' ὀλίγον γενησομένην ἐκλογὴν Ἀντιπροέδρου καὶ Κοσμήτορος νὰ προβῇ καὶ εἰς ἐκλογὴν Γραμματέως.

Ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται δι' ἀναστάσεως τὴν παραίτησιν.

Πρόεδρος. Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Πρῶτον ἀντικείμενον εἶνε συζήτησις ἐπὶ τοῦ Συντάγματος ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 19. Ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ κατέθηκεν ἔκθεσιν ἀφορῶσαν τὴν προσθήκην, ἡ ὁποία ὑπεβλήθη ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19, καθ' ἣν οἱ ἔμμισθοι δημόσιοι ὑπάλληλοι δὲν δύνανται νὰ ἐκτεθῶσιν ὡς ὑποψήφιοι βουλευταὶ εἰς τὴν περιφέρειαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπηρέτησαν. Ἡ πρότασις ἔχει ὡς ἑξῆς: «Οἱ ἔμμισθοι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ στρατιωτικοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὡς ὑποψήφιοι βουλευταὶ εἰς τὴν περιφέρειαν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπηρέτησαν κατὰ τὴν πρὸ τῆς ἐκλογῆς βουλευτικὴν περίοδον».

Ἀσχέτως τοῦ ἀσυμβιβάστου καὶ τῆς παραιτήσεως, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, προστίθεται δι' αὐτοὺς καὶ ὁ ἀνωτέρω περιορισμός, νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐκθέσωσιν ὑποψηφιότητα εἰς τὴν περιφέρειαν τὴν τελευταίαν ἐν ᾗ ὑπηρέτησαν.

Ἀποδέχεται ἡ Συνέλευσις τὴν τροποποίησιν αὐτήν;

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἡ Συνέλευσις ἀπεδέχθη τὴν τροπολογίαν.

Ἀναγινώσκεται εἶτα καὶ γίνεται δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Συντάγματος, ἔχον ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρον 19.

Ἔμμισθοι δημόσιοι ὑπάλληλοι, στρατιωτικοί, ἐν ἐνεργείᾳ δήμαρχοι, δὲν δύνανται ν' ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι βουλευταί, ἐὰν δὲν παραιτηθῶσι πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὑποψηφίων. Οἱ ἔμμισθοι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ στρατιωτικοὶ δὲν δύνανται ν' ἀνακηρυχθῶσιν ὡς ὑποψήφιοι βουλευταὶ εἰς τὴν περιφέρειαν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπηρέτησαν κατὰ τὴν πρὸ τῆς ἐκλογῆς βουλευτικὴν περίοδον.

Τὰ καθήκοντα τοῦ βουλευτοῦ εἶνε ἀσυμβίβαστα πρὸς τὰ ἔργα τοῦ λειτουργοῦ ἢ ἄλλου ἀντιπροσώπου διοικητικοῦ ἢ ἐμμίσθου νομικοῦ συμβούλου καὶ ὑπαλλήλου ἐμπορικῶν ἑταιρειῶν ἢ ἐπιχειρήσεων, ἀπολαυουσῶν εἰδικῶν προνομίων ἢ τακτικῆς ἐπιχορηγήσεως δυνάμει εἰδικῶν νόμων. Οἱ διατελοῦντες εἴς τινα τῶν κατηγοριῶν τούτων ὀφείλουν, ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν, νὰ δηλώσουν ἐπιλογὴν μεταξὺ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος καὶ τῶν ὡς ἄνω ἔργων. Ἐν παραλείψει δὲ τῆς τοιαύτης δηλώσεως, ἐκπίπτουν αὐτοδικαίως τοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ.

Νόμος δύναται νὰ καθιερώσῃ τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος καὶ πρὸς ἕτερα ἔργα.

Βουλευταί, ἀποδεχόμενοι οἱονδήποτε τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένων καθηκόντων ἢ ἔργων, ἐκπίπτουν αὐτοδικαίως τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος.

Ἡ ἀπὸ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος παραίτησις εἶναι δικαίωμα τοῦ βουλευτοῦ.

Στυλ. Γονατᾶς. Τὸ ψηφισθὲν ἄρθρον 19 περιλαμβάνει ὡς τελευταίαν παράγραφον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει καὶ ἡ παλαιὰ διάταξις τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ὅτι δηλαδὴ «ἡ ἀπὸ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος παραίτησις εἶνε δικαίωμα τοῦ βουλευτοῦ».

Ἤθελον νὰ παρακαλέσω τὴν Συνέλευσιν νὰ δεχθῇ, ὅπως ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύσῃ ἀφ' ἧς ἐψηφίσθη.

Πρόεδρος. Ἡ διάταξις αὕτη εἰς τὸ τὸ παλαιὸν Σύνταγμα ὡς καὶ τὸ νεώτερον ψηφιζόμενον ἀφορᾷ βεβαίως τὴν Βουλήν. Ὥστε ἐὰν θέλετε δέον νὰ δεχθῇ ἤδη ἡ Συνέλευσις, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει καὶ διὰ τὰ μέλη τῆς παρούσης Συνελεύσεως.

Γ. Καφαντάρης. Ἂς ψηφισθῇ, κύριε Πρόεδρε, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι καὶ ἄνευ τῆς ἑρμηνείας ταύτης ἰσχύει καὶ διὰ τὰ μέλη τῆς παρούσης Συνελεύσεως.

Πρόεδρος. Ὑπάρχει ἀμφιβολία. Ἐγὼ τοὐλάχιστον εἶχον ἀμφιβολίαν καὶ ἡ πρακτικὴ τῆς Συνελεύσεως μέχρι τοῦδε ὑπῆρξε διάφορος. Ὥστε γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις αὕτη τοῦ κ. Γονατᾶ καὶ θὰ ἀναγραφῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως.

Προχωροῦμεν εἰς τὸ ἄρθρον 21, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐχει λάβῃ ἡ συζήτησις καὶ παρεπέμφθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς διατύπωσιν συμπληρωματικῆς προτάσεως τοῦ πληρεξουσίου κ. Κιαγιᾶ. Τὸ ἄρθρον 21 λέγει ὅτι «ἡ Βουλὴ συνέρχεται αὐτοδικαίως κατ' ἔτος τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου εἰς τακτικὴν σύνοδον, ἐκτὸς ἂν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας συγκαλέσῃ αὐτὴν πρότερον». Ἤδη κατὰ τὴν πρότασιν προστίθεται «ἢ ζητήσῃ τοῦτο τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν». Δέχεται ἡ Συνέλευσις τὴν τροπολογίαν αὐτήν.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἡ τροπολογία ἐγένετο δεκτή. Θὰ ἀναγνωσθῇ τὸ ἄρθρον.

Γραμματεύς. (Ἀναγινώσκει)

Δ. Καλκανδῆς. Ὑπάρχει μία ἀντίφασις.

Πρόεδρος. Οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίφασις. Ἡ τακτικὴ Σύνοδος ἄρχεται τὴν 1 Ὀκτωβρίου, ταχύτερον δύναται νὰ καλέσῃ αὐτὴν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, κατὰ τὴν πρότασιν δὲ ταχύτερον δύναται νὰ ζητήσῃ τοῦτο καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 21, ὡς ἐτροποποιήθη, γενομένης δεκτῆς τῆς τροποποιήσεως τοῦ κ. Γ. Κιαγιᾶ, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 24ον.

Ἡ Βουλὴ συνέρχεται αὐτοδικαίως κατ' ἔτος τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου εἰς τακτικὴν σύνοδον, ἐκτὸς ἂν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας συγκαλέσῃ αὐτὴν πρότερον ἢ ζητήσῃ τοῦτο τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

Ἡ διάρκεια ἑκάστης τακτικῆς συνόδου δὲν δύναται νὰ εἶναι βραχυτέρα τῶν τριῶν μηνῶν, εἰς οὓς δὲν λογίζεται ὁ χρόνος τῆς ἀναστολῆς.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 32 λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης***, ὅστις ἀναπτύσσει τὴν τροπολογίαν του ὅπως ἡ φράσις «ἐπ' αὐτοφώρῳ κακούργημα» γίνῃ «ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀδίκημα». Ἐξακολουθῶν, λέγει ὅτι ὁ ἀμερικανὸς νομοθέτης δὲν ἀναγνωρίζει ἀσυλίαν εἰς τὸν βουλευτήν, καθιερῶν πλήρη ἰσότητα μεταξὺ ὅλων τῶν πολιτῶν. Προστασίαν ἔχει ἐκεῖ ὁ βουλευτὴς μόνον κατὰ τὴν μετάβασίν του εἰς τὸ βουλευτήριον. Ἐξ ἄλλου ὅλα τὰ ἄλλα Συντάγματα ἔχουν διατάξεις ἀκριβῶς ὁμοίας πρὸς τὴν διάταξιν, ἣς ζητεῖ τὴν παραδοχὴν διὰ τῆς τροπολογίας του. Ἀναγινώσκει περὶ τούτου τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Γαλλικοῦ, Τσεχοσλοβακικοῦ καὶ Πολωνικοῦ Συντάγματος. Θεωρεῖ κατόπιν τούτων ὅτι εἶνε ἀπρεπὲς παρ' ἡμῖν νὰ ἀπολαύουν ἀσυλίας οἱ βουλευταὶ διὰ τὰ πλημμελήματα. Περὶ γενικῆς καταργήσεως τῆς ἀσυλίας διαφωνεῖ. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ «ἐπ' αὐτοφώρῳ» φρονεῖ ὅτι τοῦτο εἶνε ζήτημα τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Καταλήγων, παρακαλεῖ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀναπτυχθεῖσα τροπολογία του.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀβραάμ***, ὡς πρὸς τὴν α' παράγραφον τοῦ ἄρθρου, φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησις, διότι πρόκειται περὶ τῆς πολιτικῆς ἀσυλίας, ὅρος, ὅστις ἦτο ἀνέκαθεν καὶ εἰς τὰ παλαιότερα Συντάγματα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν β' παράγραφον, καθιεροῦσαν τὴν ποινικὴν ἀσυλίαν, φρονεῖ ὅτι καθιερώθη αὕτη πρὸς προστασίαν τοῦ ἀξιώματος καὶ προστασίαν τῆς ἐλευθερίας τοῦ βουλευτοῦ ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Εἶνε συνεπῶς προνομία ὑπὲρ τοῦ ἀξιώματος, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ προσωπικῆς κρατήσεως ὑπάρχει. Νομίζει ὅτι ὀρθοτέρα διατύπωσις θὰ ἦτο ὅτι ἐὰν ἡ καταδίωξις ἤρχιζε διακοῦσης τῆς Συνόδου, διατήρει δὲ τὸ Σῶμα τὸ δικαίωμα τῆς ἀναστολῆς τῆς διώξεως. Τοῦτ' αὐτὸ θὰ ἠδύνατο καὶ διὰ τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀδικήματα, δυναμένου τοῦ Σώματος νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν συνέχισιν τῆς καταδιώξεως ἐν ᾗ περιπτώσει αὕτη ἤρχισε διακοῦσης τῆς Συνόδου. Καὶ ἄλλα Συντάγματα δίδουν εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Σώματος, εἰδοποιουμένου ἢ λαμβάνοντος γνῶσιν περὶ πάσης διώξεως βουλευτοῦ. Σχετικῶς μὲ τὰς ἀμφισβολίας, αἵτινες ἠγέρθησαν ἀπὸ τοὺς ἑρμηνευτάς, διὰ νὰ μὴ ὑπάρχωσιν αὗται, ἀνάγκη νὰ προστεθοῦν διατάξεις ὡς αἱ ἀνωτέρω.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** ἐπεξηγεῖ προγενεστέρας ἐπὶ τοῦ ἄρθρου παρατηρήσεις του, καθ' ἃς ἡ ἔννοια καὶ ὁ σκοπὸς τῆς συζητουμένης συνταγματικῆς διατάξεως ἀπέβλεπεν εἰς τοῦτο

μόνον, νὰ ἀποκλείωνται καταδιώξεις ἀποβλέπουσαι εἰς πολιτικοὺς σκοπούς, ἵνα μὴ ἀποβαίνῃ οὕτως ἀδύνατος ἡ κανονικὴ λειτουργία τοῦ Σώματος. Προχωρῶν, λέγει ὅτι δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ μεταβολὴ τῆς λέξεως «κακουργήματα» διὰ τῆς λέξεως «ἀδικήματα», νὰ γίνῃ ὅμως καὶ δεκτὴ προσθήκη σύμφωνα πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ἀβράμ, καθ' ἣν «ἡ Βουλὴ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰδοποιεῖται καὶ ἀποφασίζει περὶ συνεχίσεως ἢ ἀναστολῆς τῆς διώξεως».

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) (ὥρᾳ 6.20' μ. μ.) λέγει ὅτι, προκειμένου περὶ θέματος ἀφορῶντος τὴν δίωξιν ἀδικημάτων, ἔχει τὸ καθῆκον ὡς Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης νὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του, καίτοι δὲν εἶνε πληρεξούσιος. Τὸ περὶ ἀσυλίας τοῦ βουλευτοῦ ἄρθρον ὑπάρχει εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ Συντάγματα, τὸ δὲ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Συντάγματι ἐλήφθη ἐκ τοῦ Βελγικοῦ Συντάγματος. Οἱ λόγοι τῆς ἀσυλίας ταύτης δὲν εἶνε προσωπικὴ προνομία, ἀλλ' ἀνάγεται εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον, διότι ἐκρίθη ὅτι ὁ βουλευτὴς δὲν δύναται νὰ εἶνε ἔρμαιον πολιτικῶν δολοπλοκιῶν, ἀκόμη δὲ καὶ προσωπικῶν ἀντεκδικήσεων. Ἡ διάταξις αὕτη νομίζει ὅτι ὀφείλει νὰ διατηρηθῇ καὶ παρ' ἡμῖν, ἐφόσον διετηρήθη καὶ εἰς πάντα τὰ νεώτερα Συντάγματα πάντων τῶν Κρατῶν, τελειοποιουμένη ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἐπ' αὐτοφώρῳ, ὄχι μόνον εἰς τὰ κακουργήματα, ἀλλ' ἐπὶ πάντων τῶν ἀδικημάτων. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ καὶ ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλεὶς τῆς ἀδείας τῆς Βουλῆς περὶ συνεχίσεως τῆς αὐτῆς κρατήσεως τοῦ βουλευτοῦ. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς Βουλῆς δὲν ἔχει βεβαίως τὴν ἔννοιαν ὅτι δίδει συγχωροχάρτι, ἄλλως τε ἡ Βουλὴ ἔχει καὶ τὴν ἠθικὴν εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ Λαοῦ. Ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἡ δίωξις εἶνε εὐθεῖα καὶ εἰλικρινὴς ἢ ἐὰν πρόκειται περὶ δολίας διώξεως ἢ δολοφονίας, ὁπότε καὶ μόνον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀρνηθῇ τὴν δίωξιν. Ἀλλ' ἡ ἀσυλία αὕτη τοῦ βουλευτοῦ ἀφορᾷ καὶ τὴν κατοικίαν του. Τὸ πρᾶγμα εἶνε σοβαρόν, διότι ἐνδέχεται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βουλευτοῦ νὰ ἀποκρύπτωνται ἐγκλήματίαι ἢ κλοπιμαῖα. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πᾶσαι αἱ νομοθεσίαι παρεδέχθησαν ὅτι ἡ ἀσυλία δὲν περιλαμβάνει καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ βουλευτοῦ. Συμπεραίνων, ὑποβάλλει γνώμην ὅπως τὸ ἄρθρον διατυπωθῇ οὕτως· «Ἐν περιπτώσει συλλήψεως ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀδικήματος ἢ καταδιώξεως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Συνόδου τῆς Βουλῆς, αὕτη δικαιοῦται νὰ ἐπιτρέψῃ ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς καταδιώξεως, ἐφόσον διαρκεῖ ἡ Σύνοδος τῆς Βουλῆς».

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** (ὥρᾳ 6.40' μ. μ.) λέγει ὅτι ἡ μόνη παρατήρησις, ἥτις φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτή, εἶνε ὅτι δὲν παραγράφεται τὸ ἀδίκημα, ἐφόσον ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ὡς βουλευτὴς ὁ περιπεσὼν εἰς τὸ ἀδίκημα. Κατὰ τὰ λοιπὰ νομίζει ὅτι τὸ ἄρθρον ὀφείλει νὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει, διότι τοῦτο ἐφαρμοσθὲν ὡς εἶνε διατυπωμένον ἐπὶ 70 ἔτη, δὲν ἔδωκεν ἀφορμὴν παρεξηγήσεων καὶ παρερμηνειῶν. Ἐὰν ἡ λέξις «κακούργημα» μεταβληθῇ εἰς «ἀδίκημα», ὡς ὑπεστηρίχθη, θὰ συντελέσωμεν μόνον εἰς τὴν διαπόμπευσιν τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος.

Ἐὰν ἐπιτραπῇ ἡ δίωξις καὶ διὰ τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ πλημμελήματα, θὰ ὑπάρξῃ ὁ κίνδυνος δι' ἐλαχίστας ἀφορμὰς νὰ βλέπωμεν ἐπεμβαινούσας τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν καὶ συλλαμβανούσας ἀδικαιολογήτως βουλευτὰς ὑποπεσόντας εἰς παραβάσεις ἀσημάντους. Ὅπου ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς προταθείσας διατάξεις, αὗται φρονεῖ ὅτι παρέλκουν, ἐφόσον τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἤθελε περιορισθῇ μόνον εἰς τὸ κακούργημα.

Ι. Κιαγιᾶς (ὥρᾳ 6.50' μ.μ.) Ἐὰν, λέγει, ἐπρόκειτο νὰ καθιερωθῇ διὰ τῆς συνταγματικῆς αὐτῆς διατάξεως προνόμιον ὑπὲρ τοῦ βουλευτοῦ, βεβαίως δὲν θὰ ἤξιζε νὰ διεξαγάγωμεν συζήτησιν. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ προνομίου· πρόκειται περὶ ἐγγυήσεως τεθείσης ἐν τῷ συμφέροντι τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ ἐν τῷ συμφέροντι τοῦ Ἔθνους, τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἀντιπροσωπεύει. Ἡ διάταξις αὕτη ἦλθε τὴν καταγωγήν της ἀπὸ τὴν φιλελευθέραν Ἀγγλίαν, ἥτις ἐφήρμοσεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 11ου αἰῶνος λόγῳ τῶν διώξεων, αἵτινες ἐγένοντο κατὰ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους. Βραδύτερον, μετὰ τὴν ἐφαρμογήν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ἀπετέλεσε γενικὸν κανόνα. Πάντα τὰ Συντάγματα περιέχουσι τὴν διάταξιν ταύτην.

Τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα ἐπεκτείνει τὴν βουλευτικὴν ἀσυλίαν οὐχὶ μόνον ἐντὸς τῆς βουλευτικῆς συνόδου, ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς βουλευτικῆς ἐντολῆς. Τοῦτο δὲ προτείνει καὶ οὗτος, ὅπως ἡ βουλευτικὴ ἀσυλία ἐπεκτείνηται καθ' ἅπασαν τὴν βουλευτικὴν περίοδον. Ὡς πρὸς τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀδίκημα, πρὸς ἀποφυγὴν παρερμηνειῶν καὶ καταχρήσεων, φρονῶν ὅτι πρέπει ἐν τῷ Συντάγματι σαφῶς νὰ ἀναγραφῶσιν αἱ περιπτώσεις τοῦ τοιούτου ἀδικήματος, ὡς καὶ εἰς τὸ Γερμανικὸν Σύνταγμα. Ὡς πρὸς τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ εἰς τὰ πλημμελήματα κηρύσσεται κατ' αὐτῆς, φρονεῖ ὅτι εἰς Λάρισαν, ἐν ᾗ ἀναπτύσσονται εἰς μέγαν βαθμὸν τὰ πολιτικὰ πάθη, πρέπει νὰ εἴμεθα λίαν φειδολοί, νὰ ἀποβλέψωμεν δὲ κυρίως εἰς τὴν περιφρούρησιν τῆς

ἐλευθερίας τῶν ἀντιπροσώπων. Περατῶν, φρονεῖ ὅτι ἡ διατύπωσις τῆς διατάξεως πρέπει νὰ γίνῃ ὡς ἑξῆς·

Εἰς τὸ ἄρθρον 32 νὰ προστεθῇ τελευταῖον ἐδάφιον ἔχον οὕτως·

«Ἐπὶ τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀδικημάτων δέον, ἅμα τῇ συλλήψει, νὰ εἰδοποιῆται ὑπὸ τῶν δικαστικῶν Ἀρχῶν ἡ Βουλή, ἐὰν δὲ δὲν παράσχῃ τὴν συγκατάθεσίν της ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συλλήψεως, ὁ συλληφθεὶς ἀφίεται ἐλεύθερος».

Ὁ κ. ***Στ. Γρηγορίου*** καρύσσεται κατ' ἀρχὴν κατὰ πάσης τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου, ἐφόσον δὲν ἐνέδειξεν ἡ μέχρις ὥρας ἐφαρμογή του ἀτελείας. Πάντως ἡ ἀσυλία, πρὸς προστασίαν τοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ μόνον, πρέπει νὰ εἶνε εὐρεῖα, χωρὶς ὅμως νὰ ἀρίσται νὰ ἐξυπακούηται ὅτι καθιεροῦται προνόμιον. Τὸ ἄρθρον ὡς εἶνε διατετυπωμένον περιλαμβάνει τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα. Ἀντικρούει εἶτα τὴν ἀναπτυχθεῖσαν τροπολογίαν, καθ' ἣν βουλευτὴς ἐπ' αὐτοφώρῳ κακουργήσας θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπέμβασιν τῆς Βουλῆς ἢ καὶ νὰ προκληθῇ αὕτη παρ' αὐτῆς πρὸς ἀποφυλάκισίν του. Θὰ ἐτίθεντο καὶ Βουλὴ καὶ Βουλευταὶ εἰς δύσκολον θέσιν, διότι πάντως ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς θὰ ἐπηρέαζε καὶ τὴν Κοινὴν γνώμην καὶ τὴν Δικαιοσύνην. Πάντα τὰ Συντάγματα, ὅσα δίδουν τὸ δικαίωμα ἐπεμβάσεως τῆς Βουλῆς, δίδουν τὸ δικαίωμα τῆς προκλήσεως πρὸς ἐπέμβασιν καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὅστις μετὰ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐκτιμᾷ ἂν πρέπει νὰ προκληθῇ ἡ Βουλή. Θὰ θεσπισθῇ ἐκτὸς τούτου καὶ διαδικασία μὲ τὴν ὁποίαν διαρκῶς θὰ ἀσχολῆται ἡ Βουλή. Εἰς τὸ μόνον σημεῖον, εἰς ὃ νομίζει ὅτι πρέπει νὰ τροπολογηθῇ τὸ ἄρθρον, εἶνε ἡ ἀντικατάστασις τῆς λέξεως «συνόδου» διὰ τῆς λέξεως «περιόδου», ἐφόσον καθ' ὅλην τὴν «περίοδον» χρήζει προστασίας ὁ βουλευτής, ὅστις δὲν ἐκτελεῖ μόνον κατὰ τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς τὰ καθήκοντά του. Συμπεραίνων οὐδεμίαν πρότεινει μεταβολὴν εἰς τὸ ἄρθρον ἀλλ' ἀλλαγὴν μόνον τῆς λέξεως «συνόδου» διὰ τῆς λέξεως «περιόδου».

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** (ὥρᾳ 7.20' μ. μ.) λέγει ὅτι τὰ ὅρια ἑκάστης συνταγματικῆς διατάξεως πρέπει νὰ εἶνε ἐξαιρετικῶς σαφῆ, ἰδίως παρ' ἡμῖν ὅπου διακρινόμεθα ὡς ὁ τόπος τῶν ἐν παντὶ καὶ πάντοτε παρερμηνειῶν. Ἐφόσον εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐγένοντο καταχρήσεις τοῦ ἄρθρου, ἔχομεν ὑποχρέωσιν ἢ νὰ καταργήσωμεν τὴν ἀσυλίαν ἢ νὰ τὴν κάμωμεν πραγματικήν. Κατὰ τὴν γνώμην του ἡ αἰτιολογία ἡ πραγματικὴ τῆς διατάξεως εἶνε ὅπως μένῃ ἀπρόσκοπτος ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἐξασκήσεως τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος καὶ νὰ κατοστήσῃ εὐχερεστέραν μηχανικῶς τὴν λειτουργίαν τοῦ Σώματος. Οὐσιαστικῶς ἡ διάταξις δίδει μόνον προσωρινὴν ἀναστολὴν πρὸς

λογοδοσίαν, χωρὶς νὰ χωρῇ παραγραφὴ ἢ ἄλλη τις ἀτόνησις τοῦ ἀδικήματος. Ἐν ᾗ περιπτώσει ὑπάρχουν βραχύτεραι τῆς Συνόδου παραγραφαί, δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ἀβραάμ. Πάντως, ὅπως προαναφέρω, ἀνάγκη νὰ καταστήσωμεν πραγματικὴν τὴν ἀσυλίαν καὶ νὰ μὴ τὴν ἀρίστωμεν ὡς γράμμα νεκρόν.

Ὑποστηρίζει ἐν τέλει ὅπως ἡ προνομία ἰσχύῃ δι' ὅλην τὴν «Περίοδον» καὶ ὄχι «Σύνοδον» ὡς μέχρι τοῦδε, σύμφωνα μὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Γρηγορίου. Ἐπίσης πρέπει νὰ διασαφηνισθῇ καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς «τοῦ ἐπ' αὐτοφώρῳ» δι' ὡρισμένων χρονικῶν ὁρίων σύμφωνα μὲ τὴ πρότασιν τοῦ κ. Καγιᾶ. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, καταργουμένης τῆς ἀσυλίας μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὰ κακουργήματα.

Ὁ κ. ***Ἀντ. Δαργέντας*** (ὥρᾳ 7.45') νομίζει ὅτι ἡ διάταξις πρέπει νὰ μείνῃ ὡς ἔχει ἐν τῷ σχεδίῳ, ἀκριβῶς διὰ νὰ σωθοῦν οἱ λόγοι δι' οὓς ἐτέθη. Ἀντικρούει τὴν τροπολογίαν τοῦ ἄρθρου διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς λέξεως «κακουργήματα» εἰς «ἀδικήματα», διότι μόνον ὅταν εἶνε περιωρισμένος ὁ κύκλος τῆς διατάξεως, προλαμβάνονται ὅσα ἐσκόπει ἡ Συνταγματικὴ αὕτη ῥήτρα νὰ προλάβῃ. Θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἔδει νὰ τεθῇ φραγμὸς καὶ εἰς τὴν ὑποβολὴν μηνύσεων κατὰ βουλευτῶν διὰ νὰ ἀποφεύγηται ὁ διασυρμὸς τοῦ ἀξιώματος. Σχετικῶς μὲ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπή, ἡ γνωμοδοτοῦσα περὶ τῆς «παροχῆς ἀδείας διώξεως» ἀποφαίνεται καὶ περὶ τοῦ ἀνυποστάτου τῆς κατηγορίας. Νομίζει ἐν τέλει ὅτι θὰ ἠδύνατο ἐξ ὅλων τῶν τροπολογιῶν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Γρηγορίου περὶ ἀλλαγῆς τῆς λέξεως «Συνόδου» εἰς τὴν λέξιν «Περιόδου» καὶ συγχρόνως νὰ δοθῇ ἡ ἑρμηνεία τῆς διατάξεως ἐπ' αὐτοφώρῳ διὰ τῆς θεσπίσεως ὡρισμένων χρονικῶν ὁρίων.

Π. Καρασεβδᾶς (ὥρᾳ 7.40' μ. μ.). Δὲν βλέπω τὸν λόγον, δι' ὃν ζητεῖται ἡ μεταρρύθμισις διατάξεων ὀρθῶς καὶ καλῶς κειμένων. Ὁπωσδήποτε ἡ περὶ ἀσυλίας τῶν βουλευτῶν διάταξις κεῖται καὶ ἐφαρμόζεται ἐπὶ μακρὸν χρόνον χωρὶς ποτὲ νὰ λάβῃ χώραν καταχρῆσις τις, παρὰ μόνον εἰς βάρος τῶν βουλευτῶν. Ὡς δὲ εἶνε δυνατὸν νὰ συλλαμβάνηται ὁ βουλευτὴς καὶ ν' ἀπολύηται ἀποφάσει τῆς Βουλῆς, ἐφόσον ἡ Βουλὴ δὲν εἶνε πάντοτε παρούσα; Διατί νὰ καταφεύγωμεν εἰς τὰ ἀλλαχοῦ γινόμενα; Τὰ ξένα Κράτη, τὰ ὁποῖα ἐπικαλούμεθα, εὐνομοῦνται, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ κἂν δι' αὐτὰ ἀνάγκη βουλευτικῆς ἀσυλίας. Τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ ἰσχυ-

τυθώμεν καὶ δι' ἡμᾶς μάλιστα. ἐρώτων τὰ πολιτικὰ πάθη ἔχουν ἐξαφθῆ ἐπὶ τοσοῦτον.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδ**ῆς (7.45 μ.μ.) προτείνει ὅπως διατυπωθῆ ὡς ἑξῆς ἡ διάταξις· «ἀδικήματα δικαζόμενα ἀπὸ τοὺς συνέδρους καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰδοποιουμένης τῆς Βουλῆς πρὸς ἔγκρισιν ἢ μὴ διὰ τὸ τυπικῶς ἔγκυρον τῆς συλλήψεως».

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περατωμένη.

Γίνεται δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ κ. Γ. Κιαμίλ ὅπως εἰς τὸ 2ον ἐδ. μετὰ τὴν λέξιν «βουλευτικῆς» νὰ τεθῆ ἡ λέξις «περιόδου», διαγραφομένης τῆς λέξεως «Συνόδου».

Ἀπορρίπτεται ἡ τροπολογία τοῦ κ. Γ. Κιαμίλ ὅπως αἱ λέξεις «ἐπ' αὐτοφώρῳ» ἀντικατασταθοῦν διὰ τοῦ «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως καὶ ἐντὸς 18 ὡρῶν ἀπὸ τῆς διαπράξεως τοῦ ἐγκλήματος.

Ὑποστηρίζεται ἑτέρα τροπολογία τοῦ κ. Κιαμίλ ἔχουσα οὕτως·

«Ἐπὶ τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀδικημάτων δέον ἅμα τῇ συλλήψει νὰ εἰδοποιῆται ὑπὸ τῆς Δικαστικῆς Ἀρχῆς ἡ Βουλή, ἥτις ἐὰν δὲν παράσχῃ τὴν συγκατάθεσιν της ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συλλήψεως, ὁ συλληφθεὶς ἀφίεται ἐλεύθερος».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτή, συγχωνευθεῖσα μετὰ σχετικῆς τροπολογίας τοῦ κ. Ν. Νάκου καὶ τοῦ κ. Λ. Μάρκου τροπολογία τοῦ κ. Γ. Καφαντάρη.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 32, ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 32

Βουλευτὴς δὲν καταδιώκεται οὐδ' ὁπωσδήποτε ἐξετάζεται ἕνεκα γνώμης ἢ ψήφου δοθείσης παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν βουλευτικῶν του καθηκόντων.

Βουλευτής, διαρκούσης τῆς βουλευτικῆς περιόδου, δὲν καταδιώκεται οὐδὲ συλλαμβάνεται ἢ φυλακίζεται ἄνευ ἀδείας τοῦ Σώματος· τοιαύτη ἄδεια δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ κακουργήματα. Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ ἡ Βουλή, εἰδοποιουμένη ταραχθῆμα, ἀποφασίζει περὶ παροχῆς ἢ μὴ ἀδείας πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς καταδιώξεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου. Προσωπικὴ κράτησις δὲ ἐνεργεῖται κατὰ βουλευτῶν διαρκούσης τῆς βουλευτικῆς περιόδου.

Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ὡς ἑρμηνεία τροπολογία τοῦ κ. Ν. Νάκαμ, ἔχουσα οὕτως·

«Ἡ προθεσμία τῆς παραγράφου ἀναστέλλεται ἐφόσον χρόνον ἰσχύει τὸ ἀκαταδίωκτον».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 33 ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς**: προτείνει εἰς τὸ τέλος τῆς 1ης παραγράφου νὰ προστεθῆ «καὶ δικαιοῦνται ἐλευθέρας κυκλοφορίας ἐπὶ τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους σιδηροδρομικῶν ἀτμοπλοϊκῶν καὶ τροχιοδρομικῶν συγκοινωνιῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** προτείνει ὅπως πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων—τοιοῦτοι δὲ νὰ χαρακτηρίζωνται οἱ ἡγούμενοι τοὐλάχιστον 25 βουλευτῶν—δοθῆ ὑπὸ τοῦ Κράτους τοὐλάχιστον εἷς γραμματεύς.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι τὸ ἄρθρον εἶνε καλῶς διατετυπωμένον ἀπὸ τὴν συνταγματικὴν ἐπιτροπὴν καὶ δὲν πρέπει νὰ μεταλλαγθῆ.

Π. Καρασεβδᾶς. Τί ἔγινε, κ. Πρόεδρε, διὰ τὸ ζήτημα τῆς κυκλοφορίας;

Α. Μιχαλακόπουλος. Καὶ τὸ Γερμανικὸν Σύνταγμα ὁμιλεῖ περὶ τῶν Γερμανικῶν Σιδηροδρόμων, δηλαδὴ ὅσων ἀνήκουν εἰς τὸ Κράτος. Ὅλα τὰ Συντάγματα, τὰ ὁποῖα ἕως τώρα εἶχεν ἡ Ἑλλάς, δὲν εἶχον τοιαύτην διάταξιν, οἵα νῦν προτείνεται. Τὸ πρᾶγμα ἐκανονίζετο διὰ νόμων. Δὲν πρέπει νὰ φανῇ ὅτι εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον ἤδη συντάσσομεν, σπεύδομεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν δι' ἡμᾶς αὐτοὺς τὴν ἀνέξοδον κυκλοφορίαν. Ἐγὼ εἶμαι ἀντίθετος εἰς τὴν ἀναγραφὴν τοιαύτης διατάξεως.

Πρόεδρος. Ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ δώσω μίαν ἑρμηνείαν. Ἐφόσον ὁρίζεται ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν βουλευτῶν κανονίζεται διὰ νόμου, ὁ νόμος ἠμπορεῖ νὰ χορηγήσῃ καὶ αὐτό.

Τινὲς Πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Στ. Γονατᾶς. Παρακαλῶ νὰ ἐρωτηθῆ ἡ Συνέλευσις ἐπὶ τῆς τροπολογίας μου.

Πρόεδρος. Δὲν ἔχω ἔγγραφον τροπολογίαν.

Σ. Γονατᾶς. Νὰ σᾶς ὑποβάλω. Ἐφόσον εἶνε καὶ εἰς ἄλλα Συντάγματα ἀναγεγραμμένη τοιαύτη διάταξις, δὲν βλέπω διατί νὰ μὴ περιληφθῆ καὶ εἰς τὸ ἰδικόν μας.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἰς τὸ Γερμανικὸν Σύνταγμα πρόκειται περὶ τῶν Γερμανικῶν Σιδηροδρόμων, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς τὸ Κράτος. Θὰ ἠδυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ εἴπωμεν τὸ αὐτὸ διὰ τοὺς σιδηροδρόμους, τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ Κράτος. Ἀλλὰ γενικῶς νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ τεθῆ εἰς τὸ Σύνταγμα τοιαύτη διάταξις. Πρέπει νὰ ἀφήσωμεν, ὅπως ἔγινεν ἐπὶ σειρὰν

δεκάδων ἐτῶν, νὰ κανονίζηται τὸ ζήτημα ἑκάστοτε διὰ νόμου.

Μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ.κ. **Ι. Κιαγιᾶ, Δ. Καλκανδῆ** καὶ **Π. Καρασεβδᾶ**, κηρυσσομένων ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Σ. Γονατᾶ, γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ πρότασις αὕτη.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** τονίζει ὅτι μόνον διὰ νόμου ἠδύνατο νὰ θεσπισθῇ τοιαύτη διάταξις, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν πάντοτε καὶ τῶν οἰκονομικῶν συνεπειῶν διὰ τὰς Ἑταιρείας ἃς θὰ εἶχε μία τοιαύτη διάταξις.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** διαμαρτύρεται διότι ὁ ῥήτωρ ζητεῖ ἀνατροπὴν ψηφισθείσης ἤδη διατάξεως. Αὐτὸ τὸ κῦρος αὐτῆς ὡς συνταγματικῆς δὲν ἐπιτρέπει συζήτησιν.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** ἐπὶ τῆς δ' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 33 δηλοῖ ὅτι κακῶς συσχετίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς μὲ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως· ὧν τὰ καθήκοντα εἶνε κεχωρισμένα καὶ διάφορα. Ἐν τέλει περὶ ἀποδοχῶν δὲν ὑπάρχει τοιαύτη διάταξις, εἰς κανὲν Σύνταγμα καὶ προτείνει ὅπως, ἂν ἐκρίνετο ἀνάγκη συνταγματικῆς διατάξεως, τεθῇ ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς λαμβάνει διπλασίαν δουλευτικὴν ἀποζημίωσιν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι ἀνεγράφη ἡ διάταξις ὄχι δι' ἄλλον τινὰ λόγον ἀλλὰ διὰ λόγους ἠθικῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἀξιώματος τῶν Προέδρων τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς προάγεται τῶν Ὑπουργῶν ὅλων. Ἐὰν μέχρι πρό τινων ἐτῶν ἴσως δὲν ἐξυψώθη τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς εἰς τὸν ἀριθμὸν εἰς ὃν εἰς ἄλλα Κράτη εἶνε ἐξυψωμένον, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν κατεβάλλοντο προσπάθειαι, ὅπως πείθωνται τὰ κατάλληλα πρόσωπα νὰ ἀναλαμβάνουν τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὸ ὅτι παρ' ἡμῖν ἐθεωρήθη πάντοτε, ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν πλειονοψηφίαν.

Μέχρι πρό τινων ἐτῶν τοῦτο ἐγίνετο.

Εἷς πληρεξούσιος. Καὶ τώρα τί γίνεται;

Α. Μιχαλακόπουλος. Σήμερον δὲν ἠμπορεῖτε νὰ εἴπητε ὅτι ὁ κ. Ῥακτιβὰν ἀνήκει εἰς ὡρισμένην μερίδα τῆς Συνελεύσεως. Ἡ διάταξις ἡ νέα εἶνε οὐδέτερον ὅτι ἐξυψώνει ἐμφαντικώτερον ἀκόμη τὴν ἐξαιρετικότητα τῆς θέσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ κυριάρχου Σώματος. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς νομοτεχνικῆς ἡ παρατήρησις τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πληρεξουσίου εἶνε ἀκριβής, διότι δὲν κανονίζονται τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν

Ὑπουργῶν ἐν τῷ Συντάγματι, ὥστε νὰ δύναται νὰ κανονισθῇ καθ' ὁιονδήποτε τρόπον ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς. Ἐν τούτοις ὅμως νομίζω ὅτι ἡ πρότασις τοῦ περὶ διπλασίας ἀποζημιώσεως δὲν θὰ ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἐξαιρετικότητος τοῦ ἀξιώματος, ἂν καὶ μόνον ἐπιδιώκει ἡ διάταξις αὐτή. Ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀξιώματος τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, εἶμαι τῆς ἰδέας ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασίς σας.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** λέγει ὅτι ἀκριβῶς εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀξιώματος τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἀπέβλεψεν ἡ ἐπιτροπὴ εἰσαγαγοῦσα τὴν διάταξιν, δι' ἧς οὐδὲν ἄλλο ὑποδηλοῦται ἢ ὅτι τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος εἶνε ἰσότιμον πρὸς τὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ἂν ἐξέπεσέ ποτε, λέγει, τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τοῦτο ἐγένετο ὅτε εἰς δυστυχὴς Πρόεδρος Βουλῆς, στερούμενος τῶν μέσων τῆς ζωῆς, περιῆγε τὸ ἀξίωμά του εἰς τὰ κακουργιοδικεῖα οὐδὲν ἄλλο ἐπιθυμῶν ἢ νὰ προσπορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ὅσάκις ἡ Βουλὴ ἀναδιδάζει ἕνα πολιτικὸν ἄνδρα εἰς τὸ ὕπατον ἀξίωμα, ὀφείλει νὰ τὸν παράσχῃ καὶ τὰ μέσα τῆς διατηρήσεως τῆς ἀξιοπρεπείας του.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** κηρύσσεται ὁσαύτως ὑπὲρ τῆς προτάσεως, διαφωνῶν πρὸς τὸν ἀξιότιμον πληρεξούσιον Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** ὁρᾶται ὁσαύτως ὅτι ὀρθῶς διετυπώθη τὸ ἄρθρον ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς δὲν εἶνε ἐν Ἑλλάδι ὅπως ἀλλαχοῦ, ὅπου ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς εὑρίσκεται ὑπεράνω τῶν Κομμάτων. Ἂν θέλωμεν νὰ ἐξυψώσωμεν τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου, πρέπει νὰ τῷ δώσωμεν δικαιώματα, τῶν ὁποίων στερεῖται.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι τὰ δικαιώματα ταῦτα τὰ ἔχει ὁ Πρόεδρος ἐκ τοῦ πολιτεύματος, ἀλλὰ τὸ ἀξίωμα λόγῳ τῆς πολιτικῆς μας ἀτασθαλίας, δὲν ἔχει ἐξυψωθῇ.

Ὁ κ. **Στ. Γρηγορίου** ἀναπτύσσει τοὺς λόγους, δι' οὓς πρέπει νὰ λάβωμεν πᾶσαν πρόνοιαν ὅπως ἐξυψώσωμεν τὸ ὄντως ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** ἐρωτᾷ ἂν ὑπάρχει εἰς κανὲν Σύνταγμα τοιαύτη ἐξομοιωτικὴ Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Προέδρου Βουλῆς διάταξις.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** ἀναπτύσσει τοὺς λόγους, οἵτινες ἐπέσπασαν εἰς τὴν Συνταγματικὴν Ἐπιτροπὴν ν' ἀναγράψῃ τὴν συζητουμένην διάταξιν. Διὰ ταύτης ἐνδείκνυται πόσον

ὑφ' ἣν θεωρεῖ τὴν θέσιν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς τὸ νέον πολίτευμα.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** δὲν φαντάζεται, λέγει, ὅτι τοιαύτη διάταξις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξυψώσῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς. Ὑπεδέχθη νὰ τεθῇ τοιαύτη ὡς διάταξις ἀδιάφορος, ἀλλ' ἐκ τῆς γενομένης συζητήσεως καθίσταται ἐπιδηλος. Τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς θὰ ἐξυψωθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅταν ὅλοι ἐκ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως μέχρι τοῦ τελευταίου βουλευτοῦ πεισθῶμεν ὅτι πᾶσα παρατήρησις τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς εἶνε σεβαστή, ἐφ' ὅσον καὶ οἱ Πρόεδροι ἐξ ἀντιστοίχου ἐν πλήρει συνειδήσει τῆς ὑφ' ἣν ἀποστολῆς των ἐξασκοῦν ὡς ἐμπρέπει τὰ καθήκοντά των.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** παρατηρεῖ ὅτι οὕτως ὁ κ. Καφαντάρης ἔθεσεν εἰς τὴν θέσιν του τὸ ζήτημα. Τὸ νέον δημοκρατικὸν πολίτευμα θέτει τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ τεθῇ.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** νομίζει ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ ὑπερέχῃ καὶ ψυχικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς πάντων.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ψηφισθείσης διατάξεως διὰ τὴν κυκλοφορίαν τῶν βουλευτῶν ἰσχύει ἀπὸ σήμερον.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην.

Κηρύσσεται εἶτα ἡ συζήτησις περατωμένη.

Ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως ἡ τροπολογία τοῦ κ. Σ. Γονατᾶ, ἐχούσα οὕτως·

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς λαμβάνει διπλασίαν βουλευτικὴν ἀποζημίωσιν λόγῳ ἐξόδων παραστάσεως.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 33 ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 33.

Οἱ βουλευταὶ λαμβάνουν ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἀποζημίωσιν ὁριζομένην ἑκάστοτε διὰ νόμου καὶ δικαιοῦνται ἐλευθέρας κυκλοφορίας ἐπὶ τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους σιδηροδρομικῶν, ἀτμοπλοϊκῶν καὶ τροχιοδρομικῶν συγκοινωνιῶν.

Εἰς τὸν τακτικὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς παρέχονται ἔξοδα παραστάσεως ἰσούμενα πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ «περὶ Γερουσίας» Κεφαλαίου.

Ἀναγινώσκεται τὸ ἄρθρον 34.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἰς τὸ ἄρθρον 34 εἰρῆσθαι ὁμοίως

νοι, παραλειπομένου τοῦ 1ου ἐδαφίου διὰ νὰ ψηφισθῇ τὸ ὑπόλοιπον·

Α. Παπαναστασίου Ἂν θὰ ἀλλάξωμεν τὰ ἀσυμβίβαστα νὰ τὰ ἀλλάξωμεν εἰς τὸ ἄρθρον 34 Ἐκεῖ ἁρμόζει.

Γ. Καφαντάρης. Προσθέτομεν ἰδίαν διάταξιν.

Α. Παπαναστασίου Ὑπὸ τοιοῦτον ὅρον δὲν ἔχω ἀντίρρησιν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἄρθρον 34 ψηφίζεται πλὴν τοῦ πρώτου ἐδαφίου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 34, πλὴν τοῦ 1ου ἐδαφίου, τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις ἀναβάλλεται, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 34.

Ὅπως ἐκλεγῇ τις Γερουσιαστὴς ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ συμπεπληρωμένον τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, νὰ εἶνε πολίτης Ἕλλην καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐκλέγειν. Γερουσιαστής, στερηθεὶς τῶν προσόντων τούτων, ἐκπίπτει αὐτοδικαίως τοῦ ἀξιώματος. Ἐγειρομένης δὲ περὶ τούτου ἀμφισβητήσεως, ἀποφαίζει ἡ Γερουσία.

Οἱ Γερουσιασταὶ λαμβάνουν ἀποζημίωσιν ὅσην καὶ οἱ Βουλευταί.

Ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 35, γίνονται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἑξῆς ἄρθρα τοῦ Συντάγματος.

Ἄρθρον 36.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ Βουλευτοῦ καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ Γερουσιαστοῦ δὲν δύνανται νὰ συνυπάρξουν εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

Ἄρθρον 37.

Ἡ Γερουσία συνέρχεται πάντοτε ὅταν καὶ ἡ Βουλή, αἱ Σύνοδοι δ' αὐτῆς διαρκοῦν ὅσον καὶ αἱ τῆς Βουλῆς.

Ἄρθρον 38.

Ἡ Γερουσία συνεδριάζει ἐν τῷ μεγάρῳ αὐτῆς δημοσίᾳ, δύναται ὅμως νὰ διασκεφθῇ κεκλεισμένων

τῶν θυρῶν κατ' αἴτησιν πέντε ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἂν τοῦτο ἀποφασισθῇ ἐν μυστικῇ συνεδριάσει κατὰ πλειονοψηφίαν, μετὰ ταῦτα δὲ ἀποφασίζεται ἂν ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος συζήτησις πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς δημοσίαν συνεδρίασιν.

Ἄρθρον 39.

Τὰ ἄρθρα 16, 20, 21, 22, 23, 26, 27, 31, 32 καὶ 33 τοῦ Συντάγματος ἐφαρμόζονται καὶ περὶ τῆς Γερουσίας, τῶν Γερουσιαστῶν καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Γερουσίας.

Ὁ κ. Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) ἐλπίζει ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀσυμβίβαστα, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 19, ἡ εἰς ὁ παραπομπὴ παρελειφθη, θὰ γίνῃ ειδικὴ διάταξις.

Μεθ' ὁ, διακοπτομένης τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος συζητήσεως, γίνεται δεκτὸν ὅτι ἀναστάσεως τὸ σχέδιον ψηφίσματος· «Περὶ παρατάσεως τῶν πουθενῶν τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ νόμου 3122 «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως θυμάτων πολέμου» ἔχον οὕτως.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ νόμου 3122 «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως θυμάτων πολέμου».

Ἡ Α' Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψει τὴν ἀνάγκην τῆς ταχυτέρας ἐκδικάσεως καὶ ἀπονομῆς τῶν συντάξεων τῶν θυμάτων πολέμου.

Ψηφίζει·

1) Πᾶσαι αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 31 τοῦ νόμου 3122 «περὶ ἀπονομῆς πολεμικῆς συντάξεως εἰς ὑπάτους παθόντας κατὰ τοὺς ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἑξῆς πολέμους κλπ.» ταασόμεναι προθεσμίαι πρὸς ὑποβολὴν τῶν πρὸς σύνταξιν αἰτήσεων παρατείνονται ἐπὶ ἓξάμηνον.

2) Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύνανται νὰ προσληφθῶσιν ἕκτακτοι ὑπάλληλοι χρησιμοποιηθησόμενοι εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς ἐπιτροπὰς, ἐπὶ ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει μέχρι δραχμῶν 50, ὧν ὁ ἀριθμὸς δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 50, ἡ δὲ ὑπηρεσία νὰ ὑπερβῇ τὸ ἓξάμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος».

Γίνεται εἶτα δεκτὸν ὅτι ἀναστάσεως εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «Περὶ γεωργικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐφέδρων πολεμιστῶν Κράτους».

Γίνεται εἶτα δεκτὸν ὅτι ἀναστάσεως εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου·

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ῥαιδιουργίας διαδικασίας καὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξ αὐτῆς σχετικῶν διατάξεων τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 463 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

463. Ῥαιδιουργίας γίνεται ὁ 1) Παρανομηθέντος, ἀπολυθέντος, ἐκπτώτου γενομένου τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀπολυομένου τοῦ δικηγόρου, 2) Ἐπὶ τοῦ θανάτου ἢ ἄλλων μεταβολῶν γενομένων εἰς τοὺς διδίκους ἢ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 74 καὶ τὸ ὡρισμένα. Ἡ εἰρημένη κατ' ἀνάγκην διακοπὴ δὲν γίνεται εἰμὴ ἀπὸ τῆς προσηκούσης δηλοποιήσεως τοῦ θανάτου ἢ τῆς μεταβολῆς εἰς τὸν ἀντίδικον ἢ τὸν ἀντίκλητον αὐτοῦ, 3) Ἐπὶ προδικασμάτων ζητημάτων, συζητήσεων ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου. 4) Ἐπὶ ἀποδοκιμάσεως ἢ μὴ ἀναγνωρίσεως τῶν πράξεων πληρεξουσίου τινὸς δικηγόρου, δικασκήνου κλητῆρος ἢ ἄλλου ἐπιτετραμμένου τὴν κανονίσησιν δικογραφιῶν ἐγγράφων, ἄγαμεν ἐλλείψεως πληρεξουσιότητος ἢ ὑπερβάσεως αὐτῆς Π.Δ. 10, 92, 102, 142· 269· 464 ε., 468 Ε. Ν. 534.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἐν τῷ δευτέρῳ ἑδαφίῳ τοῦ ἄρθρου 468 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἀναγεγραμμένοι ἀριθμοὶ «1- 3» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἀριθμῶν «1- 2».

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 470 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

470. Τὴν ἐπαναλήψιν δύναται νὰ κάμῃ αὐθορμήτως, 1) Ἐπὶ ἀκωλύτου διακοπῆς, ἢ ἀπλῆς ἐξακολουθήσεως τῆς διενεργηθείσης ἄνευ περαιτέρω ἐξηγήσεως πρὸς τὸν ἀντίδικον, 2) Ἐπὶ διαφόρου διακοπῆς α' Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 469 ἀριθ. 1, διορίζοντος τοῦ ἐξ οὗ ἡ διακοπὴ διαδίκου ἀμέσως ἢ ἐμμέσως νέον πληρεξούσιον δικηγόρον ἢ ἀντιπρόσωπον,

εἰδοποιοῦντος περὶ τοῦ πράγματος τὸν ἀντίδικον καὶ μετὰ ταῦτα ἐξακολουθοῦντος τὴν συζήτησιν τῆς κυρίας δίκης. β') Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 463 ἀριθ. 2, κηρύττοντος τοῦ κληρονόμου ἢ τοῦ αὐτεξουσίου γενομένου διαδίκου, ὅτι θέλει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δίκην. γ') Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 463 ἀριθ. 3—4, γνωστοποιοῦντος τοῦ διαδίκου, ὅστις μέλλει ἐκουσίως νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν δίκην εἰς τὸν ἀντίδικον τὴν παῦσιν τῆς διακοπῆς, καὶ ἐξακολουθοῦντος ἑπομένως τὴν συζήτησιν τῆς κυρίας δίκης.

Ἄρθρον 4.

Τὰ ἄρθρα 471, 472 καὶ 473 τῆς Πολ. Δικονομίας καταργοῦνται, ἀντικαθιστάμενα ὡς ἑξῆς·

471. Πρὸς ἐπαναληψιν μὴ ὡρίμου εἰσέτι δίκης δύναται ὁ καθ' οὗ ἡ διακοπὴ διάδικος νὰ βιάσῃ ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ὁ τὴν διακοπὴν ἐπενεγκὼν λόγος. 1) Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 463 ἀριθ. 1, προσκαλῶν τὸν ἐξ οὗ ἡ διακοπὴ ἀντίδικον αὐτοῦ εἰς διορισμὸν νέου πληρεξουσίου δικηγόρου ἢ νέου ἀντιπροσώπου. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 353 ἀριθ. 2, προσκαλῶν τὸν κληρονόμον, τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἢ τὸν αὐτεξούσιον καταστάντα διάδικον εἰς ἐπανάληψιν καὶ ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως. 3) Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἡ ἐπαναληψις τῆς δίκης χωρεῖ αὐτοδικαίως ἕνα μῆνα μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς προσκλήσεως Π. Δ. 193 ἐπ.

472. Ὁ πρόεδρος ἢ ὁ εἰρηνοδίκης τοῦ δικαστηρίου παρὰ τῷ ὁποίῳ ἐκκρεμεῖ ἡ κυρία δίκη, αἰτήσει τινὸς τῶν ἐνδιαφερομένων, δύναται νὰ παραπείμψῃ δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ τὴν προθεσμίαν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 198 τῆς Πολ. Δικονομίας.

473. Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ὁριζόμενα τὸ δικαστήριον προχωρεῖ εἰς τὴν περαιτέρω συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως.

Ἄρθρον 5.

Ἐπὶ τῶν ἤδη ἐκκρεμῶν αἰτήσεων περὶ ἐπαναλήψεως βιαίως διακοπεισῶν δικῶν ἀποφαίνεται ὁ ἁρμόδιος πρόεδρος ἢ εἰρηνοδίκης κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν προηγουμένων ἄρθρων».

Ἐπὶ τῆς εἰς β' ἀνάγνωσιν συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ ἐνοικιοστασίου ὁσκῶν» ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπὶ ἑπτάμηνον παρέλκυσιν ζητήματος, δι' ὃ τόσαι ὑπάρχουν διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τοῦ τε γεωργικοῦ καὶ κτηνοτροφικοῦ κόσμου καὶ ὅτι ἡ παρέλκυσις αὕτη πλήττει ζωτικώτατα συμφέροντα καὶ τῆς γεωργίας καὶ τῶν κτη-

νοτρόφων. Συνεκροτήθησαν, λέγει, συλλαλητήρια διαμαρτυριῶν, ἐὰν δὲ παραμείνῃ τὸ ζήτημα μέχρι Σεπτεμβρίου, ἡ πίεσις θὰ εἶνε μεγαλειτέρα καὶ τὸ ζήτημα θὰ ἔλθῃ ὀξύτερον μὲ μεγαλειτέρας πιέσεις καὶ παρακαλῶ νὰ προταχθῇ πρῶτον ἐν τῇ προσεχεῖ συζητήσει τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ἀναβάλλεται τὸ νομοσχέδιον, ἀποφασιζομένου ὅπως τεθῇ πρῶτον μετὰ τὸ ἐκλογικὸν ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

Εἰς α' συζήτησιν τὸ «Περὶ ἐπιτρεπτοῦ τῆς διαιτησίας ἐπὶ διαφορῶν τοῦ Δημοσίου».

Κατ' ἀρχὴν 1) τὸ «Περὶ κατατάξεως πολιτικῶν ἰατρῶν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ, βαθμολογίας, προσόντων προαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἰατρικοῦ κλάδου τοῦ Π. Ναυτικοῦ καὶ περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸ ἀπὸ 11 Σ)βρίου 1923 Ν. Δ. περὶ ἐκπαιδεύσεως κατωτέρων μονίμων ὑγειονομικῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ κλπ. καὶ τὸ

2) «Περὶ ἀφομοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐκ τῶν δικαστικῶν τάξεων προερχομένων στρατιωτικῶν δικαστικῶν συμβούλων, Προέδρου, Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ μονίμων μελῶν τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου πρὸς τὰς τῶν ἀντιστοίχων αὐτοῖς πολιτικῶν δικαστῶν».

Μεθὸ ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** παρακαλεῖ νὰ προτιμηθοῦν διάφορα νομοσχέδια προσφυγικά, ἀφορῶντα τὴν πλήρωσιν ἀναγκῶν διαφόρων κατηγοριῶν προσφύγων ἐπαγγελματιῶν.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἔπειτα λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.10' μ. μ. διὰ τὴν 5 μ.μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΠΗ'

τῆς 15 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Ὁ Σύνδεσμος σιγαροποιῶν Μεσολογγίου αἰτεῖται τὴν ψήφισιν τοῦ σιγαροποιητικοῦ νομοσχεδίου.

Οἱ ἱερεῖς Κερκύρας παρακαλοῦσιν ὅπως ψηρισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐνοριῶν.

Οἱ γεωργικοὶ Σύλλογοι Νικαίας παρακαλοῦσιν ὅπως ἀναστα-λῇ ἡ πληρωμὴ τῶν ἐνταλμάτων φόρου γεωργικῆς παραγωγῆς μέχρι τῆς νέας ἐσοδείας.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Μουζακίου κατόπιν τῆς καταστροφῆς ἣν ὑπέστησαν ἐκ τοῦ ποταμοῦ Παρίσσου παρακαλεῖ ὅπως ληφθοῦν μέτρα.

Ἐπιτροπὴ συνοικισμοῦ Σαρὴ Σαμπὰν αἰτεῖται τὴν ἀπαλ-λαγὴν ἐκ τοῦ φόρου γεωργικῆς παραγωγῆς τῆς περισυνῆς ἐσοδείας.

Διάφοροι Σύλλογοι Κύμης διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει νὰ βλάψῃ τὰ δίκαια τοῦ λιμενικοῦ Ταμείου καὶ τῶν κατοίκων Κύμης.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ηύργου παρακαλεῖ τὴν Κυβέρ-νησιν ὅπως τὸ Κράτος προΐῃ εἰς τὴν ἀγορὰν σταφιδοκάρπου καὶ δελτίων.

Ὁ Κωνσταντῖνος Παπακωσταντίνου, μαθητὴς Β' τάξεως Μαρασλείου Διδασκαλείου, παρακαλεῖ ὅπως τῷ ἐπιτραπῇ ἡ ἐξακολούθησις τῶν σπουδῶν του.

Οἱ δευτεροετεῖς στρατεύσιμοι φοιτηταὶ ζητοῦσι τὴν ἀπαλ-λαγὴν των ἐκ τῶν τριμηνιαίων ἐξετάσεων.

Ἀνακοινοῦται ὡσαύτως ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δι' ἐγγράφου του ζητεῖ ὅπως ἐκλεγῶσιν ἐξ πλη-ρεξούσιοι, οἵτινες νὰ συμμετάσχουν ὡς μέλη τοῦ Ἀνωτάτου Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ἡ Συνέλευσις ἐξουσιοδοτεῖ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συν-ελεύσεως ὅπως καθορίσῃ τοὺς πληρεξουσίους τούτους.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑπο-βάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμου·

1) Περὶ μεταθέσεως ἀξιωματικῶν ἐκ τοῦ πεζικοῦ εἰς ἄλλα ὅπλα.

2) Περὶ τοῦ ὅπλου ἀεροπορίας καὶ

3) Περὶ καταργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 21, 25 καὶ 26 τοῦ νόμου ΑΨΜΗ' περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτάξεων.

Ἡ **ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκ-θεσίν της ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν τροπολογιῶν ἐπὶ τῶν ἄρ-θρων 27 καὶ 31.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑπο-βάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ ποινικῶν κλητήρων».

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «Περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας Μονοπωλίου ἅλατος Δυτικῆς Θρᾴκης ὑφισταμένων ἐκκρεμῶν διαφορῶν».

Ὁ κ. **Δ. Ψιάρρης** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ νομοσχε-δίου «περὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἀναφορῶν καὶ τῶν Ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου Καρδίτσης διὰ τὰ καπνά, ἐπιφυλασσόμενος κατὰ τὴν ἐπε-ξεργασίαν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ νὰ δια-τυπώσῃ τὰς γνώμας του.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἀρεοπόλεως διὰ τὴν μόνην δημοσίαν ὁδὸν Νησίου—Ἀρεο-πόλεως, ἧς δὲν κατέστη ἀκόμη δυνατὴ ἡ περάτωσις ὑπολει-πομένων ὀλίγων χιλιομέτρων, ἡ δὲ γενομένη εἶνε σχεδὸν κακο-λοδομένη ἐκ κακῆς ἐκτελέσεως.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** ποιεῖται τὴν αὐτὴν σύστασιν καὶ ἐκθέτει πῶς ὁ ἐργολάβος περιώρισε τὸ πλάτος τῆς ὁδοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ ἄχρηστος αὕτη, καὶ παρακαλεῖ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ λάβῃ πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἄνδρου αἰτούντων μείωσιν τοῦ φόρου τῆς καυσίμου ὕλης, τῆς χρησιμοποιουμένης διὰ τοὺς ἐκεῖ κλιβάνους.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** ποιεῖται τὴν αὐτὴν σύστασιν δι' ὅλας τὰς Κυκλάδας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) δηλοῖ ὅτι ἔκαμε ἐπισκῆ ἐρεύνησιν τοῦ νόμου διὰ τὸ δασικὸν αὐτὸ εἶδος.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** ποιεῖται ὁμοίαν σύστασιν καὶ διὰ τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα τῶν κατοίκων τῆς Θεσσαλίας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) δηλοῖ περὶ τού-του ὅτι κατὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐκκρεμοῦς γεωργικοῦ νο-μοσχεδίου θὰ λάβῃ σχετικὴν πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** συνεχίζων παρακαλεῖ νὰ σταλῇ γεω-πόνος εἰς Ἄνδρον καὶ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, ὅπερ θίγει ἡ ἀνα-φορά.

Ὁ κ. **Δ. Κατσίνας,** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν γεωργῶν Θηβῶν, παραπονεῖται διὰ τὴν διαρκῆ ἀπουσίαν τοῦ Ὑπουρ-γοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀναφορῶν καὶ παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ἡ σημερινὴ ἐστενογραφημένη ἀγό-ρευσίς του εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Εἰσερχόμενος εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἀναφορᾶς, τονίζει τὴν δυσφορίαν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου τῆς περιφερείας του, ζη-

τοῦντος ἀναστολὴν πληρωμῆς φόρων γεωργικῶν, περυσινῆς χρήσεως, διότι τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἦτο ἔτος σιτοδείας.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν ἀρδυλοποιητικῶν Συνεταιρισμῶν, ζητούντων κατοχύρωσιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 602 «περὶ συνεταιρισμῶν», πολλάκις καὶ διαρκῶς καταστρατηγουμένων, καὶ δὴ τῶν ἄρθρων 86 καὶ 89, ἅτινα παραδιάζει τὸ Δημόσιον διὰ τῆς Ἐπιτρ. τῶν Προμηθειῶν. Καίτοι εἶνε, λέγει, αἱ διατάξεις ἐκεῖναι ὑποχρεωτικαί, ἐδημιούργησαν αἱ ὑπηρεσίαι ζήτημα πρὸς ἀτόνησιν αὐτῶν διὰ τοῦ νόμου περὶ κρατικῶν προμηθειῶν ὡς εἰδικοῦ. Ἐν τέλει παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ εἰσαγάγῃ πρὸς ψήφισιν ἑρμηνευτικὸν νόμον πρὸς κατοχύρωσιν τοῦ νόμου περὶ συνεταιρισμῶν, διότι ὅλοι οἱ συνεταιρισμοὶ εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν χρηματοδοτῶν. Ἐπίσης παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ λάβῃ ἀνάλογα μέτρα πρὸς προστασίαν καὶ τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος Μηθύμνης καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐπὶ διαφορᾶς τινος τῆς Κοινότητος.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψει του τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

Ὁ κ. **Ι. Βαρβαγιάννης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν δικαιούχων, τῶν ἐχόντων λαμβάνειν παρὰ διαφόρων Μουσουλμάνων Ἑλλήνων ὑπηκόων ποσὰ εἰς λίρας ὀθωμανικὰς χρυσᾶς, καὶ τονίζει ὅτι ὁ καθιερωμένος ὑπολογισμὸς ἀποτελεῖ δήμευσιν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε γενικώτερον, συνδεόμενον μὲ τὰς εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην.

Ὁ κ. **Ἀΰγ. Θεολογίτης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου ἐφέδρων πολεμιστῶν Καβάλλας.

Ὁ κ. **Σ. Σῖμος**, καλούμενος νὰ ἀναπτύξῃ ἀναφορὰν τῶν Σωματείων Ἰωαννίνων, δηλοῖ ὅτι θεωρεῖ τὴν ἀνάπτυξιν ἄσκοπον, ἐφ' ὅσον οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπουσιάζουν.

Ὁ κ. **Π. Μπέμπης**, ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν Σωματείων Ἰωαννίνων, τονίζει τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῆς δημοσίου ἀσφαλείας καὶ τῆς συγκοινωνίας, ὑφ' ἣν διατελεῖ ἡ Ἤπειρος, καὶ παρακαλεῖ νὰ δειχθῇ ἐπὶ τέλους καὶ ὀλίγη στοργὴ πρὸς τὸν Ἠπειρωτικὸν λαόν, ὅστις ἐπέδειξε πάντοτε ὕψιστον πατριωτισμὸν καὶ ἐθνικωτάτην διαγωγήν. Θὰ ἐτίθετο οὕτω τέρμα καὶ εἰς τὴν ἀνίερον ἐκμετάλλευσιν

τὴν γενομένην παρὰ τῆς ἀντιδημοκρατικῆς παρατάξεως ἐν Ἠπείρῳ. Ἐν τέλει δηλοῖ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, εἰς διαβήματα τῶν πολιτευομένων Ἠπείρου, ἔδωκε ῥητὰς ὑποσχέσεις περὶ λήψεως ἀμέσων μέτρων διὰ τὰ ζητήματα τῆς Ἠπείρου.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** τονίζει τὸ δίκαιον τῶν διαμαρτυριῶν τοῦ Ἠπειρωτικοῦ λαοῦ, ὄντος ἐγκαταλελειμμένου καὶ ὑπὸ ἔποψιν ἐκπαιδεύσεως καὶ ὑπὸ ἔποψιν ἀσφαλείας καὶ ὑπὸ ἔποψιν συγκοινωνίας. Παρακαλεῖ τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς νὰ στρέψωσιν ἀμέριστον τὴν προσοχήν των διὰ νὰ συμπληρωθῶσιν αἱ ἐλλείψεις τῆς Ἐκπαιδεύσεως νὰ ἐμπεδωθῇ δὲ καὶ ἡ Δημόσιος Ἀσφάλεια, δεδομένου ὅτι κατ' αὐτὰς τὰ ληστρικὰ κρούσματα ἐπολλαπλασιάσθησαν. Ἐξακολουθῶν, λέγει ὅτι ὑπὸ ἔποψιν συγκοινωνίας, οὐδὲ λεπτὸν διετέθη διὰ τὸν Νομὸν Πρεβέζης καὶ τὴν Ἤπειρον, καθ' ἣν στιγμὴν δι' ἄλλα διαμερίσματα διετέθησαν ὑπέρογκα ποσά.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς, λέγει ὅτι πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ῥίψῃ ἓν προστατευτικὸν βλέμμα καὶ εἰς τὴν μεμακρυσμένην αὐτὴν γωνίαν. Οἱαδήποτε περιγραφὴ πρὸς χρωματισμὸν τῆς καταστάσεως θὰ εἶναι κατωτέρα τῆς πραγματικότητος. Ἀπὸ ἀπόψεως συγκοινωνίας, ὁλόκληροι ἐπαρχίαι, ἀπέχουσαι ὁλοκλήρους ἡμέρας ἀπὸ τοῦ κέντρου, διατελοῦν ἐν ἀπομονώσει, διότι ἡ μόνη ἐπικοινωνία συντελεῖται δι' ἡμιονικῶν ὁδῶν, αἵτινες τὸ μὲν θέρος εἶναι δύσβατοι, τὸν δὲ χειμῶνα ἀδιάβατοι, ἐπὶ πλέον δὲ ἐλλείψει γεφυρῶν ἐπὶ τῶν χειμάρρων, πνίγονται κατ' ἔτος ἀρκετοὶ ἄνθρωποι. Ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία, δι' ἧς θὰ ἐπεκοινώνει μετὰ τῆς Θεσσαλίας ἡ Μακεδονία, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐξυπηρετηθῇ οἰκονομικῶς καὶ συμπληρώσῃ τὰς ἐπισιτιστικάς της ἀνάγκας καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὰς ἐμπορικάς της σχέσεις, αἵτινες μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς Β. Ἠπείρου, εὑρίσκονται εἰς μαρασμώδη κατάστασιν, εὑρίσκεται ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει. Ἡ ἀσφάλεια ἔχει διασαλευθῇ ἐπικινδύνως λῃστεῖαι δὲ μετὰ λῃστειῶν διαπράττονται εἰς τὰ πρόθυρα τῶν πόλεων.

Ὁ Ἠπειρωτικὸς λαός, ὅστις καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τυραννίας καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν προσέφερεν ὅ,τι ἠδύνατο καὶ εἰς χρῆμα καὶ εἰς αἷμα διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐθνικῶν βλέψεων, ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ τυγχάνῃ καὶ αὐτὸς τῆς Κυβερνητικῆς μερίμνης. Ἀπὸ ἑπτὰ μηνῶν τὸ ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας διαπραγματεύεται τὴν παραχώρησιν ἑνὸς τμήματος τῆς ὁδοῦ Ἰωαννίνων-Ἡγουμενίτσης ἐξ 6.650 μέτρων καὶ ἀκόμη δὲν κατωρθώθη ἡ παραχώρησις

ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, καθ' ἣν στιγμὴν διὰ τὴν Κρήτην ἔχουν γίνει συμβάσεις διὰ μεγάλα ἔργα. Ἀξιοῦμεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν σοβαρὰν προσπάθειαν διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν Ἠπειρωτικῶν συμφερόντων. Ταύτην δὲν βλέπομεν καταλλαλομένην. Ἐξ ἑνὸς μάλιστα τηλεγραφήματος τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως οὐδεμία παρέχεται ἐλπὶς περὶ θεραπείας τῶν Ἠπειρωτικῶν ἀναγκῶν, τοὐλάχιστον ἐν προσχεῖ μέλλοντι. Ἐριστῇ, ἐν τέλει, τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἡ ὑπομονὴ τοῦ Ἠπειρωτικοῦ λαοῦ ἐξηντλήθη καὶ ἡ δυσπορία τῆς κοινῆς γνώμης ἐξεχείλισεν καὶ δὲν πρέπει νὰ παροραθῇ τοῦτο ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων.

Ὁ κ. *Δ. Μπότσαρης*, ὁμιλῶν διὰ μακρῶν διὰ τὰ παράπονα τοῦ Ἠπειρωτικοῦ λαοῦ, εὑρίσκει ταῦτα ἀπολύτως βάσιμα, διότι ὁ λαὸς αὐτός, ἐνῶ οὐδέποτε ἠρνήθη κίνημα καὶ χρῆμα καὶ ἐπρωτοστάτησεν εἰς ἐθνικὸν φανατισμόν, ἐν τούτοις οὐδεμίαν εἶδεν ἀπὸ τῆς ἀπολευθερώσεώς του στοιχειώδη ἀνάγκην του πληρουμένην. Ἀπὸ ἀπόψεως συγκοινωνίας, ἀσφαλείας καὶ ἔργων πολιτισμοῦ προφανῶς ἡ Ἤπειρος ὑστερεῖ. Ἡ ὑπομονὴ τῶν κατοίκων ἐξηντλήθη. Ἐλπίζει ὅτι θὰ στρέψῃ ἐπὶ τέλους ἡ Κυβέρνησις τὸ βλέμμα της καὶ εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦτο καὶ πρὸς τοῦτο ἑνοῖ τὴν φωνήν του μετὰ τῶν ἄλλων συναδέλφων, ἀπεκδεχόμενος, ἂν μή τι ἄλλο, τοὐλάχιστον τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. *Π. Γεωργίτσης* διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς Ἠπείρου, ἰδίως παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, καὶ τονίζει τὸ δίκαιον τῶν αἰτημάτων τοῦ Ἠπειρωτικοῦ λαοῦ, ὅστις συνελθὼν εἰς συναγερμὸν ἐξεδήλωσε τὴν ἀγανάκτησίν του διὰ τὴν ἐγκατάλειψίν του.

Ὁ κ. *Σ. Σίμος* ἐρωτᾷ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἂν ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν συγκοινωνίαν τῆς Ἠπείρου.

Ὁ κ. *Γ. Γκάλκος* ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἠπείρου, ἐλπίζων ὅτι οἱ ἁρμόδιοι θὰ λάβωσι τὰ καταλλήλα μέτρα.

Ὁ κ. *Α. Γαρουφαλιᾶς* παρακαλεῖ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ δηλώσῃ τίνας σκέψεις ἔχει ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ συγκοινωνιακοῦ καὶ ἰδίως τὴν σιδηροδρομικὴν σύνδεσιν τῆς Ἠπείρου διὰ τῆς γραμμῆς Καρπενησίου—Ἄρτης—Ἰωαννίνων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Θὰ προσπαθήσω νὰ ἐκθέσω τὰς σκέψεις μου μετά τινος περισκέψεως, μὴ θέλων νὰ δώσω ἐλπίδας περισσοτέρας ἀπὸ ἐκείνας, τὰς ὁποίας εἶμαι συνειθισμένος νὰ δίδω. Βεβαίως τὸ πρόβλημα

εἶναι ὄχι διὰ τὴν Ἤπειρον, ἀλλ' εἶνε ὄχι καὶ δι' ἄλλας ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος. Πῶς θὰ ἔπρεπε νὰ λυθῇ τὸ πρόβλημα κανονικῶς; Θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν τεχνικὰς ὑπηρεσίας, ἀρίστα ὀργανωμένας πρῶτον· δεύτερον θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ὄχι χρήματα, ὅσα χρειάζονται διὰ νὰ γίνουν ὅλοι οἱ δρόμοι καὶ οἱ σιδηρόδρομοι, ἀλλὰ πίστιν, ὥστε νὰ δύναται τὸ Κράτος νὰ συνάψῃ ἓν δάνειον μὲ εἰδικὸν προορισμὸν τὴν κατασκευὴν ὁδῶν καὶ σιδηροδρόμων, τοῦ ὁποίου τὸ τοκοχρεωλύσιον νὰ ἐξυπηρετῆται κατ' ἔτος ἐκ προσόδων δημοσίων. Αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ κανονικόν. Δυστυχῶς χωλαίνομεν εἰς ἀμφότερα. Οὔτε ὑπηρεσίας τεχνικὰς ἔχομεν, ὡς εἶναι γνωστόν, ἀρθόνως καὶ καταλλήλως παρεσκευασμένας, οὔτε καὶ θὰ ἤρκει μόνον τὸ δεύτερον, διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἑνὸς ἐσωτερικοῦ δανείου πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν κατασκευῆς σιδηροδρόμων καὶ κατασκευῆς ὁδῶν. . . .

Γ. Φραγκούδης. Ὄχι σιδηροδρόμων.

Α. Μιχαλακόπουλος. Χρειάζονται καὶ αὐτοί, ἀλλὰ θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴ ἐρίσωμεν περὶ τοῦ ἂν θὰ μοιράσωμεν εἰς σιδηροδρόμους ἢ δρόμους τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχομεν. Δὲν σᾶς ἀποκρύπτω, Κύριοι, ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἡ τάσις τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξε νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐλκύσῃ ξένα κεφάλαια, ὥστε δι' ἑταιρειῶν ἰδιωτικῶν, ἀφοῦ δὲν δύναται τὸ Κράτος διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν του νὰ κάμῃ τι ἐνιαῖον καὶ σοβαρόν, ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἀνάγκας δημοσίων ἔργων. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμων, διεξάγονται μετὰ σοβαρᾶς ὁμάδος συζητήσεις ἀπὸ ἑνὸς ἤδη μηνός. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν ὁδῶν, ἤρχισαν συζητήσεις τινες μετ' ἄλλης ὁμάδος, διότι εἶνε δυσχερέστερον τὸ θέμα.

Θ. Χαβίνης. Μὲ ἑταιρείαν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μάλιστα. Εἴθε νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ τὸ Κράτος τοιαῦτα ἔργα. Αἱ συζητήσεις λοιπὸν ἐξακολουθοῦν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν τῶν σιδηροδρόμων. Δὲν δύναμαι νὰ γνωρίζω πού θὰ καταλήξουν, διότι, ὅπως συνήθως γίνεται, κατ' ἀρχὰς μὲν εἴμεθα σύμφωνοι, ἐπακολουθοῦν ὅμως αἱ συζητήσεις ἐν ταῖς λεπτομερείαις, κατὰ τὰς ὁποίας ἑκάτερον τῶν μερῶν προσπαθεῖ, ὡς εἰκός, νὰ ἐπιτύχῃ ὅρους καλυτέρους δι' αὐτό. Τοῦτ' αὐτὸ συνέβη ἄλλως τε καὶ μὲ τὴν ἑταιρείαν τῆς ὑδρεύσεως. Προσεπαθήσαμεν μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς νὰ ἐπιτύχωμεν ὅρους εὐνοϊκωτέρους διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον. Εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον εὑρίσκεται ἡ συ-

ζήτησις, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σιδηροδρόμους. Δὲν ἐννοοῦμεν βέβαια νὰ ὑποδουλώσωμεν τὸ Κράτος ὑπὸ βαρεῖς ὅρους. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὁδούς, ὀφείλω νὰ ἐπαναλάβω ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε δυσχερέστατον. Μόλις ἀπό τινων ἡμερῶν ἐπαρουσιάσθη πρότασίς τις, ἀξία προσοχῆς, συνάψεως συμβάσεως μεθ' ἑνὸς ὁμίλου Ἀγγλοαμερικανικοῦ, ὁ ὁποῖος φαίνεται διαθέτων ἰσχυρὰ κεφάλαια. Ἀλλ' εὑρισκόμεθα εἰσέτι εἰς τὴν ἔναρξιν τῶν συζητήσεων, καὶ δὲν φαίνεται προσεχὲς τὸ πέρας. Δὲν μοῦ ἀρέσκει εἰς τοιαύτας περιστάσεις νὰ δίδω ὑποσχέσεις περισσοτέρας ἀπὸ ἐκείνας, τὰς ὁποίας εἶνε δυνατὸν νὰ δώσῃ Κυβέρνησις διαπραγματευομένη, διότι ἂν πρόκειται οἱ ὅροι νὰ εἶνε βαρεῖς καὶ καταθλιπτικοὶ διὰ τὸ Κοινόν, βεβαίως δὲν εἶνε εὔκολον νὰ ὑπογράψῃ κανεὶς σύμβασιν. Δὲν παραγνωρίζω, οὔτε τοὺς ὅρους τῆς διεθνοῦς χρηματαγορᾶς, οὔτε τὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἔχομεν ἡμεῖς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁπωσδήποτε ὑπάρχει κάποια προθυμία, προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω ὅσον τὸ δυνατὸν εὐνοϊκωτέρους ὅρους.

Σ. Σῖμος. Τὸν δρόμον τῶν Ἰωαννίνων τὸν ἀναλαμβάνει Ἀμερικανικὴ Ἑταιρεία.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν γνωρίζω εἰδικῶς. Ἐγὼ παρεκλήθην νὰ ἀνακοινώσω γενικώτερον τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως, διότι τὰ ἄλλα εἶνε εἰδικαὶ περιπτώσεις. Δὲν παρουσιάζουν πρόγραμμα Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν), σχετικῶς μὲ τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας, λέγει ὅτι ἐσημειώθησαν ὄντως κρούσματα ληστειῶν, καὶ ἔλαβε τὰ κατάλληλα μέτρα, ἔχων ὑπ' ὄψει του νὰ ὁρίσῃ τὰς ἕδρας τῶν Συνταγμάτων Κυνηγῶν, συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Ἠπείρου. Ἐκθέτει κατόπιν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβε πρὸς βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν πάντων τῶν ὀργάνων τῆς δημοσίου ἀσφαλείας καὶ τὰς δυσχερείας, ἃς ἀπαντᾷ διὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ νέου Σώματος, καὶ καταλήγει βεβαιῶν ὅτι πᾶσα προσπάθεια καταβάλλεται διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἀσφαλείας τῆς Ἠπείρου.

Ὁ κ. ***Π. Γεωργίτσης*** ἐξαίρει τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπέδειξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν διευθέτησιν τῶν ζητημάτων περὶ τῆς δημοσίου ἀσφαλείας ἐν Ἠπείρῳ.

Ὁ κ. ***Ι. Μανέτας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ἐκθέτει τὰς ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργείου διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἠπείρῳ καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν διδακτηρίων.

Μεθὸ παρελθούσης τῆς ὥρας αἱ λοιπαὶ ἀναφοραὶ ἀναβάλλονται.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Π. Καρασεβδᾶς. Κύριε Πρόεδρε, χθές, ὅτε ἐψηφίσθη ἡ διάταξις περὶ τῆς δωρεὰν κυκλοφορίας τῶν βουλευτῶν, προεκάλεσα τὴν γνώμην καὶ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως, ἂν ἡ διάταξις θὰ ἰσχύσῃ ἀπὸ σήμερον. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος, ὁ προεδρεύων, προεκάλεσε τὴν γνώμην καὶ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως. Οἱ βουλευταὶ ἠγέρθησαν, καὶ ὁ κ. Πρόεδρος εἶπεν: «ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη», καὶ ἐδόθη διαταγὴ μάλιστα ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον ἀμέσως νὰ σημειωθῇ τοῦτο εἰς τὰ πρακτικά, ἀλλὰ παρελείφθη. Παραλείπω αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ εἴπω τὸ διατί. Λοιπόν, κ. Πρόεδρε, παρακαλῶ νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ἐλήφθη ἀπόφασις καὶ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

Πρόεδρος. Δὲν προήδρευον ἐγώ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐγένετο ἡ πρότασις αὐτή. Ἠρώτησα τὸν προεδρεύσαντα Ἀντιπρόεδρον, ὅστις μοὶ εἶπεν ὅτι ἡ ἀντίληψίς του ἦτο ὅτι ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις. Ἐὰν τοιαύτη εἶνε ἡ ἀντίληψις τῆς Συνελεύσεως, θὰ διορθωθῶσι τὰ πρακτικά.

Ἐρωτῶ λοιπὸν τὴν Συνέλευσιν . . .

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε, αἱ συζητήσεις δὲν διεξάγονται πάντοτε ἡσύχως καὶ διὰ τοῦτο εἶνε δυνατὸν νὰ διέφυγε τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἀντίληψίν μου τοιαύτη ἑρμηνευτικὴ δήλωσις, οἵαν ὁ κ. Συνάδελφος ἀναφέρει. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ παρατηρήσω εἶνε τοῦτο ὅτι τὸ νὰ τεθῇ εἰς ἰσχὺν μία διάταξις ἑνὸς ἄρθρου τοῦ συντάγματος ὡς διάταξις νέα, δὲν εἶνε ζήτημα ἑρμηνευτικῆς δηλώσεως μηδὲ ἀποφάσεως.

Πρόεδρος. Εἶνε ζήτημα ἀποφάσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθυπουργός). Πῶς;

Πρόεδρος. Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως, αὐτὸ λέγει (Ἀναγινώσκει). «Ἡ ἰσχὺς τοῦ ψηφισθέντος ἄρθρου . . . .

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθυπουργός). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παραιτοῦμαι τοῦ λόγου, ἐὰν καὶ ἐφόσον ἐλήφθη ἀπόφασις.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, δέχεται δι' ἀναστάσεως ὅτι ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ Συντάγματος, καθ' ἣν «οἱ βουλευταὶ δικαιοῦνται ἐλευθέρας κυκλοφορίας ἐπὶ τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους σιδηροδρομικῶν, ἀτμοπλοϊκῶν καὶ τροχιοδρομικῶν συγκοινωνιῶν» ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπιψηφίσεώς της, ὅτι δὲ ἡ ἑρμηνεία αὕτη ἐδόθη κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 19 ἐγένετο ἐσφαλμένη διατύπωσις, διότι τὸ κώλυμα τῆς ὑποψηφιότητος διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους εἰς τὰ μέρη ἐν οἷς ὑπηρέτησαν, δὲν ἐσκόπει ἡ Συνέλευσις νὰ τῷ ἐπεκτείνῃ καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι μόνον δι' ἰδίας προτάσεως καὶ νέας ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως δύναται νὰ μεταβληθῇ ἡ ἤδη ψηφισθεῖσα διάταξις.

Μεθὸ διορθούμενα τὰ πρακτικὰ κατὰ τὰνωτέρω ἐπικυροῦνται.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Προκειμένου νὰ διεξαχθῇ ψηφοφορία πρὸς ἐκλογὴν ἑνὸς Ἀντιπροέδρου, ἑνὸς Γραμματέως καὶ ἑνὸς Κοσμήτορος, καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Β. Καραπαναγιώτης, Α. Μάρκου, Γ. Μπούμπουλης** καὶ **Σπ. Κρεμεζῆς**, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ μυστικὴ διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορία.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψεν ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, διὰ ὁ κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν αὔριον 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΠΔ'

τῆς 15 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5.30' μ.μ. ὁ κ. **Πρόεδρος**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθοῦν τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. κ. **Β. Κυβέλου** καὶ **Ν. Καλκανδῆ**, μεθὸ ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Ὁ Γεωργικὸς Σύλλογος Καρδίτσης αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Ταμείου ἀσφαλείας καὶ συντάξεως.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἰωαννίνων αἰτεῖται τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ψηφίσεως τῶν φορολογικῶν νομοσχεδίων.

Ἐπιτροπὴ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων τῶν Τ.Τ.Τ. Θεσσαλονίκης αἰτεῖται τὴν μονιμοποίησίν των.

Ὁ Γεωργικὸς συνεταιρισμὸς Ἀμαλιάδος αἰτεῖται τὴν ἄμεσον ἐξαγορὰν δελτίων σταφιδοκάρπου.

Ὁ Πολύδιος Παρασκευόπουλος, πατὴρ τοῦ φονευθέντος κατὰ τὴν μάχην Ἐσκῆ-Σεχὶρ Γεωργίου Παρασκευοπουλου, αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν αὐτῷ συντάξεως.

Αἱ ἑνώσεις τῶν Συντεχνιῶν Μακεδονίας παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ τὸ ταχύτερον τὸ νομοσχέδιον «περὶ ὀργανώσεως τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς καὶ στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως».

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Μακεδονίας παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ παραχωρήσεως γηπέδου εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικούς.

Ἐπιτροπὴ κτηματιῶν Ὀλυμπίας ὑποδεικνύει μέτρα πρὸς προστασίαν τῆς σταφίδος.

Οἱ ἐν Σπανακλόγγῳ λεπροὶ παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέριμνα περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεώς των.

Ὁ συνεταιρισμὸς ἐνοικιαστῶν τῶν Μουσουλμανικῶν Κτημάτων ἐν Ἰωαννίνοις, παρακαλεῖ ὅπως μὴ τροποποιηθῇ ἡ ἀρχικὴ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου περὶ τοῦ ἐνοικιαστατίου.

Οἱ κ. κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) κατατίθουσι σχέδιον ψηφίσματος. «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1925 ψηφίσματος τοῦ ἀφορῶντος τὴν ὅλην Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς ἔλεγχον δηλώσεων ἐγκαταλειφθεισῶν ἐν Τουρκίᾳ περιουσιῶν ὑπὸ ἀνταλλαξίμων ὁμογενῶν καὶ καταβολῆς ποσοστοῦ».

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ὑπαγωγῆς τῶν χωρίων Καλύδια, Μπρατινίστης, Μπουντάγιας, Γκούρτσαϊτσας ἐκ τῆς Ὑποδιοικήσεως Βερροίας εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Λιτοχωρίου».

Ὁ κ. **Γ. Δοκουμετζίδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῶν ἰσχυόντων περὶ τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου νόμων».

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Οἱ κ. κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ **Γ. Μαρῆς** Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) κατατίθουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκχωρήσεως γηπέδων εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς Θεσσαλονίκης».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Π. Σφακιανάκης*** καὶ ***Ι. Περδικογιάννης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου· «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 3 Νοεμβρίου 1922 Ν. Διατάγματος.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτει τὰς κάτωθι μεταβολὰς εἰς τὸν ὑπὸ ψήφισιν τελοῦντα προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1924—1925.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

1	1	Μισθοὶ καὶ παρακολουθήματα αὐτοῦ ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν	+	40,000,000
	2	Μισθοὶ καὶ παρακολουθήματα αὐτοῦ ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν	+	1,500,000
	3	Μισθὸς καὶ ἀντιμισθία ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ	+	500,000
2	1	Ἀντίτιμον συσσιτίου, μερίδων ἄρτου κλπ.	+	15,500,000
3	1	Ἀντίτιμον νομῆς	—	7,000,000
4	1	Ὁδοιπορικὰ καὶ συναφεῖς ἀποζημιώσεις	+	1,000,000
	2	Ὁδοιπορικὰ καὶ μετακινήσεις στρατοῦ, κτηνῶν κλπ.	+	15,480,000
5	1	Ἔξοδα πάσης φύσεως φωτισμοῦ	—	1,000,000
6	1	Ἱματισμός, ἐξάρτησις κλπ.	—	15,000,000
	2	Ἐπιδόματα, ἡμερομίσθια καὶ ἀποζημιώσεις κλπ.	—	1,000,000
7	1	Ἀγορὰ αὐτοκινήτων ποδηλάτων κλπ.	—	2,000,000
11	1	Ἀγορὰ ὑγειονομικοῦ ὑλικοῦ	» —	7,000,000
12	1	Προμήθεια μηχανημάτων	» —	4,000,000
18	1	Εἰδικὰ ἀπρόβλεπτα ἔξοδα	+	20,000
19	4	Ἀπόδοσις εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης τῶν ὑπὸ τῶν ἀνυποτάκτων ἐν γένει κληρωτῶν τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ ἢ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ μητρῶα τῶν ἀρρένων (ἀδηλώτων) καταβαλλομένων ἀντισηκωμάτων	—	3,000,000
21	1	Ἀπαιτήσεις ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων κλπ.	—	8,000,000
23	1	Προμήθεια ὑλικοῦ Στρατοῦ. ὑλικοῦ πυροβολικοῦ κλπ.	—	23,000,000
	2	Κατασκευή, συμπλήρωσις καὶ ἀνακαίνισις στρατιωτικῶν κτιρίων κλπ.	—	3,000,000

Διὰ τῶν μεταβολῶν τούτων, λέγει ὁ κ. Ὑπουργός, οὐδεμία ἐπέρχεται μεταβολὴ εἰς τὸ συνολικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως ταύτης, καθόσον αἱ προτεινόμεναι μειώσεις καλύπτουσι τὰς ζητουμένας αὐξήσεις.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι, ματαιωθείσης ἐλλείψει ἀπαρτίας τῆς χθεσινῆς ψηφοφορίας πρὸς ἐκλογὴν ἑνὸς ἀντιπροέδρου, ἑνὸς Κοσμήτορος καὶ ἑνὸς Γραμματέως, θέλει αὕτη ἐπαναληφθῆ εἰς ἓν τῶν διαλειμμάτων τῆς συνεδριάσεως.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ πληροφορήσῃ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν διατί ἀπελύθη ὁ ἀρχιφύλαξ α' τάξεως φυλακῶν Παν. Παλαμίδης.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι τυπικῶς ἡ ἀπόλυσις εἶνε νόμιμος, οὐσιαστικῶς ὅμως ἔχει δίκαιον ὁ παραπονούμενος, θέλει δὲ ὑποβληθῆ σχετικὸν νομοσχέδιον πρὸς ἄρσιν τῆς ἀδικίας.

Ὁ κ. ***Δ. Προμπονᾶς*** (Πληρεξούσιος Νάξου) ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας περὶ τῆς παρανόμου συμβάσεως τοῦ ἐνεργείου σιδηροδρόμου Νάξου, λέγει ὅτι πρόκειται περὶ σπουδαιοτάτης καὶ ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀλλὰ καὶ σκανδαλώδους πλέον καταστάσεως ὑποθέσεως, τῆς ἄνευ δημοπρασίας εἰς ἐργολάβον παραχωρήσεως δημοσίου ἔργου ἀξίας πέντε καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίων (5,500,000). Ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του, ἐξιστορεῖ τὰ τῆς συμβάσεως καὶ ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του ἐπὶ τῶν ἑξῆς σημείων·

Διατὶ νὰ δοθῇ ἄνευ δημοπρασίας καὶ ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῶν σιμυριδωρυκτῶν καὶ πρὸ πάντων ἄνευ τῆς συναινέσεως αὐτῶν, τῶν ὁποίων θίγονται ἀμέσως καταργούμενα κυριολεκτικῶς τὰ ἀνεγνωρισμένα διὰ νόμων, κανονισμῶν καὶ ἐθίμων ἀποκλειστικὰ προνόμια, τὰ ὁποῖα ἔχουσι διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐξορυσσομένης σμύριδος, αὐτῶν δηλαδὴ τῶν κυρίως ἐνδιαφερομένων, ἡ ἐργολαβία κατασκευῆς ἐνεργείου γραμμῆς εἰς τὰ ὀρυχεῖα Κολωνίδος τῆς Νάξου.

Πῶς ἐδόθη εἰς τοὺς ἀναδόχους ἡ ἐκτέλεσις ἔργου σοβαρωτάτου χωρὶς νὰ ἔχωσι πλήρη τὴν τεχνητὴν μελέτην.

Διατί, ἐνῶ ἐν τῇ αἰτήσει τῶν ἀναδόχων, δι' ἧς ἀποδέχονται νὰ κατασκευάσωσι τὴν γραμμήν, ὁρίζουσι τὴν μεταφορικὴν ἱκανότητα αὐτῆς εἰς 15 τόννους καθ' ὥραν, εἰς τὸ συμβόλαιον ὑπ' ἀριθ. 32435 (ἄρθρον 1), ἀναλαμβάνουσι κατασκευὴν γραμμῆς ἱκανότητος μόνον πέντε τόννων καθ' ὥραν;

Τίνες ἐγγυήσεις λαμβάνονται διὰ τὴν καλὴν ἐκτέλεσιν τῶν συναφῶν ἔργων;

Διατί ἐζητήθη ἐγγύησις μόνον διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἐν Νάξῳ ἔργων, ἀνεργομένων εἰς δραχμὰς 513.070 πρὸς 5 %, ἤτοι δραχμαὶ 27.150, καὶ ὄχι διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ὅλου ἔργου;

Διατί δὲν ὡρίσθη προθεσμία πρὸς ἔναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου;

Διατί τὸ Δημόσιον ὑπεχρεώθη διὰ τῆς συμβάσεως νὰ προκαταβάλλῃ κατὰ τὰς ἀφικνουμένας φορτωτικὰς τὸ ἀντίτιμον τῶν ἀποστελλομένων ἐξ Ἀγγλίας ὑλικῶν ἅμα τῇ ἀφίξει αὐτῶν εἰς Πειραιᾶ, ἐκτὸς 10 %ο κρατουμένου πρότερον λόγῳ ἐγγυήσεως;

Τίνες ἐπίσης λόγοι συνέτρεξαν, ὥστε ἡ ἄνευ δημοπρασίας δοθεῖσα παραχώρησις ἐν τόσῳ ἐξαιρετικῇ σπουδῇ νὰ τροποποιηθῇ μετὰ ἓξ περίπου μῆνας ριζικῶς εἰς τὰ τῆς βάσεως αὐτῆς καὶ νὰ δοθῇ ἐπίσης ἄνευ δημοπρασίας;

Τίνες λόγοι ἐπέβαλον νὰ δοθῇ ἡ δι' ἐργολαβίας κατασκευὴ ὁμοίας γραμμῆς ἀπὸ τῶν ὀρυχείων Κολωνίδος πρὸς τὰ τῆς Ἀπειράνθου, μὲ συνέχειαν πρὸς τὸν ὅρμον Μουστούνης, ὁλικοῦ μήκους 8 1)2 χιλιομέτρων καὶ 1 χιλιομέτρου σιδηροδρομικῆς γραμμῆς (Ντεκοβίλ) καταργηθείσης τῆς προηγουμένης συμβάσεως;

Ποῖον τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου καὶ πῶς διατυποῦται αὕτη εἰς τὰ πρακτικὰ αὐτοῦ;

Διὰ τίνας λόγους ἀνάδοχος τοῦ ἔργου εἶνε καὶ εἷς ἔκπτωτος ἐργολάβος τοῦ Δημοσίου, ὁ Γ. Πρωτονοτάριος;

Τίνες ἐγγυήσεις ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν ἀναδόχων εἰς τὸ Δημόσιον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως;

Δικαιολογεῖται ἡ δοθεῖσα προκαταβολὴ τῶν 400 λιρῶν εἰς ἀναδόχους ἀναλαμβάνοντας τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων 5 1)2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, μόνον μὲ τὴν αἰτιολογίαν τῶν δαπανῶν διὰ τὸ συμβόλαιον καὶ μὲ ἐξασφάλισιν μόνον ἰδιωτικῆς Τραπέζης;

Ἐξακολουθῶν δὲ μετὰ τοῦτο ἐπικρίνει ἐπίσης τὴν μετὰ τὰς ἐκλογὰς διαγωγὴν τοῦ πληρεξουσίου Νάξου κ. Πραντούνα, ὅστις, ἐνῶ πρὸ τῶν ἐκλογῶν ὑπέσχετο τὴν ἀκύρωσιν τῆς συμβάσεως, κατόπι συνεμάχησε μὲ τοὺς ἀναδόχους τῆς συμβάσεως.

Ὁ κ. **Α. Πραντούνας** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶνε ψεύδη.

Ὁ κ. **Δ. Ρομπονᾶς** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Πραντούνας ψεύδεται.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ρομπονᾶν νὰ ἀνακαλέσῃ τὰ λεχθέντα.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, ὅσον καὶ ἂν εἶνε σεβαστὴ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου, νομίζω ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῆς ἐπερωτήσεως δὲν συνδέεται μὲ τὸν προορισμὸν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ τοὐλάχιστον ἐλέγχου. Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἦτο δυνατόν, ὡς ἐγένετο καὶ ἄλλοτε, καὶ ἠκούσθη διαμαρτυρία ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον βουλευτήν, νὰ ἀσκήσῃ κάποιαν πειθὼ εἰς τρόπον, ὥστε, ἂν μή τι ἄλλο, νὰ μὴ γίνῃ παρεκτροπὴ εἰς ἐπιθέσεις ὄχι κατὰ ὑπευθύνων ἀλλὰ κατ' ἀνθρώπων ἐκτὸς τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν εὑρισκομένων καὶ νὰ περιορισθῇ εἰς λογικὰ ὅρια ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου. Ἐφόσον τοῦτο δὲν ἔγινεν, ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι τὴν εὐθύνην τῆς καταστάσεως αὐτῆς ὑπέχει ἀκεραίαν ἡ Κυβέρνησις.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε, δὲν θέλω ν' ἀνατρέξω εἰς τὸ παρελθόν, διὰ νὰ ἴδω ἂν αἱ Κυβερνήσεις εἶνε ὑπεύθυνοι διὰ τοὺς λόγους ἢ καὶ διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀξιοτίμων πληρεξουσίων, οἵτινες συμπίπτει νὰ ὑποστηρίζουν αὐτὰς διὰ τῆς ψήφου των. Ἐὰν ἤθελον ἀνατρέξει εἰς τὸ παρελθόν, ὄχι παρὰ πολὺ ἀπομεμακρυσμένον, θὰ ἠδυνάμην νὰ εὕρω ἀντίθετα ἐπιχειρήματα τῆς κρίσεως τοῦ ἀξιοτίμου προαγορεύσαντος. Ἡ Κυβέρνησις ἀκούει ἔλεγχον γινόμενον διὰ πράξεις, αἵτινες περιεβλήθησαν ἀπὸ πολλοῦ τὴν ἰσχὺν νόμου, ἐγένοντο δ' εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ νόμος ἐλάμβανεν ἰσχὺν ὑπὸ μορφὴν ἑνὸς διατάγματος, ἐκδιδομένου ἀπὸ κυβέρνησιν ἐπαναστατικήν. Ἡ Κυβέρνησις, ἡ παροῦσα, ἀκούει τὴν ἐξιστόρησιν τῶν κατηγοριῶν τούτων, διὰ νὰ ἴδῃ ἂν νομοθετικῶς πρέπει νὰ ληφθῇ μέτρον τροποποιοῦν τὰ ἤδη γενόμενα. Δὲν φρονῶ λοιπὸν ὅτι ὑπάρχει λόγος νὰ ψεχθῇ ἡ Κυβέρνησις. Ἀλλ' εἰδικῶς διὰ τὸ ἐπεισόδιον, τὸ ὁποῖον προεκλήθη τελευταίως, θὰ μοὶ ἐπιτρέψωσιν οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἠγέρθη, ἕνεκα πείρας τινὸς μακροτέρας εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ πράγματα, νὰ εἴπω τὰ ἑξῆς·

Ἀναμφισβητήτως δικαιοῦται πᾶς βουλευτὴς νὰ ἐλέγχῃ. Ἀλλ' ὑπάρχει ἓν ὅριον, τὸ ὅριον δὲ τοῦτο εἶνε συνήθως παραδεδεγμένον καὶ εἰς τὸ ἰδικόν μας Κοινοβούλιον ὅπως καὶ εἰς ἄλλα, νὰ μὴ ψέγωνται δριμέως πρόσωπα, τῶν ὁποίων δὲν εἶνε εὔκολος ἡ ἄμυνα καὶ πρὸ πάντων ὅταν τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν εἶνε δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἵνα ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ὑπέχῃ τὴν εὐθύνην διὰ τὰς πράξεις καὶ παραλείψεις των. Δεύτερον δικαιοῦται ἀναμφισβητήτως ἕκαστος τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων ν' ἀμφισβητήσῃ τὸ ἀκριβὲς ἢ μὴ ἀκριβὲς τῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ὁ ῥήτωρ λέγει ἀπὸ τοῦ βήματος. Τοῦτο

ὅμως δὲν σημαίνει ἀναγκαίως ὅτι ἀμφισβητεῖ τὴν καλὴν πίστιν τοῦ λέγοντος, διότι ἕκαστος δύναται νὰ πλανηθῇ.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης θὰ ἐπεθύμουν, ἵνα ὁ φίλος μου ἀξιότιμος ἐκ Πάρου καὶ Νάξου πλημμελοδίκης Πραντούνας, διασαφήσῃ ὅτι ἐν τῷ νῷ του δὲν ὑπῆρχε ποσῶς πρόθεσις ν' ἀποδώσῃ ψευδολογίαν εἰς τὸν ῥήτορα, ἀλλ' ἤθελεν ἁπλῶς νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐπεκαλέσθη ὁ ῥήτωρ, δὲν ἔχονται ἀκριβείας.

Ἀνακαλοῦνται μετὰ τοῦτο τὰ ὑπὸ τῶν κ. κ. Δ. Προμπονᾶ καὶ Α. Πραντούνα λεχθέντα, ἐξακολουθεῖ δ' ὁ κ. **Προμπονᾶς** ὅστις τονίζει τὰ παράπονα τοῦ Ναξιακοῦ λαοῦ καὶ καταλήγει λέγων ὅτι, ἐπειδὴ πασιφανῶς ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἐν λόγῳ σύμβασις εἶνε ἄκυρος, παρακαλεῖται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως ἐνεργήσῃ δεόντως καὶ διαταχθῶσιν οἱ ἐν λόγῳ ἐργολάβοι νὰ σταματήσωσι πᾶσαν ἐπὶ τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐνέργειαν προκηρυχθῇ δὲ νέος διαγωνισμὸς τῶν σμυριδικῶν ἔργων Νάξου ἐπὶ νέων βάσεων καὶ ὅρων, μᾶλλον συμφερόντων εἰς τὸ Κράτος καὶ τοὺς σμυριδωρύκτας, δεδομένου μάλιστα ὅτι προσφέρονται ἄλλοι ἐργολάβοι νὰ ἐκτελέσωσι τὰ ἔργα ταῦτα μὲ μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ ἄνω ποσοῦ.

Προτάσει 15 πληρεξουσίων ἡ συζήτησις γενικεύεται.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** λέγει, ὅτι λίαν εὐχαρίστως μετέχει τῶν εὐθυνῶν τῆς συζητήσεως ταύτης, διότι ἡ Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὡς ἐπιτυχεστάτην ὑπὲρ τῆς σμύριδος τὴν λύσιν, ἥτις ἐπετεύχθη διὰ τῆς συμβάσεως καὶ διὰ τοῦ Διατάγματος περὶ ἐξαγωγῆς τῆς σμύριδος, διότι δι' αὐτῶν ἐξησφαλίσθη ἡ κανονικὴ ἐξαγωγὴ τῆς σμύριδος, ἡ μέχρι τότε ἀνώμαλος, ὡς καὶ ὁ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου δεκαπλασιασμὸς τῶν ἐκ τῆς σμύριδος εἰσόδων. Ἀναγινώσκει περὶ τούτου ἐκθέσεις βεβαιούσας τὰ ἄριστα ταῦτα ἀποτελέσματα. Τὸ Διάταγμα, προσθέτει, ἐκανόνισε καὶ τὰ τῆς μεταφορᾶς τῆς σμύριδος, προέβλεπε δὲ καὶ περὶ κατασκευῆς ἐναερίου σιδηροδρόμου, λιμένος κλπ. καὶ μόλα ταῦτα ἀκούονται παράπονα ὑπὸ τοῦ κ. Προμπονᾶ

Ὁ κ. **Α. Πραντούνας** διακόπτων, λέγει ὅτι ὁ Ναξιακὸς λαὸς εὐγνωμονεῖ τὴν Ἐπανάστασιν.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** ἐξακολουθῶν, λέγει ὅτι ἀνακριβῶς ἐλέχθη ὅτι ἡ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον μεταφορὰ τῆς σμύριδος εἶναι παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ πρὸς βλάβην τῶν σμυριδωρυκτῶν, οἵτινες μάλιστα εἶχον προκαλέσει προηγουμένως δύο νόμους περὶ τούτου καὶ διὰ τῆς συμβάσεως ἀπηλλάγησαν τῆς συμμετοχῆς των βαρῶν των κατὰ τὴν μεταφοράν. Ἡ διαταγή, δι' ἧς ἐκηρύχθη ἔκπτωτος ἡ πρώτη ἐργολαβία.

ἦτον ἀδικαιολόγητος καὶ ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν στρατευθέντα ἐργολάβον ἐν τῷ μετώπῳ ἐκ πολιτικῆς καταδιώξεως. Ἡ Ἐπανάστασις εὑρέθη πρὸ προτάσεων ἀνανεώσεως τῆς συμβάσεως καὶ ἐφρόντισε νὰ ἐξουδετερωθοῦν τὰ κωλύματα τοῦ ἐλέγχου, ἐμερίμνησε δὲ νὰ μὴ ἐπιδαρυνθῇ τὸ Δημόσιον καὶ μελετήσασα τὰς προτάσεις τῶν κ. κ. Πρωτονοταρίου καὶ Βάλλινδα καὶ τὰς εἰδικὰς μελέτας τοῦ πρώτου, ἀνέθηκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐργασίαν διὰ συμβάσεως ἄνευ δημοπρασίας, διὰ τὸ ἐπείγον καὶ πρὸς ἀποφυγὴν βραδύτητος. Ἐκ τῶν 5 1)2 ἑκατ., περὶ ὧν ὁμιλεῖ ἡ σύμβασις, τὰ 4 ἑκατομμύρια ἀφορῶσιν ὑλικά, αἱ δὲ τιμαὶ ἦσαν συμφερώτατα, προκειμένου νὰ γίνουν τόσα ἔργα, σήμερον δὲ δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς ἀπαιτουμένας δαπάνας, διὸ καὶ βραδύτερον ἠναγκάσθη τὸ Κράτος νὰ δώσῃ ἀναπληρωματικὰς πιστώσεις. Ἐκτὸς τούτου ἐλήφθη πᾶσα ἐγγύησις διὰ τὴν σύμβασιν, ἣν διωνύχισε προηγουμένως εἰδικὸν γνωμοδοτικὸν συμβούλιον ἐξ ἀνδρῶν κατεχόντων ὑψηλὰ ἀξιώματα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιχειρηθεῖσαν δρᾶσιν τοῦ κ. Νατζηκυριάκου, εἶναι γνωστός, λέγει, ὁ χαρακτήρ του, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη μεθ' ἧς τὸν περιεύκλεισαν ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις, ἀναθέσασαι εἰς αὐτὸν καὶ τὴν προεδρίαν τῶν κρατικῶν προμηθειῶν. Ἓν τέλει ἐκφράζει τὴν λύπην του, διότι δὲν ἐδόθη εἰς τὴν Ἐπανάστασιν εὐκαιρία νὰ συνάψῃ καὶ ἄλλας ἐνισχυτικὰς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας συμβάσεις, ὁμοίας πρὸς τὴν τῆς τοῦ ἐναερίου σιδηροδρόμου Νάξου.

Ὁ κ. **Τ. Ἀνασταίου** λέγει ὅτι ὁ κ. Παπαδημητρίου, ὃν ὑπηγνίχθη ὁ ῥήτωρ, εἶναι ἐντιμότατος καὶ ἀκεραιότατος ὑπάλληλος, περιποιῶν τιμὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ δὲν δύναται κανεὶς νὰ εἴπῃ περὶ αὐτοῦ ὅτι ἐνήργησεν ὡς ἐνήργησεν ἐξ ἀδήλων λόγων. Ἐὰν δὲ διετέλεσε συμβολαιογράφος, πληροφορῶ τὸν ἀγορεύοντα ὅτι ἦτο ἐκ τῶν πρωτίστων ἐπιστημόνων τοῦ τόπου μας.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** λέγει ὅτι ὡρισμέναι βάσεις τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. ἐκ Νάξου συναδέλφου δὲν δύνανται νὰ διασεισθῶσι, τοιαύτη δὲ βάσις εἶνε ὅτι ἐν Ἑλλάδι πάντοτε οἱ ἐπιτήδειοι κατώρθωσαν νὰ ἐπιτυγχάνουν τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ σχέδιά των. Τονίζει ἐν τούτοις τὸ γεγονὸς ὅτι, παρ' ὅλας τὰς κατηγορίας τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν, ἡ παροῦσα Ἐθνοσυνέλευσις ἐστάθη εἰς τὸ ὕψος της, ὅπως καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς προελθοῦσαι Κυβερνήσεις. Γνωρίζω, λέγει, ἐκ περιωδείας μου ἀνὰ τὴν Πελοπόννησον, ποῖαι σπεῖραι ἔχουν δημιουργηθῇ πρὸς ἁρπαγὴν τοῦ δημοσίου πλούτου καὶ πῶς αἱ σπεῖραι αὗται ἀποπέμπονται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Ὑπεκλείεται τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τούτων καὶ συνιστᾷ προσοχήν, ὥστε ν' ἀποδιωχθῶσιν οἱ ἐπιτήδειοι, ἐκφρά-

ζει δὲ τὴν λύπην του διὰ τὴν ἐλευθέραν περιφορὰν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν τῶν καταχραστῶν τοῦ δημοσίου χρήματος.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** λέγει ὅτι ἡ ἐντύπωσίς του ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Προμπονᾶ ὑπῆρξεν ὀδυνηρά, ἐμετριάσθη ὅμως αὕτη ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Σ. Γονατᾶ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ζητεῖ νὰ δώσῃ διασαφήσεις ὁ κ. Προμπονᾶς. Προτείνει ἐν τέλει ὅπως τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς διαβιβασθῶσιν εἰς τὸν Εἰσαγγελέα πρὸς δίωξιν τῶν ὑπευθύνων.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** λέγει ὅτι ἐξ ὅσων ἐλέχθησαν ἄξιον σημειώσεως εἶνε τὸ γεγονὸς ὅτι ηὐξήθη ἡ ἀπόστασις τῆς μεταφορᾶς τῶν μεταλλευμάτων καὶ κατ' ἀνάγκην καὶ τὸ ὕψος τῆς γραμμῆς ἀπὸ 120 μέτρων εἰς 700 μέτρα, ἐπιβαρυνομένου διὰ τούτου τοῦ προϊόντος καὶ μειουμένων τῶν ἀπολαβῶν τῶν σμυριδωρυκτῶν. Τοῦτο θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν νὰ κατασκευασθῇ καὶ λιμὴν εἰς μέρος, ὅπερ θὰ ἀπαιτήσῃ πολλὰς δαπάνας, τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ παράσχῃ ἡ Νάξος, καὶ ὅστις λιμὴν δὲν θὰ δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς γενικωτέρας ἀνάγκας τῆς ἐξαγωγῆς ὅλης τῆς Νάξου. Ὅπως ἔχουν ἤδη τὰ πράγματα, ἐπειδὴ τὸ ἔργον εἶνε ἐν ἐκτελέσει, ἐναπόκειται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐκδηλώσῃ τὰς γνώμας της.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρακαλεῖ νὰ μὴ ἐξέρχωνται οἱ ῥήτορες ἐκ τοῦ θέματος.

Ὁ κ. **Ν. Δαγρὲς** φρονεῖ ὅτι θὰ ἐπεδίλλετο ἡ συγκρότησις ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς, ἥτις νὰ διαλευκάνῃ ὑπόθεσιν ἀφορῶσαν ἑκατομμύρια καὶ περὶ ἧς ἐλέχθησαν πολλαὶ ἀντιθέσεις.

Ὁ κ. **Ἀντ. Πραντούνας** λέγει ὅτι μελετήσας τὸν φάκελλον τῆς ὑποθέσεως οὐδὲν εὗρε τὸ τρωτόν. Ὑπάρχουν ὅμως ὑπόνοιαι ὅτι τυχὸν ἔλαθον χώραν παρανομίαι, συμφωνεῖ μὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Δαγρέ.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπουργείας του διετάχθη ἡ ἔρευνα τοῦ ἔργου παρ' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ ὑπόθεσις ἐπίσης θὰ διαλευκανθῇ καὶ ἐκ τῆς ἐπὶ συκοφαντίᾳ ὑπαρχούσης δίκης μεταξὺ τῶν ἀναμιχθέντων εἰς τὴν σύμβασιν καὶ τῶν ἐπικινδύνων αὐτήν, ἥτις ἐκκρεμεῖ ἀκόμη.

Ὁ κ. **Ἀντ. Πραντούνας** συνεχίζων, λέγει ὅτι κατὰ τῶν ἀναδόχων δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ κατηγορία, ἐρόσον κάθε ἐργοδότης ἀναλαμβάνει ἔργον τι διὰ νὰ κερδήσῃ, αἱ δὲ ἐργασίαι τῆς περὶ ἧς πρόκειται συμβάσεως, εὑρέθησαν πρὸ διαφόρου καταστάσεως τιμῶν. Τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐγένετο καὶ θὰ ἀρχίσῃ τὴν 1ην Ἰουνίου, εἶνε ἔργον θαυμάσιον καὶ ἀναμένουν οἱ Νάξιοι ἐναγωνίως τὴν ἔναρξίν του ζητοῦντες συγχρόνως τὸ πρᾶγμα νὰ φορτώνηται ἐν Νάξῳ καὶ ὄχι μέσον Σύρου. Ἐν τέ-

λει παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ διὰ ἄλλα συμπληρωματικὰ ἔργα ὑπὲρ τῆς Νάξου, ἰδίως λιμένος καὶ ὁδοποιίας, ὑπὲρ ὧν προέβλεψε τὸ σχετικὸν νομοθετικὸν διάταγμα, καὶ καταλήγει τονίζων ὅτι ὁ ὑπάλληλος Παπαδημητρίου τιμᾷ τὸ ὑπαλληλικὸν Σῶμα.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ἀπαντῶν, λέγει ὅτι εὑρισκόμεθα πρὸ ἔργου τετελεσμένου σχεδὸν πλήρως, οὕτως δὲν δυνάμεθα νὰ σκεφθῶμεν τὴν καταστροφήν. Ὑπηρεσιακῶς ἡ σύμβασις καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἔλαθον χώραν κανονικῶς καὶ οὐδὲν στοιχεῖον ὑπάρχει, παρέχον ἔστω καὶ ὑπόνοιαν, ὅτι ἔλαβε χώραν δόλος ἢ ἄλλο τι. Ὁ κ. Προμπονᾶς διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τελειοτέραν κατασκευὴν τοῦ ἔργου, συνεισέφερε πολὺ πρὸς διαφωτισμόν μας. Ἴσως ὅπως ἐξετελέσθη τὸ ἔργον νὰ μὴ παρέχῃ δεδομένα ἀρτίας καὶ τελείας ἐκμεταλλεύσεως. Θὰ σκεφθῶμεν τίνι τρόπῳ θὰ κατορθώσωμεν νὰ διορθώσωμεν πᾶσαν παρουσιασθησομένην ἀτέλειαν καὶ νὰ καταστήσωμεν τελειοτέραν τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἔργου καὶ ὑπὲρ τῆς σμυρίδος καὶ ὑπὲρ τῶν σμυριδωρυκτῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπάρχει πρότασις 40 βουλευτῶν ὅπως ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. Φραγκούδη περὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος ἐγγραφῇ πρώτη εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα δέχεται τοῦτο.

Μεθ. προτάσει τοῦ κ. **Προέδρου**, ἡ Συνέλευσις δέχεται ὅπως ἡ ψηφορορία πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τοῦ Προεδρείου γίνῃ τὴν προσεχῆ Δευτέραν.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ὥρᾳ 9 μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΙΗΕ'
τῆς 18 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5.40' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Ραψάνης αἰτεῖται τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Οἱ καπνεργάται Σάμου ζητοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ καπνικοῦ νομοσχεδίου.

Οἱ κτηματίαι Ἀργοστολίου παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ καταργηθῇ ὁ περὶ ἀγροφυλακῆς νόμος.

Ὁ Σύνδεσμος Ἑλληνίδων ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς παρακαλεῖ ὅπως, κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος, ἀναγνωρισθῇ ἡ παροχὴ ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κουτσοποδίου ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ μὴ καταργήσεως τοῦ περὶ ἀγροφυλακῆς νόμου.

Ὁ Ἐμπορικὸς ἐξαγωγικὸς Σύλλογος Πύργου αἰτεῖται τὴν ταχεῖαν ψήφισιν τῶν φορολογικῶν νομοσχεδίων.

Ὁ κτηματικὸς Σύλλογος Πύργου παρακαλεῖ ὅπως ὁρισθῇ ἡ τιμὴ τοῦ σταριδοκάρπου εἰς 2,500 δραχ.

Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Θεσσαλονίκης αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Αἱ Φιλελεύθεροι Δημοκρατικαὶ ὀργανώσεις Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ὑποβάλλουσι ψήφισμα σχετικῶς μὲ τὴν δρᾶσιν τῶν Ὀνιτῶν.

Τὸ Σωματεῖον Παλαιοπωλῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων παρακαλεῖ ὅπως κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐπιτραπῇ ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος των ἀπὸ τῆς 7 π.μ. μέχρι τῆς 1 μ.μ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου· «Περὶ ἐκπαιδεύσεως ἀξιωματικῶν».

Ὁ κ. **Ἀ. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν ἐνΕλλάδι Γερμανῶν ὑπηκόων τῆς ἐγγυοδοσίας ἀλλοδαποῦ καὶ παροχῆς εἰς αὐτοὺς τοῦ ὠφελεστήματος τῆς ποινῆς ἐπ' ἀμοιβαιότητι».

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμου·

1) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ τοῦ λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος», καὶ

2) Περὶ φορολογίας τῶν χρηματιστηριακῶν συμβάσεων.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ὑσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου· «Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας ἐγγραφῆς εἰς τὰ δημοτολόγια καὶ μητρῶα ἀρρένων, τῶν ὑπὸ ἀνταλλαγὴν ὁμογενῶν, καὶ τροποποιήσεως τῶν ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1922 καὶ 21 Αὐγούστου 1923 Ν. Διαταγμάτων».

Οἱ ὑπουργοὶ κ. κ. **Ι. Μανέτας** τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ **Κ. Γκότσης** τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου

«Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ περὶ ἐνοριῶν Ν. Διάταγμα τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923 περὶ ἀνεγέρσεως ναῶν».

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ καταλήψεως μοναστηριακῶν ἀκινήτων ἄνευ ἀποζημιώσεως».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἑξῆς νομοσχεδίων·

1) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐκπαιδευτικῶν νόμων.

2) Περὶ χορηγίας συνδρομῆς ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ κατασκευῆς κλπ. Διδακτηρίων, μέχρι 200 χιλιάδων δραχμῶν, πρὸς τὸν ἐν Χανίοις φιλολογικὸν Σύλλογον «Χρυσόστομος» διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγειρομένης νυκτερινῆς σχολῆς ἀπόρων σπουδαστῶν».

3) Περὶ τῆς ἐν Νίῳ βιβλιοθήκης «ὁ Κοραῆς».

4) Περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν τῶν παραιτουμένων καὶ ἀπολυομένων δι' αὐτόδουλον ἐγκατάλειψιν τῆς θέσεως κλπ. διαρκούντων τῶν μαθημάτων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀρμοδιώσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐκ τῶν δικαστικῶν τάξεων προερχομένων στρατιωτικῶν δικαστικῶν συμβούλων Προέδρου, Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ μονίμων μελῶν τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου πρὸς τὰς τῶν ἀντιστοίχων αὐτοῖς πολιτικῶν δικαστῶν».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

—**Χρῆστ. Ζουμῆς** (Μεγαρίδος) καὶ **Ν. Συριόπουλος** τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀρμοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐκ τῶν δικαστικῶν τάξεων προερχομένων στρατιωτικῶν κλπ. πρὸς τὰς τῶν ἀντιστοίχων αὐτοῖς πολιτικῶν δικαστῶν.

—**Σπυρ. Θεοδωρόπουλος** τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως κλπ. φορολογικῶν νόμων».

—**Ν. Ξηρός,** τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

—**Δ. Πάζης, Δ. Φλωριᾶς. Γ. Σεχιώτης** τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ΔΧΖ' νόμου περὶ κοινοτήτων κλπ.

—**Στυλ. Γονατᾶς** ὑποβάλλει ἰδίας τροπολογίας ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου Συντάγματος 15, 31 καὶ 35.

—**Γ. Κιαγιᾶς** καὶ **Γ. Δ. Φικιώρης** ἰδίαν ἑκάτερος ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ σχεδίου Συντάγματος.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Ἀνδρεάδης, Τ. Ἀναστασίου Δ. Κωνσταντιλιέρης, Λάζ. Ἀνδρεάδης** κλπ. ὑποβάλ-

λουσι πρότασιν νόμου «Περὶ ἐκτάκτου ἀμοιβῆς τῶν κλητήρων τῆς Βουλῆς διὰ παρασχεθεῖσαν καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἀναγινώσκεται τὸ ἄρθρον 27, ἡ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπόφασις εἶχεν ἀναβληθῇ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἐπὶ τούτου πρότασις τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς προτάσεως ὅπως εἰς τὸ α' ἐδάφ. προστεθῇ ἡ φράσις «μετὰ προφορικὴν εἰσήγησιν τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ ἢ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπῆς» ἀναβάλλεται μέχρι τῆς διανομῆς τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως.

Ἐπὶ τοῦ 2ου ἐδαφ. ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι, ὡς τοῦτο διατυποῦται, δὲν ἐκπληροῖ τὸν σκοπόν, δι' ὃν ὑπεβλήθη ἡ τροπολογία του.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** λέγει ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐδέχθη καὶ διετύπωσε τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Γονατᾶ ὑποβληθεῖσαν τροπολογίαν, ὅπως διὰ πᾶσαν πρότασιν ἐπιβάλλουσαν δαπάνην ἀπαιτῆται ἔκθεσις τοῦ Γεν. Λογιστηρίου.

Μετὰ διασαφήσεις, ἃς παρέχει ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς κ. **Ι. Τσιριμῶκος** ἐπὶ τῆς διατυπώσεως τοῦ 2ου ἐδαφ. γίνεται αὕτη δεκτή, ἔχουσα οὕτως·

«Πρότασις νόμου, συνεπαγομένη ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐφόσον μὲν ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν ἂν μὴ συνοδεύεται ὑπὸ ἐκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου καθοριζούσης τὴν συνεπαγομένην δαπάνην, ἐφόσον δὲ ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἂν πρὸ πάσης συζητήσεως δὲν διαβιβασθῇ εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον, ὑποχρεούμενον εἰς τὴν ὑποβολὴν τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως ἐντὸς δέκα ἡμερῶν».

Ἀναγινώσκεται εἶτα διατύπωσις τοῦ ἐδαφ. δου τοῦ ἄρθρου 27, συμφώνως πρὸς τροπολογίαν τοῦ κ. **Α. Παπαναστασίου**, ὅστις λέγει ὅτι προκειμένου περὶ ὑπηρεσιακῶν νομοσχεδίων εἶνε ἀρκετὴ ἡ διεξονύχισις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** ἐξηγεῖ τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐδέχθη τὴν τροπολογίαν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν ὅμως κατὰ καθῆκον διετύπωσε.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** διαφωνῶν φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ

διαγραφῇ ἡ φράσις περὶ ἐπεξεργασίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) φρονεῖ ὅτι πᾶς νεωτερισμὸς ἤθελεν ἀποβῆ εἰς βλάβην τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν μάλιστα ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 27, ὡς διετυπώθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπῆλθε μείωσις τῶν συζητήσεων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἦτο διστακτικὸς εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς τροπολογίας, φαίνεται δ' ὅτι καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδίστασε καὶ διὰ τοῦτο ἔθεσεν ὑποχρεωτικὴν προεργασίαν ἢ ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἢ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμην του εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ κριθῇ ἐν νομοσχέδιον ἂν εἶνε ὑπηρεσιακὸν ἢ ὄχι. Ἡ χάριν φορολογικὰ νομοσχέδια ἢ νομοσχέδια κυροῦντα συμβάσεις, δύνανται νὰ εἶνε καὶ ὑπηρεσιακὰ καὶ μή.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς προτάσεώς του εἶνε ὅτι, ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις εἶπε ὅτι ἐν νομοσχέδιον εἶνε ὑπηρεσιακὸν καὶ δὲν ἔχει ἀντίρρησιν ἡ Βουλή, δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τοιοῦτον.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός). Δύο ζητήματα γεννῶνται. Ἂν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας θὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπεξεργάζηται νομοσχέδια, θὰ παραπέμπωμεν εἰς αὐτὸ τοιαῦτα τὰ πολιτικῆς σημασίας ἢ τὰ ὑπηρεσιακά; Ἐν Κατ' ἐμὲ τὰ δεύτερα πρέπει νὰ παραπέμπωνται. Ἐν πάσῃ περιπτώσει φρονεῖ ὅτι ἡ διάκρισις ὑπηρεσιακῶν νομοσχεδίων καὶ μὴ εἶνε κάτι τι τὸ ἐπικίνδυνον. Τὰ οὐσιαστικὰ νομοσχέδια πάντοτε προκαλοῦν τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς τὰ ὑπηρεσιακά, περιέχοντα πολλάκις προσωπικὰς εὐνοίας, ψηφίζονται πολλάκις ἄνευ τῆς προσοχῆς τῆς Βουλῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπάρχει καὶ ὁ κίνδυνος νὰ μὴ παρευρίσκωνται κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοὶ οἱ 10 βουλευταί, οἱ ὁποῖοι τυχὸν θὰ ἔχουν ἀντίρρησιν. Ἐν τέλει νομίζει ὅτι περιοριζομένων τῶν κατ' ἄρθρων ἀναγνώσεων, ἂν εἶνε ἐπεῖγον ἓν νομοσχέδιον, δυνάμεθα νὰ περιορίσωμεν τὸν χρόνον τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς 18 ὥρας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἀναπτύσσει καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκην ὅπως τύχῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία του ὡς ἀρχικῶς ὑπεβλήθη, καὶ ὑποστηρίζει ὅτι οὐδεμία εὐχέρεια παρέχεται πρὸς ἐπιψήφισιν τῶν σοβαρωτέρας βασάνου χρῃζόντων νομοσχεδίων.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** φρονεῖ ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν νομοσχεδίων ὡς ὑπηρεσιακῶν ἢ μὴ θέλει ἐπιφέρει σύγχυσιν. Τὰ τοιαῦτα νομοσχέδια θὰ ἠδύναντο νὰ κηρύσσωνται κατεπείγοντα. Τὰ ὑπηρεσιακὰ περιέχοντα πολλάκις προσωπικὰς εὐθύνας, ψηφίζονται πολλάκις ἄνευ τῆς προσοχῆς τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἀναγινώσκει τροποποίησιν τῆς τροπολογίας του, συμφώνως πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑντικα λεχθέντα.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (ὥρᾳ 6.35' μ. μ.) λέγει ὅτι ἡ ἀρχή, ἀφ' ἧς ὡρμήθη ἡ Ἐπιτροπὴ ἵνα διατυπώσῃ τὴν διάταξιν, εἶνε ὅτι ἡ Χώρα ἡμῶν πάσχει ἀπὸ κακὴν πολυνομίαν. Κατὰ τίνα τρόπον ἤθελεν ἐπέλθῃ ἡ θεραπεία; Εἶνε ἀληθὲς ὅτι οἱ νόμοι συνήθως ψηφίζονται παρισταμένου ἐλαχίστου ἀριθμοῦ βουλευτῶν καὶ ἄνευ τῆς προσηκούσης προσοχῆς πολλάκις. Κατὰ τῆς κακῆς ταύτης πολυνομίας συνεστήθη τὸ δεύτερον νομοθετικὸν Σῶμα. Ὡς πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Παπαναστασίου ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπῆρξεν ἐπιφυλακτική, φοβουμένη μὴ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὑφαρπάζηται ἡ ἐπιψήφισις τῶν νομοσχεδίων. Ἂν ὑπάρχουν νομοσχέδια ὑπηρεσιακά, ταῦτα θὰ δύνανται νὰ κηρύσσωνται κατεπείγοντα ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ δύνανται, προκειμένου περὶ αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὸ διατυπωθὲν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἄρθρον 49, νὰ ἐκδίδωνται νομοθετικὰ διατάγματα μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι ἐργάζονται ταχύτερον καὶ ἐπιμελέστερον.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** διαφωνῶν, λέγει ὅτι ἡ ἐργασία τῶν Ἐπιτροπῶν δὲν εἶνε πάντοτε σοβαρά.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** συνεχίζων, λέγει ὅτι ἔχομεν τὸ δεδομένον τοῦ θέρους, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰργάσθησαν σοβαρώτατα. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προηγουμένου τούτου φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα, ἀποκρουομένης τῆς τροπολογίας, ἵνα μὴ καταστῇ πολυδαίδαλος ἡ νομοθετικὴ ἐργασία.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** (ὥρᾳ 6.45 μ. μ.) συμφωνεῖ πρὸς τὴν διατύπωσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προηγουμένην ἐπεξεργασίαν τῶν νομοσχεδίων, εἴτε ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, εἴτε ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης συμφωνεῖ πρὸς τὴν τελευταίαν διατύπωσιν τοῦ κ. Παπαναστασίου, ὅπως ἐν περιπτώσει ἀντιρρήσεως ἐκ μέρους δέκα βουλευτῶν ἐπακολουθῇ μία ἀκόμη ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου. Φρονεῖ ὅμως ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ ἡ ἑρμηνεία ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι παρόντες οἱ βουλευταὶ οὗτοι.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** (ὥρᾳ 6.55' μ. μ.) κηρυσσόμενος ὑπὲρ τῆς τροπολογίας τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, δὲν εὑρίσκει δεδικαιολογημένους τοὺς ἐκφρασθέντας φόβους περὶ καταχρήσεων. Ἐπικίνδυνον, λέγει, εἶνε τὸ νὰ ἐκχωρῶνται τὰ δικαιώματα τῆς Συνελεύσεως εἰς μίαν ὀλιγομελῆ ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία πολὺ περισσότερον θὰ ὑπόκειται εἰς τὸν προαναφερθέντα κίνδυνον τῶν ὑφαρπαγῶν. Ἡ τροπολογία, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς, φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀποδεκτή, ἐφόσον καθιεροῖ καὶ νέαν ἐπεξεργασίαν παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ὁ κ. **Ι Τσιριμῶκος** λέγει ὅτι ἡ ἐπεξεργασία θὰ γίνηται εἴτε ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, εἴτε ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ὄχι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν δύο.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ διάταξις εἶνε φιλελευθέρα καὶ σύμφωνος πρὸς τὰ γινόμενα καὶ εἰς τὰ ἄλλα φιλελεύθερα Κράτη.

Ὁ κ. **Στυλ. Γονατᾶς** (ὥρᾳ 7. 5' μ. μ.) λέγει ὅτι ἐκ τῆς γενομένης συζητήσεως οὐδαμῶς ἐπείσθη περὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ προταθεῖσα τροπολογία. Τοῦτο δὲ τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον θὰ εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ εὑρεθῶσι δέκα τοὐλάχιστον βουλευταί, ὅσους ἀπαιτεῖ ἡ τροπολογία, οἱ ὁποῖοι νὰ εἶναι ἀρκούντως μεμελετημένοι ὥστε νὰ ζητήσουν τὴν διεξαγωγὴν συζητήσεως.

Ὁ κ. **Ι. Μπιράκης** (ὥρᾳ 7. 10' μ. μ.) φρονεῖ ὅτι οἱ φόβοι τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἀδικαιολόγητοι, ἐφόσον ἡ ἀντίρρησις τῶν δέκα βουλευτῶν θὰ εἶνε ἀρκετή, ὥστε νὰ προκαλέσῃ τὴν συζήτησιν ἑνὸς νομοσχεδίου, χαρακτηρισθέντος πρότερον ὡς ὑπηρεσιακοῦ. Διὰ τῆς προτεινομένης τροπολογίας, λέγει, διευκολύνεται τοὐναντίον μεγάλως ἡ διεξαγωγὴ τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (ὥρᾳ 7.15' μ. μ.) λέγει ὅτι ἀπέναντι τῶν αὐξανομένων καθ' ἑκάστην νομοθετημάτων ἐπιβάλλεται νὰ ληφθῶσι μέτρα πρὸς ἐκκαθάρισιν αὐτῶν. Πρόκειται ἀσφαλῶς μόνον περὶ τῶν νομοσχεδίων, τὰ ὁποῖα οὐδεμίαν προκαλοῦν συζήτησιν. Οὐδεὶς κίνδυνος ὑφίσταται ἂν τὰ νομοσχέδια ταῦτα ψηφισθῶσιν ἅπαξ. Προτείνει ὅπως τὰ τοιαῦτα νομοσχέδια εἰσάγωνται ἀμέσως εἰς τὴν Βουλήν, καὶ ἐὰν προκληθῇ ἀντίρρησις νὰ παραπέμπωνται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν χωρὶς νὰ εἶνε ἀνάγκη ἐκ νέου συζητήσεως αὐτῶν ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περατωμένη.

Ἀναγινώσκεται καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἑδάφιον ἔχον οὕτως·

«Πρότασις νόμου, χαρακτηριζομένη ὑπὸ τοῦ ὑποβάλλοντος αὐτὴν ὡς ὑπηρεσιακή, ἐφόσον ἔχει προηγηθῇ ἐπεξεργασία ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς δὲν προβάλλεται δ' ἀντίρρησις ὑπὸ δέκα τοὐλάχιστον βουλευτῶν, γίνεται δεκτή, ψηφιζο-

μένη μόνον εἰς μίαν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Ἐν περιπτώσει δὲ ἀποδοχῆς τροπολογίας τινός κατ' αὐτήν, ἐπακολουθεῖ καὶ δευτέρα κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησις».

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὡς ἑρμηνευτικὴ δήλωσις ὅτι «ἡ ἀντίρρησις ἐκ μέρους τῶν δέκα βουλευτῶν, περὶ οὗ τὸ ἐδ. ὅον τοῦ ἄρθρου 27, δύναται νὰ ὑποβληθῇ καὶ εἰς τὸ Προεδρεῖον, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ὅπως παρίστανται οἱ βουλευταὶ οὗτοι κατὰ τὴν συνεδρίασιν».

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ α' ἐδ. τοῦ ἄρθρου 27 προστεθῇ ἡ ἑξῆς φράσις·

«Μετὰ προφορικὴν εἰσήγησιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφόσον δὲν ἐγένετο τοιαύτη κατὰ τὴν κατάθεσιν τῆς προτάσεως».

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 27 ὡς ἐτροποποιήθη, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 27.

Πᾶσα πρότασις νόμου, συνοδευομένη ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, παραπέμπεται εἰς ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς, μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν ὑπὸ ταύτης ἢ πάροδον τῆς ταχθείσης προθεσμίας, εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν, μετὰ προφορικὴν εἰσήγησιν τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ ἢ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπῆς, ἐφόσον δὲν ἐγένετο τοιαύτη κατὰ τὴν κατάθεσιν τῆς προτάσεως.

Πρότασις νόμου, συνεπαγομένη ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐφόσον μὲν ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν ἂν μὴ συνοδεύεται ὑπὸ ἐκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου καθοριζούσης τὴν συνεπαγομένην δαπάνην, ἐφόσον δὲ ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἂν πρὸ πάσης συζητήσεως δὲν διαβιβασθῇ εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον, ὑποχρεούμενον εἰς τὴν ὑποβολὴν τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως ἐντὸς δέκα ἡμερῶν.

Οὐδεμία πρότασις νόμου γίνεται δεκτὴ ἂν δὲν συζητηθῇ καὶ ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς δὶς καὶ

εἰς δύο διαφόρους συνεδριάσεις, ἀπεχούσας ἀλλήλων δύο τοὐλάχιστον ἡμέρας, κατ' ἀρχὴν μὲν καὶ κατ' ἄρθρον κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν, κατ' ἄρθρον δὲ καὶ σύνολον κατὰ τὴν δευτέραν.

Ἂν ἐγένετο ἐπεξεργασία ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δύναται ἡ Βουλή, κηρύττουσα κατεπείγουσαν τὴν πρότασιν, νὰ μὴ παραπέμψῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ νὰ περιορίσῃ εἰς μίαν ἡμέραν τὸν μεταξὺ τῶν δύο συζητήσεων χρόνον.

Ἂν κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν ἐγένοντο δεκταὶ προσθῆκαι ἢ τροπολογίαι, ἡ τοῦ συνόλου ψήφισις ἀναβάλλεται, μέχρις οὗ τὸ ψηφισθὲν τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ὡς ἐτροπολογήθη. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μετὰ εἴκοσι τέσσαρας τοὐλάχιστον ὥρας ἀπὸ τῆς διανομῆς τοῦ σχεδίου, ἐπακολουθεῖ νέα συζήτησις ἐπὶ τῶν τροπολογιῶν.

Πρότασις νόμου, χαρακτηριζομένη ὑπὸ τοῦ ὑποβάλλοντος αὐτὴν ὡς ὑπερεσιακή, ἐφόσον ἔχει προηγηθῇ ἐπεξεργασία ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, δὲν προβάλλεται δι' ἀντίρρησις ὑπὸ δέκα τοὐλάχιστον βουλευτῶν, γίνεται δεκτὴ ψηφιζομένη μόνον εἰς μίαν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Ἐν περιπτώσει δὲ ἀποδοχῆς τροπολογίας τινὸς κατ' αὐτήν, ἐπακολουθεῖ καὶ δευτέρα κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησις.

Οὐδεμία προσθήκη ἢ τροπολογία γίνεται δεκτή, ἂν δὲν σχετίζεται ἀμέσως πρὸς τὸ κύριον περιεχόμενον τῆς προτάσεως. Πρότασις σκοποῦσα, τὴν τροποποίησιν διατάξεων προηγουμένου νόμου, δὲν εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν, ἐὰν ἐν μὲν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει δὲν καταχωρίζεται ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς τροποποιουμένης διατάξεως, ἐν δὲ τῷ κειμένῳ τῆς προτάσεως ὁλόκληρος ἡ νέα διάταξις, ὡς αὕτη διαμορφοῦται μετὰ τὴν τροποποίησιν.

Ἡ ἐπιψήφισις δικαστικῶν ἢ διοικητικῶν κωδίκων προπαρασκευασθέντων παρ' εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, συσταθεισῶν δι' εἰδικοῦ νόμου, δύναται νὰ γίνῃ δι' ἰδιαιτέρου νόμου κυροῦντος τοὺς εἰρημένους κώδικας ἐν ὅλῳ. Ἡ περὶ τοιούτου νόμου πρότασις δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ κατεπείγουσα.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δύναται νὰ γίνῃ κωδικοποίησις ὑφισταμένων διατάξεων δι' ἁπλῆς ταξινομήσεως αὐτῶν ἢ ἐν ὅλῳ ἐπαναφορὰ καταργηθέντων νόμων, πλὴν τῶν φορολογικῶν».

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ,** ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 31 τῆς Ἐπιτροπῆς, λέγει ὅτι ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1911 ἔχει ψηφισθῇ νόμος περὶ τῆς λειτουργίας καὶ τῆς διαδοσίας τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ παλαιοῦ Συντάγματος. Ὑπάρχει ἐκεῖ περιορισμὸς τῶν ἐξουσιῶν τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ διὰ τοῦτο πρέπει οἱ περιορισμοὶ οὗτοι νὰ κυρωθοῦν συνταγματικῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνακριτικὴν ἐρευναν εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι εἶνε ὀρθὴ ἡ παρατήρησις τοῦ κ. Ἀβραάμ.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** συνεχίζων φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν, ἡ αἴτησις τῶν ὁποίων καθιστᾷ ὑποχρεωτικὴν τὴν συγκρότησιν τῶν Ἐπιτροπῶν. Μὲ τὰς τροποποιήσεις, λέγει, ταύτας ὁ κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος θὰ καταστῇ οὐσιαστικὸς καὶ πραγματικός.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης,** σχετικῶς μὲ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐξεταστικῶν Ἐπιτροπῶν, νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἐντελῶς ὁ ἔλεγχος τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων καὶ πολεμικῶν παρασκευῶν, φρονεῖ δὲ ὅτι πρέπει τῆς συστάσεως Ἐπιτροπῶν, προκειμένου περὶ τῶν ζητημάτων τούτων, νὰ προηγῆται καὶ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς. Δι' ὅλας τὰς ἄλλας περιπτώσεις νὰ μείνῃ ἡ διάταξις ὡς ἔχει.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συμφωνεῖ ὅπως τεθῇ περισμὸς εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς πλειονοψηφίας τῆς Βουλῆς, προκειμένου περὶ ἐλέγχου ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἢ σχεδίων ἀμύνης τῆς Χώρας.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) εὑρίσκει ἐπικίνδυνον νὰ δοθῇ εἰς εὐάριθμον ὁμάδα βουλευτῶν νὰ σχηματίζῃ ἐξεταστικὰς Ἐπιτροπὰς περὶ πάντων τῶν ζητημάτων. Ὑπάρχοντος δὲ ὀξέος ἀνταγωνισμοῦ πολιτικοῦ, διαρκῶς κάθε Κυβέρνησις θὰ εὑρίσκηται ὑπὸ ἀνάκρισιν δι' ὅλας της τὰς πράξεις. Τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς δημοσιότητος καὶ αὐτῶν τῶν μυστικῶν τοῦ Κράτους, δὲν δύναται νὰ ἐξουδετερώσῃ οἱοσδήποτε περιορισμός, φραγμὸς ἢ αἵρεσις. Συνεπῶς προτείνει νὰ αὐξηθῇ εἰς 1)3 ὁ ἀριθμὸς τῶν δικαιουμένων νὰ προτείνουν ἐξεταστικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς παντελῶς ζητήματα ἐξωτερικὰ καὶ τοιαῦτα τῆς στρατιωτικῆς παρασκευῆς καὶ ἀμύνης τῆς Χώρας.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** δευτερολογῶν νομίζει ὅτι δύναται νὰ ψηφισθῇ ἡ διάταξις μὲ τοὺς τεθέντας περιορισμοὺς διὰ τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα καὶ τὴν ἄμυναν τῆς Κράτους.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ δοθῇ τοιαύτη γενικὴ ἔννοια εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀμύνης τῆς Χώρας, οἵαν ὑπεστήριξεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Προδευτικῶν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἀποκλεισθῇ τὸ ζήτημα τῶν προμηθειῶν, τὸ ὁποῖον δὲν ἀποτελεῖ κανὲν μυστικόν. Ζητεῖ λοιπὸν νὰ δοθῇ ἡ ἑρμηνεία, ὅτι εἰς τὰ ζητήματα τῆς Ἀμύνης δὲν περιλαμβάνονται αἱ προμήθειαι.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περατωμένη.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὅπως προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 31 ὡς 2ον ἐδάφ. ἡ κάτωθι προσθήκη.

«Ἡ Βουλὴ δικαιοῦται, ἐπὶ τῇ αἰτήσει δὲ τοῦ ἑνὸς πέμπτου τῶν μελῶν αὐτῆς ὑποχρεοῦται, νὰ ὁρίζῃ ἐξεταστικὰς ἐπιτροπάς. Ἐπὶ ζητημάτων ὅμως ἀναγομένων εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ἢ τὴν ἄμυναν τῆς Χώρας ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς Βουλῆς. Αἱ ἐπιτροπαὶ ἀπαρτίζονται παρ' ἀντιπροσώπων τῶν κομμάτων ἀναλόγως τῆς δυνάμεως αὐτῶν, ὁ τρόπος δὲ τῶν ἐργασιῶν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν αὐτῶν ὁρίζονται ἀπὸ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς. Αἱ δικαστικαὶ καὶ διοικητικαὶ Ἀρχαὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκτελοῦν ἐντολὰς τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀνακρίσεων καὶ συλλογὴν ἐν γένει ἀποδείξεων, νὰ προσάγουν δὲ εἰς αὐτὰς τὰ ζητούμενα παρ' αὐτῶν δημόσια ἔγγραφα. Ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν ἢ τῶν ἐντεταλμένων Ἀρχῶν διεξαγομένης ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῆς Ποινικῆς δικονομίας, παραμένει ὅμως ἄθικτον τὸ ἀπόρρητον τῶν ἐπιστολῶν, τηλεγραφημάτων καὶ τηλεφωνημάτων».

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου ἡ κάτωθι ἑρμηνευτικὴ δήλωσις·

«Ὡς ἄμυνα τῆς Χώρας ἐννοεῖται τὸ σχέδιον τῆς ἀμύνης καὶ τὸ σχέδιον τῆς ἐπιστρατεύσεως».

Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου «περὶ γερουσίας» ὁ κ. ***Στυλ. Γονατᾶς*** προτείνει ὅπως μείνῃ ἐκκρεμὴς ἡ συζήτησις τοῦ ἄρθρου περὶ ἐκλογῆς Γερουσιαστῶν, ἐρόσον σχετίζεται μετὰ τοῦ ἄρθρου περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν, ὅπερ ἔμεινεν ἐκκρεμές, ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ μόνον μαχητὸν σημεῖον ὅπερ ἔμενεν ἦτο ἂν θὰ καθιερωθῇ συνταγματικῶς ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς βουλευτῶν.

Ὁ κ. ***Α. Παπανασταsίου*** παρατηρεῖ ὅτι δὲν βλέπει τὴν ἀνάγκην τῆς προϋπάρξεως ἀποφάσεως διὰ τὴν περίπτωσιν περὶ ἧς ὡμίλησεν ὁ κ. Γονατᾶς εἰς τρόπον ὥστε νὰ κωλυώμεθα νὰ συζητήσωμεν τὰ περὶ Γερουσίας.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** (ὥρα 8.30' μ.μ.) ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου «περὶ Γερουσίας» λέγει ὅτι μετὰ τὴν καθιέρωσιν τῆς διαδικότητος τοῦ Κοινοβουλίου, πρόκειται ἤδη νὰ καθορίσωμεν τὸν βίον τῆς Γερουσίας καὶ τὸν τρόπον τοῦ καταρτισμοῦ αὐτῆς. Ἀναλύει τὰ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35, καθιεροῦντος τὴν τριμματικὴν κατὰ τὸ 1/3 ἀνανέωσιν τῆς Γερουσίας καὶ εὑρίσκει ὅτι δὲν καθορίζεται σαφῶς ἡ διαδικασία τῆς ἀνανεώσεως.

Ἀναλόγως, λέγει, τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἁρμοδιότητος, ἅτινα θὰ ἀναθέσωμεν εἰς τὴν Γερουσίαν, πρέπει νὰ κανονίσωμεν καὶ τὴν σύνθεσίν της. Ταυτότης προελεύσεως τῶν δύο Σωμάτων προϋποθέτει ταυτότητα ἐξουσιῶν καὶ ἁρμοδιότητος. Ἡμεῖς, θέλοντες τὴν Γερουσίαν μὲ περιωρισμένην νομοθετικὴν καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν, θέλομεν διὰ τοῦτο καὶ διάφορον τὴν προέλευσίν της καὶ τὴν σύνθεσίν της. Περὶ τούτου οὐδὲ εἰς τὴν Ἐπιστήμην ὑπάρχει διαφωνία. Παραδέχονται ὅμως διαφορὰν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς, διότι διὰ μὲν τὴν Βουλὴν δέχονται τὴν ἄμεσον διὰ δὲ τὴν Γερουσίαν τὴν ἔμμεσον ἐκλογήν. Τὸ Πολωνικὸν μόνον καὶ Τσεχοσλοβακικὸν Σύνταγμα δέχονται ἐκλογὴν Βουλῆς καὶ Γερουσίας δι' ἀμέσου ἐκλογῆς, ἐνῷ ἐνταυτῷ καθορίζουν διάφορον ἁρμοδιότητα.

Παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχει διαφωνία, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔμμεσον ἐκλογὴν τῆς Γερουσίας. Διαφωνίαι μόνον ὑπάρχουν λεπτομερειακῆς φύσεως, κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Γερουσίας. Τὸ σύστημα ὅπερ ὑποστηρίζομεν ἡμεῖς προβλέπει Γερουσίαν συντεθειμένην ἀπὸ ἓν μέρος ἀντιπροσωπεῦον τὰς ὁμάδας τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ἓν μέρος ἀντιπροσωπεῦον τὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις καὶ ἓν μέρος τὰς κομματικὰς τοιαύτας. Κατ' ἀρχὴν εἶνε σύμφωνος, προσθέτει, μὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Παπανασταsίου, διαφωνεῖ μόνον ὡς πρὸς τὸν καταμερισμὸν τῶν ποσοστῶν, φρονῶν ὅτι πρέπει νὰ εἶνε ταῦτα ἴσα καὶ ἀνάλογα πρὸς ἄλληλα. Διὰ τῆς οὑτωσὶ συνθέσεως ὁ γερουσιαστὴς δὲν θὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὰ συμφέροντα μόνον τῆς Τάξεως, ἥτις τὸν ἐξέλεξεν, ἀλλὰ θὰ φροντίζῃ νὰ προσαρμόζῃ ταῦτα πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον.

Συνεχίζων ἀναπτύσσει ὅτι ἡ πολιτικὴ σήμερον εἶνε ἐπιστήμη, δὲν εἶνε προχειρολογία, καὶ διὰ τῆς χορηγήσεως τοῦ δικαιώματος εἰς τὰ κόμματα ὅπως ἐπιλέκτους αὐτῶν παράγοντας ἐκλέγωσι Γερουσιαστὰς καὶ διὰ τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπεύσεως δὲν θὰ στερῆται ἡ Χώρα τῶν ἱκανῶν στοιχείων καὶ θὰ ἐλπίζῃ κανεὶς ὅτι τὴν ἀνάμιξιν εἰς τὰ Δημόσια πράγματα θὰ τὴν ἔχουν ἄτομα ἀσφαλῶς ἄξια τῆς ἀποστολῆς των. Ἐκ τῆς τοιαύτης συνθέσεως δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ προσδοκῶμεν τὰ ἀγαθώτερα τῶν ἀποτελεσμάτων.

Ὁ κ. ***Π. Ἀλεξανδρῆς*** (ὥρα 8.45') ὑποστηρίζει τροπολογίαν του εἰς τὴν 4ην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 35 ἀφορῶσαν τὴν ἀπάλειψίν της. Ἐκθέτει κατόπιν διὰ μακρῶν τὰ συστήματα, τὰ ὁποῖα κρατοῦν εἰς ἄλλας Χώρας διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν Γερουσιαστῶν, ἤτοι τὸ διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας, τὸ δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς, τὸ μικτόν, τὸ διὰ διορισμοῦ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἢ τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ τὸ κληρονομικόν, κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ συστήματος τοῦ δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς τοιούτου ὡς μὴ προκαλοῦντος φανατισμόν, ἀνωμαλίας καὶ δαπάνας καὶ καθ' ὃ ἐκλογεῖς εἶνε οἱ καλύτεροι πολῖται, δυνάμενοι νὰ κρίνωσι καὶ νὰ διακρίνωσιν, οἱ δὲ ἐκλεγόμενοι νὰ ἀναλαμβάνωσι πραγματικὰς πολιτικὰς ὑποχρεώσεις.

Ἐξακολουθῶν ἀναπτύσσει τὴν τροπολογίαν του καὶ τονίζει ὅτι οὐδαμοῦ ὑπάρχει διάταξις, καθ' ἣν ἀριθμὸς Γερουσιαστῶν ἐκλέγεται ὑπὸ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

Δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὸν λόγον δι' ὃν προτείνονται τοιαῦται προνομίαι καὶ μάλιστα διπλαῖ.

Ὁ κ. ***Ι. Μαμάης*** διαμαρτύρεται διὰ τὴν κρίσιν ταύτην τοῦ κ. Ἀλεξανδρῆ διὰ τὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις.

Ὁ κ. ***Π. Ἀλεξανδρῆς*** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν ἔχομεν ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις, ἂν δ' εἰς ταύτας ὑπάρχουν ἐξέχοντα πρόσωπα ἐκλεγόμενα διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας, ἀσφαλῶς θὰ ἐκλεγῶσι καὶ χωρὶς νὰ δώσωμεν εἰς τὰς ὀργανώσεις εἰδικὸν προνόμιον ἐκλογῆς διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς. Ἐκτὸς τούτου οὗτοι θὰ ἐκλέξουν δύο φορὰς Γερουσιαστάς, διότι θὰ ἐκλέξουν γερουσιαστὰς δυνάμει τῶν Δημαρχῶν καὶ τοπικῶν Συμβουλίων θὰ ἐκλέξουν δὲ καὶ

πάλιν τοιούτους διὰ τοῦ εἰδικοῦ προνομίου. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐπαγγελματικὴ ὀργάνωσις εἶνε ζήτημα πολλοῦ χρόνου, ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου ἡ ὀργάνωσις τῆς Γερουσίας ἐπείγει καθὼς καὶ ἡ ἐνέργεια Δημαρχικῶν καὶ κοινοτικῶν ἐκλογῶν. Καταλήγων ἐπιμένει εἰς τὴν ἀπάλειψιν τῆς διατάξεως.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως διακόπτεται ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος συζήτησις.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α'.κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου· «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως φορολογικῶν τινων νόμων».

Προκειμένου νὰ συνεχισθῇ ἡ ψήφισις καὶ ἄλλων νομοσχεδίων ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** διαμαρτύρεται, δηλῶν ὅτι ἔχει ἀντιρρήσεις ἐπὶ διαφόρων ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίων.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.20 μ. μ. δι' αὔριον ὥραν 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΙΗ'
τῆς 19 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5.45' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἐνοικιασταὶ τῆς πυρικαύστου ζώνης Θεσσαλονίκης ζητοῦσι τὴν κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 96 παράγρ. 5 τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ ἐφημεριακὸς κλῆρος Μητροπόλεως Ἄρτης αἰτεῖται τὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τῶν ἱερέων.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ συνεταιρισμοῦ Βαλαλάτων, Λειβαθοῦς, αἰτεῖται τὴν διάκρισιν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀγροφυλακῆς.

Ὁ ἀγροτικὸς Συνεταιρισμὸς Ἄργους παρακαλεῖ ὅπως μὴ καταργηθῇ ὁ περὶ ἀγροφυλακῆς νόμος.

Ὁ γεωργικὸς συνεταιρισμὸς Βλαχοκατούνας — Δωρίδος αἰτεῖται τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατειλημμένων Μοναστηριακῶν κτημάτων.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων τοῦ 6ου τομέως Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἀνασταλῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐλευθέρου πλειστηριασμοῦ τῶν οἰκοπέδων.

Οἱ κατώτεροι δικαστικοὶ ὑπάλληλοι Τρικκάλων ζητοῦσι αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν των.

Τὸ Συνδικᾶτον ποτοποιῶν Θεσσαλονίκης αἰτεῖται τὴν βλοσχερῆ ἀπαγόρευσιν εἰσαγωγῆς ὀξεικοῦ ὀξέως ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Γιενιτσῶν αἰτεῖται τὴν ἀναστολὴν καταβολῆς φόρων.

Οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ κτήματος Κοπανᾶ—Δοκᾶ Χαλκίδος ζητοῦσι τὴν κατάργησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ὀρεστιάδος αἰτεῖται τὴν ἔναρξιν οἰκοδομήσεως κατοικιῶν τῶν ἀπόρων προσφύγων.

Ὁ Σύλλογος τῶν ἀμπελοκτημόνων Τυρνάβου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ἐφορείας Λαρίσης, καθοριστάσης, προκειμένου νὰ φορολογήσῃ αὐτούς, τιμὴν πωλήσεως σταφυλῶν μεγαλυτέραν τῆς πραγματικῆς.

Ἡ Ἕνωσις τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ τῶν Τ.Τ.Τ. Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον τῶν τριῶν Τ.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Στάνου τῆς ἐπαρχίας Βάλτου παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ βοσκὴ τῶν ζώων των εἰς τοὺς ἐκεῖ ἀγρούς.

Τὸ ἐν Κυθήροις Συμβούλιον τοῦ Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου διαμαρτύρεται διὰ τὸν ὑποδιάσμον τοῦ τελωνείου Καψαλίου εἰς ὑποτελωνεῖον.

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν μεταλλευτικῶν νόμων».

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμου·

1) Περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ Μενιδίου εἰς Πάρνηθα.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συναινέσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται ***κατεπείγον***.

2) Περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ Παρασκευῆς μέχρι Κούμαρι τῆς Αἰγιαλείας.

3) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου ΓΣΚ' (3220) περὶ ταμείου συντάξεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Σ.Π.Π.

4) Περὶ ἱδρύσεως Εἰδικοῦ Ὑδραυλικοῦ Ταμείου Κτηματικῆς περιφερείας Ἀγυιᾶς.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει ψήφισμα· «Περὶ παρατάσεως ἐπὶ δίμηνον τοῦ παλαιοῦ δασμολογίου καὶ τοῦ σήμερον ἐν ἰσχύϊ συμβατικοῦ καθεστῶτος».

Ὁ πληρεξούσιος Νίου κ. **Ν. Ἀσπιώτης** αἰτεῖται δίμηνον ἄδειαν ἀπουσίας διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ ἄδεια χορηγεῖται.

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

— **Πέτρ. Ζωγράφος** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὑπαγωγῆς τῶν χωρίων Καλύδια κλπ. ἐκ τῆς ὑποδιοικήσεως Βερροίας εἰς τὴν τῆς Λικατερίνης».

— **Ν. Ξηρὸς** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2948 «περὶ προαγωγῆς τῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας».

— **Θ. Γοῦσκος, Β. Δαλιάνης, Α. Δεναξᾶς, Ι. Σολιώτης καὶ πλεῖστοι ἄλλοι** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τ.Τ.Τ.».

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. **Ι. Τσῖρος** παραπονεῖται, διότι δὲν ἐλήφθησαν ἐγκαίρως μέτρα πρὸς καταδίωξιν τῆς ἀκρίδος ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀλμυροῦ πρὸς προστασίαν τῶν καπνῶν, καίτοι ἐγκαίρως καὶ οἱ γεωργοὶ ἐζήτησαν τὴν πρόνοιαν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ οἱ πληρεξούσιοι κατέστησαν γνωστὸν τὸν κίνδυνον, ἀπειλεῖται δ' ἕνεκα τούτου ἡ καταστροφὴ 30 χιλ. στρεμμάτων καπνοῦ ἀξίας 2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι πρό τινος ὁ κ. Ὑπουργὸς διέταξε τὸν κ. Νομάρχην νὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, ἀλλὰ πολὺ ἀργὰ ἔπραξε τοῦτο. Παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ συντονισμὸς τῶν ἐνεργειῶν ὅλων τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν διὰ νὰ ἀποσοβηθῇ ὁ κίνδυνος.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἐκθέτει ὅτι καὶ πιστώσεις ἐνεκρίθησαν ἐγκαίρως καὶ ὑπάλληλοι ἔκτακτοι καὶ ὑλικὰ ἐστάλησαν καὶ ὅλαι αἱ ἐν τῷ νομῷ Λαρίσης γεωργικαὶ καὶ διοικητικαὶ Ἀρχαὶ διετάχθησαν νὰ συνδράμουν τὸ ἔργον τῆς καταδιώξεως τῶν ἀκρίδων.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι ζητοῦν νὰ ὁμιλήσουν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν δὲν ἐπιτρέπεται ἐπέκτασις τῆς συζητήσεως.

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Βασιλείου Σκαλίδη περὶ παρανόμου ἐπιβαρύνσεως φόρου γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῶσι μέτρα πρὸς ἄρσιν τῆς ἀδικίας.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ρεθύμνης παραπονουμένων διὰ τὴν κρίσιν ὡς μὴ ἀνταλ-

λαξίμου τοῦ Μουσουλμάνου Ἀλῆ- Βαλῆ- Σελιανάκη ἔχουσαν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπαλλαγὴν μεγάλου κτήματός του ἀπὸ τὴν ἀνταλλαγήν, καὶ ἐφιστᾷ ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι ὄντως ὁ ὀθωμανὸς Βαλῆς Σελιανάκης προβάλλει ξένην ὑπηκοότητα, Γαλλικὴν ἢ Ἰταλικήν, καὶ ζητεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μὴ ἀνταλλάξιμος. Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας μέχρις αὐτῆς τῆς στιγμῆς δὲν ἔχει ἀναγνωρίσει τὴν ξένην ὑπηκοότητα τοῦ ὀθωμανοῦ αὐτοῦ, διότι ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία Ἀνταλλαγῆς φρονεῖ ὅτι δὲν ἀποδεικνύεται ἐπαρκῶς αὕτη.

Τὸ ζήτημα θὰ λυθῇ τελειωτικῶς ἐκ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ περὶ Ἀθηναϊκείας Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον καταρτίζεται διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Συνελεύσεως ὑπάρχοντος ψηφίσματος.

Ὁ κ. **Ι. Σολιώτης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν καπνεμπόρων καὶ καπνεργατῶν Λιγίου παραπονουμένων διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἐκεῖ Καπνοκοπτηρίου, δι' ἧς κατεδικάσθησαν εἰς ἀνεργείαν πολλοὶ ἐπαγγελματίαι καὶ καπνεργάται. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀποζημιωθῶσιν οὗτοι ὅπως ἔγινε καὶ δι' ἄλλας παθούσας τάξεις μέχρις ἐξευρέσεως ἐργασίας. Οἱ πόροι δύνανται νὰ ἐξευρεθοῦν διὰ μικρᾶς φορολογίας.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ἀπαντᾷ ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως σιγαροποιῶν θὰ γίνῃ σκέψις ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῶν ἀποζημιωσίμων, περὶ ὧν ὡμίλησεν ὁ κ. Σολιώτης, καὶ ἂν πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ οὗτοι.

Οἱ κ. κ. **Ν. Συριόπουλος** καὶ **Τ. Ἀναστασίου** τονίζουν ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν σιγαροποιῶν εἶναι ἀνειλημμένη ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους καὶ ἐπιφυλάσσονται κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἀναπτύξουν τὰ δίκαια τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντινίδης** (Δράμας) ἀναπτύσσει ἀναφορὰν κατοίκων Δράμας παραπονουμένων διότι ἐθεσπίσθη νὰ πληρωθῶσιν αἱ ἀποζημιώσεις τῶν ἐκ τῆς καταλήψεως τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας παθόντων εἰς μὴ ὑγιὲς νόμισμα. Νομίζει ὅτι ἡ σωρεία τῶν θυμάτων, ἅτινα παρέσχεν εἰς τὴν ἐθνικὴν ταύτην περιπέτειαν ἡ Ἀνατολ. Μακεδονία, ἦτον ἱκανή, ὥστε νὰ ληφθῇ ἐξαιρετικὴ πρόνοια ὑπὲρ τῶν παθόντων κατοίκων αὐτῆς καὶ παρακαλεῖ νὰ κάμῃ δήλωσιν σχετικὴν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ νομοθετικὸν μέτρον, ὅπερ ἐλήφθη, ἀποτελεῖ ἀπαρχὴν ἀποζη-

μιώσεως ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους. Βραδύτερον θὰ ληφθῇ σχετικὴ πρόνοια.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντινίδης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς καπνοπαραγωγικῆς Ἑνώσεως Δράμας καὶ παρακαλεῖ νὰ γίνουν δεκτὰ τὰ αἰτήματα τοῦ ἐκεῖ γενομένου συνεδρίου.

Οἱ κ. **Δ. Πετρίτης** καὶ **Ι. Καλογερᾶς** ὑποστηρίζουν ἀναφορὰν τῶν γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Λιγίνης.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) δηλοῖ ὅτι θὰ ἐξετάσῃ εὐμενῶς τὰ αἰτήματα αὐτῶν.

Ὁ κ. **Γ. Δουκουμετζίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Βιάννου—Κρήτης.

Ὁ κ. **Α. Παπαοικονόμου** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Συνεταιρισμοῦ Καράνταλη.

Ὁ κ. **Α. Μπιράκης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῆς Θεσσαλονίκης περὶ μὴ ἐξαιρέσεως ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν νέων οἰκοδομῶν τῆς Θεσσαλονίκης, τῶν οἰκοδομηθεισῶν ἐντὸς τῆς κειμένης ζώνης. Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη, λέγει, δὲν δικαιολογεῖται, διότι ὅλαι αὐταὶ αἱ οἰκοδομαὶ ἔγιναν μὲ πλήρη ἀτέλειαν τῶν οἰκοδομησίμων ὑλῶν. Ἄλλως τε ἡ οἰκοδόμησις τοῦ 3ου τομέως δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας νὰ ζητοῦν ὅσα ἐνοίκια θέλουν.

Τονίζει κατόπιν τὴν ἀπόγνωσιν, ἐν ᾗ διατελοῦν οἱ ἐπαγγελματίαι, καίτοι ἐξετέθησαν πάντα τὰ παράπονά των εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, καὶ ἀπορεῖ πῶς τοῦτο κωφεύει μὴ λαμβάνον ὑπ' ὄψιν οὐδὲ τὰς συστάσεις τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Μακεδονίας. Ἡ κατάστασις ἐν τέλει ἔχει λάβει μορφὴν ἐκδιάσεως ἐκ μέρους τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ συνεπῶς εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** τονίζει ἐπίσης τὰ δίκαια τῶν παραπόνων τῶν ἐνοικιαστῶν Θεσσαλονίκης καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ἄμεσος πρόνοια.

Ὁ κ. **Εὐστρ. Γονατᾶς** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις καὶ ἀναφέρει διάφορα κρούσματα ἐκδιάσεων καὶ αἰσχροκερδῶν ἀξιώσεων τῶν ἰδιοκτητῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ Κράτος, ὑποσχεθὲν ἐλευθερίαν συναλλαγῶν διὰ τὰ νεόκτιστα κτίρια, ἐπέτυχεν εὐρεῖαν ἀνοικοδόμησιν ἐν Θεσσαλονίκῃ, δι' ἧς καὶ μόνης θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς στέγης, οὐ μόνον ἐκεῖ, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Οὐχ ἧττον, καθόσον ἀφορᾷ τὰ παράπονα τῶν ἐνοικιαστῶν περὶ ζητουμένων ὑπερόγκων μισθωμάτων, ἡ Κυβέρνησις ἐξετάζει τὸ ζήτημα διὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν, ἐγὼ δ' ἐζήτησα ἤδη τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας καὶ παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν

Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις πεισθῇ ὅτι πράγματι ζητοῦνται ὑπέρογκα ἐνοίκια καὶ ὅτι πρόκειται περὶ μεγάλου ἀριθμοῦ μισθωτῶν καὶ οὐχὶ μόνον περὶ τριῶν-τεσσάρων θορυβοποιῶν, ὡς λέγεται, τότε θὰ λάβωμεν τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς μετριασμὸν τῶν ὑπερβολικῶν ἀξιώσεων. Πάντως ὅμως ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶνε διατεθειμένη νὰ ὑποκύψῃ πιέσεσι καὶ συλλαλητήρια.

Ὁ κ. **Α. Μπιράκης** δευτερολογῶν τονίζει ὅτι αἱ θεωρίαι τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶνε ἐσφαλμέναι καὶ ἄγουν μόνον εἰς τὴν λῃστείαν τῶν ἐνοικιαστῶν.

Οἱ κ. κ. **Χρ. Πίψος, Κ. Φίλανδρος** καὶ **Εὐστρ. Γονατᾶς** διαμαρτύρονται ἐπίσης διὰ τὰς γνώμας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ τεθῇ φραγμὸς εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἰδιοκτησίας ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ὁ κ. **Ι. Σάϊας** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Θεσσαλονίκης παρακαλούσης νὰ μὴ γίνῃ χωριστὸς ἐκλογικὸς σύλλογος διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἐφέδρων Σητείας Κρήτης.

Ὁ κ. **Α. Μπιράκης** ὑποστηρίζει ἐπίσης ἀναφορὰν τῶν Σιδηροδρομικῶν Μακεδονίας καὶ τονίζει ὅτι οἱ κομμουνισταὶ δὲν ἐπαύθησαν, ἐπαύθησαν δὲ οἱ διασπάσαντες τὴν ἀπεργίαν.

Οἱ κ. κ. **Σ. Κρεμεζῆς, Ι. Κούνδουρος** καὶ **Αὐγ. Θεολογίτης** ἀναπτύσσουν ἀναφορὰν τῶν ἐργατῶν τροχιᾶς κινήσεως.

Οἱ κ. κ. **Α. Ἀναγνωστόπουλος** καὶ **Θεμ. Παπαϊωάννου** συνιστοῦν ἀναφορὰν τῶν κοινοτήτων Λυκοχωρίου, Εὐπαλίου καὶ Παλαιοξαρίου.

Ὁ κ. **Χρ. Ἀλαμανῆς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ὑποδιδασκάλων Τρικκάλων περὶ βελτιώσεως τῶν ἀποδοχῶν των.

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι οὗτοι πληρώνονται ἀναλόγως τῆς γενομένης διαθαμίσεως.

Ὁ κ. **Διον. Λεονάρδος**, ἀναπτύσσων τὴν ἀνάγκην κατασκευῆς λιμένος Μεσολογγίου, τονίζει τὰ ἱστορικὰ δίκαια τοῦ Μεσολογγίου καταδικασθέντος εἰς ἐμπορικὸν μαρασμὸν ἐλλείψει λιμένος. Ὁ ὅρμος Κρυονερίου, λέγει, δι' οὗ γίνεται ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγή, λόγῳ τοῦ ἐκεῖ σιδηροδρομικοῦ δικτύου, εἶνε ἀκατάλληλος ὡς ἐκτεθειμένος εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους. Ὁμοθύμως ἤδη ὁ λαὸς τοῦ Μεσολογγίου ζητεῖ κατασκευὴν λιμένος, ἐφόσον μάλιστα δὲν πρόκειται νὰ

ἐπιβαρυνθῇ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους. Ὑπάρχουν εἰδικοὶ καὶ ἐντόπιοι πρόσοδοι, ἀνθ' ὧν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, καλοπίστως φερομένη πρὸς τὸ Μεσολόγγιον, δύναται νὰ χορηγήσῃ δάνειον 15 ἑκατομμυρίων. Ὁ λιμὴν Μεσολογγίου θὰ ἐξυπηρετήσῃ ὅλον τὸν νομὸν Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Κατηλθόντων καταθέτει πρότασιν νόμου «περὶ συγχωνεύσεως τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Μεσολογγίου μετὰ τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου ἐξυγιάνσεως τῆς αὐτῆς πόλεως», καὶ συνιστᾷ τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισίν της, διότι θὰ δοθῇ οὕτω μία ἐνθάρρυνσις εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μεσολογγίου.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Κ. Σταμούλης,** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας διατάξεως, ἀναγινώσκει τηλεγράφημα ἐκ Καρδίτσης σχετικῶς πρὸς τὸν πλημμυρίσαντα ποταμὸν Πάμισον, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν μέριμναν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι κατόπιν συστάσεων τῶν κ. κ. **Χ. Ἀλαμανῆ** καὶ **Π. Ἀλεξανδρῆ,** ἐλήφθησαν τὰ προσήκοντα μέτρα καὶ ἐζητήθησαν πληροφορίαι ἐκ μέρους τῶν Ἀρχῶν, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ ἡ Κυβέρνησις προβῇ καὶ εἰς τὴν διανομὴν βοηθημάτων.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** συνιστᾷ ὅπως ὡς τάχιστα ἡ Κυβέρνησις προβῇ εἰς τὴν διανομὴν βοηθημάτων, καθόσον ἡ καταστροφὴ ὑπῆρξε πλήρης.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) δηλοῖ ὅτι ἀναμένει τὰς ζητηθείσας πληροφορίας, μεθ' ὃ θὰ ἀποφασίσῃ.

Ὁ κ. **Π. Ἀλεξανδρῆς** παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἀποσταλῇ ὑδραυλικὸς εἰδικὸς καὶ ὁ νομομηχανικὸς μεριμνήσῃ δὲ καὶ περὶ ἐπισκευῆς τῆς γεφύρας Καραϊσκάκη.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** ζητεῖ τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ζητεῖ ὡσαύτως τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** (Κ. Ἀλαβάνος) λέγει ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δίδηται ἐπὶ πλέον ὁ λόγος κατὰ παράβασιν τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι δὲν δύναται ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως νὰ συνεννοῆται διὰ νευμάτων μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ κανονίζῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὰς ἀγορεύσεις.

(Ὁ κ. Κ. Ἀλαβάνος κατέρχεται τῆς ἕδρας, ἀνέρχεται δ' ἐπ αὐτῆς ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Φ. Μανουηλίδης).

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δηλοῖ ὅτι ὁ κ. Πληρεξούσιος Λασσηθίου οὐδαμῶς ἐσκόπει νὰ θίξῃ τὸν ἀξιότιμον Προεδρεύοντα.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** δηλοῖ ὅτι τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα δὲν εἶχον ἔννοιαν δυσπιστίας πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον, τὸν ὁποῖον μάλιστα σέβεται καὶ τιμᾷ ἰδιαιτέρως.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι δὲν εἶναί τι νέον, οὐδ' ἀντιδαίνει πρὸς τὸν Κανονισμόν, τὸ νὰ συνεννοῆται ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς διακανονισμὸν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι, ἐφόσον πρόκειται περὶ νομοθετικῆς ἐργασίας, δύναται βεβαίως νὰ γίνηται τοῦτο, οὐχὶ ὅμως προκειμένου καὶ περὶ ζητημάτων ἐχόντων σχέσιν μὲ τὸν Κανονισμόν, τοῦ ὁποίου τηρητὴς εἶνε ὁ Πρόεδρος.

Κ. Ἀλαβάνος. Κύριοι πληρεξούσιοι, καὶ ἄλλοτε διεκήρυξα τὰς σκέψεις, τὰς ὁποίας ἔχω, ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν τοῦ Προέδρου, καὶ ἄλλοτε διεκήρυξα ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ὅτι δύναται ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἢ ὁ Προεδρεύων νὰ ἀνήκῃ καὶ συμπαθῇ πρὸς ἓν κόμμα, χωρὶς ὅμως νὰ κάμῃ αὐτὸν τοῦτο νὰ παραδῷ τὰ καθήκοντά του. Τοῦτο, τὸ ὁποῖον διεκήρυξα, καὶ τὸ ἐφήρμοσα, προκαλῶ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα, προκαλῶ αὐτὸν τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς παρατάξεως νὰ μοῦ εἴπῃ ἂν δὲν ἐτήρησα πιστῶς ὡς ἀρχήν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐδηλώσαμεν ἐπανειλημμένως ὅτι εἴμεθα πλήρως ἱκανοποιημένοι μὲ τὴν διεύθυνσιν ὑμῶν. σᾶς ἐδηλώσαμεν δὲ ὅτι σᾶς περιφάλλομεν μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην μας.

Κ. Ἀλαβάνος. Διεκήρυξα μάλιστα καὶ μίαν ἄλλην ἀρχήν, ὅτι ἂν ὑπάρχουν εὐκολίαι, τὰς ὁποίας παρέχει ὁ Κανονισμός, τὰς εὐκολίας αὐτὰς κατὰ τὴν γνώμην μου πρέπει νὰ τὰς παρέχῃ ὁ Πρόεδρος πρὸς τὴν μειονοψηφίαν, διότι αὕτη πιέζεται ἀπὸ τὸν φυσιολογικὸν ἀριθμὸν τῆς πλειονοψηφίας καὶ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κάποιο ἀντίρροπον καὶ νὰ παρέχωνται αἱ εὐκολίαι αὗται περισσότερον εὐχαρίστως πρὸς τὴν μειονοψηφίαν. Καὶ ἄλλοτε ἐλέχθη ἡ αἰτίασις ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὑποκύπτει εἰς τὰ νεύματα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Βεβαίως, καὶ συμφωνῶ πλήρως πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν «Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων»· βεβαίως ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ

εὑρίσκηται εἰς ἐπαφὴν ἄμεσον καὶ διαρκῆ μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κατὰ τεκμήριον ἐκπροσωπεῖ τὴν πλειονοψηφίαν. Ὑπομένως ὁ διευθύνων τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως μὲ ποῖον θέλετε νὰ συνεννοηθῇ; Αὐτὸ τοῦτο ἔπραξα καὶ ὅτε δὲν παρεκάθητο ἐκεῖ ὁ κ. Μιχαλακόπουλος ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Καραντάρης καὶ ὁ κ. Παπαναστασίου. Πάντοτε τὰ νεύματά μου ἦσαν ἐν συνεννοήσει μὲ τὰ νεύματά των, διότι κατὰ τὴν γνώμην μου ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐκπροσωπῶν τὴν πλειονοψηφίαν, εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ διευθύνῃ τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος κατὰ τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα.

Λοιπὸν εἶνε ἄδικος ἡ αἰτίασις ἡ ἀποδοθεῖσα εἰς τὸ Προεδρεῖον. Κατόπιν ὅμως τῆς ὁμοθύμως ἐκδηλωθείσης ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως πρὸς τὸ Προεδρεῖον, θεωρῶ τὸ ἐπεισόδιον λῆξαν καὶ ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου. (Ἐπιδοκιμασίαι καὶ χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει, ὅτι ἐζητήθη ὁ λόγος ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως. Εἴθισται δὲ πάντοτε, προκειμένου περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως νὰ συνεννοῆται σχετικῶς μὲ τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι, προκειμένου περὶ ζητημάτων τοῦ Κανονισμοῦ, ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως εἶνε ὁ μόνος ἐντεταλμένος, ὅστις καὶ ἐφαρμόζει αὐτόν. Τὰ ζητήματα ταῦτα ἀφορῶσιν ἀποκλειστικῶς τὴν Συνέλευσιν. Ἡ ἐπαφὴ μεταξὺ Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Προέδρου Συνελεύσεως ὑπάρχει μόνον, προκειμένου περὶ ζητημάτων ἀφορώντων τὴν τάξιν τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ἀσφαλῶς δὲν κατενοήθη διατὶ ἐζήτησε τὸν λόγον, διότι ἂν τοῦτο κατενοεῖτο οὐδεμία θὰ προεκαλεῖτο ἀντίρρησις. Πρόκειται, λέγει, περὶ τῶν εἰς τὰς ἐφημερίδας γραφέντων ὅτι ἐκ μέρους τοῦ κ. Παγκάλου καὶ αὐτοῦ ἐζητήθη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Κατοχυρωτικοῦ Διατάγματος καὶ περὶ ἄλλων διαδόσεων, αἵτινες ἀνησύχησαν τὴν Κοινὴν Γνώμην. Παρακαλεῖ σχετικῶς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ δηλώσῃ ἂν τὰ τοιαῦτα ἔχουν ἀληθείας.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι οὐδεμία νύξις ἐγένετο ὑπό τινος περὶ τοῦ θέματος δι' ὃ ἠγέρθη ἡ συζήτησις. Τὸ Κράτος εἶνε ἰσχυρὸν ὥστε ν' ἀποστατεύσῃ καὶ τὸ πολίτευμα καὶ τὰς Κρατικὰς ἐξουσίας.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** διαμαρτύρεται διότι δὲν φέρεται ἀναγεγραμμένον εἰς τὴν Νομοθετικὴν Διάταξιν τὸ σταφιδικὸν νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει, ὅτι ἐγκαίρως ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον θὰ συζητηθῇ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν, διότι παρεκάλεσαν συνάδελφοί τινες ὑποχρεούμενοι νὰ ἀπουσιάσουν νὰ ἀναβληθῇ.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** δευτερολογῶν διαμαρτύρεται διότι διὰ τῆς παρελκύσεως δίδεται στάδιον δράσεως τῆς κερδοσκοπίας εἰς βάρος τῶν σταφιδοπαραγωγῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπάρχει πρότασις 40 πληρεξουσίων περὶ προτάξεως τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου τῶν Τ. Τ. Τ.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα δὲν δέχεται τὴν πρότασιν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι ἂν προχωρήσωμεν κατὰ σειρὰν εἰς τὴν νομοθετικὴν διάταξιν, δὲν θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκλογικῶν καταλόγων, ἐνῶ αὐτὴ πρέπει νὰ προηγηθῇ πάσης ἄλλης ἐργασίας.

Οἱ κ. κ. **Α. Παπαναστασίου** καὶ **Α. Μιχαλακόπουλος** συμφωνοῦν.

Ἐρωτωμένη ἡ Συνέλευσις δέχεται τὴν πρότασιν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἄρχεται ἡ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογικῶν καταλόγων».

Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Θ. Σοφούλης** ὅστις ὁμιλεῖ διὰ μακρῶν. Λέγει ὅτι οὐδεὶς ἠμφεσβήτησε τὸ συνολικῶς γνήσιον τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ἐφόσον ἔχομεν εἰς διαφόρους ἐκλογὰς διάφορα ἀποτελέσματα ἀναλόγως τῆς θελήσεως τοῦ Λαοῦ. Ἡ χάριν ὅμως προσαρμογῆς ἡμῶν καὶ μόνον πρὸς ἀξιώσεις τοῦ ἐξωκοινοβουλευτικοῦ κόσμου ἀναβολὴ τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν καὶ τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, πλήττει γενικώτερα συμφέροντα τῆς Πολιτείας. Ἐφόσον δὲν ἔχομεν Δημοτικὰς καὶ Κοινοτικὰς Ἀρχὰς καὶ αὐτοδιοίκησιν τοπικήν, περὶ ἧς ὑπάρχει πάνδημος ἡ ἀξίωσις, αἱ ζημίαι εἶνε μεγάλαι, καὶ δὲν δύνανται νὰ προσμετρηθῶσι πρὸς τὴν δῆθεν ἐπιτευχθησομένην διὰ τῆς ἀνασυντάξεως τῶν καταλόγων συνδιαλλαγὴν πρὸς τὸν ἀντίπαλον πολιτικὸν κόσμον. Δυστυχῶς πᾶσα τοιαύτη ἐλπὶς ἡμῶν εἶνε ματαία καὶ ἀτονοῦσι τὰ δίκαια τῆς Δημοκρατίας, διότι οἱανδήποτε παραχώρησιν καὶ ἂν κάμωμεν, ἀμέσως θὰ ζητηθῇ παρ' αὐτοῦ ἄλλη μεγαλειτέρα. Παράδειγμα εἶνε ἡ ἀξίωσις τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν ὅπως διαλυθῇ ἡ Συνέλευσις ὡς νόθος καὶ ἡ ἀξίωσις αὕτη προεβλήθη μόλις ἐδόθη ἀκρόασις εἰς τὰς περὶ καταλόγων ἀξιώσεις. Ἔχομεν δεδομένον

ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ ἀντιπάλου κόσμου, ἀποτελοῦσα κομματικὸν ἐλιγμόν, ἐγένετο ἐκ δειλίας, ἡ δὲ ἐντολὴ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ἐδόθη πανηγυρικῶς καὶ κατὰ τὰς ἐκλογὰς καὶ κατὰ τὸ Δημοψήφισμα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου τῶν ἐκλογῶν δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον συμβάσεως πρὸς οἱουσδήποτε παράγοντας. (Χειροκροτήματα). Ἡ Συνέλευσις ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ δώσῃ εἰς τὸ πολίτευμα τὴν παγίαν αὐτοῦ μορφὴν καὶ νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν παγίαν αὐτοῦ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος εἰς τὸ μέλλον ἡ διατάραξις τῆς ἡσυχίας τοῦ τόπου. Ἰσχυρίζεται ἡ ἀντίπαλος παράταξις ὅτι τὴν ἀνάγκην τῶν ἐκλογῶν ἐπιβάλλει ἡ ἀπόκτησις τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ. Ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὅλαι αἱ μεταπαναστατικαὶ Κυβερνήσεις ἐξησφάλισαν πλήρη καὶ ἀκώλυτον τὴν ἐξάσκησιν τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν ἐντὸς τῶν κειμένων νόμων, ὅπως δὲν ἔγινεν οὐδὲ εἰς τὸ μᾶλλον εὐνομούμενον Κράτος. Εἰς τὸ αἴσθημα τῆς μετριοπαθείας καὶ τῆς διαλλακτικότητος δὲν πρέπει νὰ ὑποτάξωμεν τὴν συνείδησιν ἡμῶν καὶ τὸ κῦρος τῆς ἐξουσίας ἡμῶν (χειροκροτήματα).

Ἀναλύων εἶτα τὰ τοῦ νομοσχεδίου, ἀμφιβάλλει ἂν ὁ λαὸς καλούμενος κατὰ τὸ νομοσχέδιον θὰ σπεύσῃ νὰ προσέλθῃ πρὸς ἐγγραφήν. Ὅλοι γνωρίζομεν πόσον ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶνε ἀπρόθυμος νὰ ὑποβάλληται εἰς τὰς διατυπώσεις τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου. Τὴν ἀπροθυμίαν δὲ ταύτην θὰ τὴν ἀντιμετωπίσωμεν τώρα ἐπηυξημένην, διότι τὸ ὀλιγώτερον, τὸ ὁποῖον σήμερον σκέπτεται ὁ Ἑλληνικὸς λαός,—ἀφωσιωμένος εἰς τὴν περισυλλογήν του— εἶνε αἱ ἐκλογαὶ καὶ οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι. Ἀλλ' ὁσοσδήποτε χρόνος καὶ ἂν δοθῇ δὲν θὰ κατορθωθῇ ποτε νὰ ἀνασυνταχθῶσιν οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι· οὔτε δὲ καὶ ἀνάγκη τοιαύτης τινὸς ἀνασυντάξεως ὑφίσταται. Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἠδύνατο νὰ διατάξῃ μόνον μίαν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, διὰ τοὺς θανόντας ἰδίως, οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ εἶνε ἐγγεγραμμένοι, οὐχὶ ὅμως καὶ τοῦτο κατὰ τὸν τρόπον τοῦ νομοσχεδίου, χωρὶς δηλαδὴ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ λαὸς νὰ προσέλθῃ, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τροπολογίαν του ἣν θέλει καταθέσει. Ἡ καταψήφισις, λέγει, τοῦ νομοσχεδίου εἶνε ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν Συνέλευσιν, ἡ ὁποία δεχομένη αὐτὸ παρέχει μίαν ἔμπρακτον ἀπόδειξιν εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀμφισβητοῦν τὸ κῦρος αὐτῆς. (παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι ἡ ἀξίωσις περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων ἐγένετο δεκτή, ὄχι δι' ἄλλον τινὰ λόγον, ἀλλὰ διότι προϊόντος τοῦ χρόνου, εἶχον εἰσχωρήσει εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους σφάλματα τῶν ὁποίων τὴν ἄρσιν εἴχομεν πάντα λόγον νὰ ἐπιζητήσωμεν, πρὸς ἄρσιν πάσης ἐκλογικῆς ἀτασθαλίας.

Οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ πολιτευταὶ ἀπεφάνθησαν πάντες ὑπὲρ τῆς γενικῆς ἀναπτυντάξεως, ἐλάχιστοι δὲ ὑπέρ τῆς μερικῆς ἀναθεωρήσεως. Οὕτω τὸ νομοσχέδιον συνετάχθη συμφώνως πρὸς τὴν ὁμοφώνως ἐκδηλωθεῖσαν γνώμην, ἵνα τεθῇ τέρμα εἰς πᾶσαν κατὰ τὸ μέλλον μεμψιμοιρίαν. Ὁ ἐπακριβὴς καθορισμὸς τοῦ χρόνου, ὅστις θέλει ἀποτιθῇ διὰ τὴν ἀναπύνταξιν, εἶνε δύσκολος, δὲν δύναται ὅμως ἀσφαλῶς νὰ εἶνε οὔτος ὀραχύτερος τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους. Διότι θὰ παραστῇ ἀνάγκη π.χ. ἐκδόσεως ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ ἡμίσεως πιστοποιητικῶν, ὅσοι εἶνε καὶ οἱ ἐκλογεῖς, μόνον δὲ διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν πιστοποιητικῶν τούτων θὰ ἀπαιτηθῇ μακρότατος χρόνος. Θὰ ἦτο βεβαίως εὐκταῖον, ὡς ὑπεστήριξεν ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος Σάμου, νὰ παρακάμψωμεν τὸν σκόπελον τοῦτον διότι θὰ ἀπαιτηθῇ ἓν ἔτος τοὐλάχιστον διὰ τὸ πρῶτον στάδιον τοῦ νομοσχεδίου, τὴν προσέλευσιν δηλαδὴ καὶ ἐγγραφήν, ἔπονται δὲ τὰ δύο ἄλλα στάδια τὸ τῆς ἐκτυπώσεως τῶν καταλόγων καὶ τὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐκλογικῶν βιβλιαρίων, τὰ ὁποῖα ἐπίσης θὰ ἀπαιτήσουν τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας. Τὸ ἕτερον προταθὲν σύστημα τῆς ἀπογραφῆς θέλει παρουσιάσῃ πλείστας δυσχερείας καὶ λόγῳ τῆς ἐλλείψεως εἰδικοῦ χάρτου, ὁ ὁποῖος θὰ ἀπαιτηθῇ, καὶ λόγῳ τῶν στρατιῶν τῶν ἀπογραφέων, οἵτινες θέλουσιν ἀπαιτηθῇ.

Ἐξ ὅλων τούτων, λέγει ἤχθη εἰς τὴν σκέψιν νὰ προτείνῃ τροπολογίαν ἡ ὁποία ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ νομοσχεδίου καθορίζει ἀντὶ τοῦ συστήματος τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτροπῶν, προκειμένου περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως, διάφορον τρόπον συγκροτήσεως τῶν ἐπιτροπῶν τούτων· δηλαδὴ προτείνει ὅπως, προκειμένου περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως, μία καὶ μόνη κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνηται. Ἡ κεντρικὴ αὕτη ἐπιτροπὴ θέλει ὑποβοηθεῖται εἰς τὸν ἔλεγχον ἀπὸ ἐνοριακὰς ὑποεπιτροπάς, αἵτινες θὰ ἔχωσι γνώμην ὅμως ἐντελῶς συμβουλευτικὴν καὶ τῶν ὁποίων ἔργον θὰ εἶνε ἡ συλλογὴ πληροφοριῶν κλπ. Καθορίζεται δὲ χρόνος τριῶν μηνῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων αἱ ἐπιτροπαὶ θὰ εἶνε ὑποχρεωμέναι νὰ ὑποβάλωσι τὰ πορίσματα αὐτῶν.

Τοιουτοτρόπως θὰ καταστῇ δυνατὸν ὥστε ἐντὸς ἓξ μηνῶν νὰ ἔχωμεν καταλόγους κατηρτισμένους τῇ συνεργασίᾳ ὅλων τῶν κομμάτων. Τοιαύτη, λέγει, εἶνε ἡ τροπολογία μου. Ἀλλὰ διατί τόσος γίνεται λόγος περὶ τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ἀφοῦ διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας ἀποσοβεῖται πᾶς κίνδυνος νοθείας; Εἶνε βεβαίως ἀληθὲς ὅτι

διὰ τῆς ἀναλογικῆς ἐξασφαλίζεται ὅσον ἔνεστι ἡ ἀνόθευτος διεξαγωγὴ τῶν ἐκλογῶν. Ἀλλὰ ἡ ἀναλογικὴ δυστυχῶς δὲν εἰσήχθη ἀκόμη παρ' ἡμῖν καὶ δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ προεξοφλήσωμεν τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως περὶ αὐτῆς. Ἐξ ἄλλου εἶνε ἀνάγκη νὰ περιφρουρηθῶσι καὶ αἱ δημοτικαὶ καὶ αἱ κοινοτικαὶ ἐκλογαί.

Τὰ δημοκρατικὰ κόμματα, λέγει, ἔδωκαν πανηγυρικὴν ἐπαγγελίαν, ὅτι τῶν ἐκλογῶν θέλει προηγηθῇ ἡ ἀνακάθαρσις τῶν καταλόγων. Ἔχομεν λοιπὸν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τηρήσωμεν τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην, ὅπως συμφωνήσωσιν οἱ λόγοι ἡμῶν πρὸς τὰς πράξεις ἡμῶν.

(-)Ἐὰν ἦτο ἀπὸ μέρους ἡμῶν, ἂν μὴ τι ἄλλο, ὄχι φρόνιμον νὰ περιιχάγωμεν τὴν χώραν ἡμῶν εἰς πλήρη ἠθικὴν ἀδυναμίαν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν νὰ ἀσκήσῃ τὴν πρωτίστην καὶ θεμελιώδη ἐκείνην λειτουργίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται καὶ ρυθμίζονται αἱ σχέσεις καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους.

Ἡ πρότασίς μου αὐτὸν ἔχει τὸν σκοπόν, νὰ ἄρῃ τὴν ἠθικὴν ταύτην ἀδυναμίαν. Τὸ κῦρος τῆς συνελεύσεως δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἐν ἀμφιβόλῳ. Προῆλθεν αὕτη ἐκ τῆς λαϊκῆς θελήσεως καὶ ἐκυρώθη διὰ δευτέραν φορὰν διὰ τοῦ πανηγυρικοῦ ἀποτελέσματος τοῦ δημοψηφίσματος. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα εἴτε αὐτοβούλως εἴτε συνεναίσει τῶν ἀντιπάλων μας νὰ καταστήσωμεν ἀδύνατον τὴν ἐκ νέου προσφυγὴν εἰς τὸ λαϊκὸν κριτήριον καὶ ἡ πρότασίς μου, ἐπαναλαμβάνω, εἰς τοῦτο τείνει: νὰ ἄρῃ πᾶν ἐμπόδιον πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς λαϊκῆς θελήσεως.

(-)Ἐὰν ἦμην δέ, κύριοι, εἰλικρινῶς, εὐτυχὴς, ἐὰν ἤθελεν ὑποδειχθῇ λύσις ἑτέρα, συντέμνουσα ἔτι μᾶλλον τὸν χρόνον τῆς ἀναθεωρήσεως.

Διακόπτεται ὥρᾳ 8.45' μ.μ. ἡ συνεδρίασις διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν 10 καὶ τέταρτον.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων».

Ὁ κ. ***Κ.Ρέντης*** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν καταλόγων, ἐρχόμενον ἤδη ὑπὸ συζήτησιν, ἔχει ἀπολέσει τὴν σημασίαν του. Ἡ ἀξίωσις τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως ἢ εἶνε βάσιμος, ὁπότε ἔπρεπε νὰ σπεύσωμεν εἰς τὴν ἀναθεώρησιν, ἢ δὲν εἶνε βάσιμος, ὁπότε ἔπρεπεν ἄνευ αὐτῶν νὰ προβῶμεν εἰς ἐκλογάς. Δεχθέντες τὴν πρώτην ἄποψιν, ὑπεβάλαμεν ἓν σχέδιον ἀναθεωρήσεως τῶν καταλόγων, τὸ ὁποῖον μένει ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐκκρεμές, παρέχον οὕτω τὸ δικαίωμα εἰς πάντας νὰ φρονοῦν καὶ πιστεύουν ὅτι ἐπελήφθημεν τῆς πρώτης εὐκαιρίας, ἵνα παρατείνωμεν

τὸν βίον τῆς παρούσης Συνελεύσεως. Καὶ ἐρχόμεθα νὰ συζητήσωμεν τὸ νομοσχέδιον, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ διὰ συλλαλητηρίων ἐπιζητοῦσι τὴν ἐπιτάχυνσιν τῶν ἐκλογῶν. Οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ σήμερον δὲν ζητοῦσιν ἀναθεώρησιν, ἀλλ' ἐκλογάς.

Ὡμολογήθη καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν προοδευτικῶν, ὅτι τὰ συντακτικὰ Σώματα ἀποτελοῦσι μίαν ἀνωμαλίαν καὶ ὅτι πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ τερματίζηται ὁ βίος των. Δὲν γνωρίζω δὲ κατὰ πόσον θὰ ἦτο δεδικαιολογημένη ἡ Συνέλευσις αὕτη νὰ μεταβληθῇ εἰς νομοθετικὸν Σῶμα, ἐπὶ τῇ δικαιολογίᾳ ὅτι μένει ἐκκρεμὴς νομοθετικὴ ἐργασία, ἡ ὁποία πρέπει νὰ συμπληρωθῇ. Διότι ὅλα τὰ ζητήματα, ὅλαι αἱ προτάσεις, αἵτινες ἐγένοντο εἰς αὐτήν, ὅπως ἡ περὶ Γερουσίας κλπ. ἀπερρίφθησαν.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** παρατηρεῖ ὅτι οὐδέποτε ὑπεστηρίχθη ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν δύναται νὰ ψηφίσῃ τὴν ἵδρυσιν τῆς Γερουσίας. Ὑπεστηρίχθη μόνον ὅτι δὲν δύναται νὰ διχοτομηθῇ ἡ Συνέλευσις, ἵνα ἐξ αὐτῆς ἀποτελεσθῇ ἡ Γερουσία.

Ὁ κ. ***Κ. Ρέντης*** καταλήγων λέγει ὅτι ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνάγκης ἡ Συνέλευσις ἐτέθη ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν ὅτι χάριν παρελκύσεως καὶ χάριν παρατάσεως τοῦ βίου της διεξάγεται ἡ συζήτησις περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν καταλόγων.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** λέγει ὅτι, ἐφόσον ὑπεβλήθη ἡ τροπολογία περὶ ἀναθεωρήσεως, θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις μέχρι τῆς ἐκτυπώσεως τῆς τροπολογίας.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι τοὐναντίον ἐπιβάλλεται ἡ συνέχεια τῆς συζητήσεως, ἵνα ὑποβληθῶσιν αἱ διάφοραι τροπολογίαι, ὥστε νὰ ἔχῃ ταύτας ὑπ' ὄψιν ἡ Συνέλευσις κατὰ τὴν β' συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Α. Παπανάστασίου*** λέγει ὅτι ὑπάρχουν βεβαίως ἀνωμαλίαι εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους, ἀλλ' αἱ ἀνωμαλίαι αὐταὶ οὐδέποτε εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι εἶνε τοιαῦται, ὥστε αἱ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν διεξαγόμεναι ἐκλογαὶ νὰ μὴ ἐκφράζουν τὸ γνήσιον φρόνημα τοῦ λαοῦ. Εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτὴς ὅτι ἡ ὑποχώρησις ἀπέναντι τοῦ ἐξωκοινοβουλευτικοῦ κόσμου προδίδει ἀδυναμίαν, ἡ ὁποία σαλεύει αὐτὴν ταύτην τὴν Δ' μοκρατίαν. Εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ὑπάρχει μία παρεξήγησις τῆς θέσεως ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τὴν Ἀρχὴν ὡς δικτατορία· θέλομεν νὰ ἀκούωμεν καὶ νὰ ἱκανοποιῶμεν τὰς ἀξιώσεις τῶν πολιτῶν, ἐφόσον ὑποβάλλονται νομιμοφρόνως. Ἴσως τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε τὸ μόνον, διὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ ἦλθον

εἰς συνεννόησιν μὲ τὴν δημοκρατικὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλ' ἡ πολιτικὴ κατάστασις, ὡς ἔχει δημιουργηθῇ μετὰ τὴν ἀποχὴν ὡρισμένων κομμάτων ἐκ τῶν ἐκλογῶν, ἀποτελεῖ ἀνωμαλίαν, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τερματισθῇ τὸ ταχύτερον. Οὐδεὶς ὑποστηρίζει βεβαίως ὅτι πρέπει νὰ καθυποτάξωμεν καὶ νὰ παρίδωμεν τὰ μεγαλείτερα συμφέροντα τῆς Δημοκρατίας. Ἀποτελεῖ μίαν οἰκτρὰν πλάνην τὸ νὰ φανταζώμεθα ὅτι ἑκατοντάδες χιλιάδες πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν συμφωνοῦν μαζύ μας, εἶνε κακῆς πίστεως καὶ ἔχουν προθέσεις δολίας. Ἀπέναντι τῶν τοιούτων πολιτῶν πρέπει ἀρά γε νὰ φανῶμεν ἀδιάφοροι, ἢ πρέπει νὰ ἀκούσωμεν αὐτοὺς καὶ νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὰς δικαίας των ἀξιώσεις; Ἐνθυμεῖσθε ὅτι πρὸ τῆς ἐνεργείας τοῦ Δημοψηφίσματος ἡ Κυβέρνησις ἐξεδήλωσε διαθέσεις πρὸς ἱκανοποίησιν εἰς μέγιστον βαθμὸν τοῦ ἐξωκοινοβουλευτικοῦ κόσμου, καὶ αἱ διαθέσεις ἐκεῖναι ἐξετιμήθησαν παρὰ τῶν ἀντιπάλων. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ὅτε παρεπιδημῶν ἐνταῦθα ξένος μᾶς ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐλαβεν ἐπιστολὰς ἐκ μέρους ἐξωκοινοβουλευτικῶν κατηγορούντων τὸ καθεστὼς ὡς τυραννικόν, ἔλαβον τὴν εὐκαιρίαν νὰ τοῦ εἴπω ὅτι ἂν ἀνεγίνωσκε τὰς ἐφημερίδας θὰ ἔβλεπεν ὁρίζομένην καθ' ἡμέραν καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ καθεστώς. Καὶ ὅμως, ἐὰν μετέβαινεν εἰς τὰς φυλακάς, δὲν θὰ ἔβλεπεν οὔτε ἕνα κρατούμενον διὰ πολιτικοὺς λόγους. Συνεχίζων εὑρίσκει μεγαλειτέραν τὴν προκληθεῖσαν ζημίαν ἐκ τῆς μὴ διενεργείας τῶν νομαρχιακῶν ἐκλογῶν.

Ἡ συγκρότησις τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων φρονεῖ ὅτι ἐπεβάλλετο νὰ γίνῃ ταχύτατα δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς ὑπὸ τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων ἢ ἀκόμη καὶ διὰ διορισμοῦ. Ἀντικρούων ἀκολούθως τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Σοφούλη λεχθέντα, λέγει ὅτι οὐδείς ποτε ὑπεστήριξεν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ συννοηθῶμεν μὲ τοὺς ἐξωκοινοβουλευτικοὺς διὰ τὸν τερματισμὸν τοῦ βίου τῆς Συνελεύσεως, εἶνε ὅμως γνωστὸν ὅτι ἡ μακρὰ παράτασις δημιουργεῖ ἀνωμαλίαν. Μόλον τοῦτο πρέπει νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἐστάλημεν ἐδῶ πρὸς ἐπιτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ λῆξαν τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως. Ἐὰν τὸ συντακτικὸν ἔργον δὲν ἔληξεν ἐντὸς τοῦ χρόνου κατὰ τὸν ὁποῖον ὑπελογίζομεν ὅτι θὰ περατωθῇ, τοῦτο ὀφείλεται ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία ἐδέχθη ὅπως ἡ Συνέλευσις διακόψῃ ἐπανειλημμένως τὰς ἐργασίας της ἐπὶ μακρόν. Πάντων ἡμῶν ἐπιθυμία εἶνε νὰ γίνουν τὸ ταχύτερον αἱ ἐκλογαί· ἀλλὰ πότε θὰ γίνουν αἱ ἐκλογαὶ αὐταί, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν τὴν ὁποίαν θὰ ἔχωμεν περὶ τῶν γενικωτέρων συμ-

φερόντων. Σχετικῶς πρὸς τὴν ἀνασύνταξιν τῶν καταλόγων, παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος σήμερον ζητεῖ τὴν ἄμεσον ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν, πιστεύων ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη ἄλλαξε διαθέσεις ἀπέναντί του.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι ἡ ἀντίληψίς του εἶνε ὅτι σήμερον ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος δέχεται καὶ τὴν ἁπλῆν ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων, λέγει ὅτι οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ δὲν παρητήθησαν τῆς ἀξιώσεως περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν καταλόγων.

Ὁ κ. **Γ. Βλάχος** λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος δὲν ζητεῖ τὴν ἀναλογικήν, πρέπει νὰ ὑποχωρήσωμεν καὶ εἰς τοῦτο.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει, ὅτι δὲν ὑποχωρεῖ παρὰ μόνον ὅταν ἀξιώσεις τις εἶνε δικαία. Προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἀναλογικῆς, ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, κηρυχθεὶς ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας, ἔτυχε τῆς πλειονοψίας. Ἡ ἀναλογικὴ ἀντιπροσωπεία καὶ μόνη καὶ τὰς νοθείας περιορίζει καὶ τὸν ἀμοιβαῖον ἔλεγχον μεταξὺ τῶν διαφόρων κομμάτων διευκολύνει. Συμφωνεῖ ὡς πρὸς τὸ λεχθὲν ὅτι αἱ ἀπαιτηθησόμεναι διατυπώσεις διὰ τὴν ἀνατύνταξιν τῶν καταλόγων θὰ ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δυσχέρειαν μεγάλου ἀριθμοῦ ἐκλογέων νὰ προστέλθουν πρὸς ἐγγραφήν. Διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ σκέψις πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κακοῦ τούτου. Ἐκεῖνο κυρίως τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει, εἶνε ἡ διαγραφὴ τῶν θανόντων καὶ τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς δήμους. Ἐὰν τοῦτο κατωρθοῦτο, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι ἀπεκτήσαμεν καλοὺς καταλόγους. Τὸ τοιοῦτο φρονεῖ ὅτι θὰ ἐπετυγχάνετο διὰ τῆς ἀπογραφῆς.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀνασύνταξις, ἀλλ' ἀναθεώρησις.

Ὁ κ. **Α. Παππαναστασίου** τονίζει ὅτι ἀκριβῶς κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς δι' ἀπογραφῆς ἀναθεωρήσεως, ἀναπτύσσει δὲ τὸν τρόπον τῆς διὰ δελτίων διενεργηθησομένης τοιαύτης ἀπογραφῆς. Τὸν τοιοῦτον τρόπον θεωρεῖ τὸν ἀσφαλέστερον πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἀπαιτηθῇ, ὑπολογίζει τρεῖς μῆνας διὰ τὴν διενέργειαν ὅλης τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας, ὥστε μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν τριῶν τούτων μηνῶν νὰ διενεργηθῇ ἡ ἀπογραφή. Ὑπολογίζει ὡσαύτως δύο μῆνας διὰ τὸν παραλληλισμὸν τῶν δελτίων, δύο μῆνας διὰ τὴν σύνταξιν τῶν καταλόγων τῶν διαγραπτέων, τὸ ὅλον ἓν ἔτος διὰ τὴν τελικὴν

ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἔκδοσιν τῶν νέων ἐκλογικῶν καταλόγων. Ἐὰν βέβαια παραστῇ ἀνάγκη ἐκλογῶν, αἱ ἐκλογαὶ αὐταὶ θὰ διενεργηθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχόντων καταλόγων, πάντοτε ὅμως ἡ ἐργασία ἡ ὁποία θὰ γίνῃ θὰ εἶνε χρησιμωτάτη. Ὡς πρὸς τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Καφαντάρη φρονεῖ ὅτι αὕτη δὲν θὰ ἀπαιτήσῃ χρόνον βραχύτερον καὶ ὅτι ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι τοιούτου εἴδους ἀναθεωρήσεις παραμένουν ἀτελεσφόρητοι. Οἱονδήποτε ὅμως σύστημα καὶ ἂν γίνῃ δεκτόν, οὐδὲν ἀποτέλεσμα θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχωμεν, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν θελήσῃ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν ταύτην. Ὅλαι αἱ κατηγορίαι, αἱ ἐξαγγελόμεναι κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, εἶνε ἀπολύτως βάσιμοι. Ἔχομεν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν, εἶνε καθῆκον τιμῆς δι' ἡμᾶς νὰ δείξωμεν ὅτι ἡμεῖς πρῶτοι ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἴμεθα διαλλακτικοὶ καὶ νὰ στερεώσωμεν τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς ἰσότητος.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης.** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι συζήτησις μακρὰ διὰ τὴν συμφιλιωτικὴν πολιτικὴν ἐγένετο ἐφ' ὅλων τῶν Δημοκρατικῶν Κυβερνήσεων. Καὶ ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι ἡ συμφιλιωτικὴ πολιτικὴ ἦτο μία ἐθνικὴ ἀνάγκη. Ἀλλ' ἡ συμφιλιωτικὴ πολιτική, διὰ νὰ μὴ εἶνε βλαβερά, πρέπει νὰ περιορίζηται ἐντὸς ὁρίων. Αἱ ἀξιώσεις βεβαίως τῶν λαϊκῶν ὁμάδων εἶνε σεβασταί. Ὤφελε νὰ γίνῃ σεβαστὴ ἡ ἀξιωσις τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν καταλόγων, ἐφ' ὅσον ἐξεπροσώπει λαϊκὴν ἀξίωσιν. Ὁπωσδήποτε ὅμως δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ αὕτη μετὰ διαπραγματεύσεων πρὸς τοὺς ἀντιπάλους. Ἔπρεπεν ἐπίσης νὰ μὴ ματαιωθοῦν αἱ Δημοτικαί, Κοινοτικαὶ καὶ Νομαρχιακαὶ ἐκλογαὶ εἰς τρόπον, ὥστε διὰ τῆς ἐκδημοκρατοποιήσεως τῆς Διοικήσεως νὰ ἐννοήσῃ πράγματι ὁ λαὸς ὅτι ἐπῆλθε μεταβολή. Δὲν ὤφειλον νὰ ματαιωθοῦν αἱ Δημοτικαὶ ἐκλογαὶ οὐδὲ ἔπρεπε νὰ ἀποφασισθῇ ἀνασύνταξις μὲ διαπραγματεύσεις πρὸς τοὺς ἐξωκοινοβουλευτικούς. Αὐτὴ ἦτο ἡ ἡμετέρα γνώμη. Ἀλλὰ πρὸ τῆς γενικῆς ἐπιθυμίας τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ἠναγκάσθημεν νὰ συγκατατεθῶμεν νὰ ἐπέλθουν συνεννοήσεις καὶ καταρτισθῇ τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον. Ἠκούσατε περὶ αὐτοῦ ποία μακρὰ διαδικασία θὰ καθιερωθῇ καὶ ποία παρέλκυσις καὶ χρονοτριβὴ καὶ ποία φορτικὴ ἀπασχόλησις τοῦ λαοῦ εἰς τρόπον, ὥστε τὸ σύστημα τὸ συζητούμενον νὰ παρουσιάζηται, ἂν μὴ ἀνεφάρμοστον, πάντως ὅμως ἀπαιτοῦν μακροχρόνιον ἐφαρμογήν. Ἡ βραδύτης τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου ἐκ μέρους τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων ἐπῆλθε, διότι ἤθελον οὗτοι νὰ διεξονυχίσωσι μετὰ τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν πᾶσαν λεπτομέρειαν, διὸ καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ κατηγορηθῶμεν ὅτι θέλομεν νὰ παρατείνωμεν τὸν βίον τῆς Συνελεύσεως, τὸν ὁποῖον μόνον ψηφίζοντες τὸ νομοσχέδιον ἠδυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ παρατείνωμεν.

Ἐξακολουθῶν, λέγει ὅτι ἅπασαι αἱ Κυβερνήσεις ἐτήρησαν τὸ ἐσφαλμένον σύστημα τῆς συνεννοήσεως μὲ τοὺς ἐξωκοινοβουλευτικούς. Εἴμεθα λέγει σύμφωνοι ὅπως ἀκούωνται ὅλαι αἱ ἀξιώσεις τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ διὰ καθαρῶς κυβερνητικὰ ἔργα δὲν πρέπει νὰ ἐρωτῶμεν τοὺς ἐξωκοινοβουλευτικούς, ἐφ' ὅσον ἔχομεν τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν ἐντολὴν τῆς μεγάλης πλειονοψηφίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Διὰ τῶν συνεννοήσεων καὶ τῶν διαπραγματεύσεων εἰσαγόμεθα εἰς λαβύρινθον, ἐξ οὗ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν σῶον καὶ ἀβλαβὲς τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα.

Ἀναπτύσσων τὰ τοῦ νομοσχεδίου, φρονεῖ ὅτι τοῦτο πολὺ βραδέως θὰ δώσῃ τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα, καὶ διὰ τοῦτο ὑποβάλλει ψήφισμα «περὶ τακτικῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων», ἤτις ἤδη ἐνεργεῖται ἐγγραφομένων καὶ τῶν μὴ ἐγγραφέντων, εἰσέτι προσφύγων, ὡς ἀφιχθέντων μετὰ τὴν σύνταξιν τῶν καταλόγων.

Ὁ κ. **Ν. Κοντολέων** παρακαλεῖ νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ τῶν ἁρμοδίων κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** ἐρωτᾷ ἂν ἤρχισε πράγματι ἡ ἐγγραφὴ τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι ἤδη καταρτίζεται τὸ προσωπικὸν καὶ διέταξε τὴν ἐπίσπευσιν πάσης ἐργασίας διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐνέργεια τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν.

Ἤδη διὰ τῆς ὑποβληθείσης τροπολογίας ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, μεταβάλλονται αἱ διατάξεις. Μετὰ τὴν μελέτην αὐτῆς θὰ ὑποβληθῇ τροπολογημένον τοῦτο, ὁπότε θὰ ἐκδηλώσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰς γνώμας της.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς**, σχετικῶς μὲ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Καφαντάρη, λέγει ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς νομοσχέδιον, ἐφ' ὅσον στηρίζεται εἰς ἀναθεώρησιν τῶν καταλόγων, ἐνῶ τὸ νομοσχέδιον ἔχει βάσιν τὴν ἀνασύνταξιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων. Ἡ ἀνασύνταξις ἔχει βάσιν τὴν κατάργησιν τῶν καταλόγων, ἐνῶ ἡ ἀναθεώρησις τὴν διατήρησιν τῶν καταλόγων καὶ τὴν συμπλήρωσίν των. Διὰ νὰ ἐξυδετερωθοῦν τὰ σφάλματα τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, καὶ τῶν ἐντὸς καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς Συνελεύσεως, ὀφείλουν, ἔστω καὶ ἀργά, νὰ σκεφθοῦν περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων. Καταλήγων προτείνει ὅπως ληφθοῦν μέτρα περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν καταλόγων, μὴ συζητουμένων τῶν ὑποβεβλημένων μέτρων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός), λέγει ὅτι ἡ ἀνασύνταξις τῶν καταλόγων δύναται νὰ γίνῃ, ἀπαιτεῖ ὅμως χρόνον καὶ ἐπάρκειαν ὑπηρεσιῶν. Ἐξακολουθῶν ἐκθέτει ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς γεννήσεως τοῦ ζητήματος τῶν καταλόγων καὶ τῶν γενομένων συνεννοήσεων καὶ συσκέψεων, καθ' ἃς ἐδήλωσε πάντοτε ὅτι ἡ γνώμη τῶν ζητούντων τὴν ἀνασύνταξιν καὶ τοῦ δυνατοῦ αὐτῆς ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος, δὲν ἦτο πραγματοποιήσιμος ἐν μακρῷ χρονικῷ διαστήματι.

Ὡς πρὸς τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἐξωκοινοβουλευτικοῦ κόσμου ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἔδειξε πλήρη διαλλακτικότητα, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ προέλθῃ εἰς καμμίαν συμφωνίαν. Τιοθετήθη ἡ ἡ ἐξέτασις τῆς προτάσεως περὶ διορθώσεως τῶν καταλόγων, ἣν προέβαλεν ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος, ἀφοῦ καὶ σεβαστὴ μερὶς ἐντὸς τοῦ κοινοβουλίου τὴν υἱοθέτησεν. Ἀλλ' ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος ζητεῖ τὴν διάλυσιν τῆς Συνελεύσεως, ἐπιφυλάσσων ἔνστασιν ἀκυρότητος αὐτῶν, ἂν τυχὸν δὲν εἶνε ἀρεστὰ αὐτῷ τὰ ἀποτελέσματα. Μετὰ τὰς γενομένας μετὰ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ἁρμοδίων συσκέψεις ὑπεβλήθη τὸ νομοσχέδιον, διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ψηφίσεως τοῦ ὁποίου πταίει ἡ μὲ τὴν πρόοδον τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος ἀποκρυσταλλουμένη βαθμηδὸν γνώμη καὶ πεποίθησις ὅτι ἡ ἀνασύνταξις θέλει ἀπαιτήσει πολὺν χρόνον.

Ἐξετάζων εἶτα τὸ ζήτημα τῶν ψευδῶν ἐγγραφῶν, λέγει ὅτι τοῦτο ἔχει ἀξίαν εἰς τὰ μεγάλα διαμερίσματα καὶ ὄχι εἰς τὰ μικρά, ἅτινα καὶ ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ Κράτους.

Ἀλλ' ἀσχέτως πρὸς τὴν ἀνασύντάξιν τῶν καταλόγων, παραλλήλως δύνανται νὰ συζητηθοῦν καὶ ἄλλα μέτρα, ὡς τὰ προταθέντα ὑπὸ τῶν κ. κ. Γ. Καφαντάρη καὶ Α. Παπαναστασίου, ἀνακαθαίροντα προσωρινῶς τοὺς καταλόγους.

Κατὰ συνέπειαν συμφωνεῖ ὅπως τὸ νομοσχέδιον ψηφισθῇ ἀπόψε, νὰ ἐπακολουθήσῃ δὲ ἡ μελέτη τῶν τροπολογιῶν καὶ ἄλλων γνωμῶν, μεθὸ νὰ ἀποκρυσταλλωθῇ κατὰ τὴν β' συζήτησιν σύστημα καὶ ριζικῆς ἀνασυντάξεως καὶ προσωρινῆς ἀναθεωρήσεως. Ἂν παρίσταται ἀνάγκη τῶν Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν ἐκλογῶν, δύνανται νὰ γίνουν αὗται, ἐφόσον μάλιστα τηροῦνται ἐνισχύῃ οἱ παλαιοὶ κατάλογοι καὶ ἐφόσον ἔτι δὲν ἔχουν ἀνασυνταχθῇ ἢ ἀνακαθαρθῇ. Καταλήγων συνιστᾷ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, ἐπιφυλασσομένης τῆς Συνελεύσεως νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν τροπολογιῶν κατὰ τὴν β' συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Κ. Φίλανδρος*** λέγει ὅτι ὁ προσφυγικὸς κόσμος εὔχεται νὰ γίνῃ ὅπως ἐγίνετο πρὸ πολλοῦ ἡ ἀναθεώρησις τῶν

ἐκλογικῶν καταλόγων, διὰ νὰ παύσῃ ἡ ῥαδιουργία τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν διὰ τὰς προσφυγικὰς ψήφους.

Ὁ κ. ***Στ. Γονατᾶς*** προτείνει ὅπως τὸ σύστημα τῆς ἐπαληθεύσεως, τὸ τηρούμενον εἰς τὸ Στράτευμα καὶ γινόμενον διὰ γενικῆς προσκλήσεως, ἐφαρμοσθῇ ἀναλόγως καὶ διὰ τὴν ἐπαλήθευσιν τῶν ἐκλογέων ὅπως ἐμφανισθοῦν.

Κηρύσσεται εἶτα περατωμένη ἡ συζήτησις.

Γίνεται δεκτὸν διὰ ἀναστάσεως εἰς α' συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἀνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων».

Γίνεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

Περὶ συστάσεως Συμβουλίου πρὸς ἐπαναφορὰν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ ἀξιωματικῶν καὶ ἀρχιελευστῶν ἀπομακρυνθέντων ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920.

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν ἵνα ἐφάπαξ καὶ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἀναθεωρήσῃ ὑποθέσεις ἀπομακρυνθέντων ὁπωσδήποτε ἢ παραιτηθέντων ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1920 μέχρι σήμερον ἀπὸ τὰς τάξεις τοῦ Π. Ναυτικοῦ ἀξιωματικῶν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πλοιάρχου καὶ κάτω καὶ ἀρχιελευστῶν ἐν γένει, κελευστῶν καὶ ὑποκελευστῶν καὶ τῶν τούτοις ἐξομοιουμένων, ἐκτὸς τῶν τεθέντων εἰς ἀποστρατείαν λόγῳ ὁρίου ἡλικίας καὶ εἰς ἀπόταξιν ἢ ἀπόλυσιν κατόπιν γνωμοδοτήσεως ἀνακριτικῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀναθεώρησις γενήσεται διὰ πενταμελοῦς συμβουλίου συγκροτουμένου ἐξ ἑνὸς γενικοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ τεσσάρων πλοιάρχων ἐν ἐνεργείᾳ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, δυναμένου τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἐν δεδικαιολογημένῳ κωλύματι νὰ ἀντικαταστήσῃ μέλος δι' αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἀποφάσεως, ἐπαφιεμένου τοῦ δικαιώματος τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν.

Ἐὰν ὁ ὑπὸ κρίσιν ἀξιωματικὸς ἐτύγχανεν ἀρχαιότερος μέλους τινὸς τοῦ Συμβουλίου, ὁπότε ἦτο εἰς ἐνέργειαν, τὸ μέλος ἢ τὰ μέλη δὲν λαμβάνουσι μέρος εἰς τὸ Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ ἑνὸς ἢ δύο γενικῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν. Ἐν ἰσοψηφίᾳ ὑπερτερεῖ ἡ ψῆφος τοῦ Ὑπουργοῦ ὡς προέδρου.

Ἄρθρον 3.

Πάντες ὅσοι ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ ἀναφερόμενοι ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν τοῦ Π. Ναυτικοῦ ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, δέον νὰ ὑποβάλωσιν αἴτησιν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν (Διεύθυνσιν Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας), ἄλλως δὲν θέλουσι κριθῆ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Συμβούλιον δέον νὰ γνωμοδοτήσῃ ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὁ δὲ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν θέλει ἀποφασίσει ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 ὁρι-ζομένης προθεσμίας, προκαλῶν τὰ οἰκεῖα διατάγματα.

Ἄρθρον 5.

Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀνακληθησόμενοι εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν θεωροῦνται ὡς μηδέποτε ἀπο-μακρυνθέντες τοῦ Π. Ναυτικοῦ, ἀποκαθίστανται δὲ εἰς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτῶν, τοῦ χρόνου, καθ' ὃν διετέλεσαν ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας, θεωρουμένου ὡς χρόνου ὑπηρεσίας ἄνευ ἀπο-δοχῶν.

Ἄρθρον 6.

Αἱ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου γνωμοδοτήσεις θέλουσι γίνει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βαθμοῦ ὃν ἔφερον οἱ κριθησόμενοι πρὸ τῆς ἀπο-μακρύνσεως αὐτῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 22 Νοεμβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ συγκροτήσεως πενταμελοῦς Συμβουλίου διὰ τὴν ἐν τῷ Ναυτικῷ ἐπαναφορὰν ἀξιωματι-κῶν κτλ. ἀπομακρυνθέντων τοῦ Ναυτικοῦ, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1923 Ν. Δ. «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 22 Νοεμβρίου 1923 Ν. Δ. κτλ.», ἦτο καὶ εἶνε ὅτι αἱ γνωμοδοτήσεις τοῦ Συμβουλίου δὲν εἶνε ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν, πᾶσαι δὲ τοιαῦται μὴ κυ-ρωθεῖσαι μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν θεωροῦνται ἄκυροι καὶ ὡς μὴ γενόμεναι.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου· «Περὶ βαθμολογίας κατατάξεως, ἐκπαιδεύσεως καὶ προσόντων προαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν μηχανικοῦ τοῦ Π. Ναυτι-κοῦ» ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** παρακαλεῖ ὅπως ἡ συζήτησις ἀναβληθῇ, ἐφόσον δὲν συνεζητήθη κατὰ

τὴν α' συζήτησιν, δὲν γνωρίζει δὲ ἡ Συνέλευσις καὶ πόσας δαπάνας δημιουργεῖ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) λέγει, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐμελετήθη ἀπὸ τὸ Γενικὸν Λογιστήριον, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς δημιουργουμένας δι' αὐτοῦ δαπάνας.

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** συνεχίζων παρακαλεῖ ὅπως ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου καὶ ἡ ἀφορῶσα τὴν στολὴν τῶν μηχανικῶν ἀξιωματικῶν τροποποιηθῶσιν.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν** δέχεται τὴν τροπο-λογίαν ταύτην.

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** προτείνει ὡσαύτως τὴν διαγρα-φὴν τοῦ ἐδαφίου, καθ' ὃ οἱ ἀρχικελευσταὶ μηχανικοὶ δύνανται μετὰ εἰκοσιπενταετῆ ὑπηρεσίαν νὰ ἀποστρατευθῶσι, λαμβά-νοντες σύνταξιν ὑποπλοιάρχου μηχανικοῦ.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς** δέχεται καὶ τὴν τροπολογίαν αὐτήν.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτά, ὡς ἐτροποποιή-θησαν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, τὰ ἄρθρα 40, 43 καὶ 44, γενο-μένης ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου δεκτῆς τροπολογίας τοῦ κ. **Κ. Βούλγαρη**.

Γίνεται μετὰ ταῦτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτη-σιν τὸ νομοσχέδιον ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπι-ψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου. «Περὶ ἐνοικιοστα-σίου βοσκῶν» ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** προτείνει ὅπως διὰ τὰ ἐκδι-καθέντα αἴρεται ἐξ ὁλοκλήρου τὸ ἐνοικιοστάσιον τῶν βο-σκῶν, ἀμέσως μέν, ἐφόσον δὲν ὑπάρχουσιν ἐντὸς αὐτῶν τὰ ποί-μνια, εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς κτηνοτροφικῆς περιόδου, ἐφόσον ὑπάρχουσιν ἐντὸς τῶν λειβαδίων τὰ ποίμνια.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τοῦτο ἐγένετο δεκτόν.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** προτείνει τὴν παντελῆ ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν βοσκῶν, ἀναφέρει δὲ διάφορα παραδείγ-ματα εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀνάγκης τῆς ἄρσεως ταύτης. Ἐξακο-λουθῶν ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τοὺς λόγους τοὺς συνηγο-ροῦντας ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τοῦ λειβαδοστασίου καὶ ὑπομιμνήσκει ὅτι ὑπάρχει πρότασις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ 140 βουλευτῶν ζητούντων τὴν ἄρσιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** νομίζει ὅτι πρέπει νὰ μὴ ληφθῇ ἀπόψε ὁριστικὴ ἀπόφασις καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας περὶ τῆς τύχης τῶν ποιμνίων ἐκεί-νων, τὰ ὁποῖα βόσκουν εἰς λειβάδια ἀγροκτημάτων περιελ-θόντων εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς προτείνει δὲ ὅπως διὰ το-

πικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιτρέπηται ἡ σύμπτυξις καὶ τοποθέτησις ποιμνίων εἰς λειβάδια ἔχοντα διαθεσίμους βοσκάς.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἐκθέτει τὰ μέτρα, ἅτινα πρόκειται νὰ ληφθοῦν ὑπὲρ τῆς κτηνοτροφίας.

Μεθό, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, ἀναβάλλεται ἡ περαιτέρω συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου.

Γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «Περὶ βελτιώσεως θέσεως ἀναπήρων καὶ ἀνικάνων ὑπαξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἀστυφυλακῆς καταστάντων τοιούτων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διατεταγμένης ὑπηρεσίας ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἐν πολέμῳ». ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2588 τῆς 27 Ἀπριλίου 1921 «περὶ προσόντων προβιβασμοῦ ὑπαξιωματικῶν τοῦ τε ἐνεργοῦ καὶ ἐφέδρου στρατοῦ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ» μετὰ τοῦ ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ Διατάγματος, ὡς καὶ αἱ ταῦται τοῦ νόμου 2770 τῆς 21 Μαΐου 1922 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 680» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 911 «περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν παθόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ» ἰσχύουσι καὶ διὰ πάντας τοὺς ἐν τῷ Σώματι τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀστυφυλακῆς ὑπηρετήσαντας καὶ ὑπηρετοῦντας ὑπαξιωματικοὺς αὐτῶν, τοὺς καταστάντας ἀναπήρους ἢ ἀνικάνους διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν μόνον συνεπείᾳ τραυμάτων, ἅτινα ἔλαβον ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ, εἴτε ἐν καιρῷ εἰρήνης εἴτε ἐν καιρῷ πολέμου κρινομένους οὕτω ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Αἱ διατάξεις αὗται λογισθήσονται ἐφαρμοστέαι διὰ τοὺς ἐν λόγῳ ὑπαξιωματικοὺς ἀπὸ τῆς αὐτῆς χρονολογίας, καθ' ἣν ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ, δηλαδὴ ἀνοδρομικῶς τηρουμένων τῶν συμπαρομαρτούντων νομίμων τύπων, ἀλλ' ἄνευ προσκτήσεως δικαιώματος αὐτοῖς ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 2.

Οἱ οὕτω προαγόμενοι ὑπαξιωματικοὶ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυφυλακῆς καὶ κρινόμενοι ἀνάπηροι ἢ ἀνάπηροι ἢ ἀνίκανοι ἀποστρατευόμενοι δὲ ἀκολούθως, θὰ ἀπολαύσωσι τῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 31 Μαρτίου 1923 προβλεπομένης συντάξεως μεθ' ἁπασῶν τῶν συναφῶν ταύτῃ συμπληρώσεων καὶ μεταρρυθμίσεων ὡς καὶ τῶν σχετικῶν μεταβατικῶν διατάξεων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος θέλει ἀρχίσει ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καταχωρίσεως καὶ δημοσιεύσεώς του».

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας», κατ' ἀρχήν.

Περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1923 περὶ συστάσεως Ἰατρικῶν συλλόγων», κατ' ἀρχήν.

Περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Λεοντάριῳ ἱεροῦ ναοῦ ὁ «Ἅγιος Γεράσιμος» καὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 3225», κατ' ἀρχήν.

Περὶ τρόπου πληρωμῆς χρηματικῶν ποινῶν διὰ παρανόμους πωλήσεις πλοίων», κατ' ἀρχήν.

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 353 τοῦ 1901 νόμου περὶ ὁριστικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου Κρήτης», κατ' ἀρχήν.

Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ αὐξήσεως τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Δημοσίου χορηγητέων γεωργικῶν δανείων πρὸς πρόσφυγας ἀπὸ δραχ. 100 ἑκατ. εἰς δραχ. 150 ἑκατ.», κατ' ἀρχήν.

Περὶ ἀνακλήσεως πληρεξουσιότητος», κατ' ἀρχήν.

Περὶ ἀπολύσεως τῶν ἐκ τῶν ξένων στρατῶν προερχομένων ἀξιωματικῶν καὶ καταταγέντων ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στρατῷ ὡς ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀπονομῆς εἰς αὐτοὺς συντάξεως», κατ' ἀρχήν.

Περὶ ἀποδοχῶν τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων», κατ' ἀρχήν.

Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν περὶ τῶν ἰσχυόντων περὶ τοῦ ἐν Ἀθήνησι Πανεπιστημίου νόμων», εἰς α' συζήτησιν.

Περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῆς ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως», εἰς α' συζήτησιν.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων», εἰς α' συζήτησιν.

Ἡ ***Συνέλευσις*** δέχεται μετὰ τοῦτο, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, ὅπως πάντα τὰ κατ' ἀρχὴν ψηφισθέντα νομοσχέδια παραπεμφθῶσιν εἰς τὰς ἁρμοδίους ἐπιτροπάς, εἰς ἃς τάσσεται προθεσμία πενθήμερος πρὸς ὑποβολὴν τῶν ἐκθέσεών των.

Ὁ κ. ***Ι. Μαρματάκης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων», μεθὸ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως

λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 2ᾳ πρωϊνῇ διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΠΖ'

τῆς 20 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ι. Τσίρου**

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κύμης παρακαλεῖ ὅπως προστατευθῶσι τὰ συμφέροντα τοῦ λιμένος Κύμης.

Ὁ Ἐμπορικὸς Εἰσαγωγικὸς Σύλλογος Πύργου παρακαλεῖ ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου.

Ὁ Σύνδεσμος σμυριδωρυκτῶν Νάξου εὐχαριστεῖ τὴν Συνέλευσιν διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προτάσεως τοῦ κ. Προμπονᾶ, ἐξυπηρετούσης τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου των.

Ἡ ἐπιτροπὴ συλλογῆς ἐράνων πρὸς ἵδρυσιν σανατορίων ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ Κρατικῆς ἐνισχύσεως διὰ τὴν ἀνέγερσιν Σανατορίου ἐπὶ τῆς Πάρνηθος.

Ὁ Δικαστικὸς Σύνδεσμος Θράκης αἰτεῖται τὴν βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Οἱ κ. κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τῶν ἁρμοδίων δικαστηρίων πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος, μεταξὺ Ἑλλήνων ὑπηκόων διαφορῶν καὶ ἄλλων συναφῶν θεμάτων».

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμου·

1) «Περὶ τῆς δικδικασίας πρὸς ἀπονομὴν χάριτος εἰς καταδίκους»·

2) «Περὶ τῆς διαδικασίας τοῦ διαζυγίου καὶ τῶν ἐφαρμοστέων κανόνων ἰδιωτικοῦ διεθνοῦς δικαίου»·

3) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2430 «περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τοῦ νόμου»·

4) «Περὶ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ συμβατικοῦ τόκου, τοῦ τόκου ὑπερημερίας καὶ τοῦ νομίμου τόκου».

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 232 τοῦ 1914 περὶ τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ».

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Σ)βρίου 1924 Ν. Δ. περὶ ἀνεγέρσεως καὶ ἐπισκευῆς σχολικῶν κτιρίων ἐν ταῖς Ν. Χώρας τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως αὐτοῦ».

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συναινέσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται **κατεπείγον.**

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

— **Δ. Κατσίνας** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας».

— **Κ. Φίλανδρος, Σπ. Θεοδωρόπουλος, Ἀχ. Παπαδάτος, Φ. Μανουηλίδης** καὶ λοιποί, περὶ τοὺς εἴκοσιν, τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων».

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Ι. Πασσαλίδης** ἐρωτᾷ διότι ἡ Κυβέρνησις ἐγκατέλιπε καὶ πάλιν τὸ προσφυγικὸν ζήτημα καὶ ζητεῖ περὶ τούτου πληροφορίας παρά τε τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Συνελεύσεως, συνιστῶν ὅπως ἡ Κυβέρνησις συμμορφουμένη πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, συνεχίσῃ τὴν συζήτησιν τοῦ προσφυγικοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι ἔχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν ἠσχολήθη ἡ Συνέλευσις κατὰ τὸ ἄλλο τμῆμα τῶν ἐργασιῶν της, ἔχει λήξει. Τοῦτο ἐξηγεῖται καὶ ἐκ τῶν νέων ἐπερωτήσεων, αἵτινες ὑπεβλήθησαν διὰ τὸ προσφυγικόν, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, οὐδεὶς ἐζήτησε συνέχισιν τῆς προσφυγικῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** παρατηρεῖ ὅτι αἱ ἐπερωτήσεις, ἃς ἐμνημόνευσεν ὁ κ. Ὑπουργός, ἀφορῶσιν εἰς ὡρισμένα σημεῖα τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, παρακαλεῖ δ' ἐν τέλει τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν σχετικῶς μὲ τὴν ἐνεστῶσαν τύχην τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι, ὅταν

συζητηθῶσιν αἱ σχετικαὶ μὲ τὸ προσφυγικὸν ἐπερωτήσεις, θὰ δώσῃ ἡ Κυβέρνησις πᾶσαν σχετικὴν πληροφορίαν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου**, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑπεξέφυγε τὰς περὶ προσφυγικῶν ζητημάτων ὑποχρεώσεις της, ὧν ὑπεσχέθη τὴν λύσιν μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου. Πρὸ πάσης, λέγει, ἐπερωτήσεως ὤφειλεν ἡ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ δηλώσεις περὶ τοῦ προσφυγικοῦ.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** ἀντικρούει τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, φρονεῖ δ' ὅτι δὲν ἔλεξεν ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις. Ὑπομιμνήσκει πῶς ἔλαβε χώραν ἡ δήλωσις τῶν προσφύγων πλουσίων, κατὰ τὴν προτελευταίαν πρὸ τῆς διακοπῆς συνεδρίασιν, καὶ προσθέτει ὅτι τὰ Ν. Διατάγματα, ἅτινα ἐξουσιοδότησεν ἡ Συνέλευσις τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐκδώσῃ, ἀφορῶσιν ἐλάχιστον μόνον μέρος τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Ἡ δυσφορία διὰ τὴν ἐκκρεμότητα αὐτοῦ ἐπιτείνεται καὶ δὲν βλέπει διὰ τίνα λόγον δὲν πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς ἀνακοινώσεις περὶ τοῦ ὅλου προσφυγικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι ἡ συζήτησις θὰ γίνῃ κανονικῶς, ἐκτὸς ἂν ἔχει ἀντίθετον γνώμην ἡ Συνέλευσις.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἀντικρούει τὴν ἀντίληψιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι ἔχει τερματισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ. Εἶχε, λέγει, ἡ Κυβέρνησις τὴν ὑποχρέωσιν νὰ λογοδοτήσῃ δι' ὅσα ἐλέχθησαν διὰ τὸ προσφυγικόν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι ὡς ἐκ τοῦ μεσολαβήσαντος χρόνου θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ συνέχισις τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ ἐστερεῖτο σκοποῦ. Ἡ Κυβέρνησις, ἐφόσον εἶνε ἀπροετοίμαστος, δύναται νὰ ζητήσῃ ἀναβολὴν τῆς συνεχίσεως τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι κατὰ τὰς μετὰ τὴν διακοπὴν ἡμέρας ἐλέγχου οὐδαμόθεν ἐξεδηλώθη ἐπιθυμία πρὸς συνέχισιν τῆς παλαιᾶς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις τὸ Σάββατον εἶνε πρόθυμος νὰ συνεχίσῃ τὴν περὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησιν.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** λέγει ὅτι διεπιστώθη ἐκ τῆς συζητήσεως, ὅτι εὑρίσκονται ἐν τάξει οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι καὶ ὄχι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας.

Ἐρωτηθεῖσα μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις, δέχεται ὅπως ἡ συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ λάβῃ χώραν τὸ προσεχὲς Σάββατον.

Ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. **Θ. Παγκάλου** διὰ τὴν μὴ

κατάθεσιν ζητηθέντων ἐγγράφων, ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) λέγει τὰ ἑξῆς:

—Ὁμολογῶ ὅτι τὰ ζητηθέντα ἔγγραφα μέχρι σήμερον δὲν κατετέθησαν, θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ ὅμως ὁ ἐρωτῶν καὶ ἡ Συνέλευσις νὰ ἀντιστρέψω τὴν ἐρώτησιν καὶ νὰ ἐρωτήσω ἐγὼ τὸν ἴδιον τὸν ἐρωτῶντα, ἂν νομίζει ὅτι πρέπει νὰ καταθέσω τὰ ἔγγραφα ὅπως τὰ ζητεῖ καὶ ἂν εἶνε δυνατὸν τοῦτο. Ζητεῖται νὰ καταθέσω τὰ ἑξῆς ἔγγραφα. Πρῶτον τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ τεχνικοῦ συμβουλίου ἐπιθεωρήσεως πυροβολικοῦ, τὰ ἀφορῶντα τὰ ζητήματα τοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τῶν πυρομαχικῶν πυροβολικοῦ. Δίδω τὴν ἐξήγησιν ὅτι δὲν ἐζητήθη νὰ καταθέσω ἔγγραφα περὶ πράξεως τετελεσμένης, περὶ προμηθείας γενομένης, ἀλλὰ μοῦ ἐζητήθη νὰ καταθέσω ἔγγραφα πρακτικῶν τεχνικοῦ συμβουλίου, ἐν οἷς ἀναγράφεται ποίαν γνώμην ἔχει καὶ τί λέγει περὶ τοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τῶν πυρομαχικῶν πυροβολικοῦ τὸ τεχνικὸν συμβούλιον.

Δεύτερον τὰ πρακτικὰ τῶν συνελθόντων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως τεχνικῶν συμβουλίων ἐν Κηφισσίᾳ καὶ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν. Εἶνε ἆρά γε γνωστὸν ἂν ἐκρατήθησαν τοιαῦτα πρακτικὰ καὶ εἰς τί ἠσχολήθησαν τὰ συμβούλια ταῦτα;

Τρίτον τὰ σχετικὰ μὲ τὰ δύο ἀνωτέρω ζητήματα τηλεγραφήματα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν πρὸς τὰς πρεσβείας Λονδίνου καὶ Παρισίων, καὶ τέταρτον τὸν φάκελλον τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἐξοπλισμοῦ ἐν γένει τοῦ στρατοῦ. Παρακαλῶ νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ ὁ ἀξιότιμος ἐπερωτῶν νὰ τῷ συστήσω νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἐπερώτησίν του, ἂν ὅμως ἐπιμένει νὰ μᾶς εἴπῃ τίνα ἐξ αὐτῶν τῶν ἐγγράφων νὰ κατατεθῶσι, δίδω δὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ τὰ καταθέσω. Ἐὰν πάλιν εἶχε τὴν καλωσύνην καὶ θέλει νὰ τὰ ἴδῃ μόνος του εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν του. Ἐὰν νομίζῃ ὁ ἐρωτῶν καὶ ἡ Βουλὴ ὅτι πρέπει νὰ κατατεθῶσι τινά, δὲν ἔχω δυσκολίαν νὰ τὰ καταθέσω.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ὄχι ὄχι.

Κ. Γόντικας. Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω, γνωρίζων τὴν πεῖραν καὶ τὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας ἔχει ὁ ἐπερωτῶν περισσότερον παντὸς ἄλλου καὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σημασίας καὶ τοῦ μυστικοῦ ἢ μὴ τῶν ἐγγράφων αὐτῶν, διότι ἰδίως ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμε ἡ τελευταία παράγραφος τῆς ἐπερωτήσεώς του περὶ καταθέσεως τοῦ φακέλλου τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἐξοπλισμοῦ ἐν γένει τοῦ στρατοῦ, ὅτι δυσκολεύομαι νὰ προσκομίσω τοιαῦτα ἔγγραφα ἐνταῦθα, ἐκτὸς ἂν ἐπιμένετε νὰ κατατεθῇ ὅλος ὁ φάκελλος. Ἀλλ' εἶνε δυνατὸν ὅτι ὑπάρχει εἰς

τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν νὰ τὸ μετακομίσω ἐδῶ; Ἐὰν θέλητε σεῖς ἀτομικῶς νὰ ἴδητε τὸν φάκελλον, εἶναι, ἐπαναλαμβάνω, εἰς τὴν διάθεσίν σας. Ἐὰν θέλητε τινὰ ἐξ αὐτῶν, παρακαλῶ νὰ μοὶ διασαφηνίσητε ποῖα θεωρεῖτε ἀπαραίτητα.

Θ. Πάγκαλος. Ἡ αἴτησις τῆς καταθέσεως ὑπεβλήθη πρὸ δύο μηνῶν, συγχρόνως δὲ ὑπεβλήθη καὶ ἐπερώτησις διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖται νὰ καθορισθῇ ἡμέρα μυστικῆς συνεδριάσεως τῆς Συνελεύσεως, ἵνα ἡ Συνέλευσις λάβῃ γνῶσιν τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς Χώρας. Εἶχον τὴν ἀντίληψιν καὶ ἐξακολουθῶ νὰ φρονῶ, ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶνε σπουδαιότατον, καὶ ὅτι συνδέεται μὲ ὅλα τὰ ἄλλα ζητήματα, τὰ σοβαρά, τῶν συμμαχιῶν, τῶν Πρωτοκόλλων, τῶν Πατριαρχείων κτλ.

Πιθανὸν ἡ ἀντίληψίς μου νὰ εἶνε πεπλανημένη, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν ἔχω, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς Χώρας εἶνε ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων καὶ μάλιστα ἐκ τῶν τοιούτων, ὥστε πρέπει νὰ λάβῃ γνῶσιν ἡ Συνέλευσις ἂν ὄντως ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶχε πολιτικὴν αὐτόχρημα ἐγκληματικήν. Διὰ τὸ ζήτημα τοῦ ἐξοπλισμοῦ ἰδιαιτέρως, δὲν εἶνε ὁ φάκελλος τόσον ὀγκώδης. Γνωρίζετε, κ. Ὑπουργέ, πολὺ καλὰ τί ἐζήτουν. Ἐζήτουν ὡρισμένα τηλεγραφήματα πρὸς τὰς πρεσβείας, ἐξ ὧν 5—6 εἶχον ἐκδώσει καὶ ἐγὼ ὡς Ὑπουργός. Ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς ἀπαντήσητε εἰς τὸ διάστημα τῶν δύο μηνῶν καὶ νὰ μᾶς εἴπητε ὅτι καταθέτομεν αὐτὰ τὰ ἔγγραφα καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ καταθέσωμεν ἄλλα.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Σᾶς εἶπον ὅτι εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σας ὅλα.

Θ. Πάγκαλος. Ἂν ἐνθυμοῦμαι, ἐγένοντο συζητήσεις καὶ ἐν τῷ τύπῳ διετυπώθησαν ὡρισμέναι κατηγορίαι καὶ καταγγελίαι, αἱ ὁποῖαι συνοψίζονται εἰς τὸ ἑξῆς· ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐμπαίζει τὸν κόσμον, ἐμπαίζει τὴν Συνέλευσιν, ὅτι οὐδεμίαν πρόκειται νὰ κάμῃ προμήθειαν, οὐδεμίαν ἀπολύτως, ὅτι ὅλοι οἱ πόροι τοῦ Κράτους διατίθενται δι' ὅλας τὰς ἄλλας τοῦ Κράτους, ἀνάγκας τὰς παντοειδεῖς καὶ μὴ οὐσιώδεις ὑποθέσεις, διὰ δὲ τὸ στράτευμα ὅτι ἐγένοντο συμβούλια καὶ παρασυμβούλια μόνον. Εἰς τὰ πρακτικά, τὰ ὁποῖα ἐζήτησα, δὲν ἠξεύρω τί ἦσαν ἐγγεγραμμένα, ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι ἔλαβον χώραν συζητήσεις τοιαῦται, αἱ ὁποῖαι ἀσφαλῶς θὰ ἔκαμνον ἐντύπωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν, διότι μέλη τοῦ Συμβουλίου, ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, ἐξεφράσθησαν πολὺ δριμύτερον ἀπὸ ὅτι ἐξεφράσθην ἐγώ, ὡς καὶ ἄλλοι ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὴν πολιτικήν. Ἤθελον, λοιπόν, ζητήματα τοιαῦτα νὰ ἐξετασθῶσι κεκλεισμένων τῶν θυρῶν μεταξὺ τῶν

κ. κ. Πληρεξουσίων. Πιθανὸν νὰ πλανῶμαι, ἀλλὰ θέλομεν νὰ ἴδωμεν ὁποία τις εἶνε ἡ πραγματικὴ κατάστασις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἐὰν ὅσα διαδίδονται εἶνε πραγματικὰ καὶ ἀληθῆ.

Ἐγὼ εἶχον στοιχεῖα ὅτι πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἦσαν πραγματικά. Τὸ ζήτημα τοῦ ἐξοπλισμοῦ εἶνε τὸ πρῶτον. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἔθνος καὶ στρατὸς χωρὶς νὰ ἔχῃ ὅπλα. Κανένα ρόλον δὲν παίζουν αἱ ἀποστολαὶ καὶ αἱ προμήθειαι, ὅταν δὲν ὑπάρχουν ὅπλα. Ἐπὶ ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος τὸ ζήτημα αὐτὸ τὸ ἐστρυφογυρίσατε καὶ δὲν κατελήξατε εἰς ἀποτέλεσμα, διότι εἶνε γνωστόν, ὅτι, ὅταν πρόκειται περὶ προμηθειῶν, δὲν καταλήγουν εἰς ἀποτέλεσμα ἐν τῷ Ὑπουργείῳ. Εἶναι γνωστὸν τὸ ζήτημα. Ἀλλ' εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ εἴχομεν τὴν ἀξίωσιν νὰ δοθῇ ἡ δέουσα προσοχὴ καὶ νὰ λυθῇ τοῦτο ἰδιαιτέρως, νὰ παραμερισθῶσι δ' αἱ βουλιμίαι προκειμένου περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ στρατοῦ. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ σᾶς ἀντιπολιτευθῶμεν. Δι' αὐτὸ ἐζητήσαμεν μυστικὴν συνεδρίασιν, ἵνα συζητήσωμεν ἀκαδημαϊκῶς τὰ ζητήματα.

Μᾶς προβάλλετε τὴν μυστικότητα. Δὲν πρόκειται περὶ μυστικότητος. Τὰ μυστικὰ εἶνε ὡρισμένα. Τὰ γνωρίζομεν ὅπως καὶ σεῖς. Μόνον τὰ σχέδια ἐπιστρατεύσεως ἑνὸς Κράτους εἶνε μυστικά, ἴσως καὶ ἡ ὀχύρωσις. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ μυστικὸ δὲν τηρεῖται ἀπὸ κανὲν Κράτος.

Ἐὰν ἐξετάσητε θὰ ἴδητε ὅτι τὰ γραφεῖα ὅλων τῶν ἐπιτελείων ὅλων τῶν κρατῶν ἔχουν πλήρη τὰ σχέδια τῶν ὀχυρώσεων τῶν ἀντιπάλων, μ' ὅλα τὰ δρακόντεια μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνονται, ὅπως τηρῶνται μυστικά, πολὺ δὲ περισσότερον δι' ἡμᾶς ποῦ δὲν λαμβάνονται καὶ τοιαῦτα μέτρα. Μόνον τὸ σχέδιον ἐπιστρατεύσεως ἑνὸς στρατοῦ εἶνε μυστικόν. Δὲν γνωρίζουν οἱ ἀντίπαλοί μας ὅλοι μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου τί ὅπλα θέλομεν νὰ πάρωμεν, ὅταν εὑρίσκεται εἰς κίνησιν ὁλόκληρος ὁ κόσμος τῶν προμηθευτῶν καὶ αἱ κυβερνήσεις ἐνδιαφέρονται; Τὸ ζήτημα εἶχε λυθῇ ἁπλούστατα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἀνασυνεκροτήθη ὁ ἑλληνικὸς στρατός, τῷ 1923. Ἐχάσαμεν τότε ἓν μέγα μέρος, ἀλλ' ἐλύσαμεν τὸ ζήτημα τοῦ ἐξοπλισμοῦ, ὅπερ ἦτο ἁπλοῦν καὶ δὲν ὑπῆρχε ἀνάγκη τόσων συμβουλίων. Ἦτο μία πρόχειρος λύσις καὶ μία γενικωτέρα λύσις. Ἀλλ' ἐφενακίζετο ὁ κόσμος διὰ τῶν συμβουλίων καὶ τῶν παρασυμβουλίων, τὰ ὁποῖα ἐξηκολούθουν καὶ μέχρι προχθές. Διὰ τοῦτο νομίζω, ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, διότι εἶνε ζήτημα κυβερνητικὸν καὶ ὄχι καθαρῶς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ὤφειλεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ δείξῃ περισσοτέραν εὐαισθησίαν εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου ἢ νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας δίδει μετὰ

δύο μῆνας, ἢ νὰ ἀπήντα ἂν ἐδέχετο ἢ δὲν ἐδέχετο τὴν μυστικὴν συνεδρίασιν. Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως συνείθισε νὰ περιφρονῇ ἐντελῶς τὰς μειονοψηφίας. Ἓν καὶ μόνον φοβεῖται καὶ τότε μόνον συγκινεῖται, ὁσάκις πρόκειται νὰ κλονισθῇ ἡ πλειονοψηφία. Ὅταν ἴδῃ ὅτι ἔχει ἐξησφαλισμένην τὴν πλειονοψηφίαν, νομίζει ὅτι πρέπει νὰ περιφρονῇ καὶ εὐαισθησίαν καὶ ἀξιοπρέπειαν καὶ ἀβρότητα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ παρατηρήσητε τὸν ῥήτορα δι' αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγει. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει διάφορον ἀντίληψιν τῆς ἀξιοπρεπείας.

Πρόεδρος. Κύριε Πάγκαλε, θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ διορθώσητε τὴν φράσιν σας.

Θ. Πάγκαλος Ποίαν ἀπὸ ὅλας ;

Α. Μιχαλακόπουλος. Σᾶς παρακαλῶ, Κύριε Πρόεδρε, νὰ μὴ διορθωθῇ.

Γ. Μπούμπουλης. Δὲν ἐλέχθη, Κύριε Πρόεδρε, τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ ἠμποροῦσε νὰ ζητήσετε νὰ διορθωθῇ καὶ νὰ ἠμπορῇ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς νὰ ζητῇ νὰ μὴ διορθωθῇ.

Θ. Πάγκαλος. Ἂν ὑπάρχει φράσις τις νὰ τὴν ἀνακαλέσω. Ὁρίσατε, κύριε Πρόεδρε, ποίαν. Ἔλλειψιν ἀβρότητος πρὸς τὴν μειονοψηφίαν; Ἠμπορῶ νὰ τὴν ἀνακαλέσω, ἂν τυπικῶς ὑπάρχει λόγος νὰ ἀνακληθῇ, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἀρνηθῶ τὴν πραγματικότητα αὐτῆς. Τὸ ἴδιον δὲν ἔγινε καὶ διὰ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα ;

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πολιτικὸν μέρος τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου, δὲν εἶμαι ἁρμόδιος νὰ ἀπαντήσω. Τὸ δεύτερον ὅμως μέρος, ὅτι ἂν τὸ περιεχόμενον τῆς ἐρωτήσεως ἀφορᾷ μυστικὰ ἢ ὄχι, τοῦτο μὲ ἐνδιαφέρει καὶ ἐνδιαφέρει καὶ τὴν Συνέλευσιν. Ἀκριβῶς ἔχω νὰ ἰσχυρισθῶ τοῦτο, ὅτι ἡ αἴτησις τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου ὅπως γίνῃ μυστικὴ συνεδρίασις δι' αὐτὰ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀφορᾷ ἡ ἐρώτησις, μὲ ἀπαλλάσσει πολλῶν ἐξηγήσεων.

Θ. Πάγκαλος. Ὄχι δι' αὐτό. Πληροφορίας ἐζήτησαν οἱ ἐρωτήσαντες καὶ ἐγὼ ὅπως χρησιμοποιηθοῦν τὰ ἔγγραφα εἰς τὴν μυστικὴν συνεδρίασιν.

Κ. Γόντικας. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος, ἂν δὲν πλανῶμαι, νομίζω ὅτι ἀποτελεῖ μέλος τῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ μοῦ ἔκαμε τὴν τιμήν, χθὲς νομίζω ἢ προχθές, νὰ μὲ καλέσῃ, καὶ μάλιστα δι' ἐγγράφου. Προσῆλθον μετὰ πάσης εὐλαβείας. Δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ἐξηγήθην ἐπὶ

δύο ὥρας. Δὲν εἶμαι βέβαιος οὔτε ἠξεύρω ἂν ἡ Ἐπιτροπὴ ἔμεινεν ἱκανοποιημένη ἐκ τῶν ἐξηγήσεων, τὰς ὁποίας ἔδωκα ἐπὶ δίωρον, ἐξηγήθην λεπτομερειακῶς ἐπὶ ὅλων τῶν ζητημάτων.

Θ. Χαβίνης. Ἡ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει κανένα ζήτημα ἐξοπλισμοῦ νὰ ἐξετάσῃ.

Κ. Γόντικας. Παρίστασθε, κύριε!

Θ. Χαβίνης. Ὄχι. Ἂν τὸ ἠξεύρα, ἀσφαλῶς θὰ παριστάμην.

Κ. Γόντικας. Ἐλυπήθην πολύ, διότι δὲν παρίστασθε.

Θ. Χαβίνης. Τὸ ζήτημα τοῦ ἐξοπλισμοῦ θεωρῶ σοβαρώτατον καὶ πρέπει νὰ συζητηθῇ τὸ ταχύτερον.

Κ. Γόντικας. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι μὲ ἐλύπησεν ἰδιαιτέρως, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ πιστεύσητε τοῦτο, διότι μεταξὺ τῶν παρόντων δὲν σᾶς εἶδον. Ἐπίσης ἐλυπήθην, καὶ γνωρίζει ὁ κ. Πάγκαλος πόσον ἐλυπήθην, διότι δὲν ἔτυχε καὶ αὐτὸς νὰ εἶνε παρών.

Θ. Πάγκαλος. Καὶ ἐγὼ ἐλυπήθην, ἀλλ' ἔτυχε νὰ κληθῶ ὡς μάρτυς εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον Πειραιῶς.

Κ. Γόντικας. Ἐγὼ δὲν ἐζήτησα λόγον. Οὔτε ἐγὼ ἔκαμα τὴν πρόσκλησιν. Προσεκλήθην καὶ προσῆλθον, ἔδωκα δὲ ὅσας ἐξηγήσεις ἦτο δυνατὸν νὰ δοθῶσιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει μία Κυβέρνησις ἢ εἷς ὑπουργὸς ἐλέγγεται ἢ διὰ τετελεσμένας πράξεις ἢ διὰ παραλείψεις.

Θ. Πάγκαλος. Πρόκειται περὶ παραλείψεως.

Κ. Γόντικας. Πολὺ καλά. Διὰ μὲν τὰς τετελεσμένας πράξεις θὰ ἐλέγξητε ὅτι ἡ πρᾶξις αὐτή, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸν ἄλφα ἢ βῆτα τρόπον, εἶνε ἐσφαλμένη κατὰ τὴν ἀντίληψίν σας. Καὶ θὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος καὶ τὰ ἔγγραφα νὰ καταθέσω καὶ ἀπολογίαν νὰ δώσω ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως. Ἐπίσης θὰ δύνασθε, καὶ δύνασθε ἐν οἱᾳδήποτε ὥρᾳ καὶ στιγμῇ, νὰ ἐλέγξητε τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν διὰ παραλείψεις, τουτέστι διότι δὲν ἐξετέλεσε τὸ καθῆκόν του καὶ δὲν ἔλαβεν πρόνοιαν, ὡς εἶπεν ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας συνάδελφος, νὰ ἐφοδιασθῇ ἡ Χώρα ὅπως πρέπει νὰ ἐφοδιασθῇ. Καὶ πάλιν ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, πρὸ τοιαύτης ἐπερωτήσεως, θὰ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ δώσῃ πᾶσαν ἐξήγησιν πρὸς τὴν Συνέλευσιν. Δὲν εἶνε δυνατὸν ὅμως νὰ μοῦ ζητῶνται καὶ τὰ προκαταρκτικὰ ἔγγραφα, τὰ ὑπηρεσιακά, καὶ ταῦτα ἢ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὁδηγοῦν εἰς τὸ τέλος μιᾶς ὑποθέσεως, ἡ ὁποία δὲν ἐπερατώθη, ἢ εἰς πρᾶξιν διὰ τὴν ὁποίαν μὲ κατηγοροῦν ὡς παραλειφθεῖσαν. Σεῖς μοῦ ζητεῖτε φάκελλον τεχνικοῦ συμβουλίου, φάκελλον

τηλεγραφημάτων, φάκελλον ἐξοπλισμοῦ τῆς Χώρας ἐν γένει. Ἐὰν τοῦτο ἢ μέρος αὐτοῦ συντελῇ εἰς τὴν ἐπερώτησιν διὰ παράλειψιν πράξεως, τότε εἶμαι πρόθυμος νὰ μοῦ καθορίσητε τίνα ἔγγραφα ζητεῖτε καὶ θὰ τὰ θέσω ὑπὸ τὴν κρίσιν σας, καὶ ἂν σεῖς νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ ἔλθουν εἰς τὴν δημοσιότητα, τόσον ἐγὼ ὅσον καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει, νομίζω, καμμίαν δυσκολίαν νὰ τὰ θέσῃ.

Γ. Σεχιώτης. Ἐὰν δὲν πρέπῃ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν δημοσιότητα, πρέπει νὰ ἔχῃ δυσκολίαν ἡ Κυβέρνησις.

Κ. Γόντικας. Νομίζω ὅτι ἐξηγήθην σαφῶς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐγὼ ἀπευθύνομαι καὶ πάλιν πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἐρωτῶντα καὶ τὸν ἀφίνω εἰς τὴν κρίσιν του, διότι τὰ περισσότερα τὰ γνωρίζει. Ὅ,τι δὲ γνωρίζει τις ὡς Ὑπουργός, διερχόμενος ἔκ τινος Ὑπουργείου, δὲν τὰ λησμονεῖ ὅταν ἀπέρχεται αὐτοῦ, καὶ ἂν νομίζει ὅτι ἠμποροῦν νὰ κατατεθοῦν τὰ ἔγγραφα, τότε νὰ μοῦ προσδιορίσῃ σαφῶς τίνα ἐκ τῶν ἐγγράφων ζητεῖ.

Θ. Χαβίνης. Ἐπειδὴ εἶμαι μεταξὺ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν τὴν μυστικὴν συνεδρίασιν καὶ κατὰ λάθος δὲν ἐτέθη ἡ ὑπογραφή μου. . . .

Πρόεδρος. Δὲν ὑπάρχει τοιοῦτο θέμα.

Θ. Χαβίνης. Πρόκειται περὶ ἑνὸς σοβαροῦ ζητήματος.

Πρόεδρος. Ἔχομεν Κανονισμόν.

Θ. Χαβίνης. Δύο λέξεις θὰ εἴπω. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ζητεῖ νὰ μάθῃ ἂν τὸν μεμφόμεθα δι' ὡρισμένην ἐκτέλεσιν πράξεων ἢ διὰ παράλειψιν. Ἐγώ, ὁ ὁποῖος εἶμαι μεταξὺ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὑπέβαλον τὴν ἐπερώτησιν, ἀπαντῶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὅτι μεμφόμεθα τὴν Κυβέρνησιν, ὄχι τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, δι' ὡρισμένην παράλειψιν ἐκτελέσεως ἀποφάσεων ἐπὶ ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος, καίτοι ρηταὶ καὶ κατηγορηματικαὶ καὶ σύμφωνοι πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἀμύνης τῆς Χώρας εἶναι ὅλαι αἱ ἀποφάσεις τῶν τεχνικῶν συμβουλίων, τῶν ἐπιτελείων, καὶ τοῦ συμβουλίου τῶν ἀντιστρατήγων.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τέως ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸς ἠσχολεῖτο μόνον νὰ καλῇ τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου καὶ νὰ τὰ ἐρωτᾷ δὶς καὶ τρίς, διότι ἐγένοντο διάφοροι προτάσεις περὶ προμηθείας ὅπλων καὶ κατασκευῆς ὅπλων ἐν τῇ χώρᾳ ἀπὸ ἐργοστάσιον, τὸ ὁποῖον ἀγνοῶ ἀπὸ ποίους ἀποτελεῖται, διὰ ποίων τεχνιτῶν θὰ κάμῃ τὰ ὅπλα. Μέμφομαι λοιπὸν τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἐπὶ 1 καὶ 1)2 ἔτος διαχειριζομένη τὴν ἐξουσίαν ἀφῆκε τὴν Χώραν ἄνευ τῶν ἀναγκαίων στρατιωτικῶν ἐφοδίων.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Θὰ εἴπω μίαν λέξιν μόνον. Ἐν πρώτοις νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν διαχειρίζεται ἐπὶ 1 καὶ 1)2 ἔτος τὴν ἐξουσίαν.

Γ. Μπούμπουλης. Ἡ δεξιὰ γενικῶς.

Κ. Γόντικας. Οὔτε καὶ ἡ δεξιά. Θέλω νὰ εἴπω μὲ τοῦτο ὅτι τὸ τρίτον τῆς παραλείψεως, ἐὰν ὑπάρχῃ, δύνανται οἱ ἀξιότιμοι ὁμιλοῦντες νὰ τὸ πάρουν διὰ τὸν ἑαυτόν τους. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν θέλω νὰ ἀφήσω τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κοινὴν Γνώμην μὲ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οὐδεμία ἐλήφθη πρόνοια διὰ τὴν παρασκευὴν τῆς Χώρας. Γνωρίζουν πάντες ὅτι ἐγένετο πᾶσα δυνατὴ πρόνοια, ἡ ὁποία ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, ἀνάλογος καὶ πρὸς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους καὶ πρὸς τὴν ἐν γένει κατάστασιν. Δηλῶ δὲ κατηγορηματικῶς ὅτι ἐξ ὅσων γνωρίζω, κατὰ τοὺς δύο μῆνας ποῦ εὑρίσκομαι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, οὐδεμία σκέψις ἢ ἐπιροὴ εἰς τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπέδρασεν ἐκ προτάσεων περὶ κατασκευῆς ὅπλων ἑνὸς ἐργοστασίου.

Θ. Χαβίνης. Ἐγένοντο ἐπισήμως προτάσεις εἰς τὸ τεχνικὸν συμβούλιον.

Κ. Γόντικας. Εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἂν μὴ λίαν προσεχῶς, πάντως προσεχῶς, θὰ διαχειρισθῆτε ὑπευθύνως, ὄχι ὡς πληρεξούσιοι ἀλλ' ὡς Ὑπουργοί, Κρατικὰς ὑποθέσεις καὶ ἔχω νὰ σᾶς δώσω τὴν ἑξῆς σύστασιν· ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ προσέχητε εἰς τὰς διαδόσεις, ὁσονδήποτε ἀκριβεῖς καὶ ἂν φαίνονται, ἐὰν δὲν ἔχητε πλήρη γνῶσιν τῆς ἐν γένει ὑπηρεσίας καὶ ὅλων τῶν ἐγγράφων, διότι αἱ σκέψεις ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν διαφέρουν. Αἱ ἀποφάσεις δὲ εἶνε ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ρυθμίζουν τὴν ὅλην κατάστασιν καὶ δίδουν τὴν εὐθύνην τῶν πράξεων εἰς ἕνα ἕκαστον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπαναλαμβάνω τὴν δήλωσιν ὅτι δὲν εἶνε ἀλήθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐμερίμνησε περὶ παρασκευῶν. Ἐμερίμνησεν ἴσως καὶ πέρα τοῦ δυνατοῦ ὁρίου. Ἐὰν θέλητε, περάσετε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον νὰ ἴδητε τοὺς φακέλους.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Συνάδελφοι, σήμερον δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ ἐπερώτησις δι' ἀμέλειαν ἢ παράλειψιν τῆς Κυβερνήσεως, ἀφορῶσαν τὴν παρασκευὴν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας. Εἶνε ἐπερώτησις διατί δὲν κατετέθησαν ἔγγραφα. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐπρόκειτο νὰ κατηγορηθῇ ὅτι δὲν ἐπρονόησε περὶ τῆς παρασκευῆς τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας, θὰ ἔπρεπε προδήλως νὰ τεθῶσιν ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, διὰ νὰ κρίνῃ, ποῖαι εἶνε αἱ παρασκευαὶ τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ κάμῃ, τὰ ἑξῆς· ποία εἶνε ἡ ἐνδεχομένη δρᾶσις τοῦ στρατοῦ καὶ ποία

θὰ εἶνε ἡ διεθνὴς κατάστασις, ἡ ὁποία θὰ παρουσιασθῇ ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμὴ τῆς δράσεως, καὶ τρίτον ποῖα εἶνε τὰ οἰκονομικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ. Τινὰ τῶν σημείων τούτων εἶνε πρόδηλον ὅτι δὲν εἶνε συμφέρον νὰ ἐκτεθῶσι δημοσίᾳ. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν ἄλλαις Νόραις, ἤρχισε δὲ εὐτυχῶς νὰ ἐφαρμόζηται καὶ παρ' ἡμῖν τοῦτο, ὑπάρχουν εἰδικαὶ Ἐπιτροπαί, καὶ εἰδικῶς ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ πρόσωπα, ἔχοντα ἐπίγνωσιν τῶν στρατιωτικῶν ὑποθέσεων καὶ στρατιωτικῶν εὐθυνῶν, καὶ αὕτη δύναται νὰ καλέσῃ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ νὰ λάβῃ τὰς πληροφορίας τὰς δυνατάς, ὅπερ καὶ ἔγινε πρό τινων ἡμερῶν. Εἶνε δὲ ἀτυχὴς σύμπτωσις ὅτι δὲν παρίσταντο οἱ κ.κ. Συνάδελφοι, ὥστε νὰ ἀκούσωσι τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἐπὶ δίωρον ἔδωκεν ὁ συνάδελφός μου. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ εἴπῃ, εἶνε ὅτι παρ' ὅλας τὰς στενοχωρίας τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, ἐνέτεινε τὰς δυνάμεις της πρὸ ὀλίγων ἀκόμη μηνῶν εἰς τὸ ἔπακρον, καὶ ὑπῆρξαν στιγμαὶ κατὰ τὰς ὁποίας διηρωτᾶτο, ἂν δὲν ὑπερέβαινε πᾶν ὅριον οἰκονομικῶς ἐπιτρεπτόν, προβαίνουσα εἰς ὡρισμένας δαπάνας. Ὁπωσδήποτε, ἐὰν οἱ κ. κ. Συνάδελφοι θέλουν νὰ μεμφθοῦν τὴν Κυβέρνησιν εἰδικῶς, διότι δὲν ἐπρομηθεύθη ὅπλα κατὰ τὸν α ἢ ὁ τρόπον ἢ τὸ α ἢ β ὅπλον. . . . .

Θ. Χαβίνης. Δὲν εἶπον αὐτό.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἴπετε ὅτι δὲν ἐπρομηθεύθημεν γενικῶς ὅπλα.

Θ. Χαβίνης. Οὐδέποτε ἐνδιεφέρθημεν περὶ ὡρισμένων ὅπλων. Ἔχομεν τεχνικὸν συμβούλιον, τὸ ὁποῖον σᾶς ὑπέβαλε γνώμην ἐπανειλημμένως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μείνατε καὶ σεῖς ἥρεμος, ὅπως καὶ ἐγὼ ἤμην τοιοῦτος, ὅτε σᾶς ἤκουον.

Θ. Χαβίνης. Νὰ μὴ πετᾶτε πόντους, διότι ἡμεῖς εἴμεθα ἀνώτεροι αὐτῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος νὰ ὑποπτεύησθε. Εἴπετε ὅτι τὸ τεχνικὸν συμβούλιον ὑπέβαλεν ὡρισμένας προτάσεις. Λοιπὸν δύνασθε νὰ μὲ ἐλέγξητε διατί δὲν ἐπρομηθεύθην ὡρισμένον ὅπλον.

Θ. Χαβίνης. Ἡ πρότασις τοῦ συμβουλίου ὁμιλεῖ περὶ ὡρισμένου διαμετρήματος ὅπλου, σεῖς δὲ θέλετε νὰ πάρετε ὡρισμένον ὅπλον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Κύριε Πρόεδρε, σᾶς καθιστῶ γνωστὸν ὅτι ἂν ὁ κ. Συνάδελφος ἐξακολουθήσῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον νὰ μὲ διακόπτῃ, ἐγὼ εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐξακολουθήσω νὰ ὁμιλῶ.

Πρόεδρος. Σᾶς παρακαλῶ ἥσυχα. Δὲν εἶνε μόνον αἱ φράσεις, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἀντικοινοβουλευτικαί, ἀλλὰ καὶ τὰ σχήματα ἀκόμη.

Θ. Πάγκαλος. Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις ἐξετράπη, διότι ἐγὼ ἤθελον νὰ μάθω τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν κατετέθησαν τὰ ἔγγραφα, καὶ παρατηρῶ ὅτι δὲν συζητεῖται ἡ ἐπερώτησις περὶ ἐξοπλισμοῦ τῆς Νόρας. Ἀτυχῶς ἡ ἀπάντησις τοῦ ἀξιοτίμου Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν δὲν ἦτο ἀρκετὰ ἱκανοποιητική. Λυποῦμαι διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, τὸν ὁποῖον ἐκτιμῶ ἰδιαιτέρως, εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἄρῃ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρηναίου καὶ προσπαθεῖ, ὅπως προηγουμένως καὶ σήμερον ἐν συζητήσει, νὰ ἀποκρούσῃ εὐθύνας, τὰς ὁποίας οὐδεὶς τῷ ἐπέρριψε, διότι ἐγὼ σαφῶς διετύπωσα δι' ὀλίγων λέξεων ὅτι δὲν πρόκειται περὶ παραλείψεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἀλλ' ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε κάπως γενικώτερον, εἶνε ζήτημα καθαρῶς κυβερνητικόν. Ηὐλύ δὲ ὀρθῶς ἀνέλαβε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ἀξιότιμος πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὁμιλήσας περὶ τῶν πόθων καὶ θυσιῶν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὁσονδήποτε καλὴν θέλησιν ἂν εἶχεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, περὶ ἧς δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν, ὁμολογῶ ὅτι δὲν εἶνε ζήτημα ἰδικόν του. Παρομοία παρεξήγησις ἔλαβε χώραν, καὶ ὅτε ἔγραψα ἐν τῷ τύπῳ σχετικῶς, ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, σχεδὸν τῆς αὐτῆς φύσεως. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐνόμισεν ὅτι τῷ ἀποδίδεται εὐθύνη καὶ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐλέγχου, ἀλλὰ δὲν πρόκειται παρὰ περὶ τοῦ μὴ ἐξοπλισμοῦ τῆς Νόρας. Ἐὰν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνέλαβε πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, δὲν ἔπεται ὅτι εἶνε αὐτὸς ὑπεύθυνος δι' ὅτι δὲν ἐγένετο πρὸ ἑνὸς ἔτους, διότι τοῦτο εἶνε ζήτημα τὸ ὁποῖον δὲν λύεται εἰς μίαν ἡμέραν. Ὑπάρχουν ἐλάχιστα εὐθύναι σχετικῶς μὲ τὸν ἔλεγχον ὡρισμένων παραλείψεων αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο. Τὸν προεκάλεσα μάλιστα καὶ δημοσίᾳ, ζητήσας νὰ εὕρῃ κάποιαν δικογραφίαν, ἡ ὁποία, ἐν εἴδει ὑποδρυχίου ἀπὸ τοῦ προσωπικοῦ πρὸς τὸ δικαστικὸν καὶ τἀνάπαλιν, περιεφέρετο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἐστὲ ἥσυχος. Ἡ δικογραφία δὲν ἀπωλέσθη, εὑρίσκεται εἰς τὴν θέσιν της.

Θ. Πάγκαλος. Καὶ θὰ εὑρίσκηται εἰς τὴν θέσιν της.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἐφόσον αἱ Ἀρχαί, αἱ στρατιωτικαί, εἰς τὰς ὁποίας σεῖς ἔχετε ἀπόλυτον

ἐμπιστοσύνην, λέγουσιν ὅτι δὲν εὑρίσκονται στοιχεῖα ἐνοχῆς, τί θέλετε νὰ κάμω;

Θ. Πάγκαλος. Νὰ τὸ εἴπουν ἐπὶ τέλους; Ἐλέγετε μάλιστα, καὶ ἐδόθη νύξις, ὅτι ὑπάρχουν ἐπιροαί, ὑπάρχουν χεῖρες ἰσχυραὶ ἢ ἀδύνατοι. δὲν ἠξεύρω. αἱ ὁποῖαι κρατοῦν τὴν δικογραφίαν αὐτήν.

Κ. Γόντικας. Ἀπὸ ποῦ ἐλέχθη; Ἀπὸ ἐμέ;

Θ. Πάγκαλος. Ὄχι. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ μὴ καθίσῃ εἰς τὸ ντουλάπι αὐτὴ ἡ δικογραφία ἐπὶ ἓν ἔτος, διότι πιθανὸν νὰ εἶνε ἀδάσιμοι αἱ κατηγορίαι. Νὰ βγάλετε μίαν ἀπόφασιν καὶ νὰ εἴπητε ὅτι ἐξεδόθη μία ἀπόφασις τῶν Ἀρχῶν. Ἡμεῖς θέλομεν νὰ ἐλέγξωμεν τὴν Κυβέρνησιν, πρῶτον, διατί ἀπὸ δύο μηνῶν, καὶ δὴ διὰ τοιοῦτον σοβαρὸν ζήτημα, δὲν εἶπεν αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶπε σήμερον ἀλλὰ περιέμενεν νὰ ἔλθῃ ἡ ἐπερώτησις. Διατί δὲν κατετέθησαν τὰ ἔγγραφα, διὰ νὰ μᾶς δώσητε αὐτὰς τὰς ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας μᾶς ἐδώσατε σήμερον; Σὺν τοῖς ἄλλοις ἐλέγχομεν τὴν Κυβέρνησιν καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς εἴπητε, διατί δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς εἴπητε αὐτὰς τὰς ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας μᾶς εἴπετε, διότι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς καλέσῃ, ἔστω καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τοῦτο.

Κ. Γόντικας. Ἡ ἐπιτροπὴ μὲ ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δύο ὥρας ἔδωκα ἐξηγήσεις. Δύνασθε εἰς οἱανδήποτε ὥραν θέλετε νὰ ἔλθητε καὶ νὰ λάβητε οἱανδήποτε πληροφορίαν θέλετε.

Θ. Πάγκαλος. Κατηγορῶ τὴν Κυβέρνησιν ρητῶς ὅτι ἐπὶ ἓν ἔτος ἀφῆκεν ἄοπλον τὴν Νώραν καὶ ἀπέφυγε νὰ κάμῃ τὴν μυστικὴν συνεδρίασιν καὶ νὰ καταθέσῃ τὰ ἔγγραφα διὰ νὰ κερδήσῃ χρόνον καὶ ρίψῃ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν εἰς ἀπώτερον μέλλον, ὁπότε δὲν θὰ ἔχῃ ἀνάγκην νὰ δώσῃ λόγον δι' εὐθύνας.

Α. Παπαναστασίου. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἴπω δύο λέξεις διὰ τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς τῆς συζητήσεως. Ὡμίλει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὁ κ. ἐκ Πρεβέζης πληρεξούσιος εἶχε τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἐδίδετο ἄλλη ἔννοια εἰς τοὺς λόγους του, ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν οὗτοι εἶχον, καὶ ὅτι ἡ ἄλλη αὐτὴ ἔννοια ἐμείωσε τὴν ἀποψιν, τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει, μὲ κάποιαν δὲ ὀργὴν εἶπεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι «δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ἔννοια· μὴ διαστρέφετε τοὺς λόγους μου». Ὁμολογῶ ὅτι ἦτο βεβαίως κάπως ὀξυτέρα τοῦ δέοντος ἡ ἀντίρρησις τοῦ κ. Πληρεξουσίου, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν εἴμεθα ἀσυνείθιστοι εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ὀξυτέρας διαχειρίσεως τῶν ζητημάτων, προερχομένης εἴτε ἀπὸ ταύτην, εἴτε ἀπὸ ἐκείνην τὴν πτέρυ-

γα. Ὁ ἀναμάρτητος ἂς βάλῃ τὸν λίθον. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἦτο πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐνδιέφερε μόνον τὸν ἐκ Πρεβέζης κ. Πληρεξούσιον, ὥστε οἱ κοινωνικοὶ ὅροι νὰ κανονίσουν τὴν ἀπάντησιν ἢ τὴν μὴ ἀπάντησιν. Εἰς τὰς κοινωνικὰς σχέσεις δύναται ἕν ἄτομον νὰ εἴπῃ εἰς ἄλλο ὅτι περιφρονεῖ τὴν συμπεριφοράν του καὶ ἀπαξιοῖ νὰ ἀπαντήσῃ, ἀλλ' εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, ὅπου ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν πραγμάτων, ὅπου ὅλοι ἔχομεν συμφέρον νὰ γνωρίζωμεν περὶ τίνος πρόκειται —καὶ ἐπρόκειτο περὶ σοβαρωτάτου ζητήματος—νομίζω ὅτι ἔχομεν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀπαντῶμεν καὶ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ τὸ ζήτημα προσωπικὸν μεταξὺ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κ. ἐκ Πρεβέζης πληρεξουσίου. Τὰ ζητήματα ταῦτα ἐνδιαφέρουν ὅλους ἡμᾶς καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις, στηριζομένη εἰς κάποιαν ἔστω παράβασιν τοῦ Κανονισμοῦ, νὰ μὴ ἀπαντήσῃ. Ἐὰν παρέβη τὸν Κανονισμὸν εἰς τῶν κ. Συναδέλφων, τὸ Προεδρεῖον δύναται νὰ θέσῃ τὸν παρεκτρεπόμενον εἰς τὴν θέσιν του, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ δὲν ἔπεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ σιωπᾷ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Γνωρίζει ὁ κ. ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς ὅτι θὰ ἠδυνάμην νὰ μὴ ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. ἐκ Πρεβέζης πληρεξούσιον ἐξ ἀρχῆς, διότι εἴθισται, κατὰ παλαιὸν ἔθιμον, εἰς τοιούτας περιπτώσεις ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον νῦν κατέχει, νὰ μὴ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήσῃ, καὶ νὰ ἀπαντᾷ, κατὰ μακρότατον ἔθιμον, εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων. Ἐγὼ ὅμως δὲν ἠθέλησα νὰ ἐφαρμόσω τοῦτο καὶ ἠθέλησα νὰ δώσω εἰς τὸν κ. ἐκ Πρεβέζης πληρεξούσιον τὰς ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν ἀποριῶν, τὰς ὁποίας παρουσίασεν. Ἀλλ' ὁ κ. ἐκ Πρεβέζης πληρεξούσιος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ἐδυσφόρησε πρὸς στιγμήν, παρ' ὅλους τοὺς κανόνας τοὺς κοινοβουλευτικοὺς καὶ τοὺς κοινωνικούς, ἐξηκολούθησε, σείων εἰς ἐμὲ τὸν δάκτυλόν του, νὰ μὲ δικκόπτῃ ἀδικκόπως. Ἀπήντησα λοιπόν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον κατὰ τοιοῦτον τρόπον νὰ τοῦ δώσω τὰς ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας ἐπιθυμεῖ νὰ δώσω. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ μάθημα τὸ ὁποῖον μοὶ ἐδώκατε, παρακαλῶ νὰ τὸ κρατήσητε δι' εὐθετωτέραν περίπτωσιν.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ μὴ ἀπαντήσῃ. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι δὲν εἶναι ἕτοιμος ν' ἀπαντήσῃ ἢ ὅτι δὲν δύναται ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλ' οὐδέποτε δύναμαι νὰ δεχθῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις, —δὲν πρό-

κειται περὶ τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως,—ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ὑποχρέωσιν ν' ἀπαντᾷ παρὰ μόνον εἰς ἐρωτήσεις ἀρχηγῶν κομμάτων. Ἡ παρέμβασις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἔγινε χάριν τῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἐγένετο διότι ἠθέλησε κανεὶς νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀπαντήσῃ. Ἀλλ' ἀφοῦ ἤρχισε νὰ ἀπαντᾷ καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ἤθελε σοβαρῶς νὰ ἀπαντήσῃ καὶ σοβαρὰ πράγματα νὰ εἴπῃ, νομίζω ὅτι ἡ παράβασις τοῦ Κανονισμοῦ, ἡ ἐλαφροτάτη ἄλλωστε, τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Πρεβέζης πληρεξουσίου, δὲν δικαιολογεῖ τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ παύσῃ τὸν λόγον. Ἐὰν ἔχῃ σοβαρὰ πράγματα νὰ εἴπῃ, ἔχει τὸ καθῆκον νὰ τὰ εἴπῃ, σεβόμενος τὴν Συνέλευσιν.

Πρόεδρος. Ὑπάρχει πρότασις 10 πληρεξουσίων ὅπως γενικευθῇ ἡ συζήτησις.

Θ. Πάγκαλος. Δὲν θὰ ἀπαντήσῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, κ. Πρόεδρε;

Πρόεδρος. Ἐφόσον δὲν ζητεῖ τὸν λόγον, θὰ εἴπῃ ὅτι δὲν θὰ ἀπαντήσῃ. Λοιπὸν ὑπεβλήθη πρότασις 10 πληρεξουσίων, ὅπως γενικευθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης.

Γ. Δουζίνας. Ὁ κ. Συνάδελφος ἔχει ἐπερωτήσει τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, διατί δὲν κατέθηκεν ὡρισμένα ἔγγραφα καὶ ὡμίλησαν δύο ἢ τρεῖς ῥήτορες. Ἡμεῖς ζητοῦμεν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ νὰ γενικευθῇ ἡ συζήτησις, ἂν δύναται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ν' ἀρνῆται καὶ εἰς ποίας περιπτώσεις δύναται νὰ ἀρνῆται νὰ ἀπαντήσῃ. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἔννοια τῆς προτάσεως.

Πρόεδρος. Δύναται νὰ γενικευθῇ ἡ συζήτησις, ἀλλὰ θὰ περιορισθῇ ἐντὸς τῶν ὁρίων της, διατί δὲν κατετέθησαν τὰ ἔγγραφα. Πέρα τούτου δὲν ἐπιτρέπεται συζήτησις. Ἀποτείνομαι εἰς τὴν Συνέλευσιν συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμόν.

Π. Ἀραβαντινός. Δὲν εἶσθε διδάσκαλος, ὥστε προλήπτικῶς νὰ μᾶς λέγητε τί θὰ εἴπωμεν καὶ τί δὲν θὰ εἴπωμεν. Δὲν εἴμεθα μαθηταὶ ἐδῶ.

Πρόεδρος. Ἐγὼ ἀποτείνομαι εἰς τὴν Συνέλευσιν. Νομίζει τὸ Προεδρεῖον ὅτι ἡ Συνέλευσις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν γενίκευσιν τῆς συζητήσεως, ἀλλ' ἡ συζήτησις θὰ περιορισθῇ εἰς τὸ διατί δὲν κατετέθησαν τὰ ἔγγραφα.

Γ. Μπούμπουλης. Δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωμεν τὴν γενίκευσιν ὡρισμένης ἐπερωτήσεως;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὀφείλω νὰ εἴπω εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸς

εἶνε πρόθυμος ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ κληθῶσι καὶ οἱ ἀξιότιμοι ἐπερωτῶντες, νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς ὅλας τὰς πληροφορίας.

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ τὴν Συνέλευσιν· δέχεται νὰ γενικευθῇ ἡ συζήτησις;

Δ. Λεονάρδος. Ὅταν, κ. Πρόεδρε, ὑποβάλλεται πρότασις περὶ γενικεύσεως τῆς συζητήσεως, δὲν ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Γ. Δουζίνας. Ὅταν ζητήσουν δέκα βουλευταὶ τὴν γενίκευσιν, ἡ συζήτησις γενικεύεται χωρὶς νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις.

Πρόεδρος. Δὲν ἔχετε δίκαιον. Ὁ Κανονισμὸς λέγει «δύναται νὰ γίνῃ ἡ γενίκευσις».

Τινὲς πληρεξούσιοι. Ὄχι. Ὁρίζεται ὅτι γίνεται ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὁ Κανονισμὸς λέγει· «Ἡ συζήτησις περιορίζεται μεταξὺ τοῦ ἐπερωτῶντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ὡρισμένου τῆς ἐπερωτήσεως θέματος, ἀπαγορευομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ παντὸς ἄλλου θέματος, εἴτε ὁμοίου, εἴτε συναφοῦς ὁπωσδήποτε πρὸς τὸ θέμα, περὶ οὗ ἡ ἐπερώτησις. Γενικὴ συζήτησις δύναται νὰ γίνῃ, ἐὰν αἰτήσωσι τοῦτο ὁ ἐπερωτῶμενος ὑπουργὸς ἢ ἐγγράφως 10 τοὐλάχιστον βουλευταί».

Τινὲς πληρεξούσιοι. Δὲν ἀποφαίνεται λοιπὸν ἡ Συνέλευσις.

Γ. Μαρῆς. Τοὐναντίον. Ὡς εἶναι γνωστόν, καὶ ἵνα μεταβληθῇ ἡ τάξις τῶν ἐπερωτήσεων καὶ προταχθῇ μία ἐπερώτησις, γίνεται τοῦτο τῇ προτάσει 10 βουλευτῶν, ἀλλ' ἀφοῦ ἡ Βουλὴ ἀποφανθῇ δι' ἀναστάσεως. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Συνάδελφοι, μετὰ τὴν δήλωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμα, ὅτι δύνανται ὅλαι αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας θὰ ζητήσωσιν οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι, νὰ παρασχεθῶσιν εἰς αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ εἴ τινας ἄλλους οἱ ὁποῖοι θὰ εἶχον ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον, διότι χρειάζεται καὶ τὰς ἰδιαιτέρας ἐμπειρίας διὰ τὰ τοιαῦτα ζητήματα — θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ διεξαγάγωμεν συζήτησιν, ἐὰν δύνανται ἢ δὲν δύνανται νὰ γενικευθῇ ἡ ἐπερώτησις. Νὰ ὁρισθῇ ἀπὸ τοῦδε ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ συνεδριάσῃ ἡ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτροπή, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ δοθῶσιν αἱ αἰτούμεναι πληροφορίαι. Ἔχει ἡ Κυβέρνησις τὴν εὐθύνην, διὰ τὴν πορείαν ἣν χαράσσει, τόσον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν στρατιωτικὴν πολιτικήν. Δὲν γνωρίζω δὲ ἐὰν δὲν δύνανται οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους θὰ ἐκφέρωμεν οἱ γνωρίζοντες

καὶ οἱ μὴ γνωρίζοντες, νὰ παρερμηνευθῶσι καὶ γίνωσιν ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως ἀπὸ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ δείξωσιν, ὅτι δὲν εἴμεθα τάχα ἐπαρκεῖς στρατιωτικῶς διὰ νὰ μᾶς βλάψουν εἰς στιγμάς, κατὰ τὰς ὁποίας αἱ διεθνεῖς μας σχέσεις εἶνε τοιαῦται, ὥστε νὰ εἶνε εὔκολον νὰ ἐπιχειρηθῇ τοιαύτη ἐκμετάλλευσις. Ἐὰν οἱ κύριοι συνάδελφοι, οἱ στρατιωτικοί, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς ὑπῆρξε καὶ ἀρχιστράτηγος μάλιστα, ὁ ἄλλος δ' ἐπιτελάρχης, δὲν μείνωσι τελείως ἱκανοποιημένοι ἐκ τῶν ἐξηγήσεων τὰς ὁποίας θὰ δώσῃ ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπήν, δύνανται νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν συζήτησιν τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα καὶ νὰ ζητήσωσι νὰ γενικευθῇ αὕτη. Νομίζω ὅτι τοῦτο γίνεται πανταχοῦ, προκειμένου περὶ στρατιωτικῶν πραγμάτων, καλοῦνται δηλαδὴ οἱ ὑπουργοὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ δίδουν ἐξηγήσεις, ἐν ἀνάγκῃ παρίστανται, ἐὰν θέλουν, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, καὶ ἐὰν νομισθῇ ὅτι μετὰ τὰς ἐξηγήσεις εἶναι ἀνάγκη εὐρυτέρας συζητήσεως, τότε ἐπακολουθεῖ ἡ εὐρυτέρα συζήτησις. Νομίζω ὅτι αὐτὸ ἐπιβάλλει τὸ συμφέρον τοῦ τόπου καὶ ἡ λογικὴ νὰ γίνῃ.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, δὲν εἶμαι ἐκ τῶν ὑπογραψάντων τὴν γενίκευσιν τῆς συζητήσεως. Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι οὔτε θὰ ἐζητεῖτο κἂν ἡ γενίκευσις τῆς συζητήσεως, ἐὰν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀπηξίου νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ δώσῃ. Ἐρώτων ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν προβάλλεται ὁ ἰσχυρισμός, δικαιολογημένος ἢ ἀδικαιολόγητος, ἀδιάφορον, ὅτι ἡ γενικὴ συζήτησις θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὀλάψῃ καὶ ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν οἱ ζητήσαντες τὴν γενίκευσιν τῆς συζητήσεως πληροξούσιοι νὰ λάβωσι λεπτομερεστέραν γνῶσιν τῶν στοιχείων τῶν ἀφορώντων τὴν ὑπόθεσιν, νομίζω ὅτι ἄνευ ζημίας θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις. Μόνον ἐκ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς εἶνε δυνατὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις. Οὐδέποτε ὅμως θὰ ἐδεχόμεθα νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ γενίκευσις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἑρμηνείας, τὴν ὁποίαν ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς τὸν Κανονισμόν. Οὐδέποτε θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι, ἀφοῦ ζητεῖται ἡ γενίκευσις μιᾶς ἐπερωτήσεως, θὰ ἦτο δυνατὸν ἡ πλειονοψηφία νὰ ἀρνηθῇ τὴν γενίκευσιν.

Πρόεδρος. Εἶνε ἐπερώτησις; Ἐδῶ εἶνε τὸ ζήτημα. Ἐὰν ἡ αἴτησις καταθέσεως ἐγγράφων εἶνε ἐπερώτησις. Ὄχι. Δὲν εἶνε ἐπερώτησις.

Ι. Κούνδουρος. Προνομιοῦχος ἐπερώτησις εἶνε.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, ζητεῖται ἡ κατάθεσις ἐγγράφων καὶ δὲν κατατίθενται τὰ ἔγγραφα. Τότε ἐπερωτᾶται ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν μὴ κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων. Γίνεται ἔλεγχος διὰ μίαν παράλειψιν τῆς Κυβερνήσεως; ἑπομένως πρόκειται περὶ καθαρᾶς ἐπερωτήσεως. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει σημασίαν. Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ λυθῇ ἅπαξ διὰ παντός, καθόσον οὐδέποτε εἶνε δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν τὴν ἑρμηνείαν αὐτήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πλειονοψηφία δύναται νὰ περιορίσῃ τὸν λόγον ἐπὶ μιᾶς ἐπερωτήσεως.

Πρόεδρος. Εἴθισται νὰ γενικεύηται ἡ συζήτησις τῇ προτάσει μόνον 10 βουλευτῶν, ἀλλὰ προκειμένου περὶ ἐπερωτήσεως.

Γ. Καφαντάρης. Κύριε Πρόεδρε, ἡ συζήτησις γίνεται θεωρητική, διότι ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀναβολὴ τῆς περαιτέρω συζητήσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς ἑρμηνείας, ἐὰν δύναται ἡ πλειονοψηφία ἢ δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν συζήτησιν, συνεπείᾳ τῆς διατάξεως τοῦ Κανονισμοῦ.

Πρόεδρος. Δὲν εἶνε ἐπερώτησις. Τὸ λέγει καὶ ὁ Κανονισμός.

Γ. Καφαντάρης. Ἐλέγχεται, κύριε Πρόεδρε, ἡ Κυβέρνησις διότι δὲν συνεμορφώθη πρὸς αἴτησιν πληρεξουσίων, ἀξιούντων τὴν κατάθεσιν ἐγγράφων.

Πρόεδρος. Παρακαλῶ (ἀνεγινώσκει). «Ὁ ὑποβαλὼν βουλευτὴς ἐρώτησιν ἢ αἴτησιν περὶ καταθέσεως ἐγγράφων κλπ. ἐὰν δὲν εὗρε τὰς δοθείσας ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ πληροφορίας ἢ τὰς δηλώσεις τούτου ἐπαρκεῖς, δικαιοῦται νὰ προσβῇ εἰς ἐπερώτησιν κατὰ τὰ ὁριζόμενα ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ». Σημαίνει λοιπὸν τοῦτο ὅτι ὁ Κανονισμὸς δὲν δίδει τὴν ἐξήγησιν ὅτι εἶνε ἐπερώτησις, ἀλλὰ λέγει ὅτι δικαιοῦται νὰ ἐγγράψῃ ἐπερώτησιν.

Δ. Καλκανδῆς. Βυζαντινισμός, κύριε Πρόεδρε.

Γ. Καφαντάρης. Πρόκειται περὶ ἐπερωτήσεως, κύριε Πρόεδρε. Τοῦτο εἶνε ἀναμφισβήτητον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γενίκευσιν τῆς συζητήσεως. . . .

Πρόεδρος. Περὶ τῆς γενικεύσεως λέγω, ἐὰν ἔχῃ τὸν τύπον τῆς ἐπερωτήσεως.

Γ. Καφαντάρης. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γενίκευσιν τῆς συζητήσεως εἶνε περιττὸν νὰ κατατριβώμεθα εἰς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου. Κατὰ τὰ κρατήσαντα ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ, ὁσάκις ζητεῖται γενίκευσις τῆς συζητήσεως ἐπὶ μιᾶς ἐπερωτήσεως, ἡ ὁποία κρίνεται γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος, πάντοτε ἡ Συνέλευσις ὑπεχώρησεν εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην. Ὁσάκις, ἐφόσον ἐγὼ τοὐλάχιστον γνωρίζω, ἐζητήθη ἡ γενίκευσις συζητήσεως, οὐδέποτε ἡ Κυβέρνησις ἠρνήθη.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Συνάδελφοι, τὸ ἄρθρον 58 ὁμιλεῖ περὶ ἐπερωτήσεως (ἀναγινώσκει) «Ἡ ἐπερώτησις, σκοποῦσα τὸν ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως, συνίσταται εἰς τὴν ἔρευναν τῶν αἰτίων ἢ τοῦ σκοποῦ κυβερνητικῆς τινος πράξεως ἢ παραλείψεως . . . . . ».

Ἡ τρίτη παράγραφος λέγει ὅτι (ἀναγινώσκει) «ἡ συζήτησις περιορίζεται μεταξὺ τοῦ ἐπερωτῶντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ὡρισμένου τῆς ἐπερωτήσεως θέματος». Περὶ γενικεύσεως δὲ λέγει, ὅτι δύναται νὰ γίνῃ τῇ αἰτήσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἢ 10 τοὐλάχιστον βουλευτῶν ἐγγράφως. Ἡ διατύπωσις ἔχει ὡς ἑξῆς (ἀναγινώσκει). «Γενικὴ συζήτησις δύναται νὰ γίνῃ ἐὰν αἰτήσωσι τοῦτο ὁ ἐπερωτώμενος Ὑπουργὸς ἢ ἐγγράφως 10 τοὐλάχιστον βουλευταί». Ὑπάρχει καὶ ἄλλο ἐδάφιον (ἀναγινώσκει). «Τῇ προτάσει 10 βουλευτῶν ἡ Βουλὴ δύναται δι' ἀναστάσεως νὰ μεταβάλῃ τὴν τάξιν τῶν ἐπερωτήσεων, ἐὰν κρίνῃ ἐπείγουσαν τὴν συζήτησιν ἐπερωτήσεώς τινος». Δὲν θέλω νὰ καταγίνω εἰς νομικὰς ἐρμηνείας, διότι ἐὰν ἤθελον θεωρητικῶς νὰ ἐξετάσω τὸ πρᾶγμα, ἤθελον ὑποστηρίξει τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν ὑπεστήριξεν ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργὸς (διαλογικαὶ συζητήσεις). Σᾶς παρακαλῶ, κύριοι, πέτε λεπτὰ ἡσυχία, διότι ἄλλως εἶνε ἀδύνατον νὰ γίνῃ συζήτησις.

Προτείνει καταλήγων ὅπως δι' ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως καθιερωθῇ ὅτι ἡ γενίκευσις τῆς συζητήσεως αἰτήσει 10 πληρεξουσίων εἶνε ὑποχρεωτική, ἐκτός, φυσικά, ἂν πρόκηται κίνδυνος βλάβης ἐθνικῶν συμφερόντων

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὴ ἡ ἀνωτέρω πρότασις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἑρμηνεία ἐπίσημος τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρου 58.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** ἀντικρούει ὡς μὴ ὀρθὴν οὐδὲ ἐξυπηρετοῦσαν τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον τὴν ἀνωτέρω ἑρμηνείαν.

Οἱ κ. κ. **Κ. Ρέντης** καὶ **Α. Παπαναστασίου** παρακαλοῦσιν ὅπως, εἰ δυνατόν, ἡ Κυβέρνησις ὁρίσῃ ἡμέραν συζητήσεως τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς της.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἔληξεν ἡ ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. Παγκάλου συζήτησις.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** ζητεῖ συγγνώμην διότι ἀπησχόλησε τὴν Συνέλευσιν ἐπὶ τόσην ὥραν καὶ δηλοῖ ὅτι, μετὰ τὰ ἀποφασισθέντα, δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεώς του.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ζητεῖ τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι μὴ γενικευθείσης τῆς συζητήσεως δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὸν λόγον.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περατωμένη ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι συμφώνως πρὸς ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ παρελθόντος Σαββάτου, θέλει προταχθῇ ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. Φραγκούδη, σχετικῶς μὲ τὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι, ἐφόσον δὲν πρόκειται περὶ ἐπερωτήσεως ἐχούσης γενικωτέραν σημασίαν, θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν σειρὰν τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ἵνα καταστῇ δυνατὸν νὰ συζητηθῶσιν ἐπερωτήσεις ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐκκρεμοῦσαι.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ὁρνεῖ ὅτι ὀρθότερον θὰ ἦτο κατὰ τὰς δύο ἡμέρας τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου νὰ διεξάγηται αὕτη, κατὰ μὲν τὴν μίαν μὲ τὴν σειρὰν τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, κατὰ δὲ τὴν ἄλλην συμφώνως πρὸς τὰς ὑποβαλλομένας προτάσεις περὶ προτάξεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ ἀντίρρησις τοῦ κ. Χαβίνη τυπικῶς δὲν ἔχει σημασίαν, ἐφόσον ἔχει ληφθῇ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως. Ἐν τούτοις θὰ ἠδύνατο καὶ πάλιν νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη παρόντων ἐλαχίστων βουλευτῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Κανονισμοῦ εἶνε νὰ διευκολύνῃ τὸν οὐσιαστικὸν ἔλεγχον, ὁ ὁποῖος κυρίως διεξάγεται ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν, εἰς ἣν ἐπομένως ἀνήκει καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ καθορισμοῦ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῶν Ἐπερωτήσεων. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λέγει ὅτι ὑπάρχει αἴτησις περὶ προτάξεως τῆς ἐπερωτήσεως ἐπὶ τοῦ Συναλλάγματος, ἡ ὁποία εἶνε γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος. Ἡ Ἀντιπολίτευσις ἐπιθυμεῖ ὅπως προταχθῇ ἡ ἐπερώτησις αὕτη.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι ἡ ἀπόφασις περὶ προτάξεως τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὰ ἐκπαιδευτικά, ἐφόσον ἐλήφθη, πρέπει νὰ μείνῃ σεβαστή. Τὸ ζήτημα δὲ τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶνε γενικώτερον καὶ μεγαλειτέρου ἐνδιαφέροντος καὶ ἀπὸ τὰ χρηματιστήρια καὶ ἀπὸ πᾶν ἄλλο ζήτημα.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθυπουργός.) Γνωρίζει ὁ κ. Συνάδελφος ὅτι εἶναι δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως νὰ μὴ δεχθῇ τὴν πρόταξιν μιᾶς ἐπερωτήσεως, διὰ μίαν τοὐλάχιστον ἡμέραν, καὶ ἂν κανονικῶς ἤρχετο κατὰ τὴν σειράν της ἡ ἐπερώτησις. Ὁ Κανονισμὸς ἐπιτρέπει εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὴν ἐπερώτησιν, τὴν ἐρχομένην κανονικῶς, διὰ μίαν φορὰν νὰ ζητήσῃ ἀναβολήν. Σήμερον ἔρχεται ἐξ ἀ-

προόπτου ἡ πρόταξις μιᾶς ἐπερωτήσεως. Ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἦτο δυνατόν, καὶ ἂν κανονικῶς ἤρχετο, νὰ δεχθῇ σήμερον τὴν συζήτησιν καὶ θὰ ἐζήτει τὴν ἀναβολὴν ἐπὶ μίαν συνεδρίασιν. Ἕνεκα τούτων δὲν δύναται νὰ δεχθῇ καὶ τὴν πρόταξιν, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον θὰ ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ εἰς ἀντίθεσιν πρὸς μίαν ἀπόφασιν εἰλημμένην.

Ν. Μπακόπουλος. Προτείνετε νὰ μὴ συζητηθῇ σήμερον ἡ ἐπερώτησις καὶ νὰ ὁρισθῇ εἰς ἄλλην τακτικὴν ἡμέραν ;

Α. Μιχαλακόπουλος. Λέγω τοῦτο. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει καμμίαν δυσκολίαν νὰ ὁρίσῃ ἡ Συνέλευσις ὡρισμένην ἡμέραν, τὴν Τετάρτην ἢ τὸ Σάββατον, διὰ νὰ συζητηθῇ τὸ θέμα περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖτε. Σήμερον ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῇ τὴν συζήτησιν.

Ι. Καύνδουρος. Ἔχουν παραπεμφθῇ ἕως τώρα τρεῖς.

Ν. Μπακόπουλος. Μόνον τὸ προσφυγικὸν παρεπέμφθη. Θέλετε λοιπὸν νὰ γίνῃ τὸ μεταπροσεχὲς Σάββατον ;

Α. Μιχαλακόπουλος. Νὰ μὴ περιπέσωμεν μόνον εἰς ἀντιφάσεις πρὸς ληφθείσας ἀποφάσεις.

Κ. Γκότσης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐγὼ θέλω νὰ δηλώσω τοῦτο, ὅτι, ἂν θέλετε νὰ ἐπερωτήσητε ἐμὲ διὰ τὰς δηλώσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμα ἐγώ, εἶμαι ἕτοιμος καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ σᾶς ἀπαντήσω. Ἂν πρόκειται περὶ γενικῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς γενικῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, δέον νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν σας, ὅτι δι' αὐτὸν τὸν λόγον ζητεῖται ἡ ἀναβολή.

Πρόεδρος. Ὑπάρχει ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως, τὴν ὁποίαν τὸ Προεδρεῖον θὰ σεβασθῇ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὁ κ. Συνάδελφος εἶπεν ὅτι εἶνε ἕτοιμος νὰ ἀπαντήσῃ ἂν ἡ ἐπερώτησις ἀφεώρα μόνον τὰς δηλώσεις του, ἀλλὰ σεῖς ἐγενικεύσατε, καὶ ὀρθότατα, τὸ ζήτημα περὶ τῆς καθόλου ἐν αὐτῷ πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ γενικὸν τοῦτο ζήτημα, διὰ μίαν τοὐλάχιστον ἡμέραν, ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀναβολήν.

Τώρα δὲν ἔχει καμμίαν ἀντίρρησιν ἡ Κυβέρνησις νὰ ὁρισθῇ ὡρισμένη ἡμέρα πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖτε. Θὰ παρακαλέσω ὅμως τὸ Προεδρεῖον, τὸ ὁποῖον κρατεῖ σημείωσιν περὶ τῶν ἀποφάσεων τὰς ὁποίας λαμβάνομεν, νὰ μεριμνήσῃ νὰ μὴ εὑρεθῶμεν ἐν ἀντιφάσει πρὸς ληφθεῖσαν ἀπόφασιν.

Ν. Μπακόπουλος. Ὥστε τί θὰ γίνῃ ;

Α. Μιχαλακόπουλος. Νὰ προταχθῇ πάσης ἄλλης μετὰ τὰς ἤδη ἀποφασισθείσας.

Ν. Μπακόπουλος. Μετὰ τὸ προσφυγικόν.

Κ. Βουδούρης. Τὸ προσφυγικὸν δὲν θὰ τελειώσῃ ποτέ, ἐνῶ ἡ λίρα ἀνῆλθεν ἤδη εἰς τὰς 300 δραχμάς.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Δενδρινὸς ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη ἐλήφθη ἀπόφασις οὐδὲν ἐμποδίζει τὴν Συνέλευσιν νὰ λάβῃ νεωτέραν ἀπόφασιν, προκειμένου περὶ γενικωτέρας φύσεως ζητήματος, οἷον εἶνε ἡ συναλλαγματικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦ συναλλαγματικοῦ ζητήματος ἡ ὀξύτης εἶνε αἰσθητὴ εἰς πάντας, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον τὰς τελευταίας αὐτὰς ἡμέρας εὑρισκόμεθα πρὸ μιᾶς βροχῆς σχετικῶν ὑπουργικῶν δηλώσεων, αἵτινες βεβαίως ἔχουν μεγάλην σημασίαν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως), λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν νὰ προταχθῇ ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως. Ἀπόκειται ὅμως εἰς τὸ Προεδρεῖον νὰ κανονίσῃ, ὥστε νὰ μὴ εὑρεθῇ πρὸ ἀντιφάσεως ἀπέναντι ἄλλων προηγουμένων ἀποφάσεων.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι οἱ συντάξαντες τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς, ἂν καὶ δὲν ἀνῆκον εἰς τὸν καλούμενον νέον πολιτικὸν κόσμον, εἶχον ἐν τούτοις ἄλλας ἀντιλήψεις ἀπὸ ἐκείνας, ἃς ἔχουσιν οἱ κρατοῦντες σήμερον, ὡς πρὸς τὴν λεγομένην πολιτικὴν εὐθιξίαν. Ὑπάρχουν σοβαρώταται ἐπερωτήσεις ἀπὸ μηνῶν ἐκκρεμεῖς, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀποφεύγει τὴν ἐπ' αὐτῶν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** διακόπτων, λέγει ὅτι ὁ κ. Πλημμελοδούσιος δὲν ὁμιλεῖ ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ, ἀλλ' ἐλέγχει τὴν Κυβέρνησιν. Ἀπορεῖ δὲ πῶς ὁ κ. Πρόεδρος δὲν ἐφαρμόζει τὸν Κανονισμὸν καὶ ἐκφράζει μομφὴν ἐναντίον αὐτοῦ διὰ τοῦτο.

Ἐν τῷ σημείῳ αὐτῷ διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπί τινα λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ Προεδρεύων κ. **Κ. Αλαβάνος** παρακαλεῖ τὸν κ. Φραγκούδην νὰ διασαφηνίσῃ ὅσα προηγουμένως εἶπεν.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** δηλοῖ ὅτι οὐδαμῶς ἐνόει νὰ θίξῃ τὸ Προεδρεῖον καὶ τὸ ζήτημα θεωρεῖται λῆξαν.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνεχίζων μετὰ τοῦτο τὴν ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ ἀγόρευσίν του, λέγει ὅτι ἡ συζήτησις τῶν ἐπερωτήσεων καὶ ἡ πρόταξις αὐτῶν εἶνε ζήτημα τῆς Συνελεύσεως καὶ οὐχὶ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** λέγει ὅτι δὲν ὑφίσταται ζήτημα Κανονισμοῦ, ἐφόσον ὁ κ. Φραγκούδης εἶχε λάβει τὸν λόγον κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν, διακόψας αὐτὸν κατόπιν τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως ὅπως συζητηθῇ σήμερον τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τοῦ παρεμπίπτοντος ζητήματος συζήτησις περατωμένη.

Ὁ κ. Γ. **Φραγκούδης**, ἀναπτύσσων τὴν ἐπερωτησίν του, ἐξετάζει ἐν πρώτοις τοὺς καταθέντας πίνακας ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν λειτουργούντων ἐν Ἑλλάδι ξένων σχολείων. Ὡς πρὸς τὰ Κωνσταδλακικὰ σχολεῖα τῆς Μακεδονίας, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς εἶνε μεγαλείτερος, τὸ πρᾶγμα, λέγει, δὲν εἶνε καὶ τόσον ἀνησυχητικόν, διότι οἱ ἐν αὐτοῖς φοιτῶντες μαθηταὶ εἶνε ὀλίγιστοι. Ὡς πρὸς τὰ καθολικὰ σχολεῖα, παρατηρεῖ ὅτι, ἐνῶ ἡ Γαλλία ἀπεδίωξε τὰ σχολεῖα ταῦτα καὶ τὰ ἔστειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, πλεῖστα ἐξ αὐτῶν λειτουργοῦσιν ἐνταῦθα ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Ι. **Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι τὰ σχολεῖα ταῦτα λειτουργοῦσι συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους, μὴ ἀπαιτουμένης εἰδικῆς ἀδείας.

Ὁ κ. Γ. **Φραγκούδης** λέγει ὅτι ὁ νόμος ὅμως ἐπιβάλλει ἐπιθεωρητάς, τῶν ὁποίων ἡ εἴσοδος οὐδέποτε ἐπετράπη εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα. Τὰ σχολεῖα ταῦτα εἶνε ἑστία μεταδόσεως φραγκικοῦ πνεύματος, ὡς ἐκ τούτου δὲ πολλὰ τῶν χωρασίων ἐγκαταλείπουν τὰς οἰκογενείας των καὶ μεταβαίνουν εἰς Γαλλίαν ἵνα γίνουν καλόγραιαι. Ἐπὶ τούτου φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς νόμους, νὰ ἔλθῃ δὲ εἰς συνεννόησιν μὲ τὴν Γαλλίαν, ἵνα μὴ ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς Γαλλίας, ἡ ὁποία εἶνε τὸ σύμβολον τῆς ἐλευθερίας, πραγματοποιῶνται οἱ σκοποὶ τοῦ Πάπα. Ἐκτὸς τοῦ Λεοντείου Λυκείου καὶ τοῦ Ἁγ. Παύλου τοῦ Πειραιῶς οὐδὲν ἄλλο Γαλλικὸν σχολεῖον ἐδέχθη Ἕλληνα Ἐπιθεωρητήν. Τὰ σχολεῖα αὐτὰ ἐμπνέουν εἰς τὰ παιδιὰ τὸν ἐκφυλισμόν.

Δὲν βγαίνουν ἀπὸ τὰ σχολεῖα αὐτὰ τὰ παιδιά, ὅπως βγαίνουν ἀπὸ τὰ Ἀμερικανικά, ὅπου λείπει ἡ προπαγάνδα. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ δύο Γερμανικὰ σχολεῖα, περὶ τῶν ὁποίων οὐδὲ κἂν ἐσκέφθη νὰ ἐρωτήσῃ, λέγει, ἂν εἶχον τὴν ἄδειαν τοῦ Κράτους.

Τονίζει ἀκολούθως ὅτι καὶ τὰ Ἰσραηλιτικὰ σχολεῖα Θεσσαλονίκης δὲν εἶναι ἐλεύθερα, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ Ἰταλικά, τὰ ὁποῖα μάλιστα συνεστήθησαν ἄνευ κἂν ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἀπῃτεῖτο κατὰ τὸν τελευταῖον νόμον, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τούτων πάντων, συνιστῶν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐπερωτήσεώς του δηλοῖ ἐν πρώτοις κατηγορηματικῶς ὅτι εἶνε δημοκρατικὸς καὶ φρονεῖ μάλιστα ὅτι ἡ σχολαστικότης καὶ ἡ ἀρχαιοπρέπεια μᾶς ἔβλαψαν καὶ ἐθνικῶς, ἐνῶ ἐξ ἄλλου συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ εἶνε τὸ ἥμισυ τοῦ

πληθυσμοῦ ἀγράμματον καὶ ἀμόρφωτον. Παρὰ ταῦτα δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίσωμεν ὅτι ἡ καθαρεύουσα ἐκράτησε τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους καὶ ὅτι ἡ καθαρεύουσα κατέστη, μία ἀνάγκη, τὴν ὁποίαν δὲν εἶνε εὔκολον νὰ ὑπερβῶμεν. Τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης εἶνε ζήτημα ἐξελίξεως. Ἐγώ, λέγει, προσωπικῶς εἶμαι ὑπὲρ τῆς βαθμιαίας ἁπλοποιήσεως τῆς καθαρευούσης, ἵνα δι' αὐτῆς κατ' ὀλίγον φθάσωμεν εἰς τὴν καθαρὰν δημοτικὴν γλῶσσαν, τὴν ἀπηλλαγμένην τῶν ξενισμῶν καὶ τῶν βαρβαρισμῶν.

Ὡς πρὸς τὸ ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, χωρὶς νὰ ἀμφισβητῇ ὑπὲρ τῆς καταργήσεως αὐτοῦ, προτείνει τὴν προσπάθειαν τοῦ νόμου, ὥστε οἱ Σύμβουλοι νὰ ἐναλλάσσωνται ἐκ περιτροπῆς, ἵνα μὴ παραμένωσιν οἱ ἴδιοι ἐπ' ἄπειρον.

Ὁ κ. Δ. **Μανδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἠναγκασμένος, ἕνεκα ἐξαιρετικῆς ἐργασίας, νὰ ἀποστατήσῃ τῆς συνεδριάσεως, συνεπῶς παρακαλεῖ νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις, ἂν πρόκειται νὰ ἐπεκταθῇ, διὰ νὰ εἶνε παρὼν καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Α. **Κεπετζόπουλος** λέγει ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Φραγκούδη λεχθέντα δὲν δύναται νὰ μείνουν ἄνευ ἀπαντήσεως. Ἡ λοιπὸν θὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις, διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς ἄλλην ἡμέραν, ἢ θὰ συνεχισθῇ καὶ μετὰ τὸ φαγητόν.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου δέχεται ὅπως διακοπῇ ἡ συζήτησις, ἵνα συνεχισθῇ τὴν προσεχῆ Τετάρτην.

Μετὰ ταῦτα, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, ὁ κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ὥρᾳ 9 μ. μ. διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς προσεχοῦς Παρασκευῆς.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΠΗ'.
τῆς 22 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Τὸ ἀγροτικὸν Συμβούλιον Καρυᾶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν

μελετωμένην κατάργησιν τοῦ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νόμου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλληνίδων αἰτεῖται τὴν παροχὴν ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Ὁ Δημήτριος Σκούρας ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος.

Ἡ κοινότης Βαγίων Θηβῶν παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ μέριμνα πρὸς ἐπαναφορὰν εἰς τὰς ἑστίας των, τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ κρατουμένων εἰσέτι αἰχμαλώτων.

Ὁ προσφυγικὸς Σύνδεσμος Καμάρας αἰτεῖται τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου 3166.

Ὁ Σύλλογος τῶν Μηχανικῶν καὶ Ἀρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης αἰτεῖται τὴν πλήρη ἀπαλλαγὴν τῆς καείσης ζώνης ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Οἱ συκοπαραγωγοὶ Καλαμῶν παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἐξαγορὰν τῶν ἐναπομεινάντων σύκων.

Τὸ κατώτερον προσωπικῶν τῶν Τ. Τ. Τ. αἰτεῖται τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαθαθμίσεώς των.

Ἡ Ἰσραηλιτικὴ ἕνωσις Θεσ)νίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ἐφαρμογὴν αὐτόθι Κυριακῆς ἀργίας.

Τὸ Ἐπαγγελματικὸν καὶ Βιοτεχνικὸν Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Ἀλεξανδρῆ κατὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως εἰς ἐκλογὴν γερουσιαστῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Γυθείου παρακαλεῖ ὅπως κατασκευασθῇ ὁ σιδηρόδρομος Τριπόλεως - Γυθείου.

Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Θεσ)νίκης καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ τῆς Καπνεργ. Ἑνώσεως Σερρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς αἰθούσης τοῦ Δημ. Θεάτρου, ἐν ᾗ συνήρχετο τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Ἀθηνῶν.

Οἱ ἔμποροι καὶ ἐπαγγελματίαι Λαρίσης ζητοῦσι τὴν τροποποίησιν τοῦ Ν. Δ. τῆς 5 Μαΐου ἐ. ἔ. καὶ τοῦ νόμου 3166, ὅσον ἀφορᾷ τὰς μισθώσεις ἀνταλλαξίμων ἀστικῶν ὀθωμανικῶν κτημάτων.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Σκριποῦς, τῆς Βοιωτίας, διαμαρτύρονται διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Γεν. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου πώλησιν τοῦ ἀγροκτήματος Τσαμαλῆ εἰς τὸν συνεταιρισμὸν Ἀκαρνάνος.

Ἡ Ἕνωσις τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ τῶν Τ.Τ.Τ. Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ Τ.Τ.Τ.

Οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ Ἠπειρῶται ὑποβάλλουσι ψήφισμα περὶ βελτιώσεως τῆς συγκοινωνίας τῆς Ἠπείρου καὶ ἐν γένει περὶ βελτιώσεως τῆς ἐν Ἠπείρῳ καταστάσεως.

Ὁ Ἰωάννης Καραβίνης, Ἰ. Ρώμπαμπας, κλπ. ὁπλαρχηγοὶ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, ζητοῦσιν ὅπως ἐπεκταθῇ ὁ νόμος περὶ παροχῆς συντάξεως εἰς τοὺς ὁπλαρχηγοὺς καὶ εἰς αὐτούς.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν προσφύγων σιδηροδρομικῆς Μακεδονίας παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτευχθῇ ἡ πλήρης ἐπαγγελματικὴ καὶ κοινωνικὴ αὐτῶν ἀποκατάστασις.

Οἱ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας), καὶ ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου· «Περὶ χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ Δημοσίου Ταμείου Χειμάρρου Νέδοντος».

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος· «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ ψηφίσματος τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1924 «περὶ ἀνακρίσεως καὶ ἐκδικάσεως ἀδικημάτων τινῶν ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν.

Ὁ πληρεξούσιος Ἐδέσσης κ. ***Νεόκοσμος Γρηγοριάδης*** αἰτεῖται τρίμηνον ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνελεύσεως, λόγῳ ἀσθενείας.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ ἄδεια χορηγεῖται.

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Δημοσίων Ἔργων Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἑξῆς νομοσχεδίων·

1) Περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν ἔργων ἐξυγιάνσεως τῶν λιμνῶν Μαυρόβου καὶ Λάντζας.

2) Περὶ κατασκευῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ Δημητσάνης—Στεμνίτσης εἰς Μονὴν Φιλοσόφου.

3) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 2853 «περὶ ὑδραυλικῶν ταμείων».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων.

1) Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 393 τοῦ 1901 ἔτους νόμου τῆς τέως Κρητικῆς Πολιτείας «περὶ ὁριστικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου Κρήτης».

2) Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος «περὶ αὐξήσεως τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Δημοσίου χορηγητέων γεωργικῶν δανείων πρὸς πρόσφυγας ἀπὸ δραχ. 100 ἑκατομ. εἰς δρχμ. 150 ἑκατομ.

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ὑγιεινῆς κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμου.

1) Περὶ ὑποβολῆς καὶ ἐξετάσεως ἐπ' ἀδείᾳ τῶν κατὰ τὰς ἐπαναληπτικὰς τοιαύτας ἀπορριφθέντων καὶ τῶν μὴ ὑποβαλόντων ἐμπροθέσμως τὰς αἰτήσεις αὐτῶν πρακτικῶν ὀδοντοϊατρῶν».

2) Περὶ δημοσίου ἀποκυματηρίου Ἑρμουπόλεως».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

—**Στυλ. Γρηγορίου, Ν. Καλέλλης, Γ. Λουπινᾶς** καὶ **Ἰ. Μαρματάκης** κλπ. τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῶν ἰσχυόντων περὶ τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου νόμων».

—**Ἰ. Παπαθεοδώρου, Α. Παππαοικονόμου, Σ. Κρεμεζῆς, Ν. Ἀβραάμ, Ἰ. Σ. Περδικογιάννης, Φ. Μανουηλίδης, Χρ. Πανταζίδης** καὶ ἄλλοι τοῦ ἰδίου νομοσχεδίου.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Φερρῶν διαμαρτυρομένων ὅτι ἡ ἐκεῖ περιοχὴ, γνωστὴ ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν «Δέλτα», ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι δίδεται πρὸς καλλιέργειαν χώρτου ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ ἐκμεταλλεύεται ὑπὸ διαφόρων ἐργολάβων. Παρακαλεῖ σχετικῶς ὅπως ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς περιοχῆς ταύτης ἀφεθῇ εἰς τοὺς γηγενεῖς καὶ τοὺς ἐκεῖ ἐγκατεστημένους πρόσφυγας.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι τὸ τμῆμα τοῦτο παρεχώρησεν οὗτος εἰς τὸν ἐποικισμόν, ἀλλ' ὁ ἐποικισμὸς ἠρνήθη νὰ τὸ παραλάβῃ. Οἱ χωρικοὶ πάλιν ἐδήλωσαν ὅτι δὲν δύνανται νὰ λάβωσι μόνον τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν ἐπὶ τῶν ἀξιώσεων τῶν χωρικῶν, ἐφόσον οὗτοι ὁπωσδήποτε ζημιοῦνται.

Ὁ κ. **Α. Ἀναγνωστόπουλος** συνιστᾷ ἀναφορὰς τῶν κατοίκων τῶν κοινοτήτων Λυκαχωρίου, Ἐλπαλίου, Παλαιοξαρίου, κλπ., σχετικῶς μὲ τὸν ποταμὸν Μόρνον, ὅστις ἐξετράπη τῆς κοίτης του, ἀπειλῶν νὰ καταφάγῃ ὁλόκληρον τὴν πεδιάδα. Παρακαλεῖ σχετικῶς ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα.

Ὁ κ. **Θ. Παπαϊωάννου** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς παρακαλεῖ τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν πραγματοποίησιν τῆς μελέτης τοῦ μηχανικοῦ Ρήγα, πρὸς ἐπάνοδον τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν παλαιάν του κοίτην.

Ὁ κ. **Διον. Καλκανδῆς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἱερέων τῆς ἐπαρχίας Καρδαμύλων καὶ συνιστᾷ νὰ βελτιωθοῦν αἱ ἀποδοχαί των, τιθεμένου ἐν ἐνεργείᾳ τοῦ νόμου περὶ ἐνοριῶν.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Β. Κυβέλος.**

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** ὑποστηρίζει διὰ μακρῶν ἀναφορὰς διαφόρων Κοινοτήτων τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας καὶ Ὀλυμπίας,

αἵτινες παρακαλοῦσι νὰ κατασκευασθῇ γέφυρα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀλφειοῦ, καὶ συνιστᾷ ὅπως διαταχθῇ ἡ σχετικὴ μελέτη, προκειμένου περὶ ἔργου μέλλοντος νὰ ἐξυπηρετήσῃ σπουδαιότατα συμφέροντα τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Φιλελευθέρων Δημοκρατικῶν Ὀργανώσεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων περὶ ὀργανώσεως νέου Ἐθνικοῦ Ἀκαδείου ἀντὶ τοῦ Ἀκαδείου Στόλου καὶ Ἀρχαιοτήτων. Διὰ τοῦ προτεινομένου σχεδίου προβλέπονται, λέγει, ἔσοδα τοὐλάχιστον 200 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Τὸ σχέδιον θεωρεῖ ἄρτιον καὶ παρακαλεῖ νὰ νιοθετηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Περ. Ἀλεξανδρῆς** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Μουζακίου διὰ τὰς καταστροφὰς, ἃς προξένησεν εἰς τοὺς κατοίκους ἡ πλήμμυρα τοῦ Παμίσου, τονίζει τὴν ἔκτασιν. Ἦν ἔλαφον αἱ καταστροφαὶ εἰς σπαρτά, ἀγροὺς καὶ ἀνθρώπους, καὶ παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ἀμέσως μηχανικὸς καὶ ὑδραυλικὸς καὶ νὰ ληφθῶσιν ἐν γένει πάντα τὰ μέτρα, ὅσα ἐνδείκνυνται.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκονται αἱ συνεννοήσεις διὰ τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα Θεσσαλίας, ὧν ἡ ἀναγκαιότης καὶ ἡ σκοπιμότης ἀνεγνωρίσθη παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Τρικούπη καὶ διαδοχικῶς ἐστάλησαν ἀποστολαὶ καὶ μελέται ὑπάρχουν πλήρεις καὶ ἄρτιαι. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων δύναται εὐκόλως νὰ ἀναληφθῇ, διότι καὶ γαῖαι θὰ προκύψωσι πολύτιμοι καὶ κεφάλαια διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν γενναίου δανείου ὑπάρχουν εἰς τὸ Γεωργικὸν Θεσσαλικὸν Ταμεῖον.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι ὑδραυλικὰ ἔργα δὲν δύνανται νὰ γίνωνται τμηματικῶς, διότι καταστρέφεται καὶ ἡ ὑπάρχουσα κατάστασις. Ἔχομεν ἤδη προτάσεις ἑταιρειῶν δι' ἄλλα ἔργα, καὶ μόλις περατωθοῦν δι' αὐτὰ αἱ συνεννοήσεις, θὰ προντίσωμεν νὰ στρέψωμεν καὶ πρὸς τὰ ἔργα ταῦτα τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιχειρηματιῶν.

Μέχρις ὥρας οὐδεμία ἑταιρεία μᾶς ὑπέβαλε προτάσεις διὰ τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα τῆς Θεσσαλίας.

Ὁ κ. **Ἰ. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Ἀλεξανδρῆν διὰ τὴν θεομηνίαν Μουζακίου βεβαιοῖ ὅτι καὶ μηχανικὸς ἐστάλη καὶ πιστώσεις ἐχορηγήθησαν.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς**, ἐκθέτων τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ Κύπρου ὅπου μετέβη ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν Ἀθλητικῶν Σωματείων κατὰ τοὺς τελεσθέντας ἐκεῖ Πανελληνίους ἀγῶνας, ἐκφράζει τὸν θαυμασμόν του διὰ τὸν ἑλληνισμὸν τῆς νήσου.

ὅστις παρὰ τὰ δυσμενῆ του περιστατικὰ καὶ τὴν γεωγραφικὴν ἀπομόνωσίν του διετηρήθη ἀκραιφνὴς καὶ παμπληθής, καὶ ἀνεπτύχθη χάρις εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις καὶ ἀρετάς του, ὄχι ὀλιγώτερον παντὸς ἄλλου διαμερίσματος Ἑλληνικοῦ.

Περιγράφει τὰς θερμὰς δεξιώσεις, ὧν ἔτυχον παντοῦ οἱ Πανέλληνες ἀθληταί, καὶ τὰς πατριωτικὰς ἐκδηλώσεις τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων, τῶν ὁποίων μία μόνον κραυγὴ ἐκυριάρχει, ἡ κραυγὴ «Ζήτω ἡ Ἕνωσις μετὰ τῆς μητρὸς Πατρίδος» ἀπὸ τῆς ὁποίας δὲν παρέλιπον νὰ λέγουν, ὅτι δὲν ἐννοοῦν νὰ παραιτηθοῦν, οἱονδήποτε ἀγαθὸν καὶ τιμὴ καὶ ἂν τοῖς ἀπονεμηθῇ καὶ οἱονδήποτε κίνδυνον καὶ ἂν διατρέξουν. Ἀναφέρει τὰς συστάσεις του ὅπως ὦσι μετριώτεροι μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐπὶ τέλους τὸ Ἀγγλικὸν Κράτος θὰ δικαιώσῃ τοὺς ἐθνικούς των πόθους, διότι τοῦτο τῷ ἐπιβάλλει ἡ ἀποστολή του ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ αἱ παραδόσεις του. Ἀλλά, λέγει, οἱ ἀδελφοὶ Κύπριοι, καὶ παρὰ τὰς συστάσεις αὐτάς, ἐπιμένουν περισσότερον, καὶ φαίνεται ἔχουν δίκαιον, ἰσχυριζόμενοι ὅτι μετὰ τὸν πόλεμον, ἐνῶ πάντες οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ ἠλευθερώθησαν, αὐτοὶ ὡς καὶ οἱ ἀδελφοὶ Δωδεκανήσιοι ὑπέστησαν μείωσιν τῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῶν ἐλαχίστων ἃς εἶχον, καὶ ὅτι ἔτι χειροτέρα μείωσις αὐτῶν ἐγένετο διὰ τοῦ τελευταίου Ἀγγλικοῦ Διατάγματος.

Ἐν τέλει ἀναγιγνώσκει ἐπιστολὴν ἀποσταλεῖσαν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου, ἀντιπροσωπεύοντος τὰ 9)10 τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κύπρου, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς·

Γραφεῖον Πολιτικῆς Ὀργανώσεως τῆς Κύπρου

Ἔντιμε Κύριε.

Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῆς Κύπρου κατὰ τὴν ἐνταῦθα σημερινὴν συνεδρίαν του, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν πρώτων Πανελληνίων ἀγώνων ἐν Κύπρῳ, πρὸ πάσης ἐργασίας αὐτοῦ, ἀπευθύνει πρὸς ὑμᾶς ὡς μέλος τῆς Δ΄ τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως καὶ ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς τε Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλληνικῶν Ἀθλητικῶν καὶ Γυμναστικῶν Σωματείων ἐγκάρδιον ἀδελφικὸν χαιρετισμόν, καὶ παρακαλεῖ ὑμᾶς ὅπως ἑρμηνεύσητε πρὸς τὰ Σώματα ταῦτα τὰ αἰσθήματα τῆς αἰωνίας ἀφοσιώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Νήσου ταύτης πρὸς τὴν ἐλευθέραν Πατρίδα, καὶ τὸν διάπυρον καὶ ἀναλλοίωτον πόθον του, ὑπὲρ τῆς ταχείας ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεώς του.

Ἐν Λεμεσῷ τῇ 25)4)1925.

Διατελοῦμεν μετὰ πάσης τιμῆς

† Ὁ Κύπρου ***Κύριλλος***

Πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου.

Εὐχαριστεῖ ἀκολούθως τὸ Ἀγγλικὸν Κράτος διότι ἐπέτρεψε νὰ γίνωσιν ἐν Κύπρῳ οἱ Πανελληνικοὶ ἀγῶνες καὶ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ Κράτος τοῦτο, ὅπερ ποτὲ δὲν ἔπαυσε νὰ ἀκούῃ τὴν φωνὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀπέδωκε τοιαύτην καὶ εἰς ἐχθρούς του ἀκόμη, ὡς εἰς τοὺς Μπόερς, θὰ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν αὐτὴν προκειμένου καὶ περὶ τῆς Κύπρου καὶ θὰ τὴν ἀποδώσῃ εἰς τὴν Μητέρα Πατρίδα. Ἐν τέλει συγχαίρει τὸν Κυπριακὸν λαόν, δι' ὅσα οὗτος λέγει καὶ πράττει ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως, καταδεικνύων οὕτω ὅτι πᾶς λαὸς ἐμμένων εἰς τὸν ἐθνισμόν του εἶνε ἄξιος καλλιτέρας τύχης.

Συγχαίρει ἐπίσης τοὺς Πανέλληνας ἀθλητὰς διὰ τὰς ἐπιδόσεις καὶ συμπεριφοράν των καὶ συνιστᾷ ἐνίσχυσιν τῆς γυμναστικῆς, δι' ἧς ἡ νέα γενεὰ θὰ καταστῇ ἱκανὴ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν τιμὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος εἰς τὸ ἀρχαῖον, τὸ ἀρχικὸν ὕψος.

Ὁ κ. ***Σ. Θεοδωρόπουλος*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς Πανελληνικῆς ὁδοντοϊατρικῆς Ἑταιρείας.

Ὁ κ. ***Π. Καραπάνος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Δήμου Βρατσάνου περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ φόρου τῆς πρώτης ἑλληνικῆς Κινηματογραφικῆς ταινίας.

Ὁ κ. ***Θ. Γρηγορίου*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν Ν. Παπακωνσταντίνου καὶ Γ. Δαλικούρα, ἀναπήρων πολέμου, καὶ παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὰ παραιτέρω.

Τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν συνιστᾷ καὶ ὁ κ. ***Κ. Φίλανδρος***.

Ὁ ἴδιος κ. ***Θ. Γρηγορίου*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Σιδηροδρομικῶν περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τὰς θέσεις των τῶν ἀπολυθέντων μελῶν αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** συνιστᾷ τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς φορολογίας τοῦ γλεύκους τῆς πόλεως Αἰτωλικοῦ, ὡς ἀριθμούσης κατοίκους ὀλιγωτέρους τῶν 4 χιλιάδων.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑπόσχεται νὰ διατάξῃ σχετικῶς.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** συνεχίζων, συνιστᾷ ὅπως ληφθοῦν ταχέως μέτρα πρὸς προστασίαν τοῦ καπνοῦ καὶ ὑποδεικνύει, ὅτι ἡ ταχεῖα ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου τῶν ἀνεπεξεργάστων καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ ἐντελῶς τοῦ καπνοῦ ἐκ τοῦ ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ τῶν 2 %)ο, θέλει συντελέσει εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τῆς ἐν στενοχωρίᾳ σήμερον τελούσης ἀγορᾶς.

Καταλήγων συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν σύνταξιν λήψιν βιζικῶν μέτρων πρὸς προστασίαν προϊόντος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κυρίως στηρίζεται ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους,

καὶ οὐχὶ ἐπιδολὴν ἄλλων βαρῶν ἐπ' αὐτοῦ ὡς ἐπληροφορήθη.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἡ μελετωμένη φορολογία ἐπὶ τῆς στρειμματικῆς καλλιεργείας, οὐδαμῶς θὰ στενοχωρήσῃ τὸ προϊὸν τοῦ καπνοῦ.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως ψηφίσματος «Περὶ «προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν ἐν ἰσχύϊ Κανονισμὸν τῆς Συνελεύσεως» ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κανονισμοῦ παρετήρησεν ὅτι μέχρι τοῦδε τὸ κρατοῦν ἔθος, ὅπως αἱ ἐπιτροπαὶ καταρτίζωνται ἐπὶ τῇ βάσει πινάκων διδομένων ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, δὲν ἀπέδωκε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε πρέπον νὰ δοθῇ μείζων προσοχὴ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ καταρτισμοῦ τῶν ἐπιτροπῶν, διὰ τοῦτο δὲ φρονεῖ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο πρέπει νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν Πρόεδρον ὅστις θέλει καταρτίζει αὐτάς, ἀναλόγως τῆς εἰδικότητος ἑκάστου. Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐνστάσεως περὶ μὴ ἀπαρτίας πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς φρονεῖ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν πέντε πληρεξουσίων πρέπει νὰ αὐξηθῇ εἰς δέκα. Ἡ μειονοψηφία ὅμως τῆς Ἐπιτροπῆς, μεταξὺ τῆς ὁποίας καὶ οὗτος, φρονεῖ ὅτι οὐδεὶς ὑπῆρχε λόγος τῆς αὐξήσεως ταύτης, διότι δὲν εἶνε εὐπρεπὲς νὰ διεξάγωνται συζητήσεις καὶ νὰ λαμβάνωνται ἀποφάσεις ἐὰν δὲν παρίστανται τοὐλάχιστον τὸ 1/3 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Ἄλλως τε δὲν ὑπάρχει παράδειγμα καταχρήσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην, ἀφοῦ πάντοτε, ὁσάκις ὑποβλήθη ἔνστασις περὶ μὴ ἀπαρτίας, εὑρέθη ὅτι οἱ ὑποβάλλοντες αὐτὴν εὑρίσκοντο ἐν τῷ δικαίῳ. Δὲν εὑρίσκει ἐπομένως δεδικαιολογημένην τὴν αἰτουμένην τροπολογίαν καὶ φρονεῖ ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ παραμείνῃ ὁ Κανονισμὸς ὡς ἔχει, διδομένης εἰς τὸ ἄρθρον 23 τῆς ἑρμηνείας ὅτι ὁ Πρόεδρος βεβαιώνει τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ ἀπαρτίας.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος, ὅπερ θεωρεῖ σπουδαιότατον. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον μέρος, τὸ ἀφορῶν τὰς ἐπιτροπάς, συμφωνεῖ ἀπολύτως πρὸς τὴν κειμένην πρότασιν. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ δεύτερον μέρος τῆς προτάσεως, τοῦτο τῷ προξενεῖ μεγάλην κατάπληξιν, διότι δι' αὐτοῦ οἱ πληρεξούσιοι ἀποστεροῦνται αὐτοῦ τούτου τοῦ δικαιώματος τὸ ὁποῖον ἔχουν ἵνα παρακολουθοῦν, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἡ Συνέλευσις συνεδριάζῃ ἐν ἀπαρτίᾳ. Ὥστε εἶνε ἐντελῶς ἀκατανόητον τὸ νὰ μεσολαβῇ χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον νὰ μὴ δύναται νὰ ὑποβληθῇ ἔνστασις περὶ μὴ ἀπαρτίας. Τοῦτο δὲν θεωρεῖ ἀξιοπρεπὲς καὶ συνιστᾷ τὴν ἀπόρριψιν τῆς τοιαύτης διατάξεως, ἀντὶ τῆς ὁποίας φρονεῖ ὅτι θὰ ἔπρεπεν οἱ ἡγέται τῶν διαφόρων ὁμάδων νὰ ἀπαιτήσουν ἀπὸ τοὺς φίλους των νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς συνεδριάσεις.

Ὁ κ. **Θ. Κουτσούπης** λέγει ὅτι τοῦ δικαιώματος περὶ ἐνστάσεως ἀπαρτίας ἐγένετο κατάχρησις κατὰ τὸ παρελθόν, ὥστε νὰ ληφθοῦν τὰ γνωστὰ περὶ αὐτοῦ περιοριστικὰ μέτρα. Ἕκαστος δὲν δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἐγένετο τοιαύτη κατάχρησις. Νομίζει ὅτι διακοπῆς τῆς συζητήσεως δὲν δύναταί τις νὰ ἀπαιτήσῃ ὅπως πάντες οἱ βουλευταὶ παρίστανται καὶ παρακολουθῶσι τὸν ἀγορεύοντα. Τοῦτο ὅμως δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ βέβαια προκειμένου περὶ ἀποφάσεων. Προτείνει ἐπομένως ὅπως αἱ ἐργασίαι μὴ παρατείνωνται πέρα τοῦ μεσονυκτίου, νὰ γίνωνται δὲ αἱ συζητήσεις χωρὶς νὰ λαμβάνωνται ἀποφάσεις, ἐφόσον μικρὸς μόνον ἀριθμὸς πληρεξουσίων παρίστανται.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἂν ὁ κ. Συνάδελφος διετύπωνε σαφέστερον τὴν πρότασίν του, ἀναφέρει δὲ παρομοίαν πρὸς τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα διάταξιν σχετικοῦ ἄρθρου τοῦ Γαλλικοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. **Θ. Κουτσούπης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ πρότασίς του εἶνε ὅπως αἱ ἐργασίαι παρατείνωνται μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ὁπότε οἱ βουλευταὶ θὰ ἔχουν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παρίστανται, πέρα δὲ τούτου νὰ ἰσχύουν αἱ διατάξεις περὶ ἐνστάσεως ἀπαρτίας.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται κατόπιν τούτου ὅπως μέχρι τῆς διατυπώσεως τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Θ. Κουτσούπη ἡ συζήτησις περιορισθῇ μόνον εἰς τὴν πρότασιν περὶ ἐπιτροπῶν.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ἀκριβῶς, χάριν τοῦ κύρους τοῦ κ. Προέδρου, δέον ὁ καταρτισμὸς τῶν Ἐπιτροπῶν νὰ ἀφεθῇ εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαρτίαν, φρονεῖ ὅτι ἡ Ἀντιπολίτευσις δὲν πρέπει νὰ στερηθῇ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀμύνης, ὅτι δὲ ὁ Κανονισμὸς πρέπει νὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται μετὰ τοῦτο ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ συζήτησις.

Ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. **Α. Χατζηκυριά-**

κος λαμβάνων τὸν λόγον διαψεύδει κατηγορηματικῶς τὰ ἀναγραφέντα εἰς τινας ἐφημερίδας. Τὰ τοιαῦτα δημοσιεύματα, λέγει, δημοσιεύουν μερικαὶ ἐφημερίδες ἀναμφισβητήτως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καλύψουν τὰς εἰδικάς των ὀργανώσεις καὶ τοὺς εἰδικούς των σκοπούς.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ διεξαχθῇ μυστικὴ διὰ ψηφηδελτίων ψηφοφορία πρὸς ἐκλογὴν ἑνὸς ἀντιπροέδρου, ἑνὸς γραμματέως καὶ ἑνὸς κοσμήτορος, καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. ***Α. Μάρκου*** καὶ ***Θ. Χαβίνης,*** καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν αὐτῶν ἄρχεται ἡ μυστικὴ ψηφοφορία.

Περατωθείσης τῆς ψηφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα·

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 214·

Ἔλαβον ψήφους·

Ὡς Ἀντιπρόεδροι:

Οἱ κ. κ. Λ. Κουτσοπέταλος 122, Α. Ἰασονίδης 16, Δ. Δαγκλῆς 12, Ν. Συριόπουλος 6, Θ. Χαβίνης, Α. Κανάρης, Π. Καρασεβδᾶς καὶ Κ. Βαρδουλάκης ἀνὰ μίαν.

Ὡς Γραμματεῖς:

Μ. Λαίλιος 133, Β. Καραπαναγιώτης 3, Γ. Βοραζάνης 2, Λ. Κουτσοπέταλος 2, Ν. Γρηγοριάδης 2, Κ. Φίλανδρος 1, Δ. Σκέφερης 1, καὶ Δ. Καλκανδῆς 2.

Ὡς Κοσμήτορες:

Α. Δεναξᾶς 130, Β. Πανταζίδης 6, Π. Καρασεβδᾶς 3, Δ. Καλκανδῆς 3, Δ. Πραντούνας 1, Γ. Σεχιώτης 1, Α. Μάρκου 1.

Εὑρέθησαν δὲ καὶ 50 λευκὰ ψηφοδέλτια.

Ἑπομένως ἐξελέγησαν οἱ ἑξῆς·

Λ. Κουτσοπέταλος (Ἀντιπρόεδρος), ***Μ. Λαίλιος*** (Γραμματεύς) καὶ ***Α. Δεναξᾶς*** (Κοσμήτωρ).

Μεθὸ διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 15′ μ.μ. διὰ τὴν 10 καὶ 1)2 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρα 10. 55′ μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Α. Μπιράκης*** ζητεῖ τὴν πρόταξιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ Πανεπιστημίου ἐν Θεσσαλονίκῃ».

Ὁ ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) ἀπαντᾷ ὅτι ὅλα τὰ νομοσχέδια θὰ ψηφισθῶσι.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β′ συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου·

Περὶ βαθμολογίας, κατατάξεως, ἐκπαιδεύσεως καὶ προσόντων προαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β′ κατ' ἄρθρον συζήτησιν) ἔχον οὕτως·

ΜΕΡΟΣ Α′

Ἀξιωματικοὶ Μάχιμοι.

Βαθμολογία.

Ἄρθρον 1.

Τὴν βαθμολογίαν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ μηχανικοῦ κλάδου τοῦ Π. Ναυτικοῦ συνιστῶσιν οἱ ἑξῆς βαθμοί·

Πλοίαρχος	μηχανικὸς
Ἀντιπλοίαρχος	»
Πλωτάρχης	»
Ὑποπλοίαρχος	»
Ἀνθυποπλοίαρχος	»
Σημαιοφόρος	»

ἀντιστοιχοῦντες ἀπολύτως καὶ ἰσοτίμως πρὸς τοὺς ἰσοβάθμους ἀξιωματικοὺς τοῦ μαχίμου κλάδου τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

Ἐκπαίδευσις.

Ἄρθρον 2.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκπαιδεύσεως νέων, μελλόντων νὰ καταταχθῶσιν ὡς ἀξιωματικοὶ μηχανικοὶ εἰς τὸ Π. Ναυτικόν, συνιστᾶται Σχολὴ Δοκίμων Μηχανικῶν λειτουργοῦσα ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων.

Ἄρθρον 3.

1. Ἵνα γίνῃ τις δεκτὸς πρὸς φοίτησιν εἰς τὴν Σχολὴν Δοκίμων Μηχανικῶν ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὰ αὐτὰ προσόντα, τὰ καθοριζόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας νὰ φοιτήσωσιν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων, νὰ δηλῶται δὲ σαφῶς ἐν τῇ αἰτήσει τοῦ γονέως, ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος αὐτοῦ ὅτι αἰτεῖται ἡ κατάταξις τοῦ ὑποψηφίου ὡς δοκίμου μηχανικοῦ.

2. Ὑποψήφιοι ναυτικοὶ δόκιμοι ὑποστάντες τὰς κεκανονισμένας ἐξετάσεις καὶ δοκιμασίας καὶ ἐπιτυχόντες κατὰ ταύτας πλὴν ταχθέντες ἐν τῇ στιρᾷ ἐπιτυχίας, πέραν τοῦ ὡρισμένου ἀριθμοῦ εἰσακτέων, δύνανται κατόπιν ἐγγράφου αἰτήσεως τοῦ γονέως, ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος αὐτῶν νὰ καταταχθῶσιν ὡς δόκιμοι μηχανικοί, ἂν ὁ ὡρισμένος ἀριθμὸς εἰσακτέων εἰς τὴν Σχολὴν Δοκίμων Μηχανικῶν δὲν ἔτυχε νὰ συμπληρωθῇ ὑπὸ

ἐπιτυχόντων. Τοῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἀντιστρόφως. Πάντως μετὰ τὴν κατάταξιν ἀπαγορεύεται ἡ μετάταξις δοκίμων ἐκ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἑτέραν Σχολήν.

Ἄρθρον 4.

Κατ' ἔτος καὶ ταυτοχρόνως μὲ τὴν προκήρυξιν διαγωνισμοῦ πρὸς κατάταξιν ναυτικῶν δοκίμων προκηρύσσεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διαγωνισμὸς πρὸς κατάταξιν καὶ δοκίμων μηχανικῶν.

Ἐν τῇ προκηρύξει σημειοῦνται·

α΄) Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων δοκίμων μηχανικῶν.

β΄) Τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ καὶ αἱ Ἀρχαί, ὑφ' ὧν δέον ταῦτα νὰ ἐκδοθῶσι καὶ ἐπικυρωθῶσι.

γ΄) Ἡ ἡμέρα καθ' ἣν οἱ ὑποψήφιοι πρέπει νὰ παρουσιασθῶσι πρὸς ἔναρξιν τῆς δοκιμασίας καὶ συγκεκριμένως πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑγιεινῆς αὐτῶν καταστάσεως.

δ΄) Τὰ ἐξεταστέα μαθήματα, εἰδικῶς δὲ ἡ ἔκτασις τῆς ὕλης ἑκάστου, τὰ ὑπὸ δοκιμασίαν πρυτάνεα αὐτῶν καὶ ὁ τρόπος ἐξετάσεως καὶ βαθμολογίας αὐτῶν τε καὶ τῶν μαθημάτων.

Ἄρθρον 5.

Αἱ δοκιμασίαι, εἰς ἃς ὑποβάλλονται οἱ ὑποψήφιοι δόκιμοι μηχανικοὶ πρὸς κατάταξίν των εἰς τὴν Σχολήν, εἶναι αἱ αὐταὶ ἀκριβῶς μὲ τὰς καθοριζομένας πρὸς κατάταξιν τῶν ὑποψηφίων ναυτικῶν δοκίμων. Αἱ ἐξετάσεις καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ ἐνεργοῦνται ταυτοχρόνως πρὸ τῶν ἰδίων Ἐπιτροπῶν, συνταττομένων μόνον ἰδιαιτέρων πινάκων ἐπιτυχίας διὰ τοὺς ὑποψηφίους ναυτικοὺς δοκίμους καὶ ἰδιαιτέρων διὰ τοὺς ὑποψηφίους δοκίμους μηχανικούς.

Ἄρθρον 6.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος καταταττομένων εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Δοκίμων Μηχανικῶν ὁρίζεται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν προτάσει τοῦ Γ. Ἐπιτελείου τοῦ Ναυτικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει·

α΄) Τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς προκηρύξεως τοῦ συναγωνισμοῦ καὶ ἐκείνων αἵτινες ἤθελον κενωθῆ ἐντὸς πενταετίας, λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, ἢ ἄλλων αἰτιῶν ἀπομακρυνουσῶν τῶν τάξεων, τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ Μηχανικὸν Σῶμα ἀξιωματικούς, καὶ

β΄) Τῶν νέων θέσεων τὰς ὁποίας ἤθελε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν (Γενικὸν Ἐπιτελεῖον) κανονίσει, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας ἐντὸς πενταετίας.

Κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς θὰ εἰσάγωνται κατ' ἔτος τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν κενῶν θέσεων ἀξιωματικῶν μηχανικῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τούτων συνδυαζομένου μὲ τὰς διατάξεις τῶν ὑπὸ στοιχεῖα α' καὶ β' παραγράφων τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 7.

1. Οἱ γονεῖς, οἱ ἐπίτροποι ἢ οἱ κηδεμόνες τῶν δοκίμων μηχανικῶν πληρώνουσιν ὡς διδακτρα δραχ. 1000 κατ' ἔτος, ἐπίσης δὲ ἐφάπαξ δραχ. 500 δι' ἐνδεχομένας φθορὰς ἢ ζημίας.

Τὰ ποσὰ ταῦτα δύνανται ν' αὐξομειῶνται ἑκάστοτε διὰ Διατάγματος, ἀλλ' ἡ τοιαύτη αὐξομείωσις ἀφορᾷ μόνον τοὺς μετὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην εἰσερχομένους.

Ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς τῶν διδάκτρων καὶ τοῦ δι' ἐνδεχομένας φθορὰς καὶ ζημίας ποσοῦ, ὡς καὶ αἱ ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς τούτων συνέπειαι καθορίζονται ὁμοίως πρὸς τὰ ἐν τῷ Ὀργανισμῷ τῆς Σχολῆς τῶν Δοκίμων διαγραφόμενα.

2. Τὰ τέκνα τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ, τὰ τέκνα τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς καὶ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων, τὰ τέκνα τῶν ἐν πολέμῳ φονευθέντων, οἱ ἀδελφοὶ ἀξιωματικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ πρωτοστατῶν οἰκογενείας, ὡς καὶ οἱ λαβόντες κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις, τοὐλάχιστον τὰ 8)10 τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς βαθμολογίας εἰς τὰ μαθηματικὰ καὶ ἑλληνικά, ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς διδάκτρων.

Τὸ εὐεργέτημα τοῦτο ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενον διὰ τοὺς λαβόντας τὰ 8)10 τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς βαθμολογίας, ὡς ἀνωτέρω, καὶ διὰ τὰ λοιπὰ ἔτη τῆς ἐν τῇ Σχολῇ φοιτήσεως, ἐφόσον οὗτοι λαμβάνουσι προαγόμενοι ἀπὸ τάξεως εἰς τὴν ἑπομένην τὰ 8)10 τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς βαθμολογίας εἰς τὰ θεωρητικὰ μαθήματα, καὶ τὴν πρακτικὴν ἱκανότητα.

Ἄρθρον 8.

1. Οἱ δόκιμοι μηχανικοὶ συνδιαιτῶνται μετὰ τῶν Ν. Δοκίμων, διατρέφονται δέ, ἐνδύονται καὶ διάγουσιν ἐν τῇ Σχολῇ ὑφ' οὓς ὅρους καὶ οἱ Ναυτικοὶ Δόκιμοι καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὀργανικὰς καὶ κανονιστικὰς διατάξεις, ὡς οἱ τελευταῖοι οὗτοι. Οἱ δόκιμοι μηχανικοὶ συνδιδάσκονται μετὰ τῶν ναυτικῶν δοκίμων τὰ κοινὰ μαθήματα, ἰδιαιτέρως δὲ διδάσκονται τὰ μὴ κοινὰ τοιαῦτα, ὡς καὶ ἐκεῖνα ὧν ἡ ἔκτασις τῆς διδακτέας ὕλης εἶνε διάφορος.

2. Ἡ στολὴ τῶν δοκίμων μηχανικῶν ἔσται ἡ ἰδία μὲ τὴν τῶν ναυτικῶν δοκίμων, μὲ διακριτικὸν μεταξοκέντητον ἢ χρυσοκέντητον ἔλικα ἐπὶ τῆς μιᾶς τῶν περιχειρίδων.

Ἄρθρον 9.

1. Ἡ Σχολὴ Δοκίμων Μηχανικῶν, ἀποτελοῦσα συμπλήρωμα τῆς Σχολῆς Ν. Δοκίμων, διέπεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανονισμῶν

καὶ διατάξεων, ὑφ' ὧν καὶ ἡ τελευταία αὕτη, τελεῖ δὲ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἰδίου Διοικητοῦ.

2. Ὁ Διευθυντὴς τῶν σπουδῶν τῆς Σχολῆς τῶν Δοκίμων Μηχανικῶν δύναται νὰ εἶναι ὁ αὐτὸς τῆς Σχολῆς τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων διὰ τὰς δύο πρώτας τάξεις, διὰ δὲ τὰς λοιπὰς δύο δέον νὰ εἶνε ἀνώτερος τεχνικὸς ἀξιωματικὸς τοῦ Π. Ναυτικοῦ ἢ καθηγητὴς τῆς Ἀνωτάτης Μηχανολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πολυτεχνείου.

Ἄρθρον 10.

Οἱ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς τῶν Δοκίμων Μηχανικῶν διὰ τὰ κοινὰ μαθήματα, εἶνε οἱ αὐτοὶ τῆς Σχολῆς τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων, τὰ δὲ μὴ κοινὰ μαθήματα, ἤτοι Μηχανολογίας, Ἀντιστάσεως Ὑλικῶν, Μεταλλουργίας, Ἀτμομηχανικῆς, Θεωρίας καὶ ὑπολογισμῶν κατασκευῆς μηχανῶν, ναυτικῶν μηχανῶν, μηχανῶν ἐσωτερικῆς καύσεως, Ὑδροδυναμικῆς καὶ ὑδραυλικῶν κινητήρων, Ἠλεκτρισμοῦ κ.τ.τ., ἀνατίθενται εἰς εἰδικοὺς κ. τ. λ. λους ἀξιωματικοὺς τοῦ Π. Ναυτικοῦ, ἐφόσον ὑπάρχουσι τοιοῦτοι, ἄλλως εἰς καθηγητὰς τῆς Ἀνωτέρας Μηχανολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πολυτεχνείου, ἐπὶ ἐπιμισθίῳ κανονιζομένῳ διὰ Διατάγματος.

Παρὰ τῇ Σχολῇ τῶν Δοκίμων Μηχανικῶν τοποθετεῖται εἷς ἀξιωματικὸς μηχανικὸς ἐκ τῶν μᾶλλον πεπειραμένων διὰ τὰς μηχανουργικὰς ἀσκήσεις τῶν δοκίμων μηχανικῶν, καὶ τὴν καθοδήγησιν τούτων, ὁσάκις ἐπιβαίνουσι τοῦ παρὰ τῇ Σχολῇ προσκεκολλημένου ἐκπαιδευτικοῦ πλοίου, εἰς τὰ τοῦ χειρισμοῦ τῶν μηχανῶν καὶ λεβήτων.

Ἄρθρον 11.

1. Ἡ διάρκεια τῆς ἐν τῇ Σχολῇ φοιτήσεως τῶν δοκίμων μηχανικῶν εἶνε ὅση καὶ ἡ τῶν ναυτικῶν δοκίμων, πρὸς προαγωγὴν δ' αὐτῶν ἀπὸ μιᾶς τάξεως εἰς ἄλλην ἰσχύουσιν αἱ αὐταὶ διατάξεις, αἱ διέπουσαι τὰ τῆς προαγωγῆς τῶν ναυτικῶν δοκίμων. Εἰς τὰς αὐτὰς ἐπίσης μὲ τοὺς ναυτικοὺς δοκίμους διατάξεις ὑπόκεινται οἱ δόκιμοι μηχανικοί, ὅταν δὲν ἤθελον προβιβασθῆ ἀπὸ μιᾶς τάξεως εἰς ἄλλην.

2. Διὰ Διατάγματος θέλουν κανονισθῆ πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς Σχολῆς Δοκίμων Μηχανικῶν, ἰδιαιτέρας φροντίδος λαμβανομένης, ὥστε παραλλήλως πρὸς τὴν θεωρητικὴν αὐτῶν μόρφωσιν, ὅσον οἷόν τε τελειοτέραν, ν' ἀποβαίνῃ καὶ ἡ πρακτικὴ αὐτῶν ἐξάσκησις τόσον διὰ τῶν ἐκπαιδευτικῶν πλόων, ὅσον καὶ διὰ πολλῆς καὶ συστηματικῆς ἐργασίας εἰς τὸ Συνεργεῖον τῆς Σχολῆς καταλλήλως ἐφοδιαζόμενον.

Ἄρθρον 12.

Δόκιμοι μηχανικοί, μὴ λαβόντες ὡς συνολικὴν βαθμολογίαν ἑξαμήνου ἐκπαιδευτικοῦ πλοῦ τὰ 7)10 τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς βαθμολογίας, θεωροῦνται ὡς ἀποτυχόντες καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ συμμετάσχωσι καὶ τοῦ ἑπομένου ἑξαμήνου πλοῦ, μεταπιθέμενοι ἐν τῷ μεταξὺ ἐπί τινας τῶν βαρέων σκαφῶν τοῦ στόλου, ὅπου ἐξακολουθοῦν ἐκπαιδευόμενοι, καταβάλλοντες εἰς τὴν Σχολὴν τὰ κεκανονισμένα δίδακτρα. Ἀποτυγχάνοντες καὶ εἰς τὸν β' ἑξάμηνον ἐκπαιδευτικὸν πλοῦν, ἀπολύονται τῶν τάξεων ὡς ἀκατάλληλοι διὰ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν.

Κατάταξις.

Ἄρθρον 13.

1. Οἱ ἐπιτυχῶς συμμετασχόντες τοῦ ἑξαμήνου ἐκπαιδευτικοῦ πλοῦ Δόκιμοι Μηχανικοὶ τῆς δ' τάξεως ὀνομάζονται, εὐθὺς ὡς ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ὁ τελικὸς πίναξ ἐπιτυχίας, Σημαιοφόροι Μηχανικοὶ καὶ ὡς τοιοῦτοι κατατάσσονται διὰ Διατάγματος εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

2. Ἅμα τῇ κατατάξει των οἱ Σημαιοφόροι Μηχανικοὶ ἀποστέλλονται εἰς τὰ Συνεργεῖα τοῦ Πολ. Ναυστάθμου, ἐπὶ ἓν ἔτος, πρὸς τελειοτέραν πρακτικὴν ἄσκησιν.

Οὗτοι τίθενται ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Τεχνικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ναυστάθμου, καὶ τοὺς μὲν δύο πρώτους μῆνας παρακολουθοῦσι τὰς ἐργασίας τοῦ Λεβητοποιείου, ἰδίως τὰς ἐπισκευὰς τῶν λεβήτων, εἴτε ἐν τῷ καταστήματι, εἴτε ἐν τοῖς πλοίοις καταγινόμενοι εἰς ἀντικαταστάσεις καὶ ἐκτορνώσεις αὐλῶν, διανάξεις ραφῶν, συγκολλήσεις δι' ὀξυγόνου κλπ., δύο μῆνας τὰς τοῦ Βενζινομηχανουργείου, δύο τὰς τοῦ Ἠλεκτρομηχανουργείου, δύο τὰς τοῦ Χυτηρίου, ἐν συνδυασμῷ μετὰ μελέτης τῶν προτύπων, καὶ τέσσαρας μῆνας τὰς τοῦ Ἐφαρμοστηρίου εἰς τὰς ἐπισκευάς, καὶ ἰδίως τὰς δοκιμὰς τῶν μηχανῶν τῶν ἐλαφρῶν σκαφῶν.

Ὁ βαθμὸς τοῦ Σημαιοφόρου Μηχανικοῦ, ὃν θὰ φέρωσι κατὰ τὴν ἐν τοῖς Συνεργείοις παραμονήν των, οὐδὲν δικαίωμα δίδει αὐτοῖς πρὸς ἀποφυγὴν ἀπὸ χειρωνακτικῆς ἐργασίας, ἀλλὰ θὰ ἐργάζωνται καὶ ὡς κοινοὶ τεχνῖται, οὐχὶ πρὸς ἀπόδοσιν ἐργασίας, ἀλλὰ πρὸς ἀπόκτησιν πρακτικῶν γνώσεων.

Προσόντα προαγωγῆς.

Ἄρθρον 14.

Πρὸς προαγωγὴν σημαιοφόρου μηχανικοῦ εἰς ἀνθυποπλοίαρχον μηχανικὸν ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα·

α') Νὰ ἔχῃ χρηματίσει ὡς σημαιοφόρος μηχανικὸς ἐπὶ δύο ἔτη, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐκπαιδευόμενος εἰς τὸ Συνεργεῖον τοῦ Ναυστάθμου, ὡς καθορίζεται εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον καὶ τὸ ἕτερον ὡς ὑποτεταγμένος πάντως μηχανικὸς κατὰ προτίμησιν ἐπὶ τῶν βαρυτέρων πλοίων τοῦ Στόλου.

β') Ἔκθεσις τοῦ Τεχνικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ναυστάθμου, κρίνουσα αὐτὸν προακτέον κατόπιν τῆς ὡς ἄνω ἐπὶ ἓν ἔτος φοιτήσεώς του εἰς τὸ συνεργεῖον τοῦ Π. Ναυστάθμου.

γ') Νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τῆς προαγωγῆς του τὸ Α. Ν. Σ. ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φύλλων παότητος καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ ἐκθέσεων.

Οἱ σημαιοφόροι μηχανικοί, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὡς ἄνω διετοῦς ὑπηρεσίας καὶ τὰς εὐνοϊκὰς γνωμοδοτήσεις τὰς ὑπὸ στοιχ. β' καὶ γ' καθοριζομένας, προάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς ἀνθυποπλοιάρχους μηχανικούς.

Οἱ ἀριθμοὶ τῶν σημαιοφόρων μηχανικῶν δὲν εἶναι ὡρισμένοι, οἱ δὲ τῶν ἀνθυποπλοιάρχων κανονίζονται ἀναλόγως τῶν ἐκ τοῦ βαθμοῦ τοῦ σημαιοφόρου προαγωγῶν.

Ἄρθρον 15.

1. Πρὸς προαγωγὴν ἀνθυποπλοιάρχου μηχανικοῦ εἰς ὑποπλοίαρχον μηχανικὸν ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα·

α') Νὰ ἀκολουθήσῃ ἐπιτυχῶς τὸ Σχολεῖον Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν.

β') Νὰ ἔχῃ χρηματίσει ὡς ἀνθυποπλοίαρχος μηχανικὸς ἐπὶ διετίαν ἐπὶ πλοίου πολεμικοῦ ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ προτίμησιν δὲ ἐπὶ πλοίων συγκεκροτημένης Ναυτικῆς δυνάμεως καὶ κατανεμομένης ὅσον οἱόν τε τῆς ὑπηρεσίας του μεταξὺ βαρέων καὶ ἐλαφρῶν σκαφῶν.

γ') Νὰ γνωματεύσῃ περὶ τῆς προαγωγῆς του τὸ Α.Ν.Σ. ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φύλλων ποιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ ἐκθέσεων.

2. Τὸ Σχολεῖον Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν θὰ λειτουργῇ παρὰ τῇ Σχολῇ Δοκίμων Μηχανικῶν. Ἡ διάρκεια τῆς ἐν αὐτῷ φοιτήσεως ἔσται ἐτησία, σκοπὸς δὲ τοῦ σχολείου τούτου ἡ συμπλήρωσις τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τῆς διδακτέας ὕλης καὶ τῶν ἐξετάσεων τοῦ Σχολείου τούτου κανονισθήσονται διὰ Διατάγματος.

3. Ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὸ Σχολεῖον Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν γίνεται σύγχρονος δι' ὁλόκληρον τὴν τάξιν, ὡς αὕτη ἀπεφοίτησεν ἐκ τῆς Σχολῆς τῶν Δοκίμων Μηχανικῶν καὶ εὐθὺς ὡς ἐκ Σημαιοφόρων προαχθῶσιν εἰς ἀνθυποπλοιάρχους μηχανικούς.

4. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐξετάσεων τοῦ Σχολείου Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀνθυποπλοιάρχων, θὰ ἀθροίζωνται δι' ἕνα ἕκαστον ἀνθυποπλοίαρχον τῆς τάξεως ἡ τελικὴ βαθμολογία τῶν ἐξετάσεων τοῦ Σχολείου τούτου πρὸς τὴν τελικὴν βαθμολογίαν τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεώς των ὡς σημαιοφόρων, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ τελικοῦ τούτου ἀθροίσματος θὰ κανονίζηται ἡ ὁριστικὴ σειρὰ ἀρχαιότητος μεταξὺ τῶν ἀνθυποπλοάρχων μηχανικῶν τῆς τάξεως ταύτης.

5. Οἱ ἀποτυγχάνοντες εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ Σ.Γ.Ε.Α.Μ. τάσσονται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν συμμαθητῶν των, τῆς μεταξὺ τῶν ἀποτυγχανόντων σχετικῆς σειρᾶς ἀρχαιότητος κανονιζομένης πάλιν ἐκ τοῦ ἀθροίσματος τῶν βαθμολογιῶν τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεώς των ὡς σημαιοφόρων μηχανικῶν, σὺν τῇ βαθμολογίᾳ τῶν ἐξετάσεων τοῦ Σχολείου Γ. Ε. Α. Μ.

Οἱ οὕτως ἀποτυγχάνοντες ὀφείλουν νὰ ἀκολουθήσουν ἐκ νέου τὸ Σχολεῖον Γ.Ε.Α.Μ. Καὶ ἐὰν μὲν ἐπιτύχωσιν εἰς τὰς δευτέρας ἐξετάσεις, δικαιοῦνται προαγωγῆς, παραμένοντες πάντοτε εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν συμμαθητῶν των καὶ μεταβαλλομένης μόνον τῆς μεταξὺ τῶν ἀποτυγχανόντων σχετικῆς σειρᾶς ἀρχαιότητος, ἀναλόγως τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς Β' ταύτης ἐξετάσεως.

Οἱ ἀποτυγχάνοντες καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην ἐξέτασιν ἀπολύονται τῶν τάξεων διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν τασσόμενοι εἰς τὰ στελέχη τῆς ἐφεδρείας.

6. Ἀνθυποπλοίαρχος μηχανικός, ὅστις ἕνεκεν ἀσθενείας ἢ λόγων ἀποδεδειγμένως ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του δὲν ἠδυνήθη νὰ παρακολουθήσῃ τὸ Σχολεῖον Γ. Ε. Α. Μ. ὑποχρεοῦται νὰ ἀκολουθήσῃ τοῦτο μετὰ τῆς ἐπομένης τάξεως. Ἐπιτυγχάνων δικαιοῦται προαγωγῆς, κανονιζομένης τῆς μεταξὺ τῶν ἀρχικῶν συμμαθητῶν του σειρᾶς ἀρχαιότητος, ὡς ἐὰν ἐφοίτα μετ' αὐτῶν καὶ κατὰ τὸν ἄνω καθοριζόμενον τρόπον. Ἀποτυγχάνων ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τῶν τριῶν προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος ἄρθρου.

7. Ὁ χρόνος τῆς εἰς τὸ Σχολεῖον Γ. Ε. Α. Μ. φοιτήσεως τῶν ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν δὲν συνυπολογίζεται εἰς τὴν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτουμένην διετῆ ἐπὶ πολεμικοῦ ἐν ἐνεργείᾳ πλοίου ὑπηρεσίαν τῆς α' παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 16.

1. Πρὸς προαγωγὴν ὑποπλοιάρχου μηχανικοῦ εἰς πλωτάρχην μηχανικὸν ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα·

α΄) Νὰ ἔχῃ χρηματίσει ὑποπλοίαρχος μηχανικὸς ἐπὶ 4 ἔτη, ἐξ ὧν τὰ δύο ἐπὶ πλοίου πολεμικοῦ ἐν ἐνεργείᾳ, κατανεμομένης ὅσον οἷόν τε τῆς ὑπηρεσίας του ἐπὶ βαρέων καὶ ἐλαφρῶν σκαφῶν.

β΄) Νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τῆς προαγωγῆς του τὸ Α. Ν. Σ. ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ φύλλου ποιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ ἐκθέσεων.

γ΄) Νὰ διακούσῃ τὰς ἐν καιρῷ διὰ Διατάγματος κανονισθησομένας διαλέξεις ἐπὶ ἀνωτέρων τεχνικῶν θεμάτων.

Ἄρθρον 17.

1. Ἀπαγορεύεται νὰ τίθενται οἱ κατώτεροι μηχανικοὶ ἀξιωματικοὶ εἰς διαθεσιμότητα τῇ αἰτήσει των.

2. Μόνον ἡ μηνιαία κανονικὴ κατ' ἔτος ἄδεια συνυπολογίζεται εἰς τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς ἀπόκτησιν προσόντων προαγωγῆς διὰ τοὺς κατωτέρους μηχανικοὺς ἀξιωματικούς.

Ἀναρρωτικὴ ἢ ἀσθενείας ἄδεια, ὑπερβαίνουσα τὸ τρίμηνον κατὰ βαθμόν, καὶ οἱαδήποτε ἄλλη ἄδεια, διαθεσιμότης αὐτεπάγγελτος ἢ ποινὴ συνεπάγουσα ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, δὲν συνυπολογίζεται εἰς τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς ἀπόκτησιν προσόντων προαγωγῆς τῶν κατωτέρων μηχανικῶν ἀξιωματικῶν.

Ἄρθρον 18.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὰ ἐν ἐνεργείᾳ πολεμικὰ πλοῖα δὲν εἶνε ἐπαρκῆ, ὥστε νὰ δύνανται νὰ τοποθετηθῶσιν ἐπ' αὐτῶν οἱ κατώτεροι μηχανικοὶ ἀξιωματικοὶ πρὸς ἀπόκτησιν προσόντων, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Ναυτικοῦ, νὰ τοποθετῇ αὐτοὺς εἰς πλοῖα ἐν ἐφεδρείᾳ α΄ τάξεως ἢ ἄλλας θέσεις τοιαύτας, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζηται ἡ μείζων δυνατὴ ἐπαγγελματικὴ αὐτῶν πρόοδος.

Ἄρθρον 19.

Πρὸς προαγωγὴν πλωτάρχου μηχανικοῦ εἰς ἀντιπλοίαρχον μηχανικὸν ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα.

α΄) Νὰ ἔχῃ χρηματίσει ἐπὶ τρία ἔτη ὡς πλωτάρχης μηχανικός, ἐξ ὧν τὸ ἐν τοὐλάχιστον ὡς διευθυντὴς τῶν μηχανῶν ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου.

β΄) Νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τῆς προαγωγῆς του τὸ Α. Ν. Σ. ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φύλλων ποιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ ἐκθέσεων.

γ΄) Νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν κανονισθησομένην σειρὰν διαλέξεων εἰς τὰς Μηχανικὰς Σχολὰς τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

Ἄρθρον 20.

Πρὸς προαγωγὴν ἀντιπλοιάρχου μηχανικοῦ εἰς πλοίαρχον μηχανικὸν ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα·

α΄) Νὰ ἔχῃ χρηματίσει ἐπὶ τρία ἔτη ὡς ἀντιπλοίαρχος μηχανικός.

β΄) Νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τῆς προαγωγῆς του τὸ Α. Ν. Σ. ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φύλλων ποιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ ἐκθέσεων.

γ΄) Νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν κανονισθησομένην σειρὰν διαλέξεων εἰς τὰς Μηχανικὰς Σχολὰς τοῦ Π. Ναυπικοῦ.

Εἰδικὴ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν ναυπηγίαν, ἠλεκτρισμὸν κλπ.

Ἄρθρον 21.

1. Ἐκ τῶν ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν, τῶν διακουσάντων ἐπιτυχῶς τὸ Σχολεῖον Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν, ἀποστέλλεται ἑκάστοτε ἀριθμός τις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρὸς εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τοὺς κλάδους τῆς Ναυπηγίας, τοῦ Ἠλεκτρισμοῦ, τῆς Μηχανουργίας, τῶν μηχανῶν ἐσωτερικῆς καύσεως, τῆς Μηχανολογίας κλπ.

Ὁ τρόπος καὶ αἱ διατυπώσεις τῶν ὡς ἄνω ἀποστολῶν πρὸς εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν κανονισθήσονται δι' εἰδικοῦ Διατάγματος.

2. Οἱ ἐκ τῶν οὕτως ἀποστελλομένων πρὸς εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν Ναυπηγίαν καὶ τὸν Ἠλεκτρισμὸν μετὰ τὴν εἰς εἰδικὰς Σχολὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπόκτησιν εἰδικοῦ πτυχίου καὶ σχετικὴν ἐργασίαν εἰς ἐργοστάσια τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπανερχόμενοι μετατάσσονται εἰς τοὺς κλάδους τῶν Ναυπηγικῶν ἀξιωματικῶν οἱ πρῶτοι καὶ τῶν Ἠλεκτρολόγων μηχανικῶν οἱ δεύτεροι.

3. Μετὰ τέσσαρα ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου παύει πᾶσα κατάταξις νέων ἀξιωματικῶν εἰς τοὺς κλάδους καὶ τῶν Ναυπηγικῶν καὶ τῶν Ἠλεκτρολόγων μηχανικῶν ἀξιωματικῶν, οὕτως ὥστε πᾶσα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κατάταξις ἀξιωματικῶν εἰς τὰ δύο ταῦτα Σώματα θὰ γίνηται ἀποκλειστικῶς διὰ τῆς μετατάξεως εἰδικῶς ἐκπαιδευθέντων μηχανικῶν ἀξιωματικῶν ὡς ἀνωτέρω καθωρίσθη.

4. Οἱ ὡς ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου εἰδικευθέντες εἰς τὴν Μηχανουργίαν, μηχανὰς ἐσωτερικῆς καύσεως κλπ., καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδόν των ἐξακολουθοῦσι νὰ ἀποτελῶσι μέρος τοῦ μηχανικοῦ σώματος τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ καὶ ὑπηρετοῦσι καὶ οὗτοι, ἐπὶ τῶν πλοίων τοῦ Στόλου, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ μηχανικοί.

Ἐκ τούτων ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑποπλοιάρχου μηχανικοῦ καὶ ἄνω πληροῦνται κατὰ προτίμησιν αἱ θέσεις τῆς Τεχνικῆς Διευθύνσεως Ναυστάθμου, τῶν Συνεργείων κλπ. καὶ γενικῶς αἱ θέσεις τοῦ ἀνωτέρου τεχνικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ, διοικητικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐνξηρᾷ καὶ θαλάσσῃ μηχανουργικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ Μηχανικῶν Σχολῶν.

ΜΕΡΟΣ Β'

Ὑπαξιωματικοὶ μηχανικοὶ

Βαθμολογία.

Ἄρθρον 22.

Τὴν βαθμολογίαν τῶν ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν συνιστῶσιν οἱ ἑξῆς βαθμοί·

Ὑποκελευστὴς μηχανικὸς
Κελευστὴς μηχανικὸς
Ἀρχικελευστὴς μηχανικός.

Ἐκπαίδευσις.

Ἄρθρον 23.

1. Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκπαιδεύσεως νέων μελλόντων νὰ καταταχθῶσιν ὡς ὑπαξιωματικοὶ μηχανικοὶ εἰς τὸ Π. Ναυτικὸν συνιστᾶται Σχολὴ Ὑπαξιωματικῶν Μηχανικῶν, ἑδρεύουσα ἐν Ναυστάθμῳ.

2. Ἡ διδασκαλία, ἡ διατροφή, ὁ ἱματισμός, τὰ διδακτικὰ βιβλία κλπ. τῶν μαθητευόντων εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην, παρέχονται δαπάναις τοῦ Κράτους, τῶν γονέων, κηδεμόνων ἢ ἐπιτρόπων τῶν μαθητῶν ἀπαλλασσομένων πάσης ὑποχρεώσεως, πλὴν τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ἄρθρον 25.

Ἄρθρον 24.

Ἡ ἐν Ναυστάθμῳ Σχολὴ μαθητευομένων τεχνιτῶν καταργεῖται, μετατρεπομένη εἰς Σχολὴν Ὑπαξιωματικῶν Μηχανικῶν. Οἱ ἐν αὐτῇ φοιτῶντες μαθηταὶ τῶν Συνεργείων, οἱ προαχθέντες ἐκ τῆς β' τάξεως εἰς τὴν γ', καθὼς καὶ οἱ τῶν λοιπῶν ἀνωτέρων τάξεων μαθηταί, δύνανται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν Σχολὴν Ὑπαξιωματικῶν Μηχανικῶν, ὡς κατωτέρω ὁρίζεται, οἱ δὲ τῆς α' καὶ β' τάξεως ἐπανέρχονται ὡς μαθητευόμενοι μόνιμοι τεχνῖται εἰς τὰ Συνεργεῖα. Οὗτοι δύνανται ν' ἀπολυθῶσιν, ἐὰν ἤθελον ζητήσει τοῦτο οἱ γονεῖς, οἱ κηδεμόνες ἢ οἱ ἐπίτροποι αὐτῶν, δι' ἀναφορᾶς των.

Ἄρθρον 25.

1. Ἵνα γίνῃ τις δεκτὸς πρὸς φοίτησιν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Υ. Μ. πρέπει νὰ ἄγῃ ἡλικίαν 14—17 ἐτῶν, νὰ ἔχῃ ἐνδεικτικὸν ἐπίσημον ὅτι προήχθη ἐκ τῆς γ' τάξεως τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου εἰς τὴν α' Γυμνασίου καὶ νὰ αἰτηθῇ ἡ κατάταξίς του ὑπὸ τοῦ γονέως, ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος του, ὑποχρεουμένου, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ τέκνον του ἀποσυρθῇ τῆς Σχολῆς οἰκειοθελῶς πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 17ου ἔτους, νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Δημόσιον τὰ ἔξοδα διατροφῆς, συντηρήσεως καὶ ἱματισμοῦ αὐτοῦ, διὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν διήνυσεν ἐν τῇ Σχολῇ, τοῦ ποσοῦ τούτου θεωρουμένου ὡς δημοσίου ἐσόδου.

Τὰ λοιπὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ προσακτέα πιστοποιητικὰ ἵνα γίνῃ ὁ ὑποψήφιος δεκτὸς εἰς τὴν εἰσιτήριον ἐξέτασιν καθορισθήσονται διὰ τοῦ εἰδικοῦ περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Σχολῆς ταύτης Διατάγματος.

2. Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς Ὑπαξιωματικῶν Μηχανικῶν δύνανται ἐφάπαξ νὰ γίνωσι δεκτοὶ πρὸς εἰσιτήριον εἰς αὐτὴν ἐξέτασιν, μαθηταὶ τῆς Γ', Δ' καὶ Ε' τάξεως τῆς καταργουμένης Σχολῆς Τεχνιτῶν Ναυστάθμου. Οὗτοι δέον νὰ ἔχωσι τὰ ἑξῆς προσόντα·

α') Νὰ ἄγωσιν ἡλικίαν τὸ πολὺ 18 ἐτῶν μὴ συμπεπληρωμένων, πιστοποιουμένου τοῦ τοιούτου ἐξ ἀποσπάσματος τοῦ μητρώου τῆς Σχολῆς Τεχνιτῶν.

β') Νὰ εἶνε διαγωγῆς ἀνεπιλήπτου, πιστοποιουμένης ἐξ ἀποσπάσματος τοῦ ποινολογίου τῆς Σχολῆς Τεχνιτῶν.

γ') Ἱεραρχικῶς ἀναφερόμενοι νὰ ζητήσωσιν ὅπως μετάσχουν τῆς ἐξετάσεως πρὸς κατάταξιν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ὑπαξιωματικῶν Μηχανικῶν.

δ') Νὰ πιστοποιηθῇ ὑπὸ τῆς Α.Ν.Υ.Ε. ἡ ἀρτία σωματικὴ εὐεξία τοῦ ὑποψηφίου.

3. Οσοι ἐκ τῶν νῦν μαθητῶν τῆς Σχολῆς Τεχνιτῶν δὲν κέκτηνται τὰ ἄνω προσόντα ἢ ὅσοι δὲν ἤθελον δηλώσει συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐξετάσεις τόσσονται ὡς μόνιμοι μαθητευόμενοι τεχνῖται εἰς τὰ Συνεργεῖα τοῦ Ναυστάθμου καὶ δὲν ἀπολύονται εἰμὴ ἔταν καὶ ὅπως ὁρίζουσιν οἱ νόμοι καὶ κανονισμοὶ οἱ διέποντες τὰ τῶν Συνεργείων τοῦ Ναυστάθμου.

Ἐκ τούτων οἱ ἐπιτυγχάνοντες κατατάσσονται ἀναλόγως τῶν γνώσεών των εἰς τὴν α ἢ τὴν β' τάξιν τῆς Σ. Α. Υ., κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 26.

Κατ' ἔτος προκηρύσσεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διαγωνισμὸς πρὸς κατάταξιν μαθητῶν εἰς τὴν Σχολὴν

τῶν Ὑπαξιωματικῶν Μηχανικῶν. Ἐν τῇ προκηρύξει ὁρίζονται·

α΄) Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων μαθητῶν κατόπιν σχετικῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Γ. Ναυτικοῦ Ἐπιτελείου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἑνὸς τρίτου τῶν κενῶν θέσεων τῶν ἀξιωματικῶν μηχανικῶν ὡς καὶ τῶν πρὸς πλήρωσιν ἀναγκῶν τοῦ Στόλου εἰς ὑπαξιωματικοὺς μηχανικοὺς ἐντὸς πενταετίας.

β΄) Τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ καὶ αἱ Ἀρχαὶ ὑφ' ἃς δέον ταῦτα νὰ ἐκδοθῶσι καὶ ἐπικυρωθῶσι.

γ΄) Ἡ ἡμέρα καθ' ἣν οἱ ὑποψήφιοι πρέπει νὰ παρουσιασθῶσι πρὸς ἔναρξιν τῆς δοκιμασίας καὶ συγκεκριμένως πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑγιεινῆς αὐτῶν καταστάσεως.

δ΄) Τὰ ἐξεταστέα μαθήματα, εἰδικῶς δὲ ἡ ἔκτασις τῆς ὕλης ἑκάστου, τὰ ὑπὸ δοκιμασίαν πρόσοντα αὐτῶν καὶ ὁ τρόπος ἐξετάσεως καὶ βαθμολογίας αὐτῶν τε καὶ τῶν μαθημάτων.

Ἄρθρον 27.

Αἱ δοκιμασίαι εἰς ἃς ὑποβάλλονται οἱ ὑποψήφιοι μαθηταὶ τῆς Σχολῆς Μηχανικῶν πρὸς κατάταξίν των καὶ πᾶσαι αἱ συναφεῖς πρὸς τὰς δοκιμασίας ταύτας λεπτομέρειαι, τὰ ἐξεταστέα μαθήματα κλπ., κανονισθήσονται διὰ Διατάγματος. Διὰ Διατάγματος ἐπίσης θὰ κανονισθῇ ὁ ὀργανισμὸς καὶ ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τῆς Σχολῆς Υ. Μ., ἡ ἐν αὐτῇ διδασκαλία, τὰ περὶ ἐνδυμασίας, διατροφῆς, ἐνδιαιτήσεως κλπ. τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς ταύτης.

Ἄρθρον 28.

Ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας των οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς Ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν ὀμνύουσι τὸν νενομισμένον ὅρκον τοῦ στρατιώτου καὶ ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑπηρετήσωσιν εἰς τὸ Π. Ναυτικὸν ὀκτὼ ἔτη μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν των ἐκ τῆς Σχολῆς.

Ἄρθρον 29.

Τὸ διοικητικὸν προσωπικὸν τῆς Σχολῆς Υ. Μ. ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως·

α΄) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου μαχίμου ἀξιωματικοῦ ὡς Διοικητοῦ τῆς Σχολῆς.

β΄) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου μηχανικοῦ ἀξιωματικοῦ, κατωτέρου κατὰ βαθμὸν τοῦ Διοικητοῦ, ὡς Ὑποδιοικητοῦ.

γ΄) Ἐξ ἑνὸς κατωτέρου μαχίμου ἀξιωματικοῦ, κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν πληρωμάτων τοῦ Στόλου ὡς Ἐπιτηρητοῦ καὶ Διοικητοῦ τοῦ Λόχου τῶν μαθητῶν.

δ΄) Ἐξ ἑνὸς κατωτέρου μηχανικοῦ ἀξιωματικοῦ ἐκ τῶν

μᾶλλον εἰδικῶν ὡς καθηγητοῦ τῶν πρακτικῶν ἀσκήσεων τῶν μαθητῶν ἐν τῷ συνεργείῳ καὶ ἐν τῷ ἐκπαιδευτικῷ πλοίῳ.

ε΄) Ἐξ ἑνὸς κατωτέρου οἰκονομικοῦ ἀξιωματικοῦ ὡς Ν. Ταμίου.

ς΄) Ἐξ ἑνὸς κατωτέρου ὑγειονομικοῦ ἀξιωματικοῦ.

Τὸ κατώτερον ἐξ ὑπαξιωματικῶν καὶ ναυτῶν προσωπικὸν καθορισθήσεται διὰ Διατάγματος. Διὰ Διατάγματος ἐπίσης δύναται νὰ ἐπαυξηθῇ ἐν ἀνάγκῃ τὸ ἐκ κατωτέρων ἀξιωματικῶν προσωπικόν.

Ἄρθρον 30.

1. Οἱ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς Υ. Μ. ἐκλέγονται μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ, ὡς καὶ μεταξὺ πολιτικῶν καθηγητῶν δι' εἰδικά τινα μαθήματα, ἐχόντων τοὐλάχιστον βαθμὸν καθηγητοῦ β΄ τάξεως καὶ ἀπολαμβανόντων τὸν διὰ τοὺς πολιτικοὺς καθηγητὰς τῆς Σχολῆς Νι Δοκίμων κανονισθέντα μισθόν.

2. Εἰς τοὺς καθηγητὰς καὶ διδασκάλους τῆς Σχολῆς Υ. Μ. τοὺς μὴ ὑπηρετοῦντας εἰς Ναύσταθμον, ἀλλ' ὑποχρεουμένους νὰ ἔρχωνται πρὸς διδασκαλίαν ἐξ Ἀθηνῶν ἢ Πειραιῶς, παρέχονται ἔξοδα τραπέζης ὑποπλοιάρχου, ἄνευ ἀντιτίμου τροφοδοτικῆς μερίδος, δικαιοῦνται δὲ οὗτοι νὰ μετέχωσι τοῦ συσσιτίου τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Σχολῆς, ἢ ἄλλου συσσιτίου ἀξιωματικῶν ἐκ τῶν ἐν Ναυστάθμῳ λειτουργούντων.

Ἄρθρον 31.

Ἡ ἐκπαίδευσις ἐν τῇ Σχολῇ ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν διαιρεῖται·

α΄) Εἰς θεωρητικὴν τοιαύτην κατὰ τὰς προμεσημβρινὰς ὥρας.

β΄) Εἰς πρακτικὴν ἐκπαίδευσιν ἐν τοῖς συνεργείοις τοῦ Ναυσταθμοῦ κατὰ τὰς μεταμεσημβρινὰς ὥρας.

γ΄) Εἰς τὴν δι' ἐκπαιδευτικοῦ πλοίου ἄσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὰ τῶν μηχανῶν καὶ λεβήτων.

Τὸ σύνολον δὲ τῆς παρεχομένης ἐκπαιδεύσεως θὰ διανέμηται εἰς πέντε ἐκπαιδευτικὰ ἔτη.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἡ διδακτέα ὕλη, οἱ πρὸς προαγωγὴν ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν ἀπαιτούμενοι ὅροι κτλ., κανονισθήσονται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 32.

1. Οἱ ἐπιτυχῶς ἀποφοιτῶντες ἐκ τῆς ε΄ τάξεως τῆς Σχολῆς ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν ὀνομάζονται ὑποκελευσταὶ μη-

χανικοὶ καὶ καταγράφονται ὡς τοιοῦτοι εἰς εἰδικὸν μητρῷον τηρούμενον ἐν τῇ σχολῇ.

2. Ἐκ τούτων οἱ ἀρχαιότεροι, ὅσοι ἤθελον ἀριθμητικῶς ὁρισθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν (Γ. Ἐπιτελεῖον), ἀποστέλλονται εἰς τὰ πλοῖα τοῦ Στόλου, τασσόμενοι ὁριστικῶς εἰς τὰ στελέχη τῶν ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ, ὡς ὑποκελευσταὶ μηχανικοί.

3. Ὅσοι τυχὸν ἤθελον περισσεύσει τοποθετοῦνται προσωρινῶς εἰς τὰ συνεργεῖα τοῦ Ναυστάθμου ὡς τεχνῖται α'. τάξεως ἀσχολούμενοι κατὰ προτίμησιν εἰς τὰς ἐπισκευὰς τῶν μηχανῶν τῶν πλοίων. Οὗτοι ἀπολαμβάνουσι τὰς ἀποδοχὰς ὑποκελευστοῦ μηχανικοῦ, ἐνδιαιτῶνται εἰς ἰδιαίτερον θάλαμον, καὶ τελοῦσιν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Διοικητοῦ τῆς σχολῆς ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν.

Ἡ εἰς τὰ συνεργεῖα παραμονὴ τῶν ὑποκελευστῶν τούτων θὰ διαρκῇ μέχρις οὗ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν (Γεν. Ἐπιτελεῖον) ἕνεκα παρουσιασθησομένων ἀναγκῶν εἰς τὰ πλοῖα καὶ τὰς Ν. Ὑπηρεσίας ἤθελε διατάξει τὴν Διοίκησιν τῆς Σχολῆς νὰ πληρώσῃ τὰ κενὰ ταῦτα διὰ τῆς ἀποστολῆς τοιούτων ὑποκελευστῶν μηχανικῶν, λαμβανομένων πάντως κατ' ἀρχαιότητα καὶ τασσομένων ὁριστικῶς εἰς τὰ στελέχη τῶν ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν.

4. Ὅσοι ἐκ τῶν ὡς ἄνω εἰς τὰ Συνεργεῖα ἐργαζομένων ὑποκελευστῶν μηχανικῶν ἤθελον ἀρμοδίως αἰτήσει τοῦτο δύναται νὰ καταταχθῶσιν ὡς ὁριστικοὶ τεχνῖται α' τάξεως εἰς τὰ Συνεργεῖα τοῦ Ναυστάθμου ἔστω καὶ καθ' ὑπέρβατιν τοῦ κεκανονισμένου ἀριθμοῦ, ὁπότε παύει πλέον ἐπ' αὐτῶν ὁ ἔλεγχος τῆς Διοικήσεως Σ. Υ. Μ. καὶ ὑπάγονται οὗτοι εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Συνεργείου.

5. Ὅταν συμπέσῃ κατὰ τὴν ἀποφοίτησιν μαθητῶν Σ.Υ.Μ. νὰ ὑφίστανται ἀκόμη ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους ὑποκελευσταὶ μηχανικοὶ ἐξακολουθοῦντες ἐργαζόμενοι εἰς τὰ Συνεργεῖα καὶ μὴ διατεθέντες εἰσέτι εἰς τὰ πλοῖα ἢ τὰς Ν. ὑπηρεσίας ἕνεκεν ἐλλείψεως θέσεων, τότε οἱ ἀποφοιτῶντες ἀποστέλλονται καὶ οὗτοι εἰς τὰ Συνεργεῖα, τασσόμενοι εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ἐκεῖ προϋπηρετούντων ὑποκελευστῶν καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω ὅρους.

6. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅσοι κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις ἐκ τῆς Σ. Υ. Μ. λαμβάνωσι τὰ 85 ο/ο τοῦ ἀνωτάτου ὅρου ἐπιτυχίας εἴς τε τὸ ὁλικὸν ἀποτέλεσμα ὡς καὶ ἰδιαιτέρως εἰς ἕκαστον τῶν μαθημάτων ναυτικῶν μηχανῶν, μηχανῶν ἐσωτερικῆς καύσεως, σχεδιάσεως καὶ πρακτικῆς ἐξασκήσεως εἰς τὸ ἐργοστάσιον καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν πλοῖον, αὐτοδικαίως ἀποστέλλονται ὡς ὑποκελευσταὶ μηχανικοὶ εἰς τὰ πλοῖα καὶ τὰς Ναυτικὰς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ ἐκ τῆς Σχολῆς ἀποφοιτήσει, τασσόμενοι ὁριστικῶς εἰς τὰ στελέχη τῶν ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν, ὡς ὑποκελευσταί, ἔστω καὶ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ κεκανονισμένου ἀριθμοῦ.

Ἄρθρον 33.

Ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς γ' τάξεως τῆς Σχολῆς Ὑπαξιωματικῶν Μηχανικῶν οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ δηλώσωσιν ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ εἰδικευθοῦν εἰς τὸν κλάδον τῶν ἠλεκτρομηχανικῶν. Οἱ τοιοῦτοι, μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν κατὰ τὰς ἐν τῷ Συνεργείῳ ἀσκήσεις ἐργάζονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἠλεκτρικὸν τμῆμα, κἀπεραιτέρω σπουδαί των τροποποιοῦνται πρὸς πληρεστέραν εἰδίκευσιν κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος κανονισθησόμενα, ἀποφοιτῶντες δ' εὐδοκίμως τῆς Σχολῆς κατατάσσονται ὡς ὑποκελευσταὶ ἠλεκτρομηχανικοί.

Ἄρθρον 34.

Οἱ ἐκ τῆς Σχολῆς τῶν ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν εὐδοκίμως ἀποφοιτῶντες καὶ καταταχθέντες εἰς τὸ Π. Ναυτικὸν μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποκελευστοῦ μηχανικοῦ δύνανται νὰ προαχθῶσι μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑποπλοιάρχου μηχανικοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τοὺς καθοριζομένους ὑπὸ τῶν ἑπομένων ἄρθρων.

Προσόντα προαγωγῆς.

Ἄρθρον 35.

1. Πρὸς προαγωγὴν ὑποκελευστοῦ μηχανικοῦ εἰς κελευστὴν μηχανικὸν ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα·

α') Νὰ ἔχῃ χρηματίσει ἐπὶ διετίαν ὡς ὑποκελευστὴς ἐπὶ πολεμικῶν πλοίων ἐν ἐνεργείᾳ, τῆς ὑπηρεσίας του καταγεμένης ὅσον τὸ δυνατὸν μεταξὺ βαρέων καὶ ἐλαφρῶν σκαφῶν, τῶν βοηθητικῶν τοιούτων ἀποκλειομένων.

β') Νὰ κέκτηται τὰ 7)10 τοῦ ἀνωτάτου ὅρου βαθμολογίας εἰς τὸ φυλλάδιον ποιότητος.

Ὁ τρόπος τῆς τηρήσεως τοῦ φυλλαδίου ποιότητος τῶν Ὑπαξιωματικῶν Μηχανικῶν κανονισθήσεται διὰ διατάγματος.

γ') Νὰ εὐδοκιμήσῃ εἰς πρακτικὰς ἐξετάσεις ἐν αὐτῷ τῷ πλοίῳ εἰς ὃ ὑπηρετεῖ καὶ ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Μηχανῶν τοῦ Στόλου ἢ, τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος, ἐξ ἑνὸς Ἀρχιμηχανικοῦ α' τάξεως, τοῦ Ὑπάρχου καὶ τοῦ Προϊ-

σταμένου μηχανικοῦ τοῦ πλοίου εἰς ὃ ὑπηρετεῖ καὶ ἑνὸς κατωτέρου μηχανικοῦ ἀξιωματικοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν. Αἱ λεπτομέρειαι τῶν ἐξετάσεων τούτων κανονισθήσονται διὰ διατάγματος.

2. Ὅταν οἱ ὑποκελευσταὶ μηχανικοὶ συμπληρώσωσι τὴν ὡς ἄνω ἀπαιτουμένην διετῆ ὑπηρεσίαν, ἔχωσι δ' ἐπίσης καὶ τὸ ὑπὸ στοιχεῖον β'. πρόσθ τῆς ἱκανοποιητικῆς βαθμολογίας εἰς τὸ φυλλάδιον ποιότητος, ὑποβάλλονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰς ἄνω ὁριζομένας ἐξετάσεις.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐξετάσεων καταρτίζεται πίναξ κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας, κυρούμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν. Ἐκ τοῦ πίνακος δὲ τούτου κατὰ σειρὰν προάγονται εἰς κελευστὰς ἅμα ὡς θέσις κενωθῇ.

3. Ὑποκελευσταὶ μηχανικοὶ λαβόντες τὰ 85 ο)ο τοῦ ἀνωτάτου ὅρου βαθμολογίας, ἔν τε τῷ φυλλαδίῳ ποιότητος ὡς καὶ κατὰ τὰς ἐξετάσεις, προάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς κελευστὰς μηχανικούς, ἔστω καὶ καθ' ὑπέρβασιν τῶν κεκανονισμένων θέσεων κελευστῶν, ἅμα τῇ συμπληρώσει τῶν προσόντων των.

Ἄρθρον 36.

Πρὸς προαγωγὴν κελευστοῦ μηχανικοῦ εἰς ἀρχικελευστὴν ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα.

α') Νὰ ἔχῃ χρηματίσει ἐπὶ διετίαν ὡς κελευστὴς μηχανικὸς ἐξ ὧν τὸ ἓν ἔτος ἐπὶ πολεμικῶν πλοίων ἐν ἐνεργείᾳ ἀποκλειομένων τῶν βοηθητικῶν.

β') Νὰ κέκτηται τὰ 7)10 τοῦ ἀνωτάτου ὅρου βαθμολογίας εἰς τὸ φυλλάδιον ποιότητος.

Ἄρθρον 37.

1. Πρὸς προαγωγὴν Ἀρχικελευστοῦ μηχανικοῦ εἰς Σημαιοφόρον μηχανικὸν ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα.

α') Νὰ ἔχῃ χρηματίσει ἐπὶ τριετίαν ὡς ἀρχικελευστὴς μηχανικὸς ἐξ ὧν τὰ δύο ἐπὶ πολεμικῶν πλοίων ἐν ἐνεργείᾳ ἀποκλειομένων τῶν βοηθητικῶν.

β') Νὰ κέκτηται τὰ 7)10 τοῦ ἀνωτάτου ὅρου βαθμολογίας εἰς τὸ φυλλάδιον ποιότητος.

γ') Νὰ διακούσῃ εὐδοκίμως τὰ μαθήματα τοῦ σχολείου Ἀρχικελευστῶν Μηχανικῶν.

δ') Νὰ εὐδοκιμήσῃ εἰς ἐξετάσεις, ὧν αἱ λεπτομέρειαι κανονισθήσονται διὰ διατάγματος.

2. Τὸ Σχολεῖον Ἀρχικελευστῶν Μηχανικῶν, διαρκείας ἑξαμήνου περίπου, θὰ παρέχῃ εἰς τοὺς Ἀρχικελευστὰς μηχανικοὺς ἀνωτέρας τεχνικὰς γνώσεις, θὰ λειτουργήσῃ παρὰ τῇ Σχολῇ Δοκίμων Μηχανικῶν, αἱ δὲ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας του καὶ τῆς ἐν αὐτῷ διδασκαλίας κανονισθήσονται διὰ

διατάγματος. Εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο οἱ Ἀρχικελευσταὶ ἀποστέλλονται μετὰ συμπλήρωσιν ἐνιαυσίας ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμόν, κατόπιν αἰτήσεώς των καὶ κατ' ἀρχαιότητα τῶν αἰτούντων.

3. Ὅσοι τῶν Ἀρχικελευστῶν μηχανικῶν δὲν ἤθελον δηλώσει ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ μαθητεύσουν εἰς τὸ Σχολεῖον Ἀρχικελευστῶν Μηχανικῶν ἢ μαθητεύσαντες δὲν ἤθελον συμμετάσχει εἰς δύο κατὰ σειρὰν ἐξετάσεις προαγωγικὰς περὶ ὧν τὸ στοιχεῖον δ' τῆς 1ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου τούτου, ἢ ἤθελον ἀπορριφθῇ δὶς εἰς τοιαύτας ἐξετάσεις, παραμένουν ὁριστικῶς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀρχικελευστοῦ μηχανικοῦ, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει προαγόμενοι.

4. Οἱ Ἀρχικελευσταὶ μηχανικοὶ οἱ κεκτημένοι τὰ ἐν τῇ 1 παραγράφῳ τοῦ παρόντος ἄρθρου προσόντα ἀναγράφονται εἰς πίνακα, κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐπιτυχίας ἣν ἔσχον εἰς τὰς ὑπὸ στοιχεῖον δ' τῆς 1 παραγράφου ἐξετάσεις. Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου προάγεται κατ' ἔτος εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Σημαιοφόρου μηχανικοῦ ἀριθμὸς ἴσος πρὸς τὸ 1)3 τῶν ἐκ τῆς Σχολῆς Δοκίμων Μηχανικῶν καταταχθέντων κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο Σημαιοφόρων μηχανικῶν ἐν ἀναλογίᾳ 2 πρὸς 1.

Ἄρθρον 38.

Πρὸς προαγωγὴν τῶν ἐξ Ἀρχικελευστῶν προερχομένων Σημαιοφόρων μηχανικῶν εἰς Ἀνθυποπλοιάρχους μηχανικοὺς ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα·

α') Διετὴς ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν ἐξ ἧς τὸ ἥμισυ ἐπὶ Πολεμικῶν πλοίων ἐν ἐνεργείᾳ ἀποκλειομένων τῶν βοηθητικῶν.

β') Νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τῆς προαγωγῆς του τὸ Α. Ν. Σ. ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ φύλλου ποιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ ἐκθέσεων.

Οἱ ὡς ἄνω Σημαιοφόροι μηχανικοὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀπαιτουμένης διετοῦς ὑπηρεσίας καὶ τὴν εὐνοϊκὴν γνωμοδότησιν τοῦ Α. Ν. Σ. προάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς ἀνθυποπλοιάρχους μηχανικούς.

Ἄρθρον 39.

1. Πρὸς προαγωγὴν τῶν ἐξ Ἀρχικελευστῶν προερχομένων Ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν εἰς Ὑποπλοιάρχους μηχανικοὺς ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα·

α') Νὰ ἔχουν χρηματίσει ἐπὶ δύο ἔτη ὡς Ἀνθυποπλοίαρχοι μηχανικοὶ ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐπὶ Πολεμικῶν πλοίων ἐν ἐνεργείᾳ ἀποκλειομένων τῶν βοηθητικῶν.

β') Νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τῆς προαγωγῆς των τὸ Α. Ν. Σ. ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ φύλλου ποιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτῶν ἐκθέσεων.

2. Οἱ ἐξ ἀρχικελευστῶν προερχόμενοι ἀνθυποπλοίαρχοι μηχανικοὶ μετὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ὡς ἄνω προσόντων προάγονται εἰς ὑποπλοιάρχους μηχανικοὺς καὶ καταλαμβάνουσι τὸ 1)3 τῶν ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων τῶν 2)ὅ καταλαμβανομένων ὑπὸ τῶν ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν τῶν ἐκ τῆς Σχολῆς τῶν Δοκίμων μηχανικῶν προερχομένων.

Ἄρθρον 40.

Οἱ ἐξ ἀρχικελευστῶν προερχόμενοι ὑποπλοίαρχοι μηχανικοὶ δὲν δύνανται νὰ καταβάλωσι πλείονας τοῦ 1)3 τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν ὑποπλοιάρχων μηχανικῶν καὶ οὐδὲ νὰ προαχθῶσιν εἰς ἀνώτερον βαθμόν.

Ἄρθρον 41.

Τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουσι καὶ προκειμένου περὶ τῶν κατωτέρων μηχανικῶν ἀξιωματικῶν τῶν προερχομένων ἐξ ἀρχικελευστῶν.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 42.

Οἱ ὀργανικοὶ μισθοὶ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν εἶνε οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς τῶν μαχίμων.

Ἄρθρον 43.

1. Οἱ ἐκ τῆς Σχολῆς Δοκίμων καὶ ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν ἀξιωματικοὶ μηχανικοί, οἱ ὑπηρετοῦντες ἐπὶ πλοίων ἐν ἐνεργείᾳ ἢ καὶ ἐν ἐφεδρείᾳ, εἴτε ὡς ἀρχηγοὶ μηχανῶν, εἴτε ὡς ὑφιστάμενοι, καὶ οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν τεχνικὴν Διεύθυνσιν καὶ τὰ συνεργεῖα τοῦ Πολ. Ναυστάθμου, ἢ εἰς ἄλλας παρομοίας φύσεως μηχανικὰς ἐγκαταστάσεις, ἀπολαμβάνουσιν, ἀσχέτως πρὸς ἄλλα γενικῆς φύσεως ἐπιδόματα, οἱ μὲν ἀνώτεροι 25 ο)ο, οἱ δὲ κατώτεροι 30 ο)ο ἐπὶ τοῦ ὀργανικοῦ μισθοῦ.

2. Οἱ ἐκ τῆς Σχολῆς ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν ὑπαξιωματικοὶ μηχανικοί, ὁπουδήποτε καὶ ἂν ὑπηρετῶσιν, ἀπολαμβάνουσιν ἐπὶ πλέον τοῦ ὀργανικοῦ μισθοῦ 35 ο)ο.

3. Εἰς πάντας τοὺς ὑπαξιωματικοὺς μηχανικοὺς καὶ θερμαστὰς τοὺς ἐπὶ πλοίων ὑπηρετοῦντας χορηγοῦνται κατ' ἔτος δύο ὁλόσωμοι ἐνδυμασίαι ἐργασίας δωρεάν.

4. Οἱ μὴ ἐξελθόντες ἐκ τῶν σχολῶν δοκίμων καὶ ὑπαξιωματικῶν ἀξιωματικοὶ μηχανικοὶ τοῦ Π. Ναυτικοῦ ὑπαχθήσονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ τοῦ προηγουμένου 42, ἀφ' ἧς ἄρξονται ἐφαρμοζόμενα ταῦτα διὰ τοὺς ἐκ τῶν ἀνωτέρω σχολῶν ἐξερχομένους.

Ἄρθρον 44.

1) Οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπάρχοντες

ἀξιωματικοὶ μηχανικοὶ ἐξακολουθοῦν προαγόμενοι συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυούσας διατάξεις περὶ προσόντων προαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν, οἱ δὲ ἀρχικελευσταὶ μηχανικοὶ καὶ κελευσταί, τῶν ὁποίων αἱ σειραὶ εἶνε κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ἀρχικελευσταὶ ἐξακολουθοῦν νὰ προάγωνται συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 306 τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1914 εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ μηχανικοῦ β' τάξεως.

2) Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀρχικελευστῶν καὶ κελευστῶν οἱ προαγόμενοι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ μηχανικοῦ β' τάξεως (σημαιοφόρου) εἰσέρχονται κατὰ τμήματα καὶ μὲ σειράν, λαμβανομένων ἐκ τοῦ ἀρχαιοτέρου, εἰς προσωρινὸν σχολεῖον σημαιοφόρων μηχανικῶν, μαθητεύοντες πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου προαγωγῆς, κρίνονται δὲ προακτέοι οἱ λαμβάνοντες τὰ 6)10 τῶν βαθμολογιῶν τῆς ἑξαμήνου φοιτήσεως ἄνευ τελικῶν ἐξετάσεων εἰς τὰ διδαχθησόμενα μαθήματα, αἱ δὲ βαθμολογίαι καὶ ἐν γένει τὰ τοῦ προσωρινοῦ σχολείου σημαιοφόρων μηχανικῶν κανονισθήσονται διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, προτάσει τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Ναυτικοῦ. Οἱ σημαιοφόροι μηχανικοὶ οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀρχικελευστῶν καὶ κελευστῶν προερχόμενοι δύνανται νὰ προαχθῶσιν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποπλοιάρχου μηχανικοῦ μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν, ἐὰν ὑπάρχωσι κεναὶ θέσεις πρὸ τῆς φοιτήσεως αὐτῶν εἰς τὴν ἀνωτέρω σχολήν, ὑποχρεούμενοι ὅμως νὰ φοιτήσωσιν εἰς αὐτὴν μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποπλοιάρχου.

3) Ὅσοι ἐκ τῶν ἀνωτέρω σημαιοφόρων ἢ ἀνθυποπλοιάρχων μηχανικῶν δὲν ἤθελον δηλώσει ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ μαθητεύσουν εἰς τὸ προσωρινὸν Σχολεῖον Σημαιοφόρων Μηχανικῶν ἢ μαθητεύσαντες ἤθελον κριθῇ ἐπὶ δύο συνεχεῖς σχολικὰς περιόδους στάσιμοι, μένουσιν εἰς τὸν βαθμὸν ὃν κατέχουσιν, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει προαγόμενοι, δυνάμενοι δὲ μετὰ 25ετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν νὰ ἀποστρατεύωνται μὲ τὸν βαθμὸν καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ ὑποπλοιάρχου μηχανικοῦ.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν περὶ συντάξεων ὑπάγονται καὶ οἱ μὴ προλαβόντες νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἄνω Σχολὴν λόγῳ ὑρίου ἡλικίας.

3) Οἱ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω σχολείου κρινόμενοι ὡς προακτέοι προάγονται εἰς τοὺς ἀνωτέρους βαθμούς.

Ἄρθρον 45.

Οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπάρχοντες ὑποκελευσταὶ β' καὶ α' τάξεως μηχανικοὶ διατηροῦν τὴν βαθμολογίαν ταύτην μέχρις οὗ προβιβαζομένων ἁπάντων τούτων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ κελευστοῦ ὑπάρξῃ μία μόνον τάξις ὑποκε-

λευστῶν μηχανικῶν ὡς καθορίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 46.

Δύο ἔτη μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου παύει ἀπολύτως πᾶσα κατάταξις ὑποκελευστῶν μηχανικῶν εἰς τὸ Π. Ναυτικόν, συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυούσας διατάξεις, τῆς κατατάξεως ὑποκελευστῶν μηχανικῶν μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς δυετίας ταύτης γινομένης μόνον συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 47.

Καταργεῖται τὸ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1923 Ν. Διάταγμα «περὶ συστάσεως Σχολῆς Μηχανικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ καὶ περὶ τῶν μηχανικῶν βαθμοφόρων», ὡς καὶ τὸ ἀπὸ 21 Μαρτίου 1924 ἐκτελεστικὸν τούτου Διάταγμα, ἔτι δὲ καὶ πᾶσα ἀντικειμένη διάταξις εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων νομοθεσίας» εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἱδρυμάτων Ὑγιεινῆς καὶ Ἰατρικῆς ἐν γένει» κατ' ἀρχήν, καὶ παραπεμπόμενον εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἐπιτροπήν, εἰς ἣν τάσσεται πενθήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

«Περὶ καταργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 24, 25 καὶ 26 τοῦ νόμου ΑΦΜΙ' περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτάξεων» κατ' ἀρχήν, κηρυσσόμενον ***κατεπεῖγον.***

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν παροχὴν δικαιώματος ἐγκρίσεως ἀδειῶν γάμου ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν, στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὁπλιτῶν» κατ' ἀρχήν, κηρυσσόμενον ***κατεπεῖγον.***

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2118 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ ἐθνικοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ τῶν σταθμῶν αὐτοῦ» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ χορηγήσεως συνδρομῆς ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ κατασκευῆς κλπ. διδακτηρίων μέχρι 200.000 πρὸς τὸν ἐν Χανίοις φιλολογικὸν σύλλογον «Χρυσόστομος» διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγειρομένης κλπ. νυκτερινῆς σχολῆς ἀπόρων παίδων» κατ' ἀρχήν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ μεταθέσεως καὶ προσθέτου ἀμοιβῆς τῶν ἐν Θράκῃ δικαστικῶν ὑπαλλήλων» ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** ζητεῖ ὅπως ὁ χρόνος τῆς ἀποσπάσεως ἐν Θράκῃ Ἐφετῶν εἶνε ἴσος πρὸς τὸν χρόνον τῶν Προέδρων καὶ Εἰσαγγελέων Ἐφετῶν, ὅπερ δὲν δέχεται ὁ κ. Ὑπουργός.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν μετὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναλληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ κατ' ἀρχὴν τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς Ἑταιρείας Transaerienne Μεσσαζερί, ὑπογραφείσης συμβάσεως ἐναερίου συγκοινωνίας», καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς Ἑταιρείας; Anonima aeroespresse Italiano, ὑπογραφείσης συμβάσεως ἀεροπλοΐας»

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον Νόμου

Περὶ ἐπιτρεπτοῦ τῆς διαιτησίας ἐπὶ διαφορῶν τοῦ Δημοσίου

ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον μόνον.

1) Τὸ ἄρθρον 106 Πολ. Δικ. τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Τὰ διάδικα μέρη ἔχουν τότε μόνον τὸ δικαίωμα νὰ ἀναθέσουν τὴν ἀπόφασιν εἰς διαιτητάς, ὅταν δύνανται νὰ διαθέσουν ἐλευθέρως τὸ διαζόμενον πρᾶγμα, εἴτε ἐπ' ἰδίῳ αὐτῶν ὀνόματι, εἴτε ἐκ πληρεξουσιότητος ἄλλων. Τὸ Δημόσιον δύναται νὰ ὑποβάλῃ εἰς διαιτησίαν πᾶσαν διαφορὰν μετὰ προηγουμένην ἠτιολογημένην γνωμοδότησιν τοῦ κατὰ τὸν νόμον ΑΚΑ' τοῦ 1882 Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου προκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐν τῇ γνωμοδοτήσει σημειοῦται ἀκριβῶς τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, τὰ ὀνόματα τῶν διαιτητῶν καὶ ἡ διάρκεια τῆς διαιτησίας. Δὲν ἐνεργεῖται ἡ διαιτησία, ἐὰν δὲν γνωμοδοτήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τῶν προσώπων τῶν διαιτητῶν ἡ ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου διὰ πλειονοψηφίας τοὐλάχιστον τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν νομικῶν συμβούλων.

Ὅλα τὰ λοιπὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 74 καὶ 75 Πολ. Δικ. ἀναφερόμενα πρόσωπα καὶ σωματεῖα ἐξαιροῦνται Ν. Ἐπ. 3, 5, 104, 105, 121, 135, Ιον Κ. 348.

2) Τὸ ἄρθρον 107 Πολ. Δικ. τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Εἰς ὅλας τὰς διαφοράς, εἰς τὰς ὁποίας ἐπιτρέπεται ὁ συμβιβασμός, ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ συνυποσχετικὸν περὶ διαιτητῶν ἐπομένως ἐπίσης καὶ περὶ πολιτικῶν ἀπαιτήσεων προερχομένων ἐκ πράξεως ἀξιοποίνου. Ὅθεν συνυποσχετικὸν εἶναι ἰδίως ἀπαράδεκτον κατὰ τὰς γαμικὰς διαφορὰς καὶ τὰς περὶ διατροφῆς καὶ ἐν γένει καθ' ὅλας τὰς διαφοράς, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ

ἀπαρατιθοῦν πρὶν ἀγορεύσῃ ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐξαιρέσει τῶν διαφορῶν τοῦ Δημοσίου. Ηολ. Δ. 477, 588.

3) Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

4) Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα

Περὶ ἁρμοδίας ὑπηρεσίας πρὸς ἐπίλυσιν ζητημάτων ἀμφισβητουμένης ξένης ἰθαγενείας», ἔχον οὕτως·

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Ἡ Α' Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις.

Ψ η φ ί ζ ε ι·

Ἄρθρον 1.

Ἐπὶ ζητημάτων ἰθαγενείας, προκυπτόντων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς Διεθνῶν Συμβάσεων τῆς Ἑλλάδος μετὰ ξένων Κρατῶν, ὡς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀστικῶν καὶ Στρατολογικῶν Νόμων, ἁρμόδιον ὅπως ἀποφαίνηται εἶναι μόνον τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα Συμβουλίου.

Πρὸς ἐπίλυσιν τοιούτων ζητημάτων, ἀναφυομένων εἰς τὰς διαφόρους διοικητικὰς ὑπηρεσίας, πολιτικὰς ἢ στρατιωτικάς, δέον αὗται νὰ ἀπευθύνωνται ὑποχρεωτικῶς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἄρθρον 2.

Συνιστᾶται ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν ἑπταμελὲς Συμβούλιον, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου ἐν τῷ Ἐθνικῷ καὶ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ, τοῦ Τμηματάρχου τοῦ Διοικητικοῦ Τμήματος, ἑνὸς Ἀρεοπαγίτου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ Εἰδικοῦ Συμβούλου τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐφαρμογῆς Συνθηκῶν, ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἑτέρου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Χρέη εἰσηγητοῦ, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 5, θέλει ἐκτελεῖ ὁ Προϊστάμενος τοῦ Γραφείου ἰθαγενείας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Τμήματος ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

Κωλυομένου ἢ ἀπόντος τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου ἢ τοῦ Ἀρεοπαγίτου, τὸν μὲν πρῶτον θέλει ἀναπληροῖ εἷς τῶν Καθηγητῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, ὁριζόμενος ὑπὸ τῆς Πρυτανείας, τὸν δὲ δεύτερον ἕτερος Ἀρεοπαγίτης ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἄρθρον 3.

Τὸ Συμβούλιον θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν τεσσάρων ἐκ τῶν ἑπτὰ μελῶν, αἱ δὲ γνωμοδοτήσεις αὐτοῦ, ἠτιολογημέναι, θὰ λαμβάνωνται κατὰ πλειονοψηφίαν, ἰσχυούσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου ἐν ἰσοψηφίᾳ.

Τὸ Συμβούλιον θέλει γνωμοδοτῇ ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν ἁρμοδίου Γραφείου ζητημάτων ἰθαγενείας γενικῆς φύσεως καὶ τῶν καθ' ἕκαστον τοιούτων.

Εἷς τῶν ἀκολούθων τοῦ Ὑπουργείου, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, θέλει ἐκπληροῖ καθήκοντα Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Συμβούλιον δύναται νὰ ἀναθεωρήσῃ προγενεστέραν αὐτοῦ γνωμοδότησιν, ἂν νεώτερα, κατὰ τὴν κρίσιν του, στοιχεῖα ἤθελον παρουσιασθῇ ἐπιβάλλοντα τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῆς.

Ἄρθρον 5.

Πρὸς μέρους νὰ ἐξετασθῇ ἡ ἰθαγένεια Μουσουλμάνων τὸ θρήσκευμα, τὸ Συμβούλιον καθίσταται ἑνδεκαμελές, προσκεκλημένου τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς ἢ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀνταλλαγῆς καὶ τριῶν προσφυγικῶν μελῶν τοῦ ἐν τῇ εἰρημένῃ Διευθύνσει Ἀνταλλαγῆς Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Τὸ οὕτω πως καταρτιζόμενον Συμβούλιον θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν ἑπτὰ ἐκ τῶν ἕνδεκα μελῶν αὐτοῦ, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2, 3 καὶ 4.

Παρὰ τῷ οὕτω καταρτιζομένῳ ἑνδεκαμελεῖ Συμβουλίῳ δύναται νὰ ἐκτελῇ χρέη εἰσηγητοῦ εἷς τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ἄρθρον 6.

Πᾶσαι αἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις περὶ ἰθαγενείας Μουσουλμάνων, εἰς οὓς ἀπεδόθησαν τιτλματα ἢ ἐδόθη αὐτοῖς ἄδεια ἐλευθέρας διαθέσεως αὐτῶν, δύνανται ἐντὸς ἓξ μηνῶν νὰ ὑπαχθῶσιν ἐκ νέου ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ ὡς ἄνω Συμβουλίου, εἴτε ὑποβαλλόμεναι ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς εἴτε καὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐξεταζόμεναι. Αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου δὲν δύνανται νὰ ἀνατρέψουν κεκτημένα ἐμπράγματα δικαιώματα τρίτων ἐπὶ ἀκινήτων.

Ἄρθρον 7.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν προβαίνει εἰς τὴν ἐπικύρωσιν ἢ ἀναγνώρισιν τῆς ξένης ἰθαγενείας, δι' ἣν, ὁσάκις ζητεῖται αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου, πληρώνεται τέλος δραχμῶν 15 καὶ πρόσθετον τοιοῦτον δραχμῶν 85, δι' ἐπικλήσεως ἐνσήμου ἴσης ἀξίας ἐπὶ τοῦ ἐπικυρουμένου ἐγγράφου ἢ τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς ἀναγνωρίσεως.

Ἄρθρον 8.

Ἐν περιπτώσει καταργήσεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς, ἐν τῷ ἐνδεκαμελεῖ Συμβουλίῳ τῆς Ἰθαγενείας τοῦ ἄρθρου 5 τὸν μὲν Γενικὸν Διευθυντὴν Ἀνταλλαγῆς ἀντικαθιστᾷ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τὸν δὲ Διευθυντὴν τῆς Ἀνταλλαγῆς ὁ Διευθυντὴς τῶν Δημοσίων Κτημάτων. Τὰ ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ προσφυγικὰ μέλη διατηροῦνται.

Ἄρθρον 9.

Εἰς τὰ μέλη τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 2 καὶ 5 ἀναφερομένων Συμβουλίων καὶ τὸν εἰσηγητὴν χορηγεῖται ἀποζημίωσις πεντήκοντα δραχμῶν κατὰ συνεδρίασιν καὶ μέχρι δέκα συνεδριάσεων κατὰ μῆνα.

Ἄρθρον 10.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ψηφίσματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 11.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ψηφίσματος τούτου καταργεῖται ἡ δικαιοδοσία τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς ὅπως ἀποφαίνηται ἐπὶ τῆς ἰθαγενείας Μουσουλμάνων αἰτούντων ἀπόδοσιν κτημάτων, ἅπερ ὡρίσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4 τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1924 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἀπαγορεύσεως δικαιοπραξιῶν ἐπὶ ἀκινήτων», ὡς καὶ πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν ψήφισμα».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχὴν τὸ σχέδιον νόμου «Περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως νὰ συνάψῃ προσωρινὰς συμφωνίας διὰ τὰ μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Κυβερνήσεων Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ὑφιστάμενα πολεμικὰ χρέη».

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ ἀμνηστείας τῶν καταδικασθέντων διὰ τὸ στασιαστικὸν κίνημα τοῦ Ὀκτωβρίου 1923» ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** παρακαλεῖ νὰ ἐπεκταθῇ τὸ μέτρον καὶ εἰς τοὺς μικροὺς ἀξιωματικούς, τοὺς παρασυρθέντας εἰς τὸ κίνημα.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ἐξηγεῖ ὅτι τὸ ψήφισμα σκοπεῖ μόνον νὰ ἀποκαταστήσῃ εἰς τὰ πολιτικά των δικαιώματα καὶ τὴν ἀστικὴν ἱκανότητα πρόσωπα ἀμνηστευθέντα. Εἶνε καθαρῶς τυπικώτατον.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** διαμαρτύρεται, διότι, ἐνῶ οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων ἐσημειώθησαν θύματα, ἠμνηστεύθησαν, πολλοί, ἰδίως κατώτεροι, εὑρίσκονται εἰς τὰς φυλακάς, οἱ περισσότεροι δὲ ἔχουν τὰ στήθη διάτρητα ἐκ σφαιρῶν. Ἐλπίζει, ἐπιλέγει, ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ ἐπιδείξῃ ὅλην αὐτῆς τὴν ἐπιείκειαν εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τούτους.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** ἀντικρούει τὴν προταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Λεονάρδου τροπολογίαν, δηλοῖ δ' ὅτι ἔχει τὸ θάρρος νὰ εἴπῃ ὅτι μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄλλων πραγμάτων ἔχουν ἐκφυλισθῇ καὶ αἱ στρατιωτικαὶ στάσεις, διότι πολλαὶ τοιαῦται μέχρι τοῦδε ἐξεδηλώθησαν, χωρὶς οἱ στρατιωτικοὶ στασιασταὶ νὰ τιμωρηθῶσι, καὶ συμβαίνει ἡμεῖς οἱ ἰδιῶται περισσοτέρους κινδύνους νὰ διατρέξωμεν ἀπὸ τὰ αὐτοκινήματα ἢ ἕνας ἀξιωματικὸς ὅστις ἀναλαμβάνει μίαν καλὴν πρωΐαν νὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς κείμενα διὰ τῆς σπάθης του.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** συμφωνεῖ εἰς τὴν χορήγησιν γενικῆς ἀμνηστείας ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι αὕτη θὰ εἶνε ἡ τελευταία.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα.

Περὶ ἀμνηστείας τῶν καταδικασθέντων διὰ τὸ στασιαστικὸν κίνημα τοῦ Ὀκτωβρίου 1923» ἔχον οὕτως

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἡ Δ' τῶν Ἑλλήνων Ἐθνοσυνέλευσις

Ψηφίζει:

Ἀμνηστεύονται ἀπὸ σήμερον πάντα τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα, τὰ σχέσιν ἔχοντα μὲ τὸ Στασιαστικὸν Κίνημα τοῦ Ὀκτωβρίου 1923, εἴτε ἐξεδόθη ἐπ' αὐτῶν καταδικαστικὴ ἀπόφασις εἴτε μή.

Οἱ ἀμνηστευόμενοι στρατιωτικοὶ δὲν ἐγγράφονται εἰς τὰ στελέχη τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Στρατοῦ, πλὴν τῶν μέχρι τοῦδε ἐπανελθόντων εἰς τὸ Στράτευμα δυνάμει εἰδικῶν νόμων.

Οἱ ἐκ τούτων ἔφεδροι ἀξιωματικοί, οἱ μεταφερθέντες εἰς τὴν τάξιν τοῦ στρατιώτου δυνάμει ἀποφάσεως τῆς Ἐπαναστάσεως ὡς μετασχόντες ἢ ὡς εὐνοήσαντες τὸ Στασιαστικὸν Κίνημα τοῦ Ὀκτωβρίου 1923 ἢ ὡς μὴ ἐμπνέοντες ἐμπιστοσύνην, ἀνακτῶσι τὸν βαθμόν, ὃν τότε ἔφερον καὶ ἐφόσον ἀπώλεσαν τοῦτον.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον. «Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευομένων ἀξιωματικῶν».

Ἐπὶ τῆς εἰς δ' συζήτησιν προτάσεως νόμου «Περὶ ἀγορᾶς κλπ.» εἰς τὸ τέλος τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους 1924—25 ὑπὸ τοῦ Κράτους παντὸς ποσοῦ σταφίδος τῆς παραγωγῆς ταύτης προσφερθησομένου πρὸς πώλησιν», ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** λέγει ὅτι ἡ ὑπὸ συζήτησιν τροπολογία δὲν εἶνε ἄλλη παρὰ αὐτὴ αὕτη ἡ πρότασις, ἡ πρὸ μηνὸς ἀπορριφθεῖσα. Οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν τροπολογίαν ταύτην ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ ὕψωσις τῆς τιμῆς τῶν δελτίων θὰ ἀποφέρῃ αὔξησιν τῶν τιμῶν τῆς σταφίδος, ἐνῶ πράγματι δὲν θὰ συμβαίνῃ τοῦτο, ἀλλὰ τοὐναντίον· ὅτι δηλαδὴ ἡ ὕψωσις τῶν δελτίων θὰ ἐπιφέρῃ ἐλάττωσιν τῶν τιμῶν τῆς σταφίδος. Ὡς πρὸς τὸ λεχθὲν ὅτι ὁ κάτοχος τοῦ εὐτελισμένου δελτίου, ἀποτελεῖ κίνδυνον διὰ τὴν τιμὴν τῆς σταφίδος, παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν ἐξαρτᾶται νὰ ἐξοδεύσῃ καὶ τὸν κίνδυνον τοῦτον, τώρα ὁπότε ἡ μετὰ τῆς Προνομιούχου σύμβασις εὑρίσκεται εἰς τὸ τέρμα της. Ἀλλ' ἡ τροπολογία γινομένη δεκτή, ἀποτελεῖ καὶ μίαν προδέτρευσιν, ἡ ὁποία θὰ δυσχεράνῃ τὴν ὁριστικὴν λύσιν τοῦ σταφιδικοῦ, ἐφόσον τὰ δελτία θὰ ἔχουν κυκλοφορίαν ὑποχρεωτικὴν μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου. Ἀλλ' ἵνα ἐκτιμηθῇ ὑπὸ πάντων ἡ ἐπιδιωκομένη ἀγορὰ τῶν δελτίων, ἂς σκεφθῇ ἕκαστος πῶς θὰ ἐκρίνετο ὑπὸ τῶν καπνοπαραγωγῶν, σιτοπαραγωγῶν, ἐλαιοπαραγωγῶν προσόμοιον μέτρον, ὅπερ θὰ ἐπεδάρυνεν αὐτοὺς ὅπως ἀπαλλαγοῦν τῶν ζημιῶν οἱ καπνέμποροι, σιτέμποροι, ἐλαιέμποροι. Διατί δὲ ἡ τόση ἀνάγκη λήψεως τοιούτων ἐσπευσμένων μέτρων, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ ἐπισπευσθῇ βιζικὴ λῆψις μέτρων διὰ τὴν ὁριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς σταφίδος;

Συνεχίζων ἀναφέρει πῶς, ἐνῶ ἡ τροπολογία ἀπερρίφθη πρὸ μηνὸς μόλις ὑπὸ τοῦ Σώματος, ἐπανῆλθε καὶ πάλιν πρὸς συζήτησιν ὑπὸ διάφορον μορφὴν παρὰ τὸν Κανονισμὸν ὁ ὁποῖος ἀναφέρει ὅτι πρότασις ἀπορριφθεῖσα δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ ἐντὸς τῆς αὐτῆς Συνόδου. Ἀπορεῖ δὲ πῶς οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Κομμάτων ἐδέχθησαν τὴν ἄποψιν ὅτι, προκειμένου περὶ Συντακτικῆς Συνελεύσεως, δὲν ἰσχύει ἡ διάταξις αὐτή. Ὁμιλήσας, λέγει, ἐπανειλημμένως ἐναντίον τῆς προτάσεως ταύτης, δὲν ἔπραξα παρὰ τὸ καθῆκόν μου καὶ ἀπέναντι τῆς συνειδήσεώς μου καὶ ἀπέναντι τῶν ἐκλογέων μου. Ὡς πρὸς τὰς τιμάς, λέγει ὅτι ἡ τιμὴ τῶν 2500 δρ. εἶναι ἡ ἐλαχίστη, εἰς ἣν πρέπει νὰ ἀγορασθῇ ὁ αὐτούσιος καρπός, φρονεῖ δ' ὅτι ἀπὸ τοῦδε πρέπει

νὰ ὑπολογισθῇ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ πλεονάσῃ, διὰ νὰ ἀγορασθῇ αὐτὸ καὶ τι πλέον τούτου.

Ὁ κ. **Σ. Ξύδης** προτείνει ὅπως περιληφθῇ εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον τροπολογία κατὰ τὴν ὁποίαν, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους τῆς ἐξαγορᾶς τῆς σταφίδος, νὰ ἐξαγορασθῶσι καὶ τὰ μὴ διατεθέντα ὑπὸ τῶν παραγωγῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου μέχρι σήμερον σῦκα. Αὐτά, λέγει, νὰ διατεθῶσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν τῆς οἰνοπνευματοποιΐας, κανονιζομένης τιμῆς ἐξαγορᾶς ἀναλόγου πρὸς τὴν εἰς οἰνόπνευμα ἀπόδοσιν αὐτῶν. Ἄλλως παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ θελήσῃ νὰ λάβῃ ἰδιαιτέραν νομοθετικὴν πρόνοιαν περὶ αὐτῶν, ἐφόσον μάλιστα τὸ ἀδιάθετον ποσὸν εἶναι σχετικῶν οὐχὶ μέγα.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** λέγει ὅτι ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Λουπινᾶ ἦτο ἀμοιρος ἐπιχειρημάτων. Ἀνατρέχων εἶτα εἰς τὴν ἄλλοτε πρότασιν περὶ μεταφορᾶς τῶν δελτίων, ἐπεξηγεῖ ὅτι εἰς ταύτην προέβη ἡ Συνέλευσις ἐπηρεασθεῖσα εἰς τὴν τότε διαμαρτυρίαν τῶν Συλλόγων καὶ Σταφιδικῶν συνεταιρισμῶν. Ἀναγινώσκει περὶ τούτου τηλεγραφήματα τοῦ Συνεδρίου τῆς Ἀμαλιάδος. Ἡμεῖς ὅμως, λέγει, μὴ ἀπολαβόντες, ἀκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν συνείδησίν μας καὶ ἡ δημιουργηθεῖσα μετὰ τὴν ἀπόρριψιν κρίσις τῆς σταφίδος ἐπεδεδαίωσε τὰς γνώμας μας. Καὶ ἀπορεῖ ἐν κρίσει τῆς σταφίδος ἐπεδεδαίωσε τὰς γνώμας μας. Καὶ ἀπόδειξις εἶνε πῶς, ἀφοῦ ὡς λέγουν οἱ ἀντιλέγοντες ἐπαναφέρεται μετημφιεσμένη ἡ πρότασις τῶν δελτίων, δὲν ἀκούονται καὶ τώρα αἱ παλαιαὶ διαμαρτυρίαι τῶν σταφιδοπαραγωγῶν; Αὐτὸ τοῦτο τὸ Συνέδριον Ἀμαλιάδος ἐπαναπαυνελθὸν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν καὶ συγκροτηθὲν ἐξ 150 συνεταιρισμῶν. . . . . .

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** διαμαρτύρεται ἐπιδεικνύων ἀντίθετα τηλεγραφήματα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) διακόπτων, παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἀναμένωμεν νὰ σχηματίσωμεν γνώμας ἀπὸ τὰ τηλεγραφήματα τῶν διαφόρων ἐνδιαφερομένων. Μόνον τὰ ἐπιχειρήματα ἐπὶ τῶν πραγμάτων θὰ μᾶς καταδείξουν ποία εἶνε ἡ συμφέρουσα λύσις.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ Συνέδριον τῆς Ἀμαλιάδος ἤδη ἐξορκίζει ἡμᾶς νὰ μὴ ἐμμείνωμεν εἰς τὴν προτέραν μας ἀπόφασιν. Ἀναφέρει κατόπιν τὴν τραγικὴν πτῶσιν τῶν τιμῶν, εὐθὺς ὡς δὲν ἐνεκρίθη τὸ μέτρον ἐκεῖνο, αἵτινες ὑψώθησαν πάλιν εὐθὺς ὡς ἠρχισε γινόμενος λόγος περὶ ὑποθετήσεως τῆς ἀγορᾶς δελτίων καὶ λέγει ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν δελτίων καὶ τῆς σταφίδος κατέπεσαν μόνον ὅταν ἐτηλεγραφήθη ἡ πρώτη ἀπόρριψις τῆς μεταφορᾶς τῶν δελτίων καὶ ὄχι διότι ὡς ἐλέχθη ἐπέδρασαν αἱ τότε δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Καὶ

ἔπεσαν τότε αἰφνιδίως κατὰ 400 δραχμάς, χωρὶς νὰ ἰσχύσῃ καθόλου ἡ ἐπαγγελία περὶ ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου.

Ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινός** παρατηρεῖ ὅτι νῦν εὐθύς, ὡς ἀποκρυσταλλωθῇ ἀπόφασις περὶ ἀγορᾶς τῶν πλεονασμάτων, θὰ ἐπικρατήσῃ τοὐλάχιστον σταθεροποίησις τῶν τιμῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐπιτρέπετε μίαν μόνον διακοπήν, διὰ νὰ ἀναπτύξω διὰ δύο λέξεων εἰς τὸν κ. Ἀραβαντινόν, ἐπειδὴ ἀπουσίαζεν εἰς προτέραν συνεδρίαν, τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως;

Πρόεδρος. Μάλιστα. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχει τὸν λόγον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριε συνάδελφε, ἀπουσιάζατε ὅτε ὡμίλησα, κατόπιν δὲ τῆς ὁμιλίας ἐκείνης εἰσήχθη ἡ ὑπὸ συζήτησιν τροπολογία τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Κυβέρνησις ἐστηρίχθη πρὸ παντὸς εἰς τὸ καθεστὼς τὸ ὁποῖον ἰσχυσεν ἐπὶ σειρὰν τριάκοντα ἐτῶν περίπου, μέ τινας διακυμάνσεις ἐνίοτε. Αἱ ἀποδείξεις τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ ἐντὸς τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐξεδόθησαν, ἦσαν δεκαὶ καὶ μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου, ἀπὸ τῆς χρονολογίας δὲ ταύτης, ἐπὶ δίμηνον, ἐξηργυροῦντο ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας παλαιότερον ἐπὶ τιμῇ ἑκατὸν δέκα πέντε δραχμῶν κατὰ χιλιόλιτρον. Διατί ἐγένετο τοῦτο; Τὸ γνωρίζετε, διότι ἀντιπροσωπεύετε σταφιδοφόρον ἐπαρχίαν. Τὰ δελτία ἀντιπροσωπεύουν σταφιδόκαρπον. Ἡ Ἑταιρεία ἄλλοτε, τὸ Κράτος δὲ σήμερον, διὰ λογαριασμὸν πάντοτε τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, θὰ οἰκειοποιηθῇ τὸν σταφιδόκαρπον αὐτὸν καὶ θὰ τὸν πωλήσῃ. Διατί εἶχε τεθῇ ἡ τιμὴ τῶν 115 δραχμῶν ἐπὶ ταῖς ὁποίαις ἐξηργυροῦντο τὰ δελτία ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι καὶ τοῦ Νοεμβρίου; Διότι ἡ τιμὴ τῶν 115 δραχμῶν, χρυσῶν δραχμῶν, ἀντεπροσώπευεν, ὡς ἦτο γνωστὸν τότε, τὸ κατώτερον ὅριον τῆς ποιότητος τῆς σταφίδος καὶ ὑπετίθετο ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀπεταμίευσε σταφίδα διὰ νὰ λάβῃ δελτία, ἀπεταμίευσε σταφίδα ποιότητος κατωτέρας.

Εἷς πληρεξούσιος. Κατωτάτης.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἂν θέσωμεν ὡς βάσιν αὐτὸ καὶ ἐφέτος, πρέπει νὰ εἰπωμεν ὅτι εἶναι ἠθικὸν καὶ δίκαιον νὰ γείνῃ τὸ ἴδιον. Πάντες ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔδιδον τὴν σταφίδα διὰ νὰ λάβωσι δελτία, εἶχον ὑπ' ὄψει των ὅτι θὰ εἶναι ἠθικὸν καὶ δίκαιον νὰ ἐξαγορασθοῦν καὶ ἐφέτος τὰ δελτία μετὰ τὴν 1)14 Ὀκτωβρίου. Εἶναι ἠθικὸν καὶ δίκαιον μέχρι τῆς 1)11 Ὀκτωβρίου νὰ ἰσχύσουν καὶ ἐφέτος τὰ δελτία. Βεβαίως ἡ Συνέλευσις εἶναι παντοδύναμος καὶ ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ ὅτι δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν της ποσῶς τὰ δελτία, ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ ἦτο, τὸ

τονίζω, οὔτε ἠθικὸν οὔτε δίκαιον. Ἐρωτᾶται ἤδη, πρὸς πόσον πρέπει νὰ ἐξαργυρωθοῦν τὰ δελτία; Τί ἦτο ἡ τιμὴ αὐτὴ τῶν 115 δραχμῶν; Ἡ κατωτάτη τιμὴ τῆς σταφίδος, ἡ τεχνητῶς θεωρουμένη κατωτάτη. Ἂν δὲν ἦτο τεχνητῶς κατωτάτη, ἡ φυσικὴ τιμὴ τῆς σταφίδος θὰ ἦτο 60 καὶ ἴσως 50 δραχμάς. Ἀλλὰ τίς θὰ ἦτο ἡ τεχνητῶς κατωτάτη τιμὴ τῆς σταφίδος σήμερον; Διότι τὴν κατωτάτην τιμὴν τῆς σταφίδος ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του τὸ σύστημα, τὸ ἰσχῦσαν ἐπὶ μίαν τριακονταετίαν. Ἀναμφισβητήτως, τοὐλάχιστον 2,000 δραχμῶν τὸ χιλιόλιτρον, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁμιλοῦμεν. Πρὸς πόσον λοιπὸν πρέπει νὰ ἐξαργυρωθοῦν τὰ δελτία; Ἀλλὰ δὲν θέλετε αὐτὸν τὸν λογαριασμόν; Κάμετε ἄλλον, διὰ νὰ εὕρωμεν εἰς τί ποσὸν ἀντιστοιχοῦν σήμερον αἱ 115 δραχ., αἱ πρὸ τοῦ 1914. Αἱ 115 δραχ. ἦσαν χρυσαῖ· εἰς αὐτὰς θὰ προσθέσετε τὴν παγκόσμιον ἀκοίβειαν. Εἶνε γνωστὸν ὅτι αἱ σταφίδες αἱ τιμώμεναι πρὸ τοῦ 1914 πρὸς 18 σελλίνια, σήμερον τιμῶνται 30 σελλίνια. Εἶνε ἡ αὐτὴ ἀναλογία τῆς ἐπελθούσης παγκοσμίου ἀκριβείας εἰς ὅλα ἐν γένει τὰ πράγματα τοῦ βίου. Γνωρίζετε ὅτι ἐν Ἀμερικῇ ἐν Ἀγγλίᾳ, Ἑλβετίᾳ καὶ ὅπου τὸ νόμισμα ἔμεινεν ἄρτιον, καὶ ὅπου δὲν ἐπέδρασεν ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος, ὅτι ἠγοράζετο πρὸ τοῦ πολέμου μὲ 100 φράγκα χρυσᾶ, σήμερον δὲν δύνασθε νὰ τὸ ἀγοράσητε εἰμὴ μὲ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἕως ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. Κάμετε τὴν ἀναλογίαν τῶν 115 χρυσῶν δραχμῶν μὲ τὴν ἐπελθοῦσαν αὐτὴν ἀκρίβειαν τοῦ βίου καὶ θὰ ἴδητε ὅτι φθάνετε περίπου τὰς 200 δραχμάς. Πολλαπλασιάσατε μὲ 10 μόνον λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς χαρτίνης δραχμῆς, καὶ θὰ εὕρητε ὅτι ἡ τιμὴ τῶν 2,000 δραχμῶν περίπου εἶνε τὸ κατώτατον ὅριον τῆς δικαίας τιμῆς, εἰς ἣν δέον νὰ ἐξαργυρωθοῦν τὰ δελτία, ἂν θέλομεν νὰ ἰσχύσῃ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἰσχυσεν ἐπὶ μίαν τριακονταετίαν. Αὐτὰς τὰς σκέψεις εἶπον εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σκέψεων τούτων οἱ συνάδελφοί μου ὑπέβαλον τὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινός,** λέγει ὅτι συμφωνεῖ ἀπολύτως.

Ὁ κ. **Ἀλ. Μυλωνᾶς,** λέγει ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὀρθῶς ἐτόνισεν ὅτι μία ἀσφαλιστικὴ δικλεὶς ἦτο ἡ ἐξαγορὰ τῶν δελτίων εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη δυστυχῶς ἠτόνησεν ἀπὸ τοῦ 1914 ὅπως καὶ ἄλλαι ὑποχρεώσεις τῆς Προνομιούχου ἠχρηστεύθησαν, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κράτους, οἱ ἀντιπροσωπεύοντες αὐτὸ καὶ τὴν Προνομιούχον, δὲν ἐφρόντιζον νὰ τηρῶνται αἱ ὑποχρεώσεις τῆς Ἑταιρείας.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός.), παρατηρεῖ ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐκάκισε τὰς ἑκάστοτε κυβερνήσεις διὰ τὰς παραλείψεις ταύτας.

Ὁ κ. Γ. Δουζίνας παρακαλεῖ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ, ἵνα κατὰ τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐπιτέλεσιν τοῦ Διατάγματος ληφθῶσιν ἀσφαλιστικὰ μέτρα ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τὸ Κράτος.

Ὁ κ. Ἀλ. Μυλωνᾶς συνεχίζων λέγει ὅτι ἐπῆλθεν ἡ πτῶσις τῶν τιμῶν ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὰ δελτία ἔπρεπε φυσικὰ νὰ ἐξασκήσουν μείζονα πίεσιν πρὸς ἀγορὰν αὐτῶν.

Τονίζει κατόπιν ὅτι τὰ ἀριστικὰ μέτρα, δι' ὧν θὰ ἐρυθμίζετο ἡ κρίσις, δὲν ἔρχονται πρὸς συζήτησιν, ἀλλὰ ἐπανερχόμεθα ἐπὶ προτάσεως ἀπορριφθείσης, καὶ τοῦτο μάλιστα ἀντικανονικῶς καὶ ἀντισυνταγματικῶς. Ἐλέχθη, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς προτάσεως ἀλλὰ περὶ ἄλλης. Τοῦτο δὲν εἶνε βάσιμον, διότι ἡ οὐσία εἶνε ἡ αὐτή, καὶ εἶνε ἄσχετον ἐὰν ἤλλαξαν αἱ λέξεις. Οἱαδήποτε σκοπιμότης δὲν δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ παραβαίνωμεν τὸν Κανονισμὸν καὶ νὰ δημιουργήσωμεν κακὸν προηγούμενον, ἂν καὶ οὐσιαστικῶς ἡ νέα πρότασις κατὰ τὴν γνώμην του δὲν θὰ προαγάγῃ τὸ ζήτημα τῆς σταφίδος. Διὰ τοὺς λόγους τούτους δηλοῖ ὅτι εἶνε ἐναντίον τῆς ψηφίσεως τῆς νέας προτάσεως.

Ἀναλύων εἶτα τὰς λεπτομερείας τῆς προτάσεως, ἀπορεῖ πῶς ἡ γενομένη μετατροπὴ τῶν τιμῶν διὰ τὰ δελτία δὲν γίνεται κατ' ἴσην ἀναλογίαν διὰ τὸν σταφιδόκαρπον.

Ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος διακόπτων, ὑπενθυμίζει εἰς τὸν ῥήτορα ὅτι λησμονεῖ ὅτι ὁ ἴδιος ἐπρότεινεν ἄλλοτε ἐνεχυρίαστον τῶν δελτίων παρὰ τῇ Τραπέζῃ μὲ τιμὴν τῶν 2200 δραχμῶν, τὸ ὁποῖον δεικνύει ὅτι τοῖς ἀπέδιδε μεγαλειτέραν τιμήν.

Ὁ κ. Ἀλ. Μυλωνᾶς συνεχίζων φρονεῖ ὅτι διὰ τῆς ἀναγωγῆς, ἣν ἐπρότεινεν ὁ κ. Πρόεδρος, ἐπέρχεται μία ἀπαίτησις τῶν δελτίων, ἐνῶ διὰ τὸν σταφιδοκαρπον δὲν ἔκαμε τὴν αὐτὴν ἀναγωγήν, καίτοι διὰ ταύτην ὑπάρχουν ἐλάχιστα ὅρια τιμῶν ἐν τῇ συμβάσει. Ἀναγινώσκει εἶτα στατιστικὴν τῶν τιμῶν δελτίων καὶ σταφίδος κατὰ τὸ ἔτος 1924, καθ' ἣν ἡ διαφορὰ ἡ κατωτάτη τῶν τιμῶν ἦτο πολὺ ἀνωτέρα τῶν 200 δραχ. ὅπως ὑπελόγισεν ὁ κ. Πρωθυπουργός.

Ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος λέγει ὅτι τὸ ἐπιχείρημα δὲν ἔχει σημασίαν, διότι συνήθως ἡ τιμὴ τῆς σταφίδος ὑπερβαίνει κατά τι τὴν τοῦ δελτίου, ἐφόσον ἔχει ἐξασφαλισθῇ διὰ τοῦτο μία κατωτάτη τιμή. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς διὰ τοῦ συζητουμένου μέτρου ἐπιβαρύνσεις, ὁ ὁποιοσδήποτε ὀργανισμὸς ὁ διαδεχθεὶς τὴν Προνομιοῦχον, εἴτε ὁ ἴδιος, εἴτε ὑπὸ τύπον μεγάλου Συνεταιρισμοῦ, εἴτε ὑπὸ τύπον μεγάλης Ἑταιρείας, θὰ παραλάβῃ τὴν παθητικὴν ταύτην κληρονομίαν, καὶ βαθμιαίως θὰ τὴν τόσῃ.

Ὁ κ. Ἀλ. Μυλωνᾶς ἐξακολουθῶν ἐκθέτει ὅτι κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς του θὰ ἐξαφανισθοῦν ἐκ τοῦ σταφιδοκάρπου ἀξίας 5—8 ἑκατομμυρίων, ἐνῶ διὰ τὰ δελτία ἀνερχόμενα εἰς 16 χιλιάδας χιλολίτρων ἀξίας 10 ἑκατομμυρίων καθαρὰ ἐπιβάρυνσις. Διὰ τοῦτο φρονοῦμεν ὅτι καὶ νῦν ἀντιδεικνυται ἡ ἐξαφορὰ τῶν δελτίων.

Κηρύσσεται εἶτα παρατωμένη ἡ συζήτησις.

Ἀναγινώσκεται καὶ γίνεται εἶτα δεκτὴ εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἡ πρότασις, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπὶ τῷ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ΤΤΤ. ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος παρατηρεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐτροπολογήθη ἀναλόγως τῶν εἰσηγουμένων αὐτοῦ ἐπουδενόντων καὶ μόνον οὕτω δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν.

Ὁ κ. Κ. Βενιζέλος ὑποστηρίζει τροπολογίαν του περὶ τῶν ἐκκαθαριστέντων ὑπαλλήλων, τῶν μὴ ἀποκτησάντων νὰ καταλάβουν οἱανδήποτε θέσιν.

Ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος λέγει ὅτι μόνον διὰ γενικοῦ ψηφίσματος ἢ νόμου δύναται νὰ γίνῃ ἡ διόρθωσις αὐτή.

Ὁ κ. Χ. Πίψ.ς ὑποστηρίζει τροπολογίαν του, γενομένην δεκτήν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἡ ὑπηρεσία ἐκείνων οὓς ἀφορᾷ εἶνε εὐδόκιμος.

Ὁ κ. Α. Κωσταντινίδης ὑποστηρίζει τροπολογίαν περὶ ἀναγνωρίσεως προσθέτου ὑπηρεσίας τῶν ὑπηρετούντων ἐν ἐν θρᾴᾳ ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων, ὅπως ἔγινε καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ὅλων τῶν ἄλλων κλάδων.

Ὁ κ. Θ. Γεδεκος ὑποστηρίζει τροπολογίαν του γενομένην δεκτὴν ἐπὶ του ἄρθρου 19.

Ὁ κ. Γ. Δουζίνας ὑποστηρίζει τροπολογίαν του, γενομένην δεκτήν, ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 20.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β'. κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροπολογήθη, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ὁ κ. Ι. Μαραγκὸς ἀναγινώσκει τηλεγράφημα περὶ μεγάλων καταστροφῶν ἐν Σύρῳ, λόγῳ πτώσεως χαλάζης εἰς μέγεθος ᾠῶν, καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθοῦν τὰ σχετικὰ μέτρα.

Ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός), παρακαλεῖ τὸν κ. Πληρεξούσιον νὰ ἀποταθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Γεωργίας ἵνα ληφθῶσι μέτρα ἐπιβοηθείας.

Ὥρᾳ 2.10 τῆς νυκτός, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΠΘ'
τῆς 23 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5.20' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως καὶ ἐπικυροῦνται.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀναγγέλλων εἶτα τὸν θάνατον τοῦ πληρεξουσίου Γορτυνίας ***Ἀθ. Παππαχριστοπούλου,*** πλέκει τὸ ἐγκώμιον αὐτοῦ καὶ προτείνει ὅπως εἰς ἔνδειξιν πένθους διακοπῇ ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5'.

Ὁ κ. **Α. *Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἐξέφρασε τὸ Προεδρεῖον διὰ τὸν ἐκλιπόντα συνάδελφον, συμμερίζεται ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Συνέλευσις καὶ παρακαλεῖ νὰ γίνῃ ἡ πρότασις τοῦ Προεδρείου δεκτὴ καὶ νὰ διαβιβασθῶσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος τὰ συλλυπητήρια τοῦ Σώματος.

Ἡ Συνέλευσις ὁμοθύμως δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην.

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5'.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Ὁ Ἐλαιουργικὸς Συνεταιρισμὸς Βόλου παρακαλεῖ ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νέου ὀργανισμοῦ Ταμείου Ἐλαίας.

Τὸ Α' Παμπροσφυγικὸν Συνέδριον Δικαιούχων ἀνταλλαξίμων παρακαλεῖ ὅπως ἡ σύμβασις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης περὶ διαχειρίσεως τῆς Μουσουλμανικῆς περιουσίας παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν.

Τὰ ἐπαγγελματικὰ Σωματεῖα Ἀγρινίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην σύμπτυξιν τοῦ λιμενικοῦ Ταμείου Μεσολογγίου μετὰ τοῦ Ταμείου ἐξυγιάνσεως τῆς αὐτῆς πόλεως.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Παμμικρασιατικοῦ Συνδέσμου Πατρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὰς ἀνακριβεῖς δηλώσεις

τοῦ Νομάρχου περὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως τῶν ἐκεῖ προσφύγων.

Τὸ κοινοτικὸν Συμβούλιον Κερασόβου παρακαλεῖ ὅπως μὴ καταργηθῇ ὁ νόμος περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ ἐφημεριακὸς κλῆρος Λαγκαδᾶ αἰτεῖται τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐνοριακοῦ νόμου.

Τὸ κοινοτικὸν Συμβούλιον Ἴσαρι αἰτεῖται τὴν κατάργησιν τοῦ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νόμου.

Ὁ Νικόλαος Παπαδάκης, τέως ὁπλαρχηγὸς καὶ ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγός, αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν συντάξεως.

Τὸ Συνδικᾶτον καπνεργατῶν «Ἄμυνα» αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπεξεργασίας καπνῶν.

Οἱ ὑπουργοὶ κ. κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ προσθήκης εἰς τὸν νόμον 2948 περὶ προαγωγῆς τῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας».

Ἡ ἐπὶ της Δημοσίας Ὑγείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ της Συνελεύσεως ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Πανελληνίου Ὀδοντοϊατρικοῦ Συλλόγου».

Ἡ ἐπὶ της Δημοσίας Ἀσφαλείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιπροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμου·

1) «Περὶ ἀπολύσεως τῶν ἐκ ξένων στρατῶν προσερχομένων ἀξιωματικῶν καὶ καταταγέντων ἐν τῷ ἑλληνικῷ στρατῷ ὡς ἀξιωματικῶν τῆς χωροφυλακῆς καὶ ἀπονομῆς εἰς αὐτοὺς συντάξεων».

2) «Περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

—***Γ. Σολδᾶτος*** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καταργήσεως φορολογικῶν νόμων».

—***Ν. Ξηρός, Θεμ. Παππαϊωάννου, Ι. Τσιγκόγλου, Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς, Π. Ἀλεξανδρῆς, Ι. Κούνδουρος, Σπ. Τράκας, Γ. Μπούμπουλης*** καὶ πλεῖστοι τῆς προτάσεως νόμου «περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἕλλην. Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας Μονοπωλίων ἅλατος Δυτικῆς Θρᾴκης ὑφισταμένων ἐκκρεμῶν διαφορῶν».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Στυλ. Κρητικᾶς** ἐρωτᾷ κατὰ πρῶτον τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, διατί ἐνεκρίθησαν πολὺ ὀλίγιστοι πιστώσεις διὰ τὰ προσφυγικὰ οἰκήματα Λέσβου, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τῶν προσφύγων εἶνε πολὺ μεγαλύτερος ἐν τῇ περιφερίᾳ αὐτῇ. Προχωρῶν ἐρωτᾷ ἐπίσης διὰ τὴν ἄρνησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ὅπως παράσχῃ γαίας καὶ ἐφοδιασμὸν εἰς τὰς ἐν τῇ νήσῳ Λέσβῳ προσφυγικὰς ὁμάδας. Ἐν τέλει ἐπικρίνει γενικῶς τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις, δι' ὧν δὲν ἱκανοποιήθησαν οἱ πρόσφυγες τοῦ Αἰγαίου, ὡσὰν νὰ ἐξηρῶντο οὗτοι τοῦ προσφυγικοῦ δανείου.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** ὁμιλῶν διὰ τὰς ὑποβληθείσας ἐπερωτήσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύμβασιν μετὰ τῆς Τραπέζης διὰ τὰ Μουσουλμανικὰ κτήματα καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τοῦ προσφυγικοῦ δανείου, εὑρίσκει ὅτι ἐξαγγέλλεται ὅτι τὸ δάνειον ἐτελείωσε χωρὶς νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀποκατάστασις καὶ ἡ ἐγκατάστασις τῶν προσφύγων. Εἶνε γνωστόν, λέγει, ὅτι τὸ ζήτημα τὸ προσφυγικὸν εἶνε ἐθνικὸν καὶ ὡς τοιοῦτον δικαίως ἐθεωρήθη διὰ τῆς πολλαπλῆς αὐτοῦ ἐπιρροὰς ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ προόδου τοῦ Κράτους. Τονίζει ὅτι, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπεν, ἔδει νὰ γίνῃ προσφυγικὸν Ὑπουργεῖον καὶ ὅτι κακῶς ἐπαφέθη νὰ παραμείνωσιν ἐπὶ μακρὸν οἱ ἀνταλλάξιμοι Τοῦρκοι ἐν Ἑλλάδι καὶ νὰ ἐνοικιάζωσι τὰς περιουσίας των, αἱ ὁποῖαι τώρα εἶνε δεσμευμέναι μὲ ἐντοπίους ἐνοικιαστὰς καὶ δυσκόλως θὰ ἀποδοθῶσιν εἰς τοὺς πρόσφυγας. Τρίτον λάθος ἦτο ἡ χορηγηθεῖσα ἀνεξέλεγκτος παντοδυναμία εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτή, λέγει, ἐξαγγέλλει διαρκῶς ἐπιτυχίας, ἐνῶ δὲν κάμνει τί ἀκόμη. Τὰ οἰκήματα, τὰ ὁποῖα κατεσκεύασεν ἡ Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις, τὰ ἰδιοποιήθη, ὡς ἰδικά της, ἐν γένει δὲ δὲν παύει νὰ διατυμπανίζῃ τὴν καλὴν κατάστασιν τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Κατσιμπίρης** παρατηρεῖ ὅτι αἱ κατὰ περιφερείας Ἀρχαὶ δίδουν ἀνακριβεῖς πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τῶν προσφύγων καὶ φέρει ὡς παράδειγμα δηλώσεις τοῦ Νομάρχου Πατρῶν, περὶ τῶν ἐκεῖ προσφύγων, ὧν ἡ κατάστασις εἶνε ἀθλία. Τοῦτο βεβαιοῖ καὶ ὁ ἴδιος ἐξ αὐτοψίας.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** συνεχίζων διαμαρτύρεται δι' ὅλας τὰς ἀνακριβεῖς καὶ ψευδεῖς ἐντυπώσεις, ἃς διοχετεύει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως τῶν Προσφύγων. Περιώδευσα, λέγει, 24 προσφυγικὰ κέντρα, ἀρχίσας ἀπὸ τὸν Βόλον, ὅπου ὑπάρχουν καὶ γαῖαι καὶ καταστήματα καὶ καπναποθῆκαι Μουσουλμανικαί, καὶ λαχανόκηποι, ἐξ ὧν οὐδεὶς πρόσφυξ κατέχει τι ἐξ αὐτῶν. Εἰς τὴν Λάρισαν ὁλόκληρος ἀγορὰ ἐκ 240 καταστημάτων Μουσουλμανικῶν κατέχεται ἀπὸ πάντας τοὺς ἄλλους, πλὴν τῶν προσφύγων, οἵτινες εἶνε ἐκεῖ καὶ ἀστοὶ καὶ ἀγρόται.

Ὁ κ. **Γ. Βλάχος** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι οὐδεὶς πρόσφυξ ἀγρότης ὑπάρχει ἀναποκατάστατος. Ἑλαβον, λέγει, τὰ καλύτερα ἀγροτικὰ κτήματα. Εἰς τὰ ἀστικὰ κτήματα εἶνε ἐγκαπεστημένοι ἔφεδροι καὶ λοιποὶ ἐπαγγελματίαι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠμποροῦν νὰ στερηθοῦν τῆς στέγης τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε τόσοι οἱ ἔφεδροι ὅτι ἐκτὸς τούτου ἡ περιουσία αὐτὴ ἀνήκει εἰς τοὺς πρόσφυγας καὶ μόνον δι' αὐτοὺς θὰ διατεθῇ.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** διακόπτων, δηλοῖ ἐξ ὀνόματος τῆς ἀνεξαρτήτου προσφυγικῆς ὁμάδος, ὅτι ἐπιθυμία αὐτῆς εἶνε νὰ τερματισθῇ ταχέως ἡ συζήτησις καὶ νὰ μὴ παρελκυσθῇ.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι τὸ πολυμερὲς τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος δὲν ἐπιδέχεται σπουδὴν περὶ τὴν συζήτησίν του καὶ πρέπει τοῦτο νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει μας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἀσφαλῶς τὸ πολυσύνθετον τοῦ ζητήματος δὲν ἐπιδέχεται σπουδήν, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπει καὶ παρέλκυσιν καταλήγουσαν εἰς ἐξαερισμὸν τῆς συζητήσεως. Ὁ χαρακτήρ, ὃν ἔλαβεν ἤδη ἡ συζήτησις, εἶνε ὁ τοῦ ἐλέγχου ὡρισμένων παραλείψεων καὶ πράξεων καὶ πρέπει πάντες οἱ ἀρχηγοὶ ὁμάδων νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις των, παρακαλουμένων τῶν ῥητόρων νὰ συντομεύωσιν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι ἀκριβῶς ὁ πολιτικὸς χαρακτήρ, ὃν ἔλαβεν ἡ συζήτησις, ἐπιδέχεται εὐρυτάτην συζήτησιν. Ὅλαι αἱ πλευραὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος ὀφείλουν νὰ ἐξετασθοῦν ἐν πλάτει διὰ νὰ δοθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ψῆφος κατὰ συνείδησιν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶνε διατεθειμένη νὰ ἀκούσῃ ὅλας τὰς βαρυτάτας κατηγορίας αἵτινες ἐκτοξεύονται κατ' αὐτῆς, νὰ ἀκούσῃ ἂν ὑπάρχουν ἐλαφρυντικὰ καὶ νὰ εἴπῃ ἐν τέλει τὴν

γνώμην της. Ἡ συζήτησις ἢ ἀποβλέπει εἰς διαφώτισιν, ὁπότε πρέπει νὰ εἶνε εὐρυτάτη, ἢ ἀποβλέπει εἰς ἀρίθμησιν ψήφων, ὁπότε πρέπει νὰ ἔχῃ ταχύτατον τέρμα. Ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ βεβαίως εὐρεῖαν συζήτησιν διὰ νὰ εἶνε ἐνεργητικὴ καὶ ὁδηγητικὴ καὶ διὰ τὴν διάδοχον αὐτῆς Κυβέρνησιν, ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ Συνέλευσις δὲν ἤθελε παράσχῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐμπιστοσύνην της.

Ὁ κ. **Α. Παπανστασίου** δευτερολογῶν λέγει ὅτι σκοπὸν αἱ παρατηρήσεις του εἶχον νὰ μὴ καταναλωθῇ χρόνος ἀσκόπως ὅπως καὶ εἰς ἄλλας παρελθούσας περὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζητήσεις.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι τὴν κατάστασιν τῶν Πατρῶν τὴν ἀντελήφθη ὁ ἴδιος πολὺ κακήν. Εἶδον, λέγει, εἰς τὸ ἀεροδρόμιον 80 οἰκογενείας ἀθλίως ἐστιβαγμένας μέσα εἰς ἀναβλύζοντα ὕδατα καὶ εἰς ὑπόγεια ἀνυγιεινὰ ἄνευ στρωμνῶν. Καὶ εἰς τοὺς ἄλλους συνικισμοὺς ἡ κατάστασις ἦτο ἐλεεινὴ καὶ τὴν ἀνέφερεν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ὅστις πράγματι διέταξε καὶ ἐλήφθησαν μέτρα τινὰ βελτιώσεως. Πανταχοῦ, λέγει, συνήντησεν ἀγρότας ζητοῦντας γῆν, τὴν ὁποίαν δὲν τοὺς δίδουν. Ὁ Νομάρχης ἐν Πάτραις μετέρχεται ἀντιπροσφυγικὴν πολιτικήν. Σταλέντα ἐπιδόματα χρηματικὰ ἐπεστράφησαν ἀδιάθετα.

Εἰς τὰς Καλάμας ὑπάρχουν 5000 προσφύγων, οἱ περισσότεροι τῶν ὁποίων εἶνε τοποθετημένοι εἰς κήπους καὶ ἀποθήκας. Ὑπάρχουν ἐξ αὐτῶν ἀγρόται, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν τὸ κτῆμα τῆς Νέας Μανωλάδος, ἀλλὰ δὲν τοὺς τὸ δίδουν, διότι τὸ νέμεται κάποιος ἐπιχειρηματίας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῖς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) διακόπτων πληροφορεῖ ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἐγκαταστάσεως ἐκεῖ ἐσταμάτησεν, ἐφόσον δὲν γνωρίζει ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως ἂν δύναται νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐγκατάστασιν καὶ ἄλλων προσφύγων κληρούχων.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** συνεχίζων, ἀναφέρει διαφόρους σπατάλας εἰς ἀργομίσθους τῆς ἀστικῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Πύργου καὶ τονίζει ὅτι μόνον ἐν Γαστούνῃ ἔγινεν ἐπιτυχὴς ἐγκατάστασις. Γενικῶς εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου δὲν ἔχει γίνει ἐγκατάστασις καὶ μάλιστα ἀγροτική. Ἰδίως, λέγει, ἡ Μεσσηνία ἔχει καὶ γαίας καὶ ἀνάγκην γεωργικῶν χειρῶν. Ὑπάρχουν παντοῦ γαῖαι διαθέσιμοι καὶ ὅμως μένουν ἀκαλλιέργητοι.

Προχωρῶν, φέρει ὡς παράδειγμα τὴν Ἀττικήν, καὶ ἀναφέρει ὡρισμένα κτήματα α') περιφερείας Ἀθηνῶν Πειραιῶς μὴ ἀπαλλοτριωθέντα· β') τὰ τῶν Μεσογείων μὴ ἀπαλλοτριωθέντα· γ') τὰ Λαυρεωτικὰ καὶ τὰ τῶν Ὡρωπίων· δ') τὰ τῆς Πάρνηθος—Πεντέλης καὶ τὰ βασιλικὰ Τατοΐου καὶ Βάρης. Ταῦτα καλλιεργοῦνται μὲ διετῆ ἀνάπαυσιν καὶ μὲ ἐλαχίστους κολλήγας, καὶ αἱ περισσότεραι ἐκτάσεις ἔχουν μεταβληθῇ εἰς λειβάδια. Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὴν Βοιωτίαν ὅπου ὁ κλῆρος διὰ τοὺς ἐντοπίους ἔφθασεν εἰς 150 στρέμματα, καὶ ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖ διαθέσιμοι γαῖαι ἀλλὰ δὲν χορηγοῦνται εἰς τοὺς πρόσφυγας, καίτοι εἰς τοὺς τέσσαρας περὶ τὰς Ἀθήνας συνοικισμοὺς ὑπάρχουν 1000 οἰκογένειαι ἀγροτῶν προσφύγων, ἐνῶ ἐξ ἄλλου εἰς τοὺς συνοικισμοὺς Δραπετσῶνος καὶ Ἐλευσῖνος ὑπάρχουν 25—30 χιλιάδες ἀγροτῶν προσφύγων ἀναποκαταστάτων.

Ζήτημα στέγης ἀφ' ἑτέρου καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει διὰ 400 χιλιάδας ψυχῶν προσφύγων. Ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ ἐλύθη κατὰ μέγα μέρος τὸ ζήτημα τῆς στέγης, λόγῳ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Μουσουλμανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Μουσουλμανικοῦ πληθυσμοῦ πρῶτον καὶ τῆς συμπτύξεως δεύτερον. Περὶ τούτου, λέγει, ἐγκαίρως ἐτόνισεν εἰς τοὺς ἁρμοδίους τὴν ἀνάγκην παραχωρήσεως οἰκοπέδων ἐν Θράκῃ.

Ὁ κ. **Α. Μισιρλόγλου** (ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) παρατηρεῖ ὅτι τὸ ζήτημα τῶν οἰκοπέδων ἐλύθη ἐκεῖ παραχωρηθέντων τῶν οἰκοπέδων διὰ τὴν ἐγκατάστασιν.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** ἐξακολουθῶν τονίζει τὰ δίκαια αἰτήματα τῶν κατοίκων τοῦ Καραγάτς, τοῦ ἐκχωρηθέντος εἰς τὴν Τουρκίαν. Ἐπικρίνει κατόπιν τὴν ὅλην διαγωγὴν τοῦ ὑπαλλήλου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐποικισμοῦ κ. Γερακάρη ἀμειβομένου μὲ 20 χιλιάδας δραχμῶν μηνιαίως, ἔχοντος αὐτοκίνητον καὶ ὅμως οὐδεμίαν προσφέροντος ὑπηρεσίαν παρατηρήσεως καὶ ἐλέγχου δι' ἃ προσελήφθη. Ἐν Θράκῃ, λέγει, ἐδίδοντο πολυτελῆ οἰκήματα διὰ τοὺς Διοικητὰς καὶ Ἐποικιστὰς καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐγένοντο καὶ κινηματογράφοι.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὁ μὲν Γερακάρης πληρώνεται μὲ 4.000 δραχμὰς μηνιαίως καὶ ὄχι μὲ 20 χιλιάδας, τὰ δὲ οἰκήματα, ὅσα ἐγένοντο, χρησιμοποιοῦνται διὰ πρόσφυγας.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** ἐξακολουθῶν ἐκθέτει κατόπιν τὰ τῆς σπατάλης διὰ τὴν προμήθειαν τῶν 8 χιλιάδων ξυλίνων οἰκιῶν.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** διακόπτων βεβαιοῖ ὅτι δι' 8 χιλιάδας οἰκίσκων ἑτοίμων ἐπληρώθησαν 480 χιλιάδες λιρῶν, τοῦτέστι ἐστοίχισε 35 χιλιάδας δραχμῶν ἕκαστος σκελετὸς οἰκίσκου, δυνάμενος νὰ περιλάβῃ 10 ἄτομα.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** συνεχίζων ἀναφέρει τὰς γενομένας διαρπαγὰς καὶ κλοπὰς διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν οἰκίσκων,

τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν ἡ ἰδία Ἑταιρεία ὑπὸ ἄλλο ὅμως ὄνομα.

Οὕτω, λέγει, διασπαθίζεται δάνειον διὰ τὸ ὁποῖον ὑποθηκεύθησαν ὅλα τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους. Τὸ χειρότερον εἶνε ὅτι οὐδεμία δίδεται λογοδοσία οὐδ' αὐτὸς ὁ τυπικὸς ἀπολογισμός κατὰ τρεῖς μῆνας, ὃν ἀπαιτεῖ τὸ πρωτόκολλον.

Ἀφ' ἑτέρου, ἡ νέα ὑπὸ συζήτησιν συμφωνία μεταξὺ Ἐπιτροπῆς καὶ Κυβερνήσεως, εἶνε μειωτικὴ τῶν δικαιωμάτων τῆς Κυβερνήσεως,ἡ ὁποία ἔχει δικαίωμα ἀπολύσεως τῶν ἀποτυχόντων ἑλληνικῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Πραγματευόμενος εἶτα τὸ ζήτημα τῶν ἀξιώσεων τῶν ἀστῶν παραγωγῶν, εὑρίσκει ὅτι μόνη λύσις δικαία εἶνε ὅπως οὗτοι λάβωσιν ἓν γενναῖον χρηματικὸν ποσὸν διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ γίνουν καὶ αὐτοὶ παραγωγικοί, ἐπικρίνει δὲ γενικῶς ὡς ἀντιτιθεμένας εἰς τὰ συμφέροντα τῶν προσφύγων τὰς διατάξεις τῆς συμβάσεως περὶ ἀναθέσεως τῆς διαχειρίσεως τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** διακόπτων διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπουσίαν ἐκ τῆς συζητήσεως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) πληροφορεῖ ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μετέβη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν δι' ἔκτακτον ὑπόθεσιν καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** συνεχίζων ἐπικρίνει τὰς διατάξεις τῆς συμβάσεως περὶ ἀσφαλίστρων καὶ ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς παυομένους ὑπαλλήλους. Καταλήγων κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ συσπάσματος τῶν χρηματογράφων διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀστῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ συστήσῃ εἰς τοὺς ῥήτορας νὰ μὴ μηκύνουν τὴν συζήτησιν διότι θὰ μεταβληθῇ αὕτη εἰς φιλολογίαν.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐπικρίνει τὴν ὀλιγωρίαν μεθ' ἧς κρίνονται αἱ διάφοροι γενόμεναι καταχρήσεις τοῦ προσφυγικοῦ δανείου. Ἡ τοιαύτη διαγωγή μας ἀπέναντι τῶν καταχραστῶν εἶνε ἀχαρακτήριστος καὶ μειώνει τὰς μεγάλας θυσίας, τὰς ὁποίας ὑπέστη ὁ Ἑλληνισμὸς διὰ τοὺς πρόσφυγας. Προχωρῶν ἀναπτύσσει τὸ σκάνδαλον τῆς προμηθείας τῶν κουβέρτων καὶ ἀναφέρει πῶς οἱ πρόσφυγες διεμαρτυρήθησαν διὰ τὴν προμήθειαν ταύτην χωρὶς ὅμως οὐδὲν νὰ γίνῃ. Ἡ ὑπόθεσις παρεπέμφθη βέβαια εἰς τὸν εἰσαγγελέα, ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως τὰ ἑκατομμύρια ἐδαπανήθησαν.

Ὁ κ. **Ἀπ. Ὀρφανίδης** λέγει ὅτι ἡ παραλαβὴ δὲν ἐγένετο ἐπὶ τῆς ὑπουργείας του. Οὐχ ἧττον ὅτε ἔλαβε γνῶσιν

τῆς καταστάσεως ἐκ τοῦ τηλεγραφήματος τοῦ ὑπαλλήλου Ψαρρᾶ, διέταξεν ὅπως ἡ ὑπόθεσις παραπεμφθῇ καὶ παρεπέμφθη εἰς τὸν Εἰσαγγελέα.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐν πάσῃ περιπτώσει εὑρίσκει ὅτι παρακαίρως ἐγένετο ἡ παραπομπὴ καὶ ὅτι τὸ σκάνδαλον βαρύνει ἀφ' ἑνὸς τὴν ἐπιτροπήν, ἐξ ἄλλου δὲ τὸν κ. Ὀρφανίδην, διότι οὗτος ὤφειλε, μόλις ἔμαθεν ὅτι αἱ κουβέρται ἦσαν ἐρθαρμέναι, νὰ διατάξῃ νὰ μὴ διανεμηθῶσιν.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ζητεῖ νὰ διασαφηνισθῶσι σημεῖα τινὰ τῶν κατηγοριῶν τοῦ ῥήτορος, ἵνα μὴ μείνῃ ἐκτεθειμένη ἡ ὑπόληψις προσώπων ἀνωτέρων πάσης ὑπονοίας.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐξακολουθῶν ἀναφέρει δεύτερον σκάνδαλον, τὸ τῆς προμηθείας, τὸν Αὔγουστον τοῦ 1924, ξυλείας ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας «Μεσόγειος», ἧς πρόεδρος εἶναι ὁ κ. Μ. Νεγρεπόντης. Ἡ προμήθεια αὐτὴ ἐγένετο χωρὶς νὰ καθορισθῶσιν ἐν τῇ συμβάσει, οὔτε ἡ ποιότης, οὔτε αἱ διαστάσεις τῆς ξυλείας, ἥτις διὰ παν ἄλλο ἦτο κατάλληλος παρὰ διὰ τὸν σκοπὸν δι' ὃν προωρίζετο, ἐξ οὗ καὶ ἐγκατελείφθη αὕτη ὡς ἄχρηστος. Ἀναφέρει τὰς ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων μηχανικῶν, οἵτινες ἔκριναν περὶ τούτου, καὶ λέγει καὶ ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη παρεπέμφθη κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὸν Εἰσαγγελέα.

Ἕτερον σκάνδαλον ἀναφέρει τὸ τῶν κεράμων, οἵτινες ἔπρεπε νὰ παραγγελθῶσιν εἰς ἐγχώρια καταστήματα καὶ ὅμως διὰ λόγους καθαρῶς κερδοσκοπικοὺς παρηγγέλθησαν εἰς Γαλλικὰ καὶ εἰς ἄλλα ἐργοστάσια. ἀντὶ 620 Γαλλικῶν φράγκων κατὰ χιλιάδα, ἐνῶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἦσαν πολὺ εὐθηνότεραι. Ἀναγινώσκει τὰς ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων μηχανικῶν καὶ λέγει ὅτι καὶ αὗται ἦσαν καὶ εἶνε ἄχρηστοι.

Ἐξιστορεῖ μετὰ τοῦτο τὰ τῆς εὐνοϊκῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ἑταιρείας «Τέκτων» διὰ τὴν κατασκευὴν Ὀρφανοτροφείων καὶ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐρεύνης τῆς συμβάσεως περὶ προμηθείας τῶν ξυλίνων Γερμανικῶν σπιτιῶν, ἡ ὁποία, λέγει, ἀποτελεῖ πλέον ἢ σπουδαῖον σκάνδαλον, διότι ἐνῶ ἡ ἀξία τῶν σπιτιῶν εἶνε ὑπέρογκος, ἡ χρῆσις των ἐξ ἄλλου εἶνε προβληματική. Προσθέτει δὲ ὅτι, καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας, ἡ Ἑταιρε α ἐδαπάνησε διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν προμήθειαν αὐτὴν ἕως 2 1)2 χιλ. λιρῶν διὰ τὸ λάδωμα τῆς μηχανῆς.

Ὁ κ. **Ἀπ. Δοξιάδης**: ἀναφέρων ἐν ἐκτάσει πῶς ἐγένετο ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος σύμβασις ἐπὶ τῆς ὑπουργίας αὐτοῦ καὶ τί ἔλαβε χώραν μετά τε τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπανορθώσεων καὶ τῶν διαφόρων Ἑταιρειῶν, αἵτινες ἐζήτησαν νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸν διαγωνισμὸν πρὸς προμήθειαν τῶν ἐν λόγῳ σπητιῶν, λέγει ὅτι κατωρθώθη ἐπὶ τέλους νὰ παραγγελθῶσι

διὰ μιᾶς τῶν Ἑταιρειῶν τούτων τὰ ἐν λόγῳ σπίτια. Ἀλλ' ἀπεδείχθη ἐν τέλει ὅτι τὰ σπίτια αὐτὰ δὲν ἦσαν μὲν τόσον ἀκριβά, ἡ ξυλεία ὅμως ἐξ ἧς κατεσκευάσθησαν ἦτο τελείως ἀκατάλληλος καὶ οὐχὶ μεγάλης ἀντοχῆς. Φρονεῖ ὅτι τὰ σταλέντα πρὸς παραλαβὴν πρόσωπα ἦσαν ἔντιμα, ἀλλὰ πρέπει νὰ στέλλωνται εἰδικὰ τοιαῦτα διὰ παρομοίας παραγγελίας.

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** λέγει ὅτι πρὶν ἢ ἀποσταλῶσι μηχανικοὶ πρὸς παραλαβήν, ἠρωτήθη ὁ ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτὴς κ. Κανελλόπουλος ἐὰν ὑπῆρχον ἐκεῖ μηχανικοὶ νὰ παραλάβωσι τοὺς οἰκίσκους. Ἐπειδὴ ἡ ἀπάντησις αὐτοῦ ἦτο ἀρνητική, ἐστάλησαν ὁ κ. Οἰκονόμου καὶ ὁ συνάδελφος κ. Δ. Ἐλευθεριάδης, ὧν ἀμφοτέρων ἡ ἐντιμότης εἶνε ἀνωτέρα πάσης ὑπονοίας.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ διευκρινισθῶσι τὰ καταγγελλόμενα ὑπὸ τοῦ ῥήτορος, ὅτι διετέθησαν 2 1)2 χιλ. λιρῶν πρὸς δωροδοκίαν διὰ τὸ λάδωμα, ὡς εἶπε, τῆς μηχανῆς, διότι δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ ἐξαγγέλλωνται ἀνευθύνως κατηγορίαι κατὰ διαφόρων προσώπων.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** ποιεῖται καὶ αὐτὸς παρατηρήσεις καὶ ζητεῖ νὰ ἐξηγήσῃ σαφῶς ὁ ῥήτωρ τὰ καταγγελλόμενα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ὅτε περιῆλθον εἰς γνῶσιν τῆς Κυβερνήσεως αἱ καταγγελίαι, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο, ὄχι καταγγελίαι δικαστικαὶ ἀλλ' αἱ κατηγορίαι αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο διὰ τῆς κουβέρτες καὶ διὰ τὴν ξυλείαν, ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσε νὰ κάμῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ κάμῃ, δηλαδὴ νὰ παραπέμψῃ ἀμέσως τὴν ὑπόθεσιν εἰς τοὺς ἁρμοδίους εἰσαγγελεῖς. Ὁ ἀξιότιμος Συνάδελφος, ὁ ὁμιλῶν, εἶπεν ὅτι θὰ βραδύνῃ ἡ ὑπόθεσις κατὰ τοιοῦτον τρόπον. Δυστυχῶς δὲν ἔχει ἡ Κυβέρνησις κανὲν ἄλλο μέσον ἐκτὸς αὐτοῦ.

Ι. Κούνδουρος. Ἔχει τὸ μέσον ποῦ ἐφημρόσθη διὰ τὴν ὑπόθεσιν Σακορράφου, τὸ ὁποῖον ἐφήρμοσεν ἡ Κυβέρνησις μὲ Ὑπουργὸν δὶς ὁμιλήσαντα καὶ δὶς ἐξενεγκόντα συμπεράσματα περὶ τῆς τύχης τοῦ κατηγορουμένου. Μὲ τὸ μέσον αὐτό, τὸ καλῶς ἢ κακῶς ληφθέν κατὰ τοῦ καθηγητοῦ Σακορράφου, μὲ τὸ μέσον αὐτὸ ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἤδη εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἄλλους, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχομεν. Κατ' ἐμέ, θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον πέραν τῆς παραπομπῆς ἡ Κυβέρνησις νὰ ἄφηνε τὴν δικαιοσύνην ἐλευθέραν νὰ λειτουργῇ. Ἀλλ' ἀφοῦ ὑπάρχει προηγούμενον τῆς ἀναμίξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης εἰς ὑπόθεσιν ποινικῶς ἐκκρεμῆ, δὲν βλέπω διατί νὰ μὴ ἐφαρμοσθῇ τοῦτο καὶ εἰς ἄλλους.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐπενέβη ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης εἰς ὑπόθεσιν ποινικῶς κολάσιμον, καθ' ἃ ἰσχυρίζεσθε.

Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ κάμητε ἐπερώτησιν. Ἐγὼ νομίζω ὅτι ἂν τοῦτο ἠλήθευε, θὰ ἀπετέλει μίαν καταπληκτικὴν ἐξαίρεσιν διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστὸν ὅτι δὲν ἀνεμίχθη εἰς τὰ τῆς ἐνεργείας τῆς δικαιοσύνης. Καὶ διὰ τοῦτον τὸν λόγον, μέχρις ὅτου ἀποδείξητε τὸ ἐναντίον, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δυσπιστῶ πρὸς τὴν εἴδησιν αὐτήν.

Ι. Κούνδουρος. Διὰ νὰ μὴ μένῃ καμμία μορφὴ ἐναντίον μου, ἐγὼ πραγματικὰ περιστατικὰ ἀνέφερα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Λοιπὸν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπενέβῃ εἰς τὴν δικαιοσύνην, καὶ ὅταν θὰ φέρητε εἰδικὴν ἐπερώτησιν θὰ ἀποδειχθῇ τὸ ἀνακριβές.

Ι. Κούνδουρος. Διαμαρτύρομαι. Δὲν εἶπον αὐτό. Εἶπον ὅτι ἀπησχόλησε δὶς ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τὸν Ὑπουργὸν ἡ ὑπόθεσις τοῦ καθηγητοῦ Σακορράφου, καὶ ἑπομένως καθιερώθη τὸ προηγούμενον ἐμφανίσεως μείζονος ζήλου, ἂν θέλετε, ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐναντίον τῶν καταχραστῶν. Καὶ τὸ μέτρον τοῦτο τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μεγαλυτέρου ζήλου, θὰ ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐφαρμόσῃ, προκειμένου καὶ περὶ ἄλλων ὑποθέσεων. Ἐγὼ ἀναφέρω πραγματικὰ περιστατικά.

Α. Μιχαλακόπουλος. Λοιπὸν ἡ Συνέλευσις, ἂν ἀπησχολήθη μὲ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, περὶ τῆς ὁποίας ὡμίλησεν ὁ κ. Συνάδελφος, εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπησχολήθη συνεπείᾳ ἐπερωτήσεως προελθούσης ἐκ τῆς πτέρυγος ἐκείνης. Ἡ Κυβέρνησις, προτοῦ γίνῃ ἡ ἐπερώτησις διὰ τὴν καταγγελίαν ἐκείνην, ἔσπευσε νὰ κάμῃ ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, δηλαδὴ νὰ παραπέμψῃ εἰς τὸν εἰσαγγελέα τοὺς κατηγορουμένους καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ταχεῖαν διεξαγωγὴν ἀνακρίσεων. Καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν, τὴν ὁποίαν ἐπαναλαμβάνω ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσε νὰ παραπέμψῃ εἰς τοὺς ἁρμοδίους εἰσαγγελεῖς. Θὰ παρακαλέσω δὲ τοὺς ἁρμοδίους συναδέλφους Ὑπουργοὺς νὰ προσαγάγουν καὶ τὰ ἔγγραφα. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι μάλιστα ὑπάρχει καὶ ἔγγραφον ἀπὸ τὸ πολιτικὸν Γραφεῖον σταλὲν ἰδιαιτέρως διὰ τὴν ταχεῖαν διεκπεραίωσιν τῆς ἀνακρίσεως.

Γ. Φραγκούδης. Δύναται λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπεμβῇ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Φίλτατε, κ. Συνάδελφε, τί νὰ σᾶς κάμω; Εἶσθε καὶ νομικός. Ὁσάκις ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει γνῶσιν ὁπωσδήποτε ὅτι ἔγινε μία κατάχρησις, προκαλεῖ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ εἰσαγγελέως. Δὲν λέγεται ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως αὐτό· νομικῶς ὀνομάζεται μήνυσις, τὴν ὁποίαν δι-

καιοῦται νὰ κάμῃ κάθε πολίτης καὶ κατὰ μείζονα λόγον ἡ Κυβέρνησις.

Δὲν ὀνομάζεται ἐπέμβασις εἰς τὴν δικαιοσύνην αὐτό. Λαμβάνει γνῶσιν ἡ Κυβέρνησις ὁπωσδήποτε μιᾶς φήμης ἂν θέλετε, κάπως σοβαροφανοῦς, διότι ἀλλοίμονον ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐπείθετο εἰς ὅλας τὰς φήμας ὅσας βλέπει ἀναγραφομένας, λαμβάνει γνῶσιν μιᾶς εἰδήσεως κάπως σοβαροφανοῦς, ἔχει τὸ καθῆκον ὡς Κυβέρνησις νὰ προκαλέσῃ τὴν μήνυσιν τῆς ἁρμοδίας δικαστικῆς Ἀρχῆς. Τοῦτο ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις προτοῦ γίνῃ ἡ ἐπερώτησις.

Ἠτό ἡ πρώτη δρᾶσις. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς οἰκίας, περὶ τῶν ὁποίων εἴπετε, εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ σύμβασις δὲν ὑπεγράφη ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Εἶνε ἀληθῆ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶπεν ὁ κ. Δοξιάδης, εἶνε ἀληθὲς ὅτι τότε ἐγὼ ἀντεπροσώπευον τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ θὰ ἐνθυμεῖται ὁ κ. Δοξιάδης, ὅτι ἔμενον ὀλιγώτερον χρόνον εἰς τὸ Παρίσι καὶ περισσότερον χρόνον εἰς τὴν Λωζάνην καὶ Γενεύην, διότι ἑκάστοτε ἤμην ἐπιφορτισμένος ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα. Κατ' οὐσίαν λοιπὸν ὀφείλω νὰ εἴπω, ὅτι ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐζήταζε τὰς προτάσεις, τὰς ὁποίας εἶχον καθῆκον νὰ τηλεγραφήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ Κυβέρνησις ἀπήντησεν, ἀφοῦ ἐζήτασε διὰ τεχνικοῦ Συμβουλίου τὸ συμφέρον ἢ μὴ τῶν νέων προτάσεων καὶ εὗρεν αὐτὰς καλάς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποστῇ τῆς γενομένης συμφωνίας καὶ μοὶ ἐνετείλατο νὰ ὑπογράψω τὴν συμφωνίαν ἐκείνην καὶ συγχρόνως ν' ἀποστείλω εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅσας ἄλλας προτάσεις εἶχον. Ἐπρόκειτο εἶτα περὶ τῆς ἐκτελέσεως.

Ὁ τότε Ὑπουργὸς κ. Ὀρφανίδης σᾶς εἶπε τί ἐνήργησεν. Ἔκαμεν ἔγγραφον πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας οὗτινος ἐγὼ φυσικῶς, δὲν ἔλαβον γνῶσιν. Δὲν δύναται ὁ Πρωθυπουργὸς νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ὅλων τῶν ἐγγράφων τῶν συναδέλφων του, γνωρίζετε δὲ ὅλοι, ὅτι τὸ ἔγγραφον πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας πρέπει νὰ σταλῇ καὶ ἐστάλη εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων ἔργων.

Ἡ διεύθυνσις τῶν δημοσίων ἔργων ἀπήντησε καὶ συνέστησε μηχανικόν. Εὑρίσκομαι λοιπὸν εἰς κάποιαν κατάπληξιν, ἀφοῦ γνωρίζω τὴν ἐντιμότητα τοῦ κ. Οἰκονόμου, πῶς εἶναι δυνατὸν τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον συνέστησεν ἡ διεύθυνσις τῶν δημοσίων ἔργων, τὸ ὁποῖον συνέστησεν ὡς ἁρμόδιον, κατόπιν νὰ εὑρίσκηται ὡς ἀναρμόδιον.

Γ. Καφαντάρης. Πολλὰ λέγονται εἰς ἰδιαιτέρας ὁμιλίας.

Α. Μιχαλακόπουλος. Πολλὰ λέγονται εἰς ἰδιαιτέρας ὁμιλίας, ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ μεμφθῇ εἰδικῶς τὸν τότε ὑπουργόν, ἀποταθέντα εἰς τὴν καταλληλοτέραν ὑπηρεσίαν.

Ἀπομένει τὸ ζήτημα τοῦ κ. Ἐλευθεριάδου. Ἐνεθυμήθην, ὅτι ὁ κ. Ὀρφανίδης μοὶ εἶπεν, ὅτι ὁ κ. Ἐλευθεριάδης εἶναι ἄνθρωπος ἀπολύτου ἐντιμότητος, γνωρίζει δ' ἄριστα τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν, καὶ ὅτι εἶναι ὑγιεινολόγος εἰδικός. Κατ' ἀκολουθίαν θὰ ἠδύνατο ἀσφαλῶς νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὸς μίαν γνώμην, ὄχι βεβαίως περὶ τῆς χημικῆς συστάσεως τῆς ξυλείας, διὰ τὴν ὁποίαν ἐζητήσαμεν νὰ μᾶς δώσῃ ἡ ὑπηρεσία κατάλληλον πρόσωπον, ἀλλὰ διὰ τὴν καταλληλότητά της καὶ πρὸ πάντων διὰ νὰ εἶναι κέρδος κατὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τὴν παράδοσιν τῶν ξυλίνων τούτων οἰκίσκων, ὄχι μόνον διὰ νὰ μὴ γίνουν καταχρήσεις ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ δύναται κανεὶς νὰ μᾶς εἴπῃ ὅτι δὲν ἐλάβομεν ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. Διὰ τοῦτο καὶ συνεφώνησα μὲ τὸν συνάδελφόν μου νὰ παρακληθῇ ὁ κ. Ἐλευθεριάδης νὰ λάβῃ μέρος.

Ὁ κ. **Απ. Ὀρφανίδης** συμπληρῶν τὰς πληροφορίας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, λέγει ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ μεταβᾶσα ἐκεῖ ἐβελτίωσε τοὺς ὅρους τῆς προμηθείας τῶν σπιτιῶν, ἀνήγγειλε δὲ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν οἰκίσκων ἐκεῖ εἶναι πολὺ εὐθηνότεραι ἀπὸ πᾶν ἄλλο μέρος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὀλίγον ἔλειψε νὰ μοῦ διαφύγῃ, κύριοι, τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Συναδέλφου, τὸ ὁποῖον ἀληθῶς δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἀπαρατήρητον, οὐδὲ καὶ ἀφοῦ ὁ κ. Συνάδελφος κατόπιν εἶπεν ὅτι πρόκειται περὶ φημῶν καὶ διὰ τοῦτο ἀποσύρει ὅσα εἶπεν. Ὁ κ. Συνάδελφος εἶπεν ὅτι περιῆλθεν εἰς αὐτὸν μία φήμη ὅτι διετέθη καὶ ὡρισμένον ποσὸν χρημάτων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς συμβάσεως. Εἶνε ὑποχρέωσις τῆς Συνελεύσεως ὁλοκλήρου καὶ τοῦ Προεδρείου νὰ στείλῃ ἀμέσως εἰς τὸν Εἰσαγγελέα τῶν Ἐφετῶν, ἀμέσως, τὴν περικοπὴν ταύτην τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Συναδέλφου διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἀνάκρισις. Ἀλλ' ὄχι μόνον τοῦτο εἶνε ὑποχρέωσίς μας τὴν προσεχῆ Δευτέραν νὰ θέσωμεν ἐξαιρετικῶς εἰς ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ἐψηφίσθη προχθές, ὅτι τῇ αἰτήσει μόνον ὀλίγων βουλευτῶν εἶνε ὑποχρεωτικὴ ἡ σύστασις ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ θὰ παρακαλέσω νὰ γίνῃ καὶ ἡ σύστασις τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν διετέθη αὐτὸ τὸ ποσόν, διότι ὅπως ἐξεφέρατε αὐτὴν τὴν μομφὴν δὲν εἶνε μόνον μομφὴ καθαρὰ καθ' ὑπαλλήλου, ἀλλ' εἶνε μομφὴ κατὰ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου. Καὶ εἶνε ἀνάγκη, ἐὰν ἀποδειχθῇ πραγματικῶς ἡ μομφή, νὰ παραπεμφθῶσι καὶ δικασθῶσιν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἦτο δυνατὸν νὰ γίνουν ἐπιλήσμονες τῶν καθηκόντων των

καὶ νὰ διαπράξουν τοιαύτην πρᾶξιν, ἢ ἄλλως νὰ ἀποδειχθῇ ὄχι μόνον διὰ τοῦ ἐλέγχου τῆς Συνελεύσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἐλέγχου τῆς δικαστικῆς Ἀρχῆς ὅτι ἡ μομφὴ αὐτὴ εἶνε ψευδὴς καὶ συκοφαντικὴ κατὰ τοῦ ὑπαλληλικοῦ ἢ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** λέγει ὅτι οὐδεὶς ἐξεφράσθη, οὐδὲ εἶπε οὗτος τι κατὰ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ἀπορεῖ δὲ πῶς ἐξανίσταται ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διὰ τὰ λεχθέντα, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ καταχρασταὶ περιέρχονται ἐλεύθεροι τὰς ὁδοὺς καὶ ἐδέησε νὰ κρυβῶσιν, ἀφοῦ ἐξηγέρθη ἡ κοινὴ γνώμη. Ἄλλως τε, λέγει, ὅπου ἡ Εἰσαγγελία ἐπενέβη, ἀνεκαλύφθη καὶ μία κατάχρησις καὶ φρονεῖ ὅτι οὐδαμῶς δικαιολογεῖται ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐξεγειρόμενος διὰ τὰ λεχθέντα.

Συνεχίζων μετὰ τοῦτο τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς προμηθείας τῶν Γερμανικῶν σπητιῶν, λέγει ὅτι τὸ ζήτημα θὰ ἐξετασθῇ ἐκ νέου ὅταν ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν ἡ σχετικὴ ἐπερώτησίς του, ὁπότε θὰ ἐξετασθῇ καὶ κατατεθῇ ὁ φάκελλος.

Ἐπαναλαμβάνω, τονίζει, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐξετέλεσε τὸ καθῆκόν της πρὸς τοὺς πρόσφυγας, ἀλλὰ δὲν ἐξετέλεσαν αὐτὸ οἱ κυβερνῶντες, οἱ ὁποῖοι ἀφῆκαν τὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν παραλυσίαν καὶ τὴν κατάχρησιν. Ἐκφράζει ὡς ἐκ τούτου τὴν λύπην του, διότι ἀκούει πρόσφυγας νὰ κατηγοροῦν τὴν Ἑλλάδα, ἐνῶ ὤφειλον νὰ κατηγοροῦν τὰς Κυβερνήσεις. (Θόρυβος καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τῶν πρυσφύγων).

Πλεῖστοι τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων ζητοῦσι νὰ διακοπῇ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** δηλοῖ ὅτι εἶνε ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσωσι πλεῖστοι πληρεξούσιοι, ὥστε οὔτε ἀπόψε οὔτε τὴν Δευτέραν δύναται νὰ λήξῃ ἡ συζήτησις.

Πλεῖστοι πληρεξούσιοι. Τότε νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις

Πρόεδρος. Δὲν εἶνε δικαίωμα ἰδικόν μου, ἀλλὰ δικαίωμα τῆς Συνελεύσεως νὰ λύσῃ τὴν συνεδρίασιν. Ἐρωτῶ δέχεται ἡ Συνέλευσις νὰ λυθῇ συνεδρίασις ;

Πλεῖστοι πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Μεθό, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 10′ μ. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΗ′
τῆς 25 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5.45′ μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια Διδύμων Κρανιδίου κ.λπ. παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ καταργηθῇ ὁ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νόμος.

Οἱ μικροκτηνοτρόφοι Τρικκάλων ζητοῦσιν τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν.

Οἱ πρόσφυγες Λαρίσης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ πληρεξουσίου κ. Γ. Βλάχου περὶ τῶν ὀθωμανικῶν καταστημάτων Λαρίσης.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Λαρίσης αἰτεῖται τὴν ἀποκατάστασιν τῶν μὴ εἰσέτι ἐγκατασταθέντων προσφύγων.

Οἱ κτηματίαι καὶ κτηνοτρόφοι Κεφαλληνίας ζητοῦσι τὴν διατήρησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ Κωνσταντῖνος Κριμπᾶς ὑποβάλλει ὑπόμνημα ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος.

Οἱ καπνεργάται Καβάλλας ζητοῦσι τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν εἰς τοὺς ἐργάτας.

Διάφοροι Ἰσραηλιτικαὶ ἑνώσεις Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἐφαρμογῆς ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας δι' ἐγγράφου του ὑπ' ἀριθ. 65443 τῆς 25 Μαΐου ἐ. ἔ. ἀνακοινοῖ πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὴν ἔκδοσιν τῶν κάτωθι Διαταγμάτων.

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1925 συμφωνίας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαστάσεως».

2) «Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἐκ τοῦ Νόμου 3166 καὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου προκυπτόντων ζητημάτων».

3) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης Συμβάσεως περὶ διαχειρίσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι κτημάτων τῶν ἀνταλλαγέντων Μουσουλμάνων».

Τὰ Διατάγματα ταῦτα, ἐκδοθέντα κατόπιν τοῦ ἀπὸ 14 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ψηφίσματος τῆς Συνελεύσεως περὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων περὶ προσφυγικῶν ζητημάτων,

διαρκουσῶν τῶν διακοπῶν, ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 112 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμου·

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1830 «περὶ ὀργανώσεως τοῦ κλάδου τηλεγραφητῶν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ».

2) «Περὶ ἱδρύσεως ἀσυρμάτου τηλεγράφου ἐν Ἰσθμίᾳ»

3) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2954 «περὶ χορηγήσεως ἀδειῶν ἐγκαταστάσεως ἰδιωτικῶν ἀσυρμάτων τηλεγράφων καὶ τηλεφώνων».

Οἱ κ. κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «Περὶ συστάσεως Ταμείου τροχαίας κινήσεως».

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει, σχέδιον νόμου «Περὶ τοῦ ποσοστοῦ τῆς κρατήσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ καὶ ἐξόδων τραπέζης τῶν ἀξιωματικῶν κτλ. τοῦ Π. Ν. ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου αὐτῶν».

Ὑποβάλλουσι τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν αἱ ἑξῆς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί·

— Ἡ **ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης** ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμου·

1) «Περὶ ἀνακλήσεως πληρεξουσιότητος».

2) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1923 «περὶ συστάσεως ἰατρικῶν Συλλόγων».

— Ἡ **ἐπὶ τοῦ Ἐμπορίου, Βιομηχανίας κλπ.**, ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τρόπου πληρωμῆς χρηματικῶν ποινῶν διὰ παρανόμους πωλήσεις πλοίων».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ κ. κ.

— **Π. Πολυχρονίδης, Ι. Μαρματάκης, Α. Μ. Καταπότης, Ι. Σ. Περδικογιάννης, Γ. Μπρίκας, Α. Κυπριανός, Δ. Μ. Σάββας, Χ. Γρηγορίου, Β. Καραπαναγιώτης** καὶ κλπ. ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων».

— **Π. Γεωργίτσης** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4ης Δ)βρίου 1924 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1923 Ν. Δ. «περὶ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν» κλπ.

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ λόγος δίδεται εἰς τὸν κ. **Α. Παπαναστασίου,** ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς·

Κύριε Πρόεδρε, ὅσον καὶ ἂν ἐπιθυμοῦμεν νὰ μὴ ἀπασχοληθῇ σήμερον ἡ Συνέλευσις ἐπὶ οἱουδήποτε ἄλλου θέματος

ἐκτὸς τῆς συζητήσεως τῶν προσφυγικῶν ἐπερωτήσεων, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ διατυπώσωμεν καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, ἐν πλήρει συνεδριάσει, τὴν ζωηρὰν διαμαρτυρίαν μας, τὴν ὁποίαν ἤδη καὶ ἐδημοσιεύσαμεν, διὰ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἐλύθη τὸ περασμένον Σάββατον ἡ συνεδρίασις. Εἴθισται, κύριε Πρόεδρε, ὁσάκις διεξάγεται κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος νὰ μὴ ἀποφασίζηται ἡ λύσις τῆς συνεδρίας πρὶν ἢ ἀκουσθῇ ἡ γνώμη τῆς ἀσκούσης τὸν ἔλεγχον μερίδος. Δυστυχῶς τὸ Σάββατον, ἐνῶ ἐζητήθη ἀπὸ τὸν πληρεξούσιον Ἀττικῆς κ. Δ. Μαργέτην νὰ διακοπῇ μετὰ τὸ γεῦμα ἡ συνεδρίασις καὶ ἠγγέλθη ἀπὸ τὸ Προεδρεῖον ἡ διακοπὴ τῆς συνεδρίας, αἰφνιδίως κατόπιν ἐξηγγέλθη ὅτι ἡ συνεδρίασις ἐλύθη.

Μόλις ἔγινε τοῦτο ἀντιληπτόν, ἠγέρθησαν, σφοδρόνται διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τῶν περισσοτέρων πληρεξουσίων ἐναντίον τῆς λύσεως τῆς συνεδριάσεως. Ἀλλ' ἡ αἴτησις αὐτῶν δὲν ἐγένετο ἀνεκτή. Τοῦτο ἦτο τόσον περισσότερον παράδοξον καὶ ἔκαμε μεγαλυτέραν ἐντύπωσιν, ὅσον εἴχομεν ἀναπαυθῇ μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι θὰ ἐπεδιώκετο γενικῶς νὰ τερματισθῇ τὸ ταχύτερον ἡ συζήτησις τῶν ἐν λόγῳ ἐπερωτήσεων, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συνεδριάσεως προχθὲς ἐξεφράσθη ἡ ἐπιθυμία ἀπὸ πολλοὺς καὶ ἐγένετο ἀποδεκτὸν ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ περάτωσις τῶν ἐν λόγῳ ἐπερωτήσεων καὶ ἀφοῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀπόφασιν χάριν αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ νὰ διαθέσωμεν καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην ἐν ἀνάγκῃ. Παρ' ὅλα ταῦτα, ἐὰν ἡ λύσις τῆς συνεδρίας τὸ Σάββατον, καθ' ὃν τρόπον ἐγένετο, ἦτο κάτι αὐτοτελές, δὲν θὰ ἔκαμνε βεβαίως τὴν βαθεῖαν ἐντύπωσιν ποῦ ἐπροξένησε καὶ δὲν θὰ προεκάλει τὸν ἐρεθισμόν, τὸν ὁποῖον δικαίως προεκάλεσεν.

Ἀλλ' αἱ ἐπερωτήσεις περὶ ὧν πρόκειται ἐκκρεμοῦν ἀπὸ μηνῶν, ἐνθυμοῦνται δὲ πάντες ἐδῶ ὅτι πρὸ τῆς τελευταίας διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως ἐδημιουργήθη ζήτημα, ἐγεννήθη σφοδρὰ συζήτησις εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ τότε πάλιν δὲν ἔγινε σεβαστή, δὲν ἔγινεν ἀνεκτὴ ἡ ἐπιθυμία τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ὅπως δοθῇ ἓν τέρμα εἰς τὴν ἐν λόγῳ συζήτησιν, ἂν καὶ εἶχε δοθῇ ρητὴ ὑπόσχεσις, ὅτι ψηφιζομένου τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου ἤθελον συνεχισθῇ αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως κατὰ τὴν μεγάλην ἑβδομάδα, τὴν ἑβδομάδα τῶν Παθῶν, ὅπως δοθῇ ἓν τέρμα εἰς τὴν συζήτησιν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων. Ἐν τούτοις, μόλις ἐψηφίσθη τὸ φορολογικὸν νομοσχέδιον, ἠξιώθη ἀπὸ τὴν πλειονοψηφίαν ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν καὶ ἔγινε τοῦτο ἀποδεκτὸν παρὰ τὰς σφοδρὰς διαμαρτυρίας μας.

Ἐκτὸς τούτου, εἴχομεν προχθὲς τὴν πληροφορίαν ὅτι

εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐγγεγραμμένων νὰ ὁμιλήσωσιν ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ἐπερωτήσεως εἶχον ἐγγραφῇ περὶ τοὺς 30 περίπου πληρεξούσιοι, ἐκ τῶν ὁποίων μόλις 4 ἢ 5 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἀντιπολίτευσιν. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀνήκουσιν εἰς τὰς μερίδας τὰς ὑποστηριζούσας τὴν Κυβέρνησιν. Εἶναι προφανὲς ὅτι, ἐὰν σοβαρῶς εἶχον ἐγγραφῇ οἱ κύριοι Συνάδελφοι νὰ ὁμιλήσωσιν, οὔτε ἡ Δευτέρα οὔτε ἡ Τρίτη θὰ ἤρκουν ὅπως περατωθῇ ἡ συζήτησις αὐτή. Ἐὰν δὲ πάλιν δὲν εἶχον ἐγγραφῇ σοβαρῶς, ὅπως δὲν πιστεύω, θὰ ἦτο προφανὲς ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἡ παρέλκυσις τοῦ ζητήματος. Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ καταλήξωμεν, καθόσον ἐπὶ πλέον κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν ἐξεδηλώθη ἐπιθυμία ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἀφεθῇ πλήρης, οὕτως εἰπεῖν, ἐλευθερία συζητήσεως, ὅπως ἐνισχυθῇ ἡ ὑπὸ πολλῶν μακρὰ ἀνάπτυξις τῶν ζητημάτων, ἥτις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν παρὰ τὴν κατανάλωσιν μακροῦ χρόνου. Ἀλλ' ἡ κατανάλωσις μακροῦ χρόνου ἀπειλεῖ ὄχι μόνον νὰ ἐξονυχισθῇ, ἀλλὰ νὰ μὴ περατωθῇ ποτε ἡ ἐν λόγῳ συζήτησις, συγχρόνως ὅμως ἐνέχει τὸν κίνδυνον νὰ προκαλέσῃ δυσφορίαν καὶ εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ εἰς τὴν κοινὴν γνώμην ἐκ τῆς ἀπασχολήσεώς μας ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ ἑνὸς καὶ μόνου θέματος, παραμελουμένων ἄλλων ὄχι ὀλίγων σπουδαίων θεμάτων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀπασχολήσωσιν ἐπίσης τὴν Συνέλευσιν. Ἡ ἀντίληψις τῆς προσπαθείας παρελκύσεως τῆς συζητήσεως ἐνισχύετο τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον καὶ τὴν περασμένην Τετάρτην πάλιν, ἐνῶ ἀναμφισβητήτως εἴμεθα ὥριμοι ὅπως εἰσέλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἐν τούτοις καὶ τότε πάλιν, αἰτήσει τῆς Κυβερνήσεως, ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις. Δὲν εἶναι μόνον αἱ προσφυγικαὶ ἐπερωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι σοβαραὶ ἐπίσης, τῶν ὁποίων τὴν συζήτησιν ἡ Κυβέρνησις ἀναβάλλει. Ὅλα αὐτὰ μαρτυροῦν ὅτι καταβάλλεται μία συστηματικὴ προσπάθεια περιορισμοῦ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου. Δὲν θέλομεν ὅμως σήμερον νὰ ἐξετάσωμεν τὸ θέμα τοῦτο, νὰ δημιουργήσωμεν ζήτημα ἐπὶ τῆς λύσεως τῆς προχθεσινῆς συνεδριάσεως, διότι δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ δώσωμεν ἡμεῖς ἀφορμὴν ἐξετάσεως ἄλλου ζητήματος, διότι, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ προέχει, εἶνε ἡ ἀνάγκη νὰ προχωρήσῃ καὶ περατωθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ἐπερωτήσεων. Δὲν ἐπιθυμοῦμεν λοιπὸν νὰ προκαλέσωμεν ἄλλην συζήτησιν· ἐπιφυλασσόμεθα νὰ πράξωμεν τοῦτο εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν. Περιοριζόμεθα μόνον, τό γε νῦν ἔχον, νὰ διαμαρτυρηθῶμεν ζωηρῶς διὰ τὴν τακτικὴν τῆς κυβερνητικῆς πτέρυγος, ἡ ὁποία δὲν θέλει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι δὲν

ἐπιτρέπεται νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν αὐθαίρετον θέλησίν των ὁ κανονισμὸς τῆς διεξαγωγῆς τοῦ κυβερνητικοῦ ἐλέγχου. Ἄλλως, ἂν τοῦτο δὲν γίνεται ἀποδεκτόν, ἡ θέσις ἡμῶν εἶναι ἐντελῶς περιττὴ εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν.

Φ. Μανουηλίδης. Κύριε Πρόεδρε, ὁ ἀρκετὰ θλιβερὸς καὶ ἀρκετὰ θορυβώδης τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον διελύθη ἡ προχθεσινὴ συνεδρίασις ἀτυχῶς δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν παρουσιάζεται ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Τὰς τελευταίας στιγμάς, ὅταν πρόκειται νὰ διακόψωμεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπικρατεῖ μία σύγχυσις τοιαύτη, ἡ ὁποία δὲν ἐπιτρέπει νὰ γίνηται γνωστὸν τίνα γνώμην ἔχει ἡ Συνέλευσις καὶ πῶς διατυπώνει τὴν γνώμην ταύτην ὁ Προεδρεύων. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ τὸ προχθὲς Σάββατον, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι, ἐνῶ εἶχε γίνει γνωστὸν ὅτι ἡ Συνέλευσις, παρὰ τὰ ἐν τοῖς πρακτικοῖς γραφόμενα, δὲν εἶχεν ἀποφανθῇ, ὁ κ. Προεδρεύων ἔσπευσε νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν αἴθουσαν ὑπὸ τὰς διαμαρτυρίας πλείστων πληρεξουσίων. Εἶμαι ἠναγκασμένος, κ. Πρόεδρε, ὅπως διαμαρτυρηθῶ ἐντονώτατα διὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐλύθη ἡ συνεδρίασις, ἡ προχθεσινή, καὶ νὰ δηλώσω ὅτι τοιαῦτα ἐπεισόδια προκαλούμενα κατὰ τοιοῦτον ἀτυχῆ τρόπον ὡρισμένως δὲν συμβάλλουν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων διὰ τὰ ὁποῖα ὅλοι συνερχόμεθα ἐνταῦθα. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ τακτικὴ αὐτὴ τῆς περιφρονήσεως πρὸς πλῆθος πληρεξουσίων, οἵτινες νομίζουν ὅτι πρέπει νὰ ἔχουν γνώμην καὶ νὰ ἀκούηται καὶ νὰ γίγνηται σεβαστὴ ἡ γνώμη αὐτῶν. Νομίζω, ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσουν αἱ συνεδριάσεις καὶ ὅτι τὰς εὐθύνας τῶν τοιούτων ἐπεισοδίων δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ ἔχουν οἱ δημιουργοῦντες τὰ ἐπεισόδια ταῦτα.

Κ. Ἀλαβάνος. (Ἀντιπρόεδρος) Κύριοι πληρεξούσιοι, ὁ πρόλογος τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ ὁ ἐπίλογος αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐστέφθη, ὡς καὶ ὁ πρόλογος, μὲ τὴν ζωηρὰν διαμαρτυρίαν διὰ τὸν τρόπον τῆς λύσεως τῆς Συνεδριάσεως, ἐξ ἄλλου ἡ διαμαρτυρία, ἡ καταγγελία, πρέπει νὰ εἴπω, τοῦ ἀξιοτίμου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ καὶ μέλος τοῦ προεδρείου, κ. Ἀντιπροέδρου Φ. Μανουηλίδου, ὁ ὁποῖος κατήγγειλεν ὅτι τὰ πρακτικὰ εἶνε πλαστογραφημένα, διότι, λέγει, ὅτι παρ' ὅλην τὴν διατύπωσιν ὅτι ἐλύθη ἡ Συνεδρίασις τῇ συγκαταθέσει τῆς Συνελεύσεως, τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές, εἶμαι ὑποχρεωμένος κατόπιν πάντων τῶν λεχθέντων νὰ ἀνέλθω τὸ βῆμα. Δὲν δύναται τὸ Προεδρεῖον, κύριοι πληρεξούσιοι, νὰ μένῃ ὑπὸ τὴν πίεσιν μιᾶς τοιαύτης μομ-

φῆς καὶ κατηγορίας, ἀποδοκιμασίας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως, καταγγελίας ἑτέρου συναδέλφου, ὁ ὁποῖος προΐσταται μιᾶς ὁμάδος, δὲν δύναται, λέγω, νὰ παραμένῃ τὸ Προεδρεῖον ὑπὸ τὴν πίεσιν μιᾶς τοιαύτης μορφῆς, δι' ἓν ἐπεισόδιον, δι' ἓν γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἔγινεν καὶ τὸ ὁποῖον καλῶς ἐχαρακτηρίσθη ὡς τυχαῖον γεγονὸς ἐκ μέρους τοῦ τόσον πεπειραμένου ἀρχηγοῦ τῶν προοδευτικῶν Φιλελευθέρων. Κύριοι πληρεξούσιοι, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ προδηλώσω ὅτι, ἂν ἐπιζητεῖται ἐξιλαστήριον θῦμα διὰ νὰ ξεσπάσῃ, νὰ ξεθυμάνῃ ἡ ὀργή, πολὺ εὐχαρίστως θὰ προσέφερον τὸν ἑαυτόν μου διὰ τὴν θυσίαν αὐτήν· διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἡ γαλήνη εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι ἐκ τοῦ κέντρου καὶ τῆς δεξιᾶς. Ὄχι, ὄχι...

Κ. Ἀλαβάνος. Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ πράγματα, κύριοι πληρεξούσιοι. Θὰ σᾶς παρακαλέσω δὲ νὰ μὲ παρακολουθήσητε μὲ τὴν πλήρη πεποίθησιν καὶ βεβαιότητα ὅτι δὲν θὰ ἀπομακρυνθῶ κατὰ κεραίαν τῆς ἀληθείας, ὅτι δὲν θὰ ὑπερβάλω τὰ γεγονότα ἀλλὰ θὰ τὰ ἀφηγηθῶ ξηρῶς, ὡς ἔλαβον ταῦτα χώραν. Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐξ Ἀττικῆς πληρεξουσίου κ. Γ. Φραγκούδη, ἐκάλεσα τὸν ἕτερον ἐξ Ἀττικῆς πληρεξούσιον κ. Δ. Μαργέτην νὰ λάβῃ τὸν λόγον, διότι αὐτὸς ἐφέρετο εἰς τὴν σειρὰν τοῦ καταλόγου τοῦ κατατεθειμένου εἰς τὸ Προεδρεῖον. Ὁ κ. Δ. Μαργέτης ὑπέβαλε τὴν παράκλησιν εἰς τὸ Προεδρεῖον νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις, διότι ἦτο ἀργά, καὶ μοῦ ἐδόθη πραγματικῶς ἡ εὐκαιρία νὰ ἴδω, καὶ εἶδον ὅτι ἦτο ἡ ὥρα 9.15'.

Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν διημείβετο μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ κ. Μαργέτη ἡ συζήτησις αὐτή, πλεῖστοι πληρεξούσιοι τῆς δεξιᾶς ἐγερθέντες μὲ τὸν πῖλον ἀνὰ χεῖρας ὑπέβαλον τὴν πρότασιν εἰς τὸ Προεδρεῖον, ὅπως λυθῇ ἡ συνεδρίασις, διότι ᾐσθάνοντο καταπόνησιν, λόγῳ τῆς προηγηθείσης σχεδὸν ὁλονυκτίου συνεδριάσεως, ἡ ὁποία διήρκεσε μέχρι τῆς τρίτης μεταμεσονυκτίου ὥρας.

Ἀπήντησα εἰς τοὺς πληρεξουσίους ἐκείνους, ὅτι τὸ νὰ διακόψω τὴν συνεδρίασιν εἶνε δικαίωμα ἰδικόν μου, ἀλλὰ νὰ λύσουν τὴν συνεδρίασιν εἶνε δικαίωμα ὑμῶν, εἶνε δικαίωμα τῆς Συνελεύσεως καὶ ταὐτοχρόνως ἀπέτεινα τὸ ἐρώτημα εἰς τὴν Συνέλευσιν, «ἐρωτῶ· δέχεται ἡ Συνέλευσις νὰ λύσω τὴν συνεδρίασιν;» καὶ πλεῖστοι ὅσοι πληρεξούσιοι τῆς δεξιᾶς παρατάξεως καὶ τοῦ κέντρου, ἐπινευούσης καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἐδέχθησαν νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις καὶ ἔλυσα τὴν συνεδρίασιν. Οὐδεμία διαμαρτυρία, κ. Συνάδελφοι, μέχρι τῆς

στιγμῆς ἐκείνης ἠγέρθη ἐξ οὐδεμιᾶς πτέρυγος καὶ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος, οὐδεμία διαμαρτυρία ἠγέρθη μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Ὅταν δὲ ἐλύθη ἡ συνεδρίασις, καὶ εἰς ἐρώτημα τοῦ κ. Λεονάρδου τί ἔγινε, διότι ἴσως ἀπησχολημένοι οἱ κ. Συνάδελφοι τῆς ἀριστερᾶς εἰς διαφόρους συζητήσεις, ὡς συνήθως συμβαίνει, δὲν ἔλαβον κἂν γνῶσιν τῆς ὅλης αὐτῆς διαδικασίας, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν μεταξὺ τῶν πληρεξουσίων τῆς δεξιᾶς καὶ τοῦ Προεδρείου, δὲν ἔλαβον γνῶσιν ὅτι εἶχε λυθῇ ἡ συνεδρίασις, δέχομαι δ' ὅτι ἐπῆλθε καὶ κάποια σύγχυσις, διότι ὑπῆρχεν ἡ σύγχυσις αὐτή, ὅσον ἀφορᾷ τὸ «λύω τὴν συνεδρίασιν» καὶ «διακόπτω τὴν συνεδρίασιν», καὶ ἴσως ἐνόμισαν ὅτι ἡ λύσις τῆς συνεδριάσεως σημαίνει διακοπὴν τῆς συνεδριάσεως, μόνον λοιπόν, ὅταν ἔδωκα ἐξηγήσεις εἰς τὸν ἐρωτήσαντα κ. Λεονάρδον ὅτι ἐλύθη ἡ συνεδρίασις, ἐξηγέρθησαν καὶ παρουσιάσθησαν τὰ γενόμενα ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα τὸ Προεδρεῖον δὲν ἔμεινεν ἀσυγκίνητον. Καὶ ἤδη ἐρωτῶ, κ. Πληρεξούσιοι ἔπραξέ τι τὸ ἀντικανονικὸν τὸ Προεδρεῖον; Μήπως δὲν ἀπηύθυνεν ἐρώτησιν πρὸς τὴν Συνέλευσιν; Μήπως δὲν ἔλαβε τὴν συγκατάθεσιν τῆς Συνελεύσεως; Μήπως δὲν ἔλαβε τὴν συγκατάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, ὁ ὁποῖος κατὰ τεκμήριον ἐκπροσωπεῖ τὴν πλειονοψηφίαν; Μήπως τὸ Προεδρεῖον εἶχε δισταγμούς τινας, ὅτι ἀπωλέσθη ἡ πλειονοψηφία καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐξεπροσώπει τὴν στιγμὴν ἐκείνην πλέον τὴν πλειονοψηφίαν, ὥστε νὰ ἔχῃ ἀμφιβολίαν, ἂν ἔπρεπε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν παράκλησιν ταύτην τοῦ ἐκπροσωποῦντος κατὰ τεκμήριον τὴν πλειονοψηφίαν; Δὲν νομίζω, Κύριοι, ὅτι τοιαῦτα γεγονότα παρενέπεσαν ἀπὸ τῆς τελευταίας ψηφοφορίας τῆς ψήφου τῆς ἐμπιστοσύνης, ὥστε νὰ δημιουργηθῇ νέα κατάστασις, ὥστε νὰ ἔχῃ δισταγμοὺς καὶ ἀμφιβολίας τὸ Προεδρεῖον, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐκπροσωπεῖ τὴν πλειονοψηφίαν.

Κύριοι, διεκήρυξα καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς, ὅτι ἡ πλειονοψηφία ἐκπροσωπεῖται διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Ὅτι ἡ πλειονοψηφία ἐκπροσωπεῖται διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅτι τὸ Προεδρεῖον εἶνε ὑποχρεωμένον ἀπὸ τὸν Κανονισμόν, ἐφόσον αἱ συστάσεις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Κανονισμοῦ, εἶνε ὑποχρεωμένον νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰ κελεύσματα αὐτοῦ. (Θόρυβος ἐν τῇ ἀριστερᾷ).

Εἷς πληρεξούσιος. Εἶνε ἀκατάλληλος ἡ λέξις.

Κ. Ἀλαβάνος. Εἰς τὰς συστάσεις, λέγω, αὐτοῦ, διότι ἡ

γνώμη τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶνε γνώμη τοῦ Πρωθυπουργοῦ· εἶνε γνώμη τῆς Συνελεύσεως.

Σ. Θεοδωρόπουλος. Διατὶ γράφει ὁ Κανονισμὸς ὅτι ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις; Ἔπρεπε τότε νὰ γράφῃ ὅτι ἐρωτᾶται ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Κ. Ἀλαβάνος. Δὲν εἶνε δυνατόν, κύριε Συνάδελφε, ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως νὰ κρατῇ μίαν Τυρρηνικὴν σάλπιγγα καὶ νὰ ἐρωτᾷ ἕκαστον πληρεξούσιον κατ' ἰδίαν, θέλετε νὰ κάμω τοῦτο, θέλετε νὰ κάμω ἐκεῖνο. Ἀλλὰ διατί, Κύριοι, δὲν διεμαρτυρήθητε ἄλλοτε, ὅτε εἴχομεν προσόμοιον περιστατικὸν κατὰ τὸ ἐπεισόδιον τὸ λυπηρὸν τῶν συναδέλφων κυρίων Κολιαλέξη καὶ Γρηγορίου; Διατὶ τότε δὲν διεμαρτυρήθητε; Καὶ τότε ἐλύθη ἡ συνεδρίασις χωρὶς κἂν νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις. Καὶ ὅτε ἀπεχώρησεν ἡ «Δημοκρατικὴ Ἕνωσις» καὶ ἐκλήθην ἐγὼ νὰ καταλάβω τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου, ἠρνήθην τότε καὶ εἶπον ὅτι καλῶς ἔπραξεν ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως καὶ ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, διότι εἶχε τὴν συγκατάθεσιν τοῦ κ. Παπαναστασίου, ὁ ὁποῖος ἐξεπροσώπει τότε τὴν πλειονοψηφίαν. Καὶ ἠρνήθην τότε νὰ καταλάβω τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου, διότι ἐπίστευον καὶ ἐξακολουθῶ νὰ πιστεύω εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτήν. Ἀλλ' ἀκόμη, κύριοι, καὶ ἄλλην ἀντίληψιν εἶχε τὸ Προεδρεῖον, ἀντίληψιν ἡ ὁποία εὑρίσκεται ἐν πλήρει διαφωνίᾳ πρὸς τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως». Εἶχε τὴν ἀντίληψιν ὅτι ζήτημα, ὡς τὸ προσφυγικόν, εἶνε ζήτημα κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικόν· δὲν εἶνε ζήτημα τῶν προσφύγων, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπον (χειροκροτήματα). Εἶνε ζήτημα καθαρῶς ἑλληνικόν, εἶνε ζήτημα τὸ ὁποῖον συγκινεῖ πάντα, ὁ ὁποῖος ἔχει μέσα εἰς τὰ στήθη του ἑλληνικὸν παλμόν. (χειροκροτήματα). Εἶνε ζήτημα, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι προσβλέπομεν μετὰ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας, διότι ὅλοι αἰσθανόμεθα ὅτι ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποστηρίξωμεν πάσῃ θυσίᾳ τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ ἰδιαιτέρως, ὁ ὁποῖος ᾐσθάνθην τοσάκις τὴν συγκίνησιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πατριωτισμοῦ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τούτων, ὅτε ἤρχοντο εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου ἐπαρχίαν, τὴν Τῆνον, εἰς τὸ προσκύνημα αὐτῆς, διὰ νὰ ἀναπνεύσουν τὸν ἀέρα τῆς ἐλευθερίας, δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἔχω τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ἐκ παιδικῆς μου ἡλικίας εἶχον. Εἶχον λοιπὸν τὴν ἀντίληψιν ὅτι ζήτημα, ὡς τὸ προσφυγικόν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συζητηθῇ σπασμωδικῶς.

Ἄλλως τε αὐτὴ ἦτο καὶ ἡ ἀπαίτησις τῶν προσφύγων πληρεξουσίων. Οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι τί εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτῶν ἀναγράφουν; Οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι τί

ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου διεκήρυξαν; Διεκήρυξαν ὅτι ἐπιθυμοῦσιν ὅπως ἐν πλάτει ἐξονυχισθῇ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ διαφωτισθῇ ἡ Συνέλευσις, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ φθάσωμεν εἰς ἓν συμπέρασμα, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ σχηματίσωμεν ἓν πρόγραμμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ βαδίσουν αἱ μετέπειτα Κυβερνήσεις. Εἶχον λοιπὸν τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἐξυπηρέτουν ἀκόμη καὶ τὸ ζήτημα τὸ προσφυγικόν, δίδων ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς συζήτησιν αὐτοῦ, διότι εἶχον τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωσα καὶ προχθές, ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λήξῃ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἓν ζήτημα τοιαύτης σοβαρότητος. Μήπως, κύριοι, ἠμποδίσθη ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου, διὰ νὰ γίνῃ ὅλος αὐτὸς ὁ θόρυβος, ὁ ὁποῖος ἔγινε; Τὸ Προεδρεῖον ὑπεστήριξε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου. Δὲν βλέπω λοιπὸν δεδικαιολογημένον ὅλον αὐτὸν τὸν θόρυβον, δὲν βλέπω δεδικαιολογημένας τὰς αἰτιάσεις καὶ τὰς μομφάς, αἱ ὁποῖαι ἀπευθύνονται πρὸς τὸ Προεδρεῖον. Δὲν ἐπιθυμῶ, κύριοι, νὰ κουράσω τὴν Συνέλευσιν περισσότερον, ἀλλ' εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐρωτήσω τὴν Συνέλευσιν ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἔπραξε τὸ Προεδρεῖον εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν.

Πολλοὶ (ἐκ τῆς δεξιᾶς). Καλῶς, καλῶς.

Κ. Ἀλαβάνος. Καὶ θὰ συμμορφωθῶ μετὰ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶνε αὕτη.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, ἡ ἀπὸ τῶν ἀπόψεων τοῦ ἀξιοτίμου Ἀντιπροέδρου ἐμπνευσμένη ἀγόρευσίς του, δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς ὅσα ἐγὼ εἶπον, δὲν προσαρμόζεται εἰς ὅσα εἶπον, οὐδὲ ὑπῆρχε καμμία ἀνάγκη νὰ προσφέρῃ ἑαυτὸν ἐξιλαστήριον θῦμα. Ἡμεῖς δὲν ἐκακίσαμεν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως, διότι ἐὰν ἔπταισε, καὶ κατὰ τὴν ἀντίληψιν ἡμῶν ἔπταισε, τὸ πταῖσμα αὐτοῦ ἀποδοτέον εἰς τὸ σύστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ὑπάρχει συνήθεια νὰ διεξάγωνται αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως καὶ τοῦ ὁποίου τὸν τρόπον, τὸν ἄκρον, διετύπωσεν αὐτὸς οὗτος ὁ ἀξιότιμος Ἀντιπρόεδρος δηλώσας ὅτι ὀφείλει νὰ ὑπακούῃ τὸ Προεδρεῖον εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα εἶνε μία συνέχεια, εἶνε ἓν ἐλεεινὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὅλοι ἐξεδηλώσαμεν τὴν ἐπιθυμίαν τέλος πάντων νὰ καταργήσωμεν. Λυποῦμαι δὲ βαθύτατα, διότι ὁ ἀξιότιμος Ἀντιπρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἦλθε νὰ ταπεινώσῃ καὶ νὰ ὑποβιάσῃ τὸ Προεδρεῖον εἰς τὸν βαθμὸν αὐτόν.

Ἀλλ' ἡμεῖς, ἐπαναλαμβάνω, δι' αὐτὸν τὸν λόγον δὲν ἠθελήσαμεν νὰ ψέξωμεν τὸ Προεδρεῖον. Εἶνε ἀληθές, ὅτι συνήθως ἐρωτᾶται ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία κανονίζει τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ ὁρίζει ἂν θὰ συνεχισθῇ ἢ ἂν θὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις,

ἀλλὰ τοῦτο, προκειμένου περὶ νομοθετικῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖται ἡ Κυβέρνησις. Προκειμένου ὅμως περὶ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, πάντοτε ἐρωτᾶται καὶ ἡ γνώμη τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡ ὁποία ἐνασκεῖ τὸν ἔλεγχον, ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ Προεδρεῖον, ἀλλὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία κατὰ συνήθειαν πάντοτε προθυμοποιεῖται νὰ δίδῃ πᾶσαν εὐκολίαν ἐνασκήσεως τοῦ κυβερνητικοῦ ἐλέγχου. Διὰ τοῦτο ἡ διαμαρτυρία ἡμῶν ἐστρέφετο κατὰ τῆς συμπεριφορᾶς τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐὰν ἐγίνετο ἀποδεκτὸν τὸ ἀντίθετον, ὅτι δηλαδὴ ἡ πλειονοψηφία κανονίζει ἑκάστοτε τὴν διακοπὴν καὶ λύσιν τῶν συνεδριάσεων, θὰ ἦτο δυνατὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ παρατάσσῃ ἑκάστοτε ἡ Κυβέρνησις ἕνα ἀριθμὸν ἀγορητῶν, νὰ ἐμφανίζηται ἀδύνατος ὁ τερματισμὸς τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν σοβαρωτέρων ἐπερωτήσεων καὶ νὰ λύῃ τὴν Συνεδρίασιν ἑκάστην ἡμέραν κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου. ὥστε νὰ μὴ εἶνε δυνατὴ ἡ ἐνάσκησις αὐτοῦ. Δι' αὐτὸ εἶπον προηγουμένως ὅτι, ἐὰν ἡ τακτικὴ αὐτὴ κρατήσῃ, εἶνε ἐντελῶς περιττὴ ἡ παραμονὴ ἡμῶν ἐνταῦθα.

Ἐκτὸς τούτου, ἐξ ὅσων ἀνέπτυξεν ὁ ἀξιότιμος Ἀντιπρόεδρος, ἀποδεικνύεται ἀκριβὲς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐγὼ ὑπεστήριξα, ὡς πρὸς τὸ τυπικὸν μέρος τῆς λύσεως τῆς συνεδρίας, διότι εἶπεν ὅτι δὲν ἠγέρθη καμμία διαμαρτυρία, ὅτε εἶπεν ὅτι λύεται ἡ συνεδρίασις. Διατὶ δὲν ἠγέρθη καμμία διαμαρτυρία; Διότι εὑρισκόμεθα ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῆς πρώτης ἀποφάσεως τοῦ Προεδρείου νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις, ὅπως ἐπαναληφθῇ μετὰ τὸ γεῦμα. Ἡ συνεννόησις, ἡ ὁποία ἔγινε μεταξὺ Προεδρείου καὶ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἔγινεν ἀπὸ ἡμᾶς καθόλου ἀντιληπτή. Ὅταν ὅμως ἔγινεν ἀντιληπτὴ ἀπὸ ἐρώτησιν τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου Μεσσολογίου, ἡ διαμαρτυρία ἡμῶν ἐγένετο κατὰ τὸν ζωηρότερον τρόπον. Ὡς πρὸς τὴν οὐσιαστικὴν δὲ ἄποψιν τῆς λύσεως τῆς συνεδρίας ἐπικαλοῦμαι ἐκ περισσοῦ μίαν δήλωσιν τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου ἐξ Εὐρυτανίας, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων, εἰπόντος, εἰς ἐμὲ τοὐλάχιστον, ὅτι ἦτο ἄτοπος ἡ λύσις τῆς συνεδριάσεως. Αὐτὸ τὸ λέγω ἀκόμη διὰ νὰ δείξω εἰς τὸν ἀξιότιμον Ἀντιπρόεδρον ὅτι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προέβαλεν, ὅτι ὁ κύριος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἡγεῖται τῆς πλειονοψηφίας τῆς Συνελεύσεως, δὲν εἶνε ἀπολύτως ἀκριβές. Γνωρίζομεν ἄλλως τε ὅλοι, ὅτι ἡ πλειονοψηφία τῆς Συνελεύσεως δὲν εἶνε τοιαύτη, ὥστε νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰ νεύματα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Λοιπόν, προκειμένου περὶ τόσον μεγάλου ζητήματος, ὅπως τὸ προσφυγικόν, μετὰ μάλιστα τὴν ἀνάγκην τῆς σπουδῆς ποὺ ἀνεγνωρίσαμεν ὅλοι, πρὶν τερματισθῇ ταχέως ἡ συζήτησις, τὸ Προεδρεῖον, τὸ ὁποῖον δὲν θέλω νὰ ψέξω, ἐὰν ἐπρόσεχε, θὰ ἀντελαμβάνετο ὅτι ἡ πλειονοψηφία ἡ μεγάλη τῆς Συνελεύσεως ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὸ ἄλλο τὸ λεχθέν, ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τοὺς πρόσφυγας, νομίζω ὅτι εἶνε κοινὸς τύπος, ὁ ὁποῖος εἶνε περιττὸν νὰ ἐπαναλαμβάνηται, διότι βεβαίως δι' ὅλα ἐνδιαφερόμεθα ἐξίσου δὲ καὶ διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ νομίζομεν ἑκάστοτε ὅτι μεταξὺ πληρεξουσίων προσφύγων καὶ μὴ τοιούτων δὲν ὑπάρχει καμμία διάκρισις. Περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις. Ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου δὲν ἔπεται ὅτι πρέπει νὰ παρατείνηται ἡ συζήτησις τοῦ προσφυγικοῦ ἐπ' ἄπειρον, ἀναβαλλομένη ἀπὸ ἑβδομάδος εἰς ἑβδομάδα εἰς τρόπον, ὥστε εἰς οὐδὲν νὰ καταλήγῃ. Δὲν εἶναι δὲ ἀκριβὲς τὸ λεχθὲν ὅτι ἐκ μέρους τῶν προσφύγων πληρεξουσίων ἐξεδηλώθη ἡ ἐπιθυμία παρατάσεως τῆς συζητήσεως. Ὅλως τὸ ἐναντίον εἶνε τὸ ἀληθές. Καὶ ἰδιαιτέρως παρεκλήθημεν νὰ συντελέσωμεν ὅπως περατωθῇ τὸ ταχύτερον ἡ συζήτησις. Καὶ κατὰ τὴν συνεδρίαν ἐζητήθη ἀπὸ τοὺς προσφυγικοὺς πληρεξουσίους ὅπως περιορισθοῦν οἱ ῥήτορες καὶ συντομευθοῦν αἱ ἀγορεύσεις καὶ καταληξῇ ἡ συζήτησις τὸ ταχύτερον εἰς θετικὰ συμπεράσματα. Ὅλως λοιπὸν ἀτόπως ἐπεδιώχθη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἡ λύσις τῆς συνεδριάσεως καὶ οὐχὶ καλῶς ἤ ἂν θέλετε μηχανικῶς ἀπεφασίσθη ἀπὸ τὸ Προεδρεῖον.

Βεβαίως, δὲν θέλω νὰ ἀσχοληθῶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος σήμερον, διότι δὲν εἶνε κατάλληλος ἡ στιγμή. Θὰ παρουσιασθῇ ἡ εὐκαιρία κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἀπασχοληθῶμεν μὲ τὸ ζήτημα τοῦ Προεδρείου, διότι ἢ πρέπει νὰ ἔχωμεν Προεδρεῖον — δὲν διαμαρτύρομαι διὰ τὰ πρόσωπα, ἀλλὰ διὰ τὸ σύστημα — Προεδρεῖον ἀνώτερον τῶν κομμάτων, διαιτητὴν τῶν κομμάτων, ἢ δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν καθόλου.

Κ. Ἀλαβάνος. Δὲν θὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Παπαναστασίου, ἀλλὰ θὰ τῷ ὑπενθυμίσω ὅτι χθὲς ἀκόμη ἐδήλωσεν εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι εἶνε κατενθουσιασμένος καὶ κατηυχαριστημένος ἀπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἀντιπροέδρου. Ἀκόμη χθές, δὲν παρῆλθον οὐδὲ 48 ὧραι, δὲν ἔπαυσεν ἐπαναληλημμένως νὰ ἐκφράζῃ τὴν εὐαρέσκειάν του πρὸς τὸ Προεδρεῖον, καὶ ἰδίως εἰς τὸ πρόσωπόν μου. Λυποῦμαι δὲ πολὺ διότι ὁ κ. Παπαναστασίου ἐξέλαβε τὴν Συνέλευσιν ὡς.....

Πρόεδρος. Δὲν εἶπε τίποτε.

Κ. Ἀλαβάνος. Εἶπε τοῦτο, διότι ἐστήριξεν ἀγόρευσιν εἰς μίαν λέξιν ἡ ὁποία ἐξέφυγε τῶν χειλέων μου «τὰ κελεύσματα» καὶ τὴν ὁποίαν ἔσπευσα, ἀντιληφθεὶς ἐγὼ ὁ ἴδιος ὅτι δὲν

ἦτο κατάλληλος ἡ λέξις, ἔσπευσα νὰ τὴν διορθώσω, καὶ εἶπον νὰ ἀκολουθῇ τὰς συστάσεις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως· προσέθηκα δὲ ἀκόμη «ἂν μάλιστα δὲν ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τοῦ Κανονισμοῦ». Θέλω νὰ εἴπω μὲ τοῦτο ὅτι τὸ Προεδρεῖον δὲν θὰ ὑπακούσῃ, οὔτε εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε εἰς κανένα, ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀντικανονικόν. Λυποῦμαι λοιπὸν μεγάλως, διότι ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πληρεξούσιος ἀναιρεῖ τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ χθὲς ἕως σήμερον.

Π. Καρασεβδᾶς. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ περιστατικὰ ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἐλύθη ἡ συνεδρίασις, εἶμαι σύμφωνος ὅτι διεξήχθησαν ὅπως τὰ περιγράφει ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος· ὅτι ἐλύθη δηλαδὴ ἡ συνεδρίασις, ἀφοῦ ἐζητήθη καὶ ἐλήφθη ἡ γνώμη δι' ἀναστάσεως τῆς πλειονοψηφίας. Σύμφωνος ἀκόμη εἶμαι ὅτι ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως, ἐκπροσωπούσης τὴν πλειονοψηφίαν, ἀποτελεῖ πραγματικὸν περιστατικὸν πρὸς ἐκτίμησιν τοῦ ζητήματος ἂν ὑπάρχει πλειονοψηφία ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης. Ἐὰν ὅμως ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως, ἐν συνδυασμῷ μὲ ἄλλα συνάδοντα περιστατικὰ —ὅταν δὲν ὑπάρχουν ἀντίθετα— καὶ εἶναι πραγματικὸν περιστατικὸν τεκμηριοῦν τὴν ὕπαρξιν συμφώνου γνώμης τῆς πλειονοψηφίας, δὲν εἶνε ὅμως καὶ νομικὸν περιστατικόν, κατὰ τὸ ὁποῖον ἅμα ὑπάρχει ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως διά τι ζήτημα, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι καὶ ἡ γνώμη τῆς πλειονοψηφίας εἶνε σύμφωνος, τοῦτοδὲν εἶνε ὀρθὴ ἀρχή, ἂν τοιαύτην παρεδέχθη ὁ κ. Προεδρεύων. Τοιαύτη ἀρχὴ δὲν συνάδει οὔτε μὲ τὸν Κανονισμόν, οὔτε μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος, διότι ἐὰν ἡ ἀρχὴ αὕτη ἦτο παραδεκτή, πρὸς τί τότε οἱ κανονισμοὶ καὶ οἱ κοινοβουλευτικοὶ ὅρισμοὶ νὰ ἀπαιτοῦν ἑκάστοτε τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας καὶ ὄχι μόνον τὴν τῆς Κυβερνήσεως;

Ὅπως ἀντιταχθῶ δὲ κατὰ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἔλαβον τὸν λόγον καὶ οὐχὶ διὰ τὰ πραγματικὰ περιστατικά. Ὡς πρὸς ταῦτα, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἑκάστοτε πάντες οἱ Πρόεδροι εἰς ὅλας τὰς Βουλάς, ἐπειδὴ οἱ βουλευταὶ δὲν ἐγείρονται συνήθως, εἴτε ἐκ τῆς πλειονοψηφίας εἴτε καὶ τῆς μειονοψηφίας ὅπως ἐκφράσωσι γνώμην, καθιερώθη ὅτι τεκμαίρεται ὑπάρχουσα πλειονοψηφία ὑπέρ τινος ζητήματος, ὅταν ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἀναγορευθῇ τοῦτο ὡς ἀρχή, διότι ἐνδεχόμενον νὰ ὑπάρχωσιν ἀντίθετα περιστατικά, ἐξουδετερώνοντα τὸ τεκμήριον αὐτό.

Γ. Καφαντάρης. Ἄνευ τῆς ἀταξίας, τῆς ἐπικρατούσης συνήθως χωρὶς εὐθύνην τοῦ Προεδρείου, κατὰ τὴν λῆξιν ἢ τὴν διακοπὴν τῶν συνεδριάσεων, θὰ ἀπεφεύγετο εἶμαι τῆς γνώμης ἀσφαλῶς, μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ προχθεσινὸν ἐπεισόδιον.

Διότι συνέβη καὶ προχθὲς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον παρατηρεῖτα· πολλάκις ἐπικειμένης δηλαδὴ τῆς διακοπῆς τῆς συνεδριάσεως, πλεῖστοι ἐκ τῶν συναδέλφων συνεκεντρώθησαν πέριξ τοῦ Προεδρείου καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν ἐπετράπη νὰ ἀντιληφθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι τί διημείβετο ἐν μέσῳ βοῆς μεταξὺ τοῦ Προεδρείου ἢ καὶ τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως, ἢ καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ἂν ἠθέλομεν ἀντιληφθῇ ὅτι ἐγίνετο σκέψις περὶ λύσεως τῆς συνεδριάσεως, ἀναμφιβόλως καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι ἠθέλομεν ἐκθέσει τὰς ἀπόψεις μας καὶ μὲ τὸν συνήθη φιλικὸν τρόπον θὰ διηυθετεῖτο καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ὁμαλῶς. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνέβη εὐθύνει τινά; Ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος ἐκ Μαντινείας λέγει ὅτι προχθὲς ἐχαρακτήρισα τὴν διακοπὴν τῆς συνεδριάσεως ὡς ἄτοπον, ὅτι ἐπεδίωξα προχθές, μετὰ τὴν ἔγερσιν τοῦ θορύβου, τοῦ ἐπακολουθήσαντος τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως, νὰ ἀποφευχθῇ διάθημα τὸ ὁποῖον θὰ ἀπετέλει σχεδὸν πραξικόπημα εἰς βάρος τῆς Συνελεύσεως, προσεπάθησα δὲ νὰ πείσω τὸν ἀξιότιμον πληρεξούσιον ἐκ Μαντινείας ὅπως συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπικράτησιν ἡρεμίας. Καὶ προσέθεσα ὅτι καὶ ἄτοπος ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ἡ λύσις τῆς συνεδριάσεως, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητεῖται νὰ γίνῃ θὰ εἶνε ἀκόμη ἀτοπώτερον. Πῶς ἐλύθη ἡ συνεδρίασις; Τὴν ἔλυσεν ὁ Προεδρεύων, ἀφοῦ ἠρώτησε τοὺς πληρεξουσίους ἂν σεναινοῦσιν εἰς τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως, καὶ μετὰ τὴν καταφατικὴν ἀπάντησιν πολλῶν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀκόμη ἀφοῦ ἐπένευσεν καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἡ ἐκπροσωποῦσα τὴν πλειοψηφίαν. Ὅταν ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἀνήγγειλε τὴν ἀπόφασιν περὶ λύσεως τῆς συνεδριάσεως, προὐκλήθη τοσοῦτον δαιμονιώδης θόρυβος, ὥστε νὰ μὴ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἐπακολουθήσῃ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις. Τοῦτο δὲ ἦτο ἴσως, ἔν τινι μέτρῳ, καὶ τὸ παράτυπον περὶ τοῦ ὁποίου ὡμίλησα, νὰ μὴ δύναται ἡ Συνέλευσις νὰ θέσῃ ὑπὸ ψηφοφορίαν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου, καθὸ δικαίωμα εἶχεν.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἔκθεσις τῶν γεγονότων. Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τί προηγήθη αὐτοῦ, ὀφείλομεν νὰ ἀνομολογήσωμεν ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀνευρεθῇ οἱαδήποτε πρόθεσις παρελκύσεως τῆς συζητήσεως ἢ μειώσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Διότι ὀλίγον πρότερον εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς συντακτικῆς καὶ νομοθετικῆς ἐργασίας ἄνευ διακοπῆς μέχρι πέρατος αὐτῆς. Τίνα λόγον λοιπὸν θὰ εἶχεν οἱονδήποτε διάθημα ἀντικανονικὸν πρὸς παρέλκυσιν τῆς συζητήσεως; Οὐδένα ἀπολύτως.

Α. Παπαναστασίου. Εἴδετε τὸν κατάλογον τῶν ἐγγεγραμμένων; Εἶνε τριάκοντα.

Γ. Καφαντάρης. Οὐδεὶς δύναται νὰ περιορίσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ λόγου, εἴμεθα δὲ πάντες πρόθυμοι νὰ πράξωμεν πᾶν τὸ δυνατόν, ὅπως ἡ συζήτησις περατωθῇ τὴν Δευτέραν ἢ Τρίτην.

Α. Παπαναστασίου. Ἀφοῦ εἶνε ἐγγεγραμμένοι τριάκοντα;

Γ. Καφαντάρης. Θὰ παρατείνωμεν τὰς συνεδριάσεις. Ὅταν μία Κυβέρνησις προθυμοποιεῖται νὰ θυσιάσῃ τὰς ἡμέρας τῆς νομοθετικῆς καὶ συντακτικῆς ἐργασίας πρὸς ἐξάντλησιν τῶν ἐπερωτήσεων, ἀποκλείεται πᾶσα πρόθεσις μειώσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Ἀναβολὴν μιᾶς ἡμέρας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ δι' ἁπλῆς δηλώσεως ὅτι δὲν ἦτο εἰς θέσιν ἐκ φυσικῆς κοπώσεως νὰ παρακολουθήσῃ τὴν συζήτησιν. Τὰ ζητήματα λοιπὸν εἶνε ἁπλᾶ. Θὰ ἦτο δυνατὸν μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως, παρεχομένων τῶν ἀναγκαίων ἐξηγήσεων, νὰ ἀποφασισθῇ ἡσύχως ἂν θὰ παρετείνετο ἢ ὄχι ἡ συνεδρίασις. Αὐτὸ δὲν ἐπετεύχθη ἕνεκα τῆς συρροῆς τῶν πληρεξουσίων περὶ τὸ Προεδρεῖον πρότερον καὶ κατόπιν ἕνεκα τοῦ θορύβου, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπέτρεψεν εἰς κανένα νὰ ὁμιλήσῃ. Λυποῦμαι ὅτι ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος Μαντινείας ἔθηκεν ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν καλὴν πίστιν τοῦ Ἀντιπροέδρου, ὁ ὁποῖος περιβάλλεται διὰ τῆς ὁμοθύμου ἐκτιμήσεως τῆς Συνελεύσεως, καὶ ἠμφισβήτησε τὴν ὀρθότητα τῶν ἀρχῶν, ἃς οὗτος ἐξέθεσε περὶ τῶν σχέσεων Κυβερνήσεως καὶ Προεδρείου. Προκειμένου περὶ ἀποφάσεων τῆς Συνελεύσεως, ὑπόχρεον εἶνε τὸ Προεδρεῖον, εἴτε κεῖται ὑπεράνω τῶν κομμάτων, εἴτε προέρχεται ἐξ αὐτῶν, νὰ συννενοῆται πάντοτε μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ἰθυνούσης τὴν πλειονοψηφίαν. Δὲν συγχωρεῖται βεβαίως ἡ Κυβέρνησις, ἀσκοῦσα πίεσιν ἐπὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐν ὀνόματι τῆς πλειονοψηφίας νὰ περιορίσῃ τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Περίπτωσις ὅμως περιορισμοῦ δὲν παρουσιάσθη. Ἑπομένως τὸ ζήτημα πρέπει νὰ περιορισθῇ ἕως ἐδῶ. Δὲν γνωρίζω ἐὰν αἱ φράσεις, αἱ ὁποῖαι ἐλέχθησαν ἐκ μέρους τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἐνεῖχον ἔννοιαν μομφῆς ἐναντίον τοῦ ἀξιοτίμου Ἀντιπροέδρου. Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ διατρανώσωμεν ἐξ ὀνόματος τοῦ κόμματος τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην μας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι συνάδελφοι, θ' ἀρχίσω πρῶτον μὲ τὸ τί θὰ ἐγένετο προχθές, ἐὰν εἶχεν ἐγκαίρως ἐκδηλωθῇ ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία πρὸς συνέχισιν τῆς συνεδριάσεως μετὰ τὸ γεῦμα. Θὰ ἐδήλωνα εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως εἶπα καὶ τὸ Σάββατον ἐξερχόμενος, ὅτι οὐδεμίαν θὰ εἶχον ἀντίρρησιν εἰς τοῦτο, ἀλλὰ θὰ παρεκάλουν νὰ μὴ μὲ παρεξηγήσῃ τις, διότι ἐγὼ δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ παρευρεθῶ, καθόσον ἤμην ἀπησχολημένος. Θὰ παρευρίσκοντο οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο τελείως κανονικόν, διότι ἐπὶ ἐπερωτήσεως δὲν εἶνε ποσῶς ὑποχρεωμένος νὰ παρίσταται ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἐφόσον εἶνε ἐπερώτησις, ἡ ὁποία δὲν ἀφορᾷ τὸ Ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον τυχὸν διευθύνει. Ἐὰν λοιπὸν ἦτο τάσις σφοδρὰ ἡ ἐπιθυμία νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ μετὰ τὸ γεῦμα, θὰ παρεκάλουν τοὺς ἀξιοτίμους συναδέλφους μου νὰ παραστηθῶσι καὶ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις. Δὲν ἐξεδηλώθη ὅμως ἡ τοιαύτη ἐπιθυμία ἐν τῇ αἰθούσῃ. Νομίζω δ' ὅτι, ἀφ' ἧς ἡ Κυβέρνησις εἶχε δηλώσει ἐξ ἀρχῆς, ὅτι δέχεται νὰ θυσιασθῇ καὶ ἡ Δευτέρα, ἡμέρα τῆς συντακτικῆς ἐργασίας, καὶ ἡ Τρίτη, ἡμέρα νομοθετικῆς ἐργασίας, διὰ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, δὲν θὰ παρίστατο ἀνάγκη νὰ κάμωμεν μίαν ἀκόμη διανυκτέρευσιν, ἡ ὁποία δὲν γνωρίζω, ὁσάκις συχνὰ ἐπαναλαμβάνεται, ἐὰν ἔχῃ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα. Ταῦτα εἶχον νὰ εἴπω περὶ τῆς προχθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἐξετάθη καὶ εὐρύτερον, εἶμαι δὲ ὑποχρεωμένος καὶ ἐπ' αὐτοῦ νὰ εἴπω λέξεις τινάς, διὰ νὰ καθορισθῶσι σημεῖα τινά, τὰ ὁποῖα εἶναι ἴσως ἀσαφῆ καὶ ἀδέβαια. Πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ λύσις τῆς συνεδριάσεως; Δι' ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεώς; Πῶς λαμβάνεται ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως; Ἢ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἢ δι' ἀναστάσεως. Δὲν φαντάζομαι ὅτι θὰ εὑρίσκετο κανεὶς ἀπαιτῶν διὰ τὴν διάλυσιν ἢ μὴ τῆς συνεδριάσεως τὴν ὀνομαστικὴν κλῆσιν. Ἀπομένει μόνον ἡ ἐκτίμησις ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου περὶ τῆς γνώμης τῆς Συνελεύσεως. Πῶς γίνεται ἡ ἐκτίμησις, ὅταν μάλιστα εἶναι πολὺ ὀλίγος ὁ ἀριθμὸς τῶν παρόντων; Εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι νῦν τὸ πρῶτον εἰσάγονται εἰς τὸ κοινοβούλιον, φαίνεται ἴσως περίεργόν τι ἡ συνεννόησις μεταξὺ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως καὶ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐχόντος κατὰ τεκμήριον τὴν ἔγκρισιν τῆς πλειονοψηφίας. Εἰς ὅσους ὅμως δὲν συμβαίνει διὰ πρώτην φορὰν νὰ παρίστανται εἰς τὸ κοινοβούλιον, γνωρίζουν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως συννενοεῖται μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἐκπροσωποῦντος τὴν θέλησιν τῆς πλειονοψηφίας καὶ ἑρμηνεύει τὴν θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως ὡς θέλησιν τῆς πλειονοψηφίας. Εἶναι ἓν στοιχεῖον πραγ-

ματικόν, ὅπως εἶπεν ὁ κ. Καρασεβδᾶς. Τεκμήριον δὲ τοιοῦτον ὑφίσταται, ἐφόσον τοὐλάχιστον ἐν προηγουμένῃ ψηφοφορίᾳ, τελευταίως γενομένῃ, δὲν εἶχε δειχθῇ διάσπασις τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς πλειονοψηφίας ἐπὶ τὴν Κυβέρνησιν.

Ἡ τελευταία ψηφοφορία ἔδειξεν ὅλως τὸ ἀντίθετον. Ἐπὶ σπουδαιοτάτου ζητήματος, φορολογικοῦ, ἡ πτέρυξ τῆς πλειονοψηφίας παρουσίασε τρεῖς ψήφους, ἔναντι μιᾶς, τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Κατὰ τίνα τρόπον θὰ ὑπώπτευεν ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὅτι ἡ ἐμπιστοσύνη ἐκείνη ἠλαττώθη, ὥστε νὰ μὴ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν γνώμην τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, προκειμένου μάλιστα, ὄχι περὶ νομοσχεδίου τινός, ἀλλὰ περὶ συνεχίσεως ἢ μὴ συνεχίσεως τῆς συνεδριάσεως; Θὰ προσθέσω δὲ ὡς στοιχεῖον ἑρμηνευτικὸν τῆς θελήσεως τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη πρὸ ὀλίγου, ὅτι εἶχε γίνῃ δεκτὸν νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην. Ταῦτα πάντα ἔδιδον δικαίως τὸ ἐνδόσιμον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως, νὰ λάβῃ ὡς ἐπιθυμίαν τῆς Συνελεύσεως τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει θεωρεῖ ὡς ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως, ὑπακούει εἰς αὐτήν. Ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἀποδεικνύει, ὡς ἐμνημόνευσε καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. Ἀντιπρόεδρος, τὸ περιστατικὸν τὸ θλιβερὸν τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ. Ἐπρόκειτο νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις διὰ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις τὴν ἐπαύριον, ἐλύθη δὲ κατὰ τρόπον .....

Κ. Ρακτιβὰν (Πρόεδρος). Ἡ κατάστασις ἦτο τοιαύτη κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις. Διέκοψα ἐπί τινα λεπτὰ τὴν συνεδρίασιν καὶ κατελθὼν ὑπέδειξα εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς τότε Κυβερνήσεως ὅτι πρέπει νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις. Μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι συναινεῖ νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις καὶ προέβην εἰς τοῦτο. Ἐπηκολούθησαν διαμαρτυρίαι, ὀφειλόμεναι εἰς τὴν νευρικότητα, ἡ ὁποία παρακολουθεῖ εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Ἀλλὰ τόσον εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ Προεδρείου ἐκείνη δὲν ἀπεδοκιμάσθη, ὥστε μετὰ μεσημβρίαν, ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως, οὐδεὶς λόγος ἐγένετο ἐπὶ τῆς διακοπῆς, ἐπεκυρώθησαν δὲ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς, τὰ ἐμφαίνοντα ὅτι συναινούσης τῆς Συνελεύσεως ἐλύθη ἡ συνεδρίασις, χωρὶς νὰ γίνῃ μνεία τῶν ἐπακολουθησάντων γεγονότων.

Γ. Καφαντάρης. Τὸ ὅτι εἶχε λυθῇ ἡ συνεδρίασις κατόπιν ἰδιαιτέρας συνεννοήσεως μεταξὺ τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πλειονοψηφίας, χωρὶς

νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις, καὶ αὐτὸ ἦτο ἀντικανονικόν.

Πρόεδρος. Ἡ κατάστασις ἦτο τοιαύτη, κ. Πρόεδρε, ὥστε θὰ ἀνελάμβανον τὴν εὐθύνην νὰ λύσω τὴν συνεδρίασιν καὶ ἄνευ συνεννοήσεως μετά τινος τῶν παραγόντων.

Ι. Κούνδουρος. Πρέπει, κύριε Πρόεδρε, νὰ μὴ καταναλίσκωμεν τὸν χρόνον. Εἰς ἄλλας συνεδριάσεις θὰ φέρωμεν τὸ ζήτημα καὶ θὰ τὸ ἐρευνήσωμεν. Ἔχομεν ἤδη ὑποβάλει ἐπερώτησιν. Κατήντησε νὰ κυβερνᾷ ἡ δεξιὰ καὶ νὰ πταίῃ πάντοτε ἡ ἀριστερά.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Συνάδελφοι οὕτω πάντοτε τὸ πρᾶγμα ἐγένετο. Ἐφόσον δὲν ἀπομακρυνθῆτε τῆς βάσεως, ὅτι ἀποράσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις, ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως σημαίνει ἀπόφασιν κατὰ πλειονοψηφίαν λαμβανομένην, ἄγουν ἀπόφασιν τῆς πλειονοψηφίας τῆς Συνελεύσεως. Ὥστε ἡ ἐνέργεια τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου εἶνε σύμφωνος καὶ μὲ τὸν Κανονισμὸν καὶ μὲ τὰ μέχριτοῦδε εἰθισμένα. Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας συνάδελφος εἶπεν ὅτι τοῦτο εἶνε δυνατὸν νὰ γίνεται ἐπὶ ἄλλων περιπτώσεων, νομοθετικῆς ἐπὶ παραδείγματι ἐργασίας οὐχὶ δὲ ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων, διότι, εἶπεν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἦτο δυνατὸν ἡ πλειονοψηφία νὰ λύῃ τὰς συνεδριάσεις μετὰ πάροδον ἐλαχίστης ὥρας καὶ νὰ ματαιώνῃ τὸν ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως. Κύριοι, ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως, δὲν νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔδειξεν ὅτι δὲν θέλει νὰ συνεχισθῇ ὁ ἔλεγχος. Ἐπροθυμοποιήθη νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην, ὥστε τὸ ἐπιχείρημα δὲν ἔχει τόπον. Ἀλλοίμονον δὲ ἂν μία Κυβέρνησις ἤθελε νὰ στηριχθῇ καὶ νὰ ὀνομάζηται κοινοβουλευτική. . . . . .

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλοίμονον λέγομεν καὶ ἡμεῖς, κ. Πρόεδρε.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός)... καὶ νὰ ὀνομάζηται κοινοβουλευτική, μετερχομένη τὰς μεθόδους τὰς ὁποίας εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας Πληρεξούσιος, λύουσα δηλ. μετὰ μίαν ἢ δύο ὥρας τὴν συνεδρίασιν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν συνέχισιν τοῦ ἐλέγχου. Ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἐδέχθημεν τὴν συνέχισιν τοῦ ἐλέγχου καὶ ἡ ὑπόνοια ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ πράξῃ τὴν καταστρατήγησιν ἡ Κυβέρνησις ἀποκλείεται ἐντελῶς. Ἀλλὰ θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐρωτήσῃ καὶ τὸ ἀντίθετον. Θὰ ἦτο ὀρθὸν ἆρά γε ἐπὶ ἐπερωτήσεων νὰ ἐπικρατῇ μόνον ἡ γνώμη τῆς μειονοψηφίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν;

Ἡ μειονοψηφία θὰ ἦτο δυνατὸν κατὰ τοιοῦτον τρόπον νὰ ἐπιθυμῇ τὴν συνέχισιν μιᾶς ἐπερωτήσεως ἄνευ διακοπῆς τινος

ἐπὶ σειρὰν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν. Ἐὰν δὲν ἀνήκῃ εἰς τὴν πλειονοψηφίαν ὁ Κανονισμὸς τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν συνεδριάσεων, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν μειονοψηφίαν, θὰ ἐρθάνομεν εἰς τὴν τυραννίαν τῆς μειονοψηφίας ἐπὶ τῆς πλειονοψηφίας, ἡ ὁποία εἶναι, ἂν ὄχι τι ἄλλο, ἀλλὰ κοινοβουλευτικῶς ἀφύσικος. Ἀλλὰ διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ ἐπιχειρήματά του ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πληρεξούσιος δὲν ἠρκέσθη εἰς τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι πρέπει νὰ ἐρωτᾶται ἡ μειονοψηφία, τὸ ὁποῖον θὰ ἦγεν εἰς παράλογα ἀποτελέσματα, τῆς Κυβερνήσεως ἐχούσης δυστυχῶς καὶ ἄλλας εὐθύνας καὶ ἀπασχολήσεις ἐκτὸς τῆς παραστάσεως καὶ τῆς παρακολουθήσεως τῶν συνεδριάσεων, εἶπε καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, προκειμένου περὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, ἐζήτησεν, ἐνήργησεν ἢ ἐμερίμνησε νὰ ἐγγραφῶσιν οἱ φίλοι αὐτῆς, περὶ τοὺς τριάκοντα, τὸ ὁποῖον ἐδείκνυεν ὅτι ἐπιθυμεῖ τὴν παράτασιν τῆς συζητήσεως. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα δὲν μετέχει, κ. κ. Συνάδελφοι, ἀκριβείας. Γνωρίζομεν, κύριοι, ὅτι καὶ εἰς ἄλλας Συνελεύσεις παρελθούσας, καὶ εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν παροῦσαν, δὲν ὑπάρχει σαφὴς ἡ διάκρισις μεταξὺ ἐπερωτήσεως, δεικνυούσης δυσπιστίαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐπερωτήσεως ἐχούσης τὴν πρόθεσιν ἁπλῶς τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἰδίων ἰδεῶν τοῦ ῥήτορος πρὸς τὴν Συνέλευσιν. Εἶναι συνήθεια σύνηθες, ὄχι μόνον ἐκ τῶν φίλων τῶν ὁμάδων, αἱ ὁποῖαι δίδουν τὴν τιμὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ τὴν ὑποστηρίζουν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν φίλων τοῦ κόμματος, τοῦ ὁποίου εἶμαι ἀρχηγός, πολλοὶ νὰ παρίστανται πολλάκις ἐπερωτῶντες τὴν Κυβέρνησιν. Πῶς δύναταί τις λοιπὸν νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ ἐγγραφέντες διὰ νὰ ὁμιλήσουν ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, ἐνεγράφησαν νὰ ἐπερωτήσουν τὴν Κυβέρνησιν; Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ εἶναι, ὅσοι ἐκ τῶν ἀγορητῶν δὲν θέλουν προσθέσει νέον τι, εἴτε κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, εἴτε καὶ ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, διότι πάντως θὰ ὑπάρξουν μερικοὶ θέλοντες νὰ εἴπουν καὶ τὰ ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, εἰς ὅλον τὸ ζήτημα, ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι, λέγω, δὲν πρόκειται νὰ εἴπωσι νέόν τι εἴτε κατὰ εἴτε ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ παράκλησις τῆς Κυβερνήσεως, λέγω, εἶναι νὰ παραιτηθῶσι τοῦ λόγου ἢ τοὐλάχιστον νὰ περιορίσωσιν αὐτὸν εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Ἡ Κυβέρνησις, κύριοι, κατηγορήθη καὶ δι' ἄλλο τι ὑπὸ τοῦ κ. ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ. Μᾶς εἴπετε τότε, λέγει, ὅτι ὅταν ψηφισθῇ τὸ φορολογικὸν νομοσχέδιον, θὰ εἴσθε πρόθυμοι νὰ συζητήσητε ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος.

Τὸ εἶπε πράγματι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἐδήλωσε καὶ εἶνε γεγραμμένον εἰς τὰ πρακτικὰ ἐπανειλημμένως ὅτι παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ συζητήσῃ καὶ τὴν Κυριακὴν καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην. Τίνα φόβον εἶχεν ἡ Κυβέρνησις, μετὰ μίαν ψηφοφορίαν, ἡ ὁποία ἀπεδείκνυε τὴν πλήρη ἀδυναμίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως; Διὰ τίνα λοιπὸν λόγον θὰ ἀπέφευγεν ἡ Κυβέρνησις τὸν ἔλεγχον, ἀφοῦ μετὰ μίαν τοιαύτην ψηφοφορίαν ἡ ἐπίθεσις εἶχεν ἐξασθενήσῃ τελείως; Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ κ. Γονατᾶς, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, εἶπε μετὰ τὴν ψηφοφορίαν ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ δικάσωμεν τὰς ἐργασίας, ἐπικειμένου τοῦ Πάσχα, ἀφοῦ ἤθελον νὰ ἀναχωρήσουν οἱ βουλευταὶ εἰς τὰς ἑστίας των καὶ νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν συζήτησιν μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως. Ἐπανελήφθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως, ἀλλὰ μόνον τὴν τελευταίαν Τετάρτην ὑπεβλήθη ἡ ἐπιθυμία νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος.

Ἡ Κυβέρνησις εἶπεν ὅτι εἶνε πρόθυμος. Ἀλλ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν εἶχε καὶ οὔτε τοὺς σχετικοὺς φακέλλους ἕκαστος τῶν Ὑπουργῶν, διὰ νὰ δεχθῇ ἀμέσως τὴν συζήτησιν κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν. Καὶ ἐδέχθημεν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τὸ Σάββατον καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην. Κατὰ τίνα τρόπον λοιπὸν λογικῶς εἶνε δυνατὸν νὰ λέγηται, ὅτι ἡ Κυβέρνησις καταπατοῦσα τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα, θέλει νὰ ἀποφύγῃ τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον;

Ἐλήφθη λοιπὸν ἀπόφασις ὅτι θὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην.

Ὅλη λοιπὸν ἡ ἱστορία αὐτή, κύριοι, ἠδύνατο νὰ λείψῃ ἀσφαλῶς. Ἐγένετο μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἐκφρασθῇ καὶ συγχρόνως νὰ μὴ ἐκφρασθῇ μομφὴ κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου. Ἀλλὰ τὰ πράγματα πρέπει νὰ διασαφηνισθοῦν. Ἂν ἐκφράζεται μομφὴ κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἀντιπροέδρου, πρέπει σαφῶς νὰ διατυπωθῇ αὐτή.

Δὲν ὑπάρχει παράδειγμα, κύριοι, κατὰ τὸ ὁποῖον νὰ δύνανται νὰ ἐκφράζωνται καὶ νὰ μὴ ἐκφράζωνται συγχρόνως μομφαὶ κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Προεδρείου. Κατηγορίαι κατὰ τῆς Κυβερνήσεως δύνανται νὰ ἐκφράζωνται. Καὶ ἡ Κυβέρνησις δύναται νά μένῃ μέχρις ὅτου ἐπέλθῃ τὸ μοιραῖον τέλος αὐτῆς μετὰ μίαν ψηφοφορίαν. Διότι τῶν Κυβερνήσεων τὸ πεπρωμένον εἶνε νὰ δέχωνται μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔργων των καὶ τὰς ἀδικαιολογήτους κατηγορίας, εἴτε διὰ τοῦ Τύπου, εἴτε ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τοῦ Προεδρείου, συμφέρον εἶνε πάντων νὰ ἀποκαθαίρωμεν τὰς ἀντιλήψεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν, ἢ νὰ ἀποδίδωμεν εἰς αὐτὸ μομφὴν διωρισμένην ἐνέργειαν, ἡ ὁποία δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ, ἢ νὰ δηλώσωμεν ὅτι δὲ μεμφόμεθα τὸ Προεδρεῖον, καὶ νὰ κατηγορήσω-

μεν ἁπλῶς τὴν Κυβέρνησιν, ἂν φαίνεται ὅτι τὸ Προεδρεῖον παρεσύρθη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, διότι τυχὸν ἤθελε νὰ προκαλέσῃ παρέλκυσιν τοῦ ζητήματος. Ἀλλὰ ὀφείλετε τὰ περατώσητε τὴν συζήτησιν, ἀφήνοντες τὸ Προεδρεῖον εἰς τὸ ὕψος τὸ ὁποῖον τὸ ἔχει ἡ Συνέλευσις, ἢ σαφῶς λέγοντες ὅτι δὲν ἔχετε ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτό.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἴπω ἀκόμη ὀλίγας λέξεις διὰ νὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις. Ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας πληρεξούσιος καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅλην των τὴν ἐπιχειρηματολογίαν ἐστήριξαν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ διατεθῇ ἡ Δευτέρα καὶ ἡ Τρίτη διὰ τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Ἐλησμόνησαν ὅμως καὶ οἱ δύο ὅτι αὐτὴ ἡ διάθεσις τῆς Δευτέρας καὶ τῆς Τρίτης ἐξεβιάσθη ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν καὶ κατόπιν θυσίας ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως τῆς Τετάρτης καὶ τοῦ Σαββάτου ὡς ἡμερῶν κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου. Καὶ ὅταν ἐθυσιάσαμεν τὰς ἡμέρας αὐτὰς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, τότε συγκατετέθη καὶ ἡ Κυβέρνησις. Εἶπον ὅτι ὅλη ἡ ἐπιχειρηματολογία ἐστηρίχθη εἰς τὴν ἐξ ἦθεν προθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ περατωθῇ τὸ ταχύτερον ἡ συζήτησις, προθυμίαν ἐκδηλωθεῖσαν διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς χρησιμοποιήσεως καὶ τῆς Δευτέρας καὶ τῆς Τρίτης διὰ τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Καὶ ἀπέδειξα ὅτι αὐτὴ ἡ θυσία ἦτο θυσία τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ὄχι τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἦτο σαφὲς ὅτι κατέβαλε προσπάθειαν ὅπως παραταθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον ἡ συζήτησις τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων. Ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἐλύθη ἡ συνεδρίασις, τὸ ἔλυσαν καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας συνάδελφος καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὁ μὲν πρῶτος εἶπεν ὅτι ἂν ἠρωτώμην θὰ ὑπεστήριζα νὰ συνεχισθῇ ἡ συνεδρίασις, ὁ δὲ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι, ἂν ἀντελαμβανόμην περὶ τίνος ἐπρακειτο θὰ ἐδεχόμην νὰ συνεχισθῇ ἡ συνεδρίασις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶπον αὐτό. Εἶπον ὅτι, ἂν ὑπεβάλλετε ἐγκαίρως τὴν ἐπιθυμίαν σας, τότε δὲν θὰ εἶχον καμμίαν δυσκολίαν.

Α. Παπαναστασίου. «Ἂν ὑπεβάλλετε ἐγκαίρως». Ἀλλὰ ἐγκαιρότατα ὑπεβλήθη καὶ διετυπώθη ἡ ἐπιθυμία νὰ παρατεθῇ ἡ συζήτησις τὸ ταχύτερον. Εἰθίσται δέ, ὅταν τὸ Προεδρεῖον λέγει ὅτι λύεται ἢ θὰ συνεχισθῇ ἡ συνεδρίασις καὶ ἐγείρεται ἀντίρρησις μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Προεδρείου, νὰ λαμβάνηται δευτέρα ἀπόφασις, προσαρμοζομένη πρὸς τὴν θέλησιν τῆς πλειονοψηφίας τῆς Συνελεύσεως. Ἡ διαμαρτυρία λοιπὸν διὰ τὴν λύσιν τῆς συνεδρίας ἦτο τόσον ἔντονος

ὥστε ἠμπόδισεν ἡμᾶς νὰ ὁμιλήσωμεν ὅπως ἐβεβαίωσεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας πληρεξούσιος. Τί σημαίνει τοῦτο; Ὅτι ἡ γενικὴ ἐπιθυμία τῆς Συνελεύσεως ἦτο νὰ συνεχισθῇ ἡ συνεδρίασις. Ἀλλὰ ἐπεξεπαθήσαν καὶ εἰς θεωρητικὰς συζητήσεις, ἂν πρέπει ἡ Ἀντιπολίτευσις νὰ κανονίζῃ τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον.

Δὲν εἴπομεν ἡμεῖς ὅτι πρέπει ἡ ἀντιπολίτευσις ἀπαραιτήτως νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν γνώμην της. Ὑπάρχει ὁ Κανονισμός, ὁ ὁποῖος δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ χρησιμοποιῇ δύο ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος διὰ τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Ἂν λοιπὸν πρόκειται νὰ ἀσκηθῇ σοβαρὸς πολιτικὸς ἔλεγχος, εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτ αἱ δύο αὐταὶ ἡμέραι, εἶνε ὄχι πάντοτε ἀπολύτως, ἀλλὰ κατὰ κανόνα νὰ χρησιμοποιῶνται ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν δικαιουμένην νὰ ἀξιώσῃ νὰ γίνῃ σεβαστὴ ἡ γνώμη της διὰ τὴν χρονικὴν ἔκτασιν τῶν συνεδριάσεων καὶ δικαιοῦται μὲν ἡ πλειονοψηφία νὰ λάβῃ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν, ἀλλ' ἐν περιπτώσει περιφρονήσεως τῆς γνώμης τῆς ἀντιπολιτεύσεως, θὰ συμβῇ ἐκεῖνο ποῦ εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλεπάλληλον εἰς τὰς Κυβερνήσεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἐφαντάζοντο ὅτι δύνανται νὰ στερεωθοῦν διὰ τῆς τακτικῆς αὐτῆς. Δι' αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς, διὰ νὰ σαφηνίζηται τίς ἔχει τὴν εὐθύνην τοῦ περιορισμοῦ τῶν συζητήσεων, εἴθισται νὰ ἐρωτᾶται ἡ ἀντιπολίτευσις. Ἐγένετο μνεία καὶ τοῦ ἐπεισοδίου τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου, τὴν παραμονὴν τῆς ἀνατροπῆς τῆς πρώτης δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως. Δὲν μετεχειρίσθην προηγουμένως τὸ ἐπεισόδιον ἐκεῖνο, ἂν καὶ τὸ ἐνεθυμήθην, διότι ἦτο πραγματικῶς ἐπιχείρημα ὑπὲρ ἡμῶν. Τότε, μολονότι ἦτο ἡμέρα νομοθετικῆς ἐργασίας, ὅταν εἷς καὶ μόνος πληρεξούσιος ἐζήτησε ν' ἀσκήσῃ ἐπερώτησιν ἐπὶ τοῦ Ναυτικοῦ ζητήματος ἡ Κυβέρνησις ἐδέχθη τὴν συζήτησιν, ἥτις παρετάθη μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν. Ἀλλ' ἦτο τοιαύτη ἡ νευρικότης, ὥστε διεβραματίσθησαν πολλὰ θλιβερὰ ἐπεισόδια. Ὅτε δὲ εἴδομεν ὅτι ἡ συνέχεια τῆς συζητήσεως ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατος, ὅτι ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ διαβραματισθοῦν θλιβερώτερα ἐπεισόδια, ἐζητήσαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως, ἡ ὁποία καὶ ἔγινεν, ὄχι ἐπὶ θυσίᾳ ἡμέρας κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, ἀλλ' ὅπως τὴν ἑπομένην ἡμέραν νομοθετικῆς ἐργασίας τερματισθῇ μίαν ὥραν ἀρχήτερα. Προχθὲς ὅμως τὰ πράγματα ἦσαν διαφορετικά. Ὄχι μόνον εἶχεν ἐκδηλωθῇ ἐπανειλημμένως προσπάθεια παρελκύσεως τῆς συζητήσεως, ἀλλ' ἐὰν ὁ κ. Πληρεξούσιος Εὐρυτανίας ἐλάμβανε τὸν κόπον νὰ ἴδῃ τὸν κατάλογον τῶν ἐγγεγραμ-

μένων, ἀσφαλῶς θὰ ἐπείθετο ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τερματισθῇ ἡ συζήτησις οὔτε σήμερον οὔτε αὔριον, ἐὰν δὲν γίνῃ νυκτερινὴ ἐργασία, ὅπερ ἀδύνατον νὰ γίνῃ τὸ Σάββατον χωρὶς καμμίαν στενοχωρίαν, ἀφοῦ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἂν εἶχεν ἀνάγκην ν' ἀσχοληθῇ εἰς σοβαρώτερα ζητήματα, ἠδύνατο νὰ ἀπουσιάσῃ, ὅπως τὸ ἔκαμε καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς συνεδρίας τοῦ Σαββάτου. Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπε καὶ τοῦτο ἀκόμη, ὅτι διὰ ποῖον λόγον θὰ ἠσχολεῖτο τὸ Προεδρεῖον εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν ζητούντων τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐκπροσωπεῖ τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας καὶ πρὸ ὀλίγου χρόνου εἶχεν γίνει ἀρίθμησις ψήφων καὶ δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λόγος τὸ Προεδρεῖον νὰ δυσπιστῇ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς κυβερνητικῆς δυνάμεως; Εἰς τὴν ἀντίληψιν αὐτὴν ἔχω ν' ἀπαντήσω τὸ ἑξῆς· ὅτι ἐδῶ δὲν κάμνομεν ἐπὶ ἑκάστου ζητήματος ἀρίθμησιν ψήφων, δὲν παίζομεν.

Δὲν παίζομεν κανένα παιγνίδι ἀπὸ ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα δεικνύουσιν οἱ ἀντιμαχόμενοι καὶ πόσας μερίδας ἔχουσι. Ἐδῶ διεξάγομεν μίαν συζήτησιν διαφωτιστικήν, ἡ ὁποία ἔχει σημασίαν, διότι ἐπιδρᾷ, δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τῆς πλειονοψηφίας, καὶ ἔτι περαιτέρω ἐπὶ τῆς δημοσίας γνώμης, ἡ ὁποία εἶναι ἱκανὴ νὰ ἐπιδάλῃ τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα.

Ἔχομεν αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν, ὅτι καίτοι ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν πλειονοψηφίαν, δὲν δύναται ἑκάστοτε διὰ τοῦ ἀριθμοῦ της νὰ παρουσιάζῃ ὡς ὀρθὰς τὰς ἀποφάσεις της.

Προκειμένου περὶ τοῦ Προεδρείου, δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτε, διότι ἀπ' ἀρχῆς δὲν ἐμέμφθην τὸν ἀντιπρόεδρον τῆς Συνελεύσεως, τὸν διευθύνοντα τὸ Σάββατον τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος κατὰ τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως, ἀλλ' ἐμέμφθην τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον διέπει τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως, σύστημα τὸ ὁποῖον ἀπεικόνισε σήμερον μὲ τὰ ζωηρότερα χρώματα αὐτὸς ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, καὶ τὸ ὁποῖον ἡμεῖς καταδικάζομεν. Ἡ καταδίκη ὅμως ἑνὸς συστήματος δὲν σημαίνει καταδίκην τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς συνεδριάσεως ἐτονίσαμεν ὅτι δὲν ἔχομεν σκοπὸν νὰ δημιουργήσωμεν ζήτημα γενικώτερον Προέδρου, διότι ἐπειγόμεθα καὶ ἡμεῖς ὅπως συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προσφυγικῆς ἐπερωτήσεως. Ἐὰν ὑπάρξῃ ἀνάγκη, θὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ὄχι τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Συνελεύσεως, ἀλλὰ τοῦ κατὰ τίνα τρόπον πρέπει νὰ διεξάγωνται αἱ συζητήσεις τῆς Συνελεύσεως καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀσκήσεως ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας τῆς

δυνάμεως αὐτῆς εἰς τὸν κανονισμὸν τῶν ἐργασιῶν μας.

Πρόεδρος. Λέγετε ὅτι γενικῶς ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως θὰ λύῃ τὴν Συνεδρίασιν, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, ἐξαίρεσις ὅμως τοῦ κανόνος τούτου πρέπει νὰ γίνεται ἐπὶ ἐπερωτήσεων, ὁπότε πρέπει νὰ συναινοῖ καὶ ἡ μειονοψηφία;

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ πάντοτε ἀποδέχομαι τὸν Κανονισμόν. Ἀλλὰ γνωρίζετε ὅτι ἐπ' αὐτῶν τῶν ζητημάτων, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν συνταγματικῶν, δὲν εἶνε τὸ γράμμα τόσον ὅσον τὸ πνεῦμα καὶ αἱ πολιτικαὶ συνθῆκαι αἱ ὁποῖαι διέπουν τὰς ἐργασίας τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τὸν πολιτικὸν βίον.

Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τοῦ πνεύματος τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ δὲν εἶνε ποτε δυνατὸν ἡ πλειονοψηφία ν' ἀσκῇ τὴν δύναμιν αὐτῆς, ὅπως καθορίζῃ ἑκάστοτε τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Διὰ τοῦτο πάντοτε εἴθισται, προκειμένου νὰ συνεχισθῇ ὁ κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος, πρὸ τῆς λύσεως τῆς συνεδριάσεως νὰ ἐρωτᾷ ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἐὰν θέλῃ νὰ συνεχισθῇ ἡ συνεδρίασις ἢ ὄχι. Καὶ ἐὰν θέλῃ ἡ ἀντιπολίτευσις τὴν συνέχειαν, πάντοτε ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δέχεται, ὅπως ἡ πλειονοψηφία ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Εἶνε περίεργον δὲ ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχει ἀντίληψιν διάφορον τῆς διαιωδοσίας τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἑκάστην περίπτωσιν. Εἶπεν ὅτι πρὸ 1 καὶ ½ μηνός, προκειμένου νὰ γίνουν αἱ διακοπαὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως, αὐτὸς μὲν ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ ὑπεστήριξε νὰ συνεχισθῶσιν αἱ συνεδριάσεις καὶ τὴν ἑβδομάδα τῶν Παθῶν χάριν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων, ἀλλ' ἡ πλειονοψηφία εἶχεν ἀντιρρήσεις. Προχθὲς ὅμως συνέβη κάτι πολὺ διάφορον· εἶχε τὴν γνώμην νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις καὶ τὴν ἐπέβαλε, διότι, ὅπως λέγει κατὰ τεκμήριον αὐτὸς ἐκφράζει τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας. Θέλομεν λοιπὸν νὰ γνωρίζωμεν πότε κατὰ τεκμήριον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκφράζει τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας, πότε δὲ τὴν διευθύνει. Ὅταν αὐτὸς ἔχῃ μὲν συμφέρον νὰ φαίνηται ὑποστηρίζων νὰ παραταθῇ ἡ συνεδρίασις καὶ ὅτι ἡ πλειονοψηφία ἀντιλέγει, ἢ ὅταν ἔχῃ συμφέρον χωρὶς νὰ ἐρωτηθῇ ἡ πλειονοψηφία νὰ λύῃ τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τεκμηρίου ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διευθύνει τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι ὁ ἔλεγχος τῆς Ἀντιπολιτεύσεως δὲν στρέφεται κατὰ τὴν Προεδρείου, ἀλλὰ κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως καλῶς ἔπραξε λύσας τὴν συνεδρίασιν, ἐφόσον τοιαύτη ἦτο ἡ

γνώμη τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τεκμήριον ἐκπροσωποῦντος τὴν πλειονοψηφίαν.

Τὸ ζήτημα εἶνε ὅτι, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο περὶ ζητήματος ἐπί τινα ἤδη χρόνον κρατοῦντος ἐν εὐλόγῳ ἀγανακτήσει καὶ δικαίᾳ δυσφορίᾳ λόγῳ τῆς παρελκύσεώς του τὴν Κοινὴν γνώμην, ἐπεβάλλετο ἡ ἠθικὴ ὑποχρέωσις καὶ οὐχὶ νομικὴ τοιαύτη ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ νὰ μὴ ζητήσῃ τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Πλὴν ὅμως τούτου, παρατηρεῖ, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔχεται πάντοτε τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τοῦ Κανονισμοῦ, κανονίζων πολλάκις τὰ ἀναφυόμενα ζητήματα μετ' αὐταρχικότητος. Τονίζει ὅτι ὁ ἔλεγχος ἀφορᾷ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** δηλοῖ ὅτι παραιτεῖται τοῦ λόγου, ἐφόσον συμφώνως πρὸς τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, θέλει προκληθῇ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Κ. Ἀλαβάνος. Ἀρχόμενος τοῦ λόγου, εἶπον ὅτι ἡ διαμαρτυρία τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, δὲν ἐχώρισε τὰς εὐθύνας τοῦ Προεδρείου ἀπὸ τὰς εὐθύνας τῆς Κυβερνήσεως, περατῶν δὲ τὸν λόγον εἶπον ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μένῃ τὸ Προεδρεῖον ἢ μᾶλλον ἐγώ, διότι εἶνε δίκαιον νὰ καθορίσωμεν τὰς εὐθύνας, δὲν δύναμαι νὰ μένω ὑπὸ τὴν πίεσιν μιᾶς μομφῆς, ἀλλὰ παρακαλῶ τὴν Συνέλευσιν, νὰ ἀποφανθῇ ἐὰν καλῶς ἢ κακῶς ἔπραξα.

Ἀνέμενα, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τὴν δευτέραν ἀγόρευσιν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὅτι θὰ ἐτίθετο σαφέστερον τὸ ζήτημα, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡ δευτέρα ἀγόρευσίς του ἐπεδείνωσε τὴν κατάστασιν, διότι ὄχι μόνον δὲν ἔθεσε σαφέστερον τὸ ζήτημα, ὄχι μόνον δὲν ἦρε τὴν μομφήν, τὴν κατὰ τοῦ Προεδρείου, ἀλλὰ τοὐναντίον μᾶς παρέπεμψεν εἰς ἄλλην ἡμέραν νὰ συζητήσωμεν τὸ ὅλον ζήτημα.

Δὲν νομίζω, κ. Πρόεδρε, ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξέλθω ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης, οὔτε νομίζω ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ἀνέλθω ἐπὶ τῆς ἕδρας ἐκείνης, ὅταν φέρω ἐπὶ τῆς ράχεώς μου μίαν τοιαύτην μομφήν. Διὰ τοῦτο ἐπιμένω ὅπως τεθῇ τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Συνελεύσεως, ἵνα ἀποφανθῇ αὕτη δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως (θόρυβος ἐκ μέρους τῶν Πληρεξουσίων τῆς ἀριστερᾶς).

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, ὁ ἀξιότιμος κ. Ἀντιπρόεδρος ἔχει περίεργον ἀντίληψιν τῆς ἐμπιστοσύνης, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τὸν περιβάλῃ ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως. Πρέπει ὄχι μόνον νὰ τὸν σεβώμεθα καὶ νὰ ἔχωμεν προσωπικὴν εἰς αὐτὸν ἐμπιστοσύνην, θέλει νὰ σεβώμεθα, νὰ ἀποδεχώμεθα καὶ τὰς ἀντιλήψεις αὐτοῦ. Διετύπωσεν ὡρισμένας γνώμας περὶ σχέσεων Κυβερνήσεως καὶ Προέδρου Συνελεύσεως.

Εἰς τὰς ἀντιλήψεις αὐτοῦ ριζικῶς διεφωνήσαμεν καὶ περὶ αὐτοῦ εἶπον θὰ συζητήσωμεν βραδύτερον, εἶπον πιθανὸν νὰ συζητήσωμεν βραδύτερον ἐπίσης καὶ περὶ τῆς ἀναμίξεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως. Ἂν ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος θέλει νὰ ἡσυχάσῃ, ἀξιοῖ δὲ διὰ νὰ ἡσυχάσῃ νὰ τοῦ ἐκδηλώσωμεν προσωπικὴν ἐμπιστοσύνην, τότε τοῦ τὴν δηλοῦμεν. Ἡμεῖς ὅμως θέλομεν τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων καὶ ὄχι τὸν τύπον. Καὶ ἡ οὐσία τῶν πραγμάτων εἶνε ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἐξεθέσαμεν, ὅτε διεμαρτυρήθημεν διὰ τὴν τακτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν ἐνδεχόμενον νὰ ἐξετάσωμεν βραδύτερον, καὶ οὕτω δὲν συνεφωνήσαμεν μὲ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ τρόπου τῆς διευθύνσεως τῶν ἐργασιῶν τὰς ὁποίας διετύπωσεν ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος. Δι' αὐτὸ παρακαλῶ νὰ τερματισθῇ ἐδῶ ἡ συζήτησις καὶ νὰ εἰσέλθωμεν ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. ***Κ. Φίλανδρος*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ἀντιπρόεδρον νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ζητήματος ὡς προσωπικοῦ. Τονίζει ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπέδειξε τὴν ἀπονιά της διὰ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπάρχει πρότασις ἐκ μέρους 15 πληρεξουσίων ὅπως διεξαχθῇ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ἂν οἱ ὑπογράψαντες ἐπιμένουν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ ζητήματος μὴ ὑπάρχοντος, εἶνε καὶ τοῦτο μία ἐπιπλέον ἀπόδειξις τῶν προσπαθειῶν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παρελκύσῃ ἐπ' ἄπειρον τὸ ζήτημα.

Γ. Καφαντάρης. Ὑποθέτω ὅτι δὲν ἔχει κανέναν λόγον ἡ πρότασις περὶ ὀνομαστικῆς ψηφοφορίας, ἡ ὑποβαλλομένη ἐκ μέρους τῶν κ. Πληρεξουσίων. Τὸ ζήτημα εἶναι καθαρῶς ζήτημα Προέδρου. Ἂν ὁ ἀξιότιμος κύριος Ἀντιπρόεδρος ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν θιγόμενον ἐκ τῶν λόγων τῶν ἐκφρασθέντων ἐκ μέρους τοῦ ἡγέτου ἑνὸς ἐκ τῶν κομμάτων καὶ νομίζει ὅτι τὸ κῦρος αὐτοῦ ὡς διευθύνοντος τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως κλονίζεται, ἀναντιρρήτως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς θέσεώς του. Ζήτημα ὅμως ψηφοφορίας ἐπὶ τῇ βάσει προτάσεως πληρεξουσίων δὲν ὑφίσταται καθολοκληρίαν. Ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν ἀξιότιμον κ. Ἀντιπρόεδρον νὰ ἀρκεσθῇ εἰς ὅσα ἐλέχθησαν ἐκ μέρους τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, διότι νομίζω ὅτι τὰ λεχθέντα ἐστρέφοντο ἀποκλειστικῶς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Δὲν ἐνόει ἡ Ἀντιπολίτευσις νὰ ἐκφράσῃ μομφὴν ἐναντίον τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου, ἀλλ' ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως ὡς διακοψάσης τὴν συνεδρίασιν, διότι ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πράξῃ ἄλλως, ἐφόσον ἡ γνώμη τῆς πλειονοψηφίας ἦτο τοιαύτη. Λοιπὸν θὰ παρακαλέσω τὸν ἀξιότιμον κ. Ἀντιπρόεδρον νὰ θεωρήσῃ ἀρκούσας τὰς διασαφήσεις τῆς Ἀντιπολιτεύσεως μὲ τὴν δήλωσιν πάντων ἡμῶν ὅτι τὸν περιβάλλομεν δι' ὅλης τῆς ἐμπιστοσύνης μας, τῆς ὀφειλομένης εἰς τὴν δεξιότητα καὶ τὴν ἀμεροληψίαν, μεθ' ἧς διευθύνει τὰς συνεδριάσεις τοῦ Σώματος.

Κ. Ἀλαβάνος. Κατόπιν τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν πλειονοψηφίαν κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατόπιν τῆς ὁμοθύμου ἐκδηλώσεως συμπαθείας, ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως, ἐπειδὴ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ γίνω παραίτιος παρελκύσεως τοῦ ζητήματος, ἀποσύρω τὴν πρότασιν.

Πρόεδρος. Τὴν ἀποσύρουν καὶ οἱ ἄλλοι κ. Πληρεξούσιοι;

Τινὲς πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις ἀπεσύρθη. Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Μαργέτης.

Πλεῖστοι πληρεξούσιοι. Νὰ διακόψωμεν, κ. Πρόεδρε, ἐπὶ τινα λεπτὰ τῆς ὥρας.

Διακόπτεται, ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5' λεπτά.

Ἐπαναλαμβανομένης τῆς συνεδριάσεως, λαμβάνει τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος ὁ κ. ***Δ. Μαργέτης***, ὁ ὁποῖος χαρακτηρίζει ὡς ἐθνικὸν πρόβλημα τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων, διαιρεῖ δὲ τοῦτο εἰς τρεῖς περιόδους, ἀρχομένας ἀπὸ τοῦ 1905 καὶ ἐντεῦθεν, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν Μικρασιατῶν καὶ λοιπῶν. Λέγει δ' ὅτι κατόπιν τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀποκαταστάσεων ἔπρεπε νὰ ὑπῆρχε πλήρης ἡ πεῖρα εἰς τοὺς κυβερνῶντας, ὡς καὶ εἰς πάντα ἄλλον ἁρμόδιον, διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρξωσιν αἱ παρουσιασθεῖσαι νῦν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν δυσχέρειαι.

Ἀλλ' ἡ πεῖρα οὐδὲν ἐδίδαξε φαίνεται, καὶ ἐντεῦθεν αἱ μεγάλαι παρουσιαζόμεναι σήμερον δυσκολίαι. Εἰς τὴν τελευταίαν ἐν τούτοις ἀποκατάστασιν παρετηρήθησαν ἀρκοῦσαι πρόοδοι καὶ λύσεις τοῦ ζητήματος, χάρις εἰς τὸ ἀκολουθηθὲν σύστημα τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἀλλὰ διότι καὶ τοῦτο δὲν ἐφηρμόσθη ὁμαλῶς, ἀλλ' ἀνωμάλως διὰ τῆς ἐπεμβάσεως

τῶν Κυβερνήσεων ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ἀφ' ἑτέρου, καὶ ἄλλων προσώπων, δὲν ἐπῆλθε τὸ προσῆκον ἀποτέλεσμα. Συνιστᾷ διὰ τοῦτο ὅπως ὁ ὀργανισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως κατασταθῇ τελείως αὐτόνομος μέσῳ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ὁπότε τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶνε ἄριστα. Ἀναφέρει ταῦτα, λέγει, ὡς παρατηρήσεις ἰδίας, καθότι διετέλεσεν ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν. Ἀναλύων κατόπιν κατὰ τίνα τρόπον ἐννοεῖ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τοῦ τοιούτου ὀργανισμοῦ, δι' οὗ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως νὰ δίδῃ εἰς ἕκαστον συνοικισμὸν ἢ κοινότητα τῶν ἀποκαταστατέων προσφύγων, τὴν γῆν καὶ τὸ χρῆμα, λέγει ὅτι τὸ σύστημά του τοῦτο ἐπεδοκίμασε καὶ αὐτὸς ὁ πρῶτος πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως κ. Μοργκεντάου, δεχθεὶς ὅτι πρέπει κατὰ βάσιν νὰ μεταβληθῇ τὸ ὑπάρχον σύστημα καὶ νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ὁ ἀναγκαστικὸς συνεταιρισμὸς τῶν Κοινοτήτων διὰ τὴν πλήρη ἀποκατάστασιν τῶν ἀτυχῶν προσφύγων. Θεωρεῖ λυπηρὰν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ κ. Μοργκεντάου, καίτοι φρονεῖ ὅτι καὶ οἱ διαδεχθέντες αὐτὸν δεικνύουσι τὸ ἴδιον φιλελληνικὸν ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ἂν καὶ ἐπ' αὐτῶν δὲν παρατηροῦνται τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τοὺς περιστοιχίζοντας τὴν ὑπάρχουσαν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως ἐπιτηδείους ὁμογενεῖς, δι' οὓς πρέπει νὰ ληφθῇ μέριμνα νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ἐκεῖθεν. Εὑρίσκει ὅτι Ἕλλην μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ κ. Ἀδοσίδης, συγκεντρώσας εἰς ἑαυτὸν ὅλην τὴν διοίκησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, εἶνε ὁ κακὸς δαίμων τῆς Ἀποκαταστάσεως, καὶ κάτι περισσότερον, ὁ ἐθνικῶς ἐπιζήμιος ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος.*** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι, ἐφόσον ὁ ῥήτωρ δὲν ἔχει κάτι τὸ θετικὸν νὰ καταγγείλῃ κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ προσώπου, φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὰς διαδόσεις καὶ τὰ φήμας, αἵτινες πολλάκις δὲν στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀληθείας.

Τὰς αὐτὰς παρατηρήσεις ποιοῦνται καὶ ἄλλοι πληρεξούσιοι.

Ὁ κ. ***Δ. Μαργέτης*** ἐξακολουθῶν ἐμμένει εἰς τὰς ἀντιλήψεις αὐτοῦ, ἀναφέρει δὲ λεπτομερέστερον τὸν τρόπον τοῦ πολιτεύεσθαι τοῦ κ. Ἀδοσίδου ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ πρὸς ἴδιον ὄφελος. Πάντως ὅμως φρονεῖ ὅτι, ἐὰν καταβληθῇ ἡ προσπάθεια καὶ ὑπὸ τῶν προσφύγων καὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξυγιανθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν Ἑλλήνων ὑπαλλήλων, τὸ ἐποικιστικὸν ἔργον θὰ περατωθῇ καὶ ταχέως καὶ δικαίως καὶ κανονικῶς.

Ὁ κ. **Ἐλευθ. Παυλίδης** παρατηρεῖ ὅτι καὶ τὰ ξέναμέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως δὲν εἶνε ἀνεύθυνα, διότι παρακολουθοῦσιν ὅλα τὰ λαμβάνοντα χώραν ἐν τῷ ἐποικισμῷ καθὼς καὶ τὰ συζητούμενα καὶ γραφόμενα περὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἠδύναντο νὰ κανονίζωσι σύμφωνα πρὸς ταῦτα τὴν πολιτείαν των.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** συνεχίζων ἐμμένει εἰς τὰς ἀντιλήψεις αὐτοῦ καὶ λέγει ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εὐθύνονται τὰ ξένα μέλη. Εὐθύνονται μόνον τὰ Ἑλληνικὰ μέλη· ἀναφέρει ἀκολούθως τὰς λαμβανούσας χώραν καταχρήσεις ὑπὸ διαφόρων ὑπαλλήλων, οἵτινες καλυπτόμενοι ὑπὸ τοῦ κ. Ἀδοσίδου οὐδὲ τιμωροῦνται κἄν. Καὶ ἀναφέρει πρὸς πίστωσιν κατάχρησιν κριθῆς καὶ κουκιῶν, καὶ ξυλείας, λαβοῦσαν χώραν ἐν Κρήτῃ καὶ ὅμως καλυφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀδοσίδου.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρατηρεῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκάλεσεν εἰς ἀπολογίαν τὸν καταγγελθέντα ὑπάλληλον, τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ πράξῃ, ἀλλὰ δὲν εὗρε στοιχεῖα πρὸς τιμωρίαν. Ἡ δὲ Κυβέρνησις ἡ τότε, εἰς γνῶσιν τῆς ὁποίας περιῆλθεν τὸ ζήτημα τοῦτο, ἔπραξεν ὅ,τι τῇ ἐπεβάλλετο.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** λέγει ὅτι πληθώρα σκανδάλων ἔλαβε χώραν τὰ ὁποῖα καὶ διὰ τοῦ τύπου κατηγγέλθησαν. Ἀλλ' ἐρωτᾷ, ἐγένετό τι διὰ τὰ σκάνδαλα ταῦτα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὁσάκις τῇ διεβιβάσθησαν ὡρισμέναι καταγγελίαι κατὰ προσώπων, οὐδέποτε παρέλιπε νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι νομίμως τῇ ὑπεδεικνύετο.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχει ἴδιον τμῆμα ἐπιθεωρήσεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Γεωργίας, τὸ ὁποῖον ὤφειλε καὶ ὀφείλει νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τῆς Κυβερνήσεως πάντα τὰ γραφόμενα καὶ καταγγελλόμενα περὶ τοῦ ἐποικιστικοῦ ζητήματος, ὥστε νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** λέγει ὅτι μακραὶ πρὸ ἑπταμήνου ἐγένοντο συζητήσεις καὶ ἐν τῷ τύπῳ καὶ ἐν τῇ Συνελεύσει περὶ καταχρήσεως μεγάλης ὡρισμένου ὑπαλλήλου καὶ ὅμως οὐδὲν ἐνηργήθη, οὐδὲ κατηγγέλθη ὁ καταγγείλας τὰς καταχρήσεις ταύτας ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου καταχραστοῦ.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** ὑποστηρίζει τὸ ἴδιον διὰ διάφορα ἄλλα πρόσωπα, ἐξ ὧν οὐδὲ ἓν ἠγέρθη νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὰ κατ' αὐτοῦ γραφόμενα καὶ φρονεῖ ὅτι ἡ Δικαιοσύνη ὤφειλεν νὰ ἔχῃ λάβει τὰ μέτρα της.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) παρατηρεῖ ὅτι ἡ δικαιοσύνη οὐδέποτε παρέλιπεν οὐδὲ παραλείπει τὸ καθῆκόν της. Ἀπόδειξις τούτου αἱ διάφοροι συλλήψεις τῶν καταχραστῶν αἱ γενόμεναι καὶ ἐν Παρισίοις καὶ ἀλλαχοῦ καθὼς καὶ αἱ ἐνεργούμεναι κατασχέσεις τῶν περιουσιῶν τῶν διαφόρων καταχραστῶν. Ἀλλ' ἡ σωρεία τῶν διδομένων καταγγελιῶν εἶνε τοσαύτη, ὥστε δὲν ἐπαρκοῦσι τὰ δικαστήρια νὰ περατώνωσι τὸ ἔργον αὐτῶν. Δὲν φρονεῖ συνεπῶς ὅτι αἱ κατὰ τῆς Δικαιοσύνης αἰτιάσεις εἶνε δίκαιαι.

Ὁ κ. **Ἀπ. Δοξιάδης** ἀναφέρει διάφορα περιστατικὰ τῆς πολιτείας τοῦ κ. Ἀδοσίδου ἐπὶ τῆς ὑπουργείας αὐτοῦ καὶ ἀπέναντι τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀπέναντι τοῦ Ὑπουργείου καὶ δὴ ὅτι εἶπεν οὗτος εἰς ὑπαλλήλους κληθέντας ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου νὰ ἀπολογηθῶσιν ὅτι δὲν εἶνε οὗτοι ὑποχρεωμένοι νὰ μεταβῶσι νὰ ἀπολογηθῶσι, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖ ἄλλο Κράτος καὶ κακίζει αὐτὸν ἀπολύτως, συμφωνῶν πρὸς ὅσα εἶπε περὶ αὐτοῦ ὁ κ. Μαργέτης.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσίλιας** ἀναφέρει διάφορα περιστατικὰ τοῦ κ. Ἀδοσίδου ὡς Γεν. Διοικητοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ σχετικὰ πρὸς τὴν συμπεριφορὰν αὐτοῦ ἀπέναντι τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ἐρωτᾷ, κατόπιν τῶν καταγγελθέντων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀλλάξῃ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ἡ Κυβέρνησις;

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρέχων σχετικὰς πληροφορίας, λέγει ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ τὰ ἑλληνικὰ μέλη τῆς Ἀποστολῆς ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** συνεχίζων καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὸ ζήτημα τῶν παραγγελθέντων 40 χιλ. ξυλίνων σπητιῶν διὰ τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ πρόσφυγας, ἀντὶ ποσοῦ ἑνὸς δισεκκατομμυρίου δραχμῶν, ὧν ἡ προμήθεια ἐματαιώθη κατόπιν τῆς ἀρνήσεως ὡρισμένων ὑπαλλήλων τοῦ ἐποικισμοῦ λέγει ὅτι τὸ γεγονὸς τοῦτο καταδεικνύει πόσα ἄλλα ἔχουν λάβει χώραν εἰς ἄλλας ἐκτελεσθείσας προμηθείας διαφόρων ἄλλων εἰδῶν, καὶ τίνες ἐπεκράτησαν παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ διαθέσεις τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπῆρχεν ἀνάγκη τόσων ἄλλων εἰδῶν διὰ τοὺς πρόσφυγας. Ἀναφέρων δ' ὅτι οἱ ξύλινοι οὗτοι οἰκίσκοι θὰ ἐστοίχιζον 22 χιλιάδας δραχμῶν ἕκαστος, ἐνῶ οἱ οἰκίσκοι οἱ κατὰ πολὺ στερεώτεροι οἱ κατασκευαζόμενοι διὰ τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ πετρῶν ἐστοίχισαν 12 χιλιάδας δραχ., λέγει ὅτι εἶνε φανερὸν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν διεξήγαγεν οὐδὲ διεξάγει τὸ

ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων ὡς ἔπρεπε καὶ πρέπει.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἡ ματαίωσις τῆς προμηθείας τῶν 40 χιλιάδων ξυλίνων οἰκίσκων ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία μόλις ἔμαθεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ πρόκειται νὰ παραγγείλῃ τὰς ἐν λόγῳ οἰκίας σαφῶς ἐδήλωσεν ὅτι τοῦτο δὲν θὰ ἦτο ἀνεκτὸν καὶ ἡ παραγγελία ἐματαιώθη.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** ἀποκρούει τὴν πληροφορίαν ταύτην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ βεβαιῶν ὅτι ἡ ματαίωσις τῶν ἐν λόγῳ οἰκίσκων δὲν ὀφείλεται εἰς ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας** ἐμμένει εἰς τὴν ἀκρίβειαν τῶν πληροφοριῶν αὐτοῦ, τὰς ὁποίας ἐνισχύει καὶ ὁ πληρεξούσιος κ. **Ν. Γρηγοριάδης,** δηλῶν ὅτι ἡ ματαίωσις ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης**, λέγει ὅτι χωρὶς νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ πάντα τὰ ἄλλα, τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως ἐτόλμησε νὰ διαπραγματευθῇ τὴν παραγγελίαν τῶν ξυλίνων οἰκίσκων, εἶνε ἀρκετὸν νὰ πείσῃ πάντας ὅτι δὲν πρέπει πλέον νὰ ἐμπιστευώμεθα τὴν τύχην τῶν προσφύγων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** καταλήγων ἀπορεῖ πῶς δὲν ἐξηγέρθη κατόπιν ὅλων αὐτῶν ἡ Κυβέρνησις ὅπως τεθῇ τέρμα εἰς τὰς διαφόρους καταχρήσεις καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀπολυθῶσι τὰ παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ ἑλληνικὰ μέλη διὰ νὰ προαχθῇ τὸ ἐποικιστικὸν ἔργον. Συνιστᾷ ἐν τέλει ὅπως διὰ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, τῇ ἐπεμβάσει τοῦ κ. Βενιζέλου γίνῃ αὐτόνομος ὁ ὀργανισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ διορίζωνται παρ' αὐτῇ ὡς μέλη ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ ὑποδεικνύωσιν αἱ διάφοροι κατὰ τόπους προσφυγικαὶ ὀργανώσεις. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου μεταβάλλεται ἄρδην τὸ ὑπάρχον σύστημα καὶ ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ προαχθῇ καὶ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁριστικῶς καὶ θετικῶς τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων.

Διακόπτεται ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, εἰσέρχεται δ' ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τῆς προτάσεως νόμου·

Περὶ ἀγορᾶς εἰς τὸ τέλος τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους 1924-1925 ὑπὸ τοῦ Κράτους παντὸς ποσοῦ σταφίδος τῆς παραγωγῆς ταύτης προσφερθησομένου εἰς πώλησιν.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν). ἐχούσης οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως διὰ συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὑπογραφομένης ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν, τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας καὶ κυρουμένης διὰ Διατάγματος, ἀναθέσῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἐξαγορὰν παντὸς ποσοῦ σταφιδοκάρπου παραγωγῆς 1924, ὅπερ ἤθελε προσφερθῇ ἀπὸ 28 Ἰουνίου μέχρι 14 Αὐγούστου ἐ. ἔ. συμπεριλαμβανομένης ἐκ τοῦ ἐντῷ ἐσωτερικῷ ἀποθέματος ἐπὶ τιμῇ δραχμῶν 2200 κατὰ ἐνετικὸν χιλιόλιτρον.

Πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ἐπ' ἐγγυήσει τοῦ Κράτους δανείου ὅπερ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θέλει χορηγήσει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διατεθήσεται· 1) Τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἀγορασθησομένου σταφιδοκάρπου πρὸς οἰνοπνευματοποίησιν εἰσπραχθησόμενον τίμημα. 2) Αἱ εἰσπράξεις τῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1924 Ν. Δ. ἐπιβληθείσης εἰσφορᾶς ἐκ δραχμῶν 1200 κατὰ τόννον ἐξαχθησομένου σταφιδοκάρπου μετὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἑτέρων δανείων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τὰς γενομένας ἤδη ἐξαγορὰς σταφιδοκάρπου δυνάμει τῶν ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου καὶ 13 Δεκεμβρίου 1924 συμβάσεων μεταξὺ Κράτους καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης. 3) Τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ παρακρατήματος τρέχοντος καὶ ἑπομένου σταφιδικοῦ ἔτους εἰσπραχθησόμενον τίμημα.

Ἄρθρον 2.

Ἐπιτρέπεται ἐπίσης εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως διὰ συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὑπογραφομένης ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργῶν καὶ κυρουμένης διὰ Διατάγματος, ἀναθέσῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν μὴ χρησιμοποιηθησομένων μέχρι τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1925 ἀποδείξεων ἀποταμιεύσεως σταφιδοκάρπου ἐσοδείας 1924 ἐπὶ τιμῇ δραχμῶν 2000 κατὰ ἐνετικὸν χιλιόλιτρον, ἐφόσον ἤθελον παρουσιασθῇ ἀπὸ 14 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. μέχρι καὶ τῆς 13 Δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους.

Πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ἐπ' ἐγγυήσει τοῦ Κράτους δανείου, ὅ-

περ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θέλει χορηγήσει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, διατεθήσεται· 1) Τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ σταφιδοκάρπου ὃν ἐκπροσωποῦσιν αἱ ἐξαργυρωθησόμεναι ἀποδείξεις ἀποταμιεύσεως εἰσπραχθησόμενον τίμημα. 2) Τὸ ὑπόλοιπον τῶν προσόδων αἵτινες ἐκχωρηθήσονται τῇ Τραπέζῃ δυνάμει τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου μετὰ τὴν κάλυψιν τοῦ δανείου διὰ τὴν ἐξαγορὰν τοῦ σταφιδοκάρπου.

Αἱ μέχρι τῆς 14 Δεκεμβρίου 1925 μὴ προσαχθεῖσαι ἀποδείξεις ἀποταμιεύσεως παραγράφονται ὑπὲρ τοῦ λογαριασμοῦ διαχειρίσεως σταφιδοκάρπου, περὶ οὗ τὸ ἄρθρον 10 τῆς μετοξὺ τοῦ Κράτους καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης συμβάσεως, τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1924 Διατάγματος.

Ἄρθρον 3.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὰ ἐργοστάσια τὰ κατεργαζόμενα σταφίδα παρακρατήματος ἡ κατεργασία σταφίδος Κρητικῆς (κουρουβακτᾶ) μέχρι 2.000.000 χιλιογράμμων πρὸς κατασκευὴν γλυκοῦ οἴνου δι' ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν.

Ὁ τρόπος τῆς οἰνοποιήσεως καὶ διαθέσεως τοῦ ἐκ ταύτης παραχθησομένου οἴνου, ὡς καὶ τὰ τοῦ ἐλέγχου τῆς κατεργασίας αὐτοῦ κανονίζονται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἄρθρον 4.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργῶν κανονισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος νόμου, ἰσχύοντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10 ½ μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὥρᾳ 10. 55' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Συνεχιζομένης τῆς ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συζητήσεως, τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. **Ι. Πασαλίδης,** ὅστις λέγει ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα δὲν εἶνε ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποταστάσεως, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἰδεολογίαν τῆς ἑκάστοτε Κυβερνήσεως. Ἡ ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις, παρὰ τὰς τότε ὑπαρχούσας δυσχερείας, ἔπραξεν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν ὑπὲρ τῶν

προσφύγων· ἡ πρώτη δημοκρατικὴ κυβέρνησις δὲν ἐπρόφθασε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ πρόγραμμά της· ἀπεναντίας, ἡ μετέπειτα Κυβέρνησις ὄχι μόνον οὐδὲν ἔπραξεν, ἀλλ' ἀπεπειράθη νὰ τορπιλλίσῃ καὶ τοὺς νόμους ἀκόμη, τοὺς ὁποίους αἱ προηγούμεναι κυβερνήσεις εἶχον ψηφίσει ὑπὲρ τῶν προσφύγων. Τοιοῦτος νόμος εἶνε ὁ 3166 περὶ τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων, ὁ ὁποῖος εἰς ὡρισμένας περιφερείας δὲν ἐφηρμόσθη, ὡς εἰς τὸ Ἡράκλειον, τὴν ἰδιαιτέρα πατρίδα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρακαλεῖ τὸν ὁμιλοῦντα νὰ ἀναφέρῃ τὴν διαταγήν, δυνάμει τῆς ὁποίας δὲν ἐφηρμόσθη ὁ νόμος οὗτος ἐν Ἡρακλείῳ.

Ὁ κ. **Ι. Πασαλίδης** ἀναφέρεται εἰς τὰ λεχθέντα προηγουμένως ὑπὸ τοῦ κ. Κύρκου.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** ἐπιμένει ὅτι ὁ νόμος 3166 δὲν ἐφηρμόσθη εἰς τὴν περιφέρειαν Ἡρακλείου, καίτοι ὑπάρχουν ἐκδεδομέναι περὶ τὰς τριάκοντα σχετικαὶ ἀποφάσεις.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι οὐδεμία ἀπολύτως διαταγὴ ὑπάρχει ἡ ὁποία νὰ ἀναστέλλῃ ἢ ὁπωσδήποτε νὰ μετριάζῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς διὰ τὴν περιφέρειαν Ἡρακλείου, παρακαλεῖ δὲ οἱονδήποτε νὰ ἀναφέρῃ τοιαύτην διαταγὴν φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν του.

Ὁ κ. **Ι. Πασσαλίδης** λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναφέρῃ καὶ τοιοῦτο παράδειγμα, οἷον τὸ φέρον τὴν ὑπογραφὴν του νομοσχέδιον, δι' οὗ παρεχωροῦντο τὰ Μουσουλμανικὰ νεκροταφεῖα εἰς τοὺς ἐφέδρους πολεμιστὰς Κρήτης.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς διακόψω;

Ἰ. Πασαλίδης. Παρακαλῶ.

Γ. Μαρῆς. Καὶ ἄλλοτε ἐλέχθη ὅτι ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ πατρίδι τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας δὲν ἐφηρμόσθη ὁ νόμος 3166. Ὁ γνωρίζων ὅμως τὸν νόμον 3166, γνωρίζει ὅτι ὑπάρχει μία ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἐκδίδει τὰς ἀποφάσεις. Καμμίαν ἐπέμβασιν δὲν ἔχει ὁ Ὑπουργὸς εἰς τὰς ἀποφάσεις. Τὰς ἀποφάσεις τὰς ἐκτελεῖ ἡ Χωροφυλακή.

Εἷς πληρεξούσιος. Ἐκτελοῦνται διὰ τῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν.

Γ. Μαρῆς. Ἐκτελοῦνται διοικητικῶς. Εἶπον τότε καὶ ἐπαναλαμβάνω καὶ σήμερον, ὅτι οὐδεμία ἀπολύτως διαταγὴ ἐξεδόθη, καθόσον τοὐλάχιστον γνωρίζω, ἡ ὁποία νὰ ἐπηρεάζῃ ὁπωσδήποτε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου 3166. Ἡ πληροφορία, τὴν ὁποίαν ἔχω ἐκ τοῦ προϊσταμένου τῆς ἐπιτροπῆς, μεταγενεστέρα μάλιστα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Κύρκου, εἶναι ὅτι ἔχουν ἐκδοθῇ ἐν Ἡρακλείῳ 100 ἀποφάσεις περίπου ἐξώ-

σεως καὶ συμπτύξεως, ἐκ τῶν ὁποίων 85 εἶχον ἐκτελεσθῆ, 15 δὲν εἶχον ἀκόμη ἐκτελεσθῆ, τὰς ὁποίας προέλαβεν ἡ μηνιαία παράτασις ἢ δοθεῖσα διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου. Ἐτηλεγράφησα εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Κρήτης καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ζητῶν κατάλογον τῶν ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκτελεσθεισῶν καὶ τῶν μὴ ἐκτελεσθεισῶν. Δὲν ἔχω δυστυχῶς ἀκόμη ἀπάντησιν ἀπὸ τὸ Ἡράκλειον, μολονότι καὶ σήμερον ἐζήτησα. Ἔχω ὅμως ἔγγραφον ἀπάντησιν ἀπὸ τὰ Χανιά, ἔχω δὲ καὶ ἀπὸ τὸ Ἡράκλειον τὴν προφορικὴν πληροφορίαν αὐτοῦ τοῦ Ἀναστασοπούλου, προϊσταμένου, ὅτι 100 ἀποφάσεις περίπου ἐξεδόθησαν, δηλαδὴ ἀποφάσεις διατάσσουσαι συμπτύξεις καὶ ἐξώσεις, διότι ἔχουν ἐκδοθῆ καὶ ἄλλαι ἀποφάσεις 300, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν διατάξει ἔξωσιν ἢ σύμπτυξιν ἀλλ' ἀποφαίνονται ὑπὲρ τῆς παραμονῆς τῶν μισθωτῶν. Ἐκ τῶν 100 τούτων ἀποφάσεων, ἐπαναλαμβάνω, 85 ἐξετελέσθησαν, 15 δὲν ἐξετελέσθησαν. Ἐξετελέσθησαν δὲ ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀποφάσεις καὶ ἐπανειλημμένως διὰ τηλεγραφημάτων καὶ οἱ σύλλογοι ἐφέδρων καὶ ἄλλοι σύλλογοι συνέστησαν νὰ ληφθῶσι μέτρα περὶ ἀναστολῆς τῶν ἐξώσεων, ὡς κινδυνευουσῶν νὰ δημιουργήσωσι κοινωνικὸν ζήτημα, ἀλλ' ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, ἀκριβῶς διότι ἦτο ἰδιαιτέρα του πατρίς, οὐδὲν ἀπολύτως ἠθέλησεν νὰ λάβῃ μέτρον· εἰμὴ μόνον τὸ μεμονωμένον νομοθέτημα, τὸ ὁποῖον εἰσήγαγεν εἰς τὴν Συνέλευσιν δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, μέτρον προβλέπον περὶ ἀναθεωρήσεως ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις τῶν ἀδίκως ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων. Μία καὶ μόνη ὑπῆρξε περίπτωσις, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἐπενέβη, ὅτε ἐπρόκειτο περὶ ἐξώσεως ἑνὸς ἐφέδρου καὶ ἐκινδύνευε νὰ προκληθῇ ζήτημα συγκρούσεως, καὶ ὁ Νομάρχης ἀνέστειλε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐξώσεως, διότι καθ' ἃ ἀνέφερον τὰ ἐπίσημα τηλεγραφήματα δισχίλιοι ἔφεδροι συγκεντρωθέντες δὲν ἐνόουν νὰ ἐπιτρέψουν τὴν ἔξωσιν ἑνὸς ἀπόρου συναδέλφου των καὶ ἠπειλεῖτο αἱματοχυσία καὶ τὰ ἐκ ταύτης ὀδυνηρότατα ἐπακόλουθα.

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐπενέβην ἐγὼ προσωπικῶς, ἀλλ' ἐπενέβην ὑπὲρ ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως, ἤτοι ἐκάλεσα τὸν ἴδιον τὸν ἐνδιαφερόμενον πρόσφυγα καὶ τὸν ἔστειλα μὲ ἐπιστολήν ἰδικήν μου καὶ διέταξα νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ προορισθὲν δι' αὐτὸν μαγαζεῖον, κατώρθωσα δὲ νὰ συνεννοηθῶσι μὲ τὸν ἔφεδρον καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν ἀπὸ κοινοῦ.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐνέργεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας. Προκαλῶ οἱον δήποτε νὰ φέρῃ ἓν σημείωμα, ἓν ἔγγραφον, μίαν οἱανδήποτε ἐνέργειαν ὑπὲρ μὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων ἐν Κρήτῃ.

Ι. Πασσαλίδης. Θὰ φέρω, κ. Ὑπουργὲ τῆς Γεωργίας, τὴν ὑπογραφήν σας, ὅτι ὑπεβάλατε νομοσχέδιον εἰς τὴν Συνέλευσιν διὰ τοῦ ὁποίου παρεχωρήσατε τὰ νεκροταφεῖα τὰ Μουσουλμανικὰ εἰς τὰ Ταμεῖα ἱδρύσεως Ἐφέδρων Πολεμιστῶν Κρήτης.

Γ. Μαρῆς. Θὰ σᾶς δώσω ἀμέσως τὴν ἐξήγησιν. Οἱ Κρῆτες ἔφεδροι, καίτοι ἠμποροῦν νὰ εἶχον δικαίωμα νὰ διεκδικήσουν ἀπέναντι οἱουδήποτε μέρη Μουσουλμανικά, περιουσίαν πλουσίαν ἐρχομένην ἀπὸ διαρπαγὰς ἑλληνικῶν περιουσιῶν καὶ νὰ ἐγκαταστάθῶσι, μερικοὶ τοὐλάχιστον ἐξ αὐτῶν, οἱ ἀκτήμονες, ὅπως ἐγένετο καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἠθέλησαν νὰ διεκδικήσουν τοιοῦτον δικαίωμα. Δὲν θὰ ἐπιτρέψω εἰς οὐδένα νὰ κατηγορήσῃ τοὺς ἐφέδρους Κρῆτας, οἱ ὁποῖοι ἔδειξαν ἀπέναντι τῶν προσφύγων διαγωγὴν ἀρίστην.

Εἷς Πληρεξούσιος. Μὴ δημοκοπεῖτε.

Γ. Μαρῆς. Νὰ προσέχητε εἰς τὰς φράσεις σας. Θὰ εἶχον δικαίωμα οἱ ἔφεδροι Κρῆτης, τοὐλάχιστον οἱ ἐξ αὐτῶν ἀκτήμονες.....

Ι. Πασσαλίδης. Μάλιστα οἱ ἀκτήμονες.

Γ. Μαρῆς. Περὶ ἀκτημόνων πρόκειται· νὰ ζητήσωσιν, ἐπαναλαμβάνω, οἱ ἐξ αὐτῶν, ἀκτήμονες νὰ ἐγκατασταθῶσιν εἰς περιουσίας τουρκικάς, ὅπως ἐνεκατεστάθησαν καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἐν τούτοις οὐδεμία ἐπιθυμία συμμετοχῆς τοῦ Κρητικοῦ ἐφεδρικοῦ κόσμου ἐξεδηλώθη, οὔτε ἀπωτέρα πρόθεσις διὰ τὴν Μουσουλμανικὴν περιουσίαν, οὐδὲ ἀξίωσις τοιαύτη μοὶ ὑπεβλήθη ἐκ μέρους αὐτοῦ, καίτοι ἐπανειλημμένως εἶχεν ἀναγνωρίσει τὸ δίκαιον τοῦτο ὁ Γενικὸς Διοικητής, ὅστις εἶναι καὶ πρόσφυξ. Ὅτε ὑπέβαλον τὸ νομοσχέδιον, διὰ τοῦ ὁποίου τὰ μοναστηριακὰ κτήματα παρεχωροῦντο κατὰ τὰ 3/5 εἰς τοὺς ἐφέδρους, περιελάβον καὶ τὰ νεκροταφεῖα ἄνευ διακρίσεως διότι ἐσκόπουν νὰ περιλάβω καὶ τοὺς πρόσφυγας ἐφέδρους ὑπὸ τὴν πρόνοιαν τοῦ Ταμείου, δὲν εἶχε δὲ τότε γίνῃ ἡ σύμβασις μετὰ τῆς Τραπέζης διὰ τὴν παραχώρησιν πρὸς αὐτὴν τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων. Εὐθὺς ὅμως μετὰ τὴν σύμβασιν ταύτην καὶ πρὸ τῆς δευτέρας ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου ἔσπευσα νὰ ἐπιφέρω τροποποίησιν, ἐξαιρῶν τὰ Μουσουλμανικὰ νεκροταφεῖα, καίτοι ἐπαλαμβάνω οἱ Κρῆτες ἔφεδροι, οἱ μηδὲν λαβόντες ἐκ τῆς τουρκικῆς περιουσίας, καὶ ἔχοντες βεβαίως δικαιώματα ἴσα τοὐλάχιστον πρὸς τοὺς ἐφέδρους τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, θὰ ἔπρεπε νὰ δικαιοῦνται τοὐλάχιστον εἰς τὰ νεκροταφεῖα τῶν Τούρκων. Λυποῦμαι δ' ὅτι εὑρέθησαν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ οἱ ἐξεγερθέντες διὰ τοῦτο.

Ὁ κ. **Ι. Πασσαλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν ἐκκρεμῶν προσφυγικῶν ζητημάτων ἐλύθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀναφέρει δὲ σχετικῶς τὸ ζήτημα τοῦ Κιούπ-κιοϊ. Ἡ πολιτικὴ δὲ αὕτη τῆς Κυβερνήσεως δὲν συντελεῖ εἰς ἄλλο τι παρὰ εἰς τὸ νὰ διευρύνῃ τὸ χάσμα μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων. Ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε πρὸ πολλοῦ νὰ διαμοιράσῃ τὴν γῆν εἰς τοὺς γεωργούς, ἀδιακρίτως καὶ ἐξ ἴσου μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων, ἐφόσον παρίσταται ἀνάγκη ἀποκαταστάσεως αὐτῶν, νὰ μὴ διατηρῇ δὲ ἀκόμη καὶ σήμερον τὴν μεγάλην ἰδιοκτησίαν. Ἡ πολιτικὴ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως εἶνε νὰ καθιστᾷ τοὺς πλουσίους πλουσιωτέρους εἰς βάρος τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων, τοιαύτην δὲ πολιτικὴν δὲν φαντάζεται ὅτι θὰ ὑποστηρίξουν οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι. Ὡς πρὸς τοὺς πρόσφυγας ἐργάτας, τούτους ἡ Κυβέρνησις ἐνεθυμήθη, λέγει, μόνον ὅταν ἐξερράγη ἡ ἀπεργία, διότι προηγουμένως τοὺς ἠγνόει τελείως· δηλαδὴ δὲν ἔπραξε ἄλλο τι ἡ Κυβέρνησις παρὰ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τοὺς πρόσφυγας ἐργάτας χάριν τῆς κεφαλαιοκρατίας. Περατῶν λέγει ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἄγει παρὰ εἰς τὴν ἐπανάστασιν τῶν λαϊκῶν μαζῶν, ὁπότε ὁλόκληρος ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως θὰ ταφῇ εἰς τὰ Μουσουλμανικὰ νεκροταφεῖα τῆς Κρήτης.

Ὁ κ. **Ν. Μανούσης** λέγει ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκπέσῃ ἀπὸ τῆς περιωπῆς τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος, εἰς ὃ ἔδει νὰ ἵσταται, εἰς πολιτικὸν ζήτημα. Ἐκφράζει διὰ τοῦτο ὡς πρόσφυξ πληρεξούσιος τὴν λύπην του.

Εἰσερχόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος λέγει ὅτι ἡ ἀποκατάστασις τῶν προσφύγων ἔχει ὑψίστην σημασίαν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δημοκρατικῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς οἰκονομίας, διότι οἱ πρόσφυγες ἀποκαθιστάμενοι θέλουσιν ἀποβῆ οἱ μέγιστοι συντελεσταὶ τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς. Τὸ μέχρι τοῦδε συντελεσθὲν ἔργον, λέγει, εἶνε ἀναμφισβητήτως μέγα· οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ἀνομολογήσῃ τις τὴν καταβαλλομένην ὑπέροχον προσπάθειαν, τὴν προσπάθειαν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, ἥτις τείνει νὰ δημιουργήσῃ ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς παρούσης τὸ οἰκοδόμημα τῆς νέας γενεᾶς, τὴν προσπάθειαν ἀκόμη τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία διὰ τοῦ προσφυγικοῦ δανείου ἔθηκε τὰς βάσεις τῶν προσπαθειῶν τούτων. Ποῖα ὅμως τὰ αἴτια ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων ἡ πανταχόθεν καταβαλλομένη προσπάθεια δὲν ἀπέδωκε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα, εἰς τρόπον ὥστε εἰς πολλοὺς νὰ γεννᾶται ἡ ἐντύπωσις ὅτι οὐδὲν ἐγένετο; Πᾶσα συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ, μὲ κατεύθυνσιν ἀναζητήσεως προσωπικῶν εὐθυνῶν, δὲν δύναται παρὰ νὰ εἶνε ἄγονος, ἐφόσον οὐδαμόθεν δύναται

νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅτι πᾶσαι αἱ Κυβερνήσεις, ἰδίᾳ δὲ ἡ παροῦσα, πᾶσαν τὴν προσπάθειαν καὶ τὴν θέλησιν αὐτῶν κατέβαλαν ὑπὲρ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἐφόσον ἤθελε γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι οὐδεμία Κυβέρνησις εἶνε δυνατὸν νὰ δώσῃ ὅ,τι ζητοῦν οἱ πρόσφυγες. Διὰ τοῦτο τὸ ζήτημα πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἀντικειμενικῶς, νὰ ὑποδειχθοῦν δὲ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιφέρωσι θεραπείαν. Συνεχίζων ἀναφέρει τὴν ὑπὸ τοῦ ἐποικισμοῦ γενομένην μέχρι σήμερον ἐργασίαν πρὸς ἀνέγερσιν προσφυγικῶν οἰκισκων.

Ὁ κ. **Ν. Τερζόγλου** λέγει ὅτι τοὺς οἰκίσκους τούτους κατεσκεύασαν μόνοι των οἱ πρόσφυγες.

Ὁ κ. **Α. Παπαδάτος** λέγει ὅτι ὁ ἐποικισμὸς ἔκαμε θαύματα ἐν Μακεδονίᾳ, τὰ ὁποῖα εἶνε αἰσθητὰ εἰς πάντα ὅστις ἤθελε ταξιδεύσει μέχρι Δράμας. Εἶνε πιθανὸν νὰ ἔγιναν σπατάλαι, ὀφείλει ὅμως πας τις χάριν τῆς ἀληθείας νὰ ὁμολογήσῃ τὸ συντελεσθὲν ἔργον.

Ὁ κ. **Ν. Μανούσης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀμφότεροι οἱ ὀργανισμοί, καὶ ἡ Ὑπηρεσία τοῦ Ἐποικισμοῦ καὶ το Ταμεῖον Περιθάλψεως, εἶνε ἀνεπαρκεῖς ἀπέναντι τῆς μεγάλης ἐργασίας ἡ ὁποία ἀπομένει νὰ συντελεσθῇ· διότι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς στεγάσεως ἀπαιτοῦνται ἀκόμη 50 χιλιάδες ἀγροτικῶν οἰκίσκων καὶ 20 χιλιάδες ἀστικῶν. Τὴν συμπλήρωσιν δὲ ταύτην εἶνε δυνατὸν να ἐπιτύχωμεν μόνον ἐφόσον ἠθέλομεν καταφύγει εἰς τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως οὐδεμία τούτων νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἀναλάβῃ τὴν κατασκευὴν πλειόνων τῶν 2 χιλιάδων οἰκίσκων καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ληφθοῦν πάντα τὰ μέτρα πρὸς ἐπίβλεψιν καὶ παρακολούθησιν αὐτῶν. Μόνον διὰ τοῦ τρόπου τούτου εἶνε δυνατὸν νὰ συμπληρωθῇ ἡ στέγασις τῶν προσφύγων, τοῦτο δὲ προτείνει διότι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀπέδειξεν ἤδη ὅτι ἐμπνέεται ἀπὸ πνεῦμα συντελέσεως μεγάλων ἔργων διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις. Ὡς πρὸς τὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν λέγει ὅτι αὕτη παρουσιάζει πλημμελείας, λόγῳ τοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἠκολούθησεν ὁ Ἐποικισμός, ὁ ὁποῖος ἐννοεῖ νὰ ἐγκαταστήσῃ τοὺς πρόσφυγας ἀγρότας εἰς βάρος τῶν γηγενῶν μικροϊδιοκτητῶν. Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ στραφῶμεν εἶνε ἡ διανομὴ ὅλων τῶν μεγάλων τσιφλικίων, ἡ μηχανικὴ καλλιέργεια καὶ ἡ ἐκτέλεσις ὑδραυλικῶν ἔργων, συνιστᾷ δὲ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν νὰ τολμήσῃ νὰ προχωρήσῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀπαιτουμένων ὑδραυλικῶν ἔργων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων

δὲν εἶνε ζήτημα τόλμης, ἀλλὰ ζήτημα διαπραγματεύσεων συντόνων πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν καλλιτέρων δυνατῶν ὅρων.

Ὁ κ. **Ν. Μανούσης** συνεχίζων ἐξετάζει τὸ ζήτημα τῆς ἀστικῆς ἐγκαταστάσεως τῶν προσφύγων καὶ συνιστᾷ ὅπως συναφθῇ νέα σύμβασις μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης πρὸς παροχὴν δανείων εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας πρόσφυγας. Ἐπίσης συνιστᾷ ὅπως τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ ψήφισμα διὰ τὴν διατήρησιν τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** λέγει ὅτι τὸ προσφυγικὸν δὲν εἶνε ζήτημα κομματικὸν ἀλλὰ ζήτημα ἐθνικόν, μετὰ λύπης του δὲ βλέπει διαφόρους ὑπουργησίμους, οἱ ὁποῖοι μεταπηδῶσιν ἀπὸ τῆς μιᾶς θέσεως εἰς τὴν ἄλλην μόνον καὶ μόνον ἵνα θηρεύσουν ὑπουργικὰ χαρτοφυλάκια, νὰ συμπράττουν πρὸς ἀλλήλους ἵνα καταρρίψουν τὴν Κυβέρνησιν. Διατί; Εἰς τί ἔπταισεν ἡ Κυβέρνησις; Ὅ,τι ἐγένετο μέχρι σήμερον δὲν εἶνε μικρόν. Συνιστᾷ τὴν σύστασιν δεκαμελοῦς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία νὰ ἐξετάζῃ πᾶν σχετικὸν πρὸς τὰ προσφυγικὰ ζήτημα καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος νὰ τὸ παραπέμψῃ εἰς τὴν δικαστικὴν Ἀρχήν.

Ὁ κ. ***Α. Μάρκου*** τονίζει ὅτι τὸ προσφυγικὸν δὲν εἶνε ζήτημα κομμάτων εἶνε ζήτημα ἑλληνικὸν καὶ ἡ διευθετησίς του ἐξυπηρετεῖ μεγάλως τὴν ἐθνικὴν προαγωγήν. Δὲν πρέπει λέγει, νὰ σχετλιάζωμεν διὰ τὴν μὴ εἰσέτι τελικὴν διευθέτησίν του διότι οὐδεὶς λαὸς ἠδύνατο ν' ἀντιμετωπίσῃ κἂν τὴν τοιαύτην λαίλαπα. Ὁμιλῶν περὶ τῆς ἀστικῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἐν Πάτραις προσφύγων εὑρίσκει ὅτι καὶ ἂν ἀνεγερθοῦν τὰ 700 οἰκήματα, τὰ ὁποῖα εἶνε ὑπὸ κατασκευήν, θὰ μείνουν πάλιν 8 χιλιάδες σχεδὸν προσφύγων ἄνευ οἰκιῶν. Παρίσταται συνεπῶς ἡ ἀνάγκη τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ ἐκεῖ γηπέδου, οὗτινος ἐζητήθη ἡ ἀπαλλοτρίωσις. Ἐὰν τοῦτο ἀπαλλοτριωθῇ θὰ κατορθωθῇ νὰ ἐγερθῇ καὶ ὁ 3ος συνοικισμὸς ἐν Πάτραις ὥστε νὰ μὴ διέλθουν οἱ πρόσφυγες καὶ 4ον χειμῶνα εἰς τὸ ἀεροδρόμιον. Συνεχίζων παρακαλεῖ νὰ ἀρθῇ ἡ διάκρισις ἡ ὁποία γίνεται εἰς τοὺς ἐν Πάτραις πρόσφυγας στερηθέντας τῶν ἐπιδομάτων των κατόπιν ὡς ἔμαθεν ἐκθέσεως τοῦ ἐν Πάτραις Νομάρχου, κρίνοντος αὐτοὺς ὡς αὐτάρκεις. Ἀπὸ τοῦ Ν)βρίου 1923 λέγει ὅτι δὲν ἔλαβον οὐδὲν ἐπίδομα.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθ.) λέγει ὅτι χρειάζονται εἰσέτι 500 ἑκ. δραχμῶν διὰ τὴν ἀστικὴν ἐγκατάστασιν.

Ὁ κ. ***Α. Μάρκου*** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ Ταμεῖον Περιθάλψεως ἐν Πάτραις δὲν λαμβάνει οὐδὲ ὀβολὸν ἀπὸ τὸ Κέντρον. Ἐν τέλει τονίζει ὅτι δὲν ἐχορηγήθησαν ἐπιπροσθέτως τὰ

παγγελματικὰ δάνεια εἰς τοὺς ἀστοὺς πρόσφυγας ἐν Πάτραις, ὡς ἔγινε διὰ τοὺς τῶν ἄλλων μερῶν.

Ὁ κ. ***Α. Μισιρλόγλου*** διακόπτων πληροφορεῖ ὅτι ὁ μεταβὰς εἰς Πάτρας ἐπιθεωρητὴς κ. Παππαδάκης ἐγνωμοδότησεν ὅτι εἶνε αὐτάρκεις οἱ πρόσφυγες καὶ δι' αὐτὸ περιεκόπησαν τὰ ἐπιδόματα.

Ὁ κ. ***Π. Κουρτίδης*** διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην τοῦ κ. Παππαδάκη.

Μεθύ, ὥραν 2 π.μ. συνεχίσεως τῆς Συνελεύσεως, ὁ κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν 5 1)2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΙΗΑ΄
τῆς 26 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 5.40΄ μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Οἱ ἰδιοκτῆται καὶ κάτοικοι Παλαιοῦ Φαλήρου ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα διαμαρτυρίας. διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν 700 χιλιάδων τετρ. μέτρων πρὸς ἵδρυσιν ἐγκαταστάσεων Ναυτικοῦ Ἀεροδρομίου καὶ ἐργοστασίου.

Ὁ Σύλλογος τῶν μηχανικῶν καὶ ἀρχιτεκτόνων Θεσ)νίκης παρακαλεῖ ὅπως διὰ νόμου ἀπαγορευθῇ ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ μηχανικοῦ εἰς μὴ Ἕλληνας ὑπηκόους.

Αἱ θυγατέρες τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ Βάλδη παρακαλοῦσιν ὅπως αὐξηθῇ ἡ σύνταξίς των.

Ὁ Βασίλειος Βασιλόπουλος ἀπόστρατος συν)ρχης αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν συντάξεως ἀνωτέρου βαθμοῦ.

Ὁ σύλλογος προσφύγων Ἰωαννίνων αἰτεῖται τήν ἀποκατάστασιν τῶν μελῶν του.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Μακρυνείας παρακαλεῖ ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ψήφισις τῆς προτάσεως νόμου τοῦ κ. Δ. Λεονάρδου «περὶ συστάσεως ταμείου Μεσολογγίου, πρὸς κατασκευὴν τοῦ λιμένος».

Ὁ Χ. Ἀτλάσης διαμαρτύρεται κατὰ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ διευθυντοῦ ἀνταλλαγῆς Παπαδοπούλου.

Ὁ ἀγροτικὸς σύλλογος Φλωρίνης αἰτεῖται τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Στρολύγλου (;) παρακαλεῖ ὅπως ἀπαλλοτριωθῇ ἀμέσως τὸ τσιφλίκι τοῦ Σταθάτου.

Οἱ ὑπουργοὶ κ.κ. ***Ι. Βαλλαλᾶς*** (Συγκοινωνίας) καὶ ***Κ. Γκότσης*** (Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κανονισμοῦ ὀφειλῆς εἰς τοὺς σιδηροδρόμους τοῦ Κράτους».

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κατατάξεως πολιτικῶν ἰατρῶν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ, βαθμολογίας, προσόντων, προαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἰατρικοῦ κλάδου τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Ὁ κ. ***Ι.Μανέτας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὰς Νέας Χώρας».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

—Π. Γιωτόπουλος. Α. Ταβουλάρης. Δ. Σπίγγος, Γ. Γκάλκος, Ν. Κοντολέων καὶ πλεῖστοι ἄλλοι τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

—Ν. Ζουδιανὸς τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 353 νόμου τῆς τέως Κρητικῆς Πολιτείας» περὶ ὁριστικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου Κρήτης».

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Συνεχίζεται ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συζήτησις.

Τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης***, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι ὀρθῶς ἐτονίσθη ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα εἶνε ζήτημα ἐθνικὸν καὶ πανελλήνιον καὶ δὲν ἀφορᾷ μόνον τοὺς πρόσφυγας καὶ τοὺς πρόσφυγας πληρεξουσίους. Ἐνδιαφέρει περισσότερον ἡμᾶς τοὺς ἄλλους, διότι ἐκ τῶν ἀτασθαλιῶν τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος προῆλθεν ἡ ἐκρίζωσις τοῦ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦντος βίον 3 χιλιάδων ἐτῶν. Τὸ προσφυγικόν, ὡς ἀποτελοῦν τὰ 9)10 τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους, ὀρθῶς φέρεται ὑπὸ ἐξέτασιν καὶ κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Διὸ καὶ δικαίως ὁλόκληρος ἡ Ἑλλὰς ἔδειξεν ἀδιάπτωτον τὸ διαφέρον αὐτῆς ὑπὲρ τῶν προσφύγων, ἐξαίρει δ' ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὴν προθυμίαν καὶ τὴν φιλο-

στοργίαν καὶ ἀλληλεγγύην, ἣν ἐπέδειξεν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πρὸς ἐπούλωσιν τῶν πληγῶν τῶν ἀδελφῶν προσφύγων. Αἱ μικραὶ παραλείψεις τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν μετέπειτα, μέχρι τοῦ δανείου τῶν 10 ἑκατομμυρίων λιρῶν, δὲν προεκάλεσαν σοβαρὰν ἀπήχησιν παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ. Ἀπὸ τῆς συνάψεως ὅμως τοῦ δανείου πάντες παρακολουθοῦν μετὰ προσοχῆς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, διότι διὰ τοῦ δανείου τούτου ἀνέμενον πάντες τὴν ὁριστικὴν διευθέτησιν αὐτοῦ. Τρία ἤδη ζητήματα ἀπησχόλησαν καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸν τύπον πρῶτον ἡ ἀποφυγὴ συγκρούσεων μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων, ἡ ἀποκατάστασις ἡ ἀστικὴ καὶ ἀγροτικὴ αὐτῶν καὶ τὸ Ταμεῖον Περιθάλψεως Προσφύγων. Ἡ Συνέλευσις ἀνέθηκε τὸν ἔλεγχον τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων εἰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς. αἵτινες μετέβησαν καὶ ἐπιτοπίως κατὰ τὴν ἔκθεσιν δὲ τῆς ὑπὸ τὸν κ. Π. Μαζαράκην Ἐπιτροπῆς αἱ προστριβαί, αἱ γενόμεναι κατὰ τὴν διανομὴν τῆς γῆς, ἀποδίδονται εἰς ἐσφαλμένας ἐνεργείας τῶν ὀργάνων τοῦ Ἐποικισμοῦ καὶ εἰς τὴν μὴ ἀπαλλοτρίωσιν τῶν τσιφλικίων ἐν τῷ Νομῷ Σερρῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρατηρεῖ ὅτι αἱ σκηναὶ τοῦ Κιούπ - κιοϊ ὀφείλονται εἰς τὴν κακὴν ἐκλογὴν τοῦ μέρους τῆς ἐγκαταστάσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐπίσης ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς συνιστᾷ νὰ μὴ γίνηται χρῆσις τῶν θωμανικῶν ἀστικῶν κτημάτων παρὰ ὑπαλλήλων ἢ ἀξιωματικῶν καὶ ἄλλων ἰδιωτῶν. Βεβαιοῖ ἐπίσης ἡ ἔκθεσις ὅτι ἔλαθον χώραν καταχρήσεις εἰς προμηθείας κλινοσκεπασμάτων καὶ ξυλείαν καὶ ὑποδεικνύει τὰ ὑγιεινὰ μέτρα. ἅτινα ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑγιείας τῶν κατοίκων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξ ἄλλου, ἡ ἐξελέγξασα τὸ Ταμεῖον Περιθάλψεως Προσφύγων, βεβαιοῖ ὅτι εὗρε τοῦτο εἰς οἰκτρὰν κατάστασιν ὑπὸ ἔποψιν διαχειριστικὴν καὶ σκάνδαλα εἰς τὰς προμηθείας δὲν παύει δὲ ἀπ' ἀρχῆς τέχρι μέλους νὰ ἀναφέρῃ ἐν τῇ ἐκθέσει της αἴσχη, δι' ἃ ὤφειλε νὰ διαταχθῇ ἀνάκρισις καὶ δικαστικὴ ἐπέμβασις.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἔκαμεν ἡ Ἐπιτροπὴ οὐσιαστικὸν ἔλεγχον τοῦ Ταμείου, διότι τοῦτο ἐξήρχετο τῆς δικαιοδοσίας της, ὁπότε θὰ ἀνεκάλυπτε περισσότερα αἴσχη.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** συνεχίζων λέγει ὅτι τρίτη μεγάλη γραμμὴ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος εἶνε ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων. Περὶ αὐτῆς λέγονται ὅτι δύναται νὰ φαντασθῇ τις, σχετικῶς μὲ τὴν διαχείρισιν τοῦ

δανείου καὶ ἀναφέρει ὡς παράδειγμα τὰς προμηθείας τοῦ σίτου καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν οἰκίσκων, ἅτις ἐματαιώθη μετὰ τὴν ἐξέγερσιν τῶν πρόσφύγων καὶ τοῦ τύπου καὶ ἐσώθη οὕτω ὑπέρογκον ποσόν, ὅπερ θὰ ἐσπαταλᾶτο κυριολεκτικῶς. Ἐξακολουθῶν, ἐκθέτει, σχετικῶς μὲ τὴν Ἐπιτροπήν, τὰς ἀποκαλύψεις τοῦ πρώην ὑπαλλήλου αὐτῆς κ. Παυλίδου καὶ τοῦ πρώην Ἐπιθεωρητοῦ αὐτῆς κ. Μαλούχου παραιτηθέντων. Ἐξ ὅλων τούτων γεννῶνται ὑπόνοιαι ὅτι τὸ προσφυγικὸν χρῆμα δὲν διατίθεται καλῶς καὶ καταλλήλως καὶ ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἐπὶ ἄλλων βάσεων. Ἕτερον σπουδαῖον ζήτημα εἶνε τὸ τῶν ἀνταλλαγέντων ὀθωμανῶν καὶ τῶν περιουσιῶν των, αἵτινες προορίζονται πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσφύγων Ἑλλήνων. Δυστυχῶς μέχρι σήμερον οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο ἵνα τὰ κτήματα ταῦτα ἐκποιηθῶσιν ἢ ἐνοικιασθῶσι καὶ αἱ πρόσοδοί των διατεθῶσιν ὑπὲρ τῶν δικαιούχων.

Ἡ Κυβέρνησις ὡς φαίνεται δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν μέχρι σήμερον τὰς συστάσεις τῆς ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὸν κ. Μαζαράκην, ὅστις δύναται νὰ βεβαιώσῃ τοῦτο, διότι οὐδεμία ὑπόδειξις αὐτῆς ἐπραγματοποιήθη. Ἰδίως οἱ καταχρασθέντες τὸ προσφυγικὸν χρῆμα ὤφειλον νὰ λογοδοτήσωσι καὶ ἔπρεπε νὰ εὑρίσκωνται ἐν ταῖς φυλακαῖς ἵνα ἱκανοποιηθῇ καὶ τὸ δημόσιον φρόνημα καὶ ὁ προσφυγικὸς κόσμος.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** ἐν σχέσει μὲ τὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰ μέτρα τὰ λαμβανόμενα κατὰ τῶν καταχραστῶν συνέπεσε, λέγει, νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τινα ἐφημερίδα ὅτι Γενικός τις Διοικητής, ὅστις ἐκλήθη ὡς μάρτυς ἢ μᾶλλον ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν ἀνακριτοῦ διὰ νὰ ἐξετασθῇ ὡς μάρτυς εἰς σοβαράν τινα ὑπόθεσιν καταχρήσεως καὶ νὰ φωτίσῃ τὴν δικαιοσύνην, ἠρνήθη νὰ ἐξετασθῇ. Ἡ ἀπροθυμία αὕτη καλὸν ἦτο νὰ ἔλειπεν, ἵνα μὴ δημιουργῶνται παρεξηγήσεις.

Γ. Μαρῆς. Ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ Γενικὸς Διοικητής;

Ι. Κούνδουρος. Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Θεσσαλονίκης.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Γνωρίζετε καλὰ ποῖος εἶνε ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Θεσσαλονίκης, ὥστε εἶνε περιττὸν νὰ στηρίζησθε εἰς ὅτι ἔγραψε μία ἐφημερὶς διὰ νὰ θέλητε νὰ ἐπιρρίψητε μομφὴν ἐναντίον προσώπου ἀνωτέρου πάσης ὑπονοίας. Ὅ,τι ἔγραψε μία ἐφημερὶς δὲν πρέπει νὰ φέρηται ἐδῶ.

Ι. Κούνδουρος. Ἀφήσατε τὰς χειρονομίας καὶ νὰ ἀπαντήσητε εὐθέως, χωρὶς νὰ διαστρέφητε τὰς ἐννοίας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχω νὰ ἀπαντήσω τίποτε.

Πρόεδρος. Εἶναι ἐκτὸς τοῦ θέματος τοῦτο.

Ι. Κούνδουρος. Καὶ ἐγὼ ἀπαξιῶ νὰ σᾶς ἀπαντήσω, κατέστητε δὲ πράγματι ἀνάξιος ἀπαντήσεως καὶ δὲν σᾶς ἀπαντῶ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Μὴ ζητήσετε, κ. Πρόεδρε, νὰ ἀνακαλέσητε τὸν κ. Πληρεξούσιον εἰς τὴν τάξιν. Τὸ θεωρῶ περιττόν.

Ι. Κούνδουρος. Σεῖς πρέπει νὰ ἀνακληθῆτε εἰς τὴν τάξιν πρῶτος, διότι ἐγὼ ἀμύνομαι.

Α. Παπαναστασίου. Ἤθελον νὰ γνωρίζω, κ. Πρόεδρε, ἐὰν εἰς τὴν συμπεριφορὰν ἐντὸς τῆς Συνελεύσεως ἰσχύει ὁ συμψηφρισμός.

Π. Καρασεβδᾶς. Κινδυνεύουν, κ. Πρόεδρε, νὰ σᾶς ζητήσουν τὸν λόγον, διατί νὰ ἐπετρέψητε νὰ ἀσχοληθῇ ἡ Συνέλευσις εἰς θέματα, τὰ ὁποῖα εἶνε ἐκτὸς τῆς συζητήσεως.

Πρόεδρος. Πράγματι ἐδήλωσα ὅτι εἶνε ἐκτὸς τοῦ θέματος καὶ δὲν ἀντελήφθην τί περαιτέρω συνέβη. Παρακαλῶ ἤδη νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ κ. Σεχιώτης.

Γ. Παπανδρέου. Νομίζω ὅτι τὸ Προεδρεῖον εἶνε ἀδύνατον νὰ σιγήσῃ μετὰ τὴν διατυπωθεῖσαν φράσιν ἐναντίον τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἐζήτησα νὰ μὴ γίνῃ ἀνάκλησις εἰς τὴν τάξιν.

Ι. Κούνδουρος, (πρὸς τὸν κ. Παπανδρέου). Νὰ μὴ θίγηται ἡ εὐαισθησία σας τόσον εὔκολα, κύριε Συνάδελφε, διότι ἡ κηδεμονεία σας εἶνε περιττή.

Γ. Παπανδρέου. Δὲν ὁμιλῶ ὡς κυβερνητικὸς πληρεξούσιος . . . . .

Ι. Κούνδουρος. Ἐγὼ ἀνέφερα τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς δημοσιεύματος καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διέστρεψε τοὺς λόγους μου καὶ ταὐτοχρόνως ἐδήλωσεν ὅτι ἀπαξιοῖ ν' ἀπαντήσῃ. Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἦτο ἀναντιρρήτως ἡ προσήκουσα.

Πρόεδρος. Δὲν ἤκουσα τίποτε. Ἐὰν θέλητε νὰ γίνῃ συζήτησις, παρακαλῶ νὰ μοὶ εἴπητε περὶ τίνος πρόκειται.

Γ. Παπανδρέου. Οὐδέποτε παρέσχομεν ἡμεῖς δείγματα τυφλῆς πειθαρχίας, τόσον τυφλῆς, ὥστε νὰ μὴ μᾶς ἐπιτρέπηται καταλογισμὸς εὐθυνῶν. Καὶ διὰ τοῦτο ὑπενθυμίζω εἰς τὸν κ. Πληρεξούσιον ἐκ Λασσηθίου ὅτι καὶ χθὲς καὶ ἄλλοτε ἠσθάνθην τὴν ἀνάγκην νὰ διαμαρτυρηθῶ, ὅταν ἐνόμισα εἰς ὡρισμένην στιγμὴν ὅτι περιορίζεται ἐν τινι μέτρῳ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου εἰς τὸν πληρεξούσιον κ. Πασσαλίδην, στενοχωρούμενον ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ι. Κούνδουρος. Τὸν εἰρωνεύεσθε χθές. Ἐὰν νομίζητε ὅτι

δύνασθε σεῖς νὰ ἐπιδάλλησθε ἑκάστοτε εἰς τὴν Συνέλευσιν, διότι ἀνήκετε εἰς τὴν πτέρυγα, ἡ ὁποία συνεργάζεται μὲ τὴν Κυβέρνησιν. ἀπατᾶσθε.

Πρόεδρος. Δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν συζήτησιν ὅλα αὐτά. Νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ κατατριδώμεθα εἰς ἀσκόπους συζητήσεις.

Γ. Σεχιώτης. Δὲν ἐπιτρέπω διακοπάς.

Πρόεδρος. Ἂς ἐπιφυλαχθῶμεν νὰ συζητήσωμεν κατόπιν τὸ θέμα αὐτό.

Γ. Παπανδρέου. Ἀφοῦ ὁ ῥήτωρ ἐξ ἀρχῆς ἐδέχθη διακοπάς, δὲν δύναται νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ τοιαύτας εἰς τὸ μέσον.

Γ. Σεχιώτης. Δὲν εἶσθε σεῖς ὁ ἁρμόδιος διὰ νὰ μὲ μάθητε τὸν Κανονισμόν. Ὅταν θέλω δύναμαι νὰ ἐπιτρέπω.

Πρόεδρος. Ἀφήσατε, κ. Πληρεξούσιοι, τὴν διευθέτησιν τοῦ ζητήματος εἰς ἐμέ.

Γ. Σεχιώτης. Ὁ ῥήτωρ ὁπότε θέλει δύναται νὰ δέχηται διακοπάς.

Γ. Παπανδρέου. Διὰ νὰ συμπεράνω. Ἡ παρέμβασίς μου δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν ἰδιότητά μου ὡς κυβερνητικοῦ πληρεξουσίου· ὀφείλεται εἰς τὴν ἰδιότητά μου ὡς ἁπλοῦ πληρεξουσίου, αἰσθανομένου ὅτι κλονίζεται τὸ κῦρος τῆς Συνελεύσεως καὶ τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως μὲ φράσεις τόσον βαρείας, ὅσον ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἐλέχθησαν ἀπὸ τὸν κ. Πληρεξούσιον ἐκ Λασσηθίου.

Ἰωσ. Κούνδουρος. Δὲν εἶσθε σεῖς ἁρμοδιώτερος ἡμῶν τῶν ἄλλων διὰ νὰ προστατεύσητε τὸ κῦρος τῆς Συνελεύσεως. Σεῖς κατ' ἐπιταγὴν ἄλλων μόνον διὰ τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως ἐνδιαφέρεσθε. Τὴν Συνέλευσιν ἄλλως τε δὲν φθείρουν αἱ φράσεις· φθείρουν αἱ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν συμδατικῶς ὑποστηριζόντων αὐτήν. Ἀφήσατε τοὺς θεατρισμούς. Δὲν ἔχετε παρὰ τὸ πλεονέκτημα τοῦ ἀριθμοῦ. Δὲν σᾶς πτοούμεθα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ παρεκάλεσα τὸν κ. Πρόεδρον νὰ μὴ κάμῃ ἀνάκλησιν εἰς τὴν τάξιν τοῦ κ. Πληρεξουσίου.

Ι. Κούνδουρος. Σᾶς ἔπρεπε νὰ ἀνακαλέσῃ. Ἐγὼ ἠμύνθην.

Πρόεδρος. Ἐδήλωσα ὅτι δὲν ἀντελήφθην τὰ λεχθέντα ἕνεκα τοῦ θορύδου. Παρακαλεῖται ὁ ῥήτωρ νὰ συνεχίσῃ.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** συνεχίζων, λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, ἐνῶ εἶνε γνωστόν, καὶ γνωρίζει τοῦτο ἡ Κυβέρνησις, ὅτι τὰ ἑλληνικὰ μέλη δὲν ἐξεπλήρωσαν τὸ καθῆκόν των, ἐν τούτοις δὲν ἐζήτησε τὴν ἀντικατάστασίν των παρὰ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἥτις ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἠρνεῖτο αὐτὴν ἐφόσον συνέτρεχον τόσον σοδαροὶ λόγοι. Ἀντὶ ὅλων αὐτῶν τῶν σημειωθεισῶν παραλείψεων ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὰς διακοπὰς ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς προσφυγικῆς γνώμης ἐδημοσίευσε τρία Νομοθ. Διατάγματα. Τὸ ἀφορῶν τὸν ὀργανισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, ὅπερ δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ παύσῃ τοὺς κατωτέρους ὑπαλλήλους αὐτῆς, ἐφόσον συγκατατίθεται ἡ Ἐπιτροπή.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς.*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) πληροφορεῖ ὅτι κατὰ τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς διορίζονται καὶ παύονται ἀνεξελέγκτως παρ' αὐτῆς. Νῦν διὰ τῶν τροποποιήσεων περιωρίσθη τὸ ἀπεριόριστον τοῦτο δικαίωμα τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** ἐξακολουθῶν ἀναλύει τὰς διατάξεις τοῦ Νομοθ. Διατάγματος περὶ τῶν ἐπελθουσῶν τροποποιήσεων καὶ εὑρίσκει ὅτι οὐδὲν σοδαρὸν δικαίωμα κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ὑπὲρ αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρατηρεῖ ὅτι, ἐνῶ πρὶν δὲν εἴχομεν δικαίωμα νὰ μετακινήσωμεν κανένα ὑπάλληλον ἄνευ συναινέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, νῦν δὲν χρειάζεται αὕτη. Οὔτε τοὺς Κρατικοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν εἴχομεν δικαίωμα πρὶν νὰ ἀνακαλέσωμεν.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** παρατηρεῖ ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε μεταρρυθμισθῇ καὶ τὸ ἀρχικὸν πρωτόκολλον τῆς Γενεύης. Εἶχον ἀναγνωρισθῇ παρὰ τῶν ξένων τὰ τρωτὰ τοῦ ἀρχικοῦ πρωτοκόλλου καὶ ὁ κακὸς χειρισμὸς τῶν διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἐκεῖνος εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ μὴ βελτίωσις τοῦ κανονιστικοῦ συμφώνου τῶν σχέσεων Ἐπιτροπῆς καὶ Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἐκθέτων τὰς διαπραγματεύσεις διὰ τὰς ἐπιδεδλημένας μεταδολάς, τονίζει ὅτι ὀφείλομεν νὰ μὴ λησμονήσωμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις Παπαναστασίου εἶχε δηλώσει ἐπανειλημμένως ὅτι ἐννοεῖ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἀποκαταστάσεως μὲ πλήρη ἐλευθερίαν κινήσεως.

Οἱ κ. κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** καὶ ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** ἀντικρούουν τὴν ἀκρίδειαν τῆς δηλώσεως ταύτης.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ μόνον, ὅπερ ἐπέτυχεν ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὰς τροποποιήσεις, ἦτο ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς δύνανται νὰ ἀπολύωνται κατόπιν αἰτιολογημένης ἐκθέσεως τῆς Κυβερνήσεως, οἱ δὲ Κρατικοὶ κατόπιν συννενοήσεως. Προχωρῶν ἀναλύει τὸ ἕτερον ἐκδοθὲν Νομ. Διάταγμα περὶ μισθώσεως ἀστικῶν ὁδωμα-

νικῶν ἀκινήτων καὶ εὑρίσκει ὅτι αἱ τροποποιήσεις αἱ γενόμεναι δὲν ἱκανοποίησαν τὰς εὐλόγους ἀξιώσεις τῶν πρόσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** δηλοῖ ὅτι δὲν ἠδύναντο περισσότερον νὰ στενοχωρηθῶσιν οἱ γηγενεῖς ἐνοικιασταί. Ἐτηρήθησαν αἱ διακρίσεις τοῦ νόμου 3166, ἐφ' οὗ ἦσαν σύμφωνοι καὶ οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** συνεχίζων παρατηρεῖ ὅτι χάριν τῶν προσφύγων ἦτο σύμφωνος καὶ ἡ κοινὴ γνώμη καὶ ἡ Συνέλευσις νὰ γίνῃ πᾶσα θυσία, ἐφόσον ἐπρόκειτο περὶ ἀπόρων ἐνοικιαστῶν.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** παρατηρεῖ ὅτι τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα ἀνατρέπει τὰς βάσεις τοῦ νόμου 3166.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** συνεχίζων πραγματεύεται τὰ τοῦ τρίτου Νομοθετικοῦ Διατάγματος δι' οὗ κυροῦται ἡ σύμβασις μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν κτημάτων τῶν ἀνταλλαγέντων καὶ παρατηρεῖ ὅτι τὸ νομοθέτημα τοῦτο εἶνε πλημμελές, διότι ὁρίζει ἀναλογίαν ἀποδόσεως ποσοστῶν εἰς τοὺς δικαιούχους, ἐνῶ δὲν γνωρίζομεν πόσον ἀξίζει ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα περιουσία.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) παρατηρεῖ ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως λαμβάνεται τοιαύτη πρόνοια, διότι θὰ γίνῃ καταγραφὴ καὶ ἐξακρίβωσις τῶν περιουσιῶν καὶ κατόπιν ἐπίδοσις καὶ παράδοσις ὁμολογιῶν.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ συντελεσθεῖσα διὰ τῶν Διαταγμάτων τούτων νέα κυβερνητικὴ ἐργασία δὲν εἶνε ἱκανοποιητικὴ καὶ ἀποθαρρύνει τοὺς πρόσφυγας δὲν πρέπει δὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἱκανοποιητικὴ καὶ παρὰ τῆς Συνελεύσεως, διότι τοιαύτην τὴν θεωρεῖ καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαός.

Λαμβάνει τὸν λόγον εἶτα ὁ κ. **Κ. Κωνσταντιλλιέρης** ὅστις λέγει ὅτι παρ' ὅλας τὰς ἐπαγγελίας τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔχει κατορθωθῇ νὰ παρέλθῃ ὁ ὀξὺς χαρακτὴρ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Πταίει συνεπῶς ἢ τὸ πρόγραμμα ἢ οἱ ἐφαρμοσταί του. Ἂν δὲν γίνῃ, λέγει, ἡ ὁριστικὴ ἀποκατάστασις τῶν θυμάτων τῆς καταστροφῆς, οὔτε μὲ τὸ Σύνταγμα οὔτε μὲ τὴν Γερουσίαν θὰ ἐπέλθῃ ἐξομάλυνσις καὶ γαλήνη ἐν τῷ βίῳ τῆς Χώρας.

Ἐξετάζων τὰ τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιπροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, εὑρίσκει ὅτι αὕτη ἀπέτυχεν ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα αὐτῆς καὶ λόγῳ τῶν προσώπων καὶ λόγῳ τῶν μεθόδων, ἃς ἐχρησιμοποίησε, καίτοι κατηναλώθη σχεδὸν τὸ δάνειον, ἐνῶ κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν εἰδικῶν ἐχρειάζοντο μόνον 4 ἑκατομμύρια λιρῶν.

Ὁ κ. **Σ. Γρηγορίου** παρατηρεῖ ὅτι οἱ εἰδικοὶ εἶχον γνωμοδοτήσει ὅτι ἐχρειάζοντο 20 ἑκατομμύρια λιρῶν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** ἐκθέτει τὰ τῆς ἐνάρξεως τῶν διαπραγματεύσεων διὰ τὸ δάνειον, ὅτι ἐζητήθησαν μεγαλείτερα ποσὰ καὶ ὅτι κατ' ἀρχὰς ὑπῆρξεν ἀπαράδεκτος ἡ αἴτησίς μας περὶ δανείου, διότι εἶχον ὑπονοίας ὅτι θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο τοῦτο διὰ πολεμικοὺς σκοπούς.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** τονίζει ὅτι μεγάλως δυσχεραίνει τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν ἡ ἔλλειψις πάσης στατιστικῆς ἀφορώσης τὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ὀφείλομεν νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπουργείας τοῦ κ. Ὀρφανίδη ἦλθον μόνον νέοι πρόσφυγες 192 χιλιάδες.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντιλλιέρης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἁπτὰς μαρτυρίας περὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν ἀγροτῶν προσφύγων ἔχομεν ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι, ὅπου χιλιάδες ἀγροτῶν προσφύγων σήπονται ἄεργοι καὶ ἄνευ γαιῶν εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ τὰ διάφορα ὑπόγεια.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ τῆς ἀστικῆς ἀποκαταστάσεως λέγει ὅτι οἱ περισσότεροι οἰκίσκοι ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας μέσῳ τοῦ Ταμείου Περιθάλψεως ἐπὶ τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως, παρεχωρήθησαν δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως ἀντὶ 160 χιλ. λιρῶν μὲ τὰς ὁποίας καὶ εἶνε πιστωμένον τὸ Κράτος. Σήμερον οἱ κάτοικοι τῶν συνοικισμῶν ζητοῦσιν ὅπως γίνωσιν ἰδιοκτῆται διὰ χρεωλυτικῆς πληρωμῆς. Ἡ γνώμη τῶν κατοίκων τῶν οἰκίσκων αὐτῶν εἶνε ὅτι ἀδυνατοῦν νὰ ὑποβληθοῦν εἰς πληρωμήν, ἐφόσον οὐδὲν ἔλαβον μέχρι τοῦδε διὰ τὴν περιουσίαν, ἣν ἐγκατέλιπον ἐν Τουρκίᾳ. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἵνα ἡ Κυβέρνησις ἀνελάμβανε τὴν προεξόφλησιν ταύτην.

Ὁκ. **Ἀν. Μισιρλόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) ἀναγινώσκει πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, περὶ ἔργων στεγάσεως κλπ., ἐφ' ἧς δὲν ἀπεφάνθη ἀκόμη ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς), λέγει ὅτι πάντοτε ἐπὶ τοιούτων προτάσεων ἐπεφυλάχθη ἡ Κυβέρνησις ἵνα ἐπικοινωνήσῃ πρότερον μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς διευκόλυνσιν τῆς χρεωλυτικῆς ἐξοφλήσεως τῆς ἀξίας τῶν συνοικισμῶν, τοῦτο εἶνε ζήτημα διαπραγματεύσεων καὶ ὑπολογισμοῦ.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ἐκφράζει τὸν φόβον μήπως αἱ προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐφηρμόσθησαν ἤδη.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** ἐκφράζει τοὺς αὐτοὺς φόβους, διότι καὶ δηλώσεις ἐγένοντο εἰς τὸν τύπον καὶ συλλαλητήρια διενηργήθησαν καὶ ἐφιστᾷ ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ἀ. Μιχαλακόπουλος** δηλοῖ ἐκ νέου ὅτι τὸ σύστημα, ὅπερ ἐτηρήθη, τῆς λήψεως δηλ. ἀποφάσεων μετὰ συνεννόησιν μετὰ τῶν ἀντιπροσωπειῶν τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου καὶ γνωμοδότησιν εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν, θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ τηρῆται.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντιλλιέρης** συνεχίζων, τονίζει, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγροτικὴν ἀποκατάστασιν, ὅτι δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ κρατῶμεν γεωργοὺς εἰς τὰς πόλεις ἀκινδύνως καὶ νὰ μὴ ἀπαλλοτριώνωμεν κτήματα μηδ' αὐτὰ τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν πεσοῦσαν Δυναστείαν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀγροτικὴ ἐγκατάστασις δὲν ἐσταμάτησεν ἐλλείψει γῆς.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντιλιέρης** ἐξακολουθῶν φρονεῖ ὅτι πρέπει αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ὑπολειπομένων τσιφλικίων.

Πραγματευόμενος εἶτα τὰ τῆς δράσεως τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας, τονίζει ὅτι ἡ κατάστασις τῶν συνοικισμῶν εἶνε χειρίστη ἐλλείψει πιστώσεων, ἰδίως ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν, καὶ ἐπικρίνει τὰς περὶ τούτου ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλλος** διακόπτων κακίζει τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων διότι δὲν ἐχρησιμοποίησε πρόσφυγας εἰς τὰς ὑπηρεσίας της, φθάσασα μέχρι τοῦ σημείου νὰ χρησιμοποιήσῃ ἀποτάκτους κλπ. ἀρεστοὺς καὶ φίλους διὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν τίς οἶδε τίνα συμφέροντα, καθ' ἣν στιγμὴν στυλοβάται τοῦ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἑλληνισμοῦ εἶχον ἀνάγκην καὶ τοῦ ψωμιοῦ ἀκόμη.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντιλλιέρης** ἐξακολουθῶν ἐπικρίνει τὰς ἀτελείας τοῦ Νοσοκομείου τῶν προσφύγων, ὄντος ἐγκαταλελειμένου καὶ στερουμένου καὶ τῶν στοιχειωδῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν.

Ὁ κ. **Α. Μισιρλόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι πᾶσαι αἱ ζητηθεῖσαι πιστώσεις ἐδόθησαν.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντιλιέρης** συνεχίζων λέγει ὅτι ὀφείλομεν νὰ συνέλθωμεν πρωτοῦ διαλύσωμεν καὶ τὸν αὐτόνομον ὀργανισμὸν τοῦ Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. **Α. Μπακάλμπαση,** ὁ κ. **Α. Μισιρλόγλου** ἀπαντᾷ ὅτι διὰ Νομοθετικοῦ Διατάγματος θὰ διοργανωθοῦν τὰ τοῦ ταμείου τούτου κατὰ τρόπον ὑποσχόμενον εὐεργετικὴν καὶ ἀρτίαν τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλλος** ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς ἐπιβαλλομένης διατηρήσεως τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου, οἵτινες προσφέρουν σπουδαίας ὑπηρεσίας εἰς τὸν προσφυγικὸν κόσμον.

Ὁ κ. **Α. Κωνσταντιλλιέρης** συνεχίζων προτείνει ὡς συντελεστικὰ μέτρα τῆς προαγωγῆς τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος τὴν τιμωρίαν τῶν καταχραστῶν, τὴν ἄμεσον περισυλλογὴν τῶν ὀθωμανικῶν περιουσιῶν, τὴν ἄμεσον στέγασιν τῶν ἀστικῶν πληθυσμῶν, τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ πάσης φορολογίας τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, τὴν ἐξομοίωσιν τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν τῶν σφαγιασθέντων καὶ ἐγκαταλειφθέντων ὡς πρὸς τὰς συντάξεις, καὶ τέλος τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀγροτῶν προσφύγων.

Ι. Καλογερᾶς. Κύριε Συνάδελφε ἐπιτρέπετε παρακαλῶ μίαν διακοπήν; Ἐπειδὴ δὲν προτίθεμαι νὰ λάβω τὸν λόγον, ἤθελον νὰ ἐπαναλάβω ἐκεῖνο, ὅπερ καὶ ἄλλοτε συζητουμένου τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος ἐτόνισα. Μία, φρονῶ, ὑπάρχει καὶ μόνη λύσις, δυναμένη νὰ προαγάγῃ τὸ τόσον σοβαρώτατον ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων. Ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἱδρυθῇ ὀργανισμὸς μὲ ἓν πρόσωπον ἐπὶ κεφαλῆς, πρόσωπον κύρους καὶ ἐγνωσμένης ἐντιμότητος, ὅπερ ὡς ὑφυπουργὸς τοῦ πρωθυπουργοῦ, ἂν θέλετε, νὰ δύναται νὰ συντονίζῃ ὅλας τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας, νὰ δέχηται καθ' ἑκάστην τοὺς Γενικοὺς Διευθυντὰς ἐποικισμοῦ, Γενικὸν Γραμματέα, Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως, Διευθυντὴν Περιθάλψεως, Πρόεδρον τοῦ ταμείου κλπ., καὶ νὰ ἐξετάζῃ μετ' αὐτῶν ἅπαντα τὰ ζητήματα, νὰ γνωρίζῃ τὰ λαμβάνοντα χώραν, νὰ ἀκούῃ γνώμας καὶ νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις νὰ συντονίζῃ τὰς προσπαθείας, νὰ αἴρῃ τὰς συγκρούσεις, νὰ προλαμβάνῃ τὰ ἄτοπα νὰ ἐξετάζῃ, ἐλέγχῃ καὶ ἐξακριβώνῃ τὰς διατυμπανιζομένας καταχρήσεις, νὰ σκέπτηται, ἐν μιᾷ λέξει, ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας καὶ ἀφ' ἑσπέρας μέχρι πρωΐας, νὰ ἔχῃ νεῦρα ἀκαταπόνητα καὶ νοῦν διαυγῆ, ὥστε ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τῆς Ἑλλάδος μέχρι τοῦ ἄλλου νὰ γνωρίζῃ τί γίνεται καὶ νὰ γίνεται ἐκεῖνο ὅπερ πρέπει νὰ γίνηται.

Ἄλλως ματαιοπονοῦμεν καὶ διαρκῶς θὰ συζητῶμεν τὸ προσφυγικὸν ἄνευ ἀποτελέσματος, ἢ τοὐλάχιστον μὲ μοιραῖα τοιαῦτα καὶ μὲ τὰς οἰμωγὰς καὶ διασπαθίσεις τοῦ χρήματος, ὅπερ δυστυχῶς φαίνεται ὅτι γίνεται. Οἱ ὑπουργοὶ Γεωργίας καὶ Προνοίας δὲν προλαμβάνουσι καὶ δὲν ἔχουσι χρόνον νὰ ἀπασχολῶνται τόσον, ὅσον ἀπαιτεῖ τὸ ζήτημα τοιαύτης σοβαρότητος.

Ὁ κ. **Α. Κωνσταντιλλιέρης** καταλήγων λέγει ὅτι μόνον μὲ ὅσα ἐξέθεσε θὰ καταστοῦν οἱ πρόσφυγες πλουτοπαραγω-

γικοὶ παράγοντες καὶ συντελεσταὶ τῆς ἐθνικῆς προαγωγῆς.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν, ἔχομεν ἀγρότας ἀναποκαταστάτους 30 χιλιάδας, δι' οὓς χρειάζονται 1 ἑκατομμύριον στρεμμάτων γῆς καὶ 1 1)2 δισεκατομμύριον δραχμῶν δι' ἔξοδα. Δεδομένου δ' ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδήλωσεν ἀδυναμίαν χορηγήσεως δαπανῶν διὰ νέας ἐγκαταστάσεις ἀπὸ 13 Ἀπριλίου, ἡ Κυβέρνησις εἶνε ἀπὸ τοῦδε ὑποχρεωμένη νὰ ἐξεύρῃ γῆν καὶ χρήματα διὰ τὰς οἰκογενείας ταύτας.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἡ κατάστασις ἡ ἀγροτικὴ ἐν Κομοτινῇ καὶ Ξάνθῃ εἶνε κρίσιμος, διότι τὰ κτήματα ἀποδίδονται εἰς τοὺς Μουσουλμάνους καὶ νέοι πρόσφυγες ἐκ Βουλγαρίας ἔφθασαν.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἀγροτικὴ ἀποκατάστασις ἐπιβάλλει πλήρη ἀπαλλοτρίωσιν τῶν μεγάλων κτημάτων ὡς καὶ τῶν τῶν ξένων ὑπηκόων, ἄλλως εἶνε κίνδυνος καταλήψεως αὐτῶν δι' ἐπιδρομῆς. Ἀναφέρων δὲ τὰ ὑπέρογκα ποσά, τὰ ὁποῖα θὰ δαπανηθοῦν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ λάβῃ ἀπὸ τοῦδε ἡ Κυβέρνησις ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὰς συστάσεις του. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀέργων ἀστῶν προσφύγων, καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐργατῶν, δι' ἣν θὰ ἀπαιτηθῶσι 500 ἑκατομμύρια, ἐφιστᾷ καὶ ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, διότι πλὴν τῶν κινδύνων, λέγει, οὓς θὰ ἀποφύγωμεν, θὰ ἔχωμεν καὶ μέγα κέρδος ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς προσφερομένης παρ' ἑκάστου ἐργάτου παραγωγῆς. Τοῦτο δὲ τόσον μᾶλλον καθόσον μετὰ διετίαν θὰ ἐκλίπῃ ἡ ἐργασία, ἡ ὑπάρχουσα, σήμερον, θὰ παραστῇ δὲ ἀνάγκη ἐξευρέσεως ἐργασίας ἵνα ἀποφευχθῶσιν αἱ συνέπειαι τῆς μελλούσης ἀνεργίας. Πρέπει, λέγει, τότε νὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευὴ δημοσίων ἔργων. Τὰς αὐτὰς μερίμνας πρέπει νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀποξήρανσιν διαφόρων λιμνῶν καὶ τελμάτων, ὅπως ἐξυπηρετηθῇ ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμός, ὁ μὴ ἀποκατασταθεὶς ἀκόμη, καὶ ὅπως ἀποδοθῶσι πλεῖσται γαῖαι εἰς τὴν καλλιέργειαν. Ὁμιλεῖ κατόπιν περὶ τῆς περιθάλψεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, διὰ τὰς συντάξεις τῶν ὁποίων εἶχεν ὑπολογισθῇ ὅτι ἀπῃτοῦντο πρὸ διετίας περὶ τὰ 50 ἑκατομμύρια ἐτησίως.

Οἱ κ.κ. **Δ. Μαρσέλος, Π. Κουρτίδης, Κ. Βουδούρης** καὶ **Ν. Κωνσταντόπουλος,** ἀναφέρονται ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ εἰς τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον τὸ καταρτισθὲν ἐπὶ τῆς ὑπουργείας τοῦ κ. Δοξιάδου καὶ λέγουσιν ὅτι ἂν ἐλαμ-

βάνετο ἡ ὀφειλομένη τότε μέριμνα θὰ ἐλύετο ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο μὲ ὀλιγώτερον ποσόν.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** συνεχίζων μετὰ τοῦτο, λέγει ὅτι δὲν θεωρεῖ εὔκολον τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος καὶ φρονεῖ ὅτι καὶ μετὰ διετίαν ἀκόμη θὰ ὑπάρχωσιν αἱ προσφυγικαὶ δυσχέρειαι. Οὐχ ἧττον, τοῦ ζητήματος τοῦ προσφυγικοῦ ὡς κοινωνικοῦ ζητήματος θεωρουμένου ἀπὸ τοῦδε, πρέπει πᾶσα Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ἐγκαίρως τὰ κατάλληλα μέτρα, ὥστε νὰ μὴ δημιουργηθῶσι σὺν τῷ χρόνῳ σώματα καὶ ψυχαὶ ἀσθενεῖς, ἐξ ὧν οὐδεμία, οὔτε κοινωνική, οὔτε οἰκονομικὴ ὠφέλεια θὰ προκύψῃ.

Ὁ **Γ. Βλάχος** ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων, τῶν ἐγκαταλειφθέντων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξαιρουμένων τοῦ ἐνοικιοστασίου, φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει τὰ κτήματα ταῦτα νὰ ἐξαιρεθῶσι τοῦ ἐνοικιοστασίου, διότι πλεῖσται οἰκογένειαι καὶ καταστηματάρχαι θὰ ριφθῶσιν εἰς τὰς ὁδούς, ἀναφέρεται δὲ εἰς τὰ ἐν Λαρίσῃ Μουσουλμανικὰ κτήματα.

Ὁ κ. **Α. Μπαλκάμπασης** ἀναπτύσσει τοὺς λόγους οἵτινες ἐπέβαλλον τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην, φρονεῖ δ' ὅτι ἡ ἱδρυομένη Προσφυγικὴ Τράπεζα δὲν θὰ λάβῃ τοιαῦτα μέτρα ὥστε νὰ διαταραχθῇ ἡ κοινωνικὴ γαλήνη καὶ καταστραφῶσιν αἱ οἰκογένειαι καὶ οἱ καταστηματάρχαι, περὶ ὧν ὁμιλεῖ ὁ ῥήτωρ.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) δίδει ἐπίσης ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος, μὴ συμμεριζόμενος τοὺς φόβους τοῦ κ. Βλάχου.

Ὁ **Γ. Βλάχος** συνεχίζων φρονεῖ ὅτι, ἐὰν ἔχουν ὑποχρέωσιν οἱ πρόσφυγες ληρεξούσιοι διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων μόνον, τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ἔχουν νὰ δείξωσι καὶ τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον ὅπως προστατευθῶσι καὶ πάντες ἐκεῖνοι οἱ ἔφεδροι καὶ λοιποὶ Ἕλληνες, οἵτινες προσέφεραν καὶ αἷμα καὶ χρῆμα καὶ πᾶσαν ἄλλην θυσίαν διὰ τὴν πατρίδα παρέσχον δὲ καὶ οὗτοι καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες ὅλην των τὴν φιλοξενίαν εἰς τοὺς ὁμαίμονας ἀδελφούς. Εἰδικῶς ὁμιλῶν περὶ τῶν ἐν Λαρίσῃ προσφύγων, τῶν ἀγροτῶν καὶ μή, οἵτινες πάντες σχεδὸν ἀπεκατεστάθησαν, λέγει ὅτι διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ταύτην πάντες εἰργάσθησαν καὶ δὲν πρέπει νὰ δημιουργηθῇ ζήτημα αὐτόθι προσφυγικόν.

Ὁ κ. **Ι. Γιαμούζης** παρέχει τὰς αὐτὰς πληροφορίας, τονίζων ὅτι ὅλοι οἱ πολιτευόμενοι τοῦ νομοῦ Λαρίσης προσέφεραν ὅλα τὰ μέσα, πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, παραγκωνίσαντες γηγενεῖς πληθυσμοὺς καὶ οὐδὲν θὰ παραλίπωσι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι πρὸς τοῦτο. Τὸ ἐγειρόμενον δὲ

ζήτημα ὀφείλεται ἀλλοῦ, καὶ δέον νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τούτου.

Ὁ κ. **Γ. Βλάχος** συνεχίζων καὶ ἀναφέρων τὰς ὑποβληθείσας τηλεγραφικῶς ἀξιώσεις τῶν ἐν Λαρίσῃ ἐμπόρων καὶ τῶν ἄλλων τάξεων, φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αὐτόθι τὰ μελετώμενα μέτρα, ὡς πρὸς τὰ Μουσουλμανικὰ κτήματα, διότι ὅλοι οἱ ἀγρόται πρόσφυγες ἔχουσιν ἀποκατασσαθῇ, ὁ δὲ ἐγειρόμενος θόρυβος ἐν Λαρίσῃ ὀφείλεται εἴς τινα πρόσφυγα ὃ ὁποῖος δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, διότι οὐδὲν ἄλλο πράττει παρὰ νὰ δημοκοπῇ εἰς βάρος τῶν προσφύγων. Ζητεῖ ἰδίᾳ νὰ ἀνασταλῇ ὡς πρὸς τὰ ἀστικὰ κτήματα τὸ ἄρθρον 7 τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Προσφυγικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν, διότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐδέχθη τοῦτο ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** ἐξηγῶν τὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς κατηρτίσθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τῆς Συμβάσεως, δὲν εὑρίσκει ἄμεσον τὸν κίνδυνον τῆς ἐξώσεως τῶν κατεχόντων τὰ ἐν λόγῳ καταστήματα, διότι ἡ Τράπεζα θὰ ἐφαρμόσῃ ὅλα τὰ ἐπιεικῆ μέτρα, ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ οὗτος. Οἱ ἐν Λαρίσῃ μάλιστα πρόσφυγες μόνοι των ἐζήτησαν νὰ ληφθῇ μέτρον, ὥστε νὰ μὴ ἐξωσθῶσι πάντες οἱ καταστηματάρχαι Λαρίσης, καὶ νομίζει ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης οὐδεὶς ὑπάρχει κίνδυνος, οὐδὲ εἶνε αἱ ἀξιώσεις τῶν προσφύγων τοιαῦται ὥστε νὰ μὴ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Στ. Ἀναστασιάδης** ἀναπτύσσων πῶς ἔχουσι τὰ τῶν προσφύγων ἐν Λαρίσῃ, λέγει ὅτι ὄντως δὲν ἀπεκατεστάθησαν ὅλοι οἱ ἀγρόται πρόσφυγες αὐτόθι, λόγῳ τῆς μὴ ἀπαλλοτριώσεως τῶν αὐτοκαλλιεργουμένων κτημάτων, καὶ ἐντεῦθεν ἔριδές τινες μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων, αἵτινες εὐτυχῶς προελήφθησαν ἐγκαίρως. Προκειμένου ὅμως περὶ τῶν ἀστῶν προσφύγων, φρονεῖ ὅτι ἔχουσι καὶ οὗτοι δίκαιον νὰ ἀποκατασταθῶσιν, ἀλλὰ δέον νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ οἱ γηγενεῖς ἔμποροι καὶ λιποὶ κάτοχοι Μουσουλμανικῶν κτημάτων, διὰ τοὺς ὁποίους δέον νὰ ληφθῇ μέτρον, ὥστε νὰ μὴ ὑποστῶσι ζημίας διότι συνέπεσε νὰ εἶνε ἐνοικιασταὶ τῶν διαφόρων Μουσουλμανικῶν καταστημάτων καὶ λοιπῶν κτημάτων. Πρόκειται περὶ τετρακοσίων καταστηματαρχῶν ἐν Λαρίσῃ, δι' οὓς πρέπει νὰ ληφθῇ πᾶσα μέριμνα, ἐξοικονομουμένων καθ' οἱονδήποτε τρόπον τῶν πραγμάτων.

Ὁ κ. **Α. Μισιρλόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας κλπ.) ἀναφέρει πῶς ἔχουσι τὰ τῶν προσφύγων ἐν τῷ νομῷ Λαρίσης, καὶ ἀναγινώσκει πρὸς τοῦτο στατιστικὴν ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι ἀρκεταὶ οἰκογένειαι ἀγροτικαὶ δὲν ἔλαβον οὐδὲ κλῆρον, ἄλλαι δὲ εὑρίσκονται ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ζῶσιν ὑπὸ πλέον ἢ ἀνθυγιεινὰς συνθήκας.

Ὁ κ. **Γ. Βλάχος** περατῶν τὸν λόγον του συνιστᾷ καὶ πάλιν ὅπως ἀνασταλῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 7 τῆς συμβάσεως, ἵνα μὴ ἐπέλθωσι ζημίαι εἰς τοὺς ἐν Λαρίσῃ καταστηματάρχας καὶ λοιποὺς κατόχους Μουσουλμανικῶν κτημάτων, μὴ δημιουργηθῶσι δὲ ἔριδες καὶ ἀντιπάθειαι μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων, τὰς ὁποίας πρῶτοι πρέπει νὰ σπεύσωσι νὰ προλάβωσιν αὐτοὶ οὗτοι οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 15' διὰ τὴν 10 καὶ 1/2.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11.15 μ.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Α. Ὡρολογόπουλος** λέγει ὅτι ὑπὸ τῶν διαφόρων πληρεξουσίων ἐλέχθησαν πολλὰ ἀπὸ τοῦ βήματος, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Κυβερνήσεως. Ὁμολογῶν καὶ οὗτος τὰς κυβερνητικὰς προσπαθείας καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν προσφύγων γενόμενα, παρατηρεῖ ἐν τούτοις ὅτι ὑπάρχουν καὶ σημεῖά τινα, τὰ ὁποῖα παρελείφθησαν καὶ τὰ ὁποῖα εἶνε ἄξια ἐλέγχου. Ὡς παράδειγμα ἀναφέρει ὅτι οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτήσεων κατὰ τῶν ἀποδημησάντων Μουσουλμάνων καὶ ἀφηγεῖται ἐν λεπτομερείᾳ τὰ τοῦ ζητήματος, τονίζων τὰ σημεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔλαβε πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι, πλὴν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἐξησφαλισμένων δι' ἐμπράγματα δικαιώματα, ἡ Κυβέρνησις δι' ἁπάσας τὰς ἄλλας περιπτώσεις δὲν κατέληξεν ἀκόμη εἰς ὡρισμένας ἀποφάσεις.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** διαμαρτύρεται διὰ τὴν τοιαύτην ἀπάντησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἐρωτῶν πότε ἐπὶ τέλους θέλουσιν ἀποκρυσταλλωθῇ αἱ γνῶμαι τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Α. Ὡρολογόπουλος** λέγει ὅτι ἡ σχετικὴ μετὰ τῆς Τραπέζης σύμβασις εἶνε λίαν ἀόριστος, οὐδὲν δὲ ζήτημα καθορίζει αὕτη σαφῶς. Ἀναφέρει τὸ ζήτημα τῶν ἀτάκτων ἀγοραπωλησιῶν τῶν ὁποίων τὴν λύσιν θεωρεῖ ἁπλουστάτην, ἐφόσον θὰ ἐδέχετο τὸ Κράτος νὰ προσδῇ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν κτημάτων τούτων τῶν ὁποίων ἡ ἔκτασις δὲν ὑπερβαίνει τὰς 20 χιλ. στρεμμάτων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ὑπάρχουν μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἀστικὰ κτήματα.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** λέγει ὅτι τοῦ ζητήματος τῶν

ἀτάκτων ἀγοραπωλησιῶν ἐπελήφθη ἡ Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων, εἶχε δὲ τὴν καλωσύνην ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως νὰ καταρτίσῃ καὶ ἑτέραν εἰδικὴν ὑποεπιτροπὴν πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο ἐζήτησεν αὐτὸς ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Α. Μπαλκάμπασης** λέγει ὅτι ἂν δὲν ἐλύθη μέχρι τοῦδε τὸ ζήτημα, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν μὴ ἐπιμονὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρέχει πληροφορίας σχετικὰς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Α. Ὡρολογόπουλος** λέγει ὅτι μεταξὺ τῶν ἀτάκτων αὐτῶν ἀγοραπωλησιῶν ὑπάρχουν καὶ πολλαί, πάρα πολλαί, ἄτακτοι, δηλαδὴ εἰκονικαί. Αἱ τοιαῦται εἰκονικαὶ ἀγοραπωλησίαι θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξερευνηθοῦν καὶ νὰ εὑρεθοῦν διὰ μιᾶς ἐρεύνης διοικητικῆς;

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** λέγει ὅτι ὑπάρχει σχετικὴ ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἐξήτασε ἤδη τὰ ζητήματα αὐτὰ καὶ ἐπεράτωσε τὸ ἔργον της.

Ὁ κ. **Α. Ὡρολογόπουλος** λέγει ὅτι τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐξήτασαν τὰς ὑποθέσεις αὐτάς, δὲν ἐνεδάθυναν εἰς τὴν οὐσίαν τῶν ὑποθέσεων. Ἐντὸς ἡμισείας ὥρας ἐξεδίκαζον πεντήκοντα ὑποθέσεις. Τὸ ζήτημα τοῦτο θεωρεῖ σοβαρώτατον, διότι δημιουργεῖ καθ' ἑκάστην ζητήματα, ἐφόσον καὶ αὐτὸς ὁ Ἐποικισμὸς τὰς ἀποράσεις ταύτας θεωρεῖ ὡς κουρελόχαρτα. Συνεχίζων ἐκφράζει τὴν πικρίαν του, διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων γινομένας συστάσεις.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** διαμαρτύρεται διὰ τὸ λεχθέν, διότι οὐδενὸς πληρεξουσίου τὴν σύστασιν παρημέλησέ ποτε.

Ὁ κ. **Α. Ὡρολογόπουλος** ἀναφέρει διαφόρους παραλείψεις λαβούσας χώραν ἐν τῇ περιφερείᾳ Καστορίας, δι' ἃς ἐπανειλημμένως διεμαρτυρήθη, καὶ ὅμως οὐδὲν μέχρι τοῦδε ἐγένετο. Ἀναφέρων ὡσαύτως τὸ γεγονὸς τῆς ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ περιφερείᾳ Καστορίας διαφόρων Βλαχοφώνων, ἐπικαλεῖται ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Καταλήγων ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει προσπαθήσει νὰ συμπληρώσῃ ἁπάσας τὰς παρουσιαζομένας ἐλλείψεις καὶ δηλοῖ ὅτι θέλει ὑπερψηφίσει τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** ἀναγινώσκει τηλεγράφημα διαμαρτυρίας τῶν ἐν Λαρίσῃ προσφυγικῶν ὀργανώσεων κατὰ τῶν ἐν τῇ Συνελεύσει λεχθέντων ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου κ. Βλάχου.

Ὁ κ. **Ρ. Χατζόπουλος** λέγει ὅτι τὰ μικρὰ ἐπεισόδια, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν χώραν, εἶνε ἐντελῶς ἀσήμαντα ἀπέναντι τοῦ ὅλου προσφυγικοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον εἶνε κολοσσιαῖον. Ἐξετάζει τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν τῶν μέχρι τοῦδε ἐγκατασταθέντων προσφύγων καὶ ἀναφέρει ὅτι ἐνεκατεστάθησαν ἐν ὅλῳ μέχρι σήμερον κατ' αὐτὴν 140 χιλιάδες οἰκογένειαι προσφύγων, ἐκ τῶν ὁποίων 110 χιλιάδες ἐνεκατεστάθησαν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ 20 χιλιάδες ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι. Ἀπομένουν ἀκόμη νὰ ἐγκατασταθῶσι 10 χιλιάδες οἰκογένειαι.

(Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐγερθέντος θορύβου ὁ κ. Πρόεδρος διέκοψε τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ 5').

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. Ρ. Χατζόπουλος συνεχίζει τὴν ἀγόρευσίν του καὶ ἀναφέρων πῶς ἔχουν κατανεμηθῇ αἱ οἰκογένειαι αὐταὶ ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν, λέγει ὅτι ἔχουν διανεμηθῇ αὐτόθι ἐν ὅλῳ περὶ τὰ 5 ἑκατομμύρια στρέμματα. Ἐκ τούτων τὰ 4 ἑκατομμύρια εἶνε Τουρκικὰ καὶ Βουλγαρικά, ἀνήκοντα ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἀνταλλαξίμους ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς Τούρκους, αἱ ἄλλαι δὲ 800 χιλιάδες στρεμμάτων ἔχουν τοιαύτην τὴν προέλευσιν, ὥστε ἐπ' αὐτῶν εἶχον δικαίωμα οἱ γηγενεῖς γεωργοί. Εὑρίσκει ὅτι ἐδόθησαν εἰς τοὺς πρόσφυγας ἐν ὅλῳ 1 ἑκατομμύριον καὶ 400 χιλιάδες στρεμμάτων. Ἐπίσης ἐκ τῆς γενησομένης ἀποξηράνσεως ἑλῶν καὶ ἄλλων ἔργων θὰ ἐλευθερωθῶσιν ἓν ἑκατομμύριον καὶ τριακόσιαι χιλιάδες στρεμμάτων. Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν πρόκειται νὰ ἀποκατασταθοῦν περισσότεραι τῶν 10 χιλιάδων οἰκογενειῶν, δὲν δύναται παρὰ νὰ ὑπάρξῃ περίσσευμα γαιῶν. Ἀναγνωρίζει ὡς σφάλμα τοῦ ἐποικισμοῦ ἀφ' ἑνός, καὶ πασῶν τῶν μέχρι τοῦδε Κυβερνήσεων ἀφ' ἑτέρου, ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν Κιλκὶς καὶ Γουμένιτσας, ὅπου ἠδύναντο νὰ ἐγκατασταθῶσιν 4 ἕως 5 χιλιάδες οἰκογενειῶν, οὐδὲν ἔργον πρὸς ἐκχέρσωσιν ἐγένετο.

Τοῦτο εἶναι ἡ ἀφορμὴ ἡ δημιουργήσασα ὅλας τὰς μέχρι τοῦδε προστριβάς, διότι εἶνε φυσικὸν νὰ γενναται ἡ ἐπιθυμία εἰς τοὺς πρόσφυγας γεωργούς, τοὺς βλέποντας παραπλεύρως ἕνα καλλιεργημένον ἀγρόν, περὶ τοῦ ὁποίου μανθάνουν ὅτι ἦτο τουρκικός, νὰ ἐπιθυμήσουν νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς αὐτόν. Ἐπὶ τούτου ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν κ.κ. Πληρεξουσίων, συνιστῶν ὅπως τηρηθῇ πάντοτε ἡ ἀρχὴ τοῦ νὰ μὴ δίγωνται κεκτημένα δικαιώματα.

Ὡς πρὸς τὰς γενομένας δαπάνας, λέγει ὅτι ἐδαπανήθησαν μέχρι τοῦδε περὶ τὰ 100 ἑκατομμύρια ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τὸ γνωστὸν δάνειον. Ἐὰν ταῦτα ἔχωμεν ὑπ' ὄψει, δὲν πρέπει νὰ λέγωμεν ὅτι οὐδὲν ἐγένετο, ἐφόσον διὰ τῶν χρημάτων τούτων ἀπεκατεστάθησαν 130 χιλιάδες

οἰκογένειαι, ἐδόθησαν δὲ ζῶα, κάρρα, σπόροι, χρηματικαὶ βοήθειαι, 36 χιλιάδες οἰκήματα κλπ. εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀναλογῇ ὅτι εἰς ἑκάστην οἰκογένειαν ἐδόθησαν 100 λίραι.

Δὲν εἶνε ἐπομένως ὀρθὸν νὰ λέγηται ὅτι οὐδὲν ἐγένετο, ἐφόσον καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι θαυμάζουν τὸ συντελεσθὲν ἔργον. Ἄλλο εἶνε τὸ ζήτημα ἂν ἐγένοντο σπατάλαι. Τοῦτο δὲ εἶνε τὸ ἐξεταστέον ζήτημα, ἂν ἡ διαχείρισις καὶ ἡ διοίκησις ὑπῆρξε καλή.

Τὸ ζήτημα βεβαίως τῶν προμηθειῶν εἶνε σοβαρώτατον, δὲν εἶνε δὲ δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ τοῦτο ἐκ μέρους ἑνὸς καὶ μόνου προσώπου. Θὰ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ ἀνατεθῇ εἰς ἐπιτροπὴν κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Κρατικῶν Προμηθειῶν. Ἐπίσης ἡ διοίκησις καὶ ἡ ἀγροτικὴ ἐγκατάστασις ὤφειλον νὰ ἀποτελοῦν ἴδια τμήματα, τῶν ὁποίων νὰ προΐστανται ἱκανοὶ καὶ εἰδικοὶ ἀνώτατοι ὑπάλληλοι. Παρὰ ταῦτα ὅλαι αὐταὶ αἱ ὑπηρεσίαι συνεκεντρώθησαν εἰς ἕνα καὶ μόνον νεαρὸν ὑπάλληλον, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπαρκέσῃ. Σήμερον ὁ ὑπάλληλος οὗτος παραπαίει μεταξὺ δύο ρευμάτων πρὸς τὰ ὁποῖα προσπαθεῖ νὰ εἶνε ἀρεστός. Διὰ τοῦτο συνιστᾷ τὴν ἀνάκλησίν του καὶ τὸν χωρισμὸν τῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς διορισμὸν ἄλλων προσώπων ἱκανωτέρων. Ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς, λέγει καταλήγων, ἡ θέσις τῆς Μακεδονίας εἶνε ζηλευτὴ ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῶν πρόσφύγων, διότι σήμερον κατοικεῖται ἡ Μακεδονία ἀπὸ ἀμιγῆ ἑλληνικὸν πληθυσμόν. Ἦλθον χεῖρες γεωργικαί, ἦλθον ἀκτήμονες οἱ ὁποῖοι ἔδωκαν νέαν ζωὴν εἰς τὸν τόπον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνῃ, εἶνε ἡ ἀλλαγὴ τοῦ συστήματος, ὅπερ ἐκράτησε μέχρι τοῦδε ζήτημα κατ' ἀκολουθίαν πολεμικῆς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως δὲν ὑφίσταται.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 2 καὶ 30′ τῆς νυκτὸς διὰ τὴν 5 μ.μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Ν. Καλέλλης

ΣΥΣΕΔΡΙΑ ΡϞΒ′
τῆς 27 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικά.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν ἐρώτησίν του περὶ τῶν γραφέντων διὰ τὸν κ. Κανναδὸν δὲν ἐσκόπει νὰ ἐπικρίνῃ τὸν κ. Γεν. Διοικητήν. Ἁπλῶς ἠρώτησε περὶ τῆς ἀκριβείας τῆς ἀναγραφείσης εἰδήσεως.

Ὁ κ. ***Δ. Καλκανδῆ:,*** σχετικῶς μὲ τὰ γραφέντα εἰς τὰς ἐφημερίδας περὶ τῶν χθὲς ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων, ὑπομιμνήσκει τὰς κατὰ τὴν προηγουμένην ἀγόρευσίν του γινομένας προτάσεις, ἐν αἷς ἐτόνιζεν ὅτι θεωρεῖ τὸ προσφυγικὸν κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικὸν καὶ ἐθνικὸν ζήτημα καὶ ἐπρότεινε τὰ ληπτέα κατὰ τὴν γνώμην του μέτρα.

Ἐπιφέρουσιν εἶτα παρατηρήσεις τινὰς οἱ κ. κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καὶ ***Π. Κουρτίδης***, μεθ' ἃ τὰ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Βελεσσενδὸς παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ πρόνοια διὰ τὸν ἐφημεριακὸν κλῆρον.

Οἱ ἐν Μεσολογγίῳ πρόσφυγες παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέριμνα διὰ τὴν στέγασίν των.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Δράμας αἰτεῖται τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλληνίδων ὑποβάλλει ψηφίσματα διαφόρων γυναικείων ὀργανώσεων περὶ παροχῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Οἱ Γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ περιφερείας Δράμας ζητοῦσι τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Σύλλογος τῶν ἐμπορουπαλλήλων Ἀθηνῶν ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κανονισμοῦ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς καταστήμασιν»

Οἱ Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι Ἀθηνῶν ζητοῦσι τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Οἱ ἀκτήμονες καλλιεργηταὶ Ἰωαννίνων ζητοῦσι τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν πέριξ τῶν Ἰωαννίνων ἐκτάσεων ὑπὲρ αὐτῶν.

Ὁ Χαράλαμπος Παμφίλης δικηγόρος, πρώην βουλευτὴς Ἰκαρίας, ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ νομισματοποιήσεως ἑλληνικῶν προϊόντων πρώτης ἀνάγκης.

Ὁ Κτηματικὸς Σύλλογος Καραμπασίου ὑποβάλλει διάφορα αἰτήματα σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἐλαίου τῆς περιφερείας Πηλίου.

Ὁ Παμπροσφυγικὸς Σύνδεσμος Χανίων αἰτεῖται τὴν ἀνέγερσιν 300 ἀστικῶν οἰκιῶν.

Ὁ Γεωργικὸς πιστωτικὸς συνεταιρισμὸς Καβάλλας καὶ τὸ αὐτόθι Σωματεῖον Κηπουρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως δοθῶσιν εἰς τινα τῶν μελῶν αὐτοῦ διαβατήρια διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Οἱ κ. κ. ***Ὀρ. Κυπριανός, Δ. Σάββας, Χ. Γρηγορίου,***

Μ. Λαΐλιος καὶ **Γ. Καλδῆς** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας».

Οἱ κ. κ. **Γ. Μόδης** καὶ **Δ. Ἀνδρεάδης** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ὑπὲρ τῶν ἐκ Ρωσσίας ὁμογενῶν προσφύγων διατάξεων καὶ περὶ ἄλλων ὁμογενῶν προσφύγων».

Ἡ **ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μεταθέσεως ἀξιωματικῶν ἐκ τοῦ πεζικοῦ εἰς ἄλλα ὅπλα».

Οἱ κ. κ. **Σκ. Ζερβός, Ι. Μαρματάκης, Π. Γιωτόπουλος, Α. Πραντούνας, Ε. Βελλιανίτης κλπ.** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1922 Ν. Διατάγματος κ.λπ.».

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς παρακολούθησιν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων».

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Συνεχίζεται ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις.

Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Μ. Κύρκος,** ὅστις λέγει ὅτι ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως ἡ Κυβέρνησις ἐξέδωκε 3 Νομοθ. Διατάγματα, ἐξ ὧν τὸ μὲν διερρύθμιζε τὰ τοῦ συμφώνου μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως καὶ Κυβερνήσεως, τὸ ἄλλο τὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων καὶ τὸ τρίτον τὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3166. Ἐξ αὐτῶν ἐνισχύθη λέγει ἡ γνώμη ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐξακολουθεῖ ἀσκοῦσα πολιτικὴν παραπαίουσαν εἰς τὰ προσφυγικὰ ζητήματα, διότι ἀντιμετώπισε ταῦτα μετὰ ἐλαφρότητος ἀγούσης εἰς πολλαπλοῦς κινδύνους.

Ἀναλύων τὸ πρῶτον Ν. Διάταγμα περὶ τῶν γενομένων τροποποιήσεων τῆς συμφωνίας μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, ἀναφέρεται εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Καφαντάρη, ὅστις ἐθεώρησε τοὺς ὅρους τοῦ προσφυγικοῦ δανείου βαρυτάτους, ὡς καὶ εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ νῦν κ. Πρωθυπουργοῦ ἀποδώσαντος τὰς δεσμεύσεις, ἃς ἀνέλαβεν ἡ Ἑλλὰς ἐν σχέσει μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὸ Ν. Διάταγμα τῆς 17 Αὐγούστου 1923 ὅπερ ἐγένετο παρὰ τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ὄντος τότε ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ δάνειον, καὶ λέγει ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶ-

χεν ὑποχρέωσιν ἅμα ἀναλαβὼν τὴν ἐξουσίαν νὰ ζητήσῃ τὰς ἀπαιτουμένας τροποποιήσεις τῆς συμφωνίας. Ἀναγινώσκει τὰς περὶ τούτου δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἐκθέτοντος τὰς ἀγαθὰς ἐντυπώσεις του ἐκ τῶν πρώτων συνεννοήσεών του μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, ἀλλὰ τὰς δηλώσεις ταύτας ἐπηκολούθησε, λέγει, σιγὴ χαρακτηριστικὴ μέχρι τῆς 2 Φεβρουαρίου 1925, ὁπότε ὑπεβάλλετο εἰς τὴν Συνέλευσιν σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τῆς συμφωνίας. Δυστυχῶς, ἐνῶ ἀνεμένετο ἡ ἀνάκλησις τῶν καθ' ὑπέρβασιν χορηγηθέντων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν δικαιωμάτων, δὲν ἐπετεύχθη τοῦτο· τοὐναντίον ἡ νέα συμφωνία ἐπραγματεύετο μόνον μικρολεπτομερείας, ὡς τὸ δικαίωμα φερ' εἰπεῖν τῆς ὑποδείξεως γαιῶν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄλλα ἐπουσιώδη. Ἑπομένως οὐδὲν περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἦτο ἀρχικῶς τεθεσπισμένον κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ἡ Κυβέρνησις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ σύμφωνον τὸ νέον διαιρεῖ αὐτοὺς εἰς δύο κατηγορίας, καὶ εἰς μὲν τοὺς θεωρημένους ὡς ὑπαλλήλους τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅλη ἡ δικαιοδοσία ἀνήκει εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, τῆς Κυβερνήσεως δικαιουμένης νὰ ἐπεμβῇ μόνον ὅταν ἤθελον ἀναμιχθῇ οὗτοι εἰς τὴν πολιτικὴν ἢ δὲν φέρωνται νομοταγῶς πρὸς τὸ Κράτος, ὁπότε δύνανται νὰ ἀπολυθῶσι κατόπιν ἠτιολογημένης αἰτήσεως τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ δὲ τοὺς ἀποσπασμένους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Κρατικοὺς ὑπαλλήλους, οὗτοι δὲν θὰ ἀνακαλῶνται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως Ἐπιτροπῆς καὶ Κυβερνήσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δημιουργούμενον Συμβούλιον, εἰς αὐτό, συμπαρόντων καὶ ἀντιπροσώπων τῶν προσφύγων, δίδεται καὶ πάλιν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφέρῃ μόνον εὐχάς. Ὅλα ταῦτα νομίζει ὅτι δὲν εἶνε ἀρκετὰ ὥστε νὰ δίδουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα νὰ καυχᾶται ὅτι ἐπέτυχέ τι τὸ σοβαρὸν διὰ τὴν προσφυγικὴν ὑπόθεσιν.

Ἀναλύων εἶτα τὸ Ν. Διάταγμα περὶ τοῦ νόμου 3166 καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου ζητημάτων, ἀνατρέχει εἰς τοὺς λόγους, οἵτινες ἐπροκάλεσαν τὸν νόμον αὐτόν, ὡς καὶ τὸν σκοπόν του, ὅστις, λέγει, ἦτο ἡ στέγασις τῶν ἀστέγων, ἡ βοήθεια τῶν ἐπαγγελματιῶν προσφύγων, ἡ προστασία τῶν ἀπόρων καὶ ἐφέδρων γηγενῶν καὶ ὁ χωρισμὸς τῶν μισθώσεων τῶν γενομένων πρὸ τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ τῶν γενομένων μετ' αὐτήν, μὲ σκοπὸν νὰ παταχθῶσιν οἱ ἐκμεταλλευταί. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας πολλάκις ἐπειράθη νὰ ἀνατρέψῃ καὶ τὸν νόμον αὐτόν, μὴ δυνηθεὶς ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο, ἐπεδίωξε, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας καὶ τὴν γνώμην τῶν προσφύγων, τὴν τροποποίησιν αὐτοῦ διὰ τοῦ Ν.

Διατάγματος περὶ οὗ σήμερον ὁ λόγος, καὶ αὐτὴν διὰ τεχνητῆς πλειονοψηφίας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Οἱ κ. κ. **Στ. Γρηγοριάδης** καὶ **Β. Ἀρτεμιάδης** παρέχουν πληροφορίας περὶ τῆς συζητήσεως τοῦ ζητήματος ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐσχηματίσθη ἡ ἐν λόγῳ πλειονοψηφία.

Ὁ κ. **Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης** δηλοῖ ὅτι ἀπεχώρησε τῆς Ἐπιτροπῆς διαφωνῶν.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** συνεχίζων λέγει ὅτι πρώτη βάσις τοῦ νόμου ἦτο νὰ ἐφαρμοσθῇ τοῦτο μακρὰν πάσης πολιτικῆς ἐπιρροῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδέχθη τὸ ἄρθρον 1 ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἀνώτερος δικαστικός. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅμως, προτοῦ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος, ὑπέβαλε νομοσχέδιον δι' οὗ τὸν ἀνέτρεπεν, ἐπέτρεπεδὲ τὴν ἀνάμιξιν τῶν Γεν. Διοικητῶν καὶ τῶν Νομαρχῶν, καὶ παρέτεινε τὰς προθεσμίας τῶν ἐξώσεων. Τὸ νομοσχέδιον ἔμεινεν ἐκκρεμὲς καὶ ἐν τῷ μεταξὺ εἰς μὲν τὸ Ἐνοικιοστάσιον ὁ Ὑπουργὸς ἐπέτυχε νὰ ἐξαιρεθῇ ἐξ αὐτοῦ τὸ ἄρθρον 96, διὰ δὲ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος κατωρθώθη νὰ ἀπεμπολῶνται τὰ προσφυγικὰ δικαιώματα, ἐφόσον κατηργεῖτο τὸ ἄρθρον 12 καὶ συνεπῶς κατηργεῖτο τὸ Συμβούλιον τὸ ἐπταμελὲς τοῦ νόμου 3166. Διὰ νὰ μετριασθῇ δὲ τὸ πρᾶγμα παρεισήγετο διάταξις ἀναβιώσεως τῶν παλαιῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρατηρεῖ ὅτι τὸ Διάταγμα συνετάχθη παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Ῥακτιβάν.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ ἡ ἀναβίωσις αὕτη ἦτο δυνητικὴ καὶ δι' αὐτὸ νόμος δὲν ὑπάρχει σήμερον ἐφόσον δὲν ἀνεσυστάθησαν ἀκόμη αἱ Ἐπιτροπαί. Προχωρῶν ἐρωτᾷ ἂν αἱ παλαιαὶ διατάξεις περὶ συμπτύξεως τῶν μισθώσεων εἶναι ἐν ἰσχύϊ καὶ μὲ τὸ νέον Διάταγμα, διότι κατὰ τὴν γνώμην του δὲν ἐξώνονται οἱ μισθωταὶ οἱ μισθώσαντες μετὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1923, ἐφόσον δὲν ἔχουν πλέον τοῦ ἑνὸς καταστήματα ἢ οἰκίας.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὄχι, δὲν ἔχετε δίκαιον. Δὲν ἀντελήφθητε τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου τούτου ὅπως ἄλλως τε δὲν ἀντελήφθητε καὶ τὸ νομοσχέδιον ὁλόκληρον.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** συνεχίζων ἀναπτύσσει καὶ τὰς ἄλλας διατάξεις τοῦ τροποποιοῦντος τὸν νόμον 3166 Διατάγματος καὶ εὑρίσκει ὅτι ἡ αὔξησις τῶν μισθωμάτων εἶναι γλίσχρος, εἶναι πινάκιον φακῆς ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἀνετράπη ὁ νόμος. Ἐπικρίνει τὰς μὴ ἐκτελέσεις τῶν ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ νόμου 3166, ὡς καὶ τὸ δοθὲν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους δικαίωμα ἐκκλήσεως τῶν ἀποφάσεων, καὶ συμπεραίνει ὅτι οὐσιαστικῶς ὁ νόμος 3166 δὲν ὑπάρχει πλέον.

Ἐξετάζων εἶτα τὰ τοῦ Ν. Διατάγματος περὶ ἀναθέσεως εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν τῆς διαχειρίσεως τῆς μουσουλμανικῆς περιουσίας, ὁμολογεῖ ὅτι πολλοὶ πρόσφυγες πληρεξούσιοι συνεφώνησαν ὄντως εἰς τοῦτο. Ἀπὸ τὴν ἐπιτυχῆ διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τούτου ἐξαρτᾶται ἡ ἐπίτευξις τῆς ἀστικῆς ἐγκαταστάσεως τῶν προσφύγων. Ἡ ὑπογραφεῖσα ὅμως σύμβασις, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ῥήτορος, θὰ κατεπέσῃ εὐθὺς ὡς τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν λόγῳ ἐξεγέρσεως τῶν ἐνδιαφερομένων, διότι τὸ ψήφισμα τὸ κανονίζον τὰ ποσοστὰ τῶν δικαιούχων, κάμνει ἐσφαλμένους ὑπολογισμούς, ἐφόσον δὲν γνωρίζομεν τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτήσεων τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸ σύνολον τῆς ἀξίας τῆς τουρκικῆς περιουσίας. Ἐπίσης δὲν λαμβάνεται μέριμνα ἵνα τὰ ἀντικείμενα κατὰ τὴν ἐκποίησιν ὦσιν ἐλεύθερα τῶν βαρῶν τῶν κατεχόντων ταῦτα προσώπων. Τὸ ποσὸν δέ, προσθέτει, τῶν 500 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, τοῦτο εἶνε ἀνεπαρκὲς καὶ οὐδὲ τὸ 1)5 τῶν δικαιούχων θὰ ἱκανοποιηθῇ. Ὁ τρόπος ἀφ' ἑτέρου, καθ' ὃν προβλέπει τὰς πλειοδοσίας ἡ σύμβασις, ἀποκλείει ἀσφαλῶς τοὺς πρόσφυγας ἐλλείψει κεφαλαίων, καὶ ἐντεῦθεν θὰ ἔχωμεν πτῶσιν τῶν ἀκινήτων καὶ δὲν θὰ κατορθωθῇ οὐδὲ τὸ ποσὸν ὅπερ ὁρίζει τὸ ψήφισμα νὰ πληρωθῇ. Φέρει ὡς παράδειγμα τὴν Θεσσαλονίκην, ὅπου ἐσχηματίσθησαν ὅμιλοι οἰκονομικοί, οἵτινες καθήλωσαν τὰς τιμὰς τῶν οἰκοπέδων. Τοῦτ' αὐτὸ θὰ συμβῇ καὶ μὲ τὰ μουσουλμανικὰ κτήματα καὶ δι' αὐτὸ χρειάζεται ριζικωτέρα ἀντιμετώπισις τῆς καταστάσεως.

Ἀναφέρει μετὰ ταῦτα καὶ ἐπικρίνει τὴν ἀπόπειραν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας περὶ παραχωρήσεως τῶν τουρκικῶν νεκροταφείων εἰς τοὺς ἐφέδρους πολεμιστὰς Κρήτης δι' ὑπουλῆς σχετικοῦ νομοσχεδίου. Οὐδείς, λέγει, ἔχει ἀντίρρησιν περὶ ἐνισχύσεως τῆς τάξεως ταύτης, ἀρκεῖ ὅμως ὅπως ἡ ἐνίσχυσις αὐτὴ μὴ γίνῃ εἰς βάρος ἑτέρας τάξεως δυστυχοῦς, τῆς τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρατηρεῖ ὅτι τὰ νεκροταφεῖα ταῦτα παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Τράπεζαν.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐξ ὅσων ἐξέθεσε συμπεραίνεται σαφῶς ὅτι οὐδεμία προαγωγὴ ἐγένετο τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων. Ἐπὶ τῇ προφάσει τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα δὲν ἐγένοντο αἱ συμπτύξεις τῶν ἐνοίκων τῶν Μουσουλμανικῶν οἰκημάτων, μὲ διαφόρους δὲ ἄλλας προφάσεις δὲν ἔδωκεν ὁ ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας γῆν εἰς τοὺς ἀγρότας πρόσφυγας. Ἔμειναν καὶ μένουν οὕτω χιλιάδες ἀστῶν καὶ χιλιάδες ἀγροτῶν ἄνευ οὐδεμιᾶς κυβερνητικῆς μερίμνης καὶ προστασίας, μεθ' ὅλα ὅσα λέγει ὁ κ. Ὑπουργός, ἰσχυριζό-

μενος ὅτι παρεξηγοῦντο πάντοτε αἱ προτάσεις του, καὶ δι' αὐτὸ παραμένουν ἀκόμη αἱ ἀτέλειαι αὗται. Ὁ προσφυγικὸς ἐν τούτοις κόσμος δὲν ἀφῆκεν εὐκαιρίαν νὰ διαδηλώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του ὅπως ζήσῃ ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ μὲ τοὺς γηγενεῖς ἀδελφούς των. Διατελεῖ ὁλοκλήρως εὐγνώμων καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν ἕλληνα λαὸν διὰ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀνεξαντλήτους θυσίας του καὶ δὲν ἔχομεν, λέγει, ἡμεῖς οἱ πρόσφυγες καμμίαν διαφορὰν μὲ τὰς μεγάλας λαϊκὰς μάζας ἀντιτιθέμεθα ὅμως κατὰ τῶν μεγάλων γαιοκτημόνων, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ διατηρήσουν τὰς μεγάλας ἰδιοκτησίας των, καθ' ἣν στιγμὴν χιλιάδες ἀγροτῶν προσφύγων μένουν ἄνευ χώρου γῆς ἀντιτιθέμεθα καὶ κατὰ τῶν πλουσίων καὶ εὐπόρων τῶν μενόντων ἀναλγήτων καὶ μὴ ἐννοούντων νὰ θυσιάσωσί τι ὑπὲρ τῆς προσφυγικῆς δυστυχίας, ἀντιτιθέμεθα ὡς ἐκ τούτου καὶ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἔρεισμα τῶν δύο τούτων τάξεων εἶνε ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις καὶ ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν ἐξαρτᾶται νὰ ἄρῃ ἐκ τοῦ μέσου τὸ ἔρεισμα τοῦτο καὶ χάριν τῆς εὐημερίας τῆς κοινωνικῆς ὁλότητος καὶ χάριν τῆς Δημοκρατίας.

Διακόπτεται ἐπὶ 5' ἡ συνεδρίασις.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Σ. Γρηγορίου***, ὅστις λέγει ὅτι οἱ μέχρι τοῦδε ὁμιλήσαντες ἔθιξαν τὰς λεπτομερείας καὶ οὐχὶ τὰς μεγάλας γραμμὰς τοῦ ζητήματος, ἐξ ὧν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ἐὰν ἐγένετό τι καλὸν καὶ ἂν ἀπομένει ἀκόμη νὰ γίνῃ τι. Ἐξητάσθη τὸ ζήτημα τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἄλλων λεπτομερειῶν, ἐλησμονήθη ὅμως νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ ποίας συνθήκας καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ προσφυγικὴ μᾶζα ἀντεμετώπισαν τὸ ζήτημα τῆς προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως. Κατὰ τὴν διαρρεύσασαν περίοδον, καθ' ἣν τὰ θύματα τῆς μεγάλης ἐθνικῆς καταστροφῆς διέρρευσαν μέχρις ἡμῶν, ἐλησμονήθη ὅτι ὑπῆρχον καὶ τόσα ἄλλα ζητήματα σοβαρώτατα νὰ διακανονισθῶσιν, ἐλησμονήθη ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἀποκατασταθῇ καὶ κάποια εἰρηνικὴ περίοδος εἰς τὸ Κράτος. Ὅταν πλὴν τούτων ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ κατάστασις τῆς διοικήσεως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, θὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἐπετελέσθη ἓν προσφυγικὸν θαῦμα, ἀφοῦ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν προσφύγων ἀποκατεστάθη ἤδη. Δὲν δύναταί τις ν' ἀρνηθῇ ὅτι αἱ Κυβερνήσεις τῆς παρατάξεως ταύτης πᾶσαι ἐτάχθησαν πάντοτε παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν προσφύγων, διότι πάντοτε ὑπελόγισαν ὅτι ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων ἐξηρτᾶτο αὐτὴ αὕτη ἡ ὕπαρξις καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος.

Ὁ κ. ***Ν. Κωνσταντόπουλος*** διακόπτων λέγει ὅτι μὲ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διέθεσεν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπι-

τύχωμεν μεγαλείτερα ἀποτελέσματα τῶν ἐπιτευχθέντων.

Ὁ κ. ***Στ.Γρηγορίου*** συνεχίζων παρατηρεῖ ὅτι πάντα τὰ λεγόμενα ἔχουσιν ἀπήχησιν παρὰ τῇ μεγάλῃ μάζῃ τῶν προσφύγων, τοῦτο δὲ πάντες ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει, ἵνα μὴ γίνωνται ἑρμηνεῖς δυσφορίας στρεφομένης καθ' οἱασδήποτε Κυβερνήσεως, ἀφοῦ εἶνε γνωστὸν εἰς πάντα γνωρίζοντα τὰ ἑλληνικὰ πράγματα, ὅτι οἱαδήποτε κυβερνητικὴ μεταβολὴ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν τοὐλάχιστον βελτίωσιν.

Ὁ κ. ***Φ. Μανουηλίδης*** παρατηρεῖ ὅτι ἂν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ βελτίωσις, θὰ ἦτο ὅμως δυνατὸν νὰ ἀναμένῃ τις, τοὐλάχιστον μετά τινα χρόνον, νὰ ἀκολουθήσουν τὰ πράγματα αὐτὰ μίαν κατεύθυνσιν.

Ὁ κ. ***Στ. Γρηγορίου*** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν ἐξυπηρετεῖται ἡ προσφυγικὴ ὑπόθεσις ὅταν λησμονῶμεν ἑκάστοτε νὰ τονίσωμεν πρὸς τὸν προσφυγικὸν κόσμον τί ἐπετεύχθη μέχρι τοῦδε ὑπὲρ αὐτοῦ. Ταῦτα λέγει, διότι τινὲς τῶν ἀγορευσάντων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ κ. Πασσαλίδης, ἠρνήθησαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. ***Ι. Πασσαλίδης*** διακόπτων λέγει ὅτι ἀνέμενεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν αὐτὴν τοὐλάχιστον τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν τσιφλικίων, τὸ ὁποῖον δὲν ἔπραξεν.

Ὁ κ. ***Ι. Στ. Παπαδάκης*** λέγει ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς αὐτό, διότι εἰς τὴν περιφέρειαν Βερροίας ἀπηλλοτριώθησαν διὰ μιᾶς 24 τσιφλίκια, ἐρωτᾷ δὲ ποῖα εἶνε τὰ τσιφλίκια τὰ ὁποῖα μένουν ἀκόμη ἀναπαλλοτρίωτα.

Ὁ κ. ***Α. Γρηγοριάδης*** λέγει ὅτι τὰ τσιφλίκια αὐτὰ εἶνε Μουσουλμανικά.

Ὁ κ.***Στ. Γρηγορίου*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀπορεῖ πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ φαντασθῇ τις, ὡς ὑπεστήριξεν ὁ κ. Πασσαλίδης, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπεζήτησε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τοὺς πρόσφυγας κατὰ τὴν ἐκραγεῖσαν πρό τινος ἀπεργίαν. Διατηροῦνται, λέγει, ἀκόμη ἔναυλοι εἰς τὰ ὦτά μας αἱ φράσεις τοῦ κ. Κύρκου, ὑποστηρίξαντος ὅτι τοὺς πρόσφυγας χωρίζει χάσμα ἀπὸ τὰς εὐπόρους καὶ πλουσίας τάξεις. Δὲν προάγεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἡ προσφυγικὴ ὑπόθεσις, οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ τεθῇ ὁ προσφυγικὸς κόσμος ἀντιμέτωπος πρὸς οἱανδήποτε τάξιν.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ πολλοὶ πληρεξούσιοι ζητοῦν νὰ διακόψουν τὸν ἀγορεύοντα. Δημιουργεῖται ἐκ τούτου θόρυβος, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ὁ κ. Πρόεδρος διέκοψε τὴν συνεδρίασιν τὴν 8.55' μ. μ. διὰ τὴν 10' μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρα 10 καὶ 45′

Ἐπαναλαμβανομένης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. ***Μ. Κύρκος*** παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Γρηγορίου ὁμιλῶν τῷ ἀπέδωκε φράσιν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶπε.

Ὁ κ. ***Σ. Γρηγορίου*** ἐπαναλαμβάνει τὴν φράσιν τοῦ κ Κύρκου, ὡς τὴν ἀντελήφθη καὶ καθ' ἣν εἶπεν ὅτι τοὺς προσφυγας οὐδὲν χωρίζει ἀπὸ τὰς μεγάλας λαϊκὰς μάζας, τοὺς χωρίζουν ὅμως πολλὰ ἀπὸ ὡρισμένας τάξεις εὐπόρων καὶ πλουσίων.

Ὁ κ. ***Μ. Κύρκου*** δηλοῖ ὅτι ἡ φράσις του δὲν ἦτο αὕτη, διότι δὲν ὡμίλησε γενικῶς περὶ τῶν εὐπόρων, ἀλλὰ περὶ τῶν εὐπόρων ἐκμεταλλευτῶν.

Ὁ κ. ***Σ. Γρηγορίου*** ἐκφράζων τὴν χαράν του, διότι τοιαύτη ἦτο ἡ ἔννοια τῶν λόγων τοῦ κ. Πληρεξουσίου, καὶ συνεχίζων τὴν ἀγόρευσίν του λέγει ὅτι εὑρεθέντες πρὸ τοῦ μεγάλου προβλήματος τοῦ ἐποικισμοῦ, εἴχομεν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν καὶ τὴν γεωργικὴν καὶ τὴν ἀστικὴν ἀποκατάστασιν. Ἀλλ' ἵνα ἐπιτυχῶς ἐπιδιώξωμεν τοῦτο, εἴχομεν ἀνάγκην ὄχι μόνον χρημάτων, ἀλλὰ καὶ καταλλήλων προσώπων, ἅτινα ἀμφότερα δὲν εἴχομεν. Καὶ ἐν τούτοις χάρις εἰς τὴν ζωτικότητα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν προσφύγων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς προσπαθείας τῶν ἑκάστοτε Κυβερνήσεων, ἐπετελέσθη ἓν μέγα θαῦμα ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ, τὸ ὁποῖον ἐκίνησε τὸν θαυμασμὸν ὅλου τοῦ κόσμου. Καὶ ναὶ μὲν ὑπῆρχον τὰ χρήματα τῶν ἐγκαταλειφθεισῶν περιουσιῶν τῶν Μουσουλμάνων, ἀλλὰ ταῦτα δὲν τὰ εἴχομεν ἀνὰ χεῖρας καὶ ἐχρειάζετο ἀνάγκη κρατικῆς ὀργανώσεως, ἡ ὁποία καὶ κατηρτίσθη ἐγκαίρως. Ἐν τούτοις καὶ μεθ' ὅλας τὰς δυσχερείας, αἵτινες ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος εὐθὺς ἅμα τῇ λήξει τοῦ πολέμου, κατώρθωσε τοῦτο νὰ ἐπουλώσῃ κατὰ τὸ πλεῖστον τὰς πληγὰς τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου. Καὶ μ' ὅλον τοῦτο οὐδεὶς ἐκ τῶν προλαλησάντων ἠθέλησε νὰ ὁμολογήσῃ τοῦτο.

Πλεῖστοι πληρεξούσιοι πρόσφυγες, ὁ κ. ***Ἐλ. Παυλίδης,*** ὁ κ. ***Φ. Μανουλίδης,*** ὁ κ. ***Μ. Κύρκος*** καὶ ἄλλοι διαμαρτύρονται, δηλοῦντες ὅτι ὡμολόγησαν καὶ τὰς ὀφειλομένας χάριτας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ἀνέφεραν ὅτι ἐγένοντο πολλὰ ὑπὲρ τῶν προσφύγων, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξαν τὰ ἔργα ἀνάλογα πρὸς τὰς θυσίας ὑπὲρ τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. ***Στυλ. Γρηγορίου*** συνεχίζων λέγει ὅτι ὑπῆρχεν ἀνάγκη 10 ἑκατομμυρίων λιρῶν διὰ τὴν ἀστικὴν ἀποκατάστασιν 15 δὲ ἑκατομμυρίων λιρῶν διὰ τὴν γεωργικὴν ἀποκατάστασιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε τὸ ποσὸν τοῦτο, αἱ ἑκάστοτε Κυβερνήσεις ἐστράφησαν πρὸς σύναψιν τοῦ γνωστοῦ δανείου, τὸ ὁποῖον καὶ συνήφθη τῇ προσπαθείᾳ αὐτοῦ τούτου τοῦ Προέδρου νῦν τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ὑπὸ τὴν σκληρὰν ἀνάγκην τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, ἧς ἄνευ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συναφθῇ, οὔτε τὸ δάνειον τοῦτο οὔτε ἄλλα ἀκόμη, τὰ ὁποῖα θὰ ἀπαιτηθῶσι, λόγῳ τῆς πρὸς ἡμᾶς δυσπιστίας τῶν ξένων. Διὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ ἀκουσθῶσιν ὅσαι ἠκούσθησαν μομφαὶ κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, ἀλλὰ νὰ ὑποδειχθῇ ὅπως μετέλθωμεν ἀπέναντι αὐτῆς σώφρονα πολιτικὴν ὥστε νὰ ὠθήσωμεν αὐτὴν πρὸς περαιτέρω ἐξυπηρέτησιν τῆς προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως ἐπὶ τῇ βάσει ὀργανισμῶν, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ καταρτίσωμεν. Αἱ διάφοροι κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως μομφαὶ περὶ σπατάλης τοῦ δανείου καὶ περὶ ἀπολύσεως τοῦ β. ἢ τοῦ γ ὑπαλλήλου ἀποτελοῦσι λεπτομερείας, αἵτινες δὲν ἔχουσι σημασίαν ἀπέναντι τοῦ ὅλου ἔργου, τὸ ὁποῖον ὅλοι ὑποχρεούμεθα νὰ ἀντιμετωπίσωμεν, καὶ τὸ ὁποῖον ὄντως ἀντιμετώπισαν καὶ αἱ πρώην Κυβερνήσεις καὶ ἡ παροῦσα. Εὑρίσκει ὀρθὴν τὴν γενομένην συμφωνίαν μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ὡς πρός τε τὸ ζήτημα τοῦ διορισμοῦ καὶ τῶν ἀπολύσεων τῶν ὑπαλλήλων καὶ χαιρετίζει τοῦτο ὡς μίαν εὐοίωνον ἀπαρχὴν γενικωτέρας συνεννοήσεως τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο εἰς τὸ ζήτημα τῆς τελειοτέρας ἐγκαταστάσεως καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν γεωργῶν προσφύγων, καὶ λέγει ὅτι ἐὰν δὲν ἐγένετό τι τελειότερον, τοῦτο συνέβη ἐλλείψει συστήματος. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ μεταβληθῇ τὸ λειτουργοῦν σύστημα καὶ νὰ ἱδρυθῇ ἀντ' αὐτοῦ εἷς συγκεντρωτικὸς ὀργανισμὸς εἰς ὃν νὰ ὑπαχθῶσιν ὅλοι οἱ ὑπάρχοντες ὀργανισμοί, ὁπότε ἀσφαλῶς τὰ ἀποτελέσματα θὰ ὦσιν ἄριστα. Πρὸς τοῦτο ὅμως εἶνε ἀνάγκη ἑνὸς δικτάτορος ὡς προϊσταμένου τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε εὔκολον, καὶ τούτου ἕνεκα πᾶσαν προσπάθειαν τείνουσαν εἰς τοῦτο θὰ θεωρήσῃ ὡς δυναμένην νὰ καταλήξῃ εἰς ἓν καλὸν ἀποτέλεσμα. Καὶ ταῦτα ἐν τῷ Κέντρῳ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς περιφερείας, φρονεῖ ὅτι εἷς νομάρχης κατὰ περιφέρειαν συγκεντρώνων τὰς διαφόρους ἐποικιστικὰς ὑπηρεσίας, θὰ ἀπετέλει τὸ ἕτερον ἔργον τῆς προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ θὰ ἐπήρχετο τὸ παρὰ πάντων ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα διὰ τοὺς πρόσφυγας. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο εἰδικώτερον τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως τῶν προσφύγων, παρατηρεῖ ὅτι οὔτε ἐδῶ ἐπεκράτησεν οἱονδήποτε σύστημα καὶ ἐντεῦθεν τὸ ζήτημα ἐναυάγησεν ἐν μέσῳ ἑνὸς ὠκεανοῦ ἀντιφάσεων καὶ

ἀσαφειῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἦτο καὶ εἶνε φύσει ἀδύνατον νὰ ἐξοικονομηθῇ ἡ στέγασις τῶν προσφύγων μὲ τὰ ἐγκαταλειφθέντα καὶ μὴ μουσουλμανικὰ μόνον κτήματα.

Ἀναφερόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὴν εὐθύνην τῆς παρούσης Κυβερνήσεως διὰ τὰ ληφθέντα παρ' αὐτῆς μέχρι τοῦδε μέτρα, καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 3166, ἡ ὁποία προσέκρουσεν εἰς πλεῖστα σημεῖα ἐν τῇ ἐφαρμογῇ της καὶ ἐδημιούργησε, κακῶς ὡς μὴ ὤφειλε, προστριβὰς μεταξὺ προσφύγων καὶ γηγενῶν, φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ εἶναι ὑπεύθυνος μονομερῶς διὰ τὰ μέτρα ταῦτα ἡ Κυβέρνησις, διότι ὅλοι συνετελέσαμεν εἰς τὴν λῆψιν αὐτῶν. Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη ἄλλως νὰ κριθῶσι τὰ πράγματα, νὰ καταβληθῇ δὲ ἑκατέρωθεν προσπάθειαι ὥστε νὰ ἐκλίπῃ ἡ διάκρισις μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων καὶ νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ μετ' ἠρεμίας τακτοποίησις τῶν ἀναφυομένων διαφορῶν. Ἀναφέρων μετὰ ταῦτα τὰς ἀκουσθείσας κατακρίσεις διὰ τὸ Διάταγμα, τὸ τροποποιῆσαν τὸ ἄρθρον 96 τοῦ ἐνοικιοστασίου, καὶ ἀφηγούμενος πῶς ἀπεφασίσθη τοῦτο ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ ἐπιτροπῇ, οὐδόλως εὑρίσκει δεδικαιολογημένας τὰς ἐπικρίσεις ταύτας, διότι τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο μέτρον ὑπῆρξεν ἐξυπηρετικὸν τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀναφέρων ἐπίσης τὴν γενομένην ἐργασίαν ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, τῇ ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ, παρατηρεῖ ὅτι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐκείνης, καὶ ἰδίᾳ οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι, δὲν προσήρχοντο τακτικῶς εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Φ. Μανουηλίδης*** παρατηρεῖ ὅτι, ἵνα μὴ ὦσι μονόπλευροι αἱ κατηγορίαι, ὀφείλει ὁ κ. Πρόεδρος νὰ καθορίσῃ τίνα ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν προσήρχοντο, διότι οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι, κατὰ τὸ πλεῖστον τοὐλάχιστον, δὲν ἔλειψαν ἐκ τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Β. Ἀρτεμιάδης*** ἀναφέρει ἐπίσης πῶς διεξήχθησαν αἱ συζητήσεις ἐν τῇ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῇ καὶ πῶς εἶχε καταρτισθῇ ἡ σύνθεσις αὐτῆς κατὰ τὰς δύο τελευταίας συνεδριάσεις, καθ' ἃς ἐλήφθη ἡ σχετικὴ ἀπόφασις, λέγει δ' ὅτι παρουσιάσθησαν κατ' αὐτὰς καὶ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον παρουσιασθῇ ἄλλοτε εἰς τὰς συνεδριάσεις. Εὑρίσκει ἐντεῦθεν ὅτι ἡ καταρτισθεῖσα τότε πλειονοψηφία ὑπῆρξε τεχνητή.

Ὁ κ. ***Σ. Γρηγορίου*** συνεχίζων ἀντικρούει τοῦτο καὶ λέγει ὅτι ἡ πλειονοψηφία τότε κατηρτίσθη παρ' αὐτῶν τούτων τῶν προσφύγων καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι σήμερον αἱ ἐπικρίσεις αὐτῶν κατὰ τοῦ ἐκδοθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τροποποιητικοῦ Διατάγματος.

Καταλήγων φρονεῖ ὅτι δὲν ἐξυπηρετεῖ τὴν προσφυγικὴν ὑπόθεσιν ἡ καταγγελία τῶν προσφύγων πληρεξουσίων ὅτι δὲν ἐπεδείχθη οὐδὲ ἐπιδεικνύεται τὸ προσῆκον ἐνδιαφέρον ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ διότι τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς καὶ διότι ἡ λύσις τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος εἶναι τόσον δυσχερὴς καὶ μεγάλη καὶ ἀνωτέρα τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων τοῦ Κράτους, ὥστε νομίζει ὅτι ἀντὶ τῶν καταγγελιῶν τούτων, θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ λεχθῇ καθαρὰ ἡ πικρὰ ἀλήθεια εἰς τοὺς πρόσφυγας καὶ νὰ ὑποδειχθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπομονῆς, διότι τοῦτο θὰ ἐξυπηρέτει κάλλιον καὶ τοὺς πρόσφυγας καὶ θὰ ἔδιδε μείζονας δυνάμεις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως.

Ὁ κ. ***Α. Δενδρινὸς*** ἀνερχόμενος τὸ βῆμα, διαμαρτύρεται ἐντόνως, διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶχε διεντόνως, διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶχε διακαίωμα, ὡς συνήθως πράττει τοῦτο, νὰ ἐξέλθῃ τῆς αἰθούσης, προκειμένου νὰ ἐλεγχθῇ, οὐδὲ οἱ πληρεξούσιοι τῆς δεξιᾶς ἔπρεπε νὰ ἀπέρχωνται, ὁσάκις ἀνέρχεταί τις νὰ ἐλέγξῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ φρονεῖ ὅτι ἀπὸ σκοποῦ τοῦτο γίνεται τῇ εἰσηγήσει τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι ἡ ἔξοδος τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐκ τῆς αἰθούσης ὀφείλεται εἰς ἐπείγουσαν ὑπηρεσιακὴν ὑπόθεσιν καὶ κακῶς παρεξηγεῖ τοῦτο ὁ ῥήτωρ.

Ὁ κ. ***Α. Δενδρινὸς*** εἰσερχόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, ἐπικρίνει αὐτήν, ἰσχυριζόμενος ὅτι οὐδεμίαν ἐπαγγελίαν αὐτῆς ἐξετέλεσεν αὕτη ἀπέναντι τῶν προσφύγων. Ἀναγινώσκων δὲ δημοσιεύματά τινα κυκλοφορήσαντα μεταξὺ τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν ὅλης τῆς Ἑλλάδος, κομμουνιστικοῦ περιεχομένου καὶ κατακρίνοντα τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ὑποδεικνύοντα δὲ τὴν βιαίαν διάλυσιν τῆς Συνελεύσεως, λέγει ὅτι τὴν κατάστασιν αὐτὴν τὴν πραγματικὴν δὲν πρέπει νὰ παρίδῃ ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ νὰ σπεύσῃ νὰ ἀντιμετωπίσῃ αὐτὴν διότι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα σκέπτονται οἱ κυκλοφοροῦντες τὰ ὡς ἄνω δημοσιεύματα, τὰ αὐτὰ σκέπτονται καὶ θὰ σκεφθῶσι μετ' οὐ πολὺ καὶ αὐτοὶ οἱ πρόσφυγες καὶ ὁ λοιπὸς γεωργικὸς καὶ ἐργατικὸς κόσμος. Ἀνάγκη πρὸς τοῦτο νὰ μεταβληθῇ ἡ ἐφαρμοζομένη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πολιτική. Ἀναφέρων δὲ πῶς ἐπολιτεύθη ἀπέναντι καὶ τῶν προσφύγων καὶ τῶν ἐργατῶν ἡ πρώτη δημοκρατικὴ Κυβέρνησις, κατορθώσασα νὰ στερεώσῃ τὸ ἐγκαθιδρυθὲν δημοκρατικὸν καθεστώς, καὶ συγκρίνων τὴν πολιτικὴν ἐκείνην πρὸς τὴν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἥτις οὔτε διὰ τοὺς πρόσφυγας ἔλαβε μέτρον τι, οὐδὲ κατὰ τῶν πάσης φύσεως καταχραστῶν ὕψωσε τὴν χεῖρα, εὑρίσκει ὅτι δικαίως ἐκλονίσθη ἡ πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ὅτι πρέ-

πει νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν θέσιν αὐτῆς. Ἡ πολιτικὴ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως δὲν θὰ δημιουργήσῃ, λέγει, μόνον κοινωνικὰ ζητήματα, ἀλλὰ θὰ φέρῃ εἰς κίνδυνον καὶ αὐτὸ τὸ καθεστὼς τὸ δημοκρατικόν, καὶ θὰ εἴμεθα τότε καὶ ἡμεῖς οἱ ἀντιπολιτευόμενοι ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ θεωρήσῃ ἡμᾶς ὡς συμπράκτορας τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καταψηφισθῇ παρὰ πάντων αὕτη, διότι ἄλλως αὐτὸς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς θὰ ἐγερθῇ σύσσωμος καὶ θὰ ἔλθῃ νὰ σαρώσῃ πάντας ἡμᾶς ἐντεῦθεν.

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5′ λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως λαμβάνει τὸν λόγον ὁ πληρεξούσιος Δράμας κ. **Κ. Κωνσταντινίδης,** ὅστις λέγει ὅτι μεθ' ὅσα ἐλέχθησαν, τὸ προσφυγικὸν ζήτημα θὰ μείνῃ καὶ πάλιν ἐκκρεμές, ἐπερχομένων μετ' οὐ πολὺ τῶν διακοπῶν. Οὐχ ἧττον ἐξετάζων καὶ οὗτος τοῦτο, φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι μόνον ζήτημα ἰδεολογίας ἀλλὰ ζήτημα συστήματος καὶ προγράμματος, κυβερνητικοῦ ἰδίᾳ, τὸ προσφυγικόν, ὁποῖον οὐδέποτε ἐφάνη ἔχουσα ἡ παροῦσα Κυβέρνησις. Ἀπόδειξις τούτου τὰ διάφορα λαβόντα χώραν γεγονότα μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἐγένοντο ἐὰν ὑπῆρχε πρόγραμμα. Ἐπικρίνων δὲ μετὰ τοῦτο εἰδικώτερον τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς τῆς Γεωργίας καὶ Συγκοινωνίας διὰ τὴν ἔλλειψιν τοιούτου προγράμματος, ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς τακτοποιήσεως καὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδιαιτέρας δικαιοδοσίας αὐτῶν, φρονεῖ ὅτι οὐδέποτε εἶναι δυνατὸν ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους νὰ ἐξυπηρετηθῇ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα. Διὰ μερίδα προσφύγων Ποντίων εὑρισκομένων ἐν τῇ μεθορίῳ Δράμας, ἐζητήθησαν, λέγει, ἐλάχιστα πράγματα συγκοινωνιακά, καὶ ὅμως οὐδὲν τούτων ἐγένετο. Ἐζητήθη νὰ ἀνεγερθῇ σιδηροδρομικὸς σταθμὸς ἐν Σταυρουπόλει, ἀλλ' οὔτε οὗτος ἐγένετο, καίτοι ἦτο ἀναγκαιότατος χάριν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ πυρποληθέντος χωρίου Κουρλᾶ.

Ἀλλ' οὐδὲ οἱ ἀπεργήσαντες ὑπάλληλοι, οἱ πρόσφυγες ἰδίᾳ, ἐπανῆλθον εἰς τὰς θέσεις των, οὐδὲ πλεῖστα ἄλλα ζητήματα ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν διαφόρων Ὑπουργῶν, καίτοι ὁ προσφυγικὸς κόσμος ἔδειξε κατ' ἐπανάληψιν καὶ τὴν ἑλληνικὴν καὶ δημοκρατικὴν ἑνότητα αὐτοῦ. Τὸ προσφυγικὸν ζήτημα, προσθέτει, εἶναι συνυφασμένον μὲ τὸ δημοκρατικὸν καθεστὼς καὶ ἐφόσον ἡ παροῦσα Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ λύσῃ τοῦτο, ἀνάγκη νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς ἄλλην Κυβέρνησιν ἱκανὴν νὰ πράξῃ αὐτό.

Ὁ κ. **Ν. Γρηγοριάδης** ὁμιλῶν ἐν ἐκτάσει καὶ ἀναφέρων τὰς ὀξείας διαμαρτυρίας τῶν τε προσφύγων καθὼς καὶ τῶν προσφύγων πληρεξουσίων, εὑρίσκει αὐτὰς δεδικαιολογημένας ὡς ἐκ τοῦ πόνου τῶν ἀπηλπισμένων προσφύγων. Βεβαίως τὸ

μέγα μέρος τῶν ἀγροτῶν προσφύγων ἔχει ἐγκατασταθῇ, μέρος τούτου καλῶς, μέρος μετρίως καὶ μέρος ὁπωσδήποτε ὑποφερτά. Ἀλλ' ὑπάρχουν ἀκόμη ἀγρόται ἀναποκατάστατοι καὶ ἰδίως οἱ ἀστοὶ πρόσφυγες, οἵτινες εὑρίσκονται εἰς σημεῖον ἀπογνώσεως πραγματικῆς, διότι ἡ ἁπλῆ στέγασις καὶ τὸ ἀστεῖον ἐπίδομα τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς μικρὰν μερίδα ἀστῶν δὲν εἶναι ἐγκατάστασις ἀστική. Τῆς ἀληθοῦς ταύτης ἀπογνώσεως ἐπωφελοῦνται μερικοὶ ἐπιτήδειοι ἄλλα ἐπιδιώκοντες καὶ προσπαθοῦσι νὰ ἐπωφεληθῶσιν ὅπως ἱδρύσωσι σοβαροφανεῖς Συλλόγους μὲ πομπώδεις τίτλους καὶ συνέδρια καὶ συλλαλητήρια πρὸς ἐκμετάλλευσιν καὶ ἀπόκτησιν ἰσχύος. Οὕτω πνίγεται ἡ φωνὴ καὶ συγχέεται ἡ γνώμη τῶν πράγματι σοβαρῶν προσφυγικῶν ἑνώσεων, ὅπως τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀλυτρώτων μὲ τὰ τμήματά της, τῶν ὀργανώσεων Μ. Ἀσίας, Θράκης, Πόντου, Καυκάσου, Ἑνώσεως Ἐφέδρων, Κοινωνίας Προσφύγων ἐδῶ καὶ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Συνομοσπονδίας. Ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν προσφύγων πληρεξουσίων καὶ τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ ἑνὸς ἐπιτηδείου Φίλκαρη, ῥήτορος καὶ πολλὰ ἔχοντος εἰς τὴν ῥάχιν του, ἑνὸς Ἀναστασιάδου, ἡγέτου τοῦ Κόμματος Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, Νομάρχου ἄλλοτε Δράμας ἐκδιωχθέντος, καὶ ἐπὶ Γούναρη Γεν. Διοικητοῦ Σάμου, ἀπειλοῦντος κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν διὰ φυλακίσεως πάντα σώζοντα πρόσφυγας. Οὗτοι, λέγει ὀργανοῦσι προσφυγικὰ συλλαλητήρια καὶ φαίνονται πονοῦντες δῆθεν διὰ τὴν κατάστασιν τῶν προσφύγων, ἐνῶ δὲν εἶναι παρὰ ὄργανα τοῦ Μεταξᾶ καὶ ἄλλων ἀντικαθεστωτικῶν παραγόντων. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου διαιροῦνται, προσθέτει, αἱ σοβαραὶ προσφυγικαὶ ὁμάδες καὶ δέον νὰ προληφθῇ τοῦτο, καίτοι ἴσως, δὲν ὑπάρχει περὶ τούτου καὶ τόσος φόβος, διότι εὐτυχῶς οἱ πρόσφυγες εἶνε ἀρκετὰ συνετοὶ καὶ δὲν παρασύρονται εὐκόλως εἰς τὰς στηνομένας ἑκάστοτε παγίδας.

Ἀναφέρων μετὰ τοῦτο τὴν στάσιν προσφύγων τινῶν πληρεξουσίων, οὐχὶ τῶν περιοδευόντων διὰ τὰ προσφυγικὰ ζητήματα, λέγει ὅτι οὗτοι δημιουργοῦν κατάστασιν, ἥτις δὲν δύναται νὰ προαγάγῃ θετικῶς τὸ προσφυγικὸν ζήτημα, διότι διὰ τῶν διαφόρων ὑποσχέσεων καὶ ἐπαγγελιῶν των, διάφοροι πρόσφυγες μετακινοῦνται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ δημιουργοῦσι δυσχερείας, αἵτινες δὲν θὰ ἐδημιουργοῦντο ἐὰν οἱ πρόσφυγες οὗτοι ἔμενον ἐν ταῖς περιφερείαις, ἐν αἷς τὸ πρῶτον ἐνεκατεστάθησαν. Ἀναφέρει ὡσαύτως ὅτι μερικὰ ἄτομα ἀνήκοντα εἰς ὡρισμένον κόμμα μετέβησαν εἰς τὸ προσφυγικὸν συνέδριον Θεσσαλονίκης, ἵνα δημιουργήσουν ἀτμόσφαιραν ἐχθρικὴν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὑποστηρίξαντες ὅτι μόνον ἡ Κυβέρνησις Παπαναστασίου ὑπῆρξε φιλοπροσφυγική, ἀδιάφορον ἂν ἐκεῖνο ἐψήφισεν ἀπο-

δοκιμασίαν ὅλων τῶν Κυβερνήσεων μηδὲ τῆς τοῦ κ. Παπαναστασίου ἐξαιρουμένης.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι διαμαρτύρονται.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ζητεῖ νὰ διασαφηνίσῃ ὁ ῥήτωρ τίνος κόμματος ἦσαν οἱ ἀπεσταλμένοι πληρεξούσιοι.

Ν. Γρηγοριάδης. Τοῦ κόμματος τοῦ ἰδικοῦ σας, κ. Πρόεδρε.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι τοῦτο εἶνε ψεῦδος.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** καὶ ἄλλοι τινὲς πληρεξούσιοι ζητοῦσι τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμὸν δὲν δύναται νὰ διακοπῇ ὁ ῥήτωρ.

Ἐγείρεται μετὰ τοῦτο συζήτησις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀφορῶντος τὰ προσωπικὰ ζητήματα ἄρθρου τοῦ Κανονισμοῦ, δημιουργηθέντος ὅμως θορύβου, ὁ κ. Πρόεδρος διακόπτει τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ 5 λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Μ. Κύρκος** ζητεῖ καὶ πάλιν τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι, ἐφόσον τὸ Προεδρεῖον δὲν ἔχει τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὑπάρχει ζήτημα προσωπικόν, δὲν δύναται νὰ τῷ δώσῃ τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι αἱ προκαλέσασαι τὸ συνέδριον τῆς Θεσσαλονίκης ὀργανώσεις ἦσαν ἀντικυβερνητικαί, συνέταξαν δὲ ψήφισμα ἀποδοκιμασίας τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τοῦ ὁποίου ἀντετάχθησαν οἱ πληρεξούσιοι τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἐν οἷς καὶ ὁ κ. Κύρκος. Τοῦτο δὲ ἤθελε νὰ εἴπῃ ὁ κ. Κύρκος.

Μ. Κύρκος. Μάλιστα. Αὐτὸ ἀκριβῶς.

Ὁ κ. **Ν. Γρηγοριάδης** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ προσφυγικὸν δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ζήτημα πολιτικόν. Ὁμιλῶν περὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας λέγει ὅτι οὗτος ἔγινεν ἀφορμὴ μεγάλων ζημιῶν τοῦ Δημοσίου, λόγῳ ἀνικανότητος. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ προτεθὲν ὅπως χωρισθῇ ἡ Διεύθυνσις αὕτη τοῦ Ἐποικισμοῦ εἰς εἰδικὰ τμήματα τὸ γεωργικόν, κ.λ.π. ὥστε νὰ ἀποδοθῶσι τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα. Ἀναφέρων μετὰ τοῦτο πῶς ἔπρεπε νὰ διαχειρισθῇ τὸ προσφυγικόν, ἀπὸ τοὺς πρόσφυγας πληρεξουσίους ἰδίᾳ, λέγει ὅτι ὑπάρχουσι πολλὰ ἄτοπα ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ ὅλου προσφυγικοῦ ζητήματος καὶ δὲν εἶνε οὐδ' αὐτὸς εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν διαχείρισιν τούτου, οὔτε ἀπὸ τὴν παροῦσαν οὔτε ἀπὸ τὰς προτέρας Κυβερνήσεις.

Ἀναφέρεται μετὰ τοῦτο εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἱδρύσεως τῆς Προσφυγικῆς Τραπέζης καὶ λέγει ὅτι ἂν αὕτη δὲν κατηρτίσθη ἐγκαίρως, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν βραδύτητα τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ δέον, ἀφοῦ ἤδη ἱδρύθη αὕτη, νὰ

σπεύσωμεν νὰ τὴν ἐφαρμόσωμεν διὰ νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τοὺς πρόσφυγας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς κατηγορίας περὶ τῆς σπατάλης τοῦ προσφυγικοῦ δανείου, δὲν εὑρίσκει ταύτας δεδικαιολογημένας καθ' ὅτι, ἐὰν ἐσπαταλήθη τι ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου, διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ εἶνε ὑπεύθυνος ἡ Κυβέρνησις, διαμαρτύρεται δὲ κατὰ τῶν ὑποστηριζόντων ὅτι ἐφαγώθη τὸ προσφυγικὸν δάνειον, διότι δὲν ἐφαγώθη τοῦτο, ἀλλὰ ὑπάρχει ὑπόλοιπον τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἐξαρκεῖ.

Ἀφηγούμενος μετὰ τοῦτο τὰ τῆς ἀνατεθείσης εἰς αὐτὸν ἀποστολῆς εἰς Μακεδονίαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὴν στέγασιν τῶν διαφόρων προσφύγων, λέγει ὅτι ὑπέβαλε σχετικὸν ὑπόμνημα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς καὶ δὴ διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν Στρατώνων, ἀναφέρει δὲ τί οὗτος ἔπραξε σχετικῶς.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἀφηγούμενος τὰς προσφερθείσας τότε ὑπὸ τοῦ κ. Γρηγοριάδου ὑπηρεσίας, ἐκφράζει πρὸς αὐτὸν τὰς εὐχαριστίας τῆς Κυβερνήσεως καὶ παρατηρεῖ ὅτι διὰ τοῦ ὑποδειχθέντος τότε συστήματος τοῦ κ. Γρηγοριάδου πρὸς στέγασιν τῶν προσφύγων πολλὰ θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιτευχθῶσι καὶ μάλιστα ἄνευ μεγάλης δαπάνης τοῦ δημοσίου.

Ὁ κ. **Ν. Γρηγοριάδης** συνεχίζων καὶ ἀναφέρων λεπτομερῶς τὰ παρ' αὐτοῦ γενόμενα κατὰ τὴν ἀποστολήν του εἰς Μακεδονίαν πρὸς προσωρινὴν στέγασιν τῶν προσφύγων, ἐπιδεικνύων δὲ καὶ τὸν τύπον τῶν παρ' αὐτοῦ κατασκευασθέντων προσωρινῶν οἰκίσκων ἀνελθόντων εἰς 1.500, λέγει ὅτι διὰ τὴν στέγασιν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἐδαπανήθησαν 17 περίπου ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν 8 διετέθησαν διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ. Ἐξαίρει τὸ εὔωνον τῶν οἰκίσκων τούτων, ἀναφέρων πόσον ἐστοίχισεν ἕκαστος δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, καὶ λέγει ὅτι ἐκ πάντων τούτων προκύπτει τὸ συμπέρασμα ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου δύνανται νὰ στεγασθῶσι καὶ αἱ ἄλλαι ὑπολειπόμεναι ἡμιάστεγοι 80 χιλ. οἰκογενειῶν, ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ αἰτουμένη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως δαπάνη τῶν 100 λιρῶν δι' ἑκάστην οἰκογένειαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, συντελουσῶν καὶ αὐτῶν τῶν προσφυγικῶν οἰκογενειῶν, θὰ δυνηθῶμεν διὰ ποσοῦ 800 ἑκατομμυρίων μόνον νὰ στεγάσωμεν ὅλας τὰς μὴ ἐγκατασταθείσας ἔτι οἰκογενείας. Καταλήγων, τονίζει ὅτι οὕτως ἐστεγάσθη καὶ διὰ τοῦ Ταγατάρχου Σταθάκη ὑπὸ τῆς Προσφυγικῆς Στεγάσεως καὶ ὁ ἐν Ἠπείρῳ προσφυγικὸς κόσμος ἐκ 1500 οἰκογενειῶν.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συζήτησις ἵνα συνεχισθῇ αὔριον.

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

της Νομοθετικης Ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα.

Περὶ παρατάσεως τοῦ παλαιοῦ βασμολογίου καὶ τοῦ σήμερον ἐν ἰσχύϊ συμβατικοῦ καθεστῶτος.

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ μετὰ τὴν ὑποβολήν του), ἔχον οὕτως.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἡ Δ΄ Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψηφίζει·

Ἄρθρον μόνον.

1) Ἡ ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος τῆς Δ΄ ἐν Ἀθήναις Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων τῆς 17 Φεβρουαρίου 1925 «περὶ παρατάσεως ἐπὶ τρίμηνον τοῦ παλαιοῦ βασμολογίου καὶ τοῦ σήμερον ἐν ἰσχύϊ συμβατικοῦ καθεστῶτος» ὁριζομένη ἡμερομηνία τῆς 1 Ἰουνίου 1925 ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 22 Δεκεμβρίου 1923 «περὶ τελωνειακοῦ βασμολογίου εἰσαγωγῆς» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1925 ἀναβαλλομένης μέχρι τῆς ἐν λόγῳ ἡμερομηνίας τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ περὶ οὗ πρόκειται νομοθετήματος.

2) Ἐπιτρέπεται, ἵνα διὰ Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁρίζηται καὶ πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἡμέρα ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 22 Δεκεμβρίου 1923, εἴτε ἐν ὅλῳ, εἴτε ἐν μέρει εἴτε κατὰ παραγράφους ἢ ἐδάφια.

3) Μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ εἰρημένου Ν. Διατάγματος, ὡς καὶ τοῦ παρεπομένου τούτῳ τελωνειακοῦ βασμολογίου εἰσαγωγῆς, παρατείνεται ἡ ἰσχὺς τοῦ ὑφισταμένου βασμολογικοῦ καὶ συμβατικοῦ καθεστῶτος.

4) Αἱ κατὰ πὰς παραγράφους 1 καὶ 2 τοῦ ψηφίσματος τῆς 10 Δεκεμβρίου 1924 τῆς Δ΄ ἐν Ἀθήναις Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων «περὶ παροχῆς ἰδαιτέρας εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς σύναψιν Ἐμπορικῶν προσωρινῶν Συμφωνιῶν μετὰ ξένων Ἐπικρατειῶν» συναπτόμεναι προσωρινὰι ἐμπορικαὶ συμφωνίαι δύνανται νὰ συνομολογῶνται εἴτε ἐξάμηνοι μὲ τρίμηνον σιωπηρὰν ἑκάστοτε παράτασιν, εἴτε καὶ ἄνευ προθεσμίας, ἀλλὰ μὲ δικαίωμα καταγγελίας ἐπιφερούσης τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς μετὰ τρίμηνον.

5) Ἡ διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω ψηφίσματος τῆς 10 Δεκεμβρίου 1924, ὡς καὶ τῆς προηγουμένης παραγράφου, παρεχομένη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐξουσιοδότησις περὶ συνάψεως προσωρινῶν Ἐμπορικῶν Συμφωνιῶν ἰσχύει καὶ δ' ὁμοίας συμφωνίας ρυθμιζούσας πλὴν τῶν βασμολογικῶν καὶ οἱασδήποτε ἄλλης φύσεως ἐμπορικὰς καὶ ναυτιλιακὰς μετὰ ξένων Ἐπικρατειῶν σχέσεις.

6) Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ψηφίσματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 3.30 πρωϊνῇ διὰ τὴν 6 μ. μ. τῆς σήμερον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΗΓ΄

τῆς 28 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 6. 20΄ μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Οἱ σταφιδέμποροι Ἡρακλείου παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ἀνακληθῇ ἡ διάταξις τοῦ νόμου 3326, ἡ ἐπιτρέπουσα ἀτελῆ εἰσαγωγὴν ξυλίνων ἐμαχίων πρὸς κατασκευὴν κιβωτίδων σταφίδος.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ περιφερείας Κομοτινῆς ζητοῦσι τὴν τελείαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ κάτοικοι Μεσσήνης παρακαλοῦσιν ὅπως τὸ Ἀγροκήπιον παραχωρηθῇ εἰς τὴν κοινότητα Μεσσήνης.

Ὁ Προσφυγικὸς συνεταιρισμὸς Κασάνδρας διαμαρτύρεται κατὰ της διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τῆς ἀφορώσης τὴν διανομὴν τῶν γαιῶν Καρὰ-Ὀσμάν.

Οἱ Σύμβουλοι τῶν προσφυγικῶν ὁμάδων Τσαμουρτιᾶς αἰτοῦσι τὴν ἀποκατάστασίν των.

Οἱ κάτοικοι τῶν Κοινοτήτων Καρδαμάτων, Κοντογουραίων κλπ. παρακαλοῦσιν ὅπως διατηρηθῇ ὁ θεσμὸς τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Συλλογῆς ἐρανων πρὸς ἵδρυσιν Σανατορίων

ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ μετακλήσεως τοῦ ἰατροῦ Kippert καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος Trachel διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν λαϊκῶν Σανατορίων.

Ὁ «Πανελλήνιος Συνεταιρισμὸς Κυκλοφορίας τοῦ Τύπου» ζητεῖ ὅπως παραχωρῶνται εἰς τὸν Συνεταιρισμὸν τὰ ἀπαιτούμενα φύλλα πρὸς πώλησιν.

Ὁ Σύλλογος τῶν Ἀμαξοκαραγωγέων Λαρίσης αἰτεῖται τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ἀφορῶντος τὴν ἀποζημίωσίν των.

Ὁ συνοικιακὸς Σύλλογος «Ἰλισσὸς» παρακαλεῖ ὅπως ἀπομακρυνθῶσιν ἐκεῖθεν οἱ Ἀρμένιοι πρόσφυγες, λόγῳ ἐπικειμένου κινδύνου τῆς δημοσίας ὑγείας.

Οἱ ἔμποροι καὶ ἐπαγγελματίαι Λαρίσης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἁπληστίαν τῶν ἐκεῖ προσφύγων.

Ὁ Σύλλογος τῶν ὑπαλλήλων T.T.T. Κρήτης παρακαλεῖ ὅπως μὴ τροποποιηθῶσι τὰ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδια τῶν T.T.T.

Τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια Πετρίλου, Καρδίτσης, ζητοῦσι τὴν κατάργησιν τοῦ περὶ ἀγροφυλακῆς νόμου.

Οἱ κ. κ. **Π. Πετρίδης, Κ. Ρέντης** καὶ **Α. Ἀναγνωστόπουλος** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἐπιβολῆς φορολογίας ὑπὲρ τοῦ λιμενικοῦ Ταμείου Κορίνθου».

Οἱ κ. κ. **Ν. Συριόπουλος** καὶ **Τ. Ἀναστασίου** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀφομοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐκ τῶν δικαστικῶν τάξεων προερχομένων στρατιωτικῶν δικαστικῶν συμβούλων» κλπ.

Ἀναγινώσκεται μετὰ τοῦτο τὸ κάτωθι τηλεγράφημα τοῦ πληρεξουσίου καὶ Γεν. Διοικητοῦ Μακεδονίας **Ι. Κανναβοῦ.**

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀνακοινώσω εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου Λασηθίου εἶνε ἀπολύτως ἀνακριβῆ. Οὐδέποτε ἐκλήθην παρ' οἱουδηποτε ἀνακριτοῦ ἵνα ἐξετασθῶ δι' οἱανδήποτε ὑπόθεσιν καὶ ἠρνήθην ἢ ἀπέφυγον ἐξέτασιν. Προχθὲς Δευτέραν ἐζητήθη ὑπό τοῦ ἐνταῦθα ἀνακριτοῦ Μαυρομιχάλη ἡ κατάθεσίς μου ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν ἐφθαρμένων κουβερτῶν καὶ ἐγένετο αὕτη αὐτοστιγμεί.

Γενικὸς Διοικητὴς **Ι. Κανναβός,** Πληρεξούσιος Ναυπακτίας.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Συνεχιζομένης τῆς ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συζητήσεως τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. **Δ. Μέλφος** ὅστις λέγει ὅτι ἡ Μικρασιατικὴ συμφορὰ συνετέλεσεν, ὥστε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν νὰ φανῇ καὶ νὰ ἐδδηλωθῇ ἡ ἑλληνικὴ ἀλληλεγγύη. Παντοῦ ἐν Μακεδονίᾳ συντελεῖται νέα κοσμογονία, ἡ ὁποία δὲν δύναται παρὰ νὰ συντελεσῃ μικρὸν κατὰ μικρὸν εἰς τὴν

καλλιτέρευσιν τῆς τύχης τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν προσφύγων καὶ εἰς τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. Εἰδικῶς οἱ κάτοικοι τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας ὑπεδέχθησαν μετὰ μεγάλης χαρᾶς τοὺς ἀδελφοὺς πρόσφυγας καὶ ἔπραξαν ὑπὲρ αὐτῶν πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ τοὺς κάμῃ νὰ λησμονήσουν τὰ δεινά των. Εἰς τὸ πλαίσιον τοῦτο τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως δυστυχῶς ὑπῆρξαν καὶ τινα σημεῖα σκοτεινά. Ἓν τῶν σημείων τούτων ἦτο τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Κιούπ-Κιοϊ, περὶ τοῦ ὁποίου σχετικὴν ἔκθεσιν ἔχει ὑποβάλῃ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία μετέβη ἐπὶ τόπου, ἔκθεσιν ἡ ὁποία ἀποτελεῖ πραγματικὸν ἱστορικὸν ἔγγραφον, ἔκθεσιν ἀψευδῆ καὶ εἰλικρινῆ. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης καὶ ἐκ σχετικοῦ τηλεγραφήματος τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Μακεδονίας ἐξάγεται τὸ δίκαιον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ εἶχον οἱ γηγενεῖς, ἀπορεῖ δὲ πῶς μέχρι τοῦδε δὲν ἐξετελέσθη τὸ μέχρι τοῦδε ὑποδεχθὲν μέτρον τῆς μεταφορᾶς τῶν ἐγκατασταθέντων. Τὰ 1200 στρέμματα, τὰ ὁποῖα ἐπετάχθησαν κατὰ τρόπον αὐθαίρετον καὶ ἀνήκουστον ὑπὸ τῶν ἐποικιστικῶν γραφείων Δράμας, ἀποτελοῦν μιαροῦδοκτησίας, ὧν ἑκάστη δὲν ὑπερβαίνει τὰ 1 καὶ 1)2 στρέμμα. Οἱ γηγενεῖς οὗτοι κάτοικοι τοῦ Κιούπ-Κιοϊ, ἐκτὸς τῶν τίτλων τῆς ἰδιοκτησίας τοὺς ὁποίους ἔχουσιν, ἀπὸ μακροῦ χρόνου κατέχουσι καὶ καλλιεργοῦσι τὴν περιφέρειαν ταύτην, οὐδεμία δὲ ἀμφιβολία περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας των δύναται νὰ ἐγερθῇ. Ὡς πρὸς τὸν νόμον 3166 λέγει ὅτι οὗτος παρίσταται ἀνάγκη ν' ἀτονήσῃ ἐπί τινα χρόνον διὰ τὴν πόλιν Σερρῶν, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς ἐξαιρετικὰς συνθήκας, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐπυρπολήθη. Ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν Ἀλεξανδρίδου, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος, ἀφιγεῖται τὸ ἱστορικὸν αὐτῆς καὶ ἀναφέρει πῶς ὁ κ. Ἀλεξανδρίδης ἦτο κάτοχος κτήματος ἐκτάσεως 1350 στρεμμάτων, τὸ ὁποῖον ὁ ἐποικισμὸς τοῦ ἀφῆρεσε καὶ τοῦ ἀφῆκε μόνον 50 στρέμματα τὰ ὁποῖα ἐκαλλιέργησεν ὁ κ. Ἀλεξανδρίδης. Τούτων οὕτως ἐχόντων, λέγει, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας σκληρότερος ἀπὸ τὸν κ. Μαρῆν. Καὶ αὐτὸς ὁ κ. Πασσαλίδης ἐν τῇ ὑποθέσει αὐτῇ, ἐὰν ἦτο Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, δὲν θὰ ἦτο τόσον σκληρὸς ὅσον ὁ κ. Μαρῆς. Συνεχίζων λέγει ὅτι μεταξὺ τῶν προσφύγων πάντων σήμερον δὲν κρατεῖ ἄλλο πνεῦμα παρὰ πνεῦμα συνεργασίας μετὰ τῶν γηγενῶν. Μεταξὺ ὅμως καὶ τῶν γηγενῶν καὶ τῶν προσφύγων ὑπάρχουσιν οἱ ψευδοπροστάται, οἱ ὁποῖοι δὲν κάμνουν ἄλλο παρὰ νὰ ἐκμεταλλεύωνται τὰς ἀδυναμίας των. Οὗτοι ἀποτελοῦν τὸν ψευδοκαρκῖνον τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύμονος καὶ πρὸς τούτους οἱ πρόσφυγες δὲν πρέπει νὰ δίδουν καμμίαν προσοχήν, ἐφόσον ἔχουν τοὺς πληρεξουσίους των, οἱ ὁποῖοι ἐπαξίως τοὺς ἀντιπροσωπεύουν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Εἰς ἡμᾶς, λέγει, ἔτυχεν ὁ κλῆρος νὰ σφυρηλατήσωμεν τὴν νέαν γενεάν. Ἐὰν, ἐγκαταλείπον-

τες τὰ συμφέροντα ἡμῶν καὶ τοὺς μικροὺπολογισμούς, βαδίσωμεν ἐμπρός, θὰ ἔχωμεν τὸν ἔπαινον ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου· ἄλλως θὰ ταφῶμεν ὑπὸ τὰς ἀρὰς τῶν μετέπειτα γενεῶν καὶ τῆς Πατρίδος.

Ὁ κ. **Ἀδ. Εὐφραιμίδης** λέγει ὅτι ἡ ἐντολὴ καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν πρόσφυγων πληρεξουσίων εἶνε ἐνιαία παρά τε τῶν γηγενῶν καὶ τῶν πρόσφυγων. Αἱ κατὰ τὴν συζήτησιν σημειωθεῖσαι ζωηρότητες ὀφείλονται εἰς τὸ ὅτι οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι ἐξ αὐτοψίας ἔχουσιν ἀντίληψιν τῆς καταστάσεως τῆς προσφυγικῆς. Τονίζει ὅτι ἡ προσφυγικὴ ἀποκατάστασις δέον νὰ ἐξετάζηται ὑπεράνω κομμάτων. Ἐπὶ τῆς ὅλης διαχειρίσεως τοῦ ζητήματος τοῦ προσφυγικοῦ ἐσημειώθησαν ἀτασθαλίαι καὶ ὑπερβασίαι καὶ ὀφείλει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἔδρασαν ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ κατέστη δυνατὴ σχεδὸν κατὰ μέγα μέρος ἡ ἀποκατάστασις. Τὰ σημειωθέντα ἄτοπα ὀφείλονται εἰς τὸ ἀκατάρτιστον τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ εἰς τὸ ὅτι αὗται ὑπάγονται εἰς διαφόρους ἁρμοδιότητας.

Πραγματευόμενος εἶτα νὰ τῆς ἀγροτικῆς ἐγκαταστάσεως λέγει ὅτι ἐν Ἀττικῇ παρωράθησαν δικαιώματα προσφύγων χάριν πολιτικῆς σκοπιμότητος, καὶ διὰ τοῦτο πρόσφυγες ἐλθόντες προηγουμένως παρηγκωνίσθησαν καὶ ἐπροτιμήθησαν ἄλλοι ἐλθόντες βραδύτερον. Ἐπίσης, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βόλου καίτοι ἐστάλη τηλεγράφημα ἐγκαταστάσεως προσφύγων ἐκ Νιγδης εἰς τι τσιφλίκιον τὸ Μπικριλέρ, ἐν τούτοις δι' ἀλλεπαλλήλων ἀναστολῶν ἐματαιώθη ἡ ἐγκατάστασις μέχρις ὅτου ἄλλοι πρόσφυγες κτηνοτρόφοι ἐκ Βουλγαρίας προετιμήθησαν. Κατ' ἀνάγκην οἱ ἀρχικοὶ πρόσφυγες εὑρίσκονται ἀναποκατάστατοι.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἐξηγεῖ ὅτι ἐνεκατεστάθησαν οἱ ἐκ Βουλγαρίας πρόσφυγες ἐκεῖ, διότι ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ γεωργοκτηνοτροφικὴ μορφὴ τοῦ κτήματος καὶ διότι εἶχον οὗτοι καὶ γεωργικὰ ἐφόδια καθὼς καὶ ζῶα.

Ὁ κ. **Π. Καραπᾶνος** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι οὗτοι ἦσαν ἐγκατεστημένοι εἰς Βερλάντζαν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** συνεχίζων λέγει ὅτι πάντως αἱ γαῖαι, τοῦ περὶ οὗ πρόκειται τσιφλικίου, ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς ἐγκατάστασιν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** παρατηρεῖ ὅτι ἀμφότεραι αἱ ὁμάδες δύνανται νὰ ἀποκατασθοῦν εἰς Μπικριλὲρ καὶ νὰ διατηρηθῇ συγχρόνως καὶ ἡ κτηνοτροφία τοῦ ἰδιοκτήτου, ἥτις ἀποτελουμένη ἀπὸ 6 χιλ. ζῶα δὲν πρέπει νὰ ἐξανεμισθῇ.

Ὁ κ. **Ἀδ. Εὐφραιμίδης** συνεχίζων ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως παραμείνῃ ὁ ἀνεξάρτητος καὶ αὐτόνομος ὀργανισμὸς τοῦ Ταμείου Περιθάλψεως προσφύγων διοργανούμενος καταλλήλως, πάντως ὅμως καὶ ἡ κρατικοποίησις νὰ ἀποφευχθῇ καὶ ἡ σημερινὴ ἐκκρεμότης νὰ λείψῃ. Ἐπίσης ἀνάγκη νὰ λη-

φθῇ μέριμνα καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Νοσοκομείου προσφύγων. Προχωρῶν παραπονεῖται διότι δὲν κατεσκευάσθη μία γέφυρα παρὰ τὸν Βόλον, τοῦ Ὑπουργείου κωφεύοντος, μέχρις ὅτου ὁ Δῆμος Παγασῶν, ὅστις φέρεται φιλοπροσφυγικώτατα, ἐψήφισε τὸ σχετικὸν κονδύλιον. Ἐπίσης παραπονεῖται διότι δὲν ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας ἡ ἄδεια κατασκευῆς προσφυγικῶν παραπηγμάτων εἰς τὴν ἐν Βόλῳ πλατεῖαν Φερραίου.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἡ ἀλληλεγγύη πρὸς τὸν συνάδελφον ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας δὲν θὰ μ' ἐμποδίσῃ νὰ ἐνώσω καὶ ἐγὼ τὴν φωνήν μου ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐγκρίσεως περὶ ἧς ὡμίλησεν ὁ ἀγορεύων. Βεβαίως, ὁ λόγος δι' ὃν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἐδίστασε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀνέγερσιν τῶν παραπηγμάτων τῆς Πλατείας εἶνε σεβαστός, ὡς ὑπαγορευόμενος ἐκ τῆς μεριμνης του ὅπως αἱ πλατεῖαι παραμένωσιν ἐλεύθεραι διὰ τὸν προορισμόν των. Δύναμαι ὅμως νὰ βεβαιώσω τὸν κ. Συνάδελφον ὅτι οὐδαμῶς θὰ παραβλαφθῶσι τὰ συμφέροντα τῆς πόλεως ἐκ τοῦ μελετωμένου προσωρινοῦ συνοικισμοῦ, μέλλοντος νὰ ἐξυπηρετήσῃ σπουδαίως τὰ συμφέροντα τῶν ἀδελφῶν μας πρόσφυγων.

Ὁ κ. **Ἀδ. Εὐφραιμίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ πλατείας ἀλλὰ περὶ μάνδρας, ἐν ᾗ μένουν 380 μικροεπαγγελματίαι ἄνευ καταστημάτων.

Ὁ κ. **Ι. Βαλλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) παρατηρεῖ ὅτι αἱ μετατροπαὶ πλατειῶν ἐξαρτῶνται ἀπὸ ὡρισμένας διατυπώσεις, αἵτινες ἅμα ἐκπληρωθοῦν θὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ αἴτησις.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** πληροφορεῖ ὅτι ἐγένοντο αἱ σχετικαὶ διατυπώσεις καὶ ὅτι πάντως δὲν πρόκειται περὶ πλατείας.

Ὁ κ. **Ἀδ. Εὐφραιμίδης** συνεχίζων παραπονεῖται διότι νόμος ψηφισθεὶς περὶ χρεωγράφων, ἅτινα ἀπώλεσαν οἱ πρόσφυγες, δὲν ἐδημοσιεύθη καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας νὰ δημοσιεύσῃ τὸν νόμον. Ἐπίσης νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα προστατευτικὰ διὰ τοὺς ἐνοίκους τῶν ξενοδοχείων πρόσφυγας. Ἐπὶ παραλλήλου δὲ ὤφειλον τὰ μέτρα τοῦ ἐνοικιοστασίου ὑπὲρ τῶν προσφύγων νὰ εἶνε πλέον θετικώτερα καὶ πληρέστερα καὶ νομῇ ὑποχρεώνωνται οἱ μισθωταὶ πρόσφυγες εἰς καταβολὴν ἐγγυήσεων. Παραπονεῖται ἐπίσης διότι αἱ ἐκκρεμεῖς δικαστικαὶ σχέσεις μεταξὺ προσφύγων ὑπῆχθησαν εἰς τὸ δικαιοστάσιον, συμπεριληφθεισῶν μάλιστα καὶ τῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι τοῦτο δύναται νὰ διευθετηθῇ.

Ὁ κ. **Ἀδ. Εὐφραιμίδης** συνεχίζων ἀναλύει τὸ ἐκδοθὲν Ν. Διάταγμα περὶ Προσφυγικῆς Τραπέζης καὶ εὑρίσκει

τοῦτο ἐπωφελές, ἀλλὰ παρατηρεῖ ὅτι τὸ μέτρον περὶ ἐξακριβώσεως τῶν πε ριουσιῶν δημιουργεῖ πολυσυνθέτους καὶ πολυπλόκους διατυπώσεις καὶ καταντᾷ ἀνεφάρμοστον.

Ὁ κ. Γ. **Μαρῆς** λέγει ὅτι τοῦτο τὸ σύστημα προέκρινεν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή.

Ὁ κ. Ἀδ. **Εὐφραιμίδης** συνεχίζων καὶ πραγματευόμενος τὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως τῶν Προσφύγων, φρονεῖ ὅτι οὐδὲν κώλυμα ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου ὑπάρχει διὰ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν καταχρωμένων τῶν καθηκόντων των καὶ εισερχομένων εἰς τὰ ὅρια τοῦ δικαστικοῦ νόμου.

Ὁ κ. Γ. **Μαρῆς** παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο διεσαφηνίσθη διὰ τῶν τροποποιήσεων καὶ διὰ τοῦτο, ὅπου συνέβησαν ἀτασθαλίαι, ἡ Κυβέρνησις ἐπενέβη καὶ ἐκλήθησαν αἱ Εἰσαγγελικαὶ Ἀρχαὶ νὰ ἐπεμβῶσι καὶ νὰ ἀνεύρωσι πάντα ὑπαίτιον.

Ὁ κ. Ἀδ. **Εὐφραιμίδης** συνεχίζων ἐκθέτει τὴν γενομένην προμήθειαν κεράμων ἐν Βόλῳ, ἥτις δὲν παρελήφθη ἐκεῖ λόγῳ τῆς κακίστης αὐτῶν καταστάσεως, καὶ δι' ἣν τώρα γίνεται ἐνέργειαι νὰ γίνῃ δεκτή, ἐφιστᾷ δ' ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας. Ἐξακολουθῶν τονίζει ὅτι κακῶς οἱ πρὸ τοῦ 1922 ἐλθόντες πρόσφυγες δὲν θεωροῦνται πρόσφυγες, ἐνῶ οἱ Νικομηδεῖς καὶ Πόντιοι εἶνε γνωστὸν ὅτι ἦλθον πρὸ τοῦ 1923. Διὰ τοῦτο καὶ κατ' αὐτὰς διατάσσεται ἡ ἔξωσις τῶν τοιούτων ἐν Βόλῳ πρόσφυγων ἐκ τῶν ἀστικῶν συνοικισμῶν.

Ὁ κ. Γ. **Μαρῆς** παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο μόνον κατὰ προτίμησιν ἐπεκράτησεν, ἵνα οἱ ἀπὸ τοῦ 1922 πρόσφυγες τυγχάνωσι προνοίας.

Ὁ κ. Γ. **Βαρζάνης** διακόπτων τονίζει ὅτι καὶ ἡ Νικομήδεια ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας ἐξεκενώθη τῷ 1921.

Ὁ κ. Ἀδ. **Εὐφραιμίδης** συνεχίζων, σχετικῶς πρὸς τὰ λεχθέντα χθὲς περὶ τοῦ 1 καὶ 1)2 δισεκατομμυρίου δραχμῶν, τὰ ὁποῖα ἐδαπάνησεν τὸ Δημόσιον ὑπὲρ τῶν προσφύγων, λέγει ὅτι ὀφείλομεν νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἐξ ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων ἐκ μέρους τῶν προσφύγων εισέπραξε τὸ Δημόσιον τὸ πρῶτον ἔτος 1 δισεκατομμύριον δραχμῶν, ἐξ ἄλλου δὲ καὶ ἡ καπνοπαραγωγὴ προήχθη καὶ ἡ ταπητουργία καὶ ἡ ἀμπελουργία, προσθέτει δ' ὅτι ἂν ἐγίνετο καλλιτέρα διαχείρισις τοῦ δανείου καὶ δὲν ἤρχοντο καὶ ἐσχάτως αἱ νέαι 200 χιλιάδες προσφύγων, τὸ προσφυγικὸν θὰ ἦτο πλήρως λελυμένον καὶ ἅπαντες οἱ πρόσφυγες θὰ ἦσαν αὐτάρκεις. Καταλήγων τονίζει ὅτι διὰ συντονισμοῦ τῶν προσπαθειῶν ὅλων μας θὰ ἐπέλθῃ πλήρης καὶ τελικὴ ἀποκατάστασις τῶν προσφύγων ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἑλληνικῆς ὁλότητος.

Ὁ κ. ***Ἀρ. Μητσοτάκης*** εὑρίσκει δικαιολογημένην τὴν συγκίνησιν τῶν προσφύγων πληρεξουσίων, φυσικῶν διερμηνέων

τοῦ πόνου τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου τοῦ ἐκριζωθέντος κατὰ τοιοῦτον τραγικὸν τρόπον ἐκ τοῦ παραδείσου εἰς ὃν ἔζη καὶ τονίζει ὅτι πᾶσα διατύπωσις αἰτιάσεως, ἔστω καὶ ὑπερβολική, δέον νὰ καθιστᾷ τὴν Κυβέρνησιν περισσότερον εὐλαβῆ πρὸς τὴν προσφυγικὴν ὑπόθεσιν. Εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, εὑρίσκει ὅτι διὰ τὸν ἀστικὸν πληθυσμὸν ἐλάχιστα ἔχουσι γίνῃ, ἀφοῦ καὶ τὸ ποσοστὸν τῆς ἀποζημιώσεως καθυστερεῖται εἰσέτι, λόγῳ ἐκκρεμότητος τοῦ ζητήματος. Ἐξετάζων τὸ ζήτημα τῆς στέγης, εὑρίσκει ὅτι καὶ ἐν Κρήτῃ, ἰδίως ἐν τῷ Νομῷ Χανίων, ἡ στέγασις τῶν προσφύγων ὑπῆρξεν ἀτελὴς καθόσον ἀρκεταὶ οἰκογένειαι εἶναι συσσωρευμέναι εἰς τεμένη ἢ ἐγκατελειμμέναι εἰς τρώγλας. Τὴν ἀνωμαλίαν αὐτὴν εὑρίσκει ἀδικαιολόγητον, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν προσφύγων δὲν ἦτο κατώτερος τῶν ἀπελθόντων ἐκ Χανίων Μουσουλμάνων. Δι' αὐτὴν ὅμως δὲν εὐθύνεται ἡ Κυβέρνησις ἀλλὰ αἱ τοπικαὶ Ἀρχαί, αἵτινες ἐνήργησαν τὴν στέγασιν ἄνευ προγράμματος. Εὑρίσκει ἀδικαιολογήτους τὰς ἐπὶ ἀντιπροσφυγικῇ πολιτικῇ αἰτιάσεις κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, καθόσον πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ νόμου 3166 ἐξετελέσθησαν, ἡ δὲ διάταξις περὶ παραχωρήσεως τῶν Ὀθωμανικῶν Νεκροταφείων εἰς τ Ταμεῖον Προνοίας Ἐφέδρων δὲν παραβλάπτει τοὺς πρόσφυγας δεδομένου ὅτι τὰ Ὀθωμανικὰ Νεκροταφεῖα Χανίων πρὸ ἐξετίας, ἐπὶ Διοικήσεως τοῦ ἀειμνήστου Κροκιδᾶ, εἶχον ἀπαλλοτριωθῆ ὑπὲρ τοῦ Δήμου Χανίων. Κατακρίνει τὴν ἐνέργειαν εὐαρίθμων Κρητῶν ἐπωφεληθέντων τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Ὀθωμανῶν διὰ νὰ καταλάβουν τουρκικὰ μαγαζεῖα, ὡς ἀντιστρατευομένην πρὸς τὴν ὡραίαν παράδοσιν περὶ φιλοξενίας τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ καὶ συνιστᾷ ὅπως ἡ Κυβέρνησις φανῇ ἀμείλικτος ἐναντίον αὐτῶν, διαβεβαιῶν ὅτι τοιαύτη ἐνέργεια θὰ ἐπιδοκιμασθῇ ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης τῆς Κρήτης.

Γ. *Μαρῆς* (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ὑπάρχουν ὡρισμέναι καὶ συγκεκριμέναι κατηγορίαι κατὰ προσώπων κατεχόντων εἰκονικῶς καὶ πρὸς σφετερισμὸν κτήματα Μουσουλμάνων; Ἂν τοιαῦται ὑπάρχουν, παρακαλῶ νὰ μοὶ δοθῶσιν ὀνόματα. Φρονῶ μᾶλλον ὅτι πρόκειται περὶ ἐπιῤῥαδύνσεως ἐκδόσεως ἀποφάσεως τῶν ἐκεῖ ἐπιτροπῶν ἢ μὴ ἐκτελέσεως ἔτι αὐτῶν, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν κατ' ἐπανάληψιν ἐμερίμνησεν ἡ Κυβέρνησις, ὥστε νὰ ἐκδοθῶσιν αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις.

Ὁ κ. ***Α. Μητσοτάκης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ὅλαι αἱ ἀποφάσεις, πλὴν μιᾶς ἢ δύο, ἐξετελέσθησαν. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου, διότι ἐξ ἑνὸς ἢ δύο παραδειγμάτων δὲν δύνανται οἱ ῥήτορες τῆς ἀντιπολιτεύσεως νὰ ἐξάγουν συμπεράσματα καὶ νὰ κατηγοροῦν ἐπὶ ἀντιπροσφυγικοῖς αἰσθήμασι τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας. Ἀναφέρων εἶτα ὅτι ὁ Κρητικὸς λαὸς ὑπεδέχθη

μεϊνοικτὰς ἀγκάλας τοὺς πρόσφυγας, προσπαθῶν πάντοτε μὲ ἀδελφικὴν στοργὴν νὰ ἀνακουφίσῃ αὐτοὺς ἕτοιμος εἰς πᾶσαν θυσίαν ἥτις ἤθελεν ἀπαιτηθῇ διὰ τὴν τελικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου, τονίζει ὅτι ἡ ἀγροτικὴ τάξις ἐν Κρήτῃ εἶναι εὐγνώμων πρὸς τοὺς πρόσφυγας εἰσαγαγόντας καὶ διδάξαντας τὴν καλλιέργειαν τοῦ καπνοῦ καὶ τὴν τελεστέραν καλλιέργειαν τῆς σταφίδος Σουλτανίνα.

Ἐξετάζων τὰ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ ἐν Κρήτῃ, λέγει ὅτι αὕτη ἀπέτυχεν παρὰ τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας παρουσιάζει ἡ ἐκκρεμότης τοῦ ζητήματος διὰ τὴν τύχην τῶν περιουσιῶν τῶν προσαλόντων Ἰταλικὴν ὑπηκοότητα Ὀθωμανῶν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς) λέγει ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις οὐδένα ἐκ τῶν τοιούτων Μουσουλμάνων ἀνεγνώρισεν ὡς Ἰταλὸν ὑπήκοον.

Ὁ κ. **Α. Μητσοτάκης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ περιουσία αὐτὴ εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τῶν προσφύγων, τονίζει ὅμως τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ἐπιλύσεως τοῦ ζητήματος, συνιστῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ λυθῇ εὐνοϊκῶς, καθόσον αἱ ἀπόψεις τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως δὲν στηρίζονται ἐπὶ τοῦ δικαίου. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ἐν τῇ ἀπαντήσει του νὰ εἴπῃ εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκονται αἱ σχετικαὶ διαπραγματεύσεις, καὶ τίνες εἶνε αἱ προβλέψεις του. Ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως ὡς Τούρκων ὑπηκόων τοῦ ἐκ Χανίων Βοσκάκη καὶ τοῦ ἐκ Ρεθύμνης Ἀλῆ Βαφῆ Σελιανάκη. Ἡ ἀναγνώρισις τοῦ πρώτου ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Κρήτης, καὶ τοῦ δευτέρου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἐπὶ προκατόχου Κυβερνήσεως. Χαρακτηρίζει τὰς ἀναγνωρίσεις ταύτας αὐτόχρημα σκανδαλώδεις καὶ ζητεῖ τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων.

Ἐξακολουθῶν τονίζει ὅτι ἐκ τῆς συζητήσεως προέκυψεν ὠφέλεια, διότι ἀπεκαλύφθησαν πολλὰ τρωτὰ σημεῖα. Διαφωνεῖ πρὸς τὸν πληρεξούσιον Γρεβενῶν κ. Χατζόπουλον, ὅτι τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ἦσαν ἀνάλογα τῶν δαπανηθέντων χρημάτων, διότι εἶνε ἀναντίρρητον, λέγει, ὅτι ἔλαβον χώραν σπατάλαι.

Ἐξετάζων τὸ ζήτημα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, εὑρίσκει ὅτι ἐρώσον ἐξηνέχθησαν αἰτιάσεις κατὰ τῶν ἑλληνικῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀποσυρθοῦν ταῦτα ἐκουσίως. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει συνιστᾷ ὅπως ἡ Κυβέρνησις φέρῃ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐνώπιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἥτις δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ἀπόψεις της, χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν αἱ αἰτιάσεις εἶναι βάσιμοι. Εὑρίσκει ἀναγκαῖον τὸ διάβημα τοῦτο τῆς

Κυβερνήσεως. Ἐξακολουθῶν, λέγει ὅτι τὸ προσφυγικὸν πρόβλημα δέον νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ καθαρᾶς οἰκονομικῆς ἀπόψεως συναφοῦς πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Καταλήγων, λέγει ὅτι οὐδεμία ἀπαισιοδοξία ἐπιτρέπεται διότι ἡ Ἑλλὰς εἶνε ἀνεκμετάλλευτος, ἐπιτρέπουσα ἄνετον ζωὴν εἰς πρόσφυγας καὶ γηγενεῖς καὶ ὅτι τὸ προσφυγικὸν στοιχεῖον θὰ ἀποβῇ ὁ κυριώτερος συντελεστὴς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπλάσεως καὶ τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου τῆς Πατρίδος.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 15′ ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν 10 καὶ 30′ μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11.10′ μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις, συνεχίζεται δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** λέγει ὅτι ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων προεκλήθη ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἐδαπανήθησαν 10 ἑκατομμύρια λιρῶν, ὅτι ταῦτα ἐσπαταλήθησαν, ὅτι οὐδεὶς πρόσφυξ ἀπεκατεστάθη καὶ ὅτι οὐδεὶς ἔλαβε ἐρόδιόν τι κλπ. Ἡμεῖς ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι τοιαύτη μονόπλευρος πρὸς ἔλεγχον ἐξέτασις τοῦ ζητήματος βλάπτει καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν συμφέροντα καὶ αὐτὴν τὴν πατρίδα. (Φωναὶ καὶ διαμαρτυρίαι...).

Συνεχίζων λέγει ὅτι μὲ τὴν συστηματικὴν δυσφήμησιν τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῶν ὀργάνων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, μένει ἡ ἐντύπωσις εἰς τὸ κοινὸν ὅτι οὐδὲν ἔγινεν ὑπὲρ τῶν προσφύγων, καὶ δίδομεν οὕτω λαβὴν καὶ εἰς τὸν ἀντιπολιτευόμενον κόσμον νὰ καπηλεύηται τὴν προσφυγικὴν ὑπόθεσιν. Ἐπικρίνει κατόπιν τοὺς πληρεξουσίους ἐκείνους, οἵτινες, ἀφοῦ ἀπουσίασαν ἐκ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἔρχονται τώρα κατήγοροι καὶ ἐλεγκταὶ τῶν ληφθέντων ὑπὲρ τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου μέτρων. Ἐάν, λέγει, πολλὰ τρωτὰ ἐσημειώθησαν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν, ἐν τούτοις τὸ μέγα ἔργον συνετελέσθη. Διότι πρέπει νὰ μὴ ἀποκρυβῇ ὅτι ἐπὶ 18 ἑκατομμυρίων καλλιεργουμένων στρεμμάτων γῆς, μόνον 130 χιλ. στρεμμάτων ἐναπελείφθησαν, ἀντιπροσωπεύοντα τὴν αὐτοκαλλιέργειαν καὶ ὅτι ἀπηλλοτριώθησαν ἑκατομμύρια στρεμμάτων γαιῶν, χωρὶς νὰ δοθῇ ὀβολὸς εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων. Καὶ ὅμως ἡ Κυβέρνησις κατηγορεῖται ἐπὶ κεφαλαιοκρατίᾳ, καθ' ἣν στιγμὴν ἔγιναν ἐνταῦθα ὅσα δὲν ἔγιναν καὶ ἐπὶ κομμουνιστικῆς Ρωσσίας. Ὀφείλομεν ἐπίσης νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι μόνον ὁ ἀστικὸς κόσμος τῶν προσφύγων, ὁ ἀντιπροσωπεύων τὰ γράμματα, τὰς τέχνας, τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον κλπ. δὲν ἔτυχε τῆς προσηκούσης βοηθείας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς σημειωθείσας ἀτασθαλίας εἰς τὴν Ἐπιτρο-

πὴν Ἀποκαταστάσεως, βεβαίως ταῦτα ὀφείλουν νὰ ἐλεγχθοῦν καὶ διὰ δικαστικῆς ἐπεμβάσεως, ἂν καὶ εἶνε γνωστὸν ὅτι πάντοτε ἀτέλειαι παρουσιάζονται εἰς τοὺς νεοπαγεῖς ὀργανισμούς, αἱ δὲ καταχρήσεις ὀφείλονται εἰς τὰ κατώτερα ὄργανα.

Συνεχίζων, ἀποκρούει, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀστικὴν ἐγκατάστασιν, τὴν προσπάθειαν πρὸς ἀγορὰν ξυλίνων οἰκιῶν, ἐφόσον γνωρίζει ὅτι διὰ 1700 δωμάτια ἐδαπανήθησαν 4 ἑκατομμύρια χρυσῶν μάρκων, ἐνῶ ἀντὶ 2 καὶ 1/2 ἑκατομμυρίων μάρκων χρυσῶν ἠδύναντο νὰ κατασκευασθῶσι 4 χιλιάδες οἰκίσκοι στερεώτατοι.

Ὁ κ. ***Α. Μισιρλόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) πληροφορεῖ ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ὑπογραφείσης καὶ ἐκτελεσθείσης ἐπὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, περὶ ἧς κατετέθη καὶ ὁ σχετικὸς φάκελλος.

Ὁ κ. ***Δ. Φλωριᾶς*** συνεχίζων παρακαλεῖ νὰ ἐπισπεύσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν περάτωσιν τῆς διώξεως τῶν κατηγορηθέντων διὰ προσφυγικὰς καταχρήσεις διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν ὑπάρχουν ἄνθρωποι καταχρασθέντες τὸ ἱερὸν προσφυγικὸν χρῆμα καὶ νὰ τιμωρηθοῦν παραδειγματικῶς πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς γαλήνης καὶ ἱκανοποίησιν τῆς κοινῆς γνώμης. Ἐπίσης παρακαλεῖ νὰ ἀντικατασταθοῦν πάντες οἱ ὑπάλληλοι οἵτινες ἀπεδείχθησαν ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος παραδόται τῶν καθηκόντων των, καθ' ἣν στιγμὴν ὅλη ἡ κοινωνία ἡ ἑλληνικὴ ἐδείξε τὴν ἐθνικὴν ἀλληλεγγύην πρὸς τὰ θύματα τῆς συμφορᾶς καὶ ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας της καὶ περιέθαλψε στοργικῶς τοὺς δυστυχήσαντας ἀδελφούς μας.

Πραγματευόμενος εἶτα τὰ τῆς καταστάσεως τῶν προσφύγων ἐν τῷ νομῷ Σερρῶν καὶ τῶν παραπόνων διὰ τὰ ἀγροτικὰ κτήματα ἐκεῖσε, ἐξηγεῖ τὰ τῆς ὑποθέσεως Λισυμάχου Βασιλείου ὅστις ἐτύγχανεν αὐτοκαλλιεργητὴς 40 χιλ. στρεμμάτων, ἐχρημάτισεν ὅμηρος εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν, καὶ ἐπανελθὼν ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας του, ὁπότε τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν γαιῶν του παρεδόθη εἰς τοὺς πρόσφυγας πλὴν 800 στρεμμάτων ἐλωδῶν, ἅτινα ἀπεξήρανε καὶ ἐκαλλιέργησεν ἀντὶ δαπάνης του 220 χιλ. δραχμῶν, συγκαταθέσει τοῦ Ἐποικισμοῦ. Τὰ στρέμματα ταῦτα ἐγένετο προσπάθεια ἵνα τῷ ἀφαιρεθοῦν καὶ περιωρίσθησαν εἰς 500 στρέμματα. Προχωρῶν εἶτα ἐλέγχει τὴν Κυβέρνησιν διότι παρελκύει τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κιούπ-κιοϊ καὶ δὲν δίδει τὰς γαίας ἐκεῖ ὅπου πρέπει νὰ δοθοῦν, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπίκειται ἡ στιγμὴ τῆς καλλιεργείας, παραμένουν δὲ ἄστεγοι ἀκόμη καὶ οἱ πρόσφυγες τῆς Νέας Μπάφρας. Καταλήγων τονίζει ὅτι μόνον μὲ συνεργασίαν ἀδελφικὴν τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, χωρὶς διαιρέσεις τάξεων, θὰ λαμπρυνθῇ πάλιν ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς.

Ὁ κ. ***Ν. Κοντολέων*** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος ἄνευ συζητήσεως ἐπὶ τῆς γενικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἤτοι ἐπὶ τῆς ἀγροτικῆς, τῆς οἰκονομικῆς, κλπ. ἀκόμη δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς. Ἀφότου ἐν τῇ συνταγματικῇ Ἐπιτροπῇ συνεζητεῖτο τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Συντάγματος, τὸ ἀφορῶν τὴν ἰδιοκτησίαν, κατεφάνησαν σαφεῖς αἱ ἀντιλήψεις τοῦ τότε Προέδρου τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἰδικάς μας καὶ ὅμως σήμερον αὗται εἶνε κυβερνητικαὶ ἀντιλήψεις. Συνεχίζων ἐξετάζει τὸ ζήτημα τῶν ἰδιωτικῶν πωλητηρίων, τὰ ὁποῖα νομικῶς θεωρεῖ ἄκυρα, καὶ ὑπομιμνήσκει τὰς δοθείσας κυβερνητικὰς ὑποσχέσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ὅτι αἱ ἀγοραπωλησίαι αὗται ἤθελον νομιμοποιηθῇ. Ὡς πρὸς τὴν ἀστικὴν ἐγκατάστασιν τῶν πρωσφύγων, ἀναφέρει τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 3183 διὰ τοῦ ὁποίου, λέγει, διαφεύγουσιν ἀπὸ τοὺς πρόσφυγας οἰκόπεδα ἀξίας 28 ἑκατομμυρίων, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς Μουσουλμάνους.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι δὲν ἐνθυμεῖται καλῶς τὸν νόμον, ὑποθέτει ὅμως ὅτι ὁ περὶ οὗ πρόκειται νόμος δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν τῷ ἀποδίδει ὁ κ. Πληρεξούσιος, ἀλλ' ὅτι τοὐναντίον ἐπιδιώκεται δι' αὐτοῦ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ διαδοχὴ τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπὶ τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων.

Ὁ κ. ***Ν. Κοντολέων*** συνεχίζων ἀναφέρει πῶς ὡρισμένον οἰκόπεδον, κείμενον ἐντὸς τῆς πόλεως Ἐδέσσης καὶ ἀνῆκον εἰς ἀνταλλάξιμον, παρεχωρήθη ἐπὶ τῇ βάσει ψευδοῦς πιστοποιητικοῦ βεβαιοῦντος ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης δὲν ἦτο ἀνταλλάξιμος εἰς δύο πληρεξουσίους κυβερνητικούς, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀνήγειραν ἐν αὐτῷ καπνεργοστάσιον. Βραδύτερον, ἐν τῷ βιβλίῳ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη τὸ πιστοποιητικόν, ἀνευρέθησαν ξέσματα καὶ ἀποσβέσεις, τὰ ὁποῖα μαρτυροῦν περὶ τῆς γενομένης πλαστογραφίας. Καὶ ὅμως ὁ ἀρμόδιος νομάρχης ὄχι μόνον δὲν ἐτιμωρήθη ἀλλ' ἐθεωρήθη πρέπον νὰ προαχθῇ μάλιστα.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) πληροφορεῖ ὅτι ὁ μεταβὰς εἰς Ἔδεσσαν διακριτικὸς ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Λιανόπουλος ἐνήργησεν αὐτοψίαν ἐπὶ τῶν βιβλίων τῆς Νομαρχίας καὶ δι' ἐκθέσεώς του πιστοποιεῖ ὅτι οὐδεμία ὑποπτος πρᾶξις ἐξάγεται ὅτι ἔλαβε χώραν εἰς αὐτά. Ἐν τούτοις ἡ τακτικὴ δικαστικὴ ἀνάκρισις ἐξακολουθεῖ, ὁ δὲ Νομάρχης Σταματίου μετετέθη εἰς Δράμαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἤπειρον. Τέλος ὁ νομάρχης Γκράδας ἀπελύθη κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν, περὶ

καταργήσεως 8 Νομαρχιῶν καὶ οὐδεμίαν ἐπέμβασιν ἐνήσκησε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ κ. **Ν. Κοντολέων** λέγει ὅτι τὴν ὑπόθεσιν ταύτην τοσοῦτον σοβαράν, ἡ Κυβέρνησις ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ παρακολουθήσῃ καὶ νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ παρέλθῃ πεντάμηνον ἤδη χωρὶς νὰ τὴν περατώσῃ.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ νομάρχου ἐξεδόθη ἔνταλμα, ἐν τούτοις ὅμως ὁ νομάρχης οὗτος ἀπεστάλη εἰς τὸ ἐξωτερικόν, λαβὼν διπλωματικὸν διαβατήριον διότι ἡ Ἀστυνομία ἠρνεῖτο νὰ τῷ δώσῃ τοιοῦτον.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ἐρωτᾷ μὲ τί εἴδους διαβατήριον ἐξῆλθεν ὁ ἐν λόγῳ Νομάρχης.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ὁ κ. Σταματίου κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Λιανοπούλου εἶνε ἔντιμος καὶ ἰδεολόγος καὶ ὅτι ἐστάλη εἰς τὸ Βελιγράδιον, ὅπου παρέχει πράγματι πολυτίμους ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** ἐρωτᾷ ἂν κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ νομάρχου ἐξεδόθη ἔνταλμα.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ.

Ὁ κ. **Ν. Κοντολέων** συνεχίζων λέγει ὅτι οἱ πρόσφυγες εἶνε εὐγνώμονες πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν διὰ τὰς θυσίας, εἰς τὰς ὁποίας οὗτος ὑποβάλλεται χάριν αὐτῶν. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ, εἶνε ὅπως αἱ θυσίαι αὗται μὴ ἐξατμίζωνται ἀλλὰ διατίθενται πᾶσαι διὰ τὸν σκοπὸν δι' ὃν προωρίσθησαν.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** λέγει ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα οὐδέποτε εἶνε δυνατὸν νὰ τελειώσῃ, ἐφόσον διεξάγονται ἄσκοποι συζητήσεις, αἱ ὁποῖαι εἰς οὐδὲν ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα εἶνε προωρισμέναι νὰ καταλήξουν. Τὸ Κράτος ἐδαπάνησε μέχρι τοῦδε 1 καὶ 1)2 δισεκατομμύριον διὰ τοὺς πρόσφυγας, ὥστε δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ λέγηται ὅτι οὐδὲν ἐπράξαμεν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται εἶνε νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πρόσφυγας ἡ ἀνήκουσα εἰς αὐτοὺς περιουσία. Ὡς πρὸς τὸ λεχθὲν ὅτι ὑπάρχει μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων χάσμα, τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές. Συνιστᾷ ὅπως ἐξακριβωθῇ ἂν πράγματι ὑπάρχουν καταχρασταὶ τοῦ προσφυγικοῦ χρήματος, νὰ τιμωρηθῶσιν οὗτοι αὐστηρῶς, διότι ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων ἐξαρτᾶται ἡ πρόοδος καὶ ἡ γενικὴ εὐημερία τῆς Χώρας.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα δὲν ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὴν ἀκαδημαϊκὴν ἔκτασιν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν, ἀλλ' ὅτι οἱ ὁμιλήσαντες ἔπρεπε νὰ περιορισθοῦν εἰς τὰ πραγματικὰ γεγονότα. Τονίζων ὅτι χάρις εἰς τὴν διπλωματικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως οἱ Τσάμηδες ἐξηρέθησαν τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ παραμένουν ἐν Ἠπείρῳ, ἀναφέρει τὸ

λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Φραγκούδη, πῶς ἄνευ οὐδεμιᾶς δημοπρασίας ἐδόθη εἰς τὸν Ζαχαρίου καὶ Σία ἡ ἐργασία τῆς ἀνεγέρσεως ὀρφανοτροφείων τῶν προσφύγων ἀντὶ 45 ἑκατομμυρίων καὶ ὅτι ἄλλα 55 ἑκατομμύρια διετέθησαν ἐπίσης δι' ἐκτέλεσιν ἔργων δοθέντων ἄνευ οὐδενὸς διαγωνισμοῦ. Ἀπορεῖ πῶς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐπέτρεψε τὸ τοιοῦτον, καὶ λέγει ὅτι Κυβέρνησις οὕτω σκεπτομένη καὶ πολιτευομένη, δὲν δύναται οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ διευθύνῃ τὰ κοινά, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον στερεῖται τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ, ἐφόσον ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον προσφύγων διατελεῖ ἐν ἐξεγέρσει κατ' αὐτῆς.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ μείνουν ἄνευ ἀπαντήσεως αἱ ἀποδοθεῖσαι ὑπὸ πληρεξουσίων τινῶν μομφαὶ κατὰ τῶν προσφυγικῶν ὀργανώσεων. Ἐπικροτῶν δὲ τὴν στάσιν τῆς ἀνεξαρτήτου προσφυγικῆς ὁμάδος, τῆς ἐκφρασάσης δυσπιστίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, λέγει· ἡμεῖς, ἀνήκοντες εἰς κόμμα, προεβλέψαμεν ἐγκαίρως περὶ τῆς ἀνεπαρκείας τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἠρνήθημεν ἀνέκαθεν ἐμπιστοσύνην πρὸς αὐτήν. Ἐκατηγορήσαμεν καὶ κατηγοροῦμεν τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ὅτι ὄχι μόνον δὲν προήγαγε τὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν, ἀλλὰ καὶ ἐμπόδισεν αὐτήν. Ἀνεφέραμεν μέγαν ἀριθμὸν κτημάτων, ἅτινα καίτοι ζητήθησαν δὲν ἐδόθησαν πρὸς ἀποκατάστασιν.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** διακόπτων, πληροφορεῖ ὅτι τὰ κηρυσσόμενα ὡς ἀπαλλοτριωτέα, ἀναστέλλονται κατόπιν διὰ προσωπικῶν ἐπιρροῶν.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** ἀναγινώσκει τηλεγράφημα ἐντοπίων καλλιεργητῶν Σερρῶν διαμαρτυρομένων ὅτι ἀφαιροῦνται ἀπ' αὐτῶν γαῖαι ἐσπαρμέναι καὶ παραδίδονται εἰς τοὺς πρόσφυγας.

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης** πληροφορεῖ ὡσαύτως ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν Καρδίτσης ὑπάρχουν ἀναπαλλοτρίωτοι 60 χιλιάδες στρεμμάτων καὶ ἐπ' αὐτῶν δίδονται ἄδειαι πωλήσεως εἰς κτηματίας.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** συνεχίζων ἀναφέρει διάφορα κτήματα μένοντα ἀναπαλλοτρίωτα, ἐνῶ ὑπάρχουν χιλιάδες ἀγροτῶν προσφύγων ἀναποκατάστατοι, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ἀδρανεῖ. Ἐξακολουθῶν ἐπικρίνει τὴν Κυβέρνησιν παρελκύουσαν ἄνευ λόγου τὴν ὑπόθεσιν Κιούπ-κιοϊ. Ὡσαύτως ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀστικὴν ἐγκατάστασιν δὲν ἔδειξεν ἐνδιαφέρον καὶ φέρει ὡς παράδειγμα τὸ ζήτημα τῆς Νέας Σμύρνης.

Ὁ κ. **Α. Μισιρλόγλου** (Ὑπουργὸς Προνοίας κλπ.) λέγει ὅτι ἡ διανομὴ τῶν οἰκοπέδων θὰ γίνῃ ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** συνεχίζων ἐπικρίνει τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀδιαφορίαν διὰ τὴν περισυλ-

λογὴν τῶν Μουσουλμ. περιουσιῶν συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου παρατείνεται ἡ ἀγωνία τοῦ ἀστικοῦ κόσμου μένοντος ἀναποζημιώτου, ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπισείει κατ' αὐτοῦ τὸ φάσμα τῶν ἐξώσεων καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπέμβῃ.

Ὁ κ. **Α. Μυσιρλόγλου** βεβαιοῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν τοιαύτην ἐξεδήλωσε πρόθεσιν.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ τὰ ζητήματα τῆς ἀνταλλαγῆς ἐσταμάτησαν ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα κατὰ τῶν προσφυγικῶν ὀργανώσεων ὑπὸ τοῦ κ. Γρηγοριάδου, ἐρωτᾷ ποίους ἀντιπροσώπους τῶν προσφύγων ἐνόει, περὶ ὧν ἐπερωτήθη νὰ ὁμιλήσῃ καὶ περὶ ὧν παρέδωκεν ἔγγραφα εἰς τὸ Προεδρεῖον. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι τὰ Συνέδρια ἅτινα κατηγορήθησαν ὅτι προσκαλοῦνται διὰ κομματικοὺς σκοπούς, ἐγένοντο καθ' ὑπόδειξιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπλήρωσεν ἡ Κυβέρνησις τὰ ἔξοδα αὐτῶν.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** διακόπτων δίδει ἐξηγήσεις περὶ τοῦ Συνεδρίου τῶν δικαιούχων ἀνταλλαξίμων, οὗτινος προήδρευσε καὶ ὅπερ καὶ πάλιν ἀνασυγκαλεῖται.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** συνεχίζων ἐπικρίνει τὸν κ. Γρηγοριάδην διότι μὲ τὰ παραδοθέντα ἔγγραφα ἄτινα περιλαμβάνουν πληροφορίας ἐκ τῶν τριόδων, προσπαθεῖ νὰ μειώσῃ τὰς προσφυγικὰς ὁμάδας τῶν Ποντίων, αἱ ὁποῖαι φρουροῦν ἤδη τὰ σύνορα καὶ εἶνε ἀνανδρία νὰ ῥίπτωνται ἀορίστως μομφαὶ καθ' ὁλοκλήρου προσφυγικῆς κατηγορίας.

Προχωρῶν ἐπικρίνει τὴν χθεσινὴν λογοδοσίαν τοῦ κ. Γρηγοριάδου διὰ τὸ ἔργον τῆς προσωρινῆς στεγάσεως ὡς ἐσφαλμένην κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς δαπανῶν. Εἰσερχόμενος εἶτα εἰς τὴν παρατηρουμένην ἐξέγερσιν τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου, δυσφοροῦντος διὰ τὴν ἐγκατάλειψίν του, φρονεῖ ὅτι ὁ προσφυγικὸς κόσμος καταδικάζει μόνον τὴν παράταξιν ἐκείνην, ἐξ ἧς προέρχεται ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις καὶ οἱ φόβοι περὶ γενικωτέρας δυσφορίας του κατὰ τοῦ καθεστῶτος δὲν εἶνε βάσιμοι. Πάντα ταῦτα ὀφείλει νὰ ἀναλογισθῇ ἡ Συνέλευσις καὶ ἀναλόγως νὰ ἀποφασίσῃ.

Ὁ κ. **Α. Καταφυγιώτης** λέγει ὅτι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου ἐσταμάτησεν ὁ ἀγροτικὸς νόμος ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ του. Ὑπῆρχον, λέγει, 60 χιλ. στρεμμάτων, ἅτινα πλὴν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Λαζαρίναν, δὲν συνέτρεχε λόγος νὰ μείνουν ἀναπαλλοτρίωτα, ἐφόσον ἔχομεν καὶ γηγενεῖς πρόσφυγας ἀκτήμονας καὶ ἀναποκατάστατους. Εἰς τὰς διαμαρτυρίας τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἀπαντᾷ χορηγῶν ἀδείας πωλήσεως εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** δηλοῖ ὅτι ἐδόθησαν ἄδειαι εἰς ὅσους ὑπέδειξεν ἡ ὑπηρεσία.

Ὁ κ. **Α. Καταφυγιώτης** συνεχίζων λέγει ὅτι ὅταν θὰ συζητηθῇ ἡ σχετικὴ ἐπερώτησις θὰ ἀποδειχθῇ τίς εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀκριβείᾳ. Καταλήγων, παρακαλεῖ νὰ συντονισθῇ ἡ ἐνέργεια τῶν ἀπαλλοτριώσεων ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ του.

Ὁ κ. **Ἰάκ. Τριανταφύλλου** λέγει ὅτι τὰ ἄτοπα, ὅσα συνέβησαν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, ὀφείλονται εἰς τὴν ἀκαταλληλότητα τοῦ χρησιμοποιηθέντος προσωπικοῦ καὶ εἰς τὴν εὐρύτητα τῆς δοθείσης δικαιοδοσίας. Ἀποτέλεσμα ἀστοχιῶν ἦτο καὶ τὸ ζήτημα τοῦ Κιούπ-κιοϊ, ὅπου αἱ δοθεῖσαι γαῖαι ἀνῆκον εἰς γηγενεῖς μικροκτηματίας καὶ διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις, ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὰς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ὀφείλει νὰ λύσῃ τοῦτο ταχύτατα, νὰ ἐνεργήσῃ δὲ καὶ ὁλοκληρωτικὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν κτημάτων τοῦ Νομοῦ Σερρῶν. Καταλήγων, λέγει ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα παρέκαμψεν ἤδη τὴν κρίσιν του, χάρις εἰς τὴν ἀλληλεγγύην μεταξὺ προσφύγων καὶ γηγενῶν, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀρίνωμεν μικροδιαφοράς ἁλύτους, ἵνα γεννοῦν ζητήματα.

Ὁ κ. **Ἀν. Λαζαρίδης** κακίζει τὴν Εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν διότι διὰ τὰ συμφέροντά της ἔρριψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα 1 καὶ 1)2 ἑκατομμυρίων ψυχῶν, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου διεταράχθη ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἰσορροπία τῆς Χώρας. Αἱ νέαι αὗται συνθῆκαι ἐπέβαλον καὶ λῆψιν ἐξαιρετικῶν μέτρων. Δυστυχῶς μετὰ τὴν πρώτην Κυβέρνησιν τῆς Δημοκρατίας τὰ ριζοσπαστικὰ μέτρα ἐσταμάτησαν, ἐψαλλιδίσθη ὁ ἀγροτικὸς νόμος καὶ εἰς τὸν Νομὸν Σερρῶν μένουν ἀκόμη τσιφλίκια καὶ τσιφλικοῦχοι καθ' ἣν στιγμὴν χύνεται αἷμα ἀδελφικὸν διὰ ἕνα στρέμμα γῆς.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** πληροφορεῖ ὅτι εἰς ἰδιοκτήτας γαιῶν ἐν Ἀνατ. Μακεδονίᾳ ἐπετράπη, ἐφόσον εἶχον ταλαιπωρηθῇ ἐν τῇ ὁμηρείᾳ, νὰ κατακρατήσουν ποσόν τι στρεμμάτων πρὸς αὐτοκαλλιέργειαν.

Τὰς αὐτὰς πληροφορίας χορηγοῦν καὶ οἱ κ. κ. **Δ. Μέλφος** καὶ **Δ. Φλωριᾶς.**

Ὁ κ. **Α. Λαζαρίδης** συνεχίζων ἀναφέρει καὶ ἄλλα κτήματα ἐν τῷ νομῷ Σερρῶν μένοντα ἀναπαλλοτρίωτα.

Ὁ κ. **Ν. Μανούσης** παρατηρεῖ ὅτι ὅλων τῶν κτημάτων αὐτῶν διετάχθη ἡ παράδοσις εἰς τοὺς πρόσφυγας, ἀφοῦ γίνῃ ἐπιτόπιος ἐξέτασις παρὰ τῆς Γεν. Διοικήσεως Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας.

Ὁ κ. **Α. Λαζαρίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἔχομεν εἰς τὴν περιφέρειαν Σερρῶν 40—50 χιλιάδας στρεμμάτων πλὴν τῶν μοναστηριακῶν. Ἐξακολουθῶν ἀναφέρει ὅτι ἐξ ἄλλου διάφοροι ὡς μακεδονομάχοι ἐσχημάτισαν μεγαλοϊδιοκτησίας. Ὅλαι, λέγει, αὐταὶ αἱ ἐκτάσεις δύνανται νὰ ἐπαρκέσουν ὅπως ἀποκαταστήσωμεν ἐν τῷ Νομῷ καὶ πρόσφυγας καὶ ἐντο-

πίους καλλιεργητάς. Πραγματευόμενος τὰ τοῦ ζητήματος τοῦ Κιούπ-κιοϊ, ἐπικρίνει τὴν παρέλκυσιν καὶ ἐκκρεμότητα αὐτοῦ καὶ ἐξιστορεῖ διὰ μακρῶν τὰ τοῦ ζητήματος, τονίζων ὅτι δὲν εἶχον τίτλους ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῶν διαφειλονικουμένων γαιῶν οἱ γηγενεῖς. Διὰ τοῦτο πάντοτε ἐδήλωσεν ὅτι οὐδεμία σκέψις πρέπει νὰ γίνῃ περὶ μετακινήσεως τῆς Νέας Μπάφρας.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς διαμαρτυρομένους σήμερον διὰ τηλεγραφήματος, ὅπερ ἀνέγνωσεν ὁ κ. Φλωριᾶς, δὲν πρόκειται περὶ γεωργῶν ἀλλὰ περὶ ἐκμεταλλευτῶν.

Καταλήγων συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐφαρμόσῃ ἐντατικῶς τὸν ἀγροτικὸν νόμον, ἂν καὶ φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις στερεῖται τῆς ἐνδεδειγμένης ἀπὸ τὰς περιστάσεις κοινωνιολογικῆς πίστεως καὶ τόλμης διὰ τὰ ἀπαιτούμενα ἐξαιρετικὰ μέτρα.

Ὁ κ. ***Κ. Φίλανδρος*** λέγει ὅτι κατόπιν τῆς προηγουμένης μακρᾶς ἀγορεύσεώς του καὶ τῆς ψυχοσυνθέσεως τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ὁ Πρόεδρος μάλιστα ἀπουσιάζει, συζητουμένου ἑνὸς τόσον σοβαροῦ θέματος, θὰ παρητεῖτο τοῦ λόγου ἂν δὲν ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ὀλονὲν ὀγκουμένην ἐξέγερσιν τῶν προσφύγων κατὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Κατηγορεῖ δὲ τὴν Κυβέρνησιν διότι δὲν ἐμερίμνησε διὰ τὴν ἀγροτικὴν καὶ ἀστικὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων, διότι δὲν ἐφήρμοσε τὸν νόμον 3166, διότι δὲν ἐτιμώρησε κανένα ἐκ τῶν καταχρασθέντων τὸ προσφυγικὸν χρῆμα, διότι δὲν ἐκόλασε κανένα ἐκ τῶν χειροδικησάντων κατὰ τῶν προσφύγων καὶ διὰ πάσας τὰς λοιπὰς παραλείψεις, αἱ ὁποῖαι συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ κοχλάζῃ εἰς τὰ στήθη τῶν προσφύγων ἡ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐξέγερσις. Διὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην μὲν τῶν προσφύγων πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, τὴν ἀποδοκιμασίαν δὲ αὐτῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐξαντληθέντος τοῦ καταλόγου τῶν ἐγγεγραμμένων ὅπως ὁμιλήσουν, λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 4ῃ πρωινῇ διὰ τὴν 6ην μ. μ. τῆς σήμερον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΔ'
τῆς 29 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 6. 15' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Οἱ πρόσφυγες Τσαμουργιᾶς διαμαρτύρονται κατὰ τῆς μελετωμένης τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3166.

Οἱ κάτοικοι Γεωργιουπόλεως διαμαρτύρονται διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ταχυδρομικοῦ γραφείου Γεωργιουπόλεως.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῶν ἀμαξοκαραγωγέων Λαρίσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῆς αὐτοκαλλιεργείας τῆς περιφερείας Λαρίσης.

Ὁ Σύλλογος καπνοπαραγωγῶν Κομοτινῆς αἰτεῖται τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Διάφοροι ἐργατικαὶ ὀργανώσεις Καβάλλας ζητοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Λαρίσης αἰτεῖται ὅπως τὰ ἀστικὰ ὀθωμανικὰ κτήματα ὑπαχθῶσιν εἰς τὸ ἐνοικιοστάσιον.

Ἡ Πανελλήνιος Ἕνωσις καπνοβιομηχάνων διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ἐκ νέου ἀποζημίωσιν τῶν συγκροτοιῶν καὶ καπνεργαστῶν.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συλλόγου Λευκάδος παρακαλεῖ ὅπως υἱοθετηθῇ ἡ πρότασις νόμου τοῦ κ. Μ. Τσαρλαμπᾶ «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας ἐν Λευκάδι».

Οἱ ἀνάπηροι δικαστικοὶ ὑπάλληλοι Καλαμῶν ζητοῦσι τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν των.

Οἱ ἀπολυθέντες σιδηροδρομικοὶ τοῦ τμήματος τῶν Καλαμῶν ζητοῦσι τὴν ἐπαναφοράν των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀγουλινίτσης παρακαλεῖ ὅπως κατασκευασθῇ γέφυρα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀλφειοῦ.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Μεσολογγίου παρακαλεῖ ὅπως πραγματοποιηθῇ ἡ συγχώνευσις τοῦ ταμείου Λιμενικοῦ καὶ ἐξυγιάνσεως διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος.

Οἱ κ. κ. ***Ι. Τριανταφύλλου, Γ. Δουζίνας, Γ. Κιαγιᾶς, Δ. Πάζης κλπ.***, ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ ἀνακρίσεως καὶ ἐκδικάσεως ἀδικημάτων τινῶν ὑπὸ τῶν ἐφετῶν».

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ παραχωρήσεως δωρεὰν οἰκοπέδου ἀνταλλαξίμου κειμένου ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸς ἀνέγερσιν Ἀσύλου Παίδων».

Τὸ ***Ὑπουργικὸν Συμβούλιον*** ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος τῆς 4 Ἀπριλίου 1925 ὁριζομένης προθεσμίας διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν.

295/925

Διαταγμάτων πρὸς ἐκτέλεσιν γνωμοδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν».

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Συνεχίζεται ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συζήτησις.

Πρὸ τούτου ὁ κ. **Μ. Δῶδος** ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος λαμβάνων τὸν λόγον παρακαλεῖ νὰ δηλωθῇ σαφῶς τί εἶπεν χθὲς σχετικῶς μὲ τὴν εἰς αὐτὸν παραχώρησιν οἰκοπέδου ἐν Ἐδέσσῃ ὁ πληρεξούσιος κ. Ν. Κοντολέων.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Δῶδον νὰ ἐπιφυλαχθῇ βραδύτερον νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου ζητήματος.

Ὁ κ. **Φ.Μανουηλίδης** εὐχαριστῶν ἐξ ὀνόματος τῶν προσφύγων τὴν σταλεῖσαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν τῆς καταστάσεως τῶν προσφύγων δι' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπέδειξεν αὕτη, λέγει ὅτι παρ' ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον της ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν κατέληξεν ἐν τούτοις εἰς πλήρη ἀποτελέσματα, διότι δὲν εἶχεν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ἀναλύων δὲ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, λέγει ὅτι αὕτη θίγει ὅλα τὰ προσφυγικὰ ζητήματα, ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ ἐπεισόδιον Κιούπ - Κιοῦ συσκοτίζει μᾶλλον τὰ πράγματα. Γεγονὸς εἶνε ὅτι οἱ πρόσφυγες δὲν μετέβησαν αὐτοβούλως εἰς Κιούπ - Κιοῦ ὅπου ὑπέστησαν τὴν αἱματηρὰν ἐπίθεσιν. Καὶ ὅμως μέχρι τοῦδε οὐδεμία ἀπόφασις σχετικὴ ἐλήφθη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξακολουθῇ ἡ ψυχρότης μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων καὶ νὰ δημιουργῆται ἡ ἐντύπωσις, ὅτι τὸ Κράτος εἶνε ἀνίσχυρον νὰ ἐπιβάλληται καὶ ὅτι ἡ χειροδικία καὶ ἡ αὐτοδικία εἶνε ἐπιτετραμμένη. Ἡ ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ καταλήγει εἰς διαφόρους ἀντιθέτους γνώμας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἄλλας ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς, αὗται ἐπαναλαμβάνουσιν ὅλα τὰ τρωτὰ τὰ ὁποῖα τοσάκις εἰς τὰς προσφυγικὰς συζητήσεις ἐτονίσθησαν. Ἐν τούτοις καὶ αἱ ὑποδείξεις αὗται ἂν ἐξετελοῦντο θὰ εἴχομεν κολοσσιαίαν προαγωγὴν τοῦ ζητήματος. Ἀλλ' οὔτε αὗται ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρατηρεῖ ὅτι μόνον τὸ ἔαρ ἐργάζονται τὰ συνεργεῖα καὶ ὅσα εἴχομεν τὰ ἐστείλαμεν ἐγκαίρως.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ αἱ ὑποσχέσεις περὶ ἀποστραγγιστικῶν ἔργων δὲν θὰ ἐκτελεσθῶσι συντόμως. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐποικισμὸν τῆς μεθορίου γραμμῆς ἐπὶ τετράγωνον δὲν κατέστη δυνατὸν εἰς τὸν Νομὸν Ροδόπης νὰ σταλοῦν τὰ ἐφόδια 500 οἰκογενειῶν Ποντίων αἵ ὁποῖαι ἐστάλησαν εἰς τὰ σύνορα παρ' ὅλας τὰς ἐνεργείας του λόγῳ ἀδρανείας τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως. Ἐπίσης οὐδαμοῦ ἐστάλησαν γεωτρύπανα καὶ οἱ συνοικισμοὶ πάσχουν ἐκ λειψυδρίας. Ἡ ἀστικὴ ἐγκατάστασις ἐξ ἄλλου εὑρίσκεται εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν, ἀφοῦ μόνον ἐν Καβάλλᾳ χιλιάδες προσφύγων εἶνε ἀθλίως ἐγκατεστημένοι καὶ κατὰ 60 ο/ο ἀσθενεῖς. Ὅσον ἀφορᾷ γενικῶς τὰ ὑγιεινολογικὰ μέτρα, ταῦτα δὲν εἶνε ἀνάλογα πρὸς τὴν τρομερὰν ἐλονοσίαν, ἥτις μαστίζει τὰ ἀγροτικὰ προσφυγικὰ κέντρα.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** διακόπτων τονίζει ὅτι ἡ κρατικὴ κινίνη κλέπτεται παρὰ τῶν ἁρμοδίων ἀτιμωρήτως.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** τονίζει ἐπίσης ὅτι συνεστήθησαν συνοικισμοὶ εἰς μέρη ἑλονοσιακὰ καὶ ἐγκατελείφθησαν.

Ὁ κ. **Ἀν. Μισιρλόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας κλπ.) ἀποκρούων ταῦτα, λέγει ὅτι ἔχομεν ἐλάττωσιν θνησιμότητος ἐξ ἑλονοσίας ἀπὸ τὸ περισυνὸν ἔτος.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** συνεχίζων, ἀναφέρει τὰς γνώμας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δρᾶσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως καὶ τὰς κρίσεις αὐτῆς περὶ τῶν ἀτόπων ἄτινα συνέβησαν κατὰ τὰς προμηθείας καὶ περὶ τῶν εὐθυνῶν τῶν κατωτέρων ὀργάνων. Ὡς πρὸς τὴν προτεινομένην σύστασιν πολλαπλῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, λέγει, τοῦτο θὰ ἀπέφερεν ἀποτελέσματα ἂν αἱ ἐπιτροπαὶ εἶχον καὶ ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** παρατηρεῖ ὅτι ἐπισκέψεις κατὰ περιόδους τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὰ προσφυγικὰ κέντρα πολὺ θὰ ἐβελτίωνον τὴν κατάστασιν, ὡς συνέβη μὲ τὴν ἐπιτοπίαν μετάβασιν αὐτῆς εἰς Μακεδονίαν, ἧς ἕνεκα πολλὰ ἄτοπα ἤρθησαν καὶ ἀρκετοὶ ὑπάλληλοι ἐτιμωρήθησαν.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι, ἐνῶ ὁ ὑπάλληλος Ροζάκης ἀπελύθη διὰ λόγους θίγοντας τὴν ἠθικήν, ἐν τούτοις ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Τὸ ἴδιον συνέβη ἐπίσης καὶ μὲ τὸν Ἐπιθεωρητὴν Λαγκαδᾶ, ὅστις μετετέθη εἰς τὸ Κέντρον ἀντὶ νὰ τιμωρηθῇ.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** συνεχίζων, ἐπαναλαμβάνει ὅτι μόνον ἂν ἐδίδετο ἐκτελεστικὴ ἐξουσία εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν ἀγαθὰ ἀποτελέσματα. Ἐξακολουθῶν, λέγει ὅτι ὡς ἐκ τῆς μὴ λήψεως μέτρων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν προσφυγικῶν ἀναγκῶν ἡ δυσφορία τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου ἐπετάθη καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθησαν οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι νὰ θέσουν πολιτικὸν ζήτημα. Δικαιολογῶν τὴν ἀπόφασιν αὐτήν, λέγει ὅτι ἐπὶ ὀκτάμηνον ἡ Κυβέρνησις παρείλ-

κυε τὸ ζήτημα τῆς Προσφυγικῆς Τραπέζης, χωρὶς νὰ εἶνε. ἀληθὲς ὅτι ἡ παρέλκυσις ὀφείλεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία σύσσωμος ἐζήτει ἀνέκαθεν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρχικοῦ Ν. Δ. τοῦ ἀφορῶντος τὴν σύστασιν αὐτῆς. Αἱ περὶ ἐπισπεύσεως συστάσεις μας εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας δὲν εἰσηκούσθησαν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἠρνεῖτο ἡ Τράπεζα. Ἐπ' ἐσχάτων ὅμως, ὅτε ὠγκώθη ἡ δυσφορία τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου, ἔστειλεν ἡ Τράπεζα τὴν σύμβασιν, ἣν ἐπεξειργάσθη ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ κατὰ τὴν συνεργασίαν ταύτην ἡ διαγωγὴ τῆς Τραπέζης ὑπῆρξεν ἀρίστη. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς προστριβὰς διὰ τὴν παραχώρησιν τῶν φυτειῶν, ἐπικρίνει τὰ ἀνακοινωθέντα, ἅτινα ἐξέδωκεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, καὶ ἔκαμε μὲν δεκτὰς ἔπειτα τὰς ἀπόψεις τῶν προσφύγων πληρεξουσίων, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ τοῦτο. Τὸ ἐγκριθὲν σύστημα τῆς Τραπέζης φρονεῖ ὅτι εἶνε τὸ καλλίτερον, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι πᾶν ἄλλο ἀρτιώτερον θὰ ἀπῄτει μακρὸν χρόνον ἐφαρμογῆς. Ἐκφράζει κατόπιν τὸ παράπονον διότι καίτοι παρῆλθε μὴν οὔτε ὁ Διευθυντὴς οὔτε τὸ Συμβούλιον τῆς Τραπέζης ἐξελέγη, ἐνῶ ὤφειλε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι μόνον μὲ ἐντατικὴν καὶ συνεχῆ ἐργασίαν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνακούφισις τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου. Πραγματευόμενος εἶτα τὰ τῶν διαθέσεων τῶν προσφύγων πληρεξουσίων καὶ τοὺς λόγους, οἵτινες τοὺς ἀναγκάζουν νὰ φέρουν ὀξύτατα τὸ προσφυγικὸν ζήτημα εἰς τὴν Συνέλευσιν, τονίζει ὅτι μόνον ἐπὶ Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως ἐγένετο ἐργασία ἀξιέπαινος καὶ θετικὴ καὶ στηριζομένη ἐπὶ τῆς συγκεντρώσεως τῶν προσφυγικῶν ὑπηρεσιῶν, ἧς μάλιστα ἐκλήθη νὰ προΐσταται ὁ κ. Κατεχάκης. Κατεξανέστησας ὅμως τότε αἱ ὑπηρεσίαι, καθ' ὧν ἔσχατον ἀγῶνα ἀνέκαθεν διεξάγουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, καὶ ἡ πρόοδος τοῦ προσφυγικοῦ κατέστη προβληματική. Ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ὑπέβαλε καὶ αὐτὴ ψήφισμα προχειρολόγου περιεχομένου, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἐγένετο δεκτόν· ἔκτοτε οὐδεμία προσπάθεια κατεβλήθη διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων, οὔτε τὰ 20 τοῖς %ο δὲν κατέχονται μέχρις ὥρας ὑπὸ τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** λέγει ὅτι ἐν Μιτυλήνῃ ἀφῃρέθησαν ἀπὸ ἐντοπίους κτήματα διὰ νὰ δοθοῦν εἰς τοὺς πρόσφυγας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρατηρεῖ ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ κ. Μανουηλίδη εἶνε πεπλανημένοι. Τοὐλάχιστον τὰ ἀγροτικὰ Μουσουλμανικὰ κτήματα μόνον ἴσως κατὰ 20 τοῖς %ο δὲν κατέχονται ὑπὸ προσφύγων.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι τὰ ἀστικὰ

κτήματα κατέχουν ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπάλληλοι μὴ πρόσφυγες.

Ἐπίσης πολλὰ κτήματα ἀπωλέσθησαν μὲ τὰς μεθόδους τῆς ξένης ὑπηκοότητος καὶ ἐὰν δὲν ληφθοῦν μέτρα μόνον εἰκονικῶς θὰ ἀποτελοῦν ταῦτα προσφυγικὴν περιουσίαν.

Πραγματευόμενος εἶτα τὰ τῆς ἀγροτικῆς ἐγκαταστάσεως, τονίζει ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμη πολλὰ κτήματα ἀναπαλλοτρίωτα, καὶ δυνατὸν μὲν νὰ ἐλήφθησαν ἐσχάτως ἀποφάσεις, ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ δὲν ἐξετελέσθησαν.

Ἐξετάζει εἶτα τὰ τοῦ Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις κακίζει τὴν διαχείρισίν του, μεθ' κάμνει λόγον περὶ τῆς προσωρινῆς στεγάσεως καὶ λέγει ὅτι δὲν προσεκομίσθησαν στοιχεῖα πρὸς ἔλεγχον ταύτης. Ἐπιφυλάσσεται ὡς ἐκ τούτου νὰ ἀσχοληθῇ ἄλλοτε, ἂν καὶ ἀποδοκιμάζει κατ' ἀρχὴν τὸ σύστημα τοῦτο. Ἐν πάσῃ περιπτώσει διαφωνεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν προσφυγικῶν παραφυάδων, ἥτις νομίζει ὅτι δὲν προάγει τὸ ζήτημα. Αἱ γενόμεναι ἐξ ἄλλου καταχρήσεις εἰς τὸ Ταμεῖον, αἱ ὁποῖαι ἀναβιοῦνται διὰ τῶν ἐκθέσεων καὶ μένουσαι ἀκόμη ἀτιμώρητοι, μᾶς ἀναγκάζουν, λέγει, νὰ ἐπανερχώμεθα ἐπ' αὐτῶν διὰ νὰ προλάβωμεν ἄλλα χειρότερα κακά.

Τονίζει εἶτα τὰ δίκαια παράπονα τῶν προσφύγων ὑπαλλήλων, ἄλλων μὲν παυομένων ἄλλων δὲ ἀπειλουμένων διαρκῶς διὰ παύσεως, καὶ ζητεῖ ὅπως ἅπαξ διὰ παντὸς διασαφηνισθῇ ἂν οἱ πρόσφυγες ἔχουν δικαίωμα νὰ μετέχουν τῆς διοικήσεως. Τὸ 1/3 λέγει τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ ἔθνους ἀποτελεῖται σήμερον ἀπὸ πρόσφυγας καὶ ἐναπόκειται εἰς τοὺς κ. Ὑπουργοὺς νὰ μᾶς εἴπουν πόσους ὑπαλλήλους πρόσφυγας ἔχουν προσλάβει.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** λέγει ὅτι σήμερον ἔμαθεν ὅτι ἀπολύονται πρόσφυγες ὑπάλληλοι τοῦ Ταμείου Περιθάλψεως καὶ κρατοῦνται ἐντόπιοι. Διαμαρτύρεται ἐπίσης διότι ὁ μόνος πρόσφυξ διοικητικὸς ὑπάλληλος, ὁ Νομάρχης Σολομωνίδης, ἐπαύθη.

Ὁ κ. **Α. Μισιρλόγλου** ἀποκρούων ταῦτα πάντα ἐκθέτει ἐκτενῶς τὰ ὑπὲρ τῶν προσφύγων ὑπαλλήλων ληφθέντα εὐεργετικὰ μέτρα.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι οὐδεμία ἐν τούτοις περὶ ὑπαλλήλων προσφύγων ὑπόσχεσις τῆς Κυβερνήσεως ἐξεπληρώθη, καὶ φέρει ὡς παράδειγμα τοὺς πρόσφυγας σιδηροδρομικούς. Ἀναφερόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὰ τοῦ Ταμείου Περιθάλψεως, λέγει ὅτι λόγῳ τῆς ἐκκρεμότητος τῶν ἀποφάσεων τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ Ταμεῖον τοῦτο, ἐσταμάτησεν ἡ ἀνέγερσις οἰκίσκων καὶ ἔπαυσε πᾶσα χορή-

γησις πιστώσεως. Κηρυσσόμεθα λέγει καὶ ἡμεῖς ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ Ταμείου, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅπως αἱ ἀσχημίαι τοῦ παρελθόντος ἐκλείψουν καὶ ὅτι θὰ γίνῃ νέα διοργάνωσις ὑποσχομένη ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

Ὁ κ. ***Α. Μισιρλόγλου*** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι περὶ τούτου ὑπάρχει σύμπτωσις γνωμῶν.

Ὁ κ. ***Φ. Μανουηλίδης*** συνεχίζων λέγει ὅτι πᾶσα ὑπαγωγὴ τοῦ Ταμείου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἀντενδείκνυται λόγῳ τοῦ ἀναδιοργανώτου τῶν ὑπουργικῶν ὑπηρεσιῶν. Δὲν θέλομεν, λέγει, ἄλλας δοκιμάς, διότι ὅλαι ἐκσποῦν κατὰ τῶν κεφαλῶν τῶν προσφύγων. Προχωρῶν ἐπικρίνει τὴν παρέλκυσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀνεγέρσεως τῆς Νέας Σμύρνης, τῶν προσφύγων βασκαλιζομένων μὲ ὑποσχέσεις.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) ἐξιστορῶν τὰ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ συνοικισμοῦ Νέας Σμύρνης, λέγει ὅτι εὗρεν ἐκκρεμῆ τὴν ὑπόθεσιν περὶ τὴν ἐξεύρεσιν οἰκονομικοικοδομικοῦ συνδυασμοῦ. Κατόπιν ἐπανηλειμμένων συσκέψεων, εἰς ἃς ἔλαβον μέρος καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ἐπροτείνετο ὅπως τὰ μὲν 25 % τῆς δαπάνης ἀναλάβουν οἱ οἰκισταί, ἕτερα 37 % ἡ Τράπεζα καὶ τὰ ὑπόλοιπα οἰκός τις οἰκοδομικὸς Ἀγγλικός. Ἐν τῷ μεταξὺ ἠγέρθη καὶ ἡ ἀξίωσις ὅπως τὸ Δημόσιον ἀναλάβῃ τὰ ἔξοδα πλατειῶν καὶ ὁδῶν. Ὑπέδειξα τότε νὰ ἀπηλλοτριώνετο ἔκτασις μεγαλειτέρα τῆς ἀπαιτουμένης, ἥτις νὰ ἐπωλεῖτο εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ὑπερτιμήσεως, ἣν δίκαιον ἦτο νὰ μὴ καρπωθοῦν οἱ ἰδιοκτῆται, ἀλλὰ νὰ τὴν λάβῃ τὸ Δημόσιον διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ ἔξοδα πλατειῶν, ὁδῶν καὶ λοιπῶν κοινοχρήστων χώρων. Ἔκτοτε παρετηρήθη δυσχέρεια περὶ τὴν ἐξεύρεσιν καὶ ἀποκρυστάλλωσιν ὁριστικοῦ οἰκονομικοῦ συνδυασμοῦ, διότι ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν προτάσεων οὐδεμία ἐκρίνετο ἀξία λόγου. Ἐπ' ἐσχάτων ὑπεβλήθη μία πρότασις ἀξία ἐξετάσεως καὶ ἐρευνᾶται. Πρὸ ὀλίγου ἔλαβον ἐπίσης καὶ σχετικὸν εὐχάριστον τηλεγράφημα καὶ ὅταν θὰ ὁμιλήσω θὰ εἴπω τὴν ἔκτασιν, ἣν ἔχουν λάβει αἱ διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς οἰκοδομικῆς ἑταιρείας.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** παρατηρεῖ ὅτι πρωτεῦον μέλημα τῆς Κυβερνήσεως ἦτο νὰ εἶχε γίνῃ γρήγορα ἡ διανομὴ τῶν οἰκοπέδων διὰ νὰ ἠμποροῦν οἱ πρόσφυγες, οἱ δυνάμενοι νὰ οἰκοδομήσουν ἐξ ἰδίων, νὰ πράξουν τοῦτο.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι τοῦτο οὔτε ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Παπαναστασίου ἐγένετο.

Ὁ κ. ***Φ. Μανουηλίδης*** συνεχίζων τονίζει ὅτι ἀπὸ ὀκταμήνου ἤδη, καθ' ὃ κυβερνᾷ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐκκρεμεῖ. Ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἀναπτύξῃ τὰς γνώ-

μας του ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν μικτῶν ἐπιτροπῶν, τόσον τῆς Ἑλληνοβουλγαρικῆς ὅσον καὶ τῆς Ἑλληνοτουρκικῆς, κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποβληθείσης σχετικῆς ἐπερωτήσεως, ἐκφράζει τὴν ἄπειρον αὐτοῦ συμπάθειαν πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τονίζει πῶς καὶ κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ὑστεροῦν αἱ κυβερνητικαὶ ἐνέργειαι. Ὡς πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως τονίζει τὴν ἔλλειψιν παντὸς συστήματος κατὰ τὰς ἐργασίας της, ὡς ἐπίσης καὶ τὰς λαμβανούσας χώραν καταχρήσεις, ἀπέναντι τῶν ὁποίων, λέγει, προβάλλεται πάντοτε τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ θίξωμεν τὴν Ἐπιτροπήν. Καὶ ὅμως τὰ πρωτόκολλα δὲν δύνανται νὰ ἀναφέρωσιν οὐδὲ νὰ ἐπιβάλλωσι τὸν σεβασμὸν τῶν καταχρήσεων καὶ τῶν παρεκτροπῶν. Πᾶσαι αἱ σχετικαὶ προσπάθειαι τῆς Κυβερνήσεως ἀπέτυχον, προσκρούσασαι εἰς τὴν ζωηρὰν ἰσχυρογνωμοσύνην τῶν ἀνθρώπων τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἀνικανότητος, οἱ ὁποῖοι ἐλησμόνησαν ὅτι ἀντιπροσωπεύουν παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ διὰ τοῦτο κατέληξαν εἰς τὸ γνωστὸν σύμφωνον μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ καὶ τὸ σύμφωνον τοῦτο οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἀξίαν, ἐφόσον ὑπάλληλοι ὑποπίπτοντες εἰς ὡρισμένας παραβάσεις καὶ κατὰ τῶν ὁποίων ἐπενέβη καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ εἰσαγγελικὴ Ἀρχή, ἀντὶ νὰ ἀπολυθῶσι προάγονται. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἀντικατάστασις τῶν Ἑλληνικῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὅτι ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἐνέργεια παρὰ τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἐθνῶν, ἵνα μὴ ἐξακολουθήσῃ ἡ κατάστασις αὐτή, ἡ καταρρυπαίνουσα τὰ πάντα.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** ἐρωτᾷ ἂν ὁ παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Ἀποκαταστάσεως ἀντιπρόσωπος τῶν προσφύγων ἀφίνει πάντα ταῦτα ἀδιαμαρτύρητα.

Ὁ κ. ***Φ. Μανουηλίδης*** λέγει ὅτι ἀκριβῶς ἡ ἐρώτησις τοῦ κ. Παπαναστασίου τὸν προλαβε, διότι ἐπεθύμει νὰ κάμῃ τὴν δήλωσιν ὅτι εἰς ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀμέτοχος ὁ κ. Εὐσταθόπουλος, ὁ ὁποῖος πράττει ὅ,τι δύναται, προσκρούει ὅμως εἰς τὰ λοιπὰ μέλη.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) δηλοῖ ὅτι οὐδέποτε ὁ κ. Εὐσταθόπουλος τῷ ἀνεκοίνωσεν ὅτι εὑρέθη εἰς διαφωνίαν μὲ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Φ. Μανουηλίδης*** δηλοῖ ὅτι δὲν ἐννοεῖ τὰ ξένα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀλλὰ μόνον τὰ ἑλληνικά.

Ὁ κ. ***Ξ. Ἀναστασιάδης*** (Θεσσαλονίκης) παρατηρεῖ ὅτι

ἡ Κυβέρνησις θέτει τὸν κ. Ἀδοσίδην ὑπεράνω τριάκοντα πέντε πληρεξουσίων ἀπαιτησάντων τὴν ἀπόλυσίν του.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) δηλοῖ ὅτι διεβίβασε τὰ παράπονα ταῦτα πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως. Οὐδὲν πλέον τούτου ἐδικαιοῦτο νὰ πράξῃ ἐφόσον δὲν εἶχεν ὡρισμένας καταγγελίας.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** συνεχίζων, λέγει ὅτι τὴν κατάστασιν δὲν δύνανται νὰ σώσουν, οὔτε τὰ ἀνακοινωθέντα οὔτε ἡ ἀρθρογραφία τῶν ἐφημερίδων. Εἶνε βέβαια πιθανὸν ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, παρακολουθούμενος ὑπὸ μεγάλης πλειονοψηφίας νὰ ἀποβλέπῃ μετά τινος ἀδιαφορίας πρὸς ἡμᾶς, τὴν μικρὰν ἀνεξάρτητον ὁμάδα τῶν πρόσφύγων, μόλις ἀποτελουμένην ἀπὸ εἴκοσι πληρεξουσίους. Ἀλλ' ἡ μικρὰ αὕτη ὁμὰς ἀποτελεῖ προαναγγελίαν διὰ τὴν Κυβέρνησιν, τῆς ὁποίας τὴν πολιτείαν ἡμεῖς ἀποδοκιμάζομεν καὶ τὴν ὁποίαν δηλοῦμεν ὅτι θὰ καταψηφίσωμεν.

Ἀναγινώσκονται ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Διακόπτεται δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις καὶ ἐπαναλαμβάνει τὸν λόγον ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος ὁ κ. **Μ. Δῶδος** σχετικῶς μὲ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Κοντολέοντος περὶ ἀγορᾶς οἰκοπέδου ἀνήκοντος εἰς Τοῦρκον ἀνταλλάξιμον. Λέγει ὅτι τοῦτο εἶνε ἀνακριβές. Μόνον ἑταιρεία βιομηχανική, ἧς εἶνε μέτοχος μετὰ τοῦ συναδέλφου του κ. Πέτσου, ἠγόρασε πρὸ ἑνὸς ἔτους οἰκόπεδον παρὰ γηγενοῦς συμπολίτου μας δι' ἐπισήμου συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου.

Ὁ κ. **Ν. Κοντολέων** διακόπτων λέγει ὅτι καθ' ἃς εἶχε πληροφορίας ἐπὶ τῇ βάσει ψευδοῦς πιστοποιητικοῦ τοῦ Νομάρχου Ἐδέσσης Σταματίου ἐπωλήθη οἰκόπεδον εἰς δύο συναδέλφους καὶ ὅτι τὸ οἰκόπεδον τοῦτο ἀνῆκεν εἰς Τοῦρκον ἀνταλλάξιμον· ὅτι ὁ διαδεχθεὶς τὸν Σταματίου Νομάρχης Γκράδας κατήγγειλε τὴν πρᾶξιν καὶ ὅτι ὁ Νομάρχης ἐπιέσθη ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ συγκαλύψῃ τὴν πρᾶξιν καὶ ἐπαύθη· τέλος κατὰ κυκλοφορήσασαν φήμην, ὅτι, ἐνῶ ἦτο ἐκδεδομένον ἔνταλμα κατὰ τοῦ Σταματίου οὗτος ἔλαβε διαβατήριον καὶ ἐστάλη εἰς ἀποστολὴν εἰς τὸ Ἐξωτερικόν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἐπαναλαμβάνει, ὡς καὶ χθὲς ἐδήλωσεν, ὅτι οὐδέποτε ἐζητήθη πίεσις κατὰ τοῦ Νομάρχου Γκράδα ἵνα συγκαλύψῃ τὴν ὑπόθεσιν. Τὸ κ. Σταματίου εὗρον, λέγει, μετατεθειμένον εἰς Ἤπειρον καὶ μετέθεσα ἐκεῖθεν εἰς τὴν Νομαρχίαν Δράμας. Ὅτε ἐπληροφορήθην ὅτι ὑπάρχει δικαστικὴ ἀνάκρισις κατὰ τοῦ κ. Σταματίου, ἀνέθεσα εἰς τὸν ἀδέκαστον ὑπάλληλον τοῦ Ὑπ. τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Λιανόπουλον νὰ ἐνεργήσῃ αὐτοψίαν εἰς τὰ βιβλία τῆς Νομαρχίας. Μεταβὰς οὗτος καὶ ἐνεργήσας τοιαύτην τῷ ὑπέβαλεν ἔκθεσιν καθ' ἣν τὸν κ. Σταματίου οὐδεμία βαρύνει εὐθύνη. Ὁ κ. Γκράδας ἀπελύθη κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν περὶ καταργήσεως ὀκτὼ Νομαρχιῶν. Ἐξ ὅσων πληροφοριῶν ἔλαβε δὲν ἔχει ἐκδοθῇ ἔνταλμα κατὰ τοῦ κ. Σταματίου, ὅστις εἶνε πτωχότατος καὶ ἰδεολόγος.

Ὁ κ. **Γ. Βραχηνὸς** λέγει ὅτι αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διαμαρτυρηθῇ δι' ὅσα ἠκούσθησαν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἐναντίον τοῦ κ. Σταματίου. Ἄνθρωποι ἄγνωστοι εἰς τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον, ἦλθον νὰ καταγγείλωσιν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον εἰκοσαετὴς δημοσιογραφικὸς βίος, κατέστησεν ἐκπρόσωπον τῆς ἐντιμότητος καὶ τῆς ἀγνότητος. Δὲν δυνάμεθα, προσθέτει, διὰ τοιαῦτα πολιτικὰ πάθη νὰ φέρωμεν ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει καὶ νὰ ὑιοθετῶμεν ὀδελυρότητας ὡς αἱ ἐναντίον τοῦ κ. Σταματίου κατηγορίαι. Ὁλόκληρος ὁ δημοσιογραφικὸς κόσμος γνωρίζει τὸν ἄνδρα, ὅλος δ' ὁ Ἑλληνισμὸς τὸ ἔργον του. Καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς θὰ αἰσθανθῇ ἀηδίαν ἐναντίον τῶν συκοφαντῶν τοῦ κ. Σταματίου.

Ὁ κ. **Ἰω. Κούνδουρος** ἐρωτᾷ, ἂν αἱ πληροφορίαι, ἃς ἔδωκε σήμερον ὁ κ. Κονδύλης, εἶνε ὑπηρεσιακαί.

Γ. Κονδύλης. Μάλιστα. Αἱ πληροφορίαι μου εἶνε ὑπηρεσιακαί.

Ὁ κ. **Ἰω. Κούνδουρος** παρατηρεῖ ὅτι αἱ ἰδικαί του πληροφορίαι τὰς ὁποίας ἔχει προέρχονται ἀπὸ δικαστικῆς πηγῆς καὶ ὅτι φήμη ἐκυκλοφόρησεν ὅτι ἄνθρωπος καταδιωκόμενος ἐστάλη εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μὲ ἀποστολήν.

Ὁ κ. **Μ. Σαμαρᾶς** βεβαιοῖ ὅτι ὡς πληρεξούσιος τοῦ Σταματίου καὶ κατ' ἐντολήν του μετέβη ἐπανειλημμένως καὶ ἐζήτησε παρὰ τῶν δικαστικῶν Ἀρχῶν τὴν ταχεῖαν περάτωσιν τῆς ὑποθέσεώς του. Ὅτι ἐπανειλημμένως ὁ κ. Σταματίου προσῆλθεν εἰς τὴν ἀνάκρισιν ζητῶν νὰ ἀπολογηθῇ, ἀλλ' ὁ ἀνακριτὴς ἀνέβαλε νὰ λάβῃ τὴν ἀπολογίαν του ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἦτο ὥριμος ἡ δικογραφία. Καὶ ἐπ' ἐσχάτων, προτοῦ ὁ κ. Σταματίου ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ Βελιγράδιον, μετέβη καὶ πάλιν εἰς τὸν Ἀνακριτὴν ζητῶν ὡς ἐπληροφορήθη, νὰ ἀπολογηθῇ, ἀλλὰ καὶ πάλιν ὁ κ. Ἀνακριτὴς ἀνέβαλε τὴν ἀνάκρισίν του.

Ὁ κ. **Μ. Δῶδος** συνεχίζων ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ζητήματος λέγει ὅτι ἐπὶ νομαρχείας Σταματίου διεδόθη ὅτι Τοῦρκος ἀνταλλάξιμος ἐπώλησεν ἓν στρέμμα ἀγροῦ. Ὁ νέος νομάρχης Γκράδας θέλων νὰ δημιουργήσῃ θόρυβον, κατήγγειλε τὴν ὑ-

πόθεσιν εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν. Τὸ πωληθὲν ἀκίνητον δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ οἰκόπεδον, δι' ὃ ὡμίλησεν ὁ κ. Κοντολέων.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** λέγει ὅτι ἐν Θεσσαλονίκῃ εὑρισκόμενος συνηντήθη μέ τινα δικαστικὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα τῷ ἐξέφρασαν τὸ παράπονον, ὅτι ἐνῶ ὑπῆρχεν ἐκκρεμὴς κατηγορία κατ' ἀνωτάτου διοικητικοῦ ὑπαλλήλου, ἐν τούτοις ὄχι μόνον οὗτος δὲν προσῆλθεν ἵνα ἀνακριθῇ, ἀλλ' ἀπεστάλη μάλιστα εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἰς ἀποστολήν. Δὲν σκοπεῖ, προσθέτει, νὰ θίξῃ τινά, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ ἀκριβῶς νὰ δώσῃ ἀφορμὴν ὥστε νὰ εὑρεθῇ τίς εἶνε ἡ ἀλήθεια ἐν προκειμένῳ, διότι πολλάκις τὰ πορίσματα τῶν διοικητικῶν ἀνακρίσεων εἶνε ἀντίθετα πρὸς τὰ πορίσματα τῶν δικαστικῶν ἀνακρίσεων. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ πληροφορήσῃ, ἂν ὁ Σταματίου ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν.

Ὁ κ. ***Α. Παπανασταστίου*** λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς ἰδικῆς του Κυβερνήσεως δὲν ὑπῆρχε καμμία καταγγελία κατὰ τοῦ κ. Σταματίου, ἡ δὲ μετάθεσίς του εἰς Ἰωάννινα ἐγένετο διότι συνεδέθη μετὰ τοῦ τόπου λόγῳ γάμου. Βραδύτερον ὁ διάδοχός του εὗρε στοιχεῖα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐθεώρησε καθῆκόν του νὰ τὸν καταγγείλῃ. Ἐννοεῖται ὅτι μία καταγγελία ἁπλῇ δὲν καθιστᾷ ἀνάξιον ἕνα ὑπάλληλον.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀναφέρει τὰ τοῦ γεγονότος ὡς ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἀντίληψίν του ὡς Γενικοῦ Διοικητοῦ τῆς Μακεδονίας τότε.

Ὁ κ. ***Ν. Κοντολέων*** παρέχων διασαφήσεις ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν λεχθέντων, λέγει ὅτι ἵνα ἐξακριβωθῇ ἂν ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν κ. κ. Συναδέλφων ὅτι πρόκειται περὶ δύο διαφόρων οἰκοπέδων εἶνε ἀληθής, κατέθεσεν ἐπερώτησιν. Μόνον δὲ ἐκ τῆς προσαγωγῆς τῶν τίτλων θέλει ἐξακριβωθῇ ἡ ἀλήθεια.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περατωμένη ἡ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ζητήματος συζήτησις, διακόπτεται δ' ὥρᾳ 10ῃ ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 11ην μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11.30' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις καὶ συνεχίζεται ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συζήτησις.

Ὁ κ. ***Ν. Γρηγοριάδης*** ἀναφερόμενος εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς προσωρινῆς στεγάσεως τῶν προσφύγων, ἣν τῷ εἶχεν ἀναθέσει ἡ Κυβέρνησις, λέγει ὅτι ἡ ὑπ' αὐτὸν ὑπηρεσία δὲν εἶχε καμμίαν ἰδιαιτέραν διαχείρισιν, ἐξετέλεσε δὲ πράγματι ἔργα σοβαρώτατα καὶ

ἀνήγειρεν οἰκίας καὶ συνοικισμοὺς ἀξιολόγους. Διαχείρισιν ὅμως οὐδεμίαν εἶχεν αὐτὴ ἡ ἰδία.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις ὡς διεξήχθη οὐδαμῶς διευκολύνει τὴν προαγωγὴν τοῦ ζητήματος. Ὅταν κατὰ τὴν συζήτησιν ἑνὸς τόσου σοβαροῦ θέματος ἀναμιγνύωνται ζητήματα ἄλλα, δυνάμενα νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον ἑκατὸν ἄλλων ἐπερωτήσεων, βεβαίως δὲν ἐξυπηρετεῖται ἄλλο τι παρὰ ἡ δημιουργία προσωρινῶν ἐντυπώσεων. Ἀλλ' ἀφοῦ οὕτως ἤρξατο ἡ συζήτησις, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὴν παρακολουθήσωμεν καὶ νὰ ἀπαντήσωμεν.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν σχέσεων μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ὑπεστηρίχθη ἡ γνώμη ὅτι ἡ Κυβέρνησις παρέλειψεν ἑκάστοτε νὰ γνωστοποιήσῃ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς κυβερνητικὰς ἀπόψεις. Τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές. Ἡ δημιουργία ἑνὸς αὐτονόμου ὀργανισμοῦ, πάντοτε ἀποτελεῖ μίαν ἀνωμαλίαν εἰς ἕνα κρατικὸν ὀργανισμόν. Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀφῆκε πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὸ Κράτος νὰ διακανονίσῃ τὸν τρόπον καθ' ὃν θὰ εἰργάζετο ἡ Ἐπιτροπή. Τὸ Κράτος ὅμως, ἡ Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις, παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν δικαιώματα πλείονα τῶν ἐν τῷ σχετικῷ πρωτοκόλλῳ ἀναφερομένων, παρεχώρησε καὶ δικαιώματα κρατικά. Ὡς ἐκ τούτου ἐδημιουργήθη ἡ γνωστὴ εἰς πάντας κατάστασις. Αἱ διαταγαὶ τῶν Ὑπουργῶν δὲν εἰσηκούοντο, οἱ ὑπάλληλοι ἐνήργουν κατὰ τὴν ἰδίαν ἀντίληψιν, ἐδημιουργήθη δὲ σχεδὸν ἡ ἐντύπωσις παρ' αὐτοῖς ὅτι εὑρίσκοντο εἰς ξένον ἔδαφος. Τὸ λυπηρὸν ἦτο ὅτι καί τινα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς εἶχοντο ζηλοτύπως τῆς ἀντιλήψεως ταύτης τῶν ὑπαλλήλων, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὴν θιγομένην ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐτιμωρήθη κάποτε ὑπάλληλός τις. Ἡ κατάστασις αὐτὴ βεβαίως δὲν ἐγεννήθη αἰφνιδίως ὅτε ἡμεῖς ἀνελάβαμεν τὴν Ἀρχήν, ἀλλ' ἦτο κατάστασις διαμορφωθεῖσα ἐξ ἀρχῆς καὶ καθ' ὅλην τὴν χρονικὴν διάρκειαν τὴν διαρρεύσασαν μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν Ἀρχήν. Ἀλλ' ἡ κατάστασις αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ. Ἐπεδιώχθη δ' εὐθὺς ἀμέσως ἡ διόρθωσις αὐτῆς, ἀποτέλεσμα δὲ τῶν προσπαθειῶν τούτων ὑπῆρξε τὸ κυρωθὲν ἤδη γνωστὸν σύμφωνον.

Ἀναπτύσσει εἶτα τὰ ἄρθρα τοῦ συμφώνου, τὸ ὁποῖον βεβαίως δὲν ἱκανοποιεῖ τὰς Κυβερνητικὰς ἀντιλήψεις ἀλλὰ καὶ τὸ ὁποῖον βεβαίως δὲν εἶνε ἄξιον εἰρωνείας διότι σημαντικῶς προάγει τὸ ζήτημα, καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸ ζήτημα τὸ ἀφο-

ρῶν τὰς σχέσεις Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν κτημάτων. Εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, λέγει, παρεχωρήθη ἔκτασις 5 ἑκατομμ. στρεμμάτων, ἡ ὁποία συνεπληρώθη ὁλόκληρος εἰς τρόπον ὥστε τὸ Κράτος οὐδὲν πλέον ὀφείλει εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Δὲν δύναται ἐντεῦθεν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι τὸ Κράτος ἐδυστρόπησεν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του ἀπέναντι τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν καταγγελθεισῶν καταχρήσεων, αἵτινες λαμβάνουσι χώραν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως ἐν ταῖς προμηθείαις, ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἀφορμὴν καὶ πρότερον ἐκ διαφόρων καταγγελιῶν νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπέστειλεν εἰς τὰς ἁρμοδίας Εἰσαγγελίας ἁπάσας τὰς ὑποβληθείσας αὐτῇ καταγγελίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ συνέστησεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως, ἵνα ἀκολουθήσῃ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ τὸ Κράτος, τὸ σύστημα δηλονότι τῶν δημοπρασιῶν, τὸ ὁποῖον κυρίως συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐκμηδενίζωνται τὰ παράπονα. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐπῆλθε βραδύτης τις εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῶν παραπεμφθεισῶν εἰς τὴν Δικαιοσύνην ὑποθέσεων, ἀλλὰ μέχρις ὅτου ἀποφανθῇ ἡ Δικαιοσύνη, δὲν δυνάμεθα, λέγει, ν' ἀποφανθῶμεν ἐπ' αὐτῶν. Θὰ ἐπεθύμουν, εἰδικῶς ὁσάκις πρόκειται περὶ Δημοσίων ὑπαλλήλων, νὰ παρακαλέσω ὅπως μὴ ἐκφραζώμεθα κατὰ γενικὸν τρόπον δι' αὐτούς, προσάπτοντες τὴν μομφὴν τοῦ καταχραστοῦ. Εἶνε δυνατὸν βεβαίως νὰ ὑπάρχωσι καὶ ὑπάλληλοι ἐπιλήσμονες τῶν καθηκόντων των, τὸ πλεῖστον ὅμως εἶνε ἄριστοι καὶ ἔντιμοι ὑπάλληλοι, οἱ ὁποῖοι πρῶτοι μὲ παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ἀπαλλάξω τῆς εὐθύνης τῆς διαχειρίσεως, ἡ ὁποία γεννᾷ ὑπονοίας καὶ ἡ ὁποία εἶνε ξένη πρὸς τὰ καθήκοντά των. Συνεχίζων ἀπορεῖ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἐλέγχηται ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ ἀδιαφορίᾳ διὰ τὰ προσφυγικὰ ζητήματα, ἀφοῦ πάντοτε, προκειμένου περὶ προσφυγικῶν ζητημάτων, ἠκολούθησε τὰς προσφυγικὰς ἀπόψεις, καὶ συνεπὴς πρὸς τὴν ἀρχὴν ταύτην, εἰσήγαγε νομοσχέδιον περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτιμήσεως τῆς περιουσίας τῶν ἀνταλλαξίμων, τὸ ὁποῖον ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπέρριψε, κηρυχθεῖσα ὑπὲρ ἄλλης βάσεως καὶ ἀνέλαβε νὰ συντάξῃ ἴδιον ψήφισμα. Ἡ περὶ τὸ ζήτημα ἄρα τοῦτο βραδύτης εὐθύνει τὴν ἐπιτροπὴν καὶ μόνην. Ὡς πρὸς τὴν Προσφυγικὴν Τράπεζαν ἀναφέρει τὰς μετὰ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διεξαχθείσας συζητήσεις καὶ τὰ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ αὐτῆς ἀναφυείσας διαφωνίας καὶ ὑποστηρίζει ὅτι οὐδέποτε, ὡς ἐλέχθη ὑπό τινων, ἤλλαξεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνώμην.

(Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 10' λεπτά).

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως, καὶ συνεχίζων τὴν ἀγόρευσίν του ὁ κ. Γ. Μαρῆς λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸ Διάταγμα, τὸ ρυθμίζον τὰς σχέσεις τοῦ νόμου 3166 καὶ τὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου, εἶνε γνωσταὶ αἱ ἀδάσεις αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου ὅμως παρετηρήθησαν ἄτοπα, διότι τὰ ἐντόπια καὶ τὰ προσφυγικὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν εἶχον διαιρεθῇ ἀδιαλλάκτως καὶ ἡ ἀπόφασις ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὴν τυχαίαν συγκρότησιν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δὲν ἦτο δυνατὴ ἀναθεώρησις τῶν τυχὸν ἀδίκων ἀποφάσεων. Παρ' ὅλα ταῦτα οὐδὲν διοικητικῶς ἐνηργήσαμεν, ὑπεβάλαμεν μόνον νομοσχέδιον περὶ διευθετήσεως τῶν ἀτελειῶν τοῦ νόμου, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξὺ τὰς Ἐπιτροπὰς διεδέχθησαν αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ἀνταλλαγῆς, εἰς ἃς παντάπασι δὲν ἐπενέβημεν. Συστάσεις μόνον ἐκάμαμεν, ὅπως ἐφόσον ἔχουν δικαίωμα ἀναθεωρήσεως μὴ προάγωσιν εἰς ἀναθεωρήσεις εἰμὴ μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς ἐγκρίσεως.

Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ ἀκατανοήτως παρεξηγήθη ὡς ἐνέργεια ἀποσκοποῦσα τὴν ἀνατροπὴν τοῦ νόμου καὶ δὴ δι' ἐπιδίωξιν πολιτικῶν ὠφελειῶν ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ μου Νομῷ. Προεκάλεσα νὰ προσαχθῇ ἐν οἱονδήποτε τεκμήριον ἐπεμβάσεώς μου, ἀλλ' οὐδὲν προσήχθη, οὐδὲ ἐκδήλωσίς τις οἱαδήποτε ἐγένετο πρὸς ἀναστολὴν τοῦ νόμου. Μόνον ἐν Ἡρακλείῳ ἐξηγέρθησαν 2000 ἔφεδροι καὶ ὁ Νομάρχης ἐσταμάτησε τὴν ἔξωσιν ἑνὸς ἐφέδρου ἐκ Μουσουλμανικοῦ κτήματος. Ἀνέφερα δὲ πρότερον πῶς διηυθέτησα τὸ ζήτημα τοῦτο. Ὡς πρὸς τὸν κατατεθέντα κατάλογον παρὰ πληρεξουσίου περὶ ἀνεκτελέστων ἀποφάσεων ἐν Ἡρακλείῳ, ἀναγιγνώσκει ἐπιστολὴν τοῦ Διευθυντοῦ ἀνταλλαγῆς Ἡρακλείου ἐξ ἧς ἐξάγεται ὅτι ἐπὶ 125 ἀποφάσεων μόνον 20 δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐκτελεσθῶσιν.

Ὁ κ. ***Γ. Καλδῆς*** διακόπτων ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἐν Μιτυλήνῃ ἐξώσθησαν πλῆθος ἐντοπίων ἀπὸ Μουσουλμανικὰ κτήματα καὶ αἱ διαμαρτυρίαι των οὐδαμῶς ἔτυχον ἀκροάσεως παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) συνεχίζων, λέγει, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 96 τοῦ ἐνοικιοστασίου, παρεξηγήθη ἡ ἔννοιά του καὶ διὰ τοῦτο ἀπηλείφθη, πρὸς ἀποφυγὴν δὲ παρερμηνειῶν ἐξεδόθη συμφώνῳ γνώμῃ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ν. Διάταγμα, δι' οὗ δημιουργεῖται προνομιακὴ θέσις διὰ τὰ προσφυγικὰ οἰκήματα. Καὶ ὅμως, καὶ τοῦτο ἐθεωρήθη ἀντιπροσφυγικόν. Οὐδὲν ἄλλο ζήτημα προσφυγικὸν ἐκκρεμεῖ χρῆζον νομοθετικῆς ρυθ-

μίσεως, οὐδὲ τοιοῦτό τι ἠξιώθη παρὰ τῶν προσφύγων πληρεξουσίων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἄλλα μέτρα τῆς Κυβερνήσεως, ὀφείλομεν νὰ μὴ σιωπήσωμεν τὸ δάνειον τὸ προσφυγικὸν ηὐξήθη ἀπὸ 6 εἰς 10 ἑκατομμύρια λιρῶν. Ἐλέχθη ἐξ ἄλλου ὅτι δὲν διεχειρίσθημεν καλῶς τὴν Μουσουλμανικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλ' εἰς τὰ ζητήματα τῆς ὑπηκοότητος καὶ τῆς ἀνταλλαξιμότητος ἐξηντλήσαμεν πᾶσαν αὐστηρότητα, διὸ καὶ ἐλάχιστα πρόσωπα διὰ λόγους ἠθικοὺς ἐξηρέσαμεν ἀφοῦ τὴν περιουσίαν των τὴν ἐξησφαλίσαμεν εἰς τὴν ἀνταλλαγήν, ἐνῶ ἐπὶ προηγουμένων Κυβερνήσεων εἰς τοὺς ἐξεραιθέντας ἐδόθη τὸ δικαίωμα διατηρήσεως τῆς περιουσίας των.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι θὰ ἐπρόκειτο περὶ ἀσημάντων περιουσιῶν, δι' ἃς διὰ νόμου δύναται νὰ ἀποζημιωθῇ ἡ προσφυγικὴ περιουσία.

Ὁ κ. **Ἀρ. Μητσοτάκης** παρατηρεῖ ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ Χαμὴτ Μπέη ἐπρόκειτο περὶ σοβαρῶν λόγων καὶ ἦσαν σύμφωνοι ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐγὼ δηλῶ ὅτι δὲν ἠρωτήθην παντάπασιν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) συνεχίζων, λέγει ὅτι καὶ εἰς τὰς ὑπηκοότητας ἐφάνη αὐστηροτάτη ἡ Κυβέρνησις, πέρα ἴσως τοῦ δέοντος, καὶ ὑπεβλήθη ψήφισμα δι' οὗ ἀνατίθεται ἡ κρίσις τῆς Μουσουλμανικῆς ὑπηκοότητος εἰς Εἰδικὸν Συμβούλιον, οὗτινος μετέχουν καὶ προσφυγικὰ μέλη μὲ δικαίωμα μάλιστα ἀναδρομικῆς ἀναθεωρήσεως.

Ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητήσεις ἀφ' ἑτέρου τῆς κυριότητος γαιῶν ὑπὸ ἐντοπίων, τὸ Ὑπουργεῖον, ἐὰν μὲν ἐπρόκειτο περὶ ἰδιοκτησιῶν μικρῶν διεκδικουμένων ὑπὸ ἀκτημόνων καλλιεργητῶν, ἐπέτρεψε τὴν κάρπωσιν αὐτῶν ἐν ἀμφιβολίᾳ περὶ τῆς κυριότητός των ἐπὶ ἐνοικίῳ, προκειμένου ὅμως περὶ μεγάλων κτημάτων ἐφάνη αὐστηρότατον.

Πραγματευόμενος εἶτα τὸ ζήτημα τῶν ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν, λέγει ὅτι ἐκ τῶν ἐκκρεμῶν ὑπερχιλίων τοιούτων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, πέντε μόνον τοιαύτας ἐπεκύρωσε, μεθ' κατηρτίσθη Ἐπιτροπὴ πληρεξουσίων προσφύγων καὶ ἐντοπίων ἥτις ὑπέβαλε πόρισμα, ὅπερ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ διατυπωθῇ εἰς Νομοθετικὸν Διάταγμα, ἐλλείψει χρόνου. Ἄλλως τε ἠδύνατο νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ὑποδείξεις διοικητικῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας. Βεβαίως οὐδεὶς δύναται νὰ διαβεβαιώσῃ ὅτι μὲ τὴν ἀναστάτωσιν τῆς ἀνταλλαγῆς δὲν ἐγένοντο καταπατήσεις Μουσουλμανικῶν περιουσιῶν, ἐθεσπίσθησαν ὅμως ποιναὶ διατάξεις καὶ ἀμοιβαὶ εἰς τοὺς καταδότας, κατεγράφη δὲ σχεδὸν ἅπασα ἡ ἀστικὴ Μουσουλμανικὴ περιουσία ὡς ἐκ περισσοῦ

δὲ ἐζητήθη παρὰ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀντίγραφον τοῦ κτηματολογίου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῆς Μουσουλμανικῆς περιουσίας, ἐλήφθη πρόνοια νὰ εἰσπραχθῇ κάθε πρόσοδος τῶν κτημάτων, διὰ δὲ τὰ καταστήματα διετάχθησαν δημοπρασίαι, πολλαχοῦ δὲ ἀπεκλείσθησαν καὶ οἱ ἐντόπιοι εἰς τρόπον ὥστε αἱ πρόσοδοι αὐτῶν θὰ αὐξηθοῦν κατὰ πολύ.

Ἀντικρούων εἶτα τὰ λεχθέντα περὶ ἐκποιήσεως γαιῶν εἰς τσιφλικούχους, λέγει ὅτι ἀπὸ τὸν Ἀλεξανδρίδην ἀφῃρέθη ὁλόκληρος ἡ ἰδιοκτησία καὶ μόνον ἐπὶ 50 στρεμμάτων καλλιεργηθέντων παρ' αὐτοῦ παρεδόθη ἡ χρῆσις ἐπὶ μισθώματι. Ἐπίσης, ὅσον ἀφορᾷ τὸν Βασιλείου, καὶ τούτου ἀφῃρέθη ὁλόκληρος ἡ περιουσία καὶ τῷ ἐδόθη μόνον ἡ ἄδεια νὰ ἀποζημιώσῃ ποσόν τι κατακλυζομένων στρεμμάτων τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ ζητοῦν νὰ λάβουν πρόσφυγες μετὰ τὴν ἀποξήρανσιν.

Σχετικῶς μὲ τὰς ἀκουσθείσας ἐπικρίσεις διὰ τὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἔχομεν, λέγει, βεβαίως ἔλλειψιν τοπογράφων καὶ γεωπόνων· ἀλλὰ κατεβάλαμεν πᾶσαν προσπάθειαν ἑτοιμάσαντες συνεργεῖα, τόσα ὅσα οὐδέποτε ἄλλοτε ἐκινητοποιήθησαν καὶ θὰ φθάσωμεν νὰ προσκαλέσωμεν καὶ ξένους τοπογράφους ἀκόμη. Ὡσαύτως προσπαθοῦμεν νὰ ἀπαλλάξωμεν τοὺς γεωπόνους ἀπὸ τὰς διαχειριστικὰς καὶ λογιστικὰς ἀσχολίας, καὶ ἐζητήσαμεν τὴν συγκατάθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἥτις ἀκόμη δὲν μᾶς ἐδόθη.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γῆν, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἔχομεν νὰ ἀποκαταστήσωμεν 160 χιλιάδας ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν, κατ' ἀνάγκην θὰ εὑρισκώμεθα πρὸ στενότητος γῆς. Τουρκικαὶ ἀγροτικαὶ οἰκογένειαι ἔφυγαν 30 χιλιάδες ἑπομένως πρέπει νὰ εὕρωμεν γῆν δι' 130 χιλιάδας οἰκογενείας. Διὰ τοῦτο πρὸ τῆς ἀνάγκης ταύτης περιωρίσαμεν τὴν ἀγρανάπαυσιν, περιωρίσαμεν τοὺς κλήρους, ἐφηρμόσαμεν ἐντατικῶς τὸν ἀγροτικὸν νόμον καὶ ἐδηλώσαμεν σαφῶς ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ διασώσωμεν τὰς αὐτοκαλλιεργείας. Τὰς ἀποφάσεις μας ταύτας ἐνηργήσαμεν σταθερῶς καὶ μόλις ἐλύθησαν τὰ προκαταρκτικὰ ζητήματα ἐφηρμόσαμεν καὶ ἐμπράκτως τὴν διάλυσιν τῶν αὐτοκαλλιεργειῶν.

Ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὴν Λῆμνον ὅλαι αἱ γαῖαι ἐδόθησαν εἰς πρόσφυγας καὶ ἤδη οἱ ἐντόπιοι ἔγιναν κολλῆγαι τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) συνεχίζων, λέγει ὅτι πολλάκις ἐπειθανάγκασε τοὺς συνεταιρισμοὺς τῶν ἐντοπίων νὰ λάβωσι κληρούχους καὶ πρόσφυγας καὶ ἔλαβε

πάντα τὰ μέτρα ὥστε δὲν ἐσημειώθησαν εὐτυχῶς ἔκτοτε νέαι συγκρούσεις γηγενῶν καὶ προσφύγων. Παντοῦ ὅπου μᾶς ἐζήτησεν ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως γαίας, τὰς ἐδώκαμεν ἀμέσως, εἰς δὲ τὴν Μακεδονίαν ἐνήργει πάντα ταῦτα ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας. Ἡ ἀπαλλοτρίωσις ἐχώρησε καὶ χωρεῖ σταθερῶς, ἐκ τῶν αὐτοκαλλιεργειῶν δὲ τίποτε σχεδὸν δὲν σώζεται καὶ ἡ Κυβέρνησις ἡ συντηρητικὴ ἐξεδηλώθη ριζοσπαστικωτάτη, εἰς τρόπον ὥστε μεγάλη ἰδιοκτησία δὲν ὑπάρχει σήμερον καὶ ἡ μεσαία δὲν ἀντιπροσωπεύει οὔτε τὸ 1)100 τῆς γῆς. Καταλήγων ἐπιλέγει ὅτι αἱ Κυβερνήσεις τῆς δεξιᾶς ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ἔργα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἄλλας, αἱ ὁποῖαι, ἐνῶ ἐμονοπώλησαν διὰ τὸν ἑαυτόν των τὴν ἀγροτικὴν πολιτικήν, δὲν ἀπηλλοτρίωσαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν των οὐδὲ δώδεκα κτήματα.

Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα περὶ παραμεινάντων ἀναπαλλοτριωτέων κτημάτων, ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα δύσπιστοι, διότι πολλάκις τὰ κτήματα δύνανται νὰ εἶνε κατὰ μέγα μέρος δασικὰ ἢ ἐλώδη, πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ἔκτασις ἡ ὁποία ἐλέχθη διὰ τὴν Ἀττικὴν ὅτι εἶνε ἀναπαλλοτρίωτος, εἶνε ἀνωτέρα τῆς ὅλης καλλιεργησίμου ἐκτάσεως τῆς Ἀττικῆς.

Διὰ πάντα συνεπῶς καλῆς πίστεως συζητητὴν προκύπτει τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν νὰ προωθήσῃ τὴν λύσιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ὑπεσχέθη ταχυτάτην. Ἐπροχωρήσαμεν πάντοτε εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων ὑπεράνω κομματικῶν βλέψεων. Τὰ περισσότερα τῶν ἀκουομένων παραπόνων ὀφείλονται εἰς ἐκμεταλλευτάς, ἔξω τῆς αἰθούσης ταύτης βεβαίως, ἐπιδιώκοντας πολιτικοὺς σκοποὺς ἢ ἔχοντας κοινωνικὰ σχέδια. Τὰ περισσότερα παράπονα εἶνε ἀδίκαιμα, πολλὰ δὲ πιστεύονται καὶ ἐκ πλάνης διότι εἶνε φυσικὸν οἱ πρόσφυγες ἀκόμη νὰ μεψιμοιροῦν. Πολλὰ ἄλλα παράπονα εἶνε βάσιμα διότι ὑπολείπεται πολλοῦ κόσμου ἡ ἀποκατάστασις, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ μὴ ὑποβοηθῶμεν τὴν ἐκδήλωσιν αἰτημάτων ἀδυνάτων καὶ ἀπραγματοποιήτων. Τοῦτο ὀφείλει νὰ ἀπαρτίσῃ ἐφεξῆς τὴν προσφυγικήν μας πολιτικὴν καὶ ἀναγνωρίζοντες τὸ συντελεσθὲν ἔργον νὰ φροντίζωμεν νὰ διορθώνωμεν τὰς ἐλλείψεις του. Οἱ πρόσφυγες ἰδίᾳ πληρεξούσιοι ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ τονίσουν εἰς τοὺς πρόσφυγας ὅτι τὸ Κράτος ἔπραξεν ὑπὲρ αὐτῶν πᾶν ὅ,τι ἠδυνήθη. Ἀντίθετος πολιτικὴ θὰ ἐπροκάλει καὶ τὴν ἀγνωμοσύνην τῶν προσφύγων καὶ τὴν δυσφορίαν τῶν γηγενῶν, καθ' ἣν στιγμὴν μόνον ἡ κοινὴ δράσις εὐαγγελίζεται τὴν εὐημερίαν τῆς κοινῆς πατρίδος. (Χειροκροτήματα).

Προτάσει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διακόπτεται ἡ συνεδρίασις 5 λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Α. Μισιρλόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας) ὅστις λέγει ὅτι πλέον τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου προσφύγων ὑπῆρχον ἐν Ἑλλάδι καὶ ἄλλο ἥμισυ περίπου ἑκατομ. τοιοῦτο ἀπεστέλλετο εἰς αὐτήν, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀνελάμβανε τὴν ἐξουσίαν. Καὶ ἐν τούτοις παρ' ὅλας τὰς δυσχερείας ἔσπευσεν αὕτη, οὐ μόνον διὰ τοὺς ὑπάρχοντας ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς νέους πρόσφυγας νὰ λάβῃ ὅλα τὰ προσήκοντα διὰ τὴν συντήρησίν των μέτρα, νὰ ἱδρύσῃ νοσοκομεῖα καὶ ἄλλα νὰ λάβῃ μέτρα ἔν τε Κων)πόλει καὶ ἀλλοῦ, μέχρις οὗ δυνηθῇ νὰ τοὺς μεταφέρῃ ἐνταῦθα. Τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως ἦτο τὸ πρώτιστον τὸ ὁποῖον ἔπρεπε ν' ἀντιμετωπισθῇ καὶ διὰ τοὺς μὲν καὶ διὰ τοὺς δέ, καὶ κατεβλήθη πᾶσα προσπάθεια ἵνα τοῦτο ἱκανοποιηθῇ κατὰ τὸ δυνατόν. Οὕτω ἀνηγέρθησαν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα 8150 οἰκήματα, δι' ἃ ἐδαπανήθησαν 160 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἕτεραι δ' ἐπίσης 2760 κατοικίαι ἀνηγέρθησαν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ καὶ 9000 ξύλινα παραπήγματα ἐν Πειραιεῖ καὶ Ἀθήναις. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀγροτικοὺς συνοικισμούς, τοιοῦτοι ἐγένοντο ὑπέρπολλοι καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἄριστοι. Ὑπολείπονται οὐχ ἧττον ἄστεγοι πρόσφυγες δι' οὓς θὰ ἀπαιτηθῶσι περὶ τὰς 20 χιλ. κατοικιῶν, διὰ τὰς ὁποίας θὰ ἀπαιτηθῇ δαπάνη ἑνὸς καὶ ἡμίσεος δισεκατομμυρίου δραχμῶν, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις προσπαθεῖ νὰ ἐξεύρῃ διὰ δανείου. Ἀναφέρων μετὰ ταῦτα ὅλα τὰ μελετώμενα μέτρα πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ἀπαιτουμένων οἰκοπέδων πρὸς ἀνέγερσιν οἰκημάτων στεγάσεως τῶν ὑπολειπομένων πρὸς στέγασιν ἀστῶν καὶ μνημονεύων τὰ τῆς ἀνεγέρσεως τῆς νέας Σμύρνης, ἡ διανομὴ τῶν οἰκοπέδων τῆς ὁποίας ἄρχεται μετ' οὐ πολύ, ὡς καὶ τὰ τῆς ἐνισχύσεως τῆς ταπητουργικῆς βιομηχανίας, ἡ ὁποία ἐγκαθιδρύεται καὶ ἐν τῇ Νέᾳ Ἰωνίᾳ καὶ ἐν ἄλλοις συνοικισμοῖς, λέγει ὅτι ἀποδεικνύεται ἐκ πάντων τούτων ὅτι οὐδὲν μέτρον παρελείφθη ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως πρὸς ἱκανοποίησιν ὅλων τῶν μεγάλων ἀναγκῶν τῶν προσφύγων. Ἀναφέρων ἐπίσης τὰ δοθέντα ἐπιδόματα κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὀκτὼ μηνῶν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου, ἅτινα ἀνέρχονται εἰς 100 ἑκατομμύρια δραχμῶν, φρονεῖ ὅτι οὐδόλως δικαιολογοῦνται αἱ τόσαι ἀκουσθεῖσαι κατὰ τῆς Κυβερνήσεως αἰτιάσεις.

Μνημονεύει μετὰ τοῦτο τὰ ληφθέντα μέτρα διὰ τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν τῶν προσφύγων καὶ ἀναφέρει ὅτι καὶ

νοσοκομεῖα ἱδρύθησαν εἰδικὰ δι' αὐτούς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρασκευάζονται, τόσον πρὸς καταπολέμησιν τῆς φθίσεως ὅσον καὶ τῆς ἐλονοσίας, αἵτινες ἀμφότεραι δυστυχῶς μαστίζουσι τὴν Νώραν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀναφέρει τὰς γενομένας δωρεὰς πρὸς τοῦτο ὑπὸ διαφόρων ὁμογενῶν, ὡς καὶ ἑτέραν ἐκμαιευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Βενιζέλου, ἐκ 55 χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν, αἵτινες πᾶσαι θὰ δαπανηθῶσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐκθέτων μετὰ τοῦτο τὰ ληφθέντα μέτρα διὰ τὰ ὀρφανὰ τῆς τε Μικρασιατικῆς καὶ τῶν ἄλλων καταστροφῶν, ὡς καὶ τὴν μέριμναν πρὸς ἵδρυσιν διαφόρων ἐν Ἑλλάδι ὀρφανοτροφείων, τονίζει τὸ δύσκολον τῆς λύσεως τοῦ προβλήματος τούτου, δι' ὃ ὅμως οὐδὲν θὰ παραλίπῃ μέτρον ἡ Κυβέρνησις, ἵνα δυνηθῇ νὰ τὸ λύσῃ κατὰ τὸ δυνατόν. Μεταξὺ τῶν μέτρων τούτων ἀναφέρει τὸ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἤδη ὑφισταμένου Ταμείου Περιθ. Προσφύγων, τὸ ὁποῖον ἀναδιοργανοῦται εἰς αὐτόνομον ὀργανισμόν, τοῦ σχετικοῦ περὶ τούτου Διατάγματος δημοσιευσμένου μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Ἱστορῶν ἔπειτα τὰ ληφθέντα μέτρα καὶ παρ' ὅλων τῶν ἄλλων Κυβερνήσεων πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ὅλου προσφυγικοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ λυθῇ τόσον εὐκόλως λόγῳ καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τοῦ Κράτους, καὶ συγκρίνων τὰ μέτρα ταῦτα πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν εἰς ἄλλα Κράτη, ἅτινα ὑπῆρξαν πολὺ κατώτερα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιτελεσθέντων, δὲν εὑρίσκει δεδικαιολογημένα τὰ ἐξενεχθέντα ὑπὸ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ εἶτα ὑπὸ τῶν προσφύγων πληρεξουσίων παράπονα κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι καὶ ἄλλως ὀλάπτουν, καὶ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα δὲν προάγουν, καθότι κλονίζουν αὐτὴν ταύτην τὴν πίστιν τοῦ Κράτους παρὰ τοῖς ξένοις καὶ καθιστοῦν αὐτοὺς δυσπίστους πρὸς πᾶσαν νέαν ἐνίσχυσιν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων. Ἐξαίρων μετὰ ταῦτα τὴν συντελουμένην ἐν παντὶ κλάδῳ δημιουργικὴν ἐργασίαν ὑπὸ τῶν προσφύγων, λέγει ὅτι δὲν ἀπέτυχεν οὕτω μόνον ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς εἰς ὃν ἀπέβλεπεν ἡ Τουρκία ἐξαποστέλλουσα εἰς τὴν μικρὰν Ἑλλάδα ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον προσφύγων, δι' ὧν ἤλπιζε ὅτι θὰ ἐδημιουργεῖτο κοινωνικὴ ἐπανάστασις καὶ θ' ἀπεσυνετίθετο αὕτη, ἀλλὰ τοὐναντίον διὰ τῆς συντελουμένης ἐργασίας θὰ ἀναγεννηθῇ μετ' οὐ πολὺ ἡ Ἑλλὰς καὶ θὰ παρουσιάσῃ νέαν ἀκμὴν καὶ νέαν δύναμιν ἐν Ἀνατολῇ. (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** προτείνει μετὰ ταῦτα νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις καὶ νὰ συνεχισθῇ αὔριον.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) δηλοῖ ὅτι θὰ ἐδέχετο καὶ τοῦ λόγου νὰ παραιτηθῇ καὶ διακοπὴ νὰ γίνῃ

ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ θεωρηθῇ ἡ συζήτησις τερματισθεῖσα καὶ νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ συνεδρίασις τὴν 6 μ. μ. ἵνα γίνῃ ψηφοφορία.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ 15 πληρεξουσίων, ἵνα ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ λύσεως τῆς συνεδριάσεως. Ἀλλὰ ἀμφιβάλλει ἂν δύναται νὰ ὑποβληθῇ τοιαύτη πρότασις.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι εἶνε ἀσύνηθες τὸ φαινόμενον τῆς ὑποβολῆς παρομοίας προτάσεως κατὰ τὴν συζήτησιν τοιούτων θεμάτων. Οὐχ ἧττον φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑποβληθεῖσα πρότασις καὶ νὰ ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῆς ἡ Συνέλευσις.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ βήματος ἵνα ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῆς προτάσεως.

Ἐγερθέντος ὅμως ἐπεισοδίου μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ πληρεξουσίου κ. **Π. Πετροπουλάκη**, ὁ κ. **Πρόεδρος** διακόπτει τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ 5'.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως καὶ δοθεισῶν ἑκατέρωθεν ἐξηγήσεων ὑπὸ τῶν δημιουργησάντων τὸ ἐπεισόδιον, ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λαμβάνει τὸν λόγον ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ διακοπῆς τῆς συνεδριάσεως καὶ ἀναφέρων τὰ λαβόντα χώραν ἐν παρομοίαις πρότερον περιπτώσεσιν, ἰσχυρίζεται ὅτι ἠδύνατο νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις καὶ νὰ ἐπαναληφθῇ αὕτη τὴν 6ην μ.μ. τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὑπῆρχεν ἀπὸ χθὲς ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ συζήτησις δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τερματισθῇ κατὰ τὴν παροῦσαν συνεδρίασιν καὶ ὅτι θὰ συνεχίζετο αὕτη τὴν μεταμεσημβρίαν. Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἄλλους ἔχων ὑπολογισμούς, ἐννοεῖ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ, μεθ' ὅλην τὴν κόπωσιν ἣν πάντες ἔχομεν ἐπὶ τόσα νυχθήμερα συζητοῦντες ἐνταῦθα.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** προτείνει νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως, ὅπως ἕκαστος τῶν ρητόρων ὁμιλῇ ἐπὶ 20' ὥρας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δηλοῖ κατόπιν τούτου ἐκ μέρους τῶν ὑποβαλόντων τὴν περὶ διακοπῆς τῆς συνεδριάσεως πρότασιν, ὅτι ἀποσύρεται ἡ πρότασις.

Συνεχίζεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις.

Καλεῖται νὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. **Ε. Ἐμμανουηλίδης**, ἀλλὰ δηλοῖ ὅτι παραιτεῖται τοῦ λόγου.

Λαμβάνει ἔνεκα τούτου τὸν λόγον ὁ **κ. Α. Μπακάλμπασης** ὅστις λέγει ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως τείνει εἰς ὄχλησιν τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου καὶ εἰς ἀναβίωσιν τοῦ δόγματος τοῦ αὐτοχθονισμοῦ καὶ ἑτεροχθονισμοῦ. Αἱ

προκάτοχοι, λέγει, Κυβερνήσεις ἐξησφάλισαν βραδεῖαν μὲν ἀλλ' ἀσφαλῆ τὴν βάσιν τῆς λύσεως τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις ἀνταλλαγῆς ἦτο συνεστημένη καὶ συγκεκροτημένη, ὁ νόμος 3166 ἦτο ἐν ἐφαρμογῇ, ὁ ἀγροτικὸς νόμος εὑρίσκετο ἀποκεκρυσταλλωμένος καὶ ἐν ἰσχύϊ, ὁ θεσμὸς τῆς Προσφυγικῆς Τραπέζης ἦτο ἐψηφισμένος, τὰ δάνεια ἐκ 50 καὶ 100 ἑκατ. ἦσαν ἀδιάθετα, αἱ τροποποιήσεις τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης ἐπικείμεναι καὶ τέλος τὸ μέγα προσφυγικὸν δάνειον ὑπὲρ οὗ ἐνήργησε καὶ ὁ νῦν Πρόεδρος τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἦτο ἐν τῷ συνάπτεσθαι. Αὐτὴ ἦτο ἡ κληρονομία, ἥτις παρεδόθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλὰ πῶς ἐχειρίσθη τὴν κληρονομίαν αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις; Τοῦτο δέον νὰ ἐξετασθῇ, καὶ ἀναλύων διὰ μακρῶν ὅλην τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ζήτημα ἰδίᾳ τῆς προσφυγικῆς Τραπέζης, πολιτικὴν παρελκύσεως καὶ ἀοριστιῶν ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, λέγει ὅτι οὐδὲν οὗτος μέχρι τοῦ Μαρτίου ἔπραξεν.

Ὁ κ. **Ν. Μανούσης** παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τῆς Προσφυγικῆς Τραπέζης δὲν πταίει ἡ Κυβέρνησις, ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπή, ἥτις ἀπησχολημένη μὲ ἄλλα νομοθετικὰ ζητήματα, δὲν εἶχε τὸν χρόνον πρὸς ἐπεξεργασίαν τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων ἐπικρίνει τὸ ψήφισμα περὶ παροχῆς δανείου εἰς τοὺς δικαιούχους ἀνταλλαξίμους, ὡς καὶ τὸ ἀκανόνιστον τῶν ποσοστῶν τὰ ὁποῖα θὰ ἐλάμβανον οἱ δικαιοῦχοι, οἵτινες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐνεπαίζοντο.

Τὸ δεύτερον ψήφισμα ὅπερ θὰ ὑπεβάλλετο περὶ συγκεντρώσεως τῶν προσφυγικῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐψηφίσθη. Ἐπηκολούθησαν εἶτα αἱ τροποποιήσεις τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης καὶ ἡ σύναψις τοῦ δανείου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ, ἐγκαίρως, λέγει, ὑπεβάλαμεν τὴν γνώμην μας ἐπὶ τίνων βάσεων ἐθεωροῦμεν ἐξυπηρετικὴν καὶ εὐστοχον τὴν προσφυγικὴν ἐγκατάστασιν καὶ ἀναπτύσσει λεπτομερῶς τὸ σύστημα ὅπερ εἰσηγήθη.

Οἱ κ. κ. **Ι. Πασσαλίδης** καὶ **Α. Δενδρινὸς** διαμαρτύρονται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία.

Ὁ κ. **Γ.Κιαγιᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις εἶνε καταπεπονημένη καὶ ἡ συζήτησις πρέπει νὰ γίνηται παρούσης τοὐλάχιστον τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ὑπενθυμίζει ὅτι εἶνε γνωστὸς ὁ τρόπος καθ' ὃν διαμφισβητεῖται ἡ ἀπαρτία.

Ὁ κ. **Α. Μπαλκάμπασης** συνεχίζων τὴν ἀγόρευσίν του καὶ ἐπικρίνων τὴν ἐποικιστικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, εὑρίσκει ὅ,τι αὕτη συντελεῖται ἄνευ οὐδεμιᾶς γεωργικῆς ἐρεύ-

νης καὶ διὰ τοῦτο ὡδηγήθημεν καὶ εἰς τὰς αἱματοχυσίας τοῦ Κιούπ-κιοϊ, τοῦ Μπικριλέρ, τῆς Χαλκιδικῆς κλπ. Ἀντικρούων μετὰ ταῦτα τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ λεχθέντα ὡς πρὸς τὴν δρᾶσιν τῆς πρώτης Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως, παρατηρεῖ ὅτι τοσαῦτα ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη, ὥστε οὐδέποτε ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκ. Προσφύγων εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παραπονεθῇ δι' ἔλλειψιν γαιῶν πρὸς ἐγκατάστασιν. Ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη, λέγει, προέβη εἰς πληθώραν ἀπαλλοτριώσεων διαφόρων ἀγροτημάτων, ὥστε οὐδεὶς νὰ παραπονεθῇ τότε. Ἀντιθέτως, ἡ παροῦσα Κυβέρνησις οὐδαμοῦ σχεδὸν ἐφήρμοσε τελείως τὸν ἀγροτικὸν νόμον, ἡ δὲ Θράκη ἀγνοεῖ παντελῶς αὐτόν. Τοῦτο ἄλλως τε ἀποδείκνυται καὶ ἐκ τοῦ μεγάλου καταλόγου κτημάτων ἀνηκόντων ἰδίᾳ εἰς μεγάλους γαιοκτήμονας, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπηλλοτριώθησαν. Οὕτως ἐν Δυτικῇ Θράκῃ μένει ἀναποκατάστατος πάμπολυς ἀγροτικὸς προσφυγικὸς κόσμος. Ἐντεῦθεν καὶ ἐκ τῆς μὴ ρυθμίσεως τῶν ἀτάκτων ἀγοραπωλησιῶν, αἵτινες εἶνε κατὰ μέγα μέρος ἄκυροι, ἐν ταῖς Ν. Χώραις ἐδημιουργήθη μέγα χάσμα μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων, διὰ τὸ ὁποῖον οὐδὲν διαφέρον ἔδειξεν ἡ Κυβέρνησις. Ἀφῆκεν ἀπάσας τὰς τοιούτου εἴδους διαφορὰς ἐκκρεμεῖς καὶ οὐδέν, ὡς συνειθίζει, λαμβάνει ριζικὸν μέτρον, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους αὐτὴ καὶ μόνη γνωρίζει.

Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὰς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων σχέσεις ὁ ῥήτωρ, λέγει ὅτι καὶ δι' αὐτὰς οὐδὲν ἐπετέλεσεν αὕτη, πέρα μόνον ἑνὸς συμφώνου, τὸ ὁποῖον ἀντὶ νὰ ρυθμίζῃ τοὐναντίον ἐπιδεινώνει πλεότερον ἔτι τὴν κατάστασιν, διότι πλὴν τῶν ἄλλων μειώνει καὶ ἠθικῶς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τῶν διαφόρων διαταξέων, αἵτινες περιέχονται ἐν αὐτῷ.

Ἀναφερόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὰ τῆς περιουσιακῆς ἀστικῆς ἐγκαταστάσεως ὁ κ. Μπακάλμπασης, λέγει ὅτι ἡ ἀστικὴ ἐγκατάστασις ἀφέθη, δύναταί τις εἰπεῖν, εἰς τὴν τύχην της, καὶ τείνει νὰ δημιουργήσῃ κοινωνικὸν ζήτημα. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τὴν διαχείρισιν τῆς ἀστικῆς Μουσουλμανικῆς περιουσίας, εὑρίσκει ὡς μὴ καταρτισθεῖσαν ἐγκαίρως τὴν σύμβασιν ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀδιαφορίας ἣν ἐπέδειξεν ἡ Κυβέρνησις. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἡ σύμβασις ὑπεγράφη καὶ ἐκυρώθη οὔτε τότε, προσθέτει, ἐπεδείξατο αὕτη τὸ πρέπον ἐνδιαφέρον, διότι οὔτε τὸ ἔργον ἤρχισεν ἀκόμη καὶ αἱ ἐξαγγελλόμεναι προκαταβολαὶ οὔτε μετὰ ἓν ἔτος δὲν θὰ κατορθωθῇ νὰ δοθῶσιν. Ὡς πρὸς τὴν στέγασιν τῶν ἀστῶν προσφύγων παρατηρεῖ ἐπίσης ὅτι οὐδὲν τὸ σοβαρὸν ἐπετεύχθη, διότι χιλιάδες ἀκόμη ἀστῶν προσφύγων ἐλλείπει συστηματικοῦ

προγράμματος μένουν χωρὶς στέγασιν. Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Ταμείου Περιθ. Προσφύγων δὲν ἀνεδιωργανώθη, καίτοι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ὑποδείξει τὸν τρόπον καθ' ὃν δει νὰ ἀναδιοργανωθῇ, ἀλλὰ μᾶλλον καταργήθη ἀντικατασταθὲν ὑπὸ ἑνὸς Αὐτονόμου κληθέντος ὀργανισμοῦ ὁ ὁποῖος πέρα ἑνὸς Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου, οὐδὲν ἄλλο περιέχει καὶ ὑπάγεται οὕτω καὶ οὗτος εἰς τὰς Κρατικὰς ὑπηρεσίας, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ ἐπιτελέσῃ ποτὲ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Ἀναφέρων μετὰ ταῦτα τὰς συμβάσεις τῶν ἐπαγγελματικῶν δανείων, ἅτινα ἀνέρχονται εἰς 100—150 ἑκατομ., ἐπικρίνει ταύτας, διότι δὲν εἶναι δυνατόν, λέγει, νὰ ἐξυπηρετηθῇ δι' αὐτῶν ὁ προσφυγικὸς κόσμος, ἐνῶ ἂν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ὁπόσα ἐπετέλεσε μόνος του οὗτος, ἀφότου ἔχει ἔλθῃ ἐνταῦθα, θὰ ἐπετελοῦντο τοσαῦτα ἀπὸ βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἀπόψεως, ὥστε τάχιστα θὰ ἐδημιουργοῦντο ἐν Ἑλλάδι νέοι καὶ μεγάλοι οἰκονομικοὶ παράγοντες. Καὶ φέρει ὡς παράδειγμα τὰς συσταθείσας ἀπὸ τῆς καθόδου τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου ἐν Ἑλλάδι ἀνωνύμους ἐμπορικὰς ἑταιρίας καθὼς καὶ τὰς ἄλλας βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις τῆς ταπητουργίας κλπ. αἵτινες δὲν θὰ βραδύνωσι νὰ ἐξυπηρετήσωσι μεγάλως τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Καταλήγων, δηλοῖ ὅτι ἔχει ἀπολέσει πᾶσαν ἐλπίδα ὅτι θέλει δὲ ἐπιτευχθῇ τι ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, διὸ νομίζει ὅτι πρέπει νὰ καταψηφισθῇ αὕτη.

Κληθέντων μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῶν ὑπολειπομένων πληρεξουσίων νὰ ὁμιλήσωσι καὶ δηλωσάντων ὅτι παραιτοῦνται τοῦ λόγου, κηρύσσεται περατωμένη ἡ συζήτησις, διακόπτεται δὲ ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 10΄

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι ἡ προκαλουμένη μετὰ τόσον μακρὰν συζήτησιν ψηφοφορία, καὶ κατόπιν μάλιστα τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ ψηφοφορία θὰ ἐγίνετο τὴν 6 μ. μ. τῆς σήμερον, ἀποτελεῖ ἐνέδραν, καὶ προτείνει νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψηφοφορία.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἐδέχετο νὰ παραιτηθῇ τοῦ λόγου καὶ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψηφοφορία ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ παραιτηθῶσι τοῦ λόγου οἱ ὑπολειπόμενοι νὰ ὁμιλήσωσι καὶ νὰ θεωρηθῇ τερματισθεῖσα ἡ συζήτησις. Ἀλλ' ἡ πρότασίς μου, προσθέτει, δὲν ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἡ συζήτησις συνεχίσθη. Δὲν φρονῶ ὡς ἐκ τούτου ὅτι δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑποβαλλομένη πρότασις. Προτείνει νὰ συνεχισθῇ ἡ ψηφοφορία.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** λέγει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Παπαναστασίου, διότι εἰς ὅλους ὑπῆρχεν ἡ ἀντίληψις ὅτι μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἀνεβάλλετο διὰ τὴν μεταμεσημβρίαν ἡ ψηφοφορία. Ἐὰν ὅμως ἡ δεξιὰ ἐπιμένει νὰ γίνῃ ἡ ψηφοφορία, δηλοῖ ὅτι ἡ ὑπ' αὐτὸν ὁμὰς ὡς μὴ ἔχουσα θέσιν, θὰ ἀποχωρήσῃ τῆς αἰθούσης.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ποιεῖται τὴν αὐτὴν δήλωσιν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἀναβολῆς τῆς ψηφοφορίας καὶ ἐρωτᾷ ἂν δέχεται τὴν πρότασιν ἡ Συνέλευσις.

Ἡ **Συνέλευσις** ἐρωτηθεῖσα δι' ἀναστάσεως ἀπορρίπτει τὴν πρότασιν.

Ὁ **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ μετὰ ταῦτα ὅτι ὑπεβλήθη ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων κ.κ. Γ. Βραχνοῦ, Τάσου Ἀναστασίου, Κ. Ἀναστασιάδου, Δ. Καλκανδῆ, Ν. Ξηροῦ, Ι. Σολιώτη, Δ. Δαγκλῆ, Κ. Βαρδουλάκη, Α. Πέτσου, Γ. Φιλιώρη ἡ ἑξῆς πρότασις· «Ἡ Συνέλευσις μετὰ τὴν γενομένην συζήτησιν ἐκφράζει τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν».

Προκειμένου ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης νὰ διεξαχθῇ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. ***Ν. Ξηρός, Θ. Χαβίνης*** καὶ ***Ι. Μαρματάκης,*** καὶ ἄρχεται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἡ ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως·

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν λέγουσι ***ναί***, οἱ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὴν λέγουσιν ***ὄχι***.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα, κατὰ τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 180
Ὑπὲρ τῆς προτάσεως ἐψήφισαν 167
Κατὰ τῆς προτάσεως » 3

Ἠρνήθησαν ψῆφον 10, ἐν οἷς καὶ οἱ κ. κ. Ὑπουργοί.

Δημ. Ἡρακλείδης	Σκεῦος Ζερβὸς ..... Ν
Κωνστ. Ραλτιβὰν	Δημ. Θεολογίτης ..... Ν
Σ. Παπαγρηγοριάδης ...	Δημ. Μαρσέλος .....
Γεώργ. Ρούσσος	Γεώργ. Μαυρολέων .....
Ἀπ. Δοξιάδης	Δημ. Πολυκράτης .....
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Θαλῆς Θεισδωρίδης .....
Γεώργ. Ηολίτης	Ἐλευθ. Παυλίδης .....
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης	Τάκης Παναγιωτόπουλος ..
Ἐμμ. Ζυμπρακάκης	Α. Κωνσταντιλιέρης.....
Περ. Καραπάνος	Γεώργ. Ἡσαΐας .....
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης	Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς ....
Γεώργ. Φραγκούδης	Γεώργ. Βραχνὸς ..... Ν
Β. Ἀρτεμιάδης	Ἀ. Χατζηκυριάκος .....

Στυλ. Γονατᾶς ..... Ν
Σπ. Θεοδωρόπουλος ....
'Αλέξ. Μυλωνᾶς ..... Ν
'Αρτ. Δεναξᾶς ..... Ν
Λ. Σακελλαρόπουλος .. ...
'Ιωάν. Σολιώτης ..... Ν
Γεώργ. Κατσιμπίρης .....
Δημ. Πετρίτης ....
'Ιωάν. Τσίρος ....
'Απ. Παπαοικονόμου .. Ν
Δ. Καμπάνης ..... Ν
'Ιωάννης Μαμάης ....
'Αθ. Κολιαλέξης .....
Πέτρος Καλμοῦχος .... Ν
'Αθαν. Τζώνης ....
Νικ. Καλέλλης ....
'Αντ. Γαρουφαλιᾶς .... Ν
Δημ. Μαργέτης ....
Πέτρος Παναγιώτου .... Ν
Δημήτρ. Βαρελᾶς ..... Ν
Βασ. Καραπάνος..... ..
Χρ. Σαμαρᾶς ....
Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης Ν
Θωμᾶς Μάγγος ..... Ν
'Αβρ. Γρηγοριάδης .... ..
Γ. Παπαγεωργίου ..... Ν
Κ. Σπυρίδης ..... Π
'Αδαμ. 'Εφραιμίδης .... ..
Φίλ. Γιαννακόπουλος .. ..
Δημ. Σαράτσης ....
Δημ. Ψάρης ....
'Αλέξ. Γρίβας ..... Ν
Παντ. Καρασεβδᾶς..... Ν
Φίλ. Στασινόπουλος .... ..
'Α. Παπαχριστόπουλος ...
'Ηλίας 'Αποσκίτης .... Ν
Τ. Δημητρακόπουλος .. ..
Πέτρος Ζωγράφος .....
Νικ. Ζαμπίνος ....
Δημ. Χατζόπουλος .... Ν
Κων. Ταλιαδοῦρας .... ..
Π. Πετροπουλάκης .... Ν
Εὐστ. Μαλαμίδας ..... Ν

Γεώργ. Βοραζάνης .... ..
Λάμ. Λαμπριανίδης .... ..
Δημ. 'Ανδρεάδης ..... Ν
Δημ. Βάντσης ..... Ν
'Α. Βεζιρζόγλου ....
Κ. Κωνσταντινίδης .... ..
Θεμ. Παπαϊωάννου .... Ν
'Α. 'Αναγνωστόπουλος ..Ν
Κων. Κουρτίδης ....
'Αντ. Κωνσταντινίδης ... Ν
Χριστόφ. Πανταζίδης .... ..
Φίλ. Μανουηλίδης ....
Περ. Κουρτίδης ....
Γεώργ. Μπρίκας..... Ν
'Αλέξ. Παπαθανάσης .... ..
Βασ. Χατζηλίας ..... Ν
'Εμ. Μπέη Ζαδὲ ..... Ν
Γρηγ. Τηλικίδης .....
Νεόκ. Γρηγοριάδης ..... Ν
Νικ. Κοντολέων ....
Μιχ. Δῶδος ..... Ν
Γεώργ. Πέτσος ..... Ν
'Ιωάν. Γιαμούζης ....
'Ανδρ. Κόρακας ....
Κυρ. Βαρδουλάκης ..... Ν
Δ. Καλκανδῆς ..... Ν
Γεώργ. Καφαντάρης .... Ν
'Ιωάν. Τσιγκόλης ..... Ν
'Ιωάν. Χριστοδουλιᾶς .... Ν
'Ανάστ. Ταβουλάρης .... ..
Θεόδ. Γοῦσκος ..... Ν
Καῖσαρ Ζέζας .....
Κωνστ. Γόντικας ..... Π
Νικ. Συριόπουλος ..... Ν
Βασ. Δαλιάνης ..... Ν
Τάσης 'Αναστασίου ..... Ν
Χαράλ. Λυκοτόμαρος ... Ν
Νεόκ. Παπαγιαννόπουλος ..
Νικόλ. Καλλιοντζῆς ....
Γεώργ. Κατεχάκης ..... Ν
Τίτ. Γεωργιάδης ..... Ν
Γεώργ. Μαρῆς ..... Π
Στυλ. Γρηγορίου ..... Ν

Νικ. Ζουδιανὸς ....
'Ιωάν. Περδικογιάννης .. Ν
Γεώργ. Δουκουμετζίδης . Ν
Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς .... Ν
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ .. ..
Θεόδ. 'Ανδρεάδης ....
Θεόδ. Πάγκαλος ....
Κωνστ. 'Αγγελάκης ..... Ν
'Ανδρ. Μπιράκης ....
'Ιωάν. Βαρβαγιάννης .... Ν
Κωνστ. Φίλανδρος ..... .
Σερ. Τσακμάκης ..... Ν
Μιχ. Κύρκος ....
'Ιωάν. Πετσάλης ....
Λεων. 'Ιασονίδης ....
Δημ. Εὐθυμιάδης ....
Στέφ. Βαρδάκος ....
Παντ. Γεωργιάδης ..... Ν
Ξενοφῶν 'Αναστασιάδης .. ..
Δημ. Δημάδης ..... Ν
Νικόλ. Τερζόγλου ....
Γεώργ. Κοσμίδης ....
Χρ. Πίψος ....
'Ιωάν. Πλατσούκας ....
Περ. Καλλιδόπουλος .... Ν
Γεώργ. Κωνσταντινίδης .. ..
Γεώργ. 'Αλεκτορίδης .... ..
'Ιορδ. 'Ανανιάδης ....
'Ι. Πασαλίδης ....
Μιχ. Σαμαρᾶς ..... Ν
Εὐστρ. Γονατᾶς ....
Κωνστ. Βαγιανὸς ....
Π. Διαμαντόπουλος ....
'Ισαὰκ 'Αλχανάτης ....
'Ιάκ. Λευΐ ....
'Ιωσὴφ. 'Ηλία Σάϊας .... Ν
'Ιησοῦς Σαμουηλίδης .. ..
Νικόλ. Σπηλιώτης ..... Ν
Παν. Στενὸς ....
Δημ. Κατσίνας ..... Ν
'Αντ. Πρέκας ..... Ν
'Αντ. Δαργέντας ....
Γεώργ. Δρακούλης ..... Ν

Δημ. Μπότσαρης ..... Ν
Γεώργ. Καλούδης ..... Ν
Μιχ. Μίσιος ....
Γεώργ. Κιαγιᾶς ....
Σπυρ. Σῖμος ....
Π. Γιωτόπουλος ....
Πέτρος Μπέης ....
'Αθαν. Τραχήλης ..... Ν
Περ. Γεωργίτσης ....
Γεώργ. Γκάλκος ..... Ν
'Αχ. Παπαδάτος ..... Ν
Αὔγ. Θεολογίτης ....
'Αν. Μισυρλόγλου ..... Π
Μιλτ. Σταμούλης ..... Ν
Π. Γελκενδζόγλου ..... Ν
'Α. Κωνσταντινίδης .... ..
Σ. Ζερβουδάκης ..... Ν
Στ. Παπαναστασίου .... ..
Κωνστ. Νταῆς ..... Ν
Γεώργ. Θούας ....
'Ηλίας Μεϊντάνης ....
'Ανδρ. Ζαΐμης ....
Σωτ. Γιαννούσης ..... Ν
Χρ. Σακελλαρίδης ....
'Ιωάν. Κουρτάκης ....
Παν. Φλέσσας ..... Ν
Νικ. Δαγρὲς ....
Γεώργ. Σίδερις ....
Χρ. 'Αλαμανῆς ..... Ν
Κωνστ. Σταμούλης .... ..
Λάμπρ. Κατσαρὸς ..... Ν
Περ. 'Αλεξανδρῆς ..... Ν
Λ. Καταφυγιώτης ....
Εὐστ. Γουλιανὸς ....
'Ι. Παπαθεοδώρου ..... .
Παν. Κόλιας ....
Νικ. Σταματιάδης ....
Ζαφείριος 'Αδάμ ....
'Ιωάν. Βαλαλᾶς ..... Π
'Α. 'Ωρολογόπουλος .... Ν
'Ιωάν. Ζάχος ....
Δημ. Κύρου ..... Ν
Περ. Μαζαράκης ..... Ν

Κων. Ζαβιτσιάνος ....
'Ανδρ. Δενδρινὸς ....
Εὐθ. Βελλιανίτης ..... Ν
Κωνστ. Βούλγαρης .... Ν
Δημ. Σπίγγος ..... Ν
Σπυρ. Ζερβὸς ..... Ν
Θεοδ. Κωτούλας ....
Κων. Τσιμινάκης ..... Ν
'Ιωάν. Κοντοδίνας ....
Π. Καλαντζόπουλος .... Ν
Λάζ. 'Ανδρεάδης ....
Στυλ. Θεολογίδης ....
Γεώργ. Κακουλίδης .... Ν
Π. 'Αραβαντινὸς ....
'Α. Αναγνωστόπουλος .. Ν
Νικόλ. Φραντζῆς .....
Παναγ. Πετρίδης ..... Ν
Σπυρ. 'Ηλιόπουλος .... ..
Κωνστ. Ρέντης ....
Λουκ. Νιφοράτος ....
Ρ. Λιβαθηνόπουλος .... ..
Παν. Καπάτος ....
Παν. Τσιτσίλιας ....
Θεόδ. Γρηγορίου ....
Νικ. Καραμάνος ....
Ι. Λιμπερόπουλος .... ..
Θαλῆς Κουτούπης .... Ν
Γεώργ. Φικιώρης ..... Ν
Σπυρ. Ξύδης ....
'Α. Πρωτοσύγκελλος .. Ν
Σ. 'Αναστασιάδης ..... Ν
'Ι 'Ισχόμαχος ....
Γεώργ. Βλάχος .....Ν
'Ιωσ. Κούνδουρος ....
Μιχ. Κοθρῆς ....
Π. Σφακιανάκης ..... Ν
Μιχ. Καταπότης ..... Ν
Λ. Κουτσοπέταλος .... Ν
Νικόλ. 'Ανδρεαδάκης .... Ν
Β. Καραπαναγιώτης .... Ο
Γεώργ. Παπανδρέου .... Ν
Στυλ. Κρητικᾶς ....
'Εμμ. Μάρκογλου ....
'Ιωάν. Λαδᾶς ....
Δημ. Σάλτας ....
'Ιωάν. Σιφναῖος ..... Ν
'Ορέστ. Κυπριανὸς .....
Δημ. Γεωργαλᾶς ....
Γεώργ. Καλδῆς ..... Ν
Μ. Λαίλιος ....
Δημ. 'Ακάκιος ..... Ν
Χαρ. Γρηγορίου ....
'Αντ. Παπαγεωργίου .... .
Δημ. Σάββας ....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ....
Γερ. Σολδάτος ..... Ν
Νικόλ. 'Αβραὰμ ..... Ν
'Ιωάνν. Παπαδουκᾶς .... ..
Πέτρος Λαπατσάνης .... Ν
'Αλέξ. Παπαναστασίου .. ..
Γεώργ. Σεχιώτης ....
Νικόλ. Μπακόπουλος .... ..
'Ιωάνν. Μανέττας ..... Π
Χριστ. Κατριβάνος ....
Δημ. Φλέσσας ..... Ν
Πλούτ. Χαλόφτης ..... Ν
Χρ. Ζουμῆς ..... Ν
'Ιωάν. Πατάλας ....
Νικόλ. Χρυσόγελως ..... Ν
Διον. Λεονάρδος ....
Παν. Μερλόπουλος ....
'Ιωάν. Φωτόπουλος ..... Ν
"Οθων Πέτροβας ..... Ν
Γεώργ. Πρεζάνης ..... Ν
Δημ. Προμπονᾶς ..... Ν
'Αντ. Πραντούνας ..... Ν
Γεώργ. Βενιέρης ....
'Ιωάνν. Κανναβὸς ....
Κωνστ. Πετρίδης ....
Χρῖστος Δάναινας ....
Κωνστ. Βλαχοθανάσης .. Ν
Π. Π. Μαυρομιχάλης .... Ν
Βασ. Κυβέλος ..... Ν
Κωνστ. Βουδούρης ....
Π. Κανελλόπουλος ....
'Ιωάν. Σεφερλῆς ....

Γερ. Τυπ. 'Ιακωβάτος .. ..
Βασ. 'Αλεβιζάτος ....
Θεόδ. Βελλιανίτης ....
Σπυρ. Κρεμεζῆς ..... Ν
Κωνστ. Σταματόπουλος.. ..
Νικόλ. Γουργουρῆς ..... Ν
'Ανδρ. Μιχαλακόπουλος.. Π
Κωνστ. Δρούλιας ..... Ν
Κωνστ. Γκότσης.. ..... Π
Γεώργ. 'Αργυρόπουλος .. Ν
'Ανδρ. Μάρκου ..... Ν
Χρῖστος Φακῆς ..... Ν
Θεόδ. Χαβίνης ..... Ο
'Ανρδ. Σκέφερης ..... Ν
Δημ. Δαγκλῆς ..... Ν
Γεώργ. Γερογιάννης ....
Παν. Κοκκινάτος ..... Ν
Μιχ. Βυζᾶς ..... Ν
'Ιω. Ταρσούλης ..... Ν
Δημ. Τσαπόγας ....
Νικ. 'Ασκούτσης ..... Ν
Γεώργ. Τσαγρῆς ..... Ν
'Ιωάν. Γοβατζιδάκης ... ..
'Εμμ. Τσουδερὸς ..... Ν
Μαν. Βολουδάκης ....
Γεώργ. Κονδύλης..... Π
'Α. Μπακάλμπασης .... ..
Γ. Λαλαζήσης ..... Ν
Δ. 'Ελευθεριάδης ....
Σπυρ. 'Αντωνιάδης .... ..
'Ιωάν. Κεραμεὺς ....
Κων. Καλούδης ....
Λεων. Θεοχάρης ....
Ζήσης Μπογιώτας ....
Χ. 'Ογλοῦ Μουσταφᾶ .. Ν
Χ. 'Αχμετογ. Μεστὰν .. Ν
'Α. Γιαννουλάτος ..... Ν
Μ. Καβαλιεράτος ....
Θεμ. Σοφούλης ..... Ν
Κ. Παπαϊωάννου ....
'Εμμ. Σοφούλης ..... Ν
'Αλ. Κεντούρης ..... Ν
'Ιωάν. Μαλαχίας ....
Δημ. Πάζης..... ..
Δημοσθ. Φλωριὰς ..... Ν
'Ιωάν. Σχοινᾶς ....
Δημοσθ. Μέλφος .....Ν
'Ορέστ. Χαφειρίου ....
Νικ. Μανούσης ..... Ν
Ν. Κωνσταντόπουλος ..
'Αν. Λαζαρίδης ....
Β. 'Εμμανουηλίδης ....
'Ι. Τριανταφύλλου ....
Σταμ. Βακράτσας ....
Γ. Μπούμπουλης ..... Ο
Δημ. Δασκαλάκης ....
Ιωάν. Μαραγκὸς ....
'Ιωάν. Βενιέρης ....
'Αλέξ. Παπαδάμ ....
Κ. Καλομενόπουλος ....
Κωνστ. 'Αλαβάνος .... Ν
'Εφ. Βαλαφῆς ..... Ν
Σωτ. Χατζηγάκης ..... Ν
Παναγ. Καραλῆς ..... Ν
Βασίλ. 'Ιακωβάκης .... Ν
'Ανδρ. Κοκκέβης..... Ν
Νικ. Μανωλόπουλος.....
Γεώργ. Λουπινᾶς ....
'Αναστ. 'Ακρίδας ..... Ν
Βασ. Βλαχόπουλος .... Ν
Γεώργ. Τσακαλίκας .... Ν
Γεώργ. Δουζίνας ....
Λάμπρος Λάμπρου ....
Γεώργ. Ροδόπουλος .... Ν
Θεόδ. Κριεζῆς ..... Ν
'Αθ. Μιαούλης ..... Π
'Αντών. Δαμιανὸς ..... Ν
Μιλτ. Δεληγιάννης .... Ν
'Ιωάν. Τσιριμῶκος ....
Νικόλ. Ξηρὸς ..... Ν
Σπυρ. Τράκας ..... Ν
'Αναστ. Κούτρας ..... Ν
Γεώργ. Μόδης ..... Ν
'Ιωάν. Σαπουντζῆς..... Ν
Γεώργ. Τζώρτζης ....
Μιχ. Χατζητάσης ..... Ν

Ῥητορ. Χατζόπουλος	.. ..	Ἀριστ. Μητσοτάκης	.. Ν
Ἀγγ. Ἀγαπητὸς	..... Ν	Γρηγ. Μάρκας	....
Ἰωάν. Μαυρουδῆς	....	Ἰωάν. Μαρματάκης	... Ν
Κωνστ. Ματσιώρης	....	Ὀμ. Πανταζίδης	....
Ν. Παπαγεωργίου	....	Χριστ. Ροδοκανάκης	... ..
Δημ. Χατζῆς	....	Βικ. Κουκουρίδης	....
Κ. Καρανασιάσης	....	Γεώρ. Φ. Ἀνδρεάδης	.. Ν
Βασίλ. Μάλλιος	....	Ἡλ. Ἀσπιώτης	..... Ν
Γ. Κουτρουμπάκης	.... Ν	Μάριος Βολίκας	..... Ν
Στρ. Γεωργιλαδάκης	... ..	Ἀλέξ. Κανάρης	.....
Κ. Παπαδογιάννης	....	Νικ. Μαμούνης	..... Ν
Πολ. Πολυχρονίδης	.. Ν		

Ἐπομένως ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή.

Ὁ κ. **Σ. Ξύδης** λέγει ὅτι ἀπελθὼν κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς συνεδριάσεως καὶ μὴ προλαβὼν τὴν ψηφοφορίαν, εἶνε ἠναγκασμένος νὰ δηλώσῃ ὅτι ἐὰν παρίστατο θὰ ἐψήφιζεν ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Συνέλευσις εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περ ἐνστάσεως μὴ ἀπαρτίας.

Πλεῖστοι Πληρεξούσιοι. Νὰ ἀναγνωσθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν ὑποβαλόντων τὴν πρότασιν, ἂν εἶνε παρόντες.

Πρόεδρος. Οἱ ὑποβαλόντες τὴν πρότασιν δηλοῦσιν ὅτι ἀποσύρουσιν αὐτήν.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** παρακαλεῖ μετὰ ταῦτα ὅπως ψηφισθῶσιν ἐκ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τὰ σύνολα, καθὼς καὶ ὅσα εἶνε κατ' ἀρχὴν καὶ εἰς α' συζήτησιν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου

Περὶ μεταθέσεως καὶ προσθέτου ἀμοιβῆς τῶν ἐν Θράκῃ δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

1. Οἱ εἰς τὰ δικαστήρια Θράκης ὑπηρετοῦντες δικαστικοὶ μετατίθενται ὑποχρεωτικῶς εἰς ἄλλα τοῦ Κράτους δικαστήρια:

α') Οἱ ἐφέται μετὰ συμπλήρωσιν ἐνιαυσίας πραγματικῆς καὶ συνεχοῦς παρὰ τῷ Ἐφετείῳ ὑπηρεσίας, οἱ δὲ πρόεδρος καὶ εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἐφετείου μετὰ συμπλήρωσιν διετοῦς ὁμοίας ὑπηρεσίας.

β') Τὰ μέλη τῶν Πρωτοδικείων Θράκης καὶ οἱ παρ' αὐτοῖς εἰσαγγελεῖς καὶ ἀντεισαγγελεῖς, ὡς καὶ οἱ ἐν Θράκῃ εἰρηνοδίκαι καὶ εἰδικοὶ πταισματοδίκαι μετὰ συμπλήρωσιν διετοῦς ὁμοίας πραγματικῆς καὶ συνεχοῦς ἐν Θράκῃ ὑπηρεσίας.

2. Διακοπτομένης ὁπωσδήποτε καὶ δ' οἱανδήποτε αἰτίαν τῆς ὑπηρεσίας, ὁ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐν Θράκῃ ὑπηρεσίας μέχρι τῆς ἐπαναλήψεως αὐτῆς διαδραμὼν χρόνος δὲν συνυπολογίζεται. Ἀλλ' ἐπὶ διακοπῆς τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ἀναρρωτικῆς ἀδείας μόνος ὁ ἐν ἀδείᾳ διανυθεὶς χρόνος δὲν συνυπολογίζεται.

3. Αἱ κατὰ τὰ προηγούμενα ἐδάφια μεταθέσεις ἐνεργοῦνται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας.

4. Αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφίων 1 καὶ 2 δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τοὺς θέλοντας νὰ ὑπηρετήσωσι καὶ πέρα τοῦ ἔτους ἢ τῆς διετίας ἐν Θράκῃ δικαστικούς.

Ἄρθρον 2.

Κατὰ τὴν λῆξιν ἑκάστου ἔτους ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἐνιαυσίας ἢ διετοῦς πραγματικῆς καὶ συνεχοῦς ἐν Θράκῃ ὑπηρεσίας καταβάλλονται ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου εἰς ἕκαστον μὲν τῶν μελῶν τοῦ Ἐφετείου καὶ τοὺς παρ' αὐτῷ εἰσαγγελέα καὶ ἀντεισαγγελέα δραχμαὶ δώδεκα χιλιάδες, εἰς ἕκαστον δὲ τῶν μελῶν τῶν Πρωτοδικείων καὶ τοὺς παρ' αὐτοῖς εἰσαγγελεῖς καὶ ἀντεισαγγελεῖς δραχμαὶ ἓξ χιλιάδες, καὶ εἰς ἕκαστον τῶν λοιπῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων ὑπαλλήλων δραχμαὶ τέσσαρες χιλιάδες.

Ἄρθρον 3.

Ὁ μετὰ τὴν 4 Ἰουνίου 1922 χρόνος τῆς ἐν Θράκῃ πραγματικῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος νόμου ὑπηρεσίας τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων λογίζεται διπλάσιος ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν καθορισμὸν τῆς συντάξεως αὐτῶν. Τὸ τοιοῦτον ἰσχύει καὶ διὰ τὴν περαιτέρω κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρου 1 ἐκουσίαν ἐν Θράκῃ ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 2782 τῆς 3 Ἰουνίου 1922 «περὶ διοικήσεως τῆς Θράκης» καθ' ὅσον ἀφορᾷ μόνον τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους καταργεῖται, τὸ δὲ ἄρθρον 10 τοῦ αὐτοῦ νόμου διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ καθ' ἃ σημεῖα δὲν τροποποιεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 5.

1. Ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων ἐν Θράκῃ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

2. Κατὰ τὴν πρώτην δὲ ταύτου ἐφαρμογὴν θεωροῦνται συμπληρώσαντες τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐδ. α΄ καὶ β΄ ὑπηρεσίαν καὶ οἱ ἤδη ὀργανικῶς ἀνήκοντες εἰς τὰ ρηθέντα δικαστήρια, ἐὰν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἔχωσι συμπεπληρωμένην, ἔστω καὶ τμηματικῶς, διετῆ ἐν συνόλῳ πραγματικὴν δικαστικὴν ὑπηρεσίαν ἐν Ἀνατολικῇ καὶ Δυτικῇ Θράκῃ.

3. Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Ὁ παρὼν νόμος τίθεται εἰς ἰσχὺν διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ νομοσχέδια

Περὶ καταργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 24. 25 καὶ 36 τοῦ νόμου ΑΦΜΙ΄ περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτάξεων», εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν παροχὴν δικαιώματος ἐγκρίσεως ἀδειῶν γάμου ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν, στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὁπλιτῶν», εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ χορηγήσεως συνδρομῆς ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ κατασκευῆς κλπ. διδακτηρίων μέχρι 200.000 δραχ. πρὸς τὸν ἐν Χανίοις φιλολογικὸν σύλλογον «Χρυσόστομος» διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγειρομένης κλπ. νυκτερινῆς σχολῆς ἀπόρων παίδων», εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς ἑταιρείας Transaerienne Messageries ὑπογραφείσης συμβάσεως ἐναερίου συγκοινωνίας» εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς ἑταιρείας Anonima aeroespresso Italiano ὑπογραφείσης συμβάσεως ἀεροπλοΐας», εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1924 Ν. Δ. «περὶ ἀνεγέρσεως καὶ ἐπισκευῆς σχολικῶν κτιρίων ἐν ταῖς Ν. Χώραις, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως αὐτοῦ», κατ' ἀρχήν.

Περὶ ναυτικῆς ἀεροπορικῆς ὑπηρεσίας», κατ' ἀρχὴν καὶ παραπεμπόμενον εἰς ἐπιτροπὴν εἰς ἣν τάσσεται 8ήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως.

Περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν ἐργολαβικῆς ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων», κατ' ἀρχὴν καὶ παραπεμπόμενον εἰς ἐπιτροπὴν εἰς ἣν τάσσεται πενθήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν

Περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν ἔργων ἐξυγιάνσεως τῶν λιμνῶν Μαυρόβου καὶ Λάντζας», κατ' ἀρχὴν καὶ παραπεμπόμενον εἰς ἐπιτροπὴν εἰς ἣν τάσσεται πενθήμερος προθεσμία διὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Μεθό, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8 καὶ 15΄ π. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥρᾳ 6 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΙΗ΄
τῆς 2 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικά.

Ὁ κ. ***Ν. Κοντολέων*** παρατηρεῖ ἐπίσης ὅτι ἐν τοῖς πρακτικοῖς πρέπει νὰ δηλωθῇ ὅτι εἶπεν, ὅτι πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ριφθέντος ἰσχυρισμοῦ ὅτι πρόκειται περὶ δύο διαφόρων οἰκοπέδων, κατέθεσεν ἐπερώτησιν.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** παρακαλεῖ ὅπως διορθωθοῦν τὰ πρακτικὰ δηλουμένου ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐδέχθη μετὰ τῶν ἄλλων πληρεξουσίων νὰ ἀποσυρθῇ ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ὑποβληθεῖσα ἔνστασις ἀπαρτίας ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ψηφισθοῦν μόνον τὰ σύνολα.

Οἱ κ. κ. ***Ν. Δαγρὲς*** καὶ ***Π. Μερλόπουλος*** παρατηροῦν ὅτι ἐκ παραδρομῆς δὲν σημειοῦται εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι παρέστησαν καὶ ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπικυροῦνται μετὰ τοῦτο τὰ πρακτικὰ διορθούμενα κατὰ τὰς ἄνω παρατηρήσεις.

Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Ἰωαννίνων αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀργίας.

Ἡ καπνεργατικὴ Ἕνωσις Καβάλλας αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου περὶ καπνοῦ.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Ἰάσμου αἰτεῖται τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν καὶ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ νόμου περὶ ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ.

Ἄρθρον 5.

1. Ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων ἐν Θράκῃ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

2. Κατὰ τὴν πρώτην δὲ τούτου ἐφαρμογὴν θεωροῦνται συμπληρώσαντες τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐδ. α΄ καὶ β΄ ὑπηρεσίαν καὶ οἱ ἤδη ὀργανικῶς ἀνήκοντες εἰς τὰ ρηθέντα δικαστήρια, ἐὰν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἔχωσι συμπεπληρωμένην, ἔστω καὶ τμηματικῶς, διετῆ ἐν συνόλῳ πραγματικὴν δικαστικὴν ὑπηρεσίαν ἐν Ἀνατολικῇ καὶ Δυτικῇ Θράκῃ.

3. Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Ὁ παρὼν νόμος πίθεται εἰς ἰσχὺν διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ νομοσχέδια

Περὶ καταργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 24. 25 καὶ 36 τοῦ νόμου ΑΦΜΓ' περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτάξεων», εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν παροχὴν δικαιώματος ἐγκρίσεως ἀδειῶν γάμου ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν, στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὁπλιτῶν», εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ χορηγήσεως συνδρομῆς ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ κατασκευῆς κλπ. διδακτηρίων μέχρι 200.000 δραχ. πρὸς τὸν ἐν Χανίοις φιλολογικὸν σύλλογον «Χρυσόστομος» διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγειρομένης κλπ. νυκτερινῆς σχολῆς ἀπόρων παίδων», εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς ἑταιρείας Transaerienne Messageries ὑπογραφείσης συμβάσεως ἐναερίου συγκοινωνίας» εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς ἑταιρείας Anonima aeroespresso Italiano ὑπογραφείσης συμβάσεως ἀεροπλοΐας», εἰς α΄ συζήτησιν.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1924 Ν. Δ. «περὶ ἀνεγέρσεως καὶ ἐπισκευῆς σχολικῶν κτιρίων ἐν ταῖς Ν. Χώραις, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως αὐτοῦ», κατ' ἀρχήν,

Περὶ ναυτικῆς ἀεροπορικῆς ὑπηρεσίας»,κατ'ἀρχὴν καὶ παραπεμπόμενον εἰς ἐπιτροπὴν εἰς ἣν τάσσεται 8ήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως.

Περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν ἐργολαβικῆς ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων», κατ' ἀρχὴν καὶ παραπεμπόμενον εἰς ἐπιτροπὴν εἰς ἣν τάσσεται πενθήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν ἔργων ἐξυγιάνσεως τῶν λιμνῶν Μαυρόβου καὶ Λάντζας», κατ' ἀρχὴν καὶ παραπεμπόμενον εἰς ἐπιτροπὴν εἰς ἣν τάσσεται πενθήμερος προθεσμία διὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Μεθό, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8 καὶ 15' π. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥρᾳ 6 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΗΕ'
τῆς 2 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικά.

Ὁ κ. ***Ν. Κοντολέων*** παρατηρεῖ ἐπίσης ὅτι ἐν τοῖς πρακτικοῖς πρέπει νὰ δηλωθῇ ὅτι εἶπεν, ὅτι πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ριφθέντος ἰσχυρισμοῦ ὅτι πρόκειται περὶ δύο διαφόρων οἰκοπέδων, κατέθεσεν ἐπερώτησιν.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** παρακαλεῖ ὅπως διορθωθοῦν τὰ πρακτικὰ δηλουμένου ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐδέχθη μετὰ τῶν ἄλλων πληρεξουσίων νὰ ἀποσυρθῇ ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ὑποβληθεῖσα ἔνστασις ἀπαρτίας ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ψηφισθοῦν μόνον τὰ σύνολα.

Οἱ κ. κ. ***Ν. Δαγρὲς*** καὶ ***Π. Μερλόπουλος*** παρατηροῦν ὅτι ἐκ παραδρομῆς δὲν σημειοῦται εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι παρέστησαν καὶ ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπικυροῦνται μετὰ τοῦτο τὰ πρακτικὰ διορθούμενα κατὰ τὰς ἄνω παρατηρήσεις.

Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Ἰωαννίνων αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀργίας.

Ἡ καπνεργατικὴ Ἕνωσις Καβάλλας αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου περὶ καπνοῦ.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Ἰάσμου αἰτεῖται τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν καὶ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ νόμου περὶ ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ἁλμυροῦ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ μέτρον καταπολεμήσεως τῆς ἀκρίδος.

Ἡ Κοινότης Λαύκου παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ταμείου ἐλαίας Πηλίου.

Οἱ ἀπόστρατοι ἐνωμοτάρχαι καὶ ἐπιλοχίαι ζητοῦσι τὴν αὔξησιν τῆς συντάξεώς των.

Ἡ Ἕνωσις Παλ. Πολεμιστῶν Τσατάλτζας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἄδικον καταδίκην τῶν συναδέλφων των.

Ὁ Εὐθύμιος Μουρόπουλος αἰτεῖται τὸν διορισμόν του ὡς κλητῆρος α' τάξεως ἐν Γυμνασίῳ, ἔχων τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα.

Ἡ Ἕνωσις τῶν Παλ. Πολεμιστῶν Δράμας παρακαλεῖ ὅπως ἀπορριφθῇ τὸ κατατεθὲν νομοσχέδιον περὶ ἀγροφυλακῆς.

Ἡ ὁμοσπονδιακὴ ἕνωσις τροχαίας κινήσεως ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ταμείου τροχαίας κινήσεως».

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ καταστηματαρχῶν Πεταλωτῶν παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι μέτρα προστατευτικὰ τῆς τάξεώς των.

Ἐπιτροπὴ ἀποστρατευθέντων μὲ τὸν βαθμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ ὑπαξιωματικῶν ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ συμμετοχῆς των εἰς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον.

Ἡ ἐπιτροπὴ συλλογῆς ἐράνων περὶ ἱδρύσεως Σανατορίων ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ κυρώσεως διὰ νόμου καὶ ψηφίσματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 53207 ἀπὸ 20)9)24 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας περὶ ἐκχωρήσεως ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος 400 στρεμμάτων δασικῆς ἐκτάσεως.

Ὁ πληρεξούσιος κ. Ζαφειρίου ὑποβάλλει τηλεγράφημα δι' οὗ δίδει ἐξηγήσεις σχετικῶς μὲ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ πληρεξουσίου κ. Λαζαρίδου.

Ὁ κ. **Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἐπιπλώσεως τῶν Πρεσβειῶν».

Ἡ ἐπὶ τοῦ **Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως** Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως ψηφίσματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως».

Ὑποβάλλονται τροπολογίαι ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων κ. κ.

— **Δ. Μαρσέλλου, Α. Κωνσταντιλιέρη** καὶ **Α. Εὐφραιμίδη** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως ὀδοντοϊατρικοῦ Συλλόγου.

— **Δ. Νιφοράτου** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας τῆς ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ὁκ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ προμηθείας γραφικῆς ὕλης τῶν ὑπαλλήλων τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων».

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Ἑταιρείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου περὶ τῆς διαθέσεως 18.000.000 παλαιῶν φυσιγγίων».

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἀναγραφῆς εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν δαπάνης δι' ἀνέγερσιν ἀνδριάντος τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου».

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς.

—Ὁ τρόπος καθ' ὃν διεξήχθησαν αἱ συζητήσεις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ, ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἔληξεν ἡ συζήτησις, καὶ ἡ ἐν γένει διεξαγωγὴ τῶν συζητήσεων ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης, καθὼς καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν διεκόπησαν αἱ ἐργασίαι ἐπανειλημμένως, μᾶς ἐγέννησαν ἀμφιβολίας ἂν θὰ δυνηθῶν νὰ συνεχισθοῦν ὁμαλῶς αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως. Ἕνεκα τούτου καὶ ἐπιθυμοῦντες ὅπως καὶ αἱ συζητήσεις διατηρηθοῦν εἰς τὴν πρέπουσαν περιωπὴν καὶ τὸ ἔργον ἀποβῇ καρποφόρον, νομίζομεν ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ κανονισθοῦν τὰ ζητήματα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος. Καίτοι δὲν ἐγένοντο δεκταὶ αἱ ὑποδείξεις μας διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως, ὅμως καὶ πάλιν τὰς ἐπαναλαμβάνομεν, διότι φρονοῦμεν ὅτι πρέπει πρὸ τοῦ πέρατος τῶν ἐργασιῶν μας, πρὸ τῶν θερινῶν δηλ. διακοπῶν, νὰ περατωθῇ ἡ νομοθετικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἐκλογικὴν μεταρρύθμισιν, ἐπισπευδομένου καὶ τοῦ Συντακτικοῦ ἔργου. Ἐκ τῆς ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως ἡμεῖς ἐξαρτῶμεν τὴν ἐξυγίανσιν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως καὶ δι' αὐτὸ αἰσθανόμεθα ὅτι ἔχομεν καθῆκον νὰ συντελέσωμεν ὅπως ἡ Συνέλευσις λάβῃ μίαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Δεδομένου ὅτι ὑπῆρχεν ἀπόφασις ὅπως συζητηθῇ τὸ μέτρον κατὰ τὴν παρασμένην ἑβδομάδα, νομίζομεν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται περαιτέρω ἀναβολή, καὶ ζητοῦμεν ὅπως τεθῇ τοῦτο αὖριον πρῶτον εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν. Εἶχε βεβαίως ἀποφασισθῇ νὰ προτιμηθῇ ἡ συζήτησις περὶ ἐκλογικῶν καταλόγων, ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ σχετικαὶ τροπολογίαι δὲν ὑπεβλήθησαν ἀκόμη.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Τὰς ἔχω ἑτοίμους.

Α. Παπαναστασίου. Τὰς ἔχετε ἑτοίμους, ἀλλὰ δὲν τὰς ὑπεβάλατε ἀκόμη καὶ ὅσον παρέρχεται ὁ χρόνος, τόσον

ἐλαττοῦται ἡ σημασία τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν καταλόγων. Καὶ αὐτοὶ μάλιστα οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ ἄφησαν τὰς ἀξιώσεις περὶ καταλόγων καὶ ζητοῦν ἐκλογὰς χωρὶς ἀναθεώρησιν. Ἐκτὸς τούτου οὔτε μὲ τὰς τροποποιήσεις ταύτας ἀφαιρεῖται τὸ δικαίωμα ἀπὸ τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ ὁρίσῃ ἐκλογὰς μὲ τοὺς παλαιοὺς καταλόγους. Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δύναται νὰ δεχθῇ ὅπως συζητηθοῦν τὰ τῶν καταλόγων τὴν Παρασκευήν, ἐφόσον μάλιστα καὶ δὲν θὰ ἀπαιτηθῇ μεγάλη συζήτησις. Ἡμεῖς, τοὐλάχιστον, ἐὰν δὲν γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασίς μας «περὶ ἀναθεωρήσεως δι' ἀπογραφῆς», δὲν ἔχομεν νὰ φέρωμεν ἀντίρρησιν ἐπὶ τοῦ α ἢ τοῦ ὁ τρόπου τῆς ἀναθεωρήσεως. Ὑπομένως νομίζομεν ὅτι δύναται νὰ προταχθῇ ἡ συζήτησις περὶ ἐκλογικῆς διαρρυθμίσεως, διὰ δὲ τὰ ἄλλα νομοσχέδια νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ νεαρὰ διάταξις τοῦ Συντάγματος περὶ βραχύνσεως τῶν συζητήσεων δι' ὅσα νομοσχέδια εἶνε ὑπηρεσιακά. Ἡ ἐκλογικὴ μεταρρύθμισις δύναται νὰ ψηφισθῇ καὶ ὑπὸ τύπον ψηφίσματος, ἐφόσον πρόκειται περὶ ἐπείγοντος καὶ θεμελιώδους ζητήματος. Πάντως πρὸ τῶν διακοπῶν πρέπει νὰ ἔχῃ ἀποφασισθῇ ἐπὶ τοῦ μέτρου τούτου ἡ πλειονοψηφία τῆς Συνελεύσεως, διότι ὡς ἐρρέθη, πρόκειται περὶ μέτρου ἐφ' οὗ στηρίζομεν τὴν πολιτικὴν ἐξομάλυνσιν.

Ἐκτὸς τοῦ ζητήματος τούτου εἴχομεν ζητήσει νὰ συγκροτηθῇ καὶ Εἰδικὴ Κοιν. Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς πρώην πρωθυπουργοὺς καὶ ὑπουργοὺς τῶν ἐξωτερικῶν, ἡ ὁποία νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων. Μὴ δοθείσης μέχρι τοῦδε ἀπαντήσεως εἰς τὴν αἴτησίν μας ταύτην, εἴμεθα ὑπόχρεοι νὰ προκαλέσωμεν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, προτιμωμένων τῶν ἐπερωτήσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ κατατεθοῦν. Διὰ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν συζητήσεων πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ συγκρότησις τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἡ Συνέλευσις καὶ ἡ Ἀντιπολίτευσις νὰ παρακολουθῇ τὰ ἐξωτερικὰ πράγματα, δι' ἃ εὐθύνεται καὶ αὐτή, καὶ διὰ νὰ ἀποφευχθῇ δημόσια συζήτησις, ἡ ὁποία ἠμπορεῖ νὰ ἦτο καὶ ἐπιβλαβής. Ἐκτὸς τῆς ἐπερωτήσεως αὐτῆς ὑπάρχει καὶ ἐπερώτησις περὶ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ἡ συζήτησις εἶνε ἐπείγουσα. Καταλήγων λέγει ὅτι ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις φρονεῖ ὅτι ἐπείγει ἡ περάτωσις καὶ τοῦ συντακτικοῦ ἔργου, δὲν ἔχομεν ἀντίρρησιν νὰ παραταθοῦν αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος μέχρι καὶ τοῦ Αὐγούστου ἀκόμη. Πάντως ὅμως πρὸ τοῦ πέρατος δέον νὰ συζητηθῇ ἡ ἐκλογικὴ μεταρρύθμισις καὶ ἡ ἐξωτερικὴ καὶ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀπέδειξε μέχρι τοῦδε ἀπροθυμίαν τινὰ ὅπως εἰσακούσῃ ἀρκετοὺς πόθους τῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Ὁ πόθος τῆς Ἀντιπολιτεύσεως τοῦ νὰ διαθέτωμεν δύο μόνον ἡμέρας διὰ τὸ συντακτικὸν ἔργον καὶ δύο ἄλλας διὰ τὸ νομοθετικὸν ἐγένετο ἤδη ἀσπαστός, ἀκριβῶς ἵνα μὴ νομισθῇ ὅτι ἡ πλειονοψηφία δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τοὺς πόθους τῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Ἐξερράσθη ἡ ἐπιθυμία νὰ συνεχισθῇ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, καὶ τοῦτο ἐδέχθη ἡ πλειονοψηφία· συνεπῶς δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὅτι ἀποτελεῖ πίεσιν κατὰ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ὁ τρόπος τῆς διεξαγωγῆς τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς περαιτέρω ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως, ἡ Κυβέρνησις ἀποδίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν συνέχισιν τοῦ συντακτικοῦ ἡμῶν ἔργου τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς, ἂν χωρήσῃ ὁμαλῶς, θὰ δύναται ἐντὸς τοῦ ἀρξαμένου μηνὸς νὰ μᾶς φέρῃ τοὐλάχιστον εἰς τὸ πέρας τῆς συζητήσεως τοῦ Συντάγματος.

Ὡς πρὸς τὸ νομοσχέδιον τῆς ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως, ὑπομιμνήσκει τὸ λεχθὲν ὑπὸ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ὅτι χάριν τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ θὰ ἐθυσίαζε δύο ἡμέρας ἐπερωτήσεων καὶ ἐρωτᾷ ἂν ἡ Ἀντιπολίτευσις εἶνε διατεθειμένη νὰ κάμωμεν κατὰ τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα μόνον συντακτικὸν καὶ νομοθετικὸν ἔργον. — Ἂν, λέγει, τοῦτο ἐγίνετο, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ περατωθῇ κατὰ τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος. Συγχρόνως θὰ ἦτο δυνατόν, ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν, νὰ ὑποβάλῃ ἡ Κυβέρνησις τὰ πορίσματα εἰς ἃ θὰ κατέληγεν ἐκ τῆς μελέτης τῶν ὑποβληθεισῶν τροπολογιῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων. Ἐὰν ἡ Ἀντιπολίτευσις δὲν στέργῃ εἰς τοῦτο, βεβαίως θὰ διεξαχθῇ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων, τὴν μὲν Τετάρτην κατὰ τὴν χρονολογικὴν αὐτῶν σειράν, τὸ δὲ Σάββατον κατὰ τὴν προτίμησιν ἣν ἤθελεν ἐγκρίνει ἡ Συνέλευσις. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα, λέγει ὅτι ἠθέλησε καὶ τελευταίως ἀκόμη νὰ καταστήσῃ ἐνήμερον τὸν ἀξιότιμον ἐκ Μαντινείας συνάδελφον, ἡ πρότασις δὲ τοῦ τελευταίου τούτου ὅπως συσταθῇ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς παρακολούθησιν τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων προσέκρουσεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἡ τοιαύτη Ἐπιτροπὴ καταρτισθῇ μόνον ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε διατελεσάντων πρωθυπουργῶν καὶ ὑπουργῶν τῶν ἐξωτερικῶν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ καταρτισμοῦ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης.

Οὐχ' ἧττον ἀπόκειται εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τούτου, δὲν ἀποκρύπτει ὅμως ὅτι αὐτὸς προσωπικῶς, προκειμένου περὶ τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων, ἐθεώρησεν ἐπιβεβλημένον καθῆκόν του νὰ καταφύγῃ καὶ εἰς τὴν συνδρομὴν οἱουδήποτε προσώπου δυναμένου νὰ συνεισφέρῃ κάτι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τὰ πρόσωπα ταῦτα ὑπηρέτησαν ἢ ὄχι ὡς ὑπουργοὶ ἢ πρωθυπουργοί. Καταλήγων, λέγει ὅτι ἂν ἡ Ἀντιπολίτευσις εἶναι σύμφωνος πρὸς ὅσα προηγουμένως ἐλέχθησαν, δέχεται νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐπερωτήσεων τὴν Τετάρτην καὶ Σάββατον. Θὰ ἠδύνατο δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας νὰ διεξαχθῇ τὸ νομοθετικὸν ἔργον συμφώνως πρὸς τὴν προτίμησιν, ἣν ἤθελεν ἐκδηλώσει ἡ Ἀντιπολίτευσις. Ἐὰν τοῦτο δὲν γίνηται, θὰ χωρήσωμεν εἰς τὰς ἐργασίας ἡμῶν συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμὸν καὶ τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως. Δηλοῖ μόνον ὅτι ἀπὸ τοῦδε δέχεται ὡς προτακτέαν τὴν ἐπερώτησιν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα, ἂν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ σήμερον τοιαύτη συζήτησις, ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἦτο διατεθειμένη νὰ τὴν δεχθῇ, δὲν γνωρίζει ὅμως τί θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ τὸ Σάββατον. Δηλοῖ ῥητῶς ὅμως ὅτι αἱ μετὰ τῆς Τουρκίας συμφωνίαι θὰ ὑποβληθῶσι πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν. Διὰ τὴν Ἑλληνοσερβικὴν συμμαχίαν, βεβαίως λέγει αἱ συμμαχίαι δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον συζητήσεως τῆς Συνελεύσεως, θὰ ὑποβληθῶσιν ὅμως αἱ ἄλλαι συμπαρομαρτοῦσαι ἑκάστῃ συμμαχίᾳ συμφωνίαι πρὸς ἔγκρισιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δηλοῖ ὅτι δέχεται τὴν σύστασιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Συνελεύσεως οἱ διάφοροι Ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων θὰ ὑποδείξουν τοὺς καταλληλοτέρους πρὸς τοῦτο.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δευτερολογῶν λέγει ὅτι ἐφόσον ὑπάρχει πραγματικὴ ἐπιθυμία νὰ διεξάγωνται αἱ ἐργασίαι κατόπιν συνεννοήσεως συμπολιτεύσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως θὰ δυνάμεθα νὰ καταλήγωμεν εἰς ἀποφάσεις, ἐφόσον δὲν λησμονοῦμεν τί εἴπομεν καὶ τί δὲν εἴπομεν ἑκάστοτε. Αἱ ὁρισθεῖσαι ἡμέραι πρὸς νομοθετικὴν ἐργασίαν δὲν ὡρίσθησαν ἐκ συγκαταθέσεως ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης καὶ κατὰ πρότασιν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἐπιμήκυνσις ἀφ' ἑτέρου τῆς προσφυγικῆς συζητήσεως ὀφείλεται εἰς τοὺς φίλους τῆς Κυβερνήσεως, οἵτινες ἐνεγράψησαν καὶ ὡμίλησαν. Χάριν αὐτῆς ἡμεῖς παρητήθημεν τῶν ἡμερῶν ἐλέγχου τῆς Τετάρτης καὶ τοῦ Σαββάτου, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ κατὰ τὴν τρέχουσαν ἑβδομάδα. Διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς συμφωνίαν, δη-

λοῦμεν ὅτι, ἐν ᾗ περιπτώσει συστηθῇ ἡ Κοινοβουλευτικὴ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐπιτροπή, δεχόμεθα νὰ γίνῃ καὶ τὴν Τετάρτην νομοθετικὴ ἐργασία. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἐξωτερικῶν, ἡ πρότασίς του, λέγει, ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ κύκλου τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ εἰς ἐργασίαν συλλογικήν.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως ἔφερεν ἀντιρρήσεις ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπιφυλαχθεὶς μέχρι τοῦ Σαββάτου νὰ ἀπαντήσῃ. Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἀντίρρησιν νὰ γίνῃ εὐρύτερος ὁ κύκλος τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) νομίζει ὅτι ἡ ἀποστολὴ τῆς ὑπαρχούσης Ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ θεωρηθῇ λήξασα καὶ νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον νὰ σχηματίσῃ ἄλλην.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς δέον νὰ ἔχῃ περιωρισμένα ὅρια, διότι τῆς εὐθύνης διὰ τὰ ἐξωτερικὰ μετέχει ὅλη ἡ Συνέλευσις καὶ συνεπῶς καὶ ἡ Ἀντιπολίτευσις καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ εἴμεθα ἐν γνώσει τῆς ἐξελίξεως τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων. Ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ εἶνε ὀκταμελὴς καὶ νὰ ἀντιπροσωπεύωνται ἀναλογικῶς τὰ κόμματα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι ἀναλόγως τῶν πρώτων ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπαφῆς τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ μετὰ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν θὰ κανονίζεται καὶ ἡ ἔκτασις τῆς ἀναμίξεως αὐτῆς εἰς τὰ ἐξωτερικὰ πράγματα. Ἐὰν δὲν τηρηθῇ ἐχεμύθεια, μοιραίως δὲν θὰ εἶναι ὠφέλιμος ἡ Ἐπιτροπή. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποχρέωσιν ἔχει, ὅπως καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου συμβαίνει, νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μόνον ὅσα νομίζει ὅτι δὲν θὰ ἐπιφέρουν βλάβην εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ὅλη ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ἑνὸς Κράτους δὲν εἶνε καθολοκληρίαν μυστική. Καὶ αὐταὶ αἱ συμμαχίαι τῆς σήμερον εἶνε πράγματα πασίγνωστα. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δύναταί τις νὰ εἶνε εὐχαριστημένος ὅτι ἐγκαινιάζομεν ἡμεῖς αὐτὴν τὴν καινοτομίαν καὶ ὅτι θὰ συμμετέχουν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὁ πρωθυπουργὸς καὶ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων. Ἑπομένως κατ' αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα δύναται νὰ ἀναβληθῇ δημοσία συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως,

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, λέγει ὅτι κατὰ τὴν γενομένην συμφωνίαν πρέπει αὔριον νὰ εἶνε πρῶτον τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι θὰ λάβῃ χώραν μεγάλη κατ' αὐτὸ

συζήτησις, καὶ παρακαλεῖ ὅπως συζητηθῇ αὔριον, δεδομένου ὅτι καὶ τὴν Τετάρτην θὰ ἔχωμεν νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** προτείνει ὅπως αὔριον, ἀναβαλλομένης τῆς συζητήσεως τῶν ἀναφορῶν, ἀπὸ τὰς 5 1)2 συζητηθῇ τὸ φορολογικὸν ἐπὶ μίαν ὥραν, μεθὸ νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι καλλίτερον θὰ ἦτο ἂν ἠρχίζομεν αὔριον πρὸ τοῦ γεύματος τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ μετὰ τὸ γεῦμα ἐκάμνομεν τὴν ἄλλην τακτικὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Ὁ κ. **Θ. Σοφούλης** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι δὲν ὀλέπει τὴν σπουδὴν τῆς συζητήσεως τοῦ ἐκλογικοῦ νομοσχεδίου, ἐφόσον μάλιστα μόλις προχθὲς διενεμήθη τοῦτο.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐξωτερικόν, θὰ καταρτισθῇ εἰδικὴ Ἐπιτροπή, παραμενούσης ἐν ἰσχύϊ καὶ τῆς τακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις θὰ ἐπεξεργάζηται τὰ νομοσχέδια κλπ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ἀνάγκη νὰ ἀποκρυσταλλώσωμεν ὡς συμπέρασμα ὅτι αὔριον θὰ ἀρχίσῃ ἡ συνεδρίασις μὲ τὸ ἐκλογικὸν νομοσχέδιον καὶ ἐρωτᾷ ἂν δέχεται τοῦτο ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα δέχεται τὴν πρότασιν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ κάμῃ παρατήρησιν ἐπὶ τοῦ γεγονότος,ὅτι μετὰ μίαν δεκαήμερον πολιτικὴν συζήτησιν, ἀρκετὴ πάλιν ὥρα κατηναλώθη εἰς συζήτησιν ἡ ὁποία ἐλπίζει τοὐλάχιστον ὅτι θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ εὐρυθμοτέραν τὴν λειτουργίαν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος κατὰ τὸ μέλλον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, εἶνε, λέγει, ἀναντίρρητον ὅτι ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως προταχθῇ αὕτη κατὰ τὴν αὐριανὴν συνεδρίασιν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι θὰ ἐψηφίζετο ἐν τῷ μεταξὺ τὸ νομοσχέδιον τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων. Ὥστε περὶ ταῦτα δὲν ὑπάρχει διαφωνία. Ὡς πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων παρατηρεῖ ὅτι καὶ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ζητῇ καὶ νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ὅλων τῶν φακέλλων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, αὐτὸς τοὐλάχιστον, δηλοῖ ὅτι δὲν εἶνε κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν ὥριμος ἵνα ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει, ὅτι τὸ πρᾶγμα διευκρινίσθη. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἀνακοινώσῃ ταῦτα, θ' ἀπομείνῃ εἰς τὴν Ἀντιπολίτευσιν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλέγχου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** δηλοῖ ὅτι ὅπου τοιαύτη Ἐπιτροπὴ λειτουργεῖ οὐδαμοῦ εἶνε ὑποχρεωμένος ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ ἀνακοινοῖ τὰ γεγονότα ἢ τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα θεωρεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀνακοινωθοῦν.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** λέγει, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων εἶχε πρῶτος ἀνακινήσει κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου τῶν μειονοτήτων, χαίρει δὲ διότι ἐπανέρχεται τοῦτο εἰς τὴν Συνέλευσιν. Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον δὲν συμφωνεῖ εἶνε ἡ ἀντίληψις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, καθ' ἣν θὰ ὑπάρχουν δύο ἐπιτροπαὶ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων ἡ μία ἀνωτέρα τῆς ἄλλης.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει, ὅτι ἡ μία ἐπιτροπὴ εἶνε προωρισμένη διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν νομοσχεδίων, ἡ νέα ἐπιτροπὴ θὰ εἶνε εἰδικὴ καὶ θὰ ἔχῃ ἐντελῶς διάφορον προορισμόν. Δὲν θὰ ἀποκλείωνται δὲ μέλη τῆς μιᾶς—ὅσα θεωρηθοῦν χρήσιμα—νὰ ἀποτελέσουν μέλη καὶ τῆς ἑτέρας.

Ὁ κ. **Θ. Σοφούλης** ἐρωτᾷ ποῦ κατέληξεν ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ἀπόφασις εἶνε ὅτι δι' αὔριον θὰ ἐγγραφῇ ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει πρῶτον τὸ νομοσχέδιον περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου καὶ θὰ συζητηθῇ μέχρι τοῦ γεύματος.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5'.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** διαμαρτύρεται διότι χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἀντιληφθῇ τι ἐλήφθη ἀπόφασις περὶ προτάξεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου εἰς τὴν αὐριανὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ ἔνστασις ὑποβάλλεται πολὺ ἀργά, τῆς ἀποφάσεως ληφθείσης ἤδη.

Συνεχίζεται εἶται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Συντάγματος.

Σ. Γονατᾶς (8.45' μ. μ.). Ἡ μὴ ἐπιψήφισις τοῦ ἄρθρου 15 περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν, παρεμβάλλει, λέγει, κατ' ἐμέ, δυσκολίας καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 34, περὶ ἐκλογῆς Γερουσιαστῶν.

Τὸ ἐπίμαχον ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἔκαμε τὴν Συνέλευσιν νὰ ἀναβάλῃ τὴν ψήφισιν τοῦ ἄρθρου 15, εἶνε ἐὰν θὰ τεθῇ ἐν τῷ Συντάγματι ὅτι αἱ ἐκλογαὶ τῶν βουλευτῶν διενεργοῦνται κατὰ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα.

Θὰ παρεκάλουν λοιπὸν νὰ συζητηθῇ κατὰ τὰ λοιπὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, νὰ ληφθῇ ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασις καὶ νὰ μείνῃ ἡ τελικὴ διατύπωσίς του μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος νομοσχεδίου.

Ἀλλ' ἂν καὶ ἐπὶ τούτου ὑπάρχει ἀντίρρησις, θὰ παρεκάλουν νὰ ληφθῇ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς ἐξῆς προτάσεώς μου, τῆς σκοπούσης νὰ τεθῇ συνταγματικὴ διάταξις, δι' ἧς εἴτε νὰ

καθορίζηται σταθερῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν, εἴτε νὰ καθορίζηται σταθερῶς ἡ ἀναλογία τῶν δημοτῶν, πρὸς ἣν νὰ ἀντιστοιχῇ ἀνὰ εἷς βουλευτής. Δὲν καταλήγω εἰς ὡρισμένην προτίμησιν ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου συστήματος καὶ θὰ ἐτασσόμην εὐχαρίστως πρὸς ὁποιονδήποτε ἐκ τῶν δύο ἤθελε προκύψει ἐκ τῆς συζητήσεως ὅτι εἶνε συμφερώτερον. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θεωρῶ ἀναγκαῖον, εἶνε νὰ ὑπάρξῃ συνταγματικὴ διάταξις καθορίζουσα τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο. Διὰ τοῦτο θὰ περιορίσωμεν τὴν τυχὸν ἐγωϊστικὴν σκέψιν μελλούσης Βουλῆς, τοῦ νὰ θελήσῃ νὰ καθορίσῃ εἰς ψηφισθησόμενον ἐκλογικὸν νόμον, ἀριθμὸν δημοτῶν πολὺ μικρόν, ὅστις νὰ ἀντιστοιχῇ εἰς ἕκαστον βουλευτήν, ὅπως ἐπαυξήσῃ τὴν πιθανότητα ἐπιτυχίας τῶν μελῶν αὐτῆς. Πρέπει δὲ νὰ θέσωμεν συνταγματικὸν φραγμὸν εἰς τὴν ἀδικαιολόγητον μέλλουσαν ἐξόγκωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν, δεδομένου ὅτι ἤδη θὰ ὑπάρχῃ καὶ Γερουσία, τὸ δὲ σύνολον τῶν μελῶν τῶν δύο τούτων νομοθετικῶν Σωμάτων, δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ ἕνα λογικὸν ἀριθμόν, ἀνάλογον πρὸς τὰ κρατοῦντα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ συνταγματικὰ Κράτη.

Ἐὰν παραδεχθῶμεν τὸν ὡρισμένον ἀριθμὸν βουλευτῶν κατ' ἐμὲ θὰ ἔπρεπεν οὗτος νὰ ὁρισθῇ εἰς 240. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀνταποκρίνεται εἰς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις, οὔτε πολὺ μικρὸς εἶνε, ἀφ' οὗ ἡ ὑπάρχουσα διάταξις τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ σχεδίου προβλέπει ὡς κακὸν τὸ νὰ κατέλθῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν μόνον κάτω τῶν 150, οὔτε πολὺ μεγάλος διὰ τὴν συνήθη νομοθετικὴν ἐργασίαν, καὶ ἀνάλογος πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῆς Χώρας, ἐν σχέσει πρὸς τὰς εἰς τὰ ἄλλα Κράτη τηρουμένας ἀναλογίας ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου.

Ἐὰν δὲ εἰς τούτους προσθέσῃ κανεὶς καὶ τοὺς προβλεπομένους 120 γερουσιαστάς, ἀποτελεῖται εἷς ἀριθμὸς 360 ἀτόμων ἀσχολουμένων μὲ τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν, ἀρκετὰ ἱκανοποιητικός, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ ἐπαρκής, διὰ τὰς περιπτώσεις τῆς συνενώσεως τῶν δύο τούτων Σωμάτων εἰς Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις τὰς προβλεπομένας πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Συντάγματος.

Ἡ μόνη δυναμένη νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησις ὡς πρὸς τὸν σταθερὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν, εἶνε ἂν εἰς τὸ μέλλον αὐξήσῃ ὁ πληθυσμὸς τοῦ Κράτους, λόγῳ εὐτυχῶν γεγονότων εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ ἐπιβάλληται καὶ ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Ἀλλὰ τότε αἱ περιστάσεις θὰ εἶνε τοιαῦται, ὥστε νὰ ἐπιβάλωσι τὴν συνένωσιν τῶν δύο Σωμάτων εἰς Ἐθνικὴν Συνέλευσιν καὶ μαζὶ μὲ τὰς ἄλλας ἀποφάσεις τὰς ὁποίας τότε θὰ λάβουν ταῦτα, ἂς αὐξήσουν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν.

Ἀλλ' ἐὰν ὁπωσδήποτε ἠθέλετε ταχθῇ κατὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν, τότε προτείνω ὅπως ἀναγραφῇ ὡς συνταγματικὴ διάταξις ὅτι ἕκαστος βουλευτὴς δέον νὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς 25 χιλ. δημότας. Τὴν ἀναλογίαν αὐτὴν εὑρίσκω ἐπίσης δικαίαν εἶνε ἐκείνη εἰς ἣν κατέληξε καὶ ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπή, συζητοῦσα ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, καὶ νομίζω ὅτι εἶνε ἡ μικροτέρα ἀπὸ τὰς παραδεδεγμένας εἰς τὰ λοιπὰ Κράτη.

Εὐτυχῶς ἀνάλογοι διατάξεις ὑπάρχουσι καὶ εἴς τινα τῶν ξένων συνταγμάτων, ὥστε νὰ μὴ φοβώμεθα τὴν πρωτοτυπίαν. Ἄλλα κράτη ὡς πρὸς τὴν Βουλήν, ὅπως ἡ Τσεχοσλοβακία (300) καὶ ἄλλα πρὸς τὴν Γερουσίαν (Γαλλία 300, Τσεχοσλοβακία 150, Ἰρλανδία 48) ἀναγράφουσιν ἐν τοῖς συντάγμασιν αὐτῶν ὡρισμένον ἀριθμόν. — Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν ἔχομεν τὴν Ἀμερικὴν ἀναγράφουσαν 1 βουλευτὴν ἀνὰ 30 χιλ.

Πρὸς τοῦτο ὑποβάλλω τὴν ἑξῆς τροπολογίαν, ἐφ' ἧς θὰ παρεκάλουν νὰ ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις προτοῦ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ 34ου ἄρθρου, ὡς ἔχοντος πολλὴν σχέσιν πρὸς αὐτό.

Τροπολογία. Ἡ 3η παράγραφος τοῦ 15 ἄρθρου τοῦ σχεδίου Συντάγματος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

«Ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτικῶν θέσεων ἑκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας προσδιορίζεται διὰ νόμου ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοτῶν αὐτῆς. Οὐδέποτε ὅμως ἡ ἀναλογία αὕτη δύναται νὰ ᾖ ἐλάσσων τῶν 25 χιλιάδων δημοτῶν κατὰ βουλευτήν».

Θὰ ἀκούσητε ἴσως τὴν ἀντίρρησιν, ὅτι τὰ νεώτερα καὶ συνεπῶς πλέον προοδευτικὰ Συντάγματα δὲν περιλαμβάνουν τοιαύτην διάταξιν. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι τὸ Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον δημιουργοῦμεν, πρέπει νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἰδικάς μας ἀνάγκας τὰς σημερινάς. Ἄλλως τε κατέστη πλέον διεθνὴς συνείδησις, τὴν ὁποίαν βλέπω θὰ ἀποδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς, καθ' ἣν οἱ καταστατικοὶ χάρται τῶν κρατῶν, δὲν ἀποτελοῦν πλέον τὰς ἱερὰς πλάκας, αἱ ὁποῖαι σταλεῖσαι ἐξ οὐρανοῦ περιλαμβάνουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ μένουν ἀναλλοίωτοι εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Οἱ σημερινοὶ καταστατικοὶ χάρται παρακολουθοῦν τὴν ἐξέλιξιν τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν καὶ προλαμβάνουν οὕτω τὰς ἐπαναστάσεις. Ἐὰν λοιπὸν κρίνωμεν ὡς σημερινὴν ἀνάγκην, νὰ μὴ ἀφήσω-

μεν τὴν πολιτικὴν ἀτασθαλίαν νὰ ἐπαυξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν τῶν δύο Σωμάτων εἰς βαθμὸν ἐπιζλαβῆ, ἂς καθορίσωμεν αὐτὸν διὰ συνταγματικῆς διατάξεως, ἥτις θὰ ὑπάρξῃ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ εὐχέρεια νὰ μεταβληθῇ, ἀλλὰ θὰ ἔχει μεσολαβήσῃ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἀναγκαῖος χρόνος, ὥστε νὰ ἔχῃ ἀποκτηθῇ πολύτιμος πεῖρα, ὁπότε θὰ κρατήσουν ὀρθότεραι σκέψεις καὶ θὰ ἔχῃ ἐκλείψῃ ὁ ὀξὺς πολιτικὸς ἀνταγωνισμὸς ὁ ὁποῖος τυφλώνει καὶ ὁδηγεῖ εἰς παράλογα συμπεράσματα ἐκ μόνου τοῦ ἐλατηρίου τῆς ἐμπαθείας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** φρονεῖ ἐπίσης ὅτι ἡ τροπολογία τοῦ κ. Γονατᾶ εἶνε σκόπιμος.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** λέγει ὅτι ἡ βάσις τῶν 25 χιλιάδων δὲν ἀποτελεῖ περιορισμὸν σήμερον, διότι ἀποφασίζεται ἡ ἵδρυσις καὶ τῆς Γερουσίας, ἡ ὁποία μαζὶ μὲ τὴν Βουλὴν θὰ ἀποτελῇ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν σχεδὸν ἀντιπροσώπων, ὁ ὁποῖος ὑπάρχει καὶ σήμερον. Ἑπομένως ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ Σώματος δὲν μειοῦται.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ διεξαχθῇ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15, ἐφόσον δὲν ἀναγράφεται τοῦτο ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15 ἡ ὁποία ἔρχεται ὀλίγον ἀπροόπτως. Τὸ ἄρθρον 15 θὰ ἠδύνατο νὰ συζητηθῇ κατὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν, ὅπως παρασκευασθῇ ὀρθοτέρα ἡ διατύπωσις.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἐφόσον ἤρχισεν ἤδη ἡ συζήτησις δὲν βλέπει τὸν λόγον τῆς ἀναβολῆς.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ λέγει ὅτι συμφώνως πρὸς προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει ἀναφέρονται τὰ ἄρθρα τοῦ Συντάγματος ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις. Ἑπομένως παρεμπιπτόντως δὲν δύναται νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15, τὸ ὁποῖον εἶνε σοβαρώτατον καὶ καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρεται ἰδιαιτέρως ὁλόκληρος ἡ Συνέλευσις.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** λέγει ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ ἄρθρου 34 εἶνε σχετικὴ μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, δύναται δὲ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις ἐφόσον τόσος ἤδη χρόνος κατηναλώθη μὲ τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** ὑπομιμνήσκει ὅτι ἡ σχετικὴ τροπολογία του εἶνε ὑπ' ὄψει τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον, ἐὰν δὲ δὲν ὑπέβαλεν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἔκθεσίν της,

δύναται ἡ Συνέλευσις νὰ ἐπιληφθῇ τῆς συζητήσεως καὶ ἄνευ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναβάλλεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15 συζήτησις.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης**. (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ καθορισμοῦ τρόπου διαχειρίσεως τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος κατὰ τὸ σταφιδικὸν ἔτος 1925—26», τὸ ὁποῖον παρακαλεῖ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν εἰδικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Συνελεύσεως, εἰς ἣν νὰ ταχθῇ ὡρισμένη προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** (ὥρα 8.30' μ. μ.) ἐξετάζων τὰ ἀλλαχοῦ ἰσχύοντα καὶ ἀντιπαραβάλλων αὐτὰ πρὸς τὰ ἐν Ἑλλάδι, κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως περὶ τῆς εἰς μεγάλην κλίμακα ἀντιπροσωπείας τῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων. Δὲν δύναται, λέγει, εἰς τοῦτο νὰ ἀποτελέσῃ κώλυμα τὸ ἀνύπαρκτον τοῦ θεσμοῦ τῶν ὀργανώσεων, ἀφοῦ ἔχομεν δεδομένον ὅτι πᾶσαι σχεδὸν αἱ τάξεις παρ' ἡμῖν εἶνε ὠργανωμέναι καὶ ἔχουν καὶ ἐπαγγελματικὴν συνείδησιν. Ἀντετάχθη τὸ ἐπιχείρημα ὅτι τὸ σύστημα εἶνε καινοφανές. Ἀλλαχοῦ ὅμως δὲν ὑπάρχει ἡ ἀνάγκη αὐτή, διότι ἐκεῖ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία διορίζει τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων ἀλλὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἡμεῖς ἀπεκρούσαμεν, δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ ἀφήσωμεν τὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις ἄνευ ἀντιπροσώπων. Ὁ σκοπὸς τῆς ἱδρύσεως τῆς Γερουσίας εἶνε κυρίως διὰ νὰ καταφανῇ ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ μοναρχικοῦ καὶ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, οὗτος δὲ ὑπῆρξε καὶ ὁ λόγος δι' ὃν ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις ἐπέμεινεν εἰς τὴν ταχυτέραν σύνθεσιν αὐτῆς. Ἀκόμη δὲ σπουδαῖος λόγος ὑπῆρξε καὶ τὸ νὰ εἰσέλθῃ λαϊκὸν αἷμα εἰς τὴν Γερουσίαν. Ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ἡ παροῦσα κατάστασις, δὲν δύναται παρὰ νὰ συνεχισθῇ ἡ χρεωκοπία τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Διαφωνεῖ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ὑπὸ τῶν βουλευτῶν ἐκλογῆς τῶν γερουσιαστῶν, ὁ ὁποῖος φρονεῖ ὅτι δὲν εἶνε σύμφωνος πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, καὶ φρονεῖ ὅτι δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν, εἴτε τὸ ἄρθρον ὡς διατυποῦται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, εἴτε ὡς τοῦτο ἀρτιώτερον διετυπώθη ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἀπαλειφομένης τῆς τρίτης περικοπῆς, τοῦ νὰ ἔχουν δηλαδὴ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν οἱ βουλευταί.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 μ. μ. διὰ τὴν 10 1)2 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρα 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ἀναβάλλεται ἡ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος συζήτησις, εἰσέρχεται δ' ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου.

Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τ. Τ. Τ.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν). ἔχον οὕτως).

Ἄρθρον 1.

1. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 7 καὶ 8 τοῦ νόμου 2172 δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ εἰς ὅσας Γεν. Διοικήσεις ἔχει ἤδη ἰσχύσει ὁ νόμος 3265 «περὶ καθορισμοῦ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Γενικῶν Διοικητῶν καὶ τῶν Νομαρχῶν».

2. Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 2172 καταργεῖται.

3. Ἡ ὑπὸ τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2172 τῆς 10 Ἀπριλίου 1920 ὁριζομένη προθεσμία, καθ' ἣν δὲν ἰσχύουσιν αἱ περὶ διπλώματος διατάξεις τῆς αὐτῆς παραγράφου παρατείνεται ἐπὶ 2 εἰσέτη ἔτη ἀπὸ τῆς λήξεώς της.

Ἄρθρον 2.

1. Ἀναγκαῖον προαπαιτούμενον τῆς συστάσεως εἰς τὸ ἑξῆς Ταχυδρομικῶν καὶ Τηλεγραφικῶν Γραφείων Γ' τάξεως εἶναι νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ Δημόσιον, ὁ ἐνδιαφερόμενος Δῆμος ἢ Κοινότης ἢ καὶ οἱονδήποτε ἄλλο Νομικὸν ἢ Φυσικὸν πρόσωπον δωρεὰν καὶ διὰ μίαν 20ετίαν τοὐλάχιστον τὴν χρῆσιν καταλλήλου, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ὑπηρεσίας, οἰκήματος, δυναμένου νὰ περιλάβῃ καὶ κατοικίαν τοῦ προϊσταμένου τοῦ αὐτοῦ γραφείου.

2. Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ σύστασις καὶ λειτουργία Ταχ. καὶ Τηλεγρ. γραφείων Γ' τάξεως καὶ ἄνευ τοῦ ἀνωτέρω περιορισμοῦ ἐκεῖ ἔνθα λόγοι τεχνικοὶ βεβαιούμενοι ὑπὸ τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου Τ.Τ.Τ. ἢ ἐξαιρετικοὶ τοιοῦτοι δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας τῆς Χώρας ἢ τὰ γενικὰ Ἔθνη καὶ συμφέροντα ἐπιβάλλουσι τοῦτο.

Ἄρθρον 3.

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ νόμου ΒΨΞΗ' συνιστώμενα

ἐντὸς μεγαλοπόλεων Τμηματικὰ Ταχ. καὶ Τηλεγρ. Γραφεῖα διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις. Εἰς τὰ τῆς πρώτης τάξεως, διευθυνόμενα ὑπὸ Ἐπιστάτου ἢ Τηλεγραφητοῦ α' ἢ β' τάξεως, τὰ τῆς δευτέρας, διευθυνόμενα ὑπὸ Ἐπιστάτου ἢ Τηλεγραφητοῦ β' ἢ γ' τάξεως, καὶ τὰ τῆς τρίτης τάξεως, ἅπινα διευθύνονται ὑπὸ Τηλεγραφητοῦ γ' τάξεως ἢ βοηθοῦ α' ἢ β' τάξεως.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω δύνανται παρὰ ταῖς μεγαλοπόλεσι νὰ συσταθῶσιν ὁμοίως καὶ τμηματικοὶ Ταχ. καὶ Τηλεγρ. σταθμοὶ α' τάξεως, διευθυνόμενοι ὑπὸ ταξινόμου α' ἢ β' τάξεως ὡς καὶ τοιοῦτοι β' τάξεως, διευθυνόμενοι ὑπὸ διανομέων α' ἢ β' τάξεως.

Διὰ Διαταγμάτων ὁρίζεται ἑκάστοτε ἡ ἐξάρτησις καὶ ἡ δικαιοδοσία ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Παραρτημάτων, ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ καὶ ὁ βαθμὸς ἑκάστου τῶν ἐν αὐτοῖς τοποθετουμένων ὑπαλλήλων, ταξινόμων καὶ διανομέων, οἵτινες θέλουσιν ἀποσπασθῇ ἐκ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἕδρᾳ λειτουργούντων Κεντρικῶν Γραφείων.

Ἄρθρον 4.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἔκδοσις ἐνταλμάτων προπληρωμῆς ἐπ' ὀνόματι τῶν Προϊσταμένων τῆς Ταχ., Τηλεγρ. καὶ Τηλεφων. Ὑπηρεσίας μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δέκα πέντε χιλιάδων δραχμῶν δι' ἐνέργειαν ἐπισκευῶν ἢ μεταρρυθμίσεων ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς Τ.Τ.Τ. Ὑπηρεσίας χρησιμοποιουμένων ἐν γένει οἰκημάτων, ἐνεργουμένων ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων Ἔργων.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ νόμου ΒΨΞΗ' εἶναι ὅτι εἰς τὸν ὅρον Διευθύνσεως περιλαμβάνονται καὶ αἱ Ἐπιθεωρήσεις.

Ἄρθρον 6.

Μετὰ τὴν 6ην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου ΓΦΫΕ' «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου ΒΨΞΗ' «περὶ Ταχ., Τηλεγρ. καὶ Τηλεφ. Ὑπηρεσίας», προστίθενται τὰ ἑξῆς· «Ὁ διορισμὸς ἐκ τοῦ κεκυρωμένου πίνακος ἐπιτυχίας ἐνεργεῖται κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν:

Προτιμῶνται·

1) Οἱ τραυματίαι πολέμου ἢ ἀπολέσαντες ἀδελφόν, πατέρα ἢ υἱὸν ἐν πολέμῳ.

2) Οἱ ἐκπληρώσαντες τὴν στρατιωτικήν των ὑποχρέωσιν.

3) Οἱ ὑπηρετοῦντες κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ ὡς ἀναπληρωταὶ διανομέων ἢ συσκευαστῶν, ἢ προϋπηρετήσαντες ὡς τοιοῦτοι καὶ ἀπολυθέντες λόγῳ περιορι-

ψηφοῦ θέσεων, πάντες δ' οὗτοι ἐφ' ὅσον δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς δύο πρώτας κατηγορίας καὶ .

Ἐπίσης προτιμῶνται καὶ οἱ προϋπηρετήσαντες εὐδοκίμως μόνιμοι ἀγροτικοὶ διανομεῖς ὑπὲρ τὰ πέντε (5) ἔτη καὶ μὴ συμπληρώσαντες τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

4) Οἱ λοιποὶ ἐν τῷ πίνακι ἐπιτυχίας, κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας.

Πάντως μεταξὺ τῶν ἀναφόρων εἰς τὴν αὐτὴν κατὰ τὰ ἄνω κατηγορίαν προτιμῶνται οἱ ὑπηρετοῦντες κατὰ τὸν χρόνον τοῦ διαγωνισμοῦ ὡς ἀναπληρωταί.

Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ προκειμένου περὶ πληρώσεως Θέσεων τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν διανομέων ταχ. τηλ. γραφείων α', β' καὶ γ' τάξεως καὶ τῶν ἀγροτικῶν διανομέων, ἐφαρμόζονται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐνεργηθέντων διαγωνισμῶν κατὰ τὰ ἔτη 1924 καὶ 1925.

Ἄρθρον 7.

Οἱ ταχ. τηλ. διανομεῖς τῶν γραφείων Κηφισιᾶς, Ἀμαρουσίου, Καλλιθέας, Φαλήρων, Πατησίων, Παγκρατίου, Κοκκινιᾶς, Ποδαράδων καὶ ἐξόχων Θεσσαλονίκης ἀφομοιοῦνται πρὸς διανομεῖς ἀνταλλακτηρίων ταχυδρομείων.

Οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες κατατάσσονται εἰς διανομεῖς β' τάξ.

Εἰς τὸ ἐδάφιον 2ον τῆς παραγράφου 5ης τοῦ ἄρθρου 6ου τοῦ νόμου 285 προστίθενται τὰ ἑξῆς: «Πειθαρχικαὶ ποιναὶ ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς ἀγροτικοὺς ταχ. διανομεῖς καὶ παρὰ τῶν οἰκείων Ἐπιθεωρητῶν ὡς καὶ παρὰ τῶν Διευθυντῶν κατὰ τὰς ἰσχυούσας σχετικὰς διατάξεις διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῶν Τ.Τ.Τ.».

Οἱ διπλωματοῦχοι τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Τ.Τ.Τ. βύγανται νὰ μεταχθῶσι κατόπιν δοκιμασίας ἧς αἱ λεπτομέρειαι καθορισθήσονται διὰ Διατάγματος, εἰς τὸ Σῶμα τῶν τηλεγραφ. μηχανικῶν πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων, μὲ βαθμὸν ἀντίστοιχον ἐκείνου ὃν κατεῖχον ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τῶν Τ.Τ.Τ., προσμετρουμένου ἐν τῷ βαθμῷ τῆς νέας μετατάξεως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας ὃν εἶχον ἐν τῷ μέχρι τοῦδε βαθμῷ.

Ἐὰν ἐν τούτοις ὁ βαθμὸς τῶν εἶνε κατώτερος τοῦ τηλεγραφητοῦ γ' τάξεως ὀνομάζονται δόκιμοι μηχανικοί.

Ἄρθρον 8.

Ἡ κατὰ τὴν παράγραφον 5ην τοῦ ἄρθρου 3ου τοῦ νόμου 398 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου ΒΨΞΗ' κλπ.» ὁριζομένη προθεσμία, ἥτις παρέχεται εἰς τοὺς στασίμους ὅπως αἰτήσωνται τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀφορώσης αὐτοὺς ἀποφάσεως περιορίζεται εἰς 10 ἡμέρας ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως πρὸς αὐτοὺς τῆς ἀποφάσεως.

Ἡ παράγραφος 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Ὁ οὕτω καταρτισθεὶς πίναξ ὑποβάλλεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ὅστις ὑποχρεοῦται ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς του ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ πίνακος, τῆς ἀποφάσεως ταύτης δημοσιευσμένης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.»

Ἡ δὲ παράγραφος 8η ὡς ἑξῆς: «Ἂν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας μὴ ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐντὸς τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας, τελεσίδικος καὶ κυρώσας τοῦτον».

Κατὰ τὰς προαγωγὰς πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τοῦ ἔτους 1925 ἀναστέλλεται ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 6ης τοῦ ἄρθρου 3ου τοῦ ἀπὸ 22 Μαρτίου 1923 Ν. Δ. «περὶ μονιμοποιήσεως ἐκτάκτου προσωπικοῦ Τ.Τ.Τ. κλπ.» μόνον καθόσον ἀφορᾷ τὴν πρακτικὴν ἄσκησιν.

Ἄρθρον 9.

Τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 398 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς: «Εἰς τηλεγραφητὴν γ' τάξεως ὁ ὑπηρετήσας εὐδοκίμως ὡς βοηθὸς α' τάξεως ἐπὶ ἓν τοὐλάχιστον ἔτος, εἰς τηλεγραφητὴν δὲ ἡ ταχ. ἐπιστάτην β' τάξεως ὁ ὑπηρετήσας ὁμοίως εὐδοκίμως ὡς τηλεγραφητὴς γ' τάξεως ἐπὶ ἓν ἔτος».

«Οἱ ταχ. τηλ. βοηθοὶ α' τάξεως προάγονται εἰς τηλεγραφητὰς γ' τάξεως καὶ οἱ τηλεγραφηταὶ γ' τάξεως εἰς ταχ. ἐπιστατας ἢ τηλεγραφητὰς β' τάξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 398, τὰς ἀφορώσας τὴν προαγωγὴν τῶν ἐχόντων βαθμὸν ἐπιστάτου β' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπιστάτου α' τάξεως».

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ προσθήκης καὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν Τ.Τ.Τ. ὑπηρεσίαν» καταργεῖται.

Τὰ Ταχ. καὶ τηλ. γραφεῖα α' καὶ β' τάξεως διευθύνονται ἀπὸ τηλεγραφητὰς α' ἢ β' τάξεως, τὰ δὲ γραφεῖα γ' τάξεως ἀπὸ τηλεγραφητὰς β' ἢ γ' τάξεως ἢ βοηθούς.

Ἄρθρον 10.

Οἱ κατὰ τὸ ἔτος 1918 ἐξελθόντος ἐκ τῶν Τηλεγραφικῶν Σχολῶν καὶ ἤδη ὑπηρετοῦντες ὡς βοηθοὶ α' τάξεως τάσσονται ἐν τῷ μητρώῳ καὶ ἐν τῇ σειρᾷ τῆς ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ βοηθοῦ α' τάξεως ἀρχαιότητος εἰς τὸ δεξιὸν τῶν ἐκ μονιμοποιήσεως ὁμοιοβάθμων πών, τῶν προσληφθέντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὡς ἐκτάκτων μετὰ τὴν ἔξοδον τῶν πρώτων ἐκ τῶν Σχολῶν.

Ἄρθρον 11.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1923 Ν. διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν

ὑπηρεσίαν τῶν Τ.Τ.Τ.» καταργεῖται μετὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογήν της.

Ἐπιτρέπεται ὁ ἐπαναδορισμὸς τῶν ἀπολυθέντων κατόπιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων τῶν Τ.Τ.Τ. ἐπὶ τῇ νενομισμένῃ διὰ τοὺς ἐκτάκτους ὑπαλλήλους ἀποζημιώσει, ἐφ' ὅσον ἔχουσι πατέρα, υἱὸν ἢ ἀδελφὸν φονευθέντα ἢ θανόντα ἐν πολέμῳ, ἀπολυομένων ἰσαρίθμων ἐκτάκτων ὑπαλλήλων.

Τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ἡμερησίας ἀποζημιώσεως τοῦ ἡμερομισθίου ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν Τ.Τ.Τ. καθορίζεται εἰς δραχμὰς πεντήκοντα. Μέχρι τοῦ ποσοῦ τούτου δύναται ν' αὐξηθῇ ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις πάντων ἐν γένει τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Τ. Τ. Τ.

Ἄρθρον 12.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου ΓΦΨΕ' (3595) ἡ ἀφορῶσα τὴν διόρθωσιν τῆς ἡλικίας τῶν ὑπαλλήλων ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅλου τοῦ ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου προσωπικοῦ τῆς ὑπηρεσίας Τ.Τ.Τ.

Ἄρθρον 13.

Ὁ χρόνος φοιτήσεως τῶν ἐκ τῶν τηλεγραφικῶν Σχολῶν τοῦ Κράτους ἐξελθόντων καὶ ἐφεξῆς ἐξερχομένων μονίμων ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας τῶν Τ.Τ.Τ., ὡς καὶ ὁ πρὸ τοῦ διορισμοῦ των χρόνος τῆς τριμήνου πρακτικῆς ἀσκήσεως, λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας διά τε τὴν σύνταξιν καὶ τὴν συνολικὴν ἀρχαιότητα αὐτῶν.

Ἄρθρον 14.

Εἰς τὰς διὰ τοῦ ἐδαφίου 4 τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2172 ὁριζομένας θέσεις δύνανται νὰ τοποθετῶνται ὁριστικῶς καὶ ταχ. καὶ τηλ. Διευθυνταὶ α' τάξεως, τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν Διευθυντῶν α' τάξεως παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ.

Ἄρθρον 15.

Οἱ διατελέσαντες ὑπὸ ἀναθεώρησιν μονιμοποιήσεως Τ.Τ.Τ. ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται ἀποχωρήσαντες ὁπωσδήποτε τῆς ὑπηρεσίας πρὸ τῆς ἐνεργείας τῆς ἀναθεωρήσεως ὑπὸ τῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου 1922 Ν. Δ. συσταθείσης τριμελοῦς ἐπιτροπῆς κλπ., θεωροῦνται ὡς ἀποχωρήσαντες ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ μονίμου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου.

Ἄρθρον 16.

Εἰς τὸ ἄρθρον 27 τοῦ νόμου 1004 προστίθεται ὡς 2α παράγραφος, ἡ ἑξῆς·

«Οἱ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των ἐκτὸς τῆς ἕδρας των δικαιοῦνται νὰ ἐπιβάλλωσι κατὰ τῶν

Ἐπιθεωρητῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἐξαιρέσει τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας, τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπλήξεως καὶ προστίμου μέχρι δραχμῶν διακοσίων.

Ἄρθρον 17.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου 2955 παρατείνεται μέχρι τέλους Μαρτίου 1929.

Τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 2782 «περὶ διοικήσεως Θράκης» δὲν ἔχει ἰσχὺν διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς ὑπηρεσίας τῶν Τ.Τ.Τ.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2315 τῆς 25 Ἰουνίου 1920 «περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἀφορώντων τὸν πορθμὸν τοῦ Εὐρίπου νόμων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσπραξιν τελῶν διελεύσεως δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν εἰς τ' ἀτμόπλοια τὰ τελοῦντα ὑπὸ ταχυδρομικὰς συμβάσεις, ἅπινα καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου ΒΣΜΔ' τοῦ ἔτους 1891 ἐξακολουθοῦσιν ἀπαλλασσόμενα παντὸς εἰσπραττομένου τέλους διελεύσεως διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου.

Ἄρθρον 18.

Εἰς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νόμου ΒΨΞΗ' «περὶ Ταχ.Τηλ. καὶ τηλεγρ. Ὑπηρεσίας» προστίθεται, παράγρ. 23η, ἡ ἑξῆς:

«Ὁμοίως ἐπιτρέπεται πρὸ τῆς παρελεύσεως δεκαετίας μετάθεσις ταχ. ἢ τηλ. ὑπαλλήλου, μετ' ἀπόφασιν ἴσως τοῦ Συμβουλίου Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας Τ.Τ.Τ., διὰ λόγους ἀνεπαρκείας ἢ ὑπηρεσιακῆς τάξεως, καθιστῶντας ἀσύμφορον διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τὸν ὑπάλληλον ἢ τὴν παραμονήν του εἰς τὴν θέσιν του.»

Τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας Τ. Τ. Τ. προεδρεύει ὁ Γεν. Διευθυντὴς Τ. Τ. Τ., τούτου δὲ κωλυομένου ὁ Διευθυντὴς Τηλεγράφων καὶ Τηλεφώνων.

Ἄρθρον 19.

Οἱ ὑπηρετοῦντες ὡς ἔκτακτοι ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται, ἀσχολούμενοι εἰς ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου, καὶ ἔκτακτοι τηλεφωνήτριαι δύνανται, κατόπιν γνώμης τοῦ Συμβουλίου τῆς Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Τ.Τ.Τ. νὰ μονιμοποιηθῶσι δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ, τιθέμενοι εἰς τὸ ὁριστέρον πάντων τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς μονιμοποιήσεως μονίμων ὁμοιοβάθμων των, ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου κατὰ τὰς ἑπομένας διακρίσεις.

Οἱ ἄρρενες ὡς χειρισταί, ἐὰν ἔχωσιν ἀπολυτήριον Σχολαρχείου, ὡς βοηθοὶ δευτέρας τάξεως, ἢ γραφεῖς ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ, ἐὰν ἔχωσιν ἐνδεικτικὸν δευτέρας τάξεως Γυμνασίου ἢ ἰσοτίμου ἀναγνωρισμένης ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς Σχολῆς ἢ ἐὰν ἔχωσιν ἀπολυτήριον σχολαρχείου καὶ ὑπηρεσίαν

εἰς τὸν Στρατὸν κατὰ τὸν πόλεμον τοὐλάχιστον δύο ἐτῶν καὶ εἰς τηλεγραφικὴν ἢ τηλεφωνικὴν ὑπηρεσίαν, ἔχουσι δὲ προσληφθῇ εἰς τὴν ταχ. καὶ τηλ. ὑπηρεσίαν ἀπὸ τοῦ 1919, ἐξ ἧς ἀπελύθησαν λόγῳ στρατεύσεως, ὡς βοηθοὶ δὲ πρώτης τάξεως, ἢ ἀκόλουθοι ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ ἐὰν ἔχωσιν ἀπολυτήριον Γυμνασίου καὶ τριετῆ ὑπηρεσίαν, καὶ οἱ θῆλεις, ἀναλόγως τῆς ὑπηρεσίας ἣν ἐκτελοῦσιν ὡς χειρίστριαι δακτυλογράφοι, γραφεῖς, πωλήστριαι ἐνσήμων ἢ τηλεφωνήστριαι, ἐὰν ἔχωσιν ἀπολυτήριον σχολαρχείου ἢ ἰσοτίμου ὡς ἀνωτέρω σχολῆς ἢ διετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Ἐπίσης μονιμοποιοῦνται οἱ ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντες ἔκτακτοι ἀγροτικοὶ διανομεῖς ὄντες θύματα τῶν πολέμων.

Τὰ γραμματικὰ προσόντα τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Θράκης καταφυγόντων εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1922 δύναται νὰ ἀποδεικνύωνται καὶ δι' ἁπλῶν πιστοποιήσεων προσφυγικῶν Σωματείων ἢ ἐνόρκων βεβαιώσεων δύο μαρτύρων ἐντὸς τοῦ εἰρηνοδίκου.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δύνανται νὰ μονιμοποιηθῶσιν ὡς βοηθοὶ β' τάξεως τυφλοὶ ἐπίσης εἰς τὸ ἀριστερὸν πάντων τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς μονιμοποιήσεως μονίμων ὁμοιοβάθμων των οἱ κεκτημένοι ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ δίπλωμα Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἀναπληρωταὶ συσκευαστῶν καὶ διανομέων, ἐφόσον κέκτηνται κατὰ τὸν χρόνον τῆς μονιμοποιήσεως ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν ἐντῷ κλάδῳ τῶν Τ.Τ.Τ. καὶ ἀσχολοῦνται κατὰ τὴν ὑπεύθυνον δήλωσιν τῶν προϊσταμένων των εἰς ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου.

Ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ τοὺς δυνάμει τῆς προηγουμένης παραγράφου μονιμοποιηθησομένους.

Οἱ ὑπηρετοῦντες ὡς ἔκτακτοι τεχνῖται Τ.Τ.Τ. ἢ ἐργάται δι' ὑπηρεσίαν τεχνίτου δύνανται ἐπίσης νὰ μονιμοποιηθῶσι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς ἀναλόγους βαθμοὺς κατόπιν δοκιμασίας ἐνώπιον τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ὁριζομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας. Μονιμοποιούμενοι τάσσονται εἰς τὸ ἀριστερὸν πάντων τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς μονιμοποιήσεως ὁμοιοβάθμων των.

Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας ὡς ἐκτάκτων τῶν μονιμοποιουμένων ὑπολογίζεται διὰ τὴν σύνταξιν καὶ τὴν συνολικὴν ἀρχαιότητα.

Οἱ κριθησόμενοι μὴ μονιμοποιητέοι καὶ οἱ μὴ κεκτημένοι τ' ἀνωτέρω γραμματικὰ προσόντα ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας ὑποχρεωτικῶς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς περὶ μονιμοποιήσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου λαμβανόντες τριῶν

μηνῶν ἀποδοχὰς ἐὰν ἔχωσι συμπληρώσει κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον διετίαν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

Ἡ θέσις τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀναπληρωτῶν διανομέων καὶ συσκευαστῶν θέλει κανονισθῇ ὁριστικῶς διὰ τῶν ἐνεργηθέντων καὶ ἐνεργηθησομένων διαγωνισμῶν.

Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τ. Τ. Τ. δύνανται νὰ προσληφθῶσιν, ἐφόσον δὲν ἔχουσι συμπληρώσει τὸ 35ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ὡς μόνιμοι μὲν βοηθοὶ α' τάξεως Ἕλληνες ὑπάλληλοι προϋπηρετήσαντες εὐδοκίμως πλέον τῶν 4 ἐτῶν ὡς ὑπάλληλοι τῆς Ἀγγλικῆς Τηλεγραφικῆς Ἑταιρείας Eastern, ὡς βοηθοὶ δὲ β' τάξεως οἱ ὑπηρετήσαντες ἔλαττον τῶν 4 ἐτῶν καὶ πλέον τῶν δύο τοιοῦτοι. Πάντες οὗτοι τίθενται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ σήμερον ὁμοιοβάθμων των.

Ἄρθρον 20.

Οἱ ταξινόμοι α' τάξεως, οἱ ταξινόμοι β' τάξεως, οἱ συσκευασταί, σχιβδρομικοὶ καὶ τηλεγραφικοὶ διανομεῖς α' καὶ β' τάξεως, φύλακες ἀρτηριακῶν γραμμῶν, ἀρχιεργάται καὶ ἐργάται συνεργείων α' τάξεως, μετὰ δεκαετῆ ἐν ὅλῳ ὑπηρεσίαν καὶ συμπλήρωσιν τριετίας εἰς τὸν βαθμὸν ὃν κέκτηνται, κατατάσσονται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς μισθὸν κατὰ ἕνα βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ οὗ κατετάχθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Αὐγούστου 1921 Β.Δ. περὶ καταξέως κατὰ βαθμὸν καὶ μισθὸν τῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ὑπαγομένων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

Τῶν αὐτῶν χρόνων ὑπηρεσίας δέον νὰ ἔχωσι συμπληρώσει καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν ἵνα τύχωσι τοῦ εὐεργετήματος τούτου.

Εἰς τὰς ὑφισταμένας θέσεις ἀρχιεργατῶν καὶ ἐργατῶν τηλεγραφικῶν καὶ τηλεφωνικῶν συνεργείων προστίθενται εἰσέτι:

1 θέσις ἀρχιεργάτου
15 θέσεις ἐργατῶν α' τάξεως καὶ
25 θέσεις ἐργατῶν β' τάξεως.

Ἄρθρον 21.

Τὸ ἄρθρον 87 τοῦ νόμου 2453 περὶ ἐσωτερικῆς τηλεγραφικῆς καὶ τηλεφωνικῆς ἀνταποκρίσεως ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Αἱ ὑπὸ τῶν ἀνεγνωρισμένων ἀνταποκριτῶν ἐφημερίδων διεξαγόμεναι ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν τηλεφωνικαὶ συνδιαλέξεις πρὸς ἀνακοίνωσιν εἰδήσεων πρὸς δημοσίευσιν ὑπόκεινται εἰς τὸ ὄγ-

δοσον τῶν ἐν ἰσχύϊ τελῶν, ἐφόσον ὡται διεξάγονται καθ' ὥρας ὁριζομένας διὰ Διατάγματος.

"Αρθρον 22.

Εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου ΒΨΞΘ' «περὶ ταχ. ἐνσήμων καὶ ταχ. μονοπωλίου» προστίθενται δύο παράγραφοι ὑπ' ἀριθ. 5 καὶ 6 αἱ ἑξῆς:

5. Ἀπαγορεύεται ἡ μεταβίβασις ἀπεριακαλύπτων ἐπιστολικῶν δελταρίων φερόντων εἰκόνας ἢ παραστάσεις προσβαλλούσας τὴν δημοσίαν αἰδώ.

Ταῦτα κατατίθενται εἰς τὰ ἄχρηστα, τὰ δὲ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιστρέφονται εἰς τὰ γραφεῖα καταγωγῆς.

6. Δύναται ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία νὰ μὴ ἐνεργήσῃ τὴν μεταβίβασιν περιελθόντων αὐτῇ ἐφημερίδων, περιοδικῶν, βιβλίων, φυλλαδίων καὶ λοιπῶν δημοσιευμάτων, ἐὰν τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς, δύναται νὰ προκαλέσῃ διατάραξιν τῆς δημοσίας τάξεως.

Τῶν ἐντύπων τούτων, τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιστρέφονται εἰς τὴν χώραν τῆς καταγωγῆς, τὰ δὲ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ εἰς τοὺς ἀποστολεῖς, ἐφόσον εἶνε γνωστοί, ἄλλως περιπίπτουσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀχρήστων».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

«Περὶ στρατιωτικοῦ σχολείου Εὐελπίδων», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ συμβατικοῦ τόκου, τοῦ τόκου ὑπερημερίας καὶ τοῦ νομίμου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Σ)βρίου 1924 Ν. Δ. περὶ ἀνεγέρσεως καὶ ἐπισκευῆς σχολικῶν κτιρίων ἐν ταῖς Ν. Χώραις, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως αὐτοῦ», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 353 τοῦ 1901 νόμου «περὶ ὁριστικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου Κρήτης», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἀπολύσεως τῶν ἐκ τῶν ξένων στρατῶν προερχομένων ἀξιωματικῶν καὶ καταταγέντων ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στρατῷ ὡς ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀπονομῆς εἰς αὐτοὺς συντάξεως», εἰς α' συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, γενομένης δεκτῆς τροπολογίας τοῦ κ. **Γ. Δουζίνα.**

«Περὶ ἀποδοχῶν τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἐκτάκτου ἀμοιβῆς τῶν κλητήρων τῆς Βουλῆς διὰ παρασχεθεῖσαν καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν», κατ' ἀρχήν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα:

Περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος τῆς 4ης Ἀπριλίου 1925 ὁριζομένης προθεσμίας διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων πρὸς ἐκτέλεσιν γνωμοδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν ἔχον οὕτως

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων

Ψηφίζει

"Αρθρον μόνον.

Ἡ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 1 τοῦ ὡς ἄνω ψηφίσματος ὁρισθεῖσα προθεσμία διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων πρὸς ἐκτέλεσιν γνωμοδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν παρατείνεται μέχρι τέλους Ἰουλίου 1925.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 11.30' διὰ τὴν 5 1)2 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ρ-Ζ'

τῆς 2 Ἰουνίου 1925

Ὥρᾳ 5 καὶ 10' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδικάτου Τύπου Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἐξαιρεθῶσιν αἱ ἐφημερίδες Θεσ)νίκης, προκειμένου νὰ καθορισθῇ ἡ τιμὴ των εἰς μίαν δραχμήν.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ τῆς κοινότητος Πρωτοσάνης ζητοῦσι τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν φοιτητριῶν αἰτεῖται τὴν παρόχὴν ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Ἡ Ἕνωσις «Νέα Μακεδονία» παρακαλεῖ ὅπως ἐγκατασταθῶσιν εἰς τὰ χωρία Νίχαλη καὶ Χασάμπαλη αἱ ὑπολειφθεῖσαι

καὶ παραμένουσαι ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ Πόρῳ τριάκοντα ἀγροτικαὶ οἰκογένειαι προσφύγων.

Ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης κυριῶν Βερροίας αἰτεῖται τὴν παροχὴν ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ροΐνου παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ βοσκὴ τῶν ποιμνίων των εἰς τὰ πέριξ δάση.

Ἡ **ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Λεοντάριῳ ἱεροῦ ναοῦ ὁ Ἅγιος Γεράσιμος καὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 3255».

Ὁ **Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης** διαβιβάζει ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν μετὰ σχετικῆς μηνύσεως τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξενικῆς ἀρχῆς, δι' οὗ αἰτεῖται ἡ ἄδεια τῆς Συνελεύσεως πρὸς καταδίωξιν τοῦ πληρεξουσίου Ἄρτης Ἀθανασίου Τζώνη,

Παραπέμπεται εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ πληρεξούσιος Ρεθύμνης κ. **Ε. Τσουδρὸς** ὑποβάλλει τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ πληρεξουσίου.

Ἀνακοινοῦται ἔγγραφον τῆς ἐπὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἑκατονταετηρίδος τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου Ἐπιτροπῆς, καλούσης τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ κατὰ τὰς ἑορτὰς ταύτας.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἑορτὰς διὰ τοῦ Προεδρείου.

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

—**Δ. Μέλφος. Δ. Χατζόπουλος, Δ. Ἀνδρεάδης, Μ. Δῶδος, Γ. Μόδης, Χρ. Πίψος** καὶ πλεῖστοι ἄλλοι τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προαγωγῆς τῶν παραμενόντων εἰσέτι ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν προερχομένων ἐκ τῶν οὐλαμῶν α' καὶ β' σειρᾶς τοῦ 1918».

—**Σκεῦος Ζερβὸς** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς Ἑταιρείας Anonima Aeropresso Italiana συμβάσεως περὶ ἐναερίου συγκοινωνίας».

—**Σπ. Θεοδωρόπουλος** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Σωτ. Γιαννούσης, Σ. Χατζόπουλος, Γ. Ἀργυρόπουλος, Κ. Βλαχοθανάσης, Α. Κοκέβης κλπ.** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 3306 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ὑπὸ τοῦ λιμενικοῦ ταμείου Ἡρακλείου εἰς τὸν δῆμον Ἡρακλείου».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Γ. Λουπινᾶς, Α. Κοκέβης, Π. Κανελλόπουλος, Ι. Κούνδουρος, Ε. Γουλιανὸς** καὶ πλεῖστοι ἄλλοι, ὑποβάλλουσι ψήφισμα «περὶ ἀμνηστεύσεως καταδικασθέντων στρατιωτικῶν».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Θαλῆς Κουτούπης, Γ. Σεχιώτης, Β. Ἀρτεμιάδης, Α. Κωνσταντινίδης, Σπ. Κρεμεζῆς, Κ. Βουδούρης** καὶ πλεῖστοι ἄλλοι, ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1922 καὶ 8 Δεκεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ τιμῆς πωλήσεως ἐφημερίδων».

Ἀνακοινοῦται τὸ κάτωθι τηλεγράφημα τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Κρήτης:

Πρόεδρον Ἐθνοσυνελεύσεως, Ὑπουργὸν Γεωργίας, Ἀθήνας.

Παρακαλῶ βεβαιώσατε Ἐθνοσυνέλευσιν ὅτι ἀφ' ἧς ἀνέλαβον καθήκοντά μου, οὐδένα ἀπολύτως Μουσουλμάνον διεκδικοῦντα Τουρκικὴν ἢ ἄλλην ὑπηκοότητα ἀνεγρώρισε Γεν. Διοίκησις Κρήτης. Πλὴν τούτου ἀπέστειλα κατὰ Δεκέμβριον πρὸς ἀναθεώρησιν εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἐπιτροπὴν τῶν Ὑπουργείων Ἐξωτερικῶν καὶ Γεωργίας πάντας τοὺς φακέλλους τοὺς ἀφορῶντας τοὺς προαναγνωρισθέντας ὡς Τούρκους ὑπηκόους

Γενικὸς Διοικητὴς Κρήτης
Ν. Παρίτσης

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν **Στρατιωτικῶν εἰδικὴ ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὸ ἑξῆς ἐρώτημα.

Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν αὐτὴν εἶχεν ἀνατεθῇ νὰ καταρτίσῃ τὸν πίνακα τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου διὰ τοὺς δοσιλόγους τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς. Ἐκ τῶν διορισθέντων, τέσσαρα ἢ πέντε μέλη ἐξῃρέθησαν διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἐκάλεσε τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτούς. Ἡ ἐπιτροπὴ προέβη εἰς τὴν ἀντικατάστασιν, ἀλλὰ πρὶν ἢ διαβιβάσῃ τὸ πρακτικὸν ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ καὶ τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως, περὶ τοῦ ὅτι ἐν τῷ δικαιώματι πρὸς διορισμὸν τῶν μελῶν τῆς ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἔγκειται καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῶν ἐξαιρουμένων ἐξ αὐτῶν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ τριήμερος προθεσμία, ἡ ὡρισμένη διὰ τὸν ἀρχικὸν διορισμὸν τῶν μελῶν, δὲν ἰσχύει βεβαίως διὰ τὴν ἀντικατάστασιν.

Ὑποθέτω, λέγει ὁ κ. Πρόεδρος, ὅτι ἡ Συνέλευσις εἶνε σύμφωνος πρὸς τὴν ἑρμηνείαν ταύτην, ἥτις πρέπει νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὰ πρακτικά.

Κ. Γόντικας (Υπουργὸς Στρατιωτικῶν). Νὰ καταχωρισθῇ ὡς ἑρμηνεία τῆς Συνελεύσεως.

Πρόεδρος. Μάλιστα.

Ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ μετὰ ταῦτα λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης***, διαμαρτύρεται διότι παρὰ τὸν Κανονισμὸν καθορίζονται ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως αἱ ἐργασίαι αὐτῆς, τοῦ Κανονισμοῦ μένοντος οὕτω γράμματος νεκροῦ. Ἀπορεῖ πῶς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, ὅστις εἶνε ὁ τηρητὴς τοῦ Κανονισμοῦ, δέχεται τὸ τοιοῦτον.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀπαντᾷ ὅτι τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας ὁ κ. Πληρεξούσιος θὰ ἠδύνατο νὰ φέρῃ χθές. Ἤδη εὑρισκόμεθα πρὸ ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως, τὴν ὁποίαν εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ τηρήσῃ.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ πρότασις ψηφίσματος. Περὶ τροποποιήσεως τοῦ εἰδικοῦ κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως ἔχουσα οὕτως:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἡ Δ΄ ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις.

Ψηφίζει·

Τὸ ἄρθρον 9 δὶς τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως τροποποιεῖται, καθόσον ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενον τῆς νομοθετικῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ὡς ἑξῆς·

«Ἡ Ἡμερησία αὕτη Διάταξις ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ περιλαμβάνῃ πλείονα τῶν τριάκοντα σχεδίων καὶ προτάσεων ψηφισμάτων καὶ νόμων, ἐξ ὧν δέκα μὲν σχέδια καὶ προτάσεις νόμων κατ' ἀρχήν, εἴκοσι δὲ τὸ πολὺ σχέδια καὶ προτάσεις ψηφισμάτων καὶ νόμων εἰς α΄ καὶ β΄ κατ' ἄρθρον συζήτησιν, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν εἰς τὸ σύνολον μόνον ψηφιστέων».

Τὸ παρὸν ψήφισμα ἰσχύει ἀπὸ τῆς ψηφίσεώς του».

Ἐπὶ τοῦ κατ' ἀρχὴν νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» ὁ κ. ***Ἀλ. Μυλωνᾶς*** λέγει ὅτι κατὰ τὸ πολίτευμά μας ὁ λαὸς συγκεντρώνει τὴν λαϊκὴν κυριαρχίαν ἀσκουμένην δι' ἀντιπροσώπων τοὺς ὁποίους ἐκλέγει. Ἐξετάζων εἶτα τὰ τοῦ ἰσχύοντος παρ' ἡμῖν πλειονοψηφικοῦ συστήματος, εὑρίσκει ὅτι καὶ οὕτω νοθεύεται ἡ λαϊκὴ θέλησις, διότι πολλάκις ἡ πλειονοψηφία κατανεμεριζομένη δὲν λαμβάνει καμμίαν ἕδραν, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἡ μειονοψηφία γινομένη οὕτω ἰσχυροτέρα ἑκατέρων τῶν ἄλλων μερίδων, λαμβάνει ὅλας τὰς ἕδρας.

Πασιφανὲς παράδειγμα τούτου εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920, καθ' ἣν ἡ πραγματικὴ πλειονοψηφία ἐμειονοψήφισε ὑπὸ ἔποψιν ἑδρῶν. Διὰ τοῦ ἰδίου συστήματος ἐπιτρέπονται αἱ ἐπεμβάσεις εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ ἡ ἀδιαλλαξία τῶν ἀντιπολιτεύσεων αἱ ὁποῖαι διὰ τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος ἐστραγγαλίσθησαν καὶ ἔχομεν παράδειγμα τὰς Κυβερνήσεις Δεληγιάννη, αἵτινες ἤρχοντο μὲ πρόγραμμα ἀνατροπῆς τοῦ προηγουμένου ἔργου. Τὸ ἰσχῦον σύστημα ἐνισχύει ἐντατικῶς τὴν συναλλαγὴν μεταξὺ Βουλευτῶν πρὸς Κυβερνήσεις καὶ ἐκείνων πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς, οἱ δὲ ἐκλεγόμενοι ἔχουσιν ἀνομοιογένειαν καὶ οὐδεμίαν σταθερότητα πολιτικῶν ἀρχῶν, ἐντεῦθεν δὲ οὐδεμία εὐστάθεια πολιτικὴ δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Τὰ μειονεκτήματα τοῦ συστήματος ἐπαυξάνονται καὶ διὰ τοῦ κρατήσαντος παρ' ἡμῖν μηχανισμοῦ τῆς ἐκλογῆς. Ἡ ἔλλειψις δικαιοσύνης καὶ ὁ σφετερισμὸς ὁ ἀντιδημοκρατικὸς τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ κατὰ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα ἐπιφέρει τὰς ροπὰς εἰς τὰς δημοκρατουμένας Πολιτείας ὅπως υἱοθετηθῇ ἡ ἀναλογικὴ ἀντιπροσώπευσις. Διὰ ταύτης ἕκαστον κόμμα λαμβάνει τόσας ἕδρας, ὅσας ἀναλογοῦν καὶ αἱ ψῆφοί του καὶ ὑπάρχει πλήρης ἡ ἀντιστοιχία τῶν διαφόρων ἀποχρώσεων καὶ καταπραΰνονται διὰ ταύτης καὶ τὰ ἐκλογικὰ πάθη, ἀναχαιτιζομένου τοῦ ἀδιαλλάκτου πολιτικοῦ ἀγῶνος καὶ περιοριζομένου εἰς τὴν εὐγενῆ ἁμιλλαν ἐπικρατήσεως ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν. Ἡ κατηγορία κατὰ τῆς ἀναλογικῆς ὅτι κατατέμνει τὰς μεγάλας μερίδας στερεῖται σημασίας, ἐφόσον διὰ τῆς κατατμήσεως ἀντιπροσωπεύονται πράγματι καὶ οὐσιαστικῶς αἱ ὑπάρχουσαι λαϊκαὶ ροπαὶ καὶ προάγεται ὁ ὁμαλὸς πολιτικὸς βίος καὶ ἐξυπηρετοῦνται μονιμώτερον τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Λέγεται ἐπίσης ὅτι διὰ τῆς κατατμήσεως θὰ ἀντιπροσωπεύωνται καὶ ὁ κομμουνισμός, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκ τοῦ κομμουνισμοῦ κίνδυνος ἐξογκώνεται καὶ θὰ καταπέσῃ ἀκόμη ὅταν διὰ τῆς ἐν τοῖς πολιτικοῖς Σώμασι παραστάσεως καὶ συζητήσεως ἀποδειχθῶσιν ἐσφαλμέναι αἱ θεωρίαι του. Μόνον ἔξω τῆς Βουλῆς θὰ κατορθώνουν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ κομμουνισμοῦ νὰ ἀγρεύουν περισσοτέρας ἐργατικὰς ἢ καὶ ἄλλας συνειδήσεις. Ἄλλως τε καὶ μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα γίνεται κατάτμησις τῶν μερίδων ἀναλόγως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ἰσχυροῦ πολιτικοῦ ἀρχηγοῦ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέχει εἰς ὅλα τὰ ἀντιπροσωπευτικὰ Σώματα, εἶνε ἡ ἐξακρίβωσις καὶ ἡ γνησία στάθμισις τῆς λαϊκῆς θελήσεως, καὶ μέσα τοιαῦτα εἶνε ἡ παροχὴ ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας ἢ εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἵδρυσιν τῆς Γερουσίας, ἅτινα πάντα μόνον διὰ τῆς

καθιερώσεως τῆς ἀναλογικῆς ψηφοφορίας ἐπιτυγχάνονται. Καταλήγων, ἐπαναλαμβάνει ὅτι διὰ τῆς ἀναλογικῆς θὰ καταπραϋνθοῦν τὰ πολιτικὰ πάθη καὶ θὰ ἐξυγιανθῇ ὁ πολιτικὸς βίος τῆς Χώρας καὶ δι' αὐτὸ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ἀντιθέτου προγράμματος, ὁποῖοι εἶνε οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοί, παρουσιάζονται λυσσώδεις πολέμιοι τῆς ἀναλογικῆς. Διὰ ταύτης θὰ παύσῃ καὶ ἡ αἰωνία κατηγορία καθ' ἣν ἀπὸ ἐτῶν ὁ τόπος κυβερνᾶται διὰ τῶν μειονοψηφιῶν. Τὸ τοπικὸν συμφέρον, ἐπιλέγει, διά τινας περιφερείας ὀφείλει νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Χώρας.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** λέγει ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἀναλογικῆς ψηφοφορίας περιείχετο εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς πρώτης μετεπαναστατικῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Βενιζέλου, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν Ὑπουργοὶ καὶ οἱ νῦν ἀρχηγοὶ κομμάτων. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς μάλιστα τῶν Φιλελευθέρων ἐξεδήλωσεν ἄλλοτε τὴν ἀντίληψίν του ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς, ἐνῶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς τὴν ἀντίθεσίν του, ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἐζήτησε καὶ τὴν συνταγματικὴν ἐξασφάλισιν τοῦ θεσμοῦ. Ἡ εἰδικὴ ἀφ' ἑτέρου Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀντιπροσωπεύονται ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς ἡ ἀντίληψις τῆς πλειονοψηφίας τῆς Συνελεύσεως. Κατὰ τὴν ἰδικήν μας γνώμην ἡ ἀναλογικὴ ἐπιβάλλεται καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ Κράτους καὶ χρειάζεται μάλιστα καὶ συνταγματικὴν ἐξασφάλισιν.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις, μὴ θεσπίζουσα τὴν ἀναλογικήν, θὰ εὑρεθῇ ἐν ἀπολύτῳ πρὸς ἑαυτὴν ἀνακολουθίᾳ ἐφόσον ἐγκρίνασα ὁλοψύχως ἄλλοτε τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου ἐνέκρινε καὶ τὸν θεσμὸν τῆς ἀναλογικῆς.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** συνεχίζων ἀναλύει τὰ τρωτὰ τοῦ κρατοῦντος πλειονοψηφικοῦ συστήματος ὑπὸ ἔποψιν νοθείας τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ, ἀδιαλλαξίας καὶ ὑποκαύσεως τῶν παθῶν, ἀποδοκιμασίας καὶ αὐτῶν τῶν ἐπιφανῶν πολιτικῶν ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου διὰ τῆς ἀναλογικῆς καὶ ἡ γνησία θέλησις τοῦ λαοῦ ἀντιπροσωπεύεται καὶ κόμματα ἀρχῶν δημιουργοῦνται καὶ ἡ συναλλαγὴ ἐκλείπει καὶ τὰ πολιτικὰ πάθη δὲν ὑποκαίονται καὶ οὐδεὶς πραγματικῶς ἐπιφανὴς καὶ ὠφέλιμος διὰ τὴν Πατρίδα πολίτης ἀχρηστεύεται. Φέρει ὡς παράδειγμα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920 καὶ τονίζει τὰς τραγικάς της συνεπείας.

Ἀντικρούων εἶτα τὰ φερόμενα ὡς μειονεκτήματα τῆς ἀναλογικῆς, εὑρίσκει ὅτι ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὴν μορφὴν τῶν

πολιτευμάτων ὡς φέρ' εἰπεῖν ἡ κατάτμησις τῶν κομμάτων, ἥτις ἐπέρχεται καὶ μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα.

Ἄλλως τε ἡ πρόβλεψις περὶ κατατμήσεως τῶν κομμάτων ὡς ἀποτόκου τῆς ἀναλογικῆς δὲν εἶνε βάσιμος, ἐφόσον ἀπὸ τὰς περισσοτέρας μέχρι τοῦδε ἐφαρμογὰς τῆς ἀναλογικῆς ἀλλαχοῦ» (Βέλγιον, Ἰταλία, Γαλλία κλπ.), οὐδαμοῦ ἐσημειώθη κατάτμησις. Οὔτε αἱ παρατηρηθεῖσαι πολλαχοῦ κοινωνικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι ὀφείλονται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀναλογικῆς. Αἱ ἀπεργίαι φέρ' εἰπεῖν εἰς τὴν Ἰταλίαν, δὲν ὀφείλονται εἰς τὴν ἀναλογικὴν ἀλλὰ εἰς ἄλλους παράγοντας καὶ μάλιστα καὶ εἰς τὴν στενὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν. Ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἀναλογικῆς ἐν Γαλλίᾳ δὲν συνέτεινεν εἰς τὴν κατάτμησιν τῶν κομμάτων, διότι αὕτη μᾶλλον ἐσημειώθη μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα.

Ὑποστηρίζεται ἐπίσης ὅτι ἡ ἀναλογικὴ δὲν ἐξασφαλίζει κυβερνητικὴν εὐστάθειαν. Ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὸ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα, ὑφ' ὃ ἐκυβερνήθη ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας της, οὐδέποτε πλὴν δύο ἢ τριῶν ἐξαιρέσεων παρεσχέθη εἰς τὸν τόπον μακρὰ Κυβερνητικὴ εὐστάθεια, οὔτε ἐξ ἄλλου διὰ τῆς ἀναλογικῆς θὰ κυβερνοῦν αἱ μειονοψηφίαι, πρᾶγμα ὅπερ πολλάκις συμβαίνει μόνον μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα. Παράδειγμα εἶναι ἡ ἐκλογὴ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920 καθ' ἣν ἡ πλειονοψηφία τῶν ἐκλογέων ἦτο φιλελευθέρα καὶ ἐν τούτοις δὲν ἐκυβέρνησεν αὐτὴ ἀλλὰ ἡ μειονοψηφία. Καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1886 ἐσημειώθη ὅμοιον παράδειγμα μὲ ὁμοίας συνεπείας διὰ τὰς Ἀγγλο-Ἰρλανδικὰς σχέσεις.

Ἀποδίδεται ἐπίσης ἡ αἰτίασις εἰς τὴν ἀναλογικὴν ὅτι εἶνε σύστημα δυσχερὲς εἰς τὴν κατανόησιν, ἀλλὰ ἡ κατανόησις αὕτη δὲν εἶνε ἀναγκαία διὰ τοὺς ἐκλογεῖς ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς ἀριθμητὰς τῶν ψήφων. Ἀντικρούει εἶτα καὶ τὰ ἄλλα ἐπιχειρήματα κατὰ τῆς ἀναλογικῆς, (ἐπηρεασμὸς διὰ ψηφοδελτίων, ἀκυρότης ψηφοδελτίων, βραδύτης ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων κλπ.), ὡς στερούμενα σημασίας ἢ ὡς μὴ ὄντα συναφῆ μὲ τὴν ἀναλογικὴν ἀλλὰ μᾶλλον μὲ τὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν. Αἱ εἰδικαὶ ἀφ' ἑτέρου συνθῆκαι, ὑφ' ἃς διατελεῖ ἡ Χώρα ἀπὸ δεκαετίας, διηρημένη εἰς δύο ἐξωπλισμένα πολιτικὰ στρατόπεδα, ἐπιβάλλουν τὴν πάσῃ θυσίᾳ ἐπικράτησιν πολιτικῆς γαλήνης καὶ ἐπίτευξιν τῆς διασαλευθείσης ἀπὸ τοῦ 1915 ἐθνικῆς ἑνότητος, ἡ δὲ διάσπασις μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα θὰ διατηρηθῇ καὶ θὰ ἴδωμεν τὴν μὲν Νέαν Ἑλλάδα Δημοκρατικὴν τὴν δὲ Παλαιὰν Ἑλλάδα βασιλόφρονα. Ἡμεῖς οἱ ἐκ τῶν νέων Χωρῶν, ἐπιλέγει, δὲν θὰ εἴχομεν κανὲν πολιτικὸν συμφέρον νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἀναλογικήν, ἀλλὰ διὰ

τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην καὶ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος εἴμεθα θικασῶται τοῦ συστήματος τούτου.

Ὁ κ. **Τασ. Ἀναστασίου** λέγει ὅτι τὰ λεχθέντα ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς ἐπιχειρήματα ἦσαν ἀπολύτως ἀσθενῆ πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ κρατοῦντος ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Κράτους συστήματος. Οἱ συνάδελφοι ἐλησμόνησαν κατὰ τὰς ἀγορεύσεις αὐτῶν τὸν κυριώτερον παράγοντα, τὸν ἑλληνικὸν λαόν. Προέχον κατὰ τὴν γνώμην του ζήτημα εἶναι ποία εἶνε ἡ θέλησις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, διότι ἐφόσον ψηφίζομεν νόμους, τοὺς ὁποίους ἀποκρούει οὗτος, δὲν ἐξυπηρετοῦμεν οὔτε τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ οὔτε συμβαδίζομεν μὲ τὴν θέλησίν του. Μήπως ἄλλως τε ἡμεῖς ἐκλεγέντες, ἐξελέγημεν μὲ πρόγραμμα ἀνατροπῆς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος καὶ ἐλάβομεν τὴν συναίνεσιν τοῦ λαοῦ; Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τονίσω ὅτι ἐπὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος δὲν ἔχει ἐκφράσει τὴν γνώμην του ὁ ἑλληνικὸς λαός, οὔτε μετεκλογικῶς ἐξέφρασε ταύτην, καὶ ἂν ἠρωτᾶτο θὰ ἀπεφαίνετο ἀρνητικῶς. Οὔτε ἐπῆλθεν, ὡς ἐρρέθη καμμία ἐκλαΐκευσις τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἐκτὸς καὶ ἂν θεωρηθῇ ἐκλαΐκευσις ἡ ἔκδοσις φυλλαδίων, τὰ ὁποῖα οὔτε οἱ διανοούμενοι δὲν ἀνέγνωσαν.

Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν νὰ υἱοθετήσωμεν σύστημα, ὅπερ ἀποτελεῖ κατάργησιν τῶν ἐκλογικῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ, ἀφοῦ ἀφαιρεῖται ἀπὸ αὐτὸν τὸ δικαίωμα ποίους νὰ ὑποδεικνύῃ ὑποψηφίους καὶ ποίους νὰ ψηφίζῃ ὡς ἐκλεκτούς, καὶ τῷ ἐπιβάλλεται νὰ ἐκλέγῃ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι προχειρίζονται παρὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Μαραίνεται ἐξ ἄλλου ὁ ζῆλος τῶν πολιτευομένων, ἐφόσον μὲ ὀλίγην ὑποτέλειαν καὶ κολακείαν πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων θὰ δύνανται οὗτοι νὰ συμπεριλαμβάνωνται εἰς τὸ ψηφοδέλτιον. Ἐξακολουθῶν εἶτα ἀντικρούει διὰ μακρῶν καὶ τὰ ἄλλα ἐπιχειρήματα τὰ κατὰ τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος καὶ ἰδίως τὴν πρότασιν περὶ παροχῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, διὰ τῆς ὁποίας, λέγει, νομίζετε ὅτι θὰ ἐνισχύσητε τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα, λησμονοῦντες ὅτι αὐταὶ ὑπῆρξαν ὁ κυριώτερος συντελεστὴς τῆς ἐθνικῆς καταστροφῆς. Ἄλλως τε μὲ τὴν συζήτησιν μόνον περὶ ἀναλογικῆς εὐρύνομεν τὸ πολιτικὸν χάσμα μεταξὺ τῶν δύο στρατοπέδων.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** ἀναγινώσκων τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου, ἃς ὑπερεψήφισε τότε ἡ Συνέλευσις, λέγει ὅτι ἡ ἰδία, ψηφίσασα καὶ τὰς ὁμοειδεῖς

δηλώσεις τῶν Κυβερνήσεων Καφαντάρη καὶ Παπαναστασίου, ἔχει ἐκπεφρασμένην γνώμην ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν ἡ Συνέλευσις νὰ κάμῃ ἐπιφύλαξιν δι' ἓν σημεῖον τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Βενιζέλου, ὅστις ἦλθε τότε τῇ ὁμοφώνῳ γνώμῃ τοῦ λαοῦ περιβαλλόμενος διὰ πανδήμου ἐμπιστοσύνης. (Θόρυβος).

Οἱ κ. κ. **Γ. Καφαντάρης** καὶ **Α. Μιχαλακόπουλος** συνιστοῦν ὅπως ἡ συζήτησις ἐξακολουθήσῃ μετ' ἠρεμίας.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** καταλήγων κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς καταψηφίσεως τῆς ἀναλογικῆς ὡς συστήματος ἀντικειμένου εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὴν θέλησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** διαφωνίζει ὅτι εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς ὑπ' αὐτὸν Κυβερνήσεως δὲν ἐγένετο μνεία περὶ ἀναλογικοῦ συστήματος, ἀλλ' ἐξυπακούετο τοῦτο, ἐφόσον ἀνεφερόμεθα εἰς τὰς δηλώσεις τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως. Ἄλλως τε καὶ ἐπεκροτήθη ἡ ἀναλογικὴ διὰ τῆς μεταγενεστέρας στάσεώς του.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης,** ἀντικρούων τὸν κ. Ἀναστασίου, λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐρωτηθῇ εἰς λαὸς ὅταν πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ σύστημα, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀρτιωτέραν αὐτοῦ ἐκπροσώπησιν. Δὲν ζητοῦμεν, λέγει, παρὰ νὰ ἀπαλλάξωμεν τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἀπὸ τῆς τυραννίας τῶν κομματαρχίσκων. Τὸ σύστημα εἶνε τοσοῦτον δίκαιον, ὥστε δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐρωτήσωμεν κανένα ὅταν πρόκειται νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν δικαιοσύνην. Ἂν θέλωμεν νὰ προλάβωμεν τὰς ἐξεγέρσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν γαλήνην τοῦ τόπου, πρέπει νὰ καθιερώσωμεν τὴν ἀναλογικήν. Τὸ κυριώτερον ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἀναλογικῆς εἶνε ὅτι θὰ δημιουργήσωμεν κυβερνητικὴν ἀστάθειαν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἐπιχείρημα, διότι καὶ ἂν παραμείνουν ὡς ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα, μήπως θὰ παύσουν ὑφιστάμενα τὰ σημερινὰ κόμματα; Ἐλέχθη ἀκόμη ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ μειωθῶσιν οἱ ἀντιδημοκρατικοί. Ἂν ὅμως ἑνωθῶσι τὰ κόμματα, θὰ εἶνε ὀλιγώτεροι οἱ ὑποψήφιοι καὶ ὀλιγώτεραι ἐπομένως αἱ ψῆφοι. Κατὰ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα οὐδεμία ψῆφος χάνεται, οὐδὲν δὲ ἐκλογικὸν τέχνασμα δύναται νὰ ἐπιτύχῃ. Ἀναφέρει ὡς μέγα πλεονέκτημα τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος ὅτι θὰ καταρτίζωνται πλέον κυβερνήσεις συνασπισμοῦ, ἐκ τούτου δὲ θὰ ἀποτραπῇ ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ ἀνατρέπῃ ἡ μία κυβέρνησις ὅ,τι δημιουργεῖ ἡ ἄλλη. Διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος ἐξασφαλίζεται προσέτι ἡ πλειονοψηφία τῶν Δημοκρατικῶν κομμάτων, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν προσο-

χὴν τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων ἐπὶ τούτου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι ἐπὶ πολὺ ἦτο ἐνδοιάζων περὶ τοῦ ποῖον σύστημα ἦτο τὸ προτιμότερον, διότι πολλὰ εἶνε καὶ τὰ κατὰ καὶ τὰ ὑπέρ, δὲν πρόκειται δὲ περὶ ἐπιστημονικοῦ ζητήματος ἀλλὰ περὶ πρακτικοῦ. Ἓν πρᾶγμα ὅμως, προσθέτει, τὸ ὁποῖον τὸν ἔκαμεν ἐσχάτως νὰ σχηματίσῃ γνώμην ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς, εἶνε ὁ λυσσαλέος ἀγὼν τὸν ὁποῖον διεξάγουν οἱ ἔξω κοβουλευτικοὶ κατὰ τοῦ συστήματος τούτου. Διότι εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι παν ὅτι πολεμοῦν ἐκεῖνοι, τοῦτο ἀκριβῶς εἶνε τὸ ὠφέλιμον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Δὲν φαντάζεται ὅτι καθιερουμένου τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος τὰ κόμματα θὰ γίνουν περισσότερα ἀπὸ ὅσα ὑπάρχουν σήμερον. Φρονεῖ ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τούτου θὰ διευκολυνθῇ ἡ ἐκλογὴ ὡρισμένων προσώπων ἐκπροσωπούντων ὡρισμένας ἰδεολογίας. Τὸ ἐκλογικὸν σύστημα δὲν καθορίζεται ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν σκοπιμότητα. Ὀφείλομεν νὰ ἐκλέξωμεν σύστημα ἐξασφαλίζον τὴν Δημοκρατίαν καὶ τοιοῦτο φρονεῖ ὅτι εἶνε τὸ σύστημα τῆς ἀναλογικῆς, διότι ἐὰν ἐκλεγοῦν καὶ ἀντίθετοι, ἐὰν ἐκλεγοῦν καὶ κομμουνιστάί, εἶνε τοῦτο προτιμότερον διότι ἐντὸς τῆς Βουλῆς δὲν ἠμποροῦν παρὰ νὰ ξεθυμάνουν. Ἐὰν ἠθέλομεν νὰ εἴμεθα εἰλικρινεῖς, ἔπρεπε νὰ καθιερώσωμεν τὸ σύστημα τῆς ἀπευθείας ὑπὸ τοῦ Λαοῦ ἐκλογῆς τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε ἀκόμη ὥριμον διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἡμεῖς ἐννοοῦμεν νὰ διοικώμεθα ἐκ τῶν ἐνόντων, κατ' ἀκολουθίαν δὲν εἶνε ἀποκρουστέον νὰ δοκιμάσωμεν καὶ τὴν ἀναλογικήν.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** λέγει ὅτι δὲν εἶνε τὸ ἐκλογικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον θὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνάγκην χρηστῆς διοικήσεως. Ἐὰν τοιαύτην διοίκησιν ἐξασφαλίσωμεν καὶ ἂν ἀποδείξωμεν ὅτι εἴμεθα ἄξιοι τοῦ λαοῦ, τότε μόνον θὰ ἔχωμεν τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ. Σήμερον ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνάγκην πολιτικῆς ἡσυχίας, τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ μόνον μία Κυβέρνησις ἰσχυρά. Διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος θὰ προκύψῃ μία Βουλή, ἡ ὁποία δὲν θὰ δύναται νὰ δώσῃ τοιαύτην κυβέρνησιν, διότι θὰ δημιουργηθοῦν τριάκοντα κόμματα. Τονίζει τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως ἐγένοντο παρὰ πολλὰ πράγματα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ διὰ τὴν συγκοινωνίαν καὶ δι' ἔργα κλπ., δὲν εἶνε δὲ ἀληθὲς τὸ καθ' ἑκάστην διατυμπανιζόμενον ἐκ μεμψιμοιρίας ὅτι οὐδὲν ἐπράξαμεν. Τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές, καὶ πρέπει νὰ τονισθῇ διὰ νὰ τὸ μάθῃ ὁ κόσμος. Τονίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπικαλούμεθα τὸ ὄνομα τοῦ κ. Βενιζέλου μόνον ὅταν μᾶς χρειάζεται ὡς

ἐπιχείρημα, καὶ ὑπομιμνήσκει ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ μία ἐποχὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγένετο ἄξια λόγου ἐργασία αὐτὴ εἶνε ἡ ἐποχὴ τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου ἀπὸ τοῦ 1911 καὶ ἐντεῦθεν, κυβερνήσεως ἡ ὁποία ἐδόθη ὑπὸ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κηρύσσονται ὑπὲρ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος, τὸ πράττουν ἐκ φόβου, διότι δὲν ἔχουν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐκλεγοῦν ἐκ νέου. Ἂς φροντίσουν οἱ τοιοῦτοι νὰ γίνουν ἀγαπητοὶ ἀπὸ τὸν λαόν, ἂν θέλουν νὰ εἶνε ἀσφαλεῖς.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ. μ. διὰ τὴν 10 καὶ 12 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Πρόεδρος. β' συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου· «Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως φορολογικῶν νόμων».

Ὁ κ. **Α. Πρέκας**, ὡς εἰσηγητὴς τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐπεξεργασθείσης τὸ νομοσχέδιον, τονίζει ὅτι τοιαύτης σπουδαιότητος νομοσχέδια δὲν ἔπρεπε νὰ ψηφίζωνται εἰς μίαν καὶ μόνην ἀνάγνωσιν, ὅπως συμβαίνει νῦν, ὁπότε οὔτε κατ' ἀρχὴν οὔτε εἰς α' συζήτησιν συνεζητήθη τὸ νομοσχέδιον, ἀφεθεισῶν τῶν συζητήσεων τούτων νὰ διεξαχθοῦν κατὰ τὴν τελευταίαν συζήτησιν.

Ἐξακολουθῶν ἀναφέρει τὰς γενομένας νέας ἐπιβαρύνσεις διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὰς διαφόρους φορολογικὰς κατηγορίας καὶ τονίζει ὅτι αὗται δὲν πρέπει νὰ διέλθουν ἀπαρατήρητοι ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν. Τὸ μόνον εὐεργέτημα εἶνε ὅτι αὐξάνεται τὸ ἐλάχιστον ὅριον ἀφορολόγητον εἰς 25 χιλιάδας δραχμάς. Τονίζει εἶτα τὰ σημεῖα εἰς ἃ διίστανται τὸ νέον τροποποιηθὲν νομοσχέδιον μὲ τὸ σχέδιον ὅπερ εἶχεν ἀποκρυσταλλώσει ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, καὶ λέγει ὅτι μία ἐκ τῶν σοβαρῶν τροποποιήσεων εἶναι ἡ ἀφορῶσα τὴν γεωργικὴν παραγωγήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀκαθάριστος πρόσοδος μετατρέπεται εἰς καθαράν, ἀλλὰ συγχρόνως ἐπιβάλλεται καὶ στρεμματικὸν δικαίωμα.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρέχει ἐξηγήσεις καθ' ἃς οὐσιαστικῶς ἡ συνημμένη αὐτὴ φορολογία θὰ ἐπιβαρύνῃ μόνον τοὺς μεγάλους παραγωγούς.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** παρατηρεῖ ὅτι εἶνε ἐξοθελιστέα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 καθ' ἣν φορολογοῦνται καὶ αἱ ἀγραναπαυόμεναι γαῖαι.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** συνεχίζων παρατηρεῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπή,

ὅσον ἀφορᾷ τὸ στρεμματικὸν δικαίωμα, ἐχώρισε τὰς γαίας εἰς πεδινὰς καὶ ὀρεινὰς καὶ νομίζει ὅτι ὁ συντελεστὴς πρέπει νὰ ὁρισθῇ τὸ πολὺ εἰς 3 δραχμάς. Ἄλλη διάταξις, μὴ περιλαμβανομένη εἰς τὸ σχέδιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶνε ἡ τοῦ ἄρθρου 13 § 4 καὶ ἀπορεῖ μάλιστα διὰ τὴν ἀναδρομικήν της ἀπὸ τοῦ 1923 ἰσχύν. Ἄλλη διάταξις, ἐπίσης τοῦ ἄρθρου 13 ἡ ἀφορῶσα τοὺς συμβολαιογράφους.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 13 § 4 λέγει ὅτι αὐτὴ εἶνε διασαφηνιστικὴ τοῦ Ν. Διατάγματος καὶ ἠδύνατο νὰ παρέλκῃ.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** συνεχίζων τονίζει καὶ τὴν διαφορὰν τοῦ ἄρθρου 16 μεταξὺ Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νομοσχεδίου ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὅρια πρὸς καθορισμὸν τοῦ πληρωτέου τέλους ἐπαγγέλματος. Ζητεῖ εἶτα ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 11.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι αἱ διατάξεις αὗται εἶνε ἁπλῶς ἑρμηνευτικαὶ πρὸς ἐπίλυσιν ἐγερθέντων ζητημάτων.

Ὁ **Α. Πρέκας** συνεχίζων ἐκθέτει τὰς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 25 ἀπόψεις καὶ διαφωνίας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ προσθέτου φορολογικοῦ ποσοστοῦ περὶ οὗ ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν γνώμην ὅτι εἰς τρεῖς μόνον κατηγορίας ὤφειλε νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ὄχι εἰς ὅλας, ὡς τὸ νομοσχέδιον θεσπίζει. Ἐπικρίνει εἶτα τὴν ἀντικανονικὴν συμπλήρωσιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 39 καὶ κάτω ἀποτελεῖ ὅλως διόλου νέον νομοσχέδιον ὀργανωτικόν.

Ὁ **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἡ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους διάταξις τοῦ ἄρθρου 39 τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν ταῖς Νέαις Χώραις, ἀφορᾷ τὸ μέλλον.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** συνεχίζων ἐπιλέγει ὅτι ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ ἀγοραπωλησία τοῦ συναλλάγματος τῆς Ἑλλ. Τραπέζης ἀνῆλθεν εἰς 68 ἑκατομμύρια λιρῶν, τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν κέρδος δὲν δύναται νὰ ἦναι ὀλιγώτερον τῶν 2 δραχμῶν κατὰ λίραν, συμπεριληφθῇ δὲ καὶ ὁ τζίρος ἄλλων γραφείων ὡς Τραπεζῶν νομιζομένων, ἔπρεπε τὸ Κράτος νὰ στρέψῃ καὶ εἰς τὰ κέρδη ταῦτα τὴν προσοχήν του. Καταλήγων ἐπιφυλλάσσεται νὰ φέρῃ πᾶσαν ἄλλην σχετικὴν παρατήρησίν του εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** λέγει ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν στρεμματικὴν φορολογίαν δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ φορολογῆται τὸ ἐν ἀγραναπαύσει τμῆμα γῆς ὡς τὸ ἐσπαρμένον. Ὡς πρὸς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων ἐκτάκτων κερδῶν συνιστᾷ ὅπως αἱ ἠσκημέναι ἤδη ἀνακρίσεις ἐπιτραπῇ νὰ εἰσαχθοῦν πρὸς ἐκ-

δίκασιν εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 29 ἐρωτᾷ τί ἐννοεῖται μὲ τὴν φράσιν «μισθῶν, ἀποζημιώσεων κλπ.».

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι πρόκειται περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** συνεχίζων παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν ὑπόσχεσις δοθεῖσα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαλλαγὴν ἐπὶ μίαν 25ετίαν τῆς ἀναλυτικῆς φορολογίας τῆς καθαρᾶς προσόδου κλπ. τῶν ἀνεγερθεισῶν οἰκοδομῶν, νὰ ἀκυρωθῇ ἤδη καὶ ἀντὶ τῆς τῆς 25ετίας νὰ ὁρισθῇ δεκαετία.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ἀφορᾷ τὸ παλαιὸν Διάταγμα ἀλλὰ τὰς κατὰ τὸ 1925 μόνον ἀνεγερθείσας οἰκοδομάς.

Ὁ κ. **Δ. Παναγιώτου** συνιστᾷ ὅπως ἐξαιρεθῶσι τῆς φορολογίας αἱ πεφυτευμέναι ἐκτάσεις καὶ αἱ ἐλαιῶνες. Ἐπίσης συνιστᾷ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ πάσης φορολογίας τῶν ἐν ἀγραναπαύσει γαιῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 γίνεται δεκτὴ τροπολογία τοῦ κ. **Δ. Κουτσοπετάλου,** καθ' ἣν ἡ περίπτωσις δ' τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 1640 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«δ'. Ποσὸν καθαρᾶς προσόδου δρ. 3000 ἐκπιπτόμενον ἐτησίως ὑπὲρ παντὸς ὑποχρέου εἰς δήλωσιν εἰσοδήματος ἐξ οἰκοδομῶν ἀπὸ τῆς φορολογικῆς περιόδου 1924—1925 ἐφόσον δὲν ἔχει καταβληθῇ ἤδη ὁ φόρος».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 οἱ κ.κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** καὶ **Δ. Καλκανδῆς** συνιστῶσιν ὅπως ἡ στρεμματικὴ φορολογία ἐλαττωθῇ εἰς δραχ. 3.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς** δέχεται ὅπως ἐλαττωθῇ ἡ φορολογία εἰς 3 καὶ 1)2 δραχμάς.

Ὁ κ. **Ο. Κυπριανὸς** λέγει ὅτι ἡ φορολογία αὐτὴ πρέπει νὰ πληρώνηται μόνον ἐφόσον πρόκειται περὶ γαιῶν καλλιεργουμένων.

Ὁ κ. **Δ. Σπῖγκος** ζητεῖ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐλαιώνων.

Ὁ κ. **Ι. Παπαθεοδώρου** ζητεῖ ὅπως ἡ φορολογία τοῦ ἐλαίου εἶνε ὁμοιόμορφος παντοχοῦ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως** λέγει ὅτι κατ' ἀρχὴν συμπαθεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν τοῦ κ. Πληρεξουσίου, δὲν εἶνε ὅμως δυνατὸν κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν νὰ ἀνατραπῇ ἓν σύστημα ἰσχῦον ἀπὸ χρόνου παλαιοῦ.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ζητεῖ ὅπως ἀφεθῇ ἀφορολόγητος ποσότης 100 ὀκάδων ἐλαιῶν καὶ 100 ὀκάδων ἐλαίου εἰς ἕκαστον χωρικόν.

Ὁ κ. **Ἰ. Στ. Παπαδάκης** ζητεῖ τὴν μείωσιν τοῦ στρεμματικοῦ φόρου εἰς δρ. 3.

Ὁ κ. **Δ. Ἀνδρεάδης** λέγει ὅτι προκειμένου περὶ τῆς ἀπορρίψεως τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ λάβουν γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Παρακαλεῖ νὰ τεθῇ ἀντὶ τῆς λέξεως «ἐκδόσεως» ἡ λέξις «τυχοκυλίσεως».

Ὁ κ. **Δ. Ἡρακλείδης** λέγει ὅτι ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου δέον νὰ εἰσπράττηται κατὰ τρία συστήματα, ἐν τοῖς τελωνείοις, ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις καὶ ἐν τοῖς πατητηρίοις. Κατὰ τὸ πρῶτον σύστημα ὁ φόρος νὰ εἶνε 8 τοῖς ἑκατὸν εἰς χρῆμα, κατὰ τὸ δεύτερον 8 τοῖς ἑκατὸν εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα. Εἰς δὲ τὰ πατητήρια ὁ φόρος νὰ εἰσπράττηται ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν.

Ἡ φορολογικὴ αὕτη ἀνομοιότης φρονεῖ ὅτι αἴρεται διὰ τῆς φορολογίας ἣν ὑποδεικνύει.

Ὁ κ. **Α. Κουτσοπέταλος** προτείνει ὅπως καὶ ἡ ἐν τῇ § 3 τοῦ τοῦ ἄρθρου 22 ἔκπτωσις τῶν δραχμῶν 20 χιλιάδων αὐξηθῇ εἰς 25 χιλιάδας.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) δέχεται τὴν τροπολογίαν ταύτην.

Ὁ κ. **Α. Κουτσοπέταλος** ὑποδεικνύει καὶ ἄλλας τινὰς τροπολογίας, γενομένας δεκτάς.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** ζητεῖ τὴν ἀπάλειψιν τῆς περιπτώσεως τῶν πεφυτευμένων γαιῶν. Ζητεῖ ὡσαύτως τὸν περιορισμὸν τοῦ φόρου τοῦ ἐλαίου. Πάντως φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ κρατήσῃ ἡ ἀρχὴ ὅτι μόνον ὁσάκις καλλιεργεῖται ἡ γῆ θὰ πληρώνῃ.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** ὑποστηρίζει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 γενομένην ἐν μέρει δεκτήν.

Ὁ κ. **Α. Μητσοτάκης** ἀντικρούει τὰ λεχθέντα περὶ ἀνισότητος ὑπὲρ τῆς Κρήτης κατὰ τὴν φορολογίαν τοῦ ἐλαίου καὶ διὰ τοῦτο ἡ τυχὸν ὁμοιομορφία τῆς φορολογίας θὰ ἠλάφρυνε τοὺς ἐλαιοπαραγωγοὺς τῆς Κρήτης. Καταλήγων καταθέτει τροπολογίαν του περὶ ἐλαττώσεως τοῦ περὶ ἐλαίου φόρου.

Ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** λέγει ὅτι ἡ ὕψωσις τοῦ ποσοστοῦ τοῦ φόρου τοῦ ἐλαίου ἄλλοτε ἀπὸ 8 εἰς 11 τοῖς %ο ἐγένετο διὰ νὰ καταστραθμισθῇ καὶ ἀπαλλαγῇ τοῦ φόρου τὸ ἐπιτοπίως καταναλισκόμενον ἔλαιον. Διὰ τοῦτο ἡ νῦν προτεινομένη φορολογία κατὰ στρέμματα ἐπὶ τῶν πεφυτευμένων ἐκτάσεων εἶνε ἄδικος, διότι καὶ δαπάνας καλλιεργείας ἔχουν, ἰδίως τὰ ἐλαιοκτήματα, καὶ δὲν παράγουν τακτικῶς. Ἐὰν δὲν ἀπορριφθῇ ἡ πρόσθετος αὕτη φορολογία, τοὐλάχιστον ἀνάγκη νὰ μετριασθῇ.

Ὁ κ. **Α. Ὡρολογόπουλος** παρακαλεῖ νὰ ἐξαιρεθοῦν πάσης φορολογίας αἱ ἄγονοι ἐκτάσεις.

Ὁ κ. **Δ. Σαράτσης** συνηγορεῖ ὅπως ἐξαιρεθοῦν τῆς στρεμματικῆς φορολογίας καὶ αἱ ἐλαιοφυτεῖαι.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 4 ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἀναγινώσκονται εἶτα καὶ γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 5, 6, 7, 8, 9, δεκτῆς γενομένης τροπολογίας τοῦ κ. **Γερ. Σολδάτου** 10, 11, 12, 13, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Σπ. Ξύδη**, 14 ὡς ἐτροπολογήθη καὶ 15.

Ἐπὶ τοῦ 16 ἄρθρου ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** παρακαλεῖ νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς φορολογίας τὰ ἐν ταῖς συνοικίαις ἐξασκούμενα ἐπαγγέλματα.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ ἄρθρον 16.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17 ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** ζητεῖ ὅπως διασαφηνισθῇ ἡ λέξις πλοιοκτήτας, ἂν ἐννοοῦνται οἱ πλοιοκτῆται οἱ αὐτοεργαζόμενοι ἐν τοῖς πλοίοις ἢ καὶ οἱ μὴ αὐτοεργαζόμενοι.

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ καὶ τὰ ἄρθρα 18, 19, 20, 21, 22, 23 καὶ 24.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 25 ὁ κ. **Α. Πρέκας** παρακαλεῖ νὰ ὑπαχθοῦν εἰς αὐτὸ μόνον αἱ κατηγορίαι, ἃς ἐπρότεινεν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι δέχεται ὅπως τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, τῶν γαιῶν καὶ τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων κανονισθῇ εἰς 1 τοῖς %ο.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 25 ὡς ἐτροποποιήθη, ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 καὶ 33.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 34 ὁ κ. **Γ. Ἀνδρεάδης** ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινάς.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του περὶ ἀπονομῆς μεγαλειτέρου μερίσματος ἐκ τοῦ φόρου ὑπερτιμήματος εἰς τοὺς δήμους.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** ἀντικρούει τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Α. Δεναξᾶς** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀνωτέρω τροπολογίας.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** συνεχίζων ὑποστηρίζει ὅπως ἀπαλλαχθοῦν χαρτοσήμου οἱ δῆμοι καὶ αἱ κοινότητες, προκειμένου περὶ εἰσπράξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου μερισμάτων φόρου δημοτικοῦ.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι δέχεται ὅπως τὸ μέρισμα ἐκ τοῦ φόρου ὑπερτιμήματος ὑπὲρ τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων ὁρισθῇ εἰς 30 τοῖς %ο.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 34.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 35 ὁ κ. **Ἀνδρ. Κόρακας** ἀντικρούει τὴν δι' αὐτοῦ γινομένην δωρεὰν φόρων.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρέχει

ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν διατάξεων τούτων, δι' ὧν σκοπεῖται ἡ διακοπὴ τῆς παρελκύσεως πληρωμῆς φόρων.

Ὁ κ. **Δ. Ἡρακλείδης** ἐπιφέρει παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 35 § 3.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 35, ὡς ἐτροποποιήθη, 36, 37, 38, 39 ὡς ἐτροποποιήθη μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. κ. **Σ. Ξύδη** καὶ **Α. Πρέκα**, ἀπαλειφομένης τῆς 3ης παραγράφου αὐτοῦ.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 40 ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς ὁ κ. **Δ. Ἡρακλείδης,** μεθὸ γίνεται δεκτόν, τὸ ἄρθρον, ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 41, 42, 43, 44.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 45 ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ζητεῖ τὴν κατάργησιν τῆς φορολογίας τῶν αἰγοπροβάτων.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) δέχεται ὅπως ἀπαλειφθῶσιν αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 1. 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρ. 45, μεθὸ γίνεται τοῦτο δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ ἄρθρον 46 μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Δ. Κύρου** περὶ ἐποπτικῶν μέτρων διὰ τὴν φορολογίαν τῶν κέντρων πολυτελείας, καφενείων, ἑστιατορίων, εἰς ἃ ὁ καταβαλλόμενος 10 %ο φόρος ἀπόλλυται διὰ τὸ Δημόσιον, καὶ προτείνει ὅπως εἰσπράττηται οὗτος διὰ φοροσήμου, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 47.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 48 ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** ζητεῖ ὅπως διὰ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ φόρου ὑπερτιμήματος ἐν ταῖς Νέαις Χώραις μὴ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ τιμαὶ αἱ ἀναγραφόμεναι εἰς τοὺς τίτλους ἀγοραπωλησίας ὡς οὐσιαστικῶς εἰκονικαί.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** λέγει ὅτι διὰ διοικητικῶν πράξεων δὲν δύνανται νὰ ἐξακριβῶνται αἱ τυχὸν γινόμεναι ἀδικίαι.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 48 ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, λόγῳ τῶν ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς ε' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου· «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1924 νομοθετικοῦ διατάγματος «περὶ ἐκτάκτων ὑλοτομιῶν ὑπὸ τῶν πρόσφύγων εἰς τὰ παραμεθόρια δάση» ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1924 νομοθετικὸν διάταγμα «περὶ ἐκτάκτων ὑλοτομιῶν ὑπὸ προσφύγων εἰς παραμεθόρια δάση», ἔχον ὡς κάτωθι.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐκτάκτων ὑλοτομιῶν ὑπὸ προσφύγων εἰς παραμεθόρια δάση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1924 ψήφισμα τῆς Δ' Συντακτικῆς Συνελεύσεως «περὶ συστάσεως εἰκοσιπενταμελοῦς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς παρακολούθησιν τῶν Κυβερνητικῶν ἐνεργειῶν εἰς τὰ ζητήματα ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν κλπ.» καὶ τὸ ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1924 ψήφισμα «περὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων κατὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς», μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον.

1. Εἰς τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 6 Ἰουλίου 1923 «περὶ ἀγροτικῆς ἐγκαταστάσεως προσφύγων» προστίθεται ἄρθρον 20 ἔχον οὕτως·

1. Οἱ ἀρμόδιοι Γενικοὶ Διοικηταὶ δύνανται νὰ ἐπιτρέπωσιν ὑλοτομίας εἰς τοὺς πρόσφυγας κατοίκους τῶν παραμεθορίων χωρίων ἢ συνοικισμῶν κατὰ παρέκκλισιν τῶν περὶ δασῶν νόμων καὶ Διαταγμάτων ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, τῆς προθεσμίας ταύτης δυναμένης νὰ παραταθῇ διὰ Διατάγματος ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος.

2. Ὁ τρόπος τῆς ὑλοτομίας καὶ πᾶσα σχετικὴ λεπτομέρεια κανονισθήσονται διὰ διαταγῶν τῶν ἀρμοδίων Γενικῶν Διοικητῶν καὶ ἀρμοδίων τοπικῶν δασικῶν Ἀρχῶν. Διὰ τὰ ἐκ τῶν ὑλοτομιῶν τούτων παραγόμενα δασικὰ προϊόντα καταβληθήσεται, ἐφόσον πρόκειται νὰ διατεθοῦν πρὸς ἐμπορίαν, δικαίωμα καὶ μίσθωμα, ἐφόσον δὲ πρόκειται πρὸς θεραπείαν ἀτομικῶν ἀναγκῶν ἀπολαμβάνονται ταῦτα ἀτελῶς. Ἀτελῶς δύνανται νὰ ἀπολυθοῦν καὶ τὰ πρὸς ἐμπορίαν δασικὰ προϊόντα, ἂν κρίνουν τὸ τοιοῦτον σκόπιμον οἱ ἀρμόδιοι Γενικοὶ Διοικηταὶ καὶ τοπικαὶ δασικαὶ Ἀρχαὶ διὰ λόγους ἐθνικούς.

3. Αἱ ἐκδοθεῖσαι πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἀτελεῖς ἄδειαι ὑλοτομίας, ὡς καὶ αἱ τυχὸν ἐπὶ καταβολῇ δικαιώματος καὶ μισθώματος, θεωροῦνται ἔγκυροι.

4. Πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης ἐν Θράκῃ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Θράκης νὰ διατηρήσῃ

εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐπὶ ἓξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου τοὺς ἤδη ὑπηρετοῦντας ἐκτάκτους δασοφύλακας.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1924.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Θ. Σοφούλης

Τὰ Μέλη

Γ. Ροῦσσος, Κ. Γκότσης, Π. Μαυρομιχάλης, Θ. Βελλιανίτης, Γ. Μαρῆς, Δ. Ν. Μπότσαρης, Α. Μυλωνᾶς, Α. Ὀρφανίδης, Α. Πρωτοσύγγελος, Γ. Κατεχάκης.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ πρότασις ψηφίσματος.

Περὶ τῶν λόγῳ τραυμάτων ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν.

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν) ἔχουσα οὕτως.

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων

Ψηφίζει

Ἄρθρον μόνον

Οἱ διατελοῦντες ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἕνεκα τραυμάτων πολέμου δύναντοι τῇ αἰτήσει των νὰ τεθῶσιν εἰς ἀποστρατείαν ἀσχέτως πρὸς τὰ συντάξιμα ἔτη ὑπηρεσίας, ἅτινα ἔχουσιν. Οὗτοι, μὴ δικαιούμενοι περαιτέρω προαγωγῆς, ὅσοι τυχὸν τούτων δικαιοῦνται τοιαύτης συμφώνως ταῖς ἰσχυούσαις διατάξεσι, λαμβάνουσι τιμῆς ἕνεκα ὡς σύνταξιν τὰς ἐν γένει ἑκάστοτε ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ ὃν φέρουσιν ἀποστρατευόμενοι μέχρι τῆς καταλήψεως τῶν ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ὁπότε λαμβάνουσι σύνταξιν συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ νόμου 2769.

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ψηφίσματος γίνεται δεκτὴ δήλωσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὅτι τὸ ψήφισμα τοῦτο δὲν εἶνε συντακτικοῦ περιεχομένου ἀλλ' εἶνε νόμος δυνάμενος νὰ τροποποιηθῇ δι' ἄλλου νόμου».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

Περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευομένων ἀξιωματικῶν. ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ ὑπὸ τοῦ πίνακος Β' τοῦ νόμου 3102 προβλεπόμενον ἐπίδομα δι' ἐκπαίδευσιν ἀξιωματικῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καθορίζεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. διὰ μὲν τοὺς ἐν Παρισίοις εἰς 70 ο/ο, διὰ δὲ τοὺς λοιποὺς εἰς 60 ο/ο, τοῦ συνόλου τῶν κλιμάκων μὴ δυναμένων νὰ ὑπερβῶσι τὰ 120 ο/ο τοῦ μισθοῦ τοῦ πίνακος Α' τοῦ προμνησθέντος νόμου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν παροχὴν δικαιώματος ἐγκρίσεως ἀδειῶν γάμου ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν, στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὁπλιτῶν». ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 1.

Αἱ ἄδειαι γάμου ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν καὶ τῶν τούτοις ἐξομοιουμένων στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων παρέχονται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 2.

Αἱ ἄδειαι γάμου ὁπλιτῶν παρέχονται παρὰ τῶν Διοικητῶν Σωμάτων Στρατοῦ, πλὴν τῶν ἀνηκόντων εἰς Σώματα, Στρατιωτικὰ Καταστήματα καὶ Ὑπηρεσίας ὑπαγομένας ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, εἰς οὓς παρέχονται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐγκρίσεις γάμων ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν, στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὁπλιτῶν παρέχονται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 4.

Πᾶσα προγενεστέρα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

«Περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἀποκαταστάσεως ἀξιωματικῶν κλπ.», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῆς ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως» εἰς β' συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου περὶ κανονισμοῦ χρονικοῦ ὁρίου ἐργασίας εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήμματα, πρατήρια καὶ κουρεῖα», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων μεταλλευτικῶν νόμων», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἀρμοσιώσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐκ τῶν δικαστικῶν τάξεων προερχομένων στρατιωτικῶν δικαστικῶν συμβούλων, Προέδρου, Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ μονίμων μελῶν τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου πρὸς τὰς ἀντιστοίχων αὐτοῖς πολιτικῶν δικαστῶν», εἰς α' συζήτησιν.

Συνανέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. ***Προέδρου*** ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 4 πρωινῇ διὰ τὴν 5 καὶ 1)2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΖ'

τῆς 3 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6.10' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικά.

Ὁ κ. ***Δ. Καλκανδῆς*** λέγει ὅτι ὁμιλήσας κατὰ τὴν χθεσινὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως φορολογικῶν νόμων», ὄχι μόνον ἐζήτησε νὰ περιορισθῇ ἡ φορολογία εἰς δραχμὰς 3 κατὰ στρέμμα, ἀλλ' ἐπέμεινε νὰ ἀφομοιωθῇ ἡ φορολογία ἐπὶ τοῦ ἐλαίου, δηλαδὴ μὲ ἔμμεσον φορολογίαν καθολικῶς εἰς τὰ τελωνεῖα ἢ ἄμεσον πάλιν καθολικῶς, ἀλλὰ φορολογουμένου τοῦ ἐλαίου ἐν τοῖς ἐλαιοτριδείοις καὶ μὲ ποσοστὸν ὄχι πρὸς 8 %, ἀλλὰ πρὸς 6 %, ὅπερ σύστημα εἶνε δίκαιον καὶ δημοκρατικόν. Δὲν ἐμπιστεύομαι, λέγει, εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν

ὅτι θὰ ὑποβάλῃ προσεχῶς σχετικὸν νομοσχέδιον νέον».

Ἐπειδὴ δὲν βλέπει τοῦτο ἀναγραφόμενον εἰς τὰ πρακτικά, παρακαλεῖ νὰ ἀναγραφῇ.

Ἐπικυροῦνται μετὰ ταῦτα τὰ πρακτικὰ σύμφωνα πρὸς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Δ. Καλκανδῆ.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Αἱ ἐλθοῦσαι εἰς νόμιμον γάμον, διαλυθέντα, θυγατέρες στρατιωτικῶν συνταξιούχων παρακαλοῦσιν ὅπως λαμβάνωσι σύνταξιν ἀφοῦ ἐπιστρέψωσιν ἐντόκως τὴν προικοδότησιν.

Ὁ κτηνοτροφικὸς Σύνδεσμος Σαρακατσαναίων αἰτεῖται τὴν ἄρσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 57554 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, σχετικῶς μὲ τὰς βοσκὰς ἀνταλλαξίμων Μουσουλμάνων.

Οἱ καπνεργάται Βόλου ζητοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν τοῦ Πρωτοδικείου καὶ Εἰρηνοδικείου Ἡρακλείου Κρήτης αἰτεῖται τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν του.

Ὁ Χρῆστος Φωτιάδης παρακαλεῖ ὅπως τῷ παρασχεθῇ βοήθημά τι.

Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν καταδικαστικὴν κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἐργατῶν ἀπόφασιν τοῦ Στρατοδικείου Θεσ)νίκης καὶ ζητεῖ τὴν ἀπουλάκισιν αὐτῶν.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Βιάνου παρακαλεῖ ὅπως ἀποσπασθῶσι τοῦ νομοῦ Λασηθίου, οἱ τέως δῆμοι Ἁγίου Βασιλείου καὶ προσαρτηθῶσιν εἰς τὸν δῆμον Ἡρακλείου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Φούρκας αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Π.Ζωγράφου πληρεξουσίου ὑποβληθείσης τροπολογίας περὶ ὑπαγωγῆς τῆς Κοινότητος ταύτης εἰς τὸν δῆμον Γρεβενῶν.

Οἱ ἐν Αἰγίνῃ φορολογούμενοι παρακαλοῦσιν ὅπως ἀναστα-λῶσι τὰ ἀποσταλέντα φορολογικὰ ἐντάλματα ἐκδοθέντα κατόπιν ἀνακριβοῦς συντάξεως πίνακος παρὰ τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου.

Ὁ Ἰωάννης Τερζάκης Βιομήχανος, αἰτεῖται τὴν ἐπανόρθωσιν προσγενομένου αὐτῷ ἀδικήματος.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν περὶ προσώπων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων νόμων».

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ πρακτικοῦ γεωργικοῦ σχολείου ἐν Μονῇ Δουρούτης—Περιστερᾶς Ἰωαννίνων».

Ὁ κ. **Αθ. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 22 Σ)βρίου 1922 Ν. Δ. καὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ τοῦ νόμου 2936 περὶ ναυτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας.

Ὑποβάλλουσι τὰς ἐαθέσεις αὐτῶν αἱ ἑξῆς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί.

— **Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης** ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων·

1) Περὶ παρατάσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου 2087 τοῦ ἔτους 1924, προθεσμιῶν καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης νόμων» καὶ

2) Περὶ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ συμβατικοῦ τόκου, τοῦ τόκου ὑπερημερίας καὶ τοῦ νομίμου τόκου.

— **Ἡ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας Κεντρικῆς καὶ Τοπικῆς Διοικήσεως** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1924 Νομοθ. Διατάγματος περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας».

— **Ἡ ἐπὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν ἐργολάβων Δημοσίων Ἔργων κλπ».

Οἱ κ. κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καταθέτουσι νομοσχέδιον «περὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ νόμου 2317».

Ὁ πληρεξ. Καρυστίας κ. **Ι. Παπαθεοδώρου** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τῶν τροποποιήσεων τοῦ Ν. Δ. «περὶ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν».

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου·

Περὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας τῆς ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν), ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν ταῖς δημοσίαις ἐμπορικαῖς Σχολαῖς κενῶν ἢ κενωθησομένων ἑδρῶν μαθημάτων ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου 2261 «περὶ μέσης ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως», ὁριζομένων, ἐπιτρέπεται ὁ διορισμὸς ἐν αὐταῖς ἰδιωτῶν ὡς δοκίμων καθηγητῶν ἢ διδασκάλων κατὰ τὰ κατωτέρω·

1. Ὡς δόκιμοι καθηγηταί, καταλαμβάνοντες κενὴν ἕδραν

μαθήματος τακτικοῦ καθηγητοῦ, διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως οἱ κατεχόμενοι πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενα προσόντα τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἢ προσωρινῶν καθηγητῶν, ἐξομοιούμενοι κατὰ βαθμὸν καὶ μισθὸν πρὸς τοὺς τακτικοὺς δευτεροβαθμίους καθηγητάς.

2. Ὡς δόκιμοι διδάσκαλοι, καταλαμβάνοντες κενὴν ἕδραν μαθήματος τακτικοῦ διδασκάλου, διορίζονται κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον οἱ ἔχοντες τὰ προσόντα τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου 2261 διὰ τοὺς τακτικοὺς ἢ ἐκτάκτους ἢ προσωρινοὺς διδασκάλους, ἐξομοιούμενοι κατὰ βαθμὸν καὶ μισθὸν πρὸς τοὺς τακτικοὺς δευτεροβαθμίους διδασκάλους.

3. Κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον διορίζονται καὶ οἱ πρὸς διδασκαλίαν τῶν νομικῶν μαθημάτων ἔκτακτοι καθηγηταί, ἐξομοιούμενοι κατὰ μισθὸν πρὸς τοὺς τακτικοὺς δευτεροβαθμίους διδασκάλους.

4. Εἷς ἐκ τῶν διευθυντῶν δημοσίων Ἐμπορικῶν Σχολῶν, ἐκ τῶν ἐχόντων ὑπηρετήσει ἐπτὰ ἐτῶν δημοσίου ὑπηρεσίαν, ἐξ ἧς εὐδόκιμον ὑπερδεκαοκταετῆ τουλάχιστον διευθυντοῦ δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς, δύναται νὰ διορισθῇ ἔκτακτος Ἐπιθεωρητὴς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως μὲ μισθὸν καὶ βαθμὸν τοῦ τακτικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Συμβουλίου τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, διατηρῶν συγχρόνως καὶ τὴν θέσιν τοῦ Διευθυντοῦ.

5. Πρωτοβάθμιοι καθηγηταὶ φιλόλογοι διευθύνοντες ἐπὶ ἓν τουλάχιστον ἔτος ὡς ὑποδιευθυνταὶ δημοσίας Ἐμπορικὰς Σχολὰς καὶ ἔχοντες ὑπερπενταετῆ ὑπηρεσίαν ὑποδιευθυντοῦ ἢ ἔχοντες ὑπερδεκαπενταετῆ ὑπηρεσίαν καθηγητοῦ ἐν Δημοσίᾳ Ἐμπορικῇ Σχολῇ καὶ τριετῆ ὑπηρεσίαν ὑποδιευθυντοῦ, δύνανται νὰ διορισθῶσι διευθυνταὶ Ἐμπορικῆς Σχολῆς, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Συμβουλίου τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 2.

1. Πάντες οἱ ὡς ἀνωτέρω διορίζόμενοι δόκιμοι καθηγηταὶ ἢ διδάσκαλοι συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν νομικῶν δὲν ἀπολαύουσι μονιμότητος, ἀπολύονται δὲ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

2. Οἱ ἐκ τῶν δοκίμων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, πλὴν

τῶν ἐκτάκτων καθηγητῶν τῶν νομικῶν μαθημάτων, κεκτημένοι τὰ καθοριζόμενα προσόντα διορισμοῦ εἰς ἕδραν τακτικοῦ καθηγητοῦ ἢ διδασκάλου δύνανται μετὰ ἐνὸς ἔτους εὐδόκιμον ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των ὑπηρεσίαν νὰ διορισθῶσιν ὁριστικῶς ὡς τακτικοὶ καθηγηταὶ ἢ διδάσκαλοι κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτοις καὶ σχετικῆς προτάσεως τοῦ ἐπιθεωρητου τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

3. Ἐπίσης δύνανται νὰ διορισθῶσι τακτικοὶ δευτεροβάθμιοι καθηγηταὶ οἱ μεχρι τῆς ἰσχύος του παρόντος νόμου διατελοῦντες ἢ διατελέσαντες ἐπὶ τριετίαν τοὐλάχιστον προσωρινοὶ καθηγηταὶ τῶν Ἐμπορικῶν ἐν δημοσίᾳ ἢ ἀνεγνωρισμένῃ Ἐμπορικῇ Σχολῇ κατόπιν εὐδοκίμου ἐξετάσεως ἐνεργουμένης ἐντὸς 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς, καθ' ἃ θέλει ὁρίσει ἐφάπαξ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐκδομενη μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

4. Ἡ προηγουμένη ὑπηρεσία τῶν οὕτω διοριζομένων ὡς τακτικῶν καθηγητῶν ἢ διδασκάλων προσμετρεῖται διὰ τὰς προσαυξήσεις μισθοῦ καὶ τὴν σύνταξιν.

Ἄρθρον 3.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 Μαΐου 1923 περὶ διαβαθμίσεως τοῦ διδακτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως» ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐν ταῖς Ἐμπορικαῖς Σχολαῖς πρωτοβαθμίων καθηγητῶν τῶν ξένων γλωσσῶν καὶ τῶν ἐμπορικῶν ἀνεξαρτήτως τῶν ἐν αὐταῖς ὁριζομένων πανεπιστημιακῶν πτυχίων.

2. Ὁ παρὰ τῷ Τμήματι τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀφομοιοῦται κατὰ βαθμόν, μισθὸν καὶ ἀποδοχὰς ἐν γένει πρὸς τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

3. Οἱ κεκτημένοι ἐκ τῶν ἐν ταῖς Ἐμπορικαῖς Σχολαῖς πρωτοβαθμίων διδασκάλων τῆς Γυμναστικῆς πτυχίων τῆς Σχολῆς Γυμναστῶν ἢ τοῦ Διδασκαλείου τῆς Γυμναστικῆς, ἐπίσης δὲ καὶ ἐκ τῶν πρωτοβαθμίων διδασκάλων τῆς Καλλιγραφίας καὶ Δακτυλογραφίας οἱ κεκτημένοι πτυχίον τοῦ Διδασκαλείου τῆς Τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἢ πτυχίου καλλιγραφίας Πολυτεχνείου ἢ διατελέσαντες ἐπὶ τριετίαν τοὐλάχιστον καθηγηταὶ ἐν τῷ Διδασκαλείῳ τούτῳ δύνανται, μετὰ συμπλήρωσιν πενταετοῦς εὐδοκίμου ὑπηρεσίας, νὰ προάγωνται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ δευτεροβαθμίου καθηγητοῦ.

4. Οἱ διατελέσαντες τακτικοὶ καθηγηταὶ τῶν νομικῶν μαθημάτων ἐν δημοσίαις Ἐμπορικαῖς Σχολαῖς καὶ ὑπηρετήσαντες εὐδοκίμως ὡς τοιοῦτοι τοὐλάχιστον ἐπὶ τριετίαν, δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἐν Σχολαῖς μέσης ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως ὡς τακτικοὶ δευτεροβάθμιοι καθηγηταὶ, μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Συμβουλίου τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 4.

1. Εἰς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, Ἐθνικοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου καὶ ἑτέρου δημοσίους ὑπαλλήλους ὄντας καὶ τακτικοὺς ἢ ἐκτάκτους καθηγητὰς ἢ διδασκάλους ἐν τῇ Ἀνωτάτῃ Σχολῇ Ἐμπορικῶν Σπουδῶν ἐξακολουθοῦσι παρεχόμενα τὰ ὑπὸ τῶν νόμων 2191 καὶ 2946 ὁριζόμενα ἐπιδόματα διὰ τὴν ἐν αὐτῇ διδασκαλίαν των ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου μισθολογίου αὐτῶν.

2. Ἡ διάταξις τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 2946 ἐπαναφέρεται ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ ἓξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ διὰ τοὺς μετὰ τὴν ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ χρονολογίαν διορισθέντας ἐκτάκτους καθηγητὰς, ἐξαιρέσει τῶν διορισθέντων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἕδρῶν τῶν ὑπὸ τὰ στοιχεῖα α, γ, ιβ, τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 2191 καὶ τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Διατάγματος τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1923 ὁριζομένων μαθημάτων

4. Εἰς τὴν ἕδραν τοῦ ὑπὸ τὸ στοιχεῖον ιη', τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 2191 μαθήματος τῆς στενογραφίας δύναται νὰ διορισθῇ ὡς ἔκτακτος καθηγητὴς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 12 καὶ 13 τοῦ νόμου 2191 καὶ 4 τοῦ νόμου 2946 ὁ διατελέσας ἐπὶ βαθμῷ τοὐλάχιστον τμηματάρχου α' τάξεως στενογράφος τοῦ στενογραφικοῦ τμήματος τῆς Βουλῆς.

5. Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ νόμου 2191 θέσεις τοῦ Διοικητικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀνωτάτης σχολῆς ἐμπορικῶν σπουδῶν, ὑπάγονται ἐφεξῆς ὀργανικῶς εἰς τὴν Κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἄρθρον 5.

Ἐπιτρέπεται ὅπως διὰ διατάγματος ἐφάπαξ ἐκδοθησομένου μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ρυθμισθῶσι τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἵδρυσιν, λειτουργίαν καὶ ἐποπτείαν τῶν ἐν τῷ Κράτει ἰδιωτικῶν ἐμπορικῶν Σχολῶν, ὁριζομένων τῶν περιπτώσεων καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν παρέχεται ἡ ἄδεια ἱδρύσεως ἰδιωτικῆς Ἐμπορ. Σχολῆς ὁμοταγοῦς πρὸς τὰς δημοσίας καὶ αἴρεται αὕτη, ὁμοίως δὲ ἡ ἀναγνώρισις ἰδιωτικῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς ὡς ἰσοτίμου πρὸς τὰς δημοσίας καὶ ἡ ἀνάκλησις ταύτης. Ἐν τῷ Διατάγματι τούτῳ ἐπιτρέπεται ὅπως περιληφθῶσι διατάξεις ἐπιτρέπου-

σαι τὴν καταβολὴν δικαιώματος ὑπὲρ τοῦ Γενικοῦ Ταμείου τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως μέχρι ποσοῦ πέντε χιλιάδων δραχμῶν διὰ τὴν ἵδρυσιν ἢ διατήρησιν τῆς λειτουργίας ἰδιωτικῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐπιβολὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τῇ συμφώνῳ γνωμοδοτήσει τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῶν κάτωθι πειθαρχικῶν ποινῶν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τῆς Σχολῆς, τὸν διευθυντὴν καὶ τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν αὐτῆς διὰ τὰς παραβάσεις τῶν ὁρισθησομένων περὶ τῆς λειτουργίας τῶν Σχολῶν τούτων διατάξεων εἰς ἃς ἤθελον ὑποπέσει οὗτοι, θεωρούμενοι ὡς πρὸς τοῦτο ὡς δημόσιοι λειτουργοί.

Αἱ ἐπιβαλλόμεναι πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἰσι·

1) Ἐπίπληξις.

2) Πρόστιμον μέχρι δραχμῶν πέντε χιλιάδων.

Τὰ ποσὰ τῶν ὡς ἄνω προστίμων καταβάλλονται εἰς τὸ Γενικὸν Ταμεῖον Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἄρθρον 6.

1. Εἰς τοὺς ἐν τῷ ἐδαφίῳ 3 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου 2261 «περὶ μέσης Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως» ὁριζομένους σκοποὺς τῶν παρ' ἑκάστῃ δημοσίᾳ Ἐμπορικῇ Σχολῇ σχολικῶν Ταμείων προστίθεται ὡς κυριώτερος καὶ ἡ ἀνέγερσις διὰ τῶν ἐσόδων τῶν ταμείων τούτων ἰδίων δι' ἑκάστην Σχολὴν ἐκπαιδευτηρίων, εἰς Σχολάς, αἵτινες ἔχουσιν ἰδιόκτητα τοιαῦτα, ἡ ἀναγκαία μεταβολὴ καὶ ἐπέκτασις τούτων διὰ προσθήκης παραρτημάτων.

2. Τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου 2261 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς· «Ἡ διοίκησις καὶ διαχείρισις τῶν παρ' ἑκάστῃ Δημοσίᾳ Ἐμπορικῇ Σχολῇ Σχολικῶν Ταμείων ἀνατίθεται εἰς τοπικὴν πενταμελῆ ἐπιτροπήν, ἀποτελουμένην α') ἐκ τοῦ ἑκάστοτε διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς καὶ ἐλλείποντος τούτου, ἀπόντος ἢ κωλυομένου, ἐκ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ, β') ἐκ τοῦ ἑκάστοτε Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἑδρεύει ἢ ἱδρύεται Ἐμπορικὴ Σχολή, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτο, καὶ ἐλλείποντος τούτου, ἀπόντος ἢ κωλυομένου, τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, γ') ἐκ τοῦ ἑκάστοτε Προέδρου, ἐλλείποντος δὲ τούτου, ἀπόντος ἢ κωλυομένου, ἐκ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ, τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἑδρεύει ἢ ἱδρύεται Ἐμπορικὴ Σχολή, καὶ τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος, ἐκ τοῦ ἑκάστοτε Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου, ἐλλείποντος δὲ τούτου, ἀπόντος ἢ κωλυομένου, ἐκ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ. Εἰς πόλεις ἐν αἷς ὑπάρχουσι

πλείονες τῆς μιᾶς Ἐμπορικαὶ Σχολαὶ εἰς τὰς ἐπιτροπὰς τῶν ἄλλων Σχολῶν ἀντὶ τοῦ Προέδρου προστίθενται ἕτερα μέλη τῶν διοικητικῶν συμβουλίων τῶν ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων, ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῶν, β') ἐξ ἑνὸς Δημοτικοῦ ἢ Κοινοτικοῦ Συμβούλου τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος ἐν αἷς ἑδρεύει ἢ ἱδρύεται Ἐμπορικὴ Σχολή, ἐκλεγομένου ὑπὸ τῶν εἰκείων Συμβουλίων αὐτῶν, ἅτινα ὁρίζουσι καὶ τὸν ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ, ε') ἐξ ἑνὸς καθηγητοῦ ἑκάστης Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἐκ τῶν εὐϋπολήπτων πολιτῶν, ἐκλεγομένου παρὰ τοῦ διδακτικοῦ Συλλόγου αὐτῆς, ὅστις διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως ἐκλέγει καὶ τὸν ἀναπληρωτὴν τούτου.

3. Ὅπου δὲν ὑπάρχει Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἢ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον ἢ Ἐμπορικὸς Σύλλογος, τὰ ἐλλείποντα πρὸς συμπλήρωσιν τῶν οἰκείων ἐπιτροπῶν μέλη ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Εἰδικῶς δὲ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἀντὶ τῶν διευθυντῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ὁρίσῃ ὡς μέλη τῶν ἐπιτροπῶν, ἄλλους ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τῆς εἰρημένης Τραπέζης.

4. Ἡ θητεία τῶν ὁπωσδήποτε κατὰ τὰ ἀνωτέρω, πλὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου ὁριζομένων, μελῶν τῶν τοπικῶν ἐπιτροπῶν διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν Σχολικῶν Ταμείων εἶναι τετραετής, διακοπτομένη ἐὰν μέλος τι ἀποβάλῃ τὴν ἰδιότητα ὑφ' ἣν ὡς τοιοῦτο διωρίσθη.

5. Ἡ ἐκπροσώπησις ἑκάστης τῶν τοπικῶν ἐπιτροπῶν, ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν, ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ὑπὸ τούτων τῶν Σχολικῶν Ταμείων, ὡς καὶ πᾶσα λεπτομέρεια τῶν ἐν ἄρθρῳ 13 τοῦ νόμου 2261 ὁριζομένων, κανονισθήσεται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 7.

1. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν ὡς ἄνω ἐκπαιδευτηρίων, ἐπιτρέπεται εἴτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐνεργοῦντος ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν Σχολικοῦ Ταμείου, εἴτε ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Σχολικοῦ Ταμείου ἑκάστης Σχολῆς, τῇ ἐγκρίσει τοῦ ἰδίου Ὑπουργοῦ, ἡ σύναψις μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἢ ἄλλης τινὸς ἀνεγνωρισμένης Τραπέζης ἢ ἑταιρείας ἀναλόγου δανείου δι' ἑκάστην Σχολὴν ἐξοφλουμένου δι' ἐτησίων τοκοχρεωλυτικῶν δόσεων.

2. Διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ ἐξόφλησιν τῶν δανείων τούτων παραχωροῦνται αἱ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ἢ

ἀλλαχοῦ κατατεθειμέναι καὶ ἐφεξῆς κατατεθησόμεναι πρόσοδοι τῶν σχολικῶν Ταμείων, μὴ δυνάμεναι νὰ χρησιμοποιηθῶσι δι' ἄλλους σκοποὺς καθ' ἕκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐξοφλήσεως τῆς τοκοχρεωλυτικῆς δόσεως τούτου καὶ τυχὸν καθυστερουμένων τοιούτων δόσεων προηγουμένων ἐτῶν μετὰ τῶν τόκων αὐτῶν.

3. Ἐκτὸς τούτου πρὸς πληρεστέραν ἀσφάλειαν διὰ τὴν πλήρη ἐξόφλησιν τῶν συναφθησομένων ὡς ἄνω δανείων ἐγγυᾶται δυνάμει τοῦ παρόντος καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως τὸ Κράτος καὶ πλὴν τούτου διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐγγράφεται ὑπὲρ τῆς παραχωρούσης τὸ δάνειον Τραπέζης ἢ Ἑταιρείας, ὑποθήκη προνομιακῶς ἐπὶ τῶν ἀνεγερθησομένων κτιρίων καὶ γηπέδων αὐτῶν διατηρουμένη μέχρι πλήρους ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου.

4. Τὸ ποσὸν τοῦ δανείου, ἡ διάρκεια τῆς ἐξοφλήσεως αὐτοῦ, ὁ τόκος, αἱ τοκοχρεωλυτικαὶ δόσεις καὶ αἱ λοιπαὶ λεπτομέρειαι καὶ ὅροι ἑκάστου συναφθησομένου τοιούτου δανείου ὁρισθήσονται ἐν τῇ σχετικῇ συμβάσει.

Ἄρθρον 8.

1. Ὑπὸ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἐν οἷς ἑδρεύει ἢ ἱδρύεται Δημοσία Ἐμπορικὴ Σχολὴ δέον νὰ παρέχωνται τὰ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν διδακτηρίων κατάλληλα γήπεδα.

2. Ἐν περιπτώσει οἰκονομικῆς ἀδυναμίας τοῦ δήμου ἢ τῆς κοινότητος, ὅπως παραχωρήσῃ κατάλληλον γήπεδον ἐπιτρέπεται ἡ ἀγορὰ τοιούτου διὰ χρημάτων τοῦ συναφθησομένου δανείου ἢ ἐκ τῶν πόρων τοῦ οἰκείου Σχολικοῦ Ταμείου.

3. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ γήπεδον ἐκλέγεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σχολικοῦ Ταμείου, ἡ δὲ τιμὴ αὐτοῦ κανονίζεται ὑπὸ τετραμελοῦς ἐπιτροπῆς πραγματογνωμόνων ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ οἰκείου μηχανικοῦ τοῦ Δημοσίου, ἀντιπροσώπου τοῦ Σχολικοῦ Ταμείου, ἀντιπροσώπου τοῦ κυρίου τοῦ γηπέδου καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου ἢ Συλλόγου, εἴτε, ὅπου δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦτα, ἐξ ἑνὸς ἐμπόρου ὁριζομένου ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποφαίνεται δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας τοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς.

4. Ἐὰν ὅμως ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ γηπέδου, προσκαλούμενος πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σχολικοῦ Ταμείου, ταχυδρομήσῃ εἰς αὐτὸν προθεσμίαν τοὐλάχιστον δέκα ἡμερῶν, δὲν ἀπαντήσῃ ἢ δηλώσῃ ὅτι δὲν συγκατατίθεται εἰς τὴν πώλησιν τοῦ γηπέδου του ἢ ὅτι δὲν δέχεται τὴν κανονισθεῖσαν ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς τιμήν, ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει ἐνεργεῖται ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις τοῦ ἐκλεγέντος γηπέδου διατασσομένη διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τῆς ἀποζημιώσεως κανονιζομένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΩΝΑ' (3951) τοῦ 1911, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ νόμου 103 τῆς 26 Δεκεμβρίου 1915 καὶ καταβαλλομένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Σχολικοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 9.

1. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ποσοῦ τοῦ συναπτομένου δανείου, τοῦ παραχωρουμένου, ἀγοραζομένου ἢ ὑπάρχοντος γηπέδου, τῶν ὅρων καὶ τοπικῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς διατελεῖ ἑκάστη Σχολή, Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη α') ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, β') ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχιτεκτονικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, γ') ἐκ τοῦ τμηματάρχου τοῦ Τμήματος τῆς Σχολικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου, δ') ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως τῶν Δημοσίων Ἔργων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, ε') ἐξ ἑνὸς καθηγητοῦ τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ς') ἐξ ἑνὸς καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν Σπουδῶν, ζ') ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ η') ἐκ τοῦ τμηματάρχου τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, προκηρύσσει διαγωνισμὸν πρὸς ἐκπόνησιν ἀρχιτεκτονικοῦ σχεδίου μελέτης καὶ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐκλέγει τὸ κατὰ ταῦτα καταλληλότερον τῶν ὑποβαλλομένων.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δι' ἀποφάσεώς του προβαίνει εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ οὕτω ἐκλεγέντος σχεδίου.

2. Τὰ σχολικὰ ταμεῖα προβαίνουσιν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δι' ἑκάστην Σχολὴν κατὰ τὰ ἄνω ἐγκριθέντος σχεδίου, παραχωροῦντα τοῦτο εἰς ἐργολαβίαν εἴτε διὰ δημοπρασίας ἧς τὸ ἀποτέλεσμα ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, εἴτε ἄνευ δημοπρασίας δι' εἰδικῆς συμβάσεως κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς.

3. Ὑφ' ἑκάστου τῶν Συμβουλίων τοῦ Πολυτεχνείου καὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν σπουδῶν ἐκλέγονται οἱ εἰς τὴν ἄνω ἐπιτροπὴν ὁριζόμενοι ὡς μέλη ταύτης καθηγηταὶ καὶ ἀναπληρωταὶ τούτων ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως, ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτῶν. Τὰ λοιπὰ μέλη τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς, ἐλλείποντα, ἀπόντα ἢ κωλυόμενα ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν νομίμων αὐτῶν ἀναπληρωτῶν.

4. Τὰ ἀφορῶντα τὴν λειτουργίαν καὶ τὰ καθήκοντα τῆς ἄνω ἐπιτροπῆς καὶ πᾶσα λεπτομέρεια κανονισθήσονται διὰ Διατάγματος ἐφάπαξ ἐκδιδομένου.

5. Τὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ πρὸς ἐκλογὴν τοῦ σχεδίου, ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μηχανικοῦ Ἀρχιτέκτονος, οὗ τὸ σχέδιον ἐγκρίνεται, τὰ τῆς δημοπρατίας καὶ ἐγκρίσεως τοῦ ἀποτελέσματος καὶ καταρτίσεως τῆς συμβάσεως, ὁ τρόπος τῆς ἐπιβλέψεως τοῦ ἔργου, ἡ βεβαίωσις καὶ παραλαβὴ τούτου, οἱ ὅροι καὶ ὁ τρόπος τῆς πληρωμῆς καὶ πᾶσα σχετικὴ ἑτέρα λεπτομέρεια κανονισθήσονται διὰ Διαταγμάτων.

6. Πᾶσα δαπάνη ἀφορῶσα τὴν ἀνέγερσιν τοῦ διδακτηρίου ἑκάστης σχολῆς βαρύνει τὸ Σχολικὸν Ταμεῖον αὐτῆς.

Ἄρθρον 10.

Οἱ μαθηταὶ τῆς Κοινοτικῆς Σχολῆς Χίου, ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε καταβαλλομένων ἐκπαιδευτικῶν τελῶν, ὑπέχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσιν ἀπὸ τοῦ β' ἐξαμήνου τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους τὰ διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Δημοσίων Ἐμπορικῶν Σχολῶν ὁριζόμενα δίδακτρα, ἅπερ εἰσάγονται εἰς τὸ ταμεῖον αὐτῆς καὶ διαχειρίζονται ὑπὸ τῆς ὑφισταμένης διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, ὁμοίως ὡς καὶ οἱ λοιποὶ πόροι τοῦ ταμείου.

Ἄρθρον 11.

Ὁσάκις αἱ ἀνάγκαι Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἐπιβάλλουσιν, ἀποφάσει τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σχολικοῦ Ταμείου καὶ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐπιτρέπεται ἡ αὔξησις τῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν καταβαλλομένων διδάκτρων τῆς Σχολῆς ταύτης μέχρι 50)ο ἐπὶ τῶν νομίμως καθωρισμένων τοιούτων. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον αἴρεται ἢ μειοῦται ἡ ἐπιβληθεῖσα τοιαύτη αὔξησις.

Ἄρθρον 12.

Παρὰ τῇ Ἀνωτάτῃ Σχολῇ Ἐμπορικῶν Σπουδῶν συνιστᾶται Ταμεῖον ἀποτελοῦν αὐτοτελὲς νομικὸν πρόσωπον, εἰς ὃ, πλὴν τῶν ἄλλων κατὰ τοὺς νομίμους ὅρους δυναμένων νὰ περιέλθωσιν αὐτῷ πόρων, εἰσάγονται καὶ τὰ ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν καταβαλλόμενα ποσὰ ἐκπαιδευτικῶν τελῶν ἐγγραφῆς, ἀνανεώσεως αὐτῆς, παροχῆς τίτλων καὶ ἐξετάσεων. Ὁ σκοπός, ἡ διοίκησις καὶ διαχείρισις τοῦ Ταμείου τούτου ὁρισθήσονται διὰ Διαταγμάτος.

Οἱ σπουδασταὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὑπὸ ταύτης χορηγουμένων αὐτοῖς τίτλων καταβάλλουσι τὰ ἑξῆς ποσά· α') διὰ τὰ πτυχία δραχμὰς 200 καὶ β') διὰ τὰ ἐνδεικτικὰ προαγωγῆς καὶ πᾶν ἕτερον ἀποδεικτικὸν σπουδῆς δραχμὰς 40.

Ἄρθρον 13.

1) Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἵδρυσιν εἰδικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης, κατὰ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ νόμου 3424 «περὶ Κτηματικῶν Τραπεζῶν», ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δύναται δι' ἀποφάσεώς του νὰ διατάξῃ τὴν ἀνάληψιν τῶν εἰς τὸ παρελθὸν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σχετικοῦ νόμου 2648 «περὶ διδάκτρων καὶ τελῶν ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως» κατατεθεισῶν προσόδων ἐκ διδάκτρων κλπ. τῶν σχολικῶν Ταμείων τῶν Δημοσίων Ἐμπορικῶν Σχολῶν ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τὴν κατάθεσιν αὐτῶν εἰς τὴν ἱδρυθησομένην Κτηματικὴν ταυτην Τράπεζαν καὶ ὁρίσῃ ἐφεξῆς τὴν τελευταίαν ὡς τόπον καταθέσεως τῶν διδάκτρων κλπ. παρὰ τῶν Ταμείων τούτων, ἀντὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

2) Μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς ὡς ἄνω εἰδικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δι' ἀποφάσεώς του, ὅπως ὁρίσῃ νὰ συμμετέχωσιν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς τῶν Σχολικῶν Ταμείων ὡς μέλη, ἀντὶ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁριζομένων τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀντίστοιχοι ὑπάλληλοι τῆς Κτηματικῆς ταύτης Τραπέζης.

Ἄρθρον 14.

Μαθηταὶ τῆς Δ' τάξεως δημοσίων ἐμπορικῶν Σχολῶν κατὰ τὰ παρελθόντα σχολικὰ ἔτη, ὁποτεδήποτε καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑποστάντες ὁλικὴν ἢ μερικὴν ἀπολυτήριον ἐξέτασιν καὶ τυχόντες μὲν γενικοῦ βαθμοῦ τοὐλάχιστον 5, ἀπορριφθέντες ὅμως ὡς ὑπολειφθέντες εἰς ἓν καὶ μόνον μάθημα, ἀπολύονται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως».

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** ὁ ὁποῖος ἐξετάζει ἂν ἡ Συνέλευσις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλῃ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, ἐφόσον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δὲν ἠρωτήθη ὁ λαός. Δὲν φρονεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις προσβαίνουσα εἰς τὴν τοιαύτην μεταβολὴν ἐνεργεῖ τι αὐθαίρετον καὶ ἀπὸ θεωρητικῆς καὶ ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως. Ὁ βουλευτὴς δύναται νὰ ἐνεργῇ καὶ αὐθαιρέτως ἀκόμη, ἐφόσον τοῦτο εἶνε σύμφωνον πρὸς τὴν συνείδησίν του, διότι ὁ λαὸς ὑποτίθεται ὅτι ἐνεργεῖ καὶ ὁμιλεῖ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του. Ἄλλως τε ἔχομεν καὶ τὸ παράδειγμα τῶν φορολογικῶν μέτρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἠρωτήθη ποτὲ ὁ λαός. Ἀλλ' ἐφόσον ἡ τοιαύτη μεταρρύθμισις ἤθελε γίνῃ ἀπο-

δεκτή, εἶνε ὀρθὸν νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ Σύνταγμα; Βεβαίως ἐπιτρέπεται νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ Σύνταγμα, διότι μία τοιαύτη μεταρρύθμισις εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ μακρὸν ἵνα δώσῃ τοὺς καρποὺς αὐτῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντίρρησιν τῆς κομματικῆς κατατμήσεως, φρονεῖ ὅτι αὕτη δύναται νὰ ἐπέλθῃ καὶ ἄνευ τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἐκπροσώπησις τῶν ἀντίθετα πρὸς τὰ δημοκρατικὰ φρονήματα ἐχόντων, θὰ συντελέσῃ τοὐναντίον εἰς τὴν συσπείρωσιν καὶ τὴν συμπαγεστέραν ἐμφάνισιν τῶν δημοκρατικῶν ἐν τοῖς κυριωτέροις καὶ κεφαλαιωδεστέροις σημείοις. Ἄλλως τε αἱ Κυβερνήσεις τοῦ συναπισμοῦ, εἰς ἃς εἶνε δυνατὸν νὰ ἐνδώσῃ ἡ ἀναλογικὴ ἀντιπροσωπεία, παρακωλύουσι πᾶσαν ἀκυρότητα καὶ ἐξασφαλίζουσι τὴν μετριοπαθεστέραν ἐκδήλωσιν τῶν κομματικῶν ἀντιλήψεων ἐπὶ κοινῷ ἀγαθῷ, ἐνῶ πάλιν συντελοῦσιν εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς προϋπουργικῆς μονοκρατορίας. Καὶ εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς δὲ ἀγῶνας ἕκαστον κόμμα θὰ γνωρίζῃ ὅτι δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξοντώσῃ ριζικῶς τοὺς ἀντιπάλους καὶ διὰ τοῦτο τὸ πεῖσμα θὰ εἶνε περιωρισμένον καὶ ὁ ἀγὼν θὰ διεξάγηται μετριοπαθέστερος. Ἐξ ἄλλου θὰ ἀποφύγωμεν ἐκλογικὰς ἀποτυχίας παρομοίας πρὸς τὴν τοῦ 1895 τοῦ Τρικούπη καὶ τοῦ 1920 τοῦ Βενιζέλου. Εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ τούτου φρονεῖ ὅτι συντρέχει καὶ ὁ σπουδαιότατος λόγος τῆς γεωγραφικῆς, οὕτως εἰπεῖν, κατανομῆς τῶν ἐκλογέων. Καταλήγων λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ δισταγμὸς πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ τούτου, ὁ ὁποῖος ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς πατρίδος.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** λέγει ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα κατὰ θεωρίαν εἶνε ὀρθὸν οὐχὶ ὅμως καὶ πραγματικῶς, διότι ἀπὸ ἀπόψεως μορφώσεως ὑστεροῦμεν τῶν ἄλλων Κρατῶν παρ' οἷς τὸ σύστημα τοῦτο ἰσχύει. Χωρὶς νὰ θεωρῇ ὅτι ὑπάρχει κώλυμα ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ λαὸς δὲν ἠρωτήθη ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος, δὲν εὑρίσκει ὀρθὴν τὴν ἐφαρμογήν του. Ἀντικρούει τὰ ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας ἀναπτυχθέντα ἐπιχειρήματα καὶ ὑποστηρίζει ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο εἶνε ἀντιδημοκρατικόν, διότι δι' αὐτοῦ μόνον ὡρισμένα πρόσωπα θὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ Κοινοβούλιον, ἐνῶ ἄλλα πρόσωπα θὰ μένουν διαρκῶς ἐκτὸς τῆς Βουλῆς. Τονίζει ἐξ ἄλλου τὸ γεγονὸς ὅτι εἶνε δυνατόν, ἐφαρμοζομένης τῆς ἀναλογικῆς, νὰ ἀπόσχουν καὶ πάλιν τῶν ἐκλογῶν οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοί, εἰς τρόπον ὥστε νὰ διαιωνισθοῦν τὰ πάθη, ἀντὶ νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἡσυχία τὴν ὁποίαν ποθοῦμεν πάντες.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** λέγει ὅτι τὸ κυριώτερον μειονέκτημα τῶν

κατηγορουμένων κατὰ τῆς ἀναλογικῆς εἶνε ἡ δημιουργουμένη κυβερνητικὴ ἀστάθεια, ἀλλὰ τὸ μειονέκτημα τοῦτο ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα. Κατὰ τὴν γνώμην του προέχον ζήτημα παρ' ἡμῖν εἶνε σήμερον ἡ ἐξασφάλισις πολιτικῆς ἡσυχίας καὶ γαλήνης. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν ἐπὶ πλέον νὰ διατηρήσωμεν τὸ ἐθνικὸν οἰκοδόμημα μὲ ἔλλειψιν βάσεως ἐσωτερικῆς. Ἡ ἀναλογικὴ πιστεύομεν ὅτι θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κόπασιν τῶν πολιτικῶν παθῶν καὶ εἰς τὴν ἐξομάλυνσιν τοῦ πολιτικοῦ βίου τῆς Νώρας. Οἱ ὑπάρχοντες δύο πολιτικοὶ κόσμοι, οἱ ἀγόμενοι διαρκῶς εἰς σύγκρουσιν, ἀποτελοῦν τὸν μεγαλείτερον τῶν κινδύνων, καὶ ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ μεριμνήσωμεν νὰ ἀνακοπῇ πᾶσα ὁρμὴ πρὸς τὴν σύγκρουσιν. Τὸ χάσμα δὲν θὰ χαλαρωθῇ πλήρως διὰ τῆς ἀναλογικῆς ἀλλ' ὁπωσδήποτε δὲν θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἐντείνηται. Διὰ τοῦτο κάθε θυσία ἐπιβάλλεται πρὸς τερμάτισιν τοῦ πολιτικοῦ φανατισμοῦ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ἐν τῷ μεταξὺ ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κ. κ. **Ἀνδρ. Μιχαλακοπούλου, Γ. Καφαντάρη, Α. Παπαναστασίου, Θ. Σοφούλη, Στ. Γονατᾶ, Γ. Ρούσου, Κ. Ρέντη, Φ. Μανουηλίδη** καὶ **Γ. Κονδύλη**.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** κηρυσσόμενος ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς μὲ εὐρεῖαν περιφέρειαν καὶ μὲ ψηφοδέλτιον, ἐκθέτει τὰ ἔκτροπα τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος, εἰς ἃ ὀφείλονται αἱ συμφοραὶ τοῦ 1897 καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς 1 Νοεμβρίου 1920. Διὰ τῆς ἀναλογικῆς καταπραΰνονται, λέγει, τὰ πάθη, παύουν οἱ κομματικοὶ ὑπολογισμοὶ καὶ ἐξευγενίζονται οἱ πολιτικοὶ ἀγῶνες. Συνεχίζων ἀντικρούει καὶ τὰ λοιπὰ ἐπιχειρήματα κατὰ τῆς ἀναλογικῆς ὡς ἀδάσιμα καὶ καταλήγει εὐχόμενος ὅπως μιμηθῶμεν τὰ ἄλλα Κράτη, τὰ ὁποῖα εἰσήγαγον τὴν ἀναλογικήν, νομοθέτημα διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἠμποροῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ καυχώμεθα.

Ὁ κ. **Σπ. Θεοδωρόπουλος** ἐκθέτει τὰ τρωτὰ τῆς διὰ σφαιριδίων καὶ καλπῶν ἐκλογῆς καὶ τονίζει ὅτι πρέπει νὰ μεριμνήσωμεν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐκλογικὸν σύστημα δικαίου καὶ ἀποδίδοντος περισσότερον τὴν λαϊκὴν θέλησιν. Τοιοῦτον σύστημα ἀνεγνωρίσθη παντοχοῦ ὅτι εἶνε τὸ ἀναλογικόν. Δι' αὐτοῦ ἐκπροσωπεῖται συνολικῶς ὁ λαὸς καὶ ὄχι μόνον ἡ πλειονοψηφία, ἀποφεύγεται δὲ καὶ ἡ ἀντιπροσώπευσις πολλάκις μόνον τῆς μειονοψηφίας διὰ τοῦ καταμερισμοῦ τυχὸν τῶν δυνάμεων τῆς πλειονοψηφίας. Ὑπέρ τῆς ἀναλογικῆς πραγματοποιεῖ ἀρτιώτερον τὴν ἀρχὴν τῆς καθολικῆς ψηφοφο-

ρίας καὶ δικαιολογεῖ πληρέστερον καὶ τὴν εὐρεῖαν περιφέρειαν ὑπὲρ ἧς εἶνε κεκηρυγμένη ἡ πλειονοψηφία τοῦ πολιτικοῦ κόσμου. Ἐκτὸς τούτου διὰ τῆς ἀναλογικῆς ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ ἰσότης ἀριθμοῦ μελῶν τῶν ἐκλογικῶν συλλόγων καὶ θὰ ἀκούηται καὶ ἐν τῇ Βουλῇ ἡ φωνὴ τῶν μειονοψηφιῶν τῶν ἀντιπροσωπευουσῶν κοινωνικὰς ἰδεολογίας. Ἡ ἀναλογικὴ ἐπίσης καταργεῖ τοὺς ἀγῶνας τῶν προσώπων καὶ ἐξυψώνει αὐτοὺς εἰς ἀγῶνας ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν. Δημαγωγοὶ καὶ κοτσαμπάσηδες καὶ κομματάρχαι ἐκλείπουν μὲ τὴν ἀναλογικὴν καὶ σταματᾷ καὶ ἡ συναλλαγὴ πολιτῶν καὶ πολιτευομένων καὶ τούτων μὲ τὰς Κυβερνήσεις, καὶ βοηθεῖται ἡ πολιτικὴ διαπαιδαγώγησις τῶν πολιτῶν ἐπέρχεται δ' ἐπὶ πλέον καὶ ἐξίσωσις τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν, αἵτινες σήμερον εἶναι δυσανάλογοι, ἐὰν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ προνομιοῦχοι νῆσοι.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** διακόπτων σχετικῶς μὲ τὸ προνόμιον τῶν προνομιούχων Νήσων λέγει ὅτι προνόμιον τὸ ὁποῖον ἐθέσπισαν καὶ διετήρησαν ὅλαι αἱ ἐθνικαὶ Συνελεύσεις δὲν δύναται οὔτε πρέπει νὰ καταργήσῃ ἡ παροῦσα.

Τοῦτο ὑποστηρίζει καὶ ὁ κ. **Δ. Δασκαλάκης.**

Ὁ κ. **Σ. Θεοδωρόπουλος** ἀπαντῶν, λέγει ὅτι δὲν πρόκειται νὰ κριθοῦν σήμερον τὰ προνόμια τῶν νήσων τὰ στηριζόμενα εἰς ἱστορικὰ δικαιώματα. Ἀλλ' ἀρχὴ τῆς ἀναλογικῆς εἶνε ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐξίσωσις τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν, οὕτως ὥστε πάντες οἱ ἐκλογικοὶ σύλλογοι νὰ συγκροτῶνται ἀπὸ ἀνάλογον ἀριθμὸν ἐκλογέων καὶ νὰ δημιουργηθῇ τοιουτοτρόπως ἰσότης ὁπλευτῶν πληρεξουσίων, δηλαδὴ νὰ μὴ ἀναδεικνύηται εἷς ὁπλευτὴς μὲ ποσὸν 200 ψήφων καὶ ἄλλος μὲ 30.000 ψήφων.

Συνεχίζων λέγει ὅτι διὰ τῆς ἀναλογικῆς τέλος ὅλοι οἱ πολῖται θὰ ἀντιπροσωπεύωνται εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς διοικήσεως, ἐνῷ μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν αἱ τυχὸν πλειονοψηφίαι μένουν ἄνευ ἀντιπροσωπείων καὶ αἱ μειονοψηφίαι ἀποκλείονται. Ἀπαριθμεῖ κατόπιν καὶ ἄλλα προτερήματα τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος καὶ καταλήγει συνιστῶν τὴν ψήφισιν αὐτοῦ πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ πολιτικοῦ ὕφους καὶ κραταίωσιν τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν καὶ σταθεροποίησιν τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας.

Ὁ κ. **Ἀΰγ. Θεολογίτης** ἐκθέτων τὰ κατὰ τῆς ἀναλογικῆς ἐπιχειρήματά του, εὑρίσκει ὅτι ἡ ἀναλογικὴ προϋποθέτει κόμματα ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν, πολίτας συνειδητοὺς καὶ πλήρη πολιτικὴν διαπαιδαγώγησιν. Χάριν τῶν ἀνυπάρκτων κομμάτων ἀρχῶν θὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὅλα τὰ

ἀσυμπαθῆ στοιχεῖα, ἅτινα ἀνεμίχθησαν εἰς τὸν πολιτικὸν βίον τῆς Χώρας, ὁτὲ μὲν ἐν ὀνόματι τοῦ Κωνσταντινισμοῦ καὶ ἄλλοτε ἐν ὀνόματι τοῦ Βενιζελισμοῦ. Ἡ ἀναλογικὴ βεβαίως εἶνε σύστημα δικαίου, ἀλλ' εἰς ἕνα τόπον, ὡς ὁ ἰδικός μας, ὅπου οἱ περισσότεροι εἶνε ἀγράμματοι καὶ πολλοὶ ἐκλογεῖς δὲν ὁμιλοῦν οὔτε τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, θὰ ἀποδῇ ἐπικίνδυνον πείραμα εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξέλιξιν τῆς Χώρας. Ὑποστηριζομένης, λέγει, τῆς ἀναλογικῆς, ἡμεῖς, παλαιοὶ καὶ νέοι πολιτευόμενοι, ὑποχρεούμεθα νὰ κατακτήσωμεν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ κόμματος καὶ ὄχι τὸν Λαόν. Αἱ πολιτικαὶ καὶ κομματικαὶ ἐξουσίαι θὰ μετατοπίζωνται εἰς τὸ κέντρον καὶ ἡ πολιτικὴ δουλειὰ θὰ συνεχίζηται χειροτέρα διὰ τὴν Νέαν Ἑλλάδα, ἥτις δὲν ἠδυνήθη νὰ χειραφετηθῇ πολιτικῶς. Καταλήγων λέγει ὅτι εἴμεθα κατὰ τῆς ἀναλογικῆς διότι εἴμεθα ἀνάξιοι εἰσέτι αὐτῆς.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** λέγει ὅτι τὸ κρατοῦν πλειονοψηφικὸν σύστημα δὲν ἔχει βάσιν, οὔτε τὸν ὀρθὸν λόγον οὔτε τὴν δικαιοσύνην, διότι ἀποκλείει ἐντελῶς τὴν ἐκπροσώπησιν μεγάλων μερίδων τοῦ λαοῦ, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου δύναται νὰ δώσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν μειονοψηφίαν. Ὡς παράδειγμα ἔχομεν τὴν 1ην Νοεμβρίου καθ' ἣν ἐνῷ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐπλειονοψήφει, ἐν τούτοις ἐκυβέρνησεν ἡ μειονοψηφία. Ἐκτὸς τούτου εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν καθῆκον προέχον ἡμῶν εἶνε νὰ κατοχυρωθῇ τὸ πολίτευμά μας καὶ νὰ παύσουν οἱ πολιτικοὶ φανατισμοί. Πρὸς τοῦτο ἄλλο μέσον δὲν εἶνε παρὰ ἡ ἀναλογική, ὑπὲρ ἧς ἀνέκαθεν εἶχε κηρυχθῇ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Προχωρῶν ἐκθέτει ὅλα τὰ τρωτὰ τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ προτερήματα τοῦ ἀναλογικοῦ, δι' οὗ οὐδὲν κόμμα θὰ γίνεται τόσον ἰσχυρόν, ὥστε νὰ ἀπειλῇ νὰ καταπνίξῃ τὰ ἄλλα, καὶ θὰ ἀποκαθαρθοῦν τὰ πολιτικὰ πράγματα, θὰ ἐκλέγωνται οἱ ἱκανοὶ καὶ θὰ ἐπικρατήσουν καὶ πᾶσαι αἱ σοβαραὶ ἰδεολογίαι.

Ἐκτὸς τούτου διὰ τῆς ἀναλογικῆς πραγματοποιεῖται ἡ λεγομένη ἐκλογικὴ δικαιοσύνη, προάγεται ἡ πολιτικὴ ἠθικὴ καὶ ἀποφεύγεται ἡ ἀποχὴ τῶν ἐκλογέων ἡ παρατηρουμένη διὰ πολλαπλοῦς λόγους εἰς τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα, καὶ καταργεῖται ἡ τυραννία τῶν μεγάλων κομμάτων κατὰ τῶν μικρῶν. Συνεχίζων ἀντικρούει τὰ κατὰ τῆς ἀναλογικῆς ἐπιχειρήματα τῆς δῆθεν ὑπ' αὐτῆς δημιουργουμένης κατατμήσεως τῶν κομμάτων καὶ τῆς ἐντεῦθεν κυβερνητικῆς ἀστάθειας, ὡς ἀβάσιμα. Καταλήγων ἐπιλέγει ὅτι μόνον μὲ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα θὰ γίνωνται κυβερνήσεις συμμαχικαί, αἱ

ὁποῖαι καὶ μακροχρόνιοι θὰ εἶνε καὶ θὰ ἀντιπροσωπεύουν καὶ τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. ***Μ. Καταπότης*** λέγει ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν ἔχει ἐντολὴν νὰ μεταβάλῃ τὸ κρατοῦν ἐκλογικὸν σύστημα τῆς Χώρας, ἐκτὸς δὲ τούτου δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἀντίληψις τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν. Ὡς ἐκ τούτου εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου. Τὸ ὑπάρχον σύστημα, λέγει, δὲν πταίει πταίουν οἱ κακῶς διαχειριζόμενοι τοῦτο, εἴτε κρατικὰ ὄργανα τυγχάνουσιν οὗτοι, εἴτε Κυβερνήσεις μειονοψηφιῶν αἵτινες ἀποκλείουσι πολλάκις καὶ τοὺς ψηφοφόρους νὰ ἐξασκήσωσι τὸ δικαίωμά των. Ἀποκρούει τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν διατεινομένων ὅτι διὰ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ συστήματος θὰ περιφρουρηθῇ τὸ δημοκρατικὸν καθεστώς, διότι τὰ πολιτεύματα στηρίζουσιν οὐχὶ τὰ ἐκλογικὰ συστήματα, ἀλλ' αἱ πεποιθήσεις τοῦ λαοῦ. Καὶ ἀναφέρει ὡς παράδειγμα τὰς ἐκλογὰς τῆς ἐν Κρήτῃ Συντακτικῆς Συνελεύσεως τῷ 1897 ἥτις ἔδωκεν ἄριστα ἀποτελέσματα, ὡς καὶ τὰς τοῦ 1900, διὰ τοῦ ἑνιαίου τῆς ψήφου, τοῦ 1907 κλπ. Ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτῶν, λέγει, ὅτι οὐχὶ τὸ σύστημα τὸ ἐκλογικὸν ἀλλ' ἡ χρηστὴ διαχείρισις εἶνε ἐκείνη ἥτις δύναται νὰ δώσῃ τὰ ἄριστα ἀποτελέσματα καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τοῦ λαοῦ. Ἐξετάζει μετὰ ταῦτα πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν γνωμῶν του τὰ τοῦ καταρτισμοῦ τῶν διαφόρων συνδυασμῶν καὶ καταλήγει φρονῶν ὅτι πρὸς ἄρσιν πάσης ἀνωμαλίας καὶ πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς ἀνωτέρου κινδύνου, δέον, προσωρινῶς τοὐλάχιστον, νὰ καθιερωθῇ ἡ στενὴ ἀναλογικὴ περιφέρεια καὶ τὸ ἑνιαῖον τῆς ψήφου, διότι τὸ προτεινόμενον σύστημα παρασκευάζει μίαν λαϊκὴν σύγχυσιν καὶ μίαν πολιτικὴν ἀποσύνθεσιν ἡ ὁποία θὰ δημιουργήσῃ ἔτι μείζονας καταστροφὰς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων, μηδ' αὐτῆς τῆς καταστροφῆς τοῦ δημοκρατικοῦ καθεστῶτος ἐξαιρουμένης.

Διακόπτεται μετὰ ταῦτα ἡ συνεδρίασις (ὥρα 8 καὶ 15) διὰ τὴν 10 καὶ 30 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον «περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας Μονοπωλίου ἅλατος Δυτικῆς Θρᾴκης παρισταμένων ἐκκρεμῶν διαφορῶν»

Ἐπὶ τοῦ εἰς δ' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» ὁ κ. ***Σκεῦος Ζερβὸς*** λέγει

ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἐπεξειργάσθη μία Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ μακρὸν καὶ ἐπιμελημένως τῆς ὁποίας ὑπῆρξα καὶ ἐγὼ μέλος καὶ δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀκουσθῶσιν αἱ γνῶμαι ἡμῶν, διότι μέγα μέρος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως νομίζει ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης δὲν εἶναι δῆθεν ἐπειγούσης ἀνάγκης.

Τινὲς τῶν πληρεξουσίων τὸ νομίζουσιν ὡς διακοσμητικὸν ἐπιστημονικὸν ἵδρυμα μέλλον νὰ παρουσιάσῃ μερικοὺς Ἕλληνας μὲ τὴν τήβεννον τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἄλλοι τὸ ἀποκρούουσι, διότι θὰ αὐξήσῃ δῆθεν ἔτι μᾶλλον τοὺς ἰατροὺς καὶ τοὺς ἔλληνας διαγγόρους τῶν ὁποίων τόσην ἔχομεν πληθώραν. Ἕτεροι προτιμῶσιν ἓν Πολυτεχνεῖον, ὅπως οὕτω δυνηθῶμεν νὰ στρέψωμεν τὸν λαὸν εἰς πρακτικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐπαγγέλματα καὶ ἄλλοι ἔχουσιν ἄλλας γνώμας. Ἡ Ἐπιτροπὴ μετὰ σοβαρὰν τοῦ ζητήματος μελέτην ἀπέρριψεν ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς γνώμας ταύτας. Παραλείπων τὴν ἱστορίαν τῶν διαφόρων Πανεπιστημίων ἀναφέρω μόνον τὰ ἱδρυθέντα Πανεπιστήμια κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἤτοι τοῦ Βάρι, τοῦ Μιλάνου, τῆς Περγέστης καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἅτινα δὲν ἔγιναν κλασσικά, ἀλλὰ περιλαμβάνουσι μίαν ἢ καὶ περισσοτέρας σχολὰς ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστου τόπου καὶ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιδόσεως τῶν κατοίκων αὐτοῦ. Ἕκαστον Πανεπιστήμιον ὅπως ἱδρυθῇ ἔχει ἀνάγκην τριῶν κυρίως πραγμάτων ἤτοι χρημάτων, φοιτητῶν καὶ καθηγητῶν. Καὶ χρήματα μὲν ἀνεύρε καὶ ὑπέδειξεν ἡ Ἐπιτροπή, φοιτητὰς ἔχομεν ὑπεραρκετούς, ἀφοῦ τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον πέρυσι μὲν εἶχεν ὑπὲρ τὰς ἐννέα χιλιάδας φοιτητάς, ἐφέτος δὲ ὑπὲρ τὰς 13.000 τοιούτους ἐνῶ οἱ καθηγηταὶ τούτων δὲν ἀνῆλθον ποτὲ τοὺς ἑξήκοντα ἐν ὅλῳ ὅλων τῶν Σχολῶν καὶ ὅλων τῶν εἰδικοτήτων. Δι' αὐτὸ πλεῖστοι καθηγηταὶ ἀναγκάζονται νὰ ἐπαναλαμβάνωσι πλειστάκις τὸ ἴδιον μάθημα, ὅπως δυνηθῶσι νὰ τὸ ἀκούσωσιν ὅλοι οἱ φοιτηταί των, διότι αἱ αἴθουσαι δὲν δύνανται νὰ περιλάβωσιν ἐφ' ἅπαξ ὅλους τῆς αὐτῆς τάξεως φοιτητὰς μαθήματός τινός.

Καὶ οὐχὶ μόνον τὸ ποσὸν καὶ ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν μᾶς ἐπιβάλλει ἐπειγόντως τὴν ἵδρυσιν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι ἀνάγκαι ἐπίσης σοβαραὶ καὶ σπουδαῖαι ἄλλης φύσεως καὶ ὑρῆς.

Ἐνῷ λοιπὸν οἱ δύο κύριοι ὅροι ὑπάρχουσι πρὸς ἵδρυσιν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὑπολείπεται ὁ τρίτος ὁ καὶ σπουδαιότερος τούτων, τοὐτέστιν οἱ μέλλοντες τούτου καθηγηταί. Καὶ μετὰ μακρὰν ἀνάλυσιν τῆς σημασίας τῶν

καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, προτείνει ὅτι ἀφοῦ εἶνε τόσον ὀλίγοι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν οἱ σοβαροὶ καὶ σπουδαῖοι τούτου καθηγηταί, εὔλογον εἶναι αἱ μέλλουσαι ἐπιστημονικαὶ προσωπικότητες τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ν' ἀναζητηθῶσιν ἔξωθεν.

Δυνάμεθα ἐπίσης τοὺς ἀρίστους τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν οἱ ὁποῖοι διεκρίθησαν ἐπὶ ἐπιστημονικῷ ζήλῳ καὶ διδακτικῇ ἱκανότητι, νὰ τοὺς χρησιμοποιήσωμεν δι' ὡρισμένον μόνον χρόνον καὶ ὡρισμένα μαθήματα 15—20, μετὰ τὰ ὁποῖα ἕκαστος τούτων νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀρχικὴν ἕδραν ἑκάστοτε.

Κἀίτοι πιστεύω ὅτι καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας κυρίως ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας μεγάλας πόλεις τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχουσιν ἐπιστημονικαὶ προσωπικότητες, δυνάμεναι ἐπαξίως νὰ καταλάβωσι καθηγετικὰς τοῦ Πανεπιστημίου ἕδρας, ὅμως νομίζω ὅτι οἱ πρῶτοι τούτων, ὁ πρῶτος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης καθηγητικὸς Σύλλογος δέον νὰ ἔλθῃ ἔξωθεν καὶ νὰ εἶναι περιωπῆς, διὰ νὰ δύναται νὰ μορφώσῃ καλοὺς ἐπιστήμονας, καλοὺς ὑπαλλήλους καὶ μὲ χαρακτῆρα πολιτικούς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς Σχολὰς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης νομίζω ὅτι εἶναι ἐπάναγκες νὰ ἔχῃ τοῦτο μίαν Φιλολογικὴν Σχολήν, ἡ ὁποία θὰ μελετήσῃ σπουδαιότατα ζητήματα καὶ θὰ προσφέρῃ ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν παγκόσμιον Ἐπιστήμην, μελετῶσα τὰς βιβλιοθήκας τοῦ Ἄθω καὶ ἀποκαλύπτουσα τοὺς ἐκεῖ κεκρυμμένους θησαυρούς.

Ἀλλὰ καὶ μία Ἰατρικὴ ἐπιβάλλεται ἐκεῖ, οὐχὶ μόνον καὶ κυρίως ὅπως μελετήσῃ τὴν ὑγιεινὴν τοῦ τόπου κατάστασιν, τὰς ἀφθόνους ἰαματικὰς του πηγάς, τὴν φυτολογίαν καὶ νοσολογίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ὅπως καὶ πρακτικῶς ἐξασκήσῃ τοὺς τόσους φοιτητὰς τῆς Ἰατρικῆς, οἱ ὁποῖοι χρίονται ἰατροὶ χωρὶς ν' ἀντικρύσωσιν οἱ πλεῖστοι οὔτε ἕνα τοκετὸν οὔτε μίαν σοβαρὰν ἐγχείρησιν, χωρὶς νὰ προετοιμάσωσι μόνοι οὔτε ἓν κἂν σοβαρὸν μικροσκοπικὸν παρασκεύασμα.

Ἀλλὰ καὶ μία Νομικὴ Σχολὴ περιωπῆς ἀναγαιοῖ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης, ὅπως οὕτω τὸ νομικόν, τὸ δικηγορικὸν καὶ τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τοῦ Κράτους μορφοῦται τελείως οὐχὶ μόνον ἐπιστημονικῶς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως χαρακτῆρος διὰ τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας καὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς.

Ἡ ἄμιλλα ἐξ ἄλλου ἥτις προσεχῶς θ' ἀναπτυχθῇ μεταξὺ διδασκόντων καὶ διδασκομένων ἀμφοτέρων τῶν Πανεπιστημίων θὰ ἀναγκάσῃ αὐτοὺς νὰ ἐργάζωνται, νὰ μελετῶσι, ν' ἀφιερῶνται εἰς τὴν ἐπιστήμην των.

Καὶ τότε ἀμφότερα τὰ Πανεπιστήμια ἀμιλλώμενα ἀλλήλοις δὲν θὰ περιορίζωνται μόνον εἰς τὸν διδακτικὸν αὐτῶν σκοπόν, ἀλλὰ θὰ ἐπιδίδωνται εὐρύτερον καὶ ἐπιμελέστερον καὶ εἰς τὸν καθαρῶς ἐπιστημονικόν των σκοπόν, τὸν σκοπὸν τῆς ἐρεύνης τῆς φύσεως καὶ τῆς μελέτης τῶν μεγάλων τῆς ἐπιστήμης προβλημάτων.

Εἶνε ὅμως ἀπόλυτος ἀνάγκη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας νὰ ἀφήσῃ τὰς προσωπικάς του συμπαθείας καὶ νὰ ἀφήσῃ τὰς ἀτομικάς του ἀντιπαθείας ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ ὑπουργικοῦ του θαλάμου καὶ νὰ εἰσέλθῃ μέσα μόνον ὡς Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ ἐξέλθῃ τὸ πρῶτον προσωπικὸν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης, τὸ ὁποῖον θὰ φωτίσῃ τὴν νέαν Ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ θὰ διαπλάσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Κοινωνίαν καὶ Πολιτείαν.

Ὁ κ. **Ἀὐγ. Θεολογίτης** ἐκφράζει ἐκ μέρους τῶν πληρεξουσίων Μακεδόνων τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀγορεύοντα, διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ συμβολὴν καὶ διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ διὰ τὴν ἀρτιωτέραν διαμόρφωσιν τοῦ ἱδρυτικοῦ νομοσχεδίου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἐν εὐρύτητι ἀναπτύξεως τῶν ἄρθρων τοῦ νομοθετήματος ἀναλόγως πρὸς τὴν μεγάλην αὐτοῦ σημασίαν.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** λέγει ὅτι ἐὰν ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς πρωτευούσης τῆς μεγαλωνύμου καὶ περιμαχήτου Μακεδονίας, ὑπῆρξεν ἱστορικὸν γεγονός, γράψαν περίλεπτον σταθμὸν εἰς τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἡ ἵδρυσις καὶ ἡ λειτουργία Πανεπιστημίου ἐν αὐτῇ ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀνέγερσιν τηλαυγοῦς φάρου, ὅστις ἀνυψούμενος ἐπὶ τοῦ σταθμοῦ τούτου θὰ φωτίζῃ τὸ Ἔθνος διὰ τοῦ ἀνεσπέρου τῶν ἐπιστημῶν φωτὸς καὶ θὰ καθοδηγῇ αὐτὸ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμόν. Ἡ χαρά μας ὅλων τῶν Ἑλλήνων, προσθέτει, ἰδίᾳ τῶν Μακεδόνων, διὰ τὴν ἵδρυσιν ἐν Θεσσαλονίκῃ Πανεπιστημίου εἶνε διὰ τοῦτο ἀνέκφραστος· εἶνε χαρά, τὴν ὁποίαν προκαλοῦν τὰ εὐγενέστερα καὶ ὡραιότερα καὶ ἰδεωδέστερα τῶν ἀνθρωπίνων συναισθημάτων. Δὲν τὸ θέλομεν οἱ Μακεδόνες τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης μόνον διὰ τὴν Μακεδονίαν· δὲν τὸ θέλομεν μόνον, ὅπως λέγει ἐν τῇ ἐκθέσει της ἡ ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου ἐπιτροπή, ἵνα προαγάγῃ τὴν εὐημερίαν, τὴν μόρφωσιν καὶ τὸν πολιτισμὸν τῶν ὁρείων τοῦ

Κράτους ἐπαρχιῶν· τὸ θέλομεν ἵνα ἐν ἀδελφικῇ ἁμίλλῃ καὶ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ ἄστεως τῆς Παλλάδος τελειοποιοῦν ἰδίᾳ τὰς ἐπιστήμας τοῦ νεωτέρου πνεύματος τοῦ πολιτισμοῦ, ἀναδείξῃ τὴν Ἑλλάδα μας ἀξίαν τῆς ἱστορικῆς της ψήμης ὡς ἑστίας αἰωνίου φωτὸς τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ συγχρόνως ἡγεμονίδος τῶν λαῶν τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς (Βαλκανικῆς) Χερσονήσου ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ τῆς ἀνθρωπότητος προόδῳ.

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ πρός τε τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὰ μέλη αὐτῆς, ἅτινα κατήρτισαν τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον, ὡς κατηρτίσθη λέγει, εἶνε ἄρτιον. Οὐχ ἧττον φρονεῖ ὅτι δέον νὰ ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις τινὰς συμπληρωματικὰς ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς. Καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 προσθέτει διάταξιν ὅπως αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν, προκειμένου περὶ διορισμοῦ τῶν ἐπικουρικῶν καὶ ἐκτάκτων καθηγητῶν, αἱ ἰσχύουσαι διὰ τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ἰσχύωσι καὶ διὰ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

Οἱ κ. κ. **Ι. Δυμπερόπουλος, Γ. Δουζίνας** καὶ **Κ. Τσιμινάκης** ζητοῦσι διαφόρους ἐξηγήσεις ἐπὶ τῆς γενομένης τροποποιήσεως, καὶ ἰδίᾳ διατί ἀνεστάλη ὁ διορισμὸς ἐκτάκτων καθηγητῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) παρέχει σχετικὰς πληροφορίας, ἀναφέρων καὶ τὰς σχετικὰς γνώμας τῆς Συγκλήτου.

Ἑτέρας τροποποιήσεις ἐπιφέρει ἐπὶ τῶν ἄρθρων 10 καὶ 27. ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** παρατηρεῖ ὅτι προτεινομένων νέων τροποποιήσεων, δέον νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Γρ. Κατεχάκης** προτείνει νὰ μὴ ἐπενεχθῶσιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου αἱ ἐξαγγελθεῖσαι τροπολογίαι ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἵνα μὴ ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις αὐτοῦ.

Πλεῖστοι πληρεξούσιοι ζητοῦσι νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει καταρτισθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ἐρωτᾷ ἐψηφίσθη μετὰ τῶν προταθεισῶν τροπολογιῶν τὸ νομοσχέδιον ἢ ἄνευ αὐτῶν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δηλώσαντος ὅτι ἀποσύρει τὰς τροπολογίας αὐτοῦ, τὸ νομοσχέδιον θὰ ψηφισθῇ ὡς ἔχει καταρτισθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι ἀπεσύρθησαν αἱ τροπολογίαι ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἀναφέρει τοὺς ἐπιστημονικοὺς καὶ ἐθνικοὺς λόγους δι' οὓς ἱδρύεται τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, ἐφ' ᾧ καὶ χαιρετίζει τὴν ἵδρυσιν ταύτην. Φρονεῖ οὐχ ἧττον ὅτι ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου δέον νὰ μετατεθῇ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Προτείνει πρὸς τοῦτο νὰ γίνῃ σχετικὴ προσθήκη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) προτείνει νὰ διαγραφῇ ἡ κατὰ πλεονασμὸν τεθεῖσα εἰς τὸ ἄρθρον 5 στοιχ. Γ. παράγραφος 3 «περὶ χορηγήσεως πτυχίου Ἐμπορικῶν Σπουδῶν».

Γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις αὕτη, μεθ' ἃ ἀναγινώσκονται καὶ γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου 1, 2, 3, 4, 5 ὡς ἐτροποποιήθη καὶ 6.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 ὁ κ. Γ. Φραγκούδης παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ ἐδάφ. β' ὡς ἀποβλέπον εἰς τὸν διορισμὸν ὡρισμένων καθηγητῶν, ἀποτυχόντων νὰ διορισθῶσιν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. Ζητεῖ νὰ διαγραφῇ ἡ παράγραφος, διότι οἱ ἐκεῖ διορισθησόμενοι θὰ μετατεθῶσι μεθαύριον ἐκ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Πανεπιστημίου εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις, πρᾶγμα ἄτοπον. Ὑποστηρίζει ἐπίσης διαφόρους ἄλλους λόγους, δι' οὓς φρονεῖ ὅτι δέον νὰ διαγραφῇ τὸ ἐδάφιον τοῦτο.

Ὁ κ. **Ι. Δυμπερόπουλος** ἀποκρούων τὰς παρατηρήσεις ταύτας, φρονεῖ ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποκλεισθῶσιν ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἴτε καὶ ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πρόσωπα γνωστοῦ ἐπιστημονικοῦ κύρους, ἔστω καὶ ἂν στεροῦνται ταῦτα πανεπιστημιακοῦ διπλώματος. Τοῦτο ἄλλως τε λέγει, συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἐν Εὐρώπῃ. Τοῦτο ἄλλως τε λέγει, συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἐν Εὐρώπῃ Πανεπιστήμια, ἐν οἷς πλεῖστοι ἔχουσι διορισθῇ στερούμενοι διπλωμάτων. Ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ διάταξις, διότι οὕτω θὰ κατορθωθῇ νὰ διορισθῇ καθηγητὴς τῆς λογοτεχνίας καὶ ὁ Παλαμᾶς ὡς διορίσθη καὶ ὁ ἀείμνηστος Σούρωνος, καθὼς καὶ ἄλλοι καθηγηταὶ εἰς τὴν καθορισθεῖσαν ἔδραν τῆς Ἐδαφολογίας, ἡ ὁποία καὶ δι' ἄλλων οὐσιαστικώτερον λόγον ἱδρύθη, καίτοι πολλοὶ ἀπέκρουον τοῦτο.

Ὁ κ. **Ὀρ. Κυπριανὸς** ἀντικρούει τὰς γνώμας τοῦ κ. Δυμπεροπούλου φρονῶν ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ διορισθῇ καθηγητὴς Πανεπιστημίου, μὴ κεκτημένος δίπλωμα. Συνιστᾷ νὰ διαγραφῇ ἡ παράγραφος καὶ νὰ γίνῃ εἰδικὸς νόμος πρὸς διορισμὸν οἱουδήποτε προσώπου κεκτημένου εἰδικὰ προσόντα.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ἀντιθέτως φρονεῖ ὅτι οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουσι πολλάκις τὰ διπλώματα καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ μείνῃ ἡ διάταξις ὡς ἔχει.

Ὁ κ. **Β. Χατζηλίας** ἀποκρούων τὰ ἐπιχειρήματα τῶν κ.κ. Ι. Λυμπεροπούλου καὶ Γ. Σεχιώτη προτείνει νὰ διαγραφῇ ἡ παράγραφος, ἐφόσον θέλομεν νὰ ἱδρύσωμεν ἐν Θεσσαλονίκῃ Πανεπιστήμιον ἀντάξιον τῆς ἀποστολῆς του.

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** φρονεῖ ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως περιωπῆς ἡ διάταξις ἔχει καλῶς, ἀλλ' ἐπειδὴ πιθανὸν ἐν τῷ μέλλοντι νὰ λάθωσι χώραν καταστρατηγήσεις, προτείνει νὰ προστεθῇ «ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ἐξεχούσης προσωπικότητος». Φρονεῖ ὅτι θὰ ἔχῃ μέγα θράσος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ τολμήσῃ νὰ διορίσῃ πρόσωπον ἄνευ διπλώματος.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** φρονεῖ ὅτι ἂν μείνει ἡ διάταξις δὲν θὰ γίνῃ καταστρατήγησις.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** κηρύσσεται κατὰ τῆς διατάξεως.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** ὑποστηρίζει νὰ παραμείνῃ ἡ διάταξις ὡς ἔχει διατυπωθῇ, διότι ἀποκλείεται πᾶς κίνδυνος καταστρατηγήσεως.

Ὁ κ. **Π. Καλμοῦχος** ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Σεχιώτη.

Ὁ κ. **Ρ. Λιβαθινόπουλος** νομίζει ὅτι, προκειμένου περὶ ἀτόμων, λόγῳ ἐξαιρετικῶν προσόντων γενομένων Καθηγητῶν, πρέπει νὰ δύναται ἡ Σχολὴ νὰ τοῖς χορηγῇ δίπλωμα.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ ἄρθρον 7 ὡς ἔχει.

Γίνονται ἐπίσης δεκτὰ τὰ ἄρθρα 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 ὡς ἔχουσιν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 29 ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του, ὅπως μετὰ τὴν λέξιν «Ἐφετείου» προστεθῇ καὶ ἡ λέξις «Κακουργιοδικείου» διότι ἐκ παραδρομῆς παρελείφθη αὕτη.

Γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον 29 ὡς ἐτροπολογήθη.

Γίνεται ἔπειτα δεκτὸν τὸ ἄρθρον 30 ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου.

Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως φορολογικῶν νόμων.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν)

ἔχον οὕτως·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἀφορώντων τὴν φορολογίαν τῶν καθαρῶν προσόδων νόμων.

Ἄρθρον 1.

1. Ὁ νόμος 1640 «περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, τροποποιεῖται ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1925-26 ὡς ἀκολούθως ἐν ἄρθροις 2-14.

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ περίπτωσις δ' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 1640 καταργεῖται.

2. Εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 1640 προστίθεται ὡς παράγραφος 3 ἡ ἑξῆς·

«3. Ἐκ τοῦ κατὰ τὴν κατηγορίαν Γ' φορολογητέου μερίσματος, ἐκπίπτεται πᾶσα τυχὸν ἐμπεριεχομένη πρόσοδος ὑποβληθεῖσα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὸν φόρον τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης κατηγορίας ἐπὶ φορολογικῷ συντελεστῇ ἴσῳ ἢ μεγαλυτέρῳ ἢ καὶ μὴ φορολογηθεῖσα μὲν ἀπαλλαγεῖσα ὅμως ταύτης ὑπὸ τοῦ νόμου. Εἰσοδήματα ἐκ κινητῶν ἀξιῶν ἀφαιροῦνται ἐκ τοῦ φορολογητέου μερίσματος μόνον ἐφόσον αἱ σχετικαὶ αἰτήσεις ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἑταιρείαν συνεχῶς ἀπὸ ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους ἢ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των.

Ταυτὴ ἔκπτωσις ἐνεργεῖται ἐπίσης καὶ ἐκ τῆς καθ' οἱανδήποτε κατηγορίαν τοῦ ἀναλυτικοῦ φόρου φορολογητέας καθαρᾶς προσόδου, οὐχὶ ὅμως ἐκ τῆς εἰς τὸν συνθετικὸν φόρον ὑπαγομένης συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου».

3. Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 παράγραφον 3 καὶ τὸ ἄρθρον 12 § 2 τοῦ νόμου 1640 ποσοστὰ φόρου ἐπὶ εἰσοδημάτων ἐξ οἰκοδομῶν καὶ γαιῶν ὁρίζονται εἰς δώδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, καταργοῦνται δὲ αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1923 «περὶ καταργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ φόρου ὑπερεισοδήματος» κάτωθι διατάξεις: «ὁ δὲ διὰ τοῦ νόμου 1640 «περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων «ὡς μετερρυθμίσθη διὰ νεωτέρων νόμων καὶ νομοθετικῶν διαταγμάτων, ὁριζόμενος εἰς 10 ο/ο, φορολογικὸς συντελεστὴς ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων ἐξ οἰκοδομῶν αὐξάνεται εἰς 11 ο/ο.

«Ὡσαύτως ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1924 — 25 αὐξάνεται ὁ φορολογικὸς συντελεστὴς ἐπὶ τῶν ἐκ γαιῶν εἰσοδημάτων εἰς 11 ο/ο.

«Ἐπὶ τοῦ προσθέτου τούτου φόρου δὲν ἐπιβάλλεται τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 2749 τοῦ 1922 «περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου» καθοριζόμενον ποσοστὸν οὐδ' ὑπόκειται οὗτος εἰς προσαύξησιν λόγῳ δημοτικοῦ ἢ ἄλλου εἰδικοῦ φόρου».

4. Ἡ περίπτωσις δ' τῆς παραγρ. 5 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 1640 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: «δ') ποσὸν καθαρᾶς προσόδου δραχμῶν τριῶν χιλιάδων ἐκπιπτόμενον ἐτησίως

ὑπὲρ παντὸς ὑποχρέου εἰς δήλωσιν εἰσοδήματος ἐξ οἰκοδομῶν».

5. Εἰς τὴν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 10, μετὰ τὰς λέξεις «ὑπὸ τρίτου ἄνευ ἀνταλλάγματος» προστίθενται τ' ἀκόλουθα «τὸ ἐνοίκιον ὡς καὶ αἱ δαπάναι καὶ τὰ κανονικὰ βάρη τοῦ ἀκινήτου ὁρίζονται διὰ συγκρίσεως πρὸς ἕτερα ἐκμισθούμενα τοιοῦτα. Ἀλλ' ἐὰν ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς τοῦ εἰσοδήματος προσκρούῃ εἰς ἀνυπερβλήτους δυσχερείας ἢ ἄγῃ εἰς ἀποτέλεσμα ἀμφιβολον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ οἰκον. Ἐφόρου».

6. Εἰς τὸ τέλος τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 11 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις.

«Ὁ καταβάλλων τὸ μίσθωμα τῆς οἰκοδομῆς ὑποχρεοῦται νὰ προσυπογράψῃ εἰς τὴν δήλωσιν τοῦ εἰσοδηματίου. ὑπέχων τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 42 § 2 εὐθύνας ἐν περιπτώσει ἀνακριβείας τῆς δηλώσεως ὅσον ἀφορᾷ τὸ μίσθωμα ἢ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως προσυπογραφῆς αὐτῆς».

7. Εἰς τὴν παράγραφον 3 τοῦ ἄρθρου 12 προστίθεται περίπτωσις γ ἡ ἑξῆς: «γ' Ὅσων καθαρᾶς προσόδου δραχ. δύο χιλιάδων ἐκπιπτόμενον ἐτησίως ὑπὲρ παντὸς ὑποχρέου εἰς δήλωσιν εἰσοδήματος ἐκ γαιῶν».

8. Ἡ ἰσχὺς τῆς παραγράφου 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἄρχεται ἀπὸ τοῦ οἰκον. ἔτους 1924—25, μὴ ἐπιστρεφομένου ἐν τούτοις τοῦ τυχὸν καταβληθέντος φόρου, τῆς δὲ παραγράφου 6 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁρισθήσεται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 3.

1. Ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 14 διάταξις «φόρος ὁριζόμενος εἰς 10 ο)ο» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: «φόρος ὁριζόμενος εἰς δώδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν».

2. Ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ν. 1640 «περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων» ὡς οὗτος ἰσχύει ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1923—24, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

»4. Ἐν περιπτώσει διαλύσεως ἡμεδαπῆς ἀνωνύμου ἢ »κατὰ μετοχὰς ἑτερορρύθμου ἑταιρείας θεωρεῖται ὡς διανεμόμενον μέρισμα φορολογητέον κατὰ τὴν παροῦσαν κατηγορίαν ἡ ἐπὶ πλέον διαφορὰ μεταξὺ τοῦ μεριστέντος τοῖς »μετόχοις ἀντιτίμου μετοχῶν καὶ τοῦ πράγματι καταβληθέντος ὑπὸ τῶν μετόχων ποσοῦ, τοῦ μήπω ἐπιστραφέντος »αὐτοῖς.

»Ὡς πράγματι καταβληθὲν ὑπὸ τῶν μετόχων ποσὸν θεωρεῖται τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τῆς Ἑταιρείας σὺν τῷ ἐκ-

»τάκτῳ ἀποθεματικῷ τῷ ἐσχηματισμένῳ ἐκ τῆς ἐκδόσεως »μετοχῶν ὑπὲρ τὸ ἀρτι ν.

«Τὸ κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ποσοστὸν μειοῦται εἰς 2 ο)ο ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν τῶν »διαλυομένων ἐπ σκοπῷ συγχωνεύσεως εἴτε διὰ δημιουργίας νέας εἴτε δι' ἀπορροφήσεως παρ' ἤδη ὑφισταμένης »Ἀνωνύμου Ἑταιρείας. Ἐπ τοιούτων Ἑταιρειῶν διὰ τὴν »ἐξεύρεσιν τοῦ φορολογητέου μερίσματος λαμβάνεται ὑπ' »ὄψιν ὡς διανεμηθὲν τοῖς μετόχοις ποσὸν ἡ αὐξησις μετοχικοῦ καὶ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, ἣν διὰ τῆς συγχωνεύσεως ἐπιφέρει ἐν τοῖς βιβλίοις αὐτοῖς ἡ νέα ἢ ἡ ἀπορροφῶσα Ἑταιρεία, ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ ποσοῦ ἐκπίπτεται »τὸ παρὰ τῶν μετόχων πράγματι καταβληθὲν καὶ μήπω »ἐπιστραφὲν ποσόν.

3. Ἡ περίπτωσις α' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου 1640 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«α') Οἱ τόκοι τῶν ἐν Ἑλλάδι πάσης φύσεως καταθέσεων »παρ' Ἀνωνύμοις Τραπεζιτικαῖς Ἑταιρείαις ἢ καὶ τοιαῦται » συνεστημέναις ὑπὸ τὸν τύπον ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου » ἑταιρείας, ἐὰν εἰς τὰς τελευταίας ταύτας ἐχορηγήθησαν » διὰ Διατάγματος τὰ περὶ ἐκποιήσεως ἐνεχύρων κατὰ τοὺς » Νόμους ΩΚΘ', ΒΤΗ' καὶ ΓΨΙΓ', πλεονεκτήματα».

Καταργουμένης δὲ τῆς παραγράφου 2 τοῦ αὐτοῦ ἀρθ. 17 προστίθεται εἰς τὴν παράγραφον 1 ὡς περίπτωσις ζ' ἡ ἑξῆς:

«ζ') Οἱ τόκοι, οἱ πραγματοποιούμενοι ὑπὸ τραπεζικῶν ἐπιχειρήσεων ἰδιωτικῶν ἢ συνεστημένων ὑπὸ τὸν τύπον ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου ἑταιρείας ἢ καὶ ὑπὸ τὸν τύπον ἀνωνύμου ἑταιρείας προκειμένου περὶ ἀλλοδαπῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον ἐχορηγήθησαν εἰς αὐτὰς διὰ Διατάγματος τὰ κατὰ τοὺς νόμους ΩΚΘ', ΒΤΗ', καὶ ΓΨΙΓ', ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν, πλεονεκτήματα ἐκποιήσεως ἐνεχύρων. Οἱ τοιοῦτοι τόκοι φορολογοῦνται κατὰ τὴν κατηγορίαν Δ' ὡς κέρδη ἐξ ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως».

4. Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 1640, τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: «2. Ὁ φορολογικὸς συντελεστὴς ὁρίζεται εἰς δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπιβαλλόμενος ἐπὶ τοῦ καθαροῦ κέρδους, ἀφοῦ προηγουμένως ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῶν φυσικῶν προσώπων ἔκπτωσις ἐλαχίστου συντηρήσεως δραχμῶν εἰκοσιπέντε χιλιάδων ἄνευ προσαυξήσεως λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν».

5. Ἐν ἄρθρῳ 18 § 3 περίπτ. δ' ἡ φράσις «ὧν ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιον εἶναι κεκαλυμμένον δι' ὀνομαστικῶν μετοχῶν, τμῆμα ἀναλογοῦν πρὸς τὸ ποσὸν τῶν μετοχῶν,» ἀντι-

καθίσταται διὰ τῆς φράσεως: «τμῆμα ἀνάλογον πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ὀνομαστικῶν μετοχῶν».

6. Εἰς τὸ ἄρθρον 18 παράγραφος 3 περίπτ. ε') ἡ τελευταία φράσις «κατὰ πενταετίαν ἰσχύει ἑκάστοτε ἐπὶ πέντε φορολογικὰ ἔτη» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς· «κατὰ τριετίαν ἰσχύει ἑκάστοτε ἐπὶ τρία φορολογικὰ ἔτη».

7. Εἰς τὴν αὐτὴν παράγραφον 3 τοῦ ἄρθρου 18 προστίθεται ὡς στ' περίπτωσις ἐξαιρέσεως ἡ ἑξῆς· «στ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀμοιβαιότητος τὰ ἐν Ἑλλάδι πραγματοποιούμενα ὑπ' ἀλλοδαπῶν πλοίων κέρδη».

Ἄρθρον 4.

Προστίθενται ὡς ἄρθρα 21, 22 καὶ 23 τοῦ νόμου 1640 τὰ ἀκόλουθα.

Ἄρθρον 21.

«1. Ἐπιβάλλεται ἐτήσιον δικαίωμα ἐκ δραχμῶν τριῶν καὶ λεπτῶν πεντήκοντα κατὰ στρέμμα ἐπὶ πασῶν τῶν καλλιεργουμένων ἢ πεφυτευμένων γαιῶν. Θεωρεῖται καλλιεργουμένη καὶ φορολογητέα ἡ ἔκτασις ἂν ἐκαλλιεργήθη τοὐλάχιστον ἐφάπαξ ἐντὸς τῆς διετίας τῆς προηγουμένης τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ φορολογικοῦ ἔτους.

»2. Ὑπόχρεος εἰς τὸ στρεμματικὸν δικαίωμα εἶναι ὁ κύριος τῶν γαιῶν, ἐν ἀμφισβητήσει δὲ ἡ ἀγνοίᾳ τῆς κυριότητος τῶν γαιῶν, ὁ κάτοχος τούτων. Ἐπὶ συμβάσεων συναφθεισῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ὁ κύριος τῆς γῆς δικαιοῦται νὰ εἰσπράξῃ παρὰ τοῦ καλλιεργητοῦ τὸ ἥμισυ τοῦ στρεμματικοῦ δικαιώματος, ἐφόσον διαρκεῖ ἡ σύμβασις.»

»3. Ἐπὶ ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριουμένων κτημάτων ἐμφυτευτικῶν (ἀγρῶν καὶ φυτειῶν) κατὰ τὸν ἐμφυτευτικὸν νόμον 2189 (1920), περὶ ὧν ὑφίσταται ἐκκρεμὴς δίκη περὶ ἐξαγορᾶς τῆς κυριότητος, τὸν φόρον τοῦτον θὰ καταβάλλουσιν οἱ ἐξαγοράζοντες τὸ ἐμφυτευτικὸν κτῆμα ἐμφυτευταί».

»4. Ἐπὶ ἐμφυτευτικῶς καλλιεργουμένων κτημάτων ὁ φόρος οὗτος θὰ καταβάλληται καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἐμφυτευτῶν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ποσοστοῦ, ὅπερ οὗτοι ἀπολαμβάνουσιν ἐκ τῶν κατ' ἔτος παραγομένων ἐκ τῶν κτημάτων τούτων καρπῶν».

»Ἄρθρον 22.

»1. Ἐπιβάλλεται καθ' ἕκαστον ἔτος φόρος ἐπὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι προκύπτοντος καθαροῦ κέρδους ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Οἰκον. Ἐφορίας γεωργικῶν (συμπεριλαμβανομένων τῶν κτηνοτροφικῶν πλὴν τῶν δι' αἰγοπρόβατα καὶ χοίρους) ἐπιχειρήσεων, τῶν ἀσκηθεισῶν κατὰ τὴν γεωργικὴν περίοδον τὴν λήγουσαν κατὰ κανόνα ἐντὸς τοῦ οἰκον. ἔτους τῆς φορολογίας.

»2. Ὑπόχρεοι εἰς τὸν φόρον εἶναι·

»α') ὁ ὁπωσδήποτε ἀσκήσας γεωργικὴν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, β') ἐπὶ ἐπιμόρτου καλλιεργείας, ὁ ἐκμεταλλευτὴς ἐν γένει τοῦ ἀγροκτήματος (τσιφλικίου) ἰδιοκτήτης ἢ μὴ ὡς καὶ ἕκαστος τῶν ἐπιμόρτων καλλιεργητῶν διὰ τὰ ἀναλογοῦντα αὐτοῖς κέρδη. γ') ἐπὶ καλλιεργητῶν τῆς Ἑταιρείας Κωπαΐδος, αὐτοὶ οἱ καλλιεργηταί, διὰ τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς κέρδος ἐκ τῆς παραγωγῆς.

»3. Ὁ φορολογικὸς συντελεστὴς ὁρίζεται εἰς δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπιβαλλόμενος ἐπὶ τοῦ καθαροῦ κέρδους, ἀφοῦ προηγουμένως ἐνεργηθῇ ἔκπτωσις δραχμῶν εἴκοσι πέντε χιλιάδων. Ὁ οὕτω κατακλογιζόμενος φόρος προσαυξάνεται κατὰ τὸ τέταρτον αὐτοῦ ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ φορολογούμενος, ἀπουσιάζων μετὰ τῆς οἰκογενείας του ὑπὲρ τὸ ἔτος ἐξ Ἑλλάδος, διενεργεῖ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀγροκτήματος δι' ἀντιπροσώπου.

»4. Τὸ καθαρὸν κέρδος ἐκ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων ἐξευρίσκεται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ περὶ τῆς κατηγορίας Δ' ὁριζόμενα, διὰ διαταγμάτων δὲ θέλουσι καθορισθῇ λεπτομερῶς τὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀφαιρετέων δαπανῶν καὶ βαρῶν.

»Ἐκ τοῦ καθαροῦ γεωργικοῦ κέρδους περιφερείας Οἰκονομικῆς τινος Ἐφορίας ἐκπίπτεται ἡ τυχὸν προκύψασα ζημία ἐκ γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως ἀσκηθείσης ἐν τῇ περιφερείᾳ ἑτέρας Οἰκον. Ἐφορίας.

»5. Τὸ καθαρὸν κέρδος ἐξ ἐλαίου ἢ ἐλαιῶν, σταφίδος, καπνοῦ κουκουλίων, δασικῶν προϊόντων ἢ ἄλλου προϊόντος ὑποκειμένου εἰς εἰδικὴν φορολογίαν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ὡς καὶ ἐκ μελισσοκομικῶν ἢ πτηνοτροφικῶν προϊόντων ἀπαλλάσσεται τοῦ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλομένου φόρου.

»Αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 18 περὶ ἐξαιρέσεων ἀπὸ τῆς Δ' κατηγορίας ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῆς κατηγορίας Ε'».

»Ἄρθρον 23.

»1. Ὁ κατὰ τὰ ἄρθρα 21 καὶ 22 φορολογούμενος ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

»α') Πᾶσαν τὴν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου

κατεχομένην ἔκτασιν γαιῶν καλλιεργουμένων, ἢ πεφυτευμένων μετὰ λεπτομεροῦς ἀναγραφῆς τῶν στρεμμάτων καὶ τοῦ δήμου ἢ τῆς κοινότητος, εἰς ὧν τὴν περιφέρειαν κεῖνται αὗται.

β') Τὸ ποσὸν τῶν ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου τοῦ προηγουμένου ἔτους μέχρι 31ης Αὐγούστου τοῦ ἔτους τῆς φορολογίας συγκομισθέντων προϊόντων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ παρόντος νόμου φορολογίαν, κατὰ τοὺς κατωτέρω περιορισμούς,

γ') ἐπὶ κτηνοτροφικῶν ἐπιχειρήσεων τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 22 παράγρ. 4 ὑπὸ τοὺς κατωτέρω περιορισμούς.

«Ὅσάκις τὸ ἄθροισμα τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις β' καὶ γ' ἀκαθαρίστων ἐσόδων δὲν ὑπερβαίνει τὰς ἑξήκοντα χιλιάδας δραχμῶν ὁ φορολογούμενος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ καταχωρίσῃ ταῦτα ἐν τῇ δηλώσει του, μὴ ὑποκείμενος εἰς τὴν φορολογίαν καθαρῶν προσόδων τῆς παρούσης κατηγορίας.

«Ὁ συντάσσων ἴδιον ἰσολογισμὸν ἢ μετέχων εἰς Ἑταιρείαν ἢ συνεταιρισμόν, ὑπαγόμενον εἰς τὴν κατηγορίαν Ε' καὶ συντάσσοντα ἰσολογισμόν, ἀναγράφει ἐν τῇ δηλώσει ἀντὶ τῶν στοιχείων τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων β' ἢ γ' τὴν ἀποκομισθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ καθαρὰν πρόσοδον, ὑποβάλλων συγχρόνως ἀντίγραφον τοῦ σχετικοῦ ἰσολογισμοῦ.

«Διὰ διαταγμάτων δύνανται νὰ ὁρίζωνται προθεσμίαι δηλώσεως διάφοροι τῆς ἀνωτέρω.

«2. Ἡ δήλωσις ἐπιδίδεται πρὸς τὸν Δήμαρχον ἢ τὸν Πρόεδρον τῆς κοινότητος ἔνθα ἀσκεῖται ἡ γεωργικὴ ἐπιχείρησις ἢ πρὸς ὃν τινα ἄλλον ἤθελεν ἀνατεθῇ διὰ Διαταγμάτων.

«Ἐὰν αἱ καλλιεργηθεῖσαι γαῖαι κεῖνται εἰς τὴν περιφέρειαν δύο ἢ πλειόνων δήμων ἢ κοινοτήτων, ἡ δήλωσις ἐπιδίδεται εἰς τὸν δῆμον ἢ τὴν κοινότητα ἔνθα ὁ ὑπόχρεως ἔχει τὴν μεγαλυτέραν ἔκτασιν γαιῶν.

«3. Κατὰ τὸ οἰκον. ἔτος 1925—26 καὶ κατὰ πενταετίαν ἐφεξῆς καταρτίζεται κατὰ κοινότητα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπιδιδομένων δηλώσεων μετ' ἔλεγχον αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τοῖς ἀκολούθοις ὁριζόμενα μητρῶων τῶν καλλιεργουμένων, πεφυτευμένων καὶ καλλιεργησίμων γαιῶν, τηρούμενων παρὰ τῇ Οἰκον. Ἐφορίᾳ. Ἀντίγραφον τοῦ μητρώου τούτου κεκυρωμένον παρὰ τοῦ οἰκον. Ἐφόρου δύναται νὰ χορηγηθῇ καὶ εἰς τὰς οἰκείας κοινότητας.

«Ἐὰν ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἀκόλουθα ἔτη ἐπιδιδομένων ἐτησίων δηλώσεων προκύπτῃ μεταβολὴ ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπό

πινος φορολογουμένου κατεχομένας γαίας, ὁ Οἰκον. Ἔφορος ἐνεργεῖ νέας ἐγγραφὰς ἐν τῷ μητρῴῳ. Τὰ τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τηρήσεως τοῦ μητρώου τούτου ὁρισθήσονται διὰ διαταγμάτων.

«4. Τὸ στρεμματικὸν δικαίωμα καταβάλλεται εἰς δύο ἴσας δόσεις, ἐξ ὧν ἡ πρώτη σὺν τῇ δηλώσει καὶ ἡ δευτέρα μέχρι τέλους τοῦ ἑπομένου Ἰανουαρίου, ὁ δὲ φόρος καθαρῶν προσόδων εἰς δύο δόσεις, ὧν αἱ προθεσμίαι ὁρίζονται διὰ διαταγμάτων. Διὰ Διαταγμάτων δύνανται νὰ ὁρίζωνται τὰ διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ στρεμματικοῦ δικαιώματος ἢ τοῦ φόρου ἀρμόδια πρόσωπα, καθιστάμενα ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπόλογα ἀπέναντι τοῦ Δημοσίου.

«5. Ἐπὶ φορολογουμένων μὴ συντασσόντων ἰσολογισμὸν ἢ μὴ μετεχόντων εἰς Ἑταιρείας ἢ συνεταιρισμοὺς συντάσσοντας ἰσολογισμὸν καὶ γενικῶς μὴ δυναμένων νὰ παράσχωσιν ἐν τῇ δηλώσει αὐτῶν τὰ πρὸς καθορισμὸν τοῦ πραγματικοῦ καθαροῦ κέρδους ἀναγκαιοῦντα στοιχεῖα ὁ προσδιορισμὸς τῆς φορολογητέας καθαρᾶς προσόδου ἐνεργεῖται δι' ἐξευρέσεως τῆς ἀξίας τῶν συγκομισθέντων προϊόντων πολλαπλασιαζομένης ἐπὶ εἰδικὸν συντελεστὴν καθαροῦ κέρδους κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἀκολούθοις παραγράφοις 6—8 ὁριζόμενα.

»6. Πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀξίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Νομάρχου, τοῦ Νομογεωπόνου, τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου τῆς ἕδρας τοῦ Νομοῦ καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου μιᾶς ἐκ τῶν συγκεκροτημένων ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Νομοῦ γεωργικῶν ὀργανώσεων ἢ συνεταιρισμῶν, ὁριζομένου, προσκλήσει τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῶν Συμβουλίου, ὁρίζοντος ἅμα καὶ ἕνα ἢ πλείονας ἀναπληρωτάς, προσδιορίζει καθ' ἕκαστον ἔτος κατὰ Νομὸν ἢ μικροτέραν Διοικητικὴν περιφέρειαν ἢ κατὰ χωρίον τὴν κατὰ μονάδα τιμὴν χονδρικῆς πωλήσεως ἑκάστου προϊόντος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἀπὸ τῆς συγκομιδῆς μέχρι τοῦ χρόνου τῆς συνελεύσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τιμῶν.

»Τοὺς Νομάρχην, Νομογεωπόνον καὶ Οἰκονομικὸν Ἔφορον ἀναπληροῦσιν, ἀπόντας ἢ κωλυομένους, οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί, τὸν δὲ ἀντιπρόσωπον τῶν γεωργικῶν ὀργανώσεων ἢ συνεταιρισμῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίστανται τοιοῦτοι ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Νομοῦ ἢ δὲν ὡρίσθη ἐγκαίρως τοιοῦτος, εἷς τῶν γεωργοκτηματιῶν τοῦ Νομοῦ, ὁριζόμενος ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποκλειομένων τοῦ Δημάρχου καὶ τῶν μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

»Ἐὰν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Νομοῦ δὲν ἐδρεύῃ Νομογεωπόνος,

ἀναπληροῖ τοῦτον ὁ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὁριζόμενος δημόσιος ὑπάλληλος.

»Τῆς Ἐπιτροπῆς προεδρεύει ὁ Νομάρχης ἢ ὁ Οἰκονομικὸς Ἔφορος ἢ ὁ Νομογεωπόνος, ὧν ἕκαστος ἀποκλείει τὸν ἑπόμενον, χρέη δὲ γραμματέως αὐτῆς ἐκτελεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ὁριζόμενος δημόσιος ὑπάλληλος.

»Ἡ ἐπιτροπή, νομίμως συγκροτουμένη διὰ τῆς παρουσίας τριῶν τοὐλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, συγκεντροῖ ἐγκαίρως πάσας τὰς ἀναγκαιούσας πληροφορίας καὶ ἀποφασίζει κατὰ πλειονοψηφίαν, εἰσηγουμένου παρὰ ταύτῃ μετὰ ψήφου τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

»Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἀνέκκλητος, δύναται ὅμως, ἐὰν ἡ περιπτώσει ἤθελε προκύψει ἐξ ἀναμφισβητήτων στοιχείων ὅτι ἐνεφιλοχώρησε πλάνη περὶ τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς προϊόντος τινός, ν' ἀναθεωρηθῇ ἐφ' ἅπαξ παρ' αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς οἴκοθεν καὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς τοιχοκολλήσεώς της εἰς τὴν Οἰκον. Ἐφρίαν, τῆς τοιαύτης ἀναθεωρητικῆς ἀποφάσεως ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

»Διὰ Διαταγμάτων κανονίζονται τὰ τοῦ τόπου καὶ χρόνου τῆς συνελεύσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὰ τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐν γένει.

»Διὰ Διαταγμάτων δύναται ἡ πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς Ἐπιτροπὴ νὰ ὁρίζηται κατὰ εὐρυτέρας ἢ μικροτέρας περιφερείας ἢ καὶ ἐνιαία δι' ὅλον τὸ Κράτος, ὁριζομένης ἅμα καὶ τῆς συνθέσεως ταύτης.

»7. Ἡ Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἀπὸ τὸν Διευθυντὴν τῶν Ἀμέσων Φόρων ὡς πρόεδρον, τὸν ἀρμόδιον τμηματάρχην τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἢ τούτων κωλυομένων ἀπὸ τοὺς νομίμους ἀναπληρωτὰς αὐτῶν, ἀπὸ ἕνα ἢ δύο ἑτέρους δημοσίους ὑπαλλήλους κατέχοντας εἰδικὴν μόρφωσιν, καὶ ἀπὸ δύο ἀντιπροσώπους γεωργικῶν ὀργανώσεων, πάντας ὁριζομένους ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καταρτίζει κατὰ τριετίαν ἕνα ἐν ὅλῳ ἢ πλείονας κατὰ περιφερείας πίνακας συντελεστῶν καθαροῦ γεωργικοῦ κέρδους.

»Οἱ πίνακες οὗτοι, ἀναγράφοντες, κατὰ κατηγορίας προϊόντων, ἀνὰ δύο συντελεστάς, ἐλάχιστον καὶ μέγιστον, ὑποβάλλονται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, δημοσιευόμενοι μετὰ τὴν ἔγκρισιν τούτου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰσχύοντες ἐπὶ τρία φορολογικὰ ἔτη.

»8. Καθ' ἕκαστον ἔτος ἡ κατὰ τὴν παράγραφον 6 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιτροπή, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς γενικὰς

καὶ τοπικὰς γεωργικὰς συνθήκας τοῦ ἔτους, ἀποφαίνεται περὶ τοῦ εἰς ὁλόκληρον τὴν περιφέρειαν τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς ἢ εἰς τμήματα ταύτης ἢ εἰς ἕκαστον τῶν δήμων ἢ κοινοτήτων τῆς περιφερείας ἐφαρμοστέου συντελεστοῦ καθαροῦ κέρδους κατὰ κατηγορίαν προϊόντων.

»Ὁ συντελεστὴς οὗτος ἑκάστης κατηγορίας προϊόντων καὶ περιφερείας δέον νὰ περιλαμβάνηται μεταξὺ τῶν ὁρίων συντελεστῶν, μεγίστου ἢ ἐλαχίστου, τῶν ἐμφαινομένων διὰ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν προϊόντων ἐν τῷ πίνακι τῆς κατὰ τὸν ἀνωτέρω παράγραφον 7 ἐπιτροπῆς.

«Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ χρησιμοποιητέου συντελεστοῦ εἶναι ἀνέκκλητος δυναμένη ν' ἀναθεωρηθῇ ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς οἴκοθεν καθ' ὃν τρόπον καὶ αἱ κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον 6 ἀποφάσεις αὐτῆς.»

«9. Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 22 καὶ τοῦ παρόντος ἐξευρισκομένη καθαρὰ πρόσοδος ἐκ γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου, τῆς ὑποβλητέας εἰς τὸν συνθετικὸν συμπληρωματικὸν φόρον τοῦ ἐπομένου οἰκονομικοῦ ἔτους. Ἐὰν ἡ περιπτώσει ἡ ἀκαθάριστος πρόσοδος, οὖσα κατωτέρα τῶν 50.000 δραχ., δὲν ἐβηλώθη, λαμβάνεται ὑπ' ὄψει διὰ τὸν συνθετικὸν φόρον ὡς καθαρὰ πρόσοδος τὸ δεκαπλάσιον τοῦ στρεμματικοῦ δικαιώματος».

Ἄρθρον 5.

1. Ἐν ἄρθρῳ 24 § 1 μετὰ τὴν φράσιν : «1 ο)ο διὰ τὰ ἐργατικὰ ἐν γένει ἡμερομίσθια» προστίθεται ἡ φράσις «καὶ τὰς συντάξεις» ἡ δὲ ἐν τῇ αὐτῇ παραγράφῳ φράσις.

α') Ἐκ τῶν τακτικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων δρ. 500.

β') Ἐκ τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων δρ. 20».

Ἀντικαθίστανται ὡς ἀκολούθως.

«α') Ἐκ τῶν τακτικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων δρ. 1000.

β') Ἐκ τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων δρ. 40».

2. Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 24 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς. «Αἱ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ διπλασίου τοῦ διὰ τὸν συνθετικὸν φόρον ὁριζομένου ἐλαχίστου συντηρήσεως ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ φορολογοῦνται εἰς τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἐργαδότου κατηγορίαν καὶ ἐπὶ τῷ κατὰ ταύτην εἰδικῷ συντελεστῇ ἄνευ ἐκπτώσεως ἐλαχίστου συντηρήσεως», καταργοῦνται δὲ αἱ παράγραφοι 3 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου.

3. Ἐκ τῆς παραγράφου 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀπαλείφεται

ἡ περίπτωσις «α') ἡ Βασιλικὴ χωραγία». ἀντ' αὐτῆς δὲ προστίθεται. α') ἡ Βουλευτικὴ ἀποζημίωσις».

4. Μετὰ τὴν ἐν ἐδαφίῳ γ' τῆς 5 παραγράφου τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Νόμου 1640 φράσιν «καὶ προξενικοὶ πράκτορες» προστίθεται ἡ φράσις «ὡς καὶ τὸ κατώτερον προσωπικὸν τῶν ξένων Πρεσβειῶν καὶ Προξενείων».

"Αρθρον 6.

1. Ἡ ἐν τέλει τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ νόμου 1640 φράσις «καὶ ἐν γένει ἐπὶ πάσας καθαρᾶς προσόδου μὴ δυναμένης νὰ ὑπαχθῇ εἰς ἄλλην κατηγορίαν ἐπιβάλλεται καθ' ἕκαστον ἔτος φόρος πρὸς 6 ο/ο ἀφοῦ προηγουμένως ἐνεργηθῇ ἔκπτωσις ἐλαχίστου συντηρήσεως δραχμῶν 4.000 ἄνευ περαιτέρω λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν προσαυξήσεων» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς· «ἐπιβάλλεται καθ' ἕκαστον ἔτος φόρος πρὸς 8 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀφοῦ προηγουμένως ἐνεργηθῇ ἔκπτωσις ἐλαχίστου συντηρήσεως δραχμῶν εἰκοσιπέντε χιλιάδων ἄνευ περαιτέρω προσαυξήσεως λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν. Εἰς τὸν αὐτὸν φόρον ὑπόκειται καὶ πᾶσα καθαρὰ πρόσοδος μὴ δυναμένη νὰ ὑπαχθῇ εἰς ἄλλην κατηγορίαν, ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ δὲν ἐνεργεῖται ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἔκπτωσις ἐλαχίστου συντηρήσεως».

"Αρθρον 7.

1. Ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ νόμου 1640 φράσις «Ἐκ τῆς συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου ἐκπίπτεται μένον ἀφορολόγητον ποσὸν 12,000 δραχμῶν» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς. «Ἐκ τῆς συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου τοῦ φυσικοῦ προσώπου, ἢ τῆς ἐκκειμένης κληρονομίας ἐκπίπτεται μόνον ἀφορολόγητον ποσὸν ἑξήκοντα χιλιάδων δραχμῶν.» Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς παραγράφου ὁριζομένη διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ συνθετικοῦ συμπράττοντος φόρου κλῖμαξ τοῦ νόμου 2086 ἀντικαθίσταται μιὰ τῆς ἀκολούθου κλίμακος.

ΠΙΝΑΞ

Κλιμάκιον Δραχ.	Φορολογ. ποσοστόν	Φόρος κλιμακίου	Σύνολον Προσόδου	Σύνολον Φόρου
60 .000			60 .000	
40 .000	12 ο/ο	4 .800	100 .000	4 .800
25 .000	14 ο/ο	3 .500	125 .000	8 .300
25 .000	16 ο/ο	4 .000	150 .000	12 .300
25 .000	18 ο/ο	4 .500	175 .000	16 .800

Κλιμάκιον Δραχ.	Φορολογ. ποσοστόν	Φόρος κλιμακίου	Σύνολον Προσόδου	Σύνολον Φόρου
25 .000	20 ο/ο	5 .000	200 .000	21 .800
25 .000	22 ο/ο	5 .500	225 .000	27 .300
25 .000	24 ο/ο	6 .000	250 .000	33 .300
25 .000	26 ο/ο	6 .500	275 .000	39 .800
25 .000	28 ο/ο	7 .000	300 .000	46 .800
50 .000	30 ο/ο	15 .000	350 .000	61 .800
50 .000	32 ο/ο	16 .000	400 .000	77 .800
50 .000	33 ο/ο	16 .500	450 .000	94 .300
50 .000	34 ο/ο	17 .000	500 .000	111 .300
50 .000	35 ο/ο	17 .500	550 .000	128 .800
50 .000	36 ο/ο	18 .000	600 .000	146 .800
100 .000	37 ο/ο	37 .000	700 .000	184 .800
100 .000	38 ο/ο	38 .000	800 .000	221 .800
100 .000	39 ο/ο	39 .000	900 .000	260 .800
100 .000	40 ο/ο	40 .000	1 .000 .000	300 .800
250 .000	41 ο/ο	102 .500	1 .250 .000	403 .300
250 .000	42 ο/ο	103 .000	1 .500 .000	508 .300
250 .000	43 ο/ο	107 .500	1 .750 .000	615 .800
250 .000	44 ο/ο	110 .000	2 .000 .000	725 .800
500 .000	45 ο/ο	225 .000	2 .500 .000	950 .800
500 .000	46 ο/ο	230 .000	3 .000 .000	1 .180 .800
500 .000	47 ο/ο	235 .000	3 .500 .000	1 .415 .800
500 .000	48 ο/ο	240 .000	4 .000 .000	1 .055 .800
1 .000 .000	49 ο/ο	490 .000	5 .000 .000	2 .145 .800
	50 ο/ο ἄνω τῶν		5 .000 .000	

2. Ἐκ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 30 διαγράφεται ἡ περίπτωσις «α') ἡ Βασιλικὴ χωραγία» καὶ ἀντ' αὐτῆς τίθεται α') «ἡ Βουλευτικὴ ἀποζημίωσις».

3. Ἡ περίπτωσις α' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 31 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς· «α') ἡ ἐκ τινος τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν προσόδων καθαρὰ ζημία, ἡ τυχὸν πραγματοποιηθεῖσα κατὰ τὸ προηγούμενον τῆς φορολογίας οἶκον. ἔτος ἢ καὶ κατὰ τὸ ἀμέσως τούτου προηγούμενον καὶ μὴ ληρθεῖσα ἄλλως ὑπ' ὄψει πρὸς ἔκπτωσιν».

4. Ἡ ἐν ἄρθρῳ 31 παραγράφῳ 1 περίπτωσις γ' φράσις «ἐφέσεων ἡ ἀσφαλιστήριος ἀποζημίωσις κατ' ἄτομον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 100,000 δραχμὰς» διαγράφεται.

"Αρθρον 8.

1. Εἰς τὸ ἄρθρον 33 τοῦ νόμου 1640 προστίθεται παράγραφος 5 ἡ ἀκόλουθος.

«5. Διὰ Διαταγμάτων δύναται νὰ ὁρίζηται συγχώνευσις δηλώσεων τῆς φορολογίας καθαρῶν προσόδων τῶν κατηγοριῶν ἀναλυτικοῦ φόρου μεταξύ των ἢ καὶ μετὰ τῆς τοῦ συνθετικοῦ φόρου ἢ μετὰ τῆς τοῦ τέλους ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος ἢ καὶ μεθ' οἱασδήποτε ἄλλης φορολογίας.

«Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διὰ τὴν βεβαίωσιν τῶν φόρων τῆς συλλογικῆς δηλώσεως ἀκολουθεῖται ἡ ἑκάστοτε ὁριζομένη διαδικασία βεβαιώσεως τοῦ συνθετικοῦ φόρου καθαρῶν προσόδων, ἐκτὸς ἂν διὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω Διαταγμάτων ἤθελεν ὁρισθῇ ὡς ἀκολουθητέα ἡ διαδικασία βεβαιώσεως ἄλλου τινὸς τῶν φόρων τῆς συλλογικῆς δηλώσεως, ἢ ἄλλη τις διαδικασία. Ἅπαντες οἱ φόροι καταβάλλονται εἰς τὰ διὰ τὸν συνθετικὸν φόρον ἢ τὴν ἄλλην φορολογίαν ἧς προὐκρίθη ἡ διαδικασία βεβαιώσεως ὁριζομένας ἑκάστοτε δόσεις καὶ προθεσμίας.

»Ἡ τοιαύτη συγχώνευσις δηλώσεων καὶ διαδικασίας βεβαιώσεως δύναται νὰ ὁρισθῇ καὶ διά τινας μόνον Οἰκονομικὰς Ἐφορίας.

Ἄρθρον 9.

1. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 34 προστίθεται ἡ ἑξῆς διάταξις. «Ἐὰν οὐδεμία ἐπεδόθη ἔνστασις» οἱ κατάλογοι κηρύσσονται ἐκτελεστοὶ διὰ πράξεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου».

2. Εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον 34 προστίθεται ἕκτη παράγραφος ἡ ἀκολουθος.

»6. Τὴν κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον θέσιν τῶν φορολογικῶν καταλόγων ἐπέχουσι γενικῶς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ οἱ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 37α συντασσόμενοι πίνακες φορολογουμένων ἐκ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων».

3. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 37 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος περίοδος. «Διὰ Διαταγμάτων δύνανται νὰ ὁρισθῶσι καὶ ἕτερα τεκμήρια, ὡς καὶ συμβουλευτικαὶ ἐπιτροπαί, πρὸς καθορισμὸν τῆς φορολογητέας καθαρᾶς προσόδου».

Ἄρθρον 10.

Προστίθεται εἰς τὸν νόμον 1640 ὡς ἄρθρον 37α τὸ ἀκόλουθον

»1. Εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστου δήμου ἢ κοινότητος συνιστᾶται ἐπιτροπὴ ἐκ α') τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου ἢ ἑνὸς ἑτέρου δημοσίου ὑπαλλήλου ὁριζομένου ὑπ' αὐτοῦ β') τοῦ ἀγρονόμου ἢ ἑνὸς ἑτέρου δημοσίου ὑπαλλήλου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου μεθ' ἑνὸς ἢ πλειόνων

ἀναπληρωτῶν καὶ γ') ἑνὸς ἀντιπροσώπου μιᾶς τῶν συγκεκροτημένων ἐντῇ ἕδρᾳ τοῦ δήμου ἢ τῆς κοινότητος γεωργικῶν ὀργανώσεων ἢ συνεταιρισμῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μεθ' ἑνὸς ἢ πλειόνων ἀναπληρωτῶν, ἐλλείψει δὲ τοιαύτης ὀργανώσεως, ἑνὸς ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων γεωργοκτημάτιων, ὁριζομένου μεθ' ἑνὸς ἢ πλειόνων ἀναπληρωτῶν ὑπὸ τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου.

»Τῆς ἐπιτροπῆς προεδρεύει ὁ ἀρχαιότερος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὅστις ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ τρίτου μέλους τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῆς δικαιοῦται νὰ προσλάβῃ ἕτερον πρόσωπον δημόσιον ὑπάλληλον ἢ μή, χρέη δὲ γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ ὁ νεώτερος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

» Ἡ ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴ παραλαμβάνουσα τὰς ἐπιδοθείσας ὑπὸ τῶν φορολογουμένων δηλώσεις παρὰ τοῦ δημάρχου ἢ προέδρου κοινότητος ἢ παρὰ τοῦ ἀποδεχθέντος ταύτας προβαίνει εἰς ἔλεγχον αὐτῶν καὶ ἐξακρίβωσιν τῶν μὴ δηλωσάντων φορολογουμένων περιβαλλομένη ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον δικαιώματα τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου. Ἡ ἐπιτροπὴ δύναται κατὰ τὴν ἀποδοχὴν τῶν δηλώσεων νὰ συνεργάζηται μετὰ τοῦ δημάρχου ἢ προέδρου τῆς Κοινότητος ἢ ἄλλου προσώπου ὁρισθέντος διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῶν κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 23 δηλώσεων, ζητοῦσα παρὰ τῶν φορολογουμένων καὶ τὴν προσαγωγὴν τῶν τίτλων ἰδιοκτησίας, ἂν ἤθελε κρίνει τοῦτο ἐπάναγκες.

»Διὰ Διατάγματος θέλουσι καθορισθῇ λεπτομερέστερον τὰ τῶν ἐργασιῶν ἐν γένει τῆς ἐπιτροπῆς.

»2. Ὁ Δήμαρχος ἢ ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητος μετὰ τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ ἢ κοινοτικοῦ συμβουλίου ἢ πᾶς ἄλλος ὑπόχρεως πρὸς παραλαβὴν δηλώσεων, ὡς καὶ οἱ ἀγροφύλακες, ὀφείλουσι νὰ συγκεντρώσωσι πληροφορίας περί τε τῆς ἐκτάσεως τῶν δηλωτέων γαιῶν καθὼς καὶ περὶ τοῦ εἴδους τῆς καλλιεργείας καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν συγκομισθέντων προϊόντων παρ' ἑκάστου γεωργοῦ. Τὰς πληροφορίας ταύτας ὑποχρεοῦνται οὗτοι νὰ παράσχωσιν εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἔφορον, ἢ τὴν ἀνωτέρω ἐπιτροπήν, ὑποδεικνύοντες καὶ τοὺς μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλώσαντας.

»3. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δηλώσεων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξακριβώσεως συντάσσονται ὑπὸ της ἐπιτροπῆς κατὰ χωρίον καὶ δῆμον ἢ κοινότητα πίνακες περιλαμβάνοντες τὰ ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ ἄρθρου 23 στοιχεῖα διά τε τοὺς δηλώσαντας καὶ τοὺς μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλώσαντας. Οἱ πί-

ναικες οὗτοι μετὰ τῶν δηλώσεων καὶ λοιπῶν σχετικῶν διαβιβάζονται ἐντὸς 3 ἡμερῶν εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἔφορον Ἀντίγραφα τῶν πινάκων τούτων ἐκτίθενται ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας εἰς τὸ δημοτικὸν ἢ κοινοτικὸν κατάστημα, ἀποσπάσματα δὲ αὐτῶν κατὰ χωρίον ἢ συνοικισμὸν τοιχοκολλῶνται εἰς τὸ ἐπιφανέστερον μέρος ἑκάστου χωρίου καὶ ἀναγιγνώσκονται ἐπ' ἐκκλησίαις. Ἀπόσπασμα τῆς ἐν τῷ πίνακι ἐγγραφῆς κοινοποιεῖται ταχυδρομικῶς ἐπὶ συστάσει ἢ διὰ δημοσίου ὀργάνου εἰς τὸν φορολογούμενον ἢ τὸν ἀντίκλητον αὐτοῦ.

«4. Ἐντὸς τῆς ὡς ἀνωτέρω εἰκοσαημέρου προθεσμίας τῆς δημοσιεύσεως τῶν πινάκων ἢ ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀτομικῆς κοινοποιήσεως πρὸς τοὺς φορολογουμένους δικαιοῦνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ πᾶς τρίτος νὰ φέρωσι τὰς ἀντιρρήσεις των δι' ἐνστάσεως.

Αἱ ἐνστάσεις ἐγχειρίζονται ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ εἰς τὸν οἶκον. Ἔφορον ἢ εἰς τὸν Δήμαρχον ἢ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς κοινότητος, ἢ εἰς τὸν Ἀστυνόμον ἢ εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην, διαβιβάζονται δὲ παρ' αὐτῶν εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἔφορον ἐντὸς τριῶν τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς ἐγχειρίσεως ἡμερῶν.

Ἐπὶ ἐνστάσεων τρίτων εἰδοποιοῦνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδικάσεως τούτων.

Κατὰ τῶν τοιούτων πινάκων δύναται νὰ διατυπώσῃ ἀντιρρήσεις καὶ ὁ Οἰκον. Ἔφορος συντάσσων ἐνιαίαν ἔνστασιν διὰ τὰς ἀμφισβητουμένας ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφάς, ἐκδικαζομένην ὡς καὶ αἱ ἐνστάσεις τῶν φορολογουμένων».

Ἄρθρον 11.

1. Εἰς τὸ ἄρθρον 39 τοῦ νόμου 1640 ἐν παραγράφῳ 1 περιπτ. γ' ἡ φράσις «ὑπὸ Ἐμπορικῶν ἢ βιομηχανικῶν ὀργανώσεων». τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς. «ὑπὸ ἐμπορικῶν ἢ βιομηχανικῶν ἢ γεωργικῶν ὀργανώσεων», ἡ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ § 2 φράσις «ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων ἐπιτηδευματιῶν» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς· «ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων ἐπιτηδευματιῶν καὶ γεωργοκτηματιῶν».

2. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 39 προστίθεται ἡ φράσις «διὰ τῆς αὐτῆς ἀποράσεως ὁρίζεται ἡ ἕδρα καὶ ἡ δικαιοδοσία ἑκάστης τῶν ἐπιτροπῶν τούτων».

3. Ἡ ἐν παραγράφῳ 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 39 φράσις «ἢ δι' ἐντελοδόχου ὁριζομένου διὰ συστημένης ἐπιστολῆς» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς· «ἢ δι' ἀντιπροσώπου ὁριζομένου προφορικῶς ἐπ' ἀκροατηρίου ἢ δι' ἁπλῆς ἐπιστολῆς», μετὰ δὲ τὴν ἐν τῇ αὐτῇ παραγράφῳ φράσιν «ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ» προστίθεται κατὰ παράθεσιν ἡ φράσις «ἢ τοῦ ὑ αὐτοῦ ἐριζομένου ἀντιπροσώπου».

4. Εἰς τὸ τέλος τῆς § 9 τοῦ ἄρθρου 39 προστίθεται ἡ φράσις. «Ὁ πίναξ οὗτος ἐπέχει θέσιν κοινοποιήσεως τῆς » ἀποφάσεως πρὸς τὸν ἐνιστάμενον, προκειμένου περὶ πο- » τῶν φόρου κατωτέρων τοῦ ὁρίου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐπιτρέ- » πεται ἡ ἄσκησις τῆς ἐφέσεως».

Ἡ διάταξις τῆς παρούσης παραγράφου ἰσχύει καὶ διὰ τὰς μέχρι ἐκδικασθείσας ἐνστάσεις.

5. Ἡ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ 1640 νόμου φράσις «ἂν ὁ δι' αὐτῆς προσδιορισθεὶς κύριος φόρος ὑπερβαίνῃ τὰς δραχμὰς πεντακοσίας» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «ἂν ὁ δι' αὐτῆς προσδιορισθεὶς κύριος φόρος ὑπερβαίνῃ τὰς δραχμὰς χιλίας».

Εἰς δὲ τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἄρθρου 40 προστίθεται ἐν τέλει ἡ ἑξῆς διάταξις.

»Τὸ Δημόσιον δύναται ν' ἀντιπροσωπευθῇ διὰ τοῦ ἁρμοδίου Τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἢ ἑτέρου Δημοσίου ὑπαλλήλου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν».

6. Ἡ παράγραφος 6 τοῦ ἄρθρου 40 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς. «Ἡ ἔφεσις μὴ ἀναστέλλουσα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐκδικαστικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἀπαράδεκτος ἐὰν δὲν καταβληθῇ εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον παράβολον ἀνερχόμενον εἰς 10 ο)ο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀμφισβητουμένου φόρου καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ᾖ ἀνώτερον τοῦ 100.000 δραχμῶν, καταπίπτει ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως.

7. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀνώτατον ὅριον παραβόλου, ἰσχύει καὶ διὰ τὰς μέχρι ἐκδικασθείσας ἐφέσεις.

Ἄρθρον 12.

1. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 41 παραγρ. 1 τοῦ νόμου 1640 ἡ φράσις «τόκος ὑπερημερίας πρὸς 8 ο)ο» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «τόκος ὑπερημερίας πρὸς 12 ο)ο», ἡ δ' ἐν τέλει τῆς αὐτῆς παραγράφου φράσις «ὁ ἀνήκων πρὸς 8 ο)ο τόκος» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «ὁ ἀνήκων πρὸς 12 ο)ο τόκος».

2. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 41 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις. «Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δηλώσεων τῆς προσδιορισθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τιμῆς χονδρικῆς πωλήσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ

τοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ὁρισθέντος ὡς χρησιμοποιητέου συντελεστοῦ καθαροῦ γεωργικοῦ κέρδους, ὁ Οἰκον. Ἔφορος προβαίνει εἰς προσωρινὴν βεβαίωσιν τοῦτο στρεμματικοῦ δικαιώματος καὶ τοῦ φόρου καθαρῶν προσόδων συντάσσων ὀνομαστικοὺς καταλόγους τῶν ὀφειλετῶν».

3. Εἰς τὸ ἄρθρον 41 προστίθεται ὀγδόη παράγραφος ἡ ἑξῆς.

»8. Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν δύναται » νὰ τροποποιηθῇ ἢ ἀκυρωθῇ ἐγγραφὴ τοῦ Οἰκονομικοῦ » Ἐφόρου καταστᾶσα ὁριστικὴ συνεπείᾳ μὴ ἀσκήσεως ἐν» δίκου μέσου ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου ὁσάκις ἀποδεικνύε» ται ὅτι ἐγένετο ἐσφαλμένως ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ φόρου » ἢ ὅτι δὲν ὑπῆχε φορολογικὴν ὑποχρέωσιν ὁ ἐγγραφεὶς ἢ ὅτι » οὗτος ἀποδεδειγμένως δὲν ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἐγγραφῆς».

4. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ἐγγραφῶν.

Ἄρθρον 13.

1. Εἰς τὸ ἄρθρον 42 § 1 ἡ φράσις «τῇ ἐγκλήσει τοῦ Οἰκ. Ἐφόρου ἐνεργουμένῃ μετὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 39 ἐκδικαστικῆς ἐπιτροπῆς» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «τῇ ἐγκλήσει τοῦ ἁρμοδίου Οἰκονομ. Ἐφόρου».

2. Εἰς τὸ ἄρθρον 42 προστίθεται 3 παράγραφος ἡ ἑξῆς. «3. Οἱ ὑποκείμενοι εἰς ἀναλυτικὸν φόρον Δ' κατηγορίας ὑποχρεοῦνται νὰ τηρῶσιν ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν τὸ κατὰ τὸν ἐμπορικὸν νόμον ἡμερολόγιον χαρτοσημασμένον κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ νόμου ΑΧΚΕ' ἐν ᾧ ἐγγράφουσιν ἅπασας τὰς παρ' αὐτῶν ἐνεργουμένας πράξεις τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς.

Αἱ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἐγγραφαὶ περὶ δοσοληψιῶν μετὰ τρίτων δέον νὰ ἀναφέρωσιν ἀπαραιτήτως τὸ ὄνομα, τὴν κατοικίαν καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν. Ὑποχρεοῦται δὲ ὁ φορολογούμενος ὅπως φυλάττῃ τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῶν τοιούτων δοσοληψιῶν καὶ τῶν ἐν τῷ ἐτησίῳ αὐτοῦ ἰσολογισμῷ ἐμφανιζομένων ἀπαιτήσεων τρίτων.

Ὁ παραβαίνων ὁπωσδήποτε τὰς ἀνωτέρω διατάξεις τιμωρεῖται διὰ προστίμου ἀπὸ δραχ. ἑκατὸν μέχρι δραχμῶν δισχιλίων ἐπιβαλλομένου διὰ πράξεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, καθ' ἧς ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως. Εἰς τὸν αὐτὸν παραβάτην δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ

φυλάκισις μέχρις ἑνὸς μηνὸς παρὰ τοῦ Πλημμελειοδικείου κατὰ τὰ ἐν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Πᾶσα ἀλλοίωσις τῶν ἐν τῷ ὡς ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐγγραφῶν συνεπάγεται τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ δράστου, κατὰ τὰς περὶ πλαστογραφίας διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

3. Εἰς τὸ ἄρθρον 43 προστίθεται δευτέρα παράγραφος ἡ ἑξῆς.

»2. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπαλλοτρίωσις, ἢ παραχώρησις ἐπὶ ὑποθήκῃ ἢ ἡ παραχώρησις τῆς ἐνασκήσεως οἱουδήποτε δικαιώματος μεταβάλλοντος τὴν κατοχὴν ἢ κυριότητα, ἢ μίσθωσις ἢ ἡ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων παράστασις πρὸς ἐνάσκησιν οἱουδήποτε δικαιώματος, ἀποβλέποντος ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς τὰς γαίας, περὶ ὧν προνοοῦσι τὰ ἄρθρα 21—23 τοῦ παρόντος νόμου, ἂν μὴ προσαχθῇ ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου συμβολαιογράφου, ἢ φύλακος τῶν μεταγραφῶν ἢ τῶν ἁρμοδίων δικαστηρίων κεκυρωμένου ἀντίγραφον τῆς δηλώσεως τῶν γαιῶν τούτων, ἢ πιστοποίησις τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐνδιαμένη ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου, ὅτι ἐν τῷ μητρώῳ τῶν γαιῶν τοῦ σχετικοῦ δήμου ἢ κοινότητος εἶναι ἐγγεγραμμέναι αἱ περὶ ὧν πρόκειται γαῖαι εἴτε ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐνδιαφερομένου εἴτε καὶ ἐπ' ὀνόματι ἑτέρου προηγουμένου κατόχου.

Τοιαύτας πιστοποιήσεις δύνανται νὰ χορηγῶσι καὶ οἱ δήμαρχοι ἢ πρόεδροι τῶν οἰκείων δήμων καὶ κοινοτήτων, ἐγκρίσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου κοινοποιουμένῃ αὐτοῖς καθ' ἕκαστον οἰκον. ἔτος.

Οἵ τε συμβολαιογράφοι καὶ οἱ φύλακες τῶν ὑποθηκῶν ἐν ταῖς συνταχθησομέναις ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ ἐδάφιον πράξεσιν ὀφείλουσι ν' ἀναφέρωσι τὸν ἀριθμὸν τῆς δηλώσεως ἢ τοῦ πιστοποιητικοῦ.

Ταῦτα ἀναγράφονται καὶ ἐν ταῖς ἀπορράσεσι τῶν δικαστηρίων.

Οἱ παραβάται τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου συμβολαιογράφοι, φύλακες, μεταγραφῶν, Δήμαρχοι, πρόεδροι κοινοτήτων καὶ δημόσιοι ἐν γένει ὑπάλληλοι τιμωροῦνται διὰ προστίμου μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐτησίου στρεμματικοῦ δικαιώματος τῶν σχετικῶν γαιῶν. Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται διὰ πράξεως τοῦ οἰκον. Ἐφόρου, καθ' ἧς ἐπιτρέπεται προσφυγὴ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἔναρξις τῶν ἰσχύων τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου θέλει ὁρισθῇ διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου ἐφ'

ἅπαξ δι' ὁλόκληρον τὴν Ἐπικράτειαν ἢ διὰ πλειόνων διαταγμάτων ἐκδιδομένων διὰ τὴν τμηματικὴν ἰσχὺν κατὰ περιφερείας».

4. Εἰς τὸ ἄρθρον 45 τοῦ Νόμου, 1640, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων καὶ νομοθετικῶν διαταγμάτων προστίθεται παράγραφος 13η ἔχουσα οὕτως.

»13. Ἐπὶ ὑπεκμισθώσεως οἰκοδομῶν συναφθείσης πρὸ » τῆς ἰσχύος τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 19 Μαρτίου » 1923, «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. » 1640» ὁ ὑπεκμισθωτὴς δικαιοῦται, πλὴν τῶν ἄλλων νο- » μίμως ἐκπιπτομένων βαρῶν πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ καθαροῦ » φορολογητέου εἰσοδήματος ἐκ τοῦ ὑπεκμισθωθέντος δι' » ἐκμετάλλευσιν ἀκινήτου, νὰ ἐκπέσῃ καὶ τὸ διὰ τὴν διαρ- » ρύθμισιν τοῦ ἀκινήτου πρὸς καλλιτέραν αὐτοῦ ἐκμετάλ- » λευσιν δαπανηθὲν πραγματικὸν χρηματικὸν ποσὸν μει- » ούμενον κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰσαχθέντων καὶ » ἀφαιρεθησομένων ἅμα τῇ λήξει τῆς συμβάσεως ὑλικῶν » τῶν μὴ ὄντων ἐντετοιχισμένων ἐν τῷ μισθίῳ. Ἐν τῇ » περιπτώσει ταύτῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ὑπομισθωτοῦ δαπανηθὲν » ποσόν, καθ' ὃ μέρος ἀποτελεῖ πραγματικὴν καὶ μόνιμον » βελτίωσιν τοῦ μισθίου κτήματος, λογίζεται ὡς μίσθωμα » φορολογητέον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἰδιοκτήτου κατὰ τὴν διά- » ταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9. Ἡ παροῦσα διάταξις ἰσχύει » ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ προμνησθέντος Νομοθε- » τικοῦ Διατάγματος.

5. Εἰς τὸ ἄρθρον 47 προστίθεται τετάρτη παράγραφος ἡ ἑξῆς.

»4. Εἰς τὰ μέλη τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 20, 29 καὶ 37α'. ἐπιτροπῶν καταβάλλονται τὰ τυχὸν ὁδοιπορικὰ αὐτῶν ἔξοδα καὶ ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις ὁριζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχ. 25 ἡμερησίως.

Εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 23 ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς τιμῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων παρέχεται ἀποζημίωσις μέχρι δραχ. 300 κατ' ἐκτίμησιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Εἰς τοὺς συμβολαιογράφους παρέχονται, ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν συντασσομένων συμβολαίων, δικαιώματα ἐκ τοῦ ἀναλισκομένου φοροσήμου γ' κλάσεως Γ' κατηγορίας ὁριζόμενα ὡς καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀναλώσεως χαρτοσήμου τοιαῦτα.

Ἄρθρον 14.

1. Αἱ νομίμως ἠσκημέναι ἤδη ἀναιρέσεις ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου κατ' ἀποράσεων τῆς ἐπὶ τῶν Ἐφέσεων τῆς

Φορολογίας τῶν ἐκτάκτων κερδῶν ἐπιτροπῆς, αἱ μὴ ἐκδικασθεῖσαι ὡς καταργηθέντος μετὰ τὴν ἄσκησιν των τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου, ἐπαναφέρονται πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

2. Ἡ ἐν ἄρθρῳ 6 πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ νόμου 2173 φράσις «κατὰ τὸ προηγούμενον τῆς φορολογίας οἰκονομικὸν ἔτος» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «κατὰ τὰ δύο προηγούμενα τῆς φορολογίας οἰκονομικὰ ἔτη».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

«Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἀφορώντων τὸ τέλος ἐπιτηδεύματος νόμων».

Ἄρθρον 15.

Ὁ νόμος 2117 «περὶ τέλους ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, τροποποιεῖται καὶ συμπληροῦται ἀπὸ τοῦ οἰκον. ἔτους 1925-26 ὡς ἀκολούθως ἐν ἄρθροις 16—22.

Ἄρθρον 16.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 2117, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«1. Τὸ τέλος ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος ὁρίζεται ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως, κωμοπόλεως ἢ τοῦ χωρίου ἔνθα ἀσκεῖται τὸ ἐπιτήδευμα ὡς ἑξῆς:

α')	μέχρι πληθυσμοῦ	1.000	κατοίκων	δραχμαὶ	50
β')	»	»	5.000	»	»	100
γ')	»	»	10.000	»	»	200
δ')	»	»	15.000	»	»	300
ε')	»	»	20.000	»	»	400
στ')	»	»	30.000	»	»	500
ζ')	»	»	50.000	»	»	600
η')	»	»	100.000	»	»	700
καὶ θ')	ἐπὶ πληθυσμοῦ ἄνω	τῶν	100.000	δραχμαὶ	800

2. Ἐπὶ κωμοπόλεων ἢ χωρίων ἢ συνοικισμῶν μὴ ἀποτελούντων πρωτεύουσαν Κοινότητος ἢ Δήμου τὸ τέλος ὁρίζεται εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ διὰ τὴν πρωτεύουσαν αὐτῶν κεκανονισμένου, οὐχὶ ὅμως κατώτερον τῶν δραχμῶν 50.

3. Τὸ τέλος τῶν ἀσκούντων ἐπιτήδευμα εἰς λουτροπόλεις καὶ κέντρα θερινῶν διαμονῶν ὁρίζεται ἴσον πρὸς τὸ διὰ τὴν πρωτεύουσαν ἀναλογοῦν. Διὰ διαταγμάτων προκαλουμένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν θὰ ὁρίζωνται ἑκάστοτε αἱ τοιαῦται λουτροπόλεις καὶ θερινὰ διαμοναί.

Ἄρθρον 17.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 2117, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως.

»Ἄρθρον 4 παράγραφος 1. Τὸ τέλος ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος τῶν ἡμεδαπῶν Ἀνωνύμων καὶ ἑτερορρύθμων Ἑταιρειῶν ὁρίζεται εἰς δύο τοῖς χιλίοις ἐπὶ τοῦ καταβεβλημένου μετοχικοῦ κεφαλαίου αὐτῶν, μόνον διὰ τὸ κεντρικὸν κατάστημα ἢ τὴν ἕδραν αὐτῶν, τῶν μετόχων ἢ συνεταίρων ἢ ὑποκαταστημάτων εἰς οὐδὲν ὑπαβαλλομένων ἴδιον τέλος διὰ τὸ ἐπιτήδευμα τῆς Ἑταιρείας.

«2. Ἐπὶ μηχανοκινήτων πλοίων, φορτηγίδων καὶ ἱστιοφόρων τὸ τέλος ἀδείας καταβάλλεται ὑπὸ τῶν διαχειριστῶν, ὑπολογίζεται δὲ ὡς ἀκολούθως.

»α΄) Διὰ τὰ μέχρις 60 κόρων καθαρᾶς χωρητικότητος πλοῖα ὁρίζεται τέλος ἀρχικὸν πρὸς δραχμὰς δέκα κατὰ κόρον.

»β΄) Διὰ τὰ ἀνώτερα τῶν 60 κόρων καθαρᾶς χωρητικότητος πλοῖα, ἐπιβάλλεται, πλὴν τοῦ ὡς ἄνω ὑπὸ στοιχεῖον α΄ ἀρχικοῦ καὶ πρόσθετον τέλος ἐκ λεπτῶν εἴκοσι πέντε δι' ἕκαστον κόρον ὑπὲρ τοὺς 60 καθαρᾶς χωρητικότητος.

»Τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τέλους ἀπαλλάσσονται οἱ πλοιοκτῆται ἐκτὸς, ἂν ἀσκῶσι καὶ ἕτερον ἐπιτήδευμα. Ἐὰν ὁ πλοιοκτήτης τυγχάνῃ ἀνώνυμος ἢ ἑτερόρρυθμος Ἑταιρεία, τὸ κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου τέλος ὑπολογίζεται ἐπὶ κεφαλαίου ἠλαττωμένου κατὰ τὴν ἐν τῷ τελευταίῳ ἰσολογισμῷ ἐμφαινομένην ἀξίαν τῶν πλοίων,

»3 Ἐπὶ τῶν ἀλλοδαπῶν πάσης φύσεως Ἑταιρειῶν ὑποβάλλονται μόνον τὰ Κεντρικὰ καταστήματα ἢ πρακτορεῖα αὐτῶν εἰς τέλος ἀδείας ὁριζόμενον εἰς δραχμὰς δύο χιλιάδας, ἤτοι ἐπὶ τῇ βάσει τεκμαιρομένου παγίου κεφαλαίου 1 ἑκατομμυρίου δραχ., πρὸς 2 ο)οο.

»4. Ἕκαστος ἑταῖρος ὁμορρύθμου ἡμεδαπῆς ἑταιρείας ὑποβάλλεται εἰς τὸ τέλος ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος τοῦ ἄρθρου 3 καὶ ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως ἔνθα ἡ ἕδρα τῆς Ἑταιρείας.

»Ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ἐμπορικὸν νόμον μετοχικῶν καλουμένων Ἑταιρειῶν, ἑκαστοστῶν μετόχων ὑποβάλλεται εἰς τέλος ἀδείας προσωπικὸν ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως ἔνθα ἡ ἕδρα αὐτοῦ.

»Ἁπλοῖ ἀντιπρόσωποι ἀλλοδαπῶν Ἑταιρειῶν ἢ Οἴκων ἐξαρτώμενοι ἀπ' εὐθείας ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ὑποβάλλονται εἰς ἴδιον τέλος ἀδείας κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἀνεξαρτήτως τοῦ τυχὸν

καταβαλλομένου διὰ τὴν ἄσκησιν ἑτέρου ἐπαγγέλματος ἐν τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ καταστήματι.

»6. Οἱ ἀλλοδαποὶ περιοδεύοντες πράκτορες ἢ παραγγελιοδόχοι (Commis voyageurs) μετ' ἰδιωτῶν συναλλασσόμενοι ὑποβάλλονται εἰς τὸ ἀνώτατον καθωρισμένον τέλος τοῦ ἄρθρου 3 παράγρ. 1.

»Εἰς τὸ αὐτὸ τέλος ὑποβάλλονται καὶ πάντες οἱ μετὰ τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Δήμων ἢ κοινοτήτων συναλλασσόμενοι προμηθευταὶ ἐν γένει, ἐργολάβοι ἀναλήψεως ἔργων κλπ. ἀνεξαρτήτως τοῦ διὰ τὴν ἄσκησιν ἑτέρου ἐπαγγέλματος καταβαλλομένου τέλους.

»7. Οἱ ἰδιοκτῆται αὐτοκινήτων, ἁμαξῶν καὶ καρρων ἢ ἄλλων ὀχημάτων ὑπόκεινται εἰς ὁλόκληρον τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 3 ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως κλπ. ἔνθα ἡ κατοικία τοῦ ἰδιοκτήτου.

»Ἐφόσον ὅμως οἱ ὡς ἄνω ἐργάζονται αὐτοπροσώπως τὸ τέλος μειοῦται εἰς τὸ ἥμισυ.

»Διὰ πᾶν πέραν τοῦ ἑνὸς ὄχημα καταβάλλεται καὶ πρόσθετον τέλος ἴσον πρὸς τὸ τέταρτον τοῦ κυρίου τέλους.

Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας λέμβων.

»8. Τὸ τέλος τῶν κασσιτερωτῶν, ἐπιδιορθωτῶν εἰδωμάτων ἢ ὑποδημάτων ἢ ὡρολογίων ἢ ὅπλων ἢ σανδαλοποιῶν ἢ τσαρουχοποιῶν, πεταλωτῶν, ὀρειχαλκέων, σιδηρουργῶν, χαλκέων, φανοποιῶν, κουρέων μὴ πωλούντων ἀρώματα, πανδοχέων ὡς καὶ τῶν οὐχὶ ἐν κεντρικῇ ἀγορᾷ μικροπωλητῶν ὀπωρῶν ἢ λαχάνων ἢ ψιλικῶν εἰδῶν ὡς καὶ τῶν ἀρτοποιῶν, τῶν μὴ ἐπεξεργαζομένων πλείονας τῶν 4 σάκκων ἀλεύρων ἡμερησίως, ὁρίζεται εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 παράγραφον 1 ὁριζομένου καὶ ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως κλπ. ἔνθα ἀσκεῖται ἡ ἐπιχείρησις.

»9. Τὸ τέλος τῶν πλανοδίων καὶ ἐν ὑπαίθρῳ μεταπρατῶν γενικῶς, ὡς καὶ τῶν ξεναγῶν, ὁρίζεται εἰς τὸ τέταρτον τοῦ καθωρισμένου διὰ τοὺς ἐν καταστήματι ἀσκοῦντας ἐπιτήδευμα, τῶν δὲ ὑποδηματοκαριστῶν τῶν οὐχὶ εἰς καταστήματα ἐργαζομένων καὶ τῶν ἀχθοφόρων εἰς τὸ δέκατον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 παράγραφον 1 καθωρισμένου ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τέλους.

10. Ἀνώνυμοι βιομηχανικαὶ Ἑταιρεῖαι, εὑρισκόμεναι εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐγκαταστάσεώς των καθ' ὁλόκληρον τὸ οἰκονομ. ἔτος ἀπαλλάσσονται τοῦ τέλους ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος ἢ τυγχάνουσιν ἐπιστροφῆς τοῦ ὑπ' αὐτῶν καταβληθέντος.

Διὰ διατάγματος καθορισθήσεται ὁ τρόπος τῆς ἐξακριβώσεως τοῦ χρόνου τῆς πραγματικῆς λειτουργίας τῶν ὡς ἄνω Ἀνωνύμων βιομηχανικῶν Ἑταιρειῶν.

11. Πλοῖα ἀργοῦντα καθ' ὁλόκληρον τὸ οἰκονομικὸν ἔτος ἀπαλλάσσονται τοῦ τέλους ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος ἢ τυγχάνουσιν ἐπιστροφῆς τοῦ τυχὸν καταβληθέντος.

Ἡ παροῦσα διάταξις ἔχει ἰσχὺν καὶ διὰ τὰ οἰκονομικὰ ἔτη 1920 καὶ ἑφεξῆς.

Ἄρθρον 18.

Τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου 2117 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως·

»1. Τὸ τέλος τῶν ἀσκούντων ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα ὡς ταῦτα ὁρίζονται ἑκάστοτε εἰς τοὺς πίνακας τῆς κατὰ τὴν κατηγορίαν Ζ' τοῦ φόρου καθαρῶν προσόδων ἐπιτροπῆς καθορισμοῦ καθαρᾶς προσόδου ἐλευθερίων ἐπαγγελμάτων, ἤτοι τῶν ἀρχιτεκτόνων, μηχανικῶν, μηχανολόγων, ναυπηγῶν, (σχεδιαστῶν) τοπογράφων (χωρογράφων), χημικῶν, ἰατρῶν ἐλευθέρων (παθολόγων, παιδιάτρων κλπ). ἰατρῶν μετ' ἐργαστηρίων (χειρούργων, ὠτολόγων, λαρυγγολόγων, ρινολόγων κλπ.) ὀδοντιάτρων, κτηνιάτρων, μαιῶν, δικηγόρων, συμβολαιογράφων, δικολάβων, ἰδιοκτητῶν ἢ διευθυντῶν ἁπλῶν ἐκπαιδευτηρίων ἄνευ οἰκοτροφείου, ἰδιοκτητῶν ἢ διευθυντῶν φροντιστηρίων (νομικῶν, μαθηματικῶν, λογιστικῶν κλπ.) διευθυντῶν ἢ ἰδιοκτητῶν δαμαλιδοκομείων, καθηγητῶν, διδασκάλων, καθηγητῶν καὶ διδασκαλισσῶν ξένων γλωσσῶν (ἁπάντων ἐλευθέρων) κλπ. διδασκάλων χοροῦ καὶ διδασκάλων ὅπλων (ξιφασκίας κλπ.) ὁρίζεται ἴσον πρὸς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 παράγραφον 1 καθωρισμένον ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τέλος, τῶν δὲ συγγραφέων καὶ τῶν καλλιτεχνῶν (ζωγράφων, γλυπτῶν, μουσικῶν συνθετῶν, σχεδιαστῶν, διακοσμητῶν κλπ.) καὶ τῶν δικαστικῶν κλητήρων ἴσον πρὸς τὸ πέμπτον τοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν παράγραφον καὶ ἄρθρον τέλους.

»2. Οἱ ἀσκοῦντες πλὴν τοῦ ἐλευθερίου ἐπαγγέλματος καὶ ἕτερον ἐκ τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὴν ἀνωτέρω παράγραφον ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν διπλοῦ τέλους ἐπιτηδεύματος.

Ἄρθρον 19.

Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 2117, ὡς ἐτροποποιήθη ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς.

»1. Ἐξαιροῦνται μὴ ὑποκείμενοι εἰς τὸ τέλος ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων τῆς θέσεως των ἢ τοῦ εἰδικοῦ των ἐπαγγέλματος.

α') Πάντες οἱ δημόσιοι ἢ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται οἱ ἡμερομίσθιοι ἐργάται καὶ κήρυκες.

β') Οἱ κληρικοὶ καὶ νοσοκόμοι.

γ') Οἱ γεωργοί, οἱ ποιμένες, οἱ βοσκοί, οἱ ἐργάται θαλάσσης καὶ οἱ ρακοσυλλέκται.

δ') Οἱ ἀμπελοκτήμονες, οἱ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των πωλοῦντες οἶνον ἰδίας παραγωγῆς.

ε') Οἱ συνεταιρισμοὶ καὶ τὰ μέλη αὐτῶν διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ συνεταιρισμοῦ ἀσκούμενον ἐπιτήδευμα καὶ

στ') Οἱ ἀνίκανοι καταστάντες τραυματίαι πολέμου.

ζ') Οἱ γεωργοὶ ὡς πρὸς τὰ κάρρα τὰ χρησιμοποιούμενα διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς γεωργικῆς των ἐπιχειρήσεως καὶ μόνον.

Ἄρθρον 20.

1. Εἰς τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου 2117, ὡς ἐτροποποιήθη, προστίθενται παράγραφοι 4 καὶ 5, ἐχουσαι οὕτως·

»4. Οὐδεμία ἄδεια ἐλευθέρας κυκλοφορίας μικροπωλητῶν ἢ πλανοδίων τοιούτων χορηγεῖται ὑπὸ τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν ἂν μὴ ἔχει προηγουμένως καταβληθῇ τὸ κατὰ τὸν παρόντα νόμον τέλος ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος.

»5. Διὰ διαταγμάτων δύναται νὰ ὁρίζηται ὅπως τὸ κατὰ τὸν παρόντα νόμον τέλος εἰσπράττηται καὶ παρ' ἄλλης Δημοσίας Ἀρχῆς, χορηγούσης τὰς οἰκείας ἀδείας καὶ διαβιβαζούσης πρὸς τὸν ἁρμόδιον Οἰκονομικὸν Ἔφορον τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν βεβαίωσιν στοιχεῖα. Ἡ τοιαύτη ἐξουσιοδότησις δύναται νὰ παρασχεθῇ καὶ διά τινας μόνον τῶν Οἰκονομικῶν Ἐφοριῶν, ἢ καὶ διὰ τμῆμα τῆς περιφερείας αὐτῶν ἢ καὶ δι' ὡρισμένας μόνον κατηγορίας ἐπιτηδευματιῶν».

2. Ἡ ἐν παραγράφῳ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 2117 ὡς ἐτροποποιήθη φράσις «3. Οἱ πλανόδιοι καὶ ἐν ὑπαίθρῳ ἐπιτηδευματίαι ὅσοι» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς·

»3. Οἱ ἐπιτηδευματίαι οἵτινες».

3 Εἰς τὸ ἄρθρον 10 παράγραφον 1 τοῦ νόμου 2117 καὶ μετὰ τὰς λέξεις «καὶ εἰσπράκτορες» προστίθενται αἱ λέξεις «αἱ ἀστυνομικαί».

4. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 2117 ὡς ἐτροποποιήθη προστίθεται ἡ ἑξῆς παράγραφος.

»Εἰς πάντα ἀποδεικνύοντα βασίμως, μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἀδειῶν ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος

προθεσμίας, επαγγελματίαν στερούμενον τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀδείας χορηγεῖται ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἀμοιβὴ ἴση πρὸς τὸ ἐπιβληθησόμενον πρόστιμον, καταβάλλεται δὲ μετὰ τὴν ὁριστικὴν βεβαίωσιν τούτου. Τῆς ἀμοιβῆς ταύτης δὲν δικαιοῦνται οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι».

5. Εἰς τὸ ἄρθρον 12 παράγραφον 1 τοῦ νόμου 2117 αἱ λέξεις«ἡμίσεος μέχρι τοῦ διπλασίου» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν «πέμπτον μέχρι τοῦ ἡμίσεος».

6. Εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἡ λέξις«50 λέπτου» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «διδράχμου».

7. Ἡ παράγραφος 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀντικαθίστανται ὡς ἀκολούθως·

»3. Κατὰ τῆς πράξεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου συντασσομένης ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἀδειῶν ὑπαλλήλου ἐπιτρέπεται ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς προσφυγὴ διὰ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου ἐνώπιον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 39 τοῦ νόμου 1640 ἁρμοδίας Ἐκδικαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἀποφαίνεται ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας ἀμετακλήτως κυροῦσα, μεταρρυθμίζουσα ἢ ἐξαφανίζουσα τὴν πρᾶξιν».

8. Εἰς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νόμου 2117 ἡ λέξις «8ημέρου» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «20ημέρου», ἡ δὲ φράσις «ἐκυρώθη ἡ πρᾶξις ὑπὸ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιτρόπου» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς «ἡ πρᾶξις ἐκυρώθη ἢ ἐτροποποιήθη δι' ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν ὡς ἄνω παράγραφον 3 Ἐκδικαστικῆς Ἐπιτροπῆς.»

Ἄρθρον 21.

Τὸ ἄρθρον 14 τοῦ νόμου 2117 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως.

1. Τὸ κατὰ τὸν νόμον 2749 ποσοστὸν 20ο)ο δὲν ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου καθοριζομένων τελῶν.

2. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1923 Ν. Διατάγματος »περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ προσθέτων τελῶν κλπ. νόμων» δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον καὶ τὸ ἄρθρον 2τοῦ ἀπὸ 17 Ἰανουαρίου 1923 Ν. Διατάγματος «περὶ ἀναρτήσεως ἐπαγγελματικῶν ἐπιγραφῶν κλπ.» ἐκδιδομένων ἀδειῶν.

3. Αἱ διατάξεις τῶν Ν. Διαταγμάτων α') ἀπὸ 11 Ἰανουαρίου 1923 «περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν ἐκ Μ.Ἀσίας καὶ Θράκης προσφύγων τοῦ κατὰ νόμον 2117 τέλους κλπ.» β') ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 1923 «περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν προσφύγων τοῦ τέλους ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1923-24 κλπ.» ἐφαρμόζονται καὶ κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1925-26.

4. Καταργοῦνται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1925.

α') Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 5 Μαΐου 1923 Ν. Διατάγματος «περὶ παρατάσεως προθεσμίας πρὸς ἐροδιασμὸν δι' ἀδειῶν τέλους ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος.» καὶ

β') Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰ ἄρθρα16-22 τοῦ παρόντος νόμου.

5. Ἡ δευτέρα περίοδος τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀπὸ 17 Ἰανουαρίου 1923 Ν.Διατάγματος«περὶ ἀναρτήσεως ἐπαγγελματικῶν ἐπιγραφῶν καὶ ἐπιβολῆς τέλους ἐπὶ τῶν ξενογλώσσων τοιούτων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν διαφημίσεων» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

»Δύναται ὅμως διὰ Διατάγματος νὰ ἐπιτραπῇ ὅπως ἡ βεβαίωσις καὶ εἴσπραξις τοῦ τε Δημοτικοῦ καὶ Δημοσίου τέλους ἐπὶ τῶν διαφημίσεων ἐνεργῆται δι' ἐνοικιάσεως. Διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν θέλουσι κανονισθῇ τὰ τῆς διεξαγωγῆς τῶν δημοπρασιῶν, τὰ τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ἐγγυητῶν καὶ τὰ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀθετήσεως».

Ἄρθρον 22.

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 2117 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Ἐπιτρέπεται ὅπως διὰ Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, κανονίζωνται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τροποποίησις, συμπλήρωσις καὶ κατάργησις ἑτέρων φορολογικῶν νόμων.

Ἄρθρον 23.

1. Ἡ διὰ τοῦ νόμου 2965, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, ἐπιβληθεῖσα πρόσθετος φορολογία ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν ἐν γένει καταργεῖται ὡς πρὸς τὰ ἀπὸ τοῦ διαχειριστικοῦ ἔτους τῆς Ἑταιρείας 1925 καὶ ἐφεξῆς πραγματοποιούμενα κέρδη.

2. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2965, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, εἶναι ὅτι εἰς τὸν φόρον ὑπόκεινται καὶ τὸ κατὰ τὴν διάλυσιν καὶ ἐκκαθά-

ρισιν τῆς ἀνωνύμου ἑταιρείας προκύπτον κέρδος ἢ ὑπερτίμησις συστατικῶν κεφαλαίου αὐτῆς, ὡς καὶ αἱ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν παρεχόμεναι ἀμοιβαὶ καὶ ποσοστὰ διοικητικῶν συμβούλων καθὼς καὶ αἱ ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ ἀμοιβαὶ καὶ ποσοστὰ τῶν διευθυντῶν καὶ διαχειριστῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν.

3. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος προστεθέντος εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 2965 ἐδαφίου εἶναι ὅτι ὑπάγονται εἰς αὐτὸ πᾶσαι αἱ ἀνώνυμοι ἑταιρεῖαι, αἵτινες κατὰ τὴν ὑπόλογον χρῆσιν ἀφ' ἑνὸς εἶχον κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τῶν καταστατικῶν αὐτῶν καθωρισμένον εἰς ἀλλοδαπὸν νόμισμα τὸ κεφάλαιον των, ἀφ' ἑτέρου δὲ διένειμαν εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα τὸ μέρισμά των.

4. Ἐπὶ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν τῶν διαλυομένων ἐπὶ σκοπῷ συγχωνεύσεως, εἴτε διὰ δημιουργίας νέας, εἴτε δι' ἀπορροφήσεως παρ' ἤδη ὑφισταμένης, δὲν ἐφαρμόζεται ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέρισμα διαλύσεως ἡ φορολογία τοῦ νόμου 2965 «περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν ἐν γένει».

Ἄρθρον 24.

Ἡ δυνάμει τοῦ νόμου 2962 «περὶ ἐπαναφορᾶς τῆς φορογίας ἐκτάκτων κερδῶν» ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, ἐπιβληθεῖσα φορολογία τῶν ἐκτάκτων κερδῶν καταργεῖται ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1924 καὶ ἐφεξῆς πραγματοποιούμενα ἔκτακτα κέρδη.

Ἄρθρον 25.

1. Κατὰ τὰ οἰκον. ἔτη 1925—26 καὶ 1926—27 καὶ 1926—28 ἐπιβάλλονται τὰ κάτωθι πρόσθετα ποσοστὰ φόρου ἐπὶ τῶν καθαρῶν προσόδων, ὑπολογιζόμενα ὡς καὶ τὰ συνήθη τοιαῦτα τῆς διὰ τὰ αὐτὰ ἔτη ἰσχυούσης τακτικῆς φορολογίας ἤτοι:

Κατηγορία	Α	ἕν	ἐπὶ	τοῖς	ἑκατόν
»	Β	ἕν	»	»	»
»	Γ	τρία	»	»	»
»	Δ	τέσσαρα	»	»	»
»	Ε	ἕν	»	»	»
»	ΣΤ	ἕν	»	»	»
»	Ε	τρία	»	»	»

Εἰς τὰ ἀνωτέρω πρόσθετα ποσοστὰ φόρου δὲν ὑπόκεινται τὰ κατὰ τὴν κατηγορίαν Γ' κλάσιν α' φορολογούμενα μερίσματα ἢ ἀμοιβαὶ ἐξ ἡμεδαπῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν

τὰ κατὰ τὴν κατηγορίαν Δ' κέρδη τῶν ἀλλοδαπῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν ὡς καὶ τὰ κατὰ τὴν κατηγορίαν ΣΤ' ἐργατικὰ ἡμερομίσθια καὶ αἱ συντάξεις.

2. Εἰς τὰς περιπτώσεις παρακρατήσεως τοῦ φόρου ὑπὸ τρίτων, τ' ἀνωτέρω πρόσθετα ποσοστὰ ὑπολογίζονται ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπὸ 12ης Ἰουλίου 1925 μέχρι 31 Μαρτίου 1928 προκυπτούσας προσόδους.

3. Τὰ ἀνωτέρω ποσοστὰ συμβεβαιοῦνται καὶ συνεισπράττονται μετὰ τῶν συνήθων τοιούτων τῆς ἀντιστοίχου κατηγορίας φόρου καθαρῶν προσόδων.

4. Διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ καταργηθῶσι τὰ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλόμενα πρόσθετα ποσοστὰ καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκον. ἔτους 1927—1928.

Ἄρθρον 26.

1. Ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῶν ἡμεδαπῶν ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, τῶν πραγματοποιηθέντων κατὰ τὰ διαχειριστικὰ αὐτῶν ἔτη 1925, 1926 καὶ 1927 ἐπιβάλλεται ἕκτακτος προσωρινὸς φόρος ὁριζόμενος εἰς εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν προκειμένου περὶ Ἑταιρειῶν, ὧν τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα προέρχονται, κατὰ τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον, ἐξ ἐπικαταλλακτικῶν καὶ τραπεζικῶν ἐν γένει ἐργασιῶν, εἰς ἓξ δὲ τοῖς ἑκατὸν προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν ἑταιρειῶν.

2. Εἰς τὸν αὐτὸν φόρον ὑπόκεινται καὶ αἱ ἀλλοδαπαὶ Ἑταιρεῖαι ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἔτη πραγματοποιούμενα ὑπ' αὐτῶν κέρδη, ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει τὸ ἄθροισμα τοῦ κατὰ τὴν κατηγορίαν Δ τοῦ Ν. 1640 καὶ τοῦ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον φόρων δύναται νὰ ὑπερβῇ ποσοστὸν εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν κερδῶν των διὰ τὰς τραπεζικὰς καὶ δεκαεπτὰ τοῖς ἑκατὸν διὰ τὰς λοιπὰς ἑταιρείας.

3. Τὰ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους 1 καὶ 2 φορολογητέα κέρδη ὑπολογίζονται συμφώνως πρὸς τὰς διὰ τὴν Κατηγορίαν Δ' τοῦ φόρου καθαρῶν προσόδων ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις ἐφαρμοζομένης καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 3 τοῦ νόμου 1640, ὡς τροποποιεῖται διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος νόμου.

4. Διὰ τὴν ἐπίδοσιν δηλώσεων καὶ τὴν ἐν γένει διαδικασίαν βεβαιώσεως τοῦ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλομένου φόρου ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῆς Δ' κατηγορίας τοῦ φόρου καθαρῶν προσόδων.

5. Διὰ διαταγμάτων δύνανται νὰ ὁρίζωνται τὰ τῆς μετα-

βάσεως ἀπὸ τῆς καταργηθείσης προσθέτου φορολογίας τοῦ νόμου 2965 εἰς τὴν διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλομένην, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος ἄρθρου.

6. Διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ καταργηθῇ ἡ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλομένη ἔκτακτος φορολογία καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς τριετίας.

Ἄρθρον 27.

1. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ὁ νόμος 2194 «περὶ μεταρρυθμίσεως κειμένων τινῶν φόρων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας κινητῶν ἀξιῶν καὶ ἐπὶ ἀσφαλίστρων» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

α') Εἰς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 3, μετὰ τὴν φράσιν «ὁρίζεται εἰς 0,50 ο)ο ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τοῦ τίτλου» προστίθεται κατὰ παράθεσιν ἡ φράσις «μὴ δυνάμενος νὰ » ὑπερβῇ ποσοστὸν τρία τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ » εἰσπραττομένου μερίσματος ἢ τοκομεριδίου».

β') Ἡ § 4 τοῦ ἄρθρου 3 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«4. Πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς μέσης ἑξαμηνιαίας ἀγοραίας » τιμῆς ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν τίτλων λαμβάνονται δι' » ἕκαστον ἡμερολογιακὸν μῆνα (τοῦ καθ' ὃν ἡ ἐπιβολὴ τοῦ » φόρου λογιζομένου ὡς ἀκεραίου) ἡ μεγίστη τιμὴ τῆς πρώ- » της ἐργασίμου ἡμέρας ἑκάστου μηνὸς καὶ ἡ ἐλαχίστη τῆς » δεκάτης πέμπτης ἢ τῆς μετ' αὐτὴν ἐργασίμου ἡμέρας » τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐκ τοῦ πινακίου τοῦ ἐν Ἀθήναις χρημα- » τιστηρίου ἢ, ἂν ἡ ἀξία δὲν εὑρίσκεται ἐγγεγραμμένη ἐν » αὐτῷ, αἱ τοιαῦται τιμαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τὸ δὲ » ἄρθοισμα τῶν δώδεκα τούτων τιμῶν διαιρεῖται διὰ δώ- » δεκα». καὶ

γ') Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 4 προστίθεται ἡ διάταξις *«ὁ ὡς ἄνω φόρος δύναται νὰ ἐπιρρίπτηται εἰς τοὺς ἀσφαλιζομένους»*, ἐκ δὲ τῆς παραγράφου 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 4 ἀπαλείφεται ἡ φράσις *«μετ' ἔκπτωσιν ἐξ αὐτῶν τῶν παρεχομένων εἰς τοὺς παραγωγοὺς καὶ πράκτορας προμηθειῶν»*.

Ἄρθρον 28.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 12 Δεκεμβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ φόρου καθαρῶν κερδῶν ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν» ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν, γεωργικῶν ἢ ναυτιλιακῶν ἡμεδαπῶν ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, τῶν συσταθεισῶν μέχρι 1ης Ἰανουαρίου 1925.

2. Εἰς τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1924 Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ φορολογίας τῆς αὐτομάτου ὑπερτιμήσεως τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας» προστίθενται ἐν τέλει καὶ μετὰ τὰς λέξεις «βιομηχανικὴν ἢ γεωργικὴν» αἱ λέξεις «ἢ ναυτιλιακήν».

3. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος τῆς 5 Ἰανουαρίου 1924 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις. «αἱ ἀνωτέρω διατάξεις δὲν ἐφαρμόζονται ἐὰν ἡ ἀνώνυμος Ἑταιρεία διαλυθῇ χωρὶς νὰ συγχωνευθῇ εἰς ἄλλην ἐντὸς 10 ἐτῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰσφορᾶς, ἐφαρμοζομένων εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων περὶ προσθέτου φορολογίας τῶν ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν καὶ ἐκτάκτων κερδῶν».

4. Ἡ φράσις «ἐντὸς πέντε ἐτῶν» τοῦ ἐδαφ. 6 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὡς ἄνω Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 12 Δεκεμβρίου 1923 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς «ἐντὸς δέκα ἐτῶν».

5. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 12 Δεκεμβρίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ φόρου καθαρῶν κερδῶν ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν κλπ.» προστίθεται ἡ ἑπομένη φράσιν «οὐδέποτε δὲ δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ διὰ τῶν ὑπολογισμῶν τῶν κατὰ νόμον ἐπ' αὐτοῦ φόρων ἀνώτερον τοῦ ἐν τῷ σχετικῷ καταστατικῷ τῆς συνιστωμένης ἀνωνύμου Ἑταιρείας (ἑταιρικῷ συμβολαίῳ) ὁριζομένου».

Ἄρθρον 29.

Κατὰ τὸ οἰκον. ἔτος 1924—25 ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας τοῦ συνθετικοῦ συμπληρωματικοῦ φόρου αἱ ἐξ ἀποδοχῶν ἐν γένει (μισθῶν, ἀποζημιώσεων, ἐπιδομάτων συντάξεων κλπ.) πρόσοδοι τῶν δημοσίων (πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν) δημοτικῶν, κοινοτικῶν ὑπαλλήλων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν σ-νταξιούχων, καταργουμένης συγχρόνως τῆς 2 παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2966.

Ἄρθρον 30.

1. Ἐν ᾗ περιπτώσει, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ φορολογίας τῶν ἐκτάκτων κερδῶν, τὸ σύνηθες κέρδος τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν φορολογικὴν περίοδον 1923 ἐξευρίσκεται δι' ὑπολογισμοῦ μόνον τόκου ἐπὶ τῶν κεφαλαίων, ὁ τόκος οὗτος ὁρίζεται εἰς δέκα ὀκτὼ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

2. Διὰ τὴν αὐτὴν φορολογικὴν περίοδον 1923 τὸ κατώτατον ὅριον συνήθους κέρδους ὁρίζεται εἰς τεσσαράκοντα χιλιάδας δραχμῶν ἐτησίως.

3. Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 3169 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις:

«Ὁ δὲ καταβληθεὶς φόρος ἐκτάκτων κερδῶν διὰ τὰ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1921 καὶ ἐφεξῆς ἐν τῇ Ἀνατ. Μακεδονίᾳ πραγματοποιηθέντα ἔκτακτα κέρδη ἐπιστρέφεται».

4. Εἰς τὴν παράγραφον 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 27 Ἰανουαρίου 1923 «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς καταβολὴν τοῦ φόρου ἐκτάκτων κερδῶν τύπου Β'» προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις».

»Οἱ δὲ δυνάμει τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Διατάγματος «περὶ παρατάσεως προθεσμίας πρὸς καταβολὴν τοῦ φόρου ἐκτάκτων κερδῶν ἐκ πωλήσεως ἢ ἀπωλείας πλοίων» ἰσχυουσῶν διατάξεων καταβαλόντες ἐπὶ πλέον τοῦ διὰ τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος καθοριζομένου φόρου τυγχάνουσιν ἐπιστροφῆς τούτου τῇ αἰτήσει των».

5. Ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία τῆς ἐν τῇ παραγράφῳ 21 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ 1285 νόμου διατάξεως εἶναι ὅτι τελευταία φορολογικὴ περίοδος θεωρεῖται ἐκείνη μεθ' ἣν θέλει παύσει ὁριστικῶς ἰσχύουσα ἡ φορολογία τῶν ἐκτάκτων κερδῶν.

6. Ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία τῆς παραγράφου 11 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 1043 «περὶ φορολογίας ἐκτάκτων κερδῶν» εἶναι ὅτι ὡς ποσὸν χρησιμοποιηθὲν διὰ τὴν ἀγορὰν ξένου πλοίου θεωρεῖται ὄχι μόνον τὸ καταβληθὲν εἰς τὸν πωλητὴν τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ πᾶν ὅ,τι ὁ ἀγοραστὴς ἐδαπάνησε δι' ἐπισκευὰς αὐτοῦ ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπερβαίνει τὰ 50)00 τοῦ καταβληθέντος τῷ πωλητῇ ποσοῦ.

7. Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου ἄρχεται ἀφ' ἧς ἤρξαντο ἰσχύοντες καὶ οἱ τροποποιούμενοι ἢ συμπληρούμενοι ἀρχικοὶ νόμοι.

8. Ἡ διάταξις τῆς § 7 τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύει καὶ ἀναδρομικῶς διὰ τὸν φόρων καθαρῶν προσόδων τῶν ἐτῶν 1919—20 ἕως 1924—25, ὡς καὶ διὰ τὴν φορολογίαν τῶν ἐκτάκτων κερδῶν τῶν περιόδων 1915 καὶ ἐφεξῆς καὶ διὰ τὸν πρόσθετον φόρον ἀνωνύμων ἑταιρειῶν τῶν περιόδων 1921.

"Αρθρον 31.

1. Ἡ δυνάμει τῶν κειμένων διατάξεων προθεσμία παραγραφῆς τοῦ δικαιώματος τοῦ Δημοσίου πρὸς συμπληρωτικὴν ἢ ἀρχικὴν βεβαίωσιν εἰς βάρος ἀνακριβῶς ἢ μηδόλως δηλωσάντων φορολογουμένων τὰ ἔκτακτα αὐτῶν κέρδη παρατείνεται εἰσέτι ἐπὶ τρία ἔτη.

2. Ἡ δυνάμει τοῦ νόμου 1184 «περὶ περιορισμοῦ τῆς

μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος καὶ τῆς ὑποθηκεύσεως Ἑλληνικῶν πλοίων καὶ ἄλλων πλωτῶν ναυπηγημάτων» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ νόμου 1694, καταβληθεῖσα ὑπὸ πλοιοκτήτου ἀποζημίωσις, ἐκπίπτεται ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τὸ Ν. Διάταγμα τῆς 27)1)1923 «περὶ παρατάσεως προθεσμίας πρὸς καταβολὴν φόρου ἐκτάκτων κερδῶν ἐκ πωλήσεως ἢ ἀπωλείας πλοίων» καταβλητέου φόρου ἐκτάκτων κερδῶν ἐκ πωλήσεως ἢ ἀπωλείας πλοίων.

3. Ἡ διάταξις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ νόμου 1640 «περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων» ὡς ἐτροποποιήθη, ἡ ἀφορῶσα τὴν ἀφαίρεσιν τόκου ἐκ τῶν δόσεων φόρου καταβαλλομένων πρὸ τῆς λήξεως τῶν οἰκείων προθεσμιῶν, ἔχει ἐφεξῆς ἑκάστοτε ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν ἐκτάκτων κερδῶν τοῦ προσθέτου φόρου ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου ἀμέσου φόρου.

4. Οἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. τῆς 27)1)1923 «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς καταβολὴν τοῦ φόρου ἐκτάκτων κερδῶν ἐκ πωλήσεως ἢ ἀπωλείας πλοίων» ἐκπληρώσαντες ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, διὰ τῆς ἀγορᾶς ἢ ναυπηγήσεως ποταμοπλοίου ἄνω τῶν 200 κόρων, τὴν περὶ ναυπηγήσεως πλοίων ἢ ἀγορᾶς ξένου τοιούτου ὑποχρέωσίν των ὀφειλέται φόρου ἐκτάκτων κερδῶν ἐκ πωλήσεως ἢ ἀπωλείας πλοίων, ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς ἢ τυγχάνουσιν ἐπιστροφῆς τοῦ ἐπὶ πλέον τῶν 15 ο)ο ὀφειλομένου ἢ καταβληθέντος φόρου ἐκτάκτων κερδῶν ἐκ πωλήσεως ἢ ἀπωλείας πλοίων, τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τὸ ἐκπληρωθὲν ὅλον ἢ μέρος τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεώς των.

5. Ὁ δυνάμει τοῦ Νόμου 1285 περιορισμὸς τῆς ἐπὶ πενταετίαν ἀπαγορεύσεως ἀποβολῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας τοῦ πλοίου περιορίζεται εἰς τριετῆ, ἐφ' ὅσον ἡ Ἑλληνικὴ ἰθαγένεια τοῦ πλοίου ἀπεβλήθη κατόπιν ἀδείας τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν.

6. Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου πλὴν τῆς παραγράφου 3 ἄρχεται ἀφ' ἧς ἤρξαντο ἰσχύοντες καὶ οἱ τροποποιούμενοι ἢ συμπληρούμενοι ἀρχικοὶ νόμοι.

7. Ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύει καὶ διὰ τὴν φορολογίαν τῶν ἐκτάκτων κερδῶν.

"Αρθρον 32.

1. Ἐάν, καίτοι τηρηθείσης τῆς κατὰ τὸν νόμον 2647 διαδικασίας βεβαιώσεως τοῦ φόρου γεωργικῆς παραγωγῆς τῶν ἐτῶν 1921—1922 1922—23 καὶ 1923—24 ἤθελεν ἐξακριβω-

θῆ μετ' ἐπιτόπιον ἐξέτασιν Οἰκ. Ἐπιθεωρητοῦ, ὅτι ἡ ὁριστικὴ ἐγγραφὴ ἑνὸς ἢ πλειόνων φορολογουμένων τυγχάνει ὑπερβολικὴ καὶ ἀποδεδειγμένως ἀνακριβὴς ὡς πρὸς τὸ ποσὸν ἢ τὸ εἶδος τῆς παρ' αὐτῶν συγκομισθείσης παραγωγῆς, ἐπιτρέπεται, μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς κοινότητος κοινοποιήσεως τῆς τοιαύτης ἐγκρίσεως, ἡ ἐπὶ ἀποδείξει ἐγχείρισις εἰς τὸν ἀριθμὸν Οἰκον. Ἔφορον προσφυγῆς ἐκδικαζομένης κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2647 προβλεπομένην διαδικασίαν, προκειμένου περὶ ἐνστάσεων. Κατὰ τὴν συγκρότησιν τῆς διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν προσφυγῶν ἐπιτροπῆς ἀποκλείονται ὡς μέλη οἱ μεταschόντες τῆς πρώτης τυχὸν ἐκδικάσεως. Ἡ προσφυγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος ἂν δὲν κατεβλήθη παράβολον ἀνερχόμενον εἰς εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τοῦ ἀμφισβητουμένου φόρου, ὅπερ ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως τῆς προσφυγῆς καταπίπτει ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου.

2. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐν Θράκῃ φόρον ἐπιτηδεύματος καὶ οἰκοδομῶν καὶ οἰκοπέδων (Βουλγαρικῆς Νομοθεσίας) τῶν ἐτῶν 1921 – 22 καὶ 1922—23.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ κατόπιν ἐπιτοπίου ἐξετάσεως καὶ ἠτιολογημένης προτάσεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ δύνανται νὰ διατ<θῆ μερικὴ ἢ ὁλικὴ ἀπαλλαγὴ τοῦ κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 14 Ν. 2647 ἐπιβληθέντος προσθέτου φόρου τῶν οἰκον. ἐτῶν 1921—22, 1922—23 καὶ 1923—24.

4. Ἡ προθεσμία ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν καθορισμοῦ ἀξίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ ἔτους 1924—1925 παρατείνεται ἐπὶ μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

5. Καταργεῖται ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1919 καὶ ἐφεξῆς ὁ ὀφειλόμενος φόρος καθαρᾶς προσόδου ἐκ κερδῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν ἐπιχειρήσεων ὁ συμψηφιζόμενος εἰς τὸν φόρον δεκάτης, συγκομιζομένων προϊόντων Κρήτης καὶ αἰγοπροβάτων, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 45 τοῦ 1640 νόμου τοῦ 1919, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ νεωτέρων νόμων.

Ἄρθρον 33.

1. Ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1925-26 καταργεῖται ἡ κατὰ τὸν νόμον 2647 τῆς 5 Αὐγούστου 1921 φορολογία τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς.

2. Ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους καταργοῦνται

ἡ ἐν Δυτικῇ Θράκῃ ἰσχύουσα φορολογία τῆς δεκάτης ἐπὶ τῶν προϊόντων, ἡ ἐλαιοδεκάτη καὶ ὁ φόρος τῶν κουκουλίων ἐπεκτείνεται δὲ εἰς αὐτήν.

1) Τὸ κατὰ τὸν παρόντα νόμον στρεμματικὸν δικαίωμα καὶ ὁ φόρος καθαρῶν προσόδων κατηγορίας Ε'.

2) Ἡ κατὰ τὸν νόμον ΓΥΘ' ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων φορολογία τοῦ ἐλαίου ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις καὶ

3) Ἡ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἰσχύουσα καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι φορολογία τῶν κουκουλίων, ὑπίου καὶ ἀφιονοσπόρου.

Ἄρθρον 34.

1. Οἱ πρόσφυγες οἱ ἐγκατασταθέντες ἐν Ἑλλάδι μετὰ τὴν 15ην Αὐγούστου 1922 ἀπαλλάσσονται διὰ τὰ οἰκον. ἔτη 1923—24 καὶ 1924—25 τοῦ φόρου τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τοῦ νόμου 2647 «περὶ φορολογίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτὸν μεταγενεστέρων, καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ ἂν ἤσκησιν τὴν ἐξ ἧς ἡ φορολογητέα παραγωγὴ γεωργικὴν ἐπιχείρησιν.

Οἱ αὐτοὶ ὡς ἄνω πρόσφυγες ἀπαλλάσσονται τοῦ κατὰ τὸν παρόντα νόμον στρεμματικοῦ δικαιώματος καὶ φόρου κερδῶν ἐκ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, μέχρι συμπληρώσεως τριετίας ἀπὸ τῆς κατὰ τοὺς ἀγροτικοὺς καὶ περὶ ἐποικισμοῦ νόμους ἐν Ἑλλάδι ἀποκαταστάσεώς των.

3. Οἱ αὐτοὶ ὡς ἄνω πρόσφυγες ἀπαλλάσσονται ἐπίσης τοῦ φόρου τῶν αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων, τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 24 Δεκεμβρίου 1922 καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτὸν μεταγενεστέρων τοιούτων, διὰ τὰ οἰκον. ἔτη 1023—24, 1924—25 καὶ 1926—26.

4. Οἱ αὐτοὶ πρόσφυγες τυγχάνουσι κατὰ τὰς κατηγορίας Δ καὶ Ζ τοῦ φόρου καθαρῶν προσόδων ἐλαχίστου συντηρήσεως πεντήκοντα χιλιάδων δραχμῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔτη 1923—24, 1924—25 καὶ 1925—26.

5. Διὰ διαταγμάτων θέλουσι κανονισθῆ τὰ τῶν προσακτέων εἰς τὴν ἁρμοδίαν οἰκον. Ἐφορίαν πιστοποιητικῶν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὰς ἀνωτέρω ἀπαλλαγάς.

Ἄρθρον 35.

1. Πᾶς φορολογούμενος καθαρῶν προσόδων ἀναλυτικοῦ ἢ συνθετικοῦ φόρου τῶν οἰκον. ἐτῶν 1919)20, 1920)21, 1921)22, 1922)23, καὶ 1923)24 ἀποδεχόμενος ἐγγράφως τὴν ἐν συμπληρωτικῷ καταλόγῳ ἐγγραφήν του ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιή-

σεως τοῦ σχετικοῦ ἀποσπάσματος, δικαιοῦται ἐκπτώσεως φόρου ἴσης πρὸς τὸ τέταρτον τοῦ συνολογικῶς καταλογισθέντος αὐτῷ δι' ἕκαστον ἔτος φόρου ὡς καὶ ἀπαλλαγῆς του ἀπὸ πάσης προσαυξήσεως λόγῳ ποινῆς.

2. Ἐπὶ ὑποκειμένου εἰς τὴν φορολογίαν τῆς προηγουμένης παραγράφου, ἐπιδόντος ἔνστασιν, ἐφ' ἧς δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι ἀπόφασις, παρέχονται τὰ εὐεργετήματα τῆς προηγουμένης, παραγράφου ἐὰν οὗτος ἤθελεν ἀποδεχθῇ ἐγγράφως τὴν ἐν τῷ συμπληρωματικῷ φορολογικῷ καταλόγῳ ἐγγραφήν του μέχρι μὲν ἐκδικάσεως διὰ τὰς κατὰ τὴν ἰσχύν τοῦ παρόντος μήπω ἐκδικασθείσας ἐνστάσεις, μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως διὰ τὰς λοιπάς.

3. Ὁ κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος βεβαιωθεὶς καὶ μὴ καταβληθεὶς ἀναλυτικὸς ἢ συνθετικὸς φόρος καθαρῶν προκόδων τῶν οἰκονομικῶν ἐτῶν 1919-20, 1920-21, 1921-22 σ922–1923 καὶ 1923-24, ὡς καὶ ὁ ἐφεξῆς βεβαιούμενος 1οιοῦτος φόρος τῶν αὐτῶν ἐτῶν καταβάλλεται εἰς ὀκτὼ τσας δόσεις, τῆς πρώτης ὀφειλομένης ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἴσχύος τοῦ παρόντος καὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς βεβαιώσεως, ἐτῶν δὲ λοιπῶν κατὰ τρίμηεα διαστήματα ἀπὸ τῆς τρώτης μὴ ὑπολογιζνμένου τόκου ἢ προσ(έτου μέχρι τῶν προθεσμιῶν τούτων. Ὁ τοιοῦτος φόρος κατοβαλλόμενος πρὸ τῆς λήξεως τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν μειοῦται πρὸς 12 ο)ο ἐτησίως, πυοκαταβαλλόμενος δὲ ὁλόκληρος σὺν τῇ πρώτῃ δόσει ἐλλαττοῦται κατὰ τὸ πέμπτον αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰς τυχὸν κατὰ τὴν βεβαίωσιν ἐπιβληθείσας πρυσαυξήσεις λόγω ποινῆς.

4 Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ὀφειλετῶν φόρου ἐκτάκτων κερδῶν πασῶν τῶν φορολογικῶν περιόδων, ἐξαιρέσει τοῦ φόρου ἐπὶ κερδῶν ἐκ πωλήσεως ἢ ἀπωλείας πλοίων. Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ προκειμένου περὶ ὀφειλετῶν φόρου γεωργικῆς παραγωγῆς τοῦ νόμου 2647 τῶν οἰκονομικῶν ἐτῶν 1921-22, 1922-23 καὶ 1923-24

5. Οἱ πλοιοκτῆται ἀπαλλάσσονται τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ νόμου 2117 προστίμου, ἐπιβληθέντος λόγῳ ἐκπροθέσμου ἐκδόσεως ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος, διὰ τὰ οἰκον. ἔτη 1920—21, 1921—22 καὶ 1922—23, τὸ δὲ τυχὸν καταβληθὲν ἐπιστρέφεται.

Ἄρθρον 36.

1. Δηλώσεις φόρου κεφαλαίου ἐπιδιδόμεναι μετ' ἀπόφασιν τῆς Συμβουλευτκῆς Ἐπιτροπῆς ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου 1924 Διατάγματος «περὶ κανο-

νισμοῦ τῶν συνεδριάσεων τῶν Εἰδικῶν Συμβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς ἐπαλήθευσιν τῶν δηλώσεων καὶ ἐξακρίβωσιν τῶν μὴ δηλωσάντων φορολογουμένων τῆς ἐφ' ἅπαξ φορολογίας τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας» ὁριζομένης προθεσμίας εἰς οὐδένα πρόσθετον φόρον ὑπόκεινται.

2. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἐπιδοθείσας ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις δηλώσεις, τοῦ τυχὸν καταβληθέντος προσθέτου φόρου ἐπιστρεφομένου ἐν περιπτώσει καταβολῆς σὺν τῇ δηλώσει ὁλοκλήρου τοῦ φόρου ἢ συμψηφιζομένου εἰς τὰς ὑπολοίπους δόσεις ἐν περιπτώσει καταβολῆς τοῦ φόρου εἰς δόσεις.

3. Ἡ ἔννοια τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1923 Β.Δ. κωδικοποιηθείσης Νομοθεσίας «περὶ ἐφ' ἅπαξ φορολογίας τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας» ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν Ἑλλάδι διαμονὴν τῶν ἀλλοδαπῶν ὑπηκόων εἶναι ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶχον διαμείνει οὗτοι ἐν Ἑλλάδι ἓν ἔτος συνεχῶς ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τῆς παραγράφου ταύτης ὁριζομένου χρονικοῦ ὁρίου, ἀλλὰ καὶ κατὰ χρονικὰ διαστήματα μὴ συναπτὰ μέν, ὧν ὅμως τὸ ἄθροισμα ἰσοῦται πρὸς ἓν ἔτος.

4. Εἰς τὸ Κεφάλαιον ΙΑ τοῦ ἄρθρου 8 τῆς κωδικοποιηθείσης φορολογίας τοῦ Κεφαλαίου προστίθεται ἰδία παράγραφος πρὸ τῆς α' περιπτώσεως ἔχουσα οὕτω.

Πραγματοποιηθείσης τῆς ὁριστικῆς εἰσπράξεως καὶ προκυψάσης διαφορᾶς μεταξὺ τῆς δηλωθείσης ὡς ἐν μέρει εἰσπραξίμου ἀπαιτήσεως καὶ εἰσπραχθείσης τοιαύτης ἐπιδίδεται παρὰ τοῦ φορολογουμένου συμπληρωματικὴ δήλωσις διὰ τὸ ἐπὶ πλέον ἢ ἐπὶ ἔλαττον προκῦψαν φορολογητέον ποσόν.

5. Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 3 Μαρτίου 1923 τροποποιεῖται οὕτω:

«Ἐπὶ τῆς περὶ ἧς τὸ παρὸν διάταγμα φορολογίας τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας ἐπιτρέπεται ἔφεσις μὴ ἀναστέλλουσα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς πρωτοδίκου ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον ὁ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ἐπιτροπῆς φόρος ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 5.000 δραχμῶν, εἶναι δὲ ἀπαράδεκτος, ἐὰν δὲν καταβληθῇ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον παράβολον ἀνερχόμενον εἰς 10 ο)ο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἀμφισβητουμένου φόρου καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς 100.000, καταπίπτων ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐν ἢ περιπτώσει ἀπορριφθῇ ἡ ἔφεσις». § Τὰ ἐδάφια 4 καὶ 5 τοῦ ἰδίου ἄρθρου 20 τοῦ ἀνωτέρω νομοθετικοῦ διατάγματος καταργοῦνται.

"Αρθρον 37.

1. Ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου οἰκοδομῶν καὶ οἰκοπέδων (Βουλγαρικῆς φορολογικῆς νομοθεσίας) τοῦ οἰκον. ἔτους 1920--21 οἱ ἐκ τῶν κατοίκων Δυτικῆς Θράκης ἐκτοπισθέντες ἢ ἐκπατρισθέντες διαρκοῦντος τοῦ μεγάλου πολέμου ἢ καὶ πρὸ αὐτοῦ, ἐπανακάμψαντες δὲ μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1920 γενομένην κατάληψιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ αὐτῶν κατάστασις δὲν ἐπιτρέπει ἀποδεδειγμένως τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου τοῦ ἔτους τούτου.

2. Οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς προηγουμένης παραγράφου, ὅπως τύχωσι τῆς κατ' αὐτὸ ἀπαλλαγῆς, ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσιν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου αἴτησιν περὶ ταύτης εἰς τὸν Οἰκον. ἔφορον.

3. Ἐπὶ τῶν αἰτήσεων τούτων ἀποφαίνεται ὁριστικῶς καὶ τελεσιδίκως ἡ παρὰ τῇ ἕδρᾳ ἑκάστης οἰκον. Ἐφορίας ἐκδικαστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διαδικασίαν.

"Αρθρον 38.

1. Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1923 Ν. διατάγματος «περὶ μειώσεως φόρου αἰγοπροβάτων κλπ.» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς.

»Εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ αὐτοῦ Νομ. Διατάγματος περὶ φορολογίας αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων» προστίθεται δευτέρα παράγραφος ἔχουσα ὡς ἑξῆς.

Ἐὰν δὲν ἐγένετο ἡ κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον προσφυγὴ ἐπιτρέπεται νὰ ὑποβληθῇ τοιαύτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν μέχρι πέρατος τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν δύναται, κατόπιν ἐξακριβώσεως, δι' ἀποφάσεώς του νὰ ἀπαλλάττῃ τοῦ ἐπιβληθέντος προστίμου ἢ τοῦ κακῶς βεβαιωθέντος φόρου διατάσσον ἐν τῷ μεταξὺ τὴν ἀναστολὴν τῆς εἰσπράξεως καθὼς καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ καταβληθέντος τυχὸν τοιούτου φόρου μετὰ τῶν προσθέτων τελῶν καὶ τόκων.

2. Ἡ διάταξις τοῦ β' ἐδαφίου τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1923 Ν Διατάγματος «περὶ μειώσεως φόρου αἰγοπροβάτων κλπ.» ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὴν φορολογικὴν περίοδον 1924--1925.

Δήλωσις αἰγοπροβάτων ἢ χοίρων κατ' ἐντολὴν ἢ δι' ἀντιπροσώπου γενομένη δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ἂν δὲν

προσυπογράψωσι ταύτην ἐνώπιον τοῦ πρὸς ὃν ἐγχειρίζεται δύο μάρτυρες γνωστοὶ αὐτῷ.

3. Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 19 Μαρτίου 1923 Ν. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1640 κλπ.» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς.

Εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 9 προστίθεται κατὰ παράθεσιν ἡ ἑξῆς φράσις.

Ἐπὶ σμικτῶν ὁ ἀρχιποιμὴν δικαιοῦται νὰ εἰσπράξῃ καὶ τὰς ὑπολοίπους ὀφειλομένας ἀλλὰ μὴ ληξάσας δόσεις τοῦ φόρου παρὰ τῶν σμικτῶν του, ἐὰν τις αὐτῶν ἤθελεν ἀποχωρήσει τῆς ὁμάδος πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας πρὸς καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων δόσεων τοῦ φόρου.

Ἐν ἀρνήσει δὲ τοῦ σμίκτου νὰ καταβάλῃ πρὸς τὸν ἀρχιποιμένα τὸν ἀναλογοῦντα εἰς τὰ πρόβατά του φόρον, οὗτος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀρχιποιμένος ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ταμίου κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἀρχιποιμένος ὑποβαλλομένης εἰς τὸν ἁρμόδιον Οἰκον. "Εφορον ὅστις διαβιβάζει ταύτην ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν μετ' ὀνομαστικῆς καταστάσεως τῶν ὀφειλετῶν σμικτῶν.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἰσχύουσιν ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1923.

4. Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1923 Ν. Διατάγματος «περὶ μειώσεως φόρου αἰγοπροβάτων κλπ.» πρόστιμον ἐπιβάλλει ὁ ἁρμόδιος Οἰκον. "Εφορος δι' ἀποφάσεώς του ἐκδιδομένης μετὰ τὴν ἐπαλήθευσιν τῆς μηνύσεως βάσει δὲ ταύτης βεβαιοῦται τό τε εἰς τὸ Δημόσιον ἀνῆκον ποσὸν τοῦ φόρου καὶ προστίμου καὶ τὸ εἰς τὸν μηνυτὴν ἀνῆκον τοιοῦτον.

Ἀπαλλάσσονται τοῦ προσθέτου φόρου διὰ τὸ ἔτος 1924.--25 τὰ αἰγοπρόβατα περὶ ὧν συνετάγησαν πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως ἐντὸς τῆς παραταθείσης πρὸς δήλωσιν προθεσμίας, ἀλλὰ μὴ δηλωθέντα ἐντὸς αὐτῆς, τῶν πρωτοκόλλων ἀπαριθμήσεως λαμβανομένων ἀντὶ δηλώσεων.

"Αρθρον 39.

1. Μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου οὐδεὶς τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐπαρχιακῶν κλάδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν προάγεται ἂν μὴ συνεπλήρωσεν ἐν οἱῳδήποτε βαθμῷ πραγματικὴν οἰκονομικὴν ὑπηρεσίαν ἐν ταῖς ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐφεξῆς προσαρτηθείσαις Νέαις Χώραις δύο ἐτῶν, ἐξ ὧν τὸ ἕν τοὐλάχιστον ἐν Ἠπείρῳ ἢ Μακεδονίᾳ ἢ Δ. Θράκῃ.

2. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὡς ἄνω διετοῦς ὑπηρεσίας,

ἥτις δύναται νὰ εἶναι συνεχὴς ἢ μή, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἐν ταῖς οἰκον. ὑπηρεσίαις τῆς Α. Θράκης καὶ τῆς Μ. Ἀσίας ὑπηρεσία, ἐφόσον δὲν διηνύθη κατ' ἀπόσπασιν ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

3. Ὁ χρόνος τῆς ἐν τε τῷ παρελθόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ὡς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας ἐν ταῖς Νέαις Χώραις ἁπάντων τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων λογίζεται διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως προσηυξημένος κατὰ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ.

Ἄρθρον 40.

1. Ἐπιτρέπεται ὅπως αἱ Οἰκον. Ἐφορίαι Ἀττικῆς Α', Ἀττικῆς Β', Θεσσαλονίκης, Πειραιῶς καὶ Πατρῶν ὑποδιαιρεθῶσιν εἰς φορολογικὰ τμήματα ἐγκαθιστάμενα εἰς διάφορα σημεῖα τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης, Πειραιῶς, Πατρῶν ἢ καὶ εἰς πόλεις ἢ κωμοπόλεις ἢ χωρὶς ἐκτὸς τῆς ἕδρας τῆς Ἐφορίας, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Διαταγμάτων ὁρισθησόμενα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύνανται νὰ συγχωνευθῶσιν αἱ Οἰκον. Ἐφορίαι Ἀττικῆς Α' καὶ Β' ὡς καὶ ἡ Ἐφορία Λαυρίου.

2. Τὰ ὡς ἄνω φορολογικὰ τμήματα διακρίνονται εἰς τοιαῦτα α' ἢ β' ἢ γ' τάξεως, τελοῦσι δὲ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐλεγκτοῦ Τμηματάρχου ἢ ἄλλου ἐφοριακοῦ ὑπαλλήλου.

3. Αἱ εἰς τὰ φορολογικὰ τμήματα τοποθετήσεις τῶν ὑπαλλήλων ἐνεργοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, προτάσει τοῦ Οἰκον. Ἐφόρου, ἄνευ αὐξήσεως τοῦ ὀργανικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Οἰκον. Ἐφορίας. Ἐξαιρετικῶς δύναται διὰ Διατάγματος νὰ ὁρισθῇ πρόσληψις κλητήρων εἰς ἀριθμὸν ὅμως οὐχὶ ἀνώτερον τοῦ διπλασίου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φορολογικῶν τμημάτων. Ὡσαύτως ἐπιτρέπεται ἡ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου μίσθωσις οἰκημάτων ἰσαρίθμων πρὸς τὰ φορολογικὰ τμήματα διὰ τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῶν.

4. Τὰ φορολογικὰ τμήματα θεωροῦνται ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ τῶν φορολογουμένων ἁρμοδιότητα καὶ τὴν λοιπὴν φορολογικὴν δικαιοδοσίαν, ὡς αὐτοτελεῖς Οἰκ. Ἐφορεῖαι ἀντιστοίχου τάξεως, οἱ δὲ προϊστάμενοι αὐτῶν περιβάλλονται τὰ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ Οἰκ. Ἐφόρου.

5. Ἐν ἑκάστῃ τῶν ἀνωτέρω πόλεων τοποθετεῖται εἷς Οἰκονομ. Ἔφορος α' τάξεως ὡς ἀνώτερος Ἐπόπτης τῶν φορολογικῶν τμημάτων, οὗτινος τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις ὁρίζονται διὰ διαταγμάτων.

6. Εἰς ἕκαστον φορολογικὸν τμῆμα τοποθετεῖται ἀνάλογος ἀριθμὸς ταμιακῶν ὑπαλλήλων διὰ τὴν διεξαγωγὴν

τῶν ἔργων τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι δύνανται νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ προϊσταμένου τοῦ φορολογικοῦ τμήματος, δυνάμενοι νὰ χρησιμοποιηθῶσι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ προϊσταμένου τοῦ τμήματος, καὶ εἰς οἱανδήποτε ὑπηρεσίαν τοῦ τμήματος.

Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν εἶναι οὗτοι δοσίλογοι ἔναντι τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ὁριζομένου ταμίου.

Διὰ διατάγματος δύνανται διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν φορολογικῶν τμημάτων νὰ τροποποιηθῶσιν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ συντάξεως φορολογικῶν καὶ χρηματικῶν καταλόγων ἢ ἄλλων τίτλων, ὁριζομένων διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν φόρων.

7. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου, εἴτε συγχρόνως διὰ πάσας τὰς ἐν παραγράφῳ 1 Οἰκον. Ἐφορίας, εἴτε τμηματικῶς διά τινας μόνον τούτων ὁρισθήσεται διὰ διαταγμάτων.

Ὡσαύτως διὰ διαταγμάτων δύναται νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ἄλλας Οἰκον. Ἐφορίας τοῦ Κράτους ἡ σύστασις φορολογικῶν τμημάτων κατὰ τ' ἀνωτέρω.

8. Αἱ θέσεις τῶν Οἰκονομικῶν Ἐφόρων Ἐφοριῶν Ἀττικῆς Α' καὶ Β', Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης καὶ Πατρῶν εἶναι ὀργανικῶς θέσεις Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Β' τάξεως, προάγονται δὲ εἰς ταύτας μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας οἱ Οἰκονομικοὶ Ἔφοροι α' τάξεως οἱ κεκτημένοι πτυχίον τῆς Νομικῆς Σχολῆς, ἔχοντες δὲ ὑπερτετραετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου α' τάξεως ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ τμηματάρχου α' τάξεως ἢ οἱ τμηματάρχαι τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν οἱ κεκτημένοι τὰ πρὸς προαγωγὴν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου προσόντα.

Ἄρθρον 41.

1. Συνιστᾶται Σχολὴ Οἰκονομικῶν Ὑπαλλήλων ὑπαγομένη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Ἡ Σχολή, λειτουργοῦσα ἐν Ἀθήναις, σκοπεῖ τὴν συμπλήρωσιν τῆς νομικῆς, οἰκονομικῆς καὶ τεχνικῆς μορφώσεως τῶν ὑπαλλήλων τῆς τε κεντρικῆς καὶ τῆς περιφερειακῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας.

2. Ἡ διάρκεια τῶν ἐν τῇ Σχολῇ σπουδῶν ὁρίζεται διετής, περιλαμβάνουσα δι' ἕκαστον ἔτος θεωρητικὴν διδασκαλίαν καὶ πρακτικὴν ἐξάσκησιν κατὰ τὰ διὰ Διαταγμάτων ὁρισθησόμενα. Ἐν τῇ Σχολῇ διδάσκονται τ' ἀκόλουθα μαθήματα.

1. Στοιχεῖα Δημοσίου Δικαίου
2. » Ἰδιωτικοῦ »
3. » Ἐμπορικοῦ »
4. Διοικητικὸν Δίκαιον καὶ Δίκαιον τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων.
5. Λογιστική.
6. Πολιτικὴ Οἰκονομία καὶ περὶ νομισματικῆς πίστεως καὶ συναλλάγματος.
7. Δημοσιονομία.
8. Στατιστική.
9. Δημόσιον Λογιστικὸν καὶ Ταμιακὴ Νομοθεσία.
10. Ἐμπορευματολογία.
11. Νομοθεσία ἀμέσων φόρων.
12. Νομοθεσία Τελωνειακὴ καὶ ἐμμέσων ἐν γένει φόρων.
13. Ὀργανισμὸς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Διδακτικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ διαιρεθῇ ἡ Σχολὴ εἰς τμήματα ὡς καὶ νὰ προστεθῶσι καὶ ἄλλα μαθήματα, καὶ νὰ ὁρισθῶσι τίνα τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων θέλουσιν ἀκολουθηθῇ ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν, ἀναλόγως τοῦ κλάδου ἐξ οὗ οὗτοι προέρχονται ἢ τοῦ πτυχίου σπουδῶν, ὅπερ κέκτηνται.

3. Οἱ σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς μετ' ἐπιτυχῆ ἐξέτασιν, κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος ὁρισθησόμενα, τυγχάνουσι πτυχίου, ὅπερ θεωρεῖται διὰ τὸν ἐν ταῖς Ὑπηρεσίαις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διορισμὸν καὶ προαγωγὴν ὡς πρὸσὸν ἰσότιμον τοῦ πτυχίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς.

4. Εἰς τὴν Σχολὴν δύνανται, μετ' ἔγκρισιν τοῦ Διδακτικοῦ Συμβουλίου, νὰ ἐγγραφῶσιν ὡς ἐξωτερικοὶ σπουδασταὶ καὶ μὴ ὑπάλληλοι τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς καὶ ἰδιῶται, κεκτημένοι ὅμως ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ δημοσίας ἐμπορικῆς Σχολῆς. Οὗτοι δύνανται νὰ παρακολουθῶσι μόνον τὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν, τυγχάνουσι δὲ καὶ τοῦ πτυχίου τῆς Σχολῆς μετ' ἐπιτυχῆ ἐξέτασιν. Οἱ ἐξωτερικοὶ σπουδασταὶ καταβάλλουσι τὰ διὰ τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου ὁριζόμενα δικαιώματα ἐγγραφῆς καὶ ἐξέταστρα, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Διατάγματος καθορισθησόμενα.

5. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐξωτερικοὺς σπουδαστὰς τοὺς ἔχοντας πτυχίον νομικῆς ἢ πολιτικῶν ἐπιστημῶν ἢ φυσικομαθηματικῶν ἐπιστημῶν ἢ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν σπουδῶν ἢ ἀλλοδαπῶν ἀναλόγων σχολῶν,

ἡ φοίτησις περιορίζεται εἰς ἓν μόνον, τὸ τελευταῖον, ἔτος.

6. Διὰ τὴν ἐν τῇ Σχολῇ φοίτησιν ἀποσπῶνται ἐξ ἑκάστης ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ὑπάλληλοι μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπερβῶσι τὸ πέμπτον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας ταύτης. Οἱ σπουδασταὶ οὗτοι θεωροῦνται ὡς διατελοῦντες ἐν ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ, λαμβάνουσι πλήρεις τὰς ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ των, δυνάμενοι καὶ νὰ προαχθῶσι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεώς των τῇ προηγουμένῃ εὐμενεῖ γνωμοδοτήσει καὶ τῆς Σχολῆς. Ὑποχρεοῦνται ὅμως οἱ σπουδασταὶ ὅπως μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν των ὑπηρετήσωσιν εἰς τὸ Δημόσιον ἐπὶ μίαν ἢ δύο τριετίας ἀναλόγως τῶν ἐτῶν τῆς φοιτήσεώς των, παρέχοντες πρὸς τοῦτο καὶ ἐγγύησιν ὁρισθησομένην διὰ Διατάγματος.

Οἱ ἐκ τῶν σπουδαστῶν ὄντες ὑπάλληλοι ὑπόκεινται εἰς πάσας τὰς περὶ ὑπαλλήλων τοῦ κλάδου ἐξ οὗ προέρχονται διατάξεις, ἐν περιπτώσει δὲ ἀπορρίψεως ἢ ἀποβολῆς των ἐκ τῆς Σχολῆς, καταλογίζονται εἰς βάρος των αἱ καταβληθεῖσαι εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεως ἀποδοχαί, εἰσπραττόμεναι ὡς δημόσιον ἔσοδον.

Μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν ὁ ὑπάλληλος ἐπανέρχεται κατὰ προτίμησιν εἰς τὸν κλάδον, ἐξ οὗ προῆλθεν.

7. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Σχολῆς, ἀπαρτίζον καὶ τὸ Διδακτικὸν αὐτῆς Συμβούλιον, προσλαμβάνεται ἐκ Καθηγητῶν τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου ἢ ἄλλων, Ἀνωτέρων Σχολῶν καὶ ἐξ ἄλλων ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων.

Τὰ τῆς προσλήψεως τούτων, ὡς καὶ τὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐξ αὐτῶν Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, ὁρίζονται διὰ Διαταγμάτων.

Εἰς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν καταβάλλεται ἐπιμίσθιον ἀνερχόμενον εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ ἡμερησίου αὐτῶν μισθοῦ δι' ἑκάστην ὥραν τῆς ὑπ' αὐτῶν διδασκαλίας.

8. Διὰ Διαταγμάτων θέλουσιν ὁρισθῇ τὰ τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ λειτουργίας τῆς Σχολῆς ὡς καὶ πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος ἄρθρου.

9. Μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον Σχολῆς οὐδεὶς ὑπάλληλος τῆς τε Κεντρικῆς καὶ τῶν περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν προάγεται εἰς θέσιν βαθμοῦ Ὑπουργικοῦ Τμηματάρχου β' τάξεως, ἂν μὴ κέκτηται πτυχίον τῆς κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον Σχολῆς. Ἐξαιρετικῶς οἱ κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος νόμου κεκτημένοι τὰ πρὸς προαγωγὴν

εἰς θέσιν βαθμοῦ Ὑπουργικοῦ Τμηματάρχου β' τάξεως προσόντα δύνανται νὰ προαχθῶσι καὶ ἄνευ τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω πτυχίου.

10. Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς λειτουργίας τῆς κατὰ τὸν νόμον 3000 σχολῆς Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων παύει ἡ λειτουργία τῆς κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον σχολῆς συγχωνευομένης εἰς ἐκείνην, θέλει ὅμως ἐξακολουθήσει ἰσχύουσα ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 9 τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἀπαιτουμένου τότε ἐφεξῆς πτυχίου τῆς σχολῆς Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 42.

1. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. τῆς 10 Φεβρουαρίου 1925 περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων τῆς ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν ἀφορωσῶν τὰς Οἰκον. Ἐφορίας τοῦ Κράτους σχετικῶς μὲ τὴν προαγωγὴν ἐφοριακῶν γραμματέων β' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ ἀκολούθου ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τούτου προσλαμβανομένων ὑπαλλήλων τῶν ὑπηρετούντων κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ μνησθέντος Ν. Δ. ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ ὑπουργικοῦ γραφέως α' τάξεως, δυναμένων νὰ προαχθῶσιν εἰς ἐφοριακοὺς γραμματεῖς α' τάξεως ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Ὑπουργικοῦ γραμματέως β' τάξεως ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ πρὸς προαγωγὴν προσόντα καὶ συμφώνως τοῖς σχετικοῖς νόμοις.

2. Συνιστῶνται Οἰκον. Ἐφορίαι γ' τάξεως ἐν Ἀστακῷ τῆς Ἐπαρχίας Βονίτσης καὶ ἐν Ληξουρίῳ τῆς ἐπαρχίας Πάλλης.

Διὰ Διατάγματος καθορισθήσεται ἡ δικαιοδοσία, ἡ ἕδρα καὶ ἡ σύνθεσις τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ὅπερ θέλει ληφθῇ ἐκ τοῦ ὑφισταμένου τοιούτου τοῦ ἐφοριακοῦ κλάδου.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κλητήρων τῶν Οἰκον. Ἐφοριῶν γ' τάξεως αὐξάνεται κατὰ 3.

3. Διὰ τὰς κατὰ τὸ ἔτος 1925 καὶ 1926 προαγωγὰς ἐφοριακῶν γραμματέων α' τάξεως εἰς τὴν θέσιν τοῦ Οἰκον. Ἐφόρου γ' τάξεως ἢ ἐλεγκτοῦ β' τάξεως δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἀπόκτησις πτυχίου οἰκονομικοῦ Ἐφόρου.

4. Εἰς τὸ ἄρθρον 6 παράγραφος α' καὶ ἄρθρον 7 τοῦ Διατάγματος περὶ καθορισμοῦ δικαιοδοσίας τῶν Γενικῶν Διοικητῶν ἡ φράσις «πλὴν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: «πλὴν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ὑπουργείων τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Οἰκονομικῶν».

5. Τὸ ἄρθρον 28 παράγραφος 1 καὶ 2 τοῦ νόμου 505 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου

τῶν Οἰκονομικῶν τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: «οἱ γραφεῖς, ἀκόλουθοι, γραμματεῖς α' ἢ β' τάξεως καὶ οἱ εἰσηγηταὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν δύνανται ν' ἀποσπῶνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατόπιν αἰτήσεως αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἐγγράφου προτάσεως τοῦ οἰκείου διευθυντοῦ εἰς ὑπηρεσίας τῶν ἐπαρχιακῶν κλάδων πρὸς πρακτικὴν ἄσκησιν καὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ κατώτερον τῶν ἓξ μηνῶν οὐδὲ ἀνώτερον τοῦ ἑνὸς ἔτους. Οἱ οὕτως ἀποσπώμενοι δὲν δύνανται νὰ εἶναι πλειότεροι τῶν ἓξ ὑπαλλήλων ἐξ ἑκάστης Διευθύνσεως κατ' ἔτος.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι λαμβάνουσι πλὴν τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀποδοχῶν των τὰ ἔξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπανόδου, ὡς καὶ τὰ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς παρ' ἧ ἀπεσπάσθησαν ἀρχῆς χορηγούμενα ποσοστά.

6. Τὸ ἄρθρον 3 § 12 τοῦ νόμου 2482 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ἁρμοδίου Διευθυντοῦ δύναται νὰ ἀνατίθηται ἡ ὑπογραφὴ μέρους τῶν ἐν ἄρθρῳ 13 παράγρ. 2 Α' καὶ Β' τοῦ νόμου 505 «περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν» ἐγγράφων καὶ ἀποφάσεων ἁρμοδιότητος καὶ δικαιοδοσίας Διευθυντοῦ καὶ παρόντος αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν παραγράφῳ 4 τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, ὁριζόμενον ἑκάστοτε ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τύπον «ὁ Διευθυντὴς καὶ ὁ. ὰ».

7. Ὁ πρὸς προαγωγὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν χρόνος ὑπηρεσίας ὡς πρὸς τοὺς ἐκ τῆς τάξεως τῶν δοκίμων προερχομένους ὑπαλλήλους λογίζεται ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς μονιμοποιήσεώς των καὶ οὐχὶ ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον διωρίσθησαν ὡς τοιοῦτοι, τοῦ χρόνου τοῦ πρὸ τῆς μονιμοποιήσεως αὐτῶν λογιζομένου μόνον διὰ τὴν προσαύξησιν τῆς μισθοδοσίας καὶ σύνταξιν κατὰ τοὺς κειμένους νόμους.

8. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3311 τοῦ 1925 «περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως ἀμέσων φόρων καθ' ὁμάδας φορολογουμένων» εἶναι ὅτι εἰς τὴν φράσιν ὑπαλλήλους τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας νοοῦνται καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς Γενικῆς Γραμματείας Διευθύνσεως Ἀμέσων Φόρων καὶ Ἐμμέσων Φόρων καὶ Μονοπωλίων τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Οἰκονομικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Ἀμέσων καὶ Ἐμμέσων Φόρων καὶ Καπνοῦ.

9. Ἡ § β' τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 3226 «περὶ τροποποιήσεως, προσθήκης καὶ συμπληρώσεως τελωνειακῶν, φο-

ρολογικῶν καὶ ἄλλων νόμων κλπ.» ἀντικαθίσταται οὕτω.

«Οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι ἀπολυθέντες ἢ παραιτηθέντες τῆς ὑπηρεσίας συνεπεία τῶν Ν. Δ. τῆς 5 καὶ 30 Νοεμβρίου 1922 δύνανται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν προτέραν των θέσιν ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου τῆς Οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων.»

10. Ὁ μισθὸς τῶν ἀνδρῶν τελωνοφυλακῆς ὁρίζεται ὡς ἑξῆς.

Οἱ τελωνοφύλακες λαμβάνουσι μισθὸν Ὑπουργικοῦ Γραφέως α' τάξεως, οἱ δεκάρχοι ἀκολούθου καὶ οἱ ἑξηκοντάρχαι Ὑπουργικοῦ γραμματέως β' τάξεως.

Ἄρθρον 43.

1. Ἡ ἐν τῷ Ν. Δ. τῆς 26 Ἀπριλίου 1923 «περὶ ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς ἀναλυτικῆς φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων κλπ. τῶν ἀνεγερθησομένων οἰκοδομῶν» φράσις «μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1924» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1945».

Ἡ ἀπαλλαγὴ ὅμως ἐκ τῆς ἀναλυτικῆς φορολογίας τῆς καθαρᾶς προσόδου κλπ. τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1925 ἀνεγερθεισῶν, ἀποπερατωθεισῶν καὶ διατεθησομένων οἰκοδομῶν καὶ προσθηκῶν ἐπὶ ἀνεγγερμένων οἰκοδομῶν, ὡς καὶ τῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀποπερατωθεισῶν καὶ διατεθησομένων καὶ ὧν ἡ ἀνέγερσις ἐπεχειρήθη ἀπὸ 1ης Μαΐου 1923 καὶ ἐντεῦθεν, καθορίζεται δεκαετής.

2. Ἐφόσον ἰσχύει ἐν τῇ Δυτικῇ Θράκῃ ἡ φορολογία οἰκοδομῶν καὶ οἰκοπέδων τῆς Βουλγαρικῆς Νομοθεσίας, οἱ ἰδιῶται ἢ πάσης φύσεως Ἑταιρεῖαι καὶ νομικὰ πρόσωπα, ἐφόσον ἀνήγειρον ἢ ἀνεγείρωσιν οἰκοδομὰς ἢ προσθήκας ἐπὶ ὑπαρχουσῶν οἰκοδομῶν συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 1923 Ν. Δ. καὶ τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἀπαλλάσσονται ἐκ τοῦ φόρου τούτου, μετὰ δὲ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀναλυτικῆς φορολογίας τῶν καθαρῶν εἰσοδημάτων ἐξ οἰκοδομῶν (α' κατηγορίας) ἀπαλλάσσονται καὶ ἐκ τῆς φορολογίας ταύτης μέχρι συμπληρώσεως τῶν ἐτῶν τῆς ἀπαλλαγῆς.

3. Ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, δικαιοῦνται καὶ ὀφείλουσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι κάτοικοι κλπ. Δυτικῆς Θράκης νὰ ἐπιδώσωσιν εἰς τὰς ἁρμοδίας Οἰκ. Ἐφορίας τὰς κεκανονισμένας δηλώσεις των περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς ἀνεγέρσεως καὶ διαθέσεως τῆς νεοδμήτου οἰκοδομῆς των κλπ.

4. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ἐπιτρέπεται ὡσαύτως

καὶ διὰ τοὺς ἐν τῷ λοιπῷ Κράτει παραλιπόντας τὴν ἐπίδοσιν ἐμπροθέσμων δηλώσεων νεοδμήτου οἰκοδομῆς ἢ προσθηκῶν νὰ ἐπιδώσωσι τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ δηλώσεις των ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων οἰκονομικῶν Ἐφόρων.

5. Αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος τυχὸν ἐπιδοθεῖσαι ἐκπροθέσμοι δηλώσεις καὶ μήπω ἐκδικασθεῖσαι λογίζονται ὡς ἐμπρόθεσμοι, αἱ δὲ τυχὸν ἐκδικασθεῖσαι καὶ ἀπορριφθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἐκδικαστικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ ἐκπρόθεσμον αὐτῶν, ἢ τῆς κατ' ἔφεσιν δικαζούσης, λογίζονται ὡς μηδέποτε ἐκδικασθεῖσαι καὶ εἰσάγονται ἐκ νέου πρὸς ἐκδίκασιν ὡς ἐμπρόθεσμοι.

6. Ὡσαύτως ἡ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Ν. Δ. τῆς 24 Ἀπριλίου 1923 ἐκδοθέντος Διατάγματος τῆς 30 Ἀπριλίου 1923 τασσομένη μηνιαία πρὸς δήλωσιν τῷ Οἰκονομικῷ Ἐφόρῳ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ νεοδμήτου οἰκοδομῆς κλπ. προθεσμία παρατείνεται ἐπὶ τρίμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 44.

1. Καταργεῖται ἡ 4η παράγραφος τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 2ας Δεκεμβρίου 1924 «περὶ ἐκτελέσεως γνωμοδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν σχετικῶς πρὸς τὸ ἔκτακτον ὑγειονομικὸν προσωπικὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ὑγιεινῆς καὶ τὰ τῆς νοσηλείας τῶν πρόσφύγων καὶ ἀπόρων ἀσθενῶν».

2. Ἐν τέλει τῆς 3ης παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ὡς ἄνω Νομοθετικοῦ Διατάγματος προστίθεται ἡ φράσις «πάντως ὅμως διὰ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ μεγαλείτερον τῶν τριῶν μηνῶν».

Ἄρθρον 45.

1. Αἱ βάσει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ μειώσεως φόρου αἰγοπροβάτων κλπ.» προσφυγαὶ γίνονται δεκταὶ πρὸς ἐξέτασιν ἐφόσον ὑπεβλήθησαν μέχρι τέλους Μαΐου 1925.

2. Αἱ αἰτήσεις ἢ προσφυγαὶ καὶ πᾶσα ἐν γένει διαδικασία τῶν αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων διεξάγεται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου».

3. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Νόμου ΓΥΘ' «περὶ φορολογίας τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν» προθεσμία κοινοποιήσεως τῶν ἀποσπασμάτων τῶν φορολογικῶν διπλοτύπων ὁρίζεται ἀπὸ τοῦ φορολογικοῦ ἔτους 1925—26 εἰκοσαήμερος.

Προκειμένου δὲ περὶ μὴ τυχὸν κοινοποιηθέντων τοιούτων ἀποσπασμάτων ἢ κοινοποιηθέντων παρατύπως τοιούτων ὑπὸ τῶν προσωρινῶν ἐπιστατοφυλάκων πρὸ τῆς ἐγκα-

ταστάσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ταῦτα ἢ ἀντίγραφα τῶν στελεχῶν διὰ τὰ παρατύπως κοινοποιηθέντα δικαιοῦται ὁ ἀναδειχθεὶς ἐνοικιαστὴς νὰ κοινοποιήσῃ ἐντὸς προθεσμίας εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς ἐγκρίσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς συντάξεως τούτων ὑπὸ τῶν προσωρινῶν ἐπιστατοφυλάκων.

4. Ὁ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις καταβαλλόμενος φόρος μεταφορᾶς ἐπὶ τῶν σύκων συμψηφίζεται εἰς τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τῶν σύκων μόνον καὶ ἐφ' ὅσον αὐτὰ ταῦτα τὰ σῦκα δι' ἃ κατεβλήθη φόρος μεταφορᾶς ἐξάγονται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ καταβαλόντος τὸν φόρον μεταφορᾶς.

Ἄρθρον 46.

1. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 23 Νοεμβρίου 1923, «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ φορολογίας τῶν κέντρων διασκεδάσεως κλπ.» ἐπεκτείνεται καὶ ὡς πρὸς τὰ λιμενικὰ ταμεῖα ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1925.

2. Πρὸς καθορισμὸν ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1925-26 τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐτησίου τέλους ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος ἐπὶ τῶν παντὸς εἴδους κέντρων διασκεδάσεως καὶ πολυτελείας λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ἐνοίκιον ὅπερ κατεβάλλετο πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1925 Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Φεβρουαρίου ε. ἔτους διατάγματος «περὶ ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν μισθώσεων ἐπὶ παντὸς εἴδους ἀστικῶν ἀκινήτων».

Διὰ τἀνωτέρω κέντρα, ὧν ἡ ἀρχικὴ μίσθωσις συνήφθη μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1924, ἢ συναφθήσεται μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος, τὸ ὡς ἄνω τέλος ὁρίζεται ἀπὸ τοῦ οἰκον. ἔτους 1925--26 διὰ μὲν τὰ κέντρα διασκεδάσεως εἰς τὸ ἥμισυ, διὰ δὲ τὰ κέντρα πολυτελείας τὸ ὄγδοον τοῦ καταβαλλομένου ἐνοικίου.

Ἄρθρον 47.

Εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε ἐκπεσόντας τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἐπὶ διπλωμάτων εὑρεσιτεχνίας, λόγῳ μὴ ἐμπροθέσμου προκαταβολῆς ἐνιαυσίων τελῶν, παρέχεται ἑξάμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ἐντὸς τῆς ὁποίας, ἐὰν καταβάλωσι πάντα τὰ καθυστερούμενα μετὰ προστίμου 50 0/0 ἀποκαθίστανται αὐτοδικαίως εἰς τὰ ἐπὶ τῶν διπλωμάτων δικαιώματά των, ἡ δὲ γενομένη ἔκπτωσις θεωρεῖται ὡς μηδέποτε λαβοῦσα χώραν, διαφυλασσομένων τῶν ὑπὸ τρίτων ἐν τῷ μεταξὺ κτηθέντων δικαιωμάτων.

Ἄρθρον 48.

1. Εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ κώδικος τῶν νόμων «περὶ φορολογίας αὐτομάτου ὑπερτιμήματος τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας» προστίθεται δεύτερον ἐδάφιον ἔχον οὕτως·

«Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν κτηματικὴν ὁμάδα τῆς » καταστραφείσης ἐκτάσεως τῆς πόλεως Σερρῶν.»

2. Εἰς τὸ ἐδάφιον 9 τοῦ κώδικος προστίθενται τρίτη καὶ τετάρτη παράγραφοι ἔχουσαι οὕτως·

3. «Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δι' ἀπαλλοτριωθὲν ἐπ' » ἀνταλλάγματι ἀκίνητον περιελθὸν ἐκ κληρονομίας ἢ κλη- » ροδοσίας ἢ δωρεᾶς ἡ προσήκουσα δήλωσις κληρονομίας » κλπ. ἐνεχειρίσθη ἐκπροθέσμως, ὡς ἀξία δ' ἀνεγράφη εἰς » ταύτην ποσὸν μᾶλλον προσεγγίζον πρὸς τὸ συμπεφωνη- » μένον ἤδη τίμημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως, ὁ Οἰκον. Ἔφορος » ὀφείλει νὰ προσδιορίσῃ καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὡς ἀξίαν κτή- » σεως διὰ τὴν φορολογίαν τῆς αὐτομάτου ὑπερτιμήσεως τὴν » πραγματικὴν τοιαύτην κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κτήσεως, διὰ » τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 παράγραφος 1 τοῦ κώδικος τῶν νόμων ὅπερ » φορολογίας τῆς αὐτομάτου ὑπερτιμήσεως ἀναγραφομένων » νομίμων μέσων, ὧν γίνεται χρῆσις ἐν ἀμφιβολίᾳ περὶ τῆς » ἀκριβείας τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς παραγράφου ἀπαριθμουμένων » ἀποδεικτικῶν μέσων. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ἐνερ- » γεῖται συμψηφισμὸς εἰς τὸν εἰσπραχθέντα φόρον αὐτομάτου » ὑπερτιμήματος ἴσου ποσοῦ πρὸς τὸν ἀναλογοῦντα φόρον » κληρονομίας ἐπὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ ἀξίας ἐξευρεθείσης » ἐκ τοῦ ἐλέγχου διὰ τὴν φορολογίαν τῆς αὐτομάτου ὑπερ- » τιμήσεως καὶ δηλωθείσης τοιαύτης ἐν τῇ δηλώσει κλη- » ρονομίας καὶ ἐπιστρέφεται ἐκ τοῦ εἰσπραχθέντος φόρου » αὐτομάτου ὑπερτιμήματος ἰσόποσον πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς δια- » φορᾶς ταύτης ἀναλογοῦντα φόρον κληρονομίας. Ἡ περὶ » ἐπιστροφῆς αἴτησις τοῦ ἐνδιαφερομένου πρὸς τὸ Ὑπουρ- » γεῖον τῶν Οἰκονομικῶν δέον νὰ ὑποβληθῇ ἐντὸς διετίας » ἀπὸ τοῦ ὁριστικοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ φόρου αὐτομάτου » ὑπερτιμήματος.

»4. Ἐὰν προκειμένης τῆς ἐπιβολῆς φόρου αὐτομάτου » ὑπερτιμήματος κατὰ τὴν ἐπ' ἀνταλλάγματι ἀπαλλοτρίω- » σιν ἀκινήτου περιελθόντος τῷ ἀπαλλοτριοῦντι κατὰ κλη- » ρονομίαν, κληροδοσίαν, δωρεὰν ἢ προῖκα, ἐλήφθη ὑπ' » ὄψιν, ὡς ἀξία κτήσεως, ἀνωτέρα τῆς προσδιορισθείσης » ὁριστικῶς διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου κληρονομίας, δω- » ρεᾶς ἢ προικός, ὁ Οἰκον. Ἔφορος διὰ νέας πράξεώς του » προσδιορίζει τὸν ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ἀναλογοῦντα προσθέ-

» τως φόρον αὐτομάτου ὑπερτιμήματος, καὶ ἂν ἔτι ἡ βε-
» βαίωσις τοῦ ἐπιβληθέντος ἤδη τοιούτου φόρου ἔχῃ κα-
» ταστῇ πλέον ὁριστικὴ ἢ παρῆλθεν ἡ κατὰ τοὺς κειμένους
» νόμους πρὸς καταλογισμὸν τοῦ φόρου προθεσμία, ἥτις
» διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἄρχεται ἀπὸ τῆς χρονολογίας
» καθ' ἣν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ φόρου κληρονομίας κλπ.
» κατέστη ἀμετάκλητος».

3. Εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ κώδικος προστίθεται ἐνάτη παράγραφος ἔχουσα οὕτως·

«9. Ἡ ἀκύρωσις συμβολαίου ἀπαλλοτριώσεως ακι-
» νήτου θεωρεῖται κατὰ κανόνα ἀποτελοῦσα νέαν ἀπαλλο-
» τρίωσιν ἐκ μέρους τοῦ κατὰ τὴν ἀκυρουμένην σύμβασιν
» ἀγοραστοῦ. Ἐν τούτοις, ἂν ἐντὸς διετίας ἀπὸ τῆς καταρτί-
» σεως τοῦ συμβολαίου τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀκυρωθῇ αὕτη
» ἕνεκεν ἐλαττώματος ἀφορῶντος εἰς τὰς νομικὰς σχέσεις
» τοῦ πωλητοῦ πρὸς τὸ πρᾶγμα ἢ ἕνεκεν ἄλλων ἐξαιρετικῶν
» λόγων, κρινομένων κατ' ἐλευθέραν κρίσιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουρ-
» γοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δύναται νὰ ἐπιστραφῇ ὁ καταβλη-
» θεὶς φόρος αὐτομάτου ὑπερτιμήματος, ἂν ὑποβληθῇ αἴ-
» τησις ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἀκυρώσεως. Ἀλλ' ἐν τῇ
» περιπτώσει ταύτῃ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ φόρου, ἂν ἐκ νέου
» πωληθῇ τὸ ἀκίνητον, ὡς ἔτος καὶ ἀξία βάσεως λαμβά-
» νεται τὸ ἔτος καὶ ἡ ἀξία, αἵτινες ἐλήφθησαν ὡς βάσις κατὰ
»τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ φόρου τῆς ἀκυρωθείσης ἀπαλλο-
»τριώσεως. Ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ εἰς ἀκυρώσεις συμ-
»βολαίων γενομένας ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1924 καὶ
ἐφεξῆς.»

4. Οἱ ἰδιοκτῆται τῶν κατὰ τὸν ἀγροτικὸν νόμον ἀπαλ-
λοτριωθέντων κτημάτων πρὸς ἀκτήμονας καλλιεργητὰς
ἀπαλλάσσονται τῆς πληρωμῆς φόρου αὐτομ. ὑπερτιμήμα-
τος κατὰ τὴν μεταγενεστέρως ἐνεργουμένην μετὰ βίβασιν τῆς
ἐξαιρεθείσης ὑπὲρ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλο-
τριώσεως ἐκτάσεως.

Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει καὶ διὰ τὰς μέχρι τοῦδε γεν-
νηθείσας περιπτώσεις, ὁ εἰσπραχθεὶς δὲ κατὰ ταύτας φό-
ρος ἐπιστρέφεται.

5. Ἐκ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Ν. Δ. τῆς 5
Ἰανουαρίου 1924 «περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ φορολο-
γίας τῆς αὐτομάτου ὑπερτιμήσεως τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτη-
σίας» διαγράφεται ἡ φράσις «ἐνεργουμένη μετὰ γνωμοδό-
τησιν τῆς ἐκδικαστικῆς τῶν ἐνστάσεων ἐπιτροπῆς».

Ἄρθρον 49.

Εἰς τὸ ἄρθρον 36 τοῦ 1641 νόμου «περὶ τροποποιήσεως

καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορολογίας τῶν κληρονομιῶν,
δωρεῶν κλπ. νόμων» ἡ παράγραφος 6 ἀντικαθίσταται οὕτω:

»Ἐξαιροῦνται τοῦ φόρου ὡς καὶ τῶν τελῶν συμβολαιο-
γραφικῶν χαρτοσήμων αἱ δωρεαί:

α') Πρὸς τὸ Δημόσιον, τοὺς δήμους ἢ τὰς κοινότητας καὶ

β') Πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ θρησκευτικά, ἐθνωφελῆ, φι-
λανθρωπικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα, νομίμως ὁριστα-
μένα ἢ συνιστώμενα διὰ τοῦ περὶ δωρεᾶς ἐγγράφου, ὡς καὶ
πρὸς τὰ ἐν Ἑλλάδι ξένα τοιαῦτα, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τῆς
ἀμοιβαιότητος. Πρὸς τὰ ὡς ἄνω Ἑλληνικὰ ἱδρύματα ἐξο-
μοιοῦνται τὸ Ἱερὸν Κοινὸν τοῦ Παναγίου Τάφου, ἡ ἐν
Ἀθήναις Γεωργικὴ Ἑταιρεία καὶ τὸ Ὠδεῖον Ἀθηνῶν».

Ἄρθρον 50.

«Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου
1924 Β. διατάγματος «περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ φο-
ρολογίας τῆς αὐτομάτου ὑπερτιμήσεως τῆς ἀκινήτου ἰδιο-
κτησίας» ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἑξῆς.

»Ἐκ τοῦ οὕτω καταλογιζομένου φόρου τὰ τριάκοντα
ἑκατοστὰ ἀποδίδονται εἰς τοὺς οἰκείους δήμους ἢ κοινότητας.

»Εἰς οὓς δήμους ἐδρεύει ἡ Οἰκονομικὴ Ἐφορία καὶ λει-
τουργεῖ εἰδικὴ δημοτικὴ ταμειακὴ ὑπηρεσία· τὰ ὑπὲρ αὐτῶν
ἐκ τῆς προκειμένης φορολογίας ποσοστά, μετὰ τὸν ὑπὸ τῶν
ἁρμοδίων ἀρχῶν καθορισμὸν αὐτῶν, καταβάλλονται ὑπὸ τῶν
φορολογουμένων ἀπ' εὐθείας καὶ πρὸ πάσης καταρτίσεως τῆς
μεταβιβαστικῆς πράξεως, ἐπὶ ποινῇ δὲ ἀκυρότητος ταύτης,
εἰς τὸ οἰκεῖον δημοτικὸν ταμεῖον.

»Ἡ διάταξις τῆς 2 παραγράφου τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ
12 Φεβρουαρίου 1924 διατάγματος «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ
ἀπὸ τοῦ 5 Ἰανουαρίου 1924 Δ. «περὶ κώδικος τῶν νόμων
περὶ φορολογίας τῆς αὐτομάτου ὑπερτιμήσεως τῆς ἀκινήτου
ἰδιοκτησίας» παραμένει καὶ ὡς πρὸς τοὺς Δήμους τούτους
ἐν ἰσχύϊ, ἀλλὰ μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὰ ποσὰ ἅτινα ἤθελον ὑπὲρ
αὐτῶν προκύψει συμπληρωματικῶς ἐκ προσαυξήσεων τοῦ
φόρου, ἐξ ἐκπροθέσμων δηλώσεων ἢ κατὰ μὴ δηλωσάντων.

»Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁριστικῶν καὶ ἐκτελεστῶν καταλό-
γων, ὁ Οἰκονομικὸς Ἔφορος συντάσσει καταστάσεις ἐμφαι-
νούσας τὰ ὑπὲρ ἑκάστου Δήμου τῆς περιφερείας του συμ-
βεβαιωθέντα μετὰ τῶν δημοσίων φόρων ποσὰ ἐκ προσθέτων
δημοτικῶν τοιούτων, εἴτε παγίως διὰ νόμου, εἴτε δυνάμει
ἀποφάσεων τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων ἐπιβεβλημένων. Αἱ
καταστάσεις αὗται ἀποστελλόμεναι, ἐντὸς πάντοτε τοῦ οἰκο-
νομικοῦ ἔτους, εἰς ὃ ἀνάγονται οἱ βεβαιούμενοι φόροι, πρὸς
τοὺς οἰκείους Δημάρχους, ἀποτελοῦσι τὰ παραστατικὰ βε-

βαιώσεως τῶν δημοτικῶν τούτων προσόδων. Διὰ τὴν ἐξόφλησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἢ γραμματίων τρεχουμένων λογαριασμῶν δι' ἀπόδοσιν δημοτικῶν φόρων ἢ ἐπιχορηγήσεων οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες ἀπαλλάσσονται τῆς πληρωμῆς ἀναλογικοῦ τέλους χαρτοσήμου».

Ἄρθρον 51.

Ἐπιτρέπεται ἡ δι' ἀπὸ διατάγματος κωδικοποίησις πασῶν τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου τροποποιουμένων φορολογιῶν εἰς ἐνιαῖον δι' ἑκάστην κείμενον, μεταβαλλομένης ἐν ἀνάγκῃ τῆς σειρᾶς ἢ ἀριθμήσεως τῶν ἄρθρων, παραγράφων κλπ.

Διὰ Διαταγμάτων δύνανται νὰ κανονίζωνται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐξαιρέσει τῶν διατάξεων, ὧν ἡ ἰσχὺς προβλέπεται νὰ ὁρισθῇ διὰ Διαταγμάτων».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1924 Νομοθ. Διατάγματος περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας» κατ' ἀρχήν.

Περὶ περατώσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου 3087 τοῦ ἔτους 1924 προθεσμιῶν καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης νόμων», κατ' ἀρχήν.

Περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Κατερίνης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πέτρας πρὸς ἵδρυσιν νοσοκομείου φυματιώντων», κατ' ἀρχήν.

Περὶ ἀνεγέρσεως κτιρίων πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν στρατιωτικῶν τοῦ Κράτους σωμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν, στρατιωτικῶν ἀποθηκῶν ἐν γένει ἀξιωματικῶν καὶ οἰκογενειῶν αὐτῶν», κατ' ἀρχήν.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2992 ἐπὶ τῶν ἱδρυομένων θεραπευτηρίων, σανατορίων κλπ», κατ' ἀρχήν.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 535 «περὶ ναυτικῆς στρατολογίας», εἰς α' συζήτησιν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

Περὶ Ταμείων ἐφέδρων πολεμιστῶν Κρήτης, ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Ἱδρύεται ἐν ἑκάστῳ τῶν τεσσάρων Νομῶν τῆς Κρήτης ἀνὰ

ἓν Ταμεῖον ἐφέδρων πολεμιστῶν, ἔχον ἕδραν, περιφέρειαν καὶ ἰδιαιτέραν προσωνυμίαν τὴν τοῦ οἰκείου Νομοῦ.

Ἄρθρον 2.

Ἕκαστον Ταμεῖον ἀποτελεῖ αὐτόνομον δημόσιον ἵδρυμα ὑπαγόμενον ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν, τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Ἄρθρον 3.

1) Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶνε α') ἡ παραχώρησις πρὸς καλλιέργειαν τῆς εἰς συνεταιρισμοὺς ἢ ὁμάδας ἐφέδρων ἢ καὶ ἐφέδρους πολεμιστὰς ἀτομικῶς, β') ἡ διὰ μακροχρονίων καὶ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ τόκῳ δανείων (χρεωλυτικῶν καὶ μὴ) ἢ δι' ἄλλων οἰκονομικῶν συνδυασμῶν παροχὴ τῶν ἀπαιτουμένων ἐφοδίων πρὸς καλλιέργειαν τῆς γῆς, πρὸς γεωργικὰς ἢ γεωργοβιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, γεωργικὴν ἢ ἀστικογεωργικὴν ἐγκατάστασιν ἢ πρὸς καλυτέραν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος των καὶ ἐν γένει πρὸς ἵδρυσιν ἢ βελτίωσιν ἀνεξαρτήτου οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν.

2) Ἡ συμπληρωματικὴ ἐκτὸς τῆς κρατικῆς τοιαύτης οἰκονομικὴ ἀρωγὴ πρὸς τοὺς ἀναπήρους πολέμου καὶ τοὺς συνεπείᾳ τραυμάτων ἢ ἄλλης παθήσεως ἀνικάνους πρὸς ἐργασίαν καταστάντας ἀπόρους ἐφέδρους ἢ στερηθείσης τῶν προστατῶν των ἀπόρους οἰκογενείας ἐφέδρων.

3) Ἡ βοήθεια πρὸς ἐπαγγελματικὴν καὶ ἄλλην ἐκπαίδευσιν, ἡ μεσολάβησις πρὸς ἐξεύρεσιν καταλλήλου ἐργασίας, ἡ ἰατρικὴ καὶ ἄλλη περίθαλψις καὶ ἐν γένει ἡ προστασία οἰκογενειῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν στερηθεισῶν τοῦ προστάτου των.

4) Ἡ δι' οἱουδήποτε προσφόρου κρινομένου μέσου καὶ ἀναλόγως τῶν διατιθεμένων πόρων οἰκονομικὴ ἀνακούφισις τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 4.

Πρὸς τοὺς ἐφέδρους, ἀνάπηρους ἢ τραυματίας ἐξομοιοῦνται καὶ οἱ ἐκ πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐνεργειῶν τοῦ ἐχθροῦ διὰ στρατιωτικοὺς ἢ πολιτικοὺς λόγους καταστάντες ἀνάπηροι, ἢ παθόντες ἐκ νόσου ἢ τραυμάτων ἐλαττούντων οὐσιωδῶς τὴν πρὸς βιοποριστικὴν ἐργασίαν ἱκανότητα αὐτῶν. Ἐπιτρέπεται ὅπως οἱ ἔφεδροι τῆς χωροφυλακῆς τύχωσι τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀντιλήψεως τοῦ Ταμείου ἐφόσον κληθέντες ἢ παραμείναντες ὑπὸ τὰ ὅπλα συνεπείᾳ ἐπιστρατεύσεως ἔπαθον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ ὑπηρέτησαν εἰς τὰ τάγματα προκλύψεως, ἢ εἰς τὴν ἐμπόλεμον ζώνην ἐφ' ὡρισμένον χρόνον κατὰ τὰ ἐν τῷ καταστατικῷ τοῦ Ταμείου εἰδικώτερον ὁριοθησόμενα.

"Αρθρον 5.

Ἡ περιουσία καὶ οἱ πόροι τοῦ Ταμείου ἀποτελοῦνται·

α') Ἐκ τῶν 3)5 ἐξ ἀδιανεμήτου πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ οἰκείου Νομοῦ κειμένων ἀγροτικῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, ἅτινα θεωροῦνται ἀπαλλοτριωθέντα ἀναγκαστικῶς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου κατὰ τὰ 3)5 ἐξ ἀδιανεμήτου, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καὶ μεταβιβάζονται κατὰ πλήρη κυριότητα εἰς τὸ Ταμεῖον ἄνευ εἰδικῆς περὶ ἀπαλλοτριώσεως ἀποφάσεως ἢ ἄλλης διαδικασίας.

β') Ἐκ τῆς κατὰ τὸν ἀγροτικὸν νόμον καταβαλλομένης ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας προσθέτου προσαυξήσεως 50 ο/ο ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριουμένων κτημάτων, ἣν προσαύξησιν τὸ Δημόσιον καταβάλλει, ἐν προκειμένῳ ἅμα τῇ ἐκτιμήσει εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐφέδρων περιορίζομένης τῆς ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτητριῶν Μονῶν ἢ Μοναστηριακῶν Ταμείων εἰς μόνην τὴν ὑπόλοιπον κατὰ τὸν ἀγροτικὸν νόμον ἀποζημίωσιν.

γ') Ἐκ τῶν γηπέδων τῶν χρησιμοποιουμένων ἄλλοτε ἐν τῷ Νομῷ ὡς Νικροταφείων ἀχρηστευθέντων πλέον, ἅτινα ἀπαλλοτριοῦνται κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὲρ τοῦ Ταμείου, πλὴν τῶν Μουσουλμανικῶν καὶ ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωθέντων ἤδη ὑπὲρ Δήμων, Κοινοτήτων ἢ πρὸς κοινωφελῆ σκοπόν.

δ') Ἐξ ἐκουσίων εἰσφορῶν, δωρεῶν ἢ κληροδοτημάτων καὶ

ε') Ἐκ τοῦ προϊόντος προσθέτου ποσοστοῦ (οὐχὶ πλέον τῶν 10 ο/ο) ἐπὶ τοῦ ὑφισταμένου ἤδη εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἢ ἐπὶ τῆς φορολογίας τῆς καθαρᾶς προσόδου ἢ ἐπὶ τοῦ φόρου τῶν κληρονομιῶν, ἐὰν οἱ πόροι τοῦ Ταμείου ἤθελον ἀποδειχθῇ ἀνεπαρκεῖς πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ του.

Τὸ πρόσθετον τοῦτο ποσοστὸν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετὰ προηγουμένην σύμφωνον γνωμοδότησιν Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Νομάρχου ἢ τοῦ προϊσταμένου τῆς Διοικήσεως ὡς προέδρου, τοῦ ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Ταμείου δημάρχου ἢ προέδρου τῆς Κοινότητος, 2 ἀντιπροσώπων τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἕδρᾳ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργατικῶν Σωματείων καὶ 1 ἀντιπροσώπου τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, προσλαμβανομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον διὰ τοῦ Διατάγματος καθορισθησόμενα.

"Αρθρον 6.

Τὸ Ταμεῖον διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ καὶ ἐννεαμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ Νομάρχου ἢ τοῦ προϊσταμένου τῆς Διοικήσεως ὡς προέδρου, ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Νομοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς μοναστηριακῆς Ἐπιτροπείας ὁριζομένου δι' ἀποφάσεως αὐτῆς, καὶ ἐξ ἄλλων μελῶν, ὧν τρεῖς τοὐλάχιστον ἔφεδροι πολεμισταί, διοριζομένων ἐπὶ διετεῖ θητείᾳ διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Στρατιωτικῶν μετ' ἀκρόασιν τοῦ Νομάρχου συμβουλευομένου τὰς ἐν τῷ Νομῷ ἐφεδρικὰς ὀργανώσεις.

Ὁ Διοικητής, ἔχων βαθμὸν καὶ μισθὸν ταγματάρχου α' τάξεως, διορίζεται διὰ μίαν τριετίαν διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένου.

Ὁ τε Διοικητὴς καὶ τὰ διοριστέα μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου δύνανται ν' ἀνακατασταθῶσι καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας αὐτῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἢ ἀμέλειαν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

"Αρθρον 7.

1) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, συμπράττων μετὰ τοῦ Διοικητοῦ, συντάσσει τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Ταμείου, περιλαμβάνοντα διατάξεις· α') περὶ συγκλήσεως, καταρτισμοῦ, λειτουργίας καὶ ἀρμοδιότητος τοῦ Δ. Συμβουλίου. β') περὶ καθηκόντων καὶ δικαιοδοσίας τοῦ Διοικητοῦ καὶ ἀναπληρώσεως αὐτοῦ κωλυομένου, γ') περὶ ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ, βαθμοῦ καὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀναγκαιούντων ὑπαλλήλων καὶ τοῦ τρόπου τοῦ διορισμοῦ καὶ ἀπολύσεως αὐτῶν, δ') περὶ τῶν δικαιουμένων εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν, α') περὶ τῆς τηρητέας διαδικασίας διὰ τὴν ἀποκλεισμοῦ αὐτῶν, α') περὶ τῆς τηρητέας διαδικασίας διὰ τὴν παροχὴν οἰκον. ἀρωγῆς καθ' ἕνα τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων τρόπων ς') περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ δαπανῶν, η') περὶ τοῦ τρόπου ἐκποιήσεως τῶν ἀκινήτων ὅσα δὲν θὰ διετίθεντο πρὸς καλλιέργειαν εἰς ἐφέδρους καὶ περὶ τῆς ἐν γένει διοικήσεως τοῦ ἰδρύματος καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

2) Ὁ ὀργανισμὸς οὗτος ἰσχύει ἀφ' ἧς ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, δικαιουμένου νὰ ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις πρὸ τῆς ἐγκρίσεως ἢ καὶ μετὰ ταύτην.

"Αρθρον 8.

Διὰ Διαταγμάτων πρατάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένων, θὰ κανονισθῶσιν·

1) Ὁ τρόπος τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀπαλλοτριουμένων κτημάτων καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἰδιοκτητῶν κατὰ ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἀγροτ. νόμου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἐδάφ. β' τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος, τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ παρόντος θεωρουμένων ὡς συνακτικῶν.

2) Ἡ διαδικασία πρὸς ἐξώδικον λύσιν τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου δημιουργουμένης συγχυρότητος μεταξὺ Ταμείου ἐφέδρων καὶ Μονῶν ἢ Μοναστηριακῶν Ταμείων ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως περιέλθωσιν ἀκέραια κτήματα εἰς ἑκάτερον τῶν συγχυρίων, ἐπιτρεπομένης ἐπὶ τούτῳ, ἐκτὸς τῆς αὐτουσίου διανομῆς, καὶ ἀνταλλαγῆς κτηματομεριδίων ἢ χρηματικῆς καταβολῆς.

3) Ἡ τύχη τῶν ἐπὶ τῶν ἀπαλλοτριουμένων ἀκινήτων ὑφισταμένων μισθώσεων, κατασχέσεων ἢ ἐμπραγμάτων βαρῶν καὶ

4) Πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀναγκαία διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

5) Ἐπιτρέπεται ἐπίσης ὅπως διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένου, ἐξαιρεθῇ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου, ἐπαρχία τῆς ὁποίας τὰ Δημοτικὰ καὶ Κοινοτικὰ Συμβούλια, Σύλλογοι, Σωματεῖα καὶ ὀργανώσεις ἐφεδρῶν καὶ ἄθελον ζητήσει τοῦτο κατὰ πλειονοψηφίαν ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 9.

Ἀπαλλάσσονται χαρτοσήμων καὶ παντὸς τέλους αἱ ὑπὸ τοῦ Ταμείου διενεργούμεναι πράξεις καὶ αἱ πρὸς αὐτὸ ὑποβαλλόμεναι αἰτήσεις.

Διὰ Διατάγματος ὁρισθήσεται ἡ ἔναρξις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.»

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ ψηφίσματος τῆς 26 Δεκεμβρίου 1924 «περὶ ἀναιρέσεως ἐκδικάσεως ἀδικημάτων τινῶν ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν», ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ποιεῖται σχετικὰς παρατηρήσεις ὑποστηρίζων τροπολογίαν αὐτοῦ ὅπως μὴ λαμβάνωσι μέρος ὡς δικασταὶ εἰς τὰς δίκας τῶν καταχραστῶν καὶ οἱ ἀνακριταί. Ὑπίσης ὑποστηρίζει ὅπως εἰς τοὺς κρατουμένους ἐπὶ καταχρήσεσι παρασχεθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιδείξεως τῆς ἐμπράκτου μετανοίας, ὁπότε νὰ δύνανται νὰ ἀπολύωνται οὗτοι ἐπὶ ἐγγυήσει κατακαλλομένου ὅλου τοῦ ποσοῦ δι' ὃ κατηγοροῦνται.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ἀποκρούων ἀμφοτέρας τὰς τροπολογίας, λέγει, ὡς πρὸς τὴν πρώτην, ὅτι ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἀνακριτοῦ προυτάθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἐλλείψει δικαστικοῦ προσωπικοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν τροπολογίαν, ὑποστηρίζει ὅτι ὑπάρχουσι ποιναὶ μὴ ἐπιτρέπουσαι τὴν καταδολὴν οὐδεμιᾶς ἐγγυήσεως καὶ δι' ἄλλους λόγους, νῦν δὲ καὶ διὰ λόγους σκοπιμότητος.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** συνεχίζων ἐπιμένει εἰς τοὺς ἰσχυρισμούς αὐτοῦ.

Ἀναβάλλεται ὡς ἐκ τούτου ἡ περαιτέρω συζήτησις ἐπὶ τοῦ ψηφίσματος.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι σχέδια νόμου.

«Περὶ προϋπάρχοντος ἀξιωματικοῦ εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν ἐργολαβικῆς ἐκτελέσεως δημοτίων ἔργων», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν ἔργων ἐξυγιάνσεως τῶν λιμνῶν Μαυρόβου καὶ Λάντζας», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 2853 περὶ ὑδραυλικῶν ταμείων», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1923 περὶ συστάσεως Ἰατρικῶν συλλόγων», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἀνακλήσεως πληρεξουσιότητος», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος «περὶ αὐξήσεως τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Δημοσίου χωραγγετέων γεωργικῶν δανείων πρὸς πρόσωπα ἀπὸ δραχ. 100 ἑκ. εἰς δραχ. 150 ἑκατομμύρια», εἰς α' συζήτησιν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν σχεδίου νόμου «Περὶ ἐκχωρήσεως γηπέδων εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς Θεσσαλονίκης», ἐπιφέρουσι παρατηρήσεις οἱ κ. κ. **Ν. Κοντολέων, Ι. Παπαδάκης**, εἰς ἃς δίδει ἐξηγήσεις ὁ κ. Ὑπουργός. μεθ' ἃ περαιτέρω συζήτησις ἀναβάλλεται ἵνα ὑποβληθῶσι σχετικαὶ τροπολογίαι.

Ὑπίσης ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν σχεδίου νόμου «Περὶ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν» ἐπιφέρουσι παρατηρήσεις οἱ κ. κ. **Ι. Παπαθεοδώρου, Θ. Χαβίνης** καὶ **Ταν. Καλλαντζόπουλος**, συναινέσει ὅμως τῆς Συνελεύσεως ἀναβάλλεται ἡ περαιτέρω συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ χορηγίας συνδρομῆς ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ κατασκευῆς κλπ. Διδακτηρίων μέχρι 200.000 δρ. πρὸς τὸν ἐν Χανίοις Φιλολογικὸν Σύλλογον «Χρυσόστομον» διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγειρομένης ἐν τῷ πεδίῳ Ἄρεως (Χανίων) νυκτερινῆς σχολῆς Ἀπόρων Παίδων», ἔχον οὕτως

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ κατα-

σεως κλπ. Διδακτηρίου χορηγία συνδρομῆς πρὸς τὸν ἐν Χαλκίδι Φιλολογικὸν Σύλλογον «Ἀριστοτέλειον μέχρι 200000 δραχμῶν πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγειρομένης Νυκτερινῆς Σχολῆς Ἀπόρων Παίδων.

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον χορηγία τῆς συνδρομῆς ταύτης παρέχεται ὑπὸ τὸν ρητὸν ὅρον τῆς, ὑπὸ τοῦ Συλλόγου «Χρυσοστόμου δωρεὰν ἐπὶ μίαν πενταετίαν, παροχῆς τῆς χρήσεως τῆς ἀνεγειρομένης Σχολῆς, ἵνα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας λειτουργῶσιν ἐν αὐτῇ ἓν ἢ πλείονα τῶν Διδακτηρίων Χαλκέως.

2. Ἡ μὴ ἐκπλήρωσις τοῦ ἀνωτέρω ὅρου καθιστᾷ ἀμέσως ἀπαιτητὴν τὴν ἐπιστροφὴν τῆς χορηγηθησομένης συνδρομῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου καὶ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἐκπαιδευτικῆς Προνοίας Χαλκίδος ἢ τοῦ διαδεχθησομένου αὐτὸ Νομικοῦ προσώπου.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως».

Μεθὸ λύεται, συνανέσει τῆς Συνελεύσεως, ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 2 καὶ 30' τῆς νυκτός, διὰ τὴν 5 καὶ 1/2 μ. μ. τῆς αὔριον

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ'-Η'
τῆς 4 Ἰουνίου 1925

Ὥρᾳ 6.20' μ.μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος,*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. ***Π. Παναγιώτου.***

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Οἱ καπνεργάται Καρδίτσης ζητοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ καπνοπαραγωγικοῦ συνεταιρισμοῦ Σερρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἄδικον διανομὴν τῶν γαιῶν.

Οἱ ἔμποροι Τρικκάλων διαμαρτύρονται διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ τῶν οἰκημανικῶν ἀστικῶν κτημάτων.

Τὸ σωματεῖον Ποντίων Κιλλιθέας αἰτεῖται τὴν ἀπαλλοτριώσιν κτημάτων ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφυγικῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν.

Οἱ κτηνοτρόφοι Σερρῶν ζητοῦσιν ὅπως τοὺς ἐπιτραπῇ διὰ τὴν θερινὴν περίοδον ἡ εἰς τὸ λειβάδιον Νεοχωρίου Σερρῶν διαμονή των.

Ἡ ἐπιτροπὴ μαθητῶν τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Μεσολογγίου παρακαλεῖ ὅπως ἀναληφθῇ ἡ διαταγὴ τῆς παρατάσεως τῶν μαθημάτων.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐλληνικῶν βιβλιαρίων αἰτεῖται τὴν ἀναβρομανικὴν ἰσχὺν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ψηφίσματος «περὶ αὐξήσεως τῆς ἀποζημιώσεώς των».

Ὁ γεωργικὸς καὶ κτηνοτροφικὸς Σύλλογος Γρεβενῶν αἰτεῖται τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν συνεργαζομένων ὀργανώσεων τοῦ συνοικισμοῦ ἀποκρούει τὴν ἐξαγορὰν τῶν οἰκημάτων διὰ χρεολυσίου πρὸ τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἔναντι τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐγκαταλειφθεισῶν περιουσιῶν.

Ὁ ἀποθεραπευθεὶς ὑπολοχαγὸς Ἰωάννης Παλιορίγκας ζητεῖ ὅπως τὸν ἀποδοθῇ ὁ βαθμὸς τοῦ λοχαγοῦ.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ περιφερείας Ξάνθης παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ ταχέως τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Τὸ Ν' ἀγροτικὸν Συνέδριον Ζαγορίου παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ αὐτοδιοικήσεως ψήφισμα τοῦ Γ' Πανελληνίου Ἀγροτικοῦ Συνεδρίου Ἀθηνῶν.

Ὁ Σύλλογος «Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι» ὑποβάλλει ὑπόμνημα καὶ παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως λάβῃ αὐστηρὰ μέτρα κατὰ τῶν ρυπαρῶν ἀναγνωσμάτων καὶ θεαμάτων.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει ψήφισμα «περὶ καταργήσεως τῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν σχετιζομένων πρὸς κρατικοὺς ἢ κοινωφελεῖς σκοπούς.

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Δικαιοσύνης) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Γεωργίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον ψηφίσματος «περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως περὶ προσωρινῶν μέτρων καὶ νομῆς ἐν τοῖς Ν. Νώραις.

Ὑποβάλλουσι τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν αἱ ἑξῆς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί·

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ὑγείας*** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρυμάτων Ὑγιεινῆς καὶ Ἰατρικῆς ἐν γένει.

Ἡ ***ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς*** ἐπὶ τοῦ σχεδίου

νόμου «περὶ ἐκτάκτου ἀμοιβῆς τῶν κληρικῶν τῆς Βουλῆς, διὰ παρασχεθείσαν καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

— **Ν. Συριόπουλος** καὶ **Τ. Ἀναστασίου** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προϋδάρμου ἀξιωματικῶν κλπ».

— **Στ. Ἀναστασιάδης** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1924 Χ. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων τοῦ Θεσσαλικοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου».

— **Γ. Σίδερης, Σπ. Τράκας,** καὶ **Ἀπ. Παπαοικονόμου** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν».

— **Ι. Τσιριμῶκος, Ἀπ. Παπαοικονόμου** καὶ **Σ. Τράκας** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν».

— **Ι. Στάϊκος Παπαδάκης, Χριστόφορος Δ. Βάντσης, Α. Κωνσταντινίδης** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκχωρήσεως γηπέδων εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικούς.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 85 τοῦ Συντάγματος.

Λαμβάνει εἶτα τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς· Κύριε Πρόεδρε, κύριον μετ' ἐπιλέκτων μελῶν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἀναχωρεῖτε εἰς Λευκάδα διὰ τὴν ἐπέτειον τῆς πρώτης ἐκατονταετηρίδος τοῦ ἀθανάτου μας ποιητοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου. Μεταβαίνοντες ἐκεῖ ὅπως καταθέσητε εἰς τὴν ἱερὰν σκιὰν τοῦ μεγάλου Λευκαδίου ποιητοῦ τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Ἔθνους, δὲν ἐκτελοῦμεν πλήρως τὸ ἡμέτερον καθῆκον ὡς Ἐθνοσυνέλευσις καὶ ὡς Κράτος. Νομίζω ὅτι ὁ ποιητὴς τῶν «Μνημοσύνων» καὶ τῆς «Κυρᾶ Φροσύνης», ὁ μεγαλόστομος σμιλευτὴς τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ «Ἀθανασίου Διάκου» καὶ τοῦ θαυμαστοῦ «Ἀσπροῦγιαννη» ὑπῆρξεν ὁ ὑψιπετὴς καὶ μεγαλοφάνταστος ἀθανάτου ἀποστολος βαψῳδός, ὅστις ἠσθάνθη τοὺς πόνους καὶ τὰ μαρτύρια τοῦ Δούλου Ἑλληνισμοῦ, καὶ εἶνε ὁ μόνος ὅστις ἀπέδωκεν εἰς στροφὰς ἀνυπερβλήτους τὰς θλίψεις καὶ τὰς πικρίας τῆς δυστυχοῦς μας καὶ τυραννισμένης Πατρίδος. Πρότεινω, Κύριε Πρόεδρε, ὅπως σχηματίσητε Ὑμεῖς ἐπιτροπὴν ἰδιαιτέραν ἵνα ἀνεύρῃ τὰ μέσα, τῇ γενναίᾳ βοηθείᾳ αὐτοῦ τοῦ Κράτους, ὅπως προσεχῶς δυνηθῶμεν νὰ ἀντικρύσωμεν τὴν μορφὴν τοῦ ἀθανάτου Βαλαωρίτου ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐνδόξου Σολωμοῦ, τῶν Διοσκούρων τούτων Γιγάντων τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, εἰς μίαν τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν τοῦ ἱστορικοῦ Ἄστεως. Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν προσεχῶς τοὺς ἀνδριάντας καὶ τὰ μνημεῖα τούτων ἐπιβλητικὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ.

εἶνε ἀνάγκη οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες καὶ αἱ μέλλουσαι γενεαί μας νὰ ἀντικρύζωσι τοὺς ἀνδριάντας τῶν ὑψιπετῶν τούτων ποιητῶν μας, διότι θὰ διδάσκωνται ἐκ τούτων, θὰ ἐμπνέωνται ὑπὸ τοῦ ὑπερόχου πνεύματος καὶ τῶν ἔργων των, θὰ ἐμπνέωνται ὑπὸ τοῦ ἀθανάτου παραδείγματός των καὶ

Ὁ κ. *Π. Καρασεβδᾶς* λέγει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν δὲν δύναται νὰ καθορισθῇ διὰ τοῦ Συντάγματος, ἀρτίως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἔκτασιν τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. *Π. Πετρίδης* λέγει ὅτι κινδυνεύομεν νὰ καταναλώσωμεν ὁλόκληρον τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ ἑνὸς παρεμπίπτοντος ζητήματος. Φρονεῖ ὅτι ἐρώτων ἀπουσιάζει ὁ κ. Πρωθυπουργός καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχηγοί θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου, νὰ προχωρήσῃ δὲ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 16.

Ὁ κ. *Στ. Γονατᾶς* λέγει ὅτι ἡ τροπολογία του δὲν ἀμφισβητεῖ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν, ἀρίζουσα μόνον τὸ κατώτατον ὅριον τῶν δημοτῶν εἰς ὃ θὰ ἀντιστοιχῇ ἀνὰ εἷς βουλευτής.

Ἡ *Συνέλευσις* δέχεται μετὰ τοῦτο, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, ὅπως προσωρινῶς ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15 συζήτησις, εἰσέρχεται δὲ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 35.

Ὁ κ. *Γ. Δουζίνας* (6.50' μ. μ.) συνεχίζων τὴν ἀγόρευσίν του δέχεται τὸ σύστημα τοῦ καταρτισμοῦ τῆς Γερουσίας δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς ὡς τὸ μὴ χεῖρον, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως τὸ σύστημα τοῦτο καταστῇ τοὐλάχιστον ὅσον τὸ δυνατὸν πλέον ἀκίνδυνον. Τοῦτο, λέγει, θὰ ἐπιτευχθῇ ἐὰν ἀπαγορευθῇ εἰς τοὺς βουλευτὰς νὰ συμμετέχουν τῆς ἐκλογῆς. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ καθιερωθῇ σύστημα ἐκλογῆς τὸ ὁποῖον καθιστᾷ προνομιούχους τάξεις. Ὁμιλῶν ἀκολούθως περὶ τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, λέγει ὅτι ἐὰν ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκπροσωπήσεως ταύτης, θὰ εἶνε ἀναγκαῖον νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀργανώσεων τούτων. Ἀναφέρει εἰς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης του τὰ ἀλλαχοῦ γινόμενα, μάλιστα δὲ τὰ ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ Γερμανίᾳ. Ἐάν, λέγει, πράγματι πιστεύωμεν εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπροσωπήσεως, πρέπει νὰ δώσωμεν ὅλα τὰ μέσα ὥστε νὰ ἔχωμεν ἐξ αὐτοῦ τὴν προσδοκωμένην ἀπόδοσιν. Οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ λέγωμεν ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος εἰσάγεται δοκιμαστικῶς, διότι οἱ καταστατικοὶ θεσμοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀποτελῶσιν ἀντικείμενον δοκιμῶν.

Ὁ κ. *Π. Μερλόπουλος* παρατηρεῖ ὅτι οἱ συνταγματικοὶ θεσμοὶ δὲν εἶνε ὑπολογισμοὶ μαθηματικοί.

Ὁ κ. *Γ. Δουζίνας* δέχεται, λέγει, τὴν ἀληθείαν ταύτην, δὲν δέχεται ὅμως ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ πειραματιζώμεθα καθ' ἑκάστην. Δὲν πρέπει νὰ δώσωμεν τὴν εἰκόνα ὅτι δημιουργοῦμεν προσωρινοὺς θεσμοὺς καὶ προσωρινὰς καταστάσεις. Ἢ πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ τελείως ὁ θεσμὸς ἢ πρέπει νὰ γίνῃ

δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Παπαναστασίου περὶ ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐπαγγελματιῶν δι' ἓν μέλων. Καταλήγων τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς καταργήσεως τῆς διατάξεως περὶ ἐκλογῆς καὶ τῶν βουλευτῶν ὡς Γερουσιαστῶν, τὸ ὁποῖον φρονεῖ ὅτι εἶνε λίαν ἐπιζήμιον.

Ὁ κ. *Ι. Τσιριμῶκος* (ὥρᾳ 7.20' μ. μ.) λέγει ὅτι ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν Γερουσιαστῶν εἶχεν ἐπιφυλάξεις καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν δὲν μετεπείσθη δὲ καὶ ἐκ τῆς γενομένης ἐν τῇ Συνελεύσει συζητήσεως. Ἡ πλειονοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπέκλινεν ὑπὲρ τῆς γνώμης ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν Γερουσιαστῶν πρέπει νὰ εἶνε ἄμεσος, διότι τὸ Σῶμα τῶν Γερουσιαστῶν δὲν εἶνε ἰσοδύναμον πρὸς τὴν Βουλήν. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος δὲν εἶνε ἀπολύτως βάσιμος, ἐκεῖνο, πρὸς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐπιστήσωμεν ἅπασαν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἶνε ποῖος τρόπος θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρίστων· δὲν εἶνε δὲ ὁ ἄμεσος τρόπος τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν ὁ καλύτερος, ἀφοῦ εἶνε ἀμφίβολον ἂν ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα μας συνείθεια τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἑκάστη ἑλληνικὴ οἰκογένεια συνείθισε νὰ ἀντιπροσωπεύηται ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους, οἱ ὁποῖοι εἶνε καὶ οἱ ἀρθότερον κρίνοντες ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ζητεῖται διὰ τῆς Γερουσίας εἶνε ἡ συντήρησις, ἡ περίσκεψις, ἡ παράδοσις. Τοῦτο δὲ ἐξασφαλίζεται διὰ τῶν πρεσβυτέρων μᾶλλον, παρὰ διὰ τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων. Ἐὰν ταῦτα εἶχον ἱστορίαν τινὰ τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ τοὺς ἐμπιστευθῶμεν καὶ τὸ ὑψηλὸν τοῦτο λειτούργημα, ἀλλ' ὁ κίνδυνος σήμερον, ἂν καθιερωθῇ τὸ σύστημα τοῦτο, θὰ εἶνε μέγας, διότι ὅσον μικρότερος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλογέων, τόσον περισσότερον εὐχερὴς καθίσταται ἡ διαφθορὰ ἑνῶν ἐκλογέων, ἀρκούντων νὰ ἀλλοιώσωσι τὸ ἀποτέλεσμα. Ὁ κίνδυνος οὗτος ἀποφεύγεται διὰ τοῦ καθορισμοῦ ἀριθμοῦ ἐκλογῆς καὶ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐκλογέων ἀπὸ τοῦ 35ου ἔτους καὶ ἄνω. Οἱ ἐκλογεῖς οὗτοι εἶνε οἱ ψυχραίμως σκεπτόμενοι καὶ ἀποφασίζοντες, πρέπει δὲ νὰ εἶνε ἄμεσος ἡ ἐκλογή, διότι τότε μόνον εἶνε γνησία. Ἂν μάλιστα ἐφαρμοσθῇ τὸ ἐνιαῖον τῆς ψήφου εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν γερουσιαστῶν, εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι θὰ ἐκλεγῶσιν οἱ ἄριστοι.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων δὲν ἠδυνήθη νὰ δικαιολογήσῃ εἰς τὴν συνείδησίν του τὴν χορηγουμένην εἰς τινα μόνον ἐπαγγέλματα διπλῆν ψῆφον.

Ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχει διαίρεσις κοινωνικῶν τάξεων, εἶνε δὲ ἐπιβλαβὴς ἡ καταβαλλομένη προσπάθεια πρὸς τοιαύτην δημιουργίαν.

Καταλήγων ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν Γερουσιαστῶν πρέπει νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς μείζονα ἀριθμὸν ἐκλογέων. Ὡς πρὸς τὸ ἀσυμβίβαστον συμφωνεῖ μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Παπαναστασίου ὑποστηριχθέντα.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** (7.50' μ. μ.) λέγει ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Γερουσίας δὲν εἶνε νέος διὰ τὴν Ἑλλάδα· εἶνε καθαρῶς ἑλληνικὸς θεσμός. Ἡ Γερουσία εἶνε τὸ ἀντίρροπον καὶ τὸ ἀντιστάθμισμα κατὰ τῶν τάσεων τοῦ ἄλλου Κοινοβουλευτικοῦ Σώματος, τοῦ ἐκ καθολικῆς ψηφοφορίας ἐκλεγομένου. Καὶ ἐξιστορῶν τὴν διαδοχικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς Γερουσίας ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς, ὅλα λέγει τὰ νεώτερα πολιτεύματα, συνταγματικὰ καὶ δημοκρατικά, τὸν υἱοθέτησαν καὶ τὸν ἀνεγνώρισαν. Παρ' ἡμῖν ἐφημρμόσθη τὸ πρῶτον διὰ τοῦ Συντάγματος 1844 καὶ εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἀπέτυχε κατὰ πολύ, καίτοι οἱ Συνταγματολόγοι ἀποφαίνονται ὅτι καὶ ἀποτυχὸν εἶχε προσφέρει ὑπηρεσίας. Τῷ 1911 ἐγεννήθη τὸ ζήτημα τῆς ἀναστάσεως τῆς Γερουσίας, ἀλλ' ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη τοῦ κ. Βενιζέλου περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ διὰ νὰ ἀφεθῇ ἐλευθέρα ἡ μία Βουλὴ νὰ θεσπίσῃ συνολικοὺς διοργανωτικοὺς νόμους. Τῷ 1915 ἐτέθη πάλιν ἐπὶ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς Γερουσίας μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ περιορισθῇ τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Ἤδη οὐδεμία ὑπάρχει διαφωνία μεταξὺ ἐπωκοινοβουλευτικῶν καὶ ἐξωκοινοβουλευτικῶν βουλευτῶν περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τῆς Γερουσίας. Ἡ ἄνευ βασάνων ψήφισις τῶν νόμων καὶ ἡ συμβολὴ τῆς Γερουσίας εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν ἐπιβάλλει ἐπιτακτικῶς τὴν ἵδρυσιν τῆς Γερουσίας. Ἐπίσης ἡ ἵδρυσίς της εἶνε ἀναγκαία καὶ διὰ τὴν ῥύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Γερουσίας δὲν εἶνε μόνον ἀναγκαῖος εἰς τὰ δημοκρατικὰ Ἔθνη ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μὴ δημοκρατικὰ καὶ δὲν ἔχεται ἀκριβείας ὅτι διὰ τῆς Γερουσίας θὰ κατοχυρωθῇ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Ἄλλα εἶνε τὰ μέσα δι' ὧν θὰ κατοχυρωθῇ τοῦτο. Ἄλλως τε περὶ αὐτοῦ δὲν πρόκειται σήμερον.

Ἀναλύων εἶτα τὰς διατάξεις τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς Γερουσίας, ἐξετάζει τὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν Γερουσιαστῶν καὶ ἀναφέρει ὅτι πλὴν τῶν δύο Κρατῶν—(Πολωνία—Τσεχοσλοβακία)—εἰς ὅλα τὰ ἄλλα αἱ Γερουσίαι ἐκλέγονται δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ τῆς ἀρμοδιότητος τῆς Γερουσίας, αὕτη εἶνε καὶ συντακτικὴ καὶ νομοθετικὴ καὶ δικαστικὴ καὶ πολιτική. Ἐξακολουθῶν κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς τῶν

Γερουσιαστῶν, διότι τοῦτο εἶνε σύμφωνον πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς καὶ τὴν βάσιν τῆς συστάσεώς της καὶ ἀντικρούει τὴν γνώμην τοῦ κ. Τσιριμώκου περὶ ἐκλογῆς τῶν γερουσιαστῶν δι' ἀμέσου περιωρισμένης ἐκλογῆς. Ἐξετάζων εἶτα τὰ τῆς πολιτικῆς δυνάμεως τῆς Γερουσίας, εὑρίσκει ὅτι δὲν ἔχει αὐτὴ οὐσιαστικῶς τοιαύτην, διότι μόνον ἂν εἶχε τοιαύτην θὰ εἶχε σπουδαίαν σημασίαν ἡ τυχὸν ἄμεσος ἢ ἔμμεσος ἐκλογὴ τῆς Γερουσίας.

Οἱ κ. κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος, Ι. Τσιριμῶκος*** καὶ ***Γ. Παπανδρέου*** δίδουσιν ἐξηγήσεις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ἥτις δέον νὰ νοηθῇ οὕτως· «Ὁσάκις ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ διαλυθῇ ἡ Βουλή, ὡς μὴ ἀντιπροσωπεύουσα πλέον τὴν λαϊκὴν θέλησιν, λαμβάνει τὴν ἔγκρισιν τῆς Γερουσίας, συγκροτεῖ ἄλλην Κυβέρνησιν καὶ διαλύει τὴν Βουλήν». Τοιαύτη ἀρχὴ ἄλλως τε ἴσχυεν μονίμως εἰς τὰ σύγχρονα δημοκρατικὰ πολιτεύματα.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** συναρίζων ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ διάταξις λίαν ἀσαφῶς ἀποδίδει τοιαύτην ἔννοιαν. Κατὰ τὴν γνώμην του δὲν πρέπει ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ σχηματίζῃ Κυβερνήσεις ἐκ τῆς μειονοψηφίας καὶ μόνον ὑπὸ τὴν αἵρεσιν αὐτήν. Ἄλλως τε ἐγένετο δεκτὴ ἡ μείωσις τῆς βουλευτικῆς περιόδου εἰς τριετίαν συνεφώνησε δὲ περὶ τούτου καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων.

Δεδομένου λοιπὸν ὅτι ἡ Γερουσία δὲν ἔχει πολιτικὴν δύναμιν, εἶνε προφανὲς ὅτι ὀφείλει νὰ προέρχηται ἐξ ἐμμέσου ἐκλογῆς καὶ δὲν εἶνε βάσιμον τὸ λεχθὲν ὅτι τὰ Νομαρχιακὰ Συμβούλια κλπ. δὲν εἶνε ὥριμα, ἀφοῦ θὰ εἶνε οἱ ἐκλεκτοὶ τῶν ἐκλογέων, τοὺς ὁποίους ὅμως θέλομεν νὰ θεωρῶμεν ὡρίμους. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συμμετοχὴν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων εἰς τὴν σύστασιν τῆς Γερουσίας, ναὶ μὲν δὲν εἶνε αὗται ὡργανωμέναι καὶ ἀνεπτυγμέναι ὡς ἔδει, ἀλλὰ πρέπει, ἔστω καὶ δοκιμαστικῶς, νὰ συμμετέχουν αὗται δι' ὀλιγωτέρου ὅμως ἀριθμοῦ 20—30 μελῶν ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Καταλήγων ἀποκρούει τὴν συμμετοχὴν ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἀριθμοῦ μελῶν τῆς Βουλῆς καὶ ἐφιστᾷ τὴν μετὰ μεγάλης προσοχῆς σύστασιν τῆς πρώτης Γερουσίας διὰ νὰ σχηματισθῇ καλὴ ἐντύπωσις εἰς τὸν λαὸν καὶ ἀποβῇ εὐεργετικὸς ὁ θεσμὸς εἰς τὴν ζωὴν τῆς Χώρας.

Ὁ κ. ***Γ. Κιγιᾶς*** λέγει ὅτι θὰ ἐξετάσῃ μόνον τὸ σύστημα τῆς δι' ἐκλογῆς συνθέσεως τῆς Γερουσίας. Ἡ ἔμμεσος καὶ ἄμεσος τοιαύτη θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς ἀποδοχῆς ἢ μὴ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκπορεύσεως τῶν πάντων ἐκ τῆς λαϊκῆς κυριαρ-

χίας. Ὑπὲρ τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς προβάλλεται ἡ ἀνάγκη τῆς προελεύσεως τοῦ Σώματος ἐκ διαρθρώσεως πηγῆς ἀπὸ τὴν κοινὴν Βουλήν. Ἀλλ' αὐτὴ αὐτὴ ἡ σύνθεσις τῶν δύο Σωμάτων παρουσιάζει πλείστας διαφορὰς ὅπως εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν συλλευτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν γερουσιαστικῆς ἡλικίας τῶν ἐκλεγέντων καὶ ἡ διάφορος ἐκλογικὴ περιφέρεια. ἀπίστης καὶ ἡ ἔλλειψις πολιτικῆς ἰσοδυναμίας μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων. Ὥστε, εἴτε ἄμεσος εἴτε ἔμμεσος εἶνε ἡ ἐκλογὴ τῆς Γερουσίας, αἱ διαφοραὶ θὰ παραμείνουν ἀέραιαι μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων. Ἐξακολουθῶν ἀναπτύσσει τροπολογίαν του ἔχουσαν οὕτως· «Οἱ Γερουσιασταὶ ἐκλέγονται ὑπὸ ἐκλογικῶν Συλλόγων ἀποτελουμένων ὑπὸ πάντων τῶν πολιτῶν τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου καὶ συμπληρωσάντων τὸ τριᾶκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν», ἀντικρούει δὲ διὰ μακρῶν τὸν τρόπον τῆς δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας, ἡ ὁποία οὕτω ἐκλεγομένη θὰ ἀπουδῇ καὶ ὀργάνων πλουτοκρατικῶν, δεδομένου ὅτι ὁ κύκλος τοῦ ἐκλογικοῦ συλλόγου θὰ εἶνε στενὸς καὶ θὰ δύνανται νὰ λάβουν χώραν ἀγοραπωλησίαι συνειδήσεων. Ἐτὸς τούτου θὰ ἐνσπείρωμεν τὸν πολιτικὸν φανατισμὸν εἰς ὅλα τὰ ὄργανα τῆς τοπικῆς διοικήσεως.

Ὁ κ. **Δ. Κατσίνας** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἡ τυχὸν ἐξ ἀμέσου ἐκλογῆς συγκρότησις τῆς Γερουσίας θὰ ἀναπτύξῃ καὶ πάλιν τὴν συναλλαγὴν μεταξὺ ἐκλογέων καὶ ἐκλογίμων.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** συνεχίζων λέγει ὅτι μὲ τὸν ἔμμεσον τρόπον προάγεται ἡ συναλλαγὴ περισσότερον καὶ ἀπὸ τὸν ἄμεσον τρόπον ἐκλογῆς, διότι ὅσον εὐρύτερος εἶνε ὁ ἐκλογικὸς σύλλογος τόσον ὀλιγώτεραι θὰ εἶνε αἱ μεταξὺ ἐκλογέων καὶ ἐκλογίμων συναλλαγαί.

Ὁ κ. **Α. Μιχάλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεδόθη πολιτικὴ ἰσοδυναμία εἰς τὴν Γερουσίαν εἶναι ἀνάγκη νὰ σκεφθῶμεν νὰ τῆς δώσωμεν ἠθικὴν δύναμιν μεγάλην, τὴν διὰ τῆς ἐκπορεύσεώς της ἐκ τοῦ λαοῦ· διὰ τοῦτο ὀρθότερον εἶνε τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς τῆς Γερουσίας. Τὸ τυχὸν περιορισμένον τῶν ἐκλογέων δὲν ἀποτελεῖ ὀλιγαρχίαν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς σύστημα, ὅπερ ἀποτελεῖ πράγματι ὀλιγαρχίαν.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** συνεχίζων τονίζει, ὅτι διὰ τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς τῆς Γερουσίας ἐνισχύονται οἱ κομματάρχαι.

Μεθ' ὥρᾳ 9.30' μ. μ. συνανέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον ὥραν 5 μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβὰν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ρ-ϛ'
τῆς 5 Ἰουνίου 1915.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγνωσθῇ τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως, μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. κ. **Ὀρ. Κυπριανοῦ Γ. Κιαγιᾶ** καὶ **Γ. Δουζίνα**, ὅστις εἰς ἐνίσχυσιν τῶν κατὰ τὴν χθεσινὴν ἀγόρευσίν του ἐπιχειρημάτων του, καταθέτει εἰς τὸ Προεδρεῖον τόμον σχετικοῦ συγγράμματος τοῦ Πρωΐα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Ὁ κ. Καίσαρ Λέζας παρακαλεῖ ὅπως μὴ γίνῃ δυσκαιρικὴ συγχώνευσις Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας.

Ἡ ἐργατικὴ τάξις Κυθήρων ζητεῖ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ καπνικοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ Δημοκρατικὸς Σύλλογος Ζακύνθου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς διοικητικῆς συγχωνεύσεως Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας.

Ὁ κ. Καραμαλίκης Δήμαρχος Ζακύνθου παρακαλεῖ ὅπως μὴ γίνῃ διοικητικὴ συγχώνευσις Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας.

Διάφοροι Σύλλογοι Σερρῶν καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Σερρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως λάβῃ πρόνοιαι διὰ τὸν ἐφημεριακὸν κλῆρον.

Ὁ Κωνσταντῖνος Λέοντας, πατὴρ δώδεκα τέκνων, παρακαλεῖ ὅπως τοῦ χορηγηθῇ χρηματικὸν βοήθημα.

Ὁ Ἀλέξανδρος Κορωνάκης παραπονεῖται ἐναντίον τοῦ λοχαγοῦ Καταπόδη Σπύρου καὶ ζητεῖ τὴν τιμωρίαν του.

Οἱ τυχόντες ἀναστολῆς ἐφέδροι κλάσεως 1923 ζητοῦσι τὴν ἀπόλυσίν των.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῶν νόμων 137 καὶ 202 καὶ περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰρηνοδικῶν πταισματοδικῶν».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ι. Μ. Καλογερᾶς, Δ. Φλωριᾶς κλπ.** ὑποβάλλουσι προσθήκην εἰς τὸν νόμον 2761 «περὶ ἀποκοπῆς συντάξεως ἕνεκα στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς ὑπηρεσίας».

Οἱ κ. κ. **Μ. Βυζᾶς, Ν. Ἀσκούτσης, Β. Δαλιάνης, Δ. Πετρίτης κ.λ.π.** ὑποβάλλουσι προσθήκην ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προϋδασμοῦ ὁπλιτῶν καὶ ἀξιωματικῶν».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Β. Δ. Δαλιάνης, Ν. Ἀσκούτσης, Δ. Πετρίτης, Μ. Βυζᾶς Θ. Κριεζῆς, Β. Βλαχοθονά-**

σης ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 ἐδαφ. ι τοῦ νόμου 3319 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων κλπ.».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

—***Α. Ἀκρίδας, Π. Γεωργίτσης, Ν. Καλλέλης, Γ. Τσακανίκας, Δ. Φλωριᾶς, Σπ. Θεοδωρόρουλος κλπ. κλπ.*** τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2918

—***Α. Ταβουλάρης, Θεοδ. Γοῦσκος, Καῖσαρ Ζέζας,*** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν».

—***Σάϊας Ἰωσήφ, Α. Πραντούνας, Γ. Κουτρουμπάκης κλπ.*** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2918».

—***Γ. Βλαχόπουλος, Β. Δαλιάνης, Δ. Π. Λεονάρδος κλπ.*** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προϋδιασμοῦ ἀξιωματικῶν κλπ».

Οἱ ὑπουργοὶ κ. κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Δικαιοσύνης) καὶ ***Κ. Γκότσης*** τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, τῶν Ἐφετῶν καὶ τῶν Πρωτοδικῶν παρὰ τοῖς δικαστηρίοις τοῦ Κράτους».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Ι. Κούνδουρος*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ συντομεύσεως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τῶν ὑπὸ προαγωγὴν τῶν ἀποστρατευθέντων λόγῳ πολέμου τραυματιῶν ἀξιωματικῶν κλπ.».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων

Ὁ κ. ***Δ. Κατσίνας*** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων κοινότητος Θίσσης (Θηβῶν), παραπονουμένων διὰ τὴν κατάργησιν τῆς ἁλυκῆς Θίσσης. Τονίζει τὴν πλουτοπαραγωγικὴν σημασίαν τῆς ἁλυκῆς ταύτης καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐνισχύσεως τῆς περιφερείας καὶ γενικῶς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ ἐπικρίνει τὴν ἀπόφασιν περὶ καταργήσεως τῆς ἁλυκῆς ταύτης, διότι αἱ παρὰ τῆς ὑπηρεσίας δοθεῖσαι περὶ αὐτῆς πληροφορίαι εἶναι πεπλανημέναι. Παρακαλεῖ ἐν τέλει νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ ἀπόφασις.

Οἱ κ. κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** καὶ ***Ο. Κυπριανὸς*** συνιστῶσιν ἀναφορὰν σιταροποιῶν Μυτιλήνης.

Ὁ κ. ***Ο. Κυπριανὸς*** τονίζει ἐπὶ πλέον, ὅτι οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὴν Συνέλευσιν πολῖται πρέπει νὰ τύχωσιν ἀπαντήσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Καλλιθέας περὶ μετατοπίσεως ἐκεῖθεν τῶν ἐν τῷ Σκοπευτηρίῳ Ἡντίων προσφύγων. Ὀκτὼ χιλιάδες, λέγει, ψυχῶν εἶνε συγκεντρωμέναι εἰς ἕνα στενώτατον χῶρον, ὅστις εἶχε διατεθῇ εἰς τοὺς πρόσφυγας προσωρινῶς καὶ οὐδέποτε διὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν μονίμως οὐδὲ διὰ νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ τόσος ἀριθμός. Ἡ κατάστασις οὕτω ἀπέβη ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ὑγείαν ὅλων, διὸ καὶ ὅλα τὰ Σωματεῖα προέβησαν εἰς ψηφίσματα περὶ ἐξευρέσεως ἄλλου χώρου. Καὶ ἡ σχηματισθεῖσα πρό τινος Ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη, προσθέτει, ὑπὲρ τῆς μεταφορᾶς δι' ἐκθέσεώς της, ἥτις ὤφειλε νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον συζητήσεως κατὰ τὰς προσφυγικὰς ἐπερωτήσεις. Καταλήγων παρακαλεῖ ὅπως ἐν ὀνόματι τῆς ὑγείας τῶν προσφύγων ἡ Κυβέρνησις ἐξεύρῃ ἄλλα οἰκόπεδα πρὸς ἐγκατάστασιν, διότι ὁ ἤδη συνοικισμὸς ἀποτελεῖ αἰσχος διὰ τῶν πρωτεύουσαν καὶ διαρκῆ κίνδυνον τῆς ὑγείας ἐντοπίων καὶ προσφύγων. Διὰ τῆς μετατοπίσεως ἀφ' ἑτέρου πλὴν τῆς ἀποφυγῆς τοῦ κινδύνου τούτου θὰ ἐπιτευχθῇ καὶ ὁ πραγματικὸς προορισμὸς τοῦ προαστείου Καλλιθέας, ὅστις εἶνε ἡ συνένωσις τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὴν θάλασσαν.

Ὁ κ. ***Στ. Γονατᾶς*** ὑποστηρίζων τὴν αὐτὴν ἀναφοράν, εὑρίσκει τὰ παράπονα τῶν Σωματείων δίκαια, χρήζοντα συντόνου ἐπεμβάσεως ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων καὶ παρακαλεῖ νὰ δώσουν ἐξηγήσεις ἐπ' αὐτῶν οἱ κ. κ. Ὑπουργοί.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλος*** ἐκθέτει τὰς πλημμελείας τοῦ συνοικισμοῦ προσφύγων Καλλιθέας ὑπὸ ἔποψιν καθαριότητος καὶ ὑγιεινῆς καταστάσεως καὶ τονίζει ὅτι 1500 οἰκογένειαι ἤδη στοιβάζονται εἰς στενώτατον χῶρον. Διὰ τοῦτο τὰ αἰτήματα τῶν Καλλιθεατῶν εἶνε δίκαια καὶ χρήζουν ἀμέσου ἐπεμβάσεως τῶν ἁρμοδίων πρὸς διόρθωσιν. Ὑπάρχουν λέγει ἐκεῖ 200 οἰκογένειαι προσφύγων γεωργῶν, οἵτινες ζητοῦσιν ἀπὸ καιροῦ γεωργικὴν ἐγκατάστασιν, ἀλλ' ἥτις δὲν τοῖς δίδεται. Οἱ ἄλλοι, οἱ μὴ γεωργοί, ζητοῦν μόνον οἰκοπεδικοὺς χώρους, ὅπως δι' ἰδίων ἐξόδων ἐγκατασταθῶσι. Καταλήγων διαμαρτύρεται διὰ τὰ λεχθέντα ὅτι ὑπάρχουν ὅπλα εἰς τὸν προσφυγικὸν συνοικισμὸν τῆς Καλλιθέας.

Ὁ κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** τονίζει ὅτι ὁ συνωστισμὸς ἐν τῷ προσφυγικῷ συνοικισμῷ Καλλιθέας εἶνε πολὺ μέγας, ἀπειλῶν κινδύνους διὰ τὴν ὑγείαν ὅλων τῶν κατοίκων καὶ ἐπιβάλλεται ἡ ἐγκατάστασις τῶν προσφύγων, εἴτε ὁλικῶς εἴτε δι' ἀραιώσεως καὶ τοποθετήσεως προσφύγων ἀλλαχοῦ τῆς πόλεως. Ἐκθέτει κατόπιν τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐνεργείας, εἰς ἃς προέβη μετ' Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξεύρεσιν οἰκοπέδων, αἵτινες ὅμως ἀπέβησαν μάταιαι, διότι αἱ ἁρμόδιοι ὑπηρεσίαι ἐκώφευσαν. Τὸ

ζήτημα, λέγει, οὐδεμίαν ἐπιδέχεται ἀναβολήν, διότι ἀσφαλῶς θὰ ἐπέλθουν ἐκεῖ μολυσματικαὶ νόσοι.

Ὁ κ. **Ἀντ. Πραντούνας** ὑποστηρίζει τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν καὶ προτείνει ὅπως σταλῶσιν εἰς Πάρον καὶ Μῆλον τοὐλάχιστον 1500 πρόσφυγες, ἰδίως Πόντιοι, εἰς οὓς θὰ παρασχεθοῦν καὶ οἰκόπεδα καὶ οἵτινες θὰ ἀπασχοληθοῦν μὲ τὴν καπνοφυτευτικήν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὑπολοίπους πρόσφυγας, δύνανται οὗτοι νὰ μετατοπισθῶσιν εἰς τὴν Πάρνηθα καὶ εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Ὑμηττοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** συνιστᾷ τὴν ταχίστην λῆψιν μέτρων διὰ τὴν ὁριστικὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων Καλλιθέας, δυναμένων νὰ ἐγκατασταθῶσιν εἰς τὴν μετὰ τὸ Φάληρον παραλίαν.

Ὁ κ. **Ἐμμ. Παυλίδης** λέγει ὅτι ὁ συνοικισμὸς Καλλιθέας κατοικεῖται ἀπὸ πρόσφυγας μὴ τυχόντας, οὐδεμιᾶς ὁσηθείας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους δεικνύοντος οὕτω τελείαν ἀδιαφορίαν καὶ ἀστοργίαν. Ἡ κατάστασις τοῦ συνοικισμοῦ ἀπὸ διετίας εἶνε ἀξιοθρήνητος, καίτοι τὴν ἀντελήφθησαν ὅλοι σχεδὸν οἱ Ὑπουργοί. Καθαριότης δὲν ὑπάρχει, ἡ συγκατοίκησις προσφύγων εἶνε ἀπελπιστικὴ καὶ διὰ τοῦτο κατ' ἀξίωσιν προσφύγων καὶ Καλλιθεατῶν ἐγένετο ἐπιτροπὴ ἥτις ἐξέθεσε τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τοῦ συνοικισμοῦ καὶ ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην εἰς ἐγκαταστάσεις ἀγροτικὰς 200 ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν.

Τὰ γενόμενα ἐξ ἄλλου προσωρινὰ οἰκήματα στεγάσεως καταλαμβάνονται δι' ἄλλους νέους πρόσφυγας καὶ δι' αὐτὸ οὐδεμία ἀραίωσις τοῦ συνοικισμοῦ κατέστη δυνατή. Οἱ ἀστοὶ πρόσφυγες Καλλιθέας ὑπέδειξαν διάφορα οἰκόπεδα μεταξὺ γεφύρας Καλλιθέας πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν, ἀλλ' οὐδὲν ἐγένετο. Καταλήγων παρακαλεῖ τοὺς ἁρμοδίους ὑπουργοὺς νὰ μεριμνήσωσι, τοῦτο μὲν διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν τῶν 200 οἰκογενειῶν, τοῦτο δὲ διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ζητηθέντων οἰκοπέδων.

Ὁ κ. **Α. Μυσιρλόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) ἀπαντᾷ ὅτι ἡ κατάστασις τῶν προσφύγων Καλλιθέας πραγματικῶς δὲν εἶνε καλή. Κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν κακῶς ἐστεγασμένων τηρεῖται μία τάξις. Ἐγκαθίστανται κατὰ σειρὰν οἱ μᾶλλον κακῶς ἐστεγασμένοι καὶ δὴ εἰς κτίρια, τῶν ὁποίων ἐπιδάλλεται διὰ λόγους σκοπιμότητος ἡ ἐκκένωσις, ὡς λ. χ. σχολεῖα, ἀποθῆκαι κ.τ.λ. Μετὰ τὴν ἤδη συντελεσθεῖσαν ἐκκένωσιν τῶν ἀποθηκῶν καὶ σχολείων Πειραιῶς καὶ πολλῶν τῶν Ἀθηνῶν ἄρχεται ἤδη ἡ σειρὰ τοῦ Σκοπευτηρίου Καλλιθέας.

Προκειμένου περὶ τῶν ἀγροτῶν προσφύγων ἡ Ε.Α.Π. ἀνέλαβε τὴν ἐγκατάστασίν των μαζὶ μὲ ἄλλας ἀγροτικὰς οἰκογενείας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς καθαριότητος διετέθησαν ἤδη 1000.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἵδρυσιν τεσσάρων πλυντηρίων.

Προκειμένου περὶ τῆς μετακινήσεως ὁλοκλήρου τοῦ συνοικισμοῦ, ὁμολογεῖ ὅτι μεταξὺ ἐπὶ τόπου δὲν κατώρθωσε νὰ ἀνακαλύψῃ κατάλληλον χῶρον καθόσον οἱ ὑποδειχθέντες εὑρέθησαν ὡς λίαν ἀπομεμακρυσμένοι τῶν κέντρων ἐργασίας τῶν προσφύγων.

Παρακαλεῖ τοὺς κ. κ. Συναδέλφους ὅπως συναντηθῶσι τὴν Κυριακὴν ἐν Καλλιθέᾳ καὶ λύσωσιν ἐπὶ τόπου τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Γ. Βραχνὸς** τονίζει ὡσαύτως τὰ δίκαια τῶν προσφύγων καὶ τῶν γηγενῶν καὶ ἐξιστορεῖ τὴν ἀθλιότητα τῆς καταστάσεως ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ Κράτος ὑποχρεοῖ τοὺς πολίτας του νὰ ζῶσι.

Ὁ κ. **Α. Μπιράκης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν προσφύγων Τοῦμπα παραπονουμένων διὰ τὴν ἀνεπαρκῆ ἐγκατάστασίν των ἐφόσον μόνον 8 στρέμματα εἰς ἑκάστην οἰκογένειαν ἀναλογοῦν, οὐδὲ χῶρος δὲ διὰ τὸν συνοικισμόν των παρεδόθη, ὁ δὲ ὑποδειχθεὶς τοιοῦτος ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ἦτο βαλτώδης καὶ πλημμυριζόμενος παρὰ τοῦ Ἀξιοῦ.

Μεθὸ παρελθούσης τῆς κεκανονισμένης ὥρας αἱ λοιπαὶ ἀναφοραὶ καὶ ἐρωτήσεις ἀναβάλλονται.

Εἰσέρχεται δ' ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** προτείνει νὰ προταχθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν φέρεται ἀναγεγραμμένον ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι δὲν ἔχει ἀντίρρησιν νὰ ἀναπτύξῃ δι' ὀλίγων τὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου τροπολογίας του ὁ κ. Καφαντάρης, ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ ἐπιψήφισίς του κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι δὲν εἶνε ἐγγεγραμμένον τὸ νομοσχέδιον ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει καὶ δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχει ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως ὅπως τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐκλογικῶν κα-

ταλόγων προηγηθῇ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι εἶνε ἐναντίον τοῦ Κανονισμοῦ νὰ συζητηθῇ νομοσχέδιον, ὅπερ δὲν εὑρηται ἀναγεγραμμένον ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** δηλοῖ ὅτι παραιτεῖται τῆς προτάσεώς του.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου.

Περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου ἐν Θεσσαλονίκῃ.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν). ἔχον οὕτως·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 1.

Ἱδρύεται Πανεπιστήμιον ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἔχον τὸν τίτλον «Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης» καὶ ἀποτελοῦν ἴδιον νομικὸν πρόσωπον.

Ἄρθρον 2.

Τὸ Πανεπιστήμιον διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, ἐνασκουμένην διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ καὶ ἐκπροσωπεῖται εἰς ἅπασας τὰς σχέσεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Σχολαί. Διδακτορικὰ διπλώματα καὶ πτυχία. Διδασκαλία.

Ἄρθρον 3.

Τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης περιέχει τὰς ἑξῆς Σχολάς.

Α') Θεολογικήν.
Β') Φιλοσοφικήν.
Γ') Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν.
Δ') Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν καὶ
Ε') Ἰατρικήν.

Ἑκάστη Σχολὴ ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τοῦ Κοσμήτορος αὐτῆς.

Ἄρθρον 4.

Αἱ Σχολαὶ ἀπονέμουσι α') Διδακτορικὰ δ.πλώματα β)' Πτυχία, γ') Ἐνδεικτικὰ ἀσκήσεως καὶ ἐπιδόσεως εἰς ὡρισμένους κλάδους.

Τὰ διδακτορικὰ διπλώματα, τὰ πτυχία καὶ τὰ ἐνδεικτικὰ ἀπονέμονται κατόπιν εἰδικῶν δι' ἕκαστον τούτων ἀκροάσεων, ἀσκήσεων καὶ δοκιμασιῶν, ὧν τὰ καθέκαστα θέλουσιν ὁρισθῇ διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων κατ' ἀπόφασιν τῶν οἰκείων Σχολῶν.

Οὐδεὶς δύναται νὰ τύχῃ διδακτορικοῦ διπλώματος Σχολῆς, ἂν μὴ κέκτηται πτυχίον τῆς Σχολῆς ταύτης καὶ ἂν μὴ ὑποβάλῃ πρωτότυπον ἐναίσιμον διατριβήν, ἀναφερομένην εἴς τινα τῶν ἐπιστημονικῶν κλάδων, τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὸ πτυχίον αὐτοῦ.

Μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ ὁρισθῇ διὰ Διατάγματος, ὅτι εἰς Σχολὴν ἢ τμῆμα Σχολῆς γίνονται δεκτοὶ πρὸς ἐγγραφὴν φοιτηταὶ μόνον κατόπιν ἐπιτυχοῦς δοκιμασίας, ἧς τὰ καθέκαστα θέλουσιν ὁρισθῇ διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος.

Παντοχοῦ ὅπου κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἀπαιτεῖται ὡς προσὸν διδακτορικὸν δίπλωμα ἢ πτυχίον ἢ ἐνδεικτικὸν ἢ πιστοποιητικὸν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου ἢ τοῦ Πολυτεχνείου, τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν Σπουδῶν, τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς, τῆς Ἀνωτέρας Δασολογικῆς ἢ ἰσοτίμων τῆς ἀλλοδαπῆς, ἰσχύουσιν ἰσοτίμως τὰ ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἀπονεμόμενα ἀντίστοιχα τοιαῦτα.

Ἄρθρον 5.

Αἱ Σχολαὶ διαιροῦνται εἰς τμήματα ἀναλόγως τῶν πτυχίων, τὰ ὁποῖα ἀπονέμουσιν.

Ἀπονέμουσι δέ. Α' Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

Β'. Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολή, 1) πτυχίον Φιλοσοφίας καὶ Παιδαγωγικῆς, 2) πτυχίον Κλασικῆς Φιλολογίας, 3) πτυχίον Μεσαιωνικῆς καὶ Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, 4) πτυχίον Ἱστορίας, 5) πτυχίον Ἀρχαιολογίας, 6) πτυχίον Γαλλικῆς Γλώσσης καὶ Φιλολογίας, 7) πτυχίον Ἀγγλικῆς Γλώσσης καὶ Φιλολογίας, 8) πτυχίον Γερμανικῆς Γλώσσης καὶ Φιλολογίας 9) πτυχίον Ἰταλικῆς Γλώσσης καὶ Φιλολογίας, 10) πτυχίον Βαλκανικῶν Γλωσσῶν

καὶ Φιλολογιῶν καὶ 11) πτυχίον Ἀνατολικῶν Γλωσσῶν καὶ Φιλολογιῶν.

Γ'. Ἡ Σχολὴ τῶν Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν ἀπονέμει, 1) πτυχίον Νομικῆς καὶ 2) πτυχίον Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν.

Δ'. Ἡ Σχολὴ τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν ἀπονέμει, 1) πτυχίον Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν 2) πτυχίον Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, 3) πτυχίον Βιομηχανικῆς Χημείας, 4) πτυχίον Φαρμακευτικῆς, 5) πτυχίον Ἠλεκτρολογίας, 6) πτυχίον Γεωργικῶν Ἐπιστημῶν, καὶ 7) πτυχίον Δασολογίας.

Ε'. Ἡ Ἰατρικὴ Σχολὴ ἀπονέμει, 1) πτυχίον Ἰατρικῆς 2) πτυχίον Ὑγιεινολογίας καὶ Μικροβιολογίας, 3) πτυχίον Ὀδοντοϊατρικῆς, 4) πτυχίον Κτηνιατρικῆς.

Οὐδεὶς δύναται νὰ τύχῃ πτυχίου Ὑγιεινολογίας καὶ Μικροβιολογίας, ἂν μὴ κέκτηται πτυχίον Ἰατρικῆς.

Διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου μετὰ πρότασιν τῆς οἰκείας Σχολῆς δύνατοι νὰ προστεθῇ καὶ νέον πτυχίον εἰς τινα Σχολὴν ἢ νὰ καταργηθῇ τοιοῦτον.

Ὁ αὐτὸς φοιτητὴς δύναται, ἀκροώμενος τῶν οἰκείων μαθημάτων καὶ ὑφιστάμενος τὰς προδιαγεγραμμένας ἀσκήσεις καὶ δοκιμασίας, νὰ λάβῃ πλείονα τοῦ ἑνὸς πτυχία τῆς **αὐτῆς Σχολῆς.**

Ἄρθρον 6.

Αἱ ἕδραι ἑκάστης Σχολῆς εἶναι τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι, αἱ δὲ ἔκτακτοι ἕδραι αὐτοτελεῖς ἢ ἐπικουρικαί.

Ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ εἶδος τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ἑδρῶν ἑκάστης Σχολῆς θέλει ὁρισθῇ διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κατόπιν γνωμοδοτήσεως πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς δι' ἑκάστην Σχολήν, καταρτιζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξ εἰδικῶν ἐπιστημόνων καὶ ἐγκρίσει τῆς παρούσης Εἰδικῆς Κοιν. Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐπεξειργάσθη τὸν παρόντα νόμον.

Παρ' ἑκάστῃ τακτικῇ ἕδρᾳ δύναται νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἔκτακτος ἐπικουρική.

Μετὰ πρότασιν τῆς οἰκείας Σχολῆς, λαμβανομένην διὰ πλειονοψηφίας τῶν δύο τρίτων τοὐλάχιστον τῶν τακτικῶν καθηγητῶν αὐτῆς, δύναται διὰ Διατάγματος νὰ προστεθῇ νέα τακτικὴ ἕδρα ἢ νὰ καταργηθῇ ἢ νὰ μετατραπῇ κενὴ τοιαύτη.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον προτείνουσιν αἱ Σχολαί, ἐὰν παρὰ τῇ νέα τακτικῇ ἕδρᾳ θὰ ὑπάρχῃ καὶ ἔκτακτος ἐπικουρική.

Καταργουμένης ἢ μετατρεπομένης τακτικῆς ἕδρας, ὁ

κατέχων τὴν ἀντίστοιχον ἐπικουρικὴν παραμένει ὡς ἔκτακτος καθηγητής, τῆς ἕδρας αὐτοῦ μετατρεπομένης εἰς αὐτοτελῆ μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του.

Ἄρθρον 7.

Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τοῦ Πανεπιστημίου ἀποτελεῖται ἐκ Τακτικῶν καὶ Ἐκτάκτων καθηγητῶν καὶ ἐξ Ὑφηγητῶν. Τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι καθηγηταὶ διορίζονται οἱ κεκτημένοι Πανεπιστημιακὸν διδακτορικὸν δίπλωμα ἢ δίπλωμα ἀνωτάτης ὁμοταγοῦς εἰδικῆς Σχολῆς καὶ προτεινόμενοι ὑπὸ τῆς οἰκείας Σχολῆς ὡς κατάλληλοι πρὸς διδασκαλίαν μαθήματός τινος, λόγῳ ἐξαιρετικῆς ἐπιστημονικῆς ἱκανότητος, ἐμφαινομένης διὰ σοβαρῶν πρωτοτύπων ἐργασιῶν, ἀναφερομένων εἰς τὸν οἰκεῖον κλάδον τῆς ἐπιστήμης, ἔτι δὲ καὶ λόγῳ ἐπαρκοῦς διδακτικῆς ἱκανότητος.

Πρότασει τῆς οἰκείας Σχολῆς, λαμβανομένης διὰ πλειονοψηφίας τῶν δύο τρίτων ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, δύνανται νὰ διορισθῶσιν ὡς καθηγηταὶ καὶ μὴ κεκτημένοι τὰ ἀνωτέρω διπλώματα, τηρουμένων τῶν λοιπῶν ὅρων.

Ὁ τρόπος τῆς διαδικασίας πρὸς πλήρωσιν τακτικῆς ἢ ἐκτάκτου ἕδρας θέλει ὁρισθῇ διὰ διατάγματος ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου.

Ἄρθρον 8.

Ὑφηγηταὶ διορίζονται οἱ ἔχοντες νὰ ἐπιδείξωσιν ἀξίαν λόγου πρωτότυπον ἐργασίαν καὶ ὑφιστάμενοι εὐδοκίμως δοκιμασίαν. Εἷς ἕνα τῶν ὑφηγητῶν, ἐκλεγόμενον κατόπιν διαγωνισμοῦ, δύναται ν' ἀνατεθῇ ἐπὶ εἰδικῇ ἀποζημιώσει ἡ συμπληρωματικὴ διδασκαλία φροντιστηριακὴ ἢ ἄλλη ἑνὸς τῶν μαθημάτων. Αἱ λεπτομέρειαι τῶν ἀνωτέρω διατάξεων θέλουσι καθορισθῇ διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 9.

Τὸ βοηθητικὸν διδακτικὸν προσωπικὸν ἀποτελεῖται ἐκ διδασκάλων, ἐπιμελητῶν, παρασκευαστῶν ἐργαστηρίων καὶ μουσείων, βοηθῶν ἐργαστηρίων καὶ μουσείων, βοηθῶν κλινικῶν καὶ σπουδαστηρίων.

Τὰ προσόντα, ὁ ἀριθμὸς καὶ ὁ τρόπος τοῦ διορισμοῦ, ὡς καὶ ὁ χρόνος τῆς θητείας καὶ τῆς προαγωγῆς αὐτῶν θέλουσιν ὁρισθῇ διὰ Διαταγμάτων.

Ἄρθρον 10.

Οἱ τακτικοὶ καθηγηταὶ ἔχουσι βαθμόν, μισθὸν καὶ ἐπιδόματα Ἀρεοπαγίτου.

Οἱ ἔκτακτοι καθηγηταὶ ἔχουσι βαθμόν, μισθὸν καὶ ἐπιδόματα ἐφέτου, οἱ ὑφηγηταὶ ἔχουσι βαθμὸν πρωτοδίκου.

Τὸ ἐπίδομα λόγῳ κατοικίας δι' ἅπαν τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης ὁρίζεται 40 ο)ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν.

Τὰ τῆς ἱεραρχίας, τὰ τῆς ἀπονομῆς συντάξεων εἰς τὸ διδακτικόν, διοικητικόν, βοηθητικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ Πανεπιστημίου, τὰ περὶ ὁρίου ἡλικίας τούτων καὶ ἐν γένει τὰ περὶ ὑπαλληλικῆς αὐτῶν καταστάσεως κανονισθήσονται διὰ Διαταγμάτων.

"Αρθρον 11.

Οἱ διδάσκαλοι ἔχουσι βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς τμηματάρχου β' τάξεως, προαγόμενοι μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τμηματάρχου α' τάξεως.

Οἱ ἐπιμεληταὶ ἔχουσι βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς τμηματάρχου β' τάξεως, προαγόμενοι μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ τμηματάρχου α' τάξεως.

Ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐπιμελητῶν τῶν ἐργαστηρίων καὶ μουσείων τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν λογίζεται ὡς ὑπηρεσία ἐν τῇ Μέσῃ Ἐκπαιδεύσει, ἐφ' ὅσον οὗτοι δυνάμει τοῦ πτυχίου αὐτῶν δύνανται νὰ διορισθοῦν ὡς λειτουργοὶ τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

Οἱ παρασκευασταὶ ἐργαστηρίων καὶ μουσείων ἔχουσι βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς γραμματέως α' τάξεως, προαγόμενοι μετὰ τριετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τμηματάρχου β' τάξεως.

Οἱ βοηθοὶ ἐργαστηρίων καὶ μουσείων ἔχουσι βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς γραμματέως β' τάξεως, προαγόμενοι μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν γραμματέως α' τάξεως καὶ μετὰ ἑτέραν τριετῆ τοιαύτην εἰς τὸν βαθμὸν τμηματάρχου β' τάξεως.

Οἱ βοηθοὶ κλινικῶν καὶ σπουδαστηρίων καὶ οἱ μὴ πτυχιοῦχοι βοηθοὶ ἐργαστηρίων καὶ μουσείων ἔχουσι βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς γραφέως α' τάξεως.

"Αρθρον 12.

Τὰ τῆς πειθαρχικῆς δοσιδικίας τοῦ τε ἀνωτέρου ὡς καὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ κανονισθήσονται διὰ Διαταγμάτων.

"Αρθρον 13.

Οἱ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον φοιτῶντες διακρίνονται εἰς φοιτητὰς καὶ ἀκροατάς.

Τὰ προσόντα τῶν φοιτητῶν καὶ ἀκροατῶν, ὡς καὶ τὰ περὶ ἐγγραφῶν καὶ ἀνανεώσεων, φοιτήσεως καὶ ἀκροάσεως, ἀσκήσεων καὶ τῶν τμηματικῶν, πτυχιακῶν καὶ τῶν διπλωματικῶν ἐξετάσεων καὶ παροχῆς ἐνδεικτικοῦ ὡς καὶ τῶν καταβλητέων πρὸς ἐγγραφὴν καὶ ἐξέτασιν ποσῶν, κανονισθήσονται διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων μετὰ γνώμην τῶν οἰκείων Σχολῶν καὶ ἀπόφασιν τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου.

Διὰ διαταγμάτων κανονισθήσονται τὰ δικαιώματα τῶν φοιτητῶν τὰ περὶ ὀργανώσεως αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ περὶ ἱδρύσεως φοιτητικῶν οἰκοτροφείων καὶ συσσιτίων καὶ τὰ περὶ ταμείου νοσηλείας τῶν φοιτητῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Διοίκησις τοῦ Πανεπιστημίου.

"Αρθρον 14.

Τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης ἀποτελεῖ αὐτοτελῆ ὀργανισμὸν διοικούμενον ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν καθηγητῶν, τῆς Συγκλήτου, τοῦ Πρυτανικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Πρυτάνεως.

Τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως μετέχουσιν ἐξ ἑκάστης σχολῆς τέσσαρες ἔκτακτοι καθηγηταί, ὑποδεικνυόμενοι κατὰ Σχολὴν ὑπὸ τῶν ἐκτάκτων καθηγητῶν αὐτῆς.

Τὰ τῆς συγκροτήσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν ἔργων αὐτῆς, τὰ περὶ συγκροτήσεως τῆς Συγκλήτου καὶ τῶν ἔργων αὐτῆς, τὰ περὶ συγκροτήσεως τοῦ Πρυτανικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ τὰ περὶ Πρυτάνεως καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ καθορισθήσονται διὰ Διαταγμάτων.

"Αρθρον 15.

Τὰ γραφεῖα τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς καὶ τὸ διοικητικόν, βοηθητικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν αὐτοῦ, ὁ ἀριθμός, τὰ προσόντα καὶ οἱ βαθμοὶ καὶ αἱ ἀποδοχαὶ αὐτῶν, ὁ τρόπος τοῦ διορισμοῦ καὶ ἀπολύσεως, ὡς καὶ τὰ κατὰ τὴν πειθαρχικὴν δοσιδικίαν τοῦ προσωπικοῦ, θέλουσιν ὁρισθῆ διὰ Διαταγμάτων.

"Αρθρον 16.

Ἡ οἰκονομικὴ διοίκησις τοῦ Πανεπιστημίου ἐνεργεῖται αὐτοτελῶς ὑπὸ τοῦ Πρυτανικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Πρυτάνεως ἐπὶ τῇ βάσει ἰδίου προϋπολογισμοῦ, ἐγκρινομένου ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν καθηγητῶν. Αἱ ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Συγκλήτου.

Τὰ κατὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν ἔγκρισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων, ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως τῶν Πανεπιστημιακῶν πόρων καὶ τοῦ

ἐλέγχου τῆς διαχειρίσεως καὶ τὰ κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν αὐτῆς κανονισθήσονται διὰ Διαταγμάτων.

Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ λειτουργεῖ καὶ Οἰκοδομικὸν Συμβούλιον, τοῦ ὁποίου ἡ συγκρότησις καὶ τὰ ἔργα κανονισθήσονται διὰΔιαταγμάτων.

"Αρθρον 17.

Πρὸς ὀργάνωσιν καὶ συντήρησιν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης διατίθενται οἱ ἑξῆς πόροι:

Α') Τὰ ἐκ τῆς ἰδίας τοῦ Πανεπιστημίου περιουσίας, ἐκ δωρεῶν, ἐκ διδάκτρων, ἀσκήτρων καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων ἔσοδα.

Β') Τὰ ἐκ τῆς ἐπὶ Τουρκοκρατίας περιουσίας τῆς χριστιανικῆς κοινότητος Θεσσαλονίκης ἔσοδα.

Ἡ περιουσία αὕτη, ἐξακριβουμένη κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2508 «περὶ ἐξακριβώσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν περιουσιῶν καὶ πόρων τῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις ἐπὶ Τουρκοκρατίας Χριστιανικῶν κοινοτήτων», περιέρχεται εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ Πρυτανικοῦ Συμβουλίου, διατίθενται δὲ ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Πανεπιστημίου τὰ δύο τρίτα τῶν εἰσοδημάτων τῆς περιουσίας ταύτης, τοῦ ὑπολοίπου διατιθεμένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2508.

Γ') Τὰ ἐκ προσθέτου τέλους 3 ο/ο ἐπιβαλλομένου ἐπὶ πάντων τῶν διὰ τοῦ τελωνείου Θεσ)νίκης εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων ἔσοδα.

Τὰ ἔσοδα ταῦτα κατατίθενται εἰς τὸ τέλος ἑκάστης ἑξαμηνίας τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ τελώνου Θεσ)νίκης ὑπ' εὐθύνην του εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Δ') Τὰ ἔσοδα ἐξ εἰδικῶν πιστώσεων ἀναγραφομένων ἐτησίως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως πρὸς ὀργάνωσιν καὶ συντήρησιν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης. Κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου αἱ πιστώσεις αὗται δὲν δύνανται νὰ εἶναι ὀλιγώτεραι τῶν πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐτησίως.

"Αρθρον 18.

Παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσ)νίκης ἱδρύονται σχολεῖα, ἐργαστήρια καὶ σπουδαστήρια, κλινικαὶ καὶ Μουσεῖα, ἔτι δὲ Πανεπιστημιακὴ Βιβλιοθήκη καὶ Πανεπιστημιακὸν γυμναστήριον.

Τὸ εἶδος τῶν παρ' ἑκάστῃ Σχολῇ σχολείων, σπουδαστηρίων καὶ ἐργαστηρίων,τὰ κατὰ τὰς κλινικὰς καὶ Μουσεῖα, τὰ τῆς Πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης καὶ γυμναστηρίου, τὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν καὶ πᾶσα ἄλλη σχετικὴ λεπτομέρεια κανονισθήσεται διὰ Διαταγμάτων, μετ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου καὶ γνώμην τῶν οἰκείων Σχολῶν.

"Αρθρον 19.

Διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁρίζεται ὁ χρόνος ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας ἑκάστης τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης, καθὼς καὶ τῶν διαφόρων τμημάτων τῶν Σχολῶν.

"Αρθρον 20.

Ἑκάστης ἱδρυομένης Σχολῆς οἱ πρῶτοι τακτικοὶ καθηγηταί, μέχρι πέντε, διορίζονται ἐντὸς πενταμήνου ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Σχολῆς διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδιδομένης μετὰ πρότασιν τῆς ἐν ἄρθρῳ 6ῳ ὁριζομένης Ἐπιτροπῆς. Αἱ εἰσηγητικαὶ ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι ὑποδεικνύουσι τοὺς ὑποψηφίους καθηγητάς, δημοσιεύονται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Κατόπιν αἰτιολογημένης προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ δύναται, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ ἀποφασίσῃ τὴν μὴ ἔγκρισιν προτάσεώς τινος τῶν ὡς ἄνω ἐπιτροπῶν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς των.

Παρελθόντος ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως Σχολῆς τινος, ὁ διορισμὸς τῶν καθηγητῶν γίνεται κατὰ τὰς περὶ ἐκλογῆς τῶν καθηγητῶν διατάξεις.

"Αρθρον 21.

Διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διορίζονται ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον διορισθέντων καθηγητῶν οἱ Κοσμήτορες τῶν Σχολῶν, αἵτινες θὰ λειτουργήσωσι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἱδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου.

"Αρθρον 22.

Καθ' ὅμοιον τρόπον διορίζεται ὁ πρῶτος Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου, οὗτινος ἡ θητεία ὡς καὶ τῶν πρώτων Κοσμητόρων διαρκεῖ, ἐπὶ τρία ἀκαδημαϊκὰ ἔτη.

"Αρθρον 23.

Ὁ Πρύτανις μετὰ τῶν Κοσμητόρων ἀποτελοῦσι τὸ πρῶτον Πρυτανικὸν Συμβούλιον, εἰς ὃ προστίθενται οἱ Κοσμήτορες τῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς πρώτης τριετίας ἱδρυομένων Σχολῶν, διοριζόμενοι ἐπίσης διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ θητεία τοῦ πρώτου Πρυτανικοῦ Συμβουλίου διαρκεῖ ἐπὶ τρία ἀκαδημαϊκὰ ἔτη.

Ἄρθρον 24.

Πρὸς πληρέστερον ἐπιστημονικὸν καταρτισμὸν καὶ παρακολούθησιν τοῦ σχετικοῦ κλάδου τῆς Ἐπιστήμης των οἱ ἔκτακτοι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δύνανται, κατ' αἴτησίν των, νὰ λαμβάνωσι παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ κατ' ἔτος καὶ ἐπὶ τρία ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των ἔτη ἑξάμηνον ἄδειαν, ἀρχομένην ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου, πρὸς μετάβασιν εἰς Ἑσπερίαν, λαμβάνοντες πλήρεις τὰς ἑαυτῶν ἀποδοχάς.

Ἄρθρον 25.

Κατὰ τὰ πέντε πρῶτα ἔτη ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νὰ μετακαλῇ προσωρινῶς εἰς κενὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τακτικοὺς καὶ ἐκτάκτους καθηγητὰς διὰ χρόνον μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰ δύο ἑξάμηνα.

Ἐν ᾗ περιπτώσει διδάσκουσιν ἐν Σχολῇ τινι τῶν Ἀθηνῶν πλείονες καθηγηταὶ τὸ αὐτὸ μάθημα, τὸν μετακλητέον ὁρίζει ἑκάστοτε αὐτὴ ἡ Σχολή, ὑποχρεουμένη, κατόπιν σχετικῆς προσκλήσεως τοῦ Ὑπουργείου, νὰ ὑποδείξῃ ἕνα.

Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ καθηγητὰς τακτικοὺς καὶ ἐκτάκτους τοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς ἐμπορικῶν σπουδῶν, τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς καὶ τῆς Ἀνωτέρας Δασολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. Ὁ μετακαλούμενος καθηγητὴς θεωρεῖται ὡς διατελῶν ἐν ἀδείᾳ. Ἐφ' ὅσον δὲ διευθύνει κλινικήν, ἐργαστήριον ἢ μουσεῖον, ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ἐν τῇ διευθύνσει τούτου ὑποδεικνύεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Οἱ μετακαλούμενοι καθηγηταὶ διορίζονται μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου διὰ τὸ ἑπόμενον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος.

Εἰς τοὺς οὕτω μετακαλουμένους καθηγητάς, πλὴν τῶν ἀποδοχῶν των ὡς καθηγητῶν τῶν ἐν Ἀθήναις Σχολῶν, καταβάλλονται κατὰ τὸν χρόνον τῆς μετακλήσεώς των καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ αἱ ἀποδοχαὶ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ των ἔξοδα τῆς ἐφ' ἅπαξ μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς των ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἄρθρον 26.

Δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. νὰ ἀναθέτῃ διδασκαλίαν κατόπιν εἰδικῆς συμβάσεως εἰς ἀλλοδαπούς ἢ Ἕλληνας τακτικοὺς ἢ ἐκτάκτους καθηγητὰς ξένων Πανεπιστημίων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

Ὁμοίως δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου, νὰ διορίζῃ Ἕλληνας τακτικοὺς ἢ ἐκτάκτους καθηγητὰς ἐν ξένῳ ὁμοταγεῖ Πανεπιστημίῳ ὡς τακτικοὺς ἢ ἐκτάκτους καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἄρθρον 27.

Πρὸς σύνταξιν πάντων τῶν ἐκτελεστικῶν τοῦ παρόντος νόμου Διαταγμάτων καὶ ἐφόσον προβλέπεται περαιτέρω δι' αὐτὰ γνώμη, πρότασις ἢ ἀπόφασις τῆς οἰκείας Σχολῆς ἢ τῆς Συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καταρτίζεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. ἐπταμελὴς ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐξ εἰδικῶν ἐπιστημόνων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ τμηματάρχου τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ ἁρμοδιότης τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης λήγει ἅμα τῷ καταρτισμῷ τῆς οἰκείας Σχολῆς καὶ τῆς Συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 28.

Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ὡς καὶ ὁ γραμματεὺς αὐτῆς, ὁριζόμενος διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ, ἀμείβονται διὰ δραχ.. 2000, ἀναγραφομένης τῆς σχετικῆς πιστώσεως ἐν τῷ εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.

Ἄρθρον 29.

Οἱ καθηγηταὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δύνανται νὰ δικηγορῶσιν ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου καὶ Κακουργιοδικείου Θεσσαλονίκης.

Ἄρθρον 30.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως».

Πρόεδρος. β' συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 ὁ κ. ***Ι. Μαρματάκης*** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του «περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑποδιδασκάλων.

Ὁ κ. ***Ι. Μανέτας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι ὑπάρχει ἄλλο νομοσχέδιον ἐκκρεμὲς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἐν λόγῳ τροπολογία.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** προτείνει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 ὅπως τὸ ἐν Σάμῳ καὶ Κρήτῃ καθεστώς, ὅσον ἀφορᾷ τὰ κληροδοτήματα, ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων.

Οἱ κ. κ. **Π. Γιωτόπουλος, Π. Γεωργίτσης, Α. Τραχίλης** καὶ **Π. Μπέμπης** ὑποστηρίζουσιν ὡσαύτως τὴν τροπολογίαν ταύτην, ἐπικαλούμενοι τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπ' αὐτῆς.

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι θέλει εἰσαγάγῃ εἰδικὸν νομοσχέδιον τὴν προσεχῆ Τετάρτην.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** λέγει ὅτι, ἐφόσον ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπόσχεται ὅτι θέλει προσαγάγῃ εἰδικὸν νομοσχέδιον, παρέλκει πᾶσα συζήτησις.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** δηλοῖ ἐπίσης ὅτι ἐφόσον ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ προσαγάγῃ τὴν προσεχῆ Τετάρτην ἴδιον νομοσχέδιον, ἀποσύρει τὴν τροπολογίαν του.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4.

Ὁ κ. **Διον. Λεονάρδος** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Ι. Μαρματάκη καὶ ὑποστηρίζων αὐτὴν ἀπορεῖ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἀμείβωνται τοσοῦτον γλίσχρως ὑπάλληλοι ὡς οἱ ὑποδιδάσκαλοι. Ζητεῖ δὲ τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἐφόσον δὲν ἤθελε γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία αὐτή.

Ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** λέγει ὅτι εἶνε ἀκατανόητον πῶς ἡ Πολιτεία δέχεται νὰ χρησιμοποιῇ ἀνθρώπους ἀμείβουσα αὐτοὺς μόνον μὲ 270 δραχ. μηνιαίως.

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) δηλοῖ ὅτι, ἐὰν ἡ συζήτησις αὕτη ἐξακολουθήσῃ, θὰ ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ἐρωτᾷ ἂν ὑπελογίσθη πόσοι εἶνε οἱ ὑποδιδάσκαλοι οὗτοι καὶ πόση δαπάνη θὰ ἀπαιτηθῇ.

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) δηλοῖ ὅτι ἡ ἀπαιτηθησομένη δαπάνη θὰ ἀνέλθῃ εἰς 3 ἑκατομμύρια καὶ 300 χιλιάδας δραχμῶν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι ἂν τὸ νομοσχέδιον δὲν εἶνε ἀπολύτως ἐπείγον θὰ συνίστα τὴν ἀναβολὴν ὅπως διεξαχθῇ ἐν τῷ μεταξὺ μία συνεννόησις ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ καθορισθῇ μισθός τις ἱκανοποιῶν ὁπωσδήποτε τοὺς ὑπαλλήλους τούτους.

Ὁ κ. **Α. Παπανασταίου** συμφωνῶν πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Καφαντάρη, προτείνει οὐχὶ τὴν ἀναβολὴν ἀλλὰ τὴν διακοπὴν τῆς συζητήσεως ἐπ' ὀλίγον μέχρις οὗ διεξαχθῇ ἡ ἀπαιτουμένη συνεννόησις μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ἐπὶ ὥρᾳ

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 καὶ 12. Γίνεται ὡσαύτως δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ κ. Ι. Μαρματάκη, ὡς μετερρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου ἀναβάλλεται.

Συνεχίζει εἶτα ἡ Συνέλευσις τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» συζήτησιν.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** λέγει ὅτι ἀνεξαρτήτως τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύσαντος συστήματος δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τοῦτο εἶνε καταδικαστέον. Διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ ὅμως συστήματος, λέγει, θὰ ἐπέλθῃ διάκρισις τῶν πολιτῶν τῆς Νώρας, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀκολουθήσουν, εἴτε ὡρισμένα πολιτικὰ προγράμματα, εἴτε ὡρισμένα κόμματα τῶν ὁποίων τὴν γενικὴν κατεύθυνσιν κανονίζουν συνήθως οἱ ἀρχηγοί. Οὕτω δ' ἐχόντων τῶν πραγμάτων, οὐδεμία Κυβέρνησις θὰ εἶνε τόσον ἰσχυρά, ὥστε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἐνδεδειγμένην ὑπὸ τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς Νώρας πολιτικήν.

Φρονεῖ ἐντεῦθεν ὅτι ἡ ἀναλογικὴ θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς πλήρη ἀκυβερνησίαν, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα πάντες εἶνε εἰς θέσιν νὰ κρίνουν. Ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχουν κόμματα ἰδεῶν πλὴν τοῦ κομμουνιστικοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ ἀναγκάζεται νὰ παρεκκλίνῃ ἐκάστοτε τῶν ἀρχῶν του. Ἐφόσον λοιπὸν δὲν ἔχομεν κανὲν ἰδεολογικὸν κόμμα, ἀπορεῖ πῶς ἐρχόμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι θὰ ὀργανώσωμεν τοιαῦτα διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος.

Ἐνώπιον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν πρόκειται νὰ ἐπικρατήσουν διὰ τοῦ συστήματος τούτου παρὰ μόνον οἱ ὑποδειχθησόμενοι ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν. Τοιουτοτρόπως οἱ πολιτευόμενοι θὰ καταστῶσιν ὑποχείριοι τῶν διαφόρων ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, οἱ δὲ ἐκλογεῖς θὰ εὑρίσκωνται εἰς δύσκολον θέσιν ἠναγκασμένοι, ἢ νὰ ψηφίσουν ὑπὲρ προσώπων, τὰ ὁποῖα δὲν θεωροῦσιν ἱκανά, ἢ νὰ ψηφίσουν ἐναντίον τῆς ἰδεολογίας των. Ὁ λαὸς οὕτω στερεῖται τοῦ μόνου δικαιώματος τὸ ὁποῖον τῷ ἀπομένει, ὅπως αὐτὸς οὗτος ἐκλέγῃ καὶ ἀποστέλλῃ τοὺς ἀντιπροσώπους του. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως μήπως ἀρά γε κατάστασις ἀνάγκης ἐπιβάλλει τὴν ἀναλογικήν;

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ λαὸς διὰ μεγίστης πλειονοψηφίας ἀπεφάνθη ἤδη ὑπὲρ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, εἶνε ἡ μεγαλειτέρα συκοφαντία καὶ τὸ μεγαλείτερον κτύπημα κατὰ τοῦ Πολιτεύματος, τὸ νὰ ἐρχώμεθα ἡμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ λέγωμεν ὅτι τὸ Πολίτευμα τοῦτο δὲν εἶνε παρὰ ἐν θνησιγενὲς τέκνον, τὸ ὁποῖον προσπαθοῦμεν νὰ περισώσωμεν διὰ διαφόρων ἐκτάκτων μέτρων. Ὑπομιμνήσκων τὸ γεγονὸς τῆς

1ης Νοεμβρίου 1920, λέγει ὅτι οὐδὲν δίδαγμα προσεπορίσθημεν ἐξ αὐτῆς, οὔτε διὰ τοὺς ἄρχοντας οὔτε διὰ τοὺς ἀρχομένους, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν οἱ ἀντιπολιτευόμενοι δὲν δειλιοῦν πρὸ οὐδενὸς ἐπιχειρήματος, ποῖος θέλει μᾶς ἐξασφαλίσει ὅτι δὲν θὰ διαδώσουν οὗτοι ὅτι διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκεται παρὰ ἡ νόθευσις τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος; Καταλήγων εὔχεται ὅπως ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως εἶνε τοιαύτη ὥστε νὰ περισυλλεγῶσι τὰ ἐρείπια καὶ εὐοδοθῶσι τὰ πράγματα τῆς Πατρίδος.

Ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης*** λέγει ὅτι κάθε σύστημα ἔχει καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακά του. Βεβαίως ὅταν ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀναλογικὴ ἀντιπροσωπεία δὲν θὰ λείψουν ὅλα τὰ κακά διὰ τοῦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν εἶνε ποῖον ἐκ τῶν δύο συστημάτων εἶνε τὸ μᾶλλον προσαρμόσιμον. Ἀπαρούει τὸ λεχθὲν ὅτι διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος οἱ βουλευταὶ καθίστανται τυφλὰ ὄργανα τῶν Ἀρχηγῶν καὶ ἐξετάζων τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων εὑρίσκει ὅτι αὕτη ἀκριβῶς ἐπιδάλλει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀναλογικῆς, ἡ ὁποία θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ κατευνασθοῦν τὰ πάθη ἀφ' ἑνός, καὶ νὰ καταπέσῃ ἡ παντοδυναμία τῶν Ἀρχηγῶν τῆς πλειονοψηφίας ἀφ' ἑτέρου, διότι εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶνε γνωστὸν πόσον τυραννικῶς ἀσκεῖται ἡ παντοδυναμία αὐτὴ τῶν Ἀρχηγῶν τῆς πλειονοψηφίας. Τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα ἔχει τὸ κακὸν ὅτι ἐπιτρέπει τὴν σύναψιν προσωπικῶν δεσμῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Μανωλόπουλος*** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος δὲν θὰ ἔχῃ τις τὸ δικαίωμα νὰ διαγράψῃ ἕνα τὸν ὁποῖον δὲν θεωρεῖ ἱκανὸν καὶ νὰ ἀναγράψῃ ἕνα ἱκανώτερον τῆς αὐτῆς ἰδεολογίας.

Ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐφόσον ὑφίσταται ἡ καθολικὴ ψηφοφορία, εἶνε ἐπιδεδλημένον τὸ ἀναλογικὸν σύστημα. Οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ ἐννοηθῇ καθολικὴ ψηφοφορία ἄνευ ἀναλογικῆς. Οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ τις κίνδυνος οὐδαμόθεν. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπέστειλαν τοὺς κομμουνιστὰς εἰς τὸ Κοινοδούλιον, ἀποτέλεσμα δὲ τούτου ἦτο νὰ ἐκπέσουν οὗτοι εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν. Τὸ αὐτὸ συνέδη καὶ ἐν Γερμανίᾳ. Τοῦτο πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ πράξωμεν, ἵνα μὴ ἐκτὸς τοῦ Κοινοδουλίου μένοντες οἱ κομμουνισταὶ δίδωσιν ἀπραγματοποιήτους ὑποσχέσεις. Εἰς τοὺς ἔχοντας ἀντίθετον γνώμην θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ σκέψις καὶ οὐχὶ τὸ πεῖσμα. Τὸ ὑπάρχον σύστημα εἶνε ἐλαττωματικόν, διότι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς διεφθάρη πολιτικῶς καὶ δὲν φαντάζεται ὅτι ἡ καθιέρωσις τοῦ

ἀναλογικοῦ συστήματος δὲν θὰ συντελέσῃ τοὐλάχιστον εἰς πολιτικὴν καθοδήγησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 1/2 μ. μ. διὰ τὴν 10 1/2 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρα 10,50' ἐπαναλαμδάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

«Περὶ κατατάξεως, ἀνακατατάξεως, προαγωγῆς ὑπαξιωματικῶν καὶ συστάσεως σχολείου ὑπαξιωματικῶν», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συστάσεως κλάδου πιδαλιουχίας ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ φορολογίας τῶν χρηματιστηριακῶν συμδάσεων», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἱδρύσεως εἰδικοῦ ὑδραυλικοῦ ταμείου κτηματικῆς περιφερείας Ἀγριᾶς», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῶν Τ. Τ. Τ. καὶ τῆς ἐν Παρισίοις ἑδρευούσης διεθνοῦς ἑταιρείας κλιναμαξῶν συμφωνίας μεταφορᾶς ταχυδρομικῶν ἀποστολῶν μεταξὺ Ἑλλάδος—Ἐξωτερικοῦ καὶ τ'ἀνάπαλιν» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων τῶν ἐθνικῶν ὀρφανοτροφείων καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν νόμων περὶ φορολογίας τοῦ καπνοῦ» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ δημοσίου ἀπολυμαντηρίου Ἑρμουπόλεως», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1024 περὶ ἰδιωτικῆς ἐκχωρήσεως ἀσφαλίσεων καὶ 2190 περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ μεταθέσεως ἀξιωματικῶν ἐκ τοῦ πεζικοῦ εἰς ἄλλα ὅπλα», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1924 Νομοθ. Διατάγματος περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας», εἰς α' συζήτησιν.

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας» ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** ὑποστηρίζει ὅπως ἱδρυθῶσι δῆμοι ὅπου ὑπάρχουσιν ἕδραι Πρωτοδικείων.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) δέχεται τὴν τροπολογίαν ταύτην.

Ὁ κ. ***Γ. Κιαγιᾶς*** ὑποστηρίζει ὅπως προστεθῇ ὡς ἀκροτελεύτιον ἄρθρον τροπολογία, δι' ἧς νὰ ἐπιτρέπηται ὅπως διὰ

Διατάγματος ἐπεκταθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου καὶ εἰς τὰς γυναῖκας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον μέχρι τοῦ ἄρθρου 47 ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 48 ὁ κ. **Μ. Σαμαρᾶς** παρατηρεῖ ὅτι, ὡς ἤδη τροποποιεῖται διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ νόμος, θὰ λαμβάνωσιν χώραν καταστρατηγήσεις, διότι ὅλοι οἱ ἔμποροι θὰ δηλώνουν ὅτι πρόκειται νὰ μετακομίσουν τὰ ἐμπορεύματά των καὶ ὄχι νὰ τὰ καταναλώσουν ἢ νὰ τὰ ἀποθηκεύσουν. Ἄλλως τε καὶ ἡ μίσθωσις τοῦ φόρου τούτου ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παλαιοῦ νόμου.

Ὁ κ. **Σπυρ. Ξύδης** κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς παραμονῆς τῆς διατάξεως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ὡς ἔχει, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπορρίψεως τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Σαμαρᾶ, ὡς μελλούσης νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ ἐμπόριον καὶ τοὺς καταναλωτὰς ἐν γένει.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 48. 49 μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ὀρ. Κυπριανοῦ** καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα μέχρι τοῦ ἄρθρου 61, τοῦ 62 διαγραφομένου.

Γίνεται δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθρον 63 λαμβάνον τὸν ἀριθμὸν 62.

Γίνεται δεκτὴ ὡς ἄρθρον 63 τροπολογία τῶν κ. κ. **Ὀρ. Κυπριανοῦ** κλπ. σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιβολὴν φόρου ἐπὶ τῶν ἰχθύων εἰς τὸν νομὸν Λέσβου.

Γίνονται ὡσαύτως δεκταὶ ὡς ἴδιον ἄρθρον τροπολογίαι τῶν κ. κ. **Ἰ. Κουνδούρου** καὶ **Δ. Δημάδη** καὶ **Θ. Κολλιαλέξη.**

Ὁ κ. **Τ. Καλαντζόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἐπὶ τοῦ καπνοῦ φόρος εἰσπράττεται δὶς καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς διαμετακομίσεως καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς καταναλώσεως, ὅπερ ἄδικον.

Ὁ κ. **Δ. Σαράτσης** ὑποστηρίζει τροπολογίαν περὶ χορηγήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι εἰς τὰς γυναῖκας. Λέγει ὅτι ἡ πρότασις εἶνε ὑπογεγραμμένη ὑπὸ 30 πληρεξουσίων καὶ παρακαλεῖ νὰ διεξαχθῇ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι τοῦτο εἶνε ζήτημα ἰδιαιτέρας προτάσεως νόμου.

Ἐνταῦθα ὑποβαλλομένης ἐνστάσεως ἀπαρτίας παρὰ τῶν κ. κ. **Δ. Σαράτση, Γ. Δουζίνα, Σ. Γιοργιλαδάκη, Σ. Παπαναστασίου, Ἰ. Τσίρου, Γ. Κιαγιᾶ,** καὶ ἀναγνωσθέντος τοῦ καταλόγου ἐλύθη ἡ συνεδρίασις ἐλλείψει ἀπαρτίας ὥρᾳ 11 καὶ 40′ μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Σ'.

τῆς 6 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6 μ.μ. ὁ κ. **Πρόεδρος,** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ καπνεργάται Ξάνθης ζητοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ κτηματικὸς Σύλλογος Ζακύνθου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην διοικητικὴν συγχώνευσιν Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας.

Οἱ ἐκλογεῖς Θεσσαλονίκης ζητοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναλογικῆς ψηφοφορίας.

Διάφοροι Σύλλογοι Σερρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῶν ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν ἐπὶ ἀκινήτων ἀνταλλαξίμων Μουσουλμάνων.

Ὁ Σύνδεσμος ἐφέδρων Ἡρακλείου διαμαρτύρεται διὰ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων κ.κ. **Ἰ. Πασσαλίδου** καὶ **Μ. Κύρκου** ἐναντίον τῶν ἐφέδρων Κρήτης.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ διαχειριστικῶν σχεδιαστῶν ἰδιωτικῶν δασῶν καὶ τροποποίησιν ἐνίων δασικῶν διατάξεων».

Οἱ κ. κ. **Π. Καλλιδόπουλος, Μ. Σαμαρᾶς, Δ. Πετρίτης, Κ. Ἀγγελάκης, Α. Πρέκας** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ αὐξήσεως τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ Ν. Δ. τῆς 1 Ἰουλίου 1924 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου» χορηγουμένης προθεσμίας».

Ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Γ. Παπανδρέου, Σπ. Θεοδωροπούλου, Νεοκλ. Γρηγοριάδου, Γ. Μόδη, Γ. Δουζίνα, Γ. Τσακανίκα, Ι. Λυμπεροπούλου, Κ. Βουδούρη, Στ. Γρηγορίου, Ἐλ. Παυλίδου, Γ. Κιαγιᾶ, Π. Σφακιανάκη, Θ. Κριεζῆ, Ἀντ. Λαγκαδᾶ, Δ. Ι. Σαράτση, Δ. Ν. Ψάρρη, Σπ. Ἀντωνιάδη, Φιλ. Γιαννακοπούλου, Κ. Σταμούλη, Γ. Σεχιώτη, Ι. Παπαδάκη, Θαλῆ Κουτούπη, Ν. Ἀβραάμ, Δημ. Πάζη, Περ. Καραπάνου, Ν. Κοντολέοντος** καὶ ἄλλων ὑποβάλλεται τροπολογία ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων νομοθεσίας».

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

1) «Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3122».

2) «Περὶ προσλήψεως ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Σῶμα τῆς Στρατολογίας».

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως χορηγεῖται ἄδεια μηνιαίας ἀπουσίας εἰς τὸν πληρεξούσιον κ. **Σ. Γουλιανόν.**

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ πρὸς συλλογὴν ἐράνων διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος εἰς τὸν Θεόδωρον Δηλιγιάννην δι' ἐγγράφου της παρακαλεῖ νὰ ὁρισθῶσιν αἱ λεπτομέρειαι τῆς τοποθετήσεως αὐτοῦ. Ζητεῖ κατόπιν τούτου τὴν συναίνεσιν τῆς Συνελεύσεως, ὅπως ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα δι' ἐπιτροπῆς ἢ διὰ τοῦ προεδρείου.

Τινὲς πληρεξούσιοι. Ὄχι, ὄχι.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἔχων ἀντιρρήσεις ζητεῖ τὸν λόγον.

Προτάσσει τοῦ κ. **Κ. Γόντικα** (Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν) ἡ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης ἀναβάλλεται.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ὑπάρχει εἰλημμένη ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως καὶ ρητὴ δήλωσις τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως προτιμηθῇ ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι τοιαύτη ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ δήλωσις τοῦ Πρωθυπουργοῦ ὅτι θὰ ἐδέχετο ζητουμένην πρόταξιν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἐλήφθη τοιαύτη ἀπόφασις· ἄλλως τε ἀπουσιάζει καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** διαμαρτύρεται διὰ τὴν φυγομαχίαν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως, ἀποφευγούσης τακτικῶς τὸν ἔλεγχον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι διὰ τὴν πρόταξιν τῆς συζητήσεως χρειάζεται εἰδικὴ πρότασις καὶ ἀπόφασις.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** καὶ **Ν. Μπακόπουλος** δηλοῦν ὅτι δέχονται ἵνα ἡ ἐπερώτησις διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ συναλλαγματικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ὁρισθῇ πρώτη διὰ τὴν προσεχῆ Τετάρτην, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅπως

προτιμηθῇ ἡ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπερώτησις, ἂν εἶνε πλέον ἐπείγουσα.

Ἐπὶ πλέον ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** παρακαλεῖ ὅπως κατὰ τὴν συζήτησιν παρασχεθοῦν αἱ ἑξῆς πληροφορίαι·

1) Πόσον ποσὸν ξένου συναλλάγματος καὶ εἰς τίνα τιμὴν ἠγόρασεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1925 μέχρι σήμερον ἀναλυτικῶς δι' ἑκάστην ἑβδομάδα.

2) Πόσον ποσὸν ξένου συναλλάγματος ἐπώλησεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω περίοδον καὶ δι' ἑκάστην ἑβδομάδα καὶ δὴ κεχωρισμένως:

α) Πόσον ποσὸν διετέθη δι' ἀνάγκας τοῦ Κράτους.

β) Πόσον ποσὸν διετέθη ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀγορᾶς καὶ εἰς τίνα τιμὴν καθ' ἑβδομάδα.

3) Πόσον ποσὸν συναλλάγματος κατὰ τὰς ὡς ἄνω περιόδους ἠγόρασεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ πόσον ποσὸν ἐπώλησε δι' ἴδιον λογαριασμὸν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἀγορᾶς καὶ εἰς τίνα τιμήν.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** παρακαλεῖ ὅπως συνεχισθῇ σήμερον ἡ διακοπεῖσα συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἐπείγει ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως αὐτῆς, ἐφόσον μάλιστα δὲν ἔχουν περατωθῇ αἱ διενεργούμεναι ἀνακρίσεις.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι ἡ Συνέλευσις εἶνε ἐν πλήρει γνώσει τῶν διοικητικῶν ἀνακρίσεων καὶ θέλει νὰ ἐνεργηθοῦν κοινοβουλευτικῶς ἀνακρίσεις. Περὶ τούτου ζητεῖ καὶ τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι ἀναμφισβητήτως ἡ ἐπερώτησις διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ συναλλαγματικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, μὴ γενομένη σήμερον λόγῳ τῆς ἀπουσίας τοῦ κ. Προέδρου, θὰ γίνῃ ἀπαραιτήτως τὴν προσεχῆ Τετάρτην, λόγῳ τῆς σοβαρωτάτης σημασίας της. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος συζήτησιν, θεωρεῖ ταύτην πρόωρον, ἐφόσον δὲν ἔχομεν θετικὰ δεδομένα λόγῳ τῆς μὴ περατώσεως τῶν διενεργουμένων ἀνακρίσεων.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** κακίζει τὴν καταβαλλομένην προσπάθειαν ὅπως παρελκυσθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. **Σκ. Ζερβοῦ** περὶ τῶν ἀναγραφέντων εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐν σχέσει μὲ τὰ γεγονότα τῆς Σάμου, ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν)

παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι κατὰ τηλεγράφημα τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν Λέσβου καὶ Μιτυλήνης, ληφθὲν σήμερον τὴν μεσημβρίαν, οἱ ἀδελφοὶ Γιαγιάδες κατέλυσαν τὰς Ἀρχὰς τῆς νήσου, ἀποκόψαντες καὶ τὰς τηλεγραφικὰς συγκοινωνίας.

Συνεχίζων ὁ κ. Ὑπουργὸς παρέχει εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν πληροφορίαν, ὅτι, ἐκτὸς τῶν στρατιωτικῶν ἐνισχύσεων τὰς ὁποίας ἔστειλαν εἰς Σάμον αἱ Ἀρχαὶ Λέσβου καὶ Μιτυλήνης, ἀπεστάλη ἐντεῦθεν σήμερον τὴν μεσημβρίαν καὶ ἱκανὴ στρατιωτικὴ δύναμις πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** ἐρωτᾷ ἂν εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ κ. Σοφούλης προβλέπων τὰ γεγονότα εἶχε συστήσει ἀναβολὴν τῆς δίκης τῶν Γιαγιάδων.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι δὲν γνωρίζει τι περὶ τῆς συστάσεως ταύτης τοῦ κ. Σοφούλη. Ἂν πάσῃ περιπτώσει αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ οὐδὲν περὶ τούτου ἀνέφεραν πάντως ὅμως ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του πῶς ἦτο δυνατόν, διότι ἠπείλει εἷς κατηγορούμενος, νὰ ἀνέβαλλε τὸ δικαστήριον τὴν δίκην του.

Θ. Σοφούλης. Πρὸ εἴκοσιν ἡμερῶν εἶχον λάβει τοὐλάχιστον 100 ἐπιστολὰς ἐντὸς δύο ἡμερῶν, ἐν αἷς μοὶ ἔγραφον ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον Σάμου εἶχεν ἀνασκαλεύσει ὅλα τὰ ἀρχεῖα καὶ κατώρθωσε νὰ ἀνακαλύψῃ ἀκόμη ἕνα ἀριθμὸν ἐκατεμῴ διαφόρων κατηγοριῶν κατὰ τῶν Γιαγιάδων, παλαιοτάτων, ἀπὸ τῆς ἡγεμονείας ἀκόμη τῆς Σάμου καὶ ὅτι ὡρίσθη ἡ 6 Ἰουνίου πρὸς ἐκδίκασιν. Ὅσοι γνωρίζουν τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ παρελθὸν τῶν Γιαγιάδων, ἀνθρώπων λῃστῶν ἀλλὰ μὲ καταπληκτικὴν τόλμην καὶ μὲ ἕνα ἡρωϊσμὸν ἀληθῆ, ἐγνώριζαν καὶ ἐβεβαίωναν ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη τῶν δικαστηρίων ἦτο ὅλως ἄστοχος, διότι αὐτοὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προσέλθουν εἰς τὴν δίκην, ὄχι πλέον ὡς φυγοδικοῦντες ἀλλὰ ὡς καταφυγόντες ἐκτὸς τῆς Σάμου, εἰς τὰ Δωδεκάνησα. Ἠναγκάσθην τότε νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης καὶ νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ μεσολαβήσῃ, ἂν τῷ ἦτο δυνατὸν ὥστε νὰ ματαιωθῇ αὐτὴ ἡ δικαστικὴ ἐνέργεια, ἡ ὁποία, ὅπως ὑπῆρχεν ἡ πεποίθησις ἐν Σάμῳ, καὶ ἰδική μου πεποίθησις ἦτο τοῦτο, ἀσφαλῶς θὰ κατέληγεν εἰς αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα. Δὲν θέλω δι' αὐτοῦ νὰ εἴπω ὅτι ἐκ κακοβούλου ἐμπνεύσεως τὸ κακουργοδικεῖον ἐνήργησεν ὅπως ἐνήργησεν, ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ οἱ δικασταὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι παλαιοὶ ἐν Σάμῳ, ἀπὸ τριῶν, τεσσάρων καὶ πέντε ἐτῶν παραμένοντες ἐκεῖ, καὶ γνωρίζοντες τὰ πράγματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, εἶχον ἐπίγνωσιν τελείαν ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτὴ θὰ κατέληγεν εἰς τὰ ἀποτελέσματα αὐτά. Καὶ διὰ τοῦτο παρεκάλεσα τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ ζητήσῃ τηλεγραφικῶς τὴν δικογραφίαν, ἡ ὁποία περιέχει κατηγορίας κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἄλλας παραγραφείσας καὶ ἄλλας ἀμνηστευθείσας, νὰ μελετήσῃ αὐτὰς καὶ νὰ ματαιωθῇ ἡ δίκη, νὰ ἀποσοβηθῇ δ' οὕτω τὸ ἀπειλούμενον κακόν. Τί κατόπιν συνέβη δὲν γνωρίζω, ἀλλ' εἶχον πεποίθησιν ὅτι ἡ 6 Ἰουνίου ἂν δὲν ἀπεσοβεῖτο αὐτὴ ἡ δίκη, θὰ ἦτο ἡμέρα δυσαρέστων πληροφοριῶν δι' ἡμᾶς.

Α. Παπαναστασίου. Ἀνεκοινώσατε αὐτὰ εἰς τὴν Κυβέρνησιν;

Π. Τσιτσεκλῆς (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πρὸ ἓξ ἑπτὰ ἡμερῶν, ἂν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, πάντως ὀλίγων πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, μὲ ἐπεσκέφθη ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτὴς μετά τινος ἄλλου κυρίου, τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζω, καὶ μοὶ ἀνεκοίνωσαν ὅτι εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον Σάμου εἰσάγονται διάφοροι δικογραφίαι τῶν Γιαγιάδων, αἱ ὁποῖαι οὐδεμίαν ἔχουν σκοπιμότητα, διότι οἱ Γιαγιάδες φυγοδικοῦν καὶ εὑρίσκονται εἰς τὰ Δωδεκάνησα καὶ ὅτι σκόπιμον θὰ ἦτο ὅπως αὐταὶ αἱ δικογραφίαι ἀποσυρθοῦν, διατασσομένου πρὸς τοῦτο τοῦ Εἰσαγγελέως καθόσον οἱ Γιαγιάδες ἀτιθάσσοι ὄντες θὰ προέβαινον εἰς ἀντεκδικήσεις καὶ θὰ ἐπέδραμον κατὰ τῆς Σάμου.

Γ. Φραγκούδης. Ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν;

Π. Τσιτσεκλῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) Ὄχι. Ἀπὸ τὴν Σάμον. Αὐτὰ μοὶ ἀνεκοινώθησαν. Ἐγὼ εἶπον ὅτι θὰ λάβω τὰ προσήκοντα μέτρα, ἐφόσον μοὶ παρουσίαζον ὅτι τὸ ζήτημα ἦτο δημοσίας τάξεως, καὶ θὰ ἀπέσυρον αὐτὰς τὰς δικογραφίας, μᾶλλον δὲ παρετήρουν ὅτι εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον ὁπωσδήποτε νὰ διατάξῃ τὸν εἰσαγγελέα πρὸς τοιαύτας ἐνεργείας. Καὶ εὐθὺς ἀμέσως, δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν τὸ παρετήρησεν καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτής, εὐθὺς ἀμέσως ἐκάλεσα τὴν ὑπηρεσίαν μου καὶ διεβίβασα τηλεγράφημα ἐπεῖγον εἰς τὸν εἰσαγγελέα τῶν Ἐφετῶν Σάμου καὶ τῷ εἶπον ὅτι, ἐπειδὴ ἀναφέρεται καὶ ἀνακοινοῦται ἡμῖν ὅτι δύναται νὰ διαταραχθῇ ἡ δημοσία τάξις καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον γενομένης τῆς δίκης τῶν τῶν Γιαγιάδων, ἡ ὁποία εἶνε καὶ ἄσκοπος ὅπως δήποτε, διότι αὐτοὶ φυγοδικοῦν, παρακαλῶ ἂν ἐγκρίνητε καὶ ὑμεῖς ἀποσύρατε αὐτὰς τὰς δικογραφίας. Σημειώσατε μοὶ ἐδόθη εἰς κατάλογος, ὁ ὁποῖος εἶχε περὶ τὰς εἴκοσι περίπου τοιαύτας δικογραφίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλαι εἶνε ἡμνηστευμέναι καὶ ἄλλαι παραγεγραμμέναι. Ἐστάλη αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα. Ἀμέσως ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν ἀπὸ τὸν κ. Εἰσαγγελέα Σάμου, ὁ ὁποῖος μοὶ ἀνέφερεν ὅτι τὸ μέτρον αὐτὸ ἐλήφθη διὰ τὴν συνήθη ἐκκαθάρισιν

τῶν δικαστικῶν δικογραφιῶν, ὄχι διὰ σοβαρὰν αἰτίαν, διότι ὑπῆρχον πολλαὶ ἐκκρεμεῖς δικογραφίαι καὶ ἡ εἰσαγγελία ἦτο βεβαρημένη, ὥστε ἐπομένως δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ σοβαρὰ δίωξις τῶν Γιαγιάδων.

Μοὶ ἀνεκοίνωσεν αὐτὰ ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ μὲ ἠρώτα καὶ πάλιν, ἂν πρέπει νὰ τὰς ἀποσύρῃ ἀφοῦ πρόκειται περὶ μέτρου τυπικοῦ. Ἐγὼ ἔχων ὑπ' ὄψει μου ὅσα μοῦ εἶπεν ὁ κ. ἐκ Σάμου πολιτευτής, τοῦ ἐτηλεγράφησα ἀποσύρατε τὴν δικογραφίαν, διότι ἐγὼ ὁποσδήποτε ἐπηρεάσθην ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ κ. Σοφούλη, ὅτι ἐνδέχεται νὰ διαταραχθῇ ἡ δημοσία τάξις. Λοιπὸν ἐπροτίμησα ἀπέναντι μιᾶς ἐνεργείας, ἡ ὁποία δὲν θὰ εἶχεν ἀμεσον σκοπόν, ἐπροτίμησα νὰ ἀποσύρῃ τὰς δικογραφίας ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς καὶ θὰ συνεσκεπτόμεθα κατόπιν περὶ τοῦ πρακτέου. Πέραν τούτου δὲν ἔχω νὰ ἀνακοινώσω τίποτε.

Β. Ἀλεβιζάτος. Πότε ἐδώκατε τὴν διαταγὴν νὰ ἀποσυρθοῦν αἱ δικογραφίαι;

Π. Τσιτσεκλῆς (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν εἶνε τέσσαρες ἢ πέντε ἡμέραι.

Δ. Καλκανδῆς. Ὥστε ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς δὲν ἤκουσε τὴν διαταγήν σας.

Π. Τσιτσεκλῆς (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὄχι τὴν ἤκουσε, μοῦ εἶπε δὲ ὅτι πρόκειται περὶ συνήθους ἐκκαθαρίσεως τῶν δικογραφιῶν. Μεταξὺ δὲ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ εἰσαγγελέως τῶν Ἐφετῶν καὶ τῆς ἡμέρας τῆς δίκης ἐμεσολάβησαν τέσσαρες ἕως πέντε ἡμέραι. Τώρα ἐνδέχεται νὰ μὴ ἔλαβον γνῶσιν οἱ Γιαγιάδες.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἐνῶ ἐπέκειτο ἀνωμαλία δὲν εἶχε γνῶσιν τὸ Κράτος.

Ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης*** λέγει ὅτι καὶ εἰς τοὺς δικαστὰς τῆς Σάμου ἀνεκοίνωσε τοὺς φόβους του περὶ τοῦ ἀσκόπου ἄλλως καὶ ἐπικινδύνου τῆς ἐνεργείας των.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ Ἀρχαὶ τῆς Σάμου πταίουν, διότι, εἴτε ἐξ ἀμελείας εἴτε ἐκ δόλου δὲν ἐκράτησαν ἐνήμερον τὴν Κυβέρνησιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ γνώμη του εἶνε ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνασταλῇ ἡ δίωξις τῶν Γιαγιάδων, διότι διὰ τοιαύτης πράξεως θὰ ὑφίστατο ἐξευτελισμὸν τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο δι' ἄλλων μέσων νὰ ἐπιβληθῇ. Ἡ Κυβέρνησις ὤφειλεν ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ προστατεύσῃ τὴν Δικαιοσύνην νὰ κάμῃ τὸ καθῆκόν της. Τὸ τηλεγράφημα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ἦτο ἀνεπαρκές. Τὸ συμπέρασμα εἶνε ὅτι κατεξηυτελίσθη τὸ Κράτος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐδόθη καὶ στάδιον ραδιουργιῶν κατὰ τοῦ πο-

λιτεύματος παρὰ τῶν γνωστῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, χάρις εἰς μίαν ἀκηδίαν κυβερνητικήν.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Μόνον κατὰ παρανόησιν τῆς πραγματικότητος δύναται ν' ἀποδοθῇ εὐθύνη ἀμελείας εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ ἐν Σάμῳ γενόμενα. Ὑποθέτω ὅτι ἡ μορφή, τὴν ὁποίαν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ἔξεφρασε κατὰ τῶν κρατικῶν Ἀρχῶν, ὅτι δὲν κατέστησαν ἐνήμερον ἐγκαίρως τὴν Κυβέρνησιν περὶ τῆς ἐπιστρατεύσεως τῶν Γιαγιάδων καὶ τῶν προθέσεων αὐτῶν νὰ καταλάβωσι τὴν Σάμον, δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ. Ὁ κ. Σοφούλης εἶπεν ὅτι οὐδεμίαν εἶχε πληροφορίαν περὶ τῶν παρασκευῶν τῶν Γιαγιάδων, διότι δὲν ἐγένοντο παρασκευαί. Οἱ Γιαγιάδες συνεννοήθησαν μὲ ἄλλους λῃστοφυγοδίκους διὰ νὰ κάμωσι μίαν λῃστρικὴν ἐπιδρομήν, νὰ καταλάβωσι τὴν Πρωτεύουσαν τῆς νήσου καὶ νὰ καταστρέψωσι τὰς δικογραφίας. Ἂν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτὴς ὑπελόγισεν ὅτι ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν μία τοιαύτη ἐπιδρομή, τὸ ὑπελόγισε διότι ἐγνώριζε καλλίτερον ὅλων ἡμῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τῶν Γιαγιάδων, καὶ γνωρίζων τὴν ἰδιοσυγκρασίαν αὐτῶν, ἐγνώριζε τὸ παράτολμον αὐτῶν, ἐγνώριζεν ἐπὶ πλέον ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ὅταν πρόκειται περὶ πράξεως ἰδιοτελείας, εἶνε ἄξιοι νὰ κάμωσι καὶ τὰς τολμηροτέρας ἐπιχειρήσεις. Ἐρωτήθη πραγματικῶς οὗτος, χωρὶς νὰ ἔχῃ πληροφορίαν τινά, βασιζόμενος μόνον εἰς μίαν διαίσθησιν ἰδικήν του, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἡμεῖς, διότι ἡμεῖς οὔτε τὴν Σάμον γνωρίζομεν, οὔτε τοὺς ἀνθρώπους τῆς Σάμου, οὔτε τοὺς Γιαγιάδες, ὅπως γνωρίζει αὐτοὺς ὁ ἐκ Σάμου πολιτευτής. Καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτὴς ἐθεώρησε τόσον ἀπίθανον, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐρωτᾶτο, ὥστε δὲν ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ πληροφορήσῃ περὶ τούτου οὔτε τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, οὔτε ἐμὲ ὅπως ληφθῶσι μέτρα ἐξασφαλίσεως τῆς τάξεως, ἀλλὰ μετεθη μόνον εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης καὶ συνέστησε νὰ ἀποσυρθῶσιν αἱ δικογραφίαι τῶν κατηγοριῶν κατὰ τῶν Γιαγιάδων, αἱ ὁποῖαι μάλιστα φαίνεται ὅτι κατὰ τὸ πλεῖστον ἦσαν ἠμυημενοι ἢ καὶ ἐστερημέναι σπουδαιότητος.

Θ. Σοφούλης. Μετεθην εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, διότι ἐνόμιζον ὅτι ἦτο ἐπαρκὴς ἡ τοιαύτη ἐνέργειά μου.

Α. Παπαναστασίου. Πολὺ ὀρθῶς.

Γ. Κονδύλης. Διότι μεταξὺ τῶν κατηγοριῶν, τὰς ὁποίας οἱ δικασταὶ ἠθέλησαν νὰ δικάσωσι περιλαμβάνονται κατηγορίαι κατὰ τῶν Γιαγιάδων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀληθῶς κωμικαί. Κατηγοροῦν π. χ. τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, οἱ ὁποῖοι ἐφόνευ-

σαν δεκάδας ἀνθρώπων, διότι ἔστειλαν μίαν ἐπιστολὴν ἀπειλητικήν. Βεβαίως ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτὴς ἐθεώρησεν ὅτι ἡ τοιαύτη ἐνέργεια τῆς δικαιοσύνης ἠδύνατο τέλος πάντων νὰ προκαλέσῃ τὸν ἐρεθισμὸν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ, διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὴν δίκην, νὰ προσθῶσιν εἰς μίαν ἀκόμη περαιτέρω ἐγκληματικὴν πρᾶξιν καὶ μετέβη εἰς τὸν ἀξιότιμον ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν καὶ μετέδωκεν ὅσα μετέδωκεν. Ὁ δὲ ἀξιότιμος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός, διότι βεβαίως δὲν ἔχει τὴν δημοσίαν δύναμιν εἰς τὰς χεῖράς του, ἐνόμισεν ὅτι, ἀφοῦ πρόκειται περὶ κατηγοριῶν τόσων μικρῶν, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναβληθῇ ἐπ' αὐτῶν ἡ δίκη καὶ περιωρίσθη νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποστολὴν τοῦ φακέλλου ἵνα τὸν ἐξετάσῃ. Δὲν δύναται κατ' ἀκολουθίαν ν' ἀποδοθῇ εὐθύνη εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διότι δὲν ἀντελήφθη αὐτὴ τὰς προπαρασκευὰς τῶν Γιαγιάδων.

Θ. Σοφούλης. Οὐδεμία προπαρασκευὴ ἐφάνη ἐν Σάμῳ, διότι αὐτοὶ δὲν ἦσαν ἐν Σάμῳ. Βεβαιότης περὶ ἐπεισοδίων ὑπῆρχεν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Σαμιακοῦ λαοῦ, γιγνώσκοντος τὸν χαρακτῆρα τῶν Γιαγιάδων, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἡ ἐνέργεια αὐτὴ ἡ δικαστικὴ ἄνευ ἐπεισοδίων.

Γ. Κονδύλης. Ἐν τοσούτῳ ἡ βεβαιότης αὐτή, ἡ ὁποία ὑπῆρχεν εἰς τὸν Σαμιακὸν λαόν, δὲν μετεδόθη εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

Θ. Σοφούλης. Κύριε Ὑπουργέ, σᾶς παρακαλῶ. Ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἐνιαία, ὁ ἁρμοδιώτερος δὲ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἦτο ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

Π. Τσιτσεκλῆς (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Μὲ συγχωρεῖτε, κ. Συνάδελφε. Ἐζητήσατε νὰ ἀποσυρθοῦν αἱ δικογραφίαι διὰ νὰ μὴ ἐξεγερθοῦν οἱ Γιαγιάδες καὶ κάμουν καμμίαν ἐπιδρομὴν κατὰ τῆς Σάμου. Ἐγώ, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐζητήσατε, τὸ ἔκαμα ἀθώρευ. Ἀλλ' ἐπὶ πλέον, καθ' ἃ μοὶ ἀνεκοίνωσεν ὁ Εἰσαγγελεύς, μόνον εἰς Γιαγιᾶς ἔχει καταδικασθῇ εἰς θάνατον, οἱ ἄλλοι εἶχον ὑποπέσει εἰς ἐλαφρὰ ἐγκλήματα. Ἂν σεῖς ἐγνωρίζατε ὅτι ἦτο ἐπικειμένη ἐπιδρομὴ κατὰ τῆς Σάμου, εἰς ἐμὲ τὸ τοιοῦτον ἦτο ἄγνωστον.

Γ. Κονδύλης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Ἐν Σάμῳ, κύριοι, τὴν 6ην Ἰουνίου, ὅτε ἐξερράγη τὸ κίνημα τῶν Γιαγιάδων, ὑπῆρχε δύναμις ἐννέα ἀξιωματικῶν καὶ 135 ὁπλιτῶν τῆς χωροφυλακῆς, ἥτις ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς ἄλλους νομούς, εἶναι μεγαλυτέρα παντὸς ἄλλου Νομοῦ τῆς Ἑλλάδος. Συνεπῶς ἡ Κυβέρνησις, μὴ δυναμένη νὰ προφητεύσῃ, διότι μόνον ἂν ἠδύνατο νὰ προφητεύσῃ θὰ ἐγνώριζεν ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Γιαγιάδων, δὲν ἔλαβε μέτρον διὰ τὴν Σά-

μον καὶ σήμερον τὴν πρωΐαν ἀπροόπτως μὲ ἐπληροφόρουν ὅτι οἱ Γιαγιάδες ἐπανεστάτησαν, ὅτι κατέλαβον τὰς Ἀρχὰς καὶ ἐζητήθησαν ἐνισχύσεις ἐντεῦθεν, ἀπεστάλησαν δ' ἐκ Νίου καὶ Μυτιλήνης τοιαῦται. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τελευταίαν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως κατηγορίαν, ὅτι δὲν διέθεσε τοὺς ἄνδρας τοῦ Τάγματος τῶν Κυνηγῶν διὰ τὴν Σάμον, ἀναφέρει τὰς συναντηθείσας δυσκολίας πρὸς καταρτισμὸν τῶν Ταγμάτων τούτων, ἐξ ὧν ἤδη κατωρθώθη τέλος καὶ κατηρτίσθησαν δύο. Καταλήγων, λέγει ὅτι τὰ γεγονότα τῆς Σάμου ἦσαν ἐντελῶς ἀπρόοπτα, οὐδεμία δὲ εὐθύνη δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι πολὺ ἀτυχὴς ὑπῆρξεν ἡ ὑπεράσπισις τῆς Κυβερνήσεως ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἐν τούτοις ὁ κ. Πληρεξούσιος Σάμου ἐβεβαίωσεν ὅτι τουλάχιστον 100 ἐπιστολὰς ἔλαβε προαγγελλούσας τὰ τῶν ἐκτρόπων, περὶ τῶν ὁποίων ὡς μελλόντων νὰ συμβῶσιν ὤφειλον νὰ εἶχον δώσῃ εἰδήσεις αἱ Ἀρχαὶ Σάμου εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐλέχθη ἄλλως τε ὅτι ὑπάρχουν ὑπόνοιαι ὅτι τὸ κίνημα προπαρεσκευάσθη, δηλαδὴ ὅτι ὡρισμέναι Ἀρχαὶ ἐγνώριζον τὸ κίνημα. Τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν μομφὴν κατὰ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν Σάμου. Καὶ ἐντεῦθεν ἔχομεν πιστοποιημένον, εἴτε δόλον, εἴτε ἀνικανότητα, εἴτε ἀμέλειαν τῶν Ἀρχῶν Σάμου.

Ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης*** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι εἶπεν ὅτι μόνον τὰς δικαστικὰς Ἀρχὰς εἶχον εἰδοποιήσει οἱ Γιαγιάδες.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** συνεχίζων λέγει ὅτι ὑπάρχει ἀμέλεια καὶ τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν Σάμου, αἵτινες δὲν ἐπληροφόρησαν τὰς προϊσταμένας των Ἀρχάς. Ἐξακολουθῶν ἀπορεῖ πῶς, ἀφοῦ συνεκροτήθησαν ἔνοπλα Σώματα, δὲν ἔλαβον γνῶσιν αἱ Ἀρχαὶ Σάμου καὶ φρονεῖ ὅτι ἡ ὑπεράσπισις αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν εἶνε ἀδικαιολόγητος. Ἑκτὸς τούτου ὅμως ἡ Κυβέρνησις εἰδοποιήθη, τονισθέντος τοῦ κινδύνου εἰς τὸν ἁρμοδιώτερον Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως ὀπισθοχώρησε καὶ κατὰ τρόπον μάλιστα πολὺ ὀλίγον σοβαρόν, καὶ ἀντὶ νὰ προστατεύσῃ τὴν Δικαιοσύνην καὶ νὰ μὴ δώσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οἱ Γιαγιάδες καὶ ἀπὸ τὰ Δωδεκάνησα ἀπειλοῦν τὸ Κράτος, ἔκαμε μίαν ὑποχώρησιν ἐπαίσχυντον, ἡ ὁποία ἔγεινε περισσότερον ἐπαίσχυντος, διότι καὶ ἡ δίκη ἀνεβλήθη καὶ οἱ Γιαγιάδες κατέλυσαν τὰς Ἀρχάς.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Σοφούλης δὲν τῷ ὡμίλησε περὶ ἑκατοντάδος ἐπιστολῶν ἀλλὰ περὶ πληροφοριῶν τὰς ὁποίας εἶχεν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ συμ-

πέρασμα εἶνε ὅτι αἱ Ἀρχαὶ ἐν Σάμῳ δὲν ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκόν των. ἡ δὲ Κυβέρνησις δὲν ἔλαβε μέτρα ἵνα ἡ τυχὸν ὑποχώρησίς της μὴ ἐξευτελίσῃ περισσότερον τὸ Κράτος.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐγερθέντος θορύβου διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5' λεπτά.

Ὁ κ. *Γ.* ***Καφαντάρης*** λέγει ὅτι, ὅσον καὶ ἂν εἶνε ὀλιγερὸν τὸ ἀναγγελθὲν γεγονός, δὲν νομίζει ὅτι δικαιολογεῖται ἡ σπουδὴ τῆς συζητήσεως, διὰ τὴν ὁποίαν οὐδὲν ὑπάρχει θετικὸν στοιχεῖον. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἀνηγγέλθη εἶνε ἓν τηλεγράφημα, ἀτελὲς καὶ αὐτό, δι' οὗ ἀγγέλλεται ὅτι ἐγένετο ληστρικὴ ἐπιδρομὴ ἐκ μέρους τῶν Γιαγιάδων κατὰ τῆς πρωτευούσης τῆς Σάμου. Οὐδὲν ἄλλο γνωρίζομεν· διατελοῦμεν δὲ ἐν πλήρει σκότει, περὶ τοῦ ποίου χαρακτῆρα καὶ ἔκτασιν ἔχει τὸ κίνημα τοῦτο. Ὅταν θὰ ἔχῃ ἡ Κυβέρνησις ὅλας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας, ἡ Συνέλευσις θὰ ἐπιληφθῇ καὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ θὰ ἐλέγξῃ τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ μόνη πληροφορία ἣν εἶχεν ἡ Κυβέρνησις ἦτο ἡ δοθεῖσα ἐκ μέρους τοῦ πολιτευτοῦ Σάμου κ. Σοφούλη, ὁ δὲ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἐφόσον ἐπρόκειτο περὶ πεπαλαιωμένων ὑποθέσεων, ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποσυρθοῦν αἱ ὑποθέσεις αὐταὶ ἵνα μὴ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς Γιαγιάδες νὰ ἐπιδείξουν παλληκαρισμούς, παρομοίους πρὸς τοὺς τοῦ παρελθόντος. Μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης οὐδὲν ὑπάρχει θίγον τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κράτους. Τοιοῦτοι αἰφνιδιασμοὶ εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ γίνουν καὶ ἀλλοῦ, δὲν θίγεται ἐξ αὐτῶν ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ Κράτους. Τὸ Κράτος θίγεται μόνον ὅταν κατόπιν τῆς ἐκδηλώσεως τούτων δὲν δυνηθῇ νὰ ἐπιβάλῃ τὸ Κράτος τοῦ Νόμου. Τοιαύτην δὲ περίπτωσιν δὲν ἔχομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Ὁ κ. ***Σκ. Ζερβὸς*** λέγει ὅτι οἱ Γιαγιάδες εἶνε κακοποιὰ στοιχεῖα χρησιμοποιούμενα ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων, οὐχὶ ἅπαξ δὲ ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀντιριλελευθέρου κόσμου ἄλλοτε καὶ κατέλυσαν καὶ τὰς Ἀρχὰς ἐν Σάμῳ, κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1922. Ὅταν ἡ Ἐπανάστασις τοὺς κατεδίωξε, κατέφυγαν εἰς Δωδεκάνησον, εἰς τὴν Κῶ, ὅπου ἀπελάμβανον ἡγεμονικῶν τιμῶν. Ἔπειτα ἐγκαταλείψαντες τὴν Κῶ ἐνεκατεστάθησαν ἐν Πάτμῳ, ἡ ὁποία εἶνε κέντρον καὶ ἄλλης προπαγάνδας. Ἐφιστᾷ δὲ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τούτου, φρονῶν ὅτι πρόκειται περὶ πολιτικοῦ δακτύλου.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι κατόπιν ἑνὸς τοιούτου γεγονότος θὰ ἦτο περίεργον ἂν ἡ Συνέλευσις δὲν συνεκινεῖτο ἢ δὲν ἐπεδείκνυεν ἐνδιαφέρον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τονίζει εἶνε ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἀντὶ νὰ λάβῃ πάντα τὰ μέτρα ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι παρῆλθεν ἡ βασιλεία τῶν Γιαγιάδων, δὲν ἔπραξε τοῦτο ἀλλ' ἐπτοήθη καὶ κατερράκωσεν τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** ζητεῖ τὸν λόγον.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** δηλοῖ ὅτι τῆς συζητήσεως μὴ γενικευθείσης δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὸν λόγον.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι ἐφόσον ἐπὶ τόσην ὥραν διεξάγεται συζήτησις ἔλαβον δὲ ἤδη τὸν λόγον τόσοι ῥήτορες, δὲν δύναται νὰ μὴ τῷ δοθῇ ὁ λόγος.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν ὁ λόγος δίδεται εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, ὁπόταν ζητήσουν ἢ θέλουν νὰ προσῶν εἰς ἀνακοινώσεις, κατὰ κράτησαν δὲ ἔθιμον δύναται νὰ δοθῇ ὁ λόγος καὶ εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων. Πέραν τούτου οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ γίνῃ.

Ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης*** λέγει ὅτι οὐδὲν ἔθιμον τοιοῦτον ὑπάρχει ὅπως γίνηται διάκρισις τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶνε ἠναγκασμένος νὰ ἀποχωρήσῃ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** καλεῖ τὸν κ. Γ. Φραγκούδην ὅπως ἀναπτύξῃ τὴν ἐπερώτησίν του.

Ὁ κ. ***Γ. Μπούμπουλης*** διαμαρτύρεται διότι ὁ κ. Πρόεδρος διακόπτει ἀποτόμως τοιαύτην σοβαρὰν συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης*** λέγει ὅτι ὁ κ. Σεχιώτης δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποχωρήσῃ, ἀλλὰ νὰ ζητήσῃ τὸν λόγον ἐπὶ τῆς παραβάσεως τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. ***Γ. Μπούμπουλης*** λέγει ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Κανονισμοῦ τὸν ἀναγκάζει νὰ ἐκφράσῃ μομφὴν κατὰ τοῦ Προεδρείου.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἐρωτᾷ τὴν Συνέλευσιν ἂν δέχηται τὴν ἀντίληψιν ταύτην τοῦ κ. Πληρεξουσίου, ἵνα κατέλθῃ τοῦ Προεδρείου.

Πλεῖστοι Πληρεξούσιοι Ὄχι, ὄχι.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι ἡ ὑποδοχὴ τῆς ὁποίας ἔτυχεν ἡ ἐρώτησις τοῦ κ. Προέδρου ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως, εἶνε ἀρκοῦσα ἔνδειξις ὅτι τὸ Προεδρεῖον ἀπολαύει τῆς γενικῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν διατί ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν ὑπηρέτας στρατιώτας καὶ αὐτοὶ οἱ ἀπόστρατοι ἀξιωματικοί. Ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του λέγει ὅτι πολλοὶ στρατιῶται μεταβάλ-

λονται ἀκόμη καὶ εἰς κτίστας εἰς τὰ σπίτια τὰ ὁποῖα οἰκοδομοῦνται παρ' ἀξιωματικῶν, παρὰ τὰς διαταγὰς τοῦ πρώην ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν κ. Παγκάλου.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** λέγει ὅτι καθ' ἃς πληροφορίας ἔχει μόνον εἰς ἀξιωματικὸς ἐχρησιμοποίησε στρατιώτην δι' ἄλλας ὑπηρεσίας καὶ ἐτιμωρήθη. Κατὰ τοὺς κανονισμοὺς μόνον εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοὺς χορηγεῖται στρατιώτης βοηθητικὸς ὑπηρέτης, ὡς ἱπποκόμοι δὲ ἀποσπῶνται μάχιμοι.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀποστράτους, μόνον εἰς τοὺς στρατηγοὺς ἔχει δοθῇ βοηθητικὸς στρατιώτης ὑπηρέτης κατὰ ταξιτικὴν κρατήσασαν ἀπὸ πολλοῦ, σύμφωνα καὶ μὲ ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** δευτερολογῶν λέγει ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὑπὸ διάφορα προσχήματα ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται κατάχρησις εἰς τὸ ζήτημα τῶν ὑπηρετῶν τῶν ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** συμπληρῶν λέγει ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ὡς ἱπποκόμοι ἀπεσπασμένοι, λαμβάνουν μέρος εἰς τὰ Γυμνάσια. Πάντως πᾶσα παράβασις ἐφόσον περιέρχεται εἰς γνῶσιν τῆς ὑπηρεσίας ἐλέγχεται.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις πολλῶν πληρεξουσίων περὶ προτάξεως τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὴν σκανδαλώδη ἐνοικίασιν τοῦ φόρου Θεσσαλονίκης.

Ἡ Συνέλευσις, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, δὲν δέχεται τὴν πρόταξιν.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν σχετικῶς μὲ τὴν ἀποστολὴν τοῦ κ. Χρόνη εἰς Εὐρώπην διὰ τὴν προμήθειαν ὅπλων διὰ τὸν στρατὸν καὶ παρακαλεῖ νὰ παρασχεθοῦν αἱ πληροφορίαι αἱ δυνάμεναι νὰ δοθοῦν περὶ τοιούτου ζητήματος.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἰδίως ἀπαντῶ εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τῆς ἐπερωτήσεώς σας. Καὶ ἀπαντῶ μετὰ διαμαρτυρίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ δηλώσεως σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς, ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας ἔχει ἡ δήλωσίς μου καὶ ἐν γνώσει τῆς ἐπισημότητος τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ θέσις τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ κατέχω, ἀπαντῶ λοιπὸν ὅτι δὲν εἴμεθα ἄοπλοι. (χειροκροτήματα). Ὅτι οὐδεμία ματαίωσις παραγγελίας ἐφοδιασμοῦ τοῦ στρατοῦ ἐγένετο. Εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ἐπροτιμήθησαν τὰ α ἢ τὰ ὁ ὅπλα ἢ ἐφόδια τῆς α ἢ τῆς ὁ προτάσεως διὰ τὸν τάδε ἢ τὸν τάδε λόγον, πᾶσα ὅμως μὴ προτίμησις ἀγορᾶς, δηλῶ πάλιν ἐπισήμως ὅτι ἐγένετο δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ τεχνικοῦ συμβουλίου τῆς ἐπισήμου δηλ. Ἀρχῆς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν

δὲν ἐγένετο ἐκ τῆς πρωτοβουλίας ἑνὸς μόνον ὑπουργοῦ, ἐγένετο κατόπιν ἀποφάσεως, ὅπως ἐπίσης καὶ ἅπασαι αἱ παραγγελίαι αἱ μέχρι τοῦδε ἀπὸ τὸ παρελθὸν καὶ σήμερον ἀκόμη γενόμεναι καὶ γινόμεναι, γίνονται κατόπιν ἀποφάσεως ὄχι μόνον τοῦ τεχνικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν εἰδικῶν καὶ τῶν δυναμένων νὰ ἔχουν ἔγκυρον γνώμην.

Συνεπῶς οὐδέποτε τὸ Κράτος ἠμέλησεν, ὄχι μόνον ἐπὶ τῆς ὑπουργείας τῆς ἰδικῆς μου ἀλλὰ καὶ πρὸ ἐμοῦ, ὄχι μόνον ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὐδέποτε ἠμέλησεν νὰ κάμῃ τὰς παραγγελίας τὰς ὁποίας ἔπρεπε, ἀποβλέπον ὅπως λέγεται εἰς τοὺς δρόμους καὶ δὲν ἐνόμιζον ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἡ ἵδρυσις τάχα μέλλοντος ἐργοστασίου καὶ ὅτι τὴν ἵδρυσιν αὐτοῦ τοῦ ἐργοστασίου ἀναμένει τὸ Κράτος διὰ νὰ κάμῃ τὰς παραγγελίας. Καὶ ἄλλοτε μοῦ ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ νὰ διαψεύσω τοῦτο κατηγορηματικῶς καὶ νὰ δηλώσω ὅτι τὸ Κράτος οὐδέποτε ἠμέλησε καὶ ὅτι καὶ παρήγγειλε καὶ παραγγέλλει διαρκῶς ὅ,τι χρειάζεται καὶ δύναται νὰ βεβαιώσῃ ὅτι δὲν εἶνε ἄοπλον.

Ὁ κ. **Ἀντ. Πραντούνας** τονίζει ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὸν κ. Χρόνην, πρόκειται περὶ ἀρίστου ἀξιωματικοῦ.

Ὁ κ. **Ε. Ζυμβρακάκης** ἐπερωτᾷ τὸν κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸν διατί δὲν ἐφαρμόζεται ὁ νόμος εἰς τοὺς ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικούς, ὥστε οἱ κριθέντες δι' ἐλαφρὰς ὑπηρεσίας νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν σωρείαν τῶν μαχίμων ἀξιωματικῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ διάφορα Γραφεῖα τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν καὶ ἄλλα Στρατιωτικὰ γραφεῖα, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἐν διαθεσιμότητι ἀξιωματικοὶ πλησιάζουσι τοὺς 500, ἐξ ὧν 250 εἶνε ὡς παθόντες ἐν πολέμῳ φυματίσωσιν ἢ ὡς ὕποπτοι, ἐξ αὐτῶν δὲ ἐλάχιστοι ἔπαθον ἐξ αἰτίας τῶν κακουχιῶν τοῦ πολέμου, οἱ πλεῖστοι δέ, ἐὰν πραγματικῶς εἶνε φυματικοὶ αὐτοί, ἦσαν καὶ πρὸ τοῦ πολέμου. Ἡ κατάχρησις δὲ τῆς μονίμου διαθεσιμότητος ἦτο τοιαύτη, ὥστε πλεῖστοι ὅσοι μὲ τὴν ἐλαχίστην πάθησιν, δυνάμενοι ἀσφαλῶς νὰ ἐκτελέσωσιν ὑπηρεσίαν οἱανδήποτε, ἐτέθησαν εἰς μόνιμον διαθεσιμότητα, μὴ ἐκτελοῦντες οὔτε τὴν ἐλαφροτάτην ὑπηρεσίαν τῶν γραφέων. Ἐσχάτως μάλιστα ἐτέθη εἰς μόνιμον διαθεσιμότητα, (Διάταγμα τῆς 29 Δεκεμβρίου 1924), εἷς ταγματάρχης Πεζικοῦ, διότι ἐτραυματίσθη ὡς ἐπιλοχίας καὶ ἐν τοσούτῳ δὲν τὸν ἠμπόδισε τὸ τραῦμά του νὰ φθάσῃ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ἀπαντῶν εἰς ὅλας τὰς σχετικὰς ἐπερωτήσεις λέγει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς

τὸ μόνον δικαίωμα ὅπερ ἔχει, εἶνε νὰ ἀναθέτῃ ὑπηρεσίαν εἰς ἀξιωματικοὺς ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι τελοῦντας, καὶ τοῦτο ἐγένετο καὶ γίνεται ἤδη. Πλεῖστοι παραπονεθέντες ἢ ἀρνηθέντες ἀδικαιολογήτως νὰ ἀναλάβωσιν ὑπηρεσίαν ἐτιμωρήθησαν, ἄλλοι δὲ παρεπέμφθησαν καὶ εἰς τὰ Συμβούλια. Γενικῶς ἔχει παρασκευασθῇ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον προβλέπει περὶ διαιρέσεως εἰς κατηγορίας τῶν ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν καὶ περὶ κανονισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐπερώτησιν τοῦ κ. Ζυμβρακάκη, διὰ τὰ παράπονα τῶν τοποθετήσεων τῶν ἀξιωματικῶν, λέγει ὅτι τὸ συνερχόμενον Συμβούλιον τῶν Ἀντιστρατήγων θέλει ἐξετάσει τὰ παράπονα ταῦτα ἀναλόγως τῆς βασιμότητος αὐτῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὑποστρατήγους, οὐδεὶς ὑποστράτηγος εὑρίσκεται ἐκτὸς ὑπηρεσίας. Ὡς πρὸς τὰς προαγωγὰς τῶν ἀξιωματικῶν οὐδεμίαν ἀκόμη ἀπόφασιν ἔλαβεν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν.

Ὁ κ. **Κ. Σταματόπουλος** παρακαλεῖ τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν ν' ἀνακοινώσωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν τίνα μέτρα ἔλαβον διὰ τὴν ἁλματωδῶς βαίνουσαν αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου, διότι, ἐνῷ ἄλλοι πλουτίζουν ἐξ αὐτοῦ ἄνευ κόπου, ὁ λαὸς πεινᾷ.

Ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του μέμφεται τὴν ἐπιτροπὴν τῆς διατιμήσεως τῶν τροφίμων καθόλου διὰ τὰς ἀνωμάλους καὶ ἀδικαιολογήτους διατιμήσεις, τὰς ὁποίας κανονίζει, καὶ φρονεῖ ὅτι ἡ αἰσχροκέρδεια μαίνεται, τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἀτμομύλων αἰσχροκερδούντων πρωτίστως.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντῶν ἀναφέρει τοὺς λόγους τῆς διακυμάνσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς κατηγορίας τὰς ὁποίας ὁ πληρεξούσιος κ. Σταματόπουλος ἀπήγγειλε κατὰ τῶν αἰσχροκερδούντων ἰδιοκτητῶν τῶν ἀτμομύλων, παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως νὰ ἀποστείλῃ τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα ἵνα ἐπιληφθῇ ἀνακρίσεων.

Ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** λέγει ὅτι ἀπὸ τοῦ 1915 ἔχουν ἐνεργηθῇ ἐν Μιτυλήνῃ ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν ἐπιτάξεις διαφόρων εἰδῶν, ἤτοι κριθῆς, ἀχύρου κλπ. χωρὶς νὰ πληρωθοῦν ἕκτοτε οἱ δικαιοῦχοι. Ἐπερωτᾶται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν διατί καθυστερεῖται ἐπὶ τόσα ἔτη ἡ πληρωμὴ καὶ πότε ἐπὶ τέλους θὰ πληρωθοῦν οἱ δικαιοῦχοι κ. κ. Ἀδελφοὶ Κακαδέλη, Εὐστρ. Καλδῆς, Νικ. Ψαρρὸς κλπ., οἱ ὁποῖοι δικαίως δυσφοροῦν καὶ ἀγανακτοῦν κατὰ τοῦ Δημοσίου;

Ἀναπτύσσων ἐκτενέστερον τὴν ἐπερώτησιν του, ἀπορεῖ πῶς

δὲν ἐλήφθη μέτρον τι ἀκόμη καὶ συνιστᾷ ὅπως ἐν παρασκευαζομένῳ νομοσχεδίῳ ληφθῇ ἡ προσήκουσα μέριμνα.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι οὐδεμία δικογραφία ἢ ὑπόθεσις περὶ ἐπιτάξεως ὑπάρχει ἐκκρεμής. Οὐχ ἧττον λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του τὴν σύστασιν καὶ θέλει μεριμνήσει ὅπως διακανονισθῇ πᾶσα τοιαύτη ἐκκρεμὴς διαφορὰ μεταξὺ Δημοσίου καὶ ἰδιωτῶν.

Ὁ κ. **Θ. Παποϊωάννου** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας διὰ τίνα λόγον δὲν ἔσπευσε μέχρι τοῦδε ν' ἀνακαλέσῃ τὸ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1924 διάταγμα δι' οὗ παραχωρεῖται ἀπαντος περιουσία τῆς Μονῆς Πετράκη ἐκ μέτρων 1.300.000 ἀξίας δέκα περίπου ἑκατ. δρ. πρὸς τὸν συνεταιρισμὸν «Βούλας», ἀποτελουμένον οὐχὶ ἐξ ἀπόρων καὶ ἀξίων συνδρομῆς ἀτόμων, ὡς ὁ νόμος ὁρίζει, ἀλλ' ἐξ εὐπόρων καὶ πλουσίων, ἐμπόρων καὶ ἄλλων ἐπαγγελματιῶν, ἐπιδιωκόντων νὰ δημιουργήσωσιν εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου ἐπαύλεις καὶ ὄχι στέγην καὶ ἐφόσον δὲν ἐτηρήθησαν καὶ αἱ νόμιμοι διατυπώσεις καὶ δὲν προηγήθησαν αἱ ἀναγκαῖαι γνωμοδοτήσεις. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἄνω καὶ ῥητῶς κατηγγέλθησαν δι' ἀναφορῶν ὅτι εἰς τὸν λεγόμενον τοῦτον συνεταιρισμὸν ἐνεγράφησαν μόνον συγγενεῖς καὶ φίλοι τῶν συνταξιοδοτησάντων τὴν πρωτοβουλίαν τῆς συστάσεώς του καὶ παρελείφθησαν οἱ πραγματικῶς ἄποροι.

Ἀναπτύσσων καὶ προφορικῶς ἐν ἐκτάσει τὴν ἄνω ἐπερώτησιν του τονίζει τὴν κολοσσιαίαν ζημίαν ἥτις προσγίνεται εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, εἰς τοὺς ἀπόρους καὶ εἰς τοὺς πρόσφυγας ἀκόμη, καὶ φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ἀνακληθῇ τὸ ἐκδοθὲν Διάταγμα περὶ παραχωρήσεως εἰς συνεταιρισμὸν ὁ ὁποῖος πᾶν ἄλλο ἢ ἀπὸ ἀπόρους σύγκειται. Ἀναφέρων δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἀποτελούντων τὸν συνεταιρισμόν, τὰ ὁποῖα εἶναι ὅλοι μεγαλέμποροι καὶ ἄλλοι πλούσιοι, χαρακτηρίζει σκανδαλώδη τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ταύτην, διότι οὔτε περὶ προσφύγων οὔτε περὶ ἀπόρων πρόκειται καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀνακληθῇ τὸ σχετικὸν Διάταγμα.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** χαρακτηρίζει ὡς ἀπερμπόλησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ προτείνει νὰ ψηφισθῇ εἰδικὸς νόμος ὅπως προστατευθῇ καὶ ἐν προκειμένῳ καὶ ἐν ἄλλαις περιπτώσεσιν ὁμοίαις ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία.

Ὁ κ. **Θ. Παποϊωάννου** συνεχίζων καὶ ἀναγινώσκων πράξεις τοῦ Συμβουλίου Μονῆς Πετράκη καθὼς καὶ ἔγγραφον τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ καταγγέλλοντα τὸν τρόπον τῆς ἐκδόσεως τοῦ Διατάγματος ἀπαλλοτριώσεως κα-

θῶς καὶ τὰς δοθείσας διαταγὰς πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἀποτελεστάντων τὸν Συνεταιρισμὸν εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, λέγει ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν πάντα ταῦτα καὶ νὰ γίνῃ ἡ σχετικὴ ἐνέργεια πρὸς ἀκύρωσιν Διατάγματος τελείως παρανόμου.

Οἱ κ. κ. **Σ. Κρεμεζῆς** καὶ **Θ. Κουτούπης** χαρακτηρίζουν ὡς χαριστικὴν τελείως τὴν ἀπαλλοτρίωσιν, γενομένην δι' ὡρισμένα ἄτομα καὶ προτείνουσι νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις καὶ νὰ συζητηθῇ ἐκ νέου τὸ ζήτημα τοῦτο, ἵνα ψωτισθῇ ἡ Συνέλευσις.

Ὁ κ. **Ἀλ. Κανάρης** λέγει ὅτι ὅταν ἐξετασθῇ ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ καὶ γίνῃ ἔλεγχος ἐπὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν διαχειρίζεται τοῦτο ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων του, ἡ Συνέλευσις θὰ καλύψῃ ἐξ αἴσχους τὸ πρόπωπον !

Ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως διακόπτεται ἀναβαλλομένη ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης δι' ἄλλην ἡμέραν.

Οἱ κ. κ. **Ὀρ. Κυπριανός, Μιχ. Λαΐλιας, Β. Καραπαναγιώτης** ἐπερωτῶσι τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, διότι ἐν Λέσβῳ κατὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν δρόμων καὶ συγκεκριμένως εἰς τοὺς ὁδοὺς Πέτρας Σκουτάρων καὶ Πέτρας-Στίψης, καθὼς καὶ εἰς τὸν δρόμον Ποταμοῦ-Ἀκρανίου συνέβησαν τοιαῦται ἐγκληματικαὶ παραμελήσεις περὶ τὴν τεχνικὴν καὶ καλὴν ἐπιδιόρθωσιν αὐτῶν, ὥστε ἐξηγέρθησαν σύσσωμοι οἱ κάτοικοι διαμαρτυρόμενοι διὰ τὴν ἄδικον σπατάλην τοῦ δημοσίου χρήματος. Παρακαλοῦσι τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ καταβάλῃ τὸν σχετικὸν φάκελλον καὶ ειδικῶς τὰ συμβόλαια τῶν ἐργολάβων τῶν ἀναλαβόντων τὴν ἐπισκευὴν τῶν δρόμων τούτων, ὡς καὶ πάντα ἐν γένει τὰ σχετικὰ ἔγγραφα.

Ὁ κ. **Ὀρ. Κυπριανὸς** ἀναπτύσσων καὶ προφορικῶς ἐν ἐκτάσει τὴν ἐπερώτησίν του, ζητεῖ νὰ μάθῃ τίνα μέτρα ἔλαβε διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ παρέχων σχετικὰς πληροφορίας.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας διατί ἦρε τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἐπὶ πέντε λειβαδίων ἐκτάσεως 165 στρεμμάτων τοῦ ἀγροκτήματος Γεωργουσοί καὶ ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτῶν ὅπως τὰ πωλήσῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον Δ. Μπέλλον ἢ οἱονδήποτε ἄλλον κτηνοτρόφον, ἐνῷ τὰ λειβάδια ταῦτα ἔχουσι κηρυχθῇ πρὸ πολλοῦ ἀπαλλοτριωτέα ὑπὲρ τοῦ Γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ τῆς Ἄρτης, στερουμένου ἐπαρκοῦς καλλιεργησίμου γῆς.

Ἀναπτύσσων καὶ προφορικῶς τὴν ἐπερώτησίν του ἐκτενῶς, χαρακτηρίζει ὡς παράνομον τὴν πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, θεωρεῖ δὲ αὐτὴν ὡς ἀρχὴν κακὴν διὰ τοὺς ὀρεινοὺς οἵ

ὁποῖοι οὕτω θὰ κατέλθωσιν εἰς τὰς πεδιάδας ὥστε νὰ μὴ ἀρκῇ ἡ γῆ διὰ τοὺς ἀκτήμονας. Συνιστᾷ νὰ ἀνακληθῇ τὸ ὡς ἄνω διάταγμα, ἐφελκύει δὲ ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως διότι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ δίδονται ἄδειαι πωλήσεως κτημάτων ξένων ὑπηκόων καὶ δημιουργεῖται οὕτω μία ἀνισότης μεταξὺ ξένων καὶ ἐντοπίων, ἥτις εἶναι καὶ ἄδικος καὶ ἀδικαιολόγητος.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντῶν δίδει σχετικὰς πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀρχὴν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου τοῦ νόμου, σύμφωνον καὶ πρὸς τὸν νόμον καὶ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ἐξακολουθῶν φρονεῖ ὅτι μεθ' ὅλα ταῦτα ὁ κ. Ὑπουργὸς παρηνόμησε παραβὰς ὡρισμένον ἄρθρον, τὸ 22, τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, διότι ἡ ἄδεια ἐδόθη ἄνευ ἀκροάσεως τοῦ δικαιουμένου εἰς τὸ κτῆμα τοῦτο συνεταιρισμοῦ Ἄρτης.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** ἀναφέρων τὸ ἱστορικὸν τῆς αἰτήσεως τῆς ἀδείας πρὸς πώλησιν 165 στρεμμάτων ἐκ τῶν 4 χιλ. στρεμμάτων τοῦ κτήματος τοῦ ντὲ-Μπουσόν, λέγει ὅτι ἀπὸ ουσιαστικῆς πρώτου ἀπόψεως οὐδὲν κώλυμα ὑπῆρχε τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐπέτρεπε νὰ δοθῇ ἡ ἄδεια τῆς πωλήσεως, διότι ἡ ὑπολειπομένη ἔκτασις τοῦ κτήματος ἀρκεῖ κατὰ τὰς ἐξακριβώσεις τῆς ὑπηρεσίας διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν μελῶν τοῦ παραπονουμένου συνεταιρισμοῦ καὶ οὐδέμια ζημία προσέγενετο εἰς αὐτοὺς ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν 165 στρεμμάτων. Τὸ μέτρον δέ, λέγει, τὸ ὁποῖον ἐτηρήθη ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει διὰ τὸν ξένον ὑπήκοον ἐτηρήθη καὶ θὰ τηρηθῇ καὶ διὰ πάντα ἐντόπιον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παράβασιν τοῦ νόμου καὶ τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθὲς διότι ἀκρόασις τῶν συνεταιρισμῶν γίνεται ἐν ὡρισμέναις περιπτώσεσιν, αἵτινες δὲν ἐπαρουσιάσθησαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι οὔτε περὶ ἀνακλήσεως ὁλικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἐξ ἧς θὰ ἐζημιοῦτο ὁ συνεταιρισμὸς ἐπρόκειτο, οὔτε περὶ ἀγορᾶς τοῦ κτήματος ἐκ μέρους τοῦ συνεταιρισμοῦ· ἄλλως τε καὶ ἡ διατύπωσις αὕτη ἐτηρήθη κατὰ τὴν μόνην πρακτικὴν της ἔννοιαν, ἤτοι διὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ὑπηρεσίας ἐποικισμοῦ γενομένης μετὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν ἀντιλήψεων τοῦ συνεταιρισμοῦ. Οὐδὲ δύναται ἄλλως νὰ ἐφαρμοσθῇ πρακτικῶς ἡ διάταξις περὶ ἀκροάσεως τῶν συνεταιρισμῶν καὶ οὕτω παντοτε ἐφηρμόσθη.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνεχίζων ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς παρηνόμησε καὶ ζητεῖ ὅπως ἀνακληθῇ ἡ δοθεῖσα ἄδεια πρὸς πώλησιν τῶν 165 στρεμμάτων.

Κηρύσσεται εἶτα περατωμένη ἡ συζήτησις, εἰσέρχεται δ' ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** προτείνει ὅπως, ἐπειδὴ αἱ διάφοροι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ δὲν ὑπέβαλαν εἰσέτι τὰς ἐκθέσεις των ἐπὶ τῶν παραπεμφθέντων εἰς αὐτὰς νομοσχεδίων, ταχθῇ πενθήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῶν ἐκθέσεών των μετὰ τὴν ὁποίαν νὰ γίνηται ἡ συζήτησις καὶ ἄνευ τῶν ἐκθέσεων.

Γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις αὕτη τοῦ κ. Προέδρου.

Γίνονται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι», κατ' ἀρχήν.

Περὶ ἐκπαιδεύσεως ἀξ·ωματικῶν», κατ' ἀρχήν.

Περὶ στελεχῶν τοῦ στρατοῦ», κατ' ἀρχήν.

Περὶ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης», κατ' ἀρχήν.

Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας ἐγγραφῆς εἰς τὰ δημοτολόγια καὶ μητρῶα ἀρρένων τῶν ὑπὸ ἀνταλλαγὴν ὁμογενῶν καὶ τροποποιήσεως τῶν ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 2922 καὶ 21 Αὐγούστου 1923 Ν. Διαταγμάτων», κατ' ἀρχήν.

Περὶ καταργήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου ΡΙΓ' τῆς 5 Ἰουλίου 1851 περὶ δικαστικῶν διακοπῶν», κατ' ἀρχήν.

Περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τ.Τ.Τ. διατάξεων», κατ' ἀρχήν.

Περὶ ἀποδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Προξένου Σικάγου καθυστερουμένων κληρονομιῶν καὶ ἀποζημιώσεων ἰδιωτῶν», κατ' ἀρχήν.

Μετὰ τοῦτο, ὑποβληθείσης ἐνστάσεως περὶ μὴ ἀπαρτίας ἐκ μέρους τῶν κ. κ. **Γ. Κιαγιᾶ, Ε. Γουλιανοῦ, Ἐλ. Παυλίδη, Κ. Σταμεύλη** καὶ **Δ. Σαράτση** ἐλύθη ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ. μ. διὰ τὴν 5 καὶ 1)2 μ. μ. τῆς προσεχοῦς Τρίτης.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΛ'

τῆς 9 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Ὁ Σύλλογος τῶν ἀμαξοκαραγωγέων Τρικκάλων αἰτεῖται τὴν ψήφισιν νομοσχεδίου «περὶ ἀποζημιώσεώς των».

Ἡ «Γενικὴ Ἕνωσις Ἰδιοκτησίας» καὶ ἡ «Γεν. Γεωργικὴ Ἕνωσις», διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἀποζημίωσιν εἰσέτι τῶν ἰδιοκτησιῶν.

Τὰ διάφορα σωματεῖα Ἰωαννίνων ζητοῦσι τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου 2508.

Οἱ Ι. Γεωργιάδης, Η. Οἰκονόμου κτλ. κάτοικοι Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐπιζητουμένην ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας».

Ὁ Ἐμπορικὸς σύλλογος Καλαμῶν «Ἑρμῆς» παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ οἰνοπνευματοποίησις τῶν σύκων.

Ἡ Ἕνωσις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων Βόλου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ συζήτησιν τῶν αἰτημάτων των.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Πύργου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ Ἀργαλαστῆς ζητοῦσι τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ταμείου ἐλαίας».

Οἱ καπνεργάται Ναυπλίου ζητοῦσι τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ἀφορῶντος αὐτούς.

Ὁ κ. Κ. Ἀλαβάνος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Συνελεύσεως) ἀποστέλλει τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα ἐκ Λευκάδος.

«Πρόεδρον Συνελεύσεως. Ἀθήνας. Παρακαλῶ ἀνακοινώσατε εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὁ λαὸς Λευκάδος μοὶ ἀνέθηκε νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν διὰ τὴν συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ Ἀριστ. Βαλαωρίτου».

Ὁ κ. **Κ. Ἀλαβᾶνος** (Προεδρεύων) προσθέτει ὅτι καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις Λευκάδιοι δι' ἀντιπροσώπων αὐτῶν, ἐξέφρασαν τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὴν Συνέλευσιν διὰ τὴν συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὰς ὡς ἄνω ἑορτάς.

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Κ. Τσιμινάκης** αἰτεῖται δίμηνον ἄδειαν ἀπουσίας διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ ἄδεια χορηγεῖται.

Ὁ πληρεξούσιος Τυρνάβου κ. **Γ. Α. Ροδόπουλος** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ διανομῆς τοῦ χωρίου Πυργετοῦ τοῦ τέως Δήμου Ὀλύμπου κλπ».

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3030 περὶ διοικήσεως τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ».

Οἱ ὑπουργοὶ **Κ. Σπυρίδης** (τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας) **Ἀθ. Μιαούλης** (τῶν Ναυτικῶν) καὶ **Κ. Γκότσης** (τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως».

Οἱ ὑπουργοὶ τῶν Στρατιωτικῶν κ. **Κ. Γόντικας** καὶ τῶν Οἰκονομικῶν κ. **Κ. Γκότσης** ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3059 περὶ κατατάξεως ἐθελοντῶν»

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, κηρύσσεται **κατεπείγον.**

Οἱ ὑπουργοὶ κ. κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (τῆς Συγκοινωνίας) καὶ **Κ. Γκότσης** (τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως, καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3160 «περὶ Ἐδδ. Τκμ. Ὑδραυλικῶν ἔργων τοῦ δήμου Βερροίας».

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμου·

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου 1923 Ν. Δ. περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου ἐξυγιάνσεως τῆς πόλεως Μεσολογγίου καὶ ἀποξηράνσεως τῶν παρ' αὐτὴν ἑλῶν».

«Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ νόμου 3316 περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς».

Ὑποβάλλουσι τας ἐκθέσεις αὐτῶν αἱ ἑξῆς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί·

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως τοῦ 1924 - 25.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Ἐμπορίου, Βιομηχανίας, Ἐργασίας κλπ. τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου κλπ.».

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καταθέτει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια·

«Περὶ ὑποχρεωτικῆς καλλιεργείας».

«Περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐπιτάξεων δι' ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν πρόσφύγων».

«Περὶ ἱδρύσεως Ταμείου προστασίας καὶ προαγωγῆς τῆς κτηνοτροφίας».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Κρήτης κ. Πλατῆ, τονίζει ὅτι οὗτος ἀπὸ ἔτους ὑπηρετῶν ἐν Κρήτῃ ἐκπληροῖ εὐόρκως καὶ εὐστόχως τὰ καθήκοντά του καὶ ἀποκρούει τὰ κατ' αὐτοῦ λεχθέντα πρότινος ἐν τῇ Συνελεύσει.

Ὁ **ἴδιος** ἐπίσης ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Χανίων, διαμαρτυρομένου διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ μορφὰς τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ νομοθετικὴ πρόνοια περὶ ἐκδικάσεως τῶν μικρῶν διαφορῶν.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Πολυδ. Παρασκευοπούλου αἰτουμένου τὴν ἀπονομὴν συντάξεως εἰς τοὺς γονεῖς τῶν πεσόντων ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι λαμβάνεται πρόνοια δι' ἑτοιμαζομένου νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβληθῇ μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. **Λ. Καταφυγιώτης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν ἀναπήρων πολέμου Καρδίτσης σχετικῶς μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκατοικήσεως.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι ἐλήφθησαν διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου πολλὰ εὐνοϊκὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἀναπήρων καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶνε εὐχερὴς ἡ παροχὴ νέων εὐκολιῶν.

Ὁ κ. **Λ. Καταφυγιώτης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ κατὰ πνεργατικοῦ συλλόγου Καρδίτσης, ζητοῦντος καθορισμὸν ὀκταώρου ἐργασίας.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) πληροφορεῖ ὅτι, δεδομένου ὅτι 112 ὥραν ἐργάζονται πλέον τοῦ ὀκταώρου οἱ ἐργάται, θὰ συστήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν ὁμοίων μέτρων ἐν Καρδίτσῃ, οἷα ἐλήφθησαν καὶ ἐν Βόλῳ.

Ὁ κ. **Λ. Καταφυγιώτης** δευτερολογῶν παρακαλεῖ ἐπίσης νὰ συστηθῇ εἰς τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα νὰ μὴ καταδιώκουν ὅλους τοὺς ἐργάτας ὡς κομμουνιστάς.

Ὁ κ. **Ν. Δαγρὲς** ἀναπτύσσων ἀναφορὰς διαφόρων συμπολιτῶν του, ἐν σχέσει πρὸς τὸν περὶ ἀγροφυλακῆς νόμον, τονίζει τὴν ἐντελῆ ἀποτυχίαν, ἣν ἐσημείωσεν ὁ νόμος περὶ ἀγροφυλακῆς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του. Πάντες, λέγει, οἱ κτηματίαι καταδυναστεύονται παρὰ τῶν ὀργάνων τῆς ἀγροφυλακῆς τὰ ὁποῖα φέρονται ἐκβιαστικῶς. Ὀφείλεται τοῦτο

εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐποπτείας καὶ διότι εἶνε κατάφωρος ὁ χρηματισμὸς τῶν ὀργάνων τῆς ἀγροφυλακῆς. Διεμαρτυρήθη λέγει, πολλάκις εἰς ὅλους τοὺς ἁρμοδίους, ἀλλὰ πάντες ἐκώφευσαν.

Ὁ κ. **Ν. Καλέλλης** διαμαρτύρεται διότι ἐπίσης παρὰ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν εἰσάγονται αἱ τροποποιήσεις τῶν ἀτελειῶν τοῦ νόμου περὶ ἀγροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Ν. Συριόπουλος** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν χαλαζοπλήκτων Ἠλείας παραπονουμένων διότι ἀπὸ τοῦ 1923 μέχρι σήμερον οὐδεὶς χαλαζόπληκτος ἀπεζημιώθη καίτοι οὗτοι ἀνέρχονται εἰς 16 χιλιάδας, τὸ εἰσπραχθὲν δὲ ποσὸν εἶνε 1.700.000. Παρίστανται συνεπῶς ἡ ἀνάγκη τῆς καταργήσεως τοῦ νόμου καὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ εἰσπραχθέντος φόρου. Συνιστᾷ ἐπίσης τὴν νομοθέτησιν μέτρου περὶ ἀσφαλείας τῶν ζημιῶν ἐκ θερμηνιῶν.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις καὶ τονίζει ὅτι ἢ πρέπει νὰ διανεμηθοῦν τὰ εἰσπραχθέντα εἰς τοὺς ζημιωθέντας σοβαρώτερον ἢ πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν εἰς τοὺς καταβάλλοντας, ἄλλως νὰ καταργηθῇ ὁ νόμος ὡς οὐδένα ἄλλον ἐξυπηρετῶν σκοπόν, πλὴν τῆς φορολογίας τοῦ κόσμου καὶ τῆς φενάκης τῶν παθόντων.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** διαμαρτύρεται διὰ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκεται τὸ Μουσεῖον τῆς Ὀλυμπίας, ἰδιαιτέρως δὲ διὰ τὴν ἐπισφαλεστάτην θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκεται ἓν ἀριστούργημα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** λέγει ὅτι αἴσθημα ἀγανακτήσεως καταλαμβάνει πάντα ἐπισκέπτην τῆς Ὀλυμπίας διὰ τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκεται ὁ Ἑρμῆς, εἴτε ἕλλην εἶνε οὗτος εἴτε ξένος καὶ διὰ τὴν ἀκηδίαν τῶν ἁρμοδίων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἐκπάγλου ἐκείνου καλλιτεχνήματος τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχαιοτήτων τῶν ἐν τῷ ἑτοιμορρόπῳ Μουσείῳ κειμένων. Περιγράφει διὰ μακρῶν τὰς ἀποκομιζομένας ἐκ τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἐντυπώσεις καὶ συνιστᾷ τὴν ταχεῖαν λῆψιν τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου Μουσείου ἢ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ὑπάρχοντος χώρου χάριν καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. **Ν. Συριόπουλος** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις καὶ διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀδιαφορίαν τῶν ἁρμοδίων, ἰδίως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, μὴ λαμβάνοντος νομοθετικὰ μέτρα ὁδοποιίας.

Ὁ κ. **Ι. Μανέτας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ νομοσχέδιον περὶ ὁδοποιίας εἶνε κατατεθειμένον καὶ ἕτοιμον πρὸς συζήτησιν, δὲν κατωρθώθη ὅμως νὰ συζητηθῇ ἕνεκα τῆς πληθώρας τῶν ἐκκρεμῶν νομοσχεδίων. Τελευταίως εἶχε ληφθῇ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως ὅπως τὰ νομοσχέδια, τὰ μὴ ἔχοντα γενικὸν χαρακτῆρα, ὡς μὴ δυνάμενα νὰ προκαλέσουν συζητήσεις, ἐγγραφῶσιν ὁμαδικῶς καὶ συζητηθῶσι συνοπτικῶς. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης θὰ διευκολύνῃ τὴν ψήφισιν τούτων ὡς καὶ ἄλλων ὁμοίων νομοσχεδίων.

Ὁ κ. **Σ. Κρεμεζῆς** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τῆς Ὑπιτροπῆς συλλογῆς ἐράνων πρὸς ἵδρυσιν σανατορίων καὶ παρακαλεῖ νὰ παρασχεθῇ πᾶσα προστασία διὰ νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ περίθαλψις τοὐλάχιστον τῶν φυματικῶν στρατιωτικῶν.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις καὶ ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως πᾶσα κυβερνητικὴ ἐνίσχυσις παρασχεθῇ διὰ τὴν καθολικότητα τῶν ἐράνων ἵνα συντελεσθῇ ἡ σύστασις σανατορίου, τοὐλάχιστον 600 κλινῶν, ἐπιβαλλομένης ἔστω καὶ μικρᾶς φορολογίας ἐπὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, τὸ δὲ ἵδρυμα τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ κ. **Στυλ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι οἱ ἔρανοι ἔφθασαν εἰς ποσὸν τοιοῦτον καὶ δύνανται νὰ συμπληρωθῶσιν διὰ κυβερνητικῆς βοηθείας, σύμφωνα πρὸς ὑπόσχεσιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἐκθέτει τὰς συστάσεις, ἃς ἔκαμεν ἀρχικῶς εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ἐράνων ὡς καὶ τὰς γνώμας του διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Σανατορίου, καὶ φρονεῖ ὅτι, ἀφοῦ οἱ ἔρανοι προχωροῦν, καλὸν εἶνε νὰ συσταθῇ ἡ ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ ἥτις θὰ μᾶς καταστήσῃ ἐνημέρους τῶν δαπανῶν τοῦ ἔργου, ὁπότε ἀναλόγως τῶν εἰσπραχθέντων ἐράνων, θὰ ἀποφασισθῇ κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔλθῃ ἀρωγός.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** συνιστᾷ θερμῶς τὴν σύντονον παροχὴν πάσης εὐκολίας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐράνων ὅπως φέρῃ εἰς πέρας ἔργον ἐθνικώτατον.

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν περιπτεριούχων Ν. Παπακωνσταντίνου καὶ Δ. Δελικούρα.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον παρακαλεῖ ὅπως ὁρισθῇ ἡ πρώτη ἡμέρα

ἀπὸ σήμερον νομοθετικῆς ἐργασίας πρὸς συζήτησιν τῶν στρατιωτικῶν νομοσχεδίων.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν, ἐφόσον θὰ ἐδέχετο ἡ Συνέλευσις, παρακαλεῖ δὲ σχετικῶς ὅπως τὰ στρατιωτικὰ νομοσχέδια ἐγγραφῶσι κατὰ σειρὰν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, ἵνα ἡ συζήτησις ἐπ' αὐτῶν διεξαχθῇ ἐνιαία.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ ψηφίσματος τῆς 16 Δεκεμβρίου 1924 «περὶ ἀνακρίσεως καὶ ἐκδικάσεως ἀδικημάτων τινῶν ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν», ἔχον οὕτως·

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων

Ψηφίζει

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸ ἄρθρον 1 *στοιχ.* Α' τοῦ ψηφίσματος τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1924 «περὶ ἀνακρίσεως καὶ ἐκδικάσεως ἀδικημάτων τινῶν ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν», προστίθεται ἐδάφιον 6' ἔχον οὕτω: «6') παραχαράξεως χαρτοσήμων ἢ ἄλλων παντὸς εἴδους ἐνσήμων εἰσπράξεως τελῶν, κατὰ τοὺς περὶ αὐτῶν νόμους».

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ ἄρθρον 2 *τοῦ αὐτοῦ* ψηφίσματος τῆς 16)12)1924 «περὶ ἀνακρίσεως καὶ ἐκδικάσεως ἀδικημάτων τινῶν ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν» προστίθεται 9 παράγραφος, ἔχουσα οὕτως·

«9. Ἐν περιπτώσει μεταθέσεως ἢ προαγωγῆς τοῦ ἀνακριτοῦ, οὗτος δύναται, κατόπιν εἰδικῆς διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, νὰ ἐξακολουθήσῃ παραμένων εἰς τὴν Θέσιν τοῦ ἀνακριτοῦ μέχρις ὁριστικῆς ἐκδικάσεως πασῶν τῶν ὑποθέσεων, ὧν διεξῆγε τὴν ἀνάκρισιν, ἢ μέχρις ἐκδόσεως τυχὸν ἀπαλλακτικῶν βουλευμάτων».

Ἄρθρον 3.

1. Εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 8 *τοῦ αὐτοῦ* ψηφίσματος προστίθεται ἡ φράσις «Ἐξαιρετικῶς ἐν περιπτώσει πολυπλόκων δικῶν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου τοῦ δικαστηρίου, δύναται νὰ κληθῇ καὶ ἀποτελέσῃ μέλος αὐτοῦ καὶ ὁ ἐνεργήσας τὴν ἀνάκρισιν δικαστὴς καὶ ἂν ἀκόμη ἔχει ἐν τῷ μεταξὺ προαχθῇ ἢ μετατεθῇ εἰς ἄλλην δικαστικὴν περιφέρειαν».

2. Ἡ παράγραφος 4 τοῦ 8 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς·

«4. Ἐν ἀδυναμίᾳ πρὸς συγκρότησιν τοῦ Ἐφετείου ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἀριθμοῦ Ἐφετῶν, ἐπιτρέπεται ἡ ἀναπλήρωσις τριῶν μόνον μελῶν αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Ἐφετείου ὑπηρετούντων Προέδρου ἢ Ἀντιπροέδρου Πρωτοδικῶν, ἢ καὶ Πρωτοδικῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου 8 καλούμενος τυχὸν εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ δικαστηρίου ἀνακριτής. Ἐὰν καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶνε ἀδύνατος ἡ συγκρότησις τοῦ δικαστηρίου, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἐφόσον ὑπάρχουν ὧριμοι πρὸς ἐκδίκασιν ὑποθέσεις, νὰ ἀποσπᾷ δικαστὰς δι' ὡρισμένην περίοδον τῶν συνεδριάσεων τοῦ ἐπταμελοῦς δικαστηρίου ἐξ ἄλλων δικαστικῶν περιφερειῶν, οὐχὶ πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐξ ἑκάστου δικαστηρίου, ἡ δὲ ἀπόσπασις αὕτη δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πέραν τοῦ ἑνὸς μηνός. Ἢ ἄλλως παραγγέλλει ὅπως ἐνεργηθῇ κανονισμὸς ἁρμοδιότητος, κατὰ τὰ ἄρθρα 60 καὶ ἑπ. Ποιν. Δικονομίας.»

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος προστίθεται ἡ φράσις· «Ἐπίσης ἐν περιπτώσει ἀπουσίας μάρτυρος, κατοικοῦντος ἢ διαμένοντος μακρὰν τῆς ἕδρας τοῦ δικαστηρίου, ἐπιτρέπεται, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, νὰ ἀναγιγνώσκηται ἡ ἐνόρκως ληφθεῖσα μαρτυρία αὐτοῦ».

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος μετὰ τὴν 3 παράγραφον προστίθενται αἱ ἑξῆς, τετάρτη καὶ πέμπτη παράγραφοι.

«4. Ἡ κλήτευσις τῶν στρατιωτικῶν ὡς μαρτύρων ἢ κατηγορουμένων κατά τε τὴν προδικασίαν καὶ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου διαδικασίαν γίνεται ἐπιμελείᾳ τοῦ οἰκείου ἀνακριτοῦ ἢ Εἰσαγγελέως ἀπ' εὐθείας, ἄνευ μεσολαβήσεως τῆς προϊσταμένης τῶν καλουμένων στρατιωτικῆς ἀρχῆς».

«5. Τὰ ἐντάλματα συλλήψεως καὶ φυλακίσεως, τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῶν ἀνακριτῶν διὰ τὰς περὶ ὧν τὸ παρὸν πράξεις καὶ ἀφορῶντα στρατιωτικοὺς ἐν γένει, ἐκτελοῦνται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Εἰσαγγελέως, ἡ δὲ φυλάκισις αὐτῶν γίνεται ἐν ταῖς κοιναῖς φυλακαῖς, εἰς ἃς θέλει ἐκτίεσθαι καὶ ἡ ποινή».

Ἄρθρον 6.

Εἰς τὸ ἄρθρον 2 § 7 τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος προστίθεται:

Δύναται ὅμως νὰ χωρήσῃ ἡ ἐπὶ ἐγγυήσει προσωρινὴ ἀπόλυσις, ὅταν καταπεθῇ ὡς ταυτότη ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἢ τὸ ὁποῖον καταγγρεῖται ὁ προφυλακισθεὶς καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο, εἴτε παρὰ τοῦ ἰδίου εἴτε παρὰ τρίτου, καταβαλλόμενον ὡς ἐγγύησις θέλει κατασχεθῇ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ὅταν διὰ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως καταδικασθῇ ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ ἐγγύησις διὰ τὴν πρᾶξιν δι' ἣν κατηγορεῖται καὶ ἐλαττουμένη μέχρι τοῦ ποσοῦ δι' ὃ κατεδικάσθη».

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** ἐκθέτων τὰ τῆς ἀποχωρήσεώς του ἐκ τῆς συνεδριάσεως τοῦ παρελθόντος Σαββάτου, λέγει ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, καίτοι ἐγίνετο συζήτησις ἐπὶ ζητήματος ἀφορῶντος αὐτὴν τὴν κρατικὴν ὑπόστασιν, δὲν τῷ ἐπέτρεψε νὰ ὁμιλήσῃ ἀντιτάξας τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Κανονισμοῦ. Κατὰ τὴν γνώμην του τὸ ἄρθρον 27 οὐδεμίαν σχέσιν εἶχε μὲ τὸ προκύψαν ζήτημα. Ὁ Κανονισμὸς παρέχει ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, πλὴν τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς περιορίζει ταύτην. Τὸ ἄρθρον 27 ὁμιλεῖ περὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς περιορίζεται ἡ ἐπέκτασις τῆς συζητήσεως ὅπως ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐπερωτήσεων πέραν τῶν ἐγγεγραμμένων, ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων καὶ προτάσεων καὶ ψηφισμάτων, ἐὰν οἱ ἀγορηταὶ ὁμιλήσωσιν δίς, ὁπότε χρειάζεται διὰ περαιτέρω συζήτησιν ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως. Οὐδαμοῦ ὅμως ἀναγράφεται ὅτι ἐπὶ συζητήσεως ἐγερθείσης πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως περιορίζεται αὕτη μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Εἰδικῶς δὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Σαββάτου ἤνοιξεν οὐχὶ Ἀρχηγὸς κόμματος· ἀλλ' ὁ πληρεξούσιος κ. Ζερβὸς καὶ ἔλαβον μέρος οἱ πληρεξούσιοι τῶν κομμάτων, ἠδύνατο δὲ νὰ λάβῃ μέρος καὶ οἱοσδήποτε ἄλλος.

Ὁ κ. Πρόεδρος διὰ τοῦ ἀδικαιολογήτου καὶ αὐθαιρέτου περιορισμοῦ τοῦ λόγου, ἐπικροτούσης τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διὰ τῆς σιωπῆς τῶν Ἀρχηγῶν, τῶν τὴν πλειονοψηφίαν συγκροτούντων κομμάτων, μοῦ ἐγέννησαν τὴν ἐντύπωσιν τῆς τυραννικῆς ἐπιβολῆς τῆς πλειονοψηφίας καὶ μὲ ἤγαγον εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ παύσω μετέχων τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, διότι δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ ἐκπληρώσω τὰ καθήκοντά μου ἐλευθέρως συνεπὴς πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐλευθέρου λαοῦ τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύω. Ἀργότερα, ψυχραιμότερον σκεφθείς, μετέβαλον γνώμην διὰ δύο λόγους, τὸν ἕνα ὑποκειμενικὸν καὶ τὸν ἕτερον ἀντικειμενικόν. Θὰ ἔδιδον ἴσως ἀφορμὴν εἰς παρεξήγησιν ὅτι ἡ ἀποχή μου ἀπέβλεπεν εἰς δημοκοπίαν καὶ τοῦτο, διότι ἀτυχῶς ἡ δημοσία γνώμη δὲν εἶνε εὐχαριστημένη διὰ τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως καὶ τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς αὐτῶν. Καὶ διὰ τὸν δεύτερον λόγον, τὸν γενικώτερον καὶ οὐσιωδέστερον, ὅτι διὰ τῆς ἀποχῆς μου, ὅπως δήποτε, ὡς προερχομένου ἐκ τῆς ἀντιθέτου πολιτικῆς παρατάξεως, ἐκείνης, ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθον τὰ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ κόμματα, δὲν θὰ προήγετο ἢ μᾶλλον θὰ ἐζημιοῦτο ὅπως δήποτε ἡ ἑκατέρωθεν προσπάθεια πρὸς συνεννόησιν, ἀποσκοποῦσαν εἰς τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ταχυτέραν ἐπάνοδον τῆς Χώρας εἰς ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι βεβαίως δὲν ἔπρεπε νὰ μὴ ἐπιτραπῇ ὁ λόγος εἰς τὸν ἐκ Μαντινείας κ. Πληρεξούσιον, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ κακισθῇ τὸ Προεδρεῖον ὅτι ἐμφορεῖται ὑπὸ περιοριστικῶν τοῦ λόγου διαθέσεων.

Ληξάσης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἄρχεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων». Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** ὅστις ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Σοφούλη λεχθέντα ἀντικρούει τὸν ἰσχυρισμὸν τούτου ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἀνασύνταξις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, διότι τοῦτο θὰ σημαίνῃ ἀναγνώρισιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν ὅτι ἡ ἐθνοσυνέλευσις εἶνε νόμος, ὡς προερχομένη ἐξ ἐκλογῶν διενεργηθεισῶν διὰ νόθων καταλόγων, διότι οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ δὲν ἔθεντο ὡς ὅρον συμμετοχῆς των εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 16 Δεκεμβρίου τὴν ἀνασύνταξιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ἀλλ' ὡς μόνον ὅρον ἔθεντο τὸν τερματισμὸν τῆς ἐπαναστατικῆς περιόδου καὶ τὴν διενέργειαν τῶν ἐκλογῶν παρὰ Κυβερνήσεως, ἐμπνεούσης ἐμπιστοσύνην διὰ τὴν διενέργειαν ἐλευθέρων ἐκλογῶν.

Τὸν ἰσχυρισμὸν των περὶ τῆς νοθείας τῆς Συνελεύσεως στηρίζουσιν εἰς τὸ ὅτι εἰς τὰς ἐκλογὰς συμμετέσχε μία μόνον μερὶς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ τῆς νοθείας τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων προεβλήθη τὸ πρῶτον μετὰ τὴν 3ην Αὐγούστου 1924 ὅτε ἡ Κυβέρνησις τοῦ κ. Σοφούλη προεκήρυξεν ἐκλογὰς τοπικῶν ἀρχόντων.

Ἀντικρούει τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ κ. Σοφούλη, κηρυχθέντος κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ταχίστης ἀνασυντάξεως τῶν καταλόγων πρὸς διενέργειαν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἐκλογῶν. Ἡ ἀνασύνταξις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων ἐπιβάλλεται οὐχὶ διότι ζητοῦσι τοῦτο οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ παράγοντες, ἀλλὰ διότι

ἐξ αἰτίας τῶν λεχθέντων μεγάλη μερὶς τοῦ λαοῦ δυσπιστεῖ πρὸς τὴν γνησιότητα αὐτῶν. Αὐτὴ εἶνε ἡ ὰσις τῆς ἀνάγκης τῆς ἀνασυντάξεως τῶν καταλόγων. Εἰς φιλελεύθερα πολιτεύματα δὲν συμφέρει μία μεγάλη μερὶς τοῦ λαοῦ νὰ πιστεύῃ ὅτι οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι ἐξ ὧν θὰ προέλθῃ ἡ μέλλουσα Βουλὴ δὲν εἶνε γνήσιοι. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν καταλληλότερον τρόπον τῆς ἀνασυντάξεως τῶν καταλόγων, φρονεῖ ὅτι ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἡ σχετικὴ ἐργασία καθ' ὅλον τὸ Κράτος. Ὑποδεικνύει δὲ τροπολογίας του, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅπως οἱ ἐκλογεῖς ψηφίζουν εἰς τὴν ἐνορίαν ὅπου ἑκάστοτε κατοικοῦν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅπως αἱ ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἐκλέγωνται ὑπὸ τῶν ἐνοριτῶν. Ὡς πρὸς τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Καφαντάρη λέγει ὅτι αὕτη δὲν εἶνε ἄλλο τι παρὰ ὁ πάγιος νόμος περὶ ἐτησίας ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰρηνοδίκου καθορίζεται μία Ἐπιτροπή. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου δὲν φρονεῖ ὅτι διὰ τῶν τροπολογιῶν του εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ τι, διότι αἱ καθοριζόμεναι ὑποεπιτροπαὶ οὐδὲν στοιχεῖον θὰ κατορθώσουν νὰ περισυλλέξουν, μάλιστα προκειμένου περὶ τῶν μεγάλων περιφερειῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** διακόπτων λέγει ὅτι βεβαίως τὸ ἔργον δὲν δύναται νὰ εἶνε τέλειον, ἀλλὰ διὰ τῶν ὑποεπιτροπῶν διευκολύνεται τὸ ἔργον τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτὴς ὁρμᾶται ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας ὅπως διευκολύνῃ τὴν ταχυτέραν ἐκκαθάρισιν τῶν καταλόγων. Δὲν βλέπει ὅμως διαφοράν τινα διὰ τὴν τυχὸν ἀμεροληψίαν μεταξὺ τοῦ Δημάρχου καὶ τοῦ ἱερέως τῆς ἐνορίας ἢ τοῦ Ἐπιτρόπου, διότι καὶ αὐτοὶ θὰ ἀνήκουν εἰς ἕνα κόμμα. Ἔπειτα δὲν βλέπει διατὶ ἡ ὑποβολὴ τῶν ἐνστάσεων δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν κομμάτων, ὡς μέχρι τοῦδε. Ὡς μόνον σύστημα πρακτικὸν προτείνει τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων ἀπὸ τοῦ 1920 μέχρι 1925 τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς (Θεσσαλονίκης κλπ. καὶ τὴν προσωπικὴν ἐμφάνισιν τῶν ἐκλογέων. Μόνον διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι εἶνε γνήσιοι ἀφ' ἑνὸς καὶ νὰ ἀφοπλισθῶσιν οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι οἱ κατάλογοι βεβαίως ὤφειλον νὰ ὑποστῶσι ριζικὴν ἀνασύνταξιν, διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἔχομεν γνη-

σίους καταλόγους· ἀλλὰ κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν θὰ ἐγίνετο ἡ ριζικὴ αὕτη ἀνακάθαρσις, θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιηθῶσιν οἱ παλαιοὶ κατάλογοι διὰ τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς καὶ διὰ τὰς ἐκλογὰς τῶν τοπικῶν συμβουλίων, ὅπερ δυστυχῶς δὲν ἐγένετο. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, λέγει ὅτι ἐπειδὴ δὲν θεωρεῖται ἀρκετὴ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος νόμου γινομένη ἀνακάθαρσις, ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Καφαντάρη ὑποβληθεῖσα τροπολογία, διὰ τῆς ὁποίας ἐλπίζεται ὅτι ἐλάχιστος σχετικῶς χρόνος θὰ χρειασθῇ ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ ἀνακάθαρσις τῶν καταλόγων. Ὡς πρὸς τὴν ριζικὴν ἀνασύνταξιν τῶν καταλόγων, αὐτὴ, λέγει, δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ παρὰ διὰ τῆς προσωπικῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἐκλογέως, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ὄψει τῆς Συνελεύσεως νομοσχέδιον. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τούτῳ ὑπάρχουν σημεῖά τινα δυσεφάρμοστα, ἰδίως δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσαγωγὴν πιστοποιητικοῦ κλπ., τὰ σημεῖα ταῦτα δέον νὰ τροποποιηθῶσιν εἰς τρόπον ὥστε νὰ διευκολυνθῇ τὸ ἔργον κατὰ πολύ. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ριζικὴ αὕτη ἀνασύνταξις θὰ ἀπαιτήσῃ χρόνον μακρόν, κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδικῶν. Ὡς πρὸς τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Σεχιώτου περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν, λέγει ὅτι αὕτη εἶνε ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον θὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Συνέλευσιν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἄλλη τροπολογία τοῦ κ. Σεχιώτου ἡ ἀφορῶσα τὴν ἀλλαγὴν κατοικίας τοῦ ἐκλογέως ἀπὸ ἐνορίας εἰς ἐνορίαν. Τονίζει εἶτα τὴν ἀνάγκην τῆς ὅσον τὸ δυνατὸν ταχυτέρας ἐκλογῆς τῶν τοπικῶν συμβουλίων πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς Αὐτοδιοικήσεως.

Ἐγένετο, προσέτι, λέγει, λόγος πρό τινος καὶ περὶ τῆς ἀγροφυλακῆς.

Ὁμολογῶ ὅτι ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν γνωρίζω τί νὰ πράξω, διότι τὸ ἥμισυ τῆς Ἑλλάδος ζητεῖ τὴν κατάργησιν, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ τὴν διατήρησιν αὐτῆς.

Ὁ κ. ***Ν. Καλέλλης*** καταγγέλλει ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀγροφυλακῆς ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου ἀπέστειλεν ἐγκύκλιον πρὸς τὰς ἐπαρχίας δι' ἧς προεκάλεσε τὴν ὑποβολὴν τῶν τοιούτων ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Β. Ἀλεβιζάτος*** ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς ἐπαρχίας του διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀγροφυλακῆς.

Ὁ κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** ὁμοίως λέγει ὅτι ὁ θεσμὸς ἐπέτυχε καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του καὶ ἀπέφερεν ἄριστα ἀποτελέσματα ὅπου κυρίως ἔτυχε καλῆς ἐφαρμογῆς.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** συνεχίζων ἀναφέρει ὅτι ὡς πρὸς

τὸ ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ ποινῶν εἰς τοὺς μὴ προσερχομένους πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ἐγένετο σκέψις, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀντίληψις ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι. Καταθέτων τὸ νομοσχέδιον ὡς ἐτροποποιήθη, παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ἐπιψήφισις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐπὶ πλέον παρατείνηται ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Διον. Καλκανδῆς** λέγει ὅτι οἱ καταλογοι εἶνε γνήσιοι, ἰδίως τῶν Ἐπαρχιῶν. Ἐὰν εἰς τοὺς μεγάλους Δήμους ἐγένοντο λάθη, δύνανται νὰ διορθωθοῦν καὶ νὰ κάμωμεν τὰς ἐκλογὰς τὰς Δημοτικάς. Κατὰ τὴν γνώμην του ἔπρεπε νὰ προτιμηθῇ τὸ νομοσχέδιον τῆς ἀναλογικῆς, ὁπότε οἱ κατάλογοι ἐπερίττευον. Κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Α. Μπιράκης** ἀναφερόμενος εἰς τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Γ. Σεχιώτου περὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν, ὑπενθυμίζει ὅτι οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ πρῶτοι ἐζήτησαν κυρίως νὰ μὴ ψηφίσουν οἱ πρόσφυγες καὶ ἔπειτα ἤρχισαν τὸ τροπάριον τῶν νοθειῶν κλπ. Ἐπικρίνων εἶτα τὰς γενομένας ἐπὶ Γούναρη ἀναθεωρήσεις καταλόγων κατὰ τὸ 1921, φέρει ὡς παράδειγμα τοὺς καταλόγους Θεσσαλονίκης, ὅπου εἰς ἑκάστην σελίδα περιείχοντο μόνον 2-3 Ἕλληνες καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἀλλόφυλοι καὶ ἀλλόθρησκοι. Ἡ μετέπειτα ἐγγραφὴ προσφύγων ἐπὶ Ἐπαναστάσεως ἐγένετο ὑπὸ Δικαστικῶν Ἀρχῶν τῶν ἰδίων, αἵτινες ἦσαν καὶ εἰς τὰ ἔτη τῆς μετανοεμβριανῆς Κυβερνήσεως καὶ οὐδεμία νόθευσις ἐγένετο καὶ ἦτο σφάλμα ὅτι ἐδόθη ἀκρόασις εἰς τὰς ἀξιώσεις τὰς ἀδίκους καὶ ἀδασίμους τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι ἡ τροπολογία τοῦ κ. Σεχιώτου εἶνε ἀποκρουστέα, διότι οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ μὲ οὐδεμίαν ἀναθεώρησιν θὰ εὐχαριστηθοῦν. Ἐκτὸς δὲ τούτου μὲ τὰς τυχὸν καταργήσεις τῶν ἐπιδοθέντων βιβλιαρίων θὰ μείνῃ πολὺς κόσμος προσφυγικὸς ἄγραφος, τοῦθ' ὅπερ εἶνε καὶ ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν.

Ὁ κ. **Κ. Σταματόπουλος** ἀποδίδει τὴν καταστροφὴν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων εἰς τὴν κατάργησιν τῶν Δημάρχων καὶ διὰ τοῦτο τὸ θέαμα τῶν καταλόγων τῶν κοινοτήτων εἶνε οἰκτρόν, ἀναφέρει δὲ διαφόρους ἀτελείας, αἵτινες παρουσιάζονται εἰς τὰς ἐγγραφὰς καὶ διαγραφὰς τῶν ἐκλογέων. Φρονεῖ ὅτι μόνον ἀναθεώρησις δύναται νὰ γίνῃ δι' ἧς νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ διαγραφὴ τῶν ἀποθιωσάντων, τῶν καταδικασθέντων καὶ τῶν λιποτακτῶν. Καταλήγων ὑποδάλλει σχετικὰς τροπολογίας ἃς καὶ ἀναπτύσσει.

Ὁ κ. **Σπυρ. Κρεμεζῆς** ἀναπτύσσει τροπολογίαν τὴν ὁποίαν δέχεται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περατωμένη ἡ συζήτησις.

Ἀναγινώσκονται καὶ γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, γενομένης δεκτῆς τροπολογίας τοῦ κ. Χατζηγάκη, ὡς καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου εἰς δ' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθησαν, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς δ' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν, τὸ σχέδιον νόμου

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 393 τοῦ 1901 ἔτους νόμου τῆς νέως Κρητικῆς Πολιτείας «περὶ ὁριστικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου Κρήτης», ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ὡς ἄνω νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Ὁ τόκος τῶν ὑπὸ τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου χορηγουμένων δανείων δύναται νὰ ἐλαττωθῇ ἢ καὶ νὰ αὐξηθῇ μέχρι 10 ο)ο κατ' ἀνώτατον ὅριον διὰ διατάγματος, ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, καὶ ὁπὸν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δύναται νὰ αὐξηθῇ μέχρι 10 ο)ο καὶ ἀνώτατον ὅριον ὁ τόκος ὑπερημερίας τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου χορηγημένων δανείων.

Ἐπιτρέπεται ὅπως δ' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Κοινωφελοῦς Ταμείου Κρήτης, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, ἐξισωθῶσιν οἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ πρὸς τοὺς μισθοὺς ὁμοιοβάθμων ὑπαλλήλων τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης Μακεδονίας. Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας χορηγεῖται τὸ δικαίωμα ὅπως διὰ Δ. ὁρίσῃ τὰ τῆς συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κοιν. Ταμ. Κρήτης.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 43 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς :

1) Τὸ τέλος χαρτοσήμων τῶν συμβολαίων καὶ γραμματίων τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου, ὡς καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων ἐγγράφων, δι' ὧν τοῦτο συνομολογεῖ μερικὴν ἢ ὁλικὴν ἐξόφλησιν μετ' ἐξαλείψεως ὑποθήκης, διαθαμίζεται συμφώνως τῷ

ἄρθρῳ 14 τοῦ νόμου ΑΧΚΕ' τῆς 30 Δεκεμβρίου 1887, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου ΑΠΠ' τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1909.

2) Τὰ ἐκδιδόμενα πρὸς χρῆσιν τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου πιστοποιητικὰ φυλάκων ὑποθηκῶν καὶ μεταγραφῶν καὶ τῶν ἐκτιμητικῶν ἐπιτροπειῶν, ὡς καὶ τὰ πρακτικὰ ὁρκωμοσίας τῶν ἐκτιμητῶν, ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους καὶ δικαιώματος.

3) Πάντα τὰ ἔγγραφα τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου, ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν ἢ ἄλλων ἀρχῶν καὶ τὰ τῶν ἐκτελέσεων δικόγραφα γράφονται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

4) Τὰ ἔγγραφα, συμβολαιογραφικὰ ἢ μή, δι' ὧν τὸ Ταμεῖον δανείζεται παρ' ἄλλων Τραπεζῶν, τὰ ἀποδεικτικὰ καταθέσεων καὶ ἀναλήψεων τοῦ Ταμείου παρ' ἄλλαις Τραπέζαις, ὡς καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν παρ' αὐτῷ καταθέσεων καὶ ἔναντι τῶν καταθέσεων τούτων ἀποδόσεων ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους χαρτοσήμου.

5) Ἐπίσης ἀπαλλάσσεται τὸ ἴδρυμα παντὸς ταχυδρομικοῦ καὶ τηλεγραφικοῦ τέλους καὶ τέλους ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν ἐπιταγῶν.

6) Προσωρινοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου, ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῷ ἐπὶ πενταετίαν τοὐλάχιστον, δύνανται νὰ διορισθῶσι μόνιμοι εἰς ἃς θέσεις κατέχουν ὡς προσωρινοί, ἐφ' ὅσον αὗται εἶνε κεναί.

Ὁ διορισμὸς γίνεται δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου.

Μεθὸ συναινούσης τῆς Συνελεύσεως διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 20' μ.μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν 10. 1)4 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 11 μ.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

«Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀρχειοφυλακείου Παξῶν», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συστάσεως Ταμείου τροχαίας κινήσεως», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐλαιῶνος Κορίνθου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 785 καὶ 1214 περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκ διαθηκῶν καὶ χαριστικῶν πράξεων περιουσίας τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸ νομικὸν πρόσωπον τῆς ἐπαρχίας Σφακίων», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Ν. Δ. περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου ὁδοποιίας Ἡλίου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ Δημοσίου ὑπὲρ τοῦ εἰδικοῦ ταμείου χειμάρρου Νέδοντος», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τοῦ ποσοστοῦ τῆς κρατήσεως ἐκ τῶν μισθῶν καὶ ἐξόδων τραπέζης κλπ. τοῦ Π. Ναυτικοῦ ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου αὐτοῦ», κατ' ἀρχήν.

Ἀπορρίπτεται τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἰταιρείας Μαρκόνι διομολογηθείσης συμβάσεως περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως σταθμῶν ἀσυρμάτου τηλεγράφου καὶ τηλεφώνου» μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. ***Α. Δαργέντα, Α. Παπαδὰμ*** καὶ ***Ι. Μαραγκοῦ.***

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ νομοσχέδια: «Περὶ μεταθέσεως ἀξιωματικῶν ἐκτοῦ πεζικοῦ εἰς ἄλλα ὅπλα», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ συμβατικοῦ τόκου, τοῦ τόκου ὑπερημερίας καὶ τοῦ νομίμου» εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ παρατάσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου 3087 τοῦ ἔτους 1924 προθεσμιῶν καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης νόμων» εἰς α' συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀποδοχῶν τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων» δι' ἧς ζητεῖ νὰ διαγραφῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10, δι' ἧς οἱ ἀστυνομικοὶ καταδικαζόμενοι καὶ εἰς ἐπανορθωτικὴν ποινὴν ἐκτίουν αὐτὴν ὄχι εἰς τὰς φυλακὰς ἀλλ' εἰς τὰ ἀστυνομικὰ κρατητήρια, διότι τὸ τοιοῦτον ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀσυδοσίαν καὶ δημιουργεῖ πατρικίους καὶ προνομιούχους τοὺς κοινοὺς ἐγκληματίας.

Συνεχιζομένης μετὰ τοῦτο τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν», λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Δ. Μαργέτης*** ὅστις λέγει ὅτι τὰ προτερήματα τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος εἶνε πολλὰ καὶ ἔχουν ἀναπτυχθῇ, τὸ σύστημα δὲ ἔχει ἐφαρμοσθῇ σχεδὸν πανταχοῦ πλὴν τῆς Ἀγγλίας, λόγῳ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ λαοῦ της. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ὅπου ὁ λαὸς εἶνε μεσημβρινὸς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ διοικηθῇ οὗτος παρὰ μόνον μὲ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα, ὅπερ εἶνε κατάλληλον δι' αὐτόν. Οἱ λαοί, ἰδίᾳ οἱ μεσημβρινοί, παρασύρονται καὶ ψηφίζουν ὄχι μὲ τὴν λογικὴν ἀλλὰ μὲ τὴν ψυχολογίαν τοῦ ὄχλου. Ἐν Ἑλλάδι εἴδομεν νὰ ψηφίζῃ ὁ λαὸς ὑπὸ τὸ κράτος ἑνὸς αὐθήματος, ἐνῶ εἰς τὸ ἀναλογικὸν σύστημα δὲν δύνανται νὰ ἐπικρατήσουν αἰσθήματα. Ἐξακολουθῶν ἀναγινώσκει τὸν Λεμπὸν «ἡ περικοπὰς τοῦ συγγράμματος τοῦ Γουσταύου Λεμπὸν «ἡ ψυχολογία τῶν ὄχλων» καὶ εὑρίσκει ὅτι ὁ ἐκλογεὺς μὲ τὸ

πλειονοψηφικὸν σύστημα δὲν ψηφίζει θετικὴν πολιτικὴν ἢ σύστημα, ἀλλὰ κάμνει ἄρνησιν ἢ ἀλλαγὴν παρασυρόμενος ἀπὸ τὰς δυσαρεσκείας του. Τὸ Κοινοβούλιον ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ εἶνε τὸ κάτοπτρον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα, διότι ἡ κυβερνᾷ πλειστάκις ἡ μειονοψηφία ἢ πλεῖσται τάξεις δὲν ἀντιπροσωπεύονται.

Ν. Δαγρές. Μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα δὲν κυβερνᾷ ἡ πλειονοψηφία ;

Γ. Παπανδρέου. Κατὰ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα ἐκπροσωπεῖται τὸ σύνολον καὶ κυβερνᾷ ἡ πλειονοψηφία, ἐνῶ μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα ἐκπροσωπεῖται μὲν ἡ πλειονοψηφία κυβερνᾷ δὲ πλειστάκις ἡ μειονοψηφία.

Ὁ κ. ***Δ. Μαργέτης*** συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ ἀπὸ ἀπόψεως σκοπιμότητος καὶ ἀπὸ πρακτικῆς πολιτικῆς λύσεως ἐνδείκνυται ἡ καθιέρωσις τῆς ἀναλογικῆς. Θὰ καταργηθοῦν μὲ τοῦτο πρῶτον αἱ νοθεῖαι, θὰ ἀμβλυνθῇ ὁ διχασμὸς ὁ κοινωνικός, διότι θὰ διαιρεθοῦν τὰ δύο στρατόπεδα εἰς πολλαπλᾶς παρατάξεις καὶ θὰ διατρέξῃ κίνδυνον τὸ καθεστὼς καὶ ἡ ἡσυχία τοῦ τόπου ἐκ τῆς τυχὸν νίκης τῶν ἀντιδημοκρατικῶν. Τονίζει κατόπιν ὅτι ὁ λαὸς ἐκουράσθη καὶ θέλει μόνον ἡσυχίαν. Ζητεῖ διέξοδον καὶ θὰ τὴν εὕρῃ μόνον διὰ τῆς ἀναλογικῆς, διὰ τῆς ὁποίας θὰ σωθῇ ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ νέας καταστροφάς. Ἐξακολουθῶν ἀντικρούει τὸ ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἀναλογικῆς περὶ δῆθεν προκαλουμένης παρ' αὐτῆς ἀκυβερνησίας· ἀντιθέτως, φρονεῖ ὅτι θὰ διαμορφωθοῦν διὰ ταύτης κόμματα ἀρχῶν καὶ θὰ γίνωνται κατ' ἀνάγκην συμμαχικαὶ Κυβερνήσεις μακρᾶς διαρκείας ἀπὸ κόμματα συγγενῶν ἀρχῶν. Εἰς τὰς χεῖράς μας, λέγει, κρατοῦμεν τὴν καταστροφὴν ἢ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ πρέπει καλούμενοι νὰ ψηφίσωμεν τὸ μέτρον ἔχοντες ὑπ' ὄψει μόνον τὸ συμφέρον καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος. Οἱ λυσσωδῶς ἀντιδρῶντες κατὰ τῆς ἀναλογικῆς θὰ θεωρηθοῦν εὐλόγως παρὰ τοῦ λαοῦ, ἐν περιπτώσει νέων ἀτυχιῶν, ὡς ὑπεύθυνοι καὶ θὰ τιμωρηθοῦν.

Καταλήγων ἀντικρούει καὶ τὸ ἕτερον ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἀναλογικῆς ὅτι θὰ δημιουργηθῇ τυραννία τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων ἐπὶ τῶν ὑποψηφίων, ἰσχυρίζεται δ' ἀφ' ἑτέρου ὅτι ψηφιζομένου τοῦ συστήματος τῆς ἀναλογικῆς θὰ ἀρθοῦν καὶ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν περὶ νοθειῶν κλπ.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος· «περὶ θέσεως εἰς πλήρη ἐφαρμογὴν ἐν τῷ Νομῷ Σάμου τοῦ νόμου ΑΣΟ' περὶ καταστάσεως πολιορκίας», καὶ παρακαλεῖ νὰ κηρυχθῇ τοῦτο ***κατεπείγον*** καὶ νὰ ἐγγραφῇ πρῶτον ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει :

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. ***Προέδρου*** δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** διαμαρτύρεται διότι κατὰ τὴν ἀπουσίαν του ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις τῆς προτάσεως νόμου «περὶ συγχωνεύσεως τῶν ταμείων λιμενικοῦ καὶ ἐξυγιάνσεως τῆς πόλεως Μεσολογγίου». Ἐξηγεῖ ὅτι ἡ σπουδὴ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας νὰ καταθέσῃ ἕτερον νομοσχέδιον, σχεδὸν παρόμοιον τῷ ὑπάρχοντι, οὐδένα ἄλλον εἶχε λόγον πλὴν τῆς δημοκοπίας. Φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις, τελοῦσα ἐν γνώσει τῆς ὑποβληθείσης παρ' αὐτοῦ προτάσεως νόμου, ἠδύνατο ἐὰν ἤθελε νὰ ὑποδάλῃ τροπολογίας, ἐφόσον οὗτος κατέθηκε πρὸ εἴκοσι καὶ πλέον ἡμερῶν τὴν πρότασίν του. Τὸ σήμερον δὲ παρ' αὐτῆς κατατεθὲν σχέδιον νόμου δὲν ἀποτελεῖ εἰμὴ κατάρας παρέλκυσιν καὶ δημοκοπίαν διότι δὲν εὑρίσκεται ὁ κ. Λεονάρδος μεταξὺ τῶν ὑποστηρικτῶν της. Κακίζει δὲ καὶ τὸν κ. Καφαντάρην ὡς εὐνοοῦντα τὰς τοιαύτας μεθόδους.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** φρονεῖ ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον διὰ νὰ συντελεσθῇ τὸ ἔργον εἶνε κοινόν, τόσον ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, καὶ νομίζει ὅτι εἶνε ἄσκοπος ἡ γινομένη συζήτησις διότι ἡ τιμὴ θὰ ἀνήκῃ καὶ εἰς τὰ δύο μέρη ὅταν τὸ ἔργον συντελεσθῇ.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** προτείνει πρὸς συμβιβασμὸν τῶν ἑκατέρωθεν ἀντιλήψεων νὰ συμπτυχθῶσιν αἱ δύο προτάσεις εἰς μίαν, ἀφοῦ ὑπάρχει σύμπτωσις ἀντιλήψεων Κυβερνήσεως καὶ πληρεξουσίου.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι οὗτος οὐδεμίαν ἄλλην ἀντίρρησιν προέβαλε διὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ὡς ἄνω προτάσεως εἰμὴ ὅτι ἔπρεπεν ἐπὶ τοιούτου ἔργου νὰ ἐρωτηθῇ καὶ νὰ ἔχῃ γνώμην καὶ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς καὶ ὅτι πρὸς τελειοτέραν κατασκευὴν τοῦ ἔργου ὑπέβαλε τὸ νομοσχέδιον συνεννοηθεὶς μετὰ τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν.

Ὁ κ. ***Α. Ἀκρίδας*** ἀπορεῖ πῶς γεννᾶται τοιαύτη συζήτησις δι' ἀναβολὴν μιᾶς συζητήσεως τῆς πρό τινος ὑποβληθείσης προτάσεως καὶ δηλοῖ ὅτι οὐδόλως ἔχει ἀντιληφθῇ ἂν ὑπεβλήθη νέον νομοσχέδιον ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. ***Ν. Χρυσόγελος*** λέγει ὅτι ἐζήτησεν οὗτος τὴν ἀναβολὴν διότι ἔλειπον καὶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι καὶ φρονεῖ ὅτι μᾶλλον πρέπει νὰ συντελέσωμεν πάντες ἵνα ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον ἀδιάφορον τίς τὸ ὑπέβαλε.

Συνεχίζεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος.

Ὁ κ. ***Νικ. Μανωλόπουλος*** λέγει ὅτι, οὔτε αἱ Συνελεύσεις αἱ Συντακτικαί, οὔτε αἱ Βουλαὶ αἱ Νομοθετικαὶ δημιουργοῦσι δίκαιον. Τὸ δίκαιον εὑρίσκεται κεχαραγμένον ἐν τῇ λαϊκῇ συνειδήσει, τοῦτο δὲ διατυποῦσι ρητῶς αἱ Συνελεύσεις. Ἡ λαϊκὴ συνείδησις δὲν δύναται εὐκόλως καὶ ταχέως νὰ μεταβληθῇ. Δίκαιον ἰσχύσαν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, δὲν εἶνε εὔκολον νὰ μεταβληθῇ, ὁσονδήποτε σοφαὶ καὶ ἂν εἶνε αἱ ἀπὸ τοῦ βήματος ἀγορεύσεις. Ἀναφέρει πῶς ἐν Γαλλίᾳ ἴσχυσε διττόν τι σύστημα ἀναλογικῆς ἐκπροσωπήσεως, ἀλλὰ καὶ πῶς ἐκεῖ ἄνδρες, ὁδηγήσαντες τὴν Γαλλίαν εἰς τὴν δόξαν, ὑπῆρξαν πολέμιοι τοῦ συστήματος τούτου. Δὲν ἀποκρούει, λέγει, καὶ κατ' ἀρχὴν καὶ κατὰ τὴν βάσιν του τὸ νομοθέτημα, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι δὲν συντρέχουσιν αἱ ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις πρὸς καθιέρωσιν τοῦ θεσμοῦ, ἐφόσον δὲν προέρχεται οὗτος ἐκ τῆς λαϊκῆς ψυχῆς. Οὔτε φαντάζεται ὅτι εἶνε δυνατὸν διὰ τῆς καθιερώσεως τοῦ θεσμοῦ τούτου νὰ ἐπέλθῃ ἡ ποθουμένη γαλήνευσις, ἐφόσον ἀπὸ τοῦδε οἱ ἔξω τοῦ Κοινοβουλίου ἐξ αἰτίας τοῦ νομοσχεδίου ἀκριβῶς ἐπικρίνουσι τοὺς ἐν τῇ Συνελεύσει, τοὺς ὁποίους κατηγοροῦσιν ὅτι δειλιῶσι νὰ ἀντικρύσουν τὸν λαόν. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου οἱ πολῖται θὰ καταστῶσι δοῦλοι τῶν προσώπων. Θὰ εἰσαχθοῦν δ' ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος οἱ ἀγῶνες τῶν κοινωνικῶν τάξεων. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι διὰ τῆς ἐπιδιωκομένης γαληνεύσεως θέλει ἰσχυροποιηθῇ τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα, λέγει ὅτι καὶ τοῦτο δὲν εἶνε ὀρθόν, διότι δὲν δύνανται ποτε νὰ ἐπέλθῃ συμφιλίωσις πρὸς ἐκείνους οἵτινες πάντοτε ὡς γνώμονα τῶν πράξεών των ἔθεσαν τὰ μικροκομματικά των συμφέροντα. Αἱ μέχρι τοῦδε κυβερνήσεις, φρονεῖ ὅτι δὲν ἐπολιτεύθησαν καλῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματός. Λύτηρὰ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου καὶ μόνον θέλει ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο.

Ὁ κ. ***Δ. Βαρελᾶς*** λέγει ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον εἶνε σπουδαιότατον, πρέπει δὲ νὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια ὅπως τοῦτο καταστῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀρτιώτερον. Τὸ μέχρι τοῦδε ἰσχύσαν πλειονοψηφικὸν σύστημα ἔσχε τὸ πλεονέκτημα ὅτι ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἰσχυρὰς Κυβερνήσεις, ἐνῶ τὸ ἤδη εἰσαγόμενον σύστημα δὲν θὰ δύναται νὰ δώσῃ τοιαύτην Κυβέρνησιν. Θὰ γίνωνται ὅμως συμμαχικαὶ Κυβερνήσεις, τὰς ὁποίας θὰ σχηματίζουν τὰ κόμματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν συγγενῆ ἰδεολογίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν τάξεων, ὁ ὁποῖος ὡς λέγεται θὰ προκληθῇ ἐν τῇ Βουλῇ, οὗτος

εἶνε προτιμότερος ἐντὸς τοῦ Κοινοβουλίου παρὰ εἰς τὰς ὁδούς. Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ συστήματος τούτου θὰ ἐπέλθῃ ἡ παρὰ πάντων ποθουμένη συμφιλίωσις, θὰ καταργηθοῦν δὲ τὰ προσωπικὰ κόμματα καὶ θὰ γεννηθοῦν κόμματα ἀρχῶν. Φρονεῖ ὅτι μεθ' ὅσα ἐλέχθησαν ἡ Συνέλευσις ἐφωτίσθη καὶ ὅτι τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ψηφισθῇ μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ ἐκλογικὴ περιφέρεια πρέπει νὰ εἶνε ἐπαρχιακὴ καὶ οὐχὶ νομαρχιακή.

Ἐξαντληθέντος εἶτα τοῦ καταλόγου τῶν ἐγγεγραμμένων νὰ ὁμιλήσωσιν, ἡ Συνέλευσις δέχεται ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. ***Προέδρου*** ὅπως κατὰ τὴν αὐριανὴν συνεδρίασιν, ἀναδαλλομένων τῶν ἐπερωτήσεων διὰ τὸ Σάββατον, ὁμιλήσουν μόνον οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Κομμάτων ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ περατωθῇ ἡ συζήτησις.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ ἀπολύσεως ἀξιωματικῶν ξένων στρατῶν, καταταγέντων ἐν τῇ Χωροφυλακῇ καὶ ἀπονομῆς εἰς τούτους συντάξεως», ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον μόνον.

Ἀξιωματικοὶ ξένων στρατῶν, καταφυγόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν περίοδον τῶν τελευταίων πολέμων καὶ καταταγέντες ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐνεργῷ στρατῷ ὡς παρασχόντες προγενεστέρας ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ἔθνος, ὡς ἀξιωματικοὶ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, λαμβάνουσι δὲ ὡς καὶ οἱ ἤδη ἀπολυθέντες τριοῦτοι, ἀφ' ἧς χρονολογίας ἤθελον παύσει μισθοδοτούμενοι κανονικῶς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, σύνταξιν τοῦ βαθμοῦ των ἴσην πρὸς τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς εἰκοσιπενταετῆ συντάξιμον χρόνον ὑπηρεσίας κατὰ τοὺς ἰσχύοντας περὶ συντάξεων τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατεύματος νόμους, πληρωτέαν δὲ αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου καθ' ὃν τρόπον καὶ ὑφ' ἃς διατυπώσεις καταβάλλονται αἱ συντάξεις γενικῶς εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ στρατεύματος ἀξιωματικούς. Δύναται δὲ ἐπίσης ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ὁρίζεται καὶ τὸ ποσὸν διατυπώσεις καταβάλλονται αἱ συντάξεις γενικῶς εἰς τοὺς ἀντὶ τῆς συνταξεως τῇ αἰτήσει τῶν δικαιουμένων νὰ χορηγηθῇ ἐφάπαξ ἀποζημίωσις μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει ὁρίζεται καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως.

Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος νόμου καὶ τὰ δικαιολογητικὰ ἐφ' οἷς θέλει χορηγηθῇ ἡ εἰς ἕκαστον ἀξιωματικὸν ἀπονομὴ συντάξεως κανονισθήσονται διὰ Διατάγματος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.»

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη. τὸ ψήφισμα·

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1925 ψηφίσματος τοῦ ἀφορῶντος τὴν ἵδρυσιν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς ἔλεγχον δηλώσεων ἐγκαταληφθεισῶν ἐν Τουρκίᾳ περιουσιῶν ὑπὸ ἀνταλλαξίμων ὁμογενῶν καὶ καταβολῆς ποσοστοῦ», ἔχον οὕτως·

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων

Ψηφίζει

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1925 ψηφίσματος περὶ ἱδρύσεως Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς ἔλεγχον δηλώσεων ἐγκαταλειφθεισῶν ἐν Τουρκίᾳ περιουσιῶν ὑπὸ ἀνταλλαξίμων ὁμογενῶν καὶ καταβολῆς ποσοστοῦ» ἐπιτρεπομένη κράτησις πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ψηφίσματος τούτου αὐξάνεται μέχρις ἑνὸς ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

2. Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τασσομένη προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῶν δηλώσεων ὁρίζεται διὰ μὲν τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ διαμένοντας πρόσφυγας μέχρι τέλους Ἰουλίου ἐ. ἔ., διὰ δὲ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμένοντας μέχρι τέλους Αὐγούστου ἐ. ἔ., τῶν δηλώσεων ἐπιδιδομένων εἰς τὰς κατὰ τόπους προξενικὰς ἀρχάς, ὑποχρεουμένας νὰ μεταβιβάζωσι ταύτας εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Ἀνταλλαγῆς.

Αἱ δηλώσεις τῶν ἀγνοήτων ὀρφανῶν δύνανται νὰ κατατεθῶσι μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ., τῇ προθεσμίας δυναμένης νὰ παραταθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ἄρθρον 2.

1. Ὁ παρ' ἑκάστῃ Κοινοτικῇ ἐκτιμητικῇ ἐπιτροπῇ διοριζόμενος γραμματεὺς δύναται νὰ εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ἰδιώτης.

2. Ἡ κατὰ τὸ ἐδάφ. 3 τοῦ ἄρθρου 9 τασσομένη προθεσμία διὰ τὸν διορισμὸν τῶν μελῶν τῶν Κοινοτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν ἀναπληρωτῶν των καταργεῖται.

3. Ὁ μὴ διορισμὸς ἀναπληρωτῶν δὲν ἀναστέλλει τὸ ἔργον τῶν κοινοτικῶν ἐκτιμητικῶν ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 12 προστίθενται τὰ ἑξῆς·

Ἡ προθεσμία αὕτη δύναται νὰ παραταθῇ διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 17 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Αἱ ἐπαρχιακαὶ ἐπιτροπαὶ συγκροτοῦνται ἐξ ἑνὸς πρωτοδίκου ἢ ἐμμίσθου Προέδρου ἢ Εἰσαγγελέως ἢ Ἀντεισαγγελέως ἢ Ὑπομίσθου Προέδρου ἢ Εἰσαγγελέως ἢ Ἀντεισαγγελέως Πρωτοδικῶν ἢ καὶ Εἰρηνοδίκου ὡς Προέδρου, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, δύο ἀνωτέρων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, ὧν ὁ ἕτερος κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς, διοριζομένων ἀμφοτέρων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, καὶ δύο μελῶν ἐξ ἰδιωτῶν ἀντιπροσωπευόντων τὰς πολυπληθεστέρας κοινότητας τῆς ἐπαρχίας ἑκάστης Μητροπόλεως.

Οἱ παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ ταύτῃ ἰδιῶται ὡς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν διορίζονται καὶ ἀντικαθίστανται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ παρόντος ψηφίσματος (7 Ἀπριλίου 1925.)

Οἱ ὡς ἄνω ὡς Πρόεδροι διορισθησόμενοι δικαστικοὶ θὰ λαμβάνωσιν ἀποζημιώσεων χιλίας δραχμὰς κατὰ μῆνα, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ὑπηρεσία των αὕτη.

Ἄρθρον 5.

Τὸ ἄρθρον 25 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Εἰς τὰ ἐξ ἰδιωτῶν μέλη τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ κοινοτικῶν ἐπιτροπῶν ὡς καὶ τοὺς ἐξ ἰδιωτῶν διοριζομένους γραμματεῖς αὐτῶν χορηγεῖται ἀποζημίωσις ἐκ δραχμῶν 50 κατὰ συνεδρίαν, εἰς δὲ τοὺς ἐκ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων γραμματεῖς 15 δραχ. κατὰ συνεδρίασιν μέχρι τριάκοντα τὸ πολὺ συνεδριάσεων κατὰ μῆνα.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ κανονίζεται ὁ τρόπος καταβολῆς τῶν ἀποζημιώσεων τῶν τε Κοινοτικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν γραμματέων των.

Εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς ἐπιτροπὰς χορηγεῖται κατὰ μῆνα ποσὸν δραχ. 300 ὡς ἐπίδομα ἄνευ ἀποδόσεως λ)σμοῦ, εἰς δὲ τὰς Κοινοτικὰς ἐπιτροπὰς 90 δραχμαὶ κατὰ μῆνα ἄνευ ἀποδόσεως λ)σμοῦ λόγῳ ἐξόδων γραφικῆς ὕλης καὶ συντηρήσεως γραφείου.

Τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τῶν Κοινοτικῶν καὶ Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν βαρύνουσι τὸ Δημόσιον, καταβαλλόμενα κατὰ τὰς κειμένας σχετικὰς διατάξεις. Διὰ τὴν ἐντὸς τῆς ἕδρας τῶν

ἐπιτροπῶν ὑπηρεσίαν τῶν μελῶν καὶ τοῦ γραμματέως τῶν ἐπιτροπῶν οὐδεμία πρόσθετος ἀποζημίωσις καταβάλλεται».

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «Περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν ἔργων ἐξυγιάνσεως τῶν λιμνῶν Μαυρόβου καὶ Λάντζας» ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** διαμαρτύρεται καὶ πάλιν, διότι πᾶν ἔργον ὅπερ ἀφορᾷ τὴν ἐπαρχίαν Μεσολογγίου παραμελεῖται ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ἀρνουμένου εἰς τοῦτο ἐκ πνεύματος ἀντιπολιτεύσεως, καὶ φρονεῖ ὅτι οὐδὲν πρόκειται νὰ γίνῃ καὶ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου. Θὰ γίνῃ ἁπλῶς μία μελέτη παρομοία πρὸς τὰς μελέτας ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶνε γεμάτον τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας. Συνιστᾷ εἰς τοὺς κ. κ. Πληρεξουσίους νὰ μὴ παρασύρωνται ἀπὸ τοιαύτης φύσεως νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκουν παρὰ νὰ ἐξαπατήσουν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ζητεῖ ὡσαύτως τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Α. Μητσοτάκης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀποτελεῖ τίτλον τιμῆς διὰ τὴν Συνέλευσιν καὶ παρακαλεῖ τοὺς κ. κ. Συναδέλφους νὰ ἀποσύρωσι τὰς ἀντιρρήσεις των.

Ἀναβάλλεται μετὰ τοῦτο ἡ περαιτέρω ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις, λύεται δὲ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 2.30' μ. μ. διὰ τὴν 5 1/2 ὑ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΒ'
τῆς 10 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 5.15' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Σύνδεσμος τῶν κτηματιῶν ἀνταλλακτέων προσφύγων Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς περιφρούρησιν τῆς προσφυγικῆς περιουσίας.

Ὁ Ἀγησίλαος Ψησιάδης πατὴρ δέκα τέκνων παρακαλεῖ ὅπως τῷ χορηγηθῇ βοήθημά τι.

Ὁ Σύλλογος τῶν διδασκαλισσῶν Πειραιῶς ὑποβάλλει ψήφισμα «περὶ παροχῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας».

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Γρεβενῶν αἰτεῖται τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀγοραπωλησίας τοῦ κτήματος Γεωργοπούλου.

Ὁ Σύλλογος τῶν προσφύγων Σερβίων αἰτεῖται τὴν ἀποκατάστασίν των.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων παλαιοπωλῶν αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ περὶ Κυριακῆς ἀργίας νόμου.

Ἡ **ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ὑγιείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων:

1) «Περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Κατερίνης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πέτρας πρὸς ἵδρυσιν νοσοκομείου φυματιώντων» καὶ

2) «Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2992 ἐπὶ τῶν ἱδρυομένων θεραπευτηρίων, σανατορίων κ. λ. π.».

Ὁ πληρεξούσιος Τροιζηνίας κ. **Γ. Δουζίνας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ διαφόρων διατάξεων ἀφορωσῶν τὰ τῆς συντάξεως ἀνδρῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δ' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα «Περὶ πλήρους ἐφαρμογῆς ἐν τῷ νομῷ Σάμου τοῦ νόμου ΑΞΘ' περὶ καταστάσεως πολιορκίας» ἔχον οὕτως:

Περὶ θέσεως εἰς πλήρη ἐφαρμογὴν ἐν τῷ νομῷ Σάμου τοῦ νόμου ΑΞΘ' «περὶ καταστάσεως πολιορκίας».

Η Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Ἡ Α' ἐν Ἀθήναις Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων

Ψηφίζει

Ἄρθρον 1.

Τίθεται εἰς πλήρη ἐφαρμογὴν ὁ νόμος ΑΞΘ' «περὶ καταστάσεως πολιορκίας» ἐν τῷ νομῷ Σάμου, ἀναστελλομένης ἐν αὐτῷ τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 5, 6, 10, 11, 12, 14, 20 καὶ 95 τοῦ Συντάγματος.

Ἄρθρον 2.

Τὰ ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1925 διαπραχθέντα ἐν τῷ αὐτῷ νομῷ ἀδικήματα ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἐκτάκτου Στρατοδικείου Σάμου κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου ΔΞΘ', αἱ δὲ ἐκκρεμεῖς τοιαῦται δίκαι μεταβιβάζονται εἰς τὸ αὐτὸ Στρατοδικεῖον.

Ἄρθρον 3.

Τὰ ἔνδικα μέσα τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ἐκτάκτου Στρατοδικείου Σάμου καταργοῦνται.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἄρσις τῆς καταστάσεως πολιορκίας γενήσεται διὰ Διατάγματος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεώς του».

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι ἡ σημερινὴ συνεδρίασις εἶνε καθωρισμένη διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν». Λόγῳ ὅμως τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις αὐτή, διὸ καὶ παρακαλεῖ ὅπως δεχθῇ ἡ Συνέλευσις ἵνα ἀναβληθῶσιν αἱ ἐργασίαι αὐτῆς ἐπὶ 48 ὥρας.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην, μεθὸ ἡ συνεδρίασις λύεται ὥρᾳ 6 μ. μ. διὰ τὴν 5 καὶ 111 μ. μ. τῆς προσεχοῦς Παρασκευῆς.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Μ. Λαίλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΙ'
τῆς 12 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 5.45' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ μετὰ τοῦτο πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** ἀνήγγειλε δι' ἐγγράφου του τὴν παραίτησιν τῆς ὑπ' αὐτὸν Κυβερνήσεως· συνεπῶς, ὁρισταμένης ἤδη ὑπουργικῆς κρίσεως, παρίσταται ἀνάγκη παρατάσεως τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος μέχρι διευθετήσεως τῆς κρίσεως, ἐρωτᾷ δὲ τὴν Συνέλευσιν ἂν δέχεται τὴν παράτασιν ταύτην.

Ἡ **Συνέλευσις** δέχεται δι' ἀναστάσεως τὴν πρότασιν ταύτην, μεθὸ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 5.50' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Λαίλιος
Μ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΔ'
τῆς 15 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 5 20' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Σύλλογος τῶν ἐμποροϋπαλλήλων Ἀθηνῶν παρακαλεῖ ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ διοικήσεως τοῦ Νοσοκομείου «ἡ Ἐλπίς».

Ὁ Γεώργιος Τσεδᾶς πατὴρ δύο υἱῶν φονευθέντων ἐξ ἐκρήξεως ὀβίδος αἰτεῖται ἀπονομὴν συντάξεως.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Μακεδονίας παρακαλεῖ ὅπως μὴ ὑποστῇ οὐδεμίαν τροποποίησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ παραχωρήσεως εἰς αὐτοὺς γηπέδων.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Σίμου παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς ὁδοῦ Ναυπάκτου—Βελβίτσαίων—Σίμου κλπ.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Μεσσήνης διαμαρτύρεται κατὰ πάσης μεταβολῆς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος.

Ὁ Ἀντελῆς Μαντζαράκης ἀπόστρατος λοχαγὸς παρακαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ ὁ νόμος ὁ κανονίζων τὸ μέρισμα τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου.

Ἡ Ἕνωσις Νέα Καππαδοκία παρακαλεῖ ὅπως ἐγκατασταθῶσιν αἱ εἰς Κεφαλληνίαν εὑρισκόμεναι τριάκοντα οἰκογένειαι εἰς τὰ χωρία Νέχαλη καὶ Νασάμπαλη τῆς Θεσσαλίας.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Βιάννου Κρήτης διαψεύδει τὸ ἀπο-

σταλὲν τηλεγράφημα διαμαρτυρίας κατὰ τῆς καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἀναλογικῆς.

Τὸ Σωματεῖον ἐργατριῶν ἱματισμοῦ Στρατοῦ αἰτεῖται τὴν παροχὴν ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Τὸ Σωματεῖον τῶν δεσποινίδων Βερροίας «ἡ Φιλανθρωπία» παρακαλεῖ ὅπως δοθῇ ψῆφος εἰς τὰς γυναῖκας.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Καμίνια διαμαρτύρεται διὰ τὴν αὐθαίρετον πρᾶξιν τοῦ πρόσφυγος Πέτρου Μπουζίνα.

Ἡ Συντεχνία κηπουρῶν Ἐδέσσης αἰτεῖται τὴν κατάργησιν τοῦ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νόμου.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ Συκιᾶς ζητοῦσι τὴν ἀναστολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ταμείου ἐλαίας.

Ἡ Ἕνωσις τῶν ἐφέδρων Χίου παρακαλεῖ ὅπως ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐκεῖσε ὁ νόμος «περὶ ταμείου ἐφέδρων πολεμιστῶν Κρήτης».

Ἡ ἐργατικὴ τάξις Σερρῶν αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Ἰωαννίνων διαμαρτύρεται διὰ τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ Γυμνασίου τῆς Ζωσιμαίας Σχολῆς.

Οἱ συκοπαραγωγοὶ Καλαμῶν παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ εἰσαγωγὴ ἀγριοσύκων ἐξ Ἰταλίας

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Μετσόβου παρακαλεῖ ὅπως μὴ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 2500.

Ἡ Καπνεργατικὴ ἕνωσις Κομοτινῆς διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Σερβίων αἰτεῖται τὴν ἀνάκλησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 65963 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως ἔγγραφα τοῦ κ. ***Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου*** δι' οὗ καθίσταται γνωστὸν πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἐγένοντο δεκταὶ αἱ ὑποβληθεῖσαι παραιτήσεις τῶν ὑπουργῶν κ. κ. Γ. Κονδύλη, τῶν Ἐσωτερικῶν, Ι. Μανέτα, τῆς Παιδείας, Ι. Βαλαλᾶ, τῆς Συγκοινωνίας, Κ. Σπυρίδη, τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γ. Μαρῆ τῆς Γεωργίας, διορίσθησαν δ' ἀντ' αὐτῶν οἱ κ. κ. ***Γ. Μαρῆς*** τῶν Ἐσωτερικῶν, ***Κ. Σπυρίδης*** τῆς Παιδείας, ***Γ. Παπανδρέου*** τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ***Βύρ. Καραπαναγιώτης*** τῆς Συγκοινωνίας καὶ ***Ι. Βαλαλᾶς*** τῆς Γεωργίας.

Οἱ κ. κ. ***Κ. Γκότσης*** καὶ ***Γ. Μαρῆς*** ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως νόμων Ὑπουργείου Γεωργίας».

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδια νόμου

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τῶν κειμένων νόμων περὶ φυλακῶν τοῦ Κράτους» καὶ

2) «Περὶ παραβόλου καὶ δικαστικοῦ ἐνσήμου ἐπὶ καταγγελιῶν, προσημειώσεων, ἀγωγῶν κλπ.».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Α. Κανάρης, Α. Δαμιανός, Θ. Κριεζῆς*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ προσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν».

Ὁ κ. ***Κ. Ἀλαβᾶνος*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ εἰσφορᾶς τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ὑπὲρ τῆς συμπληρώσεως τῶν λιμενικῶν ἔργων τῆς πόλεως Τήνου καὶ συνδρομῆς ὑπὲρ τῆς κοινότητος».

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. ***Γ. Καλδῆς,*** παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ καιροῦ ἔχουν ὑποβληθῇ διάφοροι ἐρωτήσεις εἰς τὰς ὁποίας οἱ κ. κ. Ὑπουργοὶ δὲν ἀπήντησαν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ὁ κ. Πληρεξούσιος ἔχει ἀναμφισβητήτως δίκαιον, παρακαλεῖ δὲ τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς ὅπως διατάξωσι τὰς ὑπηρεσίας των νὰ εἶνε πλέον ἐνήμεροι εἰς τὰς ἀπαντήσεις των.

Λαμβάνει εἶτα τὸν λόγον ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου,*** ὅστις λέγει ὅτι ἡ Συνέλευσις ἀναμένει νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι προὐκάλεσαν παραιτήσεις καὶ μεταθέσεις ὑπουργῶν καὶ τὴν παραίτησιν ὁλοκλήρου τῆς Κυβερνήσεως. Ὑποθέτει ὅτι ὁ παραιτηθεὶς ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς καὶ ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, θὰ δώσωσι τὰς δεούσας πληροφορίας εἰς τὴν Συνέλευσιν. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις νομίζῃ ὅτι ἡ σημερινὴ ἡμέρα δὲν εἶνε κατάλληλος διὰ νὰ προκληθῇ συζήτησις ἐπὶ τούτου, τότε νὰ ὁρισθῇ πρὸς τοῦτο ἡ προσεχὴς Τετάρτη. Ἐν πάσῃ περιπτώσει νομίζει ὅτι εἶνε πρέπον νὰ δοθῶσιν αἱ δέουσαι πληροφορίαι εἰς τὸ Σῶμα διὰ τὰς ἐπελθούσας μεταβολάς.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει καμμίαν δυσκολίαν νὰ δώσῃ ἀμέσως τὰς ζητουμένας πληροφορίας. Ὁ ἀξιότιμος τέως ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν συνάδελφος ἀπεχώρησε τῆς Κυβερνήσεως, δηλώσας συγχρόνως ὅτι ἐννοεῖ νὰ παράσχῃ πλήρη τὴν ὑποστήριξιν τοῦ κόμματος, τὸ ὁποῖον διευθύνει, εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Τότε ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισεν ὅτι εἶνε κοινοβουλευτικῶς περισσότερον πρέπον νὰ θέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος τὴν παραίτησιν ὁλοκλήρου τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτὸν νὰ ῥυθμίσῃ ἐνδεχομένως τὴν κατάστασιν κατ' ἄλλον τρό-

πον. Τοῦτο, νομίζω, ἦτο τὸ μᾶλλον προσῆκον. Ἔθεσε λοιπὸν τὴν παραίτησίν της ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς καταστάσεως καὶ τὴν ἀκρόασιν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως καὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, τὰ ὁποῖα φέρονται ὡς συμπράττοντα καὶ ἤδη καὶ πρότερον, δὲν ἐδέχθη τὴν παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ οὕτω δὲν ἐπῆλθεν αὕτη, διότι ἡ ὁριστικὴ παραίτησις ἐπέρχεται μετὰ τὴν δημοσίευσιν Διατάγματος παραιτήσεως, τὰ δὲ μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης γενόμενα εἶνε θέσις τῆς παραιτήσεως εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος. Οὕτω πως συνεπληρώθη ἡ Κυβέρνησις. Ἐὰν δὲ οὕτω προσελήφθησαν ταῦτα ἢ ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα, τοῦτο εἶνε ζήτημα ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ συνήθως δὲν δίδεται λόγος διὰ τίνα λόγον προσελήφθη εἰς ἐκ τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων ὡς Ὑπουργὸς ἢ μετετέθη ἕτερος εἰς ἄλλο Ὑπουργεῖον.

Γ. Κονδύλης. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου βεβαίως θὰ ἐθεώρουν ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσω ἀπὸ τοῦ βήματος τοὺς λόγους τῆς παραιτήσεώς μου. Ἐὰν ὅμως δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ συζήτησις, ἐπαναλαμβάνω καὶ ἐγὼ τὴν δήλωσιν τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἡ παραίτησίς μου οὐδεμίαν ἔννοιαν δυσπιστίας ἐνέχει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὰ συμπράττοντα κόμματα δὲν ἔχουσι τὰ αὐτὰ προγράμματα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν παρακωλύει τὰ κόμματα νὰ ὑποστηρίζωσι μίαν Κυβέρνησιν ἐὰν συγγενεύωσι τὰ προγγράμματά των. Εἶνε τόσον ἀληθὲς τοῦτο, ὥστε ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, ἄκρως δεξιός, ὑπεστήριζεν ἄλλοτε τὸν ἀξιότιμον ἐκ Μαντινείας πολιτευτήν, ἄκρως ἀριστερόν.

Συνεπῶς ὑποθέτω ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος, ἐφόσον ὑπάρχει ἡ ρητὴ δήλωσίς μου ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἔννοιαν δυσπιστίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἡ παραίτησίς μου, νὰ εἴπω τίνες οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους παρητήθην, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἡ Ἀντιπολίτευσις θὰ θελήσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς συζήτησιν τοῦ ζητήματος τούτου, ὁπότε καὶ ἐγὼ θὰ ὁμιλήσω ἐκ μέρους τοῦ κόμματος τὸ ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύω.

Α. Παπαναστασίου. Δι' αὐτὸ παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν ἂν θέλει νὰ κάμῃ σήμερον τὰς δηλώσεις της ἢ τὴν προσεχῆ Τετάρτην. Καλὸν εἶνε νὰ ἀκούσωμεν τοὺς βαθυτάτους λόγους τῶν παραιτήσεων καὶ κατόπιν νὰ συζητήσωμεν, διότι ἡ συζήτησις πάντως θὰ γίνῃ.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι αἱ προκληθεῖσαι δηλώσεις τοῦ κ. τέως Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀντικρυς ἀντιτίθενται πρὸς τὰς δηλώσεις τοῦ ἀξιοτίμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Διότι ὁ μὲν κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι ἐθεώρησε πρέπον νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος τὴν παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα λάβῃ οὗτος τὴν εὐκαιρίαν νὰ μελετήσῃ ἂν ὑπῆρχε περίπτωσις ἵνα ρυθμίσῃ ἄλλως τὴν πολιτικὴν κατάστασιν, ὁ κ. ὅμως τέως Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐδήλωσεν ὅτι ἂν πρόκειται νὰ προκληθῇ συζήτησις θὰ εἶνε πρόθυμος νὰ ἐκθέσῃ τοὺς λόγους τῆς παραιτήσεώς του. Ἐκ τούτου καταδεικνύεται σαφέστατα ὅτι ὑπάρχουν αἴτια βαθύτερα τὰ ὁποῖα προεκάλεσαν τὴν παραίτησιν τοῦ κ. Κονδύλη, αἴτια διὰ τὰ ὁποῖα ἀμέσως ἐνδιαφέρεται ὁ Ἑλληνικὸς λαός.

Διὰ τοῦτο οὗτος ὀφείλει νὰ παράσχῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν ἀμέσως ἐξηγήσεις περὶ τῶν λόγων, οἵτινες προεκάλεσαν τὴν παραίτησίν του.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ παραίτησίς του οὐδεμίαν εἶχεν ἀφορμὴν διαφωνίας ἢ δυσπιστίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Τὰς ἀντιλήψεις του ἄλλωστε περὶ πάντων τῶν ζητημάτων τῆς πολιτικῆς του τὰς ἐξέθεσεν καὶ ἄλλοτε, καὶ εἶνε αὗται σαφῶς ἀντίθετοι εἰς διάφορα σημεῖα πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τῶν ἀρχηγῶν καὶ τῶν τριῶν κομμάτων ἐν τῇ Συνελεύσει. Κυριώτεραι διαφοραὶ πρὸς τὰς γνώμας τούτων εἶνε ἡ ἀκολουθηθεῖσα συμφιλιωτικὴ πολιτικὴ καὶ ἡ μὴ ἐκκαθάρισις τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ πραγματικὴ ἡ ἐκδημοκρατικοποίησις τοῦ Κράτους. Τὴν ἐφαρμοζομένην ὅμως, λέγει, γενικῶς πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἐθεώρησα ἐπιδεξιωτάτην καὶ δι' αὐτὸ τὴν περιεβάλλα καὶ τὴν περιβάλλω διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης μου μετὰ τῶν φίλων μου, ἐφόσον ἡ δημιουργουμένη πραγματικὴ κατάστασις δὲν παρέχει ἐνδόσιμα ὅτι τὸ κόμμα οὗτινος προίσταμαι δύναται νὰ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῶν κοινῶν καὶ ἐφαρμόσῃ τὸ πρόγραμμά του.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι δὲν σκοπεῖ νὰ θέσῃ πολιτικὸν ζήτημα. Σκοπός μου, λέγει, εἶνε νὰ θέσω ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως τὰ πολιτικὰ πράγματα ὡς ἔχουν, ἵνα ἐξακριβωθῇ ἂν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ὑποδεικνύει ἡ πλειονοψηφία εἶνε ἀνάλογα πρὸς τὰς περιστάσεις. Δὲν ἰσχυρίζομαι ὅτι ἠλαττώθη ἡ πλειονοψηφία, ἀλλ' οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι ὥθησαν εἰς τὰς τελευταίας ὑπουργικὰς μεταρρυθμίσεις εἶνε βαθύτεροι, εἶνε ἡ ὑσημέραι ἐπιτεινομένη δυσαρμονία μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ

Δημοσίας γνώμης, δυσαρμονία προκαλοῦσα δυσαρμονίαν μεταξὺ Συνελεύσεως καὶ Δημοσίας γνώμης. Ἡ Συνέλευσις εἶνε ὑποχρεωμένη ἐν τούτοις νὰ εὑρίσκηται εἰς διαρκῆ ἐναρμόνισιν μὲ τὴν κοινὴν γνώμην. Ἡ μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Δημοσίας γνώμης δυσαρμονία δὲν εἶνε ἀδικαιολόγητος· ὀφείλεται εἰς ὡρισμένα ἀτυχήματα καὶ ἀστοχίας τῆς Κυβερνήσεως. Ἀπὸ ἀπόψεως ἐξωτερικῶν σχέσεων αἱ συνθῆκαι διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐχειροτέρευσαν, ἡ χειροτέρευσις δ' αὐτὴ ὀφείλεται καὶ εἰς σφάλματα τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, ὀφείλεται ὅμως καὶ εἰς σφάλματα τῆς παρούσης Κυβερνήσεως.

Ἐνθυμεῖσθε τὴν γενομένην συζήτησιν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, ἐνθυμεῖσθε δὲ καὶ τὰς ὑφ' ἡμῶν ἐκτεθείσας γνώμας, αἱ ὁποῖαι ἂν εἶχον εἰσακουσθῇ θὰ εὑρισκόμεθα ἀναμφισβητήτως εἰς καλλιτέραν θέσιν ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικῆς. Εἰδικώτερον ἡ Κυβέρνησις διέπραξε σφάλματα εἰς τὰς ἑλληνοσερβικὰς σχέσεις. Ἀναφέρω σχετικῶς ἔγγραφον τοῦ ἐν Βελιγραδίῳ Ἕλληνος πρεσβευτοῦ σχετικὸν πρὸς τὰς μειονότητας, τὸ ὁποῖον, λέγει, δὲν προεκάλεσε τὴν προσήκουσαν προσοχὴν καὶ ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀναφέρει τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα, εἰς ὃ ἠστόχησεν ἡ Κυβέρνησις, καὶ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα καὶ τὰς μεταξὺ ἐντοπίων καὶ προσφύγων διενέξεις, ὀφειλομένας εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἀστοχίαν. Ἕτερον ζήτημα, ὅπερ κατέρριψε τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως, εἶνε τὸ ἐλλεινὸν σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον περιῆλθεν ἡ δημοσία ἀσφάλεια, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ προκληθῇ ἡ στάσις τῆς Σάμου, ἡ ὁποία καὶ μόνη ἦτο ἱκανὴ νὰ προκαλέσῃ οὐχὶ μιᾶς ἀλλὰ δέκα Κυβερνήσεων τὴν πτῶσιν. Ἄλλο σημεῖον εἶνε ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ζήτημα τοῦ Συναλλάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἀντιστρόφως πρὸς τὰ παραδεδεγμένα ἐπώλει ὅτε κατήρχετο τὸ Συνάλλαγμα καὶ ἠγόραζεν ὅτε τοῦτο ἀνήρχετο. Ἄλλο ζήτημα ὅπερ προεκάλεσε γενικωτέραν δυσφορίαν εἶνε ἡ σημειωθεῖσα ἐπιῤῥάδυνσις, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀνεφοδιασμὸν τοῦ στρατεύματος, ζήτημα μάλιστα τὸ ὁποῖον προεκάλεσε κάποιαν ἐσωτερικὴν δυσφορίαν εἰς τὸν στρατόν. Εἶμαι, λέγει, ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι καταδικάζουν τὴν ἀνάμιξιν τῶν στρατιωτικῶν εἰς τὴν πολιτικήν, ἀλλ' ἔργον τοῦ σοφοῦ κυβερνήτου εἶνε νὰ μὴ προκαλῇ τὰς τοιαύτας δυσφορίας. Ἡ Κυβέρνησις ἀκόμη δὲν κατώρθωσεν ὅπως ἐντατικώτερον ἐργασθῇ ἡ Συνέλευσις. Ἀλλ' οὔτε εἰς τοὺς Δημοσίους ὑπαλλήλους κατώρθωσεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐμφυσήσῃ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ καθῆκόν των. Ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον ἐπέφερε τὴν κατάρριψιν τοῦ κύρους τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ὅτι σήμερον κυβερ-

νώμεθα ἀπὸ μίαν μειονοψηφίαν. Εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἀναφέρει ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀντιτίθεται εἰς τὴν καθιέρωσιν τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἀπεφάνθη ὁ λαὸς κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Καὶ ἐνῶ, λέγει, εὑρισκόμεθα πρὸ τόσων μεγάλων ζητημάτων, τῶν ὁποίων ἡ λύσις ἐπιβάλλεται ἄμεσος, εἶνε δὲ ἐξ ἄλλου ἐπιβεβλημένη ἡ ἐντὸς ἓξ ἑβδομάδων τὸ πολὺ ἐπιψήφισις τοῦ Συντάγματος ὅπως τὸ ταχύτερον μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νέου ἐκλογικοῦ συστήματος βαδίσωμεν πρὸς τὰς ἐκλογάς, παρὰ ταῦτα ἀνεσχηματίσθη μία Κυβέρνησις, ἡ ἐμφάνισις τῆς ὁποίας μαρτυρεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀναγνώρισιν τῆς ἀποτυχίας τῆς Κυβερνήσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ προσπάθειαν πρὸς συγκάλυψιν αὐτῆς. Νωρὶς νὰ ἐπιθυμῇ, προσθέτει, νὰ θέσῃ κυβερνητικὸν ζήτημα, ὑπομιμνήσκει ὅτι ὁ λαὸς ἀναμένει παρὰ τῆς Συνελεύσεως ἔργα μεγάλα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας συνάδελφος, κύριοι πληρεξούσιοι, ἤρχισε καὶ ἐπεράτωσε τὸν λόγον αὐτοῦ μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι δὲν θέτει πολιτικὸν ζήτημα· ἀλλ' ἔθεσε πάντα τὰ πολιτικὰ ζητήματα, ὅσα ἡ διάνοιά του ἠδύνατο νὰ ἐπινοήσῃ, ἐνώπιον τῆς ψήφου καὶ τῆς κρίσεως τῆς Συνελεύσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ἦσαν παρατηρήσεις πρὸς Δημόνικον, κύριε Πρωθυπουργέ.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθυπουργός.) Δὲν ἐγνώριζον ὅτι εἶναι καὶ ἠθικολόγος συγγραφεὺς ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας συνάδελφος, ὡς μὲ πληροφορεῖ ἀρτίως, διὰ νὰ συγγράψῃ πρὸς Δημόνικον παρατηρήσεις, παρατηρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐνθυμίζουν τὸ λαϊκὸν λόγιον τοῦ διδασκάλου ὅστις ἐδίδασκε καὶ δὲν ἐτήρει τὰ διδασκόμενα. Διότι διὰ νὰ λάβω τὸ παράδειγμα, τὸ τελευταίως μνημονευθέν, ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ἐκ Μαντινείας συνάδελφον, τὸ παράδειγμα τῆς συμπληρώσεως τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς μεταθέσεως συναδέλφων ἀπὸ ἑνὸς Ὑπουργείου εἰς ἄλλο, ἤθελον νὰ ἐρωτήσω, δὲν συνέβη ποτὲ ἄλλοτε, κατὰ τὴν τετράμηνον περίπου πρωθυπουργείαν τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ, καὶ μεταθέσεις νὰ γίνουν καὶ συμπληρώσεις νὰ γίνουν καὶ χαρτοφυλάκια νὰ ἀλλάξουν, χωρὶς μάλιστα νὰ ἀφεθῇ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, τὸν ῥυθμιστὴν τοῦ πολιτεύματος, ἡ εὐκαιρία διὰ νὰ ἴδῃ διὰ παραιτήσεως αὐθορμήτου τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία καὶ σήμερον ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἔχεται τῆς Ἀρχῆς, χωρὶς νὰ ἀφεθῇ εἰς αὐτὸν ἡ εὐκαιρία διὰ νὰ ἴδῃ ἂν ἠδύνατο ἀλλέως νὰ ῥυθμισθῇ ἡ κατάστασις, δὲν συνέβη, λέγω, νὰ γίνουν αἱ μεταβολαὶ αὐταὶ

χωρὶς ὁ πρὸς Δημόνικον τὰς παραινέσεις ποιούμενος ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς νὰ θεωρήσῃ ὅτι αὐτὸ ἐνεῖχεν ἀποδοκιμασίαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἔργου αὐτῆς; Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐνόμισε, κύριοι, ὅτι αἱ Κυβερνήσεις πρέπει νὰ δηλώνουν ὅτι ἀπομακρύνονται τῆς Ἀρχῆς μόνον ὅταν ἡ πλειονοψηφία τῆς Συνελεύσεως τὰς ἐξαναγκάζει νὰ μὴ ἴστανται πλέον εἰς αὐτήν. Νομίζω ὅτι ἦτο μᾶλλον πρέπον κοινοβουλευτικῶς νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνωτάτου ρυθμιστοῦ τοῦ πολιτεύματος τὴν παραίτησιν αὐτῆς, διὰ νὰ δυνηθῇ οὗτος νὰ ἐξακριβώσῃ ἂν ὑφίσταται ἁρμονία, ἂν ὑφίσταται διάθεσις πρὸς κοινὴν συνεργασίαν μεταξὺ τῶν κομμάτων τῆς δεξιᾶς, τῶν κομμάτων ἐκείνων τὰ ὁποῖα μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἔχουν δώσει τὴν ἐμπιστοσύνην των εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς ταύτης. Δύναταί τις νὰ κατηγορήσῃ λοιπὸν τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία ἐδέχθη τόσον προθύμως εἰς τὸ νὰ ἀπόσχῃ τῆς Ἀρχῆς, ὥστε δὲν ἐδίστασε καὶ ὁ ἔχων τὴν τιμὴν νὰ προΐσταται αὐτῆς νὰ δηλώσῃ ὅτι προσωπικῶς αὐτός, θὰ μετάσχῃ ὡς ἁπλοῦς ὑπουργὸς εἰς νέαν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία θὰ ἐσχηματίζετο; (χειροκροτήματα.)

Δύναται νὰ κατηγορηθῇ, λέγω, ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἠθέλησε νὰ ἀνασυγκροτήσῃ τὸν σχηματισμὸν αὐτῆς μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ παρατείνῃ ἐπί τινας μῆνας ἀκόμη τὴν διαχείρισιν τῆς ἐξουσίας, ἡ ὁποία εἶνε γνωστὸν ὅτι δὲν παρέχει τὰ θέλγητρα τὰ ὁποῖα δύναταί τις ἄλλος νὰ εὑρίσκῃ, ἐὰν μετὰ πόνου προσβλέπῃ εἰς τὰς περιστάσεις αἱ ὁποῖαι καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς εὑρίσκονται πέριξ τῆς Νώρας;

Τίθεται λοιπὸν τοιουτοτρόπως, κύριοι, καθαρῶς πολιτικὸν ζήτημα, διότι ὅταν ἐπικαλεῖται ἀρχηγὸς τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολιτεύσεως, οὐχὶ εἷς ἁπλοῦς συνάδελφος δυνάμενος καθ' ἑκάστην νὰ ψέξῃ τὴν Κυβέρνησιν, ὅταν ἐπικαλεῖται τὴν κρίσιν τῆς Συνελεύσεως, τὴν κρίσιν τῆς πλειονοψηφίας ἐπὶ τὴν διαχείρισιν τῶν ἔργων τῆς Κυβερνήσεως, θέτει καθαρῶς καὶ ἁπλῶς πολιτικὸν ζήτημα ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως· καὶ θὰ ἦτο ἀναξία ἑαυτῆς ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία θὰ ἠρκεῖτο μόνον εἰς τὰς δηλώσεις τὰς τυπικὰς τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ, τὰς δηλώσεις τὰς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου καὶ τὰς ἐν τέλει τοῦ λόγου του, ὅτι δὲν θέτει πολιτικὸν ζήτημα, θὰ ἦτο ἀναξία ἑαυτῆς ἡ Κυβέρνησις, ἥτις θὰ ἠρκεῖτο εἰς τὰς τυπικὰς δηλώσεις καὶ δὲν θὰ ἐζήτει τὴν ἐξέτασιν κατὰ τὸ δυνατὸν τῶν ζητημάτων τὰ ὁποῖα ἔθιξεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτής. Καὶ θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε ἐν ὀλίγοις καὶ ἐγὼ ν' ἀπασχολήσω τὴν Συνέλευσιν μὲ αὐτά. Ὁ κ. ἐκ Μαντινείας πολιτευτής, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ἐτάσῃ καρδίας καὶ

νεφροὺς καὶ νὰ ἀνεύρῃ τὰ ἐνδόμυχα αἴτια, τοὺς μυχίους συλλογισμοὺς ἑκάστου ἐκ τῶν ἀξιοτίμων πληρεξουσίων ἢ τῶν ἡγετῶν τῶν πολιτικῶν ὁμάδων τῶν ὑποστηριζόντων τὴν Κυβέρνησιν, εἶπεν ὅτι κατὰ τὴν κρίσιν τῆς μερίδος τῆς ὁποίας προΐσταται ὑπάρχει βαθύτερον τὸ αἴτιον καὶ τὸ αἴτιον τοῦτο εἶνε ἡ δυσαρμονία τῆς Κυβερνήσεως, συνεπῶς καὶ τῆς πλειονοψηφίας τῆς Συνελεύσεως πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην. Διὰ νὰ εἶνε συνεπὴς πρὸς ἑαυτὸν ἔπρεπε νὰ δηλώσῃ ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ζητήσωμεν τὴν ἐτυμηγορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Α. Παπαναστασίου. Δι' αὐτὸ ζητοῦμεν καὶ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τὴν ἐπιψήφισιν τὴν ταχεῖαν καὶ τοῦ συντάγματος.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθ.) Ζητεῖτε τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τώρα μόνον, διότι χιλιάκις μέχρι τοῦδε ἐπιμόνως ἐζητοῦμεν τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ συντάγματος καὶ ἐπροσπαθήσαμεν πάντοτε νὰ ἐπιταχύνωμεν τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ δὲν θὰ εὕρητε δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑπελείφθη ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ. Ἐζητήσατε εἰδικῶς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰσῆλθε ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν προασπιστής, καὶ οἱονεὶ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ ἐθέσατε ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συνταγματικοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ ἔλθω κατόπιν ἐπ' αὐτοῦ. Δὲν ἠρκέσθητε ὅμως εἰς τοῦτο, ἀξιότιμε ἐκ Μαντινείας πολιτευτά. Εἴπετε ὅτι αἱ σχέσεις τοῦ Κράτους ἐχειροτέρευταν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν διαχείρισιν αὐτῶν. Καὶ ἐμνημονεύσατε τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης. Ἐκραυγάσατε δι' αὐτὸ ἀπὸ τῆς στέγης τῆς Βουλῆς τὴν νίκην, διότι ἠκολουθήθη δῆθεν ἡ συμβουλή σας, ἡ συμβουλὴ τῆς διατυπώσεως ἰσχυρισμοῦ ἐνώπιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐντολὴ πρὸς ὑπογραφὴν τοῦ περιφήμου Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης. Ἀλλὰ συγχρόνως προσεθέσατε ὅτι ἂν ἀμέσως εἶχε δηλωθῇ ἐπισήμως εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ἡ ἀκύρωσις τοῦ Πρωτοκόλλου ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικῆς θὰ ἦτο ἀνωτέρα.

Καὶ σεῖς μέν, ἀξιότιμε ἐκ Μαντινείας πολιτευτά, ὁμιλεῖτε περὶ ὑποθετικοῦ τινος πράγματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου συζητεῖτε. Λέγετε· ἐὰν εἴχετε δηλώσει ἀμέσως ὅτι ἀκυρώνεται μονομερῶς τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, ἡ θέσις ἡμῶν θὰ ἦτο ἠθικῶς καλή. Ἐγώ, διαχειρισθεὶς ὑπευθύνως τὸ ζήτημα τοῦτο, ὁμιλῶ ἐπὶ δεδομένων θετικῶν καὶ δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ἠκολούθησα τὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν ὑπέδειξα ἔκτοτε εἰς τὴν Συν-

έλευσιν ὅτι θὰ ἀκολουθήσω, διότι εἶπον εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ Σχολὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἐμαθήτευσα συνήθως προπαρασκευάζει διπλωματικῶς τὸ ἔδαφος καὶ κατόπιν προβαίνει εἰς τὰς ἁρμοδίας πράξεις. Σήμερον ἡ μέθοδος τὴν ὁποίαν ἐδήλωσα εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι θὰ ἀκολουθήσω ἤγαγεν εἰς τοῦτο τὸ δεδομένον, τὸ θετικὸν οὐχὶ ὑποθετικόν, ὅτι πρὸ τριῶν μόλις ἡμερῶν ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἐπιλαμβάνομένη διὰ τελευταίαν φορὰν τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐκπληροῖ τελείως τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς τὰς πηγαζούσας — κατὰ λέξιν — ἐκ τῶν συνθηκῶν τῶν μειονοτήτων καὶ ὅτι ἐννοεῖ νὰ τὰς ἐκπληροῖ — ἔχεται τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν — καὶ ὅτι δὲν ἔχει πλέον ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν νὰ λάβῃ κανὲν μέτρον σχετικῶς πρὸς τὸ ἀναφυὲν ζήτημα. Σεῖς μὲν λέγετε ὅτι, ἐὰν ἠκολουθοῦμεν τὴν ὁδὸν τὴν ἰδικήν σας, θὰ ἦτο ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος ἠθικῶς ἄλλη, ἐγὼ δὲ ἀποδεικνύω διὰ πραγμάτων ὅτι ἡ μέθοδος, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ἡ Κυβέρνησις ἤγαγεν ὄχι εἰς τὸ ὑποθετικὸν ἐάν, καὶ θά, ἀλλ' εἰς τὸ θετικὸν δεδομένον ὅτι ἐπιστοποιήθη ἀπὸ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ἡ ἠθικότης τῆς συμπεριφορᾶς τῆς Ἑλλάδος. (χειροκροτήματα). Λέγετε, ὅτι ὤφειλον ἀμέσως νὰ δηλώσω εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ὅτι ἡ πρᾶξις τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλὰς ὑπέγραψεν ἦτο πρᾶξις ἄκυρος.....

Α. Παπανασταsίου. Ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐντολή, πρῶτον.

Α. Μιχαλακόπουλος...λόγῳ ἐλλείψεως ἐντολῆς. Ἐσπούδασα καὶ ἐγὼ ὀλίγα νομικά, κύριε ἐκ Μαντινείας Συνάδελφε, καὶ γνωρίζω τὰς σχέσεις τῆς ἐντολῆς. τόσον ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ ὅσον καὶ ἐν τῷ διεθνεῖ δικαίῳ. Ἀλλ' ὑπάρχει μία διαφορὰ ἀντιλήψεων μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. Τὰς σχέσεις τῆς ἐντολῆς δὲν τὰς ἐφαρμόζω ἐγὼ εἰς τὸ διεθνὲς δίκαιον ὅπως τὰς ἐφαρμόζετε σεῖς εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον. Διότι εἰς τὸ διεθνὲς δίκαιον ἐπαρουσιάσθησαν περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας εἰς τὴν ἔνστασιν ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐντολή, ἀντετάχθη ἡ ἀντένστασις: «τί πρὸς ἡμᾶς; Τοῦτο εἶναι σχέσις μεταξὺ ὑμῶν καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου σας καὶ ὀφείλετε νὰ ρυθμίσητε τὴν ἐσωτερικὴν ὑμῶν κατάστασιν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἀνταποκρίνηται πρὸς τὸ ὑπογραφὲν συμβόλαιον.» Δὲν ἤρκει νὰ εἴπω ἐγὼ μονομερῶς ὅτι ἀκυρώνω τὴν γενομένην πρᾶξιν λόγῳ ἐλλείψεως ἐντολῆς, ἔπρεπε νὰ προπαρασκευάσω διπλωματικῶς τὸ ἔδαφος, ὥστε, ὅταν θὰ ἔκαμνα τὴν δήλωσιν ταύτην ἐπισήμως,— τονίζω τὸ ἐπισήμως — νὰ ἐγνώριζον ὅτι θὰ ἐτύγχανεν αὕτη εὐμενοῦς ἀποδοχῆς καὶ βοηθείας, ἐὰν θέλετε, ἐκ μέρους ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θὰ διέβλεπον τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὴν καλὴν συμπεριφορὰν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλλὰ μοῦ λέγετε ἐὰν ἐγνώριζε τοῦτο ἐγκαίρως ἡ Σερβία, βεβαίως δὲν ἤθελε καταγγείλει τὴν συμμαχίαν, καὶ εἰσήλθετε τοιουτοτρόπως, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ νὰ εἴπω, οὐχὶ συμφώνως πρὸς τὰ παραδεδεγμένα κοινοβουλευτικὰ ἤθιμα, εἰς συζήτησιν περὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος, εἰς συζήτησιν ἀφορῶσαν τὴν καταγγελίαν τῆς συμμαχίας πρὸς τὴν Σερβίαν. Ἐβεβαιώσατε τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς ἐγγράφου. Γνωρίζετε ὅτι οἱ Πρόεδροι τῶν Κυβερνήσεων δὲν λαμβάνουσι γνῶσιν ὅλων τῶν ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα περιέρχονται εἰς τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα, κύριε συνάδελφε. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁμιλεῖτε περὶ ἐγγράφων, δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἐγὼ ἔλαβον γνῶσιν ἑνὸς ἄλλου σπουδαίου τηλεγραφήματος, διότι ἐκάματε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ γνωρίζετε ὅτι λαμβάνουσι γνῶσιν τῶν τηλεγραφημάτων μόνον οἱ Πρόεδροι— θὰ ἐμάθετε δέ, ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν διαφάντες, καὶ ὅτι ὅσα θέματα θεωροῦνται οὐχὶ ἁπλῶς ἐπείγοντα ἀλλὰ σπουδαῖα, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶναι ἐπείγοντα, τηλεγραφοῦνται ἀπὸ τοὺς Πρέσβεις πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω καὶ ἐγὼ ὅτι ὑπῆρχε δύο ἡμέρας πρὸ τῆς καταγγελίας τηλεγράφημα, τὸ ὁποῖον ἔλεγεν ὅλως ἀντιθέτως, καὶ αὐτοῦ ἐγὼ ἔλαβον γνῶσιν, ὅτι δὲν ὑπῆρχε φόβος διαταράξεως τῶν Ἑλληνοσερβικῶν σχέσεων, ἀπὸ τῶν πρώτων δὲ ἡμερῶν καὶ εἰς τοὺς κ. Κόρφ καὶ Ρόσδερ καὶ εἰς τὸν Βούλγαρον Πρεσβευτὴν καὶ εἰς ἄλλους εἶχα δηλώσει ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ Πρωτόκολλον τῶν μειονοτήτων καὶ ὅτι θὰ ἀπασχολήσῃ καὶ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν.—ἦτο δὲ γνωστὴ ἡ γνώμη τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως,— ἀλλὰ καὶ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν μὲ τὸ κύρος τοῦ πρωτοκόλλου τούτου. Δύο ἡμέρας πρὸ τῆς καταγγελίας ὑπῆρχε τηλεγράφημα, καὶ τὸ μνημονεύω διότι ἐμνημονεύσατε καὶ σεῖς ἓν ἔγγραφον καὶ ἄξιῶ νὰ τύχω τοὐλάχιστον ἴσης πίστεως, ὅσης ἐτύχετε καὶ σεῖς, τὸ ὁποῖον κάθε ἄλλο ἐδείκνυε παρὰ ἀνησυχίας καταγγελίας τῆς συμμαχίας. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐγένετο ἡ καταγγελία τῆς συμμαχίας—ὁ ἀξιότιμος τότε Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ διαχειρισθεὶς τὸ ζήτημα εὑρίσκεται παρὼν—ἡ δήλωσις ἡ ὁποία ἐγένετο ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς φίλης καὶ ὁμόρου Χώρας—παρακαλῶ τὸν κ. Ρούσσον νὰ τὸ βεβαιώσῃ— εἶναι ὅτι ἦτο πρόθυμος ἡ Σερβία νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως διαπραγματεύσεις πρὸς ἀνανέωσιν. Εἶναι ἀκριβὲς αὐτὸ ἢ ὄχι;

Γ. Ρούσσος (Τέως Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Μάλιστα. Εἶναι ἀκριβές.

Α. Παπανασταsίου Γνωρίζω καὶ ἐγὼ ὅτι ἔγινεν αὐτὴ ἡ δήλωσις καὶ ἠξεύρετε πῶς τὸ ἠξεύρω.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν ἐνθυμοῦμαι.

Α. Παπαναστασίου. Ἀπὸ σᾶς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὁ κύριος Ρούσος ἀναγγείλας μοι τὸ πρᾶγμα μοὶ ἀνήγγειλε καὶ τὴν δήλωσιν τοῦ τότε ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Ὄμορον Χώραν, ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ ἀρχίσῃ συζήτησις περὶ ἀνανεώσεως τῆς συμμαχίας.

Ἐὰν δὲ ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ διὰ τίνα λόγον ἐγένετο ἡ καταγγελία, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἔληγεν ἡ δεκαετία καὶ ὅτι, ὅπως ἐδηλώθη, θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ προσαρμοσθῶσιν αἱ συνθῆκαι αἱ ἀναγραφεῖσαι ἐν τῇ παλαιᾷ συνθήκῃ τῆς συμμαχίας πρὸς τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τὴν προκύψασαν μετὰ ταῦτα, ἂν ἐπρόκειτο νὰ γνωσθοῦν—διατὶ νὰ μὴ τὸ εἴπωμεν,— καὶ παράπονά τινά, θὰ ἐβλέπαμεν ὅτι τὰ παράπονα ταῦτα ἀνάγονται εἰς χρονολογίας πολὺ πρὸ τῆς ἀναλήψεως ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως τῆς ἐξουσίας καὶ ἦτο—ἂς τὸ εἴπωμεν δημοσίᾳ, ἵνα χρησιμεύῃ καὶ ὡς μάθημα —μία τις ἀφέλεια, μία βραδύτης ἡ ὁποία συνήθως χαρακτηρίζει τὴν ὑποδοχήν, εἰς παραστάσεις ἢ διαβήματα ἢ συστάσεις καὶ παρακλήσεις, ἃς παρέχουν αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι.

Ἀλλ' εὐτυχῶς δὲν διαφωνεῖτε ὅσον ἀφορᾷ τὰ σημεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα, γνωσθέντα ἤδη διὰ τοῦ τύπου, περιῆλθον εἰς τὴν ὑμετέραν γνῶσιν καὶ δι' ἀνακοινώσεων ἰδικῶν μου, δὲν διαφωνεῖτε εὐτυχῶς εἰς τὰ σημεῖα ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα ἀνεστάλησαν.—καὶ μεταχειρίζομαι τὴν λέξιν τὴν ὁποίαν ἡμιεπισήμως μετεχειρίσθησαν καὶ ἐν τῇ ὁμόρῳ Χώρᾳ—, ἀνεστάλησαν αἱ συζητήσεις πρὸς διαπραγμάτευσιν διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς συμμαχίας. Ἀλλ' ἤθελον νὰ σᾶς ἐρωτήσω, ἀξιότιμε ἐκ Μαντινείας πολιτευτά, ἡ Κυβέρνησις κατέρριψε τάχα ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ ζητήματος τούτου ἢ ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν λοιπῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων, κατέρριψε τάχα τὸ γόητρον ἢ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως λέγετε; Βλέπετε ὄχι μόνον τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν προχθὲς ἀπονέμουσαν πιστοποίησιν ἠθικῆς διαχειρίσεως τῶν ζητημάτων τῶν μειονοτήτων ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ βλέπετε συγχρόνως καὶ σχεδὸν ὁμόθυμον τὴν δημοσίαν διεθνῆ γνώμην ἐπικροτοῦσαν τὴν στάσιν τῆς Ἑλλάδος ἀπέναντι τῶν διαπραγματεύσεων τῶν γενομένων ἐν Βελιγραδίῳ. Τὰ ἐγκυρότερα, τὰ ἡμιεπίσημα ὄργανα τοῦ παγκοσμίου τύπου ἐδικαίωσαν τὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διαχείρισιν τῶν ζητημάτων, δὲν ἔπαυσα δ' ἐγὼ δὲν ἐπαύσατε δὲ ἐλπίζω καὶ σεῖς ποτὲ νὰ πιστεύητε ὅτι εἰς τὰς διεθνεῖς σχέσεις ὑπάρχει μία ὑπερτέρα κοινὴ γνώμη, ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ

θεωρῆται παραμελήσιμος παράγων. Ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἔχῃ ἀναπεπαυμένην τὴν συνείδησίν της, ὅτι ὑπεχώρησεν ὅσον ἐπεβάλλετο νὰ ὑποχωρήσῃ ἀπέναντι φίλου ἔθνους μετὰ τοῦ ὁποίου μᾶς συνδέουσι κοιναὶ προσφιλεῖς δεσμοί, μετὰ τοῦ ὁποίου οὐδέποτε οὐδεμία ὑπῆρξε σύγκρουσις συμφερόντων μετὰ τοῦ ὁποίου κοιναὶ ἀγῶνες αἱματηροί, κοιναὶ ἀγῶνες διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τοὺς ὁποίους ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἐδίστασε καὶ μέχρι διχασμοῦ ἀκόμη ἐσωτερικοῦ καὶ ἐπαναστάσεων νὰ φθάσῃ, ἀπέρασαν ἀποτελέσματα ὠφέλιμα πάντοτε καὶ διὰ τὰς δύο Χώρας. Ἐνόμισα ὅτι εἶναι ἐπιθεώλημένον χάριν τῆς διατηρήσεως τῆς κοινῆς αὐτῆς συμπράξεως, διὰ τῆς ὁποίας παρέχεται ἐγγύησις ἀσφαλὴς τῆς διατηρήσεως τῆς εἰρήνης καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Βαλκανικῆς εἰρήνης, ἐνόμισα ὅτι χάριν τῆς διατηρήσεως τῆς συμπράξεως ταύτης, χάριν τῆς διευκολύνσεως τοῦ ἐμπορίου τοῦ φίλου καὶ ὁμόρρου ἔθνους, ἐνόμισα ὅτι ὤφειλα νὰ κάμω νέας τινὰς παραχωρήσεις ἐν πνεύματι οὐχὶ στενῷ. Ἀλλ' ὤφειλον — καὶ εὐτυχῶς εἰσθε σύμφωνος — νὰ μὴ προχωρήσω πέραν τοῦ σημείου ἀπὸ τοῦ ὁποίου θὰ ἐτίθετο ἐνδεχομένως ὑπὸ συζήτησιν αὐτὴ αὕτη ἡ κυριαρχία, ἡ ἐθνικὴ τῆς Χώρας ἡμῶν.

Θὰ ἐπεθύμουν ὅμως, κύριοι, νὰ ἐτηροῦμεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ ἡμετέρῳ κοινοβουλίῳ τὴν τάξιν, ἡ ὁποία τηρεῖται εἰς ὅλα τὰ κοινοβούλια προκειμένου περὶ ἐξωτερικῶν ζητημάτων, ὅπου οὐδέποτε φέρονται τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα εἰς συζητήσεις γενικωτέρας καὶ οὐδέποτε μνημονεύονται ἀορίστως ἔγγραφα, οὐδὲ κἂν φθάνουν εἰς δημοσίαν συζήτησιν τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα. Ἐδέχθην καὶ ἀνεκοίνωσα παρόντων καὶ τῶν κ. Ἀρχηγῶν τῶν κοινοβουλευτικῶν ὁμάδων, ἀνεκοίνωσα ὅσα ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνακοινώσω μέχρι τῆς πρὸ δέκα περίπου ἡμερῶν λαβούσης χώραν ἰδιαιτέρας συγκεντρώσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπροθυμοποιήθην δὲ συγχρόνως νὰ συνεχίσωμεν τὴν σύσκεψιν ταύτην, τὴν ὁποίαν μόνον ἡ ἐπελθοῦσα κυβερνητικὴ κρίσις ἀνέβαλε. Κατὰ τοιοῦτον τρόπον θὰ ἦσθε καὶ σεῖς καλλίτερον φωτισμένοι καὶ ἐν ἐπιγνώσει τῶν ζητημάτων θὰ ἠδύνασθε, ἂν ἐνομίζετε ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὠθεῖ τὴν Χώραν πρὸς τὸν ὄλεθρον, νὰ κάμητε τὴν ὑστάτην ἔκκλησιν ἐπὶ τὸν πατριωτισμὸν τῶν ἀξιοτίμων μελῶν τῆς Συνελεύσεως καὶ νὰ ζητήσητε τὴν ἀνατροπὴν τῆς καταστρεπτικῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ συνεχίζων καὶ ἀντικρούων εἶτα τὰ ἄλλα σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Παπαναστασίου ὁ κ. Πρωθυπουργὸς λέγει ὅτι ἐμνημόνευσε πάλιν οὗτος τὸ προσφυγικὸν ζήτημα, καίτοι προσφάτως διὰ τοῦτο κατηναλώθησαν τόσαι ἡμέραι, μὲ τὴν πρόθεσιν, ἐὰν μὲν δεχθῶμεν τὴν συζήτη-

σιν, νὰ κατηγορηθῶμεν ὅτι παραλύομεν τὸ κύριον ἔργον τῆς Συνελεύσεως, τὸ Συνταγματικόν, ἐὰν δὲ δὲν τὴν δεχθῶμεν, ὅτι εἴμεθα ἄφονοι ἀπέναντι τοῦ προσφυγικοῦ προβλήματος. Δὲν ἔχω, προσθέτει, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο νὰ προσθέσω τι εἰς ὅσα εἶπον τότε οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Συγκοινωνίας. Ἡμεῖς, ἐτονίσθη τότε — οἱ συντηρητικοί — ἀποβλέποντες εἰς ἔργα, ἀπηλλοτριώσαμεν 150 κτήματα, ἐνῶ οἱ ἄλλοι, οἱ θέλοντες δι' ἑαυτοὺς τὸ μονοπώλιον τοῦ φιλαγροτισμοῦ, ἀπηλλοτρίωσαν μόνον 12, ὅσα δὲν ἐπήρκουν, ὡς προσφυῶς εἶπε τότε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, οὐδὲ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἰσαρίθμων πρὸς τὸ κόμμα τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἀγροτῶν. Ἡμεῖς ἔσχομεν ἐξ ἀφορμῆς τὸ θάρρος νὰ εἴπωμεν πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἰδιοκτητῶν ὅτι εὑρίσκεται ἐνώπιον ζητήματος κοινωνικῆς ἀνάγκης καὶ ὅτι τὸ δίκαιον πάντοτε ὑποχωρεῖ ἐνώπιον τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς ἀνάγκης. Προεδηλώσαμεν ἐπίσης τὴν προθυμίαν μας ὅπως συντελέσωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν ἵνα ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἰδιοκτητῶν ἀνταποκρίνηται ὅσον ἔνεστι εἰς τὸ δίκαιον, διότι εἴχομεν διὰ ἔκτοτε ὅτι τὰ ὀθωμανικὰ κτήματα λόγῳ διεθνῶν ὑποχρεώσεων θὰ ἐπληρώνοντο εἰς τὸ ἀκέραιον καὶ ὅτι εὑρίσκομεν ὅτι ἡ ἐπίλυσις ἑνὸς μεγάλου κοινωνικοῦ προβλήματος εἰς βάρος ὀλίγων μόνον ἑκατοντάδων Ἑλλήνων πολιτῶν θὰ ἦτον ἄδικος καὶ ὅτι θὰ ἔπρεπεν ὁλόκληρος ἡ Κοινωνία νὰ συνεισφέρῃ διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τούτου, δίδουσα δικαίαν ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας.

Γ. Σίδερης. Ὄχι ὅμως καὶ οἱ ἀγρόται.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθ.) Ἐγὼ εἶπον τὸ σύνολον, τὰ λοιπὰ εἶνε λεπτομέρειαι.

Ἐξακολουθῶν πραγματεύεται εἶτα διὰ μακρῶν τὰ τοῦ προσφυγικοῦ δανείου καὶ τονίζει τὰς δυσχερείας ἃς ἀπήντησεν ἡ Κυβέρνησις, διότι ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν δίδει μὲν συστάσεις ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῶν δανείων αὐτῶν ἀλλ' αὕτη ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ χιλίους ἄλλους παράγοντας.

Μᾶς ἐζητήθη, λέγει, ἡ λύσις τῆς διαφορᾶς τῆς Κωπαΐδος καὶ ἐπετύχομεν ταύτην δι' ἀναθέσεως εἰς διαιτησίαν, ἀφοῦ κατωρθώσαμεν τὰ 4/5 τῶν ἐκτάσεων νὰ ἐξαγορασθῶσι διὰ τοὺς γεωργοὺς καὶ νὰ δώσωμεν τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅτι ἡ Ἑλλὰς σέβεται τὰς ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις. Μᾶς συνεστήθη ἀποφυγὴ οἱωνδήποτε ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν, ἄλλως θὰ ἐματαιοῦτο τὸ δάνειον. Τὰς δυσχερείας ταύτας τὰς ὑπερεπηδήσαμεν καὶ ἐπετεύχθη τὸ δάνειον. Ἐπαλαίσαμεν καὶ κατὰ τῆς ἐντυπώσεως, ἣν ἐγέννα τότε ἡ ἔκκρηξις στρατιωτικοῦ κινήματος δι' ὃ εὑρίσκονται σήμερον καταδεδικασμένοι

οἱ ἔνοχοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐγνώριζον πόσον ἠδύναντο νὰ βλάψωσι τὴν πατρίδα των. Ἐπὶ νύκτας καὶ ἡμέρας κατεγινόμεθα νὰ κάμωμεν ὀλιγώτερον αἰσθητὴν τὴν ἐντύπωσιν ἐκ τούτου εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ δανείου ὡς καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἑλλάδος μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα, ἐὰν χρειασθῶμεν καὶ ἄλλο δάνειον, νὰ μὴ μείνουν ἄκαρποι αἱ προσπάθειαί μας. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως ἐδώκαμεν τὰ στρέμματα γῆς ὅσα ὑπεσχέθημεν, ηὐξήσαμεν δὲ διὰ θυσιῶν τὰ ἔσοδά μας διὰ νὰ παράσχωμεν ἐγγυήσεις ἐπαρκεῖς καὶ διὰ συμπληρωματικὸν δάνειον. Καὶ εὑρισκόμεθα καὶ νῦν εἰς μίαν κατάστασιν κατὰ τὴν ὁποίαν, πρέπει νὰ ἔχωμεν πλήρη καὶ ἀκεραίαν τὴν πεποίθησιν τῶν ξένων ἐπὶ τῆς εὐεξίας τῶν πραγμάτων τῆς Χώρας μας. Δὲν νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἡ παραμονὴ αὐτῆς καὶ μόνης εἰς τὴν Ἀρχὴν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πεποίθησιν ταύτην. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα πρόσωπα ἐξίσου ἐμπνέοντα πεποίθησιν. Ἀλλ' ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀκουσίως των ἀφήνουν νὰ διασπείρωνται ἰδέαι ἐμπνέουσαι ἀνησυχίας καὶ εἶνε ἰδιαιτέρως εὐτυχὴς ἡ Κυβέρνησις διότι ἐν τούτῳ ἔχει καὶ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως.

Ἀναφερόμενος μετὰ ταῦτα εἰς τὰ τελευταῖα γεγονότα τῆς Σάμου, τὰ ἀφορῶντα τοὺς Γιαγάδες, λέγει ὅτι ὑπάρχει διάταξις δικονομικὴ δίδουσα τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀλλάξῃ τὸν τύπον τῆς ἐκδικάσεως μιᾶς ὑποθέσεως ὁσάκις ὑπάρχει κίνδυνος διαταράξεως δημοσίας τάξεως.

Π. Τσιτσεκλῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Εἶνε τὸ ἄρθρον 60 τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) συνεχίζων λέγει ὅτι ὅπως διὰ τὴν δικαστικὴν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως δὲν δύναται νὰ εὑρεθῇ ψόγος, οὔτε διὰ τὴν συναλλαγματικὴν της πολιτικὴν δύναται νὰ εὑρεθῇ αἰτίασις. Καὶ πραγματευόμενος τὰ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ διατί ἡ Κυβέρνησις ἐπώλει λίρας ὅτε ἔπιπτε τὸ συνάλλαγμα καὶ ἠγόραζε τοιαύτας ὅτε ὑψώνετο, λέγει ὅτι καὶ κατὰ τὴν περίοδον ἄλλης Κυβερνήσεως ἐσημειώθη τοιοῦτό τι.

Α. Παπαναστασίου. Ποίας;

Α. Μιχαλακόπουλος. Τῆς ἰδικῆς σας.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ φέρητε ἀριθμούς.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει σαφῆ συναλλαγματικὴν πολιτικήν. Εἶπον προσθέτει, καὶ ἄλλοτε ὅτι τὸ μόνον φάρμακον εἶνε ἡ

ἰσοσκέλισις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐπροσπαθήσαμεν νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦτο καὶ διὰ φόρων καὶ δι' οἰκονομιῶν. Ὅτε δὲ διεδόθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπώλει συνάλλαγμα καὶ ἡ λίρα ἐφέρετο πρὸς τὰ κάτω, συνεκάλεσα Συμβούλιον Ὑπουργικὸν καὶ παρουσίᾳ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἠρώτησα τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἂν ἐπώλει συνάλλαγμα ἐκ τοῦ ἀποθέματος τῆς Τραπέζης, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ λίρα ἐφέρετο πρὸς τὰ κάτω καὶ ἡ ἀπάντησις ἦτο ἀρνητική, περὶ τούτου δὲ ἐτηρήθησαν καὶ πρακτικά.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ τοὺς πίνακας οὓς κατέθεσεν ἡ Κυβέρνησις ἐξάγεται ὅτι αὕτη ἐπώλει τότε πρὸς 260 δραχμὰς συνάλλαγμα διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἠγόραζε μὲ 304 δραχμάς, ἐξ οὗ καὶ ἡ ζημία τοῦ Κράτους ἔφθασεν εἰς 85 ἑκατομμύρια.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ὁσάκις ἠγόρασεν, ἔπραξε τοῦτο διὰ νὰ μὴ ὑψωθῇ ἀκόμη περισσότερον ἡ λίρα καὶ ὅταν συζητηθῇ ἡ ἐγγεγραμμένη ἐπερώτησις περὶ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, θὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ κ. Πληρεξούσιος δὲν γνωρίζει καλὰ τὴν κατάστασιν, οὔτε τῶν ἀποθεμάτων οὔτε τοῦ συναλλάγματος.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι ὁσάκις ὑπάρχει ὑψωτικὸς πανικὸς καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἐν ἐλάχιστον ἀπόθεμα, δὲν πρέπει νὰ τὸ ρίψῃ καὶ τοῦτο εἰς τὴν βουλιμιῶσαν ἀγοράν, διότι τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἀντίθετον. Καὶ ὅμως ἄλλοτε, ὡς ἐνθυμοῦμαι, ἐπὶ Κυβερνήσεως Παπαναστασίου, ἐγένετο πρόκλησις ἐκ μέρους τοῦ τύπου νὰ ἀνακοινωθοῦν τὰ αἴτια, δι' ἃ ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ἐπώλησε συνάλλαγμα καὶ ἀπάντησις δὲν ἐδόθη οὔτε ἐδημοσιεύθη.

Ὁ κ. **Α. *Παπαναστασίου*** ἀπαντᾷ ὅτι ἀπειληθέντος ὑψώματος τότε, διότι ἠγόρασεν ἡ Τράπεζα 40—50 χιλ. λίρας, ἐλάβομεν τὰ μέτρα μας καὶ ἡ περαιτέρω ἀγορὰ λιρῶν διεκόπη.

Ὁ κ. **Α. *Μιχαλακόπουλος*** συνεχίζων λέγει ὅτι ὑπάρχει περὶ ὅλης τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἐπερώτησις, ἧς τὴν πρόταξιν ἐδέχθη ἡ Κυβέρνησις, κατὰ τὴν συζήτησιν δὲ ταύτης θὰ ἀποδειχθῇ ἂν ὑπῆρχον ἀποθέματα καὶ ποῖα καὶ ἂν ἠγόρασεν ἢ ἐπώλησεν αὕτη συνάλλαγμα. Τότε ἐπίσης θὰ ἐξετασθοῦν, θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν οἱ ἄπειροι παράγοντες (σιτοδεία κλπ.) οἱ ὁποῖοι κανονίζουν τὰς διακυμάνσεις τοῦ συναλλάγματος καὶ τὸν χειρισμὸν αὐτοῦ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ὀφείλομεν ἐν τούτοις νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι κατωρθώθη ὁ ἄρτος νὰ πωλῆται εὐθυνότερος ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ πολλὰς ἄλλας παραγωγικὰς Χώρας. Οὔτε ἡ σιτοδεία ἐπέδρασεν ἀναλόγως ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος τῆς Ἑλλάδος, ὅσον ἐπέδρασεν ἡ αὐτὴ αἰτία ἐπὶ ἄλλων Χωρῶν, ὡς ἐν Ἰταλίᾳ. Δὲν ἐπηγγέλθημεν, προσθέτει, ἡμεῖς ὅτι θὰ ἐπιτελέσωμεν ἔργα θαυματοποιοῦ ἐν τῷ διακανονισμῷ τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος, διότι τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντας, ὁμαλότητα πολιτικήν, ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς, ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐνθάρρυνσιν τῶν δύο πλουτοφόρων παραγόντων τῆς ναυτιλίας μας καὶ τῶν μεταναστῶν. Ἄλλως τε κατὰ τὴν εἰδικὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ ἐκτυλιχθῇ ὅλη ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ ἀποδειχθῇ κατὰ πόσον ἔχουν βασιμότητα αἱ ἀποδοθεῖσαι ἡμῖν αἰτιάσεις.

Κατηγορήθημεν ἐπίσης ὅτι δὲν μεριμνῶμεν διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ στρατεύματος. Χρειάζονται βεβαίως διὰ τοῦτο πόροι, τοὺς ὁποίους δὲν ἠθελήσαμεν νὰ εὕρωμεν οὔτε δι' ἐξωτερικοῦ δανείου, οὔτε διὰ κοπῆς χαρτονομίσματος, ἀλλὰ διὰ φορολογικῶν βαρῶν, ἐξ ὧν νὰ δύναται ἓν μέρος νὰ διατεθῇ διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ στρατοῦ. Δὲν ὑστερήσαμεν λοιπὸν εἰς τοῦτο, εἶνε δὲ γνωστὸν ἐξ ἄλλου ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὅτι οὔτε ἡ παροῦσα οὔτε αἱ προκάτοχοι Κυβερνήσεις ἠμέλησαν τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ στρατοῦ. Ἐκ τῶν 500 ἑκατομμυρίων, τὰ ὁποῖα διετέθησαν, 200 μετεφέρθησαν εἰς τὴν νέαν χρῆσιν καὶ πλεῖστον μέρος ἐκ τῶν νέων θυσιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ θὰ διατεθῇ διὰ τὸν ἐφοδιασμόν. Δὲν πρέπει νὰ ἀκούωμεν ὅσα γράφονται. Δύνασθε, λέγει, ὅσοι θέλετε νὰ συμμετάσχητε εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴν καὶ ἐκεῖ νὰ λάβητε γνῶσιν ὅλων τῶν ἀναγκαίων στοιχείων καὶ κατόπιν νὰ ἐπιφέρητε τὰς κρίσεις σας. Ἓν εἶνε βέβαιον ὅτι ἀπὸ τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις συνεπλήρωσαν τὰ κενά, δὲν ἐμεσολάβησε δὲ κανὲν γεγονὸς ὥστε νὰ αὐξηθοῦν τὰ κενὰ ἐκεῖνα.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) διακόπτων λέγει ὅτι καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἔχομεν ὁπλισμόν, ὅσος χρειάζεται. Ἀναμένομεν παραγγελθέντα καὶ παραγγείλαμεν καὶ ἄλλα ὅπλα καὶ ὁ ἀμφιβάλλων δύναται νὰ μεταβῇ εἰς Πειραιᾶ ἵνα ἴδῃ τί παραλαμβάνομεν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) συνεχίζων λέγει ὅτι νομίζει σκοπιμώτερα τὰ στρατιωτικὰ καὶ τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα νὰ συζητῶνται ἐν ταῖς ἁρμοδίαις Ἐπιτροπαῖς μεθ' ὃ νὰ ἔρχωνται, ἂν ὑπάρχει ἀνάγκη, εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι ἡ παραγγελία ὅπλων δὲν δύναται νὰ μείνῃ μυστική.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) λέγει ὅτι αἱ περὶ τούτου σκέψεις τῶν Κυβερνήσεων πρέπει νὰ εἶνε μυστικαί, διότι ἡ δημοσιότης τῶν δύναται νὰ ἔχῃ πολλαπλοῦς ἀντικτύπους πρὸς ματαίωσίν των.

Κατηγορούμεθα, λέγει ἐν τέλει, ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀντιπροσωπεύει τὴν μειονοψηφίαν τὴν λαϊκήν. Ἀλλὰ τὸ σύστημα μὲ τὸ ὁποῖον κυβερνώμεθα ἐψηφίσθη ἐν ὅσσονι μοίρᾳ παρ' ἡμῶν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν κατήγορόν μας, καὶ θὰ ἐφαρμόζηται καὶ εἰς τὸ μέλλον ἂν ἐπικρατήσῃ ἡ ἀναλογική, ἧς εἶνε διάθερμος θιασώτης ὁ αἰτιώμενος ἡμᾶς ἐπὶ τούτῳ. Ἀλλὰ κατηγορήθημεν καὶ ὅτι κυβερνῶμεν μὲ συναισπισμὸν ἄνευ συμπτώσεως γνωμῶν. Ἡ ἐπιψήφισις ὅμως νομοθετικῶν μέτρων καὶ ἡ ἐπιδοκιμασία τοῦ διοικητικοῦ ἔργου τί ἄλλο σημαίνει εἰμὴ σύμπτωσιν γνωμῶν;

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μὴ ὕπαρξιν τοιαύτης ἐπὶ τῆς ἀναλογικῆς, πάντοτε ἐδήλωσα ὅτι ἐγὼ προσωπικῶς δὲν ἀσπάζομαι τὸ σύστημα τοῦτο, χωρὶς νὰ ἔχω ἀξίωσιν νὰ ἐπηρεάσῃ ἡ γνώμη μου τοὺς ὁλιγαριθμους φίλους μου, διότι τὸ ζήτημα εἶνε τόσον οὐσιῶδες, ὥστε δὲν πρέπει νὰ λυθῇ δι' ἐπιρροῶν. Θὰ ἀφήσω ἐλευθέραν τὴν Συνέλευσιν νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τούτου. Ἡ τακτικὴ ἄλλως τε αὐτὴ δὲν εἶνε ἀήθης εἰς τὰ ξένα κοινοβούλια. Οὔτε ἄλλως τε εὑρίσκομαι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν λαόν, ὡς ἐγκρίνων δῆθεν τὴν ἀναλογικήν, ἐφόσον ἐγὼ οὐδέποτε παρουσίασα εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν πρόγραμμα ἀναλογικῆς καὶ εὑρίσκομαι ἐν τάξει, ὅπως ἐν τάξει εὑρέθην καὶ ὅτε πρὸ τοῦ δημοψηφίσματος μετέσην καὶ ἐδήλωσα εἰς τὸν λαὸν τῆς περιφερείας μου ὅτι αἱ ἐπιφυλάξεις διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πολιτεύματος ἤρθησαν καὶ ὁ λαὸς ἐκεῖνος κατὰ 60 %ο ἐπεδοκίμασε τὴν γνώμην μου. Ἐν τάξει δὲν θὰ ἤμην ἐὰν ἔθετον σήμερον ζήτημα ἐμπιστοσύνης διὰ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα.

Ἀντικρούων εἶτα τὰ λεχθέντα περὶ χρονισμοῦ τῆς συνταγματικῆς ἐργασίας παρὰ τὰς δηλώσεις του, λέγει ὅτι εἶχεν εἴπῃ ὅτι θὰ ἤρκουν 2 μῆνες νὰ ψηφισθῇ τὸ Σύνταγμα. Ἂν ἐξησκεῖτο πᾶσα ἐπιρροή, ὅπως μὴ μηκύνωνται αἱ συζητήσεις. Πλὴν τοῦτο δὲν συνέβη. Εἶνε ἤδη εὐχάριστον ὅτι ὁ κ. Παπαναστασίου ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ταχείας ἐπιψηφίσεως τοῦ Συντάγματος.

Α. Παπαναστασίου. Θὰ συζητήσωμεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ θὰ προτείνωμεν νὰ μὴ διακοπῶσιν αἱ ἐργασίαι ἐὰν δὲν ψηφισθῇ τὸ Σύνταγμα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Μάλιστα. Δὲν ἀντιτίθεμαι ἐγώ.

Π. Καρασεβδᾶς. Προτοῦ ἀποκατασταθοῦν οἱ ἀγρόται καὶ οἱ πρόσφυγες, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ προσέλθουν αἱ Δημοκρατικαὶ Κυβερνήσεις εἰς ἐκλογάς.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργός), καταλήγων εὔχεται νὰ συντείνουν πάντες ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ψήφισις τοῦ Συντάγματος καὶ τονίζει ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παροῦσαν συζήτησιν, ἐτέθη ἀφ' ἑαυτοῦ πολιτικὸν ζήτημα καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀφίνει τὴν τύχην της εἰς τὰς χεῖρας τῶν μελῶν τῆς πλειονοψηφίας.

Διακόπτεται εἶτα ἡ συνεδρίασις τὴν 8.45' μ. μ. διὰ τὴν 10.30' μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 1 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Κ. Ρέντης*** λέγει ὅτι ὀλίγου δεῖν θὰ ἐχάνετο ἡ εὐκαιρία ἵνα ἀκουσθῇ ἡ ἀπολογία τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰ γενόμενα κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, ἐὰν ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῆς Ἀντιπολιτεύσεως δὲν ἐπηρώτα τὴν Κυβέρνησιν. Διότι καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο παρὰ περὶ μεταθέσεως ὑπουργῶν τινων, καὶ ὁ κ. τέως Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶπεν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ σοβαρᾶς τινος διαφωνίας, ὡσανεὶ τὸ συμφιλιωτικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ὁποίου οὗτος ἐμνήσθη, νὰ εἶνε τι ἐπουσιῶδες καὶ ἀσήμαντον. Ἐκ τῶν λεχθέντων ἐν τούτοις εὑρίσκει ὅτι ὑπάρχουσι βαθύτερα τὰ αἴτια τῆς τελευταίας ὑπουργικῆς μεταβολῆς, ὅτι δὲ ἂν δὲν ἐξεδηλώθη ἤδη, θὰ ἐκδηλωθῇ βραδύτερον ἀσφαλῶς ἡ μεταξὺ τῶν κομμάτων τῆς δεξιᾶς ἔτι ὑπάρχουσα διαφωνία. Εἰσερχόμενος εἶτα εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς γενικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως λέγει ὅτι ἡ δεξιὰ παρεξέκλινε τῆς τεθείσης γραμμῆς τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ δώσῃ ἄλλην κατεύθυνσιν εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος, ἐφόσον ἐπεδιώχθη συνεννόησις μὲ τὴν Βουλγαρίαν, διότι τοῦτο ἀκριβῶς ἐσήμαινεν ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης. Παρὰ ταῦτα παρέμεινεν ἡ ἰδία Κυβέρνησις τυχοῦσα τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως, ἵνα διεξαγάγῃ τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Σερβίας. Φρονεῖ προσωπικῶς ὅτι ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Σερβία ἔχουν πάντα λόγον νὰ διατηρήσουν τὴν μεταξύ των ἀλληλεγγύην, τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι αἱ σχετικαὶ διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς συμμαχίας δὲν ἔπρεπε νὰ χωρήσουν παρὰ μετὰ πολλῆς φρονήσεως, οὕτως ὥστε πρὶν μεταβῶμεν εἰς Βελιγράδιον νὰ γνωρίζωμεν τίνες ἦσαν οἱ ὅροι τοὺς ὁποίους θὰ προέβαλεν ἡ Σερβία. Ὅσον

ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως παρατηρεῖ διαφοράν τινα γνώμης μεταξὺ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὁμιλήσαντος περὶ σταθεροποιήσεως, καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁμιλήσαντος περὶ ἐξυγιάνσεως τοῦ συναλλάγματος. Ὡς πρὸς τὸ δάνειον, περὶ τοῦ ὁποίου ὡμίλησεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κ. Διομήδης ἐνδιαφέρεται περισσότερον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν δανείου διὰ τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν. Περαίνων συνιστᾷ τὴν ἐπίσπευσιν τοῦ συντακτικοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως πρὸς ἐνέργειαν ἐκλογῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Μόδης*** λέγει ὅτι τὸν κατέπληξε τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. ἐκ Μαντινείας πληρεξουσίου τὸ ἀφορῶν τὰς μειονότητας τῆς Μακεδονίας καὶ τὸν καθορισμὸν ξένων ἐπιρροῶν.

Ὁ κ. **Α. *Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς.) δηλοῖ ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον ἔγγραφον ἐπίσημον Σέρβου πρεσβευτοῦ ὑπάρχει ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ κ. ***Αὐγ. Θεολογίτης*** ἀπορεῖ πῶς γίνεται λόγος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀφοῦ ὁ ἐν Βελιγραδίῳ πρεσβευτὴς κ. Τσαμαδὸς ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶνε πρόθυμος νὰ ἀναγνωρίσῃ Σερβικὰς μειονότητας ἐν Μακεδονίᾳ. Οὐδαμοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ἔμεινεν Ἕλλην καὶ ἐν τῇ Βουλγαρικῇ καὶ ἐν τῇ Σερβικῇ Μακεδονίᾳ, ἡμεῖς δὲ ἐρχόμεθα νὰ ἀναγνωρίσωμεν μειονότητας.

Ὁ κ. ***Γ. Μόδης*** συνεχίζων λέγει ὅτι πᾶσα ἡ προσπάθεια ἡμῶν καὶ πᾶσα ἡ μέριμνα πρέπει νὰ στραφῇ εἰς τὸ νὰ ὀργανωθῶμεν στρατιωτικῶς, ἵνα γνωστοποιηθῇ πρὸς πάντας ὅτι μόνον ὅταν καὶ ὁ τελευταῖος Ἕλλην ἀποθάνῃ, τότε θὰ βάλωσι κλῆρον εἰς τὰ ἱμάτιά μας. Τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς εἰρηνεύσεως ἐν τῷ στρατῷ, πρὸς τοῦτο δὲ φρονεῖ ὅτι ἐπιδάλλεται ἐν ἀνάγκῃ λῆψις ριζικῶν μέτρων, ἀκόμη καὶ νομοθετικῶν τοιούτων, ἐναντίον τῶν ἐκδηλώσεων τῶν ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι οὐδεμία ἐκδήλωσις ἀξιωματικῶν ἔγινε. Ταύτην δὲ τὴν δήλωσιν καὶ μόνον ἔκαμεν, ἡ ὁποία παρεμορφώθη ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων.

Ὁ κ. ***Π. Ἀραβαντινὸς*** δὲν ἀμφισβητεῖ τὴν ἀκρίδειαν τῶν λόγων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἀναφέρει ὅμως δηλώσεις τοῦ κ. τέως Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, δημοσιευθείσας, καθ' ἃς εἰς ἐκ τῶν λόγων τῆς παραιτήσεώς του, ἦτο καὶ ἡ ἐκδήλωσις δυσφορίας ἐν τῷ στρατῷ.

Ὁ κ. ***Γ. Μόδης*** συνεχίζων ἐκφράζει τὴν χαρὰν του διὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ τονίζει καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐμπεδώσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς ἡσυχίας ἐν τῷ στρατεύματι καὶ τῆς ὀργανώσεως αὐτοῦ.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι ἡ παραίτησις τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξεν αἰνιγματώδης δι' ὅλον τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος διηρωτᾶτο διὰ τοὺς λόγους οἵτινες προεκάλεσαν αὐτήν. Καὶ ὅμως εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ παραίτησις αὕτη προεκλήθη ἐκ τῆς προκληθείσης ἐξεγέρσεως εἰς ὡρισμένους στρατιωτικοὺς παράγοντας, οἵτινες ἐπίστευον ὅτι ἐξεπροσώπουν καὶ τὴν Δημοσίαν Γνώμην. Ἐξετάζων τὰ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως λέγει ὅτι αὕτη οὐδὲν ἐξ ὅσων ὑπεσχέθη ἐξεπλήρωσεν, οὗτος δὲ εἶναι καὶ ὁ λόγος δι' ὃν ἡ δημοσία γνώμη ἐξηγέρθη ἐναντίον αὐτῆς. Ἀτυχῶς, οὔτε ἡ διαχείρισις τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων ἀπέδη ἱκανοποιητική, οὔτε ἡ φορολογία τῶν 10 τοῖς ἑκατὸν ἀπέδωκε τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα, οὔτε βελτίωσίς τις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ἐγένετο, οὔτε βελτίωσίς τις εἰς τὰ τοῦ βίου. Ἡ διαχείρισις τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων οὐδαμῶς ὑπῆρξεν ἱκανοποιητικὴ διὰ τὴν δημοσίαν γνώμην. Τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης καὶ ἡ ἐκ τούτου καταγγελία τῆς Ἑλληνοσερβικῆς συμμαχίας, τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα καὶ πάντα τὰ παρεμπεσόντα ζητήματα, τὰ ὁποῖα δὲν διηυθετήθησαν εὐνοϊκῶς, ὅλα αὐτὰ καταλογίζονται εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὑπὸ τοιοῦτον φάρος οἰκτρῶν ἀποτυχιῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μὴ ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ τὴν μὴ διενέργειαν ἐλευθέρων ἐκλογῶν, ὑπὸ τὸ βάρος τοιούτων ἀποτυχιῶν ἐξεδηλώθησαν αἱ κινήσεις τῶν στρατιωτικῶν παραγόντων, καὶ οὗτος, λέγει, ὑπῆρξεν ὁ λόγος τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπεθύμει ἐπὶ πλέον νὰ καθίσταται συμμέτοχος τῶν εὐθυνῶν τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἡ Κυβέρνησις μὴ ἔχουσα τὴν δημοσίαν γνώμην μεθ' ἑαυτῆς δὲν ἠσθάνετο τὴν δύναμιν νὰ ἐπιδάλῃ τὴν τάξιν εἰς τὰς κινήσεις τῶν στρατιωτικῶν παραγόντων, τῶν ὁποίων ἄλλως τε δὲν ἐγνώριζε καὶ τὴν ἔκτασιν· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὑπέδαλε τὴν παραίτησίν της. Αὐτὴ εἶνε ἡ πραγματικὴ κατάστασις. Φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ δεξιὰ κακῶς ὑπελόγισαν τὴν κατάστασιν, ἃς γνωρίζῃ δὲ ὁλόκληρος ἡ παράταξις τῆς δεξιᾶς ὅτι οὐδεὶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς εὐθύνης καὶ ἂν ἀκόμη δὲν μετέχει τῆς Κυβερνήσεως. Ὅταν δὲ τὰ πράγματα ἐξελιχθῶσιν ὥστε οἱ ἀνεύθυνοι ἐκεῖνοι παράγοντες νὰ τεθῶσιν ἐπὶ κεφαλῆς, δὲν γνωρίζω τότε ἂν καὶ ἡ Δημοσία γνώμη θὰ εἶνε μαζύ των.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** λέγει ὅτι θέλει νὰ εἰπῇ τοὺς λόγους δι' οὓς παρητήθη ἵνα μὴ ἐξάγωνται συμπεράσματα ἐξ ἀνυπάρκτων γεγονότων. Ὅτε ἐσχηματίζετο ἡ Κυβέρνησις Μιχαλακοπούλου τοῦ ἐζητήθη νὰ συμμετάσχῃ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔπραξε τοῦτο κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος, φρονῶν ὅτι οὕτω προσφέρει τὰς εἰλικρινεῖς αὐτοῦ ὑπηρεσίας πρὸς τὴν πατρίδα. Συμμετασχὼν τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ὑποχρεωμένος, λέγει, νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἐξυπηρετήσῃ εἰλικρινῶς τὴν πατρίδα, οὔτε εἰς προσωπικὰ ζητήματα ἐπεμβᾶσα ἐσωτερικῶς, καταβάλλουσα δὲ πᾶν τὸ δυνατὸν ὅπως ἐμπνεύσῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ πολιτική της ὑπῆρξεν ἐπιτηδειοτάτη, τόσον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ δανείου, ὅσον καὶ διὰ τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, ἐὰν δ' ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ὑπῆρξαν καὶ σημεῖα οὐχὶ φωτεινὰ πρὸς διαχείρισιν τοῦ ὅλου ζητήματος, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἄγνοιαν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐθνοτήτων, τὴν σύστασιν τῶν ὁποίων ἠγνόει καθ' ὁλοκληρίαν ὁ ἐν Παρισίοις πρέσβυς, ὁ ὑπογράψας τὸ ῥηθὲν Πρωτόκολλον. Καὶ ἀφηγούμενος ἐνταῦθα λεπτομερῶς πῶς ἔχουσι τὰ ἐν Μακεδονίᾳ ἀπὸ συστάσεως ἐθνολογικῆς, λέγει ὅτι ἂν ὁ κ. Πολίτης ἐγνώριζε ταῦτα, βεβαίως ποτὲ δὲν θὰ ὑπέγραφε τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης. Διὰ τοῦτο ἐχρειάζετο διπλωματικὴ παρασκευὴ ἵνα κατανοηθῇ ἡ κατάστασις αὐτὴ καὶ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις. Ἀλλ' ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐνεφανίσθη ἡ καταγγελία τῆς Ἑλληνοσερβικῆς συμμαχίας καὶ δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς ἵνα ἡ Κυβέρνησις δυνηθῇ νὰ μελετήσῃ τὸ πρωτόκολλο τὸ ὁποῖον ὑπέγραψεν ὁ ἐν Παρισίοις πρέσβυς, ὁ ὁποῖος ὁμολογουμένως διέπραξε μέγα σφάλμα ὑπογράψας αὐτό. Βεβαίως ἡ Κυβέρνησις ὑπέχει εὐθύνην διὰ τὸ σφάλμα τοῦ ἀντιπροσώπου της, ἀλλ' ἡ ἀντικατάστασις τοῦ κ. Πολίτου εἶναι δυσαναπλήρωτος.

Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὰ τῆς καταγγελίας τῆς Ἑλληνοσερβικῆς συμμαχίας λέγει ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ κατηγγέλλετο ἡ συμμαχία αὕτη μετὰ τὴν δημιουργηθεῖσαν μεταπολεμικὴν κατάστασιν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** διακόπτων, παρατηρεῖ ὅτι ἀπορεῖ πῶς ὁ κ. Κονδύλης ὑποστηρίζει τοιαύτην ἀντίληψιν, ὅτι ἔπρεπε νὰ καταγγελθῇ ἡ μετὰ τῆς Σερβίας συμμαχία.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** λέγει ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμμαχίας ἐγένετο μὲ τὴν πρόθεσιν τῆς ἀνανεώσεως καὶ τοιαῦται βεβαιώσεις ἐδόθησαν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) συμφωνεῖ πρὸς ταῦτα ἀναφέρει δὲ τὰς γενομένας πρὸς αὐτὸν ἀνακοινώσεις τοῦ κ. Ρούσσου, ὅστις τῷ εἶπεν ὅτι μετὰ τῆς καταγγελίας ἐγένετο ταυτοχρόνως καὶ δήλωσις ἐκ μέρους τῆς Σερβίας ὅτι θὰ ἤρχιζον ταυτοχρόνως αἱ διαπραγματεύσεις περὶ ἀνανεώσεως τῆς συμμαχίας.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** λέγει ὅτι ἡ μετὰ τῆς καταγγελίας τῆς συμμαχίας γενομένη δήλωσις τῆς Σερβίας δὲν ἀφεώρα τὴν ἀνανέωσιν τῆς συμμαχίας, ἀλλὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς στρατιωτικῆς συμβάσεως, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ Σερβία θὰ προέβαλε τὰς ὑποβληθείσας ἀξιώσεις διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς συμβάσεως ταύτης.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης**, συνεχίζων λέγει, ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ συμμαχία κατηγγέλθη, ἂν δὲ προεβλήθησαν ἀξιώσεις μετέπειτα Σερβικαὶ διὰ τὴν νέαν στρατιωτικὴν σύμβασιν ἢ συμμαχίαν, δὲν εὐθύνεται διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις.

Ἐξετάζων δὲ μετὰ τοῦτο τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ στρατοῦ ἀπὸ ἀπόψεως ὁπλισμοῦ, λέγει ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι πλέον ἢ ἐπαρκῶς πολεμικῶς ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ἂν δὲ ὑστερεῖ εἰς τι, ὑστερεῖ εἰς τὴν μὴ ἐξεύρεσιν τοῦ καταλλήλου ὅπλου διὰ τὸ πεζικόν. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ὅπλου τούτου οὐδεμία παρελείφθη μέριμνα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Θ. Πάγκαλος. Εἰς τὸν Ἔβρον δὲν ἦσαν 150 χιλιάδες λόγχαι ἀλλὰ 45 χιλ. Μάνλιχερ καὶ 27 χιλ. Λεμπέλ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ἀπαντῶν λέγει ὅτι σήμερον ὑπάρχουν πλέον τῶν 100 χιλιάδων ὅπλων.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** ἐξετάζων τὰ τῆς ἀναμίξεως τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Χώρας καὶ ἀναφέρων τὰς ἐκδηλωθείσας κατ' ἐπανάληψιν πρὸς τοῦτο διαθέσεις τῶν στρατιωτικῶν, τὰς ὁποίας οὗτος οὐδέποτε ἐνέκρινεν, ἐπικρίνει τὴν ἐπικράτησιν τῆς τοιαύτης ἰδέας τῶν στρατιωτικῶν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει λέγει δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ οὔτε Κράτος οὔτε Δημοκρατία. Διὰ τοῦτο, προσθέτει, ὅτε ἦτο Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἰσηγήθη πᾶν μέτρον δυνάμενον καὶ τὴν ἰδέαν ταύτην νὰ ἀποτρέψῃ καὶ τοὺς ἀδικηθέντας κατὰ τοὺς στρατιωτικοὺς προϋδασμοὺς νὰ ἱκανοποιήσῃ. Ἐὰν ὅμως εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο ζήτημα δὲν ἐπετεύχθη οὔτε παρ' αὐτοῦ οὔτε παρὰ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός, τοῦτο συνέβη λόγῳ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου, καὶ δὲν εὐθύνεται διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία, ὑπο-

χρεωμένη νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἀντιστρατήγων, τὰς ἠκολούθησε μετὰ πάσης ἀκριβείας ἀλλὰ καὶ μετὰ πάσης αὐστηρότητος. Δὲν εἶνε λοιπὸν ἐπίψογος καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ στάσις καὶ ἡ εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰσερχόμενος μετὰ ταῦτα εἰς τὰ προσφυγικὰ ζητήματα ὁ κ. Κονδύλης, λέγει ὅτι καὶ οὗτος εἶχε πλείστας ἀφορμὰς κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων καὶ πολλάκις ἐξέθηκε τὰς περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς καταστάσεως ταύτης γνώμας του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις πᾶσαν κατέβαλε πρὸς τοῦτο προσπάθειαν. Ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τῆς συνάψεως τοῦ προσφυγικοῦ δανείου καὶ τῆς κρείσσονος παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς μερίμνης πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ μετέλθῃ ἄλλην πολιτικὴν παρὰ ἐκείνην ἡ ὁποία ἀπῃτεῖτο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Χώρας. Διὰ τοῦτο καὶ αἱ κατὰ τοῦ μετέπειτα συναφθέντος συμφώνου μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ἐξενεχθεῖσαι αἰτιάσεις, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε δεδικαιολογημέναι. Πρέπει, λέγει, νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων εἶνε μέγα ζήτημα καὶ ἕνεκα τούτου καὶ ἕνεκα τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς Χώρας, πρέπει νὰ γνωσθῇ ὅτι εὑρισκόμεθα πρὸ οἰκονομικοῦ προβλήματος, διὰ τὸ ὁποῖον θὰ καταφύγωμεν εἰς νέον δάνειον καὶ οὐδεμία Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς θὰ δυνηθῇ ἀπροσκόπτως νὰ διαχειρισθῇ τόσον τὰ προσφυγικὰ ὅσον καὶ τὰ ἄλλα οἰκονομικὰ ζητήματα τῆς Χώρας, χωρὶς νὰ δημιουργῇ ἑκάστοτε ποικίλας ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν δυσφορίας.

Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ διαφωνίας του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἰς λεπτομερειακὰ ζητήματα. Ἡ διαφωνία του καὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ πρὸς ὅλους τοὺς κυβερνήσαντας τὸν τόπον ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι δὲν ἐγκρίνει τὴν πολιτικὴν αὐτῶν διὰ τὴν λεγομένην ἐσωτερικὴν συμφιλίωσιν καὶ διότι οὐδεὶς τούτων ἔλαβε ριζικὰ μέτρα ὥστε νὰ ἐξαφανισθῇ τὸ σπέρμα τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς, τὸ ὁποῖον ἐνεφανίσθη ἀπὸ τοῦ 1915 καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται ἔτι καὶ λόγῳ τῆς ἀναμίξεως τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ λόγῳ τῆς μὴ πραγματικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ λόγῳ τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὸν στρατὸν ὅλων ἐκείνων τῶν ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν, οἵτινες παρέμειναν πάντοτε ἐχθροὶ καὶ τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ νέου δημοκρατικοῦ καθεστῶτος. Ἵνα συμβῇ τοῦτο φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ Λυτοδιοίκησις, δι' ἧς πέποιθεν ὅτι θὰ

ἐπέλθῃ ἀφ' ἑαυτῆς ἡ ἐκκαθάρισις θὰ κερδηθῇ δὲ δι' αὐτῆς καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὸ νέον πολίτευμα. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἐπιλέγει, διεφώνησε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλ' ἐφόσον οὐδεὶς ἐκ τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τῶν Κομμάτων δὲν δύναται διὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν λόγον νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοιούτου προγράμματος, οὐδὲ τὸ Ἐθνικὸν δὲ Δημοκρατικὸν κόμμα ἔχει τὴν δύναμιν νὰ πράξῃ τοῦτο, οὗτος καθὼς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συμπράττοντες θέλουσιν ὑποστηρίξει ἐκθύμως τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν, τὴν ὁποίαν εὑρίσκουν, τό γε νῦν ἔχον, ὡς τὴν πλέον ἐπιδεξιοτέραν διὰ τὴν διακυβέρνησιν τῆς Χώρας.

Διακόπτεται ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ συνεδρίασις ἐπὶ ὥ.

Ἐπαναλαμβανομένης τῆς συνεδριάσεως, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι ὁ πρωτογρεύσας πλήρεξούσιος κ. Κονδύλης εἶπεν ὅτι διεφώνησεν εἰς δύο ζητήματα πρὸς τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν, εἰς τὸν τρόπον τῆς συμμετοχοποιήσεως τῆς πολιτικῆς καὶ εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν Κρατικῶν ὑπηρεσιῶν. Δὲν φρονεῖ ὅτι οὗτοι ὑπῆρξαν οἱ λόγοι τῆς διαφωνίας του, ἀλλ' ἄλλοι πολὺ σοβαρώτεροι καὶ δὴ τὰ ριζοσπαστικὰ αἰσθήματα τοῦ νῦν Πρωθυπουργοῦ, τὰ ὁποῖα οὗτος δὲν ἤθελησε νὰ ἐκδηλώσῃ καὶ κατὰ τὸν ὕστερον δημοκρατικὸν ἀγῶνα. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπε τότε προειδήσεις, ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ καταστραφῇ, θὰ χαθῇ ἡ Θεσσαλονίκη κλπ., ἐὰν διωχθῇ ὁ βασιλεὺς Γεώργιος.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι πᾶν ὅ,τι εἶπεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, τὸ εἶπε δημοσίᾳ συνεννοηθεὶς δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἀγορεύοντος, εὑρισκομένου ἐν Λαρίσῃ διὰ σχετικῶν τηλεγραφημάτων δημοσιευθέντων.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** συνεχίζων λέγει ὅτι ὅπως δήποτε ὁ κ. Πρωθυπουργός, καίτοι δὲν εἶχε τότε πίστιν εἰς τὴν δημοκρατικὴν ἰδέαν, ἐν τούτοις μετὰ ἓν ἔτος ἐκλήθη νὰ γίνῃ Πρωθυπουργὸς τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Ὑπάρχουν ἄρα κατόπιν τούτου, νὰ διαφωνήσῃ μετὰ τοῦ κ. Κονδύλη, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἐκ γενετῆς δημοκρατικός. Καὶ εἶναι ἀδιαπραγμάτευτος ἡ διαφωνία αὐτή, διότι ὅλα τὰ κρατικὰ ὄργανα δὲν ὑπῆρξαν δημοκρατικὰ ὄργανα, καὶ ἔπρεπε νὰ ἐπιδιωχθῇ ἐξ ἀρχῆς τοῦτο, ὥστε διὰ χρηστῆς διοικήσεως νὰ καταναοήσῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὅτι τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα εἶναι τὸ σύμφορον καὶ τὸ κατάλληλον δι' αὐτόν. Διὰ τὴν χρηστὴν διοίκησιν ὁ κ. Κονδύλης ὑπεστήριξεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκκαθαρισθοῦν αἱ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι, ἀλλ' οὔτε τοῦτο φρονεῖ ὅτι εἶναι τὸ μέσον, δι' οὗ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐδραιωθῇ καλὴ διοίκησις καὶ νὰ στηριχθῇ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα.

Τὰ μέτα τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα εἶναι ἄλλα καὶ δὴ ἡ καλὴ διαχείρισις τοῦ τόπου, ὁ ὁποῖος πᾶν ἄλλο ἢ τὰ ἀληθῆ ἐν τοῖς γραφομένοις αὐτοῦ λέγει, ὡς ἦσαν καὶ τὰ δημοσιευόμενα ὡς παρ' αὐτοῦ ὀφθέν λεχθέντα διὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, τὰ ὁποῖα δὲν εἶπεν οὗτος, οὐδὲ τὰ περὶ κινήσεως τῶν ἀξιωματικῶν τὰ ὁποῖα κατὰ φαντασίαν ἐγράφησαν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει δυσφορία παρὰ τοῖς ἀξιωματικοῖς, ὅτι λόγῳ τῆς ἀκολουθουμένης συμφιλιωτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ὑπονομεύεται τὸ πολίτευμα. Τοῦτο δὲν δύνανται νὰ ἀνεχθῶσιν οἱ ἀξιωματικοὶ ἀμυνόμενοι, καθότι εἶναι γνωστὰ τὰ μαρτύρια τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν ἐπὶ ἀντιβενιζελικοῦ καθεστῶτος. Ὅτι δὲ ὑπονομεύεται τὸ πολίτευμα, τοῦτο λέγει εἶναι ἀναμφισβήτητον, διότι πλεῖστοι ἀντικαθεστωτικοὶ καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ἄλλοι καὶ ὡπλισμένοι τυγχάνουσι καὶ χρήματα διαθέτουσιν ἵνα ἀνατρέψωσι τὸ πολίτευμα τοῦτο.

Αὐτοὶ εἶνε οἱ λόγοι δι' οὓς ὑπάρχει ἐξέγερσις παρὰ τοῖς ἀξιωματικοῖς τοῦ στρατοῦ, καὶ ἐφόσον οἱ λόγοι οὗτοι δὲν ἄρωνται, δὲν εἶνε δυνατὸν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις νὰ εἶνε ἀνεκτὴ καὶ νὰ θεωρῆται ὅτι κατέστη τοιαύτη διὰ τῆς προσφάτου μεταρρυθμίσεώς της. Ἡ δυσφορία δ' αὐτὴ δὲν ὑπάρχει μόνον παρὰ τῷ στρατῷ ἀλλὰ καὶ παρὰ τῷ λαῷ, ὁ ὁποῖος διὰ πλείστους ὅσους λόγους, ἐξ ὧν δὲν λείπουσι καὶ οἱ κομματικοί, δὲν βλέπει τὴν χρηστὴν διοίκησιν τὴν ὁποίαν ἀνέμενεν ἐκ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Καὶ δὲν τὴν βλέπει, διότι ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι, αὐτοῦ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ὄντος ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν, γέμουσιν ἀντιδημοκρατικῶν στοιχείων, καὶ δημιουργοῦσι τὴν κρατοῦσαν πολιτικὴν καὶ πολιτειακὴν ἀνωμαλίαν, ἡ ὁποία διὰ νὰ λείψῃ πρέπει πρῶτος νὰ κρίνῃ τοῦτο αὐτὸς ὁ πρωθυπουργὸς ἀφοῦ ἀνατάμῃ ἑαυτὸν καὶ ἀποδείξῃ ὅτι εἶνε ὄντως δημοκρατικὸς καὶ οὐχὶ φιλοδασιλικὸς οἷος ὑπῆρξε μέχρι τοῦδε, ἀναγκασθεὶς νὰ ὑποτάξῃ τὰ αἰσθήματά του ταῦτα εἰς τὴν ἐπικρατήσασαν ὕστερον παρὰ τὰς πεποιθήσεις του δημοκρατικὴν ἰδέαν.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι ἀπὸ παντοῦ διαπιστοῦται ὑπάρχουσα δυσφορία εἰς τὸν στρατὸν διὰ τὴν ἐν γένει κατάστασιν μέχρι σημείου ὥστε νὰ λέγηται ὅτι ἀνεσχηματίσθη ὁ Στρατιωτικὸς Σύνδεσμος διὰ νὰ φρουρήσῃ καὶ τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Δημοκρατίαν. Ὁ κίνδυνος οὗτος, τὸν ὁποῖον αἰσθάνονται οἱ ἀξιωματικοί, ἀποδεικνύει ὅτι ἡμεῖς οἱ πολιτικοὶ δὲν κρινόμεθα ἱκανοὶ νὰ φρουρήσωμεν τὸ πολίτευμα. Συνεπῶς δὲν αἰτιᾶται ὁ στρατὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλ' ὅλην τὴν Συνέλευσιν, καὶ ὁ στρατὸς μᾶς λέγει ὅτι ἐφόσον σεῖς

ἐγκαταλείψατε τὴν προστασίαν τοῦ κράτους καὶ τῆς Δημοκρατίας, ἐγὼ ἀναλαμβάνω τὰ καθήκοντά σας.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι μὲ τὴν Δημοκρατίαν οὐδὲν προήχθη ἐκ τῶν κοινωνικῶν καὶ ἐθνικῶν πραγμάτων καὶ διὰ τοῦτο τὸ κίνημα τῶν ἀξιωματικῶν ἐγὼ τὸ ὀπαροτῶ. Προχωρῶν φέρει ὡς παράδειγμα τὰ γεγονότα τῆς Σάμου, δι' ὧν κατεξηυτελίσθη τὸ Κράτος καὶ λέγει ὅτι τοῦτο ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς τῶν ἀμνηστειῶν καὶ χαρίτων, τὰς ὁποίας ἔδωκεν καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Συνέλευσις. Δὲν ἔχω, λέγει, καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ὁ Στρατὸς καθόμενος τῆς Πατρίδος θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ἐντὸς ὀλίγου εἰς νέον Γουδί.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** δηλοῖ ὅτι παραιτεῖται τοῦ λόγου διαμαρτυρόμενος διότι ὁ λόγος δίδεται εἰς τοὺς ῥήτορας παρὰ τὸν Κανονισμόν.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ἐπικρίνει τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ συνταχθεῖσα δεξιὰ σχηματίζει τὰς Κυβερνήσεις. Ὅπως, λέγει, ἐπὶ τῆς προκατόχου Συνελεύσεως εἶχε διαγραφῇ ἡ Ἀντιπολίτευσις ἀπὸ τὴν Συμπολίτευσιν καὶ ὁ Ἀνώτατος Ἄρχων τὴν ἠγνόει, τὸ αὐτὸ ἀντεγράφη καὶ ἐπὶ τῆς παρούσης Συνελεύσεως. Ὑπῆρχον καὶ τότε ὅπως καὶ τώρα πολυκέφαλα κόμματα ἄνευ ἐγκεφάλου καὶ δυστυχῶς φοβοῦμαι μὴ τὴν τύχην ἐκείνων ἀκολουθήσωσι καὶ τὰ σημερινά. Καταλήγων λέγει ὅτι πολὺ ταχέως ὁ λαὸς θὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του καὶ θὰ εἴπῃ ὅτι ἄπασαι αἱ εὐθῦναι βαρύνουν τὴν δεξιάν.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** τονίζει τὰς παρελκύσεις καὶ τοὺς χρονισμοὺς ἃς ἐπιφέρουν αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν πολιτῶν καὶ φρονεῖ ὅτι ἐκεῖθεν ἐκπηγάζει ἡ δυσφορία κατὰ τοῦ πολιτεύματος.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι ὑσάκις τὸ πολίτευμα ὑπονομεύεται, εἶνε δικαίωμα παντὸς πολίτου καὶ παντὸς στρατιώτου νὰ ἀμύνηται αὐτοῦ καὶ νὰ δυσφορῇ ἐφόσον δὲν λαμβάνεται πρόνοια πρὸς προστασίαν του. Ἡ τελευταία, λέγει, ζώμωσις τῶν ἀξιωματικῶν κακῶς παρεστάθη ὡς στάσις, διότι δὲν εἶνε παρὰ ἁπλῆ ἐκδήλωσις ὑποστηρίξεως τοῦ πολιτεύματος. Ἐξακολουθῶν ἀπορεῖ πῶς ὁ κ. Πάγκαλος καὶ ὁ κ. Κονδύλης κατηγόρουν ἄλλους ἐπὶ ἐλλείψει προνοίας διὰ μέτρα προστατευτικὰ τοῦ πολιτεύματος τὰ ὁποῖα δὲν ἔλαβον οἱ ἴδιοι ὅτε ἦσαν ὑπουργοί. Πάντες, λέγει, πλὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Κουνδούρου ὁμιλοῦν περὶ συμφιλιωτικῆς πολιτικῆς, ἐνῶ οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ ὅτι ἡ πεσοῦσα συναστεία κατέστρεψε τὸ Ἔθνος. Καταλήγων, λέγει ὅτι τὸν δημοκρατικὸν ἀγῶνα δὲν διέπτωσαν τὰ ἔργα, ἀλλ' οἱ λόγοι καὶ αἱ ἀντεγκλήσεις μεταξὺ ἀλλήλων, εἰς ἃς ὀφείλω, λέγει, νὰ

ὁμολογήσω ὅτι οὐδέποτε συμμετέσχεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς, ὅστις πάντοτε ἐφάνη καὶ ὑφηλόφρων καὶ μετριοπαθὴς ἀπέναντι ὅλων τῶν ἐπιθέσεων.

Σ. Γονατᾶς. Ἡμεῖς κατὰ τὴν παρουσιασθεῖσαν τελευταίως ὑπουργικὴν κρίσιν ἐθεωρήσαμεν τὴν πολιτικὴν ἡμῶν δρᾶσιν ὡς ἀπολύτως ὑπὸ τῶν πραγμάτων καθωρισμένην καὶ δὲν ἠσχολήθημεν καθόλου μὲ τὴν ἐξέτασιν τῆς καλῆς ἢ κακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ κανονίσωμεν αὐτὴν ἀναλόγως τῶν ἀποτελεσμάτων ἐκείνης.

Ἡ σκέψις καὶ ἡ ἀπόφασις ἡμῶν ὅπως συντελέσωμεν εἰς τὴν παραμονὴν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως εἰς τὴν Ἀρχήν, ἐβασίσθη εἰς γενικωτέρους λόγους, τοὺς ὁποίους ἐκρίναμεν ἀνωτέρους ὅλων τῶν ἄλλων διὰ τὴν παροῦσαν στιγμήν. Ἐκρίναμεν δηλαδὴ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ παραμείνῃ, ὁπωσδήποτε συμπεπληρωμένη ἢ ἀνασχηματιζομένη, καὶ διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἡ ὑποβληθεῖσα παραίτησις αὐτῆς συνέπεσε μὲ διαδόσεις περὶ ἐπιβολῆς ἔξωθεν τοῦ περιβόλου τούτου προερχομένης πρὸς ἀλλαγὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Δὲν γνωρίζω ἂν αἱ διαδόσεις αὐταὶ ἦσαν ἀληθεῖς, ἀλλὰ καὶ μόνον τὸ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ παραμείνῃ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἐπῆρχαι, ἐκτὸς τοῦ Κυνοβουλίου προερχόμεναι, δύναται νὰ ἐπιφέρωσιν ἀλλαγὴν τῆς Κυβερνήσεως, τοῦτο θὰ ἦτο ὀλεθριώτατον.

Ἡ προηγουμένη ἀτυχὴς συμπτωσις τῆς παραιτήσεως τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτοῦ—ὅτι μόνον ὡς σύμπτωσιν ἐγὼ τοὐλάχιστον τὴν παραδέχομαι—πρὸς κίνησιν ἄλλων παραγόντων ἀξιωσάντων ταύτην, ἐὰν ἐπανελαμβάνετο καὶ σήμερον, θὰ εἶχεν ὀλεθρίαν ἐπίδρασιν καὶ ἐνθάρρυνσιν εἰς τοὺς παράγοντας ἐκείνους καὶ θὰ ἀπετέλει μείωσιν διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Σώματος, ἐὰν παρέμενεν ἡ ἐντύπωσις ὅτι τοῦτο κανονίζει τὰς ἀποφάσεις του, συνεπεία οἱασδήποτε ξένης ἐπιδράσεως.

Διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἶμαι εὐχαριστημένος ἐὰν συντελέσωμεν καὶ ἡμεῖς κατά τι εἰς τὴν παραμονὴν τῆς αὐτῆς Κυβερνήσεως σήμερον, εἰς τὰς πράξεις δ' αὐτῆς ἀπόκειται νὰ ἐξακολουθήσῃ περιβαλλομένη ἢ μὴ ὑπὸ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως καὶ μόνης αὐτῆς.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** ἐπικρίνει τὴν ἀντιπολίτευσιν διότι δὲν περιωρίσθη νὰ ἐπιχρίνῃ ἂν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις προέρχεται ἐκ τῆς πλειονοψηφίας τῆς Συνελεύσεως, τοῦθ' ὅπερ καὶ μόνον ἦτο τὸ καθῆκόν της. Πρὸς δὲ λέγει ὅτι εἴτε ψηφισθῇ εἴτε ὄχι ἡ ἀναλογική, ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶνε συμμαχική, διότι ἐκείνο τὸ ὁποῖον θὰ λαμβάνηται ὑπ'

ὄψιν θὰ εἶνε μόνον πῶς νὰ σχηματισθῇ βιώσιμος Κυβέρνησις. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τὴν ὅλην πορείαν τοῦ ὑπ' αὐτὸν κόμματος, συνεταιρισμὸν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ νὰ ἐπέλθῃ γαλήνη καὶ ὁμαλότης εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ νὰ ἐπισπευσθῇ ὁ καταρτισμὸς τοῦ Συνταγματικοῦ Χάρτου καὶ ἡ ψήφισις τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τοῦ νέου πολιτεύματος· οὐδέποτε προσθέτει, ἐπαύσαμεν προσπαθοῦντες ὅπως ἡ ἀρχικὴ μας πρόταξις περὶ κοινῆς Κυβερνήσεως ὅλων τῶν Δημοκρατικῶν κομμάτων τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν, ὁπότε ἀλλοία θὰ ἦτο ἡ κατάστασις. Ὑποσχόντες εἰς τὰς προσπαθείας μας ταύτας δὲν ἐνομίσαμεν ὅτι ὠφείλαμεν νὰ σταυρώσωμεν τὰς χεῖρας. Ἐπεζητήσαμεν νὰ γίνῃ Κυβερνητικὴ σταθερότης διότι ἐπιστεύσαμεν ὅτι ἄνευ αὐτῆς οὐδὲν καλὸν θὰ προκύψῃ. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην πάντοτε βαδίζοντες ἐκωφεύσαμεν εἰς τὰς ἐπιχρίσεις, τὰς λοιδωρίας καὶ τὰς εἰρωνείας πιστεύοντες εἰς τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῶν προθέσεών μας ἐκ τῶν πραγμάτων. Ἕνεκα τούτου ἡ ἐμφιλοχώρήσασα ἀπομάκρυνσις τοῦ κ. τέως Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐρρύθμισεν ἐπεξηγήθη ὅτι δὲ ἐνέχει δυσπιστίαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, δὲν ἀποτελεῖ γεγονὸς δυνάμενον νὰ τροποποιήσῃ τὰς γνώμας τῆς Συνελεύσεως. Ὡς πρὸς τὰς φήμας περὶ προσωκόλλων καὶ ἄλλων ἀναμίξεων καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι οὐδεμία τοιαύτη ἐσημειώθη εἰς τὸν σχηματισμὸν ὅλων τῶν Κυβερνήσεων Ἡ ἀποχώρησις τῆς ἐμῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἀπότοκος πολιτικῆς ἀποφάσεως καὶ δὲν ὠφείλετο εἰς διαβήματα αὐτόχρημα κωμικά. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι καθῆκον ἔχομεν πάντες ὕψιστον πρὸς τὴν Πατρίδα ὅπως ἐξυδανώσωμεν τὰς σπερμολογίας, αἵτινες ἐπιτηδείως διαδίδονται διὰ νὰ καταρρυφθῇ τὸ κῦρος τῆς Συνελεύσεως καὶ τοῦ καθεστῶτος καὶ εἰς τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἐπὶ βλάβῃ μεγάλων ἐσωτερικῶν καὶ ἐθνικῶν ζητημάτων.

Εἶμαι, λέγει, ἀπολύτως πεπεισμένος ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πληρεξούσιος ἀποδοκιμάζει πᾶσαν ἀνάμιξιν ξένων παραγόντων εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα τῆς Χώρας καὶ εἶμαι εὐτυχὴς διὰ τὰς γενομένας δηλώσεις ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶνε ἄοπλος καὶ ὅτι εἶνε ἕτοιμος νὰ ἀντεπεξέλθῃ τελεσφόρως κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς ἐναντίον τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας. Τονίζων ἀκολούθως ὅτι δύο εἶνε τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἔδει νὰ ἐξετασθῶσι, τὰ ἐξωτερικὰ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ διαχείρισις τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος ἀφ' ἑτέρου, λέγει ὅτι ἐξητάσθη καὶ πλῆθος ἄλλων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ βεβαίως νὰ παρακολουθήσῃ. Ὡς πρὸς τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης λέγει ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἦτο νὰ ἔχωμεν σήμερον μίαν πάγκοινον ἀναγνώρισιν ἓκ μέρους τῆς

Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐξεπλήρωσεν ἁπάσας αὐτῆς τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ἐκ τῶν συνθηκῶν ἀπορρεούσας. Ὡς πρὸς τὰς Ἑλληνοσερβικὰς διαπραγματεύσεις, θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε, λέγει, νὰ μὴ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Δὲν γνωρίζω κατὰ τίνα τρόπον πραγματευόμενον τὸ ζήτημα δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ μᾶς φέρῃ εἰς θέσιν ὥστε νὰ ἔχωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἀποτέλεσμα. Ἓν μόνον γνωρίζω, ὅτι κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις ταύτας ἡ Ἑλλὰς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπαιτία τῆς διακοπῆς, τὴν ὁποίαν πάντες ἐλπίζομεν καὶ εὐχόμεθα νὰ εἶναι προσωρινή.

Ὡς πρὸς τὸν ἕτερον πόλον τῆς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως πολεμικῆς, τὸ προσφυγικὸν ζήτημα, ἀπεδείχθη κατὰ τὴν σχετικὴν συζήτησιν ὅτι ἡ πρώτη Δημοκρατικὴ Κυβέρνησις, τῆς ὁποίας τὰς ριζοσπαστικὰς τάσεις οὐδεὶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἀμφισβητήσῃ, ἀπήλλοτρίωσε 13 ἐν ὅλῳ κτήματα, ἐνῶ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀπήλλοτρίωσεν 150 κτήματα. Ὅταν ταῦτα ἔχωμεν ὑπ' ὄψει, ὅταν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Κυβερνήσεως ταύτης ἐδόθη τὸ προσφυγικὸν δάνειον, ὅταν διηυθετήθησαν αἱ σχέσεις μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως καὶ ὅταν εἰς τὸ ὅλον προσφυγικὸν ζήτημα ἐπῆλθε ποιά τις διευθέτησις, ὅταν πάντα ταῦτα συνέβησαν ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, δὲν δυνάμεθα νὰ τῇ ἀρνηθῶμεν τὴν συντελεσθεῖσαν ἐργασίαν. Ὀφείλομεν πάντες νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ὑψίστη ἐργασία συντελεῖται πανταχοῦ εἰς τὰ μᾶλλον παραγωγικὰ διαμερίσματα τῆς Χώρας, καὶ ὅτι πρόοδος συντελεῖται ἐπιτρέπουσα νὰ ἀποβλέπῃ πᾶς τις μετ' ἐμπιστοσύνης καὶ ἐλπίδος πρὸς τὸ μέλλον. Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν πάντες νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας εἶνε τὸ νὰ περιορίσωμεν τὴν ἔκρυθμον ἔν τινι μέτρῳ πολιτικὴν κατάστασιν· πρὸς τοῦτο ὅμως ὀφείλομεν ἡμεῖς πρῶτοι νὰ δώσωμεν τὸ παράδειγμα, ἀποφεύγοντες τὰς συχνὰς κυβερνητικὰς κρίσεις.

Ὁ κ. Α. Παπαναστασίου λέγει ὅτι προεισαγωγικῶς ἐδήλωσε ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ θέσῃ πολιτικὸν ζήτημα διὰ νὰ μὴ ἐπικρατήσῃ ἡ σκέψις τῆς παρατάξεως τῶν ἀριθμῶν. Ἤθελε νὰ συντελέσῃ ὅπως μὴ κλείωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸ μιᾶς καταστάσεως οὐχὶ εὐχαρίστου. Ἐπιδιώκω, προσθέτει, ἵνα ἡ Συνέλευσις αὕτη συντελέσῃ ὅπως ἡ ἐξέλιξις εἶνε μᾶλλον ἱκανοποιητικὴ τῶν πόθων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ Λαοῦ. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως ἠθέλησε νὰ θέσῃ τὸ πολιτικὸν ζήτημα. Ἀποκρούων δὲ τὴν ἀποδοθεῖσαν εἰς αὐτὸν γνώμην ὅτι εἶνε ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ, ἀναφέρει ὑπὸ τίνας ὅρους ἐδήλωσε κατὰ τὸ παρελθὸν ὅτι θὰ ἠδύνατο τὸ ὑπ' αὐτὸν κόμμα νὰ μετάσχῃ τοῦ προταθέντος γενικοῦ συνασπισμοῦ. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶνε ὅτι σήμερον, ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα, ἐπεβάλλετο ὅπως ἡ

πλειονοψηφία σκεφθῇ ἵνα τὰ πράγματα ρυθμισθῶσι κατ' ἄλλον τρόπον, διότι ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις δὲν ἱκανοποιεῖ καὶ δὲν ἐξυπηρετεῖ τὰς ἀνάγκας τῆς Χώρας. Ὡς πρὸς τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, λέγει ὅτι ἡ ὑποδειχθεῖσα ὑπὸ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως στάσις θὰ εἶχε τὸ πλεονέκτημα ὅτι θὰ ἀπεσόβει τὴν καταγγελίαν τῆς Ἑλληνοσερβικῆς συμμαχίας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὴν ἐξέγερσιν τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν ἐν Σερβίᾳ τὸ πρωτόκολλον ἐκεῖνο, δὲν δύναται δὲ νὰ παραμένῃ εἰς τὴν θέσιν της ἵνα συνεχίσῃ τὰς διαπραγματεύσεις ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ὁποίας καταγγέλθῃ ἡ συμμαχία· δὲν δύναται νὰ συνεχίσῃ διαπραγματευομένη τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα ἡ Κυβέρνησις αὕτη, ἡ ὁποία μόνον ἀτυχήματα ἔχει νὰ παρουσιάσῃ. Ὡς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ζήτημα λέγει ὅτι μόνον ἀκροθιγῶς ἔθιξε ζητήματά τινα, ἀνέφερε δὲ τὸ ζήτημα τῆς Σάμου, διότι ἐφόσον ἐπρόκειτο περὶ ληστῶν, οἱ ὁποῖοι πολλάκις διετάραξαν τὴν δημοσίαν τάξιν, εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν Σαμιακὸν λαὸν τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδὲν ἔχει νὰ φοβῆται, διότι ἡ Δημοκρατία εὑρίσκεται εἰς θέσιν νὰ ἐμπεδώσῃ καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἔννομον τάξιν. Ὡς πρὸς τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα, μεμφόμενος τὴν Κυβέρνησιν, διότι δὲν ἐξετέλεσε τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, λέγει ὅτι ἐξήτασε μόνον τὸ συναλλαγματικὸν ζήτημα, διότι τοῦτο ἦτο μεγαλυτέρου ἐνδιαφέροντος, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως ἡ ὁποία ἐξερράγη. Ὡς πρὸς τὸ προσφυγικὸν ζήτημα παρατηρεῖ ὅτι ἂν δὲν ἐγένοντο ἀρκεταὶ ἀπαλλοτριώσεις, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀναμενομένην τότε ψῆφισιν τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου.

Ὁ κ. Α. Μπακάλμπασης διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἐγένοντο πολλαὶ ἀπαλλοτριώσεις ἐπὶ τῆς πρώτης Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως, πρῶτον διότι ἐγένετο ἐντατικὴ χρῆσις τῶν ἐπιτάξεων, δεύτερον, διότι ἦσαν ἐκκρεμεῖς αἱ τροπολογίαι τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, καὶ τρίτον διότι οἱ ἀποκαταστάσεως πρόσφυγες δὲν εἶχον καθορισθῇ ἀκόμη κατὰ τοπεῖς ἐγκαταστάσεως, καθότι ἀνεμένοντο καὶ ἄλλοι. Ἐπίσης εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς πρώτης Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως ὀφείλει νὰ ἀποδοθῇ κατὰ μέγα μέρος ἡ σύναψις τοῦ προσφυγικοῦ δανείου, διότι αὐτὴ ἐπέτυχε τὴν συγκατάθεσιν τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως αἱ γαῖαι τῶν ἀνταλλαξίμων ὑπολογισθῶσιν εἰς τὰ 5 ἑκατομμύρια στρέμματα, ἐπ' ὧν ἐνεφανίσθη ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ὡς ἐκπληροῦσα τοὺς ὅρους τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης.

Ὁ κ. Α. Παπαναστασίου συνεχίζων ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἀπεδείχθη ἐκ τῶν λεχθέντων ὅτι ἡ ἔλλειψις πολλῶν ἀπαλλοτριώσεων τότε ὀφείλετο εἰς τὴν ἀναμενομένην ἐπιψήφισιν

τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου. Καταλήγων τονίζει ὅτι ἀδιαφορεῖ τελείως διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας, ἀλλ' ὅτι ὀφείλουν οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι νὰ ἐξετάζουν βαθύτερον τὰ πράγματα.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ καὶ ἡ ἐξήγησις σχετικῶς μὲ τὰ λεγόμενα ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα σπαταλᾷ χρόνον, διότι ἐνῶ τοῦτο εἶνε κολοσσιαῖον δὲν κατηνάλωσε περισσότερον χρόνον ἀπὸ τὸ σταφιδικὸν ὅπερ εἶνε τοπικῆς σημασίας. Προχωρῶν ἐκφράζει τὴν λύπην του διὰ τὴν μεωτικὴν διακοπὴν τῶν ἑλληνοσερβικῶν διαπραγματεύσεων ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἑλληνοτουρκικῶν τοιούτων, ἀφοῦ ὡς γνωστὸν οἱ Τοῦρκοι προπηλακίζουν πᾶν τὸ ἑλληνικὸν ἐν Κων)πόλει. Παραπονεῖται εἶτα ὅτι κατὰ τὴν προσφυγικὴν συζήτησιν δὲν ὡμίλησεν, ὡς ὤφειλεν ὁ κ. Πρωθυπουργός. Καὶ σήμερον ὁμιλῶν περιωρίσθη εἰς τὸ ἄπαντον τοῦ προσφυγικοῦ δανείου, ὅπερ ἦτον ἀποτέλεσμα τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐρωστίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Διὰ τὰς καταγρήσεις ὅμως καὶ διὰ τὰς σπατάλας τοῦ προσφυγικοῦ χρήματος ἐτηρήθη σιγή. Εὐτυχῶς ὅτι αὐτὰ ἐπεβεβαιώθησαν παρὰ τοῦ κ. τέως Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ συγκινήσουν ὡς ὤφειλον τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** νομίζει ὅτι διὰ τοῦ σχηματισμοῦ πολλαπλῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, παρακολουθουσῶν ἐπιτοπίως τὰ προσφυγικὰ ζητήματα, θὰ ἀποτραπῶσιν αἱ σημειωθεῖσαι ἀτασθαλίαι.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** συμφωνῶν εὐχαριστεῖ τὸν κ. Καφαντάρην διὰ τὴν πρότασιν του ταύτην, ἐξακολουθῶν δέ, λέγει ὅτι ἡ ἀνεξάρτητος ἡμᾶς ἐδικαιολόγησε τὴν ψῆφόν της κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Τὰ ἐξακολουθήσαντα ὅμως γεγονότα ἐνίσχυσαν τὴν γνώμην της ταύτην ἀπέναντι τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπηκολούθησεν εἶτα ἡ συμπλήρωσις, ἰδίως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας διὰ προσώπου οὐδεμίαν ἐμπνέοντος ἐμπιστοσύνην ἐπὶ φιλοπροσφυγικῇ πολιτικῇ, διότι ὅπου ὑπηρέτησε δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιδείξῃ τίτλους φιλοπροσφυγισμοῦ. Καταλήγων διαμαρτύρεται ἐξ ὀνόματος τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου διὰ τὴν ἀναλγησίαν ἥτις ἐπιδεικνύεται πρὸς αὐτόν, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἡ εὐθύνη θὰ βαρύνῃ τοὺς ὤμους τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ε. Ἐμμανουηλίδης** λέγει ὅτι διὰ τὸ προσφυγικὸν οὔτε τῆς παρούσης οὔτε πάσης ἄλλης Κυβερνήσεως οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν καλὴν θέλησιν. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον τοῦτο· εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκδηλώνηται αὕτη κατὰ τρόπον ἱκανοποιοῦντα τὸν προσφυγικὸν κόσμον. Ἐπικρίνει εἶτα τὰς γενομένας ἐσχάτως ἀδεξίας δηλώσεις, αἵτινες προεκάλουν τὸ γέλ-

σμα μεταξὺ τῶν ἐντοπίων καὶ προσφύγων ὡς καὶ τὰς ὑποσχέσεις παροχῶν ἐφοδίων εἰς τοὺς ἀγρότας ἐλλείψει πιστώσεως, καὶ λέγει, ὅτι ἡ προσφυγικὴ δυσφορία ἐκορυφώθη καὶ εἶνε ἐναίσιος καὶ ὡς τοιαύτην ὀφείλει ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὁ ὁποῖος ἔδειξεν ἀρνητικὴν δεξιότητα νὰ τὴν ἐκτιμήσῃ, διότι ἀντίστοιχος πρὸς ταύτην θὰ εἶνε καὶ ἡ ψῆφός μας, ὡς ἐκπροσώπων τῆς θελήσεως τῶν ἐντολέων μας.

Ὁ κ. **Ἀν. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι προεῖπεν ἄλλοτε τὴν ἐξέγερσιν καὶ τῶν λαϊκῶν μαζῶν καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου καὶ περὶ τούτου μαρτυροῦν αἱ δηλώσεις τοῦ προλαλήσαντος. Ἐξακολουθῶν ἐπιμένει τὰς σημερινὰς δηλώσεις τοῦ Στρατηγοῦ Παγκάλου φρονεῖ δ' ὅτι, ὡς ἐκ τῶν βασιλικῶν φρονημάτων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἔχομεν πλέον ζήτημα καθεστωτικὸν καὶ ὄχι κυβερνητικόν.

Ὁ κ. **Στ. Κιτσζὲς Πεζᾶς** δηλοῖ ὅτι θὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περατωμένη.

Ὁ κ. **Κ. Ἀλαβᾶνος** (Ἀντιπρόεδρος) δηλοῖ ὅτι ὑπεβλήθη ἡ κάτωθι πρότασις.

«Ἡ Συνέλευσις μετὰ τὰ λεχθέντα ἐκφράζουσα τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μεταβαίνει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν».

Προκειμένου ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης νὰ διεξαχθῇ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Θ. Χαβίνης** καὶ **Γερ. Σολδάτος** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως·

— Οἱ δεχόμενοι τὴν πρότασιν καὶ συνεπῶς ἐκφράζοντες τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, λέγουσι «ναί», οἱ δὲ μὴ δεχόμενοι αὐτὴν λέγουσιν «ὄχι».

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα·

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ	237
Εἶπον Ναί	146
Εἶπον Ὄχι	81
Ἀπῶν ψήφον	10

Κατὰ τὸ παρατιθέμενον ὧδε πρωτόκολλον

Δημ. Ἡρακλείδης	Ο	Γεώργ. Πολίτης	
Κωνστ. Ρακτιβάν		Ἀπόστ. Ὀρφανίδης	Ν
Σ. Παπαγρηγοριάδης	Ο	Ἐμμ. Ζυμπρακάκης	Ο
Γεώργ. Ρῶσσος		Περ. Καραπάνος	
Ἀπ. Δοξιάδης	Ο	Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης	Ο
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Ν	Γεώργ. Φραγκούδης	

Β. Ἀρτεμιάδης ..... Ο
Σκεῦος Ζερβὸς ..... Ν
Δημ. Θεολογίτης ..... Ν
Δημ. Μαρσέλος ..... Ο
Γεώργ. Μαυρολέων .... ..
Δημ. Πολυκράτης ..... Ο
Θαλῆς Θεοδωρίδης .... ..
Ἐλευθ. Παυλίδης ..... Ο
Π. Παναγιωτόπουλος..... ..
Α. Κωνσταντιλιέρης.... Ο
Γεώργ. Ἰσαΐας ..... Ο
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς .. ..
Γεώργ. Βράχνηνος ..... Ν
Α. Χατζηκυριάκος .... ..
Στυλ. Γονατᾶς ..... Ν
Σπ. Θεοδωρόπουλος .... Ο
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς ....
Ἀρτ. Δεναξᾶς ..... Ν
Α. Σακελλαρόπουλος .. .
Ἰωάν. Σολιώτης .. .... Ν
Γεώργ. Κατσιμπίρης..... ..
Δημ. Πετρίτης ..... Ο
Ἰωάν. Τσίρος ....
Ἀπ. Παπαρικονόμου .. Ν
Δ. Καμπάνης ....
Ἰωάννης Μαμάης ....
Α. Κολιαλέξης .. .. Ο
Πέτρος Καλμοῦχος .... Ν
Ἀθαν. Τζώνης ....
Νικ. Καλέλλης ..... Ο
Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς .... Ν
Δημ. Μαργέτης ....
Πέτρος Παναγιώτου ....Ν
Δημήτρ. Βαρελᾶς ....
Βασ. Καραπάνος ....
Χρ. Σαμαρᾶς ....
Ι.Στάϊκος ἢ Παπαδάκης....Ν
Θωμᾶς Μάγγος ....
Ἀβρ. Γρηγοριάδης .... ..
Γ. Παπαγεωργίου ..... Ν
Κ. Σπυρίδης ..... Π
Ἀδαμ. Ἐφραιμίδης ....
Φίλ. Γιαννακόπουλος .. ..
Δημ. Σαράτσης ..... Ο
Δημ. Ψάρρης ..... Ο
Ἀλέξ. Γρίβας ....
Παντ. Καρασεβδᾶς .... Ν
Φίλ. Στασινόπουλος .... Ο
Α. Παπαχριστόπουλος ....
Ἠλίας Ἀποσκίτης .... Ν
Τ. Δημητρακόπουλος .. Ο
Πέτρος Ζωγράφος ..... Ν
Νικ. Χαμκῖνος ..... Ο
Δημ. Χατζόπουλος .... Ν
Κων. Ταλιαδοῦρος .... Ο
Π. Πετροπουλάκης .... Ν
Εὐστ. Μαλαμίδας ..... Ν
Γεώργ. Βραζάνης .....Ο
Λάμ. Λαμπριανίδης .... Ο
Δημ. Ἀνδρεάδης ..... Ν
Δημ. Βάντσης ..... Ν
Α. Βεζιρζόγλου ..... Ο
Κ. Κωνσταντινίδης .... Ο
Θεμ. Παπαϊωάννου .... Ν
Α. Ἀναγνωστόπουλος ..Ν
Κων. Κουρτίδης ....
Ἀνδρ. Κωνσταντινίδης.....
Χριστόφ. Πάνταζίδης ... ..
Φίλ. Μανουηλίδης ..... Ο
Περ. Κουρτίδης ....
Γεώργ. Μπρίκας..... ..
Ἀλέξ. Παπαθανάσης .... Ο
Βασ. Χατζηλίας ..... Ν
Ἐμὶν Μπὲη Ζαδὲ ....
Γρηγ. Τηλικίδης ....
Νεόκ. Γρηγοριάδης ..... Ν
Νικ. Κοντολέων ..... Ο
Μιχ. Δῶδος ....
Γεώργ. Πέτσος ....
Ἰωάν. Γιαμούζης ..... Ν
Ἀνδρ. Κόρακας ....
Κυρ. Βαρδουλάκης ... .. Ν
Δ. Καλκανδῆς ..... Ν
Γεώργ. Καφαντάρης ..... Ν
Ἰωάν. Τσιγκόλης ..... Ν
Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς .... Ν

Ἀναστ. Ταβουλάρης ..... Ν
Θεόδ. Γοῦσκος ..... Ν
Καῖσαρ Ζέζας ..... Ν
Κωνστ. Γόντικας .....Π
Νικ. Συριόπουλος ..... Ν
Βασ. Δαλιάνης ..... Ν
Τάσης Ἀναστασίου ..... Ν
Χαράλ. Λυκοτόμαρις ... Ν
Νεοκ. Παπαγιαννόπουλος Ν
Νικόλ. Καλλιοντζῆς ..... Ν
Γεώργ. Καπεχάκης ..... Ν
Τίτ. Γεωργιάδης ....Ν
Γεώργ. Μαρῆς ..... Π
Στυλ. Γρηγορίου ..... Ν
Νικ. Ζουδιανὸς ..... Ν
Ἰωάν. Πορδικογιάννης .. Ν
Γ. Δουκουμετζίδης ..... Ν
Σταμ. Κιουζὲς Ἠζᾶς .... Ν
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ ... ..
Θεόδ. Ἀνδρεάδης ....
Θεόδ. Μάγκαλος ....
Κωνστ. Ἀγγελάκης ....
Ἀνδρ. Μπιράκης ....
Ἰωάν. Βαρβαγιάννης .... Ν
Κωνστ. Φίλανδρος .....
Σερ. Τσακμάκης .....
Μιχ. Κύρκος .....
Ἰωάν. Πετσάλης ....
Λεων. Ἰασονίδης ....
Δημ. Εὐθυμιάδης..... ..
Στέφ. Βαρδάκος ....
Παντ. Γεωργιάδης ....
Ξεν. Ἀναστασιάδης .... Ο
Δημ. Δημάδης ..... Ν
Νικόλ. Τερζόγλου ....
Γεώργ. Κοσμίδης ..... Ο
Χρ. Πίψος ....
Ἰωάν. Πλατσούκας..... ..
Περ. Καλλιδόπουλος .... Ν
Γεώργ. Κωνσταντινίδης . ..
Γεώργ. Ἀλεκτορίδης .... Ο
Ἰορδ. Ἀνανιάδης..... ..
Ἰ. Πασαλίδης ....
Μιχ. Σαμαρᾶς ..... Ν
Εὐστρ. Γονατᾶς ..... Ο
Κωνστ. Βαγιανὸς ..... Ο
Η. Διαμαντόπουλος ....
Ἰσαὰκ Ἀλχανάτης ....
Ἰάκ. Λευΐ ....
Ἰωσὴφ Ἠλία Σάββ ....
Ἰησοῦς Σαμουηλίδης ...
Νικόλ. Σπηλιώτης..... Ν
Παν. Στενὸς ....
Δημ. Κατσίνας ..... Ν
Ἀντ. Πρέκας ..... Ν
Ἀντ. Δαργέντας..... Ο
Γεώργ. Δρακούλης ..... Ν
Δημ. Μπότσαρης..... Ν
Γεώργ. Καλούδης .....
Μιχ. Μίσιος .....
Γεώργιος Κιαγιᾶς .....Ο
Σπυρ. Σῖμος .....
Παν. Γιωτόπουλος..... .....
Πέτρος Μπέμπης ..... Ο
Ἀθαν. Τραχήλης ..... Ν
Περ. Γεωργίτσης ..... Ο
Γεώργ. Γκάλκος .....Ν
Ἀχ. Παπαδήτος .....
Αὔγουστος Θεολογίτης...Ο
Ἀναστ. Μισιρλόγλου .... Η
Μιλτ. Σταμούλης ....
Παρ. Γκελγκενδζόγλου....Ν
Ἀλκ. Κωνσταντινίδης ....Ν
Σωκρ. Ζερβουδάκης ....Ν
Στέφ. Παπαναστασίου ... Ο
Κωνστ. Νταῆς ..... Ν
Γεώργ. Θούας .....
Ἠλίας Μεϊτάνης ....
Ἀνδρ. Ζαΐμης .....
Σωτ. Γιαννούσης .....Ν
Χρ. Σακελλαρίδης .....
Ἰωάν. Κουρτάκης .....
Παν. Φλέτσας..... ..
Νικ. Δαγρὲς ....Ν
Γώργ. Σίδερος .....
Χρ. Ἀλαμανῆς ..... Ν

Κωνσταν. Σταμούλης .. ..Ο
Λάμπρ. Κατσάρος ..... Ν
Περ. Ἀλεξανδρῆς ..... Ν
Λάμπρ. Καταφυγιώτης....Ο
Εὐστ. Γουλιανὸς ....
Ἰωάν. Παπαθεοδώρου. ..Ο
Παν. Κόλιας ....
Νικ. Σταματιάδης .....Ο
Ζαφείριος Ἀδὰμ .....
Ἰων. Βαλαλᾶς..... Η
Ἀλέξ. Ὡρολογόπουλος .. Ν
Ἰωάν. Ζάχος ....
Δημ. Κύρου ..... Ν
Περ. Μαζαράκης ..... Ν
Κων. Ζαβιτσιάνος .....
Ἀνδρ. Δενδρινὸς ....
Εὐθ. Βελλιανίτης ....
Κωνστ. Βούλγαρης ..... Ν
Δημ. Σπίγγος ..... Ν
Σπυρ. Ζερβὸς.. .....
Θεόδ. Κωτούλας ....Ν
Κωνστ. Τσιμινάκης ....
Ἰωάν. Κοντοδίνας ....
Παν. Καλαντζόπουλος.... Ν
Λάζ. Ἀνδρεάδης ..... Ο
Στυλ. Θεολογίδης ..... Ο
Γεώργ. Κακουλίδης.. .... Ν
Παναγ. Ἀραβαντινὸς .... Ο
Ἀναστ. Ἀναγνωστόπουλος Ν
Νικόλ. Φραντζῆς ..... Ο
Παναγ. Πετρίδης .. ..Ν
Σπυρ. Ἠλιόπουλος .....Ο
Κωνστ. Ρέντης .....Ο
Λουκᾶς Νιφοράτος ..... Ο
Ριχ. Λιβαθηνόπουλος .... Ο
Παν. Καπάτος ..... Ο
Παναγ. Τσιτσίλιας ..... Ν
Θεόδ. Γρηγορίου ....
Νικ. Καραμάνος ..... Ο
Ἰωάν. Λιμπερόπουλος .... Ο
Θαλῆς Κουτούπης ..... Ν
Γεώργ. Φικιώρης ..... Ν
Σπυρ. Ξύδης ....
Ἀχ. Πρωτοσύγκελλος.... Ν
Στέφ. Ἀναστασιάδης.... ..
Ἰωάν. Ἰσχόμαχος ..... Ο
Γεώργ. Βλάχος ..... Ν
Ἰωσ. Κούνδουρος.....Ο
Μιχ. Κοθρῆς ..... Ν
Παν. Σφακιανάκης .....Ν
Μιχ. Καταπότης.....Ν
Λουκᾶς Κυτσοπέταλος.....
ιε. Ἀνδρεαδάκης.....
Β. Καραπαναγιώτης ..... Η
Γεώργ .Παπανδρέου..... Η
Στυλ. Κρητικᾶς ....
Ἐμμ. Μάρκογλου ..... Ν
Ἰωάν. Λαδᾶς ..... Ν
Δημ. Σάλτας ....
Ἰωάν. Σιφναῖος ..... Ν
Ὀρέστ. Κυπριανὸς. .....Ν
Δημ. Γεωργαλᾶς .....Ο
Γεώργ Καλδῆς .....Ν
Μ. Λαίλιος ..... Ν
Δημ. Ἀκάκιος ..... Ν
Χαρ. Γρηγορίου..... Ν
Ἀντ. Παπαγεωργίου ....
Δημ. Σάββας ..... Ν
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ....
Γεράσ. Σολδάτος ..... Ν
Νικόλ.Ἀβραὰμ ....Ν
Ἰωάν. Παπλουκᾶς..... ..
Πέτρος Λαπατσάνης..... ..
Ἀλέξ. Παπαναστασίου ....Ο
Γεώργ. Σεχιώτης .....Ο
Νικόλ. Μπακόπουλος ....Ο
Ἰωάν. Μανέττας ..... Ν
Χριστ. Κατριβάνος .....
Δημ. Φλέσσας ....
Πλούτ. Χαλόφτης ..... .Ν
Χρ. Ζουμῆς ..... Ν
Ἰωάν. Πατάλας ....
Νικόλ. Χρυσόγελος ..... Ν
Διον. Λεονάρδος .....Ο
Παν. Μερλόπουλος .....
Ἰωάν. Φωτόπουλος ..... Ν

Ὄθων Πέτροβας ..... Ν
Γεώργ. Πρεζάνης ..... Ν
Δημ. Προμπονᾶς .....Ν
Ἀντ. Πραντούνας ..... Ν
Γεώργ. Βενιέρης ..... Ο
Ἰωάν. Κανναβὸς .....
Κωνστ. Πετρίδης .....Ο
Χρῖστος Δάναινας..... .Ο
Κωνστ. Βλαχοθανάσης....Ν
Π. Π. Μαυρομιχάλης ... ..
Βασ.Κυβέλος ....
Κωνστ. Βουδούρης ..... Ο
Π. Κανελλόπουλος .....Ο
Ἰωάν. Σεφερλῆς ....
Γερ. Τυπ. Ἰακωβάτος .. Ν
Βασ. Ἀλεβιζάτος ..... Ο
Θεόδ. Βελλιανίτης .....
Σπυρ. Κρεμεζῆς ..... Ν
Κωνσταν. Σταματόπουλος ..
Νικόλ. Γουργουρῆς .....Ν
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος ..Η
Κωνστ. Δρούλλιας ..... Ν
Κωνστ. Γκότσης. .....Η
Γεώργ. Ἀργυρόπουλος ....
Ἀνδρ. Μάρκου .....
Χρῖστος Φακῆς ..... Ν
Θεόδ. Χαβίνης ..... Ο
Ἀνδρ. Σκέφερης ..... Ν
Δημ. Δαγκλῆς ..... Ν
Γεώργ. Γερογιάννης ..... Ν
Παν Κοκκινάτος ..... Ν
Μιχ. Βυζᾶς ..... Ν
Ἰω. Ταρσούλης .. ..Ν
Δημ. Τσαπ γας ....
Νικ. Ἀσκούτσης ..... Ν
Γεώργ. Τσαγρῆς ..... Ν
Ἐμμ. Τσουδερὸς .....
Μαν. Βολουδάκης .....
Ἰωάν. Γοβατζιδάκης.....Ο
Γεώργ. Κονδύλης.. .....Ν
Ἀναστ. Μπακάλμπασης ..Ο
Γεώργ. Λαλαζήσης .....Ν
Δημοσθ. Ἐλευθεριάδης ....
Σπυρ. Ἀντωνιάδης .....Ο
Ἰωάν. Κεραμεὺς .....Ν
Κωνστ. Καλούδης .....Ν
Λεων. Θεοχάρης .....
Ζήσης Μπογιώτας .....
Χασὰν ὀγλοῦ Μουσταφᾶ ....
Χατζῆ Ἀχμετογλ.Μεστὰν...
Ἀλέξ. Γιαννουλάτος .....
Μιλτ. Καβαλιεράτος .....
Θεμ. Σοφούλης .....
Κωνστ. Παπαϊωάννου ..
Ἐμμ. Σοφούλης .....
Ἀλ. Κεντούρης .....
Ἰωάν. Μαλαχίας .....Ο
Δημ. Πάζης .....Ο
Δημοσθ. Φλωριᾶς..... Ν
Ἰωάν. Σχοινᾶς .....
Δημοσθ. Μέλφος .....
Ὀρέστ. Ζαφειρίου .... Ν
Νικ. Μανούσης..... Ν
Νικ. Κωνσταντόπουλος ..Ν
Ἀναστ. Λαζαρίδης .....
Βασ. Ἐμμανουηλίδης .....
Ἰάκ. Τριανταφύλλου ....Ο
Σταμ. Βακράτσας .....Ν
Γεώργ. Μπούμπουλης .....
Δημ. Δασκαλάκης .. ..
Ἰωάν. Μαραγκὸς .. ..
Ἰωάν. Βενιέρης .....Ο
Ἀλέξ. Παπαδᾶμ.....Ο
Κωνστ. Καλομενόπουλος.. Ν
Κωνστ. Ἀλαβάνος..... Ν
Ἑρ. Βαλαρῆς .....
Σωτ. Χατζηγάκης .....
Παναγ. Καραλῆς.....
Βασίλ. Ἰακωβάκης .....
Ἀνδρ. Κοκκέβης.....Ν
Νικ. Μανωλόπουλος .....Ο
Γεώργ. Λουπινᾶς .....Ο
Ἀναστ. Ἀκρίδας .....
Βασ. Βλαχόπουλος .....Ν
Γεώργ. Τσακανίκας .....Ν
Γεώργ. Δουζίνας .....Ο

Λάμπρος Λάμπρου.....	Δημ. Χατζῆς .....
Γεώργ. Ροδόπουλος.... ..Ν	Κωνστ. Καραναστάσης ..Ο
Θεόδ. Κριεζῆς..... ..	Βασίλ. Μάλλιος .....
Ἀθ. Μιαούλης.....Η	Γεώργ. Κουτρουμπάκης ....
Ἀντών. Δαμιανὸς .....Ν	Στρατῆς Γεωργιλαδάκης....
Μιλτ. Δεληγιάννης .....Ν	Κωνστ. Παπαδογιάννης ....
Ἰωάν. Τσιριμῶκος	Πολ. Πολυχρονίδης .....Ν
Νικόλ. Ξηρὸς	Ἀριστομ. Μητσοτάκης ....Ν
Σπυρ. Τράκας	Γρηγ. Μάρακας .....Ν
Ἀναστ. Κούτρας	Ἰωάν. Μαρματάκης .....Ν
Γεώργ. Μόδης.....Ν	Ὀμ. Πανταζίδης.....
Ἰωάν. Σαπουντζῆς.....	Χριστ. Ροδοκανάκης.....
Γεώργ. Τζώρτζης	Βίκ. Κυκουρίδης .....
Μιχαὴλ Χατζητάσης .. ..Ν	Γεώργ. Φ. Ἀνδρεάδης..... ..
Ρητορίδης Χατζόπουλος	Ἠλ. Ἀσπιώτης .. ..Ν
Ἀγγ. Ἀγαπητὸς .....Ν	Μάριος Βολίκας .....
Ἰωάν. Μαυρουδῆς	Ἀλέξ. Κανάρης .....Ν
Κωνστ. Ματσιώρης	Νικ. Μαμούνης.....Ν
Νικ. Παπαγεωργίου	

Ἑπομένως ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκιὼν εἰς β΄ συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου·

«Περὶ ἀνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων»

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β΄ κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἔχον οὕτως·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.'

Γενικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 1

Θέλει ἐνεργηθῆ ὁλοσχερὴς ἀνασύνταξις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τοῦ Κράτους κατὰ τὰς ἑπομένας διατάξεις.

Ἄρθρον 2

Ἡ σύνταξις τῶν νέων ἐκλογικῶν καταλόγων ἐνεργεῖται ὡς ἑξῆς· Πᾶς Ἕλλην πολίτης, δημότης δήμου ἢ κοινότητος ἑκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας, ἔχων συμπεπληρωμένον τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἐγγεγραμμένος, ἂν ἄγει ἡλικίαν κατωτέραν τοῦ 51 ἔτους, ἐν τῷ μητρῴῳ τῶν ἀρρένων δήμου τινὸς ἢ κοινότητος καὶ ἐκπληρώσας τὰς στρατολογικὰς αὐτοῦ ὑποχρεώσεις ἢ νομίμως ἀπαλλαγεὶς αὐτῶν, δικαιοῦται νὰ προσέλθῃ ἐντὸς τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου τασσομένης προθεσμίας ἐνώπιον τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν νέων ἐκλογικῶν καταλόγων ἐπιτροπῆς πρὸς ἐγγραφὴν ἐν αὐτοῖς.

Στεροῦνται τοῦ ἀνωτέρω δικαιώματος οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῶν ἄρθρων 4 καὶ 99 τοῦ νόμου ΧΜΗ΄ τοῦ 1877 «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» ἢ ἄλλου τινὸς νόμου.

Ἄρθρον 3.

Πρὸς σύνταξιν τῶν νέων καταλόγων τὸ Κράτος διαιρεῖται εἰς περιφερείας ἰσαρίθμους πρὸς τὰ Πρωτοδικεῖα.

Ἑκάστη περιφέρεια Πρωτοδικείου ὑποδιαιρεῖται εἰς ἐκλογικὰς περιφερείας ἰσαρίθμους πρὸς τὰ Εἰρηνοδικεῖα αὐτῆς.

Ἡ ἕδρα τοῦ Πρωτοδικείου ἀποτελεῖ ἰδίαν περιφέρειαν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἐγγραφὴ τῶν ἐκλογέων γίνεται ἐν ταῖς ἕδραις τῶν Πρωτοδικείων κατ' ἐνορίας. συνοικισμοὺς ἢ προάστεια, τῶν πολιτῶν ἐγγραφομένων ἐν τῇ ἐνορίᾳ, τῷ συνοικισμῷ ἢ προαστείῳ ἔνθα κατοικεῖ ἕκαστος.

Ἐν ταῖς κατ' Εἰρηνοδικεῖα ἐκλογικαῖς περιφερείαις οἱ ἐκλογεῖς ἐγγράφονται κατὰ κοινότητα μὲν ἢ Δῆμον ἀλλὰ διακεκριμένως δι' ἕκαστον τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν κοινότητα ἢ δῆμον συνοικισμῶν καταλόγῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Περὶ συνθέσεως τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Αἱ ἐπιτροπαὶ πρὸς σύνταξιν τῶν καταλόγων συντίθενται ὡς ἑξῆς·

α΄) Ἐν ταῖς ἕδραις τῶν Πρωτοδικείων ἐπιτροπαὶ τριμελεῖς, συγκείμεναι ἐξ ἑνὸς Πρωτοδίκου ἢ τοῦ ἐν ἄρθρῳ 9 ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ὡς Προέδρου, ἑνὸς ἱερέως καὶ ἑνὸς ἐπιτρόπου τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ.

Παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ ἐκτελεῖ καθήκοντα γραμματέως εἷς τῶν διδασκάλων τοῦ ἐγγυτέρου σχολείου, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

β΄) Ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐκλογικαῖς περιφερείαις ἐπιτροπαὶ τριμελεῖς, ὡσαύτως συνιστώμεναι κατὰ κοινότητα ἢ Δῆμον καὶ ἀποτελούμεναι ἐκ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὡς Προέδρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου τῆς Κοινότητος, ἑνὸς ἱερέως καὶ γραμματέως προσλαμβανομένου ὡς ἀνωτέρω.

Ἡ ἐπιτροπὴ συνεδριάζει ἐν ὁλομελείᾳ.

Ἄρθρον 6.

Δύνανται νὰ παρίστανται κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν καταλόγων ἀνὰ εἷς ἀντιπρόσωπος ἑκάστου πολιτικοῦ κόμματος, διοριζόμενος ἐγγράφως διὰ δηλώσεως πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἔχων τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 δικαιώματα.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διορίζονται καὶ ἀναπληρωταὶ τοῦ ἄνω ἀντιπροσώπου

Δύο ἢ πλείονα κόμματα δύνανται νὰ διορίσωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὸν αὐτὸν ἀντιπρόσωπον καὶ τοὺς αὐτοὺς ἀναπληρωτὰς τούτου.

Ἡ παράλειψις τοῦ διορισμοῦ ἢ ἡ ἀπουσία τοῦ ἀντιπροσώπου ὐδόλως παρακωλύει τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 7.

Ἑκάστη τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Πρωτοδικείου ἐνοριακῶν ἐπιτροπῶν εἶνε ἁρμοδία πρὸς σύνταξιν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου τῆς ἐνορίας· ἑκάστη δὲ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Εἰρηνοδικείου ἐπιτροπῶν εἶνε ἁρμοδία πρὸς σύνταξιν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου ἑκάστης Κοινότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Περὶ διορισμοῦ τῶν μελῶν τῶν Ἐπιτροπῶν ἐν γένει.

Ἄρθρον 8.

Οἱ Νομάρχαι, μετὰ συνεννόησιν πρὸς τοὺς οἰκείους Μητροπολίτας, ἀποστέλλουσιν ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον κατάλογον τῶν δυνάμει Διαταγμάτων ἢ ἄλλως κατὰ τὰ κρατοῦντα ἔθιμα ὡρισμένων ἐνοριῶν ὅλων τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἑδρεύει Πρωτοδικεῖον.

Τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ὑπέχουσι καὶ οἱ Νομάρχαι τῶν Νέων Χωρῶν, εἰς ἃς δὲν ἐπεξετάθη ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου περὶ ἐνοριῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνέκαθεν καὶ ἤδη ἰσχυόντων περὶ ὑπαγωγῆς τῶν κατοίκων εἰς ἐνορίας.

Ἡ ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς κλπ. καὶ οἱ προϊστάμενοι τῶν ἐποικιστικῶν γραφείων ἀποστέλλουσι διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον πίνακα ἐμφαίνοντα τοὺς ἐν ταῖς ἕδραις τῶν Πρωτοδικείων συνοικισμούς, τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς ἐνορίαν.

Ἄρθρον 9.

Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐν ὁλομελείᾳ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄνω καταλόγων, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως ἑκάστου, ὁρίζει τὸν Πρωτοδίκην, ὅστις θέλει προεδρεύσει ἑκάστης ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐν ἑκάστῳ ὡς ἄνω, προσφυγικῷ συνοικισμῷ.

Ἐν ἑκάστῃ ἕδρᾳ Πρωτοδικείου διορίζονται οἱ ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων Πρωτοδίκαι ἐκ τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ τούτῳ. Ἐν ἀνεπαρκείᾳ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαστῶν Πρωτοδικείου τινὸς ἐπιτρέπεται ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόσπασις δικαστῶν ἐξ ἄλλου Πρωτοδικείου, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνε δυνατὸν κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

Ἐν ἐλλείψει ἐπαρκῶν δικαστῶν ὁ Ἄρειος Πάγος συμπληροῖ τὸν ἐλλείποντα ἀριθμὸν διὰ τῶν παρὰ Πρωτοδίκαις ἀντεισαγγελέων, τῶν ἐμμίσθων ταρέδρων καὶ διὰ δικηγόρων ἢ διὰ συμβολαιογράφων διοριζομένων ἐκ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Πρωτοδικείου.

Παρ' ἑκάστῳ Πρωτοδικείῳ ἀφίεται ὁ ἀναγκαῖος ἀριθμὸς δικαστῶν, διὰ τὰς ἐπειγούσας ὑποθέσεις, ἰδίᾳ δι' ἔργα ἀνακρίσεως.

Ἄρθρον 10.

Πάντες οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἐπίτροποι τῶν ἐνοριακῶν ναῶν τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἑδρεύει Πρωτοδικεῖον, θεωροῦνται διωρισμένοι δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου μέλη τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων ἐπιτροπῆς.

Ἐκ τῶν παρ' ἑκάστῳ ἐνοριακῷ ναῷ ἱερέων καὶ ἐπιτρόπων ὁ Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ὁρίζει τὴν σειρὰν τῆς ὑπηρεσίας ἑκάστου.

Ἄρθρον 11.

Διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Προέδρου πρόσληψιν τοῦ γραμματέως τῆς ἐπιτροπῆς, ἅπαντες οἱ διδάσκαλοι τῶν ἐγγυτέρων σχολείων θεωροῦνται διωρισμένοι γραμματεῖς τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων Ἐπιτροπῆς, ὁ δὲ Πρόεδρος αὐτῆς ἐκλέγει ἐξ αὐτῶν ἑκάστοτε τὸν γραμματέα, ὅστις δύναται νὰ ἐναλλάσσηται.

Ἄρθρον 12.

Πάντες οἱ Πρόεδροι Κοινοτήτων, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἐπίτροποι τῶν ναῶν τῶν αὐτῶν κοινοτήτων θεωροῦνται διωρισμένοι μέλη τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν κοινοτικῶν καταλόγων ἐπιτροπῆς.

Ἐν ᾗ περιπτώσει εἰς κοινότητά τινα ἐλλείπει ἱερεὺς ἢ ἐπίτροπος, ἀναπληροῦνται οὗτοι διὰ κοινοτικῶν συμβούλων, καλουμένων ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου. Μὴ ὑπάρχοντος Προέδρου κοινότητος, ἀναπληροῦται οὗτος διά τινος κοινοτικοῦ συμβούλου, καλουμένου ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου.

Ὑπαρχόντων ἐν κοινότητί τινι πλειόνων ἱερέων ἢ ἐπιτρόπων ναῶν, ἅπαντες θεωροῦνται διωρισμένοι μέλη τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων ἐπιτροπῆς, ὁ δὲ Εἰρηνοδίκης ἐκλέγει ἐξ αὐτῶν ἑκάστοτε τὸν ἐκπληρώσοντα καθήκοντα τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων ἐπιτροπῆς, ὅστις δύναται νὰ ἐναλλάσσηται.

Ὡσαύτως ὑπαρχόντων πλειόνων διδασκάλων ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

Ὅπου ἐξ οἱουδήποτε λόγου ἐλλείπουσι κοινοτικὰ συμβούλια, τὸν Πρόεδρον τούτων ἀναπληροῖ εἷς διδάσκαλος ἢ δεύτερος ἱερεὺς καί, ἐν ἀνάγκῃ, δύο ἐγγράμματοι πολῖται ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καθήκοντα γραμματέως, μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου διδασκάλου, ἐκτελεῖ εἷς τῶν

ἐγγραμμάτων πολιτῶν ὁριζόμενος κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 13.

Εἰς τοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς ἐνορίαν, προστίθεται, μὲ γνώμην ἁπλῶς συμβουλευτικήν, παρὰ ταῖς ἐπιτροπαῖς καὶ ἀνὰ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ἢ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς κλπ. ὑποδεικνυόμενος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ Ὑπουργείου.

Ὅπου ἀλλαχοῦ τοῦ Κράτους ἔχει γίνει ἀστικὴ ἢ ἀγροτικὴ ἀποκατάστασις προσφύγων, προστίθεται, ἐπίσης ἁπλῶς, μὲ γνώμην συμβουλευτικήν, εἰς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ ἀνὰ εἷς ὑπάλληλος τῆς ὑπηρεσίας Προνοίας ἢ Ἐποικισμοῦ, ὑποδεικνυόμενος ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῆς οἰκείας Ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 14.

Ἕκαστον πολιτικὸν κόμμα δικαιοῦται ὡσαύτως ὅπως ἐγγράφως διορίσῃ ἀνὰ ἕνα ἀντιπρόσωπον καὶ ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ ἐν ἑκάστῃ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Εἰρηνοδικείου κοινοτήτων.

Κατὰ τὰ ἄλλα ἐφαρμόζονται καὶ ἐνταῦθα αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Περὶ τῶν ἐφόρων τῶν ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 15.

Ἐν ἑκάστῃ περιφερείᾳ Ἐφετείου διορίζονται ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου εἷς ἢ πλείονες Ἐφέται, ὡς Ἔφοροι τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ Ἄρειος Πάγος ὁρίζει τὴν δικαιοδοσίαν ἑκάστου τῶν Ἐφόρων κατὰ μίαν ἢ πλείονας περιφερείας Πρωτοδικείων.

Οἱ Ἔφοροι οὗτοι, ὡς καὶ οἱ Πρόεδροι τῶν Ἐπιτροπῶν, ἔχουσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, προβαίνουσιν αὐτεπαγγέλτως ἢ ἐπὶ τῇ μηνύσει οἱουδήποτε εἰς τὴν ἀνάκρισιν καὶ βεβαίωσιν πασῶν τῶν παραβάσεων τοῦ παρόντος νόμου καὶ τάσης συναφοῦς ἀξιοποίνου πράξεως, ἄνευ συμπράξεως γραμματέως ἢ ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, διαβιβάζουσι δὲ ἀμελητὶ τὰς ἀνακρίσεις εἰς τὸν ἁρμόδιον παρὰ Πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελέα, ὑποχρεούμενον νὰ εἰσαγάγῃ ταύτας δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν ὑποβολῆς, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ πλημμελήματος. Οἱ ἀνωτέρω δικαιοῦνται ὡσαύτως νὰ ἐκδίδωσιν ἐντάλματα συλλήψεως κατὰ τῶν παραβατῶν καὶ ν' ἀποστέλλωσιν αὐτοὺς εἰς τὸν ἁρμόδιον Εἰσαγγελέα.

Ἡ Χωροφυλακή, ἡ Ἀστυνομία Πόλεων καὶ ἡ ἀγροφυλακὴ τῆς περιφερείας, τίθενται ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐφόρου καὶ τῶν ἐπιτροπῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των.

Ἄρθρον 16.

Οἱ ὡς ἄνω Ἔφοροι ὀφείλουσι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, νὰ καθοδηγῶσι τὰς ἐπὶ τῆς συντάξεως ἐπιτροπὰς περὶ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν νόμων δι' ὁδηγιῶν, δι' ἐπιτοπίου μεταβάσεως καὶ διὰ παντὸς ἄλλου μέσου, νὰ δέχωνται παράπονα πολιτῶν κατὰ τῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐν γένει νὰ ἐποπτεύωσι τὰ ἔργα αὐτῶν.

Τὰς ἀνακρίσεις κατὰ τῶν ἐπὶ τῆς συντάξεως ἐπιτροπῶν διαβιβάζουσι πρὸς τὸν ἁρμόδιον Εἰσαγγελέα, ὑποχρεούμενον νὰ ἐνεργῇ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

Δικαιοῦνται ὡσαύτως οἱ Ἔφοροι νὰ διατάσσωσι τὰς κατὰ περιφερείας Εἰρηνοδικείων Ἐπιτροπὰς νὰ

μεταβαίνωσι καὶ εἰς ἄλλα ἐκτὸς τῆς πρωτευούσης τοῦ δήμου ἢ τῆς κοινότητος χωρία, ὅταν ἀποχρῶντες, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, λόγοι ἐπιβάλλουσι τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῶν ἐργασιῶντῶν κατ' ἐνορίας ἐπιτροπῶν

Ἄρθρον 17.

Εὐθὺς ἅμα τῇ καταρτίσει ἑκάστης ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων ἐπιτροπῆς διὰ τὰς πόλεις, ἔνθα ἑδρεύει Πρωτοδικεῖον, αὕτη, ἐγκαθισταμένη ἐν τῷ οἰκείῳ ἐνοριακῷ Ναῷ, συντάσσει πρόγραμμα, ὅπερ ἀναρτᾶται εἰς τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ. Ἐν τῷ προγράμματι τούτῳ γνωστοποιεῖται ὅτι ἀπὸ τῆς ἑπομένης καὶ ἐπὶ ἕνα μῆνα καθ' ἑκάστην, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν Κυριακῶν καὶ τῶν ἑορτῶν, ἀπὸ τῆς ὥρας 9 π.μ. μέχρι τῆς 1 μ. μ. , ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ἀπὸ τὰς 3 μέχρι 5 μ. μ. ἐνεργεῖ αὕτη τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἐμφανιζομένων ἐκλογέων τῶν κατοικούντων ἐν τῇ ἐνορίᾳ.

Ἄρθρον 18.

Ἕκαστος κάτοικος τῆς ἐνορίας, τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ ἢ προαστείου, κεκτημένος τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος νόμου ἰδιότητας, ἐμφανίζεται αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἐγγραφὴν ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ.

Ὁ ἐκλογεύς, περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ὁποίου ἀμφιβάλλει ἡ Ἐπιτροπή, δύναται νὰ προσαγάγῃ πρὸς βεβαίωσιν ταύτης δύο μάρτυρας πολίτας Ἕλληνας, ὁρκιζομένου περὶ αὐτῆς, συνταξομένου πρακτικοῦ ὁρκωμοσίας.

Ἡ ἀπόδειξις τῆς συμπληρώσεως τοῦ 21 ἔτους τῆς ἡλικίας ἢ προσάγεται δι' ἐγγράφων ἢ ἀναπληροῦται διὰ τῆς ἰδίας τῆς Ἐπιτροπῆς ἀντιλήψεως.

Ἡ κτῆσις τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 λοιπῶν ἰδιοτήτων καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν στρατολικῶν ὑποχρεώσεων ἢ ἡ ἀπὸ τούτων νόμιμος ἀπαλλαγὴ τεκμαίρονται μέχρι τῆς δι' ἐνστάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 37 ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου.

Ὁ προσερχόμενος ὀφείλει νὰ ὀμόσῃ, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θρησκείαν, τὸν ἑξῆς ὅρκον· «Ὀμνύω γνωρίζων τὰς εἰς τὴν ψευδορκίαν ἐπιβαλλομένας ποινὰς ὅτι εἶμαι πολίτης Ἕλλην, δημότης τοῦ δήμου ... ... ἢ τῆς κοινότητος ..... ὅτι ἄγω ἡλικίαν ἐτῶν .... ὅτι ἐξεπλήρωσα τὰς στρατιωτικάς μου ὑποχρεώσεις (ἢ ἄλλως ὅτι ἔχω νομίμως ἀπαλλαγῇ αὐτῶν ἢ δὲν ὑπέχω στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις) καὶ ὅτι δὲν ἐνεγράφην οὔτε θὰ ἐγγραφῶ ἐν ἄλλῳ τινὶ ἐκλογικῷ καταλόγῳ τοῦ Κράτους».

Ἄρθρον 19.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐγγράφει τοὺς ἐμφανιζομένους κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν καὶ κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν ἐν βιβλίῳ διημημένῳ εἰς στήλας ἐν αἷς ἀναγράφονται τὸ ὀνοματεπώνυμον αὐτῶν, τὸ ὄνομα τοῦ πατρός, ἡ ἡλικία, τὸ ἐπάγγελμα, ὁ οἰκεῖος ἀριθμὸς τοῦ μητρώου τῶν ἀρρένων καὶ ἡ πόλις, συνοικισμὸς ἢ προάστειον ἔνθα ἕκαστος κατοικεῖ.

Τὸ βιβλίον τοῦτο μονογραφεῖται κατὰ σελίδα καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καθ' ἑκάστην συνεδρίασιν.

Ἄρθρον 20.

Οἱ ὑπάρχοντες κατὰ Ναὸν κατάλογοι τῶν ἐνοριτῶν τίθενται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις χρησιμοποιεῖ καὶ τούτους πρὸς ἔλεγχον τῆς ταυτότητος τῶν ἐμφανιζομένων.

Διὰ τοὺς βλαχοποιμένας σκηνίτας ἐκλογεῖς, μὴ ἔχοντας μόνιμον ἐγκατάστασιν καὶ ἑπομένως μὴ ἀνή-

κοντας εἰς ἐνορίας, θεωρεῖται ἐπαρκὲς στοιχεῖον ἐλέγχου ἡ ἐγγραφὴ αὐτῶν ἐν τῷ μητρώῳ ἀρρένων, πιστοποιουμένη ὑπὸ τοῦ οἰκείου δημάρχου ἢ προέδρου κοινότητος.

Ἄρθρον 21.

Αἱ ἐπιτροπαὶ συνέρχονται, εἰς μὲν τὰς ἐνορίας, συνοικισμοὺς ἢ προάστεια ἐν τοῖς ἐνοριακοῖς Ναοῖς· ἢ τοιούτων μὴ ὑπαρχόντων ἐν σχολείῳ ἢ οἰκήματι ὁριζομένῳ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς δὲ τὰς κοινότητας ἢ τῷ δήμῳ ἐν τῷ δημοτικῷ ἢ κοινοτικῷ καταστήματι ἢ ἐν τῷ σχολείῳ ἢ ἐν Ναῷ τοιούτων δὲ μὴ ὑπαρχόντων, ἐν οἰκήματι ὁριζομένῳ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐν τοῖς προσφυγικοῖς συνοικισμοῖς ἐν οἰκήμασιν ὁριζομένοις ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως προσφύγων ἢ τῶν προϊσταμένων τῶν κατὰ τόπους ἐποικιστικῶν γραφείων.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ Πρόεδρος δικαιοῦται νὰ προβῇ εἰς ἐπίταξιν καταλλήλου οἰκήματος διὰ τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 22.

Οἱ οὕτω κατ' ἐνορίας συντασσόμενοι προκαταρκτικοὶ κατάλογοι κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν θέλουσιν ἀποτελέσει, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν καὶ τῶν λοιπῶν διατυπώσεων τοῦ παρόντος νόμου, τοὺς ὁριστικοὺς ἐνοριακοὺς καταλόγους τοῦ ἐκλογικοῦ συλλόγου τῆς πόλεως, ἐν ᾗ ἑδρεύει Πρωτοδικεῖον, οἱ δὲ κατὰ κοινότητας ἢ δήμους, συντασσόμενοι, κατ' ἀλφαβητικὴν ὡσαύτως σειράν, κατάλογοι θέλουσιν ἀποτελέσει τοὺς ὁριστικοὺς κοινοτικοὺς καταλόγους τοῦ ἐκλογικοῦ συλλόγου τῆς περιφερείας τοῦ Εἰρηνοδικείου. Διὰ δὲ τοὺς κατὰ τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 20 ἐγγραφέντας ἐκλογεῖς βλαχοποιμένας σκηνίτας θέλουσι καταρτισθῇ ἴδιοι προκαταρκτικοὶ κατάλογοι οὐχὶ κατ' ἐνορίας.

Ἄρθρον 23.

Ἐν αἷς πόλεσιν ἑδρεύει Πρωτοδικεῖον καὶ ἰσχύει ὁ νόμος περὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων, ὁ ἐγγραφόμενος ἐν τῷ ἐνοριακῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ λαμβάνει ἐκλογικὸν βιβλιάριον κατὰ τὰ κατωτέρω ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 24.

Ἕκαστος τῶν προσερχομένων πρὸς ἐγγραφὴν ὀφείλει νὰ προσαγάγῃ πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς συντάξεως ἐπιτροπὴν πρόσφατον φωτογραφίαν του.

Ἄρθρον 25.

Τὸ βιβλιάριον ἀποτελεῖται ἐξ ἐξωφύλλου καὶ 25 φύλλων ἠριθμημένων καὶ συγκεκολλημένων.

Ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἐπικολλᾶται ἡ φωτογραφία τοῦ προσερχομένου, ἥτις σφραγίζεται διὰ τῆς σφραγῖδος τῆς ἐπιτροπῆς.

Μεταξὺ τοῦ ἐξωφύλλου καὶ τοῦ πρώτου φύλλου τοῦ βιβλιαρίου εἶναι συγκεκολλημένον ἕτερον φύλλον, εἰς ὃ ἀναγράφεται ὁ αὔξων ἀριθμὸς τοῦ βιβλιαρίου, ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν ἀριθμὸν ὑφ' ὃν ὁ ἐκλογεὺς φέρεται ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ ἐνοριακῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ, τὸ ὄνομα τοῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ, ὡς καὶ τὸ ὀνοματεπώνυμον, τὸ ὄνομα τοῦ πατρός, ἡ ἡλικία, τὸ ἐπάγγελμα καὶ ὁ ἀριθμός, ὑφ' ὃν φέρεται ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ μητρῴῳ τῶν ἀρρένων.

Τὸ βιβλιάριον, φέρον τὴν χρονολογίαν τῆς ἐκδόσεώς του, τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς καὶ παρὰ τὴν ὑπογραφήν του τὴν σφραγῖδα τῆς ἐπιτροπῆς, παραδίδεται εἰς τὸν ἐκλογέα.

Ἄρθρον 26.

Εἰς τοὺς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἀπουσιάζοντας ἐκτὸς τῆς περιφερείας τοῦ οἰκείου Πρωτοδικείου ἢ Εἰρηνοδικείου ἐπιτρέπεται ἡ ἐγγραφὴ ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς καταλόγοις δι' ἀντιπροσώπου, διωρισμένου δι'

εἰδικοῦ συμβολαιογραφικοῦ πληρεξουσίου, οὗ τό τε πρωτότυπον καὶ τὸ ἀντίγραφον συντάσσονται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

Καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχουσι Συμβολαιογραφεῖα ἡ ἀνωτέρω εἰδικὴ πληρεξουσιότης δύναται νὰ δοθῇ καὶ δι' ἁπλῆς ἐπιστολῆς βεβαιουμένης, εἴτε ὁ ἐντολεὺς εἶνε ἐγγράμματος εἴτε ἀγράμματος, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος τῆς διαμονῆς ἢ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Ὁ εἰδικὸς ἀντιπρόσωπος ἐμφανιζόμενος αὐτοπροσώπως ὀφείλει νὰ προσαγάγῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τῶν ἄρθρων 18 καὶ 32, ἀπαλλασσόμενος ὅμως τοῦ ἐν ἄρθρῳ 18 ὅρκου.

Τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμένοντας, τοῦ εἰδικοῦ πληρεξουσίου συνταχθέντος ὡσαύτως ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου ἐνώπιον τῆς Ἑλληνικῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ ἐν ἐλλείψει ταύτης ἐνώπιον τῆς ἀλλοδαπῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 27.

Τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκδιδόμενα βιβλιάρια παραδίδονται εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Πρωτοδικείου, ἵνα ἐγχειρισθῶσιν εἰς τὸν ἐκλογέα ἐπὶ τῇ προσωπικῇ του ἐμφανίσει καὶ τῇ προσαγωγῇ τῆς φωτογραφίας του, ἥτις ἐπικολλᾶται ἐπὶ τοῦ βιβλιαρίου παρὰ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν. Ὁ οὕτως ἐμφανιζόμενος ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ καὶ τὴν ταυτότητά του διὰ παντὸς ἀποδεικτικοῦ μέσου κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁριζόμενα, νὰ ὀμόσῃ δὲ καὶ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 18 ὅρκον.

Ἄρθρον 28.

Πολῖται Ἕλληνες Χριστιανοί, μὴ ἀνήκοντες εἰς τὸ ὀρθόδοξον δόγμα, κεκτημένοι τὰς ἐννόμους ἰδιότητας τοῦ ἐκλογέως, ἐγγράφονται ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς καταλόγοις μετὰ τῶν λοιπῶν ἐκλογέων.

Ἐὰν οἱ ἀνωτέρω κατοικῶσιν εἰς πόλεις, ἔνθα ἐφαρμόζεται τὸ ἐνοριακὸν σύστημα, ἕκαστος τούτων ἐγγράφεται ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ τοῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κατοικεῖ.

Πολῖται Ἕλληνες, Ἰσραηλῖται τὸ θρήσκευμα, κάτοικοι Θεσσαλονίκης, καὶ πολῖται Ἕλληνες, Μουσουλμάνοι τὸ θρήσκευμα, κάτοικοι Θράκης, κεκτημένοι τὰς ἐννόμους ἰδιότητας τοῦ ἐκλογέως, ἐγγράφονται εἰς ἰδίους ἐκλογικοὺς καταλόγους, κατὰ διατυπώσεις ὁρισθησομένας διὰ Διαταγμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Περὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν κατὰ περιφερείας Εἰρηνοδικείων ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 29.

Ἅμα τῇ ἰσχύϊ τοῦ παρόντος νόμου οἱ Εἰρηνοδίκαι ἢ οἱ ἀναπληρωταὶ τούτων ἐκδίδουσι καθ' ἅπασαν τὴν ἐκλογικὴν περιφέρειάν των πρόγραμμα δι' οὗ προσδιορίζουσι τὰς ἡμέρας τῆς εἰς ἑκάστην πρωτεύουσαν Κοινότητος ἢ Δήμου μεταβάσεώς των πρὸς σύνταξιν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου.

Τὸ πρόγραμμα ἀποστέλλεται εἰς τοὺς Προέδρους τῶν Κοινοτήτων, ἢ τοὺς δημάρχους τοιχοκολλᾶται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῆς κοινότητος καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίαις τὴν πρώτην μετὰ τὴν λῆψιν Κυριακήν..

Ἄρθρον 30

Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ προγράμματος τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὁ Πρόεδρος ἑκάστης Κοινότητος ἢ δήμαρχος μεθ' ἑνὸς ἱερέως καὶ ἑνὸς ἐπιτρόπου, ὡς μελῶν, καὶ ἑνὸς διδασκάλου, ὡς γραμματέως, προσλαμ-

βανομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ἀποτελοῦντες ἐπιτροπὴν, ὀφείλουσι νὰ συντάξωσιν ὑπ' εὐθύνην των πίνακα, ἐξηγμένον ἐκ τοῦ μητρῴου τῶν ἀρρένων τοῦ δήμου ἢ τῆς Κοινότητος καὶ τῶν παλαιῶν ἐκλογικῶν αὐτῆς καταλόγων, περιέχοντα τοὺς ἄρρενας κατοίκους τοῦ δήμου ἢ Κοινότητος καὶ τοὺς ἔχοντας ἐν γένει τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος ἐννόμους ἰδιότητας ἐκλογέως.

Ἐν τῷ πίνακι δὲν ἀναγράφονται οἱ μεταδημοτεύσαντες.

Τὸν πίνακα τοῦτον, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ εἰς ἄνω ἐπιτροπῆς, ὁ πρόεδρος αὐτῆς παραδίδειτῆς τὸν Εἰρηνοδίκην ἅμα τῇ μεταβάσει του εἰς τὴν Κοινότητα ἢ δῆμον πρὸς σύνταξιν τοῦ καταλόγου.

Ἐνώπιον τῆς πρὸς σύνταξιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων ἐπιτροπῆς δικαιοῦνται νὰ ἐμφανισθῶσι πρὸς ἐγγραφὴν καὶ πρόσωπα μὴ περιληφθέντα δι' οἱονδήποτε λόγον ἐν τῷ πίνακι, ἅτινα ὀφείλουσι νὰ πράξωσι τὰ ἐν ἄρθρῳ 32 ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 31.

Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 13 τοὺς πίνακας τῶν προσφύγων συντάσσουσι κατὰ τὸ δυνατὸν οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως ἢ τῶν γραφείων ἐποικισμοῦ ἢ τῶν ὑπηρεσιῶν Προνοίας κλπ., ἐν συνεργασίᾳ μεθ' ἱερέως ἢ ἐπιτρόπου τοῦ συνοικισμοῦ.

Ἄρθρον 32.

Ἅμα τῇ μεταβάσει τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ τῇ ὑπ' αὐτοῦ προσλήψει, κατὰ τὰ ἄρθρα 5 καὶ 12, τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἕκαστος κάτοικος τῆς κοινότητος ἢ δήμου, κεκτημένος τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος νόμου ἐννόμους ἰδιότητας τοῦ ἐκλογέως, ἐμφανίζεται αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἐγγραφὴν ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ.

Τὴν ταυτότητα ἑκάστου προσερχομένου πιστοποιεῖ ἡ ἐπιτροπή.

Ἐγειρομένης ἀμφισβητήσεως περὶ τῶν ἐννόμων τοῦ ἐκλογέως ἰδιοτήτων ἢ καὶ περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ προσερχομένου, ὀφείλει οὗτος νὰ ἀποδείξῃ τὰ ἀμφισβητούμενα τοῦτα στοιχεῖα διὰ παντὸς μέσου, ἰδίᾳ δι' ἀποσπάσματος τοῦ μητρῴου τῶν ἀρρένων, διὰ προσαγωγῆς τοῦ στρατιωτικοῦ του ἀπολυτηρίου, δι' ἐνόρκου βεβαιώσεως συγγενῶν του ἢ ἄλλων μαρτύρων κλπ.

Ἡ διάταξις τῶν ἐδ. 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 18 ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἐν περιπτώσει βεβαιώσεως διὰ μαρτύρων, τοῦτο ἀναγράφεται ἐν εἰδικῷ βιβλίῳ, ἔνθα ὑπογράφουσι καὶ οἱ ἐνόρκως βεβαιώσαντες μάρτυρες.

Ὁ προσερχόμενος ὀφείλει πάντως νὰ ὀμόσῃ τὸν ἐν ἄρθρῳ 18 ὅρκον.

Ἄρθρον 33.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἀπαλείφουσα τὸν προσερχόμενον ἐκ τοῦ ἐγχειρισθέντος αὐτῇ πίνακος, ἐγγράφει τοῦτον κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν ἐν τῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 19 βιβλίῳ, ἐνεργοῦσα κατὰ τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

Ἡ σύνταξις τῶν καταλόγων δι' ἁπάσας τὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Εἰρηνοδικείου κοινότητας ἢ δήμους δέον νὰ περατωθῇ ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 29 ἐκδόσεως τοῦ προγράμματος.

Ἐπὶ τῶν οὕτω κατὰ κοινότητας ἢ δήμους συντασσομένων καταλόγων ἐφαρμόζεται ἀναλόγως τὸ ἄρθρον 22 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 34

Ἡ ἄρνησις τῆς ἐπιτροπῆς νὰ ἐγγράψῃ τινὰ τῶν ἐμφανιζομένων εἰς τὸν κοινοτικὸν ἢ δημοτι-

κὸν ἐκλογικὸν κατάλογον βεβαιοῦται διὰ πράξεως αὐτῆς ἠτιολογημένης.

Ἐν αἷς κοινότησιν ἰσχύει ὁ νόμος περὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων, ὁ ἐγγραφόμενος ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ τῆς κοινότητος λαμβάνει ἐκλογικὸν βιβλιάριον ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 24—27.

Ἄρθρον 35.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν κομμάτων, οἱ παριστάμενοι κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 6 καὶ 14, δικαιοῦνται νὰ ὑποβάλωσιν ἐγγράφως ἢ προφορικῶς ἐνστάσεις ἢ καὶ προφορικὰς παρατηρήσεις, ἃς ἡ ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ ἀναγράψῃ ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ἐπὶ τούτων ἡ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεως καταχωριζομένης ἐν τῷ βιβλίῳ πρακτικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ ἐνστάσεων ἐν γένει καὶ τῆς ἐκδικάσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 36.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρὸς σύνταξιν τῶν καταλόγων προθεσμίας, ἑκάστη ἐνοριακὴ ἐπιτροπὴ ἐκθέτει ἀντίγραφον τοῦ καταρτισθέντος ἐκλογικοῦ καταλόγου ἐπὶ πέντε ἡμέρας εἰς τὸν ἐνοριακὸν ναόν, ἵνα λάβωσι γνῶσιν οἱ πολῖται.

Τὸ πρωτότυπον μεθ' ὅλων τῶν σχετικῶν διαβιβάζει, ἐπὶ ἀποδείξει, εἰς τὸν οἰκεῖον πρόεδρον Πρωτοδικῶν.

Ὡσαύτως ἑκάστη ἐπιτροπὴ ἐν ταῖς κοινότησιν ἢ δήμοις ἐκθέτει ἐν τῷ καταστήματι αὐτῆς ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὅμοιον ἀντίγραφον, πρὸς τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω σκοπόν, τὸ δὲ πρωτότυπον μεθ' ὅλων τῶν σχετικῶν διαβιβάζει εἰς τὸν οἰκεῖον Πρόεδρον Πρωτοδικῶν.

Ἄρθρον 37

Πᾶς πολίτης κεκτημένος τὰς ἐννόμους ἰδιότητας τοῦ ἐκλογέως, μὴ ἐγγραφεὶς ἐν τῷ καταλόγῳ, δικαιοῦται νὰ ἀπευθύνῃ ἔνστασιν περὶ ἐγγραφῆς του.

Ἔνστασιν δύναται νὰ ἀπευθύνῃ καὶ πᾶς πολίτης κατὰ τῆς ἐγγραφῆς παντὸς προσώπου μὴ δικαιουμένου πρὸς τοῦτο.

Αἱ ἐνστάσεις ἐπιδίδονται ἢ ἐγχειρίζονται εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς.

Αἱ ἐνστάσεις ὑποβάλλονται διαρκούσης τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας ἐκθέσεως καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας εἰσέτι μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς καταχωριζόμεναι ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ.

Ἄρθρον 38.

Ὁ παραλειφθεὶς ἐκ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου ὀφείλει ἐπιδίδων ἢ ἐγχειρίζων αὐτοπροσώπως τὴν ἔνστασίν του εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ προσκομίσῃ τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 18 καὶ 32 τοῦ παρόντος νόμου ἀποδεικτικὰ μέσα, ἅτινα μνημονεύονται ἐν τῷ ἄνω βιβλίῳ καὶ νὰ ὀμόσῃ τὸν ἐν ἄρθρῳ 18 ὅρκον.

Ὁ ἐνιστάμενος κατὰ τῆς ἐγγραφῆς τινος ὀφείλει ἐπίσης νὰ προσκομίσῃ τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα καὶ νὰ ὀμόσῃ, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θρησκείαν, περὶ τῆς ἀληθείας τῆς ἐνστάσεώς του.

Ἄρθρον 39.

Αἱ περὶ διαγραφῆς ἐνστάσεις τοῦ ἄρθρου 37 § 2 κοινοποιοῦνται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος ἢ διά τινος ὀργάνου τῆς χωροφυλακῆς, τῆς ἀστυνομίας πόλεων ἢ τῆς ἀγροφυλακῆς, ἐπιμελείᾳ τοῦ Προέδρου, εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον, ὅστις δύναται νὰ ὑποβάλῃ ἀντιρρήσεις ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως.

Ἄρθρον 40.

Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως πασῶν τῶν

προθεσμιῶν οἱ Πρόεδροι τῶν ἐπιτροπῶν, συντάσσοντες ἀκριβῆ πίνακα, ὑποβάλλουσι πάντα τὰ ἔγγραφα εἰς τοὺς οἰκείους Προέδρους Πρωτοδικῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 36 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 41.

Ἡ ἐκδίκασις ἑκάστου ἐνοριακοῦ καταλόγου γίνεται κατὰ τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ Πρωτοδικείου, μετὰ πέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς λήψεως πάντων τῶν σχετικῶν ἐγγράφων ἑκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν διὰ πράξεως αὐτοῦ γνωστοποιεῖ τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἄνω ἐνστάσεων, δημοσιεύων τὴν πρᾶξίν του δύο ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκδικάσεως διὰ τοιχοκολλήσεως ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσι κατὰ τὴν συζήτησιν, προσάγοντες καὶ νέας ἀποδείξεις ἢ προσφερόμενοι καὶ εἰς δόσιν ὅρκου, ὃν δέον κατ' αὐτὴν τὴν συζήτησιν ἢ ν' ἀποκρούσῃ ἢ νὰ ἐπιβάλῃ τὸ δικαστήριον.

Ὁ ὅρκος οὗτος δίδεται παραχρῆμα.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἐκδίδεται ὁριστικὴ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζητήσεως, μὴ ὑποκειμένη εἰς οὐδὲν ἔνδικον μέσον.

Ἄρθρον 42.

Γινομένης δεκτῆς ἐνστάσεως περὶ διαγραφῆς τινος ἐκ τοῦ οἰκείου καταλόγου, τὸ δικαστήριον διαγράφει τοῦτον.

Διαγραφομένου προσώπου λαβόντος καὶ ἐκλογικὸν βιβλιάριον, διατάσσεται καὶ ἡ κατάσχεσις καὶ ἐξαφάνισις τοῦ βιβλιαρίου διοικητικῶς.

Ἄρθρον 43.

Γινομένης δεκτῆς ἐνστάσεως περὶ ἐγγραφῆς τινος ἐν τῷ οἰκείῳ καταλόγῳ τῆς ἐνορίας τῆς

κοινότητος ἢ δήμου, τὸ δικαστήριον ἐνεργεῖ τὴν ἐν αὐτῷ ἐγγραφήν του.

Προκειμένου περὶ ἐγγραφῆς ἐν ἐνοριακῷ καταλόγῳ, συνεπαγομένης καὶ χορήγησιν ἐκλογικοῦ βιβλιαρίου, ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν ἐκδίδει καὶ τὸ σχετικὸν βιβλιάριον κατὰ τὸ ἄρθρον 23 καὶ ἑπόμενα φέρον τὴν σφραγῖδα τοῦ Πρωτοδικείου καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν.

Τὸ βιβλιάριον τοῦτο φυλάσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, παραδίδεται δὲ εἰς τὸν δικαιοῦχον συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν αὐτῶν ἄρθρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τῆς ὁριστικότητος τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων.

Ἄρθρον 44.

Ἕκαστος τῶν ἐνοριακῶν, δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, διορθούμενος κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν, καθίσταται ὁριστικὸς διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου καὶ ὑπογραφόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου κατατίθεται εἰς τὰ ἀρχεῖα αὐτοῦ.

Ἄρθρον 45.

Ἐὰν κοινότης τῆς περιφερείας τοῦ Εἰρηνοδικείου ἀνήκῃ εἰς ἐκλογικὴν περιφέρειαν ἄλλης Ἐπαρχίας ἢ Ὑποδιοικήσεως, ἡ σύνταξις τοῦ καταλόγου γίνεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἧς προεδρεύει ὁ Εἰρηνοδίκης, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται δικαστικῶς ἡ κοινότης.

Ὁ αὐτὸς Εἰρηνοδίκης πράττει τὰ ὁριζόμενα ἐν τοῖς ἄρθροις 38 καὶ ἑπόμενα τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 46.

Οἱ κατάλογοι ἐκτυποῦνται δαπάνῃ τοῦ Δημοσίου.

κατ' ἐνορίας καὶ κατὰ κοινότητας ἢ δήμους ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ οἰκείου Προέδρου Πρωτοδικῶν· ὅστις ὑπογράφει ἕκαστον ἀντίτυπον αὐτῶν.

Ἄρθρον 47.

Οἱ καταλογοι ὅλων τῶν ἐνοριῶν ἑκάστης πόλεως παρ' ἧ ἑδρεύει Πρωτοδικεῖον· συρραπτόμενοι ἀποτελοῦσι τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον τῆς πόλεως ταύτης.

Ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τοῦ οἰκείου καταλόγου πέμπεται πρὸς ἅπαντας τοὺς Εἰρηνοδίκας, τὰ δὲ λοιπὰ παραδίδονται εἰς τὸν ἁρμόδιον Ταμίαν πρὸς πώλησιν, ἐπὶ τιμήματι ὁριζομένῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Αἱ κοινότητες δύνανται νὰ λάβωσιν ἀντίτυπον τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἐκλογικοῦ καταλόγου, ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ τιμήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν στρατιωτικῶν

Ἄρθρον 48.

Ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοί, εἴτε μεμονωμένως εἴτε ἐπὶ κεφαλῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως καὶ στρατιῶται καθ' ὁμάδας ἀπαγορεύεται νὰ παρίστανται ἢ νὰ περιφέρωνται πέριξ τοῦ τόπου ἔνθα γίνεται ἡ ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς καταλόγοις ἐγγραφή.

Ἡ ἐπιτροπὴ δικαιοῦται νὰ χρησιμοποιῇ πρὸς ἐκτέλεσιν διαταγῶν της μόνον τὴν Χωροφυλακήν, τὴν Ἀστυνομίαν Πόλεων καὶ τὴν Ἀγροφυλακήν.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπαγόρευσις ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἐν γένει, τοὺς μὴ ἐκτελοῦντας καθήκοντα κατὰ τὸν παρόντα νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Ποινικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 49.

Τὰ μέλη τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων

ἐπιτροπῆς· ἀρνούμενα ἢ ἀμελοῦντα τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς καθηκόντων ἢ ὁτωσδήποτε παραβαίνοντα αὐτά, ἐὰν ἡ πρᾶξις ἢ παράλειψις δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ μὲ πενταετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων, ἐπιφυλασσομένης καὶ πάσης ἄλλης ποινῆς ἕνεκα βαρυτέρας τοῦ Ποινικοῦ Νόμου παραβάσεως.

Ἄρθρον 50.

Τὰ μέλη τῶν ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων ἐπιτροπῶν, ἐν γνώσει δεχόμενα πρὸς ἐγγραφὴν πρόσωπον ἐμφανιζόμενον ἀντ' ἄλλου ἢ ἐν γνώσει ἀποκλείοντα τῆς ἐγγραφῆς πρόσωπον κεκτημένον τὸ πρὸς τοῦτο δικαίωμα, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους καὶ μὲ πενταετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων.

Ἄρθρον 51.

Ὁ αἰτῶν τὴν ἐγγραφήν του ἢ ὡς πληρεξούσιος ἄλλου ἐμφανιζόμενος, ἐὰν ἐν γνώσει βεβαιοῖ ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ καὶ πᾶς δίδων κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ψευδῆ ὅρκον, τιμωρεῖται μὲ τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ποινήν.

Οἱ ἐνώπιον τῶν ἐπιτροπῶν προσερχόμενοι καὶ ἐνόρκως ἐξεταζόμενοι μάρτυρες διὰ τὴν αὐτὴν παράβασιν ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ποινήν.

Ἄρθρον 52.

Δημόσιοι ἢ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ἢ στρατιωτικοί, μέλη προσφυγικῆς ὀργανώσεως καὶ ὑπάλληλοι ἐποικιστικῆς ὑπηρεσίας, ἐκδόντες ἐν γνώσει ψευδὲς πιστοποιητικὸν ὑπέρ τινος τῶν αἰτούντων τὴν ἐγγραφήν του ἐν ἐκλογικῷ καταλόγῳ, τιμωροῦνται μὲ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 49 ποινάς.

Ἄρθρον 53.

Ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς, τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ τῆς Ἀγροφυλακῆς, ἀρνούμενα ἢ ἀμελοῦντα νὰ ἐκτελέσωσι διαταγὰς κατὰ τὸν παρόντα νόμον, τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως μέχρις ἓξ μηνῶν

Ἄρθρον 54.

Ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί· στρατιῶται καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι παραβαίνοντες τὸ ἄρθρον 48 τοῦ παρόντος νόμου τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν μέχρι τριῶν μηνῶν, ὁπωσδήποτε δὲ ἐπεμβαίνοντες κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν καταλόγων· μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν καὶ μὲ στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων των ἀπὸ ἑνὸς μέχρι πέντε ἐτῶν.

Ἄρθρον 55.

Πᾶσαι αἱ ἄνω παραβάσεις εἰσάγονται δι' ἀπευθείας κλήσεως ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου καὶ ἐκδικάζονται ἄνευ ἀναβολῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Τελικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 56.

Πάντα τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἔγγραφα συντάσσονται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

Ἄρθρον 57.

Εἰς τοὺς Ἐφόρους τῶν ἐπιτροπῶν παρέχεται ἡ κεκανονισμένη ἀποζημίωσις κατὰ τοὺς εἰδικοὺς νόμους.

Εἰς τοὺς Προέδρους τῶν ἐπιτροπῶν καταβάλλονται ἡμερησίως εἰς μὲν τοὺς Πρωτοδίκας δραχμαὶ ἑκατόν, εἰς δὲ τοὺς Εἰρηνοδίκας δραχμαὶ ὀγδοήκοντα, εἰς τὰ μέλη τῶν μὲν ἐνοριακῶν ἐπιτροπῶν δραχμαὶ ἑκατὸν, τῶν δὲ κοινοτικῶν δραχμαὶ πεντήκοντα καὶ

εἰς τοὺς διδασκάλους· τοὺς μὲν γραμματεῖς τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτροπῶν δραχμαὶ τριάκοντα, τοὺς δὲ τῶν κατὰ κοινότητα δραχμαὶ εἴκοσιν.

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω καταβάλλονται καὶ τὰ ὁδοιτοφικὰ ἔξοδα, ὁσάκις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των ἐξέρχονται τῆς ἕδρας των.

Εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 39 ἐνεργοῦντας ἐπιδόσεις καταβάλλονται δραχμαὶ πέντε καθ' ἑκάστην ἐπίδοσιν.

Ἄρθρον 58.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀναγράφεται ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον ἡ ἀναγκαία πίστωσις διὰ τὰς δαπάνας τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νόμου τούτου, εἰς ἴδιον ἄρθρον ἡ δαπάνη τῆς ἐκτυπώσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ εἰς ἴδιον ἡ δι' ἀμοιβὴν τῶν ἐπὶ τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 59.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δύνανται, ἂν καταδειχθῶσιν ἀνεπαρκεῖς, νὰ παρατείνωνται, διὰ πάσας ἢ διά τινας τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν, ἅπασαι αἱ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου τασσόμεναι προθεσμίαι.

Ὡσαύτως δύναται νὰ διαταχθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἡ μετάβασις τῆς πρὸς σύνταξιν τῶν κοινοτικῶν ἢ δημοτικῶν καταλόγων ἐπιτροπῆς καὶ εἰς χωρία ἄλλα ἐκτὸς τῆς πρωτευούσης τοῦ δήμου ἢ τῆς κοινότητος.

Ἄρθρον 60.

Ἐν προφανεῖ ἀνεπαρκείᾳ τῶν κατὰ κοινότητας ἐπιτροπῶν πρὸς ἔγκαιρον σύνταξιν τοῦ οἰκείου ἐκλογικοῦ καταλόγου ἐπιτρέπεται· ἀποφάσει τοῦ Ὑπουρ-

γοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, νὰ συσταθῶσιν ἐν ἑκάστῃ κοινότητι ἢ δήμῳ πλείονες ἐπιτροπαί, ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἀνατληρωτῶν τοῦ Εἰρηνοδίκου.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται ἡ δικαιοδοσία ἑκάστης τῶν πλειόνων ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 61.

Ἡ ἐκτύπωσις τῶν βιβλίων τῶν ἐπιτροπῶν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων· τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ παντὸς ἄλλου ἐντύπου, χρησίμου κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος, ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ ἐν ἰδιωτικοῖς τυπογραφείοις, δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας.

Ἄρθρον 62.

Πᾶσα περίπτωσις μὴ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου καὶ πᾶσα δυσχέρεια ἀναφυησομένη κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ κανονίζονται διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Περὶ ἀναθεωρήσεως ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ βιβλιαρίων κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Ἄρθρον 63.

Θέλει ἐνεργηθῇ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀναθεώρησις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ καταλόγων βιβλιαρίων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος κεφαλαίου.

Ἄρθρον 64.

Ἡ ἀναθεώρησις αὕτη ἐνεργηθήσεται ὑπὸ τριμελῶν ἐπιτροπῶν συγκροτουμένων ὡς ἀκολούθως·

Ἐν μὲν ταῖς ἕδραις τῶν Ἐφετείων ἐξ ἑνὸς Ἐφέτου, ὡς προέδρου, ἑνὸς Πρωτοδίκου ἢ ἀντεισαγγελέως Πρωτοδικῶν καὶ τοῦ προϊσταμένου τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

Ἐν ταῖς ἕδραις τῶν Πρωτοδικείων ἐξ ἑνὸς Πρωτοδίκου, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ προϊσταμένου τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς περιφερείαις ἐκ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὡς προέδρου, τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δημάρχου καὶ τοῦ ἐφημερίου αὐτῆς διὰ τοὺς εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτης ὑπαγομένους ἐκλογεῖς.

Ἄρθρον 65.

Εἰς τὰς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐπιτροπὰς ἀνατίθενται τὰ κατὰ τὰς διατάξεις περὶ ἐτησίας ἀναθεωρήσεως ἐκλογ. καταλόγων καὶ ἐκλογ. βιβλιαρίων, τῶν νόμων ΧΜΗ΄ καὶ ΓΣΚΑ΄, ὡς ἐτροποποιήθησαν, εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην κατὰ τὸν ΧΜΗ΄ νόμον καὶ τὰς τοῦ νόμου ΓΣΚΑ΄ ἐπιτροπὰς καὶ τὰ διὰ τοῦ παρόντος ἀνατιθέμενα καθήκοντα.

Αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται συνεδριάζουν ἐν ὁλομελείᾳ εἰς τόπον παρ' αὐτῶν, διὰ πράξεών των ἀπ' ἀρχῆς τῶν ἐργασιῶν των, ὁριζόμενον, ὡς τοιοῦτος δὲ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ δικαστικὸν ἢ εἰσοδήποτε ἄλλο δημόσιον ἢ δημοτικὸν ἢ κοινοτικὸν κατάστημα ἢ καὶ ναός, καὶ ἀποφαίνονται κατὰ πλειονοψηφίαν περὶ πάσης ἐπενεκτέας εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους μεταβολῆς, ἐγγραφῆς ἢ διαγραφῆς ἐπὶ τῇ βάσει αἰτήσεων τῶν Δημοτικῶν ἢ Κοινοτικῶν Ἀρχῶν, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν κομμάτων καὶ παντὸς ἐκλογέως ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως, πάσης τυχὸν μειονοψηφούσης γνώμης σημειουμένης ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ὑποχρεοῦνται δὲ νὰ περατώσωσι τὰς ἐργασίας των ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς συγκροτήσεώς των.

Ἄρθρον 66.

Διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν ἐπιτροπῶν τούτων, α΄)

οἱ μὲν Ἐφέται καὶ οἱ Πρωτοδίκαι ἢ Ἀντεισαγγελεῖς θέλουσι διορισθῇ εἰδικῶς, (διπλοῦς τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμός, δι' ἑκάστην Ἐπιτροπήν, εἷς τακτικὸς καὶ εἷς ἀναπληρωματικός), ἐντὸς δέκα πέντε (15) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Εἰσαγγελέων Ἐφετῶν. β΄) οἱ κατὰ τόπους Εἰρηνοδίκαι καὶ οἱ προϊστάμενοι ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν θεωροῦνται αὐτοδικαίως, δυνάμει τοῦ παρόντος, διορισμένοι καὶ γ΄) οἱ δὲ ἐφημέριοι ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω Προέδρων τῶν Ἐπιτροπῶν, ὅπου ὑπηρετοῦσι πλείονες τοῦ ἑνὸς τοιοῦτοι, ἄλλως καὶ οὗτοι θεωροῦνται αὐτοδικαίως. δυνάμει τοῦ παρόντος, διορισμένοι.

Τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων δεδικαιολογημένως ἀπόντα ἢ κωλυόμενα ἀναπληροῦνται, οἱ μὲν ὡς τακτικὰ μέλη διορισθέντες Ἐφέται ἢ Πρωτοδίκαι ὑπὸ τῶν ἀναπληρωματικῶν καὶ τούτων κωλυομένων δεδικαιολογημένως διὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν οἰκείων Δικαστηρίων ἑκάστοτε ὁριζομένων συναδέλφων των, οἱ Εἰρηνοδίκαι, προϊστάμενοι τῶν ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν ἢ Δήμαρχος ἢ πρόεδρος Κοινοτήτων διὰ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των, οἱ δὲ ἐφημέριοι δι' ἑτέρων συναδέλφων των, ἢ ὅπου δὲν ὑφίστανται τοιοῦτοι, διά τινος τῶν μελῶν τοῦ κοινοτικοῦ ἢ ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, διοριζομένου πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

Καθήκοντα γραμματέως παρὰ ταῖς Ἐπιτροπαῖς ταύταις ἐκτελεῖ διδάσκαλος ἐκ τῶν τῆς περιφερείας, ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διοριζομένους.

Ἄρθρον 67.

Κατὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ὡς ἄνω Ἐπιτροπῶν

δύνανται νὰ παρίστανται καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν κομμάτων, κατὰ τὰ ἄρθρα 6 καὶ 14 τοῦ παρόντος νόμου, διοριζόμενοι καὶ ἔχοντες τὰ ἐν ἄρθρῳ 45 αὐτοῦ καθοριζόμενα δικαιώματα, ἐφαρμοζομένων καὶ ἐν προκειμένῳ ἀναλόγως τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων τούτων.

Ἄρθρον 68.

Αἱ ἐκτὸς τῶν ἑδρῶν τῶν Ἐφετείων καὶ Πρωτοδικείων συγκροτούμεναι κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῶν οἰκείων εἰρηνοδικῶν Ἐπιτροπαὶ πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐκλογέων κατοίκων απομεμακρυσμένων κοινοτήτων, ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἢ τοῦ Νομάρχου, κοινοποιουμένη εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοὺς οἰκείους Προέδρους κοινοτήτων, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του παρόντος, δύνανται νὰ συγκροτῶνται καὶ συνεδριάζωσι καὶ εἰς ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Εἰρηνοδικείου κοινότητας κατὰ χρονικὰ διαστήματα, ὁριστέα ἐν τῇ ὡς ἄνω ὑπουργικῇ ἢ νομαρχιακῇ ἀποφάσει.

Ἄρθρον 69.

Αἱ ἐν ταῖς ἕδραις τῶν Ἐφετείων ἢ Πρωτοδικείων λειτουργοῦσαι Ἐπιτροπαὶ ἢ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἢ καὶ προσκλήσει τούτου ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐν ἄρθρῳ 66 περὶ διορισμοῦ ἐπιτροπῶν ὁριζόμενα, δύνανται νὰ συγκροτῶσι καὶ διορίζωσι τριμελεῖς γνωμοδοτικὰς ὑποεπιτροπὰς κατὰ περιφέρειαν ἐνορίας ἢ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ, ἀποτελουμένας παρ' ἑνὸς πρωτοδίκου ἢ εἰρηνοδίκου ἢ πταισματοδίκου, ὡς προέδρου, ἑνὸς τῶν ἐφημερίων τῆς ἐνορίας καὶ ἑνὸς τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Ναοῦ, ἢ, προκειμένου περὶ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ, ἑνὸς πρόσφυγος κατοίκου τοῦ συνοικισμοῦ

Όπου δὲν ἔχουσιν ἐγερθῇ ἰδιαίτεροι προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ εἶνε δὲ ἐγκατεστημένοι πρόσφυγες, διορίζεται καὶ τέταρτον μέλος τῶν ὑποεπιτροπῶν τούτων πρόσφυξ κάτοικος τῆς περιφερείας.

Αἱ ὑποεπιτροπαὶ αὗται ἀσχολοῦνται εἰς τὴν συγκέντρωσιν ἢ ἐξακρίβωσιν στοιχείων χρησίμων πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἀπαιτουμένων ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων, κατὰ τὰς ἐν τῇ συγκροτούσῃ ταύτας διαταγῇ ἢ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διδομένας αὐταῖς ἐντολὰς γενικὰς ἢ εἰδικάς. αἵτινες δύνανται νὰ συνίστανται καὶ εἰς τὴν κατάρτισιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐνοριακῶν καταλόγων καὶ ἄλλων πληροφοριῶν ἀλφαβητικῶν πινάκων ὅλων τῶν πραγματικῶν κατοίκων τῆς περιφερείας τῆς ἐνορίας ἢ τοῦ συνοικισμοῦ.

Καθήκοντα γραμματέων παρὰ ταῖς ὑποεπιτροπαῖς ταύταις ἐκτελοῦσιν οἱ ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὁριζόμενοι διδάσκαλοι τῆς περιφερείας.

Ἄρθρον 70.

Αἱ διοικητικαὶ Ἀρχαί, Λήμαρχοι καὶ Πρόεδροι κοινοτήτων, ὑποχρεοῦνται, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, νὰ προβῶσιν εἰς τὰς κατὰ τὰς σχετικὰς περὶ ἐτησίας ἀναθεωρήσεως ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων διατάξεις τῶν ΧΜΗ΄ καὶ ΓΣΚΑ΄ νόμων, ὡς ἐτροποποιήθησαν προπαρασκευαστικὰς τῆς ἀναθεωρήσεως ἐνεργείας των, ἀπευθυνόμεναι εἰς τὰς κατὰ τὸ παρὸν κεφάλαιον Ἐπιτροπάς, ἀντὶ τοῦ εἰρηνοδίκου κατὰ τὸν ΧΜΗ΄ νόμον καὶ τῶν εἰδικῶν τοῦ νόμου ΓΣΚΑ΄ Ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 71.

Αἱ ἀποφάσεις περὶ τῶν ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς καταλόγοις ἐπενεκτέων μεταβολῶν, ἐγγραφῶν ἢ διαγραφῶν, δημοσιεύονται τὸ ταχύτερον ἀπὸ τῆς λήψεώς των (πάντως οὐχὶ πέραν τῶν ἑπτὰ (7) ἡμερῶν ἀπ αὐτῆς), δι' ἐκθέσεως ἀποσπασμάτων ἢ ἀντιγράφων αὐτῶν ἐν τοῖς γραφείοις αὐτῶν καὶ τοῖς οἰκείοις δημοτικοῖς ἢ κοινοτικοῖς καταστήμασι, συνταχθησομένης σχετικῆς περὶ τούτου ἐκθέσεως.

Ἐντὸς δὲ δέκα (10) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω δημοσιεύσεως αὐτῶν, πᾶς ἐκλογεὺς ἢ διαγραφείς δύναται νὰ ὑποβάλῃ ἔνστασιν κατ' αὐτῶν ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου συνταχθησομένην κατὰ τοὺς νόμους ΧΜΗ΄ καὶ ΓΣΚΑ΄, ὡς ἐτροποποιήθησαν, καὶ ἐπιδιδομένην διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος ἢ ἐγχειριζομένην ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἀριθμὸν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 72.

Ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ 65 ὁριζομένης διμήνου προθεσμίας, δυναμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ νὰ παραταθῇ διά τινας τῶν ἐν ταῖς ἕδραις Ἐφετείων Ἐπιτροπῶν ἐπὶ ἕνα (1) εἰσέτι μῆνα, ὁπότε ἀπὸ τῆς λήξεως καὶ τούτου αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποβάλλουσι τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν μετὰ τῶν πρακτικῶν, τῶν γνωμοδοτήσεων τῶν ὑποεπιτροπῶν, ὅλων τῶν σχετικῶν ἐγγράφων καὶ τῶν τυχὸν ἐγχειρισθεισῶν εἰς τὸν Πρόεδρον αὐτῶν ἐνστάσεων, εἰς τὸ ἁρμόδιον Πρωτοδικεῖον. ὅπερ ἐντὸς εἴκοσιν (20) ἡμερῶν ἀποφαίνεται κατὰ τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν, ἐξετάζον εἰδικῶς καὶ ἠτιολογημένως ἑκάστην ἔνστασιν, δεχόμενον ἢ ἀπορρίπτον αὐτήν, καὶ ἠτιολογημένως ἐπίσης κυροῦν ἢ μεταρρυθμίζον τὰς ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι, οἵτινες ἀντιλέγοντες καὶ οἱ ἐνστάμενοι, ὡς καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν κομμάτων

δύνανται νὰ παρασταθῶσι κατὰ τὴν συζήτησιν, νὰ προσαγάγωσι τὰς ἀποδείξεις των καὶ ὑποβάλωσιν ἔγγραφα ὑπομνήματα.

Αἱ διὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Πρωτοδικείων, αἵτινες εἶνε ὁριστικαὶ καὶ ἀνέκκλητοι, εἰς οὐδὲν ὑποκείμεναι ἔνδικον μέσον, ἀποφασιζόμεναι μεταβολαὶ τυποῦνται ἐν παραρτήματι κατὰ τὰς σχετικὰς μέχρι σήμερον κρατούσας διατάξεις.

Ἄρθρον 73.

Αἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος κεφαλαίου λειτουργοῦσαι ἐπιτροπαί, ὅπου τοῦ Κράτους ἰσχύει τὸ σύστημα τῶν ἐκλογικῶν βιβλιαρίων, μετὰ τὴν πάροδον τῆς δεκημέρου πρὸς ὑποβολὴν ἐνστάσεως, τοῦ ἄρθρου 71 τοῦ παρόντος προθεσμίας κατὰ ἀποφάσεως περὶ ἐγγραφῆς ἐκλογέως μὴ ὑποβληθείσης τοιαύτης ἐνστάσεως, ἐκδίδουν καὶ παραδίδουν ἐφάπαξ αὐτῷ ἀτομικὸν βιβλιάριον μετὰ φωτογραφίας του, κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε διατάξεις τῶν νόμων, ὑπογεγραμμένον παρ' ἁπάντων τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ δὲ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν, μετὰ τὴν ἀποδοχὴν ἐνστάσεως τῆς ἐπὶ ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ἀποφανθένος ὑπὲρ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ἐνισταμένου, ἐκδίδει ἐπίσης κατα τὰς αὐτὰς διατάξεις καὶ παραδίδει τῷ ἐγγραπτέῳ ἐφάπαξ τοιοῦτον βιβλιάριον ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτοῦ.

Ἄρθρον 74.

Αἱ περὶ ἀναθεωρήσεως ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων τῆς μέχρι σήμερον κρατούσης νομοθεσίας διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ κατὰ τὴν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος γενησομένην ἀναθεώρησιν, ἐφόσον δὲν τροποποιοῦνται.

Ἄρθρον 75.

Καθήκοντα Ἐφόρου τῶν ὡς ἄνω Ἐπιτροπῶν καὶ ὑποεπιτροπῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κεφαλαίου Δ΄ (ἄρθρ. 15 καὶ ἑπ.) τοῦ παρόντος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ καθοριζομένην ἁρμοδιότητα τούτου, ἐκτελεῖ ὁ οἰκεῖος Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν προκειμένου περὶ τῆς κατὰ τὸ παρὸν κεφάλαιον γενησομένης ἀναθεωρήσεως.

Ἄρθρον 76.

Αἱ διατάξεις περὶ ὑποχρεώσεων τῶν στρατιωτικῶν τοῦ κεφαλαίου Θ΄, αἱ αὐταὶ τῶν λοιπῶν ἀρχῶν ἀπέναντι τῶν ἐπιτροπῶν συνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ αἱ ποιναὶ τοιαῦται, ὡς καὶ αἱ περὶ ἀποζημιώσεων τοῦ Ἐφόρου καὶ τῶν μελῶν καὶ γραμματέων τῶν ἐπιτροπῶν τοῦ κεφαλαίου Ι΄ κλπ. τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ παρὸν κεφάλαιον συνιστωμένων Ἐπιτροπῶν καὶ ὑποεπιτροπῶν πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ βιβλιαρίων κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 77.

Ἡ ἀνασύνταξις τοῦ βουλευτικοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου τῆς κοινότητος Νέων Ψαρῶν (Ἐρετρείας) καὶ τῶν νήσων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἐνεργηθήσεται κατὰ τὰ ὁρισθησόμενα διὰ Διατάγματος, ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 78.

Οἱ ὑφιστάμενοι ἐκλογικοὶ κατάλογοι ἑκάστης πε-

ριφερείας παύουσιν ισχύοντες εὐθὺς ἅμα καταστῶσιν ὁριστικοὶ οἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμιον συνταασσόμενοι ἐκλογικοὶ κατάλογοι».

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς δ' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν)

ἔχουν οὕτως

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 3215 «περὶ διαβαθμίσεως» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Ἕλληνες τὴν καταγωγὴν δημοδιδάσκαλοι πτυχιοῦχοι Ρωσσικῶν Διδασκαλείων ἢ τυχόντες πτυχίου δημοδιδασκάλου κατόπιν ἐξετάσεων ἐνώπιον εἰδικῶν ἐξεταστικῶν ἐπιτροπῶν ἐν Ρωσσίᾳ, δύνανται ν' ἀφομοιωθῶσι πρὸς πτυχιούχους Διδασκαλείων Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κράτους, ἐὰν διακούσωσιν ἐπὶ ἓν σχολικὸν ἔτος εἰδικὴν σειρὰν μαθημάτων ὀργανουμένων παρά τινι τῶν Διδασκαλείων ἢ Γυμνασίων τῆς Θεσσαλονίκης. Οἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἐκ τῶν ἐχόντων τ' ἀνωτέρω προσόντα παρακολουθήσαντες τοιαῦτα μαθήματα θεωροῦνται νομίμως ἐγγραφέντες καὶ δικαιοῦνται οἱ μὲν ἐν ὑπηρεσίᾳ, τῆς καταβολῆς τῶν κανονικῶν αὐτῶν ἀποδοχῶν, οἱ δ' ἐκτὸς ὑπηρεσίας, τῆς καταβολῆς ἀποδοχῶν, συμφώνως τῷ ἐδ. Γ' τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 3215, ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤρχισαν παρακολουθοῦντες τὰ ἀνωτέρω μαθήματα.

Ἄρθρον 2.

Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ α' ἐδαφ. τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 3179 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς·

«Λειτουργοὶ τῆς Μέσης καὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ὁπουδήποτε τοῦ Κράτους διοριζόμενοι ἢ διορισθέντες ὡς πρισωρινοί, ἂν ἔχωσι τὰ προσόντα μονίμου, ἐξομοιοῦνται ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των μὲ τοὺς μονίμους ὁμοιοβάθμους των ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν, τὰς ἀποδοχάς, τὴν προαγωγὴν καὶ τὰς ἀδείας, ἂν δὲ ἀποχωρήσωσιν ἢ ἀπεχώρησαν τῆς ὑπηρεσίας πρὸ τῆς μονιμοποιήσεώς των δικαιοῦνται εἰς τὴν κατὰ τοὺς κειμένους νόμους σύνταξιν, ἥτις μεταβιβάζεται ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 28 Ἀπριλίου 1923 μετὰ τὸν θάνατόν των εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτῶν.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3179 «περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων Θράκης» ὑπάγονται καὶ οἱ ὑπηρετήσαντες ἐν τοῖς κοινοτικοῖς καὶ τοῖς ἀναγνωρισμένοις σχολείοις τῆς Μέσης καὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῶν Νέων Χωρῶν πρὸ τῆς ἀφομοιώσεως αὐτῶν.

Ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἔμειναν ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ ἐν Κρήτῃ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοῦ 1905-1906, ὅστις ἀναγνωρίσθη συνταξιμος διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3179, ὑπολογίζεται καὶ διὰ τὴν προσαύξησιν τῆς μισθοδοσίας καὶ διὰ τὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν προαγωγήν.

Ἄρθρον 4.

Ἀναγνωρίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας διὰ τὴν σύνταξιν, τὰς προσαυξήσεις καὶ τὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν προαγωγὴν ὁ χρόνος καθ' ὃν ὑπηρέτησαν ἐν τῷ στρατῷ λειτουργοὶ τῆς Μέσης καὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, προσκληθέντες ὡς ἔφεδροι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, καθ' ὃν χρόνον ὑπηρέτουν ἐν κοινοτικοῖς ἢ ἀναγνωρισμένοις σχολείοις τῶν νέων Χωρῶν ἢ τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ.

Ἐπίσης ἀναγνωρίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας διὰ τὴν σύνταξιν, τὰς προσαυξήσεις καὶ τὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν προαγωγὴν ὁ χρόνος καθ' ὃν ὑπηρέτησαν ὡς στρατιωτικοὶ ἱερεῖς λειτουργοὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 5.

Δύνανται νὰ καταστήσωσι συνταξιμον τὴν διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν χῆραι καὶ ὀρφανὰ λειτουργῶν τῆς Μέσης καὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἐφόσον δὲν κατέστη τοιαύτη ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας των.

Ἄρθρον 6.

Εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 3267 καὶ μετὰ τὴν φράσιν «β' τάξεως» προστίθενται· «καὶ οἱ κατ' ἰδίαν διδαχθέντες τὰ μαθήματα τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν, μετ' ἀπολυτήριον ἐξέτασιν αὐτῶν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1925 ἐνώπιον τῶν οἰκείων συλλόγων τῶν σχολῶν τούτων».

Μαθηταί, διακούσαντες καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος μαθήματα τετάρτης τάξεως Γυμνασίου ἀλλοδαποῦ, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ ἀναγνωρισμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἐν ᾧ λειτουργεῖ, προσέρχονται πρὸς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις εἰς Γυμνάσιον Ἑλληνικόν, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ.

Ἄρθρον 7.

Εἰς τὸ ἐδάφ. 6 τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ νόμου 3182 «περὶ Διδασκαλείων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως» αἱ λέξεις «τῆς Ἠπείρου, Μακεδονίας καὶ Θράκης» ἀντικαθίστανται διὰ «τῶν λέξεων «τῶν Νέων Χωρῶν».

Ἄρθρον 8.

Εἰς τὸ ἐδάφ. 3 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 3182 μετὰ τὴν λέξιν «ὑπηρέτρια» προστίθενται αἱ λέξεις «ἡ νοσοκόμος καὶ ἡ ράπτρια».

Ἄρθρον 9.

Ἀπὸ τῆς παραγράφου ε' τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 1381 ἀπαλείφονται αἱ λέξεις «τοῦ Ὠδείου Πειραιῶς» καὶ τῆς Ἀθηναϊκῆς Μανδολινάτας», εἰς δὲ τὴν παράγρ. β' τοῦ ἐδαφ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νόμου μετὰ τὰς λέξεις «καὶ Θεσσαλονίκης» προστίθενται αἱ λέξεις «τοῦ Ὠδείου Πειραιῶς καὶ τῆς Ἀθηναϊκῆς Μανδολινάτας».

Ἄρθρον 10.

Ὁ χρόνος, καθ' ὃν οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ ὑπηρέτουν ἐν τῇ Κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει διά τε τὴν προαγωγὴν αὐτῶν καὶ τὰς προσαυξήσεις.

Ὑπάλληλοι τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσ. Ἐκπαιδεύσεως, ἔχοντες τὰ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ὁριζόμενα προσόντα, ὅπως διορισθῶσι λειτουργοὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως, διοριζόμενοι εἰς ἐκπαιδευτικήν τινα θέσιν, διατηροῦσι τὸν βαθμόν, ὃν ἔχουσι καὶ ἐν τῇ κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐφόσον ὁ βαθμὸς οὗτος ὑφίσταται κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἐν τῇ θέσει, εἰς ἣν διορίζονται, ἄλλως λαμβάνουσι τὸν βαθμὸν τῆς θέσεως, δυνάμενοι νὰ διορίζωνται εἰς ἐκπαιδευτικὰς θέσεις, ἀναλόγως τῶν προσόντων των, καὶ πρὸ τῆς ἐξαντλήσεως τῶν πινάκων προαγωγῆς.

Ἄρθρον 11.

Πτυχιοῦχοι τοῦ Πανεπιστημίου, διατελέσαντες ὑπάλληλοι ἔν τινι τῶν ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐξαρτωμένων ὑπηρεσιῶν, δύνανται νὰ διορισθῶσιν εἰς κενὰς θέσεις τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἢ τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν ἐπὶ τῷ ἀνωτέρῳ βαθμῷ τῆς προϋπηρεσίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 12.

«Ἐκπαιδευτικὰς ἀδείας ἄνευ ἀποδοχῶν καὶ διαρκείας μέχρι τριῶν ἐτῶν δύνανται νὰ χορηγῇ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸς καὶ εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὰς ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου τούτου ἐξαρτωμένας ὑπηρεσίας, κατόπιν προτάσεως τῶν συμβουλίων ἢ ἐπιτροπῶν, αἵτινες διοικοῦσι τὰς ὑπηρεσίας ταύτας.

»Ὁ τρόπος τῆς χορηγήσεως τῶν ἀδειῶν τούτων, ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ἕκαστον ἔτος ἐξ ἑκάστης τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων δυναμένων νὰ τύχωσι τοιούτων ἀδειῶν, αἱ ὑποχρεώσεις τῶν λαμβανόντων τοιαύτας ἀδείας καὶ αἱ ἐπιβλητέαι εἰς τοὺς παραβάτας τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ποιναὶ καθορισθήσονται διὰ Διατάγματος.»

Ἄρθρον 13.

Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου ,ΨΨΚΑ' προβλεπόμενον Διάταγμα δύναται νὰ ἐκδοθῇ καὶ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ἡ δὲ σχετικὴ δαπάνη ἐπιβαρύνει τὰ ἐκπαιδευτικὰ τέλη.

Ἄρθρον 14.

Ἐπανέρχεται ἐν ἰσχύϊ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1, ἐδαφ. 3 τοῦ νόμου 2171, περιλαμβανομένων εἰς τὰς ἐν αὐτῷ κατηγορίας ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ τοιούτων, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1925.

Ἄρθρον 15.

Ὁ μισθὸς τῶν προσωρινῶν δημοδιδασκάλων καὶ ὑποδιδασκάλων ὁρίζεται εἰς δραχμὰς ἑξακοσίας μηνιαίως».

Γίνονται δὲ ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

«Περὶ φορολογίας ὑπὲρ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Κορίνθου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ κατασκευῆς δημοσίας ἰχθυαγορᾶς εἰς Λίμνην Ἁγ. Βασιλείου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου κατασκευῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ Λιγίου εἰς Κουννάνι», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου κατασκευῆς ὁδοῦ Σελανιτικῶν Ἀραγωζαίνης», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συστάσεως Πανελληνίου Ὀδοντοϊατρικοῦ Συλλόγου» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως κωδικοποιηθέντος ὑπ' ἀριθ. 1242 νόμου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2349 περὶ κυρώσεως τοῦ μεταξὺ τοῦ ἐν Παρισίοις Πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑνὸς ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἑλλ. Δημοσίου καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ Γρ. Μάνου συναφθείσης συμβάσεως περὶ δωρεᾶς ὑπὸ τοῦ τελευταίου πρὸς τὸ Κράτος συλλογῆς ἀντικειμένων Σινικῆς καὶ Ἰαπωνικῆς τέχνης», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ παρατάσεως τῆς ἐν τῷ ἄθρῳ 7 τοῦ νόμου 1222 τοῦ 1918 προθεσμίας πρὸς ἀπόκτησιν ἀδείας ἐξασκήσεως τῶν ἰατρικῶν ἐπαγγελμάτων ἐν ταῖς Ν. Χώραις», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως νὰ συνάψῃ προσωρινὰς συμφωνίας διὰ τὰ μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Κυβερνήσεων Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ὀφειλόμενα πολεμικὰ χρέη», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἀνεγέρσεως κτιρίων πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν στρατιωτικῶν τοῦ Κράτους σωμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν, στρατιωτικῶν ἀποθηκῶν ἐν γένει ἀξιωματικῶν καὶ οἰκογενειῶν αὐτῶν», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ χορηγήσεως λιρῶν Ἀγγλίας 20 δι' ὁδοιπορικὰ εἰς τοὺς μεταβαίνοντας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἐφαρμογὴν τεχνητοῦ μέλους ἀξιωματικούς», εἰς α' συζήτησιν.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου δέχεται μετὰ ταῦτα ὅπως κατὰ τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίασιν διεξαχθῇ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Συντάγματος, μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀναφορῶν, μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 7. 10' πρωϊνῇ διὰ τὴν 6ην μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΕ'

τῆς 16 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6 30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας

κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγνωσθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ἡ καπνεργατικὴ τάξις Καρδίτσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν καπνεργατῶν παρὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Νομάρχου κ. Σκαμπαρδώνη.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Τρικκάλων ὑποβάλλει ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν ὁδραυλικῶν ἔργων ἐν Θεσσαλίᾳ.

Ὁ Ἐμπορικὸς Εἰσαγωγικὸς Σύλλογος Βόλου παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τροποποίησις αἴρουσα τὴν φορολογίαν παλαιῶν χρεῶν 1915—23.

Ὁ Κτηματικὸς σύνδεσμος Καβάλλας αἰτεῖται τὴν ἵδρυσιν Κτηματικῆς Τραπέζης καὶ τὴν παροχὴν δανείων εἰς τοὺς κτηματίας.

Ὁ Γεωργικὸς σύλλογος Ἀμαρουσίου «ἡ Ἡράδης» αἰτεῖται τὴν ἵδρυσιν ἡμιγυμνασίου ἐν Ἀμαρουσίῳ.

Ὁ Κωνσταντῖνος Καλογεράκης κάτοικος Χανίων αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3121.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ναυπακτίας ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ ἑνώσεως τῶν ἐπαρχιῶν Ναυπακτίας καὶ Δωρίδος μετὰ τῶν Δήμων Θέρμου καὶ Ἀμβρακίας.

Ὁ κ. ***Αθ. Μιαούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως Σώματος ἀξιωματικῶν τῶν πληρωμάτων τοῦ Στόλου.»

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῶν παθόντων ἐν πολέμῳ».

Οἱ κ. ***Ἀθ. Μιαούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) καὶ ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἐκτελέσεως ναυτικῶν ἔργων καθαρῶς στρατιωτικῶν ἢ εἰδικῆς μορφῆς» ὅπερ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται ***κατεπείγον.***

Ὁ κ. ***Ἀθ. Μιαούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ διαθέσεως τῶν εἰσπραχθέντων χρημάτων πρὸς ναυπήγησιν ναυαρχίδος εἰς τὴν ἀγορὰν ἐκπαιδευτικοῦ πλοίου», ὅπερ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται ἐπίσης ***κατεπείγον.***

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως διατάξεων

τινων τοῦ νόμου 3336 περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Ὑποβάλλουσι τὰς κάτωθι **προτάσεις νόμων** οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

—**Β. Μαλιάκας, Σ. Σπῆγος, Β. Βλαχόπουλος κλπ.** «περὶ συντάξεως ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιτροπῆς θυμάτων πολέμου».

—**Ν. Γουργουρῆς, Σπ. Κρεμεζῆς, Σ. Τράκας Ι. Παπαλουκᾶς κλπ.** «περὶ βελτιώσεως τῶν χορηγιῶν τῶν εἰς βάρος τοῦ κληροδοτήματος Π. Μαρκίδου σπουδαζόντων».

—**Π. Καλμοῦχος, Σ. Γρηγορίου, Κ. Ἀλαβᾶνος, Σκεῦος Ζερβός, Ι. Περδικογιάννης, Μ. Καταπότης, Χρ. Ζουμῆς,** καὶ περὶ τοὺς πεντήκοντα ἄλλοι πληρεξούσιοι «περὶ Ταμείου Συντάξεως καὶ αὐτασφαλείας».

—**Σπ. Ἡλιόπουλος** «περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 194 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου».

—**Σπ. Ἡλιόπουλος** «περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 175 τοῦ νόμου 3077 περὶ δασικοῦ Κώδικος καὶ ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Σπ. Ἡλιόπουλος** ὑποβάλλει δύο προσθήκας, τὴν μὲν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 90, τὴν δὲ ἄλλην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 95 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθοῦν αἱ συζητήσεις τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων καὶ νὰ γίνῃ οὐσιαστικὴ ἐργασία.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἀναβάλλονται αἱ ἀναφοραὶ καὶ ἐρωτήσεις καὶ εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Συντακτικῆς Ἐργασίας

Ὁ κ. **Ο.Κυπριανὸς** παρακαλεῖ νὰ δοθῇ μία ἑρμηνεία ἐπὶ τῆς ψηφισθείσης Συνταγματικῆς διατάξεως περὶ ἀτελειῶν συγκοινωνιακῶν διὰ τοὺς βουλευτὰς καὶ πληρεξουσίους, διότι ἀτμοπλοΐαι τινὲς παρέχουν μόνον τρίτην θέσιν εἰς τοὺς πληρεξουσίους.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ληφθείσης ἀποράσεως ἦτο τιμητικὴ καὶ ὄχι προσοδοτικὴ διὰ τοὺς βουλευτάς. Τοιοῦτον δὲ χαρακτῆρα θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ παρέχηται τρίτη θέσις εἰς τοὺς βουλευτάς. Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία τῆς ληφθείσης

ἀποφάσεως—ὅτι δηλ. πρόκειται περὶ πρώτης θέσεως, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἑρμηνευτικῆς ταύτης ἀποφάσεως, τὸ Ὑπουργεῖον θὰ ἐκδώσῃ τὰς δεούσας διαταγάς.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται τὴν ἀνωτέρω ἐξήγησιν ὡς ἑρμηνείαν εἰς τὴν περὶ ἧς πρόκειται συνταγματικὴν διάταξιν.

Μεθ' ὃ συνεχίζεται ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος συζήτησις.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** (6.15' μ. μ.) ὁμιλῶν διὰ μακρῶν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς τῶν Γερουσιαστῶν, ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἔμμεσον ἐκλογὴν διὰ τῶν τοπικῶν Συμβουλίων, διότι διὰ τῆς ἀναθέσεως ταύτης εἰς τὰ τοπικὰ αὐτὰ ὄργανα θὰ ἀποδάλουν ταῦτα τὸν τοπικὸν των χαρακτῆρα. Ἐπίσης ἀποκρούει τὴν διὰ καθολικῆς ἀμέσου ψηφοφορίας ἐκλογὴν τῶν Γερουσιαστῶν, διότι τότε οὐδεμία θὰ ὑπάρχῃ διαφορὰ ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν, καὶ διότι δὲν ὑπάρχει εἰς ἡμᾶς ἡ ἀπαιτουμένη προπαίδευσις καὶ ἄσκησις ἡ ὑπάρχουσα εἰς ἄλλα Κράτη, ἅτινα ἐφαρμόζουν παρόμοια συστήματα. Ἔτι πλέον ἀποκρούει περιωρισμένην ἄμεσον ἐκλογὴν διότι εἶνε καὶ ἀντιδημοκρατικὴ καὶ θὰ γίνεται ὑπὸ ἐκλογέων περισσοτέρων ἀγραμμάτων. Ἐξακολουθῶν ἀναπτύσσει ὅτι καλλίτερον θὰ ἦτο ἡ ἐκλογὴ τῶν Γερουσιαστῶν νὰ γίνεται διὰ τῶν Βουλῶν, διότι καὶ λαϊκὴν θὰ ἔχῃ τὴν προέλευσιν καὶ ἀνεξάρτητα ἄτομα καὶ ἱκανὰ θὰ ἐκλέγῃ. Εἶνε δὲ ἀποδεδειγμένον ὅτι οὐδέποτε αἱ Βουλαὶ ἠστόχησαν εἰς ἐκλογὴν παρομοίαν καὶ εἶνε ἀπορίας ἄξιον, πῶς, ἀφοῦ εἰς τὰς Βουλὰς ἀναθέτομεν τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος, δὲν τὰς θεωροῦμεν ἱκανὰς διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν Γερουσιαστῶν. Δεδομένου ἐξ ἄλλου ὅτι οἱ Γερουσιασταὶ δὲν ἐκλέγονται διὰ νὰ ἐκφράζουν τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, δὲν βλέπει πῶς ἄλλος δύναται εἰμὴ διὰ τῆς Βουλῆς νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογή των. Ἐὰν δώσωμεν καλὸν ὑπόδειγμα εἰς τὸν λαόν, θὰ σχηματισθῇ καλὴ παράδοσις περὶ τοῦ νέου Σώματος καὶ θὰ κρατηθῇ τοῦτο εἰς περιωπήν.

Ἕτερον σύστημα ἐξ ἴσου παραδεκτὸν διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν Γερουσιαστῶν εἶνε τὸ διὰ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Θὰ ἤμην, λέγει, ὑπὲρ αὐτοῦ ἐὰν αἱ ὀργανώσεις ἦσαν πλήρεις καὶ εἶχον παλαιοτέραν προέλευσιν. Εἶναι ἀρκετοὶ ἐν τούτοις οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοί.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι προκειμένου νὰ ἀναμίξωμεν ὀργανώσεις εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς Νόρας, ὀφείλομεν νὰ κάμωμεν διάκρισιν Σωματείων καὶ Συνεταιρισμῶν, διότι οἱ δεύτεροι εἶνε καθαρῶς οἰκονομικαὶ διοργανώσεις, ἐνῷ τὰ πρῶτα εἶνε καθαρῶς ἐπαγγελματικά.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** συνεχίζων δὲν εὑρίσκει ὡς κώλυμα τὴν οἰκονομικὴν μορφὴν ἣν ἔχουν οἱ συνεταιρισμοί. Ἐξακολουθῶν φρονεῖ ὅτι ἡ καθ' ὁμάδας ἐπαγγελματικὰς ὀργάνωσις προσδίδει μείζονα σταθερότητα γνωμῶν εἰς ταύτας καὶ περισσοτέραν κρίσιν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ἀπόψεών των. Ἐκτὸς τούτου διὰ τοῦ συστήματος τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων θὰ ἐκπηδήσουν αἱ θελήσεις τοῦ λαοῦ κατὰ παραγωγικὰς δυνάμεις, εἰς τρόπον ὥστε βαθμηδὸν τὰ Κράτη νὰ παρουσιασθοῦν ὡς συγκροτήματα συνεργαζομένων τάξεων.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** (7.20' μ. μ.) εὑρίσκει ὅτι ἡ θητεία τῶν γερουσιαστῶν δι' ἐννέα ἔτη εἶνε μακρά, δεδομένου ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἀγγλίαν ὅπου ἡ θητεία τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων εἶνε ἑπταετὴς οὐδέποτε ἐφηρμόσθη. Νομίζει συνεπῶς ὅτι ἡ θητεία τῶν Γερουσιαστῶν δέον νὰ εἶνε ἑξαετής, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν καὶ ἡ Γερουσία ὡς Σῶμα κίρετόν, νὰ εἶνε τέλειον, ὥστε νὰ εἶνε καὶ μακρόβιον. Ποιεῖται παρατηρήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν ἀντιπροσώπευσιν τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς δωροδοκίας κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν Γερουσιαστῶν ὑπὸ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων, ἡ ὁποία δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ λάβῃ χώραν. Ἀναφέρων δὲ πῶς ἐκλέγονται ἀλλαχοῦ, οἱ Γερουσιασταί, ὅπου ἠδοκίμησεν ἡ Γερουσία, φρονεῖ ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν Γερουσιαστῶν δέον νὰ ἀφεθῇ νὰ γίνῃ διὰ νόμου, ὅστις νὰ ῥυθμίσῃ τὸν τρόπον καὶ τὸ σύστημα τῆς καλλιτέρας ἐκλογῆς αὐτῶν καὶ νὰ μὴ τεθῇ ἐν τῷ Συντάγματι ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς.

Ὁ κ. **Διον. Καλκανδῆς** (7.40' μ. μ.) λέγει ὅτι δεδομένου ὅτι Δημοκρατία σημαίνει Λαοκρατία πρέπει νὰ μὴ ἀπομακρυνώμεθα τῆς ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τοῦ λαοῦ ἐκπορεύσεως τῆς Γερουσίας. Διὰ τοῦτο τάσσεται ὑπὲρ τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς τῶν γερουσιαστῶν, συμφώνως μὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπορρίψεως τῆς προτάσεως τῆς διὰ τῶν Βουλῶν ἐκλογῆς τῶν Γερουσιαστῶν. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι ἡ θητεία τῶν Γερουσιαστῶν δὲν πρέπει νὰ εἶνε ἀνωτέρα τῶν 7 ἐτῶν.

Ὥρα 8 καὶ 10' μ. μ. διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης μετὰ 10' τῆς συνεδριάσεως, διακόπτεται, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, ἡ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος συζήτησις καὶ εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** παρακαλεῖ νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῶν ἰσχυόντων «περὶ τοῦ ἐν Ἀθήνησι Πανεπιστημίου νόμων».

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** διαμαρτύρεται διότι ἐνῶ ἐξουσιοδοτήθη τὸ Προεδρεῖον νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτροπὴν δὲν ἔπραξε τοῦτο.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι θὰ ἐνισχυθῇ αὕτη δι' ὀκτὼ νέων μελῶν διὰ τὸ περὶ ἀεροπλοΐας νομοσχέδιον, ὡς ἐζητήθη.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

«Περὶ διαφόρων διατάξεων ἀφορωσῶν τὰ τῆς συντάξεως ἀνδρῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τοῦ ποσοστοῦ τῆς κρατήσεως ἐκ τῶν μισθῶν καὶ ἐξόδων τραπέζης κλπ. τοῦ Π. Ναυτικοῦ ὑπὲρ τοῦ Μετ. Ταμείου», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ τοῦ ὅπλου τῆς ἀεροπορίας», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3160 περὶ εἰδικοῦ Ταμείου ὑδραυλικῶν ἔργων τοῦ Δήμου Βεροίας», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ καταργήσεως τῆς β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. κλπ. περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν ἐν Ἑλλάδι Γερμανῶν ὑπηκόων τῆς ἐγγυοδοσίας ἀλλοδαποῦ καὶ παροχῆς εἰς αὐτοὺς τοῦ εὐεργετήματος τῆς πενίας ἐπὶ ἀμοιβαιότητι», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ὑποβολῆς δηλώσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐμφαινούσης τὴν στρατολογικὴν κατάστασιν αὐτῶν», κατ' ἀρχήν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς δ'. συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν ἐργολαβικῆς ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων» ὁ κ. **Σ. Ξύδης** λέγει ὅτι ὑπάρχουν τροπολογίαι τῆς ἐπιτροπῆς τὰς ὁποίας ἀπεδέχθη ὁ κ. Ὑπουργός, ὅστις ἀπουσιάζει συνεπῶς ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀναβάλλεται προσωρινῶς ἡ περὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κατατάξεως, ἀνακατατάξεως, προϋπαρμοῦ ὑπαξιωματικῶν καὶ συστάσεως σχολῶν ὑπαξιωματικῶν» ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν διότι λόγῳ τῆς σοβαρότητός του τὸ νομοσχέδιον θὰ προκαλέσῃ εὐρυτάτην συζήτησιν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** καὶ **Δ. Λεονάρδος** ζητοῦσιν ὅπως χωρήσῃ ἡ Συνέλευσις πρὸς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἶνε σοβαρώτατον.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι ἀκριβῶς λόγῳ τῆς σοβαρότητός του τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ἀναβληθῇ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) παρακαλεῖ ὅπως ἐν περιπτώσει ἀναβολῆς τοῦ νομοσχεδίου ἀναγραφῶσιν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν πρῶτον μὲν τὸ περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Στρατοῦ νομοσχέδιον, ἔπειτα δὲ πάντα τὰ στρατιωτικὰ νομοσχέδια, ὅπως διεξαχθῇ ἡ συζήτησις ἐνιαία.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ προϋπάσμοῦ ἀξιωματικῶν», ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του, περὶ ἄρσεως τοῦ γενομένου παρὰ τοῦ Α' Στρατ. Συμβουλίου ἀδικήματος εἰς ἀξιωματικοὺς κριθέντας παρ' αὐτοῦ ἀποστρατευομένους, ἐνῶ πρόκειται περὶ ἀξιωματικῶν παρασχόντων πλείστας ὑπηρεσίας καὶ δι' οὓς αἱ ἀπορράσεις αὗται τοῦ Συμβουλίου ἦσαν σκληρόταται, καίτοι πολλάκις ἐπρόκειτο περὶ ἀξιωματικῶν ἐπανειλλημμένως προταθέντων νὰ προϊδασθοῦν κατ' ἐκλογήν. Τονίζει τὸ δίκαιον τῶν ἀξιωματικῶν τούτων καὶ προτείνει καὶ παρακαλεῖ νὰ γίνῃ δεκτὴ σχετικὴ τροπολογία του ἀκυρούσα τὰς γενομένας ἀδικίας.

Μεθὸ συνανέσει τῆς Συνελεύσεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπαναλαμβανομένης τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν ἐργολαβικῆς ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων» ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δέχεται ἐν μέρει τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Σορούλη ὡς καὶ τὰς τροπολογίας τοῦ κ. Περδικογιάννη καὶ τῆς Κοινοβ. Ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 ὁ κ. **Α. Δεναξᾶς** ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς μὴ γενομένας δεκτάς, μεθὸ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1ον, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ ἄρθρα 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου εἰς β' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθησαν, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν προμήθειαν ἐπὶ πιστώσει ἑκατὸν αὐτοκινήτων ὁδοστρωτήρων, ὅπερ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται **κατεπείγον** καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ νομοσχέδιον «περὶ μεταθέσεως ἀξιωματικῶν ἐκ τοῦ Πεζικοῦ εἰς ἄλλα ὅπλα».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἡ πρότασις νόμου «περὶ ἐκτάκτου ἀμοιβῆς τῶν κλητήρων τῆς Βουλῆς, διὰ παρασχεθεῖσαν καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν, γενομένης δεκτῆς τροπολογίας τοῦ κ. **Ι. Μαρματάκη** ὅπως περιληφθῇ εἰς τοὺς κλητῆρας καὶ ἠλεκτρολόγους.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἡ αὐριανὴ συνεδρίασις ἔχει προσδιορισθῇ διὰ τὴν συζήτησιν τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Κατόπιν ὅμως ἐκφρασθείσης ἐπιθυμίας ὅπως συζητηθῶσιν αἱ ἐπερωτήσεις κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἐγγραφῆς των ἡ Ἀντιπολίτευσις δέχεται ὅπως αὔριον χωρήσῃ ἡ συζήτησις τῶν ἐπερωτήσεων κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἐγγραφῆς των ἀναβληθῇ δὲ ἡ συζήτησις τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ Σάββατον.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 1)2 μ. μ. διὰ τὴν 5 1)2 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΤ'
τῆς 17 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6.15' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Σύνδεσμος τῶν προσφύγων Καμάρας αἰτεῖται τὴν ἀνασύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ νόμου 3166.

Ἡ ἐπαγγελματικὴ τάξις Λαγκαδᾶ παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ τὸ γραφεῖον ἀνταλλαγῆς καὶ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐνοικιάσεως τῶν καταστημάτων εἰς τὸν Βεσνακίδην.

Ἐπιτροπὴ φοιτητῶν παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ταχεῖαν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῶν ἰσχυόντων περὶ τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου νόμων.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐπειγουσῶν τινῶν διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Στρατοῦ».

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 2378 περὶ προστασίας τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας».

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ θέσεως διατάξεών τινων εἰς τοὺς περὶ λιμένων καὶ Ὁρθμοῦ Εὐρίπου νόμους».

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. **Β. Καραπαναγιώτης** τῆς Συγκοινωνίας καὶ **Κ. Γκότσης** τῶν Οἰκονομικῶν, ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως ἑρμηνευτικῆς συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας Σ. Π. Λ. Π.».

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. **Β. Καραπαγιώτης** (τῆς Συγκοινωνίας) καὶ **Π. Τσιτσεκλῆς** (τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν «περὶ Ἐδικοῦ Ταμείου μονίμων ἐδοστρομμάτων κειμένων διατάξεων».

Ἡ ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπεξεργασίας τοῦ καπνοῦ καὶ ἀσφαλείας τῶν καπνεργατῶν κλπ. ***Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της».

Ἡ ἐπὶ ***τοῦ Ἐμπορίου Βιομηχανικὴ κλπ. Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή***, ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων.

1) περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας Μονοπωλίου ἁλατος Δ. Θρᾴκης ὡρισταμένων ἐκκρεμῶν διαφορῶν.

2) περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1023 περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἀσφαλίσεως καὶ 2190 περὶ ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Ὀρ. Κυπριανὸς** συνιστᾷ ὅπως σταλῇ συλλυπητήριον τηλεγράφημα εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀποδιώσαντος ἐπιφανοῦς Γάλλου φιλέλληνος καὶ ἀρχαιολόγου κ. Ὡρμόλ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι τοῦτο εἶνε ζήτημα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** τονίζει ἐπίσης ὅτι τοῦτο εἶνε ζήτημα ἀφορῶν τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. **Π. Καλμοῦχος** ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως περὶ ἐξυγιάνσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὴν προσεχῆ Τετάρτην, ἵνα συσχετισθῇ αὐτὴ πρὸς ἑτέραν σύστασιν περὶ ἐφαρμογῆς καὶ ἐν Ἑλλάδι τοῦ συστήματος τῆς Assistance Publique.

Ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται τὴν πρότασιν ταύτην.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας διὰ τίνα λόγον δὲν προέβη εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐν Μεσσολογγίῳ ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Τσότρα, κατόπιν τῆς γενομένης ἐν τῇ Συνελεύσει δηλώσεώς του, ἐφόσον μάλιστα ὁ ἐπιθεωρητὴς διὰ τῆς ἀδρανείας του ἔχει δημιουργήσει κατάστασιν ἐκπαιδεύσεως ἀθλιωτάτην ἐν τῇ περιφερείᾳ του. Ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του, ἐκθέτει τὰς ἀντεκπαιδευτικὰς καὶ ἄλλας ἐνόχους ἐνεργείας τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ ἀπορεῖ διὰ τὴν ἀδράνειαν τῶν ἀρχῶν πρὸς τιμωρίαν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ παρ' ὅλας τὰς ὑπομοδίων σχέσεις ἄλλοτε τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἐφόσον πάντα ταῦτα περιῆλθον εἰς γνῶσιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦτο ἠδράνησεν, πρέπει ἡ ἐπερώτησις νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι ἐπεπλήγθη ὁ Ἐπιθεωρητὴς διὰ τὸ ἐξ ἀδιαφορίας του κλεῖσιμον τοῦ σχολείου Παπαδάτας. Πάντως ἔχει ἀπόφασιν νὰ διατάξῃ συμπλήρωσιν τῆς ἀνακρίσεως παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὁ Ἐπιθεωρητὴς εἶνε ἐπὶ κεφαλῆς ὡρισμένης πολιτικῆς κλίκας, ἀνέχεται διδασκάλους καὶ διδασκαλίσσας μὴ ἐργαζομένους, μετέσχε Συνεδρίων εἰς ἃ ἐσημειώθησαν ἐκτροπα καὶ δι' ἃ ἐπὶ Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως εἶχε λήφθῇ ἀπόφασις ἀπολύσεώς του. Ἐν τέλει ἐριστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ γεγονότος καθ' ὃ ἀνώτατοι ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ καλύπτουν ἐγκληματικὰς πράξεις τῶν κατωτέρων ἐκπαιδευτικῶν ὀργάνων, ἐφόσον ταῦτα ἀκολουθοῦσιν ὡρισμένην ἐκπαιδευτικὴν καὶ γλωσσικὴν ἰδεολογίαν.

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν διὰ τὰς ἀπαλλοτριώσεις τῶν ἐκτάσεων τοῦ Ναλ. Φαλήρου πρὸς ἐγκατάστασιν ἀεροδρομίου καὶ ἐργοστασίου ναυτικοῦ, διὰ τὴν μὴ ἀποζημίωσιν τῶν ἰδιοκτητῶν κλπ.

Ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του λέγει ὅτι ἡ ἀπαλλο-

τρίωσις αὕτη εἶνε ἀποτέλεσμα συμβάσεως ἀπὸ 27 Δεκεμβρίου π. ἔ. μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἀγγλικῆς Ἑταιρείας, δι' ἧς ἐξεχωρήθη ἄνευ δημοπρασίας τὸ ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ ναυτικὸν ἐργοστάσιον. Συνεχίζων ἐξιστορεῖ τὰ τῆς συστάσεως ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ ἀεροδρομίου μεταφερθέντος ἐξ Ἐλευσῖνος κατ' ἀξίωσιν τοῦ ἄλλοτε ἐν Ἑλλάδι ὀργανωτοῦ ναυάρχου Κάρ. Ἡ μεταφορὰ αὕτη, λέγει, οὐδέποτε ὤφειλε νὰ γίνῃ ἐκεῖ, διότι τὸ μέρος εἶνε ἀνοχύρωτον καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ κυτόθι προσγείωσις ἀεροπλάνου. Ἐδαπανήθησαν ἐν τούτοις ἐκεῖ τελευταίως 5 1)2 ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ μάνδρας κλπ. ἐπὶ τῆς Ι'' δὲ ἀγγλικῆς ἀποστολῆς, κατὰ πρότασιν ἑνὸς ἀνθυπολοχαγοῦ τῆς ἀποστολῆς, ἀπεφασίσθη ἡ σύστασις καὶ ναυτικοῦ ἐργοστασίου δι' ὃ ἐδίδοντο ἀνεξελέγκτως πιστώσεις.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** (Ὑπ. Ναυτικῶν) λέγει ὅτι τὸ ἐργοστάσιον ἐν συνόλῳ ἐστοίχισεν 50 ἑκατομμύρια σημερινῶν δραχμῶν.

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ πληροφορίαι του ἀναβιβάζουν τὰς δαπάνας εἰς 100 χιλιάδας λιρῶν. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἐπὶ Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως, ἐνῶ ἡ ἁρμοδία ναυτικὴ ὑπηρεσία ἐγνώριζεν ὅτι ὁ χῶρος τοῦ Δέλτα τοῦ Φαλήρου προωρίζετο διὰ ναυτικὸν ἀεροδρόμιον, δὲν εἰδοποίησε τοὺς ἁρμοδίους καὶ παρέδωκε τὰς ἐκτάσεις ταύτας εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἱπποδρομιῶν. Μετὰ ταῦτα ἠναγκάσθη τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τοὺς ἀναγκαιοῦντας χώρους διὰ τὸ ἀεροδρόμιον νὰ ἀπαλλοτριώσῃ 700 χιλ. πήχεων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατοικουμένων καὶ δι' οὓς αἱ ἀποζημιώσεις εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου δὲν θὰ εἶνε κατώτεραι τῶν 200 ἑκατομμυρίων οἱ κατοικοῦντες δ' ἐκεῖ θὰ γίνουν κατ' ἀνάγκην πρόσφυγες.

Πραγματευόμενος εἶτα τὰ τῆς συμβάσεως περὶ συστάσεως ἀεροδρομίου, ζητεῖ πληροφορίας περὶ τῶν ὅρων ὑφ' οὓς συνήφθη αὕτη καὶ ἰδίως ἐπὶ τῇ βάσει τίνος νόμου.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι τὰ τῆς συμβάσεως μόνον δι' ἰδίας ἐπερωτήσεως δύνανται νὰ συζητηθοῦν, διότι εἰς τὴν συζητουμένην ἐπερώτησιν δὲν γίνεται μνεία περὶ συμβάσεως.

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** συνεχίζων, λέγει ὅτι ἡ ἀπαλλοτρίωσις εἶνε ἡ ἀφορμὴ τῆς συμβάσεως, ἐγένετο δὲ τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1924.

Ὁ κ. **Ἀθ. Μιαούλης** ἀπαντᾷ ὅτι δὲν ἦτο τότε ὑπουργός.

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** συνεχίζων, λέγει ὅτι ἡ εὐθύνη εἶνε ἀδιαίρετος, διότι ἐγένετο ἐπὶ Κυβερνήσεων τῆς δεξιᾶς

καὶ ὅτι ἡ σύμβασις ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου ΣΙΒ' «περὶ Λογιστικοῦ τοῦ Κράτους» ἀναγινώσκει δὲ τὰς σχετικὰς διατάξεις, ἐξ ὧν ἐξάγεται ὅτι ἡ σύμβασις ὅπως ἐτελέσθη εἶνε ἄκυρος, ἄνευ εὐθυνῶν διὰ τὸ Δημόσιον, καὶ πρέπει νὰ γνωστοποιηθῇ ἡ ἀκυρότης της πρὸς τοὺς ἀναδόχους. Στοιχίζει ἐν συνόλῳ τὸ ἀεροδρόμιον εἰς τὸ Δημόσιον 300 ἑκατομμύρια δραχμῶν, δηλαδὴ 100 τὸ ἐργοστάσιον καὶ 200 αἱ ἀποζημιώσεις, αἵτινες θὰ ἀπαιτηθῶσι διὰ τὰ ἐκεῖ γήπεδα καὶ τὰς κατοικίας. Ἡ σύμβασις, λέγει, εἶνε ἄκυρος καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 13 αὐτῆς, δι' οὗ ὁρίζεται ἀτέλεια εἰσαγωγῆς, ἥτις μόνον δι' εἰδικοῦ νόμου δύναται νὰ παρασχεθῇ. Τὸ ἐργοστάσιον παρεχωρήθη εἰς τὴν ἑταιρίαν ἀντὶ 25 λιρῶν κατ' ἔτος καὶ κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη θὰ πωλῇ ἡ ἑταιρία τὰ προϊόντα της εἰς τὸ Δημόσιον μὲ τὰς τιμὰς ποῦ θέλει αὐτή, μετὰ διετίαν δὲ θὰ τὰ ἀγοράζῃ ὅσον στοιχίζουν εἰς Ἀγγλίαν ἢ Γαλλίαν τσὶφ Πειραιᾶ.

Εἰς διακοπὴν τοῦ κ. **Θ. Χαβίνη** ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν πληροφορεῖ ὅτι εἰς τὸ ἐργοστάσιον θὰ κατασκευάζωνται ἀεροπλάνα καὶ ὑδροπλάνα. Διὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα διὰ νὰ δοκιμάζωνται χρειάζεται θάλασσα.

Ὁ κ. **Δ. Κ. Μπότσαρης** ἐρωτᾷ ἂν ὑπάρχῃ γνωμοδότησις ἐπιτελικὴ περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἐργοστασίου.

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** συνεχίζων λέγει ὅτι κατ' ἄλλο ἄρθρον τὸ Ἑλ. Δημόσιον θὰ πληρώσῃ διὰ τὰ ἐργαλεῖα κλπ. πλὴν τῆς ἀξίας των καὶ 4 τοῖς ο)ο τόκον εἰς τὴν Ἑταιρείαν. Ἐξετάζων εἶτα τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Δημοσίου διὰ τὰς ἀπαλλοτριώσεις, ἀπορεῖ πῶς δὲν ὑπελογίσθησαν τόσαι τεράστιαι ὑποχρεώσεις, αἵτινες θὰ ἐπεβάρυνον τὸ Δημόσιον, καὶ πῶς δὲν ἠρωτήθη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐφόσον ἐκτὸς τῶν ἀποζημιώσεων ἐδαπανήθησαν καὶ 4 1)2 ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ μάνδρας, καθ' ἣν στιγμὴν ἠρνήθη οὗτος νὰ χορηγήσῃ πιστώσεις διὰ τὴν στοιχειώδη ἄμυναν τῆς Νώρας. Κατὰ τοιοῦτον τρόπον, λέγει, κυβερνᾶται ἡ Νώρα καὶ δαπανῶνται τὰ χρήματα τοῦ λαοῦ καὶ ἐλπίζει ὅτι θὰ ἀκυρωθῇ τοιαύτη σύμβασις.

Ὁ κ. **Ἀλ. Μυλωνᾶς** θεωρεῖ ὑποχρέωσίν του, λέγει, νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ σταματήσῃ τὴν ἐγκατάστασιν ἐκεῖσε τοῦ ἀεροδρομίου, ἔστω καὶ ἐπὶ θυσίᾳ τῶν δαπανηθέντων 5 ἑκατομμυρίων, καὶ νὰ διατάξῃ τὴν μεταφορὰν τοῦ ἐργοστασίου εἰς Σκαραμαγκᾶ, ὅπου καὶ ἡ τοποθεσία ἀπὸ πάσης ἀπόψεως εἶνε κατάλληλος καὶ χῶρος ἐπαρκὴς ὑπάρχει.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ἐρωτᾷ κατὰ ποῖον τρόπον ἡ Κυβέρνησις θὰ δικαιολογήσῃ τὰς ἀσκόπους δαπάνας.

Ὁ κ. **Ἀλ. Μυλωνᾶς** συνεχίζων, λέγει ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εἰς τὸν πνεύμονα τῶν Ἀθηνῶν δύναται νὰ δικαιολογηθῶσι πολεμικαὶ ἐγκαταστάσεις, καὶ μάλιστα εἰς ἀνοχυρώτους τομεῖς. Ἐκτὸς τούτου ὁ οἰκονομικὸς λόγος εἶνε σπουδαιότατος καὶ ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι θὰ εὑρεθῶμεν πρὸ ἀποζημιώσεων δύο ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων, καθ' ἣν στιγμὴν δυνάμεθα ἀλλαχοῦ ἀσφαλέστερον καὶ ἄνευ ἐπιβαρύνσεων νὰ συστήσωμεν τὸ ἀεροδρόμιον. Ἐπιβάλλεται συνεπῶς πρὸ πάσης ἐνεργείας ἡ ἄρσις διακοπῆς τῆς περαιτέρω ἐκεῖσε ἐγκαταστάσεως ἐργοστασίου καὶ ἀεροδρομίου.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐξιστορῶν τὰ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Ναυστάθμου ἐν Πόρῳ καὶ κατόπιν ἐν Σαλαμῖνι, ὅπου δὲν ὑπάρχει νερό, καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς μεταφορᾶς εἰς Σκαραμαγκᾶν, ἀφ' ὅτου πάλιν ἀνεκάλυψαν τὸ Παλαιὸν Φάληρον καὶ κατέστρεψαν διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως ἐκεῖ ἐργοστασίων κλπ. τὴν ὡραιοτέραν Ἀττικὴν ἀκτὴν ἀπὸ Σκαραμαγκᾶ μέχρι Βουλιαγμένης, λέγει ὅτι αἱ ἐγκαταστάσεις αὗται εἶνε δαπανηρόταται καὶ ἐπικίνδυνοι διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν δύο Πόλεων ἐν καιρῷ πολέμου. Ἐὰν πρόκειται νὰ κάμωμεν Ναύσταθμον, ὀφείλομεν νὰ τὸν κάμωμεν εἰς τὸ Καραμπουρνοῦ τῆς Θεσσαλονίκης, ἐκτὸς ἂν θέλομεν μόνον νὰ ἔρχωνται οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ναυτικοῦ μὲ αὐτοκίνητα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος. Συνεχίζων τονίζει ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται Ναύσταθμος καὶ πολεμικαὶ ἐγκαταστάσεις εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὰ περίχωρά της καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀναθεωρήσῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὰς ἀποφάσεις της.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** ἐκθέτει τὸν τρόπον καθ' ὃν φρονεῖ ὅτι ἔπρεπε νὰ κατασκευασθῇ ὁ νέος Ναύσταθμος καὶ ἐξαίρει τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἢ τὸν Σκαραμαγκᾶν ὡς κατάλληλον θέσιν πρὸς τοῦτο. Ἀναφέρων δ' ἐπίσης τὰς ἐξενεχθείσας γνώμας τῶν ξένων περὶ τοῦ κατασκευασθησομένου ναυστάθμου, τοῦ δυναμένου νὰ ἐξυπηρετήσῃ ναυτικῶς τὴν Ἑλλάδα, παρατηρεῖ ὅτι ἐφόσον δὲν ἐλήφθη ἡ δέουσα πρόνοια ἵνα περιρρουρηθῶσι καὶ ἐξασφαλισθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι αἱ ναυτικαὶ δυνάμεις τῆς Χώρας, εἶνε ἄπορον πῶς ἀποφασίζεται ἡ κατασκευὴ ναυτικοῦ ἀεροδρομίου πρὸ τῆς προσόψεως τῆς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος. Κακίζων μετὰ ταῦτα ὅτι καὶ ἄλλως θέλει παραβλάψει τὴν ἐπέκτασιν τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν πρὸς τὴν θάλασσαν ἡ κατασκευὴ Ἀεροδρομίου ἐν τῇ Φαληρικῇ ἀκτῇ, ἐπικρίνει ἀπολύτως τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως ἐξετάζων τὰ ἀνεγερθέντα κτίρια ἐν τῇ Φαληρικῇ

ἀκτῇ καὶ χαρακτηρίζων ταῦτα ὡς ἀκαλαίσθητα, ἔχει τὴν γνώμην ὅτι παρόμοιον ἔργον δὲν ἔχει τὴν θέσιν του ἐν τῇ τοποθεσίᾳ ἐκείνῃ. Ἀναφέρεται μετὰ ταῦτα εἰς τὸ ζήτημα τῆς στενότητος τῆς Φαληρικῆς Λεωφόρου, ἥτις λόγῳ τῶν ἀνεγειρομένων κτιρίων καὶ ἀκαλαίσθητος καὶ ἐπικίνδυνος καθίσταται, καὶ κακίζει καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἀπόψεως τοὺς ἐπιτρέψαντας ν' ἀνεγερθῶσι τὰ ἐκεῖ κτίρια.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) δίδει διαρόρους ἐξηγήσεις ὡς τέως ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, δηλῶν ὅτι περὶ τούτου εἶχε συνεννοηθῇ καὶ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ τοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐπέτρεψε τὴν πρόοδον τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** συνεχίζων καὶ ἀναφέρων πῶς ἐξελίχθη ἐπὶ τῆς Ὑπουργείας αὐτοῦ τὸ ζήτημα τοῦτο, ὥστε νὰ μὴ καταστῇ στενὴ ἡ λεωφόρος Φαλήρου, καὶ καταδεικνύων τὸ βλαπτερὸν καὶ ἀπὸ καλαισθητικῆς καὶ ἀπὸ συγκοινωνιακῆς καὶ ἀπὸ πολεμικῆς ἰδίᾳ ἐν τῷ μέλλοντι ἀπόψεως, τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἀεροδρομίου, φρονεῖ ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ περιορισθῶσι καὶ διαμορφωθῶσι τὰ ἀνεγειρόμενα ἐκεῖ κτίρια καὶ νὰ μεταφερθῇ τὸ ἀεροδρόμιον, καὶ νὰ κατασκευασθῇ τοῦτο παρὰ τὸν νέον ἐν Σκαραμαγκᾷ Ναύσταθμον.

Καταλήγων ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως ἡ Κυβέρνησις μελετήσῃ σπουδαίως τὸ ζήτημα τῆς καθόλου ναυτικῆς ὀχυρώσεως τῆς Χώρας, τὸ ὁποῖον ὡς ἔχει σήμερον, εἶνε ἀτελέσφορον.

Ὁ κ. **Γ. Βραχνὸς** ἀναφερόμενος εἰς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ἀλ. Μυλωνᾶ ὅπως τὸ Δημόσιον μεταφέρῃ ἐκεῖθεν τὸ ἀεροδρόμιον χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ τὴν μέχρι τοῦδε γενομένην δαπάνην, λέγει ὅτι οἱ περίοικοι προσφέρονται νὰ ἀναλάβωσιν οἱ ἴδιοι τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν μεταφοράν, ὥστε νὰ ἀπελευθερωθῇ οὕτω ἡ περιουσία αὐτῶν. Τοῦτο, ὥστε νὰ ἀπελευθερωθῇ οὕτω ἡ περιουσία αὐτῶν. Τοῦτο, λέγει, εἶνε καὶ συμφέρον διὰ τὸ Δημόσιον καὶ φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ προσφορὰ αὐτή.

Ὁ κ. **Σπ. Θεωδορόπουλος** ἀναφέρων τὴν καταλαμβανομένην ἔκτασιν ὑπὸ τοῦ ἀεροδρομίου καὶ τὰ μειονεκτήματα τὰ ὁποῖα καὶ ἀπὸ πολεμικῆς καὶ ἀπὸ ὑγιεινῆς καὶ ἀπὸ καλαισθητικῆς ἀπόψεως δημιουργοῦνται διὰ τὸ μέλλον καὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Χώρας, προτείνει τὸν καταρτισμὸν Ἐπιτροπῆς ἐκ μελῶν τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐξ ἰδιοκτητῶν τῶν ἐκεῖ καταλαμβανομένων οἰκοπέδων, ἵνα μελετηθῇ τὸ ζήτημα καὶ ἀποφασισθῇ ἡ μεταφορὰ ἐκεῖθεν τοῦ ἀεροδρομίου.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** ἀπορεῖ κυρίως πῶς ἡ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἐπιτροπὴ οὐδόλως προέβλεψεν, ὅτε ἀπεφασίζετο

ἡ ἀνέγερσις τοῦ ἀεροδρομίου, ὅτι μετ' ὀλίγον ἡ νέα ἀνεγειρομένη Σμύρνη θὰ ἐπεκταθῇ μέχρι τῆς ἀκτῆς τοῦ Φαλήρου, ἐφ' ᾧ καὶ κατακρίνει αὐτὴν διὰ τὴν ἀπρονοησίαν αὐτῆς ταύτην. Συμφωνεῖ ἔπειτα καὶ οὗτος ὅπως καταρτισθῇ Ἐπιτροπὴ ἥτις νὰ λύσῃ ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι ἐκ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀεροδρομίου προέκυψαν πλεῖστα ζητήματα πρὸς ἐξέτασιν, καὶ πρώτιστον πάντων τὸ ζήτημα τῶν συνοικισμῶν τῶν προσφύγων πέριξ τῶν Ἀθηνῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ὀλεθριώτατον καὶ διὰ τοὺς πρόσφυγας καὶ διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. Ἐκ τούτου, λέγει, ἐγεννήθη ἡ ἰδέα τῆς ἀνεξετάστου ἀπαλλοτριώσεως ὅλων τῶν πέριξ χώρων τῶν Ἀθηνῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τῶν περὶ τὸ ἀεροδρόμιον, αἵτινες ἀποτελοῦσι κολοσσιαίαν περιουσίαν. Ἐπόμενον ἐντεῦθεν ἦτο νὰ προκύψωσι τὰ ἄτοπα καὶ ἐπιζήμια, τὰ ὁποῖα προκύπτουσι, καὶ φρονεῖ ὅτι καὶ ἡ μέθοδος τῶν ἀπαλλοτριώσεων πρέπει νὰ παύσῃ καὶ τὸ ἀεροδρόμιον νὰ μεταφερθῇ. Ἀναφέρων δὲ τὰ κατ' ἐπανάληψιν συζητηθέντα καὶ ἀποφασισθέντα πρὸς κατασκευὴν ναυστάθμου χωρὶς νὰ ληφθῇ ἀκόμη ἀπόφασις, λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκπλαγῶμεν διότι ἀπεφασίσθη ὅλως ἀμελετήτως ἡ ἐν τῇ Φαληρικῇ ἀκτῇ ἀνέγερσις τοῦ ἀεροδρομίου, ἡ ὁποία καταδείκνυται σήμερον ὅτι εἶναι ἐπιζήμιος καὶ ἐπιβλαβής, διότι ἀσφαλῶς τὸ ἀεροδρόμιον δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἐκεῖ ὅπου γίνεται. Ἀναφερόμενος μετὰ ταῦτα εἰς τὴν πληροφορίαν τοῦ κ. Βραχνοῦ, καθ' ἣν οἱ ἰδιοκτῆται προσεφέρθησαν νὰ πληρώσωσι τὴν ἀπαιτουμένην ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μεταφορὰν ἐκεῖθεν τοῦ ἀεροδρομίου, κακίζει ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὴν ἀμεριμνησίαν καὶ ἀπρονοησίαν τῶν διαφόρων ὑπαλλήλων καὶ Ὑπουργῶν, οἵτινες γίνονται ὑπαίτιοι κολοσσιαίων ζημιῶν καὶ εἰς τοὺς ἰδιώτας καὶ εἰς τὸ δημόσιον ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τὴν ὁποίαν ἔχουσιν, ὅταν ἀποφασίζωσι περὶ ἀπαλλοτριώσεων, ὅτι τὸ Δημόσιον δὲν θὰ πληρώσῃ, οἱ δὲ ἰδιῶται θὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὴν βίᾳ γινομένην δήμευσιν. Ἐπιλέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν θὰ ἐπείσθη τί πρέπει νὰ πράξῃ κατόπιν τῆς γενομένης συζητήσεως ἐν Συνελεύσει, συζητήσεως ἡ ὁποία προέκυψεν ἐκ τῆς γεννηθείσης ἐν τῇ κοινῇ γνώμῃ δυσφορίας. Τὸ ἀεροδρόμιον, προσθέτει, δὲν ἔχει θέσιν ἐν Φαλήρῳ.

Ὁ κ. **Θ. Κολιαλέξης** καταδικάζων εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀεροδρομίου ἐν τῷ Μεσαίῳ Φαλήρῳ, ἐξετάζει λεπτομερῶς ἔπειτα καὶ ἀπὸ ἀεροπορικῆς καὶ ἀπὸ πολεμικῆς ἀπόψεως τὸ ζήτημα καὶ λέγει ὅτι ἡ ἀνέγερσις ἀεροδρομίου ἀποτελεῖ προφανῆ κίνδυνον, τὸν ὁποῖον πρέπει σπουδαίως νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν. Ἀπορεῖ δὲ πῶς αἱ διάφοροι Κυβερνήσεις ἀπεφάσισαν τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἀεροδρομίου τούτου ἐν Φαλήρῳ.

Ὁ κ. **Δ. Θεοχάρης** παρατηρεῖ ὅτι ἡ πρώτη σκέψις ἦτο, οὐχὶ ἡ κατασκευὴ ἀεροδρομίου ἐν Φαλήρῳ, ἀλλὰ ἀεροπορικοῦ σταθμοῦ διὰ τὰ ὑδροπλάνα.

Ὁ κ. **Θ. Κολιαλέξης** συνεχίζων καὶ ἐξετάζων ἀπὸ γενικωτέρας ναυτικῆς ἀπόψεως τὸ ἀνεγειρόμενον ἐκεῖ ἀεροπορικὸν πολεμικὸν ἐργοστάσιον, εὑρίσκει ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀνεκτὴ ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ἡ ἀνέγερσις ἐκεῖ τοιούτου ἐργοστασίου. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καταρτισθῇ εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ μελετήσῃ τὸ συμφερώτατον τοῦτο ζήτημα, τὸ ἀφορῶν αὐτὴν ταύτην τὴν ναυτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἔθνους.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι θὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν γηπέδων, δι' ἣν ἐδώσαν ἀφορμὴν ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. Μπούμπουλη καὶ ἡ ἀναφορὰ τῶν κατοίκων τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου περὶ ἐπανορθώσεως τεραστίας ἀδικίας εἰς βάρος των. Δι' ἑνὸς λέγει, ἁπλοῦ Διατάγματος ἀπαλλοτριώθη κολοσσιαία ἔκτασις 700 χιλ. πήχεων χωρὶς νὰ προκαθορισθῶν γνωμοδοτήσεις ἐπιτελικαὶ καὶ πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀφοῦ καὶ εἰς μεγάλας δαπάνας θὰ ὑποβληθῇ τὸ Δημόσιον καὶ τὸ σχέδιον τῆς πόλεως μεταβάλλεται. Βεβαίως, προκειμένου περὶ ἀνάγκης ἐθνικῆς ἀμύνης, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποχωρήσῃ πᾶσα ἄλλη ἄποψις, ἀλλὰ προφανῶς ἡ τοποθεσία ἐν ᾗ ἐγκαθίστανται αἱ πολεμικαὶ αὗται ἐγκαταστάσεις οὐδεμίαν παρέχει ἀσφάλειαν καὶ θέτει ἐν κινδύνῳ προφανεῖ ὁλόκληρον τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. Νομίζει ἐν τέλει ὅτι τὸ κατάστάλαγμα τῆς γενομένης συζητήσεως εἶνε νὰ πεισθῇ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ σταματήσῃ πᾶσαν περαιτέρω πρόοδον τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν μέχρις ὅτου διευθετηθοῦν ἀλλέως τὰ πράγματα.

Ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** λέγει ὅτι εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι εἴχομεν ἀνάγκην ἐργοστασίου ἀεροπλάνων καὶ οἱ προνοήσαντες περὶ τούτου εἶνε ἄξιοι ἐπαίνων. Ἀλλὰ ἀπὸ τούτου μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεως τοιούτου ἐργοστασίου ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ εἶνε μεγάλη διαφορά. Ἡ ψυχολογία ἐπὶ τῶν κατοίκων ἀφ' ἑνὸς ὡς εἶπεν ὁ κ. Γονατᾶς, τὸ ἀκάλυπτον τοῦ μέρους ἐκείνου ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ, ἡ ἀπαραίτητος προϋπάντησις τοῦ χρόνου, κατάληψις ὅλων τῶν γύρω ἐκτάσεων, ἐν περιπτώσει ἐγκαταστάσεως ἐκεῖσε ἀεροπορικῆς βάσεως, καὶ ἡ κατασκευὴ τεραστίων ἀποθηκῶν πυρομαχικῶν ἐπιβάλλουν τὴν ἄμεσον μεταφορὰν τῶν ἐγκαταστάσεων εἰς μέρος πλησίον τοῦ Ναυστάθ-

μου ἵνα ἀποφευχθοσιν οὕτω τόσοι κίνδυνοι καὶ μὴ καταστραφῇ τὸ μέλλον ὅλης τῆς παραλίας Φαλήρου. σωθῇ δὲ καὶ τὸ Κράτος ἀπὸ τόσας ἀποζημιώσεις.

Ὁ κ. **Σπυρ. Κρεμεζῆς** τονίζει τὴν διαφορὰν τὴν κολοσσιαίαν ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἀξίας τῶν ἐν Φαλήρῳ γηπέδων καὶ ἄλλων ἐν ἄλλῳ μέρει ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν. ἐὰν μεταφερθῇ ἐκεῖ τὸ ἐργοστάσιον, καὶ ἐπὶ τούτου ἐρωτᾷ ἰδίως τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. **Ἀρτ. Δεναξᾶς** λέγει ὅτι ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς συζητήσεως ἔλαθον χώραν σφάλματα καὶ εἰς βάρος αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν τὸ ἐργοστάσιον, καὶ εἰς βάρος τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ πρὸς ἀδικίαν πλήθους μικρῶν ἰδιοκτητῶν, οἵτινες καταδικάζονται νὰ μείνουν ἄστεγοι, ἐνῶ ὑπάρχουν ἄλλα οἰκόπεδα πέραν τῶν Ἀθηνῶν εὐθυνότερα, ὅπου δύνανται διὰ τῆς ἐκποιήσεως τῶν δημοσίων γηπέδων ἐν Φαλήρῳ νὰ ἐξοικονομηθοῦν ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς ἐγκαταστάσεως.

Ὁ κ. **Δ. Σαράτσης** διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ἀεροδρομίου ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐλειτούργει τὸ ἀνεγερθὲν Μαράσλειον Ὑνυδρεῖον. Τὸ Κράτος καταργῆσαν αὐτὸ ἔκαμε μίαν πρᾶξιν ἀνήθικον, διότι ἔδειξεν ὅτι δὲν σέβεται τὰς διαθέσεις τῶν μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν καὶ δὲν ἐκτελεῖ τοὺς σκοπούς, διὰ τοὺς ὁποίους ἐκεῖνοι ἔδωκαν τὰ χρήματά των.

Ὁ κ. **Ἀντ. Πραντούνας** λέγει ὅτι ὅλα τὰ Κράτη παρεδέχθησαν σύστημα πλωτῶν ἀεροδρομίων καὶ ὄχι παραλιασσίων. Εἰς τὰ πλωτὰ ταῦτα ἀεροδρόμια ὑπάρχουν καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἐργοστάσια, διαπλέουν δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς ὠκεανοὺς αὐτὰ καὶ εἶνε αἱ πλωταὶ βάσεις τῶν ὑδροπλάνων ἅτινα εἶνε ὁ ἐπικινδυνώτερος ἐχθρὸς τῶν στόλων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς μεγάλας ἀποθήκας ἀεροπορικοῦ ὑλικοῦ, πρέπει αὗται νὰ ἐγκατασταθοῦν ἢ εἰς τὸν Σαρωνικὸν ἢ εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Ἀναπτύσσων εἶτα τὰ τῆς ἀεροπορίας τῆς ξηρᾶς, λέγει ὅτι αὕτη πρέπει νὰ εἶνε ἐνιαία καὶ νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν Στρατόν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κινδύνους τῆς πρωτευούσης, αὕτη ἐναπόκειται εἰς τοιούτους μόνον ἀπὸ τὰ ἀεροπλάνα τῆς ξηρᾶς.

Ὁ κ. **Ἀθ. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) λέγει ὅτι ὅτε ἀνέλαβε τελευταίως τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πρόοδον τῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο ἐν ἐκτελέσει. Πρόκειται περὶ ἐργοστασίου πρώτης γραμμῆς, πλουσιωτάτου καὶ ἀρτιώτατα καταρτιζομένου. Τοῦ ἐργοστασίου τούτου ἀπερασίσθη ἡ κατασκευὴ ἐπὶ Κυβερνήσεως Βενιζέλου καὶ ὑπουργοῦ ὄντος τῶν Ναυτικῶν τοῦ κ. Ρέπουλη, ὅστις τῇ προτάσει Ἀγγλου ἀξιωματικοῦ τῆς τότε

Ἀποστολῆς, ἐπέτρεψε τὴν ἐγκατάστασιν ἐκεῖ τοῦ ἐργοστασίου, δαπάναις τοῦ Κράτους. Αἱ γινόμεναι δαπάναι διεχειρίζοντο παρ' αὐτοῦ τοῦ ὀργανωτικοῦ μέλους, ἐπὶ τῇ βάσει λεπτομεροῦς ἀπολογισμοῦ ἐν ᾧ ἀπεδεικνύετο ὅτι καὶ διὰ τὸ ἐλάχιστον ἔξοδον ἐγένοντο δημοπρασίαι, καὶ διὰ τὴν διαχείρισιν αὐτὴν ὀφείλει νὰ τὸν εὐγνωμονῇ τὸ Κράτος.

Σχετικῶς μὲ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν γηπέδων, λέγει ὅτι ἡ ἀπαλλοτριωθησομένη ἔκτασις ἀνέρχεται εἰς 500 χιλιάδας τ. μέτρα. Ὑπάρχουσιν ἐπ' αὐτῆς 60 διώροφοι οἶκοι φωκοπετρ. μέτρα. Ὑπάρχουσιν ἐπ' αὐτῆς 60 διώροφοι οἶκοι φωδομημένοι καὶ ὅτι αἱ γενόμεναι ἐκτιμήσεις τῆς ἀξίας δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 25 ἑκατομμύρια, διὸ καὶ ἀνεγράφη πίστωσις 10 ἑκατομμυρίων εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Πάντως πᾶσα πρόοδος τῆς ἀπαλλοτριώσεως θὰ βαδίσῃ βαθμηδὸν καὶ κατὰ δόσεις ἐντὸς πενταετίας.

Ἀντικρούων εἶτα τὰ λεχθέντα περὶ τῆς συμβάσεως, λέγει ὅτι αὕτη μᾶς δεσμεύει μόνον ἐπὶ μίαν πενταετίαν μεθ' ἣν θὰ δυνάμεθα νὰ σκεφθῶμεν περὶ μεταφορᾶς. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ θὰ ἐργασθῇ τὸ ἐργοστάσιον, θὰ μᾶς παράσχῃ ὑλικὸν ὅσον χρειαζόμεθα, καὶ ἡ μεγαλυτέρα ὠφέλεια θὰ εἶνε ὅτι εἰς τὸ τέλος τῆς πενταετίας θὰ ἔχωμεν ἐν Ἑλλάδι ἄρτιον προσωπικὸν ἀεροπορίας. Τὸ ἐργοστάσιον θὰ παραγάγῃ ἐτησίως 150 ἀεροπλάνα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τῶν τιμῶν εἰς ἃς θὰ ἀγοράζῃ τὸ Κράτος τὰ ἀεροπλάνα ταῦτα, εἶνε τὸ minimum ποῦ θὰ στοιχίζουν ἀλλαχοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς δῆθεν ἀκυρότητας τῆς συμβάσεως, αὐτὴ ἐστηρίχθη εἰς τὸ ἄρθρ. 33 τοῦ Λογιστικοῦ νόμου καὶ κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομ. Συμβουλίου, καὶ εἶνε ἐγκυρωτάτη. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐργαλεῖα δι' ἰδιαιτέρους τύπους ἀεροπλάνων θὰ μείνουν καὶ ταῦτα μετὰ πενταετίαν εἰς τὸ Κράτος. Καταλήγων λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς μεταφορᾶς ἢ μὴ τοῦ ἀεροδρομίου θὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπερ θὰ ἀποφασίσῃ. Τοῦ ἐργοστασίου ὅμως εἶναι ἀδύνατος ἡ μετακίνησις πρὸ τῆς πενταετίας, καθ' ἣν ὑπολογίζομεν ὅτι θὰ ὑπάρχῃ ἄλλο ἐργοστάσιον. Ὑπὲρ τοῦ παρόντος αἱ δοκιμαὶ θὰ προσπαθήσωμεν νὰ γίνωνται εἰς τὸν περιωρισμένον χῶρον τοῦ νῦν ἀεροδρομίου.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** συνιστᾷ ὅπως πᾶσα ἀπόφασις τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προκληθῇ καὶ γίνῃ ἐγκαίρως.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδ.ης** συνιστᾷ τὴν ταχίστην λύσιν τοῦ ζητήματος παρὰ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διότι εἶνε ζήτημα ὑγιείας καὶ ἐνδιαφέρει ὁλόκληρον μεγάλην συνοικίαν, καὶ ὁλόκληρον τὴν πόλιν.

Μεθ' ὃ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, ἀναβάλλεται ἡ περαι-

τέρω συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως μέχρις ἀνακοινώσεως τῶν ληφθησομένων ἀποφάσεων τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

«Περὶ ἐκτελέσεως ναυτικῶν ἔργων καθαρῶς στρατιωτικῶν ἢ εἰδικῆς μορφῆς», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ Μενιδίου εἰς Πάρνηθα», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ αὐξήσεως τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ Ν. Δ. τῆς 1 Ἰουλίου 1924 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου χορηγουμένης προθεσμίας», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συμπληρώσεως διατάξεως τοῦ νόμου 3316 περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ὑδρευσιν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς κλπ.», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ καθορισμοῦ τρόπου διαχειρίσεως τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος κατὰ τὸ σταφιδικὸν ἔτος 1925—1926», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπλήρωσεως ἀφορώντων εἰς τὴν θήραν ἄρθρων τοῦ δασικοῦ κώδικος», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ προσόντων τῶν ὑποψηφίων φαρμακοποιῶν καὶ ἑτέρων συμπληρώσεων εἰς τὰς περὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν φαρμακοποιῶν διατάξεις», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἀρμοδιότητος τῶν ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐκ τῶν δικαστικῶν τάξεων προερχομένων στρατιωτικῶν δικαστικῶν συμβούλων, Προέδρου, Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ μονίμων μελῶν τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου πρὸς τὰς τῶν ἀντιστοίχων αὐτοῖς πολιτικῶν δικαστῶν», εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 535 "περὶ ναυτικῆς στρατολογίας"», εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κλπ. διὰ τὴν προμήθειαν ἐπὶ πιστώσει ἑκατὸν ἁτμοκινήτων ὁδοστρωτήρων», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων τῶν ἐθνικῶν ὁρφανοτροφείων καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν νόμων περὶ φορολογίας τοῦ καπνοῦ», εἰς α' συζήτησιν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου.

Περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν τῶν ἐργολαβιῶν ἐκτελέσεως δημοσίων κλπ. ἔργων.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν), ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Διὰ τὰς περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου συνομολογηθείσας καὶ τὰς μετ' αὐτὴν συνομολογηθησομένας ἐργολαβίας ἐκτελέσεως ἔργων δημοσίων, δημοτικῶν, κοινοτικῶν, καὶ ἐν γένει νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, πλὴν τῶν εἰς τὰ Ὑπουργεῖα Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ὑπαγομένων, ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα εἴτε τε τὸν ἐργοδότην καὶ τὸν ἐργολάβον, ἵνα αἰτήσωνται τὴν ἀναθεώρησιν τῶν τιμῶν μονάδος, λόγῳ μεταβολῆς τῆς τιμῆς τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῆς ἀξίας τῶν ὑλικῶν καὶ τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νέων τιμῶν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν.

Ἡ ἀναθεώρησις ἀφορᾷ ἔργα ἀπαιτοῦντα δαπάνην προϋπολογιζομένην ἄνω τῶν 300 χιλ. δραχμῶν καὶ μὴ δυνάμενα νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐντὸς τετραμήνου ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως.

Δύναται τὸ Δημόσιον, ὁσάκις νομίζει συμφορώτερον, νὰ προτείνῃ μειοδοσίαν μὲ προκαταβολικὴν παραίτησιν τῶν δύο συμβαλλομένων ἀπὸ τοῦ ὅρου τῆς ἀναθεωρήσεως.

Ἄρθρον 2.

1. Ἵνα γίνῃ δεκτὴ αἴτησις καὶ πραγματοποιηθῇ ἀναθεώρησις τῶν τιμῶν, πρέπει ὁ ἐργολάβος νὰ ἔχῃ ἐκτελέσει ἐργασίας ἀξίας μὴ ὀλιγωτέρας τοῦ ἑνὸς δεκάτου τῆς ἀρχικῶς ἐγκριθείσης δαπάνης, ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος οὐχὶ μείζονος τοῦ ἑνὸς πέμπτου τῆς συμβατικῆς προθεσμίας παρατάσεως τῶν ἐργασιῶν.

2. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἀξίας τῶν ἐκτελεσθεισῶν ἐργασιῶν ἡ προμήθεια ὑλικῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἓν εἰκοστὸν τῆς ἀρχικῶς ἐγκριθείσης ὑλικῆς δαπάνης, τοῦ ὑπολοίπου ἀντιπροσωπεύοντος ὑπογεωτικῶς πεπελεσμένην ἐργασίαν, πλὴν ἐὰν ἤθελε διαταχθῇ ἐγγράφως ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας προμήθεια ὑλικῶν ἀξίας ὑπερτέρας τοῦ ἀνωτέρω ὁρίου, ὁπότε ἡ ἐκτέλεσις ἔργου εἶνε ἀπαιτητὴ μό-

νον ἐφόσον πρόκειται περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1 ποσοῦ τοῦ ἑνὸς δεκάτου τῆς ἀρχικῶς ἐγκριθείσης δαπάνης.

Ἄρθρον 3.

1. Ἡ αἴτησις τοῦ ἐργολάβου ἐπιδίδεται πάντοτε πρὸς τὸν προϊστάμενον τοῦ Γραφείου Δημοσίων Ἔργων ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἐκτελεῖται τὸ ἔργον. Καὶ ἐφόσον μὲν πρόκειται περὶ ἔργου δημοσίου, ἡ αἴτησις ἐπιδίδεται ἀπ' εὐθείας, ἐφόσον δὲ πρόκειται περὶ οἱουδήποτε ἄλλου τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἔργων, διὰ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ νομικὸν πρόσωπον παρ' οὗ ἐκτελεῖται τὸ ἔργον.

2. Ἐφόσον τὸ γραφεῖον ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἐκτελοῦνται τὰ ἔργα ἀργεῖ, ἡ αἴτησις ἐπιδίδεται εἰς τὸν προϊστάμενον τοῦ γραφείου παρ' οὗ διευθύνονται τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐκείνῃ ἔργα.

3. Προκειμένου περὶ ἔργων διευθυνομένων ὑπὸ εἰδικοῦ συνεργείου, ἡ αἴτησις ἐπιδίδεται πρὸς τὸν προϊστάμενον τοῦ εἰδικοῦ συνεργείου.

Ἄρθρον 4.

1. Ὁ εἰς ὃν ἐπιδίδεται ἡ αἴτησις προϊστάμενος Γραφείου ἢ συνεργείου, ὑποβάλλει ταύτην μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως αὐτοῦ, ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως, πρὸς τὸν ἁρμόδιον Νομομηχανικὸν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἐκτελοῦνται τὰ ἔργα, ὅστις πάλιν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως ὑποβάλλει ταύτην μετὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ἐπιθεωρητὴν τῶν Δημοσίων Ἔργων τῆς περιφερείας.

2. Ὁ Ἐπιθεωρητής, ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς σχετικῆς ἀναθεωρήσεως, ὑποβάλλει ταῦτα μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως αὐτοῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, ὅπερ, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων, ἀποφαίνεται περὶ τῆς ἀποδοχῆς ἢ μὴ τῆς ἀναθεωρήσεως.

Ἄρθρον 5.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ ἀναθεώρησις ζητεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου, ἡ αἴτησις ὑποβάλλεται, προκειμένου μὲν περὶ ἔργου δημοσίου, ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τοῦ γραφείου παρ' οὗ διευθύνονται τὰ ἔργα, προκειμένου δὲ περὶ ἔργου ἐκτελουμένου ὑπὸ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον, τηρουμένης τῆς αὐτῆς, ὡς ἀνωτέρω, διαδικασίας διὰ τὴν πρὸς τὸν Νομομηχανικόν, τὸν Ἐπιθεωρητὴν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν.

Ἄρθρον 6.

Ἐργολάβος, ὑπερβὰς ἀδικαιολογήτως καὶ ἐξ ἰδίας αὐτοῦ

ὑπαιτιότητος τὰς ἐν τῇ συμβάσει προθεσμίας ἐκτελέσεως τῶν διαφόρων ἐργασιῶν, δὲν δικαιοῦται εἰς ἀναθεώρησιν τιμῶν ἐπὶ αὐξήσει. Τοὐναντίον ὅμως ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων μὲ τιμὰς μεμειωμένας, ἐὰν αὗται, αἰτήσει τοῦ ἐργοδότου, ἤθελον ἀναθεωρηθῇ ἐπὶ μειώσει.

Ἄρθρον 7.

Ἅμα ὡς ὑποβληθῇ ἡ περὶ ἀναθεωρήσεως αἴτησις τοῦ ἐργολάβου ἢ τοῦ ἐργοδότου, καταρτίζεται ἐπιμέτρησις τῶν μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐκτελεσθεισῶν ἐργασιῶν καὶ προμηθευθέντων ὑλικῶν, ἧτις προσυπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου.

2. Μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀναθεωρήσεως, συντάσσεται πρωτόκολλον τῶν εἰς τὰς διαφόρους ἐργασίας εἰσερχομένων τιμῶν ἡμερομισθίων καὶ ὑλικῶν, τῶν τρεχουσῶν κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως. Πρὸς σύνταξιν τῶν πρωτοκόλλων τούτων συνιστῶνται μόνιμοι κατὰ τόπους ἐπιτροπαί, ἀποτελούμεναι ἐκ τῶν κάτωθι μελῶν·

α') Ἐν μὲν ταῖς ἕδραις τῶν Γραφείων Νομομηχανικῶν, ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοσίων Ἔργων τῆς περιφερείας, τοῦ οἰκείου Νομομηχανικοῦ, τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, τοῦ Δημάρχου καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἢ, ἐλλείψει τοιούτου, τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου, ἢ ἐλλείψει ἀμφοτέρων, τοῦ Προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

β') Ἐν δὲ ταῖς ἕδραις τῶν Γραφείων Μηχανικῶν, ἐκ τοῦ ἁρμοδίου Νομομηχανικοῦ, τοῦ προϊσταμένου τοῦ Γραφείου Μηχανικοῦ, τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ἢ ἐλλείψει Πρωτοδικείου, τοῦ Εἰρηνοδίκου, τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου τῆς Κοινότητος, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου ἢ, τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος, ἑνὸς τῶν δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν συμβούλων, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου τῆς Κοινότητος.

3. Κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὁ Πρόεδρος τοῦ τυχὸν ὑφισταμένου ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Γραφείου Συνδέσμου ἢ Συλλόγου τῶν Ἐργολάβων, χορηγεῖ σχετικὰς πληροφορίας τῇ Ἐπιτροπῇ, καλουμένος παρ' αὐτῆς, ἀκούεται δὲ καὶ ὁ οἰκεῖος ἐργολάβος.

4. Αἱ ἐπιτροπαὶ εὑρίσκονται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τριῶν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῶν, ἐν οἷς ἀπαραιτήτως, διὰ μὲν τὰς ἐν ταῖς ἕδραις τῶν Γραφείων Νομομηχανικῶν ἐπιτροπὰς ὁ Νομομηχανικός, διὰ δὲ τὰς ἐν ταῖς ἕδραις τῶν Γραφείων Μηχανικῶν, ὁ οἰκεῖος μηχανικός.

5. Τὰ παρόντα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς πλὴν τῶν τεχνικῶν ὑ-

παλλήλων ἀμείβονται ἕκαστον μέχρι δραχμῶν ἑκατόν, ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῶν ἔργων, δι' ἕκαστον συνταχσόμενον πρωτόκολλον τρεχουσῶν τιμῶν, κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος κανονισθησόμενα.

Ἄρθρον 8.

1. Τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρωτόκολλα τρεχουσῶν τιμῶν ἡμερομισθίων καὶ ὑλικῶν συντάσσονται ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπιτροπῶν, τῇ προσκλήσει τοῦ Νομαρχιακοῦ ἢ μηχανικοῦ συνερχομένων, ἅμα τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργείου περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀναθεωρήσεως. Τῶν πρωτοκόλλων τούτων λαμβάνει γνῶσιν ὁ ἐργολάβος, προσυπογράφων κάτωθεν αὐτῶν.

2. Μετὰ παρέλευσιν ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς περὶ ἀναθεωρήσεως αἰτήσεως καὶ ἐφόσον αὕτη ἐγκριθῇ, αἱ αὐταὶ μόνιμοι ἐπιτροπαὶ προβαίνουσιν εἰς τὴν σύνταξιν νέου πρωτοκόλλου, ἐν ᾧ ἀναγράφονται εἰς μίαν μὲν στήλην αἱ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως τρέχουσαι τιμαὶ ἡμερομισθίων καὶ ὑλικῶν, ὡς αὗται καθωρίσθησαν ἐν τῷ πρώτῳ πρωτοκόλλῳ τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς δευτέραν στήλην αἱ κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἑξαμήνου τρέχουσαι ὅμοιαι τιμαὶ καὶ εἰς τρίτην στήλην αἱ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐφαρμοστέαι μέσαι τιμαὶ διὰ τὰς κατὰ τὸ ἑξάμηνον ἐκτελεσθείσας ἐργασίας.

3. Βάσει τῶν οὕτω καθορισθέντων μέσων τιμῶν, ἡ ἐπιτροπὴ καθορίζει τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν καθ' ὃ πρέπει ν' αὐξηθῶσιν ἢ μειωθῶσιν αἱ ἀρχικῶς ἐγκεκριμέναι τιμαί, ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ εἴδους, τῆς ποσότητος καὶ τοῦ χρόνου ἐκτελέσεως τῶν καθ' ἕκαστα ἐργασιῶν. Αἱ κατὰ τὸ ποσοστὸν τοῦτο αὐξημέναι ἢ μειωμέναι τιμαὶ ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς αἰτήσεως περὶ ἀναθεωρήσεως μέχρι τῆς λήξεως τοῦ πρώτου ἀπ' αὐτῆς ἑξαμήνου ἐκτελεσθεισῶν ἐργασιῶν.

4. Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ δευτέρου ἑξαμήνου συντάσσεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτροπῶν νέον πρωτόκολλον, ἐν ᾧ ἀναγράφονται ἐπίσης εἰς τρεῖς στήλας, αἱ κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ πρώτου ἑξαμήνου τρέχουσαι τιμαὶ ἡμερομισθίων καὶ ὑλικῶν, ὡς καθωρίσθησαν ἐν τῷ προηγουμένῳ πρωτοκόλλῳ, αἱ κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ δευτέρου ἑξαμήνου τρέχουσαι ὅμοιαι τιμαὶ καὶ αἱ ἐφαρμοστέαι μέσαι κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, βάσει τούτων καθορίζεται τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, καθ' ὃ πρέπει νὰ αὐξηθῶσιν ἢ μειωθῶσιν ὡς ἀρχικῶς ἐγκεκριμέναι τιμαὶ διὰ τὰ ποσὰ τῶν ἐντὸς τοῦ δευτέρου ἑξαμήνου ἐκτελεσθεισῶν ἐργασιῶν.

5. Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ τρίτου ἑξαμήνου συντάσσεται νέον πρωτόκολλον, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι πέρατος τῶν ἐργασιῶν ὁπότε, ἀνεξαρτήτως τῆς συμπληρώσεως ἢ μὴ ἑξαμήνου, συντάσσεται τὸ τελευταῖον πρωτόκολλον.

6. Τὰ οὕτω συνταχσόμενα πρωτόκολλα ὑποβάλλονται μετὰ τῶν τυχὸν ἐπ' αὐτῶν ἐνστάσεων τοῦ ἐργολάβου, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, ὅπερ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων, ἀποφασίζει περὶ τῆς ἐγκρίσεως αὐτῶν ὡς συνετάχθησαν ἢ τροποποιημένων.

Ἄρθρον 9.

1. Μετὰ τὸν κατὰ τὴν λῆξιν ἑκάστου ἑξαμήνου καθορισμὸν τοῦ ποσοστοῦ αὐξήσεως ἢ μειώσεως τῶν ἀρχικῶς ἐγκεκριμένων τιμῶν καὶ μέχρις ἐγκρίσεως τοῦ ποσοστοῦ τούτου, ἡ πληρωμὴ τῶν ἐργολάβων γίνεται βάσει τῶν ἀρχικῶς ἐγκεκριμένων τιμῶν, ηὐξημένων ἢ μειωμένων κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ πρὸς ἔγκρισιν ποσοστοῦ.

2. Τὸ ἑκάστοτε καθοριζόμενον ποσοστὸν αὐξήσεως ἢ μειώσεως τῶν τιμῶν ἐφαρμόζεται μόνον ἐφόσον εἶνε μεγαλείτερον τῶν πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (5 ο/ο).

3. Αἱ ἐκ τῆς ἀναθεωρήσεως ηὐξημέναι τιμαὶ ἑκάστου ἑξαμήνου ἐφαρμόζονται μόνον ἐφόσον ὁ ἐργολάβος ἔχει ἐκτελέσει κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἑξαμήνου τούτου ἐργασίαν ἀνάλογον πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἐργολαβίας καὶ τὸν χρόνον ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐν γένει συνθήκας ἐργασίας, κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν τῆς Ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 10.

Προκειμένου περὶ ἔργων ἐκτελουμένων ἐν ταῖς περιφερείαις τῶν Γενικῶν Διοικήσεων, τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων, ἀσκοῦσιν ἀντιστοίχως οἱ Γενικοὶ Διοικηταὶ καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς Γνωμοδοτικὰ Τεχνικὰ Συμβούλια.

Ἄρθρον 11.

1. Δι' ἃς ἐργολαβίας τὸ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω Ν. Δ. ἑξάμηνον συνεπληρώθη μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἡ ἀναθεώρησις γενήσεται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης, ἀναγραφομένων ἐν τῇ δευτέρᾳ στήλῃ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 8 πρωτοκόλλων τῶν κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἑξαμήνου τρεχουσῶν τιμῶν ἡμερομισθίων καὶ ὑλικῶν. Διὰ τὰς λοιπὰς ἐργολαβίας, τὰ ἑξάμηνα λογίζονται ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Ἰανουαρίου 1923 προηγουμένων.

2. Πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἰσχύουσιν ἐπὶ διετίαν λο-

γιζομένην ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ. Ἐργολαβιῶν ὅμως συνομολογηθεισῶν ἐντὸς τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἡ ἀναθεώρησις τῶν τιμῶν ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

3. Πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω καὶ τοῦ παρόντος ἄρθρου διατάξεις ἰσχύουσιν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 13 Ἰανουαρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ διαλύσεως ἐργολαβιῶν κλπ. καὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν τῶν ὑφισταμένων ἐργολαβιῶν κλπ.».

4. Αἱ τυχὸν ἀναγκαιοῦσαι λεπτομέρειαι πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος καθορισθήσονται διὰ Διαταγμάτων.

Ἄρθρον 12.

Ἐπανέρχεται ἐν ἰσχύϊ τὸ ἐδάφ. 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2001 διὰ τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν Δημοσίων Ἔργων καὶ σιδηροδρόμων τῆς σχετικῆς δαπάνης διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Δημοσίων Ἔργων βαρυνούσης τὰς οἰκείας πιστώσεις τῶν ἐκτελουμένων ἔργων.

Ἐπιτρέπεται μετὰ γνώμην τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων, πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων, ἡ μετάθεσις διοικητικῶν ὑπαλλήλων τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων ἔργων εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν.

Συνανέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.45 π. μ. διὰ τὴν 5.1)2 μ.μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΖ'
τῆς 18 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6.30' μ.μ. ὁ κ. **Πρόεδρος,** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Ὁ Δήμαρχος Ὀρεστιάδος, κατόπιν τοῦ τραγικοῦ φόνου τοῦ πρόσφυγος Δ. Γαλλούση παρὰ κομιτατζήδων, παρακαλεῖ, ὅπως διαταχθῇ ἡ πύκνωσις τῶν συνοριακῶν φυλάκων.

Ὁ λοχαγὸς Λουκᾶς Κομνηνὸς ὑποβάλλει τροπολογίας ἐπὶ

τοῦ νομοσχεδίου «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας ἐγγραφῆς εἰς τὰ Δημοτολόγια τῶν ὑπὸ ἀνταλλαγὴν ὁμογενῶν.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ὁμαλίου καὶ Πυργετοῦ αἰτεῖται τὴν κατάργησιν τοῦ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νόμου.

Αἱ ἐργατικαὶ καὶ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις Σερρῶν αἰτοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Αἰτήσει τοῦ κ. ***Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως*** τάσσεται πενθήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ σταριδικοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν ***Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ἐνισχύεται διὰ τῶν κ. κ. Κ. Ντάϊ, Δ. Μπότσαρη, Α. Δεναξᾶ, (-). Κολιαλέξη, Λ. (-)εοχάρη, (-). Γούσκου, Π. Καλλιδοπούλου καὶ (-). Κουτούπη πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ μελέτην τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀεροπλοΐας».

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων·

«Περὶ χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ Δημοσίου ὑπὲρ τοῦ εἰδικοῦ ταμείου χειμάρρου Νέδοντος».

«Περὶ ἱδρύσεως εἰδικοῦ ὑδραυλικοῦ ταμείου κτηματικῆς περιφερείας Ἀγριᾶς».

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Ν. Διατάγματος «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου ὁδοποιΐας Ἠλείου».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2118 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ τῶν σταθμῶν αὐτοῦ».

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ νόμου 3160 «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου ὑδραυλικῶν ἔργων δήμου Βερροίας».

Ὁ πληρεξούσιος κ. ***Γ. Κεντούρης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων τῶν Ἐθνικῶν Ὀρφανοτροφείων κλπ.».

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδια νόμων·

1) «Περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐκ συναλλαγματικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἢ μὴ γραμματίων εἰς διαταγὴν διαφορῶν»·

2) «Περὶ τοῦ ἐκτελεστηρίου τύπου τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων κλπ.».

3) «Περὶ προσθέτων συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων».

Ὁ κ. **Π. Πετροπουλάκης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «Περὶ παροχῆς ἐτησίας συνδρομῆς ἐκ τοῦ λιμενικοῦ ταμείου Γυθείου εἰς τὴν Φιλαρμονικὴν Γυθείου».

Οἱ κ. κ. **Δ. Πάζης, Δ. Φλωριᾶς, Θ. Πάγκαλος, Δ. Ἀνδρεάδης, Κ. Ρέντης, Κ. Νταῆς, Γ. Μόδης, Θ. Κωτούλας, Α. Κόρακας κλπ.** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «Περὶ ἐξομοιώσεως τῶν θυμάτων τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος πρὸς τὰ θύματα τῶν τελευταίων πολέμων».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. **Δ. Σαράτσης** καὶ **Δ. Καταφυγιώτης** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «Περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως».

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. **Α. Μιαούλης** (Ναυτικῶν) καὶ **Κ. Γκότσης** (Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ αὐξήσεως τῆς ἐπιχορηγήσεως εἰς τὴν Ἑλλ. Λ. Στεργίου δορυφόρικον τοῦ Ἐθν. Στόλου ἐκ τοῦ ταμείου τούτου».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

Νομοθετικῆς καὶ Συντακτικῆς Ἐργασίας

Προτάσσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἄρχεται ἡ β' κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀποδοχῶν τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων».

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** παρατηρεῖ ὅτι δίδεται δυσανάλογος μισθὸς ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους ὑπαξιωματικούς, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 3 ἕτερα ἐπιδόματα, εἰς τρόπον ὥστε λαμβάνουσιν οἱ ἀστυφύλακες μὲ στρατωνισμὸν καὶ ἱματισμὸν καὶ ἐνοίκια ἐν συνόλῳ δραχ. 2380, ὡς κατώτατον ὅριον καὶ ὡς ἀνώτατον δραχ. 3000 δηλαδὴ ἀνώτερον καὶ ἀπὸ τοὺς μισθοὺς τῶν ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζωνται αἱ τυχὸν ἔκτακτοι ἀμοιβαὶ εἰς τοὺς μισθούς.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνεχίζων, λέγει ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὸ νομοσχέδιον καὶ ἄλλαι ἐξαιρετικαὶ διατάξεις καὶ δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ πῶς θεσπίζονται τοιαῦται, καθ' ἣν στιγμὴν ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἀποθνήσκουν ἐκ φυματιώσεως.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν), λέγει ὅτι ἰδιαίτερα νοσήλεια πληρώνει τὸ Κράτος διὰ ὅλους τοὺς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ ὑπὸ ἔποψιν κτήσεως χρόνου συντάξεως οἱ ἀστυνομικοὶ λαμβάνουσιν ὁλόκληρον τὸν μισθὸν των ὡς σύνταξιν μετ' ἐπιδομάτων μετὰ 32 καὶ 1)2 ἐτῶν ὑπηρεσίαν. Καταλήγων λέγει ὅτι αἱ διαφοραὶ αὗται πρέπει νὰ ἐξισωθοῦν, διότι ἀσφαλῶς θὰ γεννηθοῦν παράπονα καὶ νομίζει ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἀποσυρθῇ τὸ νομοσχέδιον πρὸς ἀρτιωτέραν ἐπεξεργασίαν.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** τονίζει ὅτι οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ ὅτι ἡ Ἀστυνομία Πόλεων ἀποτελεῖ πρόοδον διὰ τὸν τόπον καὶ νομίζει ὅτι διὰ νὰ προσελκύωνται καλαὶ στελέχη πρέπει νὰ ἀμείβωνται ἐπαρκῶς. Αἱ προτεινόμεναι αὐξήσεις διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἶνε αἱ πρέπουσαι.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ παρασχεθῇ ἰδιαιτέρως πᾶσα ἐνίσχυσις πρὸς ἐξύψωσιν καὶ ἐπάρκειαν τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν ὀργάνων καὶ πρωτίστη βάσις πρὸς τοῦτο θὰ εἶνε ἡ οἰκονομικὴ ἀποκατάστασις των. Ὀφείλομεν, λέγει, νὰ φροντίσωμεν ὥστε νὰ ζήσῃ ὁ π ό λ ι σ μ α ν ἀξιοπρεπῶς, δεδομένου μάλιστα ὅτι δὲν ἔχει οὗτος προαγωγὴν εἰμὴ μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἐνωμοτάρχου, ἐνῶ, ὁ ἀξιωματικὸς προβιβάζεται. Καὶ ὁ χρόνος ἀκόμη τῆς ὑπηρεσίας τοῦ π ό λ ι σ μ α ν δέον νὰ ἦ μικρότερος πρὸς σύνταξιν, διότι ἡ ὑπηρεσία του εἶνε πλήρης κακουχιῶν καὶ κινδύνων.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** εὔχεται ὅπως ἡ Συνέλευσις ἀμείψῃ ὅσον ἠμπορεῖ ἓν Σῶμα οἷον τὸ νέον ἀστυνομικόν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ πρόοδον διὰ τὸν τόπον καὶ ἐργάζεται εὐσυνειδήτως.

Ὁ κ. **Δ. Βαρελᾶς** ἐγκρίνει τὴν χορηγίαν ἐπαρκοῦς μισθοῦ εἰς τὸ νέον Σῶμα ὅπερ ἐργάζεται εὐόρκως

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** συμφωνεῖ ὑπὲρ τῆς ἐπαρκοῦς ἀμοιβῆς τῶν δημοσίων ὀργάνων ἀλλὰ καλὸν εἶνε νὰ εὑρίσκωμεν καὶ τὰ ἀντίστοιχα ἔσοδα.

Ὁ κ. **Ἀ. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) λέγει ὅτι διὰ πᾶν ἔξοδον νέον, δέον νὰ λαμβάνηται πρόνοια περὶ ἀντιστοίχων πόρων. Ἀλλ' ἤδη ἡ Κυβέρνησις ἐπέτυχε τὴν ψήφισιν σημαντικωτάτων νέων φόρων, χάρις εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** συμφωνεῖ πρὸς ὅσα εἶπεν ὁ κ. Κακουλίδης, συνιστᾷ ὅμως ὅπως διάφοροι ἀστυνομικαὶ διαταγαὶ ὦσιν σοβαρώτεραι.

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1, 2, ὡς ἐτροπολογήθη, 3, 4, 5, 6, καὶ 7 εἰς β' συζήτησιν, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Μεθὸ ἡ Συνέλευσις συνεχίζει τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** (ὥρα 7 μ. μ.), ἐξετάζων ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως τὸν θεσμὸν τῆς Γερουσίας καταλήγει εἰς τὴν θέσπισιν τοῦ θεσμοῦ τούτου ὡς ἤδη προτείνεται. Δὲν

δύναμαι, λέγει, νὰ κατανοήσω τί εἴδους Γερουσία ἐπιζητεῖται ἤδη νὰ καθιερωθῇ, ἐφόσον δὲν ἔχει καθορισθῇ ὁ χαρακτὴρ αὐτῆς.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** παρατηρεῖ ὅτι ἡ συζήτησις δύναται νὰ γίνῃ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 11, τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπαιτεῖται νὰ ἀπολαύῃ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἀποδεχόμενος τὴν ὀρθότητα τῆς παρατηρήσεως ταύτης, λέγει ὅτι ἡ Γερουσία δὲν μετέχει τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ δὲν δύναται παρὰ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν. Δὲν ἀποδέχεται τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Παπαναστασίου ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν τῶν Γερουσιαστῶν, οἱ ὁποῖοι φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ εἶνε σοβαρώτεροι καὶ ὡριμώτεροι. Ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τῆς Γερουσίας, φρονεῖ ὅτι ὡρισμένα ἀξιώματα, ὡς ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου καὶ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκλέγωνται Γερουσιασταί. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι τὰ ἐπαγγελματικὰ Σωματεῖα καὶ ὡρισμένοι ἀξιωματικοὶ ἔπρεπε νὰ ἀντιπροσωπεύωνται εἰς τὴν Γερουσίαν. Εἶνε ὅμως ἐναντίον τῆς συμμετοχῆς τῆς Βουλῆς εἰς τὰ τῆς Γερουσίας. Τὰ δύο Σώματα πρέπει νὰ μείνουν τελείως κεχωρισμένα, διὰ τοῦτο δὲν νομίζει ὅτι ἔχει θέσιν ἡ διάταξις περὶ ἐκλογῆς τῶν Γερουσιαστῶν ἐκ μέρους τῶν Βουλευτῶν. Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν Γερουσιαστῶν, λέγει ὅτι οὗτος πρέπει νὰ καθορισθῇ εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν, οὐχὶ ὅμως κατώτερος. Ἐπιφυλάσσεται νὰ ὑποβάλῃ καὶ ἐγγράφως τὰς τροπολογίας του.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** (ὥρα 7.30' μ.μ.) λέγει ἐν σχέσει μὲ τὴν συγκρότησιν τῆς Γερουσίας ὅτι ἐπιβάλλεται τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ ἔχῃ καὶ μονιμότητα καὶ περιωπὴν καὶ νὰ μὴ δημιουργηθῇ τι ὑνησιγενὲς ὅπως ἄλλοτε, διότι εἶναι καὶ τὸ κυριώτερον σημεῖον τοῦ νέου πολιτεύματός μας. Προχωρῶν ὑποστηρίζει πρότασίν του γενομένην ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ κατὰ τῆς ἐκλογῆς μέρους Γερουσιαστῶν παρὰ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, διότι αὗται παρ' ἡμῖν εἶναι ἀκόμη ἐν νηπιώδει καταστάσει. Ἄλλως τε τὸ ἀναλογικὸν σύστημα ἐκλογῆς βουλευτῶν θὰ παράσχῃ τὰ πρόσωπα, ἅτινα θὰ ὑποστηρίζουν τὰ συμφέροντα τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ τῶν ὀργανώσεων. Φρονεῖ ὅτι δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν εἰς τὸν σύλλογον τῶν ἐκλεκτόρων τῶν γερουσιαστῶν καὶ τὰς κατὰ τόπους ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις διὰ τῶν ἀντιπροσώπων των, νὰ γίνῃ οὕτω εὐρύτερος ὁ κύκλος τῶν ἐκλεκτόρων καὶ νὰ προσεγγίσωμεν πρὸς τὰς ἀπόψεις ἐκείνων, οἵτινες ὑποστηρίζουν τὴν ἀπευθείας καὶ ἀπὸ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων ἐκλογὴν Γερουσιαστῶν.

Ὁ κ. **Ὀρ. Κυπριανὸς** παρατηρεῖ ὅτι εἶναι πολυάριθμα τὰ ἀπανταχοῦ σωματεῖα.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐννοεῖ μόνον τὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις καὶ ὄχι ὅλας γενικῶς τὰς κοινωνικάς.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. **Γ. Κακουλίδου** δίδει ἐξηγήσεις περὶ τοῦ τρόπου καθ' ἣν κατὰ περιφερείας θὰ συνέρχωνται οἱ ἔχοντες δικαίωμα ἐκλογῆς γερουσιαστῶν (ἀντιπρόσωποι Κοινοτήτων, Ἐπιμελητηρίων, Δήμαρχοι καὶ Βουλευταὶ κλπ.) καὶ φρονεῖ ὅτι οὕτω θὰ ἀποφευχθῶσιν οἱ ἐκλογικοὶ ἀγῶνες καὶ αἱ κομματικαὶ προστριβαί, αἵτινες θὰ ἀπομακρύνουν τὰ ἱκανὰ πρόσωπα. Διὰ τῆς συμμετοχῆς ἐν τέλει τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀργανώσεων εἰς τὰς ἐκλογὰς τῶν γερουσιαστῶν θὰ συμβιβάζωνται αἱ ἀντιτιθέμεναι ἀπόψεις καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὑποβάλλει σχετικὴν τροπολογίαν. Πᾶσαν ἄλλην ἀπόψιν, ὡς τὴν τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τὴν τοῦ κ. Παπαναστασίου, θεωρεῖ πρόωρον καὶ ἀσύμφορον εἰς τὴν πρόοδον καὶ συντήρησιν τῆς ἀστικῆς καταστάσεως, οἵα εἶναι ἡ ἡμετέρα. Ἄλλως τε περὶ τῆς μὴ ἀκόμη ἀρτίας συντάξεως καὶ συγκροτήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων εἶναι ἐκπεφρασμένη ἡ γνώμη καὶ τοῦ κ. Παπαναστασίου· ὡς ἐκ τούτου προτείνει καταναγκαστικὴν τὴν ὀργάνωσιν.

Ἐξακολουθῶν ὁ κ. Πετρίδης, λέγει, ὅσον ἀφορᾷ τὰ πρόσωπα τοῦ Γερουσιαστοῦ, ὅτι ἐσφαλμένως ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν ἔθεσεν πρόσωπα, ἀφοῦ ἡ ἐκλογὴ εἶνε ἔμμεσος καὶ σκοπιμώτερα ἐνεδεικνύετο ἡ θέσπισις προσόντων διὰ τοὺς Γερουσιαστὰς ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἄλλα Κράτη. Ἀνάγκη ὅθεν παρίστανται νὰ τεθῶσιν τὰ προσόντα ἐν τῷ Συντάγματι ὅπως ἐτέθησαν καὶ διὰ τοὺς ἐκλέκτορας. Οὕτω θὰ ἐξευρεθῶσιν οἱ ἐπίλεκτοι καὶ θὰ ἀνυψωθῇ ὁ θεσμός. Τοιοῦτα προσόντα φρονεῖ ὅτι θὰ ἦσαν τὸ δίπλωμα τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ὡς προνομιακὰ τὰ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ ἀξιώματα κλπ. Οὕτω, προσθέτει, θὰ ἀρυώμεθα τοὺς Γερουσιαστὰς ἐκ κύκλου ὅσον τὸ δυνατὸν ἐκλεκτοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἡλικίαν, ἀποκρούει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Παπαναστασίου, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως ἀριθμὸς Γερουσιαστῶν ἐκλέγηται παρὰ τῶν Βουλῶν, διότι οἱ Γερουσιασταὶ οὗτοι θὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὰ κόμματα ποὺ θὰ τοὺς προτείνουν καὶ τοὺς ἐκλέγουν. Περὶ πάντων τούτων ὑποβάλλει σχετικὰς τροπολογίας. Καταλήγων ἐρωτᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ὅπως συγκροτηθῇ τὸ Σῶμα ἀντάξιον τῆς ἀποστολῆς του διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν λαόν.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** ὁμιλῶν διὰ μακρῶν, ὑποστηρίζει ὅτι ἡ Γερουσία πρέπει νὰ εἶνε ὀλιγάριθμος καὶ νὰ μὴ ἔχῃ καμμίαν κομματικὴν χροιάν, νὰ ἀποτελῆται δὲ τὸ πολὺ ἐκ 15 μελῶν, τὰ ὁποῖα νὰ ἔχουν διετῆ θητείαν καὶ νὰ ἐκλέγωνται διὰ κληρώσεως.

Ἀντικρούει εἶτα τὴν πρότασιν ὅπως δοθοῦν ἰδιαίτερα προνόμια εἰς διαφόρους τάξεις, διότι τοῦτο εἶνε ἀντιλαϊκὸν καὶ ἀντιφιλελεύθερον. Καταλήγων κηρύσσεται κατὰ τοῦ προτεινομένου παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τρόπου συστάσεως Γερουσίας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** προτείνει νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Συντάγματος εἰς δὲ τὴν μετὰ τὸ γεῦμα συνεδρίασιν νὰ συζητηθῇ τὸ περὶ ἀναλογικῆς ψηφοφορίας νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) συμφωνεῖ.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην, διακόπτεται δ' ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8 καὶ 30' μ. μ. διὰ τὴν 10 μ. μ. ὥραν.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον παρατηρεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἄρσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν», παρὰ τὰς ἐπανειλημμένως ληφθείσας ἀποφάσεις, δὲν ἀναγράφεται εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν. Παρακαλεῖ ὅπως ἀναγραφῇ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς προσεχοῦς Δευτέρας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ διεξάγηται συγχρόνως ἡ συζήτησις ἐπὶ πάντων τῶν νομοσχεδίων τῶν ὁποίων ἔχει ζητηθῇ ἡ πρόταξις, διότι πρὸ παντὸς ἐπείγει ἡ ἐπιψήφισις τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου.

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης**, συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Χ. Ἀλαμανῆ, παρακαλεῖ ὅπως ἡ συζήτησις διεξαχθῇ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν πρότασιν νόμου τοῦ κ. Τ. Καλαντζοπούλου.

Ὁ κ. **Τ. Καλαντζόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι οὐδὲν νομοσχέδιον περὶ ἄρσεως ἐνοικιοστασίου βοσκῶν γνωρίζει νὰ ἔχῃ ὑποβληθῇ. Γνωρίζει τοὐναντίον νομοσχέδιον κατακυρωτικὸν τοῦ ὑπάρχοντος ἐνοικιοστασίου μέ τινας τροποποιήσεις.

Ἡ **Συνέλευσις** ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου δέχεται ὅπως τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν», ἐγγραφῇ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς προσεχοῦς Δευτέρας.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ κατ' ἀρχὴν νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου**

(Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ἀνέρχεται τὸ βῆμα ἵνα ὁμιλήσῃ. Συνεπείᾳ ὅμως ἐνστάσεως περὶ μὴ ἀπαρτίας, ὑποβληθείσης ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Ν. Συριοπούλου, Κ. Σταματοπούλου, Α. Θούα, Ν. Δαγρὲ καὶ Λ. Ῥομπωνᾶ, διακόπτει τὴν ἀγόρευσίν του.

Ἄρχεται ἡ ἀνάγνωσις τοῦ καταλόγου, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν πληρεξουσίων κ.κ. **Τ. Ἀναστασίου** καὶ **Δ. Λεονάρδου.**

Ἡρατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς εὑρέθησαν παρόντες πληρεξούσιοι 136.

Συνεπῶς ἡ Συνέλευσις εὑρέθη ἐν ἀπαρτίᾳ.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** συνεχίζων μετὰ τοῦτο τὴν ἀγόρευσίν του, λέγει ὅτι οὐδεμία ἀμφιβολία καὶ διχογνωμία ἐπιτρέπεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα εἶνε σύστημα δίκαιον, ἐνῶ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα εἶνε σύστημα ἄδικον. Ἐπίσης ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα εἶνε δημοκρατικόν, ἐνῶ τὸ πλειονοψηφικὸν ἀντιδημοκρατικόν, διότι κατὰ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα τὰ 6/10 τοῦ λαοῦ ἀποτελοῦσι τὴν Βουλήν, εἰς τὴν ὁποίαν πάλιν εἶνε δυνατόν, ἂν αὐτὴ ἀποτελῆται ἀπὸ 200 βουλευτάς π. χ. οἱ 120 βουλευταὶ νὰ δώσουν τὴν Κυβέρνησιν. Ὑπομένως θὰ φθάσωμεν ὥστε τὰ 4/10 τοῦ λαοῦ νὰ κυβερνῶσιν. Ἐκτὸς αὐτοῦ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα ἐξομαλύνει τὸν πολιτικὸν βίον, ἐνῶ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα τὸν ἐκτραχύνει. Ὑπὸ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα πᾶσαι αἱ ἰδέαι αἱ ὁποῖαι δονοῦσι τὴν πολιτικὴν ἀτμόσφαιραν, ἐξαπλοῦνται ἄνευ νόθου τινὸς συμβιβασμοῦ. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἀναλογικὴν ἐκλογὴν θὰ ἔχωμεν ἀρά γε ἐκπροσώπησιν Κομμουνισμοῦ εἰς τὴν Βουλήν; Εἶνε βεβαίως δυσάρεστον νὰ ὑπάρχουν διαθέσεις κομμουνιστικαὶ παρὰ τῷ λαῷ· ἀλλ' ἐὰν αὐταὶ ὑπάρχωσι, δὲν συμφέρει νὰ ἀποκρυβῶσιν. Αἱ διαθέσεις αὐταὶ πρέπει νὰ πολεμηθῶσιν εἰς τὴν ζωήν. Ἐὰν τοῦτο δὲν καθίσταται δυνατὸν συμφέρει νὰ ἐκπροσωπηθοῦν οἱ κομμουνισταὶ εἰς τὴν Βουλήν, διότι θὰ ἀποδειχθῇ ὅτι μόλις τὸ 1/40 τοῦ λαοῦ ἔχει πληγῇ ἀπὸ τὴν νόσον αὐτὴν καὶ ὅτι ἑπομένως πρόκειται περὶ ὀλιγοστοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος τελευταῖος πάντων θὰ πληγῇ ἀπὸ τὴν νόσον αὐτήν. Καὶ ἔπειτα θὰ ὑποχρεωθοῦν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς νὰ ἀναπτύξουν τὰς ἀπόψεις αὐτῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ εἶνε ἐναντίον των. Ὡς πρὸς τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ ἀναλογικὴ θρυμματίζει τὰ κόμματα, λέγει ὅτι τοῦτο, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακὸν εἶνε, δὲν προλαμβάνεται μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα ὡς ἀποδεικνύει ἡ πεῖρα, διότι παρῆλθε πλέον ἡ ἐποχὴ τῶν δύο κομμάτων. Καὶ ἐνῶ μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα δὲν ἀποφεύγομεν τὸ πολλαπλοῦν τῶν κομμάτων, ἐνισχύομεν ὅμως τὸ δεινὸν

τῶν δύο ἐκλογικῶν παρατάξεων τὸ ὁποῖον ἀπορεύγεται μὲ τὴν ἀναλογικήν. Ὡς πρὸς τὴν αἵρεσιν ὅτι δὲν δύναται νὰ καθιερωθῇ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα διότι ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἔχει ἀποφανθῇ ὁ λαός, ἀπορεῖ πῶς ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος ἐπικαλεῖται τοιαῦτα ἐπιχειρήματα, ἐφ' ὅσον ὁ Γούναρης ἐξήγγειλεν εἰς τὸν προεκλογικόν του λόγον τὴν καθιέρωσιν τῆς ἀναλογικῆς ἔτυχε δὲ καὶ τῆς πλειονοψηφίας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δηλοῖ ὅτι ὁ κ. Π. Τσαλδάρης προσωπικῶς τῷ ἐδήλωσεν ὅτι ἐκ λάθους ἀνέφερεν τὰς δηλώσεις του ὅτι ὁ Γούναρης δὲν εἶχεν ἐξαγγείλῃ εἰς τὸ προεκλογικόν των πρόγραμμα τὴν ἀναλογικήν.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** συνεχίζων ἀναφέρει πῶς καὶ δι' ἄλλων προγραμμάτων τοῦ κ. Καφαντάρη, τοῦ κ. Παπαναστασίου, κλπ. ἐξηγγέλθη τὸ ἀναλογικὸν σύστημα καὶ ἔλαβε τὴν ἔγκρισιν τοῦ λαοῦ.

Ἔπειτα εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐν ταῖς Νέαις Χώραις ἡ δημοκρατικὴ παράταξις ἔχει σχεδὸν παμψηφίαν. ἐνῶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι ἡ πλειονοψηφία τῆς ἀντιθέτου παρατάξεως εἶνε ἐλαχίστη. ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Δημοψηφίσματος. Καὶ ὅμως οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος θὰ ἐκλεγῶσιν. Ὡσαύτως ἡ ἀντίθετος παράταξις εἶχε τὴν παμψηφίαν ἐπίσης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει σήμερον. Ἡ νοθεία αὕτη εἰς τὴν ὁποίαν ἄγει τὸ ψευδὲς ἐκλογικὸν σύστημα, δὲν δύναται παρὰ νὰ προκαλέσῃ μίαν διάστασιν μεταξὺ Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος, μίαν διάστασιν ἐπίσης πρὸς τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον, οἱ ὁποῖοι ὅσον καὶ ἂν ἔχουσι καθῆκον νὰ ἀπέχωσι τῶν κομματικῶν πραγμάτων, ἔχουσιν ὅμως καὶ τὸ καθῆκον νὰ τηρήσωσι τὸν ὅρκον αὐτῶν, τὸν ὁποῖον ἔδωκαν πρὸς τήρησιν τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἐπὶ ὡρισμένου σημείου θὰ εἶνε βεβαίως δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ συζήτησις, ὅπως ἐπὶ τῆς κατανομῆς τῶν ἑδρῶν, ἐπὶ τῆς ψήφου ἐπιλογῆς κλπ. Παρακαλεῖ ἑπομένως ὅπως τὸ ζήτημα ἐξετασθῇ κατ' ἀρχὴν καὶ οὐχὶ κατὰ τὰς ἀναγραφομένας αὐτοῦ διατάξεις. Ἐκφράζει περαίνων τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Συνέλευσις διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος θὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τῆς στερεώσεως τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος.

Προκειμένου νὰ λάβῃ τὸν λόγον ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου**, ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** διαμαρτύρεται, διότι ἐνῶ ἡ συζήτησις ἔχει κηρυχθῇ λήξασα ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως καὶ ἔδει νὰ περιορισθῇ εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, ἐν τούτοις τὸ Προεδρεῖον ἐπιτρέπει δευτερολογίαν εἰς τὸν προλαλήσαντα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι τοιαύτη ἀπόφασις, καὶ ἐὰν

τυχὸν ὑπάρχῃ, δὲν δύναται νὰ γίνῃ σεβαστὴ ὑπὸ τοῦ Προεδρείου, διότι οὐδεὶς κατὰ τὸν Κανονισμὸν δύναται νὰ δεσμεύσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι πάντοτε αἱ λαμβανόμεναι ἀποφάσεις ἴσχυσαν καὶ ὀφείλει καὶ ἀνάλογος ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ γίνῃ ἐφαρμογή.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀφεώρα τοὺς ἀρχηγούς, οἵτινες ὤφειλον νὰ ἐπιδιηθοῦν εἰς τοὺς ὀπαδούς των. Πάντως ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου δὲν δύναται νὰ καταργηθῇ δι' οὐδεμιᾶς ἀποφάσεως.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** λαμβάνων μετὰ ταῦτα τὸν λόγον λέγει ὅτι αἰσθάνεται ὅτι θὰ ψάλῃ τὸ κύκνειον ᾆσμα τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος, διότι ἡ ἀσκηθεῖσα βία ὑπῆρξεν τοιαύτη, ὥστε νὰ μεταβάλῃ γνώμην ἡ παροῦσα Συνέλευσις, ἥτις μὲ ψῆφον ἐπιφυλάξεως ἤκουσεν ἄλλοτε τὰς περὶ ἀναλογικοῦ συστήματος δηλώσεις τοῦ κ. Ἐλευθ. Βενιζέλου. Ἡ μεταστροφὴ αὕτη τῆς γνώμης τῆς Συνελεύσεως τῷ ἐνθυμίζει, λέγει, τὰ συμβαίνοντα ἐν Ἰαπωνίᾳ ὅπου, ὅταν ἀποθάνῃ κανὲν διακεκριμένον πρόσωπον, αὐτοκτονοῦν καὶ οἱ φίλοι του. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὸ παρὸν ζήτημα· ηὐτοκτόνησαν πάντες διὰ νὰ σωθοῦν οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοί. Προχωρῶν ἀντικρούει τὸ λεχθὲν ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀνέγραψεν εἰς τὴν σημαίαν του τὸ πρόγραμμα τῆς ἀναλογικῆς. Οὐδέποτε, λέγει, ὁ λαὸς ἐνέκρινε τοιοῦτον σύστημα, διότι δὲ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 1 Νοεμβρίου 1920, ὅτε ὡς ἐπεισόδιον ἀντιπαρῆλθεν ὁ λαὸς τὰς δηλώσεις περὶ ἀναλογικῆς τοῦ μακαρίτου Γούναρη. Ὑπομιμνήσκει ἐπίσης ὅτι πρὸ τῶν ἐκλογῶν, γενομένης συσκέψεως τοῦ Φιλελευθέρου κόμματος, πάντα τὰ μέλη, πλὴν τοῦ κ. Καφαντάρη καὶ τοῦ κ. Κασσαβέτη, ἐψήφισαν κατὰ τῆς ἀναλογικῆς, καίτοι ἐλέγετο ὅτι ὑπὲρ αὐτῆς ἔγραφε τότε καὶ ὁ κ. Βενιζέλος.

Ἐλέχθη ἀκόμη ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα εἶναι πραγματικὴ δημοκρατικὴ ἐκπροσώπησις. Τοῦτο εἶναι ψεῦδος, διότι Δημοκρατία σημαίνει ἐπικράτησις τῆς πλειονοψηφίας τοῦ Δήμου. Τοὐλάχιστον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐλειτούργησεν ἡ Δημοκρατία ἐν Ἑλλάδι. Εἶνε ἐπίσης ἀκατανόητον τὸ λεχθὲν ὅτι μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα κυβερνᾷ ἡ πλειονοψηφία· τοὐναντίον μὲ τὸ ἀναλογικὸν θὰ καταβληθοῦν ὅλαι αἱ κομματικαὶ δυνάμεις, θὰ ἐπέλθῃ ἀκυβερνησία καὶ θὰ ἔχωμεν ἐπισήμως ἐνταῦθα ἑδραιωμένον τὸν κουμμουνισμόν. Ἡ ἐπικράτησις τούτου, ὅστις ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἔχει καὶ πρόγραμμα τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας, εἶνε ἀσφαλής. Ἐξακολουθῶν ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του

διότι οὐδὲν ἐλέχθη ἐναντίον τοῦ ἐπιχειρήματος καθ' ὃ κατὰ τὴν ἀναλογικὴν δὲν θὰ ἐκλέξῃ μόνος τοὺς ἐκλεκτούς του ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἀλλὰ τῇ ὑποδείξει τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων καὶ ἀναγινώσκει περὶ τούτου τὸ ἄρθρον 33 τοῦ νομοσχεδίου. Διὰ τούτου θὰ ἐπέρχηται προσθέτει καὶ ἄλλο δεινόν, διότι οἱ ἐκλεγόμενοι θὰ εἶνε ἁπλᾶ ἀνδρείκελα εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀρχηγῶν, ὧν θὰ ἐνθρονίσωμεν τὴν ἀπολυταρχίαν. Τραγικὴ ἐπίσης θὰ εἶνε ἡ θέσις καὶ αὐτῶν τῶν ἀρχηγῶν. Εἰς ὅσα διαμερίσματα δὲν ἐπικρατεῖ πολιτικῶς τὸ κόμμα των, διότι δὲν θὰ εὑρίσκουν τοὺς δεχομένους νὰ θυσιασθοῦν ἀσκόπως, θὰ ἐπέλθῃ μὲ τοῦτο καὶ ἐξασθένησις τῶν κομματικῶν δυνάμεων τῆς Δημοκρατικῆς παρατάξεως, δεδομένου ὅτι θὰ ἔχωμεν καὶ μεμονωμένους ὑποψηφίους, οἵτινες θὰ προσπαθοῦν κατανέμοντες τὰς γενικὰς κομματικὰς δυνάμεις νὰ συγκεντρώνουν περισσοτέρας ψήφους περὶ τὸν ἑαυτόν των. Ἐκτὸς τούτου ὁ ἀγὼν τῶν πολιτευομένων θὰ περιστρέφηται μεταξὺ τῶν ὁμορρύνων καὶ οὐχὶ μὲ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τῶν ἐκλογέων, θὰ ἀνδρωθῇ δὲ καὶ ἡ ἐκλείψασα ἤδη δωροδοκία.

Καταλήγων λέγει ὅτι ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς ἀναλογικῆς εἶνε ἀγὼν συνειδήσεως, διότι πολλῶν τὸ συμφέρον εἶνε νὰ καθιερωθῇ ἡ ἀναλογική, καὶ ἐξ αὐτῆς παρ' ὅλα τὰ λεγόμενα θὰ ἐπέλθῃ ἔξαψις καὶ ὄχι καταπράϋνσις τῶν παθῶν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** παρακαλεῖ ὅπως ἡ συζήτησις συνεχισθῇ αὔριον ἀπὸ τὰς 6 1)2 ἀφοῦ ἡ συνεδρίασις ἀρχίσῃ ἀπὸ τὰς 5 1)2.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 1.40′ μ. μ. διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Ν. Καλέλλης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΗ
τῆς 19 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. ***Κ. Σταματοπούλου.***

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Οἱ κτηματίαι τῆς Κοινότητος Διδύμων ζητοῦσι τὴν διατήρησιν τοῦ Σώματος τῆς ἀγροφυλακῆς.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ζημιωθέντων ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου αἰτεῖται τὸν διακανονισμὸν καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐπιδικασθεισῶν ἀποζημιώσεων.

Ὁ Ἀντώνιος Τσούπελης παρακαλεῖ ὅπως ἀπομακρυνθῶσι τοῦ δάσους του οἱ ἐκεῖ ἐγκατασταθέντες πρόσφυγες.

Ὁ Σύλλογος καὶ τὰ Σωματεῖα Τρικκάλων παρακαλοῦσιν ὅπως ἐκτελεσθῶσιν ἐν Θεσσαλίᾳ ἔργα συγκοινωνίας.

Διάφοροι Σύλλογοι Σοφάδων ζητοῦσι τὴν ἐλάττωσιν τῶν κομίστρων καὶ εἰσιτηρίων τῶν Θεσσαλικῶν σιδηροδρόμων.

Ἡ Λάμπρω χήρα Ι. Λελούδα αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν συντάξεως.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Καβάλλας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Θράκης κ. Κουρτίδου.

Ἡ ἐργατικὴ τάξις Βόλου αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ πληρωμῆς καθυστερουμένων δαπανῶν διακοσμήσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν».

Ὁ κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει νομοσχέδια.

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ἐθνικοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου κειμένων διατάξεων» καὶ

2) «Περὶ ἐκτελέσεως ἐξυγιαντικῶν ἔργων τῆς λίμνης Τάκας καὶ ἕλους Τρινάσου».

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια·

1) «Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὁπλιτῶν Στρατ. Μουσικῆς».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 21 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ψηφίσματος περὶ συστάσεως ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τῆς εὐθύνης τῶν Διοικητῶν Στρατ. Μονάδων κατὰ τὴν ὑποχώρησιν τῆς Μ. Ἀσίας» καὶ

3) «Περὶ οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατεύματος».

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Γ. Κονδύλης, Π. Καρασεβδᾶς, Σ. Γεωργιλαδάκης κλπ.*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τοὺς ὁπλαρχηγούς».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** καταθέτει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως κωδικοποιηθέντος νόμου ὑπ' ἀριθ. 1242».

Ἐπίσης ἡ ***ἰδία Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς

ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν».

Ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ Ν. Δ. τῆς 1 Ἰουλίου 1924 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Δημ. ἔργων Κοινοβ. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων

1) «Περὶ τροποποιήσεως κ-λπ. περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ Λιγίου—Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου (Ἐριννεῶν) ἐδρεύοντος ἐν Λιγίῳ».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ ταμείου κατασκευῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ Λιγίου εἰς Πτέργη».

Επίσης ἡ αὐτὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «Περὶ ἐπιβολῆς φορολογίας ὑπὲρ τοῦ λιμενικοῦ Ταμείου Κορίνθου».

Ὁ κ. ***Ἀλ. Μυλωνᾶς*** πληρεξούσιος Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Κονδύλης,*** πληρεξούσιος Ροδόπης, ***Ἀρ. Μητσοτάκης,*** πληρεξούσιος Χανίων κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου « περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τοὺς ἐν τῷ στρατῷ καταταχθέντας ὡς ἀξιωματικοὺς ὁπλαρχηγοὺς καὶ ἀριθέντας καταταξίμους καὶ μὴ καταταχθέντας».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διαταγὴν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας διατάξεως ὁ κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** λαμβάνων τὸν λόγον διαμαρτύρεται διότι παρὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως δὲν ἀναγράφονται πρῶτα εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τὰ στρατιωτικὰ νομοσχέδια, προτείνει δ' ὅπως ἐπ' αὐτοῦ ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις.

Ἀπορριφθείσης τῆς προτάσεως ταύτης, γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς σ' συζήτησιν τὰ σύνολα τῶν κάτωθι νομοσχεδίων.

Περὶ μεταθέσεως ἀξιωματικῶν ἐκ τοῦ Πεζικοῦ εἰς ἄλλα ὅπλα, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ μεταθέσῃ διὰ Διατάγματος ἐκ τοῦ Πεζικοῦ εἰς ἕτερα ὅπλα τοῦ

Στρατεύματος ἀξιωματικοὺς ἀποφοίτους τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1921-1922, ἐφόσον κατὰ τὸ σχολικὸν ἐκεῖνο ἔτος ἐδήλωσαν ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ καταταγοῦν εἰς τὸ Πυροβολικόν, Μηχανικὸν καὶ Ἱππικὸν καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου 344.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀρχαιότης γενικῶς ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν λογίζεται ἀφ' ἧς ὠνομάσθησαν καὶ κατετάγησαν εἰς τὸ Στράτευμα ὡς ἀνθυπολοχαγοὶ διὰ Β. Δ. τῆς 14 Ἰουλίου 1922.

Ἄρθρον 3.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν νὰ μεταθέσῃ διὰ Διατάγματος εἰς τὸ Ὑγειονομικὸν τοὺς εἰς τὰ διάφορα ὅπλα τυχὸν ὑπηρετοῦντας μονίμους ἀνθυπολοχαγοὺς ἢ ὑπολοχαγοὺς κεκτημένους διδακτορικὸν δίπλωμα καὶ ἄδειαν τῆς Ἰατρικῆς ἢ Φαρμακευτικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἀλλοδαποῦ ὁμοταγοῦς καὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τούτων.

Οἱ οὕτω μεταφερθησόμενοι εἰς τὸ Ὑγειονομικὸν τίθενται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ὁμοιοβάθμων των».

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 535 «περὶ Ναυτικῆς Στρατολογίας».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 535 «περὶ ναυτικῆς στρατολογίας» τροποποιεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Τὸ προσωπικὸν τῶν πληρωμάτων τοῦ Στόλου συγκροτεῖται·

1. Ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὴν ναυτικὴν ἀπογραφὴν ἐργατῶν θαλάσσης, κεκτημένων ἐξαμηνον τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων ἐκτελούντων πλόας ἢ ἁλιευτικῶν πλοιαρίων κατὰ τὴν 1 Μαρτίου τοῦ ἔτους στρατεύσεως ἢ κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τῶν ναυτολογικῶν καταλόγων ἐν περιπτώσει προσκλήσεως πρὸ τῆς κατὰ τὸν νόμον χρονολογίας τῶν στρατευσίμων τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ καὶ ἐφόσον παρίστανται ἀνάγκη συντάξεως τῆς ναυτικῆς ἀπογραφῆς πρὸ τῆς 1ης Μαρτίου.

Ἡ ἐπὶ πλοίων ἀκινητούντων λόγῳ ἐπισκευῆς ἢ ἀργίας δια-

νυθεῖσα ὑπηρεσία δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὡς ἄνω ἐξαμήνου ὑπηρεσίας.

2. Ἐκ τῶν περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 6 μὴ ἀπογεγραμμένων ἐργατῶν θαλάσσης, τῶν ἀσκούντων ναυτικὰς τέχνας εἰς ναυτικοὺς Δήμους ἢ Κοινότητας ἀσχέτως πρὸς τὴν καταγωγήν των.

3. Ἐκ τῶν καταγομένων ἐξ ὡρισμένων νήσων, νησίδων ἢ ναυτικῶν Κοινοτήτων, ἀσχέτως ἂν οὗτοι ὦσιν ἢ μὴ ἀπογεγραμμένοι ἐργάται θαλάσσης. Αἱ ναυτικαὶ αὗται Κοινότητες ὁρίζονται διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

4. Ἐκ τῶν ἐθελουσίως καταταξομένων ἀπογεγραμμένων ἐργατῶν θαλάσσης τῶν μὴ εἰσέτι ἐκπληρωσάντων τὰς στρατολογικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις καὶ κεκτημένων ἐνιαύσιον ὑπηρεσίαν ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων δεόντως ἐξακριβουμένην.

5. Ἐκ τῶν ἀλλοδαπῶν ἐργατῶν θαλάσσης, τῶν δηλωσάντων ὅτι θέλουσι ν' ἀποκτήσωσι τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν.

6. Ἐκ τῶν ἐθελουσίως καταταξομένων, τῶν εἴτε ὑπηρετησάντων ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ εἴτε μή.

7. Ἐκ τῶν ἀνακαταταξομένων.

8. Ἐκ τῶν προσλαμβανομένων εἰς ὡρισμένους κλάδους τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

9. Ἐκ τῶν ἀπογεγραμμένων ἐργατῶν θαλάσσης τῶν ναυτικῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων.

10. Ἐξ ἀριθμοῦ τινος τῶν στρατευσίμων τοῦ κατὰ ξηρὰν στρατοῦ, ὁριζομένου καθ' ἕκαστον ἔτος.

Εἰς τοὺς περὶ ὧν τὰ ἐδάφια 1, 2 καὶ 3 ἀπογεγραμμένους ἢ μὴ ἐργάτας θαλάσσης, προοριζομένους ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς ναυτικῆς ἀπογραφῆς, ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ εἰς ἕτερον στρατιωτικὸν ἢ στρατιωτικῶς συντεταγμένον Σῶμα ἐθελουσία κατάταξις.

Εἰς τὴν 2αν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰδίου νόμου, μετὰ τὴν λέξιν «ἀναγεγραμμένων» προστίθεται «καὶ σημειοῦντες ἐν ἰδιαιτέρᾳ στήλῃ ἂν τυγχάνῃ ὁ στρατεύσιμος ἐγγράμματος ἢ ἀγράμματος καὶ εἰ δυνατὸν ποῖον ἐνδεικτικὸν ἐκπαιδεύσεως κέκτηται».

Εἰς τὴν γ' παράγραφον ἰδίου ἄρθρου τοῦ νόμου 535 «περὶ ναυτικῆς στρατολογίας» ἡ λέξις «Ἀπρ'λίου» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «Ἰουλίου».

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἰδίου νόμου τροποποιεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 4.

Ἐγκαίρως καθ' ἕκαστον ἔτος τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον ὁρίζει τὸν ἐξ ἑκάστης τῶν κατηγοριῶν 1—10 τοῦ 1ου ἄρθρου ἀναγκαιοῦντα νὰ προσληφθῇ ἀριθμὸν στρατευσίμων, οἵτινες θὰ ἀποτελοῦν τὴν ναυτικὴν ἀπογραφήν.

Ὁ καθορισμὸς οὗτος θὰ γίνεται κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα τὴν συγκρότησιν τῆς ναυτικῆς ἀπογραφῆς ἐκ τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ στρατευσίμων τῶν ἐχόντων πλείονα ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, τῶν ἀσκούντων ὡρισμένας τέχνας ἢ κεκτημένων εἰδικὰ προσόντα.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἑκάστου ἔτους τὸ Τμῆμα Ναυτολογίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὡς ἄνω καθορισμοῦ τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου καταρτίζει τοὺς ὁριστικοὺς ναυτολογικοὺς καταλόγους.

Ἡ ναυτικὴ ἀπογραφὴ διαιρεῖται εἰς δύο σειράς, ἑκάστη τῶν ὁποίων περιλαμβάνει τὸ ἥμισυ τοῦ παρὰ τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου ὁρισθέντος ἀριθμοῦ ἐξ ἑκάστης εἰδικότητος ἢ ἐπαγγέλματος ἐκ τῶν διαφόρων κατηγοριῶν.

Οἱ ὡς ἄνω καταρτιζόμενοι ναυτολογικοὶ κατάλογοι συντάσσονται τελικῶς κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, προηγουμένου τοῦ ἐπωνύμου, κατὰ δήμους ἢ κοινότητας, αἱ δὲ σειραὶ καλοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 51, κατ' ἀλφαβητικὴν ὁμοίως τάξιν διαιρούμεναι.

Εἰς τὸ ἄρθρον 5 ἰδίου νόμου, μετὰ τὴν λέξιν «πρώτην» προστίθεται «πρὸ τῆς προσκλήσεως ταύτης».

Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἰδίου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Λογίζονται ὡς ἀσκοῦντες ναυτικὰς τέχνας καὶ ὑπάγονται δυνάμει τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρου 1 εἰς τὴν ναυτικὴν στρατολογίαν, καίπερ μὴ ὄντες ἀπογεγραμμένοι ἐργάται θαλάσσης, οἱ κάτωθι οἰκοῦντες ἢ ἐργαζόμενοι εἰς ναυτικοὺς δήμους ἢ κοινότητας ἀσχέτως πρὸς τὴν καταγωγήν των.

1. Οἱ ναυπηγοί
2. Οἱ λεμβουργοί
3. Οἱ μηχανικοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἀτμοκινήτους ἢ ἐσωτερικῆς καύσεως μηχανάς.
4. Οἱ τεχνῖται μηχανουργικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐργοστασίων.
5. Οἱ τὰ μέταλλα ἐργαζόμενοι, ἤτοι οἱ χύται, σιδηρουργοί, λεβητοποιοί, χαλκουργοί, τορνεῖς, ἐφαρμοσταί, κλειθροποιοί κ.τ.τ.
6. Οἱ θερμασταί
7. Οἱ ἀνθρακεῖς
8. Οἱ ἠλεκτροτεχνῖται

9. Οἱ ραδιοτηλεγραφηταὶ
10. Οἱ ξυλουργοὶ
11. Οἱ ἱστιοποιοὶ
12. Οἱ δύται καὶ οἱ διανάκται
13. Οἱ χρωματοποιοὶ καὶ ἐλαιοχρωματισταὶ
14. Οἱ ὁπλοποιοὶ καὶ ὁπλοδιορθωταὶ
15. Οἱ μουσικοὶ
16. Οἱ ἁλιεῖς, λεμβοῦχοι, πορθμεῖς κλπ. καὶ γενικῶς οἱ τὴν θάλασσαν κατ' ἐπάγγελμα ἐργαζόμενοι ἀλλὰ μὴ ἀπογεγραμμένοι ἐργάται θαλάσσης.
17. Οἱ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ καταρτισμοῦ τῶν ναυτολογικῶν καταλόγων τῆς ἐτησίας ἀπογραφῆς κεκτημένοι δίπλωμα ραδιοτηλεγραφητοῦ ἐμπορικῶν πλοίων.
18. Οἱ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον διανύοντες τοὐλάχιστον τὸ 3ον σχολικὸν ἔτος σπουδῶν μαθηταὶ τμήματος Μηχανικῶν τῶν Σχολῶν τοῦ Πειραϊκοῦ Συνδέσμου καὶ Προμηθέως ὡς καὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες μέχρι πέντε κατ' ἀπογραφὴν τῶν Σχολῶν τοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου ἐξαιρέσει τῆς Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

Διάταγμα θέλει κανονίσει τὰ τῆς ἐπιλογῆς τῶν μαθητῶν τοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου.

19. Οἱ ὁπωσδήποτε ἀπομακρυνθέντες τῶν σχολῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ.
20. Οἱ ἐπὶ ἔτος τοὐλάχιστον ἐργασθέντες ὡς ἡμερομίσθιοι τεχνῖται τῶν συνεργείων τοῦ Π. Ναυστάθμου.
21 Οἱ σπουδάσαντες ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ λαβόντες δίπλωμα ναυπηγοῦ.

Ἡ πρώτη περίοδος τοῦ 2ου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 16 ἰδίου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.

Εἰς τοὺς μετενεκτέους περιλαμβάνονται κατὰ προτίμησιν.

1. Ὅσοι ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ 3 ἐδαφίου τοῦ 1 ἄρθρου δὲν εἶναι ἀπογεγραμμένοι ἐργάται θαλάσσης.
2. Ὅσοι ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφίου 9 ἰδίου ἄρθρου κέκτηνται ὀλιγωτέραν ὑπηρεσίαν.

Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἰδίου ἄρθρου καταργεῖται.

Εἰς τὸ ἄρθρον 23 ἰδίου νόμου μετὰ τὸν πρῶτον σύνδεσμον «ἐὰν» προστίθενται τὰ ἑξῆς «κέκτηνται ἐνιαύσιον ὑπηρεσίαν ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων προσηκόντως βεβαιουμένην ἐάν».

Τὸ ἄρθρον 50 ἰδίου νόμου τροποποιεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς.

Ἅπαντες οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἐτησίαν ναυτικὴν ἀπογραφήν, ὡς καὶ οἱ τὸ πρῶτον τασσόμενοι καὶ μὴ ἐκπληρώσαντες τὴν στρατολογικήν των ὑποχρέωσιν, καθὼς καὶ οἱ ἐκ τῶν ἀλλοδα-

πῶν ἐργατῶν θαλάσσης οἱ δηλώσαντες ὅτι θέλουσι νὰ ἀποκτήσωσι τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν εἰθέλονται κατατάσσονται ὡς ναῦται ὑποχρεούμενοι νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐπὶ δύο ἔτη, πλὴν τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 23 ἔνθα ὁρίζεται ἡ ὑποχρέωσις τριετής.

Οἱ ἀνωτέρω μετὰ τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν ἐν τῷ Κεντρικῷ Προγυμναστηρίῳ, τοποθετοῦνται ἀνεξαιρέτως ἐπὶ τῶν Πολεμικῶν πλοίων, ὁπόθεν δὲν μετατίθενται εἰμὴ μόνον κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς θητείας των πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν Ν. Ὑπηρεσιῶν ξηρᾶς.

Εἰς τὸ ἄρθρον 51 ἰδίου νόμου ἡ λέξις «Φεβρουαρίου» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «Μαρτίου» μετὰ δὲ τὴν λέξιν «Προγυμναστήριον» προστίθενται· «Ἐκ τούτων οἱ ἀπογεγραμμένοι ἐργάται θαλάσσης ὀφείλουσι νὰ προσάγωσι τὸ ναυτικὸν αὐτῶν φυλλάδιον, οἱ δὲ ἀσκοῦντες ναυτικὰς τέχνας πιστοποιητικὸν ἐργοστασίου ἢ ἐργαστηρίου ἢ τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν, ἐμφαῖνον τὸν χρόνον καὶ τὴν εἰδικότητα εἰς ἣν εἰργάσθησαν, ἐπικεκυρωμένον ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον παρὰ τῆς οἰκείας Λιμενικῆς Ἀρχῆς.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Κεντρικοῦ Προγυμναστηρίου εἰς ἑκάστην πρόσκλησιν κληρωτῶν συνιστᾷ Ἐπιτροπὴν ἐκ τριῶν μαχίμων ἀξιωματικῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν του, ἥτοι ἐξετάζει τὰ παρουσιαζόμενα ναυτικὰ φυλλάδια ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ναυτολογίας καὶ προβαίνει εἰς πρόχειρον ἐξέτασιν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ναυτικὰ προσόντα συντάσσουσα σχετικὸν πρωτόκολλον, ἐν ᾧ θὰ ἀναγράφωνται ἐν λεπτομερείᾳ τὰ προσόντα ἑκάστου κεκτημένου ναυτικὸν φυλλάδιον.

Οἱ μὴ κεκτημένοι τὰ ναυτικὰ προσόντα καὶ οἱ μὴ προσάγοντες τὰ ναυτικὰ αὐτῶν φυλλάδια ἀπογεγραμμένοι ἐργάται θαλάσσης μεταφέρονται εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς.

Ἐπίσης συνιστᾶται Ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Κεντρικοῦ Προγυμναστηρίου, ἑνὸς μαχίμου καὶ ἑνὸς μηχανικοῦ πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἱκανότητος τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν ἀσκούντων ναυτικὰ ἐπαγγέλματα.

Τὸ ἄρθρον 52 τοῦ ἰδίου νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως μέχρις ἓξ (6) μηνῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι τριῶν χιλιάδων δραχμῶν πᾶς πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης πλοίου ἢ πλοιαρίου, εἴτε, ἐν ἐλλείψει ἢ κωλύματι, πᾶς νομίμως ἐναυσκῶν τὴν κυβέρνησιν αὐτῶν εἰς ἣν περίπτωσιν·

α') Ἐναυτολόγησεν ἀπογεγραμμένον ἐργάτην θαλάσσης μὴ ἐπιβαίνοντα τοῦ πλοίου.

β') Παρέλειψε νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς ἁρμοδίας πρὸς ἐνέργειαν μεταβολῶν συγκεκροτημένων πληρωμάτων Ἀρχῆς τὴν ἀπόλυσιν ναυτολογηθέντος καὶ μὴ ἐπιβαίνοντος τοῦ πλοίου.

γ') Παρέλειψεν εἰς πρώτην εὐκαιρίαν νὰ ποιήσῃ μνείαν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τοῦ πλοίου περὶ τῆς ἀπουσίας τινὸς τῶν ἀνωτέρω ἢ νὰ ἀναφέρῃ σχετικῶς, εἰς ἣν περίπτωσιν τὸ πλοῖον δὲν τυγχάνει ἐκ τῶν ὑποχρέων εἰς τήρησιν ἡμερολογίου, εἰς οἱανδήποτε Λιμενικὴν, Προξενικὴν ἢ Τελωνειακὴν Ἀρχήν.

2. Ἀνεξαρτήτως τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ποινῆς τιμωρεῖται ὁ παραβάτης πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης εἴτε ὁ νόμιμος αὐτῶν ἀναπληρωτὴς καὶ διὰ προσωρινῆς στερήσεως τοῦ διπλώματος ἢ ἀδείας ἀπὸ ἑνὸς μηνὸς μέχρι δύο ἐτῶν.

Ἡ ποινὴ τῆς στερήσεως ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἀνακριτικοῦ συμβουλίου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ποινικοῦ καὶ πειθαρχικοῦ κώδικος τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ».

3. Πᾶσα Λιμενικὴ, Τελωνειακὴ ἢ Προξενικὴ Ἀρχή, εἰς γνῶσιν τῆς ὁποίας περιῆλθεν ἡ ἐκ τοῦ πλοίου ἀπουσία ἀπογεγραμμένου ἐργάτου θαλάσσης, ὀφείλει νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεων μεταξὺ τοῦ πληρώματος πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ χρόνου ἀπουσίας τούτου, καὶ ν' ἀποστείλῃ τὴν σχηματισθεῖσαν δικογραφίαν μετὰ τοῦ πορίσματος εἰς τὸν ἁρμόδιον Εἰσαγγελέα, ἐν περιπτώσει πταίσματος τοῦ πλοιάρχου ἢ κυβερνήτου ἢ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν. Ἡ ὑποβάλλει δὲ ἀντίγραφα τούτων εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ πρὸς παραπομπὴν τοῦ παραβάτου εἰς ἀνακριτικὸν συμβούλιον.

Προκειμένου περὶ παραβάσεως λαβούσης χώραν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ποινικοῦ καὶ πειθαρχικοῦ κώδικος τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ».

4. Αἱ ἐν τῇ προκειμένῃ παραγράφῳ Ἀρχαὶ, ἁρμόδιαι εἴτε μὴ, πρὸς ἐνέργειαν μεταβολῶν συγκεκροτημένων πληρωμάτων, ὀφείλουσι νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἄμεσον ἐκ τοῦ ναυτολογίου ἀπόλυσιν τοῦ ἀπόντος, εἰς τὴν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ φυλλαδίου δι' ἐρυθρᾶς μελάνης ἀναγραφὴν τῆς αἰτίας τῆς ἀπολύσεως καὶ εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑποβολὴν τοῦ φυλλαδίου.

Τὸ ἄρθρον 56 τοῦ νόμου 535 τροποποιεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ναυτικὴν στρατολογίαν στρατεύσιμοι ὡς πρὸς τὸν ἀποκλεισμόν, τὰς ἐξαιρέσεις, τὰς ἀπαλλαγὰς, τὴν ἀναβολὴν κατατάξεως, τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀνυποταξίας,

τὰς ποινὰς καὶ τὰς χρηματικὰς καταβολὰς ὑπάγονται εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν νόμων «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ».

Ἀναβολῆς κατατάξεως ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ τυγχάνουσι μόνον οἱ καταγόμενοι ἐξ ὡρισμένων νήσων, νησίδων ἢ ναυτικῶν κοινοτήτων, παρ' ὧν τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 1, καὶ οἱ σπουδασταὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ λειτουργουσῶν νυκτερινῶν Σχολῶν Πειραικοῦ Συνδέσμου καὶ Προμηθέως περὶ ὧν τὸ ἐδάφ. 17 τοῦ ἄρθρου 6, ἐξαιρετικῶς δὲ διὰ τοὺς σπουδαστὰς τοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου καὶ τῶν Πειραϊκῶν Σχολῶν ἡ ἀναβολὴ καταπάξεως χορηγεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, καὶ ἐπὶ τόσα ἔτη ὅσα ἀπαιτοῦνται πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν των.

Πάντες οἱ λοιποὶ τῆς ναυτικῆς ἀπογραφῆς διαιούμενοι κατὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ» ἀναβολῆς καταπάξεως, αἰτοῦντες ταύτην μεταφέρονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς ὅπως τύχωσι ταύτης. Ἐπίσης ἀναβολὴ καταπάξεως χορηγεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ εἰς τοὺς λόγῳ παθήσεως κατὰ τοὺς κειμένους νόμους διαιουμένους τοιαύτης καθ' ὅλην γνωματεύσεως τῆς Α.Ν.Υ.Ε. τοῦ Π. Ναυτικοῦ. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀποφασίζει καὶ διατάσσει περὶ τῶν στρατευσίμων τῆς ναυτικῆς ἀπογραφῆς, καθ' ἃς περιπτώσεις ἀποφασίζει καὶ διατάσσει ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν περὶ τῶν στρατευσίμων τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ. Τὰ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἢ τῶν περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ καταβαλλόμενα ὑπὸ τῶν στρατευσίμων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ χρηματικὰ τιμήματα περιέρχονται εἰς ὄφελος τοῦ Ταμείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου, εἰς δὲ τὸ Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ καταβάλλονται. Ἀπόσπασις εἰς ξένην πρὸς τὸ Π. Ναυτικὸν ὑπηρεσίαν ἢ ἀναστολὴ ὑπὸ οἱανδήποτε ποτε μορφὴν δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ εἰς ἐκτάκτους ἐξαιρετικὰς περιστάσεις κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γ.Ε.Ν.

Εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 71 ἰδίου νόμου ἀντικαθίσταται ἡ λέξις «ἐνιαύσιον» διὰ τῆς λέξεως «ἑξάμηνον».

Τὸ ἄρθρον 81 ἰδίου νόμου καταργεῖται.

Ἄρθρον 2.

Ἀνθυπίατροι, ἀνθυπιφαρμακοποιοὶ ἐκ τῶν κληρωτῶν καὶ ἐφέδρων ναυτῶν ὀνομάζονται, ἐφ' ὅσον ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κρίνει ὅτι αἱ ἀνάγκαι τῆς Ν. ὑπηρεσίας ἐπιβάλλουσι τοῦτο.

Ἄρθρον 3.

Οἱ διοικηταὶ τῶν ναυτικῶν σχολῶν καὶ οἱ λοιποὶ προϊστάμενοι ναυτικῶν Ἀρχῶν ἐπὶ τῶν μεταθέσεων τῶν κληρωτῶν ναυτῶν, ἐπὶ ποινῇ ὑπομήνου φυλακίσεως, δὲν δύνανται νὰ διατάξωσι μετάθεσιν κληρωτῶν ναυτῶν εἰς ναυτικὰς ὑπηρεσίας ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ἐκτὸς τῶν εἰς Σχολὰς εἰσερχομένων, ἐὰν οὗτοι δὲν ἔχωσι τοὐλάχιστον ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν εἰς ἄλλας ναυτικὰς ὑπηρεσίας μετὰ τὴν πλήρη αὐτῶν ἐκπαίδευσιν ἢ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πτυχίου ἢ διπλώματός των. Ἐν τῇ διαταγῇ τῆς μεταθέσεως καὶ εἰς τὰ φύλλα πορείας ὀρθῶς δὲν νὰ ἀναγράφηται ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Ναυτικῷ ὑπηρεσίας αὐτῶν. Αἱ ἀνωτέρω ἀρχαὶ δέον νὰ ἀναφέρωσιν ἐν λεπτομερείᾳ τὰς ἀνωτέρω μεταβολὰς κατὰ μῆνα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν (Διεύθυνσιν Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας).

Περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων κλπ.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ΧΙ κατ' ἄρθρον συζήτησιν) ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Ὁ μηνιαῖος εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς μισθὸς τῶν ἀρχιφυλάκων καὶ ἀστυφυλάκων τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυν. Πόλεων ὁρίζεται ἀπὸ 1 Μαΐου ἐ.ἔ. διὰ μὲν τοὺς ἀρχιφύλακας εἰς δραχμὰς μεταλλικὰς 160, διὰ δὲ τοὺς ἀστυφύλακας εἰς 145 τοιαύτας, παραμενουσῶν κατὰ τὰ λοιπὰ ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 25 Σεπτεμβρίου 1924 Νομοθ. διατάγματος «περὶ ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν», καὶ εἰδικῶς τῶν ἀφορωσῶν τὰς συντάξεις, ὡς καὶ τοῦ ἀπὸ 27 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. τοιούτου «περὶ ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων».

Ἄρθρον 2.

Εἰς τοὺς ὡς ἄνω ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους δύναται νὰ παρέχηται ἡμερησίως καὶ ποσὸν ἀπὸ τριῶν δραχμῶν μέχρις ἑπτά, δι' ἀποφάσεως τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, προτάσει τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας βασιζομένη ἐπὶ ἠτιολογημένης ἀναφορᾶς τῶν καθ' ἱεραρχίαν προϊσταμένων των, ἐφόσον ἐπιδεικνύουσι διαρκῆ ζῆλον, δραστηριότητα, ἱκανότητα καὶ ἐπίδοσιν εἰς τὸ καθῆκον των καὶ συντρέχουσιν εἰς τὴν βεβαίωσιν τῶν φόρων.

Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν δύναται κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον νὰ παύσῃ χορηγούμενον, ἐφόσον ἤθελον ἐκλείψει οἱ ὅροι ὑφ' οὓς τοῦτο ἐχορηγήθη.

Ἐκ τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀναγραφήσεται ἀνάλογος ποσωσὶς διὰ τὰς ὡς ἄνω δαπάνας. Οἱ διὰ τοῦ ποσοῦ ὅρως τούτου ἀμειβόμενοι ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι δὲν δύνανται ἐτησίως νὰ ὑπερβῶσι τὸ 1/4 τοῦ ὅλου προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἀξία των εἰς τοὺς ἀρχιφύλακας καὶ ἀστυφύλακας χορηγουμένων εἰδῶν ὑποδήσεως καὶ τῆς ραφῆς ἱματισμοῦ ἐπιτρέπεται ὅπως δι' ἀποφάσεως τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν καταβάλληται τούτοις εἰς χρῆμα εἰς μηνιαίας δόσεις, μὴ δυναμένης ἑκάστης τούτων νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 70 δραχμάς.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων καθορισθήσονται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 4.

Τὰ 2ον καὶ 3ον ἐδάφιον τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 3095 ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἑξῆς:

«Οὗτοι, ἅμα τῇ εἰσαγωγῇ των εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν Σχολήν, θεωροῦνται αὐτοδικαίως παραιτηθέντες, διαγράφονται δὲ τοῦ ἀστυνομικοῦ Σώματος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγγραφῆς των εἰς τὴν σύνταξιν τῆς Σχολῆς, ἀφ' ἧς λαμβάνουσιν ἀποδοχὰς δοκίμου. Ἡ προγενεστέρα ὑπηρεσία των ἐν τῷ ἀστυνομικῷ Σώματι ὑπολογίζεται διὰ τὴν σύνταξιν, σύναψιν γάμου καὶ λοιπὰ οἰκονομικὰ ἐπακολουθήματα».

Ἄρθρον 5.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 2815 προστίθενται αἱ ἑξῆς παράγραφοι:

«Π. Οἱ δόκιμοι, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Σχολῆς ἔκδοσιν καὶ κοινοποίησιν τούτοις τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐξετηρίων ἐξετάσεων, δίδουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν νενομισμένον ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας, λαμβάνουσι δὲ τὰς ἀποδοχὰς καὶ περιβάλλονται διὰ πάντων τῶν δικαιωμάτων, καθηκόντων καὶ προνομίων, τοῦ βαθμοῦ (τοῦ ἀστυνομικοῦ λειτουργοῦ) δι' ὃν ἐξεπαιδεύθησαν καὶ ὑπέστησαν εὐδοκίμως ἐξετάσεις, ἐφόσον δὲν συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς IV παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου. Οὗτοι θεωροῦνται ἀπὸ τῆς ὁρκωμοσίας των διατελοῦντες ἐν ἀποσπάσει (ἄνευ ἀπολαυῆς ἐπιδόματός τινος

λόγῳ ταύτης), ἀναλαμβάνοντες δὲ καθήκοντα παρὰ ταῖς ὑπηρεσίαις παρ' αἷς ἐτοποθετήθησαν μισθοδοτοῦνται παρ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμέρας.

ΙΙΙ. Ἡ δημοσίευσις τῶν διορισμῶν, καὶ ἡ κοινοποίησις τούτων διὰ τῆς ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγείου Ἀστυνομίας ἐνεργοῦνται ἐταγγεναστέρως καὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν ἐξιτηρίων ἐξετάσεων.

IV. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας δύναται νὰ ἀναβάλῃ τὴν ὁρκωμοσίαν ἢ πρὸ τῆς κοινοποιήσεως τῶν διορισμῶν νὰ ἀκυρώσῃ ταύτην δοκίμου τινὸς διὰ λόγους πειθαρχίας, ὑγείας, ἢ μεταγενεστέρως βεβαιωθείσης ἐλλείψεως προσόντος τινός. Πάντως ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις περὶ παραμονῆς τοῦ ὡς εἴρηται δοκίμου εἰς τὸ Σῶμα δέον νὰ κοινοποιῆται τὸ πολὺ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν ἐξετάσεων.

Ἄρθρον 6.

Ἐν συνεχείᾳ τῆς Ι παραγράφου τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ νόμου 3095 προστίθεται τὸ ἑξῆς ἐδάφιον·

«Μὲ τὴν ἰδίαν ποινὴν τιμωρεῖται πᾶς ὅστις κατὰ τὰς αὐτὰς περιπτώσεις, καίτοι γνωρίζων, ἀρνεῖται νὰ δηλώσῃ ἢ δηλοῖ ψευδῶς τὴν ταυτότητα ἑτέρου προσώπου εἰς ἀστυνομικὸν ὄργανον».

Τὸ ἄρθρον 26 τοῦ νόμου 2813 τοῦ ἔτους 1922 καταργεῖται.

Ἄρθρον 7.

Ἀδυνάτου οὔσης τῆς κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις εἰσαγωγῆς φυματικῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων εἰς εἰδικὰ Κρατικὰ ἢ ἰδιωτικὰ θεραπευτήρια τῆς ἡμεδαπῆς ἐλλείψει χώρου, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπως χορηγῇ εἰς τοὺς φυματικοὺς τούτους ὑπαλλήλους μηνιαίως χρηματικὸν βοήθημα ἐπαρκὲς διὰ ἀκολουθήσωσιν ἀντιφυματικὴν θεραπείαν εἰς μέρη ὑπ' αὐτοῦ καθοριζόμενα.

Τὸ χρηματικὸν αὐτὸ βοήθημα, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀναλόγως τῆς θέσεως εἰς ἣν κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νόμου 3095 εἰσάγονται πρὸς νοσηλείαν οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ εἰς τὰ Σανατόρια τοῦ Ἡλίου καταβαλλόμενον πρὸς θεραπείαν ποσόν. Καταβάλλεται δὲ εἰς τοὺς δικαιούχους τούτου φυματικοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους ἐκ τῆς παγίας προκαταβολῆς τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως, παρ' ἧς οὗτοι μισθοδοτοῦνται, καὶ ἐπιβαρύνει τὴν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν

Ἐσωτερικῶν ἀναγραφομένην πίστωσιν δι' ἔξοδα νοσηλείας ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων.

Ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπὸ ἀναρρωτικὴν ἄδειαν διατελούντων φυματικῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων τῶν δαπάναις τοῦ Κράτους εἰς ἀντιφυματικὰ θεραπευτήρια τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς νοσηλευομένων, ἢ τῶν λαμβανόντων τὸ δυνάμει τοῦ παρόντος χορηγούμενον βοήθημα, ἐκπίπτεται ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου τὸ ἥμισυ.

Τὸ βοήθημα τοῦτο παρέχεται καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπολυομένους ἐκ τοῦ Σώματος φυματικοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες κατὰ ἐξαμηνίαν ὑποβάλλονται εἰς ἐξέτασιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑγιεινὴν αὐτῶν κατάστασιν ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἀστυνομικῆς Ἐπιτροπῆς, γνωμοδοτούσης περὶ τῆς ἐξακολουθήσεως ἢ μὴ τῆς παροχῆς τοῦ βοηθήματος τούτου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.»

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ κατ' ἀρχὴν τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

«Περὶ προσλήψεως ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Σῶμα τῆς Στρατολογίας».

«Περὶ ἐποπτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ νόμου 3122 καὶ εἰς τοὺς πατέρας τῶν ἐν πολέμῳ φονευθέντων ἢ θανόντων ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἢ χωρὶς ἴχνος τέκνων ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν».

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3051 περὶ καταστάξεως ἐθελοντῶν».

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὑπολογισμοῦ δικηγορικῆς ὑπηρεσίας ὡς συντασσίμου εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν» ἐπιφέρουσι παρατηρήσεις οἱ κ.κ. **Ι. Κούνδουρος, Θ. Χαβίνης** καὶ **Γ. Λουπινᾶς**, μεθ' ὃ τὸ νομοσχέδιον παραπέμπεται εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας καὶ ἑτέρων διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν στρατιωτικὴν δικαιοσύνην».

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ» ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** λέγει ὅτι ἡ σημερινὴ συνεδρίασις εἶνε μία τῶν σοβαρωτέρων συνεδριάσεων, ἐφόσον κατ' αὐτὴν πρόκειται νὰ συζητηθῶσι τὰ στρατιωτικὰ ζητήματα, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος. Πρόκειται περὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ

τοῦ Στρατοῦ, περὶ αὐτῆς ταύτης δηλοῦτι τῆς στρατιωτικῆς ὀργανώσεως της Νώρας. Δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν ἔτυχε νὰ ἐσχολιάθωσι εἰς τὰ στρατιωτικὰ ζητήματα πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι βάσις τῆς στρατιωτικῆς ὀργανώσεως μιᾶς Νώρας εἶνε οἱ πόροι αὐτῆς, ἄψυχοι καὶ ἔμψυχοι. Συνεχίζων προτείνει ὅπως καθορισθῇ ὡρισμένη ἡμέρα καθ' ἣν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν προσερχόμενος νὰ ἀναπτύξῃ τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ στρατεύματος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Στρατιωτικῶν. Εἰς τὴν σύσκεψιν ταύτην θὰ ἠδύναντο νὰ παρευρεθῶσι καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων καὶ εἴ τινες ἄλλοι εἰδικοὶ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Συνελεύσει.

Ὁ κ. ***Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν*** δηλοῖ ὅτι πρό τινος χρόνου ἐγένετο τοῦτο, τὰ μέλη δὲ τῆς Ἐπιτροπῆς εὑρέθησαν ἀπολύτως ἱκανοποιημένα ἀπὸ τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει καμμίαν ἀντίρρησιν νὰ προσέλθῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅταν ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Καλογερᾶς ἤθελε τὸν καλέσει.

Ὁ κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** εἰσερχόμενος εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ νομοσχεδίου ἐξετάζει ἐν πρώτοις τὸ ζήτημα τῆς θητείας· ἀποκρούει τὸ προτεινόμενον παρ' ἄλλων σύστημα τὸ παρεμφερὲς πρὸς τὸ Ἑλβετικὸν καὶ τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἐσκέφθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ ὑποστηρικταί του σοβαρῶς νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὴν Νώραν· διότι θὰ ἦτο περίεργον νὰ φαντασθῇ τις ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐμπιστευθῶμεν εἰς ἕνα στρατιώτην, ἕνα ἵππον, ἓν ὅπλον καὶ μίαν στολὴν διὰ νὰ τὰ παρουσιάσῃ μεθ' ἑκατὸν ὀψέποτε ἡ Πατρὶς ἤθελε τὸν καλέσει. Εὑρίσκει σχετικῶς ὀρθοτάτην τὴν σκέψιν τῆς ὑπηρεσίας πρὸς καθορισμὸν τῆς θητείας εἰς 18μηνον. Ὡς πρὸς τὰς μεγάλας μονάδας ἡ Ἐπιτροπὴ δέχεται καὶ αὐτὴ ὡς ἀνωτέραν στρατιωτικὴν μονάδα τὸ Σῶμα Στρατοῦ, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως μὴ ἀποτελοῦνται ταῦτα ἀπὸ ὡρισμένας Μεραρχίας. Ὡς πρὸς τὰ Τάγματα προκαλύψεως τὰ ὁποῖα σήμερον φέρουσι ῥόπιμον χαρακτῆρα, ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ προστεθῶσιν εἰς τὰς πρὸς τὸν Στρυμόνα Μεραρχίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδέχθη ἐπίσης ὅπως, ἀντὶ νὰ ἐλαττωθῇ, ὡς ἐπροτάθη, ὁ ἀριθμὸς τῶν Μεραρχιῶν, τέσσαρες ἐξ αὐτῶν ἀποτελῶνται ἀπὸ δύο Συντάγματα καὶ ὄχι ἀπὸ τρία. Καταργεῖται λοιπὸν ἀνὰ ἓν Σύνταγμα ἐκ τεσσάρων Μεραρχιῶν, τέσσαρα τάγματα προκαλύψεως, καὶ τὰ τάγματα Δημοκρατικῆς φρουρᾶς. Δέχεται καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν γνώμην τῆς ὑπηρεσίας περὶ ἱδρύσεως τῶν ἐπιθεωρήσεων, δὲν δέχεται ὅμως αὕτη ὅπως εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον συγ-

κεντρῶνται πλείονες τῆς μιᾶς ἐπιθεωρήσεως. Ὅταν ἀφορᾷ τὸ Ἱππικόν, χωρὶς ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ θέλῃ νὰ μειώσῃ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Σώματος τούτου, παραδέχεται τὴν διατήρησιν τῆς μιᾶς Ταξιαρχίας Ἱππικοῦ καὶ εἰς ἑκάστην Μεραρχίαν ἓν Σύνταγμα ἓξ ἴλων.

Ὡς πρὸς τὸ πυροβολικὸν ἡ ἐπιτροπὴ συνεφώνησε πρὸς τὰς σκέψεις τῆς ὑπηρεσίας· ὡς πρὸς τὸ μεταγωγικὸν φρονεῖ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς εἰρήνης πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς πυρήνα μία διλοχία ἡ ὁποία νὰ ἀποτελῇ τὸν πυρῆνα τῶν ἐν καιρῷ πολέμου ἐφοδιοπομπῶν. Ὡς πρὸς τὴν στρατολογίαν ἡ ἐπιτροπὴ δέχεται τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς γραφείου εἰς ἑκάστην περιφέρειαν. Ὡς πρὸς τὸ σπουδαιότερον καὶ οὐσιωδέστερον κεφάλαιον τὸ ἀφορῶν τὴν ἐκπαίδευσιν λέγει ὅτι ἡ παροῦσα Ἐθνοφυλακὴ τὸ ἀφορῶν τὴν ἐκπαίδευσιν λέγει ὅτι ἡ παροῦσα Ἐθνοφυλακὴ τὸ ἀφορῶν τὴν ἐκπαίδευσιν δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐτυχῶς, διότι μετεκάλεσεν συνέλευσις δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐτυχῶς, διότι μετεκάλεσεν ἀποστολήν, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν μετ' οὐ πολὺ τὸ στελέχη θὰ ἔχωσι τὴν ἀπαιτουμένην μόρφωσιν ὅπως ἀποδείσθῃ καὶ λειτουργήσῃ ἡ Ἀκαδημία Πολέμου. Ἀποκρούει τὴν ἰδέαν τῆς ἐπανασυστάσεως τοῦ Σχολείου τῶν Ὑπαξιωματικῶν τὴν ὁποίαν προτείνει ἡ ὑπηρεσία καὶ κηρύττεται ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου σχολείου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ καταστῇ δυνατὸν σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἀποκτήσῃ τὰ στελέχη αὐτῆς καὶ ἡ Ἑλλὰς καὶ νὰ ἔχῃ καὶ τὴν Ἀκαδημίαν της εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ αὐτάρκης.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβάνης*** λέγει ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τοῦ στρατοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Νώρας, ἀπὸ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους, ἀπὸ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἀπὸ τὸ ὑλικὸν τὸ ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἄμυναν. Πᾶς ὀργανισμὸς ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει ὅτι πάσῃ θυσίᾳ πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐπιστράτευσις τῆς Νώρας ἀνατολικῶς τοῦ Ἀξιοῦ· πᾶς ὀργανισμὸς μὴ ἀποβλέπων εἰς τοῦτο εἶνε ἐντελῶς ἀκατάλληλος. Εἶνε ἀπαραίτητον ὅπως τὸ στρατολογικὸν κέντρον τῆς Νώρας μετατοπισθῇ πρὸς τὰ βορειοανατολικά. Τονίζει τὸ γεγονὸς ὅτι συμφώνως πρὸς τὰ καθοριζόμενα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Νοεμβρίου μέχρι τοῦ Μαΐου θὰ ὑπηρετῇ μία μόνων ἡλικία, ἤτοι 15 χιλιάδες ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι, ἀφαιρουμένων τῶν ἀποσπωμένων κλπ. καταλήγουν καὶ διὰ τὰ 21 συντάγματα τῶν συνόρων εἰς 4 χιλιάδας, αἱ ὁποῖαι βεβαίως δὲν δύνανται νὰ εἶνε ἐπαρκεῖς διὰ τὴν ἄμυναν τῶν συνόρων. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὁ ὀργανισμὸς οὗτος δὲν δύναται παρὰ νὰ εἶναι λίαν ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Νώρας. Ὑπάρχει πρέπει νὰ ληφθοῦν σοβαρώτατα μέτρα διὰ τὰς σιδηροδρομικὰς συγκοινωνίας, μάλιστα δὲ διὰ τὴν γραμμὴν Θεσσαλονίκης-Λαγκαδᾶ, Ναρίσης-Κοζάνης, καὶ διὰ τὴν

γραμμὴν Λιανοκλαδίου-Λγρινίου-Ἰωαννίνων. Ἐὰν τὰ μέτρα ταῦτα δὲν ληφθῶσι, κινδυνεύομεν νὰ ὑποστῶμεν καὶ τοῦτο τὸ ἀτύχημα, νὰ ἀποκοπῶσιν αἱ συγκοινωνίαι μας ὡς ἐκ τῆς τρομερᾶς ἀναπτύξεως τὴν ὁποίαν σήμερα λαμβάνει τὸ ὑποβρύχιον καὶ ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι ἡ σιδηροδρομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως διερρυθμίσθη κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ προτιμηθῶσι πάντως αἱ γραμμαὶ τὰς ὁποίας ὑπεδείκνυεν τὸ Ἐπιτελεῖον.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνεχίζων ἀποκρούει τὴν γνώμην ὅτι αἱ μεραρχίαι πρέπει νὰ ἀνέρχωνται εἰς 12, ὁρισμοῦ ὅτι οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ ἔχωμεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ τὸν αὐτὸν σχεδὸν ἀριθμὸν μεραρχιῶν. Ἔχει τὴν γνώμην ὅτι αἱ μεραρχίαι δὲν πρέπει νὰ ὑπερβῶσι τὰς 10, ἐφόσον αὐτὴ ἡ Γαλλία ἔχει 30 μεραρχίας.

Ὁ κ. **Ν. Ἰγγηγοριάδης** παρατηρεῖ ἐπίσης ὅτι δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ σύνταξις τοῦ ἐγχειρίδιον, διότι φρονεῖ ὅτι πραγματικῶς μὲ 12 μεραρχίας δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχωμεν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸν στρατόν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ στρατιωτικὴ ἀπόδοσις θὰ ἐλαττωθῇ προσεχῶς λόγῳ τοῦ ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ἀνάγκη διὰ τὴν χωροφυλακὴν 12 χιλιάδων ἀνδρῶν. Ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου θέματος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μεραρχιῶν, καὶ τονίζει ὅτι 10 μεραρχίαι δύνανται νὰ περιλάβωσιν ἅπασαν τὴν ἐμπόλεμον δύναμιν τῆς χώρας.

Ὁ κ. **Δ. Ψιάρρης** λέγει ὅτι ἐμειονοψήφισε ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ὅπου ὑπῆρξε βιζοσταστικώτερος τοῦ προαγορεύσαντος. Οἱ ὀργανισμοὶ δὲν εἶναι μόνον ζήτημα μελέτης καὶ σχεδίων, ὥστε νὰ μὴ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ ὑστιωδέστερα σημεῖα τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσωσιν αὐτὰς ἐφαρμοσίμους. Ἡ παροῦσα Συνέλευσις ὤφειλε νὰ θέσῃ τὰς βάσεις τῆς στρατιωτικῆς παρασκευῆς τῆς χώρας ἔχουσα ὑπ' ὄψει καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ τὰ μεταπολεμικὰ δεδομένα. Εἰς οὐδὲν κράτος ὑπάρχει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γίνεται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς εἰρήνης δηλαδὴ νὰ ὑπάρχουν ὅλα τὰ στελέχη ὅσα θὰ εἶναι χρήσιμα ἐν καιρῷ πολέμου.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τοῦτον ἔχει τὸν σκοπόν, νὰ περιορίσῃ τὸν ἀριθμόν.

Ὁ κ. **Δ. Ψιάρρης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἔπρεπε νὰ περιορισθοῦν αἱ περιττὰὶ δαπάναι διὰ νὰ διατεθοῦν αὗται πρὸς ἀγο-

ρὰν ὑλικοῦ, διότι ὁ ὀργανισμὸς ἀπαιτεῖ τόσα τὰ ὁποῖα μόνον μετὰ πάροδον πολλῶν ἐτῶν θὰ κατασταθῇ δυνατὸν νὰ ἀποκτήσωμεν. Φρονεῖ ὅτι μία Μεραρχία τῆς Δυτικῆς Θράκης καὶ μία Μεραρχία τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας πρέπει νὰ εὑρίσκωνται εἰς ἐμπόλεμον σύνθεσιν, ἐλαττουμένης ἀναλόγως τῆς δυνάμεως τῶν λοιπῶν μεραρχιῶν. Νὰ ληφθοῦν δὲ πάντα τὰ ἐπιδαλλόμενα μέτρα ὥστε ταχύτατα ἐν καιρῷ ἐπιστρατεύσεως νὰ συμπληρωθοῦν τὰ κενά. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέχει ἐπίσης, εἶνε τὸ ζήτημα τῆς συγκεντρώσεως τοῦ ἀξόρου ὑλικοῦ. Συμπεραίνων λέγει ὅτι ὁ καθοριζόμενος ἀριθμὸς τῶν μεραρχιῶν εἶνε ὑπερβολικός, πρέπει δὲ νὰ εἶνε κατώτερος τῶν δέκα. Τὰ τάγματα προκαλύψεως θεωρεῖ ὡς ἐντελῶς περιττά, προτείνει δὲ τὴν κατάργησιν καὶ συγχώνευσιν αὐτῶν εἰς τὰς μεραρχίας, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ὀργανωθοῦν κατὰ τρόπον ὥστε ἀπὸ τῆς δευτέρας ἡμέρας τῆς ἐπιστρατεύσεως νὰ δύνηται ὁλόκληρος ὁ ὄγκος τῶν μεραρχιῶν νὰ βαδίζῃ καὶ νὰ ἐλίσσηται. Αἱ περιστάσεις, λέγει, εἶνε ἐξαιρετικαί, καὶ αἱ περιστάσεις ἐπιβάλλουν ἵνα μὴ ἡ Ἑλλὰς δίδῃ ἀφορμὴν εἰς προστριβάς, ἐνῶ ἔχομεν ἀνάγκην μακρᾶς περιόδου εἰρήνης. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ληφθοῦν ριζικὰ μέτρα. Εἰσφορεῖ, προσθέτει, νὰ γίνῃ εἰς συνδυασμὸς στρατοῦ καὶ χωροφυλακῆς, ἡ ὁποία πλέον ἐκδιώκεται ἀπὸ τὰς πόλεις· θὰ ἦτο δυνατὸν ἡ ἀσφάλεια τῆς ὑπαίθρου νὰ συνδυασθῇ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Θὰ ἦτο δυνατὸν ἐπίσης νὰ ἐλαττωθῇ ἡ θητεία.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συζήτησις ὥρᾳ 9 μ. μ. διὰ τὴν 10 καὶ 1)1.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ ἐκτάκτου ἐμισθῆς τῶν κληρώτων τῆς Βουλῆς διὰ πεφωτισμένων καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν».

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς) ἔχον οὕτως

Ἄρθρον μόνον.

Εἰς ἕκαστον κλητῆρα τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὸν ἠλεκτρολόγον αὐτῆς χορηγεῖται ἐφάπαξ βοήθημα χιλίων (1000) δραχμῶν, ἐφόσον καθ' ὑπερωρίαν εἰργάσθησαν, παρεχομένων ἐκ τοῦ κεφαλαίου 11 ἄρθρου 2 τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν χρήσεως 1925—1926.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» μὲ τὴν δήλωσιν ὅπως ἐπ' αὐτῆς ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** δηλοῖ ὅτι οὐδεμία ἐργασία θὰ γίνῃ ἂν δὲν συνεχισθῇ ἡ συζήτησις τῆς ἀναλογικῆς. Τὴν δήλωσιν ταύτην ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ λόγῳ τῆς κωλυσιεργικῆς τάσεως ὀλίγων πληρεξουσίων.

Ὁ κ. **Δ. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) συνιστᾷ εἰς τοὺς ὑποβαλόντας τὴν πρότασιν νὰ τὴν ἀποσύρουν, δεδομένου ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναλογικῆς γίνεται κατόπιν κοινῆς ἀποφάσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ ἂν οἱ ὑποβαλόντες ἀποσύρουν τὴν πρότασιν.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Ὄχι. Ὄχι.

Ἀναγινώσκονται τὰ ὀνόματα τῶν ὑποβαλόντων τὴν πρότασιν καὶ εὑρίσκονται παρόντες ὑπὲρ τοὺς δέκα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ ἂν θέλῃ τις νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** παρατηρεῖ ὅτι δέον οἱ ἀρχηγοὶ νὰ ἀναλάβουν τὴν εὐθύνην τῆς γνώμης των ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. **Τίτος Γεωργιάδης** λέγει ὅτι ἡ πρότασις περὶ ἀναβολῆς ὑπεβλήθη διότι ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε συζητήσεως δὲν παρεσχέθησαν τοιαῦτα στοιχεῖα, ὥστε πλεῖστοι πληρεξούσιοι νὰ σχηματίσουν σαφῆ καὶ διαρωτιστικὴν καὶ συνειδητὴν γνώμην. Μεταξὺ τῶν ἐπιχειρημάτων των ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς ἓν εἶνε καὶ ἡ ἐπίτευξις ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων στερεοποιούντων τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα. Ἀλλὰ περὶ τούτου δυστυχῶς δὲν κατωρθώθη νὰ σχηματισθῇ σαφὴς ἀντίληψις καὶ δὲν βλέπει τὸν λόγον τῆς τόσης σπουδῆς πρὸς λῆψιν ἀποφάσεως ἐπὶ σοβαρωτάτου ζητήματος, εἰς ὃ δικάζονται αἱ γνῶμαι τῶν πληρεξουσίων.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ὅτι ὅσοι δὲν ἐσχημάτισαν γνώμην αὐτοὶ ἀκριβῶς ὀφείλουν νὰ μὴ ζητοῦν τὴν ἀναβολήν, διότι ἐκ τῆς συζητήσεως ἡ ὁποία θὰ ἀκολουθήσῃ ἀπόψε καὶ θὰ ἀγορεύσουν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, θὰ διασαφηνισθῇ κάθε ἀσάφεια. Διὸ συνιστᾷ ὅπως ἀποτυπωθῇ ἡ ὑποβληθεῖσα πρότασις, διότι ἄλλως τε εἶνε κεκηρυγμένη ἡ πλειοψηφία τῶν πληρεξουσίων ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Ν. Δαγρὲς** ἀπορεῖ διὰ τὴν σπουδὴν μεθ' ἧς ἐπιζητεῖται ἡ ἀπόφασις ἐπὶ μέτρου σοβαρωτάτου.

Ὁ κ. **Κ. Καλομενόπουλος** δὲν βλέπει τὸν λόγον δι' ὃν

ζητεῖται ἀναβολὴ μιᾶς συζητήσεως ἡ ὁποία σχεδὸν ἐξηντλήθη. Οὔτε ἡ πρότασις οὔτε ἡ δικαιολογία αὐτῆς παρίσταται σοβαρά. Ὑκεῖνο, λέγει, τὸ ὁποῖον τὸν ἀναγκάζει νὰ διαμαρτύρηται κατὰ τῆς προτάσεως εἶνε διότι μὲ τὰς συζητήσεις ταύτας παρουσιάζομεν τὴν Συνέλευσιν ἀνίκανον νὰ συνεσιν ταύτας παρουσιάζομεν τὴν Συνέλευσιν ἀνίκανον νὰ συνεδριάζῃ τὸν Καταστατικὸν Νόμον τοῦ πολιτεύματος. Εἶνε καταξιν τὸν Καταστατικὸν Νόμον τοῦ πολιτεύματος. Εἶνε κατόξη τῶν ἀρχῶν μας ἐπιδεδειγμένον νὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** παρατηρεῖ ὅτι τὸ Προεδρεῖον κωλυσιεργεῖ.

Κ. Ἀλαβᾶνος (Ἀντιπρόεδρος) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ Προεδρεῖον κάμνει τὸ καθῆκόν του καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀνταποκαμνει τὸ καθῆκόν του καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀνταποστα θῇ ὑπὸ ἑνὸς τῶν κ.κ. Ἀντιπροέδρων, ἵνα ζητήσῃ τὴν στα θῇ ὑπὸ ἑνὸς τῶν κ.κ. Ἀντιπροέδρων, ἵνα ζητήσῃ τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῆς ἐπαρκεσθείσης μομφῆς γνώμην τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῆς ἐπαρκεσθείσης μομφῆς κατὰ τοῦ προεδρείου. Ἐνταῦθα ἐγερθέντος θορύβου ὁ κ. Προκατὰ τοῦ προεδρείου. Ἐνταῦθα ἐγερθέντος θορύβου ὁ κ. Προεδρεύων διακόπτει τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ 5 λεπτά.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὁ πρεσβύτερος τῶν Πληρεξουσίων κ. **Κ. Καλομενόπουλος** καταλαμβάνει τὴν ἕδραν, (ἀπουσιαζόντων τοῦ Προέδρου καὶ τῶν λοιπῶν Ἀντιπροέδρων).

Ὁ κ. **Δ. Κατσάρος** διαμαρτυρόμενος ἐνίσταται κατὰ τῆς προόδου τῆς συζητήσεως, διότι οὐδεὶς τῶν αἰρετῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου παρίσταται εἰς αὐτό.

Ὁ κ. **Κ. Καλομενόπουλος** (Προεδρεύων) ἀπαντᾷ ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν κωλυομένων ἢ ἀπόντων τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ ἀντιπροέδρου προεδρεύει ὁ πρεσβύτερος πληρεξούσιος.

Ὁ κ. **Δ. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) συμφωνεῖ μὲ τὰς ἐξηγήσεις τοῦ κ. Προεδρεύοντος.

Ὁ κ. **Κ. Ἀλαβᾶνος** ἐκφράζει τὴν λύπην του διότι ἀπό τινος παρουσιάζεται πρωτοφανὲς θέαμα εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ χρονικὰ ἐκ μέρους τῆς ἀριστερᾶς, κλιθωμένης διαρκῶς τὸ προεδρεῖον διὰ διαφόρους ἀφθόνων παρακάμψεις τοῦ Κανονισμοῦ. Ἐνῶ ἠγωνίζομεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν πιστῶς τὸν Κανονισμόν, ἐνῶ καὶ πρὸ τῆς συνεδριάσεως συνεστήσαμεν νὰ μὴ ὑποβληθῇ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρότασις περὶ ἀναβολῆς, τοὐναντίον μᾶς ἀποδίδεται παρὰ δικαίου μέλους τῆς Συνελεύσεως αἰτίασις ὅτι κωλυσιεργοῦμεν. Προχωροῦν ἀκαθέτει ὅλην τὴν ἐνέργειαν τοῦ προεδρείου ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως, καθ' ἣν καὶ τὰ ὀνόματα ἀναγνώσθησαν τῶν ὑποβαλόντων αὐτὴν καὶ οἱ τυχὸν θέλοντες νὰ ὁμιλήσουν ἐκλήθησαν καὶ πᾶν ἐγένετο σύμφωνον μὲ τὸν Κανονισμόν, εἰς ὃν καὶ μόνον πιστεύει καὶ ὃν ὡς μόνον θεωρεῖ καθῆκόν του νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ τοῦτο θὰ πράττῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** λέγει ὅτι τὸ προεδρεῖον ἐπηρεασμένον ἀπὸ τὸ ζήτημα τῆς ἀναλογικῆς παρεξέκλινε μὴ ἐφαρμόσαν εἰλημμένας ἀποφάσεις περὶ τῆς συζητήσεως τῆς ἀναλογικῆς.

Ὁ κ. **Κ. Ἀλαβάνος** (Προεδρεύων) λέγει ὅτι ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. προλαλήσαντος πείθει πάντα ὅτι οὐδὲν τῶν ἐπιχειρημάτων, ἅτινα παρέθεσε περὶ τῆς ληξθείσης τακτικῆς ἐκ μέρους τοῦ προεδρείου ἐκλονίσθησαν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι οὐδέποτε ἐξεφράσθησαν ἀδικώτεραι φράσεις κατὰ τοῦ προεδρείου. Ἡ στάσις ἰδίως κατὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην τοῦ προεδρείου ὑπῆρξεν ἀπολύτως ἄμεμπτος. Ὑπεβλήθη ἡ πρότασις παρὰ βουλευτῶν περὶ ἀναβολῆς. Τὴν πρότασιν δὲν δικαιολογεῖ παντάπασιν διότι ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ πᾶσαν αὐτῆς τὴν ἐργασίαν, ἵνα μέτρον σοβαρώτατον συζητηθῇ, σχετιζόμενον μάλιστα καὶ μὲ τὸ συντακτικὸν ἔργον. Παραδόξως παρὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὑπεβλήθη ἡ πρότασις, ἥτις καὶ ὡς πρᾶξις εἶνε κατακριτέα. Ἀλλὰ τὸ προεδρεῖον ὤφειλε νὰ κάμῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔκαμε καὶ τὸ ὁποῖον ἐπιδάλλει ὁ Κανονισμός. Περὶ τῆς πιστῆς ταύτης ἐφαρμογῆς τοῦ Κανονισμοῦ, τὸ προεδρεῖον ὑπέστη ἄδικον ἐπίθεσιν μέχρι σημείου ὥστε νὰ ἀμφισβητηθῇ εἰς τὸν προεδρεύοντα ἂν πρέπει νὰ διευθύνῃ τὴν συνεδρίασιν. ἐρώσων ἔτυχεν ὁ προεδρεύων νὰ ἔχῃ ἀντίθετον γνώμην ἐπὶ τῆς ἀναλογικῆς. Τοιούτους ἀνελευθέρους ἐπεμβάσεις καὶ ἀξιώσεις ὀφείλει ἡ Συνέλευσις νὰ καταδικάσῃ. Καταλήγων παρακαλεῖ τοὺς ὑποδαλόντας τὴν πρότασιν νὰ τὴν ἀποσύρωσι.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι οὐδεὶς ἔχει τὴν ἀξίωσιν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον νὰ μὴ ἔχῃ οἱανδήποτε γνώμην θέλει νὰ ἔχῃ ἐπὶ τῶν συζητουμένων μέτρων. Ἀλλὰ ἡ μειοψηφία τῆς Συνελεύσεως, ἔχουσα πρόθεσιν νὰ ματαιώσῃ τὴν ἀναλογικήν, μεταχειρίζεται διάφορα κωλυσιεργικὰ μέσα πρὸς τοῦτο, καίτοι καὶ διὰ τὴν συζήτησιν εἶνε εἰλημμένη ἀπόφασις ἀπὸ χθὲς καὶ ἡ γνώμη τῆς Συνελεύσεως εἶνε προφανὴς ὑπὲρ τοῦ μέτρου. Ἡ πρότασις τῆς ἀναβολῆς στερεῖται δικαιολογίας τινὸς σοβαρᾶς καὶ εἶνε μόνον προσχηματική. Τὸ προεδρεῖον ἀντὶ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ψηφοφορίαν ἔδωκεν ἄνευ λόγου λαβὴν εἰς ἀγορεύσεις, δι' ὧν θὰ κατηναλίσκετο ἡ συνεδρίασις ματαίως. Προχθὲς ἐξ ἄλλου τὸ προεδρεῖον ἀπέρριψεν ἀδικαιολογήτως ἐνστασιν ἀπαρτίας ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἦσαν ἰδιόχειροι αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἐνισταμένων. Πάντα ταῦτα, λέγει, προκαλοῦν δυσφορίαν, καίτοι ἀληθὲς εἶνε ὅτι τὸ προεδρεῖον κατὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην εὑρίσκεται κατὰ τύπους ἐν τάξει, ὤφειλεν ὅμως νὰ μεσολαβήσῃ νὰ μὴ ἀπολέσωμεν μάταιον χρόνον. Καταλήγων παρακαλεῖ ὅπως ὁ κ. Πληρεξούσιος Γήρου θεωρήσῃ ἐπαρκῆ τὰ λεχθέντα, μὲ τὴν δήλωσιν ἐπίσης ὅτι οὐδεὶς ἠξίωσεν ἢ θὰ ἀξιώσῃ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον νὰ ἔχῃ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν γνώμην.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) παρακαλεῖ ὡσαύτως ὅπως θεωρηθῇ λῆξαν τὸ ζήτημα, ἐρώσων καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως ἐδήλωσεν ὅτι τὸ Προεδρεῖον εἶνε ἐν τάξει. Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ μὴ δυσχεραίνωνται αἱ συζητήσεις ἄνευ λόγου, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ πρόοδος ἢ ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Προεδρεύοντος κ. Καλομενοπούλου δέχεται δι' ἀναστάσεως ὅτι τὸ παρεμπίπτον ζήτημα δέον νὰ θεωρηθῇ λῆξαν, καταλαμβάνει δὲ καὶ πάλιν τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου ὁ ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Ἀλαβάνος.**

Ὁ κ. **Γ. Βλάχος** δηλοῖ ὅτι ἐπιμένει μετὰ τῶν ἄλλων ὅπως γίνῃ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως. Ἐκτὸς ἐὰν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων δηλώσουν ὅτι θὰ ἔχωμεν ἐκλογὴν κατὰ τὸν 8)δριον, ὁπότε εἶνε πρόθυμος νὰ ψηφίσῃ τὴν ἑσπέραν ταύτην τὸ νομοσχέδιον. Καταλήγων τονίζει ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Συνέλευσις, θέλει μόνον ἐξακολούθησιν καὶ τερμάτισιν τοῦ Συντακτικοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει καὶ κρίθις τὰ ὀνόματα τῶν ὑποδαλόντων τὴν πρότασιν, οἵτινες εὑρίσκονται παρόντες. Προκειμένου ἐπομένως νὰ διεξαχθῇ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Θ. Κολιαλέξης, Θ. Χαβίνης** καὶ **Δ. Προμπονᾶς** ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν δ' αὐτῶν ἄρχεται ἡ ψηφοφορία, τῆς προτάσεως τεθείσης οὕτως: οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἀναβολὴν λέγουσι **ναί**, οἱ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὴν λέγουσιν **ὄχι.**

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης διαλογῆς προκύπτει τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ψηφοφόρησαν	163
Εἶπον ναί	93
Εἶπον ὄχι	137
Πονήθησαν ψῆφον	3

κατὰ τὸ παρατιθέμενον ὧδε πρωτόκολλον.

Δημ. Ἡρακλείδης	Ὁ Γεώργ. Ρούσσος .....
Κωνστ. Ρακτιβάν	Ἀπ. Δοξιάδης .....
Σ. Παπαγρηγοριάδης	Ἰωάν. Καλογερᾶς ..... Ὁ

Γεώργ. Πολίτης .....
Απόστ. Ὀρφανίδης .....
Ἐμμ. Συμπρακάκης .....
Περ. Καραπάνος .....Ο
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης .....
Γεώργ. Φραγκούδης .....Ο
Β. Ἀρτεμιάδης .....
Σκεῦος Χερβὸς .....Ο
Δημ. Θεολογίτης .....Ν
Δημ. Μαρσέλος .....
Γεώργ. Μαυρολέων .....
Δημ. Μολυκράτης.....
Θαλῆς Θεοδωρίδης .....
Ἐλευθ. Παυλίδης .....Ο
Π. Παναγιωτόπουλος .....
Α. Κωνσταντιλιέρης .....
Γεώργ. Ἠσαΐας.....
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς .....
Γεώργ. Βραχνὸς .....
Ἀλ. Χατζηκυριάκος.....
Στυλ. Γονατᾶς .....Ο
Σπυρ. Θεοδωρόπουλος ..Ο
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς .....
Ἀρτ. Δεναξᾶς .....Ο
Λουκᾶς Σακελλαρόπουλος ..
Ἰωάν. Σολιώτης .....
Γεώργ. Κατσιμπίρης ....Ο
Δημ. Πετρίτης .....Ο
Ἰωάν. Τσίρος .....Ο
Απόστ. Παπαοικονόμου..Η
Δ. Καμπάνης .....
Ἰωάννης Μαμάης .....
Α. Κολιαλέξης .....Ο
Πέτρος Καλμοῦχος .....
Ἀθαν. Τζώνης .....
Νικ. Καλέλλης .....Ο
Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς.....Ν
Δημ. Μαργέτης.....
Πέτρος Παναγιώτου.....
Δημ. Βαρελᾶς.....
Βασ. Καραπάνος.....
Χρ. Σαμαρᾶς.....
Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης.Ο
Θωμᾶς Μάγγος .....
Ἀβραὰμ Γρηγοριάδης.....
Γ. Παπαγεωργίου .....
Κ. Σπυρίδης.....Ο
Ἀδὰμ Ἐφραιμίδης .....
Φίλ. Γιαννακόπουλος ....Ο
Δημ. Σαράτσης .....Ο
Δημ. Ψάρης .. ..Ο
Ἀλέξ. Γρίβας .....Ο
Παντ. Καρασεβδᾶς .....
Φίλ. Στασινόπουλος .....
Ἀθ. Παπαχριστόπουλος ....
Ἠλίας Ἀποσκίτης .....
Δημ. Δημητρακόπουλος ..Ο
Πέτρος Χωγράφος .....Ο
Νικ. Ζαμκῖνος .....
Δημ. Χατζόπουλος .....Ο
Κων. Ταλιαδοῦρος .....
Παναγ. Πετροπουλάκης .Ν
Εὐστάθ. Μαλαμίδας .....
Γεώργ. Βοραζάνης.....Ο
Λάμπρος Λαμπριανίδης ..Ο
Δημ. Ἀνδρεάδης .....
Δημ. Βάντσης .....
Ἀντ. Βεζιρζόγλου .....
Κ. Κωνσταντινίδης .....Ο
Θεμιστ. Παπαϊωάννου .....
Ἀρ. Ἀναγνωστόπουλος ....
Ἀνδρ. Κωνσταντινίδης ....
Χριστόφ. Πανταζίδης ....
Φίλ. Μανουηλίδης .....
Περ. Κουρτίδης .....
Γεώργ. Μπρίκας .....
Ἀλέξ. Παπαθανάσης ....
Βασ. Χατζήλας .....Ο
Ἐμὶν Μπέη Ζαδὲ .....
Γρηγ. Τηλικίδης .....Ο
Νεόκ. Γρηγοριάδης.....
Νικ. Κοντολέων .....
Μιχ. Δῶδος .....
Γεώργ. Πέτσος .....
Ἰωάν. Γιαμούζης .....
Ἀνδρ. Κόρκας .....Ο

Κυρ. Βαρδουλάκης.....
Δ. Καλκανδῆς .....Ν
Γεώργ. Καφαντάρης ....Ο
Ἰωάν. Τσιγκόλης .....Ο
Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς ....Ο
Ἀναστ. Ταβουλάρης.....Ο
Θεόδ. Γοῦσκος .....Ν
Καῖσαρ Ζέζας .....Ν
Κωνστ. Γόντικας .....Ο
Νικ. Συριόπουλος .....Ν
Βασ. Δαλιάνης .....Ο
Τάσης Ἀναστασίου .....Ν
Χαράλ. Λυκοτόμαρος .....
Νεοκ. Παπαγιαννόπουλος..
Νικόλ. Κολλιοντζῆς.....Ν
Γεώργ. Κοτσχάκης.....
Τίτ. Γεωργιάδης .....
Γεώργ. Μαρῆς .....Ο
Στυλ. Γρηγορίου .....
Νικόλ. Ζουδιανὸς .....Ο
Ἰωάν. Περδικογιάννης.....
Γεώργ. Δουκουμετζίδης..Ο
Σταυ. Κιουζὲς Πεζᾶς .....
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ ....
Θεόδ. Ἀνδρεάδης .....
Θεόδ. Πάγκαλος .....Ο
Κωνστ. Ἀγγελάκης ....Ο
Ἀνδρ. Μπιράκης.....
Ἰωάν. Βαρβαγιάννης..... Ο
Κωνστ. Φύλανδρος .....
Σερ. Τσακμάκης.....Ο
Μιχ. Κύρκος .....Ο
Ἰωάν. Πετσάλης.....
Λεων. Ἰασονίδης .....
Δημ. Εὐθυμιάδης .....
Στεφ. Βαρδάκας.....Ο
Παντ. Γεωργιάδης .....
Ξενοφῶν Ἀναστασιάδης..Ν
Δημ. Δημάδης .....Ο
Νικόλ. Τερζόγλου .....
Γεώργ. Κοσμίδης .....Ο
Χρ. Πίψος.....
Ἰωάν. Πλατσούκας .....
Περ. Καλλιδόπουλος.....Ο
Γεώρ. Κωνσταντινίδης ....
Γεώργ. Ἀλεκτορίδης ....Ο
Ἰορδ. Ἀνανιάδης .....
Ἰωάν. Πασαλίδης .....
Μιχ. Σαμαρᾶς .....Ο
Εὐστρ. Γονατᾶς .....
Κωνστ. Βαγιανὸς .....
Η. Διαμαντόπουλος .....
Ἰσαὰκ Ἀλγανάτης .....
Ἰάκωβος Λεβῆ .....
Ἰωσὴφ Ἠλία Σάϊας .....
Ἰησοῦς Σαμουηλίδης.....
Νικόλ. Σπηλιώτης .....Ο
Παν. Στενὸς .....Ο
Δημ. Κατσίνας .....
Ἀντ. Πρέκας .....
Ἀντ. Δαργέντας.....Ο
Γεώργ. Δρακούλης .....
Δημ. Μπότσαρης .....Ο
Γεώργ. Καλούδης .....
Μιχ. Μίσιος .....
Γεώργ. Κιαγιᾶς.....Ο
Σπυρ. Σῦρος.....
Παν. Γιωτόπουλος.....
Πέτρ. Μπέμπης.....Ο
Ἀθαν. Τραχήλης.....
Πέτρ. Γεωργίτσης.....Ο
Γεώργ. Γκάλκος.....Ν
Ἀγ. Παπαδάτος.....
Αὔγουστος Θεολογίτης..Ν
Ἀναστ. Μιτρολόγλου.....Ο
Μιλτ. Σταμούλης.....
Παρ. Γκελγκενδζόγλου.....
Ἀλκ. Κωνσταντινίδης ..Ν
Σωκρ. Ζερβουδάκης .....
Στέφ. Παπαναστασίου....Ο
Κωνστ. Νταῆς.....Ο
Γεώργ. Θούας .....
Ἠλίας Μεϊτάνης .....
Ἀνδρ. Ζαΐμης .....
Σωτήρ. Γιαννούσης .....Ο
Χρ. Σγκελλαρίδης .....Ο

Παν. Φλέσσας .....
Νικ. Δαγρὲς .....Ν
Γεώργ. Σίδερ ε .....
Χρ. Ἀλαμανῆς .....
Κωνστ. Σταμούλης ....Ο
Ἀβραμπρ. Κατσάρος .....Ν
Πέτρ. Ἀλεξανδρῆς.....Ο
Ἀβραμπρ. Καταφυγιώτης..Ο
Εὐστρ. Γουλιανὸς.....
Ἰωάννης Παπαθεοδώρου Ο
Παν. Κόλιας .....Ο
Νικ. Σταματιάδης .....Ο
Ζαφείριος Ἀδὰμ .....
Ἰωάν. Βαλαλᾶς .....Ο
Ἀλέξ. Ὡρολογόπουλος ..Ο
Ἰωάν. Ζάχος.....
Δημήτρ. Κύρου.....
Πέτρ. Μαζαράκης .....Ο
Ἀνδρ. Δενδρινὸς.....Ο
Εὐθ. Βελλιανίτης .....
Κωνστ. Βούλγαρης .....Ο
Δημ. Σπίγγος .....Ο
Σπυρ. Ζερβὸς .....
Θεόδ. Κωτούλας .....Ο
Κωνστ. Τσιμινάκης .....
Ἰωάν. Κοντοδίνας .....
Παν. Καϊαντζόπουλος ....
Ἀζ. Ἀνδρεάδης .....Ο
Στυλ. Θεολογίδης .....Ο
Γεώργ. Κακουλίδης.....
Παν. Ἀραβαντινὸς ....Ο
Ἀναστ. Ἀναγνωστόπουλος..
Νικ. Φραντζῆς .....
Παν. Πετρίδης.....Ο
Σπυρ. Ἠλιόπουλος ....Ο
Κωνστ. Ρέντης .....Ο
Δουκ. Νιφοράτος .....
Ριχ. Λιβαθηνόπουλος.....Ο
Παν. Καπάτος .....
Παν. Τσιτσίλιας .....
Θεόδωρος Γρηγορίου .....
Νικ. Καραμάνος .....Ο
Ἰωάν. Λιμπεράτόπουλος.. Ο
Θαλῆς Κουτούπης .....
Γεώρ. Φικιώρης .....Ο
Σπυρ. Ξύδης .....Ο
Ἀχιλ. Πρωτοσύγκελλος....
Στέφ. Ἀναστασιάδης ....
Ἰωάν. Ἰσχόμαχος .....
Γεώργ. Βλάχος .....
Ἰωσὴφ Κούνδουρος .....Ο
Μιχ. Κοθρῆς .....
Ἠλ. Σρακιανάκης.....
Μιχ. Καταπάτης.....
Λουκᾶς Κοντοπέταλος ..
Νικόλ. Ἀνδρεάκης ....Ν
Βύρ. Καραπαναγιώτης ..Ο
Γεώργ. Παπανδρέου ....Ο
Στυλ. Κρητικᾶς.....
Ἐμμ. Μάρκογλου .....
Ἰωάν. Λαδᾶς .....
Δημ. Σάλτας .....
Ἰωάν. Σιρναῖος .....
Ὀρέστ. Κυπριανὸς .....
Δημ. Γεωργαλᾶς .....
Γεώργ. Καλδῆς .....Ο
Μ. Λαΐλιος .....
Δημ. Ἀκάκιος .....Ο
Χαρ. Γρηγορίου .....
Ἀντ. Παπαγεωργίου .....
Δημ. Σάββας .....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς .....
Γεράσ. Σολδάτος .....Ν
Νικόλ. Ἀβραὰμ .....Ο
Ἰωάν. Παπαλουκᾶς .....
Πέτρος Λαπατσάνης .....
Ἀλέξ. Παπαναστασίου ..Ο
Γεώργ. Σεχιώτης .....Ο
Νικόλ. Μπακόπουλος .....Ο
Ἰωάν. Μανέτας.....
Χρ. Κατριβάνος.....Ο
Δημ. Φλέσσας.....Ν
Ἡλούτ. Χαλόφτης .....
Χρ. Ζουμῆς.....
Ἰωάν. Πατάλας.....Ο
Νικόλ. Χρυσόγελος .....Ο

Διον. Λεονάρδος .....Ο
Παν. Μερλόπουλος.....
Ἰωάν. Φωτόπουλος .....
Ὄθων Πέτροβα .....
Γεώργ. Πρεζάνης .....
Δημ. Προμπονᾶς .....Ν
Ἀντ. Πραντούνας .....Ο
Γεώργ. Βενιέρης .....
Ἰωάν. Καναβὸς.....
Κωνστ. Πετρίδης.....Ο
Χρῆστος Δάναινα .....Ο
Κωνστ. Βλαχοθανάσης.....
Π. Μαυρομιχάλης .....
Βασ. Κυβέλος .....Ο
Κωνστ. Βουδούρης .....
Π. Κανελλόπουλος.....Ο
Ἰωάν. Σεφερλῆς .....
Γερ. Τυπ. Ἰακωβάτος ....
Βασ. Ἀλεβιζάτος.....Ο
Θεωδ. Βελλισανίτης.....
Σπυρ. Κρεμεζῆς.....Ο
Κωνστ. Σταματόπουλος..Ν
Νικόλ. Γουργουρῆς .....Ο
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος ..Ο
Κωνστ. Δρούλιας .. ..
Κωνστ. Γκότσης .....Ο
Γεώργ. Ἀργυρόπουλος ....
Ἀνδρ. Μάρκου..... ...
Χρῖστος Φακῆς .....
Θεόδ. Χαβίνης ..... Ο
Ἀνδρ. Σκέφερης .....
Δημ. Δαγκλῆς .....
Γεώργ. Γερογιάννης.....Ο
Παν. Κοκκινάτος .....
Μιχ. Βυζᾶς .....Ο
Ἰω. Ταρσούλης .....Ν
Δημ. Τσαπόγας .....
Νικ. Ἀσκούτσης .....
Γεώργ. Τσαγρῆς .....
ωάν. Γοβατζιδάκης ....Ο
Ἐμμ. Τσουδερὸς .....
Μαν. Βολουδάκης .....
Γεώργ. Κονδύλης .....Ο
Ἀναστ. Μπακάλμπασης.. Ο
Γεώρ. Λαλαζήσης .....
Δημοσθ. Ἐλευθεριάδης ....
Σπυρ. Ἀντωνιάδης ....Ο
Ἰωάννης Κεραμεὺς .....
Κωνστ. Καλούδη .....Ο
Λεων. Θεοχάρης .....
Ζήσης Μπογιώτας .....
Χασὰν Ὀφρὸῦ Μουσταφᾶ..
Χατζῆ Ἀχμέτογλου Μεστὰν..
Ἀλέξ. Γιαννουλάτος.....
Μιλτ. Καβαλιεράτος .....
Θεμιστ. Σορούλης.....Η
Κωνστ. Παπαϊωάννου .....
Ἐμμ. Σορούλης .....
Ἀλέξ. Κεντούρης.....
Ἰωάν. Μαλαχίας.....Ο
Δημ. Πάζης .....Ο
Δημοσθ. Φλωριᾶς .....Ο
Ἰωάν. Σγουρὰς .....
Δημοσθ. Μέλφος.....
Ὀρέστ. Ζαπειρίου .....Ο
Νικόλαος Μανούσης .....Ο
Νικ. Κωνσταντόπουλος ....
Ἀναστ. Λαζαρίδης .....
Βασ. Ἐμμανουηλίδης ....
Ἰάκ. Τριανταφύλλου ....Ο
Σταμ. Βακράτσας .....Ν
Γεώργ. Μπούμπουλης ....Ο
Δημ. Δασκαλάκης .....
Ἰωάν. Μαραγκὸς .....Ο
Ἰωάν. Βενιέρης .....Ο
Ἀλέξ. Παπαδᾶμ .....
Κωνστ. Καλομενόπουλος..Ο
Κωνστ. Ἀλαβάνος .....Ο
Ἐρ. Βαλαρῆς .....Ο
Σωτ. Χατζηγάκης.....
Παν. Καραλῆς .....
Βασ. Ἰακωβάκη .....
Ἀνδρ. Κοκκέβης .....Ο
Νικ. Μανωλόπουλος .....
Γεώρ. Λουπινᾶς .....Ο
Ἀναστ. Ἀκρίδας .....

Βασ. Βλαχόπουλος	Κωνστ. Ματσιώρης .....
Γεώργ. Τσακανίκας.....Ο	Νικ. Παπαγεωργίου .....
Γεώργ. Δουζίνας.....Ο	Δημήτρ. Χατζῆς .....
Λάμπρος Λάμπρου .....Ο	Κωνστ. Καραναστάσης....
Γεώρ. Ροδόπουλος	Βασ. Μάλλιος .....
Θεόδ. Κριεζῆς	Γεώργ. Κουτρουμπάκης....
Ἀθαν. Μιαούλης .....Ο	Στρατ. Γεωργιλαδάκης ..Ο
Ἀντών. Διαμισνὸς	Κωνστ. Παπαδογιάννης Ο
Μιλτ. Δεληγιάννης	Ηολ. Πολυχρονίδης .....
Ἰωάν. Τσιριμῶκος.....	Ἀριστομ. Μητσοτάκης ..Η
Νικόλαος Ξηρὸς	Γρηγ. Μάρκατ .....
Σπυρ. Τράκας	Ἰωάν. Μαρματάκης ....Ν
Ἀναστ. Κούτρας	Ὀμ. Πανταζίδης .....
Γεώργ. Μόδης	Χριστ. Ροδοκανάκης .....
Ἰωάν. Σαπουντζῆς	Βικ. Κυκουρίδης .....
Γεώργ. Τζώρτζης.....Ο	Γεώργ. Ἀνδρεάδης.....
Μιχ. Χατζητάσης	Ἠλίας Ἀσπιώτης .....
Ῥητορίδης Χατζόπουλος ..	Μάριος Βολίκας .....
Ἄγγελος Ἀγαπητὸς	Ἀλέξανδρος Κανάρης ....
Ἰωάν. Μαυρουδῆ .....Ο	Νικόλαος Μαμούνης.....Ο

Ὑπομένως ἡ περὶ ἀναβολῆς πρότασις ἀπερρίφθη.

Μεθ' ὃ συνεχίζεται ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» συζήτησις.

Τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου καταλαμβάνει ὁ πρεσβύτερος τῶν πληρεξουσίων κ. **Κ. Καλομενόπουλος,** ἀπόντων τοῦ Προέδρου καὶ τῶν ἀντιπροέδρων.

Ὁ κ. **Δ. Κατσάρος** λέγει ὅτι ἐφόσον ἔχομεν ἐκφρασμένην τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος ὅπερ θέλει νὰ τὸν διέπῃ, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ προβῶμεν εἰς τὴν μετατροπὴν τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος προτοῦ ὡριμάσῃ παρὰ τῷ λαῷ ἡ μεταβολὴ ἣν ἐπιδιώκομεν. Ἐπιβάλλοντες, λέγει, τὸ ἀναλογικὸν σύστημα παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, ἐξωθοῦμεν αὐτὸν κατ' ἀνάγκην πρὸς τὴν ἄλλην πλευράν, τὴν ἐξωκοινοβουλευτικήν. Δὲν πρέπει νὰ παραβλέψωμεν ἐν τούτῳ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἕλλην. λαοῦ ὅστις προκειμένου περὶ ριζικῆς μεταρρυθμίσεως ἔχει καὶ εὐλόγως τὴν ἀξίωσιν νὰ ἐρωτηθῇ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ. Σκόπιμον ἑπομένως εἶνε καὶ ἐπιτετραμμένον νὰ μὴ σπεύδωμεν διὰ νὰ δοθῇ ὁ καιρὸς εἰς τὸν λαὸν νὰ σχηματίσῃ γνώμην.

Ἀναλύων εἶτα τὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος ἐρωτᾷ ἂν ὑπάρχουν Σύλλογοι πολιτικοὶ ἐν Ἑλλάδι, ἡ ὕπαρξις τῶν ὁποίων εἶνε ἀναγκαῖον προαπαιτούμενον προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα. Ἀναγινώσκει περὶ τούτου περικοπὰς ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Παπαναστασίου, ἐν ᾧ τονίζεται ὅτι ἄνευ πολιτικῆς ὀργανώσεως τοῦ λαοῦ δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξῃ ἀναλογικὸν σύστημα. Τὸ ἀναλογικὸν ἐξ ἄλλου δίδει παντοδυναμίαν εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, χρίοντας κατ' αὐθαίρετον τρόπον τοὺς ὑποψηφίους.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν νέαν καινοτομίαν τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος, δι' ἧς παύει πλέον ἡ πλειονοψηφία νὰ κυβερνᾷ, ἐξεταστέον ἂν αὐτὴ δύναται νὰ βιζοβολήσῃ ἐν τῇ ἑλληνικῇ συνειδήσει καὶ παραδόσει ἢ προώρισται εἰς τὴν πρώτην στιγμὴν νὰ ἀποδοκιμασθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ἐφόσον τὸ σύστημα τοῦτο δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν νοοτροπίαν καὶ τὰ πολιτικὰ ἤθη ξένων λαῶν. Τοιαῦται καινοτομίαι, λέγει, εἶνε ἀντιλαϊκαὶ παρ' ἡμῖν, ὅπως ἡ παροχὴ ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Ἡ ἐπικράτησις, προσθέτει, τοῦ ἀντιπάλου πολιτικοῦ κόσμου δύναται νὰ γίνῃ μὲ ἀμφότερα τὰ συστήματα καὶ μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν καὶ μὲ τὸ ἀναλογικόν, ἐὰν ἔχουν τὴν πλειονοψηφίαν οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοί. Μόνον ἐπαρχιακὴ περιφέρεια καὶ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα, συμβιβάσιμα καθ' ὅλα μὲ τὰς παραδόσεις καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, θὰ ἀποτρέψουν ἀποτελέσματα, οἷον τὸ τῆς 1 Νοεμβρίου 1920. Κατὰ τὴν γνώμην του μὲ τὸ ἀναλογικὸν θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Βουλὴν μειονοψηφίαι καὶ πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν θέλει ὁ λαός, ἰδίως δὲ αἱ μικραὶ Ἐπαρχίαι θὰ μείνουν ἄνευ ἀντιπροσώπων.

Ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός) παρακαλεῖ τοὺς ῥήτορας νὰ συντάμουν τὰς ἀγορεύσεις των κατὰ τὸ δυνατόν.

Ὁ κ. **Δ. Κατσάρος** συνεχίζων τονίζει ὅτι αἱ μικραὶ Ἐπαρχίαι ἀδικοῦνται μὲ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα, διότι οἱ ὁμόφρονες ψηφοφόροι τῶν μεγαλειτέρων ἐπαρχιῶν θὰ ἐκλέγουν ἐκλεκτικῶς τοὺς ἐξ αὐτῶν καταγομένους ἐντοπίους των διὰ τῆς σημειώσεως σταυροῦ ἔναντι τῶν ὀνομάτων των. Καὶ ἐφόσον φοβούμεθα μήπως κατέλθουν ἡνωμένα μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα τὰ ἐξωκοινοβουλευτικὰ κόμματα διατί θὰ ἦτο ὀλιγώτερος ὁ κίνδυνος μὲ τὸ ἀναλογικόν, ἐφόσον καὶ μὲ τοῦτο θὰ ἠδύναντο νὰ κατέλθουν ἡνωμένοι; Τὸ ἀναλογικόν, λέγει, θὰ παραλύσῃ τὸ πολίτευμα, διότι ὄχι τὰ ἐπαγγέλματα καὶ οἱ πολυάριθμοι σύλλογοι, ἀλλὰ καὶ ἐκ περιωρισμένων γεωγραφικῶν περιφερειῶν ὑποψήφιοι θὰ κατέλθουν εἰς τὸν ἀγῶνα ὡς κόμματα. Κανὲν ἐκ τῶν πολιτικῶν κομμάτων ἐξ ἄλλου, δὲν θὰ κατορθώσῃ μὲ τὸ ἀναλογικὸν νὰ φέρῃ περισσοτέρους τῶν 40 βουλευτῶν αἱ δὲ Κυβερνήσεις θὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ εἶνε βιώσιμοι καὶ αἱ ἐργασίαι

τῶν Βουλῶν θὰ παραλύσῃ καὶ θὰ συντελῶσιν εἰς τὴν δυσφήμησιν καὶ παράλυσιν αὐτῆς τῆς Δημοκρατίας. Θὰ προκαλέσωμεν δὲ καὶ πᾶσαν λαϊκὴν ἀγανάκτησιν κατὰ τῆς Δημοκρατίας, ὅταν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν της ἀφεθῇ νὰ παρακάθηται ἐνταῦθα κομμουνιστικὸν κόμμα, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς πρόγραμμα νὰ διαλαλῇ κάτω ἡ Πατρίς, κάτω ὁ Στρατός, κάτω τὰ σύνορα! Καταλήγων διαμαρτύρεται διότι, μετὰ τόσης ἐπιμονῆς ὑποστηρίζεται ἐφαρμογὴ ριζικῆς ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως ἄνευ ψυχολογίας τῶν αἰσθημάτων τοῦ λαοῦ τὸν ὁποῖον δὲν ἠρωτήσαμεν. Τοιοῦτοι νόμοι, ἐπιλέγει, εἶνε ἀντιλαϊκοὶ καὶ θὰ στραφῶσι κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν εἰσηγητῶν των.

Τινὲς πληρεξούσιοι ζητοῦν νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** παρατηρεῖ ὅτι ἐπιθυμία ὅλων εἶνε νὰ συντομευθῇ ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀπορεῖ διὰ τὴν σπουδήν, μεθ' ἧς ἐπιδιώκεται τὸ κλείσιμον συζητήσεως ἐπὶ μέτρου, μέλλοντος νὰ ἔχῃ μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν τυχῶν τοῦ Ἔθνους.

Ὁ κ. ***Ν. Δαγρὲς*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι δέον νὰ σταθμισθῇ μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, διότι πρόκειται περὶ μέτρου σοβαρωτάτου, μέτρου ἡ λῆξις τοῦ ὁποίου ἐθεωρήθη ἐν Ἀγγλίᾳ ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ σύγχρονον φιλελεύθερον πνεῦμα.

Καταρίπτων κυρίως τὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου καθ' ἣν ὁ ἐκλογεὺς ὑποχρεοῦται νὰ ψηφίζῃ συνδυασμοὺς καὶ οὐχὶ πρόσωπα, χαρακτηρίζει αὐτὴν ὡς αὐτόχρημα τυραννικὴν ἀφοῦ μάλιστα τὰ πρόσωπα ταῦτα θὰ ἐκλέγωνται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὸν ἀρχηγόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ πολιτευόμενοι θὰ εἶνε σκλάβοι.

Ὑπεραμυνόμενος τοῦ συστήματος τῆς στενῆς περιφερείας νομίζει ὅτι μόνον δι' αὐτοῦ θὰ παγιωθῇ τὸ σημερινὸν πολίτευμα καὶ καταλήγει προτείνων τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. ***Δημ. Μπότσαρης*** νομίζει ὅτι ἓν ἀπὸ τὰ ὀλιγώτερα προβλήματα, τὰ ὁποῖα παρουσιάσθησαν πρὸς λύσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν εἶνε τὸ συζητούμενον. Τὸ μέτρον, προτεινόμενον ὡς φάρμακον καταστολῆς τῶν καθεστωτικῶν ἀγώνων, ὑπεδέχθημεν πάντες μετὰ δισταγμῶν καὶ ἀμφιβολιῶν. Φρονεῖ ὅτι ἄνευ ἐμπεριστατωμένης ἐξετάσεως δὲν πρέπει νὰ μεταφυτεύωμεν ξένους θεσμούς· ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν πρωτίστως ὑπ' ὄψει τὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ μας, τὰς παραδόσεις του, τὰ ἤθη του καὶ τὴν πρακτικὴν πεῖραν. Τὸ νέον σύστημα ἀναμφιβόλως εἶνε δικαιότερον θεωρητικῶς καὶ ἐγγύτερον πρὸς

τὴν λαϊκὴν γνώμην, ἀλλ' εἰς ὅσα κράτη ἐφηρμόσθη ὑπάρχουν συγκεκροτημένα κόμματα ἀρχῶν καὶ λαὸς ἀπὸ μακροῦ πολιτικῶς διαπαιδαγωγημένος. Ἡμῖν τὰ κόμματα συγκροτοῦνται, εἴτε λόγῳ τῶν ἰσχυρῶν προσωπικοτήτων τῶν ἀρχηγῶν εἴτε τῆς σπουδαρχίας ἄλλων ἀτόμων, καὶ παριστῶσι ταῦτα ἢ ζωτικὴν ἀνάγκην μερίδος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἢ ἀνάγκην γεωγραφικῶν διαμερισμάτων τῆς πατρίδος μας.

Μὲ τὸ ἀναλογικὸν θεωρητικῶς παύουν οἱ μικτοὶ συνδυασμοί, ἀλλ' ἐπιτρέπεται, ὁμολογητέον, ἡ δρᾶσις μικτῶν κομμάτων. Ἐλέχθη ἐξ ἄλλου ὅτι μὲ τὸ ἀναλογικὸν δὲν ἐπέρχεται καμμία κατάτμησις τῶν κομμάτων. Ἀλλὰ καὶ μὲ τοῦτο ἐπέρχεται κατάτμησις ἀφοῦ μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν ἀκόμη ἐπῆλθε κατάτμησις κομμάτων, ὅπως εἰς τὴν παροῦσαν Συνέλευσιν, ἥτις κατετμήθη διότι ἀπεχώρησαν εἰς ἰσχυρὸς πολιτικὸς ἀρχηγός. Ἐξακολουθοῦν ἀντικρούει τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθν. Οἰκονομίας, καθ' ὃν πολλάκις τὰ 4/10 τοῦ λαοῦ δύνανται νὰ ἀποτελοῦσι τὴν κυβερνῶσαν δύναμιν, διότι ἐλησμονήθη ὅτι δὲν ὑπάρχει ὁμοιομορφία σκέψεως μεταξὺ τῶν διαφόρων διαμερισμάτων τοῦ Κράτους. Σήμερον μάλιστα μετὰ τὸ βαθὺ χάσμα τῆς κρίσεως, ἣν διῆλθε ἀπό τινος τὸ Κράτος, ἀδύνατον νὰ ἐπέλθῃ ἑνιαία πολιτικὴ γνώμη καὶ ὅταν κυβερνᾷ ἡ πλειονοψηφία ἐν τῇ Βουλῇ ὑπάρχει τακμήριον ὅτι ἀντιπροσωπεύει αὕτη τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ λαοῦ. Ἡ ἐλπὶς ἐξ ἄλλου ὅτι μὲ τὸ νέον σύστημα δημιουργοῦνται κόμματα ἀρχῶν, εἶνε μόνον ἐλπίς. Ἀπέχομεν πολὺ ἀπὸ τὴν πραγματοποίησιν ταύτην. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συμμετοχὴν ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ προπαγανδιστικῶν καὶ κομμουνιστικῶν κομμάτων, ἅτινα δημιουργοῦνται διὰ τῆς ἀναλογικῆς, βεβαίως αὕτη δὲν εἶνε ἀπολύτως ἀδιάβλητος. Δέχομαι εἶνε δυνατὸν νὰ παραδώσωμεν εἰς αὐτοὺς ἐθνικὰ μυστικά. Ὁ συλλογισμὸς ἐξ ἄλλου ὅτι ἐξαστραλίζεται ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐπιφανῶν μὲ τὴν ἀναλογικὴν εἶνε ἀκατανόητος καὶ ἀνυπόστατος πρακτικῶς. Οἱ ἐπίλεκτοι θὰ ἐκλεγοῦν ὅταν ἐν τῇ περιφερείᾳ οἱ ὁμόφρονες εἶνε περισσότεροι ἢ οἱ ἐπιφανεῖς ὑποψήφιοι κατάγωνται ἐκ τῆς πολυανθρωποτέρας ἐπαρχίας τῆς ἐκλογικῆς περιφερείας. Τὰ κοινοβουλευτικὰ ἤθη ἀφ' ἑτέρου δὲν ἀνυψώνονται μὲ τὰ ἀπολυταρχικὰ δικαιώματα τὰ διδόμενα εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων. Τοὐναντίον, μὲ τὸ νέον σύστημα θὰ ἀναδιώσωμεν τὸ πεσθείσας ἐλπίδας ἀρχηγῶν καὶ ἀρχηγίσκων, ἀφοῦ καὶ τοὺς πρώτους ἐπιλαχόντας ἀκόμη θὰ τοὺς χρίσουν οἱ ἀρχηγοί. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Κυβερνητικὴν ἀστάθειαν, σημειοῦνται μὲν τοιαῦται καὶ εἰς τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα, ἀλλὰ μὲ πεπερασμένα ὅρια ἐνῶ μὲ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα αὕτη εἶνε μείζων καὶ παρά-

δειγμα ἔχομεν τὴν ἀκυβερνησίαν ἐν Βελγίῳ. Ὡς πλεονέκτημα μόνον ὑπὲρ αὐτοῦ ἔχει τὸ ἀναλογικὸν ὅτι δὲν ἐπιτρέπει κρατικὰς ἐπεμβάσεις πρὸς νοθείαν. Μόλα ταῦτα, ἐπιλέγει, τὸ ἀναμφίδολον πλεονέκτημα τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος, ὅτι ἀμβλύνει τὰ πάθη καὶ ἐξουδετεροῖ τοὺς καθεστωτικοὺς ἀγῶνας, μᾶς ἀναγκάζει, ὅπως εἴπομεν καὶ ἐν ἀρχῇ, νὰ τεθῶμεν παράπλευροι αὐτοῦ, διότι ἀντὶ τῆς κυβερνητικῆς ἀσταθείας μᾶς παραχωρεῖ καθεστωτικὴν εὐστάθειαν. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ μέτρον θὰ γίνῃ ὑπὸ τύπον δημοκρατικὸν καὶ δὲν πρέπει νὰ περιληφθῇ ὡς Συνταγματικὴ διάταξις, διότι προφανῶς θὰ ἔχῃ καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ παροδικὸν χαρακτῆρα καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ταύτην συνιστῶ, ἐπιλέγει, τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Προτάσει εἶτα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ δίδοντος καὶ τὰς σχετικὰς ἐξηγήσεις, γίνεται μετὰ παρατηρήσεις καὶ διαμαρτυρίας τοῦ κ. **Γ. Φραγκούδη** δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου.

Περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως νὰ συνάψῃ προσωρινὰς συμφωνίας διὰ τὰ μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Κυβερνήσεων Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ὀφειλόμενα πολεμικὰ χρέη». ἔχον οὕτως

Ἄρθρον 1.

Ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν νὰ διαπραγματευθοῦν καὶ ὑπογράψουν συμφωνίαν περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Κυβερνήσεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ὑφισταμένων ὀφειλῶν, αἱ ὁποῖαι ἐγεννήθησαν κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1915 μέχρι τοῦ 1920 περιλαμβανομένου, ὑπὸ τὸν ρητὸν ὅρον, ὅτι διὰ τῆς συμφωνίας ταύτης οὐδεμία πρὸς πληρωμὴν ὑποχρέωσις δύναται νὰ συνομολογηθῇ πρὸ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ γενικοῦ ζητήματος τῶν χρεῶν τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ τῶν συμμάχων Κρατῶν τοῦ μεγάλου πολέμου. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης προσωρινῆς συμφωνίας ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἐκδώσῃ καὶ ὑπογράψῃ τὰς σχετικὰς ὁμολογίας.

Ἄρθρον 2.

Ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ αὐτοὶ Ὑπουργοὶ νὰ ὑπογράψουν συμφωνίαν περὶ ὁριστικοῦ κανονισμοῦ τῆς πρὸς τὴν Βρεττανικὴν Κυβέρνησιν ὀφειλῆς τῆς Ἑλλάδος ἐκ Λ. Στ. 396.000 ἀπὸ ἀξίαν προμηθειῶν μετὰ τὸ β' ἑξάμηνον τοῦ ἔτους 1919.

Ἄρθρον 3.

Ἐπιτρέπεται, προκειμένου περὶ τῶν ὀφειλῶν τῆς Ἀγγλικῆς, Γαλλικῆς καὶ Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐκ ζημιῶν γενομένων ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τῶν χωρῶν τούτων πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον κατὰ τὴν χρονικὴν περίοδον τὴν πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον, ὅπως ἡ Κυβέρνησις συμφωνήσῃ τὸν κατ' ἀποκοπὴν προσδιορισμὸν τῆς ὀφειλῆς ταύτης, μετὰ προηγουμένην γενικὴν ἐκτίμησιν τῶν ζημιῶν, εἴτε ὑπὸ τῆς πρὸς τοῦτο προβλεπομένης Διασυμμαχικῆς Ἐπιτροπῆς, εἴτε ὑπὸ ἐμπειρογνωμόνων, εἰδικῶς ὁριζομένων πρὸς τοῦτο.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως».

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νομοσχεδίου» λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Δ. Προμπονᾶς** ὅστις λέγει ὅτι ἔχει πικρὰν πεῖραν τῶν κομματικῶν συναλλαγῶν.

Ἐντεῦθα ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι παρὰ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Γ. Βλάχου, Ν. Συριοπούλου, Μ. Δεληγιάννη, Δ. Προμπονᾶ** καὶ **Α. Γαρουφαλιᾶ** ὑπεβλήθη ἔνστασις ἀπαρτίας.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. **Ν. Ξηρὸς** καὶ **Θ. Χαβίνης** καὶ ἀναγινώσκεται ὁ κατάλογος τῶν πληρεξουσίων. Μὴ ὑπαρχούσης δὲ ἀπαρτίας ὥρᾳ 3.30' π. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ σήμερον ὥραν 5 1/2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΟΫ
τῆς 20 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6.30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικά.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν χθὲς, ἐν τῇ πρωϊνῇ, ἐπρόκειτο νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ

ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως ἵνα συνάψῃ προσωρινὰς συμφωνίας διὰ τὰ μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τῶν Κυβερνήσεων Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ὁριστάμενα πολεμικὰ χρέη» ἐζήτησε τὸν λόγον καὶ δὲν τῷ ἐδόθη. Τὸ νομοσχέδιον οὕτω ἐψηφίσθη τῆς Συνελεύσεως εὑρισκομένης ἐν νευρικότητι καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ περιεχομένου του, δεδομένου ὅτι καὶ κατ' ἀρχὴν καὶ εἰς α' συζήτησιν εἶχε ψηφισθῇ ἀσυζητητί, καίτοι δι' αὐτοῦ ἀναλαμβάνονται βαρύτατα ὑποχρεώσεις ὑπὸ τοῦ Δημοσίου. Διαμαρτύρεται διὰ τὰ γενόμενα καὶ παρακαλεῖ νὰ γραφῇ ἡ διαμαρτυρία του αὐτὴ εἰς τὰ πρακτικά.

Τὰ πρακτικὰ κατόπιν ἐπικυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Τὸ Σωματεῖον καπνεργατῶν Καρδίτσης διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, αἵτινες δὲν ἐπιτρέπουσι τὰς Γενικὰς Συνελεύσεις τῶν Σωματείων.

Ὁ Σύνδεσμος μηχανοσιδηρουργῶν Θεσσαλονίκης αἰτεῖται νὰ χορηγηθῇ ἀμνηστεία εἰς τοὺς καταδικασθέντας ἐργάτας.

Ἐπιτροπὴ πρόσφύγων Καβάλλας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς Γεν. Διοικήσεως Θράκης τοῦ κ. Κ. Κουρτίδου.

Ὁ Ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως Κωνσταντῖνος παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ μέριμνα.

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. **Κ. Γκότσης** (τῶν Οἰκονομικῶν), **Γ. Παπανδρέου** (Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ **Η. Τσιτσεκλῆς** (τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τῶν εἰς χρυσὸν ἐν γένει νομισμάτων ὑποχρεώσεων» ἐφ' οὗ ποιεῖται βραχεῖαν εἰσήγησιν ὁ πρωθυπουργὸς κ. **Α. Μιχαλακόπουλος.**

Ἡ ἐπὶ τῆς Κεντρικῆς καὶ Τοπικῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ καταργήσεως τῆς β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ.» ὡς ἐτροποποιήθη κλπ. ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Νοεμβρίου 1922.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐξαιρετώσεως τῶν ὑρίων καὶ ὁροθετήσεως τῶν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς Στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἀκινήτων κτημάτων τοῦ Δημοσίου».

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μετὰ τοῦ Ἰωάννου Ἐπ. Λιώκη περὶ παραχωρήσεως προνομίου ἐκμεταλλεύσεως δικκένων καὶ χαραδρῶν Θεσσαλονίκης».

Ὑποβάλλουσι τὰς κάτωθι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ.κ.

—**Δ. Λεονάρδος, Α. Παππαδᾶτος** καὶ **Μ. Σταμούλης** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ νόμου

3122 καὶ εἰς τοὺς πατέρας τῶν ἐν πολέμῳ φονευθέντων κλπ.».

—**Α. Κωνσταντιλιέρης, Ε. Μάρκογλου, Σ. Κρεμεζῆς** κλπ. τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων».

Οἱ κ. κ. **Ἀχ. Πρωτοσύγγελος, Γ. Κονδύλης, Δ. Λεονάρδος, Ν. Φραντζῆς, Ι. Χριστοδουλιᾶς, Ν. Μπακόπουλος, Γ. Βλάχος Α. Ἀναγνωστόπουλος** καὶ περὶ τοὺς 40 ἄλλοι ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Συντάγματος «περὶ τοῦ τρόπου τῆς πρώτης συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας».

Οἱ κ. κ. **Στ. Γεωργιλαδάκης, Κ. Παπαδογιάννης, Ι. Γοβατζιδάκης, Π. Κουρτίδης, Χατζῆ-Μεστάν, Στ. Παπαναστασίου** καὶ περὶ τοὺς 30 ἄλλοι ὑποβάλλουσι ψήφισμα «περὶ προκαταβολῆς εἰς τοὺς πληρεξουσίους τῶν ἀποζημιώσεων τῶν μηνῶν Ἰουλίου, Αὐγούστου καὶ Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ.

Ὁ κ. **Η. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου Α') «Περὶ τροποποιήσεως α') τῶν ἄρθρων 490 καὶ 530 Ποιν. Δικον., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 2793 τὴν 11ην Ἰουνίου 1922, β') τῶν ἄρθρων 1, 2 καὶ 9 τοῦ νόμου 2235 «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἰατρῶν καὶ ἰδιωτῶν διαφορῶν περὶ πληρωμῆς τῆς ἰατρικῆς ἀμοιβῆς»· Β') «Περὶ ἐπεκτάσεως ἐν Κρήτῃ α') τοῦ νόμου ΑΨΙΖ' (3747) τῆς Ἰουνίου 1915 «περὶ προσωρινῶν μέτρων ἐν ταῖς περὶ διακατοχῆς διαφοραις ὡς καὶ τοῦ νόμου 3213 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου ΑΨΙΖ' ὡς καὶ τοῦ νόμου ΒΧΙΓ' ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. τῆς 19 Μαρτίου 1223 καὶ τοῦ νόμου 3239».

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνει εἶτα τὸν λόγον ὁ κ. **Ι. Τσίρος** ὅστις ἀναφερόμενος εἰς τὰς πρό τινος γενομένας συστάσεις του περὶ λήψεως μέτρων διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν ἀκρίδων πρὸς διάσωσιν τῆς καπνοπαραγωγῆς ἐν Ἀλμυρῷ, λέγει ὅτι καὶ παρὰ τὰς ὑποσχέσεις καὶ τὰς δοθείσας ἁρμοδίως διαταγὰς οὐδὲν ἐξετελέσθη καὶ ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῶν διαὐγμάτων καὶ ἐνεργειῶν μας ἀπέτυχεν ἐπὶ βλάβῃ καὶ ζημίᾳ μεγάλῃ μιᾶς περιφερείας. Ἐκθέτει κατόπιν διάφορα περιστατικὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀστόχων καὶ ἐκπροθέσμων τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου καὶ ἐπικαλεῖται τηλεγραφήματα τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀλμυροῦ καὶ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν βεβαιούντων τὴν ἀκηδείαν τῶν ἁρμοδίων, τὴν ὀλιγωρίαν αὐτῶνκαὶ τὴν ὡς ἐκ τούτου καταστροφὴν τῆς καπνοπαραγωγῆς, ἀνερχομένης εἰς ζημίας ὑπερβαινούσας τὰ 50 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Καταλήγων λέγει ὅτι ἐπιφυλάσσεται ἵνα δι' ἐπερωτήσεως ἐπαναφέρῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντῶν. λέγει ὅτι τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα πρὸς καταπολέμησιν καὶ καταστροφὴν τῶν ἀκρίδων ἐστάλησαν ἐντεῦθεν ἐγκαίρως, ἀλλ' ὁ Νομάρχης ἐβράδυνε νὰ τὰ εἰσπράξῃ.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας), συμπληρῶν τ' ἀνωτέρω λέγει ὅτι ἐγκαίρως διετάχθησαν ἀποστολαὶ φαρμάκων, εἰδικῶν ὑπαλλήλων, χρημάτων κλπ. ὡς καὶ ἡ παροχὴ ἐνισχύσεως ἐκ μέρους ὅλων τῶν Ἀρχῶν, πρὸς δὲ ἐνίσχυσις ἐκ μέρους 150 στρατιωτῶν. Δυστυχῶς λόγῳ τῶν ἀπαιτουμένων λογιστικῶν διατυπώσεων ὁ ἁρμόδιος Νομάρχης δὲν διέθεσε ταῦτα ἐγκαίρως πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἀκρίδων καὶ ὁπωσδήποτε βραδέως ἤρξατο ἡ καταδίωξις. Πάντως τὸ Ὑπουργεῖον ἔκαμεν ἐγκαίρως τὸ καθῆκόν του.

Ὁ κ. **Ι. Τσίρος** ἀπαντᾷ ὅτι δὲν ἐστάλησαν μέχρι τῆς 4 Ἰουνίου παρὰ μόνον 15 τόνοι πετρελαίου. Ἐξιστορεῖ ἐν τέλει ὅλας τὰς γενομένας ἐγκαίρως ἐνεργείας του ὅπως ἡ ἐπέμβασις καὶ τοῦ Κέντρου καὶ τῶν ἐπιτοπίων Ἀρχῶν ἀποδῷ τελεσφόρος καὶ ἐμπρόθεσμος. Ἐνῷ δὲ μόνον, λέγει, διὰ τὸν Ἁλιμυρὸν ἐχρειάζοντο 15 τόνοι πετρελαίου, ἐν τούτοις μόνον 5 τόνοι ἐστάλησαν δι' ὅλην τὴν Θεσσαλίαν καὶ 20 ἐν συνόλῳ ἠγοράσθησαν δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Τὴν βραδύτητα τῆς ἀποστολῆς τῶν ὑλικῶν καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν τοῦ Κέντρου ἐπανειλημμένως ὑπέμνησε, τώρα δὲ κατ' ἀνάγκην δὲν μένει ἄλλο τι παρὰ νὰ σταλῇ Ἐπιτροπὴ καὶ νὰ βεβαιώσῃ τὰς ζημίας.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** ἀνακοινοῖ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν τηλεγραφικὰς διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων Σάμου, διαμαρτυρομένων κατὰ τῶν αὐστηρῶν μέτρων ἅτινα ἔλαβον αἱ ἐκεῖ στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ ἕνεκα τῆς διώξεως τῶν Γιαγιάδων, ἐξ ὧν κινδυνεύει ἡ ἐσοδεία καὶ ἡ παραγωγή, τῶν κατοίκων μὴ δυναμένων νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ κτήματά των. Παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς πρὸς ἄρσιν τῆς καταστάσεως ταύτης.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) πληροφορεῖ ὅτι ἐδόθησαν διαταγαὶ νὰ μὴ παρακωλύεται ἡ κίνησις λόγῳ ἀνάγκης τῶν κατοίκων.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Συνεχίζεται ἡ γενικευθεῖσα συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ἀφορμὴν διὰ τὴν παρούσαν ἐπερώτησιν ἔδωκεν ἡ κατάργησις τῆς λεγομένης ἐλευθέρας ἀγορᾶς τοῦ συναλλάγματος, ἥτις κατέληξεν εἰς γενίκευσιν τῆς συζητήσεως. Ἀναλύει τὴν σημασίαν τῆς χρηματιστηριακῆς ἀγορᾶς, ἥτις ἐξειλίχθη εἰς τὴν σημερινὴν ἀφοῦ παρουσιάσθη κατ' ἀρχὴν ὑπὸ μορφὴν χρηματιστηρίου ἐμπορευμάτων καὶ σὺν τῷ χρόνῳ κατέληξεν εἰς χρηματιστήριον τῶν ἀξιῶν καὶ ἔχει ὡς βάσιν στρεβλὴν τὴν ἐλευθερίαν τῶν συναλλαγῶν. Κατ' ἀνάγκην ὡς τοιαύτη ὑπήχθη ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους διατηρήσασα ὅμως τὴν μορφήν της τὴν ἀπαραίτητον ὡς ἐλευθέρα χρηματιστηριακὴ ἀγορά. Πρώτη κρατικὴ ἐπέμβασις εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν συναλλαγῶν ἐν Ἑλλάδι ἐσημειώθη κατὰ τῷ 1921, ὁπότε οἱ Κυβερνῶντες ἀπέδωκαν τὴν ἀτιμίαν τοῦ νομίσματος εἰς τὴν αἰσχροκέρδειαν τῶν Τραπεζῶν. Ἐλήφθησαν τότε περιοριστικὰ μέτρα, ἀλλ' ἔμειναν ἀνεφάρμοστα πρὸ τῆς οἰκονομικῆς ἀνάγκης τῶν ἀνθρώπων, ἥτις δὲν ἀναγνωρίζει δεσμὰ καὶ περιορισμοὺς καὶ διὰ τοῦτο παρὰ τὴν ἐπίσημον ἀγορὰν ἐδημιουργήθη καὶ ἡ παράπλευρος ἀγορά, ἡ λεγομένη ἐλευθέρα ἀγορά. Ἐγένοντο τότε διάφοροι ἀπόπειραι πρὸς διάλυσιν τῶν ἀγορῶν ἐκείνων ἀλλ' ἀπέτυχον. Ἐπανελήφθησαν αὖται καὶ ἐπὶ ἐπαναστάσεως. Ἡμεῖς ἐκηρύχθημεν τότε ὑπὲρ ἀπολύτου ἐλευθερίας τῶν συναλλαγῶν καὶ τῆς ἀγορᾶς, διότι ὅλοι οἱ οἰκονομικοὶ λόγοι, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐγέννησαν καὶ τὴν συνετήρουν, ὑπῆρχον.

Ἤδη ἡ παροῦσα Κυβέρνησις διὰ Διατάγματος ἀπὸ 1ης Μαΐου ἐ. ἔ. κατήργησε τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν ἐφαρμοσθέντος ὑπάρχοντος νόμου καὶ δι' ἣν ἐφαρμογὴν δὲν ἔχει καμμίαν εὐθύνην ἡ Κυβέρνησις. Ἀλλὰ καίτοι ἡ κατάργησις αὐτὴ ἐπραγματοποιήθη, ἐν τούτοις εἴδομεν τὴν Κυβέρνησιν ἀνακολούθως νὰ συνιστᾷ νέα χρηματιστικὰ γραφεῖα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι οὐδὲ ἐν τοιοῦτον συνεστήθη ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι περιώρισε τὴν ἐλευθερίαν τῶν συναλλαγῶν, ἐκπληροῦσα οὕτω τὴν ὅλην συναλλαγματικὴν τῆς πολιτικήν. Ἐξακολουθοῦν ἐκθέτει τὴν ὅλην γενικὴν μετὰ τὸν πόλεμον συναλλαγματικὴν κίνησιν καὶ τονίζει τὸν ἀντίκτυπον ὃν ἔχουν αἱ διακυμάνσεις τοῦ συναλλάγματος καὶ ἐπὶ τῶν Δημοσίων οἰκονομικῶν. Μετὰ τὸν πόλεμον, προσθέτει, δύο κατευθύνσεις νομισματικῆς πολιτικῆς ἐπεκράτησαν, μία ριζικὴ καὶ μία

συντηρητικά, αἵτινες ἐν τούτοις ἀμφότεραι εἰς ἕνα σκοπὸν ἀπέβλεψαν, εἰς τὴν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ὄντως τόσον εὔκολον ὅσον ἐκ πρώτης ὄψεως νομίζεται καὶ εἶνε σύμφωνος πρὸς τὰς πρό τινος γενομένας δηλώσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, καθ' ἃς ἔδει νὰ ἀκολουθηθῇ μία νομισματικὴ πολιτικὴ ἄνευ διακυμάνσεων καὶ ἄνευ ὀλέσεως. Ἀλλ' οὔτε ἡ πολιτικὴ αὕτη, ἠκολουθήθη, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε αἱ κατ' ἐπανάληψιν γενόμεναι δηλώσεις ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐστηρίζοντο ἐπὶ βάσεων θετικῶν, ἐξ οὗ καὶ ἐπῆλθον αἱ κατ' ἐπανάληψιν διακυμάνσεις τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος ἐν τῇ ἀγορᾷ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔσχε δεινὴν ἀπήχησιν οὐ μόνον εἰς τὰ ἰδιωτικὰ οἰκονομικά, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην τὴν δημοσίαν οἰκονομίαν τῆς Χώρας, μὲ τὴν ὁποίαν ἔχει ἄμεσον σχέσιν ἡ νομισματικὴ κατάστασις. Ἐπικρίνει ὡς ἐκ τούτου τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν τοιαύτην κατάστασιν, ἐπικαλούμενος καὶ τὰς γνώμας διαφόρων ξένων οἰκονομολόγων, πρὸς τὰς ὁποίας ἐὰν συνεμορφοῦτο ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ νομισματικὴ ἡμῶν κατάστασις θὰ ἦτο καλλιτέρα.

Ἀναφέρων μετὰ τοῦτο καὶ τὸν τρίτον καθιερωθέντα μετὰ τὸν πόλεμον τρόπον τῆς ρυθμίσεως τοῦ συναλλάγματος, τὴν τεχνικὴν τοὐτέστι ρύθμισιν, καὶ ἀναλύων ἐκτενῶς τὸν τρόπον καθ' ὃν ἔδει νὰ γίνῃ ἡ ρύθμισις αὐτή, καταλήγει τονίζων ὅτι καὶ εἰς τὸν τρόπον τοῦτον ἀπέτυχεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ ὁποῖος μετεχειρίσθη τὴν δύναμιν τοῦ Κράτους ἵνα ἐπιτύχῃ προσωρινὴν καὶ μόνον ὑποτίμησιν τοῦ συναλλάγματος καὶ δὲν ἐσκέφθη πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του νὰ καταρτίσῃ καὶ νὰ προσαγάγῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν τὰ κατάλληλα ἐκεῖνα νομοθετήματα τὰ σχετιζόμενα καὶ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν παραγωγὴν τῆς Χώρας καὶ πρὸς τὸ ξένον συνάλλαγμα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ψυχολογικὴν καθόλου κατάστασιν τῆς Κοινωνίας. Καὶ ἀναφέρει ἐν ἐκτάσει πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀνωτέρω ἰσχυρισμῶν αὐτοῦ, διάφορα στατιστικὰ οἰκονομολογικὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ Κυβέρνησις, ἵνα προλάβῃ καὶ τὰ δυσάρεστα οἰκονομικὰ τῆς Χώρας, πραγματοποιήσῃ δὲ καὶ ὅλας ἐκείνας τὰς ἐπαγγελίας τὰς ὁποίας κατ' ἐπανάληψιν ἔδωκε καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ νομίσματος καὶ διὰ τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν καθόλου τοῦ βίου. Μνημονεύων δὲ τὸ τελευταῖον οἰκονομικὸν νομοθέτημα περὶ διπλασιασμοῦ τῶν φόρων τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου πρὸς ἐξυγίανσιν τῆς δραχμῆς, δι' οὗ ὑπελογίζετο ὅτι θὰ εἰσεπράττοντο 100

ἑκατομμύρια, καταλήγει τοῦτο καὶ ὡς ἀνεπαρκές, διότι ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ ὑποτιμητικὴ πολιτική, καὶ ὡς δεσμευτικὸν πρὸς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν.

Ἡ ἱστορία τοῦ νομοθετήματος ἐκείνου, προσθέτει, ἔχει ὡς ἑξῆς. Τὸ Κράτος διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐντόκων γραμματίων, τὰ ὁποῖα ἐξέδιδεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὡς ἄμεσος ὀφειλέτης, ὤφειλε νὰ δανεισθῇ παρὰ τοῦ κοινοῦ 1.700.000.000 δραχμῶν. Ἤρχετο ἡ λῆξις τῶν γραμματίων ἐκείνων ὅταν ὤφειλε νὰ πληρώσῃ, καὶ ἐζήτει ἀπὸ τὸ Κράτος τὸ ἀντίκρυσμα. Τὸ Κράτος διὰ ταμειακοὺς λόγους δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ τὸ πράξῃ. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἶδε τότε τὰ περισσεύματά της περιορισθέντα καὶ ἐπεδιήρθη εἰς τὸ Κράτος νὰ ὑποδάλῃ τὸ νομοθέτημα ἐκεῖνο, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεδιήρθη εἰδικὴ φορολογία ἧς ἡ διαχείρισις δὲν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸ Κράτος, αἱ δὲ εἰσπράξεις δὲν θὰ εἰσρεύσουν εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους, ἀλλὰ θὰ διοχετεύωνται ἀπ' εὐθείας αὐστηρῶν ποινῶν εἰς τοὺς ταμίας καὶ δι' αὐτῶν θὰ διοχετεύωνται ὁλόκληροι πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἡ ὁποία εἶχε νὰ καλύψῃ διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου τὸ πρὸς αὐτὴν χρέος τοῦ Κράτους.

Καὶ πᾶς ἔχων τὸν κοινὸν νοῦν διερωτᾶται· ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν ἐγνώριζε καὶ δὲν εἶνε ἀπολύτως εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ, ὅτι τὰ δημόσια οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους εἶνε ἀνθηρὰ καὶ ὅτι εἶνε τοιαῦτα ὥστε νὰ ἐξασφαλίζουν τὴν πληρωμὴν καὶ τοῦ χρέους τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Τράπεζαν; Ποῖος τάχα λόγος συνέτρεχεν, ὥστε νὰ ἐξευτελισθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὸ Κράτος, ἀπέναντι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὥστε ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ εἴπῃ· δὲν σὲ ἐμπιστεύομαι· δὲν εἶσαι ἀξιόχρεος ὀφειλέτης καὶ διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃς τὸ πρὸς ἐμὲ χρέος σου, πρέπει νὰ ἐπιβάλῃς εἰδικὴν φορολογίαν;

Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ποῦ γίνεται αὐτό;

Ν. Μπακόπουλος. Δὲν γνωρίζω ἂν εἶνε ἡ πρώτη φορά· σᾶς ἐλέγχω ὅμως ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νομοθετήματος αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ ὑποτιμητικὴ συναλλαγματικὴ πολιτική.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Πρῶτον ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἶνε ἀπολύτως ἐσφαλμένη ἡ πληροφορία τὴν ὁποίαν ἐλάβατε, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀποβλέπει εἰς ἄλλην κατεύθυνσιν. Θέλετε νὰ εἴπητε ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἐκδώσῃ χαρτονόμισμα. Ἡ Κυβέρνησις οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπέβλεψεν εἰς τοῦτο. Ἔγιναν ἐπανειλημμέναι συσκέψεις διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ἡ Κυβέρνησις πάντοτε εἶχετο τῆς γραμ-

μᾶς ὅτι νέον χαρτονόμισμα δὲν θὰ ἐκδώσῃ καὶ σᾶς παρακαλῶ, ἂν σᾶς ἔδωκε κανεὶς ἀντιθέτους πληροφορίας, νὰ τοῦ εἴπητε ὅτι δὲν λέγει τὴν ἀλήθειαν.

Ν. Μπακόπουλος. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωκε τὰς πληροφορίας αὐτὰς εἶνε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὰ ἠκούσατε ἀπὸ ἐμέ;

Ν. Μπακόπουλος. Ὅτε εἴχετε καλέσει τὸν διευθυντὴν τοῦ Ἐλέγχου καὶ διεπραγματεύθητε μετ' αὐτοῦ τὴν ἔκδοσιν τοῦ χαρτονομίσματος καὶ δὲν τὸ ἐπετύχατε.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶνε ψευδέστατον αὐτό. Ὁ Πρόεδρος τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς μὲ ἐπεσκέφθη μίαν ἡμέραν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ μὲ ἠρώτησεν ἂν ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται συνεννοουμένη μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης νὰ ἐκδώσῃ χαρτονόμισμα διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν Ταμειακῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους. Ἐδήλωσα εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἀπολύτως ἀντίθετος πρὸς τὴν τοιαύτην ἐκδοχήν. Τότε ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς μὲ ἠρώτησε κατὰ τίνα τρόπον, κ. Ὑπουργέ, θὰ ἀντιμετωπίσητε τὸ πρόβλημα αὐτό; Ἀπήντησα ὅτι ἔχω μέτρον τὸ ὁποῖον θὰ εἰσηγούμην εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἂν δὲν τὸ ἀποδεχθῇ τότε θὰ παραιτηθῶ.

—Καὶ ποῖον εἶνε τὸ μέτρον αὐτό, μοῦ εἶπε. —Θὰ ἐπιβάλω φορολογίαν. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια.

Ν. Μπακόπουλος. Ἐγὼ εἶπον ὅτι θὰ τὸ διαψεύσητε, ἀλλὰ τὴν ἀξίαν τῆς διαψεύσεως ἂς τὴν κρίνουν ὅσοι γνωρίζουν τὰ πράγματα.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Βεβαίως ἡ Συνέλευσις θὰ τὴν κρίνῃ. Δὲν εἶνε καθόλου ἀκριβῆ αὐτὰ ποῦ λέγετε.

Ν. Μπακόπουλος. Εἶνε ἀναντίρρητον, κ. Ὑπουργὲ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ἡ Συνέλευσις ἡ ὁποία ὑποστηρίζει διὰ τῆς πλειονοψηφίας τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι διὰ τοῦ ἀριθμοῦ της θὰ δώσῃ πίστιν εἰς τὰς κυβερνητικὰς δηλώσεις. Ἀλλ' ἐγὼ ἀποβλέπω εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν τὰ πράγματα καὶ διὰ τοὺς ὁποίους αὐτὸ εἶνε κοινὸν μυστικόν.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δι' ἄλλου προσώπου κατόπιν ἔσπευσε νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν εὐχαρίστησίν του, διότι ἐγὼ εἶπον ὅτι θὰ ἐπιβάλω φορολογίαν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως.

Ν. Μπακόπουλος. Αἱ πληροφορίαι μάλιστα αἱ ἰδικαί μας

εἶνε ὅτι ὁ Ἰταλὸς καὶ ὁ Ἄγγλος ἔδωκαν τὴν συγκατάθεσίν των, ἐνῶ ὁ Γάλλος δὲν τὴν ἔδωκεν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω τὰ ἑξῆς. Ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τοῦ κυμαινομένου διὰ τῆς ἐκδόσεως χαρτονομίσματος, οὐδὲ ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἦτο δυνατὸν τοῦτο νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἔφθασεν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἀποδεχθῇ μηδὲ τὴν ἄλλην ἔκδοσιν τοῦ χαρτονομίσματος, ἡ ὁποία, ὡς γνωρίζετε σεῖς, θεωρεῖται ἀπὸ πολλοὺς ὅτι εἶνε ὑγιής, τὴν ἔκδοσιν δηλ. χαρτονομίσματος πρὸς κάλυψιν ἐμπορικῶν ἀναγκῶν ἴσου χαρτονομίσματος, καλυπτομένου δι' ἐμπορικῶν συναλλαγματικῶν ἢ τριμήνων γραμματίων. Καὶ αὐτὸ ἀκόμη ἤθελε νὰ ἀποφύγῃ ἡ Κυβέρνησις, καὶ διὰ τοῦτο ἐπροτιμήθη κάποια στενότης χρήματος, διότι, ὡς γνωρίζετε, διὰ τῆς στενότητος χρήματος ἐπέρχεται πολλάκις ἐξυγίανσις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως. Ἐφρόνουν ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ θέλωμεν νὰ δημιουργήσωμεν περισσοτέρας ἐμπορικὰς τάσεις καὶ ὀρέξεις ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας ὁ πλοῦτος ὁ πραγματικὸς τῆς Χώρας δύναται νὰ δημιουργήσῃ. Πλοῦτος δὲ πραγματικὸς δὲν εἶνε νὰ δημιουργήσωμεν χαρτονόμισμα, διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τάσεις καὶ ὀρέξεις, ἀλλὰ νὰ ἔχωμεν χαρτονόμισμα προερχόμενον ἐκ τῆς παραγωγῆς.

Καὶ ταῦτα ἐσκέφθη ἡ Κυβέρνησις, μολονότι, ὡς γνωρίζετε, εἶνε λίαν συζητήσιμον τὸ ζήτημα ἂν τοιοῦτο χαρτονόμισμα ἐπιφέρῃ πληθώραν βλαβερὰν ὅσην ἡ διὰ δημοσίας ἀνάγκας.

Ν. Μπακόπουλος. Κύριε Πρόεδρε, μὲ ὅλον τὸν σεβασμὸν τὸν ὁποῖον ἔχω πρὸς ὑμᾶς, λυποῦμαι ὅτι δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ τὴν ἄποψίν σας αὐτήν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Μὴ τὴν παραδέχεσθε. Γνωρίζετε δ' ὅτι διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ δευτέρου τούτου χαρτονομίσματος δὲν θὰ εἶχον ποσῶς ἀνάγκην ἵνα λάβω τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Διεθνοῦς Ἐλέγχου· κατὰ συνέπειαν θὰ ἠδυνάμεθα ἐλευθέρως νὰ τὸ κάμωμεν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐκάμαμεν.

Ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης*** παρατηρεῖ ὅτι ἐφόσον ὁ ῥήτωρ ἀμφισβητεῖ τὴν ἀκρίβειαν τῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως, εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ φέρῃ καὶ τὰ στοιχεῖα, διότι τὸ ἀντίθετον δὲν θὰ ἦτο ὑπὲρ αὐτοῦ. Φρονεῖ, εἶνε ἀληθές, ὅτι ὁ κ. Ν. Μπακόπουλος εἶνε ἀνίκανος νὰ δημιουργήσῃ ψευδεῖς πληροφορίας, ἵνα προκαλέσῃ δυσμενεῖς ἐντυπώσεις εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως, πάντως ὅμως ὑποχρεοῦται νὰ προσαγάγῃ τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀμφισβητήσεως αὐτοῦ.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι τὰς πληροφορίας του ἠρύσθη παρὰ τοῦ τέως ὑπουργοῦ κ. Γ. Δουζίνα.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** διαφεύδει τοῦτο, ἀναφέρει δὲ τίνας λεπτομερείας εἶπεν ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα πρὸς τὸν ἀγορεύοντα.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** συνεχίζων μετὰ τοῦτο καὶ ἀναφέρων τὰς διαφόρους διακυμάνσεις τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 30 Μαΐου, ὅτε τὸ συνάλλαγμα ἔδειξε τάσιν ὑφοτικὴν καὶ ἀνῆλθεν ἀπὸ τῶν δραχμῶν 205 εἰς τὰς 320, λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἕνα καταπολεμήσῃ τὴν ὕφοσιν ἠκολούθησε πολιτικὴν ἀντίθετον ἐκείνης τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ ἀκολουθήσῃ. Διὰ τῆς πολιτικῆς της δὲ αὐτῆς, τῆς ἀνακολούθου, ἐζημίωσε τὸ Δημόσιον 106 ἑκατομμύρια, διότι ἔσπευσε νὰ πωλήσῃ ἀθρόως κρατικὸν συνάλλαγμα ἐν χρόνῳ ὅλως ἀκαταλλήλῳ. Ἐλέγχει ἐντεῦθεν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἀνακόλουθον ταύτην συναλλαγματικὴν πολιτικήν, ἣν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἠκολούθησε, καὶ τὰς ζημίας ἃς ἐπέφερε καὶ εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἰς τὸ ἰδιωτικὸν κεφάλαιον.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῆς ζημίας μόνον τῶν 106 ἑκατομμυρίων, ἀλλὰ καὶ περὶ μεγαλειτέρων καταστροφῶν εἰς τὴν ὅλην οἰκονομίαν τῆς Χώρας.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ἀποκρούων ταῦτα λέγει ὅτι ἡ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν, προέλαβε μείζονας καταστροφάς, αἵτινες ἀναμφιβόλως θὰ ἐπήρχοντο.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** ἐξακολουθῶν ἀναφέρει τίνα μέτρα νόμιμα ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἅτινα δὲν μετεχειρίσθη ἀπέναντι τῶν αἰσχροκερδούντων εἰς τὸ συνάλλαγμα καί τινων κακοπίστων Τραπεζῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς ἀκατανοήτου διακυμάνσεως τοῦ συναλλάγματος πρὸς πρόληψιν τῶν ἐπελθουσῶν ζημιῶν καὶ καταστροφῶν, οὕτω δέ, λέγει, ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν μέτρον ἔλαθεν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ ἠλάττωσε διὰ τῆς πολιτικῆς της ταύτης καὶ τὸ stock τοῦ κρατικοῦ συναλλάγματος, τὸ τόσον ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνωμάλου νομισματικῆς ἡμῶν καταστάσεως. Ἀναφέρει δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου διαφόρους στατιστικοὺς πίνακας τῆς διακυμάνσεως τῶν τιμῶν τοῦ συναλλάγματος κατὰ τὸ τελευταῖον δίμηνον ἀπὸ Μαρτίου μέχρις Ἀπριλίου, καθὼς καὶ τὰ ποσὰ τοῦ κρατικοῦ συναλλάγματος τὰ ὁποῖα ἀσκόπως ἐδιπλασιάσθησαν.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀποκρούων τὰς γνώμας τοῦ κ. Μπακοπούλου λέγει ὅτι τὸ σημερινὸν stock τοῦ κρατικοῦ συναλλάγματος καλύπτει τὴν ἐπελθοῦσαν τότε ζημίαν, καὶ οὐ μόνον ζημία τοῦ Δημοσίου δὲν ὑπάρχει ἀλλὰ τοὐναντίον καὶ κέρδος.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** συνεχίζων μετὰ τοῦτο ἐλέγχει τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ παρ' αὐτῆς ληφθέντα κατὰ τῆς χρηματιστικῆς κυδείας μέτρα, τὰ ὁποῖα χαραχτηρίζει ὄχι μόνον ὡς οὐδεμίαν ἔχοντα ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμια καὶ ἐχθρικὰ εἰς τὴν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος. Καὶ ἀναφέρει τίνα μέτρα ἐλήφθησαν ἐν παρομοίαις περιστάσεσιν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἐπὶ τῆς διακυμάνσεως τῆς ἀξίας τῶν χρεωγράφων καὶ ἐπὶ τῆς ἀπαγορεύσεως ἢ μὴ τῶν ἐπὶ προθεσμίᾳ χρηματιστικῶν πράξεων, τὰς ὁποίας πολὺ κακῶς ἔπραξε ἡ Κυβέρνησις ν' ἀπαγορεύῃ. Συμπεραίνων φρονεῖ ὅτι ἡ ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως συναλλαγματικὴ δὲν εἶνε μόνον σήμερον, ἀλλὰ θέλει ἀποβῇ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπιζήμια εἰς τὴν Χώραν, ἐφ' ᾧ καὶ δέον νὰ καταψηφισθῇ ἡ Κυβέρνησις.

Προκειμένου νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις, ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἐπειδὴ δὲν πρόκειται περὶ λύσεως ἐπείγοντος ζητήματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἄλλως τε ἡ συζήτησις δὲν θὰ τερματισθῇ ἀπόψε, καὶ ἐπειδὴ καὶ χθὲς διενυκτέρευσεν ἡ Συνέλευσις καὶ εἶνε κατάπεπονημένη, δέον νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν Δευτέραν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ζητεῖ νὰ συνεχισθῇ ἀπόψε ἡ συνεδρίασις ἵνα τερματισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναλογικῆς τοὐλάχιστον.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** ἀντικρούει τοῦτο, φρονῶν ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος συζήτησις δύναται νὰ συνεχισθῇ τὴν Τετάρτην ἡ δὲ ἐπὶ τῆς ἀναλογικῆς νὰ γίνῃ τὴν Δευτέραν.

Ἡ πρότασις αὕτη γίνεται δεκτὴ δι' ἀναστάσεως.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.10' μ. μ. διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥρᾳ 5.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΙ'

τῆς 22 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 5. 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Μιχ. Ἀνδρουτσόπουλος αἰτεῖται τὴν κατασκευὴν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Μπράλου-Ἰτέας.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ξυλοκάστρου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ὑπερβολικὴν φορολογίαν αὐτῶν λόγῳ χαρακτηρισμοῦ τῆς κωμοπόλεως ταύτης ὡς τόπου θερινῆς διαμονῆς.

Ὁ Καπνεργατικὸς Σύνδεσμος Βόλου αἰτεῖται τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ καπνικοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων κοινότητος Παλαιοχωρίου παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐγκριθῇ ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ.

Διάφοροι Σύλλογοι καὶ Σωματεῖα Πύργου παρακαλοῦσιν ὅπως ἀποπερατωθῇ ἡ ἀρξαμένη ἀμαξιτὴ ὁδὸς Δίβρης-Προποτάμων.

Οἱ ἐργολάβοι ἐπισκευῆς Μουσουλμανικῶν οἰκιῶν Μυτιλήνης παρακαλοῦσιν ὅπως τοῖς καταβληθῇ τὸ ἐξ 120.000 δρ. ὀφειλόμενον ποσόν.

Ὁ Γεωργικὸς συνεταιρισμὸς Στομίου παρακαλεῖ ὅπως διατηρηθῇ ὁ θεσμὸς τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ ὀδοντοϊατρικὸς Σύνδεσμος Μακεδονίας παρακαλεῖ ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἱδρύσεως ὀδοντοϊατρικῶν συλλόγων πρὸ τῆς ὑποβολῆς παρ' αὐτοῦ σχετικοῦ ὑπομνήματος.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν βιομηχάνων Μακεδονίας αἰτεῖται τὴν παράτασιν τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ νόμου 3326 ἐπὶ δεκαπενθήμερον.

Ἐπιτροπὴ τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ Κωνσταντινουπολιτῶν, Ὀθωμανῶν ὑπηκόων μὴ ἀνταλλαξίμων, παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἀπύσχῃ πάσης κυρώσεως οἱασδήποτε συμφωνίας ἢ συμβάσεως μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας καταργουσῶν τὰ δικαιώματά των.

Ὁ κ. **Γ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς Γαλλικῆς Στρατιωτικῆς ἀποστολῆς παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Στρατῷ.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Ν. Ζουδιανός, Α. Μητσοτάκης, Ἠλ. Ἀποσκίτης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ κυρώσεως τῶν ἀποφάσεων τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου τῆς 20 Μαΐου 1924 περὶ προαγωγῆς ἀξιωματικῶν στασίμων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Σμύρνης τῶν ἐτῶν 1921—1922.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Γ. Βραχνός, Α Μπακάλμπασης, Α. Ἀναγνωστόπουλος, Δ. Κατσίνας Ε. Παυλίδης,***

Δημ. Πάζης, Δ. Λεονάρδος, Ὀ. Κυπριανός, Χ. Γρηγοριάδης, Μ. Λαΐλιος καὶ περὶ τοὺς ἑξήκοντα ἄλλοι ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ συστάσεως Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν μεταγενεστέρως ἐκδοθέντων Ν. Διαταγμάτων».

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἡ πρότασις αὕτη κηρύσσεται ***κατεπείγουσα.***

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Γ. Κιαγιᾶς, Π. Γεωργίτσης, Π. Γιωτόπουλος, Γ. Γκάλκος, Γ. Καλούδης, Δ. Μπότσαρης, Π. Μπέμπης,*** καὶ ***Αθ. Τραχίλης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἐξαιρέσεως τῶν κληροδοτημάτων Ἰωαννίνων καὶ Μετσόβου τοῦ νόμου 2508».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.

—***Ι. Καλογερᾶς, Σπ. Θεοδωρόπουλος, Α. Δαμιανὸς*** καὶ ***Ν. Μπακόπουλος*** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως διατάξεως τοῦ νόμου 3316 περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς κλπ.».

—***Στ. Ἀναστασιάδης*** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐνοικιοστασίου βρασκῶν».

—***Β. Βλαχόπουλος, Γ. Τσακανίκας, Ν. Ἀβραάμ, Ι. Τσιγγόλης*** καὶ ***Ν. Χριστοδουλιᾶς*** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐθελοντῶν καὶ σχολείου ὑπαξιωματικῶν».

—***Μ. Λαΐλιος, Ὀρ. Κυπριανός, Γ. Καλδῆς*** καὶ ***Δ. Σάββας*** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων».

Ὑποβάλλουσι τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν αἱ κάτωθι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί.

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν*** ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων

«Περὶ συστάσεως κλάδου πηδαλιουχίας ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ».

«Περὶ προσόντων τῶν ὑποψηφίων φαροφυλάκων καὶ ἑτέρων συμπληρώσεων εἰς τὰς περὶ ὑπηρεσίας τῶν φάρων διατάξεις».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Γεωργίας*** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἀφορώντων εἰς τὴν θήραν ἄρθρων τοῦ δασικοῦ κώδικος».

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων*** ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων

«Περὶ συστάσεως Ειδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ὁδοῦ Λιγίου εἰς Κοκκινιάν».

«Περὶ συστάσεως Ειδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ὁδοῦ Σελιανίτικα-Ἀραγωζαίνης».

Ἡ ***ἐπὶ τοῦ Ἐμπορίου Βιομηχανίας κλπ.*** ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων

1) «Περὶ Ταμείου Τροχαίας Κινήσεως καὶ

«2) «Περὶ τρόπου διαχειρίσεως τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος κατὰ τὸ τρέχον οἰκονομικὸν ἔτος 1925—1926».

Ἡ **ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει πρότασιν «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν ἄρθρων 96, 97 καὶ 117 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Αἰτήσει τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. **Γ. Παπανδρέου** κηρύσσονται **κατεπείγοντα** τὰ νομοσχέδια.

1) «Περὶ τροχιᾶς κινήσεως»

2) «Περὶ σταφίδος» καὶ

3) «Περὶ καπνοῦ».

Κ. Σπυρίδης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς ἰσχυούσης πανεπιστημιακῆς νομοθεσίας».

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ νόμου 2386 περὶ ὀργανώσεως τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 12 Νοεμβρίου 1923, «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2386».

3) Περὶ ἐκδόσεως τοῦ ἱστορικοῦ λεξικοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης» καὶ

4) «Περὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 2387 περὶ προστασίας τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας».

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1795 περὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τῆς Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας.

Κ. Σπυρίδης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει ψήφισμα «περὶ ἐπανασυστάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου».

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. **Ἀντ. Πρέκας** διαμαρτύρεται, διότι καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας δὲν τηρεῖται παρὰ τῶν πλοιοκτητῶν ἡ ψηφισθεῖσα συνταγματικὴ διάταξις περὶ συγκοινωνιακῶν ἀτελειῶν τῶν πληρεξουσίων.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** προτείνει ὅπως διὰ συμπληρωματικοῦ ψηφίσματος καθορισθοῦν καὶ αἱ ποιναὶ κατὰ τῶν παραδιαζόντων τὴν συνταγματικὴν ταύτην διάταξιν, ἵνα ἐφαρμοσθῇ αὕτη, ἄλλως θέλει μένει ἀνεφάρμοστος.

Οἱ κ. κ. **Σ. Ἀδάμ, Ι. Βενιέρης** καὶ **Δ. Καλκανδῆς** ἀναφέρουσι παραβάσεις τῆς αὐτῆς συνταγματικῆς διατάξεως.

Ὁ κ. **Ι. ρόεδρος** λέγει ὅτι θὰ διαβιβάσῃ ὅπου δεῖ τὰς παρατηρήσεις ταύτας.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** παρακαλεῖ νὰ προταχθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ μισθοῦ τῶν καθηγητῶν τῆς Γαλλικῆς, οἵτινες ἐξαιρετικῶς ἀπὸ ὅλους τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους πληρώ-

νονται ἀκόμη μὲ προπολεμικοὺς μισθοὺς μὴ τυχόντες μόνοι αὐτοὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν των καὶ λιμοκτονοῦν ἀναγκαζόμενοι νὰ ἐγκαταλείπουν τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ψῆφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀμαξηλατῶν, κηρυσσομένου κατεπείγοντος. Τοῦτ' αὐτὸ νὰ γίνῃ καὶ διὰ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀκροτηριασθέντων ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας) ἀπαντᾷ ὅτι εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀμαξηλατῶν ἐπέφερεν ὅσας τροποποιήσεις ἐνόμισεν ἐπιβαλλομένας πρὸς ἀρτιωτέραν διαμόρφωσίν του, ἃς ἐδέχθη καὶ ἡ Ἐπιτροπή.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ εἰσηγηθῇ τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, ὥστε νὰ εἶνε δυνατὴ διὰ Διατάγματος ἡ ἄρσις αὐτοῦ ἐξ ὡρισμένων περιφερειῶν.

Ὁ κ. **Ι. Τσῖρος** παρακαλεῖ ὅπως ἐξουσιοδοτηθῇ ἡ Κυβέρνησις ἵνα ρυθμίσῃ νομοθετικῶς τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἕλους τῆς Νέας Ἀγχιάλου.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** φρονεῖ ὅτι διὰ τὰ τοπικὰ νομοσχέδια πρέπει νὰ δοθῇ ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα ρυθμισθῶσι ταῦτα διὰ Ν. Διαταγμάτων.

Ἐπίσης προτείνει νὰ κηρυχθῇ **κατεπεῖγον** τὸ σχέδιον νόμου «περὶ δηλώσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διὰ τὴν στρατολογικὴν αὐτῶν κατάστασιν».

Ἡ Συνέλευσις δέχεται τὴν τελευταίαν ταύτην πρότασιν.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Αἰτήσει τοῦ κ. **Δ. Λεονάρδου** γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ κατ' ἀρχὴν ἡ πρότασις νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου 1923 Νομ. Διατάγματος «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου ἐξυγιάνσεως τῆς πόλεως Μεσολογγίου καὶ ἀποζημιώσεως τῶν παρ' αὐτὴν ἑλῶν».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου

«Περὶ ἀφομοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐκ τῶν δικαστικῶν τάξεων προερχομένων στρατιωτικῶν δικαστικῶν συμβούλων Προέδρου, Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ μονίμων μελῶν τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου πρὸς τὰς τῶν ἀντιστοίχων αὐτοῖς πολιτικῶν

δικαστῶν», ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον μόνον.

Ὁ Πρόεδρος, ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος καὶ τὰ μόνιμα μέλη τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου διέπονται, καθόσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἐν γένει τὰς ἀποδοχάς των, καθὼς καὶ τὴν σύνταξίν των, ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε ἰσχυόντων νόμων τῶν διεπόντων κατὰ τοῦτο τοὺς πολιτικοὺς δικαστάς, πρὸς οὓς κατὰ βαθμὸν ἀντιστοιχοῦσιν.

Οἱ παρὰ τῷ Ἀναθεωρητικῷ Δικαστηρίῳ Πρόεδρος καὶ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος ἀντιστοιχοῦσι πρὸς Ἀντιπρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου ἀντιστοιχεῖ πρὸς λοχαγὸν ὅπλου.

Μόνιμοι σύμβουλοι Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης, οἵτινες συνεπείᾳ τραύματος ἐν πολέμῳ ἀπώλεσαν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν των, ἀποστρατευόμενοι ἢ παραιτούμενοι μετὰ εἰκοσιπενταετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν λαμβάνουσιν ὡς σύνταξιν τὸ ἀνώτατον ὅριον συντάξεως τοῦ βαθμοῦ των.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως».

Ἀναπάλλεται ἡ ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος συζήτησις καὶ συνεχιζομένης τῆς κατ' ἀρχὴν συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ «ἐκλογῆς βουλευτῶν» λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Α. Γαρουφαλιᾶς*** ὅστις λέγει ὅτι κατὰ τὸ προτεινόμενον σύστημα ὁ ἐκλογεὺς θὰ καλῆται νὰ ψηφίσῃ διὰ ψηφοδελτίου τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τηρήσῃ ἀμετάβλητον, χωρὶς οὐδένα τῶν ἐν αὐτῇ ἐγγεγραμμένων νὰ δικαιοῦται νὰ διαγράψῃ. Τοιουτοτρόπως ἡ παρεχομένη ὑπ' αὐτοῦ ψῆφος δὲν θὰ εἶνε σύμφωνος πρὸς τὴν θέλησίν του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καταδεικνύει ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκλογὴ θὰ εἶνε νόθος. Ἀλλ' οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως θὰ ἔχῃ ὁ ἐκλογεύς, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει δὲν θὰ ἐπιπλεύσωσι βέβαια οἱ ἀριστεῖς. Ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τούτου θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπικρατήσουν πολιτικαὶ ἀρχαὶ καὶ ἰδέαι, λέγει ὅτι ἄλλα κόμματα πολιτικῶν ἀρχῶν δὲν ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα. Τὰ κόμματα συγκροτοῦνται ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ δυνάμενοι νὰ ὁμονοήσωσι καὶ νὰ συγκρατήσωσι τοὺς φίλους των. Ἀλλ' οὔτε Κυβέρνησιν σταθερὰν καὶ διαρκῆ εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποδώσῃ τὸ προτεινόμενον σύστημα. Παράδειγμα τούτου εἶνε ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἂν κατώρθωσε νὰ διατηρηθῇ κάπως περισσότερον ἐν τῇ Ἀρχῇ, τοῦτο ὀφείλεται εἰς

τὴν αὐταπάρνησιν καὶ τὴν φιλοπατρίαν τοῦ ἡγέτου τῶν προοδευτικῶν Φιλελευθέρων, ὁ ὁποῖος θεωρεῖ ἐπιζήμιον πρὸς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα τὴν κυβερνητικὴν μεταβολὴν κατὰ τὰς παροῦσας περιστάσεις. Ὡς πρὸς τὴν ἐκπροσώπησιν τοῦ κουμουνισμοῦ φρονεῖ ὅτι οἱ ταύτην ὑποστηρίζοντες δὲν εὑρίσκονται ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς λόγος σπουδῆς ὑπάρχει πρὸς ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως ἡ συζήτησις ἀναβληθῇ ἵνα μελετηθῇ τὸ νομοσχέδιον ἐμπεριθέστερον. Ἐὰν τοῦτο δὲν γίνῃ, τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, εἶνε ἄξιον καταδίκης· τοιαύτη δὲ τύχη τὸ ἀναμένει ἐκ μέρους του.

Ὁ κ. ***Μ. Κοθρῆς*** λέγει ὅτι ἀτομικῶς δὲν τὸν ἐνδιαφέρει τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι γενικόν, νομίζει ὅτι πρέπει νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα ἰδίως ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἐξετάζων τὸ πρᾶγμα εὑρίσκει ὅτι διὰ τῆς ἀναλογικῆς ἡ δημοκρατικὴ πλειονοψηφία τῶν Νέων Νωρὶς θὰ ἐξαφανισθῇ διὰ κατανομῆς καὶ θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐκλογὴ μόνον τῶν ἀντιθέτων, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἡ μειονοψηφία τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος δὲν θὰ ἀποδώσῃ τὰς ἕδρας, ὅσας ὑπολογίζομεν. Δεδομένου ὅτι κύριον μέλημά μας εἶνε νὰ διατηρήσωμεν τὴν πλειονοψηφίαν ἣν ἔχομεν, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ ὁριστικὴ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, ἵνα κατὰ τὸν μεσολαβοῦντα χρόνον μελετηθῇ καλλίτερον τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. ***Στ. Γονατᾶς*** λέγει ὅτι μὲ τὴν καθιερωθεῖσαν γενικῶς βάσιν τῆς αὐτοδιοικήσεως τῶν ἐθνῶν, πρόκειται νὰ συζητήσωμεν ποῖον εἶνε τὸ δικαιότερον ἀλλὰ καὶ τὸ σκοπιμότερον διὰ τὰς παρούσας συνθήκας ἐκλογικὸν σύστημα, δι' οὗ ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ πληρέστερον πρὸς τὴν λαϊκὴν θέλησιν, καὶ τοῦτο ἐφ' ὅσον δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπομακρυνθῶμεν τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ συστήματος.

Γενικῶς ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι διὰ τοῦ δοθέντος τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν συστημάτων κυριαρχεῖ πάντοτε ἡ γνώμη τῆς πλειονοψηφίας τοῦ λαοῦ. Καὶ οἱ νόμοι δέ, οἱ ὁποῖοι θεωροῦνται ἐκπρόσωποι τῆς κυριαρχίας αὐτοῦ, ἐν τῇ πραγματικότητι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τοῦτο.

Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς μὴ ψηφίζοντας κατὰ τὰς ἐκλογάς, τὰς προσωπικὰς ἐπιρροάς, αἵτινες ἐπενεργοῦσι διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν ἀσχέτως πρὸς τὰς γνώμας αὐτῶν, τὴν ἀριθμητικὴν σύνθεσιν τῶν ἐν τῇ Βουλῇ κομμάτων, τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν, τὸν ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν ἀπαρτίαν ἐν σχέσει πρὸς τὸ σύνολον αὐτῶν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκ τῆς ἀπαρτίας ἀπαιτουμένων πρὸς λῆψιν ἀποφάσεων, ἀγόμεθα ἀ-

σφαλῶς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ ψηφίζοντες ἕνα νόμον δὲν ἀντιπροσωπεύουσι τὴν πλειοψηφίαν τοῦ λαοῦ.

Τοῦτο γίνεται αἰσθητότερον ἐὰν προσθέσωμεν ὅτι ἔπαυσε πλέον ἰσχύουσα ἡ ἐπιτακτικὴ ἐντολή, οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ εἶνε ἐλεύθεροι νὰ ἀποφασίζωσι κατὰ τὴν ἰδίαν των κρίσιν. Τὸ τοιοῦτον ἀπολύτως δὲν μὲ στενοχωρεῖ, διότι δὲν ἔχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ γνώμη τῆς πλειονοψηφίας εἶνε πάντοτε καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν θεμάτων ἡ ὀρθοτέρα. Ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο ὁ λαὸς δὲν εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὰ ἑκάστοτε διαπραττόμενα σφάλματα, ὧν τὴν εὐθύνην φέρουσιν οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ καὶ ἰδιαιτέρως οἱ Κυβερνῆται αὐτοῦ.

Ἀλλὰ ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὰ ἐλαττώματα τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπομακρυνθῶμεν, καὶ ἐφόσον διοικούμεθα διὰ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ὀφείλομεν νὰ κατακάλλωμεν πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία ἀποτελῇ ὅσον οἷόν τε πιστοτέραν ἀπεικόνισιν τοῦ συνόλου τοῦ ἔθνους. Τοῦτο εἶνε μία ὑποχώρησις ἀλλὰ καὶ μία ἐγγύησις διὰ τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τῶν δημοσίων ἡμῶν πραγμάτων. Ὁ δίκαιος καταρτισμὸς τοῦ κοινοβουλίου θὰ κάμνῃ πάντας νὰ ἀποδέχωνται ἀγογγύστως τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ, δίκαιος δὲ καταρτισμὸς τοῦ κοινοβουλίου δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἢ διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος.

Οἱ κυρηχθέντες κατὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἀναλογικῆς παρ' ἡμῖν δὲν ἡμφισβήτησαν τὸ ἐπιστημονικῶς ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον τοῦ συστήματος τούτου, ἀλλ' ἀντέταξαν 1ον) ὅτι δὲν ἔχομεν ἐντολὴν τοῦ λαοῦ πρὸς τοῦτο. Ἀλλὰ τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐπιτακτικῆς ἐντολῆς, ἡ ὁποία κατέστη πλέον ἀξίωμα ὅτι δὲν ὑφίσταται. 2ον) Ὅτι τὸ σύστημα εἶνε πολύπλοκον καὶ ὁ λαός μας δὲν ἔχει ἀκόμη τὴν πρὸς τοῦτο κατάρτισιν. Ἀλλ' εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν ἐκλογέα, τὸν πολὺν δηλ. λαόν, τὸ σύστημα εἶνε ἁπλούστερον καὶ τοῦ σφαιριδίου, διότι τὸ μὲν σφαιρίδιον δύναται νὰ πέσῃ ἐκεῖ ποὺ δὲν θὰ ἤθελεν ὁ ἐκλογεύς, ἐνῷ διὰ τῆς ἀναλογικῆς δὲν ἔχει παρὰ νὰ ρίψῃ ἓν ψηφοδέλτιον, τὸ ὁποῖον ἐν πάσῃ ἀνέσει θὰ ἔχει ἐκλέξει ἐκ τῶν προτέρων. Τὰ λοιπὰ ἀποτελοῦν ὑποχρεώσεις ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ κάμουν τὴν διαλογήν, καὶ οὗτοι ἀσφαλῶς δὲν εἶνε ἀνώτεροι τῆς ἀναπτύξεως ἐκείνων εἰς οὓς ἀνατίθεται ἡ διαλογή. 3ον) Ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἰσαγάγωμεν τὴν ἀναλογικήν, διότι πρὸς ταύτην ἀντιτίθενται οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ παράγοντες καὶ δὲν θὰ ἐπέλθῃ οὕτω ἡ ἐπιζητουμένη διαλλαγή. Ἀλλὰ τὴν διαλλαγὴν τὴν θέλομεν πρὸς κατάπαυσιν τῶν καθεστωτικῶν ἀγώνων. Ἐφόσον ὅμως οὗτοι ἐκηρύχθησαν ἀντι-

δημοκρατικοί, δὲν δυνάμεθα νὰ εὐνοήσωμεν τὰ σχέδιά των διὰ τὰ ὁποῖα θεωρεῖται ἐμπόδιον ἡ ἀναλογική.

Τὸ σύστημα τῆς ἀναλογικῆς ἀνεγνωρίσθη παρ' ὅλων σχεδὸν τῶν πολιτειολόγων καὶ τῶν ἐπιστημόνων ὡς τὸ ὀρθότερον, ἂν δ' ὑπάρχουν διαφωνίαι, αὗται ἐγκεινται εἰς τὸ καλύτερον ἀναλογικὸν σύστημα. Ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπή, τῆς ὁποίας εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προεδρεύω, φρονεῖ ὅτι κατέληξεν εἰς τὸ καλύτερον ἐκ τῶν ὑπαρχόντων καὶ ἡ συζήτησις δύναται νὰ τὸ βελτιώσῃ.

Οἱ ἀγορεύσαντες ὑπὲρ τῆς καθιερώσεως καὶ παρ' ἡμῖν τῆς ἀναλογικῆς ἀνέπτυξαν εὐγλώττως καὶ πειστικῶς τὰ ἄτοπα εἰς τὰ ὁποῖα ἄγει τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα, διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἐντελῶς ἀπὸ τῆς ἀντιπροσωπεύσεως ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν μειονοτήτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ κερδίσῃ πλειοτέρας ἕδρας ἡ ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ Κράτους μειονοψηφοῦσα πολιτικὴ μερὶς καὶ οὕτω ν' ἀναλάβῃ τὴν διακυβέρνησιν τῆς Χώρας ἡ μειονοψηφία. Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ πλειότερον ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου, τὸ ὁποῖον ἐξωνυχίσθη.

Ἀλλ' ἀσχέτως πρὸς ταῦτα, ἡ Συνέλευσις δὲν εἶνε ἐπιστημονικὸν συνέδριον διὰ νὰ ἀποφασίσῃ μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπιστημονικῶς ὀρθοτέρου συστήματος. Ἡ Συνέλευσις εἶνε Σῶμα πολιτικὸν καὶ ἔχει ὑποχρέωσιν. Συνέλευσις μάλιστα συντακτικὴ ὡς ἡ παροῦσα, κληθεῖσα κατόπιν μιᾶς Ἐθνικῆς συμφορᾶς, τῆς ὁποίας τὰ αἴτια δὲν εἶνε ξένα πρὸς τὸ κρατῆσαν ἐκλογικὸν σύστημα καὶ ἡ ὁποία ἐγχείρισε τοῦ λαοῦ μετέβαλε τὸ πολίτευμα, ἔχει, λέγω, τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηρήσῃ τὸ νέον πολίτευμα καὶ τὴν γαλήνην τῆς Χώρας ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς καὶ πρὸς τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα μέτρα δρακόντεια περιφρονοῦσα πᾶσαν τῶν ὑπονομευτῶν τοῦ νέου πολιτεύματος ἀντίδρασιν. Ἀλλὰ δὲν μᾶς προτείνεται τοιοῦτό τι· μᾶς προτείνεται ἡ εἰσαγωγὴ ἑνὸς ἐκλογικοῦ συστήματος δικαίου, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ πρόσον νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς ὀξεῖς καθεστωτικοὺς ἀγῶνας τῶν δύο ἀντιθέτων παρατάξεων καὶ νὰ δίδῃ μίαν γνησίαν ἀντιπροσώπευσιν τοῦ ἔθνους.

Πῶς εἶνε δυνατὸν ἡ συνείδησις καὶ τὸ καθῆκον μας νὰ μᾶς ἐπιτρέψουν νὰ ἀποκρούσωμεν τοῦτο;

Κηρύσσεται ἐν τέλει ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς.

Ὁ κ. *Ι. Μαμάης* ἐκθειάζει τὰ πλεονεκτήματα τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος μὲ τὸ ὁποῖον κατωρθώθη ἵνα οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑποκείμενοι εἰς ἐπιρροὰς ψηφίζουν κατὰ συνείδησιν. Καθιερώθη, λέγει, μὲ τοῦτο ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου. Ἡ ἐλευθερία αὕτη πρόκειται νὰ συντριβῇ μὲ τὸ ἀναλογικὸν

σύστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἐκλογεὺς θὰ ἀναγκάζηται νὰ ψηφίζῃ ὅσους ὑποδεικνύουν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων καὶ ὄχι ὅσους καὶ ὁποίους θέλει αὐτός. Μὲ τὸ ἀναλογικὸν θὰ δημιουργηθοῦν μόνον ὑποψήφιοι καὶ κόμματα ἀπειράριθμα, ὅπερ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται οὐδὲ συντελεῖ εἰς τὴν εὐθέτησιν τῆς καταστάσεως, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν πάντες νὰ ἐπιδιώκωμεν ὡς πρῶτον καὶ κύριον μέλημά μας. Καταλήγων συνιστᾷ νὰ ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον, ἵνα διὰ τῆς μελέτης του καταδειχθῇ ἂν εἶνε τὸ ἐπιδεδημένον σύστημα ὅπερ πρέπει νὰ υἱοθετήσωμεν.

Ὁ κ. ***Περ. Ἀλεξανδρῆς*** λέγει ὅτι προκειμένου περὶ τόσου σοβαροῦ νομοθετήματος ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὡς συμβούλους τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἰσότητα, τὴν πεῖραν, τὴν λογικὴν καὶ τὴν πολιτικὴν σκοπιμότητα. Ἐξετάζων τὰ τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ σφαιρίδιον, τονίζει μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐλαττωμάτων καὶ τὰς πολυποικίλους διὰ τούτου νοθεύσεις τοῦ ἐκλογικοῦ ρρονήματος, τὴν μεγαλειτέραν τῶν ὁποίων ἀναμφισβήτως θὰ ἤσκει ἡ ἐπιρροή του ἐπὶ τῆς κάλπης ἀντιπροσώπου. Πολλάκις ἡ ἐπιτυχία ἦτο ζήτημα καλῆς ἐκλογῆς ἀντιπροσώπων. Διὰ τοῦ ψηφοδελτίου ἐλαττώνονται αἱ νοθεῖαι, ἀλλ' ὄχι καὶ ριζικῶς. Μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν ἐξ ἄλλου δημιουργοῦμεν δύο εἴδη ἐκλογέων, τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν πλειοψηφίαν καὶ συνεπῶς ἀντιπροσωπευομένους, καὶ τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν μειονοψηφίαν καὶ μὴ ἀντιπροσωπευομένους. Τοῦτο προφανῶς εἶνε ἄδικον. Ὡς πρὸς τὸ λεγόμενον προτέρημα περὶ τοῦ πλειονοψηφικοῦ ὡς δημιουργοῦντος κυβερνητικὴν εὐστάθειαν, ὀφείλομεν νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι διαφέρουν αἱ συζητήσε'ς ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις. Ἀπὸ τῆς πρώτης θὰ προκύψῃ ποῖον εἶνε τὸ ὀρθὸν ὅπερ καὶ θὰ ἐπιδιωχθῇ. Ἄλλως τε εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι καὶ μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα ἔχομεν κατάτμησιν κομμάτων καὶ κυβερνητικὴν ἀστάθειαν, διότι αὐτὸ εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σημερινῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐξελίξεως. Πυρῆνες διὰ κόμματα ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν ὑπάρχουν καὶ θὰ ἀποκρυσταλλωθοῦν βαθμηδὸν καὶ θὰ μορφώσουν πολιτικὰ ἤθη ἐπιβάλλοντα σταθερότητα τοῦ πολίτου καὶ τοῦ πολιτευομένου εἰς τὰς ἀρχάς του.

Ἀντικρούων εἶτα τὰ περὶ εὐδοκιμήσεως δῆθεν τοῦ κομμουνισμοῦ διὰ τῆς ἀναλογικῆς, εὑρίσκει ὅτι διὰ τῆς εἰσόδου εἰς τὸ Κοινοβούλιον θὰ καταδειχθῇ ἡ γυμνότης τούτου καὶ διὰ τῆς συζητήσεως ἡ βλαβερότης τῆς ἰδεολογίας των.

Ἡ αἰτίασις, λέγει, ἐξ ἄλλου ὅτι δὲν ἔχομεν ἐντολὴν νὰ μεταρρυθμίσωμεν τὸ ἐκλογικὸν σύστημα στερεῖται σημασίας

καὶ διότι ὁ πλειοψηφήσας καὶ βουλευτὴς ψηφίζει κατὰ συνείδησιν καὶ ὄχι κατ' ἐντολήν, καὶ διότι παρ' ἄλλων ἀγορητῶν ἔχει ἀποδειχθῇ ὅτι ἠρωτήθη ὁ λαός, ὁ ὁποῖος ὡς ἐκ περισσοῦ μὲ τὸ νῦν σύστημα δὲν ἔχει νὰ χάσῃ κανὲν δικαίωμα· τοὐναντίον ἔχει νὰ κερδήσῃ. Προχωρῶν, ἐπιλέγει ὅτι καὶ ἀπὸ πολιτικῆς σκοπιμότητος ὀφείλομεν νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἀναλογικήν, διότι ἡ διαίρεσις καὶ τὸ χάσμα μεταξὺ τοῦ λαοῦ ὑπάρχει, οἱ δημαγωγοὶ καὶ οἱ δημοκόποι ἐλλοχεύουν καὶ δὲν εἶνε ἀπίθανον καὶ πάλιν νὰ πλανηθῇ ὁ λαός. Ἀλλὰ καὶ ἂν παραμένοντος τοῦ πλειονοψηφικοῦ καὶ πάλιν ἐπικρατήσῃ ἡ δημοκρατικὴ παράταξις, πάλιν ἡ ἀντίδρασις θὰ μείνῃ δι' εὐθετώτερον χρόνον. Καταλήγων καιρύσσεται δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους ὑπὲρ τῆς κατ' ἀρχὴν ψηφίσεως τῆς ἀναλογικῆς, ἵνα ψηφισθῇ βραδύτερον τελειωτικῶς μετὰ μελέτην ὥριμον, καὶ ἐπέλθῃ πολιτειακὴ πρόοδος εἰς τὸν τόπον μας.

Λαμβάνει εἶτα τὸν λόγον ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης*** ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς: Οὔτε ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς, οὔτε οἱ ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀγορεύσαντες ἠδυνήθησαν νὰ ἐμπνεύσωσι καὶ εἰς ἐμὲ τὴν πίστιν ἐπὶ τὴν ἐθνοσωτήριον δύναμιν τῆς Ἀναλογικῆς. Οἱ συνήγοροι τῆς Ἀναλογικῆς κρίνουσι τὸν θεσμὸν τοῦτον κυρίως μὲ τὴν Ἀκαδημαϊκὴν ἀντίληψιν τοῦ πολιτειολόγου· ἡ ἄποψις ὅμως ἡμῶν εἶνε ἡ πρακτικὴ πολιτικὴ ἀντίληψις· ἡ ἀποβλέπουσα εἰς μόνην τὴν ὠφελιμότητα ἑνὸς θεσμοῦ ἢ ἀποβλέπουσα εἰς μόνην τὴν ὠφελιμότητα ἑνὸς θεσμοῦ

ἀλλ' ἀγνοεῖ τελείως καὶ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν σημασίαν καὶ τὸν χειρισμόν καὶ ὄχι μόνον ὁ λαός, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ τάξις τῶν πολιτευομένων. Οἱ πλεῖστοι δ' ἐξ ὑμῶν, ὅσοι ἐκ τῶν προτέρων εἴσθε ἀποφασισμένοι νὰ κυρώσητε διὰ τῆς ψήφου ὑμῶν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, δὲν αἰσθάνεσθε βεβαίως, ἀναγινώσκοντες μάλιστα τὰ ἀφορῶντα τὴν κατανομὴν τῶν ἑδρῶν καὶ τὴν διαλογὴν τῶν ψήφων, τὴν ἐνδόμυχον ἱκανοποίησιν, τὴν ὁποίαν ἐμπνέει μόνον ἡ ἀπόλυτος κατανόησις μιᾶς ἰδέας, ἑνὸς συστήματος.

Ὅπου δὲ ἰσχύει σήμερον τὸ ἀναλογικὸν σύστημα, οὐχὶ κατὰ τυφλὴν ἀπομίμησιν ἀλλὰ ὡς συμφυὲς στοιχεῖον τοῦ πολιτικοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ λαὸς εἶναι ἀπὸ πολλοῦ ταξινομημένος εἰς κόμματα ἀρχῶν ὠργανωμένα καὶ συγκροτημένα μὲ ἰδίαν ψυχολογίαν καὶ ἰδίαν διανόησιν ἕκαστον, κόμματα, τὰ ὁποῖα δὲν χωρίζουσι μόνον αἱ οἰκονομικαὶ ἀντιθέσεις καὶ αἱ πολιτικαὶ κατευθύνσεις, ἀλλὰ καὶ διαφοραὶ πολιτικῆς, ἐκπαιδευτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀντιλήψεως καὶ διαφοραὶ γενικώτεραι φιλοσοφικῶν ἀντιλήψεων περὶ παντὸς ὅτι ἀφορᾷ τὸν πολιτισμόν, τὴν ζωήν, τὴν κοινωνίαν. Καὶ τοιαύτης πολυσχιδοῦς συνθέσεως καὶ προηγμένου πολιτισμοῦ φυσικὴ συνέπεια ἦτο καὶ ἡ ἀνάγκη μιᾶς ἀναλόγου ἐκλογικῆς διαμορφώσεως διὰ τῆς ἀναλογικῆς ἀνταποκρινομένης πρὸς τὸ πλούσιον περιεχόμενον τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ. Ποία δὲ εἶναι ἡ ἔννοια, ἡ μόνη καὶ ἡ ἀποκλειστικὴ τῆς ἀναλογικῆς; Ἡ ἀναλογική, κύριοι, ἀγνοεῖ τὰ πρόσωπα, ἀγνοεῖ τοὺς ἀρχηγούς· ἡ μόνη βάσις τῆς Ἀναλογικῆς εἶναι τὸ κόμμα, ὄχι ὅμως ὡς ἄθροισμα πολιτευομένων περὶ τὸ πρόσωπον ἑνὸς ἀρχηγοῦ, σήμερον τούτου ἢ κύριον ἐκείνου, ἀλλὰ τὸ κόμμα ὡς ἡ ἐνσάρκωσις ἡ ὁμαδικὴ μιᾶς ἰδέας, ὡς τὸ ὠργανωμένον σύνολον καθωρισμένων ἀρχῶν καὶ ἀντιλήψεων. Διὰ τῆς Ἀναλογικῆς ἀποσκοπεῖται ἡ κατ' ἀναλογίαν κατανομὴ τῶν ἑδρῶν ὄχι εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἀρχηγῶν ἀλλ' εἰς τὸ πνευματικὸν περιεχόμενον τῶν κομμάτων, ὥστε νὰ ἀντιπροσωπεύωνται ἐν τῇ Βουλῇ ὅλαι αἱ ἀντιμαχόμεναι ἰδέαι, ὅλαι αἱ συγκρουόμεναι ἀντιθέσεις, ὅλαι δηλ. αἱ ροπαὶ καὶ αἱ κατευθύνσεις τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς ἑνὸς λαοῦ. Καὶ ἐρωτῶ, κύριοι· ἐμφανίζει σήμερον ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μίαν τοιαύτην πολιτικὴν σύνθεσιν, ὥστε νὰ ἐπιδάλληται καὶ ἀνάλογος ἐκλογικὴ μεταρρύθμισις; Καὶ ἐρωτῶ κατὰ τίνα τρόπον νομίζετε ὅτι εἶναι δυνατὸν τὸ ἀναλογικὸν σύστημα, τὸ τοιαύτην ἔχον τὴν βάσιν καὶ τὴν προϋπόθεσιν, νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα, ἡ ὁποία καὶ μὴ προσπίπτουσα εἰς τὴν αἴσθησιν ἡμῶν ὑπάρχει ὅμως καὶ ὑφίσταται; Διότι ὀφείλομεν

νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι παρ' ὅλην τὴν ἐξαιρετικὴν εὐφυΐαν, παρὰ τὴν ἑκατακτον δραστηριότητα καὶ παρὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον ἀληθῶς ἐκ τῆς ἀτομικῆς πρωτοβουλίας πρόοδον, τὴν ὁποίαν ἐπετέλεσεν ὁ ἑλληνικὸς λαός, κατὰ τὴν πολιτικὴν ἀνατροφὴν μειονεκτεῖ εἰς ἀξιοθρήνητον βαθμόν. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα πλημμελοῦς ἐκλογικοῦ συστήματος, ἀλλὰ συνέπεια ἀτελεστάτης ἐθνικῆς ἀγωγῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως. Τὴν βάσιν παρ' ἡμῖν τῆς ἐκλογικῆς πάλης δὲν ἀποτελεῖ ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν τάξεων, οὔτε αἱ οἰκονομικαὶ ἀντιθέσεις οὔτε ἄλλαι διαφοραὶ προγραμματικαί. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἀπέκτησε δυστυχῶς ἀκόμη τὴν ὡριμότητα καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ ἀντιμετωπίζῃ σύνθετα ἐρωτήματα καὶ νὰ κρίνῃ ἐπὶ κοινωνικῶν προβλημάτων, ἡ δὲ ψῆφος αὐτοῦ δὲν θίγει διαφορικὰ σημεῖα προγραμμάτων, ἀλλ' ἔχει τὸν χαρακτῆρα οὕτως εἰπεῖν δικαστικῆς ἐτυμηγορίας, εἶναι ψῆφος δηλωτικὴ ἐγκρίσεως ἢ καταδίκης τοῦ κυβερνῶντος κόμματος, εἶναι ὁλοκληρωτικὴ καὶ ἀδιαίρετος ψῆφος ἐμπιστοσύνης. Καὶ νομίζετε, κύριοι, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαός, τοιαύτην ἔχων ἀκόμη τὴν πολιτικὴν ἀντίληψιν, ὅτι διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος ὡς διὰ μαγείας θὰ ταξινομηθῇ εἰς κόμματα ἀρχῶν καὶ θὰ ὀργανωθῇ κατὰ παραγγελίαν εἰς συνθέσεις πολιτικὰς μὲ καθωρισμένην καὶ διακεκριμένην προγραμματικὴν συνείδησιν ὥστε οἱ μέλλοντες νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκλογικοὶ συνδυασμοὶ νὰ ἀποτελέσωσι συνειδητὰς εἰς τὸν λαὸν πολιτικὰς ὀργανώσεις, ἀνταποκρινομένας πρὸς ταὐτοσήμους ροπὰς καὶ τάσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ; Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον εἰς τὴν λαϊκὴν συνείδησιν ξένη ἡ τοιαύτη πολιτικὴ διαμόρφωσις, ἀλλὰ καὶ ὁ πολιτικὸς κόσμος ὁ ἐσωκοινοβουλευτικὸς καὶ ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς πᾶν ἄλλο ἐμφανίζει σήμερον ἢ τὰ στοιχεῖα, τὸν χαρακτῆρα κομμάτων ἀρχῶν.

Τόσον δὲ ὀλίγων δικαιοῦνται νὰ χαρακτηρίζωνται ὡς κόμματα ἀρχῶν ὥστε οἱ ἀνήκοντες εἰς μίαν ἀπόχρωσιν θὰ δυσκολευθῶσι νὰ ἐξηγήσωσιν εἰς τοὺς ἐκλογεῖς των τί εἶναι τὸ ἴδιον τοῦ προγράμματος αὐτῶν καὶ ποῖα τὰ διαφορικὰ σημεῖα, τὰ χωρίζοντα αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀποχρώσεων. Διότι δὲν συνδέει πρὸς σύμπραξιν κομματικὴν ἡ πολιτικὴ σκέψις ἀλλὰ τὸ αἴσθημα, ἡ φιλία, ἡ συμπάθεια, ἡ ἐκτίμησις πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ λυομένων τῶν προσωπικῶν δεσμῶν, οὐδεμία σχεδὸν ἄλλη ἐπαφὴ πρὸς τὸ κόμμα ὑπολείπεται. Καὶ δὲν διακρίνονται τὰ κόμματα ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων παρὰ μόνον κατὰ τὸν προσωπικὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ ἀρχηγοῦ. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ὑφισταμένη κομματικὴ σύνθεσις τῆς Συνελεύσεως δὲν εἶναι βεβαίως ἀποτέ-

λεσμα φυσιολογικῆς ἐξελίξεως ἀντιστοιχούσης πρὸς μίαν ἀνάλογον πολιτικὴν μεταβολὴν τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ, ἀλλ' εἶναι προϊὸν τυχαίας συμπτώσεως τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων· ἐὰν δὲ ἐπετρέπετο κύριοι, ἡ ἐλπὶς τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ εἰς τὸ μέσον ἡμῶν δὲν γνωρίζω ὁπόσα καὶ ὁποῖα τμήματα τῆς παρατάξεως ταύτης θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιζήσουν ἐν τῇ λαϊκῇ συνειδήσει ὡς αὐτοτελῆ καὶ ἀνεξάρτητα κόμματα. (Χειροκροτήματα). Λύτὴ εἶναι, κύριοι, ἡ πραγματικότης, πραγματικότης ἡ ὁποία ὄχι μόνον δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐλπίδα μιᾶς εὐδοκίμου ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀναλογικοῦ συστήματος, ἀλλὰ τοὐναντίον γεννᾷ καὶ ρόθους μεγάλων ἐνδεχομένων κινδύνων. Καὶ πρώτη βεβαίως συνέπεια θὰ εἶναι ἡ κατάτμησις ἡ κομματικὴ μέχρι θρυμματισμοῦ. Διότι κέντρον, βάσις καὶ ἄξων τῆς πολιτικῆς κινήσεως παρ' ἡμῖν εἶναι τὸ πρόσωπον τοῦ ἀρχηγοῦ· ἐπειδὴ δὲ δὲν σπανίζουν αἱ προσωπικαὶ φιλοδοξίαι καὶ ἐπειδὴ τὸ Ἀναλογικὸν σύστημα εὐνοεῖ καὶ διευκολύνει τὰς τάσεις αὐτάς, εἶναι φυσικὸν ὅτι θὰ ἐπακολουθήσουν κατατεμαχισμοὶ τοιοῦτοι, ὥστε τὰ κόμματα νὰ μεταβληθῶσιν εἰς μόρια κομμάτων. Διότι μὴ νομίζετε ὅτι πρὸ τοῦ λαοῦ θὰ ἐμφανισθῶν μόνον αἱ 15 ἢ 20 ὑφιστάμεναι κομματικαὶ συνθέσεις. Καὶ ἄλλοι πολιτικοὶ παράγοντες ἰσχύοντες κατ' ἐπαρχίας, εἴτε διότι ἀποστέργουσι τὴν κατανεμηθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τάξιν, εἴτε ἐξ ἄλλων λόγων θὰ θελήσωσι νὰ διεκδικήσωσι δι' ἴδιον λογαριασμὸν μίαν ἢ πλείονας ἕδρας. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα χάος, σύγχυσις καὶ παραζάλη τοῦ ἀνοργανώτου καὶ ἀσυγκροτήτου λαοῦ εὑρισκομένου ἀπέναντι πλήθους κομμάτων, τῶν ὁποίων καὶ τὴν ὕπαρξιν ἀκόμη ἀγνοεῖ, καὶ ἀπέναντι πλήθους δελτίων, τῶν ὁποίων καὶ αὐτὴ ἡ διάκρισις θὰ ἀποθῇ δυσχερεστάτη εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας ἀνάγνωσιν.

Καὶ τὸ ἐκλογικὸν ἐξαγόμενον, κύριοι, ἔργον τῆς τυφλῆς τύχης, ὅπως κάθε ἀποτέλεσμα συγχύσεως καὶ ἀπειρίας. Τὴν σύγχυσιν δὲ θὰ ἐπαυξήσῃ ἔτι μᾶλλον ἡ τελεία ἀπειρία καὶ ἄγνοια μεγίστου μέρους τῶν ἐκλογέων, τῶν προσφύγων ἐκλογέων. Καὶ τοῦ θρυμματισμοῦ τούτου ἀναπόφευκτος συνέπεια θὰ εἶνε βεβαίως ἡ ἀκυβερνησία. Ἂν ὑπάρχει δὲ σημεῖον τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ αὐτόφωρον, εἶνε ἀκριβῶς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἡ ἀκυβερνησία. Ὅτι δὲ καὶ σήμερον καθίσταται ἀδύνατος ἡ συγκρότησις Κυβερνήσεως ἄνευ συνασπισμοῦ, τοῦτο εἶνε τὸ μεγαλύτερον ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἀναλογικῆς, διότι ἡ ἀναλογικὴ προκαλοῦσα ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τοιαῦτα συμπτώματα, ὅταν εὑρίσκῃ προϋπάρχουσαν

τὴν νοσηρὰν αὐτὴν προδιάθεσιν, ἐνισχύει καὶ ἐπιτείνει τὴν νόσον εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον.

Καὶ ἀπόδειξις, κύριοι, ἡ ἐξέλιξις, ἡ ὁποία παρηκολούθησε τὴν ἀναλογικὴν ἐν Ἰταλίᾳ. Ἄπαξ ἢ δὶς ἐφαρμοσθεῖσα καὶ ἐκεῖ ὑπὸ παρομοίας συνθήκας ἐνίσχυσε ποιάν τινὰ προϋπάρχουσαν ἀνωμαλίαν καὶ ἐδημιούργησεν ἀκυβερνησίαν καὶ κινδύνους κοινωνικοῦ κλονισμοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε ἡ ἐπιβολὴ τῆς θελήσεως μιᾶς ἰσχυρᾶς προσωπικότητος νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ σώτειρα τῆς καταστάσεως δύναμις.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ Βέλγιον, τὸ ὁποῖον μετὰ τόσης στοργῆς ἐπικαλεῖσθε, πᾶν ἄλλο παρέχει σήμερον ἢ ἐνισχυντικὰ καὶ ἐνθαρρυντικὰ παραδείγματα ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς. Ἡ ὑφισταμένη σήμερον ἐν Βελγίῳ κυβερνητικὴ κρίσις, ἡ ἄλυτος ἀπὸ 3 μηνῶν σχεδὸν κυβερνητικὴ κρίσις, εἶνε τὸ εὐγλωττότατον κατὰ τῆς ἀναλογικῆς ἐπιχείρημα, αὐτὸ καὶ μόνον ἱκανὸν νὰ μετριάσῃ τὸν ἐνθουσιασμὸν ὑμῶν καὶ νὰ μετατρέψῃ εἰς ἄλλας κατευθύνσεις τὰς σκέψεις σας. Καὶ ἄλλα παραδείγματα ἠδυνάμην νὰ ἐπικαλεσθῶ, ἀλλ' ἀρκοῦμαι ν' ἀναφέρω μόνον τὰς τελευταίας δηλώσεις τοῦ Γάλλου Πρωθυπουργοῦ, τοῦ ἐνθέρμου, ὡς γνωστόν, ἀλλοτε, ὑποστηριατοῦ τῆς ἀναλογικῆς, ὅστις συμμορφούμενος, ὡς λέγει εἰς τὰς δηλώσεις του, πρὸς τὴν γενικὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ καὶ ἀποβλέπων εἰς τὴν μειονεκτικὴν κατάστασιν, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ἡ ἀναλογική, ὑποδεικνύει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος. «Ὑπεστήριξα μετὰ θέρμης, λέγει, ἀλλοτε τὴν ἀναλογικήν, σήμερον ὅμως ὀφείλω μετ' εἰλικρινείας νὰ ὁμολογήσω ὅτι μὲ τὸ σύστημα τοῦτο, δὲν δύναται νὰ κυβερνηθῇ ἡ Γαλλία».

Ὅτε δὲ ἔχομεν τοιαῦτα παραδείγματα ἐνώπιον ἡμῶν, τί δικαιούμεθα, κύριοι, νὰ προσδοκῶμεν διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς ἀναλογικῆς; Κυβερνητικὴν ἀποσύνθεσιν καὶ κοινωνικὴν ἐξάρθρωσιν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε ταχέως καὶ παρ' ἡμῖν νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ μόνον μέσον σωτηρίας πρὸς ἀποσόβησιν μεγαλυτέρου κακοῦ ἡ δικτατορία. Διότι ἔχω ἀκράδαντον τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς ἀναλογικῆς, τὸ συντομώτερον τέλος αὐτῆς, εἶναι ἡ δικτατορία, ἀλλ' ὑποδεεστέρου ἴσως τύπου ἢ ἀλλαχοῦ.

Ὄχι μόνον δὲν θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξομάλυνσιν καὶ ἐξυγίανσιν τῶν πολιτικῶν ἠθῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡ ἀναλογικὴ θὰ παρασκευάσῃ προσφορώτατον ἔδαφος εἰς καλλιέργειαν τοῦ μικροβίου τῆς πολιτικῆς ἐξαχρειώσεως.

Ὁ σταυρός, ὁ καθορίζων τὴν θέσιν τῆς ἐπιτυχίας ἑκάστου ὑποψηφίου, τὸ ἀθῷον αὐτὸ σύμβολον τῆς χριστιανικῆς

ἀγάπης καὶ αὐταπαρνήσεως θὰ μεταβληθῇ εἰς σύμβολον ὑπονομεύσεως, καταβολιεύσεως καὶ ἀλληλοσπαραγμοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ θὰ ἀφίσῃ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ πνοὴν ἡ ὑρισταμένη ἀρετὴ τοῦ Ἕλληνος πολιτικοῦ. Τὸ αἴσθημα τῆς συνοχῆς, τῆς ἀμοιβαιότητος, τῆς ἀλληλεγγύης, τὸ ὁποῖον συνενοῖ μέχρι τοῦδε εἰς ἐκλογικὴν σύμπραξιν, θὰ σύσῃ καὶ τὴν ἑνιαίαν εἰς τὸν ἀγῶνα ἐμφάνισιν θὰ διαδεχθῇ ἡ ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ, ἡ κεχωρισμένη, ἡ σκοτία κατ' ἄτομον ἐνέργεια. Ὁ ἀνταγωνισμὸς δὲν θὰ στρέφηται πλέον κατὰ τῶν ἀντιπάλων, ἀλλὰ κατὰ τῶν συντρόφων. Ὁ σύντροφος θὰ εἶναι ὁ ἐχθρός, διότι ἡ ἐπιτυχία ἑνὸς ὑποψηφίου δὲν ἐξαρτᾶται πλέον ἐκ τῆς ἥττης καὶ τῆς μειοψηφίας τῶν ἀντιθέτων, ἀλλὰ ἐκ τῆς πολυστυρίας τὴν ὁποίαν θὰ συγκεντρώνῃ οὗτος ἀπέναντι τῶν συνυποψηφίων του.

Καὶ τὴν προεκλογικὴν ταύτην ἀσχημίαν θὰ διαδεχθῇ ἡ μεγαλητέρα μετεκλογική, ἡ ἐν τῷ κοινοβουλίῳ θὰ διανοιχθῇ εὐρύτατον στάδιον παρασκηνιακῆς ἐνεργείας καὶ ἡ ῥαδιουργία, περιελισσομένη ὡς κισσὸς τὴν ὅλην πολιτικὴν ζωήν, θὰ ἀποθῇ ἡ κυρίαρχος, ἡ ρυθμίζουσα τὴν κατάστασιν δύναμις. Καὶ τὴν δὴθεν πίεσιν τῆς συγκεκροτημένης πλειονοψηφίας θὰ ἀντικαταστήσῃ ἡ τυραννὶς τῶν μικρομάδων καὶ τῶν ἀτόμων μὲ συμπτώματα ἐνίοτε ἐκδιασμοῦ. Καὶ τὸ χείριστον πάντων διὰ τὴν ἔλλειψιν ἑνιαίας πλειοψηφίας θὰ μειωθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἡ δημιουργικὴ ἱκανότης, ἡ νομοθετικὴ ἱκανότης τῆς Βουλῆς.

Ἄλλο μικρότερον κακόν, πάντως ὅμως κακόν, εἶνε καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ ἀναλογικὴ εἰς τὴν λαϊκὴν συνείδησιν θὰ ἀποθῇ πηγὴ δισταγμῶν, ἀμφιβολιῶν καὶ ἀμφισβητήσεων τοῦ κύρους τῶν ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων, δεδομένου ὅτι ἡ κατανομὴ τῶν ἑδρῶν καθίσταται ὁριστικὴ μετὰ πολλαπλῆν ἐκκαθάρισιν κλασμάτων, ὑποκλασμάτων, ἀνθυποκλασμάτων καὶ ὑπολειμμάτων, καθίσταται δηλαδὴ ὁριστικὴ διὰ μιᾶς πολυμεροῦς μαθηματικῆς πράξεως, μὴ ὑποκειμένης εἰς τὸν ἄμεσον ἔλεγχον τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ οὐδὲ εἰς αὐτὴν τὴν ἁπλῆν κατανόησιν αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὀφείλω νὰ τονίσω ὅτι ὁ μεγαλήτερος κίνδυνος, ὁ ἀπειλῶν ἡμᾶς ἐκ τῆς ἀναλογικῆς, παρ' ὅλας τὰς καθησυχαστικὰς διαβεβαιώσεις, εἶναι ὁ κίνδυνος τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὁ κίνδυνος τοῦ κομμουνισμοῦ δὲν ἐννοῶ δὲ τὸν σοσιαλισμὸν τὸν πιστεύοντα εἰς μίαν ἰδεολογίαν καὶ τοῦ ὁποίου ἔντιμα μέλη παρακάθηνται καὶ μεταξὺ ἡμῶν, ἀλλὰ ἐννοῶ τὴν ἀναρχικήν, τὴν κακοποιὸν κίνησιν, ἡ ὁποία στερουμένη παντὸς ἄλλου ἠθικοῦ περιεχομένου,

στηρίζεται μόνον ἐπὶ τῶν ταπεινοτέρων ἐνστίκτων τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας. Καὶ ἐνῶ, κύριοι, ὅλα τὰ Κράτη σήμερον λαμβάνουν τὰ αὐστηρότερα μέτρα πρὸς ἄμυναν τῆς Χώρας πρὸς περιορισμὸν τοῦ κινδύνου τούτου, ἡμεῖς ζητοῦμεν νὰ ἀναπετάσωμεν διάπλατα τὰς πύλας τοῦ Κοινοβουλίου καὶ νὰ παραδώσωμεν εἰς ἀνθρώπους δουλεύοντας εἰς ξένα συμφέροντα καὶ ὑπείκοντας εἰς ξένα κελεύσματα, νὰ παραδώσωμεν τὸ ἐθνικὸν τοῦτο βῆμα διὰ νὰ ἐπικοινωνήσουν ἐπισήμως πρὸς τὸν λαόν, διὰ νὰ ἐνσταλάζουν δηλαδὴ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ ἀδιάκοπα τὸ δηλητήριον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. (χειροκροτήματα). Ὁ ἰσχυρισμὸς δὲ ὅτι ὁ κομμουνισμὸς ἐμφανιζόμενος εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀναπτύσσων τὰς θεωρίας αὐτοῦ θὰ καταστῇ μᾶλλον ἀκίνδυνος, εἶναι, ἵνα μή τι ἄλλο εἴπω, παράδοξος, διότι δὲν ὑπολογίζετε, ἴσως, τὴν ἀριθμητικὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐμφανίσῃ ὁ κομμουνισμὸς ἐνταῦθα, ἀνωτέραν πάσης προβλέψεως ἡμῶν. Διότι δὲν ὑρίστανται σήμερον τὰ πάθη, τὰ προσηλώνοντα ἀκλόνητον τὸν πολίτην ἐπὶ τοῦ κομματικοῦ ἐδάφους ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτάχθη. Τὴν σφοδρότητα τῶν παθῶν διεδέχθη σήμερον παιά τις ἀδιαφορία καὶ ἀπάθεια κομματική. Ἀλλ' ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ ψυχικὴ προδιάθεσις ἀποτελεῖ τὴν μᾶλλον κρίσιμον, τὴν μᾶλλον ἐπικίνδυνον κατάστασιν. Διότι ἡ ἔλλειψις μιᾶς ὡρίμου πολιτικῆς κρίσεως τοῦ λαοῦ, καὶ ἡ ἔλλειψις κομματικοῦ φανατισμοῦ θὰ διευκολύνῃ ὥστε νὰ διαρρεύσουν εὐκόλως μεγάλαι μᾶζαι τοῦ ἁπλοϊκοῦ, τοῦ ἀθώου ἐξ ἀπαιδευσίας λαοῦ, νὰ διαρρεύσωσιν εἰς τὸ ἄγνωστον, τὸ ἀδοκίμαστον, ὅταν μάλιστα τὸ ἄγνωστον τοῦτο δὲν ἀπευθύνεται πρὸς τὴν φρόνησιν, δὲν ὑπαγορεύει ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα ἀλλὰ κολακεύει μόνον ἀδυναμίας καὶ ἐπιθυμίας. Ἀλλὰ πλὴν τοῦ ἀριθμοῦ δὲν ὑπολογίζετε τὴν ἀκατάσχετον θέλησιν καὶ δύναμιν τοῦ κακοῦ τὴν ὁποίαν θὰ ἀναπτύξῃ ἐνταῦθα ὁ κομμουνισμὸς ὅστις μὲ τὴν καταστρεπτικήν του ὁρμὴν καταλύων πᾶσαν καθιερωμένην ἐν τῇ Βουλῇ τάξιν καὶ παραλύων πᾶσαν ἐργασίαν αὐτῆς ὄχι μόνον θὰ κυριαρχήσῃ ὑμῶν ἀλλὰ καὶ θὰ τρομοκρατήσῃ; Καταρρίπτοντες, κύριοι, πάντα φραγμὸν μέχρι τοῦδε ὑπάρχοντα καὶ διανοίγοντες εὐρεῖαν καὶ ἀκώλυτον, ἐλευθέραν τὴν διέξοδον εἰς τὴν κίνησιν ταύτην, ἀναλαμβάνετε μίαν ἱστορικὴν εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ ἔθνους, διότι θὰ εὑρεθῆτε πρὸ ἐπιπλήξεων ἀπέναντι τῶν ὁποίων θὰ εἶναι ἀνωφελὴς ἡ μεταμέλειά σας. Ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἰωαννίνων συνάδελφος προχθὲς ἀγορεύων ἀπὸ τοῦ βήματος, ἀφοῦ ἔψαλεν εἰς ὅλους τοὺς δυνατοὺς ἤχους τὸν ἐξάψαλμον κατὰ τῆς ἀναλογικῆς, κατέληξε βεβαιώσας ὅτι θὰ ψηφίσῃ

φίσῃ ὑπὲρ αὐτῆς διότι τὴν θεωρεῖ ὡς προστατικὸν φάρμακον. Δυστυχῶς ἡ ἀναλογικὴ δὲν θὰ εἶναι τὸ φάρμακον ἀλλὰ τὸ ὀλιγηστήμονον διὰ τὴν Δημοκρατίαν. Καὶ ἐὰν δὲν ἐπιφέρῃ ἀμέσως τὸν θάνατον θὰ ὀλιγουργήσῃ ὅμως μίαν ὀργανωμένην ἀναρχίαν καὶ θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὸν νομοθετικὸν ἐκφυλισμὸν τοῦ Σώματος. Ἀντὶ τῶν κινδύνων ὅμως τούτων, οἱ συνήγοροι τῆς ἀναλογικῆς παρουσιάζουν ἀφθονίαν ἀγαθῶν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ παράδοξος νὰ μὴ δύναται νὰ ἐξαυθῇ πλέον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ πρῶτον ὅτι ἡ ἀναλογικὴ θὰ συντελέσῃ καὶ παρ' ἡμῖν εἰς μόρφωσιν κομμάτων ἀρχῶν. Πλάνη μεγάλη καὶ ἄντικρυς ἀναστροφὴ τῶν ἱστορικῶν φαινομένων. Οὐδαμοῦ ἡ ἀναλογικὴ ὑπῆρξεν ἀφορμὴ γενέσεως· παντοῦ ὑπῆρξε συνέπεια μιᾶς προηγουμένης ἀναλόγου πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐξελίξεως. Ὁ χαρακτὴρ δὲ καὶ τὰ ἤθη ἑνὸς λαοῦ δὲν μεταβάλλονται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς ξένου νόμου, ὅπως δὲν μεταβάλλεται καὶ ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους διὰ τῆς ἐμφυτεύσεως ἑνὸς ξένου φυτοῦ.

Ἡ πολιτικὴ ἀναστροφὴ συντελεῖται μόνον διὰ τῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ λαοῦ, διὰ μακρᾶς ἐπεξεργασίας τῆς λαϊκῆς συνειδήσεως, διὰ μακρᾶς καλλιεργείας τῆς κοινῆς γνώμης. Δεύτερον ὅτι θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν παγίωσιν τῆς γαλήνης καὶ εἰρήνης, εἰς τὸν κατευνασμὸν τῶν παθῶν.

Ἄλλη πλάνη. Ἰσχυρισμὸς ὁ ὁποῖος κατ' οὐδένα λόγον κυροῦται ὑπὸ τῶν πραγμάτων. Ἐν Γερμανίᾳ, τῇ κλασσικῇ ἑστίᾳ τῆς ἀναλογικῆς, δὲν ἠδυνήθη ἡ ἀναλογικὴ νὰ ἀποτρέψῃ ὥστε ὁ ἐκλογικὸς ἀγὼν νὰ διεξάγηται σήμερον μετ' ἀπιστεύτου σφοδρότητος, μὲ ἀδιάλλακτον μῖσος ἀπούσιαν συνήθως ἀγὼν ἐξοντώσεως. Ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐπικαλοῦμαι τόσον μακρυνὰ παραδείγματα. Ἀρκεῖ νὰ στρέψητε τὸ βλέμμα ὑμῶν πρὸς τοὺς βορείους ἡμῶν γείτονας· ἐὰν δὲ ἡ δημιουργηθεῖσα ἐκεῖ κατάστασις, ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ αἰγίδα τῆς ἀναλογικῆς, εἶναι ἡ ποθητὴ εἰρήνη καὶ γαλήνη, εὔχομαι εἰς τὸν Ὕψιστον νὰ μὴ εὐδοκήσῃ ποτὲ νὰ καταπέμψῃ τοιοῦτον ἀγαθὸν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν. Δὲν θέλω βεβαίως νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι ἡ ἀναλογικὴ εἶναι ἡ αἰτία ἡ δημιουργήσασα τὴν ἀνωμαλίαν ταύτην, ἀλλ' ὅτι οὔτε ἡ ἀναλογικὴ μὲ τὰ πολλὰ κόμματα ἔχει τὴν δύναμιν νὰ κατευνάσῃ πάθη ἐξ ἄλλων ἀφορμῶν ἐρριζωμένα ἐν τῇ ψυχῇ ἑνὸς λαοῦ, οὔτε ὅτι τὸ πλειοψηφικὸν μὲ τὰ δύο μεγάλα κόμματα γεννᾷ τὰ μίση καὶ τὴν ἀδικαιολόγητον.

Ἡ ἐκδηλωθεῖσα δὲ παρ' ἡμῖν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη βιαιότης παθῶν δὲν ἔχει βεβαίως ὡς αἰτίαν τὴν ἐπί ἐνιαίου μετώπου κομματικὴν πάλην ἀλλ' ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν

ὁμαδικὴν ψυχολογίαν τὴν διαμορφωθεῖσαν ἐξ ἀφορμῆς καὶ ἐκ λόγων συνεπειῶν τοῦ πολέμου, πᾶν ἄλλο δὲ ἡ μειονεκτικὴν κατάστασιν ἀποτελεῖ ἡ σύμπτυξις τῆς πολιτικῆς ζωῆς εἰς δύο μεγάλα κόμματα. Κλασικὸν παράδειγμα εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐπὶ αἰῶνας ἐστήριξε τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ ἐπὶ δύο κομμάτων καὶ ἐπ' αὐτῶν καὶ δι' αὐτῶν ἐθεμελίωσε τὸν ἀλλως ἄφθαστον αὐτοῦ κρατικὸν πολιτισμόν. Ἀλλὰ καὶ ἡ νεωτέρα ἱστορία τῆς πατρίδος ἡμῶν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὡς τὰς μάλλον φωτεινὰς σελίδας αὐτῆς τὰς περιόδους καθ' ἃς ὁ ἀνταγωνισμὸς διεξήγετο μεταξὺ δύο κομμάτων καὶ κυρίως τὰς περιόδους Τρικούπη καὶ Βενιζέλου. Τότε μόνον ἕνεκα τῆς κυβερνητικῆς εὐσταθείας καὶ τῆς ἐπιβολῆς ἐνιαίας πλειοψηφίας κατέστη δυνατὴ μία ἰσχυρὰ ὥθησις πρὸς τὰ πρόσω ἡ ὁποία ἀνεζωογόνησεν ἐκ τοῦ μαρασμοῦ καὶ ἀφύπνισεν ἐκ τῆς νάρκης τὴν Ἑλλάδα.

Ἀλλά, κύριοι, ὅλα τὰ ἐξαγγελλόμενα καὶ διαφημιζόμενα ἐκ τῆς ἀναλογικῆς ἀγαθά, δὲν εἶναι παρὰ ἁπλᾶ προσχήματα διακοσμήσεως μόνον πρὸς ἐξωραϊσμὸν τοῦ κυρίου σκοποῦ, ὁ ὁποῖος κατ' ἐμὲ ὤφειλε νὰ μείνῃ ἀνομολόγητος. Τὸ βραχὺ νόημα τοῦ μακροῦ λόγου εἶναι ὅτι διὰ τῆς ἀναλογικῆς στερεώνεται ἡ Δημοκρατία καὶ παρουσιάζεται τὸ πολίτευμα. Μία ὀλιγαρχικὴ αὐτοκρατία. Ἡ λαϊκὴ ψυχολογία, ἡ λαϊκὴ δυσαρέσκεια, ἡ ὁποία δὲν ἔχει ὡς ἀφορμὴν καὶ αἰτίαν τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, δὲν μεταβάλλεται καὶ δὲν μετατρέπεται ἡ κατεύθυνσις αὐτῆς μεταβαλλομένου τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος. Ἐὰν πραγματικῶς ἡ θέλησις τοῦ λαοῦ εἶναι δυσμενὴς πρὸς τὴν Δημοκρατικὴν παράταξιν καὶ πρὸς τὴν δημοκρατικὴν ἰδέαν, δὲν θὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν ἡ ἀναλογικὴ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς λαϊκῆς θελήσεως, διότι ὅσα ὠφελήματα θὰ λάβωμεν ἐκ τῆς μιᾶς χειρὸς ἴσα θ' ἀποδώσωμεν διὰ τῆς ἑτέρας χειρὸς εἰς τὴν ἀντίθετον παράταξιν.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Δὲν θ' ἀποδώσωμεν ἴσα.

Θ. Σοφούλης. Μάλιστα, δὲν θ' ἀποδώσωμεν ἴσα, ἐὰν ὑπῆρχε θ' ἀποδώσωμεν πλείονα διὰ τῆς ἑτέρας χειρός. Τὸ κυβερνητικὸν κόμμα ἔχει ἀναμφισβητήτως τὴν πλειοψηφίαν τῶν ἐκλογέων, ἀλλ' ὅτι οὔτε ἡ ἀναλογικὴ μὲ τὰ πολλὰ κόμματα ἔχει τὴν δύναμιν νὰ κατευνάσῃ πάθη ἐξ ἄλλων ἀφορμῶν ἐρριζωμένα ἐν τῇ ψυχῇ ἑνὸς λαοῦ, οὔτε ὅτι τὸ πλειοψηφικὸν μὲ τὰ δύο μεγάλα κόμματα γεννᾷ τὰ μίση καὶ τὴν ἀδικαιολόγητον.

Ἡ ἐκδηλωθεῖσα δὲ παρ' ἡμῖν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη βιαιότης παθῶν δὲν ἔχει βεβαίως ὡς αἰτίαν τὴν ἐπί ἐνιαίου μετώπου κομματικὴν πάλην ἀλλ' ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ὁμαδικὴν ψυχολογίαν τὴν διαμορφωθεῖσαν ἐξ ἀφορμῆς καὶ ἐκ λόγων συνεπειῶν τοῦ πολέμου, πᾶν ἄλλο δὲ ἡ μειονεκτικὴν κατάστασιν ἀποτελεῖ ἡ σύμπτυξις τῆς πολιτικῆς ζωῆς εἰς δύο μεγάλα κόμματα. Κλασικὸν παράδειγμα εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐπὶ αἰῶνας ἐστήριξε τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ ἐπὶ δύο κομμάτων καὶ ἐπ' αὐτῶν καὶ δι' αὐτῶν ἐθεμελίωσε τὸν ἀλλως ἄφθαστον αὐτοῦ κρατικὸν πολιτισμόν. Ἀλλὰ καὶ ἡ νεωτέρα ἱστορία τῆς πατρίδος ἡμῶν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὡς τὰς μάλλον φωτεινὰς σελίδας αὐτῆς τὰς περιόδους καθ' ἃς ὁ ἀνταγωνισμὸς διεξήγετο μεταξὺ δύο κομμάτων καὶ κυρίως τὰς περιόδους Τρικούπη καὶ Βενιζέλου. Τότε μόνον ἕνεκα τῆς κυβερνητικῆς εὐσταθείας καὶ τῆς ἐπιβολῆς ἐνιαίας πλειοψηφίας κατέστη δυνατὴ μία ἰσχυρὰ ὥθησις πρὸς τὰ πρόσω ἡ ὁποία ἀνεζωογόνησεν ἐκ τοῦ μαρασμοῦ καὶ ἀφύπνισεν ἐκ τῆς νάρκης τὴν Ἑλλάδα.

νοσηροῦ ρωμαντισμοῦ διεδέχθη ἡ ὑγιὴς, ἡ σταθερά, ἡ ἐσταθμισμένη ὄρεξις τοῦ λαοῦ πρὸς ἐργασίαν, πρὸς δημιουργίαν εἰρηνικῆς προόδου, πρὸς μίαν νέαν κοινωνικὴν ἀνάπλασιν. Ὅλαι δὲ αἱ ἐκφράσεις τῆς ζωῆς μαρτυροῦν σήμερον ὅτι ὁ λαὸς ἕνα μόνον ἔχει πόθον, τὸν πόθον τῆς ἡσυχίας καὶ γαλήνης τῆς ἐργασίας. Ἔχων δὲ καὶ σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐχάραξε, τῆς ὁδοῦ τῆς εἰρηνικῆς προόδου, φράσσει μετ' ἀποστροφῆς τὰ ὦτα πρὸς τὰ κηρύγματα τὰ προκαλοῦντα καθεστωτικοὺς ἀγῶνας καὶ ἐμφυλίους σπαραγμούς, κηρύγματα ἐνθυμίζοντα μόνον συμφορὰς καὶ καταστροφὰς ἐθνικὰς καὶ κατ' ἄτομον.

Ἄλλοι, κύριοι, εἶναι οἱ παράγοντες οἱ δημιουργοῦντες τὸν κίνδυνον τῆς δημοκρατίας, κίνδυνον ὁ ὁποῖος δὲν δύναται βεβαίως νὰ ἀρθῇ διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος. Εἶναι πρῶτον ὁ ὑπαλληλικὸς κόσμος, ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως, τὸ πνεῦμα καὶ αἱ παραδόσεις αἱ ἀντιδημοκρατικαὶ αὐτοῦ. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καθιέρωσε τὴν Δημοκρατίαν ὄχι τόσον διότι ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην μιᾶς νέας ἀνασυντάξεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, τῆς καθιερώσεως τῆς Γερουσίας ἢ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀναλογικῆς, ἀλλὰ διότι ἀπέβλεψε πρωτίστως εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναδημιουργίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ κόσμου, τὴν ἀνάγκην ριζικῆς μεταβολῆς τῆς διοικήσεως ὑπὸ πνεῦμα ἀπολύτως δημοκρατικῆς χρηστότητος καὶ δικαιοσύνης καὶ προθύμου ἐξυπηρετήσεως τῶν νομίμων συμφερόντων τοῦ πολίτου.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Εὖγε, εὖγε.

Θ. Σοφούλης. Ἀλλὰ τὸν μεγαλύτερον κίνδυνον τῆς Δημοκρατίας ἀποτελοῦμεν ἡμεῖς αὐτοί, ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀδιάλειπτος βιαιότης τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἡ ἀποστεροῦσα ἡμᾶς τοῦ μέτρου τῆς ὀρθῆς καὶ δικαίας ἐκτιμήσεως προσώπων καὶ πραγμάτων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ λιποψυχία καὶ ἡ ἠττοπάθεια ἡμῶν· ἰδοὺ ὁ ἐχθρὸς τῆς Δημοκρατίας. Εὑρισκόμεθα καὶ σήμερον πρὸ τῶν αὐτῶν φαινομένων τὰ ὁποῖα παρουσιάσθησαν καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1922. Πεπλανημένη ἀντίληψις τῆς πολιτικῆς καταστάσεως ἐνέπνευσε καὶ τότε τὴν σκέψιν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος σωτηρίας παρὰ ἡ κατάργησις τοῦ Φιλελευθέρου κόμματος καὶ ἡ δημιουργία τρίτης καταστάσεως διὰ τῆς ἱδρύσεως τῶν συλλόγων τῆς Ἐθνικῆς Σωτηρίας.

Μετὰ τὴν αὐτόματον δὲ ἐξάτμισιν τῶν συλλόγων τούτων ἀνεκαλύψαμεν καὶ πάλιν ὅτι δυνάμεθα νὰ σωθῶμεν ἐὰν θέσωμεν τὸν κολοσσὸν τοῦ φιλελευθέρου κόμματος ὑπὸ μίαν σύνδετέραν σημαίαν, σεβαστοῦ ἄλλως τε ὀνόματος, τοῦ κ. Ζαΐμη

Καὶ μετὰ πολλὰς ἀτυχεῖς προσπαθείας ἐνεφανίσθη τότε τὸ πρῶτον ἡ ἀναλογική, ὡς τὸ τελευταῖον ὅπλον σωτήριον διὰ τὴν Ἑλλάδα. Εὐτυχῶς ἀπεκρούσθη ἡ ἀναλογικὴ καὶ ἀπεκτήσαμεν τὴν Δημοκρατίαν. Καὶ σήμερον, κύριοι, τὸ αὐτὸ λιποψυχον αἴσθημα μᾶς ἐμπνέει τὴν σκέψιν νὰ στηρίξωμεν τὴν ὕπαρξιν τῆς Δημοκρατίας, τὴν ὕπαρξιν δηλ. τοῦ Ἔθνους ὁλοκλήρου ἐπάνω εἰς τὸ ἄγνωστον, τὸ ἀπρόβλεπτον, τὸ ἀβέβαιον, τὸ τυχαῖον. Ἀβέβαιον καὶ τυχαῖον ὅταν ἐμπιστευώμεθα τὸν χειρισμὸν ἑνὸς λεπτοῦ, συνθέτου καὶ πολυπλόκου μηχανισμοῦ εἰς τὰς χεῖρας ἑνὸς νηπίου, οἷος εἶνε ὁ ἑλληνικὸς λαός, κρινόμενος ὡς ἐκλογεὺς κατὰ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα. Ἀβέβαιον καὶ τυχαῖον διότι λείπουν ὅλαι αἱ προϋποθέσεις, αἱ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀναλογικῆς, λείπει ἡ σταθερὰ βάσις τῆς λαϊκῆς συνειδήσεως. Ἕνεκα τούτου τὸ οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἄμμου ἐγείρεται ὄχι μόνον δὲν θὰ εἶναι τὸ ὀχυρὸν τῆς Δημοκρατίας φρούριον ἀλλ' οὔτε πύργος ἰσπανικός. Εὑρισκόμεθα, κύριοι, ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχυρᾶς ἀθυποβοσίας, ἡ ὁποία μᾶς παρουσιάζει ἐπιθυμίας καὶ προσδοκίας ὡς πράγματα ὑπαρκτά. Καταστρώνομεν ἕνα εἰκονικὸν ἰσολογισμὸν διὰ τόσων ἑκατοστῶν ἐντεῦθεν μετατεθειμένων, διὰ τόσων δεκάτων ἐκεῖθεν μετακινουμένων, ἰσολογισμὸν κλείοντα μὲ ὑπόλοιπον εἰς πίστωσιν τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸ προϊὸν τοῦτο τῆς καθαρᾶς σκέψεως ἡμῶν ἀποδεχόμεθα ὡς τὸ ἀναντίρρητον ἐξαγόμενον ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων.

Κύριοι, μία νέα κατάστασις δημιουργηθεῖσα κατόπιν μιᾶς ριζικῆς ἀνατροπῆς δὲν εἶνε δυνατὸν ποτὲ νὰ παγιωθῇ διὰ ποσοστῶν καὶ ἑκατοστῶν, παρὰ μόνον διὰ μακρῶν ἐνδεταμένων προσπαθειῶν καὶ διὰ θαραλέων ἀγώνων. Κάθε νέα ἰδέα, κάθε νέα δημιουργία διὰ νὰ ἐπιβληθῇ, διὰ νὰ κυριαρχήσῃ, ἔχει ἀνάγκην ἀκεραίας καὶ ἀμερίστου τῆς νίκης. Καὶ τὴν νίκην αὐτὴν ἀποτρέπει μᾶλλον ἡ ἀναλογικὴ ἡ διασπῶσα τὰς δυνάμεις, καὶ ἐξασφαλίζει μόνον ἡ ἑνότης τῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων. Ὅλοι ὑποστείλωμεν τὰς πολυωνύμους σημαίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐμφωλεύει μόνον ὁ μισαλληλισμός, ὅταν ἀναγνωρίσωμεν τὴν μίαν καὶ ἀδιαίρετον σημαίαν τῆς Δημοκρατίας ὡς τὸ κοινὸν ἡμῶν σύμβολον καὶ ὅπλον, ὅταν συνασπισθῶμεν μὲ ἑνωμένας καὶ πάλιν τὰς δυνάμεις εἰς ἄρρηκτον φάλαγγα, τότε μόνον θὰ στεφανώσῃ καὶ πάλιν τὸν ἀγῶνα ἡμῶν ἡ νίκη, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχωμεν ὡς ἐρώδιον τὴν θερμουργόν, τὴν ἀφοβον, τὴν ἀπόρθητον πίστιν τὴν σώζουσαν τὰ ἔθνη, ἀρκεῖ

νὰ ἔχωμεν ὡς ἐφόδιον τὴν θέλησιν νὰ νικήσωμεν, τὴν ἀπόφασιν νὰ νικήσωμεν. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴ διὰ τὰ ἀεροπορικὰ νομοσχέδια ἐνισχύεται διὰ τῶν κ. κ. **Δ. Λεονάρδου, καὶ Θ. Καλλιαλέξη.**

Μεθ' ὅλα ταῦτα ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρα 11.20' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις, συνεχίζεται δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος συζήτησις.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἐπείθη, κύριοι, κατόπιν ἐγὼ τοὐλάχιστον ἀνελλήφθην, ἐν ἀμφιβόλῳ εἶναι καὶ δύναται νὰ τεθῇ ἡ θεωρητικὴ ὀρθότης τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας. Ὑπανελήφθη καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν, ὄχι βεβαίως παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου πολιτευτοῦ ἐκ Σάμου, τὸ πολλάκις λεχθὲν ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἀναλογικῆς παραβιάζεται ὁ νόμος ὁ θεμελιώδης τῆς πλειονοψηφίας καὶ ὁ νόμος τῆς πλειονοψηφίας εἶναι ὁ ἄξων ὁ κύριος περὶ τὸν ὁποῖον περιστρέφεται οἱονδήποτε πολίτευμα ἐλεύθερον. Διατί θέλατε, μᾶς εἶπον, νὰ μὴ ἐκλέγωνται καὶ οἱ πλείονες ἀπὸ τὴν πλειονότητα ὅταν ὁ δημόσιος βίος ρυθμίζεται διὰ τῆς θελήσεως τῶν πλειόνων καὶ ἂν παύσῃ νὰ ἐκπηγάζῃ ἡ θέλησις τῶν πλειόνων δὲν θὰ περιπέσωμεν εἰς μίαν ὀλιγαρχίαν ἀνελευθερίας καὶ τυραννίας; Καὶ πράγματι, Κύριοι, θὰ περιπέσωμεν εἰς ὀλιγαρχίαν τὴν μεταφέρομεν τὸ κέντρον τοῦ βάρους ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰς τοὺς ὀλίγους. Ἀλλὰ περὶ τούτου δὲν πρόκειται. Οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ ἀμφισβητήσῃ οὔτε ἠθέλησε νὰ μειώσῃ τὰ δικαιώματα τῆς πλειονοψηφίας. Παρὰ τὰ δικαιώματα ὅμως τῆς πλειονοψηφίας ὑπάρχουν τὰ δικαιώματα τοῦ συνόλου τοῦ ἔθνους καὶ τὸ σύστημα τὸ πλειονοψηφικὸν ἔχει ταύτην τὴν ἰδιότητα, νὰ προστατεύσῃ τὰ πρῶτα καὶ ταῦτα κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον ἐπιθυσία τῶν δευτέρων. Καὶ ἡ ἀναλογικὴ ἔχει αὐτὴν τὴν ἀρετὴν νὰ ἐξασφαλίζῃ ἐξ ἴσου καὶ τὰ δικαιώματα τῆς πλειονοψηφίας καὶ τὰ δικαιώματα τῆς ὀλότητος τῶν πολλῶν. Θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ, ἵνα καταστα θῇ τὸ πρᾶγμα σαφέστερον, νὰ μεταχειρισθῶ μίαν συγκέτισιν ἡ ὁποία εἶναι πασίγνωστος. Ἐάν, Κύριοι, ἦτο δυνατὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἡ ἄμεσος ἐξάσκησις τῆς πολιτικῆς κυριαρχίας, τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸν λαὸν διὰ τῆς συγκεντρώσεως τῶν πολιτευτῶν εἰς μίαν συνέλευσιν λαϊκὴν καὶ σήμερον θὰ συνέβαινεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνέβαινε καὶ εἰς τὰς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου, ἵνα ἀδὴ

θὰ ἐβουλεύοντο πάντες καὶ ὁ ἀπεραίτιζεν οἱ πλείονες. Ἐπειδὴ ὅμως σήμερον ἕνεκα τῆς ἐκτάσεως τῶν νεοτέρων Κρατῶν δὲν εἶναι δυνατὴ μία τοιαύτη συγκέντρωσις τῶν πολιτῶν εἰς μίαν τόσον ἀχανῆ συνέλευσιν διὰ τοῦτο εἰσήχθη τὸ σύστημα τῆς ἐκπροσωπήσεως καὶ ἀντιπροσωπεύῃ ἡ συνέλευσις τοῦ Δήμου ἡ συνέλευσις αὐτὴ διὰ τῆς ψήφου τῶν ἀντιπροσώπων· ἐχάθη δηλαδὴ τὸ σύστημα τὸ λεγόμενον ἀντιπροσωπευτικόν. Ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι εἰμὴ μία πιστὴ ἄλλο ἢ δὲν ὀφείλει νὰ εἶναι εἰμὴ μία πιστὴ ἀναπαράστασις τῆς ἐκκλησίας τοῦ Δήμου. Ὅπως καὶ ἡ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου τοιαυτηρότως καὶ εἰς τὴν Βουλὴν ἐπρέπει νὰ ἐκπροσωποῦνται ὅλαι αἱ ἀπόψεις καὶ νὰ ἐπιφυλάσσηται μόνον τὸ δικαίωμα τῆς τελικῆς κρίσεως τῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν πλειονοψηφίαν.

Εἰς τὸ σύστημα ὅμως τῶν πλειονοψηφικῶν τί συμβαίνει Εἰς τὸ σύστημα τὸ πλειονοψηφικὸν ἀντιπροσώπους ἀποστέλλει μίαν μόνον μερίδα ἡ πλειονοψηφοῦσα κατὰ τὸ φαινόμενον ἡ συνήθως, συνηθέστατα μειονοψηφοῦσα. Εἶναι ἄλλως ὅτι τὸ ἐλάττωμα αὐτὸ τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος μετριάζεται ἐπαισθητῶς εἰς τὴν διαιρέσεις τῆς Νάσας εἰς πολλὰς ἐκλογικὰς περιφερείας. Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποκλείσωμεν ἐκ τῶν πρώτων τὴν λογικὴν συνέπειαν τῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας λειτουργεῖ τὸ σύστημα τὸ ἐκλογικόν. Εἴδομεν ἄλλωστε καὶ εἰς τὴν πρᾶξιν νὰ παράγεται πολλάκις, εἰς στιγμὰς ὑβρεως ἰσχυρῶν πολιτικῶν κομμάτων, νὰ παρασύρεται καθολοκληρίαν ἡ μία μερὶς καὶ νὰ ἔχωμεν μίαν μονομερῆ ἐκπροσώπησιν ἡ ὁποία καταργεῖ τὴν δημοκρατίαν, τὴν ἀληθῆ δημοκρατίαν ἐννοῶ ὅτι οἱανδήποτε μορφήν.

Διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τοὺς ἐλευθέρους θεσμοὺς δὲν εἶναι ἡ ἄπρασις τῆς πλειονοψηφίας εἶναι πρὸ παντὸς ὁ ἔλεγχος ὁ ἄγρυπνος καὶ ἡ συζήτησις ἡ ἐρεθριστατωμένη διὰ τῆς ὁποίας καὶ τὸ φρόνημα τὸ δημόσιον ἐξυψοῦται καὶ προάγεται. Ἀλλὰ καὶ αἱ ἀποψεῖς τῆς πλειονοψηφίας προσαρμόζονται πλησέστερον πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον. Καὶ τὰς δύο ἀρετὰς τῆς ἀληθοῦς Δημοκρατίας ἔρχεται νὰ πληρώσῃ τὸ σύστημα τὸ ἀναλογικὸν διὰ τῆς ἐκπροσωπήσεως ὅλων τῶν ἀποχρώσεων καὶ διαφόρων τῶν δισώπησιν ὅλων τῶν ἀποχρώσεων καὶ διαφόρων τῶν καιωμάτων τῆς πλειονοψηφίας. Καὶ διὰ τοῦτο βρέπομεν τὸ σύστημα αὐτὸ ἐπεκτεινόμενον βαθμαίως εἰς ὅλας τὰς Δημοκρατικὰς χώρας, καὶ ἐν ὑπάρχουσι Νῶραι τινὲς αἱ ὁποῖαι καθυστεροῦσιν ἀκόμη δύναταί τις νὰ εἴπῃ μετ' ἀσφαλείας ὅτι καὶ αἱ καθυστεροῦσαι Νῶραι εὑρίσκονται εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μεταβολῆς.

Ο κ. ἐκ Σάμου πολιτευτὴς ἀνέφερε τὸ παράδειγμα τοῦ Γάλλου πρωθυπουργοῦ ὡς σημεῖον μεταστροφῆς τῆς δημοσίας γνώμης περὶ τοῦ νέου τούτου ἐκλογικοῦ θεσμοῦ. Ὁ νῦν, εἶπε, πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας ἄλλοτε κῆρυξ διαπρύσιος τῆς ἀναλογικῆς ἐφεφράσθη τελευταίως ἐναντίον τῆς ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ ἐχαρακτήρισεν αὐτὸν ὡς θεσμὸν ἀπατηλόν. Ἐγὼ δὲν εἶδον ποῦ ταῦτα ἐγράφησαν. οὐδ' ἀνέγνωσα τὰς δηλώσεις τοῦ Γάλλου πρωθυπουργοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι ἀκριβῆ τὰ λεχθέντα καὶ πολὺ, κύριοι, οὐδεμίαν θὰ εἶχεν ἀξίαν ἡ προσωπικὴ μεταστροφὴ ἑνὸς πολιτευομένου οἱασδήποτε καὶ ἂν εἶναι αὐτὸς σημασίας. Καὶ ἂν ἤθελεν νὰ ἐπικαλεσθῇ εἰς ἀντιστάθμισμα τὸ παράδειγμα ἑτέρου πολιτευομένου θὰ ἠδυνάμην νὰ σᾶς ὑπομνήσω ὅτι ὁ κλάδος τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, ὁ Ἄσκουϑ, ἦτο εἷς ἐκ τῶν σκληροτέρων πολεμίων τῆς ἀναλογικῆς, εἷς τῶν θερμοτέρων ὑπερμάχων τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος καὶ ὅμως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, συζητουμένου τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου ἐν τῇ Βουλῇ τῶν κοινοτήτων, ἠγέρθη καὶ δημοσίᾳ ὡμολόγησε τὴν πλάνην, καὶ ὡμολογήσατε τὴν πλάνην συνέστησε μετὰ πάσης θερμότητος, ὥπως καὶ ἡ Ἀγγλία υἱοθετήσῃ τὸ προοδευτικὸν τοῦτο σύστημα, τὸ ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς κοινωνικὰς συνθήκας ὅλων σχεδὸν τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν.

Ἀλλ' εἶνε τοῦτο μόνον; Ἀπέναντι τῆς τοιαύτης προσωπικῆς μεταστροφῆς, θὰ ἔχωμεν σήμερον μίαν σταθερὰν πρόοδον τὴν ὁποίαν εἰσάγει ὁ νέος θεσμὸς τῆς ἀναλογικῆς εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν ὅλων σχεδὸν τῶν πεπολιτισμένων λαῶν. Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτής, ἡ Ἑλλὰς δὲν εὑρίσκεται ὑπὸ παρομοίας συνθήκας. Ὁλόκληρος ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει συνείδησιν τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν. Δὲν ὑπάρχει εἰς αὐτὴν ἀντίθεσις συμφερόντων ἢ τοὐλάχιστον δὲν ὑπάρχει συνείδησις τῆς ἀντιθέσεως ταύτης· εὑρίσκεται κυρίως εἰς μίαν ἐμβρυώδη κατάστασιν, εὑρίσκεται εἰς ἓν σκότος πυκνὸν εἰς τὸ ὁποῖον εἶνε μάταιον νὰ θελήσωμεν νὰ εἰσχωρήσῃ μία ἔστω ἀκτὶς φωτὸς διὰ νὰ σταθῇ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα ἐκλογικοῦ, διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος. Ὁ λαὸς θὰ παραμένῃ πάντοτε εἰς τὸ πυκνὸν σκότος εἰς τὸ ὁποῖον καὶ σήμερον εὑρίσκεται. Καὶ δὲν εἶνε μόνον τοῦτο· ἀλλ' ἵνα δεχθῶμεν ὅτι ὑπάρχει σήμερον ἀνάγκη μεταβολῆς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, πρέπει νὰ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι ὑπάρχει ἀναγνώρισις τοιαύτης ἀνάγκης εἰς τὸν λαόν, διότι τὰ ἐκλογικὰ συστήματα δὲν εἶνε ἡ γενεσιουργὸς αἰτία τῶν κομμάτων τῶν ἀρχῶν· εἶνε ἡ συνέπεια. εἶνε τὸ κατασταλαγμα. Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀρχαὶ ἀντετάχθησαν ἐναντίον οἱασδήποτε προόδου· εἶναι τὰ πρῶτα ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα ἀπὸ παλαιοτέρων χρόνων ἤκουσεν ἡ ἀνθρωπότης ἐναντίον τῶν προοδευτικῶν. Ἤκουσε τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα καὶ ὅτε κατεβάλλοντο προσπάθειαι πρὸς κατάπαυσιν τῆς δουλείας. Ἔχουσιν οἱ δοῦλοι συνείδησιν τῆς ἐλευθερίας των καὶ θέλετε νὰ δώσητε εἰς αὐτοὺς τὴν ἐλευθερίαν, ἐνῷ ζῶσιν εὐτυχεῖς εἰς τὴν κτηνώδη κατάστασιν εἰς ἣν ζῶσι; Καὶ εἴδετε ταῦτα ἀντιτασσόμενα ἐναντίον τῆς καθολικῆς ψήφου. Ἔχει συνείδησιν ὁ λαὸς ὁ ἀναλφάβητος τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν, καὶ θέλετε νὰ παραδώσητε εἰς αὐτὸν εἰς τὴν Χώραν αὐτὴν ὅπλα ἐπικίνδυνα διὰ τὴν λαϊκὴν εὐημερίαν; Θὰ ἴδητε ταῦτα ἀντιτασσόμενα καὶ ἐναντίον τῆς γυναικείας ψήφου. Ἔχουσιν αἱ γυναῖκες συνείδησιν πολιτικῶν ἰδεῶν, καὶ θέλετε νὰ παραδώσητε εἰς αὐτὰς ὅπλον ἐπικίνδυνον εἰς τὴν κοινὴν εὐημερίαν;

Δὲν ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἀντίθεσις ἰδεῶν καὶ συμφερόντων. Τὰ πάντα εὑρίσκονται εἰς μίαν μακαρίαν μονοτονίαν. Ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἀντίθεσις κεφαλαίου καὶ ἐργασίας; ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἀντίθεσις γεωκτημόνων καὶ ἀγροτῶν; ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἀντίθεσις εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν, εἰς τὴν κοινωνικὴν πολιτικήν, εἰς τὴν λαϊκὴν μεταρρύθμισιν, ὑπάρχει παρ' ἡμῖν τοιαύτη ἀντίθεσις; Οὐδεμία ἐκ τῶν ἀντιθέσεων αὐτῶν ὑπάρχει. Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτὴς φαίνεται τελείως ἀγνοῶν αὐτά, προσποιεῖται ὅτι ἀγνοεῖ οἱανδήποτε σύγχρονον κίνησιν, εἰς τὴν Χώραν ἡμῶν καὶ θέλει νὰ παραστήσῃ τὸν λαόν, τὸν ἀποτελοῦντα τὸν πρόσκοπον ἐν τῇ προόδῳ ὅλων τῶν λαῶν τῆς ἐγγὺς Ἀνατολῆς, ὡς εὑρισκόμενον εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα τῆς ζωϊκῆς κλίμακος· ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον, νὰ συζητήσῃ τις κἂν ἐπὶ τοιαύτης βάσεως. Λαὸς προηγμένος ὡς ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἔχει καὶ συνείδησιν καὶ τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἀντιθέσεως τῶν συμφερόντων του ἐπίσης. Καὶ ἐν τῇ συνειδήσει ταύτῃ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀναλογικὴ ἐκλογὴ ἔχει μόνον ἀνήχθη εἰς τὴν παγκόσμιον συνείδησιν τῶν πολιτισμένων λαῶν ἀλλὰ ἀπετέλεσεν ἀνάγκην ἀναγνωρισθεῖσαν.

Ἀλλά, κύριοι, παρὰ τὴν θεωρητικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ὀρθότητα τῆς ἀναλογικῆς, ἐγώ, ἂν ἤθελε προβληθῇ ἀντίρρησις πρακτικῆς φύσεως ἐπιβάλλουσα τὴν μὴ ἄμεσον ἐφαρμογὴν τοῦ νέου θεσμοῦ, δὲν ἤθελον, εἰλικρινῶς, διστάσει νὰ συστήσω τὴν ἀναβολὴν αὐτῆς εἰς χρόνον εὐθετώτερον, διότι πιστεύω ἀδιστάκτως ὅτι καὶ τὰ χείριστα τῶν ἐκλογικῶν συστημά-

των εἶναι δυνατόν, εἰς στιγμὰς δεδομένας καὶ μόνον, νὰ προσφέρωσιν ὑπηρεσίας ἀληθῶς ὑψίστας καὶ εἰς τὰ ἔθνη καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας. Εἶναι βεβαιωμένον ὅτι ἡ Δημοκρατία τῆς Γαλλίας ἐσώθη εἰς στιγμὰς κινδύνου ἐκ τῆς δημαγωγήσεως ἑνὸς τῶν λαοπλάνων ἀρχηγῶν, διὰ τοῦ μᾶλλον ἐκτὸς ὀπισθοδρομικῶν ἐκλογικῶν συστημάτων τῆς στενοτάτης περιφερείας. Ἀλλ' ὀφείλω νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι δὲν ὑπῆρξαν μόνον θεωρητικοὶ λόγοι ἀλλὰ καὶ πρακτικοί, οἱ ὁποῖοι μὲ ἔπεισαν ὅπως συναγωνισθῶ καὶ ἐκτὸς τῆς Συνελεύσεως ὑπὲρ τοῦ συστήματος τῆς ἀναλογικῆς καὶ τὴν ἐσπέρασαν ταύτην νὰ ἐγείρω τὴν φωνήν μου εἰς θερμὴν ἔκκλησιν ἐνώπιον ὑμῶν.

Τί ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν;

Ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν τὸν κίνδυνον ἐκ τοῦ κουμουνισμοῦ, ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν τὴν ἀστάθειαν τὴν κυβερνητικήν, τὴν ὁποίαν παρασκευάζει ἡ ἀναλογικὴ διὰ τῆς κατατμήσεως τῶν κομμάτων. Ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν, μᾶς εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτής, ἐξάρθρωσιν κοινωνικὴν καὶ κυβερνητικὴν ἀποσύνθεσιν, ὡς τὴν ἄμεσον συνέπειαν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος. Ὁ κίνδυνος τοῦ κουμουνισμοῦ, προσέθηκεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτής, εἶναι ὁ μεγαλείτερος τῶν κινδύνων, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀπειλεῖ ἐκ τῆς ἀναλογικῆς, καὶ λέγων ταῦτα παρέλιπεν ἐντελῶς νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ, διατί εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξαιρετικῶς πρέπει νὰ μᾶς στενοχωρῇ ἡ ἰδέα τῆς εἰσχωρήσεως ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ βουλευτηρίου μιᾶς εὐαρίθμου ἢ μὴ εὐαρίθμου ἀπηχοῦσης κουμουνιστικῆς. Δὲν ἔχομεν ἰδέαν ἀπὸ τοὺς, λέγει ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτής, τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ παρουσιάσῃ ἡ δύναμις τῆς κουμουνιστικῆς ὁμάδος ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ Βουλευτηρίου, διότι ἔχει εἰσδύσει βαθύτερον ἢ ὅσον φανταζόμεθα τὸ δηλητήριον τῆς κακοποιοῦ αὐτῆς δυνάμεως μέχρι τῶν ἐγκάτων τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ. Ἰδοὺ ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτὴς ἀναγνωρίζει ὅτι μία ἰδέα εἰσέδυσε καὶ μέχρι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ εἶναι ἡ μόνη ἡ ἰδέα, ἡ ὁποία κατέκτησε τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἡ ἰδέα τοῦ κουμουνισμοῦ, ἰδοὺ ἡ μόνη ἰδέα, τὴν ὁποίαν παρουσιάζει ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ἐκ Σάμου.

Εἶπον λοιπόν, κύριοι, ὅτι βουλευταὶ κουμουνισταὶ ὑπάρχουν σήμερον εἰς ὅλας τὰς Βουλὰς καὶ εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν συνετέλεσαν ἠττώμενοι

συνεχῶς εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς κοινοβουλευτικοὺς, συντε-
λεσαν οὐχὶ εἰς τὴν ἐξάπλωσιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν
ἰδεῶν, τὰς ὁποίας ὑπεστήριζον, ἀλλ' εἰς τὴν ἐξασθένησιν καὶ
τὸν κλονισμὸν αὐτῶν εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν. Καὶ διατί τέλος
πάντων πρέπει ἡμεῖς καὶ μόνοι νὰ τρέμωμεν ἐνώπιον τῆς
ἰδέας ὅτι θέλομεν ἀντικρύσει εἰς τὰς συζητήσεις ἡμῶν καὶ
μίαν ὁμάδα ὑποστηριζουσαν τὰς ἀναρεπτιὰς τοῦ κου-
μουνισμοῦ ἰδέας; Καὶ διατί ἡμεῖς πρέπει νὰ ὑποτιμήσωμεν
μέχρι τοιούτου σημείου τὰς ἠθικὰς δυνάμεις τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν
ἀντιπροσωπείας, ὥστε νὰ φανταζώμεθα ὅτι δὲν θέλει δυνηθῇ
αὐτὴ νὰ ἀντεπεξέλθῃ ἐναντίον τοῦ δημαγωγείου, τὸ ὁποῖον θέ-
λει ἐγχωνευθῆ ἐκ μιᾶς μικρᾶς καὶ εὐαρίθμου ὁμοδοξαβουλευτῶν
καὶ ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇ ἡ Ἐθνικὴ ἡμῶν Ἀντιπροσωπεία νὰ
διαφωτίσῃ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν περὶ τῶν συνεπειῶν, εἰς
τὰς ὁποίας θὰ ἠδύνατο νὰ ὁδηγήσῃ μία κοινωνικὴ ἀναρπαγή;
Ὄχι, κύριοι. Ὑπάρξει μεταξὺ τοῦ
λαοῦ πολῖται πρόθυμοι νὰ ἐκλέξουν ἀντιπροσώπους
των ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ὑπονομεύουν τὴν ἰδέαν τῆς
πατρίδος καὶ ἐπιζητοῦσι τὴν κοινωνικὴν ἀναρχίαν. Ἐὰν μὴ
διστάσωμεν, ἂς ἀναπεταάσωμεν εἰς αὐτοὺς σωτηρίους τοὺς θύ-
ρας τοῦ Βουλευτηρίου. Εἶμαι ἀπολύτως πεπεισμένος ὅτι
ὑπὸ τὸ φῶς τῆς συζητήσεως θέλει καταδειχθῇ μὲ πόσα ἐπι-
κίνδυνος χιμαίρας διαφακολοῦντας ἀρχηγέτας μάζας καὶ
θέλει, ὅπερ εὐτυχὲς γεγονός, ἐλθει κατασταθῇ εὐχερὴς ἡ διαστολὴ
μεταξὺ τῆς ἀληθοῦς καὶ κακοποιοῦ ταύτης δυνάμεως καὶ ὅ-
λων τῶν, ἄλλων προοδευτικῶν ροπῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκουν
τὴν κοινωνικὴν ἀνάπλασιν διὰ συστημάτων καὶ ἄνευ κλονι-
σμῶν, ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῶν μεγάλων μαζῶν.
Θὰ εἶναι τοῦτο κέρδος ὑψίστου διὰ τὸν ἑλληνικὸν λαόν,
δυνάμενον πλέον νὰ διακρίνῃ μεταξὺ τῶν ἀναρεπτικῶν καὶ
τῶν προοδευτικῶν ἰδεῶν καὶ τότε θὰ δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν
ποία θὰ εἶναι ἡ πραγματικὴ δύναμις τοῦ κουμουνισμοῦ ἐν
τῇ Ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ. Δὲν παραγωρίζω, κύριοι,
ὅτι ἐσημειώθη ἐπ' ἐσχάτων μία ζωηροτέρα κίνησις εἰς τὰς
κουμουνιστικὰς τάξεις καὶ μᾶς ἐπιβάλλει τοῦτο τὴν ὑποτ-
χρέωσιν ὅπως μὴ ἀφήσωμεν ἄνευ ἐνισχύσεως τὴν ἄμυναν
τοῦ Κράτους ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀπροκαλύπτως ἐπι-
διώκουσι τὴν ἀπανθρωπίαν αὐτοῦ. Ἀλλ' ὀφείλομεν πρὸς τοῦτο
νὰ συγκεντρώσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἀφέριστον ὄχι θε-
βαίως εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Βουλευτηρίου, ἀλλ' ἐκεῖ ὁπόθεν
εἶναι δυνατὸν νὰ προέλθουν ἐπικίνδυνοι ζυμώσεις, εἰς τὰ
ἐργοστάσια δηλαδὴ καὶ τοὺς στρατῶνας. Ἀλλ' ἐν, κύριοι,

πληρεξούσιοι, δυσείλομεν νὰ μὴ παραμελήσωμεν ὅλα τὰ μέτρα, τὰ ἐπιβαλλόμενα πρὸς ἀναστολὴν μιᾶς ἀποσυνθετιζῆς τάσεως, ἂν τὸ καλύκιον τοῦτο μᾶς ἐπιβάλλεται, ἔχομεν ἐξίσου τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ὑπερβάλλωμεν πέραν τοῦ δέοντος τὸν κίνδυνον τὸν ἐκ τοῦ κουμουνισμοῦ. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι παρ' ἡμῖν αἱ ὅροι τῆς ἐργασίας καὶ ἡ κατανομὴ τῆς ἐδιοκτησίας καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι συνθῆκαι τοῦ βίου, συνθῆκαι, αἱ ὁποῖαι προσλαμβάνουν διὰ τῶν πραγματικῶν μεταρρυθμίσεων τῶν συντελουμένων παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Κράτους ὅτημέραι χαρακτῆρα λαϊκώτερον καὶ ἀναμφισβήτητον, ὅτι δυνάμεθα νὰ εἴμεθα ἡσυχοι ὅτι οὐδεὶς ἐκ τοῦ κουμουνισμοῦ κίνδυνος μᾶς ἀπειλεῖ ἐπὶ πολὺν εἰσέτι χρόνον. Ἴσως, προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ μεταβαλλομένων τῶν συνθηκῶν, ἴσως καὶ ὁ κίνδυνος οὗτος νὰ καμῇ καὶ παρ' ἡμῖν ἀπειλητικώτερος. Ἀλλὰ θὰ ἦτο σφάλμα ἐκ μέρους ἡμῶν νὰ θέλωμεν νὰ ἐξωθήσωμεν τὰς προβλέψεις μας μέχρι τοῦ ἀπωτέρου μέλλοντος, μέχρι νοσηρᾶς ἀνησυχίας, διότι διατρέχομεν τὸν κίνδυνον, θέλοντες νὰ βυθίσωμεν τὸ βλέμμα εἰς τὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντος, ὅπως ἀνακαλύψωμεν ἀντὶ πάσης θυσίας ἀνέρη ἀνύπαρκτα, διατρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ μὴ διακρίνωμεν τοιαῦτα καὶ νὰ πέσωμεν εἰς τὸν χάσκοντα πρὸ τῶν ποδῶν ἡμῶν λάκκον. Ἄλλοι ὑπάρχουν κίνδυνοι, κύριοι, ἄμεσοι καὶ σοβαροί, τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν πρωτίστως νὰ ἀντιμετωπίσωμεν, καὶ μεταξὺ τῶν κινδύνων τούτων τὴν πρωτεύουσαν ἔσεται κατέχει δυστυχῶς ἀκόμη ἡ ἐσωτερικὴ διάσπασις. Διότι ἐν ᾗ περιπτώσει ἠθέλομεν δυνηθῇ νὰ συμπήξωμεν ὅλους τοὺς ἐθνικοὺς παράγοντας εἰς μίαν ἐνιαίαν ἠθικὴν δύναμιν, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ εἰς τὸ ἄφατον ἀκόμη μέλλον ἠθέλομεν ἀντεπεξέλθῃ ὄχι μόνον εὐκόλως ἀλλὰ καὶ ἀποτελεσματικῶς ἐναντίον τῶν διαλυτικῶν τάσεων μιᾶς ἀσημάντου ἀπὸ πάσης ἀπόψεως μειονοψηφίας τοῦ Ἔθνους. Ἀλλ' ὑπάρχει, κύριοι, καὶ ὁ ἕτερος κίνδυνος ἐκ τῆς κυβερνητικῆς ἀσταθείας διὰ τοῦ τερματισμοῦ τῶν κομμάτων.

Πρὶν ἤ ὅμως, κύριοι, εἰσέλθω εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἀπόψεως ταύτης, θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ φέρω δι' ὀλίγων τὸν λόγον ἐπὶ ἄλλων τινῶν σημείων, περὶ ἀντιρρήσεών τινων, αἱ ὁποῖαι προεβλήθησαν ἐπικουρικῶς παρ' ἄλλων συναδέλφων ἀναφερομένων ἐπίσης εἰς κινδύνους δυναμένους νὰ προέλθουν ἐκ τῆς καθιερώσεως τῆς ἀναλογικῆς ψηφοφορίας. Εἶπον τινὲς ἐκ τῶν συναδέλφων ὅτι διὰ τῆς ἀναλογικῆς θὰ ἐκλίπῃ τοῦ λοιποῦ τελείως ἡ βουλευτικὴ ἀνεξαρτησία καὶ ὅτι θὰ παραδώσωμεν τὴν τύχην τῶν πολιτευομένων εἰς τὴν ἀπόλυτον διάκρισιν τῶν ἡγετῶν τῶν κομμάτων. Κύμαι βέβαιος ὅτι μία μᾶλλον ἐπιστημονικὴ ἐξέτασις τῆς πραγματικότητος ἤθελε μᾶς ὁδηγήσει εἰς σκέψεις ἐντελῶς ἀντιθέτους. Διὰ νὰ εἶναι τελεσφόρος ἡ δωροδοκία διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἀναλογικῆς, ὀφείλει νὰ ἐπεκταθῇ, κύριοι πληρεξούσιοι, οὐχὶ εἰς ἀριθμὸν περιωρισμένον ἐκλογέων, ἀλλ' εἰς χιλιάδας ὅλων ἐκλογέων. Δὲν γνωρίζω ἂν ὑπάρχουν μεταξὺ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος —Κροῖσοι διαθέτοντες τόσα μεγάλα ποσὰ καὶ πρόθυμοι νὰ σπαταλήσουν ταῦτα ὑπὲρ μιᾶς ἐκλογικῆς ἐπιτυχίας, ἂν ταῦτα ἐσπατάλουν. Καὶ λέγω ἐσπατάλουν, κύριοι πληρεξούσιοι, διότι εἶναι πασίγνωστον εἰς ὅλους ἡμᾶς τοὺς πολιτευομένους ὅτι ἕκαστος ἐκ τῶν ἐκλογέων ἔχει δεσμούς τινας ἰδιαιτέρους μεθ' ἑνὸς τοὐλάχιστον ἐκ τῶν ὑποψηφίων, δεσμοὺς ἐκτιμήσεως καὶ συμπαθειῶν, δεσμοὺς ὑπηρεσιῶν καὶ συμφερόντων καὶ δὲν θὰ ἦτο διατεθειμένος οὐδὲ ὁ ἐλάχιστος τῶν ἐκλογέων νὰ θυσιάσῃ τοὺς δεσμοὺς αὐτούς, δηλ. τὰ μόνιμα αὐτοῦ συμφέροντα ἀντὶ προσκαίρου ὑλικοῦ ἀνταλλάγματος καὶ μάλιστα ὑλικοῦ ἀνταλλάγματος ἀσημάντου σχετικῶς. Τότε καὶ μόνον θὰ ἠδύνατο νὰ εἶνε ἀποτελεσματικὸν τὸ δέλεαρ τῆς δωροδοκίας, ἂν ὁ ψηφοφόρος ἠδύνατο, ψηφίζων ὑπὲρ τοῦ ὑποψηφίου μὲ τὸν ὁποῖον τὸν συνδέουν σχέσεις ἄρρηκτοι σχεδόν, ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ καὶ ἐκλεκτικήν τινα ἢ ἐκλεκτικάς τινας ψήφους ὑπὲρ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν εἰς αὐτὸν τὴν σαγήνην τοῦ χρήματος. Τότε καὶ μόνον ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἡ διάθεσις τοῦ χρήματος ἡ ἐκλογικὴ δωροδοκία ἀποτέλεσμα διὰ τοὺς ὑποψηφίους. Ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω θὰ ἦτο ἀδύνατον σήμερον νὰ ἐλπίζῃ εἰς οἱοσδήποτε ὑποψήφιος ὁσαδήποτε μεγάλα καὶ ἂν διαθέτῃ ποσὰ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκλογικήν του ἐπιτυχίαν ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα, καὶ διὰ τοῦτο ἡ μάστιξ τῆς ἐκλογικῆς διαφθορᾶς διὰ τοῦ χρήματος εἶναι καὶ αὐτὴ χαρακτηριστικὸν τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος. Τί συμβαίνει εἰς τὸ σύστημα τὸ πλειονοψηφικόν; Ἕκαστος τῶν ψηφοφόρων, ψηφίζων ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ ὑποψηφίου καὶ διαθέτων συγχρόνως ἐκλεκτικὰς ψήφους, πίπτει εἰς τὴν παγίδα τῶν ὑποψηφίων τῶν διαθετόντων τὸ χρῆμα καὶ ἐπομένως διαθέτει καὶ τὰς ἐκλεκτικὰς ψήφους αὐτῶν.

Ἀλλὰ ἐν τῷ πλειονοψηφικῷ συστήματι πρὸς ἐπιτυχίαν γενικὴν δύναται εἷς ὑποψήφιος νὰ στρατολογήσῃ μίαν δεκάδα ἢ δύο δεκάδας ἐπιτηδείων ὀργάνων εἰς τὴν ἐκλογικήν του περι-

φρεσιαν ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς ἀντιπρόσωποι καὶ σφαιριοῦνται αὐτῶν ὁπότε εἶναι ἀσφαλὴς ὅτι οὗτος ἐνεργῶν θέλει κατέχει θέσιν προέχουσαν ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ὑποψηφίων τοῦ συνδυασμοῦ.

Ἰδοὺ λοιπόν, ἐπαναλαμβάνω, διατὶ ἡ ἐκλογικὴ διαφθορὰ μόνον διὰ τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος διατηρεῖται.

Ὑλέχθη ἐπίσης, Κύριοι, ὅτι διὰ τῆς ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως θέλομεν ἔχει μίαν διαφθορὰν καὶ ἀλλοίωσιν τῶν πολιτικῶν ἡμῶν ἠθῶν, διότι θέλει ἐκλείπει ἡ ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν συναγωνιστῶν τοῦ αὐτοῦ συνδυασμοῦ. Καὶ θέλει ἐκλείπει ἡ ἀλληλεγγύη, διότι θέλει μεταβληθῇ τὸ σύμβολον τῆς εἰρήνης, ὁ σταυρός. Θέλει μεταβληθῇ εἰς ὅπλον ἀλληλοσπαραγμοῦ. Ἕκαστος ἐκ τῶν ὑποψηφίων δὲν θὰ ἀπευθύνεται εἰς τὸ ἀντίθετον στρατόπεδον ὅπως ἐκεῖθεν προσεταιρισθῇ ψήφους, ἀλλὰ θὰ ἐργάζηται ἐντὸς τοῦ ἰδίου αὐτοῦ κύκλου ὅπως ὑπονομεύσῃ τὸν συναγωνιστήν του, τὸν σύντροφόν του. Εἶναι καὶ τοῦτο μία ἀπὸ τὰς πλέον τὰς ἀληθῶς οἰκτρὰς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι στρέφονται ἐναντίον τῆς ἀναλογικῆς. Διότι, Κύριοι, ἡ ἀλληλεγγύη καὶ ἡ ἑνότης τῶν συναγωνιστῶν θέλει πάντοτε ὑπάρξει ἀπολύτως ἐν τῷ συστήματι τῷ ἀναλογικῷ, δοθέντος ὅτι ὅσον εὐρύτερος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλογέων οἱ ὁποῖοι θέλουν ψηφίσει ὑπὲρ αὐτοῦ, τόσον θὰ εἶναι καὶ μεγαλύτερος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιτυχιῶν. Ἀλλὰ συμβαίνει ἐπὶ πλέον διὰ τῆς ἀναλογικῆς νὰ ἀποκαθίσταται ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἐπιτυχιῶν ἡ ἐκλογικὴ δικαιοσύνη, δηλαδὴ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἰδίαν πραγματικὴν δύναμιν καὶ ὀντότητα ἐν τῇ περιφερείᾳ νὰ μὴ ὑποσκελίζωνται ὑπὸ ἀνθρώπων τυχαρπάστων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν περιλαμβάνονται εἰς τοὺς συνδυασμοὺς ἐκ λόγων προσωπικῶν καὶ οἱ ὁποῖοι τυχὸν ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων καὶ ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν καλπῶν ἔρχονται ἐπιτυχόντες ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πολιτικῶν παραγόντων τῆς ἐπαρχίας. Καὶ διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι καὶ ἡ ἐπιρροὴ τῶν ἡγετῶν εἶναι μεγαλυτέρα σήμερον ἢ κατὰ τὸ σύστημα τὸ ἀναλογικόν. Καὶ εὐλόγως· διότι τὸ σημερινὸν σύστημα εἶναι σύστημα ἐκλογῆς ρευμάτων· δηλαδὴ τὸ κόμμα ἐκεῖνο ἢ ὁ συνδυασμὸς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἤθελε κατορθώσει νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν δημοσίαν δύναμιν ἢ τὰς κυμαινομένας ἐκλογικὰς τάξεις, ὁ συνδυασμὸς οὗτος δύναται νὰ εἶναι ἀσφαλὴς περὶ τῆς ἐκλογικῆς νίκης. Ὁ ἀρχηγὸς ἑπομένως τοῦ κόμματος, τὸ ὁποῖον διαθέτει τὸ ρεῦμα τὸ ἐκλογικόν, ἐν ἄλλαις λέξεσι τὴν δύναμιν τὴν λαϊκήν, τὸ ρεῦμα τὸ λαϊκόν, ὁ ἡγέτης

αὐτοῦ τοῦ κόμματος ἔχει ἀπόλυτον ἐλευθερίαν καὶ νὰ προσλάβῃ ἐν τῷ συνδυασμῷ πρόσωπα πρωσφυῆ πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἄχρηστα εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ νὰ ἀποκρούσῃ πρόσωπα ἄχρηστα εἰς τὸν ἀγῶνα, διαθέσιμα εἰς αὐτόν, ἀλλὰ χρήσιμα εἰς τὸν ἀγῶνα, διαθέσιμα ἀντιπαθῆ εἰς αὐτόν, ἀλλὰ χρήσιμα εἰς τὸν ἀγῶνα, διαθέτοντα ἴδιον προσωπικὸν καὶ ἠθικὸν τίτλον. Ὁ ἀγὼν εἰς τὴν ἀναλογικὴν θέλει βασισθῇ ἐπὶ τῶν παγίων καὶ τῶν νοημάτων ἐκατέρωθεν ἐκλογικῶν δυνάμεων· ἡ δὲ μετατόπισις ἐκλογέων τινῶν δὲν θὰ δύναται νὰ μεταβάλῃ ἐκ βάθρων τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ἐκλογικὸν καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, οὔτε ὁ ἀρχηγός, οὔτε ἄλλος τις θὰ δύναται νὰ ἀποβάλῃ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ στρατιώτας χρησίμους εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῶν ἐκλογικῶν δυνάμεων καὶ νὰ προσλάβῃ πρόσωπα ἄχρηστα εἰς τὸν ἀγῶνα. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀναλογικὴ θέλει ἐνεργήσει εὐεργετικῶς καὶ περιορίσει εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰς ἐκλογικὰς ἐπωρελεῖς καὶ περιορίσει εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰς ἐκλογικὰς αὐθαιρεσίας.

Καὶ ἔρχομαι, κύριοι, νὰ ἐξετάσω τὴν παρεμβολὴν αὐτήν, τὴν ὀλίγων ἀμέσως, ἡ ὁποία ἐγένετο, νὰ ἐξετάσω τὸ δεύτερον κύριον ἐπιχείρημα τὸ προταλὲν ἐναντίον τῆς ἀναλογικῆς μεταρρυθμίσεως, ὅτι θέλομεν ἀχθῇ εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἀποσύνθεσιν, εἰς ἀστάθειαν ἡ ὁποία δὲν θὰ ἐπιτρέπῃ πλέον εἰς τὴν Χώραν ἡμῶν νὰ κυβερνᾶται διὰ μονίμων Κυβερνήσεων. Εἶναι, κύριοι, περίεργον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συμβαίνει μὲ τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς ἀναλογικῆς. Διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τὸν πρῶτον κίνδυνον ἐκ τοῦ κομματισμοῦ, πρέπει νὰ στρέψωμεν τὸ βλέμμα μας εἰς τὸ μέλλον τὸ ἀπώτερον, διὰ νὰ ἐκτιμήσωμεν τὸν ἄλλον κίνδυνον ἐκ τῆς κυβερνητικῆς ἀστάθειας, πρέπει νὰ στρέψωμεν τὸ βλέμμα μας καὶ νὰ τὸ καθηλώσωμεν εἰς τὸ παρελθόν. Οὔτε τὸ παρόν, οὔτε τὸ ἄμεσον μέλλον παρουσιάζουν κίνδυνόν τινα ἐκ τῆς ἀναλογικῆς. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὁμιλοῦν περὶ συμπαγοῦς πλειονοψηφίας καὶ μακρᾶς κυβερνήσεως, ζῶσι προδήλως πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς παλαιὰς ἁπλᾶς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς συνθήκας. Ἄλλοτε τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἐχώριζον τοὺς λαούς, ἦσαν ἐλάχιστα καὶ κεφαλαιώδη, αἱ κοινωνικαὶ δηλαδὴ ροπαὶ παρουσίαζον τὴν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν ἐγάραξε διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου συνάδελφος. Ἦτο μία πατριαρχικὴ κοινωνία, ἀνίδεος καὶ ἐντελῶς ξένη πρὸς τὴν κίνησιν τῶν ἰδεῶν καὶ πρὸς τὴν ἁπλότητα ταύτην τῶν πολιτικῶν καὶ αἱ κοινωνικαὶ συνθῆκαι ἀντεπεκρίνοντο πλήρως. Ἀλλὰ τὰ πράγματα μετεβλήθησαν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, συνεπῶς καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Νέαι ἰδέαι

ἐνεφανίσθησαν ἤδη καὶ ἐμφανίζονται, νέαι ἀνάγκαι ἀνεφύησαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἀναφύωνται, καὶ ἄμεσος συνέπεια τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς εἶναι ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν κομμάτων. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν κομμάτων δὲν εἶναι φαινόμενον μηχανικόν, τὸ ὁποῖον ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐκλογικῶν νόμων· δὲν εἶναι καὶ τυχαῖον γεγονός, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τῆς παρουσίας ἢ ἐκλείψεως οἱασδήποτε πολιτικῆς φυσιογνωμίας ἐν τῇ πολιτικῇ ζωῇ οἱασδήποτε Χώρας· εἶναι φαινόμενον παγκόσμιον, εἶναι ἐκδήλωσις ἀναγκαία ὀφειλομένη εἰς μίαν ὀργανικὴν ἐπεξεργασίαν, ἡ ὁποία συντελεῖται ἀπὸ μακροῦ εἰς τὸν βίον τῶν λαῶν.

Καὶ διὰ τοῦτο δὲν βλέπει τις δύο κόμματα πλέον. Δὲν ὑπάρχουσιν οὐδαμοῦ εἰς τὸν κόσμον δύο κόμματα· καὶ αἱ ὁμογενεῖς Κυβερνήσεις καὶ αὐταὶ ἀποτελοῦν ἐξαίρεσιν παροδικήν, ὅπως συμβαίνει σήμερον ἐν Ἀγγλίᾳ. Παρατηρεῖται ἐκεῖ ὑπὸ τὸ ἐπίχρισμα ἑνὸς ὑφέλους κοινοβουλευτισμοῦ ὅτι ἔχει καταργηθῇ ἡ Βουλὴ καὶ αἱ λαϊκαὶ ἐλευθερίαι καὶ τὴν τύχην ἐκείνων διέπει ὄχι ἡ Βουλὴ ἀλλ' ἡ αὐθαιρεσία. Μόνον εἰς αὐτὰς τὰς δύο περιπτώσεις δυνάμεθα σήμερον νὰ ἔχωμεν Κυβερνήσεις ὁμογενεῖς, ἐὰν καὶ τὸ νεαρὸν πολίτευμα ἡμῶν ἐξελιχθῇ ὡς ὅλοι ἐλπίζομεν κανονικῶς καὶ ἐν ἡσυχίᾳ. Θὰ ἔχωμεν εἰς μέλλουσαν Βουλήν, εἴτε καθιερώσωμεν τὴν ἀναλογικήν, εἴτε ὄχι, θὰ ἔχωμεν ὅπως καὶ σήμερον, ὅπως καὶ εἰς τὸ πρόσφατον παρελθόν, ὅπως καὶ παντοῦ εἰς τὸν κόσμον, θὰ ἔχωμεν μίαν κατάτμησιν κομμάτων, ἡ ὁποία θὰ ἐπιβάλλῃ ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν φιλοπατρίαν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ κομμάτων, ὅπως διὰ μιᾶς προθυμίας καὶ συνεννοήσεως καὶ εἰλικρινοῦς ἐργασίας προσπαθοῦν νὰ μετριάσωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὰ ἄτοπα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ προέρχωνται ἐκ τῶν χαλαρώσεων τῶν ἐφημέρων Κυβερνήσεων. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι δυνάμεθα τεχνικῶς διὰ τῆς διατηρήσεως ἐκλογικοῦ συστήματος μὴ στηριζομένου εἰς τοὺς πόδας του, ὅτι δυνάμεθα τεχνικῶς νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὴν ζωὴν τὰς δύο αὐτὰς παρατάξεις.

Εἶμαι ἀτυχῶς, κύριοι, πεπεισμένος ὅτι ἂν ἤθελεν ἡ Συνέλευσις φθάσει μέχρις ἀποφάσεως, οὐδέποτε τὸ εὔχομαι, δὲν τὸ ἐλπίζω κἂν ὅτι ἤθελε φθάσει μέχρι τῆς ἀποφάσεως νὰ διατηρήσῃ τὸ ὑπάρχον ἐκλογικὸν σύστημα, εἶμαι ἀπολύτως πεπεισμένος ὅτι μετὰ δυσχερειῶν θέλει ἐπιτευχθῇ ἡ σύμ

πτυξις ἑκάστου Δημοκρατικοῦ μετώπου. Λέγω ταῦτα, κύριοι, ἐν συνειδήσει καὶ τῶν γεγονότων καὶ τῶν συνεπειῶν. Εἴτε διότι ἔχομεν ἡμεῖς ἀποκτήσει συνείδησιν βαθυτέραν τῆς ἀνάγκης, ὅπως ἀναμορφωθῇ ἐπὶ νέων βάσεων ὁ πολιτικὸς ἡμῶν βίος, εἴτε διότι ὑπῆρξαν μακραὶ δυστυχῶς καὶ ὀξεῖαι αἱ μεταξὺ ἡμῶν διενέξεις καὶ ἀντιθέσεις, ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι συνεγνόησις μεταξὺ ἡμῶν μετὰ δυσχερειῶν καὶ ἐπιμονῆς θέλει ἐπιτευχθῇ καὶ ἂν ἤθελεν ἐπιτευχθῇ μέχρι τέλους. Ἂν δὲ δὲν θέλει ἐπιτευχθῇ ἕνωσις Δημοκρατικὴ καὶ ἂν ἠθέλομεν κατέλθῃ εἰς τὸν ἀγῶνα μὲ διεσπασμένας δυνάμεις ἀπέναντι ἐχθροῦ μὲ ἡνωμένας δυνάμεις, θὰ ἴδωμεν ποῖαι θὰ ἦσαν αἱ θλιβεραὶ συνέπειαι τοῦ γεγονότος τούτου, ποῖα θὰ ἦσαν τὰ ὀλέθρια τῆς διασπάσεως ἀποτελέσματα. Ἀτυχῶς καὶ αἱ συνέπειαι καὶ τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα δὲν θὰ βαρύνουν πλέον, δὲν θὰ προέρχωνται πλέον ἐκ νέας λαϊκῆς πλάνης· θὰ προέρχωνται ἐξ ἰδίου καὶ μόνου πταίσματος καὶ θὰ βαρύνουν ἡμᾶς ἐξ ὁλοκλήρου. Ἀλλὰ καὶ τούτου τιθεμένου κατὰ μέρος, ἂν δεχθῶμεν ὅτι δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, ἔστω καὶ μετὰ δυσχερειῶν, ἐπὶ τέλους ἡ συνεννόησις μεταξὺ τῶν δημοκρατικῶν ἀποχρώσεων καὶ πάλιν δὲν φαντάζομαι ὅτι θὰ ἦτο ἔργον πολιτικῆς προνοίας νὰ θελήσωμεν ν' ἀνασυγκροτήσωμεν τὰς δύο παλαιὰς κομματικὰς παρατάξεις. Δὲν γνωρίζω ἂν ἐσκέφθησαν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκουν τὴν ἀνασυγκρότησιν αὐτὴν καὶ ἐπιθυμοῦν αὐτήν, ἂν ἐσκέφθησαν ἐνώπιον ποίας ἐσωτερικῆς κρίσεως ἤθελον εὑρεθῇ ἅμα τῇ προκηρύξει τῶν ἐκλογῶν κατ' αὐτὸ τὸ προεκλογικὸν στάδιον, ἐν μέσῳ τοῦ λυσσώδους ἀγῶνος εἰς τὸν ὁποῖον ἠθέλομεν ἀπόδοθῇ, ἀγῶνος ὁριστικῆς ἐπικρατήσεως καὶ ἐξοντώσεως τῶν ἀντιπάλων. Ἐν μέσῳ τοῦ λυσσώδους τούτου ἀγῶνος θὰ ἤρκει ἕν καὶ μόνον ἐπεισόδιον, ἕν τυχαῖον γεγονός, μία σκόπιμος πρόκλησις. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οὔτε τὸ τυχαῖον γεγονός, οὔτε ἡ σκόπιμος πρόκλησις ἤθελον λήψει, θὰ ἤρκει ἕν τυχαῖον γεγονὸς ἢ μία σκόπιμος πρόθεσις ὅπως διασαλευθῇ ἐκ βάθρων ἡ δημοσία τάξις καὶ φυγαδευθῇ διὰ παντὸς ἡ ἐλπὶς τῆς εἰρηνεύσεως. Καὶ ζῶμεν, κύριοι πληρεξούσιοι, ἀπὸ μακροῦ χρόνου μὲ τὴν ἐλπίδα ταύτην, ὥστε νὰ μὴ θέλωμεν νὰ ἀποσκορακίσωμεν τὴν τελευταίαν στιγμὴν μετὰ πείσμονος προκαταλήψεως τὰς ἐκλογικὰς ἡμῶν προλήψεις. Ἡμεῖς, κύριοι, πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι ἐπιζητοῦντες τὴν πολιτικὴν ὁμαλότητα ὡς ὅρον ἀπαραίτητον διὰ τὴν περαιτέρω ἡμῶν ἀσφάλειαν καὶ πρόοδον, ὅτι ἐπιζητοῦντες, λέγω, τὴν ἐσωτερικὴν συμφιλίωσιν, δὲν εἴμεθα θύματα ὡς εἶπεν ὁ ἀξιότιμος

πληρεξούσιος ἐκ Σάμου, Θλιβερᾶς αὐταπάτης, δὲν καταδιώκομεν χιμαίρας. Ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ταύτην, ὑπόχρεοι εἴμεθα νὰ ἐπιδιώξωμεν διὰ παντὸς τρόπου καὶ νὰ ἐνστερνιζώμεθα πᾶν μέσον τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μᾶς προαγάγῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἐπιδιωκομένου.

Ἀκούομεν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, κύριοι, νὰ λέγηται παρὰ τῶν ἀντιπάλων ἡμῶν καὶ νὰ ἐξαίρηται ὡς μέσον μοναδικὸν πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐσωτερικῆς ἑνότητος ἡ ἀνεπιφύλακτος πάντων ὑποταγὴ πρὸς τὴν λαϊκὴν Θέλησιν. Καὶ ἀπεδέχθημεν ἡμεῖς ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου δισταγμοῦ τὴν ἀντίληψιν ταύτην. Οὐδεὶς πράγματι ὑπάρχει κριτὴς ἀσφαλέστερος καὶ ἐγκυρότερος τῶν πολιτικῶν διαφορῶν ἀπ' αὐτὸν τοῦτον τὸν λαόν. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχῃ ἡ λαϊκὴ ἐτυμηγορία τὸ κῦρος τὸ ἀπαιτούμενον καὶ νὰ ἐμπνέῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ἀναγκαίαν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ ὅλας ἐκείνας τὰς νοθείας τὰς προερχομένας, εἴτε ἐκ σκοπίμων ἐνεργειῶν εἴτε ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ἀτελειῶν τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος. Πῶς Θέλετε, κύριοι, νὰ Θέσωμεν διαιτητὴν τῶν διαφορῶν ἡμῶν τῆς ἐσωτερικῆς ἐν γένει καταστάσεως, πῶς Θέλετε νὰ Θέσωμεν διαιτητὴν τὴν λαϊκὴν ἀπόφασιν ὅταν εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι κατὰ τὸ σύστημα τὸ κρατοῦν, ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐκλογικοῦ ἀποτελέσματος δύνανται ἀμφότεραι αἱ ἐκλογικαὶ παρατάξεις νὰ διεκδικοῦν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν νίκην, ἡ μία ἐν ὀνόματι τῆς βουλευτικῆς πλειονοψηφίας καὶ ἡ ἄλλη ἐν ὀνόματι τῆς λαϊκῆς πλειονοψηφίας, πῶς Θέλετε, κύριοι, νὰ ἀξιώσωμεν ὅπως κύψουν πάντες τὸν αὐχένα ἐνώπιον τῆς ὑπερτάτης τοῦ λαοῦ κρίσεως, ὅταν ἔχωμεν ἀποδεδειγμένον ἐκ τῆς πείρας τῆς ἱστορίας καὶ ἐκ τῆς πείρας ἀτυχῶς τῆς ἰδίας ὅτι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ σύστημα τὸ κρατοῦν φέρονται ὡς νικηταί, οἱ συγκεντρώνοντες ὀγκώδη πολλάκις κοινοβουλευτικὴν πλειονοψηφίαν, δὲν ἐκπροσωποῦν πολλάκις καὶ μικρὰν καὶ ἀσήμαντον μειονοψηφίαν τῆς δημοσίας γνώμης; Ἂν οἱ ἀντίπαλοι ἡμῶν ἀπέδιδον εἰς τὴν λαϊκὴν κυριαρχίαν τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν Θέλουν νὰ φαίνωνται ἀποδίδοντες, πρῶτοι αὐτοὶ Θὰ ἐζήτουν τὴν μεταβολὴν ἐκλογικοῦ καθεστῶτος τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ παραχάραξιν τῆς γνησίας λαϊκῆς Θελήσεως. Ἀλλ' ἂν ἐκεῖνοι ἔχουν ἰδίαν ἀντίληψιν, ἄλλην ἀντίληψιν περὶ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, δὲν δικαιούμεθα ἡμεῖς, κύριοι πληρεξούσιοι, δὲν δικαιούμεθα ἡμεῖς, οἱ συνεδριάζοντες ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν δημοκρατικὴν τοῦ ἔθνους μερίδα, δὲν δικαιούμεθα νὰ ἐκθέσωμεν διὰ δευτέραν φορὰν τὴν λαϊκὴν πλειονοψηφίαν τὴν ἀναμφισβητήτως τεταγμένην μὲ τὸ μέρος

ἡμῶν εἰς τὴν καταστρατήγησιν ἑνὸς σαθροῦ καὶ ἀνελευθέρου ἐκλογικοῦ συστήματος.

Ὅτι Θὰ λάβωμεν διὰ τῆς μιᾶς χειρός, εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πληρεξούσιος, ἂς μὴ πλανώμεθα, Θὰ τὸ δώσωμεν διὰ τῆς ἑτέρας. Ἀλλὰ ταῦτα ἀποτελοῦσιν Θεωρίας μεταφυσικὰς καὶ ἡμεῖς ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν αὐτὴν τὴν πραγματικότητα. Ἔχομεν δεδομένον, ὅτι ἡ μεγάλη τοῦ λαοῦ πλειονοψηφία εἶναι ἀναμφισβητήτως τεταγμένη μὲ τὸ μέρος ἡμῶν. Καὶ ἂν ἅπαξ κατωρθώσαμεν διὰ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, περὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσι καὶ σήμερον ἀκόμη συνήγοροι, ἂν διὰ τοῦ ἐκλογικοῦ τούτου συστήματος κατωρθώσαμεν νὰ ὑποστῶμεν μίαν ἧτταν Θλιβερωτάτην, ἧτταν φαινομενικὴν μόνον, Θὰ ἦτο θανάσιμον ἁμάρτημα νὰ Θελήσωμεν ἐμμένοντες εἰς τὰ τοιαῦτα σφάλματα νὰ ὁδηγήσωμεν ἡμεῖς αὐτοὺς εἰς ἧτταν δευτέραν, ἡ ὁποία Θὰ ἔχῃ Θλιβερωτάτας συνεπείας καὶ διὰ τὴν δημοκρατίαν καὶ διὰ τὴν Χώραν ἡμῶν. Ἀλλ' ἔχομεν καὶ δι' ἕνα ἄλλον λόγον τὸ καθῆκον νὰ μὴ διστάσωμεν ἐνώπιον τῆς ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως. Εἶπον πρὸ ὀλίγου, κύριοι, ὅτι τὸ σύστημα τὸ ἐκλογικόν, τὸ σήμερον ἰσχύον, εἶναι σύστημα εἰς τὸ ὁποῖον ἡ νίκη καθορίζεται ἐκ τῆς Θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν τάσσονται κατὰ τὴν ὑστάτην στιγμὴν οἱ κυμαινόμενοι τῶν ἐκλογῶν μᾶζαι ἐπηρεαζόμεναι εἴτε ἐκ τυχαίου γεγονότος εἴτε ἐξ οἱωνδήποτε ἄλλων συνδυασμῶν Θεμιτῶν εἴτε ἀθεμίτων. Ἀλλὰ ὑπὸ τοιούτους ὅρους εἶναι εὔκολον νὰ νοηθῇ ποῖον στάδιον ἀνοίγεται ἐλεύθερον εἰς τὴν δημαγωγίαν καὶ ὅτι ἡ ἐκλογικὴ νίκη δὲν εἶναι πολλάκις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ταπεινῶν τοῦ πλήθους ἐνστίκτων καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ λαοῦ καὶ τῶν νοσηρῶν αὐτοῦ ροπῶν καὶ οὐχὶ ἀποτέλεσμα τῆς πραγματικῆς πλειονοψηφίας τῆς λαϊκῆς γνώμης. Διὰ τοῦ τρόπου ὅμως τούτου, κύριοι, τὸ ἔργον τῶν πολιτῶν οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὥριμον πολιτικὴν καὶ ἠθικὴν συνείδησιν ματαιοῦται συνεχῶς ἀπὸ τὴν παλίρροιαν τῶν ἀμφιβόλων αὐτῶν ἐκλογικῶν στοιχείων, δηλαδὴ τῶν μᾶλλον ἀτερματίστων ἠθικῶς καὶ πολιτικῶς στοιχείων τοῦ ἔθνους, καὶ τοιουτοτρόπως δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ παρ' ἡμῖν οὔτε συνέχεια οὔτε συνοχὴ ἐθνικῆς ἐργασίας. Ἀκόμη λοιπὸν καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ὅπως πλήξωμεν τὴν δημαγωγίαν, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἔχομεν τὴν ὑποχρέωσιν ἀδιστάκτως νὰ ἐνστερνισθῶμεν τὴν ἀναλογικὴν μεταρρύθμισιν. Γνωρίζομεν, κύριοι πληρεξούσιοι, ὅτι συνιστῶντες τὴν ἐκλογικὴν μεταρρύθμισιν τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς, γνωρίζομεν, λέγω, ὅτι Θέλομεν ὑπο-

βάλει τὸν πολιτικὸν κόσμον εἰς πρόσκαιρον ἀμηχανίαν καὶ εἰς πολιτικὴν τινα αὐτοθυσίαν. Καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ θυσίαι αἱ πολιτικαὶ εἶναι αἱ δυσχερέστεραι ἐξ ὅλων.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἐκ τῆς μακρᾶς ἐφαρμογῆς τοῦ ἰσχύοντος ἐκλογικοῦ συστήματος ἔχουν διαμορφωθῆ σήμερον ὅροι ἐκλογικοὶ τοὺς ὁποίους οὔτε εὐχάριστον οὔτε εὔκολον εἶναι νὰ ἀναμορφώσῃ κανεὶς ἀποτόμως. Ἀλλ' εἶμαι ἀπολύτως πεπεισμένος ὅτι αἱ θυσίαι τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ἐὰν περὶ θυσίας πρόκειται, δὲν θέλουσιν ἀποβῆ εἰς μάτην. Διὰ τῆς θυσίας ταύτης, ἐξασφαλιζομένης τῆς πιστῆς τοῦ λαοῦ ἐκπροσωποιήσεως, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι θέλει στερεωθῆ ἀκλονήτως ἐλεύθερον τῆς Χώρας καθεστώς, βασιζόμενον ἀποδεδειγμένως ἐπὶ τῆς λαϊκῆς πλειονοψηφίας. Διὰ τῆς θυσίας ταύτης θέλει πληγῆ καιρίως ἡ μάστιξ τῆς δημαγωγίας εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλονται αἱ φοβερώτεραι τῶν περιπετειῶν καὶ συμφορῶν τῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς θυσίας αὐτῆς, κρινομένων ἐν δικαίῳ μέτρῳ τῶν δικαίων τῆς πλειονοψηφίας καὶ μειονοψηφίας, θέλει τεθῆ ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὴν περίοδον τῶν πολιτικῶν ἐκτραχηλισμῶν καὶ θέλει ἀπαλλαγῆ ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία ἀπὸ τὸν θανάσιμον ἐφιάλτην τῶν ἀπηνῶν ἀνησυχιῶν, τὰς ὁποίας γεννᾷ ἡ πολιτικὴ ἀβεβαιότης.

Ἡ ψῆφος ἡμῶν, κύριοι, θ' ἀσκήσῃ προφανῶς ἐπίδρασιν ἀποφασιστικὴν ἐπὶ τῆς περαιτέρω ἐθνικῆς σταδιοδρομίας εἰς μίαν κρισιμωτάτην καμπήν. Εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας θέλομεν κατορθώσει πάντως νὰ θραύσωμεν ὅλους τοὺς δεσμοὺς οἱ ὁποῖοι μᾶς συνέχουν καὶ νὰ ὑψώσωμεν ἐλευθέρως τὰς ψυχὰς ἡμῶν πρὸς τὰ μεγάλα ἰδανικὰ καὶ τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος.

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 10'.

Ἐπαναλαμβανομένης τῆς συνεδριάσεως λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὅστις λέγει ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων μὲ πίστιν καὶ ἐνθουσιασμὸν ἐξύμνησε τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀναλογικῆς καὶ ὑπὸ τὸν εὔγλωττον αὐτοῦ πέλεκυν δὲν εὗρε καμμίαν χάριν τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα, ὅπερ εἶνε ὁ γρανίτης τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ ἰσχύει καὶ εἰς Ἀμερικὴν καὶ εἰς ἄλλα πεπολιτισμένα καὶ προηγμένα Κράτη. Ἠκούσαμεν, λέγει, τὰ κατὰ τοῦ συστήματος τούτου καὶ τὰ ὑπὲρ τῆς νέας καινοτομίας, ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν εὐγλωττίαν δὲν διστάζομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν ἐπείσθημεν διὰ τὰ ἀγαθὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος καὶ ἰδίως δὲν ἐπείσθημεν διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιβολῆς του κατὰ τὰς παρούσας στιγμάς. Ἰδίως δὲν ἐπείσθημεν ὅτι κατὰ

τὰς κρατούσας στιγμὰς τὸ μᾶλλον ἐπιβεβλημένον σύστημα εἶνε τὸ ἀναλογικόν. Τὸ βάρος τῆς ἐπιδείξεως τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ ἀναλογικοῦ ἀνήκει εἰς τοὺς εἰσηγητάς του. Ἡμεῖς, μὴ ἐξετάζοντες τὰ πράγματα ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως ἀλλ' ἀπὸ πρακτικῆς, εὑρίσκομεν τὰ ἑξῆς. Πρῶτον ἐν τῷ καταρτισμῷ τῶν συνδυασμῶν ἡ δύναμις τοῦ ἀρχηγοῦ ἐν τῷ ἀναλογικῷ εἶνε μᾶλλον εὐρεῖα, διότι αὐτὸς οὐσιαστικῶς ἐκλέγει τὰς ἕδρας καὶ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης κατανομῆς, ἐνῶ εἰς τὸ πλειονοψηφικὸν διστακτικῶς καὶ οὐχὶ ἄνευ βλάβης γενικῆς δύναται νὰ ἀποκλείσῃ οὗτος ὁποψηφίους. Κατ' ἀνάγκην εἰς τὸ ἀναλογικὸν πρέπει ὁ ὑποψήφιος νὰ εἶνε ἀρεστὸς εἰς τὸν ἀρχηγὸν καὶ οἱ ἀρεστοὶ συνήθως δὲν εἶναι καὶ οἱ ἄριστοι.

Ὑπεστηρίχθη ἐξ ἄλλου ὅτι τὸ ἀναλογικὸν ἠθικοποιεῖ τοὺς ἐκλογικοὺς ἀγῶνας, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ὑπεστηρίχθη χωρὶς νὰ ἀποδειχθῇ, διότι ὅλαι αἱ τυχὸν ἀτασθαλίαι τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος δύνανται νὰ λάβουν χώραν καὶ μὲ τὸ ἀναλογικόν. Διὰ μαγείας δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἠθικοποιηθοῦν οἱ ὑποψήφιοι, ὥστε νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν ὅ,τι ἐχρησιμοποίουν καὶ εἰς τὸ πλειονοψηφικόν. Καὶ εἰς τὸ ἀναλογικὸν ὑπάρχει ἔνδοξον στάδιον δράσεως εἰς τὸν κομματάρχην. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶνε ὅτι τὰ τοιαῦτα μέσα δὲν ἔχουν τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐπὶ τοῦ πλειονοψηφικοῦ. Τὸ ἀναλογικὸν ὅμως συντρέχει καὶ ἀναπτύσσει τὸν πόλεμον μεταξὺ τῶν συνυποψηφίων, ἐκτραχηλίζον πράγματι τοὺς πολιτευομένους διὰ τῆς ἄγρας σταυρῶν ὑπὲρ ἑκάστου αὐτῶν προσωπικῶς. Θὰ γεννηθῇ ἐπίσης καὶ ἄλλος κίνδυνος ὅπως αἱ ἴδιαι ροπαὶ ἀναπτυχθοῦν ἰδίως εἰς τὰς μικρὰς ἐπαρχίας φοβουμένας μὴ μένουν ἄνευ ἀντιπροσώπων. Θὰ λαμβάνωσιν αὐταὶ εἰδικὰ μέτρα περὶ σωτηρίας τῶν ἰδίων των ὑποψηφίων. Ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι ἐξημερώνει τὰ πολιτικὰ ἤθη τὸ ἀναλογικόν, ἀλλ' ἡ ἐξημέρωσις προέρχεται ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν πολιτικὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν βαθμὸν τοῦ φανατισμοῦ, ἴσως ἀναπτύσσεται οὗτος εἰς ἀμφότερα τὰ συστήματα· δὲν βλέπω συνεπῶς διατί θὰ εἶνε ὀλιγώτερος ἢ εὐγενέστερος ἐφόσον ἡ διαφορὰ εἶνε ὅτι ἀντὶ νὰ στρέφηται οὗτος μὲ τὸ ἀναλογικὸν κατ' ὀλίγων, θὰ στρέφηται κατὰ πάντων.

Ἡ ἐφαρμογή, τονίζει, τοῦ ἀναλογικοῦ εἰς ἄλλα Κράτη, δὲν μᾶς δίδει παραδείγματα μετριασμοῦ τοῦ φανατισμοῦ καὶ καταπραΰνεως τῶν πολιτικῶν ἀγώνων. Παρ' ἡμῖν, ἐὰν παραλίπωμεν τὴν τελευταίαν περίοδον ὅπου ἐμεσολάβησεν ἡ γνωστὴ κρίσις, δὲν ἔχομεν παραδείγματα φανατισμένων πολιτικῶν ἀγώνων μὲ μορφὴν ἐπικίνδυνον.

Συνεχίζων εύρίσκει ὅτι μὲ τὸ ἀναλογικὸν περιορίζεται τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα, ὅπερ μᾶλλον διχοτομεῖται, διότι τὸ ψηφοδέλτιον παρουσιάζεται ἕτοιμον παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ ἢ τοῦ κόμματος καὶ ὁ ἐκλογεὺς μεταβάλλεται εἰς ἐπιτηρητικὴν μηχανήν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀποτελέσματα, ἀληθῶς τὸ ἀναλογικὸν ἔχει μίαν ἐγγύησιν, διότι οὐδέποτε ἡ μειονοψηφία δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς πλειονοψηφίαν, καίτοι τοῦτο εἶνε σπάνιον καὶ εἰς τὰ πλειονοψηφικά, λόγῳ τοῦ ὅτι αἱ δυνάμεις τῶν κομμάτων κατανέμονται σχεδὸν ἐξ ἴσου εἰς ὅλας τὰς ἐκλογικὰς περιφερείας. Οἱ ὑπολογισμοί, οἱ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐκλογῆς τοῦ 1920, ἐστηρίχθησαν εἰς βάσεις ἀορίστους, ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ τοὺς ἐπικαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς. Ἕτερον πλεονέκτημα τοῦ ἀναλογικοῦ εἶνε ὅτι κατανέμει ἐξ ἴσου τὰς ἕδρας μεταξὺ τῶν κομμάτων. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνδιαφέρει εἶνε ὅτι δι' αὐτοῦ σχηματίζομεν Βουλὴν ἡ ὁποία δυσκόλως νομοθετεῖ καὶ δυσκόλως δίδει Κυβερνήσεις βιωσίμους. Ἀναφέρει πρὸς τοῦτο τὰς λαβούσας χώραν ἐν Ἰταλίᾳ Κυβερνητικὰς μεταβολάς.

Γ. Καφαντάρης. Τέσσαρες μόνον μεταβολαὶ ἔλαβον χώραν ἐν Ἰταλίᾳ.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) συνεχίζων ἀναφέρει χρονολογικῶς τὰς ἀπὸ τοῦ 1919 κυβερνητικὰς μεταβολὰς καὶ ἀνασχηματισμοὺς ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ λέγει ὅτι τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν ἡμᾶς δὲν εἶνε ὀλιγώτερον δύσκολα ἀπὸ ὅσα παρουσιάσθησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Δὲν ὑποστηρίζομεν, λέγει, ἡμεῖς ὡς ἄριστον τὸ κρατοῦν σύστημα, ἀλλ' ἀμυνόμεθα κατὰ τῆς τακτικῆς ἡ ὁποία σπεύδει νὰ μᾶς ἐπιβάλῃ ἓν σύστημα χωρὶς νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι ἔχομέν τι νὰ κερδήσωμεν ἐξ αὐτοῦ.

Μὴ λησμονῶμεν, λέγει, ὅτι εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Ἕλληνος ψηφοφόρου προέχει ἡ ἄποψις τῶν τοπικῶν καὶ δὴ τῶν ἐπαρχιακῶν συμφερόντων, δεδομένου δὲ ὅτι μὲ τὸ ἀναλογικὸν ἰδίως αἱ μικραὶ ἐπαρχίαι θὰ ἀδικηθῶσι, οὐδέποτε θὰ πείσητε τὸν ἐκλογέα ὅτι τὸ ἀναλογικὸν εἶνε σύστημα δίκαιον. Ἀλλ' ἐξ ἄλλου ἐκτὸς τῶν κατωτέρω ἀδικιῶν θὰ ἐκλέγωνται μὲ τὸ ὑπόλοιπον τῶν ψήφων ἄλλων περιφερειῶν ἄνθρωποι ἀπευχόμενοι εἰς τὴν πατρίδα των.

Ὡς πρὸς τὸ ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς, ὅτι δι' αὐτοῦ κατὰ τὰς ἐπικειμένας ἐκλογὰς θὰ θρυμματισθοῦν αἱ παρατάξεις καὶ θὰ ἀμβλυνθοῦν οἱ καθεστωτικοὶ ἀγῶνες, εἶνε ἀληθὲς ὅτι πολλαπλασιάζονται διὰ τῆς ἀναλογικῆς τὰ κόμματα, ὁ δὲ πολλαπλασιασμὸς εἶνε μεγαλύτερος ἰδίως εἰς ὀλιγώτερον προηγ-

μένας κοινωνίας, ἀλλ' ἡ ἐξουδετέρωσις τῆς δημαγωγίας παρατάξεως θὰ ἀποσοβήσῃ τὸν καθεστωτικὸν ἀγῶνα: Δὲν τὸ νομίζομεν, διότι ἂν ὑπάρχει ριζοβολημένη ἡ πρόθεσις διὰ καθεστωτικοὺς ἀγῶνας, μὲ κανένα μηχανικὸν τρόπον ἐκδηλώσεως τοῦ ἐκλογικοῦ φρονήματος θὰ κατασταῖ δυνατὸν νὰ ἀποφύγωμεν αὐτούς. Τὰ διδάγματα ἐξ ἄλλου τῆς ἐκλογῆς τῆς ἰδικῆς μας πείθουν ὅτι δὲν ὑπάρχουν σήμερον οἱ αὐτοὶ κίνδυνοι διὰ τὴν Δημοκρατίαν ὑπὸ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα, διότι κατ' αὐτοὺς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ κ. Παπαναστασίου 169 χιλ. εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ 37,000 εἰς Μακεδονίαν ψηφοφόρων ἔμειναν ἄνευ ἀντιπροσώπων. Ἀντιθέτως ἡ παράταξις ἡ ἄλλη εἰς Νέαν Ἑλλάδα εἶχε 39,000 ἐκλογεῖς ἄνευ ἀντιπροσώπων, μαζὶ δὲ μὲ τὴν Θράκην 65 χιλιάδες, ἀπέναντι ὡς εἴρηται 208 χιλιάδων φιλελευθέρων ἐκλογέων, ἀπελαθέντων. Ἐκτοτε ὅμως, λόγῳ τῆς γνωστῆς μεταβολῆς ὅρων καὶ συνθηκῶν, δὲν ἐπικρατεῖ ἡ ἰδία κατάστασις καὶ σύνθεσις, διότι ἡ δημοκρατικὴ ἰδίως πλειονοψηφία τῶν Νέων Χωρῶν καὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς εἶνε ὁμολογουμένη, καὶ κατ' ἀνάγκην καταλήγομεν εἰς ἀντίθετα ἀποτελέσματα ἀπὸ τὰ τῆς 1 Νοεμβρίου 1920, ἔστω καὶ ἂν ὅλη ἡ Παλαιὰ Ἑλλὰς δὲν φέρει οὐδένα δημοκρατικὸν βουλευτήν. Ἑπομένως οὐδένα κίνδυνον διατρέχει ἡ Δημοκρατία μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα, κίνδυνος μόνον ὑπάρχει ὅταν ριφθῶμεν εἰς τὸ ἄγνωστον ἀποτέλεσμα τοῦ ἀναλογικοῦ. Ἀλλὰ καὶ μετεκλογικῶς ποῖος δύναται νὰ βεβαιώσῃ ὅτι οἱ γεννησόμενοι συνδυασμοὶ διὰ Κυβέρνησιν δὲν θὰ εἶνε ἀβλαβεῖς διὰ τὴν Δημοκρατίαν; Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου τὸ νέον σύστημα περικλείει καὶ κινδύνους κοινωνικούς. Δὲν μάχεται, λέγει, ὁ κομμουνισμὸς μὲ ἰδέας, καὶ πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ 1/5 τοῦ πληθυσμοῦ μας ἀπότοκον μιᾶς καταστροφῆς εἶνε εὐάλωτον εἰς τὰς παγίδας τοῦ κομμουνισμοῦ, ἔχοντος προφανῶς μαζύ του καὶ τοὺς ἐν πολέμῳ δεινοπαθήσαντας. Τὸ κράτος μας ἐξ ἄλλου ἔχει ἀνάγκην ἐπὶ τοῦ παρόντος Κυβερνήσεως ἰσχυρᾶς δυναμένης νὰ νομοθετῇ, νὰ δρᾷ, νὰ ρυθμίζῃ καὶ νὰ ἐπιβάλλεται. Τοῦτο δὲν ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς ἀναλογικῆς καὶ ἀρκεῖ καὶ μόνον τοῦτο διὰ νὰ καταψηφίσωμεν τὴν ἀναλογικήν.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι θὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς μόνον διότι εὑρίσκει αὐτὴν ὡς σύστημα δίκαιον. Καὶ εἶνε δίκαιον διότι ἀντιπροσωπεύεται δι' αὐτοῦ ὁλόκληρος ὁ λαός. Πολλάκις ἄλλως τε μὲ τὸ πλειονοψηφικὸν οὐδὲ αὐτὴ ἡ πλειονοψηφία δημιουργεῖ καταστάσεις. Ἡ μόνη ζημία, τὴν ὁποίαν πιθανὸν νὰ ἔχωμεν ἐκ τῆς ἀναλογικῆς, εἶνε ὅτι σχηματίζεται ἀντίληψις ὅτι θὰ ἀποφύγωμεν πᾶσαν ἀποτυχίαν

τὰ τῆς ἀναλογικῆς. Ὀφείλομεν ὅλοι νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι, ἐὰν ἔχωμεν τὴν πλειονοψηφίαν θὰ κερδίσωμεν, ἄλλως θὰ τὴν νάσωμεν, ἐφόσον μάλιστα ἀλληλοκατηγορούμεθα καὶ δὲν συνεργαζόμεθα. Αἱ ἀντιλήψεις αὗται οὔτε τὰς κρατικὰς οὔτε τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας ἱκανοποιοῦσι καὶ ἐντεῦθεν ἡ οἰκονομικὴ δυσφορία. Θὰ ψηφίσῃ, ἐπιλέγει, τὴν ἀναλογικὴν ὡς δικαίαν καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι πάντες θὰ ἀλλάξουν καὶ γνώμην καὶ τακτικὴν καὶ θὰ συνεργασθῶσιν, ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ θὰ ἐπιβάλλουν πειθαρχίαν εἰς τοὺς ὀπαδούς των καὶ τέλος ὅτι οἱ στρατιωτικοί, καὶ οἱ ἐντὸς καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς Συνελεύσεως, θὰ περιορισθοῦν εἰς ὅσας ὑπηρεσίας δύνανται νὰ προσφέρουν καὶ πρὸ παντὸς νὰ μὴ ἐπεμβαίνουν εἰς τὴν πολιτικήν, διότι διὰ τῆς ἐπεμβάσεώς των θὰ συντελοῦν εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἡ ἱστορία τῶν ἐκλογικῶν συστημάτων καὶ ἰδίᾳ ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀναλογικῆς ἐκλογῆς ἔχει καταστήσει αὐτὸν διστακτικὸν περὶ τὴν ὠφελιμότητα τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Δὲν ἀμφιβητεῖ, λέγει, ὡρισμένας ἀρετὰς τοῦ συστήματος τούτου καὶ καὶ διὰ τοῦτο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐδήλωσεν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν τὸ θεωρεῖ ὡς ζήτημα ἐμπιστοσύνης, οὔτε εὐρυτέρας ἀλλ' οὔτε καὶ στενωτέρας ἐν τῷ κόμματι τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν τιμὴν νὰ διευθύνῃ τὰς ἐργασίας. Ἐλέχθη ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο ἐνεγράφη εἰς προεκλογικὸν πρόγραμμα τοῦ 1920. Δὲν νομίζει ὅμως ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο εἶνε ἰσχυρόν, διότι ἄλλος ἦτο ὁ μοναδικὸς ἄξων περὶ τὸν ὁποῖον ἐστράφη ἡ ἐκλογὴ τοῦ 1920, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ δὲν ὑπῆρξαν παρὰ ἁπλαῖ παρωνυχίδες. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1920, ἐγώ, προσθέτει, δὲν ἐξετέθην ὡς ἀρχηγὸς κόμματος καὶ ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς μου δὲν ἔθηκα τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀναφέρει ἀκολούθως συνομιλίαν του μετὰ τοῦ κ. Βενιζέλου, καθ' ἣν ἐποχὴν οὗτος τοῦ προέτεινε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ καθ' ἣν ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὸν τοὺς διὰ τὴν ἀναλογικὴν δυσταγμούς του, καὶ λέγει ὅτι οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι τὸν κατέστησαν διστακτικόν, εἶνε ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν ὑπῆρξε δυσχερεστάτη ἡ συγκρότησις βιωσίμων κυβερνήσεων ὡς καὶ ἄλλαι τινὲς σκέψεις ἐκ τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων προελθοῦσαι. Χωρὶς νὰ παραγνωρίζω, λέγει, ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο ἀνταποκρίνεται πλήρως πρὸς τὴν δικαιοσύνην, ἐσκεπτόμην ὅτι κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1910 τὸ πλειονοψηφοῦν κόμμα δὲν ὑπερεῖχε πλέον τῶν 52—55 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, διὰ τὰς πλέον εὐνοϊκῶς διατεθειμένας περιφερείας. Ἐὰν λοιπὸν τότε ἴσχυε τὸ ἀναλογικὸν σύστημα, ἡ πλειονοψηφία τὴν ὁποίαν θὰ ἔφερε τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἦτο σχετικῶς μικρά.

Λαμβάνων ὅτ' ὄψιν ὅτι δὲν εἶνε σπανία εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ χρονικὰ τῆς Ἑλλάδος ἡ μετάστασις ἀριθμοῦ τινὸς βουλευτῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς πτέρυγος εἰς τὴν ἄλλην, εἶχα σκιερὰ ἀμφιβολίαν ἂν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ μεγαλεπήβολον αὐτοῦ σχέδιον. Εὔλογον ἐπομένως εἶνε διατί εἶχον τὰς ἀμφιβολίας ταύτας περὶ τῆς σκοπιμότητος τοῦ συστήματος τούτου. Ἀπορῶν διά τινα λόγον δὲν ἐπεκράτησε κατὰ τὸ παρελθὸν ἡ ἰδέα στενωτέρας τινὸς περιφερείας, τονίζει ὅτι εἰς τὴν πολιτικὴν πρὸ πάντων ἰσχύει κανὼν τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν συμφερόντων τῆς Χώρας. Ἀκριβῶς δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν εἶνε δυνατὸν πάντοτε καὶ ἀπολύτως εἰς τὴν πολιτικὴν νὰ καθιερωθῇ ὅτι πρέπει νὰ γίνεται πᾶν ὅ,τι εἶνε θεωρητικῶς δίκαιον. Τὸ πρῶτον μας καθῆκον εἶνε νὰ ἐξετάσωμεν κυρίως ποῖον εἶνε τὸ μᾶλλον ὠφέλιμον διὰ τὴν Χώραν σύστημα. Εἰδικῶς δὲ διὰ τὰ πολιτικὰ πράγματα χρειάζεται νὰ ἐξετάζωμεν ὁποία εἶνε καὶ ἡ συνείδησις τοῦ ἐκλογέως, ἐὰν δηλονότι καὶ ὁ ἐκλογεὺς θεωρῇ σύστημά τι δίκαιον. Ὡς πρὸς τὸ βιώσιμον ἢ μὴ τῶν Κυβερνήσεων, λέγει ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε ἐλάττωμα μόνον τῆς ἀναλογικῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ πλειονοψηφικοῦ συστήματος. Ὡς πρὸς τὴν ἀνάδειξιν ἱκανοτήτων, φρονεῖ ὅτι δὲν πλεονεκτεῖ τὸ πλειονοψηφικὸν σύστημα. Συνεχίζων ἀναφέρει ὅτι ἐὰν τὸ σύστημα ἤθελε γίνῃ δεκτὸν ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, θὰ διεξάγηται μία σταυροφορία ἐναντίον τοῦ ἔχοντος τὰς μεγαλειτέρας ἐλπίδας νὰ συγκεντρώνῃ περισσοτέρας ψήφους προτιμήσεως. Τοιουτοτρόπως δὲ αἱ ψῆφοι, αἱ ὁποῖαι ἄλλοτε ἀφηροῦντο ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους, αἱ ἐκλεκτικαί, θὰ καταβάλλωνται ἤδη προσπάθειαι νὰ ἀφαιρῶνται ἀπὸ τὸν καλλίτερον τοῦ συνδυασμοῦ. Ἐλέχθη ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα εἶνε σύστημα προόδου· περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἀλλ' αἱ προηγμέναι ἰδέαι πρέπει ἀρά γε νὰ ἐφαρμόζωνται ἁπλῶς καὶ μόνον διότι ἐφηρμόσθησαν ἀλλαχοῦ ἢ διότι ὡρίμασαν πολιτικῶς; Τονίζει ὅτι μέγα σφάλμα ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ τοῦ 1844 καθιέρωσις τῆς πολιτικῆς ψηφοφορίας, ὅτι δὲ ἔτι μᾶλλον πρέπει νὰ καθίστανται τις διστακτικὸς ἀφοῦ καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἀκόμη δὲν ἐφηρμόσθη πλήρως τὸ ἀναλογικὸν σύστημα καὶ ὁ Τιτόνι, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε πρότερον ὑπέρμαχος θιασώτης τοῦ συστήματος, ἠλλαξεν ἰδέας γενόμενος Πρόεδρος τῆς Γερουσίας, καὶ ἐν Ρωμουνίᾳ δὲ ἐγκατέλειψαν τὸ σύστημα τοῦτο ἵνα ἐπανέλθουν εἰς τὸ παλαιὸν τοιοῦτον. Οἱ θιασῶται, λέγει, τοῦ συστήματος τούτου φρονοῦσιν ὅτι δι' αὐτοῦ ἐξασφαλίζεται τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα, ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἄλλη μερίς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκω καὶ ἐγώ, ἡ ὁποία φρονεῖ ὅτι καὶ διὰ τοῦ πλειονοψηφικοῦ

συστήματος ἡ Δημοκρατία θὰ εἶνε ἐξησφαλισμένη. Ὁπωσδήποτε ὅμως δὲν εἶμαι ἐνθουσιασμένος μὲ κανὲν ἐκλογικὸν σύστημα, οὔτε ἐπιθυμῶ νὰ ἐπηρεάσω τινὰ ὑπὲρ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς γνώμης. Πάντες ἂς σταθμίσωσι πάντα τὰ ἀναπτυχθέντα ἐπιχειρήματα ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἂς ψηφίσωσι συμφώνως πρὸς τὴν διαμορφωθησομένην πεποίθησίν των.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι πρόκειται περὶ ριζικῆς πολιτικῆς μεταρρυθμίσεως, ἡ ὁποία προορίζεται νὰ μεταβάλῃ τὸν πολιτικόν μας βίον καὶ θεμελιώσῃ τὸν σεβασμὸν τῶν πολιτῶν καὶ τῶν πολιτικῶν μερίδων, ὅπερ εἶνε καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Δημοκρατίας.

Ἡ μεταρρύθμισις αὕτη ἀποβλέπει ὅπως τὰ πολιτικὰ πράγματα μὴ ρυθμίζωνται αὐθαιρέτως ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θελήσεως τῶν πολιτῶν. Δὲν ὑπάρχει ἐπίσης ἀμφιβολία ὅτι ἡ μεταρρύθμισις θίγει συνηθείας τῶν πολιτευομένων καὶ διὰ τοῦτο προκαλεῖ τὴν ἀντίδρασιν ἣν προκαλεῖ. Δὲν ἔχω, λέγει, τὴν ἀντίληψιν ὅτι μὲ τὴν μεταρρύθμισιν χειροτερεύει ἡ πολιτικὴ θέσις τῶν μελῶν τῆς παρούσης Συνελεύσεως· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἂν συνέβαινεν, οἱ πληρεξούσιοι οἱ ὁποῖοι θὰ ἐψήφιζον ὑπὲρ τοῦ μέτρου, θὰ ἦσαν ἄξιοι σεβασμοῦ καὶ οὐχὶ μυκτηρισμοῦ.

Ἀντικρούει εἶτα τὸ λεχθὲν ὅτι τὰ ἀναπτυχθέντα ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς στηρίζονται ὄχι μόνον εἰς θεωρητικὰς βάσεις. Πράγματι ὡς εἶπεν ὁ κ. Παπανδρέου, πολλάκις μὲ τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα αἱ Βουλαὶ ἀντιπροσωπεύουσι τὴν μειονοψηφίαν καὶ δι' αὐτῆς σχεδὸν κυβερνοῦν αἱ μειονοψηφίαι. Εἰς τὸν τόπον μας ἔχομεν τὸ παράδειγμα τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1920, καθ' ἃς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δοθεισῶν ψήφων, αἱ ψῆφοι τῶν φιλελευθέρων ἦσαν περισσότεραι κατά τινας χιλιάδας· καὶ ἐν τούτοις τὰ 2/3 τῶν ἑδρῶν κατελήφθησαν ἀπὸ τὴν ἀντιφιλελευθέραν παράταξιν. Ἀλλὰ καὶ ὁσάκις ἡ πλειονοψηφία εἰσέρχεται ὡς πραγματικὴ πλειονοψηφία, καὶ πάλιν αἱ πλειονοψηφίαι, πολλάκις σοβαρώταται, καταπνίγονται καὶ μένουν ἀνεκπροσώπευτοι. Ἡ ἐκλογὴ ἐξ ἄλλου ἀποτελεῖ διορισμὸν ἀντιπροσώπων καὶ πρέπει ἐξίσου ὅλοι νὰ ἀντιπροσωπεύωνται ἀναλόγως τῶν κομματικῶν δυνάμεων, ὅπερ δὲν συμβαίνει εἰς τὸ πλειονοψηφικόν. Ἡ μὴ κατάπνιξις δὲ τῶν μειονοψηφιῶν διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ δὲν ἀποτελεῖ ὡς ἐλέχθη θεωρίαν ἀλλὰ πρᾶξιν οὐσιαστικήν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ προέχῃ τὸ ὠφελιμώτερον καὶ τὸ σκοπιμώτερον. Ἡ ἀρχὴ βεβαίως εἶνε ὀρθή. ἀλλὰ δι' ἕνα λαόν, ὅστις ἐξέρχεται ἀπὸ μεγάλας ἐσωτερικὰς ἀντιθέσεις, εἶνε ζήτημα πρακτικῆς σκοπιμότητος ἡ ἀναγνώρισις καὶ τῆς κομματικῆς δικαιοσύνης. Δι' ἡμᾶς ἡ πραγματικὴ

Δημοκρατία ἀπαιτεῖ νὰ ἐξασφαλίζηται ὁ ἀμοιβαῖος κομματικὸς σεβασμὸς ὅλων τῶν ὁμάδων καὶ ὅλων τῶν πολιτῶν. Δι' ἡμᾶς ἐπίσης τὸ ἀναλογικὸν διευκολύνει τὴν πρόοδον καὶ ἰδίως εἶνε εὐεργετικὸν τῶν ὁμάδων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκουν μεταρρυθμίσεις καὶ συντελεῖ ὑπὲρ τῶν ὁμαλῶν κοινωνικῶν ἐξελίξεων. Δὲν εἶνε μακράν, λέγει, ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν τὸ ἓν κόμμα ἐκήρυσσε τὴν ἄρνησιν τοῦ ἄλλου. Τοιαῦται μεταστάσεις δὲν δύνανται μὲ τὸ ἀναλογικὸν νὰ γίνωνται εὐκόλως. Ἐὰν εἰσήχθη ἀλλαχοῦ τὸ ἀναλογικόν, εἰσήχθη ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν ἰδέαν τῆς πολιτικῆς δικαιοσύνης καὶ οὐχὶ ὅπως θρυμματίσῃ τὰ κόμματα. Μὲ τὸ ἀναλογικὸν ἐπιτυγχάνεται πρῶτον ἡ κατάργησις τῶν μικτῶν συνδυασμῶν καὶ ἀναγκάζονται οἱ ποκατάργησις τῶν μικτῶν συνδυασμῶν καὶ ἀναγκάζονται οἱ πολῖται νὰ σκέπτωνται καὶ ἀποφασίζουν σαφῶς ποίαν κατεύθυνσιν θὰ ἐνισχύσουν. Δεύτερον ἔχομεν ὡς συνέπειαν ὅτι κάθε κόμμα θὰ ψηφισθῇ ὠργανωμένον καὶ κάθε ὑποψήφιος ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὁριστικὴν πολιτικὴν κατεύθυνσιν· ὑποχωροῦν δηλαδὴ τὰ πρόσωπα καὶ προβάλλονται πλέον τὰ κόμματα ὠργανωμένα καὶ μὲ σαφῆ προγράμματα καὶ ἰδίας κατευθύνσεις.

Ἐλέχθη ἐξ ἄλλου ὅτι δὲν εἶνε ἀκόμη παρεσκευασμένος ὁ λαὸς διὰ τοιαύτης καινοτομίας χαρακτηρισθεὶς ὡς νήπιον. Καθ' ἡμᾶς εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ εἶνε πλέον ἢ ὥριμος μία τοιαύτη μεταρρύθμισις καὶ διὰ τοῦτο ἄνευ ἐπιφυλάξεως ὁ λαὸς ἐπιδοκιμάζει τὴν ἀναλογικὴν μεταρρύθμισιν καὶ πολὺ ὀρθῶς ἐλέχθη ὅτι, ἀφοῦ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων ἐπηγγείλθησαν τὴν μεταρρύθμισιν, δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἀνάγκη νὰ ἀποδείξῃ τις ὅτι ἔχει ὥριμάσει παρὰ τῷ λαῷ ἡ ἐκλογικὴ μεταρρύθμισις. Μαρτυρεῖται τοῦτο ἀπὸ ὅλα τὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τρικούπη ἐκλογικὰ μέτρα, ἅτινα ὅλα βάσιν εἶχον τὴν ἀντιπροσώπευσιν καὶ τῶν πλειονοψηφιῶν, ὅπως τὸ ἐνιαῖον τῆς ψήφου κ.λ.π. ὅπερ εἶχεν ἄριστα ἀποτελέσματα καὶ εἰς τὴν Κρήτην ὅπου ἐφηρμόσθη.

Ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος ἀπασχολεῖται ἀπὸ τοῦ 1920 μὲ τὴν ἀναλογικὴν καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Γ' Συνελεύσεως τὴν ἐπρότεινε. Μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν ὑπεστηρίχθη ὅπως αἱ ἐκλογαὶ γίνουν δι' ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπεύσεως πρὸς Συντακτικὴν Συνέλευσιν καὶ δυστύχημα ὅτι δὲν ἐφηρμόσθη τότε τοῦτο, διότι τώρα θὰ εἴχομεν πλήρη ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον. Ἀσχέτως ὅμως τούτων, θὰ ἦτο ἀστεῖον νὰ ὑποστηρίζωμεν ὅτι ἔχομεν δικαίωμα νὰ συντάξωμεν τὸ πολίτευμα, καὶ δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ καθορίσωμεν τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον κρίνομεν πρόσφορον διὰ τὰς περιστάσεις καὶ συντελεστικὸν διὰ τὴν πολιτικὴν προαγωγὴν τοῦ τόπου μας.

Ἐξακολουθῶν ἀντικρούει τὰ λεχθέντα περὶ θρυμματισμοῦ δῆθεν τῶν κομμάτων διὰ τῆς ἀναλογικῆς, ὅτι ὁ θρυμματισμὸς ἐσημειώθη καὶ μὲ τὸ πλεονοψηφικὸν καὶ ἔχει ἀφετηρίαν τὸν ὀργασμὸν πρὸς νέας κοινωνικὰς ἐξελίξεις. Ἐφόσον ἐξ ἄλλου ὑπάρχει παρὰ τῷ λαῷ ἡ κατάτμησις ἀντιλήψεων, ὁ θρυμματισμὸς τῶν κομμάτων ὄχι μόνον εἶνε ἀναγκαῖος ἀλλὰ καὶ ὁ συμφέρων, διότι ἄνευ αὐτοῦ δὲν συντελεῖται ἡ ἑκάστοτε ἐπιβεβλημένη μεταστροφὴ κατευθύνσεων καὶ ἡ προσάρμοσίς μας πρὸς τὰς ῥοπὰς τῆς δημοσίας γνώμης. Παράδειγμα ἔχομεν τὰς κυβερνητικὰς μεταβολὰς ἐν Γαλλίᾳ ὅπου αἱ πλειονοψηφίαι ἀκολουθοῦν τὰς μεταστροφὰς τῆς κοινῆς γνώμης. Μὲ τὸν θρυμματισμὸν τῶν κομμάτων ὁ πολιτικὸς βίος πάλλει τὸν αὐτὸν παλμὸν ποῦ πάλλουν αἱ κοινωνίαι. Αἱ κατηγορηθεῖσαι ἐξ ἄλλου μερικῶς ἀκυβερνησίαι, ὅτι εἶνε ἀπότοκοι τῆς ἀναλογικῆς, δὲν εἶνε ἱκαναὶ νὰ καταδικάσουν τὸ σύστημα, ἐφόσον εἰς πλεῖστα Κράτη ἡ ἀναλογικὴ δὲν κατέστησε δυσχερῆ τὴν διακυβέρνησιν τῶν Χωρῶν τούτων. Αἱ ἀνωμαλίαι τῆς Ἰταλίας ὀφείλονται εἰς τὴν ἀνικανότητα τῶν ἀστικῶν Κυβερνήσεων νὰ κτυπήσουν τὰ ἔκτροπα τοῦ κομμουνισμοῦ, καὶ αὗται ὡδήγησαν εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν δικτατορίαν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν τόπον μας τὸ πλειονοψηφικὸν οὐδέποτε ἀπέδωκε κυβερνητικὴν σταθερότητα, διότι κατὰ τὴν στατιστικὴν μέχρι τοῦ 1880 ἔχομεν 2 μεταβολὰς κατ' ἔτος καὶ ἀπὸ τοῦ 1880 καὶ ἐφεξῆς σημειοῦμεν μίαν κατ' ἔτος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τῶν κομμουνιστικῶν κινδύνων, ἐρωτῶ ἂν αἱ κομμουνιστικαὶ ψῆφοι εἶνε ἐπικίνδυνοι διδόμεναι ὑπὲρ ἰδίων ὑποψηφίων ἢ διδόμεναι ὑπὲρ τῶν ὀπαδῶν τῆς ἀντιπάλου παρατάξεως. Θὰ ἀποδειχθῇ μὲ τὴν ἀναλογικὴν μόνον ἡ δύναμις τῶν κομμουνιστῶν καὶ διὰ τῆς ἐλευθέρας συζητήσεως θὰ ἀποδειχθῇ τὸ σαθρὸν τῆς βάσεώς του. Προχωρῶν ἀντικρούει τὸ ἐπιχείρημα καθ' ὃ διὰ τῆς ἀναλογικῆς θὰ ἀδικηθοῦν αἱ μικραὶ Ἐπαρχίαι, διότι καὶ ἐκεῖ εἶνε ζήτημα ἐπιρροῆς μεγαλειτέρας ἢ ὀλιγωτέρας τοῦ ὑποψηφίου.

Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων ἐξ ἄλλου οὐδεμίαν λαμβάνουν, ὡς ὑπεστηρίχθη, ἀπολυταρχικὴν δύναμιν, διότι οὐδένα ἔχοντα ἐπιρροὴν πολιτευόμενον θὰ δύνανται νὰ ἀποκλείσουν, διότι ἡ ἐπιρροή του ἔχει ἀντίκτυπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὑποψηφίων.

Ἀπομένει, λέγει, τὸ ζήτημα τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς Δημοκρατίας. Ἡμεῖς, ὅπως εἶπε καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων, θὰ ὑποταχθῶμεν ὅταν ἡ πλειονοψηφία εἶνε πραγματικὴ καὶ καθαρά. Ἡ ἀνασυγκρότησις τῶν παλαιῶν πολιτικῶν παρατάξεων δὲν θὰ στηριχθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου ἀλλ' εἰς τὸ παρελθὸν καὶ εἰς τὰς παλαιὰς

ἐμφυλίους ἀντιθέσεις. Τοῦτο δὲν εἶνε οὔτε ὀρθόν, οὔτε δημοκρατικόν, καὶ ὄντες βέβαιοι ὅτι διὰ τῆς ἀναλογικῆς ἀποφεύγονται αἱ παλαιαὶ παρατάξεις καὶ βαίνομεν εἰς μίαν δημιουργίαν νέου πολιτικοῦ ὁμαλοῦ βίου, ὑποστηρίζομεν φανατικῶς τὴν ἀναλογικήν. Συνεπείᾳ τούτων συνιστῶμεν καὶ ἀπεκδεχόμεθα ὅτι ὅλαι αἱ πολιτικαὶ μερίδες θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν νέαν ταύτην δημιουργίαν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι μὴ ὑπάρχοντος ἑτέρου ἐγγεγραμμένου ἡ συζήτησις κηρύσσεται περαιωμένη.

Ἐπίσης ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις παρὰ 15 πληρεξουσίων περὶ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. **Θ. Χαβίνης**, καὶ **Α. Παπαοικονόμου** ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως

«Οἱ παραδεχόμενοι κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον λέγουσι **ναί**, οἱ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσιν **ὄχι**».

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 224.
Εἶπον ναὶ 182
Εἶπον ὄχι 42

Κατὰ τὸ παρατιθέμενον ὧδε πρωτόκολλον.

Δημ. Ἡρακλείδης	Ν	Θαλῆς Θεοδωρίδης	Ν
Κωνστ. Ρακτιβὰν	..	Ἐλευθ. Παυλίδης	Ν
Σ. Παπαγρηγοριάδης	Ν	Τάκης Παναγιωτόπουλος	Ν
Γεώργ. Ροῦσσος	..	Α. Κωνσταντιλιέρης	..
Ἀπ. Δοξιάδης	..	Γεώργ. Ἡσαΐας	Ν
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Ν	Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς	..
Γεώργ. Πολίτης	..	Γεώργ. Βραχνὸς	Ν
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης	..	Α. Χατζηκυριάκος	..
Ἐμμ. Ζυμπρακάκης	..	Στυλ. Γονατᾶς	Ν
Περ. Καραπάνος	Ν	Σπ. Θεοδωρόπουλος	Ν
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης	Ν	Ἀλέξ. Μυλωνᾶς	Ν
Γεώργ. Φραγκούδης	..	Ἀρτ. Δεναξᾶς	Ν
Β. Ἀρτεμιάδης	Ν	Λ. Σακελλαρόπουλος	..
Σκεῦος Ζερβὸς	Ν	Ἰωάν. Σολιώτης	..
Δημ. Θεολογίτης	..	Γεώργ. Κατσιμπίρης	Ν
Δημ. Μαρσέλος	Ν	Δημ. Πετρίτης	Ν
Γεώργ. Μαυρολέων	Ν	Ἰωάν. Τσίρος	Ν
Δημ. Πολυκράτης	..	Ἀπ. Παπαοικονόμου	Ο

Δ. Καμπάνης	Χριστοφ. Πανταζίδης ...
Ἰωάννης Μαμάης	Φίλ. Μανουηλίδης .....
Α. Κολιαλέξης ..... Ν	Περ. Κουρτίδης ..... Ο
Πέτρος Καλμοῦχος .... Ν	Γεώργ. Μπρίκας.....
Ἀθαν. Τζώνης	Ἀλέξ. Παπαθανάσης .... Ν
Νικ. Καλέλλης ..... Ν	Βασ. Χατζηλίας ..... Ν
Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς	Ἐμὶν Μπέη Ζαδὲ ..... Ν
Δημ. Μάργέτης ..... Ν	Γρηγ. Τηλικίδης ..... Ν
Πέτρος Παναγιώτου .... Ν	Νεόκ. Γρηγοριάδης .....
Δημήτρ. Βαρελᾶς ..... Ν	Νικ. Κοντολέων ..... Ν
Βασ. Καραπάνος ..... Ν	Μιχ. Δῶδος ..... Ν
Χρ. Σαμαρᾶς	Γεώργ. Πέτσος .....
Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης Ν	Ἰωάν. Γιαμούζης ..... Ν
Θωμᾶς Μάγγος ..... Ν	Ἀνδρ. Κόρακας ..... Ν
Ἀβρ. Γρηγοριάδης	Κυρ. Βαρδουλάκης .....
Γ. Παπαγεωργίου ..... Ν	Δ. Καλκανδῆς ..... Ο
Κ. Σπυρίδης ..... Ο	Γεώργ. Καφαντάρης ..... Ν
Ἀδαμ. Ἐφραιμίδης	Ἰωάν. Τσιγκόλης ..... Ν
Φίλ. Γιαννακόπουλος .. Ν	Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς .... Ν
Δημ. Σαράτσης ..... Ν	Ἀνάστ. Ταβουλάρης .....
Δημ. Ψάρης ..... Ν	Θεόδ. Γοῦσκος ..... Ο
Ἀλέξ. Γρίβας ..... Ν	Καΐσαρ Ζέζας .....
Παντ. Καρασεβδᾶς .... Ν	Κωνστ. Γόντικας ..... Ν
Φίλ. Στασινόπουλος	Νικ. Συριόπουλος .....
Α. Παπαχριστόπουλος ...	Βασ. Δαλιάνης ..... Ν
Ἠλίας Ἀποσκίτης	Τάσης Ἀναστασίου ..... Ο
Τ. Δημητρακόπουλος .. Ν	Χαράλ. Λυκοτόμαρος .....
Πέτρος Ζωγράφος ..... Ν	Νεόκ. Παπαγιαννόπουλος ..
Νικ. Ζαμκῖνος	Νικόλ. Καλλιοντζῆς .....
Δημ. Χατζόπουλος .... Ν	Γεώργ. Κατεχάκης .....
Κων. Ταλιαδοῦρος	Τίτ. Γεωργιάδης ..... Ο
Π. Πετροπουλάκης .... Ο	Γεώργ. Μαρῆς ..... Ο
Εὐστ. Μαλαμίδας ..... Ν	Στυλ. Γρηγορίου ..... Ν
Γεώργ. Βοραζάνης .... Ν	Νικ. Ζουδιανὸς ..... Ν
Λάμ. Λαμπριανίδης .... Ν	Ἰωάν. Περδικογιάννης ...
Δημ. Ἀνδρεάδης	Γεώργ. Δουκουμετζίδης . Ο
Δημ. Βάντσης	Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς .....
Α. Βεζιρζόγλου	Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ ...
Κ. Κωνσταντινίδης .... Ν	Θεόδ. Ἀνδρεάδης .....
Θεμ. Παπαϊωάννου	Θεόδ. Πάγκαλος .....
Α. Ἀναγνωστόπουλος ...	Κωνστ. Ἀγγελάκης .....
Κων. Κουρτίδης	Ἀνδρ. Μπιράκης .....
Ἀντ. Κωνσταντινίδης ...	Ἰωάν. Βαρβαγιάννης .... Ν

Κωνστ. Φίλανδρος	Ἀχ. Παπαδάτος .....
Σερ. Τσακμάκης ..... Ν	Αὐγ. Θεολογίτης ..... Ο
Μιχ. Κύρκος ..... Ν	Ἀν. Μισυρλόγλου .....
Ἰωάν. Πετσάλης	Μιλτ. Σταμούλης .....
Λεων. Ἰασονίδης	Π. Γελιγενδζόγλου ....
Δημ. Εὐθυμιάδης ..... Ν	Α. Κωνσταντινίδης .... Ο
Στέφ. Βαρδάκος	Σ. Ζερβουδάκης .....
Παντ. Γεωργιάδης	Στ. Παπαναστασίου .... Ν
Ξενοφῶν Ἀναστασιάδης . Ο	Κωνστ. Νταῆς ..... Ν
Δημ. Δημάδης ..... Ν	Γεώργ. Θούας .....
Νικόλ. Τερζόγλου ..... Ν	Ἠλίας Μειντάνης .....
Γεώργ. Κοσμίδης ..... Ν	Ἀνδρ. Ζαΐμης .....
Χρ. Πίψος	Σώτ. Γιαννούσης ..... Ν
Ἰωάν. Πλατσούκας	Χρ. Σακελλαριδης ..... Ν
Περ. Καλλιδόπουλος	Ἰωάν. Κουρτάκης .....
Γεώργ. Κωνσταντινίδης ..	Παν. Φλέσσας .....
Γεώργ. Ἀλεκτορίδης .... Ν	Νικ. Δαγρὲς .....
Ἰορδ. Ἀνανιάδης	Γεώργ. Σίδερις .....
Ἰ. Πασαλίδης ..... Ν	Χρ. Ἀλαμανῆς ..... Ν
Μιχ. Σαμαρᾶς	Κωνστ. Σταμούλης .... Ο
Εὐστρ. Γονατᾶς	Λάμπρ. Κατσαρὸς ..... Ν
Κωνστ. Βαγιανὸς	Περ. Ἀλεξανδρῆς ..... Ν
Π. Διαμαντόπουλος	Α. Καταφυγιώτης .....
Ἰσαὰκ Ἀλχανάτης	Εὐστ. Γουλιανὸς .....
Ἰάκ. Λευΐ	Ἰ. Παπαθεοδώρου ..... Ν
Ἰωσὴφ. Ἠλία Σάϊας	Παν. Κόλιας ..... Ν
Ἰησοῦς Σαμουηλίδης ...	Νικ. Σταματιάδης ..... Ν
Νικόλ. Σπηλιώτης ..... Ν	Ζαφείριος Ἀδὰμ ..... Ν
Παν. Στενὸς ..... Ν	Ἰωάν. Βαλαλᾶς ..... Ν
Δημ. Κατσίνας ..... Ν	Α. Ὡρολογόπουλος .... Ν
Ἀντ. Πρέκας	Ἰωάν. Ζάχος ..... Ν
Ἀντ. Δαργέντας ..... Ν	Δημ. Κύρου ..... Ν
Γεώργ. Δρακούλης ..... Ν	Περ. Μαζαράκης ..... Ν
Δημ. Μπότσαρης ..... Ν	Κων. Ζαβιτσιάνος. .....
Γεώργ. Καλούδης	Ἀνδρ. Δενδρινὸς .....
Μιχ. Μίσιος ..... Ν	Εὐθ. Βελλιανίτης .....
Γεώργ. Κιαγιᾶς	Κωνστ. Βούλγαρης .... Ν
Σπυρ. Σίμος ..... Ν	Δημ. Σπίγγος ..... Ο
Π. Γιωτόπουλος ..... Ν	Σπυρ. Ζερβὸς ..... Ν
Πέτρος Μπέμπης..... Ν	Θεοδ. Κωτούλας .....
Ἀθαν. Τραχήλης ..... Ν	Κων. Τσιμινάκης .....
Περ. Γεωργίτσης ..... Ο	Ἰωάν. Κοντοδίνας .....
Γεώργ. Γκάλκος	Π. Καλαντζόπουλος .... Ο

Λάζ. Ἀνδρεάδης ..... Ν
Στυλ. Θεολογίδης ..... Ν
Γεώργ. Κακουλίδης .... Ο
Π. Ἀραβαντινὸς ..... Ν
Ἀ. Ἀναγνωστόπουλος .. ..
Νικόλ. Φραντζῆς ..... Ν
Παναγ. Πετρίδης ..... Ν
Σπυρ. Ἠλιόπουλος .... Ν
Κωνστ. Ρέντης ..... Ν
Λουκ. Νιφοράτος ....
Ρ. Λιβαθηνόπουλος .... Ν
Παν. Καπάτος ..... Ν
Παν. Τσιτσίλιας ..... Ν
Θεόδ. Γρηγορίου ....
Νικ. Καραμάνος ..... Ν
Ἰ. Λιμπερόπουλος ..... Ν
Θαλῆς Κουτούπης ....
Γεώργ. Φικιώρης ..... Ν
Σπυρ. Ξύδης ..... Ν
Ἀ. Πρωτοσύγκελλος..... ..
Σ. Ἀναστασιάδης ..... Ν
Ἰ. Ἰσχόμαχος ..... Ν
Γεώργ. Βλάχος ....
Ἰωσ. Κούνδουρος ..... Ν
Μιχ. Κοθρῆς ..... Ο
Π. Σφακιανάκης ..... Ο
Μιχ. Καταπότης ..... Ο
Λ. Κουτσοπέταλος .... Ν
Νικόλ. Ἀνδρεαδάκης .... ..
Β. Καραπαναγιώτης .... Ν
Γεώργ. Παπανδρέου .... Ν
Στυλ. Κρητικᾶς ....
Ἐμμ. Μάρκογλου ....
Ἰωάν. Λαδᾶς ....
Δημ. Σάλτας ....
Ἰωάν. Σιφναῖος ..... Ν
Ὀρεστ. Κυπριανὸς..... Ο
Δημ. Γεωργαλᾶς ....
Γεώργ. Καλδῆς ..... Ν
Μ. Λαίλιος ..... Ο
Δημ. Ἀκάκιος ..... Ν
Χαρ. Γρηγορίου ....
Ἀντ. Παπαγεωργίου .... ..

Δημ. Σάββας ..... Ο
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ..... Ν
Γερ. Σολδάτος ..... Ο
Νικόλ. Ἀβραὰμ ..... Ν
Ἰωάνν. Παπαλουκᾶς ....
Πέτρος Λαπατσάνης ....
Ἀλέξ. Παπαναστασίου .. Ν
Γεώργ. Σεχιώτης ....
Νικόλ. Μπακόπουλος .... Ν
Ἰωάνν. Μανέττας ....
Χριστ. Κατριβάνος ..... Ν
Δημ. Φλέσσας ..... Ο
Ἱλούτ. Χαλόφτης ..... Ν
Χρ. Ζουμῆς ..... Ο
Ἰωάν. Πατάλας ..... Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος ..... Ν
Διον. Λεονάρδος ..... Ν
Παν. Μερλόπουλος ....
Ἰωάν. Φωτόπουλος ....
Ὄθων Πέτροβας ..... Ν
Γεώργ. Πρεζάνης ..... Ν
Δημ. Προμπονᾶς ..... Ο
Ἀντ. Πραντούνας ..... Ν
Γεώργ. Βενιέρης ....
Ἰωάνν. Κανναβὸς ....
Κωνστ. Πετρίδης ....
Χρῖστος Δάναινας ..... Ν
Κωνστ. Βλαχοθανάσης .... ..
Π. Π. Μαυρομιχάλης ....
Βασ. Κυβέλος ....
Κωνστ. Βουδούρης ..... Ν
Π. Κανελλόπουλος ..... Ν
Ἰωάν. Σεφερλῆς ....
Γερ. Τυπ. Ἰακωβάτος .. Ο
Βασ. Ἀλεβιζάτος ..... Ν
Θεόδ. Βελλιανίτης ....
Σπυρ. Κρεμεζῆς ..... Ν
Κωνστ. Σταματόπουλος .. Ο
Νικόλ. Γουργουρῆς ..... Ν
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος.. Ο
Κωνστ. Δρούλλιας ....
Κωνστ. Γκότσης.. ..... Ν
Γεώργ. Ἀργυρόπουλος .. ..

Ἀνδρ. Μάρκου ..... Ν
Χρῖστος Φακῆς ..... Ο
Θεόδ. Χαρίνης .. .. Ν
Ἀνδρ. Σκέφεργης ....
Δημ. Δαρκαῆς ....
Γεώργ. Γερομιάννης.... Ν
Παν. Κοκκινάτος.. ....
Μιχ. Βυζᾶς .....Ν
Ἰω. Ταρσούλης ..... Ο
Δημ. Τσαπόγας ..... Ν
Νικ. Ἀσκούτσης ....
Γεώργ. Τσατρῆς ....
Ἐμμ. Τσουδερὸς ....
Μαν. Βολουδάκης .. ..
Ἰωάν. Γυβαζιδάκης .....Ν
Γεώργ. Κονδύλης ..... Ν
Ἀ. Μπακαλμπασης .... Ν
Γ. Λαλαζήσης ....
Δ. Ἐλευθεριάδης ....
Σπυρ. Ἀντωνιάδης .... Ν
Ἰωάν. Κεραμεὺς ....
Κων. Καλούδης ..... Ν
Λεων. Θεοχάρης ..... Ν
Ζήσης Μπογιώτας ..... Ν
Χ. Ὀγλοῦ Μουσταφὰ .. Ν
Χ. Ἀχμετογ. Μεσθὰν .. Ν
Ἀ. Γιαννουλάτος ....
Μ. Καβαλιεράτης ....
Θεμ. Σαρούλης ..... Ο
Κ. Παπαϊωάννου ....
Ἐμμ. Σαρούλης ....
Ἀλ. Κεντούρης ....
Ἰωάν. Μαλαχίας ..... Ν
Δημ. Ηλίζης ..... Ν
Δημοσθ. Φίλωσιᾶς ..... Ν
Ἰωάν. Σχοινᾶς ....
Δημοσθ. Μέλιος .....Ν
Ὀρέστ. Χαφειρίου .... Ν
Νικ. Μανούσης ..... Ν
Ν. Κωνσταντόπουλος .. ..
Ἀν. Λαζαρίδης ....
Β. Ἐμμανουηλίδης .... Ν
Ἰ. Τριανταφύλλου .... Ν

Σταμ. Βαφάτσας ..... Ο
Γ. Μπούμπουλης ..... Ν
Δημ. Δασκαλάκης ....
Ἰωάν. Μαραγκὸς ..... Ν
Ἰωάν. Βενιέρης ..... Ν
Ἀλέξ. Παπαδᾶμ ....
Κ. Καλαμενόπουλος .... Ν
Κωνστ. Ἀλαβάνος .... Ο
Ἐφ. Βαλαρῆς ..... Ο
Σωτ. Χατζηβάσης ..... Ν
Παναγ. Καραλῆς ....
Βασίλ. Ἰακωβάκης ....
Ἀνδρ. Κεκκέρης..... Ο
Νικ. Μανωλόπουλος ....
Γεώργ. Λουπιᾶς ..... Ν
Ἀναστ. Ἀνρίδας ....
Βασ. Βλαχόπουλος ....
Γεώργ. Τσακανίκας .... Ν
Γεώργ. Δουζίνας ..... Ν
Λάμπρος Λάμπρου ....
Γεώργ. Ροδόπουλος ....
Θεόδ. Κριεζῆς ....
Ἀθ. Μιαούλης ....
Ἀντών. Δαμιανὸς ..... Ν
Μιλτ. Δεληγιάννης .... Ο
Ἰωάν. Τσιριμῶκος ....
Νικόλ. Ξηρὸς ....
Σπυρ. Τράκας ....
Ἀναστ. Κούτρας ..... Ν
Γεώργ. Μόδης..... Ν
Ἰωάν. Σαπουντζῆς ....
Γεώργ. Τζώρτζης ....
Μιχ. Χατζητάσης ....
Ρητορ. Χατζόπουλος..... ..
Ἄγγ. Ἀγαπητὸς..... Ν
Ἰωάν. Μαυρουδῆς..... Ν
Κωνστ. Ματσιώρης ....
Ν. Παπαγεωργίου ....
Δημ. Χατζῆς..... Ν
Κ. Καραναστάσης..... ..
Βασιλ. Μάλλιος ....
Γ. Κουτρουμπάκης..... ..
Σιρ. Γεωργιλαδάκης.... Ν

Κ. Παπαδογιάννης . . .. Ν	Θεμ. Κυκκινηριώτης ..... Ν
Πολ. Πολυχρονίου .. Ο	Θεόφ. Φ. Ἀνδρέάδης ....
Ἀριστ. Μητσοτάκης .. Ν	Ἠλ. Ἀσπιώτης ....
Γρηγ. Μάρκακης ..... Ο	Μάρκος Πολίτης ....
Ἰωάν. Μαρματάκης ... Ο	Ἀλεξ. Κονάρης ..... Ν
Ὀμ. Παντζίδης	Νικ. Μαμούλης ..... Ν
Χριστ. Ρωσσακάνης ... Ν	

Ἑπομένως τὸ νομοσχέδιον ἐγένετο δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

Περὶ ἀνεγέρσεως κτιρίων πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν στρατιωτικῶν τοῦ Κράτους Σωμάτων, Καταστημάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν, στρατιωτικῶν ἀποθηκῶν ἐν γένει ἀξιωματικῶν καὶ οἰκογενειῶν τούτων.

Ἄρθρον 1.

Τὰ ἀνὰ τὸ Κράτος ἀναγκαῖα κτίρια πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν στρατ. τοῦ Κράτους Σωμάτων, Καταστημάτων καὶ ὑπηρεσιῶν. στρατ. ἀπυτικῶν ἐν γένει καὶ τῶν στερουμένων ἐν ᾗ φρουρᾷ ὑπηρετοῦσιν ἰδιοκτήτου κατοικίας ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν καὶ οἰκογενειῶν τούτων ἀνεγείρονται διὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Μηχανικοῦ Υ. Σ. δαπάναις τοῦ Κράτους, ἀναγραφομένης κατ' ἔτος τῆς σχετικῆς πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Υ. Σ. καὶ κατὰ τὰς ἑκάστοτε περὶ ἐκτελέσεως στρατ. ἔργων ἰσχυούσας διατάξεις καὶ ἐπὶ τῇ βάσει προγραμμάτων καὶ σχεδίων ἐγκρινομένων ὑπὸ Ἐπιτροπῆς καὶ κυρουμένων διὰ διαταγῆς τοῦ Υ. Σ. Ἡ συγκρότησις καὶ λειτουργία τῆς ἐπιτροπῆς ὁρισθήσεται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 2.

α') Ἐφόσον ἤθελε καταστῆ δυνατὴ ἡ ἀνοικοδόμησις τῶν κτιρίων περὶ ὧν ὁ παρὼν νόμος προνοεῖ, ἐπὶ μὴ ἀμέσῳ πληρωμῇ τοῦ τιμήματος εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα ταύτην ἰδιώτην ἢ Ἑταιρείαν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ἵνα συνάπτωσι συμβάσεις κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετὰ Ἐπαιρείας ἢ ἰδιώτου παρέχοντος ἐχέγγυα ἀνεγνωρισμένης τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἱκανότητος καὶ στηριζομένης ἐπὶ τῆς γνωμοδοτήσεως ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἐπιτελείου, Διοικητοῦ Α' Σ. Στρατοῦ, Ἀρχηγοῦ Ἐπιμελητείας, Διευθυντοῦ Διευθύνσεως Μηχανικοῦ Υ. Σ., ἑνὸς ἀρχιμηχανικοῦ τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν εἰς ἣν ἀπαραιτήτως πάντες οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως διαβιβάζονται.

β') Διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς πρὸς ἀνέγερσιν τῶν κτιρίων τούτων δαπάνης ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδοθῶσιν εἰς τὸ ἄρτιον ὁμολογίαι τοῦ Δημοσίου Χρέους εἴτε εἰς δραχμὰς εἴτε ἄλλο νόμισμα ἀποσβεστέαι ἐντὸς 10—20 ἐτῶν ἀπηλλαγμέναι παντὸς φόρου ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ὑρισταμένου ἢ μέλλοντος νὰ ἐπιβληθῇ. Πρὸς ἀσφάλειαν ἰδίων δύναται νὰ χορηγηθῇ ἡ ὑποθήκη ἐπὶ γηπέδων ἢ κτιρίων τοῦ Δημοσίου χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῆς στρατ. ὑπηρεσίας ἢ ἐπὶ τῶν ἀνεγερθησομένων τοιούτων.

γ') Τὸ ποσὸν καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἑκάστοτε ἐκδόσεως τοιούτων ὁμολογιῶν, τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν καὶ ἀσφαλείας τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ τοκοχρεωλυσίου αὐτῶν, τῆς χορηγητέας ἀσφαλείας δι' ὑποθήκης ἐπὶ κτημάτων ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § α' ἀναφερομένων ἢ ἐπὶ τῶν ἀνεγερθησομένων κτιρίων καὶ τῆς προστῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀσφαλείας ταύτης καὶ τῆς προσθέσεως ἐξασφαλίσεως διὰ πλεονασμάτων δημοσίων προσόδων, θέσου ἐξασφαλίσεως διὰ πλεονασμάτων δημοσίων προσόδων, καθορίζει Διάταγμα προκαλούμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 3.

α') Τὰ κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπὸ τῆς στρατ. ὑπηρεσίας κατεχόμενα κτίρια καὶ γήπεδα καὶ τὰ τυχὸν τούτοις ἐπικείμενα καὶ ἀνήκοντα κατὰ κυριότητα, λόγῳ ἀγορᾶς, δωρεᾶς ἢ ἄλλης αἰτίας εἰς τὸ Δημόσιον ἢ τὰς μονάς, —τῶν ἀκινήτων τῶν ἀνηκόντων εἰς μονὰς ἀπαλλοτριωθησομένων λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου—, βύνανται νὰ ἐκποιηθῶσιν ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Γεωργίας καὶ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, καθοριζόντων τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς πρώτης προσφορᾶς, κατόπιν δημοσίου διαγωνισμοῦ.

β') Τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως χρηματικὸν ποσὸν κατατίθεται ὑπὸ τοῦ τελευταίου πλειοδότου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ εἰς πίστωσιν ἀποκλειστικῶς τοῦ κεφαλαίου καὶ ἄρθρου κατασκευῆς στρατ. κτιρίων περὶ ὧν ὁ παρὼν νόμος προνοεῖ.

γ') Πρὸς τὸν αὐτὸν ἐπίσης σκοπὸν καὶ μέχρις ἐξοφλήσεως τῶν ἀπαιτουμένων δαπανῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν περὶ οὗ πρόκειται κτιρίων, κατατίθενται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου Ε.Α.Γ.

1) Τὰ ὑπὸ τῶν ἐνοικιούντων εἰς κτίρια τοῦ Δημοσίου ἀξιωματικῶν καταβαλλόμενα ἐνοίκια ὁριζόμενα ἐντὸς τοῦ ὁρίου τοῦ 1)5 τῶν λαμβανομένων ἀποδοχῶν διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἐπὶ τῇ βάσει γνωματεύσεως ἐπιτροπῆς

ἀπιτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σώματος, Καταστήματος καὶ Ὑπηρεσίας εἰς ὃ ὑπηρετεῖ ὁ ἀξιωματικός, τοῦ οἰκείου Οἴκου, Ἐφόρου καὶ τοῦ οἰκείου Νομομηχανικοῦ, ἢ τῶν νομίμων τούτων ἀναπληρωτῶν.

Τὰ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης κατατιθέμενα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος πρὸς πληρωμὴν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος κατασκευαζομένων κτιρίων ποσὰ θὰ χρησιμοποιῶνται δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Ἄρθρον 4.

Τὰ ἀναγκαιοῦντα γήπεδα διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν κτιρίων περὶ ὧν ὁ παρὼν νόμος προνοεῖ ἐφόσον δὲν κατέχει ἤδη κατάλληλα τὸ Δημόσιον ἀπαλλοτριοῦνται λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης κατὰ τὰς περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἰσχυούσας διατάξεις.

Ἄρθρον 5.

Διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν κανονισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος».

Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κλπ. διὰ τὴν προμήθειαν ἐπὶ πιστώσει ἑκατὸν ἀμοκινήτων ὁδοστρωτήρων», ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη ἡ μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Κ. Γκότση καὶ τῆς Συγκοινωνίας κ. Ι. Βαλαλᾶ καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Ἀλεξ. Διομήδους συνομολογηθεῖσα σύμβασις καὶ ἡ ἐν αὐτῇ περιεχομένη καὶ μεταξὺ τοῦ κ. Ι. Βαλαλᾶ, Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ τοῦ κ. Cecil Georges Saudall, ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐν Λονδίνῳ ἑδρεύουσαν ἑταρείαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Dashwood & Partners Ltd συνομολογηθεῖσα τὴν 30 Μαΐου ἐ. ἔ. σύμβασις, ὧν τὸ περιεχόμενον ἔχει οὕτω·

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀφ' ἑνὸς, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Κ. Γκότση καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας κ. Ι. Βαλαλᾶ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Ἀλεξ. Διομήδους, συνεφωνήθησαν τὰ ἑξῆς·

Ἄρθρον 1.

Κατόπιν τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἐν Λονδίνῳ Ἑταιρείας Dashwood & Partners Ltd συναφθείσης συμβάσεως ὑπὸ χρονολογίαν 30 Μαΐου 1925, ἧς τὸ περιεχόμενον ἔχει οὕτω·

Μεταξὺ τοῦ κ. Ι. Βαλαλᾶ, Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ἐκπροσωποῦντος τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ἐξουσιοδοτηθέντος ἀρμοδίως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 πράξεως τῆς ΙΕ' συνεδρίας τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς 7 Μαρτίου 1925, ἀφ' ἑνὸς, καὶ τοῦ κ. Cecil Georges Saudall ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐν Λονδίνῳ ἑδρεύουσαν Ἑταιρείαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Dashwood & Partners Ltd, ἀφ' ἑτέρου, συνωμολογήθησαν τὰ ἑξῆς·

Ἀντικείμενον συμβάσεως.

Ἄρθρον 1.

Ἡ Ἑταιρεία Dashwood & Partners Ltd ἐν τοῖς ἑφεξῆς ὀνομαζομένη «Ἑταιρεία» ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προμηθεύσῃ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ἐν τοῖς ἑφεξῆς «Δημόσιον» καλούμενον, καὶ παραδώσῃ αὐτῷ εἰς Πειραιᾶ, ἑκατὸν ὁδοστρωτῆρας τῶν 12 τόννων τοῦ ἐργοστασίου Marshall «Type S» ἀντὶ τιμῆς λιρῶν Ἀγγλίας ἑπτακοσίων τεσσαράκοντα πέντε (745) ἑκάστου, ἤτοι ἀντὶ ὁλικῆς τιμῆς λιρῶν Ἀγγλίας ἑβδομήκοντα τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων (Α. στ. 74.500).

Προθεσμία παραδόσεως ὁδοστρωτήρων.

Ἄρθρον 2.

Οἱ ὁδοστρωτῆρες παραδοθήσονται ἐντὸς δέκα μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς νομίμου κυρώσεως τῆς παρούσης, ἀρχῆς γιγνομένης ἀπὸ τῆς παρελεύσεως ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω δημοσιεύσεως κυρώσεως, πυραδημένων ἀνὰ δέκα ἓξ ὁδοστρωτήρων.

Στοιχεῖα μηχανισμοῦ ὁδοστρωτήρων.

Ἄρθρον 3.

Ὁ ἀτμολέβης τῶν ἀτμοκινήτων ὁδοστρωτήρων θὰ εἶνε ἐνρευστοπαγοῦς σιδήρου ἢ μαλακοῦ χάλυβος ἀρίστης ποιότητος.

Οἱ αὐλοὶ θὰ εἶνε χαλύβδινοι ἄνευ ραφῆς. Ἡ πίεσις λειτουργίας τοῦ λέβητος δέον νὰ εἶνε κατὰ τὸ δυνατὸν μεγαλειτέρα. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς ἑσχάρας δέον νὰ εἶνε ἐπαρκῶν διαστάσεων, ὥστε ὁ λέβης νὰ ἐργάζηται κανονικῶς καὶ ἄνευ ὑπερεντάσεως καὶ εἰς περίπτωσιν χρησιμοποιήσεως λιγνίτου ἢ ξύλων. Γε-

νικῶς ὁ λέβης δέον νὰ εἶνε στερεῶς προσηρμοσμένος ἐπὶ τοῦ πλαισίου τοῦ ὁδοστρωτῆρος.

Κινητήριος μηχανή.

Ἄρθρον 4.

Ἡ κινητήριος ἀτμομηχανὴ τῶν ὁδοστρωτήρων, θὰ εἶνε διαὐλινδρος διπλῆς ἀποτονώσεως. Ἐν ἢ ὅμως περιπτώσει τὸ ἐργοστάσιον Marshall ἤθελε συμφωνήσει, δύναται τὸ Δημόσιον ν' ἀπαιτήσῃ ὅπως ἡ κινητήριος ἀτμομηχανὴ τῶν πεντήκοντα ἐκ τῶν ἄνω ὁδοστρωτήρων κατασκευασθῇ μονοκύλινδρος, ὁριζομένης ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῆς ἀνὰ ὁδοστρωτῆρα μετὰ μονοκυλίνδρου μηχανῆς τιμῆς εἰς λίρας Ἀγγλίας ἑξακοσίας ἑβδήκοντα τέσσαρας (Λ. στ. 664).

Ἡ βάσις τοῦ σώματος τοῦ κυλίνδρου δέον νὰ μὴ προσαρμόζηται ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ λέβητος.

Ἡ ἰσχὺς τῆς κινητηρίου μηχανῆς δέον νὰ εἶνε τοιαύτη, ὥστε νὰ δύνανται οἱ ὁδοστρωτῆρες νὰ ἐργάζωνται ἀνέτως, εἴτε πρὸς σκυρόστρωσιν, εἴτε πρὸς ἀναμόχλευσιν εἰς τὰς μεγίστας ὑπαρχούσας κλίσεις.

Ἡ λίπανσις τοῦ ἀτμοκυλίνδρου δέον νὰ γίνηται διὰ μηχανοκινήτου ἀντλίας.

Τροφοδότησις λέβητος.

Ἄρθρον 5.

Ὁ ἀτμολέβης δέον νὰ εἶνε ἐφωδιασμένος διὰ διπλοῦ συστήματος τροφοδοτήσεως δι' ὕδατος, ἤτοι:

1) Δι' ἐμβολοφόρου ἀντλίας λαμβανούσης τὴν κίνησιν ἀπὸ τὴν κινητήριον ἄτρακτον τῆς μηχανῆς.

2) Δι' ἐκχυτῆρος δι' ἀτμοῦ (τζιφαρίου). Ἀμφότερα τὰ συστήματα θὰ ὦσιν ἐφωδιασμένα διὰ τῶν ἀπαραιτήτων κρουνῶν συγκοινωνίας καὶ ἀναστάλτικῶν βαλβίδων.

Μηχανισμὸς μεταδόσεως κινήσεως.

Ἄρθρον 6.

Οἱ ὁδοστρωτῆρες δέον νὰ κέκτηνται δύο ταχύτητας πορείας. Ἡ μετάδοσις κινήσεως θὰ γίνηται δι' ὀδοντωτῶν τροχῶν ἀπὸ τῆς κινητηρίου ἀτράκτου τῇ παρεμβολῇ δύο ἐνδιαμέσων ἀξόνων. Οἱ ὀδοντωτοὶ τροχοὶ δέον νὰ εἶνε ἐκ χυτοχάλυβος ἀρίστης ποιότητος. Οἱ ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου ἄξονος ὀδοντωτοὶ τροχοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐμπλεκόμενοι δέον νὰ ὦσιν ἐπαρκῶν διαστάσεων καὶ ἐκ χάλυβος ἀρίστης ποιότητος.

Ἕκαστος ὀδοντωτὸς τροχὸς τοῦ ὑπάρχοντος συμπλέγματος δέον ν' ἀποτελῇ ἰδιαίτερον σῶμα, δυνάμενον νὰ ἀντικατασταθῇ μεμονωμένως ἐν περιπτώσει φθορᾶς ἢ θραύσεως.

Τὰ ἔδρανα γενικῶς δέον νὰ εἶνε τοιαύτης κατασκευῆς, ὥστε νὰ καθίστανται εὔκολος ἡ ἐπισκευὴ τῶν τριβέων αὐτῶν.

Ἐπὶ σφονδύλου τῆς μηχανῆς ἢ τοῦ στροφαλοφόρου ἄξονος δέον νὰ εἶνε δυνατὴ ἡ προσαρμογὴ τροχαλίας διὰ τὴν μετάδοσιν κινήσεως εἰς ἕτερα μηχανήματα.

Ἐφοδιασμός.

Ἄρθρον 7.

Οἱ ὁδοστρωτῆρες δέον νὰ εἶνε ἐφωδιασμένοι δι' ὑδαποθήκης καὶ ἀνθρακοθήκης ἐπαρκῶν διαστάσεων στερεῶς ἐπὶ τοῦ πλαισίου αὐτῶν προσηρμοσμένων.

Ὡσαύτως οἱ ὁδοστρωτῆρες δέον νὰ εἶνε ἐφωδιασμένοι διὰ στερρᾶς στέγης πρὸς προφύλαξιν τοῦ μηχανοδηγοῦ καὶ τοῦ μηχανισμοῦ.

Ἐξαρτήματα.

Ἄρθρον 8.

Ἕκαστος ὁδοστρωτὴρ θὰ συνοδεύηται ὑπὸ ἐξαρτημάτων καὶ ἐργαλείων χρησίμων διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησιν αὐτοῦ, ἤτοι ἐργαλείων, πυρᾶς, κλειδῶν, γρύλλων, φανῶν, ἀντλίας πλύσεως τοῦ λέβητος μετὰ τῶν ἀντιστοίχων σωλήνων.

Μηχανήματα ἀναμοχλεύσεως.

Ἄρθρον 9.

Ἅπαντες οἱ ὁδοστρωτῆρες δέον νὰ εἶνε ἐφωδιασμένοι δι' ἀναμοχλευτικοῦ μηχανήματος στερεῶς προσηρμοσμένου ἐπὶ μιᾶς τῶν πλευρῶν τοῦ ὁδοστρωτῆρος. Δὲν γίνονται δεκτοὶ ἀναμοχλευτῆρες ἐλκόμενοι.

Τὰ ἀναμοχλευτικὰ μηχανήματα εἰς τοὺς ὁδοστρωτῆρας τούτους δέον νὰ εἶνε τριῶν ἀναμοχλέων.

Ἔλεγχος καὶ παραλαβή.

Ἄρθρον 10.

Ὁ ἔλεγχος τῆς κατασκευῆς τῶν ὁδοστρωτήρων ἐν τῷ ἐργοστασίῳ θὰ ἐνεργῆται, εἴτε ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, εἴτε ὑπὸ τοῦ Γραφείου τοῦ Ἀγγλικοῦ Λόϋδ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ τῶν κανονισμῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ Κράτους, διὰ τοὺς μὴ ἐν τοῖς ἀνωτέρω διαλαμβανομένους ὅρους.

Ἡ παραλαβὴ τῶν ἀνὰ δίμηνον ἀποστελλομένων ὁδοστρωτήρων θὰ ἐνεργῆται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω προσώπων, συνταχθησομένων τῶν σχετικῶν πρωτοκόλλων παραλαβῆς.

Τὰ πρωτόκολλα παραλαβῆς θὰ συντάσσωνται εἰς τριπλοῦν

καὶ τὸ μὲν ἐν τῶν ἀντιτύπων θὰ ὑποβάλληται τῷ Ὑπουργείῳ Συγκοινωνίας, τὸ δεύτερον θὰ παραδίδηται τῷ ἐργοστασίῳ καὶ τὸ τρίτον θὰ κατατίθηται εἰς τὴν Τράπεζαν Hambro τοῦ Λονδίνου.

Διαιτησία.

Ἄρθρον 11.

Πᾶσα διαφωνία ὡς πρὸς τὴν συμμόρφωσιν τοῦ ἀναδόχου πρὸς τοὺς ὅρους τῆς Συμβάσεως, καθ' ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ τεχνικὸν μέρος τῆς κατασκευῆς καὶ λειτουργίας τῶν ὁδοστρωτήρων, λύεται ὑπὸ τοῦ διαιτητικοῦ Δικαστηρίου τοῦ Λονδίνου, εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὁποίου ὑποχρεοῦνται νὰ συμμορφωθῶσιν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη.

Πᾶσα οἱασδήποτε ἄλλης φύσεως διαφωνία λύεται ὑπὸ δύο διαιτητῶν διοριζομένων ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων μερῶν, οἵτινες δύνανται νὰ διορίζωσιν ἀπὸ συμφώνου τρίτον τοιοῦτον, πρὸς ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν τοῦ τρίτου διαιτητοῦ, διορίζεται οὗτος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τρόπος πληρωμῆς.

Ἄρθρον 12.

Ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς νομίμου κυρώσεως τῆς παρούσης, καὶ ἐφόσον ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος παρασχεθῇ ἡ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον ἐγγύησις, τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ Τράπεζαν Hambro πέντε γραμμάτια τοῦ Κράτους, ἠγγυημένα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐκ λιρῶν Ἀγγλίας δέκα τεσσάρων χιλιάδων ἐννεακοσίων (14.900) ἕκαστον, λήξεως 1, 2, 3, 4 καὶ 5 ἐτῶν, φέροντα τόκον 8 ½ ο/ο ἐτησίως. Ὁ τόκος θέλει καταβάλλεσθαι καθ' ἑξαμηνίαν.

Ἐγγύησις.

Ἄρθρον 13.

Ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς νομίμου κυρώσεως τῆς παρούσης προσαγάγῃ βεβαίωσιν τοῦ Οἴκου Hambro ὅτι οὗτος ἐγγυᾶται διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως.

Ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν κατεθέσῃ τὴν ἐν λόγῳ ἐγγύησιν ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δύναται νὰ ἀκυρώσῃ τὴν σύμβασιν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ πληρωμὴ τῆς πρώτης δόσεως, λήξεως ἑνὸς ἔτους, γενήσεται μόνον ἐφόσον ἡ Ἑταιρεία ἔχει ἐκπληρώσει ἐξ ὁλοκλήρου τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἡ πληρωμὴ ἀναβάλλεται μέχρι συμμορφώσεως τῆς Ἑταιρείας, οὐδεὶς δ' ὀφείλεται τόκος διὰ τὸν χρόνον καθυστερήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1925.

Ὁ ἀντιπρόσ. τῆς Ἑταιρείας
C. G. Sandall

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας
Ι. ΒΑΛΑΛΑΣ

Ἡ Ἐθνικὴ Τραπέζα τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 12 τῆς ἄνω Συμβάσεως ὅρου ἀποδέχεται ὅπως ἐν τοῖς κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκδοθησομένοις πέντε γραμματίοις χορηγήσῃ τὴν ἐγγύησιν αὐτῆς ἐπὶ μέρισι πέντε γραμματίοις χορηγήσῃ τὴν ἐγγύησιν αὐτῆς ἐπὶ προμηθείᾳ 1/16 ο/ο ἑφάπαξ.

Ἄρθρον 2.

Διὰ τὴν ἐγγύησιν ταύτην τὸ Δημόσιον πρὸς ἀσφάλειαν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δι' οἱανδήποτε ποσὸν καταβληθησόμενον ὑπ' αὐτῆς ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω γραμματίων παραχωρεῖ εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα ὅπως ἐν καιρῷ συμψηφίζῃ ἀντίστοιχον ποσὸν ἐκ τοῦ παρ' αὐτῇ τρεχουμένου λογαριασμοῦ τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 3.

Ἡ παροῦσα σύμβασις ἀπαλλάσσεται παντὸς τέλους χαρτοσήμου.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της.

Ἐγένετο εἰς τριπλοῦν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουνίου 1925.

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Κ. ΓΚΟΤΣΗΣ

Ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας
Ι. ΒΑΛΑΛΑΣ

Ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος
Ἀλέξ. Διομήδης.

Ἄρθρον δεύτερον.

Ὁ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ Οἴκου Dashwood & Partners Ltd τοῦ Λονδίνου τόκος λογίζεται ἀπὸ τῆς παρελεύσεως ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον τρίτον.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἀναγράφεται ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἡ ἀπαιτουμένη ἑτησίως δαπάνη πρὸς πληρωμὴν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τῆς συμβάσεως γραμματίων καὶ τῶν σχετικῶν τόκων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Περὶ χορηγήσεως λιρῶν Ἀγγλίας εἴκοσι δι' ὁδοιπορικὰ εἰς τοὺς μεταβαίνοντας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἐφαρμογὴν τεχνητοῦ μέλους ἀξιωματικοῦ», ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τοὺς μεταβάντας ἢ μεταβαίνοντας μὲ ἀναρρωτικὴν ἄδειαν ἢ μὴ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 8ης Ἰουλίου 1924 Ν. Δ. ἐν ἐνεργείᾳ ἢ ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικοὺς πρὸς ἐφαρμογὴν τεχνητοῦ μέλους, εἰς οὓς χορηγεῖται ἐφάπαξ χρηματικὴ ἐνίσχυσις μέχρι (500) πεντήκοντα λιρῶν Ἀγγλίας, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ρηθέντος Ν. Δ., κατατάλλονται προσέτι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου λίραι Ἀγγλίας (20) εἴκοσι δι' ὁδοιπορικὰ των ἔξοδα, καθοριζόμενα ἑκάστοτε παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ».

Περὶ τοῦ ποσοστοῦ τῆς κρατήσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ καὶ ἐξόδων τραπέζης ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ Β. Ναυτικοῦ ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου αὐτῶν, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον μόνον.

Ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1925 ἡ κράτησις ἐκ τοῦ μισθοῦ καὶ ἐξόδων τραπέζης ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ Β. Ναυτικοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀρχικελευστῶν α' τάξεως τοῦ Β. Ναυτικοῦ καὶ τῶν τούτοις ἐξομοιουμένων καὶ τῶν ἀρχικελευστῶν τῶν κλάδων εἰς οὓς δὲν ἔχει νομοθετηθῇ βαθμὸς ἀρχικελευστῶν α' τάξεως καθὼς καὶ τῶν ἐμβασθύμων των τοῦ Ἀεροναυτικοῦ Σώματος, ὁρίζεται εἰς πέντε τοῖς ἑκατὸν (5 0/0).

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

(Ὡς ἐτροποποιήθη μετὰ τὴν πρώτην κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

Συνιστᾶται «Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐθνικῆς Ἀμύνης», οὗτινος προορισμὸς ἔσεται ἡ ἐξέτασις πάντων των ζητημάτων τῶν ἀφορώντων τὴν ἄμυναν τῆς Χώρας, ἅπτα ἀπαιτοῦσι τὴν συνεργασίαν καὶ ἄλλων Ὑπουργείων, ἐκτὸς τοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν.

Ἄρθρον 2.

Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἀποτελοῦσι τὰ ἑξῆς πρόσωπα·

α') Ὁ Πρωθυπουργὸς ὡς Πρόεδρος αὐτοῦ καὶ οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν, Ἐξωτερικῶν, Οἰκονομικῶν, Ἐσωτερικῶν, Συγκοινωνίας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

β') Ὁ ἀρχαιότερος τῶν μελῶν τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

γ') Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ.

δ') Ὁ ἀρχαιότερος τῶν μελῶν τοῦ Ἀνωτέρου Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ Συμβουλίου.

ε') Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιτελείου.

Ἄρθρον 3.

Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐθνικῆς Ἀμύνης δύναται νὰ καλῇ, ὅσα ἤθελε κρίνει πρέπον ἁρμόδια πρόσωπα ὅπως διατυπώσωσιν ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς γνώμας αὐτῶν ἐπὶ ὡρισμένων εἰδικῶν θεμάτων ἢ παράσχωσι πληροφορίας ἢ ἀναθέσῃ αὐτοῖς οἱανδήποτε ἐργασίαν ἢ μελέτην.

Χρέη γραμματέως ἐκτελοῦσιν εἷς ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τῆς ξηρᾶς καὶ εἷς τῆς θαλάσσης, ἀμφότεροι τηροῦντες τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου, τὸ πρωτόκολλον, τὸ ἀρχεῖον τῶν ἐγγράφων καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ ὑποβαλλόμενα εἰς τὸ Συμβούλιον ἄνευ δήποτε ἐγγράφα.

Αἱ λαμβανόμεναι ἑκάστοτε ἀποφάσεις ἀναγράφονται ἐν ἰδίοις ἐμπιστευτικοῖς βιβλίοις ὑπ' αὐξοντα ἀριθμὸν τηρουμέναις εἰς τὰ δύο Ἐπιτελεῖα τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, ὑπ' εὐθύνην τοῦ Ἀρχηγοῦ αὐτῶν.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐθνικῆς Ἀμύνης συγκαλεῖται τακτικῶς μὲν δὶς τοῦ ἔτους (κατὰ τοὺς μῆνας Μάϊον καὶ Νοέμβριον), ἐκτάκτως δὲ ὁσάκις ἤθελε θεωρηθῇ ἡ σύγκλησις αὐτοῦ ἀναγκαία ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου.

Ἡ πρώτη σύγκλησις τοῦ Συμβουλίου γενήσεται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 5.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης κοινοποιοῦνται εἰς τὰ Γενικὰ Ἐπιτελεῖα τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ. Κοινοποιοῦνται δὲ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ Ὑπουργεῖα ὅσα τῶν ἀποφάσεων ἐνδιαφέρουσιν ἐνδεχομένως καὶ ταῦτα.

Τὰ Ὑπουργεῖα εἶνε ὑποχρεωμένα νὰ λάβωσι τὰ προσήκοντα μέτρα καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ συντάξωσι καὶ ὑποβάλωσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ ἀναγκαιοῦντα σχέδια νόμου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Ἄρθρον 6.

Συνιστᾶται Ἐπιτροπὴ μελετῶν ἀποτελουμένη·

α') Ἐκ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ,

β') Ἐκ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Ναυτικοῦ.

γ') Ἐκ τοῦ Ὑπαρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ.

δ') Ἐκ τοῦ Ὑπαρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιτελείου ἢ ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Β' Δ)σεως τοῦ Γενικοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιτελείου.

ε') Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου ἐξ ἑκάστου Ὑπουργείου ὁριζομένου διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ. Οὗτοι μετέχουσι τῆς Ἐπιτροπῆς, καλοῦνται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, μόνον ὅσάκις πρόκειται νὰ μελετηθῶσι ζητήματα τῆς ἁρμοδιότητος τῶν Ὑπουργείων εἰς ἃ ἀνήκουσιν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ μελετῶν προπαρασκευάζει τὰ πρὸς μελέτην παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης θέματα τὰ ἀπαιτοῦντα τὴν συνεργασίαν τῶν Ὑπουργείων Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ἢ καὶ τῶν λοιπῶν Ὑπουργείων.

Ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ Στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ Ναυτικοῦ, οἵτινες ὁρίζονται ἐν τῷ τρίτῳ ἄρθρῳ ὡς γραμματεῖς τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, χρησιμοποιοῦνται ὡς τοιοῦτοι καὶ διὰ τὴν ἐπιτροπὴν μελετῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὁρίζει ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς τοὺς εἰσηγητὰς ἑκάστου ἐξεταστέου ζητήματος εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Ἡ ἄνω Ἐπιτροπὴ διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν διεύθυνσιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις ὁρίζει τὸν ἀντιπρόεδρον ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ συνέρχεται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον καὶ Ὀκτώβριον ἑκάστου ἔτους, οὕτως ὥστε ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία νὰ ἔχῃ περατωθῇ πρὸ τῆς συγκλήσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Δύναται ὁμοίως νὰ συνέλθῃ ὁποτεδήποτε ἤθελε κριθῇ ἀναγκαῖον ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου αὐτῆς.

Ἄρθρον 7.

Ἡ διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὁριζομένη Ἐπιτροπὴ κανονίζει τὰς λεπτομερείας τῆς συνεργασίας τῶν δύο Ἐπιτελείων ἐπὶ θεμάτων πολεμικῆς τῆς Χώρας, παρασκευῆς καὶ ὀργανώσεως καὶ σχεδίων ἐν γένει πολεμικῶν ἐνεργειῶν ἐνδιαφερόντων ἀμφότερα τὰ Ἐπιτελεῖα καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων θεμάτων τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐθνικῆς Ἀμύνης καθώρισε τὰς γενικὰς γραμμὰς καὶ κατευθύνσεις. Ἡ τοιαύτη τακτικὴ ἢ ἐκτακτος συνεργασία τῶν δύο Ἐπιτελείων, εὐκολύνουσα τὴν ἐκπέρωθεν παροχὴν χρησίμων πληροφοριῶν καὶ τὴν δι' ἀμοιβαίου

ἐπηρεασμοῦ ἐναρμόνισιν τῶν ἑκατέρωθεν γνωμῶν καὶ δημιουργίαν παρ' ἀμφοτέροις ἐνιαίας περὶ τῆς καθόλου ἀμύνης τῆς Χώρας ἀντιλήψεως, ἔσεται ἀπαραίτητος πρὸς ἐπωφελεστέραν ἑκάστοτε διάθεσιν τῶν ἐν συνόλῳ μέσων καὶ ἐξυπηρέτησιν συνεπῶς τῶν κοινῶν σκοπῶν.

Ἄρθρον 8.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου δύναται διὰ Διατάγματος νὰ ὁρισθῶσιν ἀναπληρωταὶ τῶν στρατιωτικῶν ἢ καὶ ναυτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 9.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῆς λειτουργίας ἐν γένει τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης θὰ ὁρισθῶσι διὰ Διατάγματος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτά, ὡς ἐτροποποιήθησαν, εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

«Περὶ προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀπόρων τῶν Ἐθνικῶν Ὀργανοπροφείων καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν νόμων περὶ φορολογίας τοῦ καπνοῦ».

«Περὶ παραχωρήσεως γηπέδων εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς (-)εσσαλονίκης».

«Περὶ καταργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 24, 25 καὶ 26 τοῦ ΑΦΜΒ' νόμου «περὶ στρατιωτικῶν εἰσφορῶν».

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου νομοσχεδίου ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν** ποιεῖται τὴν δήλωσιν ὅτι τὸ ἄρθρον κ ἀφορᾷ τὸ μέλλον καὶ οὐχὶ τὰς ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις.

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

Περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν παθόντων ἐν πολέμῳ, κατ' ἀρχήν.

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. καὶ τοῦ ἀλλοδαποῦ λεπτομηχανουργοῦ Ἔρ. Πάσκοβιτς συμβάσεως, κατ' ἀρχήν.

Περὶ συμπληρώσεως νόμων Ὑπουργείου Γεωργίας, κατ' ἀρχήν.

Περὶ Ταμείου συντάξεως κα' ἀσφαλείας ἰατρῶν, κατ' ἀρχήν.

Περὶ εἰσφορᾶς τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας

ὑπὲρ τῆς συμπληρώσεως τῶν λιμενικῶν ἔργων τῆς πόλεως Γήνου κλπ., κατ' ἀρχήν.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1923 Ν. Δ. περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου κατασκευῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Λιγίου—Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου—Ἐρινεῶν ἐδρεύοντος ἐν Λιγίῳ, κατ' ἀρχήν.

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῶν T.T.T. καὶ τῆς ἐν Παρισίοις ἐδρευούσης διεθνοῦς ἑταιρείας κλιναμαξῶν συμφωνίας μεταφορᾶς ταχυδρομικῶν ἀποστολῶν μεταξὺ Ἑλλάδος — Ἐξωτερικοῦ καὶ τἀνάπαλιν, εἰς α' συζήτησιν.

Περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ, εἰς α' συζήτησιν.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3059 περὶ καταπάξεως ἐθελοντῶν, εἰς α' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη.

Περὶ ἀποδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Προξένου Σικάγου καθυστερουμένων κληρονομιῶν καὶ ἀποζημιώσεων ἰδιωτῶν, εἰς α' συζήτησιν.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως κωδικοποιηθέντος ὑπ' ἀριθ. 1242 νόμου, εἰς α' συζήτησιν.

Γίνεται ὡσαύτως δι ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα.

Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου ιῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Ἑταιρείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου ἐπὶ τῆς διαθέσεως 18 ἑκατομ. παλαιῶν φυσιγγίων», ἔχον οὕτως·

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων

Ψ η φ ί ζ ε ι:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 31 Μαΐου 1925 συναφθεῖσα σύμβασις μεταξὺ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης Ἑταιρείας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου περὶ παραδόσεως αὐτῇ δέκα ὀκτὼ ἑκατομμυρίων (18,000,000) παλαιῶν, διαφόρων εἰδῶν φυσιγγίων, μὴ ἀναγκαιούντων τῇ Στρατιωτικῇ Ὑπηρεσίᾳ, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐν λόγῳ Ἑταιρεία ὑπαγρεύεται νὰ κατασκευάσῃ καὶ παραδώσῃ τῇ Στρατιωτικῇ Ὑπηρεσίᾳ τρία ἑκατομμύρια ἑξακοσίας χιλιάδας (3,600,000) καινουργῶν πολεμικῶν φυσιγγίων.

Ἡ ὡς ἄνω κυρωμένη σύμβασις ἐξαιρεῖται τῶν ὑπὲρ

τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ σχετικῶν περὶ πόρων αὐτοῦ διατάξεων.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν 18,000,000 διαφόρων φυσιγγίων μὴ ἀναγκαιούντων εἰς τὸ στράτευμα ἀντὶ 3,600,000 καινουργῶν φυσιγγίων Λεμπὲλ ἢ Μάνλιχερ Βουλγαρίας τῶν 8 χ.λ.σ. ἢ Μάνλιχερ Ἑλλ. τῶν 6.5.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν τριακοστὴν πρώτην Μαΐου 1925 ὁ ὑποφαινόμενος Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν Κωνσταντῖνος Γόντικας, ἐνεργῶν ἐν ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἀφ' ἑτέρου οἱ ἰδιῶται κ.κ. Παναγόπουλος Κωνστ., συνεργαζόμενος σύμβουλος τῆς ἐνταῦθα Ἑταιρείας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου (Σοφοκλέους 3) καὶ Σπηλιωτάκης Νικόλαος διαχειριστὴς τῆς αὐτῆς Ἑταιρείας, ἐγκύρως ἐκπροσωποῦντες αὐτὴν καὶ ἐνεργοῦντες διὰ λογαριασμὸν τῆς, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσηρτημένου τῇ παρούσῃ πρακτικοῦ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας, συνεβλήθησαν ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους καὶ συμφωνίας.

Ἄρθρον 1.

Ἡ Ἑταιρεία Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου θέλει παραλάβει παρὰ τῆς Γενικῆς Ἐφορείας Ὑλικοῦ Πολέμου Ἀθηνῶν τὰ παραδοθησόμενα αὐτῇ κατωτέρω ἀναφερόμενα φυσίγγια ἤτοι,

750,000	φυσίγγια τυφεκίων	Μάνλιχερ	Βουλγαρίας
722,000	»	»	Μάουζερ Σερβίας
100,000	»	»	Μάουζερ Γερμανίας
500,000	»	»	Γκρᾶ μελανῆς πυρίτιδος
200,000	»	»	Καπακλῆ
15,728,000	»	»	Μαρτίνι

εἰς οἱανδήποτε κατάστασιν καὶ ἂν εἶναι ταῦτα.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἑταιρεία Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου, παραλομβάνουσα εἰς τὴν κατοχήν της καὶ ἐλευθέραν διάθεσιν τ' ἀνωτέρω μὴ ἀναγκαιοῦντα εἰς τὸ Στράτευμα φυσίγγια, ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κατασκευάσῃ εἰς τὰ Ἐργοστάσια αὐτῆς καὶ παραδώσῃ εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Ὑπηρεσίαν, ἄνευ ἄλλης ἀμοιβῆς, 3,600,000 φυσίγγια καινουργῆ εἴτε πολυβόλων καὶ ὁπλοπολυβόλων τῶν 8 Χ)μ ἄνευ γεμιστήρων, εἴτε Μάνλιχερ Βουλγαρικοῦ τῶν 8 Χ)μ μετὰ γεμιστήρων, εἴτε Μάνλιχερ Ἑλληνικοῦ τῶν 6.5 μετὰ γεμιστήρων, ἅπαντα κανονικῶς συσκευασμένα ἐντὸς χαρτίνων κυτίων ἀνὰ

δεκα καὶ κιβωτίων ξυλίνων, ἐσωτερικῶς ἐπενδεδυμένων διὰ φύλλου ψευδαργύρου.

Ἄρθρον 3.

Ἡ Ἑταιρεία Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Κονιακοποιείου ὑποχρεοῦται καὶ ἀναλαμβάνει ἰδίαις δαπάναις τὴν μεταφορὰν τῶν ἐριστικῶς ὑπὸ τῆς Μονίμου Ἐπιτροπῆς Παραλαβῆς Πυρομαχικῶν παραλαμβανομένων μερίδων καινουργῶν φυσιγγίων, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρεται, ἐκ τῶν Ἐργοστασίων τῆς Ἑταιρείας εἰς τὰς ἐν Πειραιεῖ ἢ Λιοσίοις Ἀποθήκας τῆς Γενικῆς Ἐφορείας Ὑλικοῦ Πολέμου Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον 4.

Διὰ τὰ παραδοθησόμενα τῇ Ἑταιρείᾳ φυσίγγια θέλει συντάσσεσθαι παρὰ τῆς Γενικῆς Ἐφορείας πρωτόκολλον παραδόσεως ἐν ᾧ θὰ ἐμφαίνηται ὁ ἀριθμὸς τῶν παραδοθησομένων φυσιγγίων.

Ἓν τῶν πρωτοκόλλων τούτων θέλει παραδίδεσθαι τῇ Ἑταιρείᾳ, τὰ δὲ λοιπὰ ἕτερα δύο θέλουσιν ὑποβληθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν (Διεύθυνσιν Πυροβολικοῦ).

Ἡ παράδοσις τῶν φυσιγγίων θὰ γίνηται κατὰ ὡρισμένας ἡμέρας καὶ ὥρας καὶ κατόπιν συνεννοήσεως Γενικῆς Ἐφορείας Ὑλικοῦ Πολέμου καὶ Ἑταιρείας.

Ἄρθρον 5.

Ὡς προθεσμία συνολικῆς ἐκτελέσεως τῆς συνάμει τῆς παρούσης Συμβάσεως ἀναλαμβανομένης ἐργασίας κατασκευῆς 3.600.000 καινουργῶν φυσιγγίων ὁρίζεται ἓνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς ἂν πρόκειται περὶ φυσιγγίων Λεμπὲλ καὶ δύο μηνῶν ἂν πρόκειται περὶ Μάνλιχερ Βουλγαρικοῦ ἢ Ἑλληνικοῦ.

Ἄρθρον 6.

Ἔναρξις τῆς ἐργασίας γενήσεται εὐθὺς μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ ἐκτέλεσιν τῆς Συμβάσεως τῆς 18 Νοεμβρίου 1924 περὶ κατασκευῆς 20.000.000 φυσιγγίων Λεμπὲλ Δ.Α.Μ. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν δύναται νὰ διατάξῃ τὴν διακοπὴν τῆς ἤδη ἐκτελουμένης ἐργασίας ὑπὸ τῆς συμβαλλομένης Ἑταιρείας κατασκευῆς φυσιγγίων Λεμπὲλ καὶ τὴν ἐν τῷ μεταξὺ κατασκευὴν τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως προβλεπομένων 3.600.000 φυσιγγίων, ἐφ' ὅσον ἤθελε καθορισθῇ διὰ ταῦτα ὁ τύπος Μάνλιχερ Βουλγαρικοῦ ἢ Ἑλληνικοῦ.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῆς διακοπῆς αἱ προθεσμίαι τῆς διακοπτομένης Συμβάσεως θέλουσι παραταθῇ κατὰ δύο καὶ ἥμισυν (2 1/2) μῆνας.

Ἄρθρον 7.

Τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κατασκευῆς τῶν ὑπὸ

τῆς παρούσης συμβάσεως προβλεπομένων φυσιγγίων θέλει εἰδοποιηθῇ ἡ Ἑταιρεία ἐγγράφως παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν περὶ τοῦ εἴδους τῶν κατασκευασθησομένων 3.600.000 φυσιγγίων, ὅπως παρασκευασθῇ πρὸς τοῦτο.

Ἄρθρον 8.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ Ἑταιρεία δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς ἐντὸς τῆς ἄνω προθεσμίας, ἐκτὸς ἐὰν τοῦτο ἤθελε προέλθῃ ἐξ ἀνωτέρας βίας, καὶ ὡς τοιαύτη θέλει λογίζεσθαι καταστροφὴ ἢ βλάβη τῆς κινητηρίου δυνάμεως ἢ τῶν μηχανημάτων αὐτῆς, πυρκαϊά, ἔκρηξις, πλημμύρα, σεισμός, ἐργατικὴ ἀπεργία ἢ ἄλλη τις αἰτία δεδικαιολογημένη καὶ μὴ ὀφειλομένη εἰς τὴν ὑπαιτιότητά της τοῦθ' ὅπερ θέλει πιστοποιεῖσθαι ἀρμοδίως παρὰ τῆς Μονίμου Ἐπιτροπῆς Παραλαβῆς Πυρομαχικῶν, θέλει ὑπόκεισθαι εἰς ποινικὴν ρήτραν ἐκ μιᾶς δραχμῆς δι' ἑκάστην χιλιάδα φυσιγγίων καὶ δι' ἑκάστην ἡμέραν βραδύτητος καὶ τοῦτο μέχρι 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς προμηνσθείσης προθεσμίας.

Ἐν περιπτώσει ἐκπνοῆς καὶ τῆς παρατάσεως τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ἡ Ἑταιρεία θέλει κηρύσσεσθαι ἔκπτωτος αὐτοδικαίως καὶ ἡ κατωτέρω ὁριζομένη ἐγγυοδοσία αὐτῆς θέλει κατατίπτει ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ δι' ἁπλῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ χωρὶς ἡ Ἑταιρεία νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ προσφύγῃ εἰς οὐδὲν ἔνδικον μέσον οὐδὲ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς διακανονισμοῦ ἀπαιτήσεως τρίτων καὶ ἀμφισβητουμένου δικαίου ἅτε παραιτουμένη ἀπὸ τοῦδε τῶν δικαιωμάτων τούτων.

Ἄρθρον 9.

Ἡ παραλαβὴ τῶν κατασκευασθησομένων φυσιγγίων θὰ ἐκτελεσθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κεκανονισμένων οἰκείων συγγραφῶν ὑποχρεώσεων, εἰς περίπτωσιν δὲ κατασκευῆς φυσιγγίων Μάνλιχερ Βουλγαρίας τῶν 8 χ.λ.σ. θὰ ἐκτελεσθῇ ἐφαρμοζομένης συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, ἣν ἡ μόνιμος Ἐπιτροπὴ παραλαβῆς πυρομαχικῶν, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Ἑταιρείας θέλει καταρτίσει καὶ ἐγκαίρως ὑποβάλει πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 10.

Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὴν Μόνιμον Ἐπιτροπὴν παραλαβῆς πυρομαχικῶν τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐλέγχου τῶν ὑλικῶν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, τὴν ἐπίβλεψιν κατασκευῆς τῶν φυσιγγίων καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὁριστικῆς παραλαβῆς τῶν φυσιγγίων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀπορρίπτῃ πᾶν ὑλικὸν καθοριζόμενον παρ' αὐτῆς ἐλαττωματικὸν καὶ μὴ πληροῦν τοὺς ὅρους τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ Ἑταιρεία θέλει θέσει ἐπαρκῶς εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τὸν ἀναγκαῖον χῶρον διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν παραλαβὴν ἐλεγκτικὰ ὄργανα καὶ τὸ ἀναγκαῖον ὑλικὸν διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, ἔλεγχον καὶ δοκιμάς, ἐν τέλει δὲ καὶ τοὺς ἀπαραιτήτους διὰ τὸν ἔλεγχον τεχνίτας.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἐπιφυλάσσει ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδίων ἐλεγκτῶν ὀργάνων καὶ προσωπικοῦ δοκιμασίας τῶν ὑλικῶν ἐν γένει.

Ἄρθρον 11.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ συντάσσῃ καὶ παραδίδῃ εἰς τὴν Ἑταιρείαν δι' ἑκάστην μερίδα ὁριστικῶς παραληφθεῖσαν καὶ ἀποτελουμένην ἐκ 500.000 φυσιγγίων πρωτόκολλον παραλαβῆς.

Ὅμοιον πρωτόκολλον παραλαβῆς εἰς τριπλοῦν θὰ ὑποβάλλῃ ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν (Δ)ης Πυροβ)κοῦ Τμ. Β' Γραφ. Ι). Τὰ κιβώτια τῶν φυσιγγίων θὰ ἐπισημαίνωνται ἀναγραφομένου ἐπὶ τούτων τοῦ ἔτους τῆς κατασκευῆς αὐτῶν.

Ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως μερίδος τινὸς θὰ συντάσσηται πρακτικὸν ἀπορρίψεως, ὅπερ θὰ παραδίδηται τῇ Ἑταιρείᾳ, ἕτερον δὲ ὅμοιον εἰς τριπλοῦν θὰ ὑποβάλληται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν (Διεύθυνσιν Πυροβολικοῦ).

Ἡ Ἑταιρεία ὀφείλει νὰ ἀντικαθιστᾷ ὁλοκλήρων τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπορριφθέντων φυσιγγίων ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπορρίψεως δι' ἑτέρων καταλλήλων.

Ἄρθρον 12.

Τὰ παρὰ τῆς Μονίμου Ἐπιτροπῆς παραλαβῆς πυρομαχικῶν βαλλόμενα ἑκάστοτε φυσίγγια διὰ ἔκπυρσ ἐπιβαρυνουσι τὴν Ἑταιρείαν.

Ἄρθρον 13.

Ἡ Ἑταιρεία Ἑλληνικοῦ Πυριτοδ πωλείου καὶ Καλυκοποιείου ὑποχρεοῦται νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν ὑπ' ἐμᾶς Διεύθυνσιν Πυροβολικοῦ, ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς παρούσης συμβάσεως, ἐγγυητικὴν ἐπιστολὴν ἀναγνωρισμένης Τραπέζης ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἐκ δραχμῶν 682.200, ἥτις θέλει χρησιμεύσει ὡς ἐγγύησις διὰ τὴν ἀκριβῆ καὶ τελείαν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεών της. Ἡ ἐν λόγῳ ἐγγυοδοσία ἐπιστραφήσεται τῇ Ἑταιρείᾳ μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ὅρων τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 14.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις τεθήσεται ὑπὸ τὴν κύρωσιν τῆς Δ' τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ θὰ ἰσχύσῃ μόνον μετὰ τὴν κύρωσιν αὐτῆς. Ἐν περιπτώσει μὴ κυρώσεως ὑπὸ τῆς Δ' τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἡ Σύμβασις θὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ λαβοῦσα χώραν.

Ἄρθρον 15.

Ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης Συμβάσεως ἡ συμβαλλομένη Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται ν' ἀποσύρῃ ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Δημοσίου τὰ ἀναφερόμενα 18.000.000 φυσίγγια δι' ἰδίων αὐτῆς μέσων καὶ δαπανῶν.

Ἡ Γενικὴ Ἐφορεία ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Ἑταιρείας θέλει παράσχει εἰς τὴν Ἑταιρείαν πᾶσαν εὐκολίαν πρὸς ἐγκαίρου ἐκπληρώσιν τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς ταύτης διὰ καταλλήλου ρυθμίσεως τῆς ὥρας τῶν ἑκάστοτε παραδόσεων καὶ τῆς σειρᾶς τῶν παραδιδομένων φυσιγγίων.

Ἄρθρον 16.

Τὰ τέλη σημάνσεως τῆς παρούσης Συμβάσεως βαρύνουσι τὸ Δημόσιον.

Οἱ συμβαλλόμενοι

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν

(Τ.Σ.) *Κ. Γόνατας*

Διὰ τὴν Ἑταιρείαν Ἑλληνικοῦ Πυριτοπωλείου καὶ Καλυκοποιείου

(Τ.Σ.) *Ν. Σταμπολιάκης, Κ. Παναγόπουλος*

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται μετὰ ταῦτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ δεκάτῃ πρωϊνῇ διὰ τὴν 5 1/2 μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Δαίλιος
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΝΑ'

τῆς 23 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 5.30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Δ. Ψιάρρης** διαμαρτύρεται διότι εἰς τὰ πρακτικὰ φέρεται ὡς ψηφισθὲν εἰς α' ἀνάγνωσιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Στρατοῦ» ἐνῶ ἡ περὶ αὐτοῦ συζήτησις εἶχε διακοπῇ ἀπὸ τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς καὶ δὲν ἐκλήθησαν νὰ ὁμιλήσουν οἱ ἐγγεγραμμένοι.

Τὴν αὐτὴν διαμαρτυρίαν ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Α. Πραντούνας**.

Ὁ κ. **Ι. Λεονάρδος** λέγει ὅτι ὄντως κατὰ τὴν μεταμεσονύκτιον συνεδρίασιν ἐψηφίσθη εἰς α' ἀνάγνωσιν τὸ κατωτέρω νομοσχέδιον, καίτοι εἶχε ληφθῇ ἀπόφασις παρὰ τῆς Συνελεύσεως ὅτι θὰ ψηφισθῇ μετὰ τὰ νομοσχέδια ὅσα δὲν εἶχον συζήτησιν καὶ ἐνῶ ἦσαν ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσουν ἐπ' αὐτοῦ τέσσαρες πληρεξούσιοι.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (πρωθυπουργὸς) ἀπαντᾷ ὅτι οὐσιαστικῶς ἐψηφίσθη τὸ νομοσχέδιον, δεδομένου μάλιστα ὅτι καὶ ὅτε ἐψηφίσθη οὐδεὶς ἐζήτησε τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι ἐφύσων ἦσαν ἐγγεγραμμένοι καὶ δὲν ὡμίλησαν καὶ οὐσιαστικῶς δὲν ἐψηφίσθη τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) παρατηρεῖ ἐπίσης ὅτι τὸ νομοσχέδιον περὶ ὁδοστρωτήρων ἐψηφίσθη μέ τινας προπλογίας τοῦ κ. Δενδρᾶ γενομένας δεκτὰς καὶ παρακαλεῖ νὰ διορθωθῇ τὸ κείμενόν του ὡς τὸ πραγματικῶς ψηφισθέν.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται τὴν διόρθωσιν τοῦ μέρους τούτου τῶν πρακτικῶν.

Ὁ κ. **Δ. Ψιάρρης** δευτερολογῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀντικανονικῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Στρατοῦ» ἐκθέτει ὅτι ἀπὸ τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς διεκόπη ἡ συζήτησις αὐτοῦ διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς ἄλλην ὥραν νομοθετικῆς ἐργασίας, συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως. Παραδόξως φέρεται τοῦτο ψηφισθὲν εἰς τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς σήμερον χωρὶς νὰ κληθοῦν οἱ ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσουν. Πρόκειται, λέγει, περὶ σοβαρωτάτου μέτρου, ἀφορῶντος τὴν ἀσφάλειαν τῆς Χώρας, καὶ νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρερχώμεθα τοιαῦτα νομοσχέδια κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Τοῦτ' αὐτὸ ἐγένετο, προσθέτει, καὶ μὲ τὴν ψῆφισιν τῆς συμβάσεως μὲ τὸ Πυριτιδοποιεῖον.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι ἐν πλήρει ἀπαρτίᾳ τῆς Συνελεύσεως ἐψηφίσθησαν τὰ ἀνωτέρω μέτρα, μὴ γενομένης οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως. Ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα ἐδηλώθη ἀντίρρησις ἀνεβλήθησαν.

Ἄλλως τε ἐδηλώθη ὅτι καὶ κατὰ τὴν β' συζήτησιν δύναται νὰ γίνῃ ἐπ' αὐτῶν εὐρεῖα συζήτησις.

Ὁ κ. **Δ. Ψιάρρης** ἐξακολουθῶν τονίζει τὸ ἄτοπον τῆς ψηφίσεως τοιούτων νομοσχεδίων καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** βεβαιοῖ ὅτι οὐδεὶς ἐζήτησε τὸν λόγον κατὰ τὴν ψῆφισιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται νομοσχεδίου. Δύναται, ἄλλως τε, ὅστις ἔχει ἀντιρρήσεις νὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τὴν β' συζήτησιν.

Ἐρωτωμένης τῆς Συνελεύσεως, ἀποφαίνεται αὕτη δι' ἀναστάσεως ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐψηφίσθη ὡς φέρεται ἀναγεγραμμένον ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ὁ κ. **Γ. Τζώρτζης** παρακαλεῖ νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς.

Ὁ κ. **Διον. Καλκανδῆς** παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τὴν ψηφορίαν ἐπὶ τῆς ἀναλογικῆς κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς σήμερον ἔκαμε τὴν δήλωσιν ὅτι ψηφίζει κατὰ τῆς ἀναλογικῆς, διότι δὲν θέλει νὰ ἀπορροφηθῇ ἡ ἐπαρχία Ὑπιδώρου Λιμνιᾶς ἀπὸ τὸν διπλασιασμὸν τῆς πρωτευούσης τοῦ Νομοῦ, λόγῳ τοῦ ὅτι, ἐὰν ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀναλογική, εἰς μικροτέρας ἐπαρχίας, ἐξαφανίζονται ἀπορροφώμεναι αὗται ἀπὸ τὰς μεγαλειτέρας τοιαύτας καὶ δὴ τῶν πρωτευουσῶν τῶν ἑκαστοχθόνων νομῶν καὶ ὅτι αἱ μικραὶ ἐπαρχίαι ἐρήμῳ στερούνται τῶν φυσικῶν προστατῶν των πολιτευομένων, ὅπερ ἄτοπος ἀντίθετον καὶ ἀνακόλουθον τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ πολιτεύματος.

Μεθὸ τὰ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ κτηνοτρόφοι Ἠπείρου διαμαρτύρονται διὰ τας ἀλλεπαλλήλους ἀναγκαστικὰς ἀπαλλοτριώσεις τῶν χειμερινῶν λειβαδίων ὑπὲρ τῶν Γεωργικῶν συνεταιρισμῶν.

Ὁ Ἀλφρέδος Βιτάλης, πρόσφυξ οἰκογενειάρχης, αἰτεῖται τὴν ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἐπὶ τῶν ἐνοικίων τῶν ξενοδοχείων.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου λόγῳ ρευματιώσεως ἀξιωματικοὶ παραπονοῦνται διὰ τὴν μὴ ἀποστολήν των πρὸς θεραπείαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Τὰ διάφορα σωματεῖα Ἡρακλείου ζητοῦσι τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας Κουτσοχείρου.

Ἡ Χρυσῆ γέφυρα Κ. Τσουρλάκη καὶ ἄλλοι πρόσφυγες ζητοῦσι νὰ τοὺς χορηγηθῇ βοήθημά τι.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ὀδοντοϊατρῶν Μακεδονίας ὑποβάλλει

ὑπόμνημα περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ περὶ συστάσεως ὀδοντοϊατρικῶν συλλόγων σχεδίου νόμου.

Ὁ ἐν Βόλῳ σύλλογος «ἡ Σωτηρία τοῦ Γένους» ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ καταργήσεως ἁπάντων τῶν εἰς μαλλιαρὴν καὶ τὴν χυδαίαν γλῶσσαν συντεταγμένων βιβλίων.

Ὁ Ἐμπορικὸς σύλλογος Σερρῶν παρακαλεῖ ὅπως περιορισθῶσιν αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Ἡρακλείου Ἀνταλλαγῆς ἐπὶ τῶν δηλώσεων τῆς ἐξακριβώσεως τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων.

Οἱ ὁπλαρχηγοὶ καὶ ἀγωνισταὶ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως «Παῦλος Μελᾶς» αἰτοῦσι τὴν ἀπονομὴν συντάξεως.

Ὁ Βασίλειος Πολίτης, κάτοικος Χρυσοβιτσίου, παρακαλεῖ ὅπως ἡ κατασκευασθησομένη ὁδὸς Χρυσοβιτσίου — Στεμνίτσης διέλθῃ διὰ μέσου τοῦ χωρίου Χρυσοβιτσίου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Διδύμων ζητοῦσι τὴν κατάργησιν τοῦ περὶ ἀγροφυλακῆς νόμου.

Τὸ ***Ὑπουργικὸν Συμβούλιον*** ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπολυθέντων τῆς ὑπηρεσίας δικαστικῶν λειτουργῶν ἢ ὑποδικασθέντων καὶ ἕνεκα τούτου παραιτηθέντων συνεπείᾳ ἀποφάσεων τῆς ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου κατ' ἐκτέλεσιν τῆς ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1922 ἐπαναστατικῆς ἀποφάσεως».

Τὸ ***Ὑπουργικὸν Συμβούλιον*** ὑποβάλλει ἐπίσης σχέδιον ψηφίσματος «περὶ τῶν ἀδικημάτων τῆς ἐξυφρίσεως καὶ συκοφαντίας κατὰ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐν γένει».

Ὁ κ. ***Ἀθ. Μιασούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως συνεργείων ἐν τῷ Πολεμ. Ναυστάθμῳ».

Ὑποβάλλονται προπολογίαι ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων κ. κ.

—***Στεφ. Ἀναστασιάδη Α. Κωτούλα κλπ.*** τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν παθόντων ἐν πολέμῳ».

—***Π. Πετρίδου*** καὶ ***Γ. Πρεζάνη*** τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1023 περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἀσφαλείας» κλπ.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι τὸ Ἀνώτατον Οἰκονομοτεχνικὸν Συμβούλιον Ἐμπορίας καὶ Βιομηχανίας κλπ. ἀπεστελέσθη ἐκ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. Γ. Παπαγεωργίου (Βόλου), Ν. Μπακοπούλου (Μαντινείας), Σ. Γρηγορίου (Ἡρακλείου), Δημ. Θεοδωρίδη (Ψηφῶν—Πειρκιῶν), Δ. Δακτζοπούλου (Πρεβεζῶν) καὶ Π. Διαμαντοπούλου (Θεσσαλονίκης).

Ἀρχίζει ἐπὶ τῶν λόγων πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. ***Β. Κυβέλος*** ὅστις λέγει ὅτι, προκειμένου νὰ φορτωθῇ τὴν

προσεχῆ Κυριακὴν ἡ ἐπέτειος τῆς μάχης τῆς Βέργας, καθ' ἣν οἱ Μανιάται καὶ Μεσσήνιοι ἀπέκρουσαν λυσσωδῶς τὰ θέλοντα νὰ εἰσβάλουν εἰς Μάνην στρατεύματα τοῦ Ἰμπραήμ, εἶνε ἀνάγκη ὅπως συμμετάσχῃ ἡ Συνέλευσις καὶ ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἐκλαμπρυνσιν τῆς ἑορτῆς διὰ ἀποστολῆς ἀντιπροσωπείας καὶ πλοίου καὶ ἀπόδοσιν ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς πεσόντας.

Ὁ κ. ***Δ. Καλλιανδῆς*** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) συμμερίζεται, λέγει, μεθ' ὅλης τῆς Συνελεύσεως τὰ αἰσθήματα τῶν προλαλησάντων καὶ τυγχάνει ἀξία σεβασμοῦ ἡ ἀξίωσις τῶν κατοίκων τῶν μερῶν ἐκείνων, ὧν οἱ πρόγονοι ἐθυσιάσθησαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας. Παρακαλεῖ ὅθεν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως νὰ κανονίσῃ τὰ τῆς συμμετοχῆς καὶ ἀντιπροσωπείας τῆς Συνελεύσεως εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἑορτήν.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτωμένη δέχεται πρότασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ αὕτη διὰ τῶν Λακώνων πληρεξουσίων.

Ὁ κ. ***Α. Γαρουφαλιᾶς*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ λάβῃ σύντονα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῆς ὕλης θέσεως τοῦ κλήρου.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου

Περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 24 25 καὶ 26 τοῦ τόμου Περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 24 25 καὶ 26 τοῦ νόμου ΑΦΜΓ' «περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτάξεων».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

ἔχῶν οὕτως

Ἄρθρον 1.

Τὰ ἄρθρα 24, 25 καὶ 26 τοῦ νόμου ΑΦΜΓ' καταργούμενα ἀντικαθίστανται διὰ τῶν κάτωθι διατάξεων:

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν συνεισενεγκόντων διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἐπιταχθέντων αὐτοῖς εἰδῶν πλὴν τῆς ὀφειλομένης δι' ἐπιτάξεις ζώων, ἁμαξῶν καὶ σαγῶν ἥτις καθορίζεται συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 45 τοῦ νόμου ΑΦΜΓ' κανονίζεται τοῦ λοιποῦ κατὰ τὴν ἀκόλουθον διαδικασίαν.

Ἡ ἐκτελοῦσα τὴν ἐπίταξιν στρατιωτικὴ ἀρχὴ κατὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ ἐπιταχθέντος εἴδους ἀναγράφει ἐπὶ τῆς παρ'

αὐτῆς χορηγουμένης τῷ δικαιούχῳ ἀποδείξεως τὴν κατὰ τὴν κρίσιν της ἀξίαν τοῦ ἐπιταχθέντος εἴδους.

Ὁ δήμαρχος ἢ πρόεδρος τῆς κοινότητος, ἔνθα ἐξετελέσθησαν αἱ ἐπιτάξεις, ἀπευθύνει τὴν ἑπομένην τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐπερατώθη ἡ ἐπίταξις εἰς τὴν κατὰ νομὸν ἐκτιμητικὴν ἐπιτροπὴν ἐπιτάξεως περὶ ἧς κατωτέρω, ὀνομαστικὴν κατάστασιν τῶν συνεισενεγκόντων ἀτόμων ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐμφαίνονται ἡ ἡμερομηνία καθ' ἣν ἔλαβε χώραν ἑκάστη ἐπίταξις, αἱ παραδοθεῖσαι παρ' ἑκάστου δικαιούχου ποσότητες κατ' εἶδος, αἱ ἀπαιτούμεναι παρ' ἑκάστου τούτων ἀποζημιώσεις δι' ἕκαστον εἶδος, καὶ τέλος, ἐν ἰδίᾳ στήλῃ, ἡ ἐκτιμηθεῖσα παρὰ τῆς ἐνεργησάσης τὴν ἐπίταξιν ἀρχῆς ἀξία, ὡς αὕτη ἀναγράφεται ἐν τῇ σχετικῇ ἀποδείξει. Εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην ἐπισυνάπτει ὁμοίως ἀντίγραφον τῆς διαταγῆς ἐπιτάξεως ὡς καὶ τὰς ἀποδείξεις παραλαβῆς παρὰ τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐκτιμητικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιτάξεως συνιστᾶται κατὰ νομοὺς ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς εἰρήνης, ἵνα ἀποφαίνηται συμβουλευτικῶς περὶ τῆς κατὰ τὴν κρίσιν της ὀφειλομένης ὑπὸ τοῦ Δημοσίου δικαίας ἀποζημιώσεως εἰς ἕκαστον συνεισενεγκόντα. Αὕτη συγκροτεῖται διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς στρατιωτικοῦ μέλους, κατὰ προτίμησιν ἀξιωματικοῦ τῆς χωροφυλακῆς, ἑνὸς πρωτοδίκου, τοῦ ἐφόρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ἁπάντων ἐκ τῶν ἐν τῷ νομῷ ὑπηρετούντων, καὶ ἑνὸς ἰδιώτου ἐκ τῶν ἐγκάτων, εἰ δυνατόν, εἰδικότητα περὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐπιταχθέντος εἴδους τοῦ τελευταίου διοριζομένου ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ οἰκείου Νομάρχου. Τῆς ἐπιτροπῆς προεδρεύει τὸ στρατιωτικὸν μέλος, ἐφόσον εἶναι ἀνώτερος ἀξιωματικός, ἄλλως ὁ Πρωτοδίκης. Ἡ ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τοὐλάχιστον τριῶν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ ἐν ἰσοψηφίᾳ νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

Ἡ ὡς ἄνω ἐκτιμητικὴ ἐπιτροπὴ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἀποστέλλει ἅπαντα τὰ δικαιολογητικὰ ἐπιτάξεως εἰς τὴν Μεγάλην Στρατιωτικὴν Μονάδα (Μεραρχία, Σῶμα Στρατοῦ ἢ ἰσότιμος ἢ ἀνώτερος Σχηματισμός) ὑφ' ἧς τὰς ἀμέσους διαταγὰς ὑπάγεται ἡ ἐνεργήσασα τὴν ἐπίταξιν στρατιωτικὴ Ἀρχή, ἵνα αὕτη καθορίσῃ ὁριστικῶς τὴν πληρωτέαν ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρον 3.

Ὁ ὁριστικὸς καθορισμὸς τῆς πληρωτέας ἀποζημιώσεως παρὰ τῆς Μεγάλης Στρατιωτικῆς Μονάδος ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ αὐτῆς, στηριζομένου ἐπὶ ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς

ἀποτελουμένης ἐκ τῶν διευθυντῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Μονάδος ταύτης τῶν ἐχόντων οἰκονομικὴν ἁρμοδιότητα, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καθορισθησόμενα. Αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἡ ἀπόφασις τοῦ διοικητοῦ κοινοποιεῖται εἰς τὸν δικαιοῦχον διὰ τοῦ δημάρχου ἢ προέδρου τῆς κοινότητος, συντάσσοντος ἀποδεικτικὸν τῆς γενομένης ἐπιδόσεως.

Ἄρθρον 4.

Ὁ συνεισενεγκὼν ὀφείλει ἐντὸς δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς ἀποφάσεως τοῦ διοικητοῦ τῆς Μεγάλης Μονάδος, δι' ἧς καθωρίσθη αὐτῷ ἡ πληρωτέα ἀποζημίωσις, νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως καὶ ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου εἰς τὸν δήμαρχον ἢ τὸν πρόεδρον τῆς κοινότητος, ἐὰν ἀποδέχηται τὴν καθορισθεῖσαν αὐτῷ ἀποζημίωσιν. Ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ἐντὸς τῆς ἄνω προθεσμίας τὴν διαφερόμενος δὲν ὑποβάλῃ ἐντὸς τῆς ἄνω προθεσμίας τὴν ἐγγραφον ταύτην δήλωσιν, θεωρεῖται ὡς ἀποδεχθεὶς τὴν καθορισθεῖσαν αὐτῷ ἀποζημίωσιν.

Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς δεκαπενθημέρου προθεσμίας ὁ δήμαρχος ἢ ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος ἐπιστρέφει εἰς τὴν Μεγάλην Μονάδα παρ' ἧς καθωρίσθη ἡ ἀποζημίωσις τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς ἐπιδόσεως μετὰ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου περὶ ἀποδοχῆς ἢ μὴ τῆς καθορισθείσης ἀποζημιώσεως.

Ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ἐνδιαφερόμενος ἀπεδέχθη τὴν καθορισθεῖσαν ἀποζημίωσιν τὰ δικαιολογητικὰ διαβιβάζονται εἰς τὸν ἁρμόδιον διατάκτην διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ οἰκείου ἐντάλματος.

Ἐν ᾗ ὅμως περιπτώσει ὁ ἐνδιαφερόμενος δὲν ἀπεδέχθη ταύτην, ἡ Μεγάλη Στρατιωτικὴ Μονάς, ἡ καθορίσασα τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ ταῦτα πρὸς ἀναθεώρησιν ὡς ἑξῆς:

Α' Μέχρις τοῦ ποσοῦ τῆς αἰτουμένης ὑπὸ τοῦ συνεισενεγκόντος ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμ. πεντήκοντα χιλιάδας (50.000) ἡ ἀναθεώρησις ἐνεργεῖται παρὰ τῆς ἀμέσως προϊσταμένης ταύτης Ἀρχῆς, ἥτις ἐνεργεῖ ἐν προκειμένῳ κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 ὁριζόμενα καὶ ἧς ἡ ὑπόφασις ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει εἶνε ἀνέκκλητος, μὴ ἀπαιτουμένων κἂν τῶν διατυπώσεων κοινοποιήσεως καὶ ἀποδοχῆς.

Β' Ἐφόσον ὅμως τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως ὑπερβαίνει τὰς πεντήκοντα χιλιάδας (50.000) δραχμῶν, ἡ ἀναθεώρησις ἐνεργεῖται παρὰ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν ἐδρευούσης Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς

Διακανονισμοῦ Ἀποζημιώσεων ἐξ ἐπιτάξεων, περὶ ἧς ἐν ἄρθρῳ 6.

Ἄρθρον 5.

Προκειμένου περὶ τῶν ἐπιτάξεων τῶν ἐκτελουμένων παρὰ τῶν ἀνεξαρτήτων Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τῶν ὑπαγομένων ἀπευθείας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, ὁ καθορισμὸς τῆς ὁριστικῶς πληρωτέας ἀποζημιώσεως ἐνεργεῖται ἐφόσον τὸ αἰτούμενον ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει τὰς πεντήκοντα χιλιάδας (50.000) δραχμῶν παρὰ τῆς Μεγάλης Μονάδος εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὁποίας ἐδρεύουσιν αὗται ἥτις ἐνεργεῖ κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 ὁριζόμενα. Ἐφόσον ὅμως τὸ αἰτούμενον ποσὸν ὑπερβαίνει τὰς πεντήκοντα χιλιάδας (50.000) δραχμῶν, οὗτος ἐνεργεῖται παρ' Ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς ἀνωτάτου ἢ ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ ὡς προέδρου, ἑνὸς στρατιωτικοῦ ἐλεγκτοῦ, ἑνὸς ἀνωτέρου Στρατιωτικοῦ Δικαστικοῦ Συμβούλου ὡς μονίμων μελῶν καὶ τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν Διευθυντοῦ καὶ Τμηματάρχου τῆς Ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ὁποίας τὸ ἐπιταχθὲν εἶδος ἀνάγεται, ὡς συμπληρωματικῶν μελῶν.

Αἱ ἀποφάσεις καὶ τῆς ἄνω Ἐπιτροπῆς ἐκκαλοῦνται παρά τε τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐντὸς δεκαημέρου ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 4 ὁριζόμενα ἐνώπιον τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διακανονισμοῦ Ἀποζημιώσεων ἐξ ἐπιτάξεων.

Ἄρθρον 6

Ἡ Μόνιμος Ἀνωτέρα Ἐπιτροπὴ Διακανονισμοῦ Ἀποζημιώσεων ἐξ ἐπιτάξεων συγκροτεῖται ἑκάστοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ ὡς προέδρου, ἑνὸς ἀνωτέρου δικαστικοῦ ὑπαλλήλου, ἑνὸς συμβούλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν Διευθυντῶν Ἐλέγχου καὶ τῆς Ὑπηρεσίας εἰς ἧς τὴν ἁρμοδιότητα τὸ ἐπιταχθὲν εἶδος ἀνάγεται. Ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν τεσσάρων ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, λαμβάνει δὲ ἀποφάσεις καθ' πλειονοψηφίαν, νικώσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου. Αὕτη ἀποφασίζει ἀμετακλήτως περὶ τοῦ πληρωτέου ποσοῦ ἀποζημιώσεως ἐπὶ τῶν ἐκκαλουμένων ἐνώπιον αὐτῆς ἐπιτάξεων.

Ἄρθρον 7.

Ἐν ἐπιστρατεύσει δύναται νὰ συσταθῇ διὰ Διατάγματος

καὶ δευτέρα Ἀνωτέρα Ἐπιτροπὴ Διακανονισμοῦ Ἀποζημιώσεων ἐξ ἐπιτάξεων, ἀνάλογος πρὸς τὴν Μόνιμον τοιαύτην, ἥτις ἐπιφορτίζεται μὲ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐκκαλουμένων ἀποφάσεων ἐπιτάξεων τῆς Στρατιωτικῆς Ζώνης.

Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ τακτικὰ Δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν ἀποζημιώσεων ἐξ ἐπιτάξεων, αἵτινες κανονίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Τελικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 8.

Εἰδικῶς προκειμένου περὶ εἰδῶν προερχομένων προφανῶς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ ἀποζημίωσις δύναται νὰ καθορισθῇ εἰς ξένον νόμισμα, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως, ἵνα ὁπως τὸ τοιοῦτον αἰτήσηται ὁ συνεισενεγκὼν κατὰ τὴν σύνταξιν ὑπὸ τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου τῆς κοινότητος τῆς καταστάσεως τῶν συνεισενεγκόντων, περὶ ἧς ἐν ἄρθρῳ 1.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ἀποζημίωσις καθορίζεται εἰς δραχμάς, τῆς εἰς ξένον νόμισμα ἀξίας τοῦ ἐπιταχθέντος ἀντικειμένου μετατρεπομένης εἰς δραχμάς, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ νομίσματος τούτου κατὰ τὴν προτεραίαν τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως.

Προσωριναὶ διατάξεις.

Αἱ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἐνδεδειγμέναι ἀποφάσεις περὶ ὁριστικοῦ κανονισμοῦ ἀποζημιώσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διὰ τοῦ παρόντος καταργουμένων ἄρθρων 24, 25 καὶ 26 τοῦ ΑΦΜΒ' «περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτάξεων» νόμου διατηροῦσι τὴν ἰσχύν αὐτῶν. Δύναται δὲ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ προσβάλῃ ταύτας δι' αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως ἐφόσον δὲν κατεβλήθη εἰς τοὺς δικαιούχους ὁλόκληρος ἢ δι' αὐτῶν καθορισθεῖσα ἀποζημίωσις, ἀσκεῖται δὲ ἡ αἴτησις ἀναθεωρήσεως διὰ δηλώσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἀπευθυνομένης εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ἐπιδιδομένης πρὸς τὸν δικαιοῦχον.

Ἐν περιπτώσει προσβολῆς ἀποφάσεώς τινος, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ διατάσσῃ τὴν πληρωμὴν μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐν τῇ ἀποφάσει ὁρισθέντος ποσοῦ ἀποζημιώσεως.

Ἡ ἀναθεώρησις ἐκδικάζεται ὑπὸ τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς μέλους τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, προτεινομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, ἐξ ἑνὸς Ἐφέτου προ-

τεινομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καὶ ἑνὸς συνταγματάρχου τῆς Ἐπιμελητείας, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν. Χρέη γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ ὁ γραμματεὺς τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν ἢ τις τῶν ἀναπληρωτῶν του.

Παρὰ τῶν αὐτῶν, ὡς ἄνω, προτείνονται καὶ ἰσάριθμα ἀναπληρωματικὰ μέλη.

Ἡ Ἐπιτροπή, διοριζομένη διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ συνεδριάσεων τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, μετὰ προηγουμένην πρόσκλησιν τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐκδικάζει τὰς αἰτήσεις ἀναθεωρήσεως ἄνευ οὐδενὸς τυπικοῦ περιορισμοῦ δημοσίᾳ, δικαιουμένων τῶν ἐνδιαφερομένων νὰ παρίστανται καὶ διὰ πληρεξουσίων καὶ νὰ ἀναπτύσσωσι τὰς ἀπόψεις των προφορικῶς καὶ ἐγγράφως.

Ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ ὀφείλει ἐντὸς 20 ἡμερῶν νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν της περὶ τῆς καταβλητέας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὁριστικῆς ἀποζημιώσεως, ἥτις εἶνε ὁριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος, ἀποκλειομένης πάσης προσφυγῆς ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων. Τὰ πρὸς μόρφωσίν της στοιχεῖα δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐρευνᾷ, μνημονεύουσα ταῦτα ἐν τῇ ἀποφάσει.

Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν καὶ ἀποστέλλονται ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ διατάσσῃ, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Διατάγματος κανονισθησόμενα, τὴν ἐξόφλησιν ἀτομικοῦ δελτίου ἐπιτάξεως ὑποζυγίου, ἥτις ἐνηργήθη πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ἔστω καὶ ἂν δὲν ὑπάρχωσι τὰ σχετικὰ πρωτόκολλα ἐπιτάξεως, ἀπολεσθέντα ἢ μὴ ἀνευρισκόμενα παρὰ τῶν ἁρμοδίων στρατιωτικῶν Ἀρχῶν. Τὰ ὡς ἄνω ἀτομικὰ δελτία ἐπιτάξεως δέον οἱ κάτοχοι τούτων νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὰς Ἀρχάς, αἵτινες ὁρισθήσονται πρὸς τοῦτο διὰ Διατάγματος τὸ βραδύτερον ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης, τὰ ἀτομικὰ ταῦτα δελτία θεωροῦνται ὡς παραγραφέντα.

Διὰ Διατάγματος κανονισθήσονται πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὡς καὶ τὰ στοιχεῖα ἅτινα δέον νὰ λαμβάνωνται ἑκάστοτε ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν διακανονισμὸν τῶν ἀποζημιώσεων ἐξ ἐπιτάξεων».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς ὃ' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου.

Περὶ ἐκχωρήσεως γηπέδων εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς Θεσσαλονίκης.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν)

ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Χάριν τῆς ἀστικῆς ἐγκαταστάσεως ἐν Θεσσαλονίκῃ τῶν μονίμως ἐγκατεστημένων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ πρὸς ἵδρυσιν ἀστικοῦ συνοικισμοῦ αὐτῶν παραχωρεῖται τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἐπὶ τῆς πρὸς Σέδες ὁδοῦ γήπεδον, ἀνῆκον εἰς τὸ Δημόσιον καὶ κεῖθ' ἧν ἔκτασιν διήκει, καὶ ὁριζόμενον Β. μὲ προέκτασιν τῆς σημερινῆς ὁδοῦ Πλούτωνος (βορείᾳ πλευρᾷ ἐπαύλεως Ἀλατίνι), Ν. μὲ προέκτασιν ὁδοῦ Φλόκα, Α. μὲ ὁδὸν παράλληλον τῆς λεωφόρου πρὸς Σέδες εἰς βάθος 330 μέχρι 420 μέτρων καὶ Δ. μὲ λεωφόρον Σέδες.

Ἄρθρον 2.

Δικαιούμενα πρόσωπα.

Τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον γήπεδον διατεθήσεται ἀποκλειστικῶς πρὸς ἀστικὴν ἐγκατάστασιν.

Εἰς τὰς ἀποδεδειγμένως ἀπόρους οἰκογενείας τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων ἢ κατὰ τοὺς πολέμους θανόντων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καταγομένων ἐκ Θεσσαλονίκης, τὰς μονίμως ἐγκατεστημένας ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἐστερημένας ἰδίου ἀκινήτου.

Εἰς τοὺς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς μονίμως ἀπὸ διετίας ἐγκατεστημένους ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὑπηρετήσαντας δὲ ἐπὶ διετίαν ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐστερημένους ἀποδεδειγμένως ἰδιοκτήτου ἢ καὶ προικώου ἀκινήτου.

Ἄρθρον 3.

Ἐκτέλεσις ἔργων κοινῆς χρήσεως.

Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ παρόντος, ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία Σχεδίου Πόλεως ὀφείλει νὰ προβῇ ἐντὸς μηνὸς εἰς χάραξιν τῶν ὁδῶν, πλατειῶν, τῶν διατηρητέων γηπέδων πρὸς ἀνέγερσιν Ἐκκλησίας καὶ λοιπῶν ἔργων κοινῆς ὠφελείας, ὡς καὶ τὴν κατανομὴν αὐτοῦ εἰς οἰκοδομήσιμα οἰκόπεδα ἐμβαδοῦ ἐκτάσεως 250—300 τετραγωνικῶν μέτρων.

Ἄρθρον 4.

Περιορισμὸς διαθέσεως οἰκοπέδων.

Ὁ ἐν λόγῳ χῶρος, μετὰ τὴν κατάτμησίν του εἰς οἰκοδομή-

σμα γήπεδα, διανεμηθήσεται τοῖς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 δικαιουμένοις, ἐπὶ τῇ βάσει αἰτήσεων τούτων, ὑποβαλλομένων εἰς τὸν Σύνεδρον Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Μακεδονίας ἐντὸς 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐπὶ ποινῇ ἀποκλεισμοῦ.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνεδρίου θὰ βεβαιώσῃ περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν στοιχείων ἅπερ ἀπαιτοῦνται κατὰ τὰ ἄνω ἄρθρα παρὰ τοῖς αἰτοῦσι γήπεδον πρὸς οἰκοδομήν. Μεθ' ὃ αἱ αἰτήσεις διαβιβάζονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Θεσσαλονίκης.

Αἱ παραχωρήσεις τῶν γηπέδων γενήσονται διὰ κληρώσεως.

Ἄρθρον 5.

Ἐπιτροπή.

Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ παρόντος, ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Θεσσαλονίκης συνιστᾷ πενταμελῆ Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἐφετῶν, τοῦ Νομομηχανικοῦ Θεσσαλονίκης, ἑνὸς τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Γενικῆς Διοικήσεως καὶ δύο ἐφέδρων ἀξιωματικῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου, δικαιουμένων γηπέδου καὶ ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου.

»Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη τὴν ἑπομένην τῆς λήξεως τῆς τρίμηνου προθεσμίας διὰ τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεων ἐκ μέρους τῶν δικαιουμένων συνέρχεται ὑποχρεωτικῶς εἰς συνεδρίασιν καὶ προβαίνει εἰς τὴν διὰ κλήρου παραχώρησιν τῶν οἰκοπέδων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποβληθεισῶν αἰτήσεων, αἵτινες παραδίδονται εἰς ταύτην ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Γραφείου, συντάσσουσα τὸ οἰκεῖον πρακτικόν. Χρέη γραμματέως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐκτελεῖ ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν καὶ τούτου κωλυομένου, ὁ ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ ἄνω Συνεδρίου ὑποδεικνυόμενος.

»Ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ κληρώσεως ἀποστέλλεται καὶ εἰς τὸν Σύνεδρον Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Μακεδονίας διὰ τὸ ἀρχεῖόν του.»

Ἄρθρον 6.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρακτικοῦ κληρώσεως τῆς ἄνω ἐπιτροπῆς ἐκδίδεται ὑπὸ μὲν τοῦ ἁρμοδίου Γραφείου τὸ προσωρινὸν παραχωρητήριον, ὑπὸ δὲ τοῦ Σχεδίου Πόλεως ἡ ἄδεια οἰκοδομῆς ὑπὲρ ἑκάστου δικαιούχου.

Ὁ δικαιοῦχος ὀφείλει ν' ἄρξηται τῆς ἀνοικοδομήσεως ἐντὸς τὸ βραδύτερον ἑνὸς ἔτους καὶ νὰ ἀποπερατώσῃ ταύτην ἐντὸς πενταετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ προσωρινοῦ παραχωρητηρίου, ἄλλως κηρύσσεται δι' ἀποφάσεως τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς ἔκπτωτος τῶν δικαιωμάτων, τὸ δὲ παραχωρητήριον ἄκυρον.

Βεβαιουμένης τῆς ἐμπροθέσμου καὶ συμφώνως τῇ ἐγκρίσει περατώσεως τῆς οἰκοδομῆς καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἐγκαταστάσεως τοῦ δικαιούχου διὰ πρακτικοῦ τῆς πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς, κατόπιν αὐτοψίας δύο τοὐλάχιστον τῶν μελῶν αὐτῆς. Τὸ προσωρινὸν παραχωρητήριον μετατρέπεται εἰς ὁριστικὸν καὶ καταγράφεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ δικαιούχου εἰς τὰ οἰκεῖα βιβλία τῶν μεταγραφῶν.

Ἄρθρον 7.

1) Δὲν δύναται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως τοῦ παραχωρητηρίου καὶ ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως παντὸς δικαιώματος πηγάζοντος ἐκ τοῦ παρόντος, ἀποφάσει τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας, πρωτάσει τοῦ ἄνω εἰρημένου κατὰ τὸ ἄρθρον 5 Συμβουλίου, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ συγγενεῖς αὐτοῦ μέχρι δευτέρου βαθμοῦ, ἀποτελοῦντες ἰδίαν οἰκογένειαν νὰ λάβωσι πλείονα τοῦ ἑνὸς γήπεδα.

Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν καὶ ἔκπτωσιν ἀπὸ παντὸς δικαιώματος τῶν πηγάζοντος ἐκ τοῦ παρόντος ὑπάγονται καὶ ὅσοι διὰ ψευδῶν βεβαιώσεως τῶν δικαιωμάτων ἤθελον ἐπιτύχει τὴν εἰς αὐτοὺς παραχώρησιν οἰκοπέδων ἐὰν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι στεροῦνται τῶν προσόντων τῶν ἐν τῷ παρόντι ἀναγραφομένων πρὸς κτῆσιν τοιούτου.

2) Ἀπαγορεύεται ἐπὶ πενταετίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς προσωρινῆς παραχωρήσεως, πᾶσα δικαιοπραξία ἐν ζωῇ, δι' ἧς μεταβιβάζεται πρὸς οἱονδήποτε ἡ κυριότης ἢ συνιστᾶται οἱονδήποτε ἐμπράγματον δικαίωμα, ἰδίᾳ δὲ ὑποθήκη ἐπὶ τῶν συμφώνως τῷ παρόντι παραχωρουμένων γηπέδων. Εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις δύνανται ν' ἀρθοῦν ἐν ὅλῳ ἢ τινες τῶν ἀπαγορεύσεων τοῦ ἐδαφίου τούτου, ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους ἢ καὶ ἄνευ τοιούτων δι' ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας, ἐκδιδομένων κατόπιν συμφώνου γνωμοδοτήσεως τῆς πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 8.

Πλεονεκτήματα διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκιῶν.

1) Ἐπιτρέπεται ἡ ἀτελὴς εἰσαγωγὴ πάντων τῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν οἰκιῶν ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω γηπέδων ἀπαιτουμένων ὑλικῶν καὶ μηχανημάτων, ἀπαλλασσομένων παντὸς δημοσίου, δημοτικοῦ, λιμενικοῦ ἢ εἰδικοῦ. Ὁ τρόπος τῆς χορηγήσεως τῶν ἀτελειῶν τούτων, ὡς καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν εἰσαγομένων ἀτελῶς ὑλικῶν καὶ τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτῶν ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν δι' ἃς προορίζονται, κανονισθήσονται διὰ Διατάγμα-

τος, ἐκδιδομένου προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργῶν.

2) Αἱ ἀνεγειρόμεναι ἐπὶ τῶν παραχωρουμένων οἰκοπέδων οἰκοδομαὶ ἀπαλλάσσονται ἐπὶ μίαν εἰκοσαετίαν ἀπὸ τῆς ἀποπερατώσεώς των τοῦ φόρου καθαρᾶς προσόδου οἰκοδομῶν, φόρου ὑπερτιμήματος ἐν περιπτώσει ἐκποιήσεως, ἔτι δὲ τῆς πρὸς ἐπίταξιν ὑποχρεώσεως καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου περιορισμῶν.

3) Πᾶσαι αἱ πράξεις μεταγραφῆς τῶν γηπέδων μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν οἰκοδομῶν, τὰ συμβόλαια τὰ συντασσόμενα παρὰ τῶν δικαιούχων ἢ τῶν Συνεταιρισμῶν των μετ' οἰκοδομῶν Ἑταιρειῶν ἢ ἰδιωτῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν οἰκοδομῶν ἢ διὰ τὴν συνομολόγησιν δανείου ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ μεθ' οἱασδήποτε Ἑταιρείας ἢ ἰδιώτου συντάσσονται ἐπὶ χαρτοσήμου δραχμῶν πέντε μὴ ὑποκείμενα εἰς ἄλλον φόρον ἢ τέλος. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰς αὐτὰς πράξεις τῶν Οἰκοδομικῶν Συνεταιρισμῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ἀξιωματικῶν ἢ τῶν συνεταίρων αὐτῶν».

Ἄρθρον 9.

Οἱ ἐν ἄρθρῳ 2 κτησάμενοι προσωρινὰ παραχωρητήρια τῶν ἄνω εἰρημένων γηπέδων πρὸς οἰκοδομὴν δύνανται νὰ συστήσωσι συνεταιρισμὸν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1922 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ συστάσεως συνεταιρισμοῦ δημοσίων ὑπαλλήλων πρὸς ἀνέγερσιν εὐθηνῶν οἰκιῶν» οὗ αἱ διατάξεις ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν Ἐφέδρων ἀξιωματκῶν μὲ τὸν σκοπόν, ὅπως ὁ Συνεταιρισμὸς ἀναλάβῃ τὴν ἐπὶ τῷ δυνάμει τοῦ προσωρινοῦ παραχωρητηρίου παραχωρηθέντων γηπέδων οἰκοδομὴν εὐθηνῶν οἰκιῶν διὰ λογαριασμὸν τῶν τιτλούχων.

Ἄρθρον 10.

Οἱ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος συσταθέντες Οἰκοδομικοὶ Συνεταιρισμοὶ δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ἀξιωματικῶν δύνανται νὰ διαιρῶσιν εἰς οἰκόπεδα τὰ συνεταιρικὰ γήπεδα καὶ νὰ μεταβιβάζωσι ταῦτα ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἀναλόγου ἀντιτίμου εἰς τοὺς βουλομένους ἐκ τῶν συνεταίρων, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς μεταβιβάσεως οἰκοδομήσεως ἐπ' αὐτῶν, θεωρουμένης ἄλλως ἀκύρου τῆς μεταβιβάσεως.

Ἄρθρον 11.

Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, ἐκχώρησις γηπέδων τοῦ Δημοσίου ἢ κοινοτικῶν, ὡς καὶ ἡ ἐπέκτασις τῶν εὐεργετικῶν

διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ εἰς ἄλλας πόλεις Μακεδονίας καὶ Θράκης, διὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 περιπτώσεις, ἐφόσον αὗται συντρέχουν εἰς τὰς πόλεις ἐν αἷς ἡ ἐκχώρησις.

Ἡ ἐγγραφὴ ἢ μὴ τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν εἰς τὸν Σύνδεσμον ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Μακεδονίας ἐν προκειμένῳ δὲν συνεπάγεται ἀπώλειαν δικαιώματος ἐκχωρήσεως γηπέδου.

Ὁ τρόπος καὶ ἡ διαδικασία τῆς ἐκχωρήσεως καὶ λοιπὰ ἐν προκειμένῳ κανονισθήσονται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας».

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς ἑταιρείας Transacrienne Messageries ὑπογραφείσης συμβάσεως ἐναερίου συγκοινωνίας», συζητουμένου ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ νομοσχέδιον «Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς ἑταιρείας Anonima Aeroespresso Italiano ὑπογραφείσης συμβάσεως ἀεροπλοΐας» ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** λαμβάνων τὸν λόγον ὡμίλει ἐναντίον τῶν νομοσχεδίων. Ἐπεκτεινόμενος δὲ ἀναπτύσσει τὰ τῶν αἰσθημάτων τῶν Δωδεκανησίων, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγίνοντο αἱ ἐπίσημοι ἑλληνοϊταλικαὶ ἐκδηλώσεις, οἵτινες κατεῖχοντο ὑπὸ ἀφάτου ὀδύνης ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ γνωρίζωσι ποίαν στάσιν ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσωσιν. Ἀναφέρει ἀκολούθως πῶς εἰς ἐπίσημον δήλωσίν του ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἰταλίας κ. Μουσολίνι ἐδήλωσεν ὅτι τὸ 1924 θὰ κλείσῃ μὲ τὴν Ρόδον Ἰταλικὴν καὶ πῶς ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἰταλίας ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐπειθαναγκάσθη νὰ δεχθῇ ὅπως ἡ Δωδεκάνησος γίνῃ Ἰταλική.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** διακόπτων παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, καθότι δὲν εὑρίσκει ὀρθὸν ὅπως τοιαῦτα ζητήματα συζητῶνται πρὸ κενῶν ἑδωλίων καὶ δὴ ἀπόντος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ κ. ***Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας*** δὲν δέχεται τὴν ἀναβολήν.

Ὁ κ. **Γ. *Σίδερης*** παρατηρεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ διεξάγηται τοιαύτη συζήτησις ἀπόντος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ κ. ***Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας*** λέγει ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν κατὰ τὴν συζήτησιν ἑνὸς νομοσχεδίου νὰ παρεμβάλλωνται ἐξωτερικὰ ζητήματα. Δύνανται ταῦτα νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας ἐπερωτήσεως. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἂν παρίστατο δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπαντήσῃ.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι κατὰ τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα, ἐφόσον γενικεύονται τοιαύτης σοβαρότητος παρεμπίπτοντα ζητήματα, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ὄχι μόνον νὰ παρί-

σταται ἀλλὰ νὰ δέχηται τὴν συζήτησιν καὶ νὰ παρέχῃ τὰς αἰτουμένας πληροφορίας.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἐρώσαν ὑπεβλήθη πρότασις ὑπὸ 20 βουλευτῶν περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως, δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις πρὶν ἢ ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἀναμένει νὰ περατώσῃ τὴν ὁμιλίαν του ὁ κ. Ζερβὸς ἵνα θέσῃ τὴν πρότασιν εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. **Δ. Μπόισαρης** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς δὲν εὑρίσκει ταύτην σκόπιμον καὶ παρακαλεῖ ὅπως προχωρήσῃ ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Θ. Κολιαλέξης** διαμαρτύρεται διότι ὑπάρχουν εὐάριθμοι πληρεξούσιοι ἐπιζητοῦντες νὰ ματαιώσουν τὴν περὶ ἧς πρόκειται σύμβασιν, δι' ἧς προώρισται νὰ συνδεθῇ ἀεροπλοϊκῶς ἡ Ἑλλὰς μὲ τόσα Κράτη. Τονίζει τὰς ζημίας, ἃς θὰ ὑποστῇ ἡ πρόοδος ἡ ἀεροπλοϊκὴ τοῦ τόπου μας ἐὰν ματαιωθῇ καὶ πάλιν ἡ ψῆφισις συμβάσεως, ἣν ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις υἱοθέτησαν καὶ συνιστᾷ τὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεως περὶ ἀναβολῆς.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἀπὸ αἰσθηματολογικοὺς λόγους καὶ μόνον προβάλλονται ἀντιρρήσεις, πρὸς ματαίωσιν τῆς ψηφίσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται συμβάσεων. Οὐσιαστικὸς λόγος οὐδεὶς συντρέχει δι' οἱανδήποτε ἀναβολήν. Τοὐναντίον ἡ κύρωσις τῶν συμβάσεων συνδέεται μὲ πολλαπλᾶ τοῦ Κράτους συμφέροντα ἐκπολιτιστικὰ καὶ συγκοινωνιακὰ καὶ ζητήματα ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, ἅτινα καὶ ἐξυπηρετοῦνται. Ὅλα τὰ Κράτη, λέγει, καὶ αὐτὰ τὰ ὅμορα ἔθεσαν εἰς πρώτην γραμμὴν τὴν ἀεροπλοΐαν καὶ ἀλλαχοῦ χορηγοῦνται ἄδραι ἐπιχορηγήσεις εἰς τὰς Ἑταιρείας, αἵτινες ἀναλαμβάνουσι νὰ συνδέσωσι τὰ ἐδάφη τῶν Κρατῶν αὐτῶν μὲ ἄλλα ἀεροπλοϊκῶς. Ἄλλως τε αἱ συμβάσεις παραμένουσιν ἐπὶ ἔτος ἐκκρεμεῖς, καὶ πᾶσα νέα ἐκκρεμότης ἀποδεικνύει ὅτι δὲν δίδομεν προσοχὴν εἰς τὸν ἀεροπορικόν μας ἐξοπλισμόν. Καταλήγων συνιστᾷ τὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς ὡς ἐπιζημίαν εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** δικαιολογῶν τὴν ὑπογραφήν του ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς λέγει ὅτι αἱ ὑπολειπόμεναι ὀλίγαι ἡμέραι ἐργασίας νομοθετικῆς, ὤφειλον νὰ διατεθοῦν δι' ἄλλας σοβαρωτέρας συμβάσεις.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι ὤφειλε νὰ μὴ λησμονηθῇ ὅτι ὑπὲρ τὸ ἔτος ἐκκρεμεῖ ἡ

κύρωσις τῆς συμβάσεως ταύτης καὶ σταματοῦν αἱ ἐργασίαι ἐγκαταστάσεως. Ἄλλως τε πρόκειται περὶ συμβάσεως ὑπὲρ ἧς ὡμίλησαν πολλοὶ διὰ μακρῶν εἰς ἄλλην σχετικὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** συνεχίζων λέγει ὅτι προβλέπων μακρὰν κατανάλωσιν χρόνου διὰ τὴν συζήτησιν τῆς συμβάσεως, θεωρεῖ ἄσκοπον τὴν συζήτησιν καὶ μὴ μέλλουσαν νὰ καταλήξῃ εἰς τέρμα ἐπὶ θυσίᾳ ἄλλης νομοθετικῆς ἐργασίας, ἐκτὸς ἂν πρόκειται νὰ παρατηθοῦν καὶ δι' ἄλλον χρόνον αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι διὰ νέας παρελκύσεως δὲν παρουσιάζομεν θέαμα ἐπουκοδομητικόν, δεδομένου ὅτι πρόκειται περὶ προτάσεων ἃς ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἔκριναν ἐπωφελεῖς καὶ νομίζει ὅτι ἐπιβάλλεται ὁ τερματισμὸς τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** φρονεῖ ὅτι ἐρώσαν δὲν δίδεται κανὲν προνόμιον, ἀκαίρως ἐβίχθη τὸ ζήτημα τῶν Δωδεκανησιωτῶν, προκειμένου περὶ μιᾶς ἐμπορικῆς συμβάσεως.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ ἀναβολῆς λέγει ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις θὰ εἶναι ἀνωφελής, διότι θὰ προκαλέσῃ μακρὰν συζήτησιν καὶ θὰ καταναλώσῃ εἰς μάτην ὁλόκληρον τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι ἡ παροῦσα στιγμὴ δὲν εἶναι εὔθετος πρὸς ἐπιψήφισιν τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης καὶ μόνον ζητεῖται ἡ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** λέγει ὅτι τὰ Δωδεκάνησα τὰ ἐχάρισεν εἰς τὴν Ἰταλίαν κατὰ τὴν 1 Νοεμβρίου ὁ ἑλληνικὸς λαός· ἑπομένως δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ παραπονούμεθα δι' αὐτό. Ὀφείλομεν ὅμως νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν μας, ἵνα μὴ διεισδύσῃ ἐνταῦθα ἡ Ἰταλικὴ προπαγάνδα, ἡ ὁποία πράγματι κρύπτεται ὄπισθεν τῆς ἐμπορικῆς ταύτης ἑταιρείας.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς συζήτησις περατωμένη.

Προκειμένου νὰ διεξαχθῇ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τῆς περὶ ἀναβολῆς προτάσεως, καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. **Πλ. Χαλόφτης** καὶ **Θ. Χαβίνης**.

Ἀναγνωσθέντων τῶν ὀνομάτων τῶν ὑπογραψάντων τὴν πρότασιν καὶ μὴ εὑρεθέντων τούτων παρόντων ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ πρότασις εἶναι ἀπαράδεκτος, καλεῖται δὲ ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** ὅπως συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Πλη ρεξούσιος συνεχίζων τὴν ἀγόρευσίν του

ὀφείλει νὰ περιορισθῇ ἐντὸς τοῦ θέματος καὶ νὰ μὴ παρεκβαίνῃ εἰς ἐξωτερικὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν δύναται νὰ κανονίζῃ τὰς ἀγορεύσεις τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς ἔχει τὴν εὐθύνην· δὲν ἐπιζητεῖ δ' ἄλλως νὰ κανονίσῃ τὴν ἀγόρευσιν οὐδενὸς πληρεξουσίου. Ἐπιθυμεῖ μόνον νὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμόν.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** συνεχίζων μετὰ τοῦτο τὴν ἀγόρευσίν του ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, ἐξιστορεῖ λεπτομερῶς τὰ λαβόντα χώραν πρὸ ὀγδοηκονθημέρου ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ τῆς συμβάσεως ταύτης συζήτησιν καὶ τὰ γεγονότα, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηριζόμενος, ἐζήτησε τότε τὴν ἀπόρριψιν αὐτῆς ἢ μᾶλλον τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεώς της. Εἶτα ἐρευνῶν τὰ ἔκτοτε μέχρι σήμερον λαβόντα χώραν γεγονότα, περιγράφει τὴν ἔντονον φιλοϊταλικὴν πολιτικὴν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐκ Πατρῶν ἀξιοτίμου κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅστις ἐξ αἰτίας τῆς πρώτης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀθανάτου Σαντόρη Σανταρόζα διενήργησεν ἐξαιρετικὰς καὶ ἀποθεωτικὰς ἑορτὰς ἐνταῦθα ἐντόνως φιλοϊταλικάς, ὑπεδέχθη ἐνθουσιωδῶς καὶ κατὰ τρόπον πρωτοφανῆ τὴν ἐπίσημον Ἰταλικὴν Ἀντιπροσωπείαν, ἔδωκε γεύματα καὶ δεῖπνα καὶ διὰ παντὸς τρόπου ἐξεδήλωσεν ἐπισήμως καὶ ἀνεπισήμως τὰ ἔντονα φιλοϊταλικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα, ἄριστα ποιῶν.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον οἱ Δωδεκανήσιοι, κρύπτοντες εἰς τὰ στήθη των τὴν θλῖψιν καὶ τὴν ἀγανάκτησιν, ἀντὶ νὰ διατρανώσωσι ταύτας διὰ συλλαλητηρίων διαμαρτυρίας ἢ δι' ἄλλων θορυβωδῶν ἢ ἀθορύβων μέσων καὶ τρόπων, ὅπως μὴ ἐμποδίδωσιν οὔτε κατ' ἐλάχιστον τὰς μεταξὺ τῶν δύο ὁμόρων Κρατῶν πολιτικὰς ταύτας ζυμώσεις, ἔκρυψαν εἰς τὰ στήθη των τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὸν θάνατον, καὶ μακρὰν τῆς ἐλευθέρας Πατρίδος συνῆλθον ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐκεῖ οἱ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι τῶν τε Δωδεκανήσων ὅλων καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Δωδεκανησίων περὶ τοὺς πεντακοσίους, ἔχοντες ἐν τάξει τὰ ἐπίσημα αὐτῶν ἀντιπροσωπευτικὰ ἔγγραφα, συνῆλθον εἰς Δωδεκανησιακὸν Συνέδριον, διεκήρυξαν μιᾷ φωνῇ καὶ μιᾷ ἀτέγκτῳ θελήσει τὸν ἕνα καὶ μόνον προαιώνιον πόθον των, τὴν ἕνωσίν των μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Τὸ ψήφισμα αὐτῶν τοῦτο δεχθεὶς καὶ κρατήσας ὁ ἐν Καίρῳ Πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας ἐπὶ 48 ὥρας ἐπέστρεψε μετὰ ταῦτα εἰς τὸ Προεδρεῖον τῶν Δωδεκανησίων, αἰτιολογούμενος ὅτι δὲν δύναται νὰ δεχθῇ καὶ μεταβιβάσῃ αὐτό,

ὅπως πάλιν καὶ δὲν ἐδέχθη ἐπισήμως τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην, θέλουσαν νὰ μεταβῇ εἰς Ρώμην πρὸς ὑποβολὴν τοῦ ψηφίσματος εἰς τὴν Ἰταλικὴν Κυβέρνησιν.

Εἶτα ὁ κ. Σκεῦος Ζερβὸς ἀναφέρει τὰς διαφόρους δηλώσεις τοῦ κ. Μουσολίνη εἰς τὴν Κονσούλταν, καὶ προχθὲς εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Φασιστῶν ἐν Ρώμῃ περὶ Δωδεκανήσου. Περιγράφει τὴν Ἰταλικὴν κατοχὴν τῶν Δωδεκανήσων, τοὺς Ἰταλικοὺς Συλλόγους τῶν Φασιστῶν, τῶν ἀρχαίων Ἰταλῶν πολεμιστῶν, τοῦ Δάντη Ἀλιζιέρη κλπ. περιγράφει τὴν ἔντονον Ἰταλικὴν προπαγάνδαν, τοὺς γάμους τῶν Ἰταλῶν στρατιωτῶν μετὰ τῶν Δωδεκανησίων κορῶν, τὴν μεταφορὰν Ἰταλῶν γεωργῶν εἰς τὴν Κακαβιὰν τῆς Ρόδου καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Κῶ. Ζωγραφίζει τὸ ἔντονον λαθρεμπόριον, ὅπερ ὑποβοηθοῦσιν αἱ τοπικαὶ Ἰταλικαὶ τῶν Δωδεκανήσων Ἀρχαί, καὶ τὸ ἐξαιρετικὸν πρόσωπον τὸ ὁποῖον παίζει ὁ ἐν Σάμῳ Ἰταλὸς Πρόξενος, ὅστις εἰς τὰς προκυμαίας τῶν Δωδεκανήσων κατὰ ἑκατοντάδας ἀνὰ πᾶσαν ἑβδομάδα ἐκφορτώνει τὰ μεγάλα τοῦ οἰνοπνεύματος βυτία, ἀλλὰ καὶ σακχάρεις καὶ καπνὰ καὶ σιγάρα κλπ., ἅτινα πάντα διὰ βενζινακάτων μεγάλων καὶ μικρῶν ἀτμοπλοίων διακομίζει εἰς τὴν Σάμον, τὴν Μυτιλήνην, τὴν Χίον, τὸν Πειραιᾶ, τὴν Θεσσαλονίκην. Ἐπίσης ἀναφέρει τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ὅλοι οἱ ἀπανταχοῦ Πρόξενοι τῆς Ἰταλίας ζητοῦσι νὰ ἐκβιάσωσι τοὺς Δωδεκανησίους νὰ ἀσπασθῶσι τὴν Ἰταλικὴν ὑθαγένειαν, ὑπογράφοντες ἰδιόρρυθμον δήλωσιν ὅτι προτιμῶσι ταύτην καὶ δέχονται τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάνης, ὅπως τότε καὶ τότε μόνον λάβωσι τὴν ἄδειαν τῆς ἐπανόδου των εἰς τὴν γενέτειράν των Δωδεκάνησον, μεθ' εἰσέρχεται εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Ἐξετάζει τὴν παροῦσαν ἀεροπορικὴν κατάστασιν τῆς Ἰταλίας, τὴν ἀξίαν τοῦ ἀεροπλάνου ὡς ὀργάνου ἐπιθέσεως, παρατηρήσεως καὶ κατασκοπείας κατὰ τὰ διάφορα στάδια τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀναφέρων ἱστορικά τινα σχετικὰ γεγονότα τῶν γυμνασίων τῆς Πικαρδίας καὶ τὸν ρόλον τῶν ἀεροπλάνων ἐν τῷ Εὐρωπαϊκῷ πολέμῳ. Ἀναλύων δὲ κατόπιν διὰ μακρῶν τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, τὴν σημασίαν τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀεροπορικῆς συμβάσεως καὶ τῶν πολλῶν στρατιωτικῶν, ναυτικῶν, πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὠφελημάτων, ἅτινα ἡ Ἰταλία θὰ ἀρυσθῇ ἐκ τῆς παρούσης ἀεροπορικῆς συμβάσεως, καταλήγει ζητῶν τὴν ἀπόρριψιν τῆς συμβάσεως, καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μελετήσῃ τὴν σύμβασιν προσεκτικώτερον, ὥστε δίδουσα εἰς τὴν Ἰταλίαν τόσα καὶ τοι-

αὔτα ἀνταλλάγματα νὰ ζητήσῃ τοὐλάχιστον παρ' αὐτῆς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συνθήκης τῶν Δωδεκανήσων καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Δωδεκανήσων.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἡ Σύμβασις ἔχει γίνει μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ μιᾶς Ἀνωνύμου Ἰταλικῆς Ἑταιρείας. Ἐὰν ἡ ἀνώνυμος αὐτὴ ἑταιρεία λαμβάνῃ ἐπιχορήγησίν τινα ἐκ μέρους τῶν Ὑπουργείων τῆς ἀεροπλοΐας, τοῦτο αὐτὸ συμβαίνει εἰς ἅπασας τὰς παρομοίας φύσεως ἑταιρείας. Δὲν ἔχει συνεπῶς οὐδεμίαν σχέσιν τὸ ἐν ζήτημα πρὸς τὸ ἄλλο.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** παρατηρεῖ ἐπίσης ὅτι ὄπισθεν τῆς Ἑταιρείας Anonima Aeroespresso οὐδεμία πολιτικὴ ὑστεροβουλία ὑποκρύπτεται. Πρὸς τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ ἐνταῦθα πρέσβυς τῆς Ἰταλίας ἐξέφρασε καθαρὰ τὴν γνώμην του. Ἂν τώρα συμβαίνει τι τὸ παρασκηνιακόν, περὶ τούτου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ γνώμην.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** συνεχίζων ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην του, δηλῶν ὅτι τὸ ἔργον τῆς Ἑταιρείας εἶνε καθαρῶς ἔργον τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως, συνεπῶς δύναται νὰ ζητηθῇ παρ' αὐτῆς πᾶν εἶδος ἀνταλλάγματος.

Β. Καραπαναγιώτης (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Κατὰ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην τότε καὶ πᾶσαν Ἰταλικὴν ἀτμοπλοϊκὴν Ἑταιρείαν δέον νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἔργον τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως, ὅπερ δὲν φρονεῖ ὅτι εἶνε ὀρθόν.

Ὁ κ. **Στ. Κιουζὲς Πεζᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἐὰν ὁ ῥήτωρ ὅλα ὅσα ἀναπτύσσει ἐνταῦθα, τὰ ἔλεγεν ἰδιαιτέρως εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν, ἡ ὑπόθεσις αὕτη θὰ ἐκανονίζετο διαφορετικώτερον.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** συνεχίζων, λέγει ὅτι τόσον δι' αὐτὴν τὴν σύμβασιν ὅσον καὶ δι' ἄλλα ζητήματα, ἠδύνατο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἄλλως νὰ κανονίσῃ τὰ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς αὐτῆς μετὰ τῆς Ἰταλίας. Ἡ παροῦσα σύμβασις ἔχει σπουδαιοτάτην σημασίαν καὶ ἐμπορικὴν καὶ πολιτικὴν καὶ ἔδει νὰ μὴ παρωράτο τοῦτο καὶ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι πρόκειται περὶ ἀσημάντου τινός.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ πληρεξουσίων.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** παρατηρεῖ ὅτι τοιαύτη πρότασις ὑποβαλλομένη κατὰ τὸ μέσον τῆς συζητήσεως καὶ ἄτοπος καὶ ἀντικανονικὴ εἶνε. Ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῇ τοιαύτη πρότασις πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως. Ἐν πάσῃ περι-

πτώσει τὸ Προεδρεῖον ἂς κανονίσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο σύμφωνα πρὸς τὸν Κανονισμόν.

Γίθεται μετὰ τοῦτο εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἡ ὑποβληθεῖσα πρότασις, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως·

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἀναβολὴν λέγουσι **ναί**, οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὴν λέγουσιν **ὄχι**.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. **Σπ. Κρεμεζῆς** καὶ **Πλ. Χαλόφτης** καὶ ἄρχεται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἡ ψηφοφορία.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα·

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 183.
Κατὰ τῆς ἀναβολῆς 119.
Ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς 31.
Ἀπέχουσιν ψῆφον 3.

Κατὰ τὸ παρατεθέμενον ὧδε πρωτόκολλον.

Δημ. Ἡρακλείδης	Ο
Κώνστ. Ρακτιβάν	
Σ. Παπαγρηγοριάδης	Ν
Γεώργ. Ρούσσος	
Ἀπ. Δοξιάδης	
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Ο
Γεώργ. Πολίτης	
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης	
Ἐμμ. Ζυμπρακάκης	
Περ. Καραπάνος	
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης	
Γεώργ. Φραγκούδης	
Β. Ἀρτεμιάδης	Ο
Σκεῦος Ζερβὸς	Ν
Δημ. Θεολογίτης	
Δημ. Μαρσέλος	Ν
Γεώργ. Μαυρολέων	
Δημ. Πολυκράτης	
Θαλῆς Θεοδωρίδης	
Ἐλευθ. Παυλίδης	Ν
Π. Παναγιωτόπουλος	
Α. Κωνσταντιλιέρης	
Γεώργ. Ἰσαΐας	
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς	
Γεώργ. Βραχνὸς	
Α. Κατζηκυριάκος	
Στυλ. Γονατᾶς	Ν
Σπ. Θεοδωρόπουλος	Ν
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς	
Ἀρτ. Δεναξᾶς	Ο
Α. Σακελλαρόπουλος	Ν
Ἰωάν. Σολιώτης	
Γεώργ. Καταμπίρης	Ν
Δημ. Πετρίτης	
Ἰωάν. Τσίρος	Ο
Ἀπ. Παπαοικονόμου	Ο
Δ. Καμπάνης	
Ἰωάννης Μαμάης	Π
Α. Κολιαλέξης	Ο
Πέτρος Καλμούχος	Ο
Νικ. Καλέλλης	Ν
Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς	
Δημ. Μαργέτης	Ο
Πέτρος Παναγιώτου	Ο
Δημήτρ. Βαρελᾶς	
Βασ. Καραπάνος	Ο
Χρ. Σαμαρᾶς	
Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης	Ο

Θωμᾶς Μάγγος ..... Ο
'Αβρ. Γρηγοριάδης .....
Γ. Παπαγεωργίου ..... Ο
Κ. Σπυρίδης .....Ο
'Αδαμ. Εὐφραμίδης.....
Φίλ. Γιαννακόπουλος .. ..
Δημ. Σαράτσης ..... Ο
Δημ. Ψάρης .. .. Ο
'Αλέξ. Γρίβας .....
Παντ. Καρασεβδᾶς .... Ο
Φίλ. Στασινόπουλος .....
'Α. Παπαχριστόπουλος....
'Ηλίας 'Αποσκίτης .....
Τ. Δημητρακόπουλος .. Ο
Πέτρος Ζωγράφος .....
Νικ. Ζαμκῖνος .....
Δημ. Χατζόπουλος .....Ο
Κων. Ταλιαδοῦρος..... Ο
Π. Πετροπουλάκης .... Ο
Εὐστ. Μαλαμίδας ..... Ν
Γεώργ. Βοραζάνης .....
Λάμ. Λαμπριανίδης.....
Δημ. 'Ανδρεάδης.....
Δημ. Βάντσης .... Ο
'Α. Βεζιρζόγλου.....
Κ. Κωνσταντινίδης.....
Θεμ. Παπαϊωάννου.....
'Α. 'Αναγνωστόπουλος ...
'Ανδρ. Κωνσταντινίδης.....
Χριστόφ. Πανταζίδης.....
Φίλ. Μανουηλίδης.....
Περ. Κουρτίδης .....
Γεώργ. Μπρίκας.....
'Αλέξ. Παπαθανάσης .... Ο
Βασ. Χατζηλίας ..... Ο
'Εμὶν Μπέη Ζαδὲ .....
Γρηγ. Τηλικίδης .....
Νεόκ. Γρηγοριάδης.....
Νικ. Κοντολέων.....
Μιχ. Δῶδος ..... Ο
Γεώργ. Πέτσος .....
'Ιωάν. Γιαμούζης .....
'Ανδρ. Κόρακας .....
Κυρ. Βαρδουλάκης .....
Δ. Καλκανδῆς.....Ο
Γεώργ. Καφαντάρης.....Ο
'Ιωάν. Τσιγκόλης .....
'Ιωάν. Χριστοδουλιᾶς .....
'Αναστ. Ταβουλάρης .. ..Ο
Θεόδ. Γοῦσκος .....
Καῖσαρ Ζέζας.....
Κωνστ. Γόντικας.....
Νικ. Συριόπουλος .....
Βασ. Δαλιάνης ..... Ο
Τάσης 'Αναστασίου ..... Ο
Χαράλ. Λυκοτόμαρος ... Ν
Νεοκ. Παπαγιανόπουλος..
Νικόλ. Καλλιοντζῆς .....
Γεώργ. Κατεχάκης .....
Τίτ. Γεωργιάδης ..... Ο
Γεώργ. Μαρῆς .....Ο
Στυλ. Γρηγορίου ..... Ο
Νικ. Ζουδιανὸς ..... Ο
'Ιωάν. Περδικογιάννης ....
Γεώργ. Δουκουμετζίδης .Ο
Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς .... Ο
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ .. Ο
Θεόδ. 'Ανδρεάδης .....
Θεόδ. Πάγκαλος ..... Ο
Κωνστ. 'Αγγελάκης ..... Ο
'Ανδρ. Μπιράκης.....
'Ιωάν. Βαρβαγιάννης .... Ν
Κωνστ. Φίλανδρος.....
Σερ. Τσακμάνης ..... Ο
Μιχ. Κύρκος .....
'Ιωάν. Πετσάλης .....
Λεων. 'Ιασονίδης.....
Δημ. Εὐθυμιάδης .....
Στέφ. Βαρδάκας .....
Παντ. Γεωργιάδης .....
Ξεν. Αναστασιάδης .....
Δημ. Δημάδης .....
Νικ. Τερζόγλου.....Ο
Γεώργ. Κοσμίδης .....Ο
Χρ. Πίψος .....
'Ιωάν. Πλατσούκας.....Ο

Περ. Καλλιδόπουλος .....
Γεώγ. Κωνσταντινίδης ...
Γεώργ. 'Αλεκτορίδης.....
'Ιορδ. 'Ανανιάδης .....
'Ιωάν. Πασαλίδης.....
Μιχ. Σαμαρᾶς ..... Ο
Εὐστρ. Γοναταῖς .....
Κωνστ. Βαγιανὸς ..... Ο
Π. Διαμαντόπουλος .....
'Ισαὰκ 'Αλχανάτης ..... Ο
'Ιάκ. Λευΐ ..... Ο
'Ιωσὴφ 'Ηλία Σάϊας .....
'Ιησοῦς Σαμουηλίδης ... Ο
Νικόλ. Σπηλιώτης ..... Ο
Παν. Στενὸς .....
Δημ. Κατσίνας ..... Ο
'Αντ. Πρέκας ..... Ο
'Αντ. Δαργέντας .....
Γεώργ. Δρακούλης .....
Δημ. Μπότσαρης ..... Ο
Γεώργ. Καλούδης ..... Ο
Μιχ. Μίσιος .. ..
Γεώργ. Κιαγιᾶς ..... Ν
Σπυρ. Σῖμος.....
Π. Γιωτόπουλος .....
Πέτρος Μπέμπης .....Ο
'Αθαν. Τραχήλης .....
Περ. Γεωργίτσης ..... Ν
Γεώργ. Γκάλκος .....
'Αχ. Παπαδάτος .....
Αὔγ. Θεολογίτης .....
'Αν. Μισιρλόγλου .....
Μιλτ. Σταμούλης .....
Π. Γκελγκενδζόγλου.....
'Α. Κωνσταντινίδης .....
Σ. Ζερβουδάκης .....
Στ. Παπαναστασίου .....Ο
Κωνστ. Νταῆς.....
Γεώργ. Θούας .....
'Ηλίας Μεϊντάνης..... Ο
'Ανδρ. Ζαΐμης .....
Σωτ. Γιαννούσης ..... Ο
Χρ. Σακελλαρίδης .....
'Ιωάν. Κουρτάκης .....
Παν. Φλέσσας .....
Νικ. Δαγρὲς.....Ο
Γεώργ. Σίδερις.....Ν
Χρ. 'Αλαμανῆς.....Ο
Κωνστ. Σταμούλης.....
Λάμπρ. Κατσάρος ..... Ο
Περ. 'Αλεξανδρῆς .....
Λ. Καταφυγιώτης.....Ο
Εὐστ. Γουλιανὸς .....
'Ι. Παπαθεοδώρου .....Ο
Παν. Κόλιας ..... Ο
Νικ. Σταματιάδης ..... Ο
Ζαφείριος 'Αδὰμ ..... Ο
'Ιωάν. Βαλαλᾶς.....Ο
'Α. 'Ωρολογόπουλος .... Ο
'Ιωάν. Ζάχος ..... Ο
Δημ. Κύρου .....Ο
Περ. Μαζαράκης ..... Ν
Κων. Ζαβιτσιάνος .....
'Ανδρ. Δενδρινὸς .....
Εὐθ. Βελλιανίτης ..... Ν
Κωνστ. Βούλγαρης .... Ν
Δημ. Σπίγγος .....
Σπυρ. Ζερβὸς ..... Ν
Θεόδ. Κωτσύλας .....
Κων. Τσιμινάκης .....
'Ιωάν. Κοντοδίνας .....
Π. Καλαντζόπουλος .... Ο
Λάζ. 'Ανδρεάδης ..... Ο
Στυλ. Θεολογίδης .....
Γεώργ. Κακουλίδης .... Ν
Π. 'Αραβαντινὸς .....
'Α. 'Αναγνωστόπουλος .. Ο
Νικόλ. Φραντζῆς .....
Παναγ. Πετρίδης .....Ο
Σπυρ. 'Ηλιόπουλος .....
Κωνστ. Ρέντης.....
Λουκ. Νιφοράτος ..... Ο
Ρ. Λιβαθηνόπουλος..... Ο
Παν. Καπάτος .....
Παν. Τσιτσίλιας ..... Ο
Θεόδ. Γρηγορίου .....

Νικ. Καραμάνος ....
'Ι. Λιμπερόπουλος..... ..
Θαλῆς Κουτούπης .....
Γεώργ. Φικιώρης .....Ο
Σπυρ. Ξύδης.....Ο
Α. Πρωτοσύγκελλος.... Ο
Σ. 'Αναστασιάδης ..... Ο
'Ι. 'Ισχόμαχος ..... Ο
Γεώργ. Βλάχος ....
'Ιωσ. Κούνδουρος ..... Ο
Μιχ. Κοθρῆς ....
Π. Σφακιανάκης.....
Μιχ. Καταπότης ..... Ο
Λ. Κουτσοπέταλος.....Ο
Νικόλ. 'Ανδρεαδάκης .....
Β. Καραπαναγιώτης .... Ο
Γεώργ. Παπανδρέου ....
Στυλ. Κρητικᾶς ....
'Εμμ. Μάρκογλου ..... Ο
'Ιωάν. Λαδᾶς ..... Ο
Δημ. Σάλτας ....
'Ιωάν. Σιρναῖος ..... Ο
'Ορ. Κυπριανὸς ..... Ο
Δημ. Γεωργαλᾶς ....
Γεώργ. Καλδῆς ....
Μ. Λαίλιος ....
Δημ. 'Ακάκιος ..... Ο
Χαρ. Γρηγορίου ....
'Αντ. Παπαγεωργίου .... ..
Δημ. Σάββας ..... Ο
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς.....
Γερ. Σολδάτος ..... Ο
Νικόλ. 'Αβραὰμ.....Ο
'Ιωάνν. Παπαλουκᾶς .....
Πέτρος Λαπατσάνης .....
'Αλέξ. Παπαναστασίου .. Ο
Γεώργ. Σεχιώτης ..... Ν
Νικόλ. Μπακόπουλος.... ..
'Ιωάνν. Μανέττας .....Ο
Χριστ. Κατριβάνος..... Ν
Δημ. Φλέσσας ....
Πλούτ. Χαλόφτης ..... Ν
Χρ. Ζουμῆς ..... Ν

'Ιωάν. Πατάλας ..... Ο
Νικόλ. Χρυσόγελος ..... Ο
Διον. Λεονάρδος ..... Ν
Παν. Μερλόπουλος ....
'Ιωάν. Φωτόπουλος ..... Ο
"Οθων Πέτροβας ....
Γεώργ. Πρεζάνης ..... Ο
Δημ. Προμπονᾶς .....
'Αντ. Πραντούνας ..... Ν
Γεώργ. Βεντέρης ..... Ο
'Ιωάνν. Καναβὸς ..... Ο
Κωνστ. Πετρίδης ....
Χρῖστος Δάναινας ....
Κωνστ. Βλαχοθανάσης .. Ν
Π. Π. Μαυρομιχάλης .... Ο
Βασ. Κυβέλος ..... Ο
Κωνστ. Βουδούρης ....
Π. Κανελλόπουλος ....
'Ιωάν. Σεφερλῆς ....
Γερ. Τυπ.'Ιακωβάτος .... ..
Βασ. 'Αλεβιζάτος ....
Θεόδ. Βελλιανίτης ....
Σπυρ. Κρεμεζῆς ..... Ο
Κωνστ. Σταματόπουλος....
Νικόλ. Γουργουρῆς .... Ο
Α. Μιχαλακόπουλος..... Ο
Κωνστ. Δρούλιας ....
Κωνστ. Γκότσης.....Ο
Γεώργ. 'Αργυρόπουλος ....
'Ανδρ. Μάρκου ..... Ο
Χρῖστος Φακῆς ..... Ο
Θεόδ. Χαβίνης ..... Ο
'Ανδρ. Σκέφερης .....
Δημ. Δαγκλῆς ....
Γεώργ. Γερογιάννης .... Ο
Παν. Κοκκινάτος ..... Ο
Μιχ. Βυζᾶς ..... Ο
'Ιω. Ταρσούλης ....
Δημ. Τσαπόγας ....
Νικ. 'Ασκούτσης ....
Γεώργ. Τσαγρῆς ....
'Ιωάν. Γαβατζιδάκης ... Ο
'Εμμ. Τσουδερὸς ....

Μαν. Βολουδάκης ....
Γεώργ. Κονδύλης.....
'Α. Μπακάλμπασης .... Ο
Γ. Λαλαζήσης ....
Δ. 'Ελευθεριάδης .....
Σπυρ. 'Αντωνιάδης .... Ν
'Ιωάν. Κεραμεὺς.....
Κων. Καλούδης..... Ο
Λεων. Θεοχάρης.....
Ζήσης Μπογιώτας ..... Ο
Χ. 'Ογλοῦ Μουσταφᾶ ....
Χ. 'Αχμετογλ. Μεστὰν.. Ο
'Α. Γιαννουλάτος ..... Ο
Μ. Καβαλιεράτος..... ..
Θεμ. Σορούλης..... ..
Κ. Παπαϊωάννου..... ..
'Εμμ. Σορούλης .....
'Αλ. Κεντούρης .....
'Ιωάν. Μαλαχίας .....
Δημ. Πάζης ..... Ο
Δημοσθ. Φλωριᾶς ..... Π
'Ιωάν. Σχοινᾶς .....
Δημοσθ. Μέλφος .....
'Ορέστ. Ζαφειρίου.....
Νικ. Μανούσης ..... Π
Ν. Κωνσταντόπουλος .. Ο
'Αν. Λαζαρίδης ....
Β. 'Εμμανουηλίδης .... ..
'Ι. Τριανταφύλλου .... ..
Σταμ. Βακράτσας .....
Γ. Μπούμπουλης ..... Ο
Δημ. Δασκαλάκης .....
'Ιωάν. Μαραγκὸς ..... Ν
'Ιωάν. Βενιέρης ..... Ο
'Αλέξ. Παπαδὰμ .....
Κ. Καλομενόπουλος .... Ο
Κωνστ. 'Αλαβάνος .....
'Ερ. Βαλαρῆς .....
Σωτ. Χατζηγάκης .....
Παναγ. Καραλῆς.....
Βασίλ. 'Ιακωβάκης.....Ν
'Ανδρ. Κοκκέβης..... Ο
Νικ. Μανωλόπουλος .....

Γεώργ. Λουπινᾶς ..... Ο
'Αναστ. 'Ακρίδας.....
Βασ. Βλαχόπουλος .....
Γεώργ. Τσακανίκας.....Ο
Γεώργ. Δουζίνας.....
Λάμπρος Λάμπρου .....
Γεώργ. Ροδόπουλος .....
Θεόδ. Κριεζῆς .....
'Αθ. Μιασύλης.....Ο
'Αντών. Δαμιανὸς.....
Μιλτ. Δεληγιάννης .... Ο
'Ιωάν. Τσιριμῶκος..... Ο
Νικόλ. Ξηρὸς.....
Σπυρ. Τράκας ..... Ο
'Αναστ. Κούτρας..... Ο
Γεώργ. Μόδης ..... Ν
'Ιωάν. Σαπουντζῆς .....
Γεώργ. Τζώρτζης .....Ο
Μιχ. Χατζηπάσης..... Ο
Ρητορ. Χατζόπουλος .....
"Αγγ. 'Αγαπητὸς .....
'Ιωάν. Μαυρουδῆς ..... Ο
Κωνστ. Ματσιώρης..... ...
Ν. Παπαγεωργίου..... ..
Δημ. Χατζῆς .....Ο
Κ. Καραναστάσης ....
Βασίλ. Μάλλιος ....
Γ. Κουτρουμπάνης ....
Στρ. Γεωργιλαδάκης .. ..
Κ. Παπαδογιάννης ....
Πολ. Πολυχρονίδης .. ..
'Αριστ. Μητσοτάκης .. ..
Γρηγ. Μάρακας ....
'Ιωάν. Μαρματάκης ....
"Ομ. Πανταζίδης ....
Χριστ. Ροδοκανάκης .. ..
Βικ. Κουκουρίδης ..... Ο
Γεώρ. Φ. 'Ανδρεάδης .. ..
'Ιλ. 'Ασπιώτης ..... Ο
Μάριος Βολίκας ....
'Αλ. Κανάρης .....
Νικ. Μαμούνης..... .. Ο

Ἑπομένως ἡ πρότασις ἀπερρίφθη.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 5′ μ. μ. διὰ τὴν 10. μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ἐπαναληφθείσης ὥρᾳ 11 καὶ 10′ μ. μ. τῆς συνεδριάσεως ὁ **Σκεῦος Ζερβός,** προκειμένου νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ, παρατηρεῖ ὅτι εἶναι τραγικὴ ἡ θέσις του, ἐννοοῦντος νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὰς γνώμας του. Ἐν τούτοις, προκειμένου νὰ ἀγωνισθῇ χάριν τῶν ἰδεῶν του τῶν ἐθνικῶν, θὰ ἀναπτύξῃ αὐτάς, ἔστω καὶ πρὸ κενῶν ἐδωλίων.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι συμμερίζεται τὰ αἰσθήματα τοῦ κ. Πληρεξουσίου, ἀλλὰ κατόπιν τῆς γενομένης ψηφοφορίας καθ' ἣν ἡ Συνέλευσις ἐξεδήλωσε σαφῶς τὴν θέλησιν αὐτῆς ὅτι ἐννοεῖ νὰ ψηφισθῶσιν αἱ συμβάσεις, φρονεῖ ὅτι προτιμότερον θὰ ἦτο ἵνα ὁ ῥήτωρ παραιτηθῇ τοῦ λόγου αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Σ. Ζερβὸς** ἀποκρούει τὴν ἀντίληψιν αὐτὴν καὶ λέγει, ὅτι ἐννοεῖ νὰ παλαίσῃ μέχρις ἐσχάτων. Ἐλπίζει ὅτι, ἐστω καὶ τὴν τελευταίαν στιγμήν, θὰ ἀκουσθῶσιν αἱ γνῶμαι αὐτοῦ ὥστε νὰ μὴ ψηφισθῇ παρομοία σύμβασις.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὑποβληθείσης ἐνστάσεως περὶ μὴ ἀπαρτίας ἐκ μέρους τῶν κ. κ. **Γ. Καγιᾶ, Γ. Δουζίνα, Γ. Κατσιμπίρη, Π. Χαλόφτη** καὶ **Χρ. Ζουμῆ** ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Προεδρείου δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία.

Λύεται ὅθεν ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 11 καὶ 30′ μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος	Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ρακτιβάν	**Ν. Καλέλλης**
	Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΙΒ′
τῆς 23 Ἰουνίου 1925.

Ὥρᾳ 6. 25′ μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** παρακαλεῖ νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι χθὲς ὡμίλησε περὶ τῶν ἀγώνων τῶν Μανιατῶν κατὰ τὴν μάχην τῆς Βέργας καὶ τῆς ἐπιβαλλομένης

συμμετοχῆς τοῦ Ἔθνους εἰς τὸν ἑορτασμόν. Τὰ πρακτικὰ μετὰ τοῦτο ἐπικυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται εἶτα τὰ ἑξῆς:

Πρόσφυγες ἐκτελωνισταὶ Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται ἐναντίον τῆς διαταγῆς ὅπως ὑποβληθοῦν εἰς ἐξετάσεις.

Ἡ Φιλόπτωχος ἀδελφότης κυριῶν Βερροίας αἰτεῖται τὴν παροχὴν ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Οἱ πρόσφυγες Λέσβου παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ ταχέως τὸ ψήφισμα «περὶ ῥυθμίσεως ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν ἐπὶ Μουσουλμανικῶν ἀκινήτων».

Ὁ ἐν Ἄθῳ ὄρει Γερόντιος μοναχὸς Ἁγιοπαντελεημονίτης διαμαρτύρεται διὰ τὴν στάσιν τῶν ἐκεῖ Ῥώσσων μοναχῶν.

Ὁ ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἰτέας διαμαρτύρεται ἐναντίον τοῦ πρώην Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, ὅστις ἐπέβαλεν αὐτοῖς ἀνεξετάστους ὑπερόγκους φόρους ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσόδου τῶν ἐτῶν 1918—1920.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Κοινότητος Μπλάσδου Καρδίτσης αἰτεῖται τὴν χορήγησιν ἀναλόγων βοηθημάτων λόγῳ τῆς καταστροφῆς, ἣν ὑπέστησαν ἐκ τῆς πεσούσης χαλάζης.

Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπαδάκης ἔμπορος Ἡρακλείου παραπονεῖται κατὰ τῶν ἐκεῖ ὀργάνων τῆς χωροφυλακῆς.

Ὁ Εὐάγγελος Δούκας ἀπόστρατος ἀνθυπομοίραρχος αἰτεῖται τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Διατάγματος τῆς ἀποστρατείας του.

Διάφοροι Σύλλογοι Πρεβέζης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ὑπέρογκον ἐπιβολὴν φόρων παρὰ τῆς ἐφορείας.

Οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες τῶν ἀπορριφθέντων μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου Ἀμαλιάδος αἰτοῦσι τὴν ἐπανεξέτασίν των.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ταμείου ἐλαίας Πηλίου παρακαλεῖ ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2753.

Ἡ Ἕνωσις τῶν Συνεταιρισμῶν Δοξάτου παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Ἁμμικρασιατικὸς σύνδεσμος Πατρῶν παραπονεῖται διὰ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ Νομάρχου Πατρῶν.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Πρεβέζης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ καταβολῆς εἰς χρυσὸν ἐξοφληθεισῶν καὶ μὴ ὀφειλῶν ἰδιωτῶν.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας λεωφορείων Ἀργολίδος παραπονεῖται ἐναντίον τοῦ μηχανικοῦ καὶ τῶν ἐργολάβων, οἵτινες ἀναβάλλουσι τὴν ἐπισκευὴν τῆς ὁδοῦ Ναυπλίου—Ἄργους.

Ἐπιτροπὴ γονέων καὶ κηδεμόνων Μελιγαλᾶ παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ἐπαναξέτασις τῶν ἀπορριφθέντων μαθητῶν.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Πλατάνου, Ἀρδάκτου καὶ Λοχριᾶς, Κρήτης αἰτοῦσιν ὅπως τὰ χωρία των ὑπαχθῶσι διοικητικῶς καὶ δικαστικῶς εἰς τὸν νομὸν Ἡρακλείου.

Ὁ Καλαβρυτινὸς σύλλογος Ἠλείας ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὁδοῦ Δίβρης—Τριποτάμων.

Ὁ Νομάρχης Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας ὑποβάλλει ψήφισμα τῶν καπνοπαραγωγῶν τῆς κοινότητος Πουλακίδας, ἐξαιτουμένων τὴν λῆψιν μέτρων πρὸς πώλησιν τοῦ καπνοῦ των.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ναυπάκτου παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ κατασκευὴ τῆς ὁδοῦ Ναυπάκτου—Δελβιτσαίνων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐνοικιάσεως γραφείων Πρεσβειῶν καὶ Γεν. Προξενείων διὰ τὴν θερινὴν περίοδον».

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως κτημάτων διὰ συμπληρωματικὰς ἐγκαταστάσεις τῶν Μακεδονικῶν σιδηροδρόμων.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Κερκύρᾳ ἐξωκλησσίου τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Νοντζικονησίου».

2) «Περὶ τῶν ἐν Σάμῳ Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἱερατικῆς Σχολῆς».

Ὁ **ἴδιος** κ. **Ὑπουργὸς** καταθέτει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ χωρισμοῦ τοῦ μοναστηριακοῦ ταμείου Λασηθίου εἰς δύο τοιαῦτα».

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης κτιρίου τῆς Ἐνωτικῆς λέσχης».

Ὁ κ. **Θάνος Κολλιαλέξης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ χορηγίας συνδρομῆς ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ κατασκευῆς Διδακτηρίων μέχρι 500 χιλ. δραχμῶν πρὸς τὸν ἐν Ἄργει Φιλολογικὸν Σύλλογον «Δανακὸς» διὰ τὴν ἐπισκευὴν ἐπέκτασιν κλπ. τοῦ κτιρίου τῶν νυκτερινῶν σχολῶν τῶν Ἀπόρων Παίδων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων ὑπὲρ τῶν ἐν Ἄργει κοινωφελῶν σωματείων, ὡς καὶ περὶ χορηγίας συνδρομῆς ἐκ τοῦ ἰδίου προϋπολογισμοῦ μέχρι 500 χιλ. εἰς τὴν νυκτερινὴν Σχολὴν Ἀπόρων Παίδων Ναυπλίου».

Ὁ κ. **Μ. Καταπότης, Ν. Ζουδιανός, Ἀρ. Μητσοτάκης, Ἠλ. Ἀποσκίτης,** καὶ λοιποὶ πληρεξούσιοι Κρήτης ὑποβάλλουσι σχέδιον ψηφίσματος «περὶ κυρώσεως τῶν ἀποφάσεων τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου τῆς 20 Μαΐου 1924 περὶ προαγωγῆς ἀξιωματικῶν ἀριθέντων στασίμων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐτῶν 1921—1924».

Ὑποβάλλουσι τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν αἱ κάτωθι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί:

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ ὑπολογισμοῦ δικηγορικῆς ὑπηρεσίας ὡς συντάξιμου κλπ.».

2) Περὶ προσλήψεως ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Σῶμα Στρατολογίας».

3) «Περὶ ὑποβολῆς δηλώσεως ὑπὸ δημοσίων δημοτικῶν καὶ ἄλλων τινῶν ὑπαλλήλων, ἐμφαινούσης τὴν στρατολογικὴν κατάστασιν τούτων».

4) «Περὶ ἐπειγουσῶν τινων διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν».

5) «Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ νόμου 3122 καὶ εἰς τοὺς πατέρας τῶν ἐν πολέμῳ φονευθέντων ἢ θανόντων ἐν ἀγαμίᾳ ἢ χηρείᾳ ἄνευ τέκνων ἀξιωματικῶν καὶ ὑποπασπιστῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ὑγείας, Κοινωνικῆς Προνοίας κλπ. ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ταμείου συντάξεως καὶ αὐτασφαλείας ἰατρῶν ἐν Ἑλλάδι».

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 25 ἐδαφ. 2 τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1923 Ν. Δ. περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

2) «Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου πολιτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων».

Ὁ κ. **Λάζ. Ἀνδρεάδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ νόμου 3122 καὶ εἰς τοὺς πατέρας τῶν ἐν πολέμῳ φονευθέντων κλπ».

Προκειμένου ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ἰω. Μαμάης**, ὁ ὁποῖος παρακαλεῖ καὶ πάλιν νὰ προτιμηθοῦν τὰ νομοσχέδια περὶ ἁμαξηλατῶν ὡς καὶ τὸ περὶ συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων.

Ὁ κ. **Περ. Ἀλεξανδρῆς** τονίζει τὰς καταστροφὰς αἱ ὁποῖαι ἐπῆλθον εἰς τὴν κοινότητα Γολίτσης καὶ Μπλάσδου Καρδίτσης ἐκ πτώσεως χαλάζης καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ σύντονα μέτρα πρὸς ἀνακούφισιν καὶ βοήθειαν τῶν παθόντων, οἵτινες πεινοῦν.

Ὁ κ. **Ὀρ. Κυπριανὸς** λέγει ὅτι ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν προσκλήσεις πρὸς τοὺς κ. Πληρεξουσίους διὰ τὰ γενησόμενα ἐγκαίνια τοῦ Ἀεροδρομίου, αἱ ὁποῖαι οὔτε ὑπογραφήν, οὔτε διεύθυνσιν, οὔτε ἡμερομηνίαν φέρουσιν. Ὁ τοιοῦτος τρόπος ἐμφανίσεως παρομοίων προσκλήσεων ἐπισήμων ἀπευθυνομένων πρὸς πληρεξουσίους, ἀποτελεῖ ἀσέβειαν πρὸς αὐτὸ τὸ Σῶμα τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ Προεδρείου ὅπως ὄχι μόνον διορθωθῇ ἀλλὰ καὶ μὴ ἐπαναληφθῇ παρόμοιον ἄτοπον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν του ταῦτα. ἀνακοινοῖ δ' ὅτι τὰ ἐγκαίνια γίνονται τὴν 11 1)2 π. μ. ὥραν τῆς ἐρχομένης Παρασκευῆς.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** δηλοῖ ὅτι παραιτεῖται τῆς περαιτέρω συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεώς του ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε ἐν πλάτει συνεζητήθη εἰς τὰς ἐφημερίδας. Τὸ Ὑπουργεῖον κατόπιν τῆς κοινῆς ἐξεγέρσεως διέταξεν ἀνακρίσεις. Αἱ ἀνακρίσεις ὅμως διεξαχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ κ. Λάμψα, δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ὑπῆρξαν τελείως ἀμερόληπτοι.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι ἐκ τοῦ ὅλου ὑπομνήματος τοῦ κ. Λάμψα πηγάζει ἡ εἰκὼν τῆς ἀμεροληψίας μεθ' ἧς διεξήγαγεν οὗτος τὰς ἀνακρίσεις.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι ἀκριβῶς τοῦτο ὑποστηρίζει. Ἂν αὐτὸς ὁ κ. Λάμψας ἐξηγέρθη, πολλῷ μᾶλλον θὰ ἐξηγείρετο ἄλλος τις διεξάγων τὰς ἀνακρίσεις. Προτείνει σχετικῶς ὅπως σχηματισθῇ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Φραγκούδης ἔλαβε τὸν λόγον ἐπὶ τῆς μὴ καταθέσεως ἐγγράφων, οὐδεμίαν δὲ σχέσιν ἔχουν τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα περὶ τῆς προτάσεως περὶ συστάσεως κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς. Φρονεῖ ὅτι ἡ ἀποδοχὴ τῆς προτάσεως ταύτης θὰ ἐσήμαινεν ἀνεπάρκειαν τοῦ Ὑπουργείου.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** παρατηρεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ἡ Συνέλευσις εἰσέλθῃ εἰς ἄλλην συζήτησιν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** καλεῖ τὸν κ. Δουζίναν νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ συναλλαγματικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Θ. Παπαϊωάννου** παρακαλεῖ νὰ τῷ δοθῇ ὁ λόγος, διότι ὁσάκις πρόκειται περὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος

πάντοτε καταβάλλονται προσπάθειαι ἐκ μέρους ὡρισμένης πτέρυγος νὰ καταπνιγῇ ἡ φωνὴ τῶν ὁμιλούντων.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** ζητεῖ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ.

Πολλοὶ ἄλλοι πληρεξούσιοι ζητοῦσιν ἐπίσης τὸν λόγον, συνεπείᾳ δὲ τοῦ ἐγερθέντος θορύβου ὁ κ. **Πρόεδρος** διακόπτει τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ 5' λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις δέκα πληρεξουσίων περὶ προτάξεως τῆς ἐπερωτήσεως ἐπὶ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι, ἐὰν ἡ Συνέλευσις σέβηται τὰς ἀποφάσεις της, ὀφείλει νὰ ἀκυρώσῃ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος, ἐφόσον ἄλλως τε καθωρίσθη τὸ Σάββατον ὡς ἡμέρα συζητήσεως τῶν κατὰ προτίμησιν ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** παρατηρεῖ ὅτι εἶχε ληφθῇ ἀπόφασις ὅπως ἐπερωτήσεις γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος προτιμῶνται. Τοιαύτη ἐπερώτησις εἶνε ἡ ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως ἐπροτιμήθη καὶ τῆς ὁποίας ἡ συζήτησις διεκόπη.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** τονίζει ὅτι ὑπάρχει εἰλημμένη ἀπόφασις ὅπως ἐξακολουθήσῃ κατὰ προτίμησιν ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ἐὰν ὅμως ἤθελεν ἡ Συνέλευσις νὰ ἀναβληθῇ αὕτη διὰ τὸ Σάββατον, τότε ὀφείλει νὰ τηρηθῇ ἡ σειρὰ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐπερωτήσεων μηδεμιᾶς ἄλλης προτιμωμένης.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** λέγει ὅτι τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα δημιουργεῖ κοινωνικὸν καθαρῶς ζήτημα, ὀφείλομεν δὲ νὰ ἐξετάσωμεν τοῦτο, διότι τοῦτο εἶνε τὸ καθῆκόν μας.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** παρατηρεῖ ὅτι ἀφοῦ θὰ διακοπῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναβληθῇ πᾶσα ἄλλη ἐργασία καὶ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν Νομοθετικὴν ἐργασίαν, ἀφοῦ ὑπάρχουν ἑκατέρωθεν νομοσχέδια πρὸς συζήτησιν.

Ὁ κ. **Ν. Δαγρὲς** τονίζει ὅτι πρέπει νὰ προτιμηθῇ ἡ συνέχισις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἔχει συνταραχθῇ ἡ κοινωνία.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι αἱ προτεινόμεναι ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως οὐδόλως δεσμεύουσιν αὐτὴν εἰς τὸ νὰ λάβῃ ἄλλην ἀπόφασιν, οἱανδήποτε.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προτιμήσεως ἀλλὰ περὶ συνεχείας διακοπείσης συζητήσεως.

Ὁ κ. **Θ. Παπαϊωάννου** λέγει ὅτι πᾶσα προσπάθεια καταβάλλεται ἵνα μὴ συζητηθῇ τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα, ἔχομεν δὲ

καθήκον ἀπέναντι τῆς κοινῆς γνώμης νὰ συζητήσωμεν αὐτό, ἵνα ἀποδειχθῇ ἂν εἶνε ἢ ὄχι ἀληθῆ τὰ καταγγελλόμενα.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** λέγει ὅτι ἡ ἐπερώτησις περὶ ἐκπαιδευτικοῦ ἔχει σπουδαιοτάτην σημασίαν διότι θὰ ἀποδειχθῇ ἂν θέλομεν νὰ ἔχωμεν πίστιν καὶ πατρίδα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ ἂν οἱ ἐπερωτῶντες διὰ τὸ συνάλλαγμα συναινοῦν εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς συνεχίσεως τῆς συζητήσεως διὰ τὸ Σάββατον.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ἀπαντᾷ ὅτι δὲν θὰ εἶχεν ἀντίρρησιν, ἐὰν ἡ ἐξακολούθησις τῶν συζητήσεων τῶν ἐπερωτήσεων γίνῃ κατὰ σειράν.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** διαμαρτύρεται διότι παραβιάζεται ὁ Κανονισμὸς καὶ δὲν γίνονται αἱ συζητήσεις τῶν ἐπερωτήσεων κατὰ σειράν, ἀναλόγως πρὸς τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν. Προτείνει ἵνα ἡ συζήτησις τῶν ἐπερωτήσεων γίνηται κατὰ σειράν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Συνέλευσιν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης τοῦ κ. Κουτούπη.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶνε ζήτημα ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως ἀλλὰ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** φρονεῖ ὅτι ἡ ἐξακολούθησις ἐπὶ τῆς συζητήσεως διὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸν δὲν εἶνε ὥριμος, ἐφόσον ἀκόμη δὲν ἐξετυπώθη ἡ ἔκθεσις τῶν διεξαχθεισῶν ἀνακρίσεων. Πάντως εἶνε εἰλημμένη ἀπόφασις περὶ τῆς συνεχίσεως τῆς συζητήσεως διὰ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι τὸ Προεδρεῖον ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὁριστικὴν γνώμην καὶ μόνον ἐάν τις τῶν πληρεξουσίων ἔχῃ ἀντίθετον τοιαύτην, δύναται νὰ προσδάλῃ τὴν κρίσιν τοῦ Προεδρείου.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ κρίσεως τοῦ Προεδρείου, διότι δὲν πρόκειται περὶ διατάξεως τοῦ Κανονισμοῦ. Ἐν ᾗ περιπτώσει οἱ ἐπερωτῶντες δέχονται νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος συζήτησις διὰ τὸ Σάββατον, τότε ὀρθότερον ἤθελεν εἶναι νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις κατὰ τὴν σειρὰν τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως. Ἄλλως τε φρονεῖ ὅτι δὲν εἶνε ὥριμος ἡ Συνέλευσις πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος, ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶνε ὅτι ἐλέχθησαν πράγματα ἐντελῶς ἀσύστατα.

Οἱ κ.κ. **Θ. Παπαϊωάνου** καὶ **Λ. Κουτσοπέταλος** λέγουσιν ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Στυλ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι οἱ θέλοντες νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἀποβλέπουν εἰς τὸν κα-

ταρτισμὸν ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς. Διὰ τοῦτο νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀντίθετον γνώμην καὶ οἱ ἀντιτασσόμενοι εἰς τὴν προτίμησιν τῆς συζητήσεως. Προτείνει συνεπῶς ὅπως ἄνευ συζητήσεως ἀποφασισθῇ ὁ καταρτισμὸς τῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ κατόπιν τούτου τὴν Συνέλευσιν ἂν δέχεται τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνεται δὲ ἀναστάσεως δεκτὸν ὅπως συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Λαμβάνει κατόπιν τούτου τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Δουζίνας**, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι διὰ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἣν ἠκολούθησεν ἡ Κυβέρνησις διετάραξε τὴν ὅλην ἐθνικὴν οἰκονομίαν, εἰς περιστάσεις μάλιστα ἐξαιρετικῶς δυσχερεῖς καὶ κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε πολὺς καιρὸς θέλει παρέλθῃ μέχρις οὗ ἐπανέλθῃ ἡ κανονικὴ οἰκονομικὴ κατάστασις εἰς τὴν Χώραν. Ὁ κ. Πρωθυπουργός, λέγει, ὁ ὁποῖος εἶνε κυρίως ὁ αἴτιος τῆς ὅλης τοιαύτης οἰκονομικῆς καταστάσεως, διότι διὰ τῶν ἐπαγγελιῶν αὐτοῦ πολλὰ ὑπεσχέθη καὶ ὑπόσχεται χωρὶς ὅμως καὶ οὐδὲν νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ ὁ ὁποῖος δὲν ἔπαυσεν οὐδὲ παύεται συνάπτων καθ' ἑκάστην διαφόρους συμφάσεις πρὸς ἀποξήρανσιν ἑλῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ μὲ ὅρους τοιούτους, οἵτινες θέλουσι μετ' οὐ πολὺ ἀγάγῃ τὴν Χώραν ὑπόδουλον εἰς τὰ ξένα κεφάλαια. Ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὑπῆρξεν ὁ κύριος ἐχθρὸς τῆς νομισματικῆς μας ἐξυγιάνσεως. Ἀπόδειξις ὅτι μεθ' ὅλα τὰ ληφθέντα μέτρα παρ' αὐτοῦ οὐδεμία σταθεροποίησις τοῦ νομίσματός μας κατωρθώθη νὰ ἐπιτευχθῇ μέχρι σήμερον. Αἱ ποικίλαι ἐξ ἄλλου δηλώσεις ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος, τόσον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὅσον καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δηλώσεις ἀποτελοῦσαι τόμον ὁλόκληρον, ἀπετέλεσαν τὸ ἕτερον βαρὺ πλῆγμα κατὰ τῆς σταθεροποιήσεως τοῦ νομίσματός μας, διότι αἱ δηλώσεις αὗται οὐδόλως ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῆς πραγματικῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως. Ηὔξησεν ἐξ ἄλλου ἡ Κυβέρνησις τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων, συνεχίζουσα ἀνεξελέγκτως τὴν δρᾶσιν τοῦ κ. Σοφούλη ἐν τούτῳ καὶ τὰς συντάξεις καὶ ἐπεδείνωσεν ἔτι πλέον τὴν οἰκονομικὴν ἡμῶν κατάστασιν. Καὶ ἀναφέρων μετὰ ταῦτα τὸν τρόπον καθ' ὃν διεχειρίσθη ἡ Κυβέρνησις τὸ κρατικὸν συνάλλαγμα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς μὴ ὑψώσεως τῆς λίρας καὶ μνημονεύων ἐπὶ τῇ βάσει στατιστικῶν πινάκων τῆς κινήσεως τῶν τιμῶν τοῦ συναλλάγματος τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἠγόρασε κατὰ

τοὺς μῆνας καθ' οὓς παρετηρήθη ἡ μεγαλειτέρα διακύμανσις αὐτοῦ ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἀγορᾷ, παρατηρεῖ ὅτι ἡ διαχείρισις αὕτη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπῆρξε τελείως ἀνερμάτιστος καὶ ἀμελέτητος καὶ ἐπιζημιωτάτη εἰς τε τὸ Δημόσιον, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς σπαταλης ταύτης τοῦ Κρατικοῦ ἀποθέματος τοῦ συναλλάγματος πολλὰ ἑκατομμύρια ἐζημιώθη, καὶ εἰς τὸ ἰδιωτικὸν κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἀπώλεσεν ἑκατομμύρια ὁλόκληρα. Ἰδίᾳ μεγάλα ποσά, ὑπολογιζόμενα εἰς 400 καὶ πλέον ἑκατομμύρια, ἀπωλέσθησαν, προσθέτει, ἐν Πάτραις.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) ἀποκρούει ὡς ἀντεπιστημονικὴν τὴν θεωρίαν ὅτι ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ συναλλάγματος ἐπέρχονται καταστροφαὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἀγορᾷ, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔπρεπε νὰ εἶχον καταστραφῇ ἅπασαι αἱ Εὐρωπαϊκαὶ ἀγοραὶ τῶν Παρισίων, τῆς Ρώμης, τοῦ Λονδίνου κλπ.

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** συνεχίζων ἐλέγχει τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ βίου ὡς ἐκ τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, διότι ἀντὶ νὰ πολεμήσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην διὰ τῆς ἀντιδράσεως, ἐζήτησε νὰ καταπολεμήσῃ αὐτὴν ἐν τῇ δράσει, περιορίσασα τὸν ἀνταγωνισμὸν ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ ἐμφανίζηται καὶ νὰ συντελῇ εἰς τὴν κατάπτωσιν τοῦ τιμαρίθμου τοῦ βίου. Τὰ μέτρα ταῦτα, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα μέτρα, τὰ φορολογικὰ καὶ λοιπά, τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, δὲν προάγουν τὸ νόμισμά μας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐχρειάζετο καὶ χρειάζεται ἦτό ἡ ὕπαρξις προγράμματος οἰκονομικοῦ, τὸ ὁποῖον εἰς οὐδενὸς διαχειρισθέντος τὰ οἰκονομικὰ τὸν νοῦν ὑπῆρχε, καὶ ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἥτις ἔπρεπε νὰ ἐπιδιωχθῇ νὰ γίνῃ οὐχὶ διὰ τῶν σπαταλῶν καὶ τῶν διδομένων ἐπαγγελιῶν περὶ κατασκευῆς δρόμων καὶ ἀποξηράνσεως ἑλῶν κλπ., ἀλλὰ δι' αὐστηρῶν οἰκονομιῶν. Διὰ τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἄλλα, λέγει, ἀνεμένοντο μέτρα, οἷα ἡ ἐνίσχυσις τῆς παραγωγῆς, ἡ ἐνίσχυσις τῆς βιομηχανίας, ἡ ἐκμετάλλευσις ἄλλων προϊόντων τῆς Χώρας κλπ. Ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτο μέτρον μέχρι τοῦδε ἐνεφάνισεν ἡ Κυβέρνησις, ἐφ' ᾧ καὶ εἶναι αὐτὴ καὶ μόνη ὑπαιτία τῆς σημερινῆς καταστάσεως τοῦ συναλλάγματος καὶ συνεπῶς καὶ τῆς ὅλης οἰκονομικῆς ἡμῶν στενοχωρίας. Καταλήγων συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ μεταβάλῃ τὴν καθόλου πολιτικὴν αὐτῆς ἐν τῷ συναλλάγματι, κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα αὐτὴν καθ' ἣν θέλει εἰσαχθῇ ἀρκετὸν συνάλλαγμα ἔξωθεν, ἐφόσον δὲν θέλει νὰ

ἐπισωρεύσῃ καὶ ἄλλας οἰκονομικὰς καταστροφὰς εἰς τὸν τόπον καὶ καταστήσῃ οὕτω τὸν βίον ἀβίωτον.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια ψηφισμάτων:

1) «Περὶ τρόπου διακανονισμοῦ προκυψασῶν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ 31ου ἄρθρου τῆς Συμβάσεως περὶ ἀνταλλαγῆς Ἑλληνικοῦ καὶ Τουρκικοῦ πληθυσμοῦ δυσχερειῶν».

2) «Περὶ ἀμέσου ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ἀγκύρᾳ συμφωνίας περὶ κτημάτων Τούρκων ὑπηκόων ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἑλλήνων ὑπηκόων ἐν Τουρκίᾳ».

3) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συμφωνίας περὶ τρόπου ἐφαρμογῆς τῆς προσηρτημένης εἰς τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης ἐννάτης δηλώσεως».

Ὁ κ. ***Μ. Κύρκος*** ζητεῖ νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος, προκύψαντος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας κ. Ι. Βαλαλᾶ, κατά τινα διακοπὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Δουζίνα.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ἐκ τῶν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν δὲν ἐξάγεται ὅτι ἐλέχθη τι θίγον προσωπικῶς κανένα.

Οἱ κ. κ. ***Γ. Βοραζάνης*** καὶ ***Φ. Μανουηλίδης*** τονίζουν ὅτι δὲν δύνανται νὰ μείνουν ἄνευ ἀπαντήσεως τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. ***Μ. Κύρκος*** ἐκθέτων τὰ τοῦ προσωπικοῦ του ἐπεισοδίου μετὰ τοῦ κ. Ι. Βαλαλᾶ λέγει ὅτι διακόπτων τὸν κ. Δουζίναν εἶπεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εὗρε τρόπον νὰ διαφυλάξῃ τὰ κτήματα τοῦ κ. Χρυσάφη ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἔδειξεν οὕτω ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας τὰ πρὸς τοὺς πρόσφυγας αἰσθήματά του.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** φρονεῖ ὅτι τὰ λεχθέντα δὲν δημιουργοῦν προσωπικὸν ζήτημα. Πρόκειται περὶ καθαρᾶς πολιτικῆς εὐθύνης καὶ ἐλέγχου τῆς τυχὸν καλῆς ἢ κακῆς διαχειρίσεως τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων παρὰ τῶν ἁρμοδίων. Ζήτημα νὰ θιχθῇ προσωπικῶς οἱονδήποτε μέλος τῆς Συνελεύσεως δὲν ὑπῆρξε, καὶ ἂν τοιοῦτό τι ἤθελε δεχθῇ τὸ Προεδρεῖον, δὲν δύναται οὔτε Κανονισμὸς νὰ ὑπάρξῃ ἀλλ' οὔτε αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος νὰ προοδεύσουν.

Ὁ κ. ***Φ. Μανουηλίδης*** παρατηρεῖ ὅτι ὁσάκις οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι θέλουν νὰ καταναλώσουν ὀλίγας στιγμὰς βγίνονται τότε ὅλαι αἱ ἑρμηνεῖαι τοῦ Κανονισμοῦ. Ὁ κ. Βαλαλᾶς Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας διακόπτων ἀπήντησε μετὰ θυμοῦ ὅτι ὅλοι οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι εἶναι θορυβοποιοί.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ὄχι, ὄχι.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει ἀπόσπασμα τῶν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν καθ' ὃ ὁ Ὑπουργὸς φέρεται εἰπὼν «ὅτι ἐκεῖνοι ποῦ φωνάζουν διὰ τοὺς πρόσφυγας δύναται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρονται δι' αὐτούς».

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τὸ προσωπικὸν ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι οἱ κατέχοντες ἑκάστοτε τὰ ὑπουργικὰ ἑδώλια μᾶς ἀποκαλοῦν πάντοτε θορυβοποιοὺς καὶ φωνασκούς. Ἐπετάχθη, λέγει, τὸ αὐτοκαλλιεργούμενον κτῆμα Κιλινδὶς πρὸς ἐγκατάστασιν προσφύγων.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Εἶνε ἐκτὸς τοῦ θέματος τὸ ζήτημα αὐτό.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἤρχισε καὶ ἡ καταμέτρησις τοῦ κτήματος, ἀλλ' αἰφνιδίως ἐματαιώθη ἡ ἐγκατάστασις, διότι ὁ Ὑπουργὸς κ. Τσιτσεκλῆς ἠξίωσε τὴν ματαίωσιν ταύτης. Ταῦτα εἶπον, λέγει, καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας μᾶς ἀπεκάλεσε ἀντιπρισφυγικούς, θορυβοποιοὺς καὶ φωνασκούς. Δὲν πτοούμεθα, λέγει, ἡμεῖς ἐκ τῶν χαρακτηρισμῶν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, ὅστις καὶ ἄλλην φορὰν μετέτρεψε τὰς συζητήσεις εἰς προσωπικάς. Ἡ τοιαύτη ὅμως τακτικὴ τοῦ Ὑπουργοῦ στρεφομένη διαρκῶς κατὰ τῶν προσφυγικῶν συμφερόντων, εἶνε προφανὲς ὅτι δὲν δύναται νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ παραμείνῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς) εὑρίσκει ἀδικαιολόγητον τὴν ἐπίκρισιν τοῦ κ. Πληρεξουσίου, διότι διὰ τὸ κτῆμα περὶ οὗ ὁ λόγος οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἔκαμε. Δηλώνει, ἐπιπροσθέτως ὅτι δὲν θὰ διστάσῃ νὰ θυσιάσῃ ἓν κτῆμα χάριν τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν προσφύγων, καίτοι δὲν ἔχω τόσην ἀντιπάθειαν ἐναντίον τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοκαλλιεργειῶν. Τὸ προσωπικὸν λοιπὸν ζήτημα παρεκτέθη σκοπίμως καὶ παρατύπως ἐνῷ προκειμένου περὶ ἐλεγχομένων ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ κανονικώτερον. Εἶπα καὶ ἓν ἄλλο : ὅτι δὲν ἀναγνωρίζω εἰς τοὺς πρόσφυγας πληρεξουσίους τὸ δικαίωμα νὰ νομίζουν ὅτι ἔχουν τὴν μονοπωλιακὴν ὑποστήριξιν τῶν προσφύγων. Ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι διασπείροντες εἰς τὰς προσφυγικὰς μάζας ὅτι δὲν ἐνδιαφέρονται αἱ Κυβερνήσεις διὰ τὰ συμφέροντά των, δὲν πράττουν καλῶς. Εἰρωνεύονται, λέγει τὰς συμβάσεις διὰ τὰ ἀποξηραντικὰ ἔργα καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἀντιδρῶν διότι ἐξ αἰτίας πρόσφυγος πληρεξουσίου ἐματαιώθη σύμβασις ἀποξηράνσεως ἑλῶν, ἐξ ἧς θὰ ἐδίδοντο γαῖαι 2 χιλιάδων στρεμμάτων εἰς ἀγροτικὰς προσφυγικὰς οἰκογενείας.

Ὁ κ. **Δ. Ἀνδρεάδης** παρακαλεῖ νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπορεύγει νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ προσωπικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι 15 πληρεξούσιοι ὑπέβαλον πρότασιν ἀναβολῆς τῆς συνεχίσεως τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὴν συναλλαγματικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐπὶ τῆς προτάσεως ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις διὰ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** νομίζει ὅτι δὲν θὰ ἐπιμείνουν οἱ ὑποβαλόντες τὴν πρότασιν ταύτην, διότι δὲν πρέπει νὰ διακοπῇ ἡ ἀξιομένη συζήτησις ἐπὶ σοβαρωτάτου θέματος.

Ὁ κ. **Χρ. Φακῆς** λέγει ὅτι ἁπλῶς θὰ ἀποφασισθῇ ἡ κατάρτισις ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ Ἐκπαιδευτικόν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι πρὸ τῆς καταθέσεως τοῦ πορίσματος τῶν ἀνακρίσεων, ἐξ ὧν θὰ φανῶσι πιθαναὶ ἢ ὄχι αἱ αἰτιάσεις, δὲν δύναται ἀνεξετάστως νὰ καταλήξῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν κατάρτισιν ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Χρ. Φακῆς** ἀπαντᾷ ὅτι ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ὑποβληθῶσι ὅλα τὰ ζητήματα.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι εἶνε προτορανὲς τὸ αἴτημα διακοπῆς σοβαρωτάτης συζητήσεως διὰ νὰ συνεχισθῇ ἄλλη καὶ νομίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ κηρυχθῇ κατὰ τῆς ἀναβολῆς, ἐκτὸς ἐὰν τὴν θέλῃ.

Ὁ κ. **Χρ. Φακῆς** νομίζει ὅτι ἐφόσον ἐξεφράσθη, ἡ αὐτὴ ὑπόνοια ἀποσύρει τὴν ὑπογραφήν του ἀπὸ τῆς προτάσεως.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ καταρτισθῇ ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ πρὶν ἢ περατωθῇ ἡ ἀνάκρισις καὶ συζητηθῇ ἐν πλάτει τὸ ζήτημα. Ἐκτὸς τούτου θὰ ὡμολόγει μιαν ἀνεπάρκειαν ἡ ὁρμώμενος Ὑπουργὸς ἐὰν τυχὸν ὑπεβάλετο τὴν πρότασιν περὶ ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς. Ὡσαύτως ἡ Κυβέρνησις ἢ διὰ τὸν ἕνα ἢ διὰ τὸν ἄλλον λόγον ὀφείλει νὰ ἀπορρύσῃ τὴν πρότασιν περὶ ἀναβολῆς τῆς ἀρξαμένης συζητήσεως.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις πλήρως ἐδήλωσεν ὅτι θέλει καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν συνέχειαν τῆς ἀρξαμένης συζητήσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ ἂν ἐπιμένουν οἱ ὑπογράψαντες εἰς τὴν πρότασιν περὶ ἀναβολῆς.

Χρ. Φακῆς. Ἐγὼ ἐδήλωσα ὅτι ἀποσύρω τὴν ὑπογραφήν μου.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** τονίζει ὅτι οἱ ζητοῦντες τὴν ἀναβολὴν ἐζήτησαν διὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸν νὰ σχηματισθῇ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἵτις νὰ ἐρευνήσῃ τὰ πράγματα ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως, διότι ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἀπεκρυσταλλώθη ἡ ἰδέα ὅτι ὡρισμένα ἐκπαιδευτικὰ ὄργανα διδάσκουν ἀρχὰς καὶ ἰδέας ἀντιτιθεμένας εἰς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν.

Ὁ κ. **Π. Καλμοῦχος** ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς ὑπεβλήθη ἡ πρότασις καὶ τονίζει ὅτι αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι εἶχον γνωρισθῇ δύο ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, ἡ μὲν νὰ συζητῶνται κατὰ σειρὰν αἱ ἐπερωτήσεις τὴν Τετάρτην, ἡ δὲ δευτέρα νὰ προταχθῇ ἡ ἐπερώτησις ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος. Ἐὰν λοιπὸν ἐπρόκειτο νὰ γίνουν σεβασταὶ αἱ προηγούμεναι ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, ἀναμφισβητήτως δικαιώματα προτεραιότητος εἶχεν ἡ πρώτη ἀπόφασις. Διότι ὑπάρχει σύστασίς μου ἐπὶ σοβαρωτάτου ζητήματος ἐγγραφεῖσα πρὸ ἐννέα μηνῶν καὶ δὲν εἶδεν ἀκόμη τὴν ὥραν τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Βοραζάνης** ἐπικρίνει τὴν τακτικὴν τῆς Κυβερνήσεως περιοριζομένης μόνον παθητικῶς εἰς τὴν σύστασιν πρὸς τοὺς φίλους της νὰ παραιτηθοῦν τῆς προτάσεώς των.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 11 μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11.15' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἐγερθέντος ζητήματος ἐκ τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως χαρακτηρίζει ὡς αὐθαίρετον τὸν τρόπον καθ' ὃν διεχειρίσθη τὸ ζήτημα ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, ὁ κ. Ἀλαβάνος, προφανῶς συνεπείᾳ παρανοήσεως τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι ἐκ μέρους τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Γ. Δουζίνα, Ι. Λυμπερσπούλου, Γ. Κατσιμπίρη, Δ. Δημητρακοπούλου,** ὑπεβλήθη ἔνστασις περὶ μὴ ἀπαρτίας.

Ὁ κ. **Λ. Κουτσοπέταλλος** διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ὑποβαλόντων τὴν ἔνστασιν ταύτην.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Προεδρείου δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία, μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις ὅπως ἐπαναληφθῇ αὔριον εἰς τὰς 5 καὶ 1/2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΙΓ'

τῆς 26 Ἰουνίου 1925

Ὥρᾳ 6 μ. μ., ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ λέγει τὰ ἑξῆς:

«Κύριοι Πληρεξούσιοι, σήμερον τὴν πρωΐαν μετέβην εἰς τὸ Προεδρεῖον, κληθεὶς ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος μοὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἀφοῦ ἀπετάθη εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα τῆς Βουλῆς καὶ ἠρνήθη αὕτη νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν, ἀπετάθη εἰς τὸν κ. Παπαναστασίου, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς χθὲς τὴν ἑσπέραν περὶ ὥραν 9ην τῆς νυκτὸς κατέθηκε τὴν ἐντολήν. Ἀπετάνθη ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸν κ. Πάγκαλον ὡς Ἀρχηγὸν καὶ αὐτὸν μιᾶς μερίδος ἐν τῇ Συνελεύσει. Ἐγένετο δὲ μία προκαταρκτικὴ συνεννόησις μετὰ τοῦ κ. Παγκάλου καὶ ὅτι θὰ ἐκάλει τοῦτον σήμερον νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν Κοινοβουλευτικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως. Μετὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς κανονικὴν Ὑπουργικὴν κρίσιν καὶ νομίζω ὅτι δυνάμεθα νὰ διακόψωμεν τὰς ἐργασίας μας μέχρι τῆς Δευτέρας, διὰ νὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ σχηματισθῇ καὶ προσέλθῃ εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** δηλοῖ ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν εἰς τὴν ἀναβολήν, ἀρκεῖ ὅμως νὰ δηλωθῇ ὅτι δὲν ἔχει αὐτὴ οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς τὴν κατὰ τὸν γνωστὸν τρόπον δημιουργηθεῖσαν ὑπουργικὴν κρίσιν.

Πρόεδρος. Πληροφοροῦμαι ὅτι τὴν Δευτέραν εἶνε ἑορτή, ἑπομένως θὰ ἀναβάλωμεν διὰ τὴν Τρίτην.

Π. Καρασεβδᾶς. Θὰ ζητήσωμεν τὸν λόγον παρ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐγκατέλειψαν τὴν θέσιν των τόσον ἀνάνδρως.

Πρόεδρος. Λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν προσεχῆ Τρίτην ὥραν 5 καὶ 1/2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ῥακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΙΔ'

τῆς 30 Ἰουνίου 1925

Ὥρᾳ 6.30' μ.μ. ὁ **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων ΣΙΒ' τῆς 24 Ἰουνίου καὶ ΣΙΓ' τῆς 26 Ἰουνίου.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ἔγγραφον τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. **Θ. Παγκάλου,** δι' οὗ καθίσταται γνωστὸν πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀπεδέχθη τὴν ὑποβληθεῖσαν εἰς αὐτὸν παραίτησιν τῆς ὑπὸ τὸν κ. Α. Μιχαλακόπουλον Κυβερνήσεως, διώρισε δὲ ὑπουργοὺς τῶν Ἐσωτερικῶν τὸν κ. **Α. Παναγιωτόπουλον,** τῆς Παιδείας τὸν κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ,** τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κ. **Γ. Κοφινᾶν,** τῶν Ναυτικῶν καὶ προσωρινῶς τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. **Α. Χατζηκυριάκον,** τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ προσωρινῶς τῆς Δικαιοσύνης τὸν κ. **Γ. Μπούμπουλην,** τῆς Συγκοινωνίας τὸν κ. **Α. Ταβουλάρην,** τῆς Γεωργίας καὶ προσωρινῶς τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως τὸν κ. **Κ. Σταμούλην.**

Ἐπίσης ἀνακοινοῦται ἕτερον ἔγγραφον δι' οὗ καθίσταται γνωστὸν πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης διωρίσθη ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος.**

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δίδει μετὰ ταῦτα τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς·

«Κύριοι Πληρεξούσιοι·

»Ἡ Κυβέρνησις, ἥτις λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῇ σήμερον ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, δὲν προτίθεται, καινοτομοῦσα ἐν τούτῳ, νὰ σᾶς κουράσῃ ἀπαγγέλλουσα μακρὰς προγραμματικὰς δηλώσεις, ὡς ἐκεῖναι τὰς ὁποίας ὑμεῖς τε καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἠκούσατε ἐν τῷ παρελθόντι.

»Ἐν πλήρει ἐπιγνώσει τῶν μεγάλων δυσχερειῶν, ἐνώπιον τῶν ὁποίων εὑρίσκεται τὸ Κράτος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ὡς καὶ τῶν τεραστίων εὐθυνῶν, ἃς ἀνέλαβεν ἐπὶ τῶν ὤμων της ἡ Κυβέρνησίς μου, θὰ ἐργασθῇ δι' ἁπασῶν τῶν δυνάμεών της ὅπως φανῇ ἀνταξία τῆς ἐμπιστοσύνης, δι' ἧς ἤθελε τυχὸν περιβληθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

»Ἐλπίζει ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ κατορθώσῃ τὴν ἐφαρμογὴν χρηστῆς διοικήσεως ὡς καὶ τὸν καθαρμὸν καὶ τὴν εὔρυθμον λειτουργίαν ὅλων τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν.

»Ὅτι θὰ ἀνορθώσῃ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους καὶ θὰ ὁδηγήσῃ εἰς εὐνοϊκὰς λύσεις τὰ ἐκκρεμῆ ἐξωτερικὰ προβλήματα.

»Ἐλπίζει ὅτι θὰ ἀνασυντάξῃ καὶ ὀργανώσῃ τὰς ἐθνικὰς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεις, ὥστε νὰ καταστῇ ταχέως τὸ Ἔθνος σεβαστὸν εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν καὶ πολύτιμος φίλος διὰ τοὺς συμμάχους.

»Εἶνε βεβαία ὅτι πάσῃ θυσίᾳ καὶ διὰ παντὸς ῥιζοσπαστικοῦ μέσου θὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς ἀξιώσεις τοῦ πάσχοντος προσφυγικοῦ κόσμου, ὅπως εἶνε ἐπίσης ἀπολύτως βεβαία ὅτι θὰ ἐμπεδώσῃ πλήρως τὴν τάξιν καὶ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καθ' ὅλον τὸ Κράτος.

»Εἶνε βεβαία, καὶ κέκτηται ἀσφαλῆ περὶ τούτου τεκμήρια, ὅτι θὰ ἐξαλείψῃ τὸ ἐθνοκτόνον χάσμα, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἡ πρωτεύουσα αἰτία τῶν ἐθνικῶν μας συμφορῶν.

»Μὲ ἀκλόνητον πίστιν καὶ πεποίθησιν θὰ χωρήσωμεν ἐπὶ τὸ ἔργον βέβαιοι περὶ τῆς ἐπιτυχίας, καὶ ἐν τῇ πεποιθήσει δ' ὅτι διὰ τῆς πολιτείας ἡμῶν θὰ προσφέρωμεν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Πατρίδα, τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν καὶ τὴν Δημοκρατίαν, θὰ ζητήσωμεν σήμερον ὅπως μᾶς περιβάλητε διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης σας».

Κατερχόμενος τοῦ βήματος ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καταθέτει ψήφισμα. «Περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ τῆς κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν ἐπιψηφίσεως τοῦ Συντάγματος καὶ ἐκδόσεως Ν. Διαταγμάτων».

Τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ψηφίσματος τούτου δηλοῖ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὡς ζήτημα ἐμπιστοσύνης.

Α. Παπαναστασίου. Κύριοι Πληρεξούσιοι· εἶνε ἐνδιαφέρουσαι αἱ ἀνακοινώσεις τοῦ ἀξιοτίμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδίως τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθὲν ψήφισμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ Κυβέρνησις θέτει ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Ἀλλὰ θὰ ἦτο ἀπόκρυψις τῆς ἀληθείας ἂν τὰ ὀλίγα, τὰ ὁποῖα ἔχω νὰ εἴπω, περιωρίζοντο εἰς τὰς γενομένας δηλώσεις. Αἱ κρίσιμοι περιστάσεις πρὸ τῶν ὁποίων εὑρισκόμεθα ἐπιβάλλουν περισσότερον παρά ποτε νὰ ὁμολογήσωμεν τὴν ἀλήθειαν, νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν πραγματικότητα. Ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὰς τελευταίας ἡμέρας κατηνέχθη ἓν κτύπημα κατὰ τῆς Δημοκρατίας. Τὸ κτύπημα τοῦτο ὅμως πρέπει πάλιν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἶχεν ἀγνὰ ἐλατήρια. . . . .

Π. Καρασεβδᾶς. Ὑπάρχει μεγαλύτερον κτύπημα κατὰ τῆς Δημοκρατίας ἀπὸ αὐτό;

Α. Παπαναστασίου. Πρέπει, λέγω, ἐξ ἄλλου νὰ ὁμολο-

γήσωμεν ὅτι τὸ κτύπημα τοῦτο εἶχεν ἀγνὰ ἐλατήρια, τὰ ὁποῖα προεκλήθησαν ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία, παρ' ὅλα τὰ σφάλματά της καὶ τὰ ἀτυχήματα τὰ ἐξωτερικά, παρ' ὅλην τὴν δυσφορίαν, τὴν ὁποίαν προυκάλεσεν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, δὲν ἐνόει νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Ἀρχήν. Προεκλήθησαν ἐπίσης ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν τῶν κομμάτων ἐκείνων τὰ ὁποῖα δὲν ἐφάνησαν διατεθειμένα νὰ ὑποβληθοῦν εἰς ἐλαχίστας θυσίας, ἀναλαμβάνοντα ἀμέσους εὐθύνας, παρ' ὅλην τὴν ὑπάρχουσαν ἀνάγκην, ἀλλ' ἀνέμενον νὰ ἔλθῃ ὁ εὐθετος χρόνος ὅπως ἀντὶ νὰ διευκολύνουν αὐτὰ τὴν Ἑλλάδα χρησιμοποιήσουν τὰς περιστάσεις διὰ νὰ ὠφεληθοῦν κομματικῶς. Προεκλήθησαν ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν ἐκείνων τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνόμισαν ὅτι ἔφθασεν ἡ ὥρα νὰ ἀρχίσουν ἕνα ἀδιάλλακτον ἀντικαθεστωτικὸν ἀγῶνα διεξαγόμενον μὲ τὰ πλέον ἀθέμιτα μέσα, χωρὶς νὰ ὑπολογίσουν ὅτι ὄχι πρὸ μακροῦ χρόνου διὰ τῆς ἐλευθέρας, θελήσεως τοῦ λαοῦ καθιερώθη τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα, τὸ ὁποῖον μᾶς διέπει. Προεκλήθησαν τέλος ἀπὸ ἀδικαιολόγητον ἐπιθράδυνσιν τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, καὶ δύναμαι ἀκόμη νὰ εἴπω ἀπὸ τὴν ὀξύτητα μὲ τὴν ὁποίαν πολλάκις ἐξεδηλώθησαν αἱ ἀντιθέσεις ἡμῶν καὶ ἀπὸ τὸν ἀτομισμὸν ὁ ὁποῖος εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν ἐφανερώθη.

Παρ' ὅλα ὅμως τὰ ἀγνὰ ἐλατήρια, ἐξ ὧν προεκλήθη τὸ κίνημα τὸ στρατιωτικόν, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω ὅτι δὲν νομίζω ὅτι τὰ πράγματα εἶχον ἐξιχθῇ μέχρι τοιούτου κρισίμου σημείου, ὥστε νὰ ἦτο δικαιολογημένη ἡ ἐπέμβασις παραγόντων μὴ καθωρισμένων ὑπὸ τοῦ πολιτεύματος διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν κυβερνητικῶν πραγμάτων τῆς Χώρας. Καὶ δι' αὐτὸ κατέβαλα καὶ ἐγὼ κάθε δυνατὴν προσπάθειαν, ὅπως ἀποσοβηθῇ ἡ ἐκδήλωσις τοῦ στρατιωτικοῦ κινήματος καὶ ἐπέδειξα λύσεις δυναμένας καὶ τὰς ἀνησυχίας τοῦ στρατοῦ νὰ ἄρουν καὶ νὰ ἱκανοποιήσουν τὰς λαϊκὰς ἀξιώσεις. Δυστυχῶς δὲν εἰσηκούσθην ἀπὸ κανένα καὶ δὲν ἔγινε τίποτε. Τώρα, ὅτε ἐπετελέσθη τὸ κίνημα, ὅπερ ἀποτελεῖ ἓν λυπηρὸν μάθημα δι' ὅλους ὅσοι εἶναι ὑπεύθυνοι τῶν αἰτίων τὰ ὁποῖα προεκάλεσαν αὐτό, καὶ ἀφοῦ εὑρισκόμεθα πρὸ τετελεσμένων γεγονότων, νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς πάντας ἡμᾶς ἡ ὑποχρέωσις νὰ μὴ τὸ παρίδωμεν, νὰ ἀναγνωρίσωμεν εἰλικρινῶς ὅσα σφάλματα διεπράχθησαν, ἵνα, ἀφήνοντες κατὰ μέρος τὰ πείσματα, φροντίσωμεν ὅπως ἡ ἀνωμαλία ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη χρησιμεύσῃ ὅπως τοὐλάχιστον λυθοῦν μερικὰ ζητήματα ζωτικὰ τὰ ὁποῖα ἐθεωροῦντο δύσλυτα καὶ ὅπως ἐξελιχθῇ ἡ πολιτικὴ κατάστασις τὸ ταχύτερον εἰς πλήρη ὁμαλότητα.

Τούτου ἕνεκα χαίρω διότι ἡ Κυβέρνησις ὑπέβαλε ψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἀσφαλίζεται ἡ ταχίστη ψήφισις τοῦ Κατα-στατικοῦ Χάρτου καὶ ἡ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχεῖα ἐνέργεια ἐκλογῶν καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐπὶ πλέον ἔτι διευκολύνεται ἡ Κυβέρνησις νὰ πράξῃ ὅτι εἶνε δυνατὸν κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν διὰ τὰς ἐπειγούσας ἀνάγκας τῆς Χώρας καὶ διότι φανερώνεται συγχρόνως ἡ διάθεσις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως βαδίσῃ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νομιμότητος. Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι ἡ Συνέλευσις δύναται νὰ ψηφίσῃ τὸ ψήφισμα τοῦτο καὶ διὰ τῆς ψηφίσεως αὐτοῦ νὰ δώσῃ μίαν βραχεῖαν πίστω-σιν χρόνου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι δὲν ἐπετελέσαμεν μέγα ἔργον, ἂν εἰς αὐτὸ καὶ μόνον περιορισθῶμεν. Εἶπα ὅτι κατηνέχθη ἓν κτύ-πημα κατὰ τῆς Δημοκρατίας. Ὑποθέτω ὅτι τοῦτο συναι-σθανόμεθα ὅλοι ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι ἠγωνίσθημεν διὰ τὴν καθιέ-ρωσιν τῆς Δημοκρατίας, τὴν ὁποίαν δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐννοή-σωμεν ὡς τίποτε ἄλλο παρὰ ὡς διαρκὲς κτῆμα πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς ἐλευθέρας θελήσεως τοῦ λαοῦ. Ἀλλ' ἡ Δημοκρατία ὑπὸ τὴν καθαρὰν αὐτὴν ἔννοιαν θὰ εἶνε ἀδύνατος νὰ κρατηθῇ, ἐὰν ὅλοι δὲν λάβωμεν τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ πράξωμεν ὅτι εἶνε δυνατὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα μὴ παρουσιασθῇ καμμία ἀνάγκη καμμιᾶς αὐθαιρεσίας, ὅπως ἀποσοβηθῇ διὰ πάντοτε ἡ ἐκ-δήλωσις οἱασδήποτε αὐθαιρεσίας. Καὶ πρὸς τοῦτο χρειάζεται νὰ κυριαρχήσῃ ἐν ἡμῖν ἡ θέλησις τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιω-μάτων πάντων, ἡ θέλησις τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ τῶν δι-καιωμάτων ὅλων τῶν πολιτῶν, ὅλων τῶν κομμάτων. Δὲν χωρίζουν τὸν ἑλληνικὸν λαὸν μεγάλα ζητήματα, ἀγεφύρωτα χάσματα. Εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ συνεννόησις πρὸς διεξαγω-γὴν τῆς ἐλευθέρου καὶ ὁμαλοῦ ἀνταγωνισμοῦ χάριν ἐναρμονίσεως ὅλων τῶν πολιτικῶν δυνάμεων, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀγαθὴ θέ-λησις. Πρέπει νὰ ἀναλογισθῶμεν εἰς ποίους ἐξωτερικοὺς κιν-δύνους εὑρέθη ἐκτεθειμένον, ὁποίας πληγὰς ἔχει ἀνοίξῃ εἰς τὸ στῆθος τῆς Πατρίδος ἡ μακρὰ περίοδος τῶν πολέμων καὶ ἡ μεγάλη ἐθνικὴ συμφορά, πρέπει νὰ ἀναλογισθῶμεν ποίας θυ-σίας ὑφίσταται ὁ λαὸς καὶ πάντες οἱ πολῖται, πρὸ παντὸς δὲ ἡμεῖς οἱ πολιτευόμενοι ὀφείλομεν νὰ φανῶμεν πρόθυμοι διὰ κάθε θυσίαν εἰς κάθε ἐνέργειαν, ὅπως ἐπικρατήσῃ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸ πραγματικὸν δημοκρατικὸν τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀμοιβαίων δικαιωμάτων καὶ τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον δύναται νὰ σώσῃ καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Δημοκρατίαν. Ἔχω δὲ νὰ εἴπω εἰς τοὺς ἄνδρας τοῦ στρατοῦ, τοὺς ὁποίους ἡ Συνέλευσις καὶ πάντες ἡμεῖς περιβάλλομεν μὲ συμπάθειαν καὶ μὲ ἐκτίμησιν ὅτι εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι πολ-

λάκις ἡ δρᾶσις των ὑπῆρξεν εὐεργετικὴ ὄχι μόνον ἀπέναντι τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι μιᾶς ἐστεμμένης καταπτώσεως, ἀλλ' ἐξ ἄλλου, εἶνε ἐπίσης ἀληθές, ὅτι στρατὸς δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἐὰν θέλῃ συχνά, ἄνευ ὑπερτάτης καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὴν πολιτικὴν ζωήν, νὰ πολιτεύηται. Πρέπει νὰ ἔχωμεν διαρκῶς ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ ἐθνικὸς στρατὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶνε παρὰ ὁ ἐκτελεστὴς τῶν θελήσεων 7.000.000 ἀνθρώπων (χειροκροτήματα) ὁ προασπιστὴς τῶν ἐλευθεριῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἐθνικῶν του δικαίων. Καὶ δι' αὐτὸ ἔχει ὁ στρατὸς πρὸ παντὸς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σέβηται τὸ πολίτευμα, νὰ εἶνε ὁ ἄγρυπνος φρουρός του χάριν τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς θελήσεως καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ. (χειροκροτήματα).

Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι στιγμαὶ χειροκροτημάτων. Πρέπει ὅλοι νὰ ἐξετάσωμεν τὰς πράξεις μας, νὰ ὁμολογήσωμεν τὰ γενόμενα σφάλματα καὶ ἀρήνοντες τοὺς ἐγωϊσμοὺς κατὰ μέρος νὰ βοηθήσωμεν τὴν πατρίδα μας ὅπως ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον εἰς τὸ ὁποῖον περιῆλθεν. Ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ ἔργον δὲν εἶναι δυσκατόρθωτον. Ἀρκεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἀγαθὴ θέλησις καὶ ἡ ψῆφος, τὴν ὁποίαν ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ἐλπίζω ὅτι θὰ δώσῃ ἐνδεχομένως εἰς τὴν Κυβέρνησιν, αὐτὴν τὴν ἔννοιαν θὰ ἔχῃ ἐκδηλώσεως δηλ. καλῆς θελήσεως πρὸς ταχίστην ἐξομάλυνσιν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως. Ἡ ψῆφος δὲ αὐτὴ τῆς Συνελεύσεως εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ αὐξήσῃ τὴν συναίσθησιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν μεγάλων εὐθυνῶν της καὶ περὶ τῆς μεγαλητέρας ὑποχρεώσεώς της, ὅπως ἐργασθῇ πρὸς ὁριστικὸν τερματισμὸν τῆς περιόδου τῶν αὐθαιρεσιῶν, πρὸς ταχίστην ἀποκατάστασιν πολιτικῆς ὁμαλότητος. Τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα πολιτικῆς ὁμαλότητος ἐλπίζω ὅτι θὰ ἔχῃ ἡ ψῆφος αὕτη καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας τοῦ στρατοῦ, οἱ ὁποῖοι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶσιν ὅτι προορισμὸν ἔχουσι νὰ εἶνε οἱ φύλακες τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν (χειροκροτήματα).

Θ. Σοφούλης. Ὑπὲρ τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις, αἱ ὁποῖαι πρὸ ὀλίγου ἐξηγγέλθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, τὴν προέχουσαν σκέψιν ἀποτελεῖ αὐτὴ ἡ συγκρότησις τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἐννοῶ βεβαίως τὴν προσωπικὴν σύνθεσιν αὐτῆς. Πρὸς τὸν ἀξιότιμον κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὡς τὸν ὑπέροχον ὀργανωτὴν καὶ διοικητὴν τοῦ Στρατοῦ, ἀπέβλεπον πάντοτε μετ' ἀληθοῦς θαυμασμοῦ, πρὸς τοὺς κυριωτέρους δ' αὐτοῦ συνεργάτας, χωρὶς νὰ διατηρῶ πικρὰν ἀνάμνησιν τῆς ἐμπράκτου ἐχθρότητος τὴν ὁποίαν ἐφανέρωσαν κατὰ τὴν ὀλιγόμηνον πρωθυπουργίαν μου, δὲν ἔπαυσα πάντοτε νὰ τρέφω εἰλικρινῆ ἐκτίμησιν, ἀναλογιζόμενος μό-

νον τὰς πολυτίμους ἀληθῶς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφεραν πάντοτε εἰς τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα. Θὰ ἤμην δ' εὐτυχής, ἐὰν καὶ σήμερον ἐδίδετο εἰς ἐμὲ ἡ εὐκαιρία ἵνα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νομιμότητος καὶ διὰ τῆς ψήφου μου ἐκδηλώσω τὴν ἐμπιστοσύνην μου καὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλὰ δυστυχῶς, ἡ καταγωγὴ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ προέλευσις τῆς Κυβερνήσεως ἔχει ὡς ἀρχὴν ἐνέργειαν ἀντικειμένην ὄχι μόνον εἰς τὴν καθιερωμένην κοινοβουλευτικὴν τάξιν ἀλλ' ἀντικειμένην καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἔννοιαν τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας. Ἡ ἐμφάνισις δὲ τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἵνα ἀποκαταστήσῃ τὸ κῦρος τῆς Συνελεύσεως, διότι ἐνώπιον αὐτῆς τίθεται σήμερον ὡς σκληρὰ ἀνάγκη τὸ δίλημμα ἢ νὰ ἐγκρίνῃ ἐκ τῶν ὑστέρων τὸ στρατιωτικὸν ἐγχείρημα κατὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς κυριαρχίας ἢ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν κίνδυνον σοβαρωτέρων ἀνωμαλιῶν. Καὶ εἶναι πίστις ἀληθῶς σημεῖον παρήγορον ἡ πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως νὰ περιθάλψῃ τὴν κοινοβουλευτικὴν ἐπίφασιν. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν ἔχει πλέον τὴν ἱκανότητα νὰ προσδώσῃ εἰς τὸν κοινοβουλευτικὸν χαρακτῆρα τὴν Κυβέρνησιν. Διὰ τῆς βιαίας ἀνατροπῆς τῆς Κυβερνήσεως οὐσιαστικῶς κατηργήθη ἡ Συνέλευσις, ἀρθείσης τῆς κυριάρχου αὐτῆς ἐξουσίας, ἀρθείσης τῆς ἐντολῆς αὐτῆς καὶ μόνον ἡ ἄμεσος προσφυγὴ εἰς τὸν λαόν, ἡ διὰ τῆς νέας λαϊκῆς ἐπιμηγορίας ἔγκρισις τῶν τετελεσμένων δύναται νὰ δώσῃ τὴν νομιμότητα καὶ τὸ κοινοβουλευτικὸν κῦρος εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Δὲν εἶμαι, κύριοι, ἐκ τῶν ἀτέγκτων ἐκείνων νομοταγῶν, οἱ ὁποῖοι καταδικάζουσι πᾶσαν ἔνοπλον βίαν ὡς ἔργον τοῦ Σατανᾶ, ὡς καταχθόνιον προϊὸν τῆς κολάσεως. Ὅσάκις ἀπεμπολοῦνται τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη καὶ τὰ δίκαια, ὁσάκις καταπατοῦνται αἱ λαϊκαὶ ἐλευθερίαι κατὰ τρόπον ἀνεπίδεκτον ἐπανορθώσεως διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ, μία ἐπανάστασις, καὶ ἂν δὲν ἀποτελεῖ δίκαιον, ἀποτελεῖ ὅμως ἀδυσώπητον ἱστορικὴν ἀνάγκην. Δυστυχῶς ὅμως δὲν δύναμαι μὲ τὸ μέτρον αὐτὸ νὰ κρίνω καὶ τὴν τελευταίαν αὐτὴν στρατιωτικὴν ἐξέγερσιν, διότι στερεῖται τῶν βαθυτέρων ἠθικῶν αἰτίων. Ἡ μόνη βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίχθη τὸ ἐπικρατῆσαν στρατιωτικὸν κίνημα εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἡ προκάτοχος ἀπέτυχε καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἐξετάσω τὸ βάσιμον ἢ ἀβάσιμον τῆς μομφῆς αὐτῆς, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι ἡ ἀφορμὴ αὐτή, ἐὰν ἀνεγνωρίζετο ὡς ἐπαρκὴς δικαιολογία πρὸς μίαν ἐπανάστασιν, θὰ ἐδημιούργει μίαν χρονίαν κατάστασιν ἀναρχίας καὶ σειρὰν ἀδιακόπων στάσεων μὲ πλήρη κατάλυσιν τῆς ἐννοίας τοῦ Κράτους. Ὅταν δὲ ἀνα-

λογισθῇ τις, ὅτι οὐδ' αὐτὴ ἡ πολιτικὴ τοῦ Βενιζέλου, ἡ ὁποία ὡδήγησε τὸ ἔθνος πρὸς τὸ τέρμα τῶν τολμηροτέρων καὶ προσφιλεστέρων αὐτοῦ πόθων, ἐθεωρήθη ὑπερτέρα ἀμφιβολιῶν καὶ δυσαρεσκειῶν, δὲν χρειάζεται μαντικὴ δύναμις διὰ νὰ προΐδῃ τις, ὅτι μετὰ 1, 2, 3, ἢ 6 μῆνας μία μερὶς καὶ πάλιν τοῦ στρατοῦ θὰ θελήσῃ νὰ δικαιολογήσῃ παρομοίαν ἐνέργειαν χαρακτηρίζουσα τὴν πολιτικὴν καὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ὡς ἀποτυχοῦσαν καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Καὶ τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι θὰ διαδέχωνται οἱ στρατηγοὶ ἀλλήλους εἰς τὴν ἐξουσίαν, τὸν πρῶτον θὰ διαδεχθῇ ὁ δεύτερος καὶ τὸν δεύτερον ὁ τρίτος, μέχρις ὅτου ἡ Ἑλλὰς κηρυχθῇ πλέον ὡς ἀθεραπεύτως νοσοῦσα Χώρα, ἀξία νὰ τεθῇ ὑπὸ κηδεμονίαν καὶ ὑπὸ ἀπαγόρευσιν.

Τοῦτο φοβοῦμαι μὴ εἶναι τὸ μοιραῖον τέρμα, ἡ ἀποσύνθεσις τῆς Ἑλλάδος, ἡ διάλυσις τῆς Ἑλλάδος, τέρμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ ὁδηγήσῃ ἡ καθιερωθεῖσα ἀρχὴ νὰ ἐξομαλύνηται καὶ ἱκανοποιῆται πᾶσα δυσαρέσκεια κατὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς ἐνόπλου ἐπεμβάσεως τῶν δυνάμεων τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Οὔτε νὰ διανοηθῇ τις εἶναι δυνατὸν ὅτι τὸ τελευταῖον κίνημα εἶχεν ἐλατήρια ἐγωϊστικά, ἐλατήρια ὑστερόβουλα. Ἔχω τὴν ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι οἱ δημιουργήσαντες τὴν νέαν κατάστασιν στρατιωτικοὶ παράγοντες ὡρμήθησαν ἀπὸ ἀπολύτως χρηστοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπολύτως πεπλανημένου συνειδότος. Ἕνεκα τούτου εἶναι βέβαιον ὅτι αἱ συνέπειαι θὰ ἀποβῶσιν ἄντικρυς ἀντίθετοι πρὸς τὴν προαίρεσιν. Δὲν ἔχω τὴν ὑπερόπλικὴν ἀπαισιοδοξίαν νὰ προείπω συμφορὰς ἢ καταστροφάς, ἀλλὰ πάντως εἶναι βέβαιον ὅτι ἐκ τῆς νέας ἀνωμαλίας καθίσταται ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος δυσχερεστέρα καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Ἡ Ἑλλὰς εἶχεν ἀποκτήσει τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ξένου κόσμου ὅστις μετὰ νέων ἐλπίδων ἀπέβλεπε πρὸς εὐτυχέστερον μέλλον αὐτῆς, ἡ διεθνὴς δὲ πίστις τῆς Ἑλλάδος ὠφείλετο κυρίως εἰς τὴν ζωτικότητα τὴν ἀνεξάντλητον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὴν ἀνένδοτον προσπάθειαν αὐτοῦ πρὸς δημιουργίαν μιᾶς εἰρηνικῆς προόδου. Ἀλλ' ὄχι ὀλιγώτερον ὠφείλετο εἰς τὴν πεποίθησιν, ἡ ὁποία ἐσχηματίσθη ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὅτι ὁ στρατὸς ἡμῶν ἀφωσιώθη εἰς τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου προορισμοῦ αὐτοῦ μακρὰν πάσης πολιτικῆς ἀναμίξεως, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παγίωσις πλέον μιᾶς ὁμαλῆς, σταθερᾶς, νομίμου πολιτικῆς καταστάσεως. Εἶναι δὲ φανερὸν ὅτι ἡ νέα αὐτὴ ἀνωμαλία καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ὄπισθεν τῆς κρατικῆς ἐξουσίας ὑφίσταται πάντοτε ἀναρμόδιος παράγων, ὡς ὑπέρτερος κριτὴς καὶ δικαστής, δὲν

εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ κλονίσῃ τὸ κῦρος καὶ νὰ μειώσῃ τὴν φερεγγυότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ διὰ τὰς διεθνεῖς αὐτοῦ σχέσεις καὶ διὰ τὰς οἰκονομικὰς αὐτοῦ προσπαθείας.

Ἀνυπολόγιστος θὰ εἶναι ἡ ἠθικὴ ζημία, ἡ ἠθικὴ φθορὰ τὴν ὁποίαν θὰ ὑποστῇ ἡ ἰδέα τοῦ στρατοῦ ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ, ὅστις χάριν τῆς εἰρηνικῆς αὐτοῦ ἐργασίας ἀξιοῖ ἀδιατάρακτον τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀπρόσβλητον τὴν νομιμότητα τῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν.

Ὁ ἑλληνικὸς στρατός, κύριοι, δικαιοῦται νὰ συγκεντρώνῃ ὁλόθερμον τὴν στοργὴν τοῦ πανελληνίου, τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ ἀμείωτον παρὰ μόνον ἐρῶσον παραμένει εἰς τὴν λαϊκὴν ἀντίληψιν ὡς τὸ ἐχέγγυον τῆς ἐθνικῆς ἀσφαλείας καὶ ἀκεραιότητος καὶ τὸ στήριγμα τῆς νομίμου τάξεως.

Ἀπέναντι τῆς νέας ταύτης κρίσεως, τὴν ὁποίαν διανύομεν σήμερον, ἀπέναντι τῆς νέας δοκιμασίας, τὴν ὁποίαν ὑφιστάμεθα, ἐνόμισα καθῆκόν μου νὰ διαμαρτυρηθῶ ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου βήματος καὶ διερμηνεύσω τὴν λύπην μου ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλπίδα ταὐτοχρόνως ὅτι ἡ φιλοπατρία, ἡ ἀναμφισβήτητος τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ, θὰ διαλύσῃ ταχέως τὴν ἀχλὺν τῆς πλάνης αὐτοῦ καὶ θὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὸν σκέψεις ἄλλας, αἱ ὁποῖαι νὰ ἐπιτρέψων ὥστε νὰ ἐξέλθῃ ταχέως ἡ Χώρα ἡμῶν ἐκ τῆς περιπετείας ταύτης μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν μικροτέραν τὴν φθορὰν καὶ μείωσιν τῶν ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν δυνάμεων αὐτῆς.

Γ. Κονδύλης. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ Δ'. τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις εὑρίσκεται σήμερον πρὸ μιᾶς ἀνωμάλου καταστάσεως. Καὶ ἐγώ, ὅπως καὶ οἱ προαγορεύσαντες δὲν θὰ ἐπιδοκιμάσω τὰ γενόμενα. Μολονότι προέρχομαι ἐκ τοῦ στρατεύματος, κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀποσοβηθῇ ἀνάμιξις καὶ πάλιν τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν πολιτικὴν μετὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ νέου πολιτεύματος. Τὰ αἴτια ἐξ ὧν ἀπέρρευσεν ἡ κατάστασις αὕτη φρονῶ καὶ ἐγὼ ὅτι εἶναι ἁγνὰ καὶ ἀνιδιοτελῆ. Πλεῖστοι ἀξιωματικοὶ πρωτοστατήσαντες εἰς τὴν καθιέρωσιν τοῦ πολιτεύματος ἀπέμειναν πάντοτε μὲ τὴν ἀνησυχίαν εἰς τὴν ψυχὴν διὰ τὴν στερέωσιν αὐτοῦ καὶ δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκ τῆς δράσεως τῆς τελευταίας Κυβερνήσεως ἐξωθήθησαν οἱ ἀξιωματικοί. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς καθιερώσεως τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἀπὸ μιᾶς τῆς καθιερώσεως τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς παραιτήσεως τῆς πρώτης Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως μέχρι σήμερον διετέλουν ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς ἀνησυχίας.

Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους διεξήγαγεν

ἡ πτέρυξ ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκον καὶ ἐγὼ τότε, διὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ πολιτεύματος. Ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατεύματος, τὰ 99 0/0 αὐτῶν, συνεπάθουν τότε σφοδρῶς τὸν ἀγῶνα τῆς πτέρυγος ἐκείνης, τὸν ἀγῶνα τῆς ἀποφασιστικῆς καθιερώσεως τοῦ πολιτεύματος.

Ἦτο λάθος βεβαίως, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπέχω καὶ ἐγὼ εὐθύνην, διότι πολὺ πρωΐρως ἠθελήσαμεν νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὴν πρώτην Δημοκρατικὴν Κυβέρνησιν διὰ Κυβερνήσεως ἐκ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος. Ἡ δεξιὰ πτέρυξ εὑρίσκεται ἀναμφιβόλως εἰς ψυχικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μίαν μερίδα τῶν δημοκρατικῶν ἀξιωματικῶν τὴν φανατικωτέραν. Δὲν ἔχω δ' αὐτὸ νὰ μεμφθῶ κανένα, οὐδὲ θέλω νὰ εἴπω ὅτι οἱ ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι εἶναι ὀλιγώτερον δημοκρατικοί. Δὲν χωρίζω τοὺς δημοκρατικοὺς εἰς ὀρθοδόξους καὶ μὴ ὀρθοδόξους. Οὔτε φρονῶ ὅτι συντελεῖ εἰς τὴν στερέωσιν τοῦ πολιτεύματος τὸ νὰ διακρίνωμεν τοὺς δημοκρατικοὺς εἰς τάξεις. Ἀλλά, κύριοι, αὐτὴ ἡ προκατάληψις ὑπῆρχε καὶ ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν. ἔπρεπε νὰ παρέλθῃ χρόνος διὰ νὰ λησμονηθῇ ὁ ἀγών, ὁ ὁποῖος διεξήχθη μεταξὺ τῆς πτέρυγος ἐκείνης καὶ τῆς δεξιᾶς.

Διὰ τῆς καθιερώσεως τοῦ πολιτεύματος ἐπίστευσα ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὸν οἱ ἀξιωματικοὶ νὰ παραμείνωσι μακρὰν τῆς πολιτικῆς καὶ κατέβαλον διὰ τοῦτο προσπαθείας πολλάς. Δυστυχῶς τελευταίως ἐπείσθην ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ τοῦτο. Ἐπείσθην ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ ἀνησυχοῦντες διὰ τὴν τύχην τοῦ πολιτεύματος ἀσφαλῶς θὰ ἐπενέβαινον καὶ πάλιν. Καὶ τότε, τυγχάνων ὑπουργὸς τῆς παραιτηθείσης Κυβερνήσεως, ἔσπευσα οὐ μόνον νὰ καταστήσω τοῦτο γνωστὸν καὶ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποδείξω τὴν ἀντικατάστασιν τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης διὰ νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ κατάστασις, διὰ νὰ ἀνοιχθῇ ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλείς, νὰ ἐξατμισθῇ ὁ συμπυκνωθεὶς ἀτμός, διὰ νὰ ἀποφευχθῇ, πρὸς τὸ παρὸν τοὐλάχιστον, ἡ ἐκδήλωσις τοῦ κινήματος καὶ μελετηθῇ τί δέον γενέσθαι ἀργότερον.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπιτρέπετε μίαν διακοπήν;

Γ. Κονδύλης. Παρακαλῶ.

Α. Παπαναστασίου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς φόβους κατεχόμενος σᾶς εἶπον ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῇ μία διέξοδος διὰ μιᾶς κυβερνητικῆς μεταβολῆς, προσέθηκα δ' ὅτι θὰ ἤμην καὶ διατεθειμένος νὰ δώσω ψῆφον ἀνοχῆς εἰς Κυβέρνησιν ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων;

Γ. Κονδύλης. Μάλιστα.

Ἐπίσης, συνεχίζει, εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐπεζήτησα συνάντησιν μετὰ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ παρεκάλεσα αὐτὸν νὰ ἀναλάβῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ προετιθέμην κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα νὰ ἐπαναφέρω τὸ ζήτημα. Δι' αὐτὸν δὲ τὸν λόγον ἔγινε καὶ τὸ γεῦμα ἐν Φαλήρῳ, κατὰ τὸ ὁποῖον ὑπέδειξα πάλιν ὅτι πρέπει νὰ ἀναλάβῃ τὴν Κυβέρνησιν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως διὰ ν' ἀποφευχθῇ τὸ κίνημα. Δυστυχῶς ὅμως δὲν ἐγενόμην πιστευτὸς καὶ τὸ κίνημα ἐξεδηλώθη.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, κύριοι, θὰ ἦτο ἐγκληματίας ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ὤθει τὸ πρᾶγμα εἰς αἱματηρὰν σύγκρουσιν. Δὲν ὑπήρχομεν μόνον ἡμεῖς οἱ δημοκρατικοὶ τῆς δεξιᾶς καὶ οἱ Κυβερνητικοὶ ἀξιωματικοὶ ἀπέναντι τῶν δημοκρατικῶν ἀξιωματικῶν τῶν στασιασάντων. Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς μόνοι ἀντιμέτωποι αὐτῶν. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ἐλλοχεύοντες καὶ ἕτοιμοι νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὴν ἀδελφοκτονίαν τοῦ δημοκρατικοῦ στρατοῦ καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης νικητὴς ἢ ἡττημένος Ηυρρίαν νίκην θὰ ἐκέρδιζεν.

Δι' αὐτόν, κύριοι, τὸν λόγον κατεβλήθη πᾶσα προσπάθεια ὅπως ἀποσοβηθῇ ἡ σύρραξις καὶ συνεπῶς τὸ κίνημα ἐπεκράτησε καὶ ἡ Δ' τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις ἔχει σήμερον ὑπὸ τὴν κρίσιν της τὴν νέαν Κυβέρνησιν καὶ τὸ ψήφισμα τὸ ὁποῖον ὑπέβαλεν αὕτη.

Κατὰ τὴν γνώμην μου, κύριοι, δὲν ὑπάρχει μία πολιτικὴ γραμμὴ εὐθεῖα, τὴν ὁποίαν ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ ὁ πολιτικὸς ἄρχων. Οὔτε δύνανται τὰ διάφορα γεγονότα, τὰ ὁποῖα συναντῶνται εἰς τὸν δρόμον του, νὰ τὸν ἀφίσωσιν ἀσυγκίνητον.

Κατὰ τὴν γνώμην μου, ἐὰν μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς εἶχον καὶ ἐγὼ κοινοβουλευτικὴν εὐθυξίαν, ἐὰν μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς ἐφρόνουν καὶ ἐγὼ ὅτι οὐδεμία Κυβέρνησις ἀνωμάλου προελεύσεως δύναται νὰ εἶνε ἀνεκτή, ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς δὲν δύναμαι νὰ ἐμμένω εἰς τὰς ἰδέας αὐτάς, διότι εὑρισκόμεθα πρὸ μιᾶς πραγματικότητος. Εὑρισκόμεθα πρὸ μιᾶς πραγματικότητος τῆς ὁποίας τὴν ἔκτασιν πρέπει νὰ ἐκτιμήσωμεν ὅλοι. Πρέπει ὅλοι ν' ἀναλογισθῶμεν καὶ πάλιν ὅτι δὲν εἴμεθα ἡμεῖς μόνοι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀντιμέτωποι ἀλλήλων. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι παρὰ τὸ πλευρὸν ἕτοιμοι νὰ πλήξωσι καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν Κυβέρνησιν. Δὲν εἴμεθα ἄλλωστε καὶ ὡς ἔθνος ἀπηλλαγμένοι καὶ ἄλλων κινδύνων.

Ἐν ταῖς περιστάσεσιν αὐταῖς, κύριοι, ἀναλογίζεται κανεὶς μετὰ φρίκης τ' ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπήρχοντο ἐὰν ἐσυνεχίζετο ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν κυβερνητικῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν δυσηρεστημένων,

τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ὑπὲρ τῆς ἐπαναστατικῆς ἀπόψεως ταχθέντων καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν πιστῶν εἰς τὴν πρώην Κυβέρνησιν παραμεινάντων, οὔτε ὑπολογίσιμος ἀλλ' οὔτε τὸ πολίτευμα θὰ ἠδύνατο νὰ σταθῇ ἄνευ τῆς ψυχικῆς ἑνότητος καὶ τῆς ἀλληλεγγύης μεταξὺ ἁπάντων τῶν δημοκρατικῶν ἀξιωματικῶν.

Ὑποθέτω συνεπῶς, κύριοι, ὅτι ὅταν τὰ πράγματα ἐκτυλίσσονται κατὰ τοιοῦτον τρόπον καθῆκον ὄχι μόνον παντὸς πολιτικοῦ ἀλλὰ καὶ παντὸς ἀξιωματικοῦ καὶ παντὸς Ἕλληνος εἶναι ὅπως ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης καταβληθῇ προσπάθεια διὰ νὰ ληξμονηθῇ ὁ ἐν τῷ παρελθόντι ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν δημοκρατικῶν μερίδων καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ πλήρης ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν δημοκρατικῶν ἀξιωματικῶν, ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ ὑποκύψωμεν ὅλοι εἰς ἐχθρὸν ἀμείλικτον, εἰς ἐχθρὸν φοβερόν.

Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ τοῦ λόγου, κύριοι, καὶ ἄλλος λόγος ὑπάρχει ἰσχυρός, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ δώσωμεν ψῆφον εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐπιδοκιμαστικὴν καὶ νὰ ψηφίσωμεν τὸ κατατεθὲν παρ' αὐτῆς ψήφισμα. Ἡ Κυβέρνησις ἦλθε διότι οἱ ἀξιωματικοὶ ἐφρόνουν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ τερματισθῇ ἡ ἀνώμαλος πολιτικὴ κατάστασις, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῇ τὸ ταχύτερον ἡ μορφὴ τοῦ πολιτεύματος, ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ λύσις ζητημάτων φλεγόντων, ὅπως τὸ προσφυγικόν, τὸ ἀγροτικόν, τὸ οἰκονομικόν. Ἡ Κυβέρνησις, ἐστερημένη τῆς ψήφου τῆς Συνελεύσεως, θὰ ἀπέβαινεν ἀνεπαρκὴς διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ τὰ ἔργα ταῦτα. Συνεπῶς ἡ Συνέλευσις πρέπει νὰ παράσχῃ εἰς αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν, τὴν δύναμιν καὶ τὸ κῦρος νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματός της. Καὶ μόνη ἡ πραγματοποίησις τοῦ κατατεθέντος σήμερον ψηφίσματος θὰ ἀπετέλει μέγα κέρδος διὰ τὴν Δημοκρατίαν καὶ διὰ τὸ Ἔθνος. Ἐλπίζω, κύριοι, ὅτι τὸ στρατιωτικὸν κίνημα, τὸ ὁποῖον ἔλαβε χώραν πρὸ ἡμερῶν, θὰ εἶνε τὸ τελευταῖον, θὰ εἶνε τὸ τελευταῖον τοὐλάχιστον, ἐφόσον ἡ Ἑλλὰς δὲν κινδυνεύει ἀπὸ κινδύνους προφανεῖς καὶ ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις θὰ ἀφίσῃ τὴν ἐξουσίαν ὅταν πλέον οὐδεμία ἀμφιβολία θὰ ὑπάρχῃ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ πολιτεύματος καὶ ὅταν συγχρόνως τὰ φλέγοντα ζητήματα, τὰ ὁποῖα συνετέλεσαν καὶ αὐτὰ διὰ τὴν ἔκτασιν τῆς δυσφορίας τῶν ἀξιωματικῶν, ὡς καὶ τὸ ζήτημα τὸ προσφυγικόν, θὰ ἔχωσιν ἀρκετὰ προαχθῇ.

Μετὰ τὰ τοιαῦτα, κύριοι, δηλῶ ἐκ μέρους τοῦ κόμματος, τὸ ὁποῖον μοῦ κάμνει τὴν τιμὴν νὰ μὲ ἔχῃ ἀρχηγόν, ὅτι θὰ ψηφίσω τὸ κατατεθὲν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ψήφισμα.

Στυλ. Γονατᾶς. Τὰ προγράμματα ὅλων σχεδὸν τῶν παρουσιαζομένων ἑκάστοτε Κυβερνήσεων πρὸ τῶν Βουλῶν, ἀποτελοῦσι κατὰ κανόνα ἐπαγγελίαν θεραπείας πάσης κρατικῆς νόσου καὶ πάσης λαϊκῆς δυσπραγίας καὶ τὴν δημιουργίαν Πολιτείας ἀγγέλων καὶ γενικῆς εὐημερίας.

Εἶναι ὅμως ἀπὸ τὰ κατὰ συνθήκην ψεύδη τὸ ὅτι ἀναμένουσιν οἱ βουλευταὶ νὰ ἀκούσωσι τὸ πρόγραμμα τῆς νέας Κυβερνήσεως διὰ νὰ ἀποφασίσωσιν ἐὰν θὰ περιόλωσιν αὐτὴν διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης των ἢ ὄχι. Ἕκαστος ἔχει σχηματίσει γνώμην καὶ ἔχει καθορίσει προκαταβολικῶς τὴν στάσιν του πρωτίστως ἐκ τῶν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως προσόντων τοῦ νέου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἑκάστοτε εἰδικῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς ἡ νέα Κυβέρνησις ἀνέρχεται εἰς τὴν Ἀρχήν. Ἐὰν δὲ τὸ τοιοῦτον συμβαίνει συνήθως, πολὺ περισσότερον τοῦτο ἔχει ἐφαρμογὴν σήμερον, ὁπότε ἡ νέα Κυβέρνησις παρουσιάζεται κατὰ τρόπον οὐχὶ συνήθη.

Καὶ ἐν προκειμένῳ αἱ προγραμματικαὶ δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως οὐ μόνον δὲν ὑστέρησαν, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς ὑπῆρξαν ὑπέρτεραι πολλῶν προηγηθεισῶν τοιούτων εἰς θαυμασίας ἐπαγγελίας, οὕτως ὥστε, ἐὰν ἐξ αὐτῶν καὶ μόνον ἐπρόκειτο νὰ μορφώσῃ τις γνώμην, ἔπρεπε νὰ ἀποδῇ ἔνθερμος θιασώτης καὶ ὑποστηρικτὴς τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ παραμένουσιν οἱ ἄλλοι παράγοντες, περὶ ὧν ὡμιλήσαμεν, οἱ κανονίζοντες τὴν στάσιν τῶν ἀντιπροσώπων ἀπέναντι τῶν Κυβερνήσεων, παράγοντες, δι' ὧν σταθμίζεται κατὰ πόσον αἱ ἐπαγγελίαι εἶνε εἰλικρινεῖς καὶ κατὰ πόσον οἱ ἐπαγγελλόμενοι ἔχουσι τὴν ἱκανότητα νὰ ἐφαρμόσωσι τὰς ἐπαγγελίας των καὶ ἐπὶ πλέον ποῖαι αἱ εἰδικαὶ συνθῆκαι δυνάμει τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις ἀνῆλθεν εἰς τὴν Ἀρχήν.

Ἡ ἐπελθοῦσα κυβερνητικὴ μεταβολή, ὅπως πάντες γνωρίζομεν, δὲν ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῶν συνήθων αἰτίων, δι' ὧν ἐπέρχονται αὗται, ἀλλ' εἶνε ἀποτέλεσμα μιᾶς δημιουργηθείσης ἀνωμάλου πολιτειακῆς καταστάσεως. Ἡ εὐθύνη τῆς δημιουργηθείσης ἀνωμαλίας βαρύνει καθ' ἡμᾶς πρωτίστως τὸν Προεδρεύοντα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων καὶ δευτερευόντως τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἐμπράκτου ἐκδηλώσεως τῆς ἀνωμαλίας, οἵτινες ἀπὸ μακροῦ εἶχον ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ὡς πρόγραμμά των τὴν δημιουργηθεῖσαν σήμερον κατάστασιν, πρὸς ἱκανοποίησιν μιᾶς ἀκράτου φιλοδοξίας των, ἣν συνέχεον πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος.

Ὁ τέως Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, παρὰ τὰς σαφεῖς προειδοποιήσεις περὶ παρασκευαζομένης ἐνεργείας πρὸς διατάραξιν τῆς πολιτειακῆς ὁμαλότητος, ἄφινε νὰ ὑπονοῆται ὅτι εἶνε κύριος τῆς καταστάσεως καὶ καθησύχαζε τοὺς πάντας διὰ τῶν δημοσίων δηλώσεών του ὅτι οὐδεμία ἀνωμαλία ἦτο δυνατὴ ἢ καὶ ἐκδηλουμένης τυχὸν τοιαύτης ὅτι εἶχε τὴν στιβαρὰν χεῖρα ἵνα τὴν καταστείλῃ. Ἐν τούτοις, οὐ μόνον οὐδὲν ἔπραξε, καθ' ὃ εἶχε καθῆκον, ὅπως προλάβῃ τὴν ἐκδήλωσίν της, ἀλλ' ὅτε ἐξερράγη αὕτη ἀφῆκε τὴν Πολιτείαν τελείως ἀνυπεράσπιστον, αὐτὸς ὁ Κυβερνήτης τῆς Χώρας, ὁ ἐκπρόσωπος καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῆς. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἐκρήξεως τῆς ἀνωμαλίας, οὐ μόνον δὲν ἔσπευσε νὰ δώσῃ τὰς δεούσας διαταγὰς πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ Κράτους, οὐ μόνον δὲν συνεκάλεσε τοὺς συνεργάτας του ἐν τῇ Κυβερνήσει, ὅπως ἀκούσῃ τὰς γνώμας των, ἀλλ' ἀναλαβὼν προσωπικῶς πᾶσαν τὴν εὐθύνην, εἰς τοὺς ζητοῦντας ἐσπευσμένως καὶ ἐπανειλημμένως ὁδηγίας, ἐν οἷς ἦτο καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ἀπήντα στερεοτύπως ὅτι ἡ Κυβέρνησις παρῃτήθη καὶ ἀφῆκεν οὕτω ἀδρανῆ τὰ κρατικὰ ὄργανα καὶ συνεπῶς ἐλευθέρους τοὺς διαταράξαντας τὴν τάξιν νὰ γίνουν ἀκωλύτως κύριοι τῆς καταστάσεως.

Ὁ δεύτερος, ὁ ἐξ Εὐρυτανίας πολίτευτής, ἀναποράσιστος ἀπὸ χαρακτῆρος καὶ μὲ ὑστεροβουλίαν ἐγωϊστικήν, ἠρνεῖτο νὰ ἀναλάβῃ τὴν Ἀρχήν, καίτοι τῷ ὑπεδεικνύετο τοῦτο ὡς ἐθνικὴ ἀνάγκη πρὸς ἀποσόβησιν τῆς ἐπαπειλουμένης ἀνωμαλίας καὶ καθ' ὃ εἶχε καθῆκον ὡς ἡγέτης τοῦ μεγαλειτέρου ἐν τῇ Συνελεύσει κόμματος ἐκ τοῦ φόβου τῶν εὐθυνῶν, θέλων νὰ εἶνε ἀρχηγὸς ἄνευ εὐθυνῶν, καὶ θέλων νὰ τηρήσῃ ἑαυτὸν ἄθικτον διὰ τὰς ὁμαλὰς περιστάσεις. Καὶ ἐσεσαίου ἑκάστοτε μετὰ στόμφου εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἔχει ληφθῇ πᾶσα μέριμνα ὅπως μὴ παραμείνῃ ἡ Χώρα ἀκυβέρνητος, ὑπονοῶν ὅτι ἐπεφύλασσεν ἑαυτὸν ὡς ἐσχάτην, ἀλλ' ἀσφαλῆ ἐφεδρείαν, ἐκτὸς ἐὰν ὑπενόει τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν, ἀφοῦ πράγματι ἡ Χώρα δὲν ἔμεινεν ἀκυβέρνητος.

Καὶ ταῦτα σκεπτόμενος καὶ σχεδιάζων ἐκόρευεν εἰς τὰς ὑποδείξεις περὶ ἐπικειμένης ἀνωμαλίας, διευκολύνας οὕτω τὴν ἐκδήλωσιν αὐτῆς.

Ἀμφότεροι λοιπὸν εἶνε ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τοῦ Ἔθνους, διότι ἐνῶ ἠδύναντο νὰ προλάβωσι τὴν ἀνωμαλίαν, ἐκ τοῦ φόβου τῶν εὐθυνῶν καὶ τῆς φθορᾶς των τὴν προεκάλεσαν, ἡ δὲ εὐθύνη των θὰ εἶνε τοσούτῳ μεγαλειτέρα, ὅσον αἱ συνέπειαι τῆς ἀνωμαλίας θὰ εἶνε τυχὸν ἐπιβλαβεῖς ἐπὶ τοῦ Ἔθνους, διότι οὐδεὶς δύναται ἀκόμη νὰ προΐδῃ τὰ μέλλοντα.

Ἡμεῖς, εἶνε ἀληθές, μετὰ τὸν τελευταῖον ἀνασχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως Μιχαλακοπούλου ἐδώσαμεν εἰς αὐτὴν ψῆφον ἐμπιστοσύνης, ἀλλ' ἐν τῇ δικαιολογήσει τῆς ψήφου μας εἴπομεν ὅτι πράττομεν τοῦτο, ἀκριβῶς ὅπως μὴ παραχθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπῆλθε συνεπείᾳ πιέσεως παραγόντων ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης, οἵτινες οὕτω θὰ ἐνεθαρρύνοντο. Διὰ τούτου ὑπεδηλώσαμεν δημοσίᾳ σαφῶς τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἀποδίδομεν εἰς παρουσιασθησομένην τοιαύτην περίπτωσιν καὶ τὴν εὐθύνην, ἣν εἶχεν ἡ Κυβέρνησις ὅπως τοιαύτη περίπτωσις μὴ παρουσιασθῇ. Ὁ δὲ ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος, ἔτι σαφέστερον, ἀλλ' εἰς ἰδιαιτέρας ὁμιλίας τοῖς ἐτόνισε τοῦτο.

Μετὰ τὴν παρουσιασθεῖσαν ἀνωμαλίαν, ἐφόσον ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔκαμε καὶ εἰς ἐμὲ τὴν τιμὴν νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην μου, εἶπον ὅτι ἡ παραιτηθεῖσα Κυβέρνησις, ἐφόσον δὲν ἤθελε νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς καταστολῆς αὐτῆς, ὤφειλε νὰ ἐκδώσῃ τοὐλάχιστον τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς πρὸς ἀπομόνωσιν τῶν ἐκδηλωθεισῶν ἑστιῶν τῆς ἀναρσίας ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ νὰ κληθῇ ἐντὸς τοῦ ἀπογεύματος ἡ Συνέλευσις, ἥτις νὰ ὑποδείξῃ τίνα περιβάλλει διὰ τὰς περιστάσεις ἐκείνας διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης της, ὅπως ἡ Συνέλευσις ἔχῃ οὕτω τὴν εὐθύνην, ἐφόσον ἦτο παροῦσα, τῶν συνεπειῶν τῶν ἀποφάσεών της, αἵτινες θὰ ἐπέδρων καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἰδίας καὶ ὅτι ἡ περίστασις δὲν ἦτο ἐκ τῶν συνήθων διὰ νὰ ἀφεθῇ ἡ ῥύθμισις αὐτῆς εἰς τὸν Ἀνώτατον Ἄρχοντα. Ἡ γνώμη μου αὕτη ἔμεινε μεμονωμένη ἀπέναντι ὅλων τῶν ἄλλων γνωμῶν, τὰς ὁποίας ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἀκούσῃ ὁ Ἀνώτατος Ἄρχων πρὸς ῥύθμισιν τῆς ἰδίας του ἀποφάσεως. Αἱ ἀντιρρήσεις ἀπέβλεπον εἰς τὸ ὅτι ὁ χρόνος ἐπέτρεχε καὶ ἡ τοιαύτη λύσις θὰ ἄφινε τοὺς δημιουργητὰς τῆς ἀνωμαλίας κυρίους τῆς καταστάσεως, καίτοι ὅπως βλέπετε διὰ τῶν γνωμῶν των δὲν ἀπεφεύχθη τοῦτο.

Καὶ ὁ ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς ἐπέδειξεν ἀρκετὴν ἀφέλειαν, ἀγνοῶ ποῦ ὀφειλομένην, καθόσον δὲν τῷ εἶνε ἔμφυτος τοιαύτη, δεχθεὶς τὴν ἐντολὴν σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ἡ ἀδράνεια τῆς Κυβερνήσεως εἶχεν ἐξασφαλίσει εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἀνωμαλίας τὴν ἐπιτυχίαν. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἦσαν πρὸς πρόληψιν τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνωμαλίας ἢ πρὸς κατασκευὴν αὐτῆς.

Ἀλλ' ἤδη εὑρισκόμεθα πρὸ Κυβερνήσεως de facto, σχηματισθείσης καθ' ὅλα τὰ κοινοβουλευτικὰ προσχήματα καὶ ζητούσης τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Σώματος. Τὸ δίλημμα πρὸ τοῦ ὁποίου εὑρίσκονται οἱ πλεῖστοι τῶν πληρεξουσίων εἶνε

δεινόν. Δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ ἐγκρίνουν διὰ τῆς ψήφου των μίαν πρᾶξιν ἔκνομον, τὴν ὁποίαν ἀποδοκιμάζουν, ἀλλὰ καὶ ἀναλογίζονται ποία πρόκειται νὰ εἶνε ἡ πολιτικὴ μορφὴ καὶ ποῖαι αἱ συνέπειαι αὐτῆς ἐὰν ἀποδοκιμάσουν διὰ τῆς ψήφου των τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία κατέχει τὴν Ἀρχήν, ἐὰν δὲν ἤθελε καταλίπη αὐτὴν αὕτη καὶ μετὰ τὴν καταψήφισίν της. Πρέπει νὰ τιθέμεθα εἰς τὴν πραγματικότητα καὶ αὐτὴν νὰ ἀντιμετωπίζωμεν. Γεννᾶται τὸ ζήτημα· ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας θὰ δεχθῇ νὰ ἐξακολουθήσῃ συνεργαζόμενος μὲ Κυβέρνησιν τοιαύτην, δικτατορικὴν πλέον; Καὶ ἐὰν παραιτηθῇ, δὲν περιπλέκεται ἀκόμη περισσότερον ἡ κατάστασις καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς; Ἡ διάλυσις τῆς Συνελεύσεως εἶνε ἐθνικῶς συμφέρουσα πρὶν ἡ συμπληρώσῃ τὸ συνταγτικόν της ἔργον, ὁπότε θὰ ἴδῃ νὰ ἐπακολουθήσουν ἐκλογαὶ νέας Συνελεύσεως καὶ οὐχὶ ἁπλῆς Βουλῆς; Ἐὰν εἰσέλθῃ τις εἰς λεπτομερείας θὰ εὕρῃ καὶ ἄλλην ἀπειρίαν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα θὰ γεννηθῶσιν. Ἡ ἀντίρρησις εἶνε εὔκολος. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐδημιούργησαν τὰς ἀνωμαλίας, ἔχουν καὶ τὴν εὐθύνην νὰ τὰς ἐξομαλύνουν καὶ δὲν ἐννοοῦμεν ἡμεῖς διὰ τῆς ψήφου μας νὰ μετάσχωμεν τῶν εὐθυνῶν. Ἀλλὰ θὰ ἦτο ἐγωϊστικὸν αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ σκέπτηται κανεὶς τὸ προσωπικόν του συμφέρον, ἐὰν κρίνῃ ὅτι, ἔστω καὶ μὲ ζημίαν αὐτοῦ, θὰ μειώσῃ τοὐλάχιστον τὰ μέλλοντα νὰ προέλθωσι κακά.

Ἡμεῖς ἐσκέφθημεν ἐπὶ πολὺ καὶ παρὰ τὴν ἀποδοκιμασίαν, ἣν ἐκδηλοῦμεν διὰ τὸν τρόπον τῆς καταλήψεως τῆς Ἀρχῆς, παρὰ τὴν ἀντίθεσιν τῶν ἀντιλήψεων, ἡ ὁποία μᾶς ἐχώρισε πάντοτε ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ὁποία ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς χωρίζῃ, ἀπεφασίσαμεν νὰ παράσχωμεν ψῆφον ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, διαβλέποντες εἰς τοῦτο τὴν ὀλιγώτερον κακὴν λύσιν διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου, μετὰ τὰς δημιουργηθείσας συνθήκας καὶ ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις.

Τοὺς τελευταίους δισταγμούς μας ὑπερενίκησε καὶ τὸ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὑποβληθὲν σχέδιον ψηφίσματος, ὡς περιέχον τὰς ἀπαραιτήτους ἐγγυήσεις πρὸς μετάβασιν τὸ ταχύτερον εἰς τὴν ὁμαλότητα, τῆς ὁποίας τόσην ἀνάγκην ἔχει ἡ Χώρα.

Εὔχομαι αἱ εὐθῦναι τῆς Ἀρχῆς νὰ μετριάσωσι τὴν ὁρμητικότητα τῶν κυβερνώντων ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἀπολύτου νομιμότητος καὶ εὔχομαι ἡ συμπλήρωσις τῆς Κυβερνήσεως νὰ προσδώσῃ αὐτῇ τὸ ἀνάλογον κῦρος.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ διαμαρτύρεται, διότι παραβιάζεται οὗτος μὴ δοθέντος τοῦ λόγου κατὰ σειρὰν ἐγγραφῆς.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι ζητοῦσι νὰ διακόψῃ ὁ ῥήτωρ τὴν ὁμιλίαν του.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** διακόπτει τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ ὅ' λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** παρακαλεῖ νὰ δηλώσῃ ὁ κ. Πρόεδρος τίνες εἶναι ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων.

Ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης*** τονίζει ὅτι ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες χρίονται διὰ τῶν πολιτικῶν ἀγώνων. Ἀμφισβητεῖ δὲ τὸ δικαίωμα τοῦ Προεδρείου νὰ ἀνακηρύσσῃ τοιούτους. Διὰ τοῦ τοιούτου τρόπου καὶ διὰ τῆς παρ' ἐναρίθμων πληρεξουσίων ἑκάστοτε ἀνακηρύξεως ἀρχηγῶν παραρακωλύονται καὶ διαταράσσονται αἱ συζητήσεις καὶ αἱ ἐργασίαι. Εἶνε λυπηρόν, ἐπιλέγει, νὰ ἀπόλλυνται πολύτιμοι στιγμαὶ μὲ ἀντεγκλήσεις περὶ ἀρχηγῶν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** δηλοῖ ὅτι εὐχαρίστως παραχωρεῖ τὴν σειράν του ὁ κ. Ι. Τσιριμῶκος εἰς τὸν κ. Καρασεβδᾶν.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** ζητεῖ καὶ πάλιν νὰ πληροφορηθῇ τίνες εἶναι ἀρχηγοί.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἀρχηγοῦ κομμάτων καὶ ὁμάδων ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον τὸν λόγον οἱ κ. κ. Λ. Παπαναστασίου, Θ. Σορούλης, Γ. Κονδύλης καὶ Στ. Γονατᾶς. Ὑπολείπονται δὲ οἱ κ. κ. Ι. Τσιριμῶκος καὶ Φ. Μανουηλίδης, ἐρωτᾷ δὲ τὴν Συνέλευσιν ἐὰν θέλῃ νὰ δοθῇ κατὰ προτίμησιν εἰς αὐτοὺς ὁ λόγος ἢ εἰς τοὺς ἐγγεγραμμένους κατὰ σειράν.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται νὰ δοθῇ ὁ λόγος κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς κ. κ. Τσιριμῶκον καὶ Μανουηλίδην.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** διαμαρτύρεται, διότι οὐδέποτε ἐλήφθη ἀπόφασις παρὰ τῆς Συνελεύσεως νὰ ὁμιλοῦν προνομιακῶς οἱ ἀρχηγοὶ κομμάτων καὶ ὁμάδων. Προτίμησις τοιαύτη προνομιακὴ εἰς πᾶσαν συζήτησιν ἀποτελεῖ κατάλυσιν τῶν συζητήσεων.

Ὁ κ. ***Ι. Τσιριμῶκος*** λαμβάνων μετὰ ταῦτα τὸν λόγον λέγει ὅτι δὲν θέλει τίποτε ἄλλο νὰ δηλώσῃ παρὰ ὅτι θὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, παραδεχόμενος τὸ ὑποβληθὲν ψήφισμα. Θεωρεῖ περίσσειαν λόγων ἐὰν ἐπαναλάβῃ τοὺς λόγους δι' οὓς ἐπιθάλλεται ἡ ἔγκρισις τοῦ ψηφίσματος. Δὲν εἶναι, προσθέτει, ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ Κοινοβουλίου σχηματίζεται Κυβέρνησις καὶ ὑπομιμνήσκει τὴν Κυβέρνησιν τὴν γενομένην μετὰ τὸ κίνημα τοῦ 1909. Εἰς τὴν Βουλὴν ἐκείνην παρεκάθηντο ὅλοι οἱ

ἄνδρες οἱ γηράσαντες ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Πατρίδος ἀλλὰ καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ἐξαρθέντες εἰς πατριωτικὸν αἴσθημα ἐπροτίμησαν νὰ μειωθῶσι καὶ νὰ περιδάλωσι τὴν Κυδέρνησιν ἐκείνην μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην των, καὶ ἡ Κυδέρνησις ἐκείνη, ὡς γνωστόν, ἀπετέλεσε τὸ βάθρον τῆς ἐπακολουθησάσης ἀνορθώσεως. Ἡ περίστασις εἶνε ἀνάλογος μὲ τὴν σήμερον. Ὅτε ὁ κ. Κονδύλης παρητήθη, ἡ δυσφορία μετεδιδάσθη εἰς τὰς τάξεις ἐκείνας αἵτινες ἐφορεύουν πάντοτε ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς πατρίδος, ἀλλ' οἱ ἰθύνοντες ἐκώφευον καὶ ἐτύφλωττον καὶ δὲν ἐσχημάτισαν Κυδέρνησιν συνασπισμοῦ, δι' ἧς ἠδύνατο νὰ διασκεδασθῇ ἡ δυσφορία. Δὲν ἐγκρίνω, λέγει, τὸν τρόπον τοῦ διὰ στρατιωτικῶν ἐπεμδάσεων σχηματισμοῦ Κυδερνήσεως καὶ οὐδέποτε ἐπεδοκίμασα τοιούτους τρόπους καὶ μεθόδους. Συνείθισα ὅμως νὰ ἀντιμετωπίζω τὰ πράγματα καὶ νὰ παραμερίζω τὰς διαφόρους θεωρίας, ὅταν πρόκειται μὲ τὴν ἐμμονὴν εἰς αὐτὰς νὰ βλάψω γενικώτερα συμφέροντα. Διὰ τοῦτο ἄλλην μίαν φορὰν ὑφιστάμενος μείωσιν θέλω ὑπερψηφίσει τῆς Κυδερνήσεως μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ κάμῃ αὕτη καλὴν χρῆσιν τοῦ χρόνου δι' ὃν ἐζήτησε νὰ τὴν πιστώσωμεν καὶ ὅτι ἐπανερχομένη τὸν Ὀκτώδριον κοινοδουλευτικωτέρα θὰ λάδῃ ἀνεπιφύλακτον ἐμπιστοσύνην διὰ τὴν εὔστοχον διαχείρισιν τῆς ἐντολῆς, ἣν θὰ τῇ ἐμπιστευθῶμεν.

Ὁ κ. **Φίλιππος Μανουηλίδης** δὲν φρονεῖ ὅτι ἡ παροῦσα στιγμὴ εἶνε κατάλληλος διὰ ῥητορικὰ σχήματα καὶ ἀγορεύσεις. Ἡ ἀνεξάρτητος προσφυγικὴ ὁμὰς εἶναι λέγει, γνωστὸν πόσους κοινοδουλευτικοὺς ἀγῶνας διεξήγαγε κατὰ τῆς τέως Κυδερνήσεως. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ ταύτης ἡμεῖς ἔχομεν συνεπῶς ἥσυχον τὴν συνείδησιν ὅτι ἐξεπληρώσαμεν τὸ καθῆκόν μας. Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπικροτήσωμεν καὶ θὰ ἐπιδοκιμάσωμεν τὸν τρόπον τῆς συντελεσθείσης ἀλλαγῆς. Ἀλλ' ἡ γενικὴ κατάστασις τῆς Χώρας μᾶς ἀναγκάζει νὰ σκεφθῶμεν κατὰ τρόπον ψυχραιμότερον καὶ νὰ εὐχηθῶμεν ὅπως κατὰ τὸ δυνατὸν ἐξομαλυνθῇ ἡ κατάστασις. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην θέλομεν ὑπερψηφίσει τῆς Κυδερνήσεως εὐχόμενοι ὅπως ἡ ψῆφός μας αὕτη ἐνισχύσῃ τὴν Κυδέρνησιν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Πατρίδος.

Γ. Φραγκούδης. Τὸ κίνημα τὸ ὁποῖον ἔφερε τὴν σημερινὴν Κυδέρνησιν εἰς τὴν Ἀρχὴν καὶ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἐπιδοκιμάζει εἶνε συνέπεια τῶν τραγικῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα προὐκάλεσαν τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1922. Ἀλλεῖνε καὶ συνέπεια τοῦ ὅτι ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1922 δὲν προέδη εἰς τὴν κάθαρσιν τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ κάμῃ κατόπιν μιᾶς τοιαύτης τραγῳδίας. Τὸ κίνημα τοῦτο εἶνε συνέχεια τῆς Ἐπανα-

στάσεως ἐκείνης, ἐφύσον ἡ Συνέλευσις δὲν κατώρθωσε νὰ ἐξαρθῇ εἰς τὸ ὕψος της καὶ νὰ μεταδληθῇ εἰς Ἐπαναστατικὴν Συνέλευσιν. Τονίζει ἔπειτα τὴν πλήρη ἀποτυχίαν εἰς ἣν ὡδήγησαν αἱ μέχρι τοῦδε Κυδερνήσεις καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τὸ πατριαρχικὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ προσφυγικὸν καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἄλλα ἀναφυέντα ζητήματα, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθεν ἡ ἐξέγερσις καὶ καταλήγει λέγων ὅτι ἡ παροῦσα Κυδέρνησις ὀφείλει νὰ προσδῇ πρὸς τὰ διάφορα ζητήματα ριζικῶς καὶ βαθέως· ἐὰν κατορθώσῃ νὰ ἐμφυσήσῃ μίαν νέαν πνοὴν εἰς τὸ Ἔθνος, τοῦτο θέλει ἀποτελέσει τὴν ἐπιτυχίαν της, διότι αἱ δικτατορίαι δὲν ἐπιδάλλονται παρὰ μόνον διὰ τῆς ἠθικῆς.

Ὁ κ. *Π.* ***Καρασεβδᾶς*** ἐπικρίνει διὰ μακρῶν τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἀνέλαδε τὴν Ἀρχὴν ἡ παροῦσα Κυδέρνησις καὶ τὴν ἐν γένει τακτικὴν τοῦ Προέδρου τῆς Κυδερνήσεως, τὴν ὁποίαν κρίνει ὡς ἐπιζημίαν εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. ***Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης*** λέγει ὅτι τὸ Μικρασιατικὸν κέντρον ἐλυπήθη διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἀνωμαλίαν, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι ἡ παροῦσα τῆς παρούσης Κυδερνήσεως εἶνε ἐγγύησις διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν συνόρων καὶ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως καὶ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας. Ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὡσαύτως ὅτι τὰ προσφυγικὰ ζητήματα θὰ τύχωσι τῆς δεούσης μερίμνης καὶ προσοχῆς ἐκ μέρους τῆς Κυδερνήσεως, ὑπὲρ ἧς δηλοῖ ὅτι θέλει ὑπερψηφίσει.

Ὁ κ. ***Ι. Στάϊκος Παπαδάκης*** δηλοῖ ὅτι συμμερίζεται τὰς ἀναπτυχθείσας ἐκ μέρους τοῦ ἐκ Σάμου πολιτευτοῦ γνώμας καὶ ὅτι θέλει καταψηφίσει τὴν Κυδέρνησιν.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι ἂν καὶ αἱ διαθέσεις τῶν στρατιωτικῶν πρὸς ἐπέμδασιν εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ πολιτεύματος ἦσαν ἔνδηλοι, ἐντούτοις τὰ πολιτικὰ κόμματα οὐδὲν ἔπραξαν ὅπως προσελκύσουν τοὐλάχιστον τὴν λαϊκὴν γνώμην μεθ' ἑαυτῶν. Καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς αἱ ἀλληπάλληλοι κυδερνητικαὶ ἀποτυχίαι ἔδωκαν εἰς τοὺς ἀνευθύνους στρατιωτικοὺς παράγοντας τὴν δικαιολογίαν τῆς ἐπεμδάσεως, τὴν ὁποίαν εἶχον ἀναγνωρίσει ἤδη αὗται διὰ τῆς ἀτιμωρησίας ἐκείνων αἵτινες εἶχον προηγουμένως πρωτοστατήσει εἰς τὰ ἐκραγέντα κινήματα.

Μόλα ταῦτα, τὰ ἐπελθόντα γεγονότα δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ, διότι τοῦτο θὰ ἀπετέλει προηγούμενον λίαν ἐπικίνδυνον καὶ καταστρεπτικὸν καὶ εὑρίσκει ὅτι κακῶς ἔπραξαν οἱ διάφοροι ἀρχηγοὶ τῶν διαφόρων ὁμάδων σπεύσαντες νὰ περιδάλωσι διὰ τοῦ κοινοδουλευτικοῦ μανδύου μίαν τόσον νόθον καὶ βιαίαν κατάστασιν. Νομίζει δ' ὅτι οὔτε ἡ Ἐπανάστασις πρέπει νὰ ἀποδεχθῇ τὸ χρίσμα τοῦτο, ἀλλὰ νὰ βαδίσῃ πρὸς

τὰ πρόσω καὶ νὰ ἀποβλέψῃ μόνον εἰς τὸν λαόν, ὡς τὸν μόνον ρυθμιστὴν τῆς καταστάσεως. Μάλιστα δὲ ἀφοῦ ἡ Συνέλευσις δὲν ἀντιπροσωπεύει πλέον τὸν λαόν, κατ' οὐσίαν καταργηθεῖσα διὰ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ παύσασα καὶ νὰ ὑφίσταται. Τοῦτο θὰ ἦτο προτιμότερον καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ διὰ τὰ πολιτικὰ κόμματα. Ἐπιβάλλεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν δι' ἐπαναστάσεως ἐπιβληθεῖσαν, ἀναλογιζομένη τὰς βαρυτάτας εὐθύνας, τὰς ὁποίας ἀνέλαβε, νὰ χωρήσῃ ἐπὶ τὰ πρόσω, ἀντιμετωπίζουσα τὴν πραγματικὴν κατάστασιν χωρὶς νὰ ζητῇ νὰ περιβληθῇ ψευδῆ μανδύαν κοινοβουλευτικὸν παρὰ Συνελεύσεως, τὴν ὁποίαν κατ' οὐσίαν κατήργησεν, ἀφοῦ τὴν ἐστέρησε τοῦ μεγίστου τῶν δικαιωμάτων τῆς παρὰ τῆς πλειοψηφίας αὐτῆς ὑποδείξεως τῆς Κυβερνήσεως.

Πίστωσιν χρόνου ἀς μὴ ζητῇ ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὴν καταργηθεῖσαν Συνέλευσιν ἀλλ' ἀπὸ τὸν μόνον φυσικὸν ρυθμιστὴν τῆς καταστάσεως, τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀριδήλως ἐκπεφρασμένην τὴν γνώμην περὶ ταχείας διενεργείας ἐλευθέρων ἐκλογῶν, ἵνα ἡ Χώρα ἐπανέλθῃ εἰς ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρα 9.15' μ. μ. διὰ τὴν 10 1)2 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 10.45 μ.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι αἱ Ἐπαναστάσεις δύνανται νὰ εἶνε δικαιολογημέναι, ἀλλὰ μόνον τότε ὅταν ἐκπροσωποῦσι τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ὡς ἀνοργάνωτος δὲν δύναται νὰ ἐπιδληθῇ. Ἡ τελευταία ἐπανάστασις δὲν ἐξεπροσώπει τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ, διότι ἐὰν τοῦτο συνέβαινε, ὡς κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1909, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συμμετέχῃ τῆς Κυβερνήσεως οὐδὲν μέλος στρατιωτικόν. Μία ἐπανάστασις εἶνε εὔκολον νὰ κηρυχθῇ καὶ νὰ ἐπιτύχῃ, ὅταν μάλιστα ἐγείρεται κατ' ἀνθρώπων λιποψύχων, οἵοι ἦσαν οἱ ἀποτελοῦντες τὴν τέως Κυβέρνησιν. Ἐκεῖνο ὅμως πρὸς τὸ ὁποῖον κυρίως πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ ἡ ἐπανάστασις εἶνε τί θὰ κάμῃ μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν της. Ἐδημιουργήθη, προσθέτει, μία κατάστασις εὐχάριστος ἢ δυσάρεστος. Ἡ Συνέλευσις καθῆκον ἔχει νὰ μὴ ἐντείνῃ τὰ πράγματα. Οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ δὲν ἀποβλέπουν παρὰ εἰς τὴν ῥῆξιν τῆς Δημοκρατικῆς παρατάξεως. διὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις ὀφείλει τὸ δώσῃ ψῆφον ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** ἀναφερόμενος εἰς ἀγόρευσίν του πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐναντίον τῶν στρατιωτικῶν κινημάτων, καταλογίζει τὴν ἔκρηξιν τοῦ νέου κινήματος εἰς τὴν ἀτολμίαν τῆς Κυβερνήσεως Μιχαλακοπούλου ἡ ὁποία ὤφειλεν ἢ ἐγκαίρως νὰ παραιτηθῇ ἢ νὰ πατάξῃ τὴν στάσιν δι' ὅλων τῶν κρατικῶν μέσων. Ἀποδέχεται τὸ ψήφισμα, ἀλλ' ἀποκρούει τὴν πηγὴν ἐξ ἧς ἀπέρρευσε, διότι ἡ μὲν φωνὴ μαξεῖνε φωνὴ κοινοβουλευτική, αἱ δὲ χεῖρες μας μὴ κοινοβουλευτικαί. Ἡ Συνέλευσις ὑποστᾶσα μὲ χριστιανικὴν ἀπάθειαν πλεῖστα ῥαπίσματα, ὑποχρεοῦται νὰ καταπίῃ μέχρι τρυγὸς τὸ ποτήριον τῆς αὐτοταπεινώσεων. Ἢ εἶνε χρήσιμος εἰς τὴν Χώραν, ὅτε δέον ν' ἀφεθῇ ἐλευθέρα εἰς τὸ ἔργον της, ἢ εἶνε περιττή, ὅτε δέον νὰ διαλυθῇ. Αἱ νόθοι λύσεις εἶνε ἐπιζήμιοι καὶ δαπανηραί. Καταλήγων δηλοῖ ὅτι θὰ καταψηφίσῃ καὶ ὑπενθυμίζει εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι εἰσήγαγε τὴν Χώραν εἰς ὁδὸν ὅπου εἰσέρχεται τις ἔνοπλος, ἀλλ' ὁπόθεν ἐξέρχεται δυσκόλως.

Ὁ κ. **Διον. Λεονάρδος** ἱστορεῖ τὴν ὅλην κατάστασιν τὴν ἐπικρατήσασαν ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως καὶ ἀποκρούει τὴν ἐκφρασθεῖσαν κατηγορίαν ὅτι τὸ γενόμενον κίνημα προῆλθεν ἐκ λόγων ἰδιοτελῶν ἢ λόγων φιλοδοξίας. Ὁμολογεῖ μολονοτοῦτο ὅτι τὸ κίνημα ἀποτελεῖ πλῆγμα κατὰ τῆς Δημοκρατίας καὶ τονίζει ὅτι ἐκ τῆς πολιτείας τῶν ἀποτελεσάντων τὴν Κυβέρνησιν ἐξαρτᾶται νὰ καλυφθῇ τὸ πλῆγμα τοῦτο καὶ νὰ ἀποφευχθῶσιν αἱ ἐξ αὐτοῦ συνέπειαι. Δηλοῖ ὅτι θὰ καταψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ θὰ ἀμυνθῇ τὸ καθ' ἑαυτὸν τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἤθελε παραδιάσει αὐτάς.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** λέγει ὅτι εἰς τὴν βίαν δέον νὰ ἀντιταχθῇ ἡ βία. ἀναφερόμενος δὲ τὰς ἀλλεπαλλήλους ἀποφάσεις, τὰς ὁποίας ἡ παροῦσα Συνέλευσις ἔλαβε κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν μέχρι τοῦδε Κυβερνήσεων, συμπεραίνει ὅτι τὸ γενόμενον κίνημα ἐστρέφετο κατὰ τῆς Συνελεύσεως. Ἀπορεῖ διὰ τοῦτο πῶς ἡ ἐκ τούτου σχηματισθεῖσα Κυβέρνησις ἔρχεται νὰ ζητήσῃ ψῆφον παρὰ τῆς Συνελεύσεως, ἥτις οὕτω οὐδὲν πλέον ἐκπροσωπεῖ. Πράττουσα τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἐπιζητεῖ ἢ νὰ ἀποκτήσῃ συμμετόχους τῶν εὐθυνῶν τὰς ὁποίας ἀναλαμβάνει καὶ τὸ βάρος τῶν ὁποίων τώρα ζυγίζει. Συνεπῶς οὐδὲν δικαίωμα ἔχει ἡ Συνέλευσις νὰ ψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἐρωτᾷ τί θὰ ἔκαμνεν ἡ Κυβέρνησις ἂν θὰ κατεψηφίζετο.

Θ. Πάγκαλος (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξηκολούθει τὸν κοινοβουλευτικόν της δρόμον. Θὰ εὑρισκόμεθα καὶ πάλιν πρὸ νέας ὑπουργικῆς κρίσεως.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** συνεχίζων ἐπιμένει ὅτι ἡ παροῦσα

Κυβέρνησις οὐδὲν ἄλλο εἶνε παρὰ Κυβέρνησις στρατιωτικῆς βίας.

Θ. Πάγκαλος (Πρωθυπουργός.) Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διορθώσω τὴν γνώμην τοῦ κ. Συναδέλφου, διότι ὅσοι παρηκολούθησαν τὴν ἀρθρογραφίαν μου ἐν τῷ τύπῳ εἶδον ὅτι εἰς τελευταῖον ἄρθρον μου ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ στρατὸς εἰς τὰ ἔργα του» ἔλεγον ὅτι ὁ στρατός, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς παρούσης καταστάσεως, ὁ πρωτοστατήσας εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Δημοκρατίας, ἔχει ὄχι μόνον δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ ὑποχρέωσιν νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς καὶ νὰ ἐπεμβαίνῃ καθ' ἣν στιγμὴν ἤθελε νομίσει ὅτι δὲν ἀπορρέει αὐτὴ ἐκ τῆς γνώμης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δύναμαι δ' ἐπὶ πλέον νὰ σᾶς δηλώσω καὶ τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐπανέλαβον δεκάκις. Ἐθεώρησα τὴν Συνέλευσιν περιέχουσαν πλεῖστα ἀγαθὰ στοιχεῖα καὶ ἤμην κατὰ τῶν ἐκλογῶν, διότι ἐφοβούμην μήπως ἔλθωσι χειρότερα στοιχεῖα διὰ τῶν νέων ἐκλογῶν καὶ ἀπέδοκα πάντοτε τὴν πλάνην καὶ τὸ σφάλμα εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων τῆς πλειονοψηφίας. Δύναμαι νὰ ἀπαντήσω διὰ δύο λέξεων καὶ εἰς τὰς ἄλλας κατηγορίας, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημ. Ἑνώσεως εἰς τοῦτο, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς δικλείδος, τὸ ὁποῖον ἐτόνισεν ἀπὸ τοῦ βήματος ὁ ἐκ Ροδόπης πληρεξούσιος, ἐπεδίωξα ἐγὼ νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ζητήσας Κυβέρνησιν Γενικοῦ Συνασπισμοῦ ὀλίγων πρὸ τοῦ κινήματος, δύο ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκρήξεως αὐτοῦ, καὶ εἶπον ὅτι πρέπει νὰ μεταδῶτε νὰ εἰπῆτε εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ παραιτηθῇ.

Ἤσθε σύμφωνος κ. Πρόεδρε;

Α. Παπαναστασίου. Ἤσθε σεῖς σύμφωνος περὶ Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ, ἐγὼ ὅμως δὲν εἶχον καμμίαν ὑποχρέωσιν νὰ μεταβῶ.

Θ. Πάγκαλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ πλὴν τούτου τὴν νύκτα τοῦ κινήματος ἀπέστειλα τέσσαρας ἀξιωματικούς, τὸν συνταγματάρχην Παππαϊωάννου, τὸν κ. Μαμούρην καὶ δύο ἄλλους εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς τέως Κυβερνήσεως καὶ τοῦ εἶπα ὅτι δύναμαι νὰ σταματήσω τὸ κίνημα, διότι ἐγνώριζε ὅτι ἠδυνάμην νὰ παρεμβῶ, ἐὰν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐδήλου ὅτι παραιτεῖται ἡ Κυβέρνησις, διότι ἡ δικλεὶς ἔπρεπε νὰ ἀνοιγῇ. Εἶναι λεπτομέρειαι, τὰς ὁποίας δὲν γνωρίζετε, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ σᾶς κατατάσσω εἰς τὰ ἄριστα στοιχεῖα τῆς Συνελεύσεως, ἀνεξαρτήτως μερικῶν λεπτομερειῶν, ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ πιστεύσητε εἰς ὅσα λέγω.

Α. Παπαναστασίου. Τὰ προηγούμενα ἀπὸ κοινοβουλευτικῆς ἀπόψεως δὲν ἔχουσι σημασίαν, ἐφόσον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔρχεται καὶ λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑποτάσσεται εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, εἴτε εἶνε ὑπὲρ αὐτῆς εἴτε κατ' αὐτῆς.

Ὁ κ. ***Α. Ἀκρίδας*** συνεχίζων λέγει ὅτι ὅλα ταῦτα οὐδαμῶς δύνανται νὰ δικαιολογηθῶσι, καθ' ἣν στιγμὴν ἔχομεν πρὸ ἡμῶν πράξεις τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, αἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ καθαρῶς πράξεις ἐπαναστατικαὶ σύμφωνοι πρὸς ἕνιαῖον ἐπαναστατικὸν πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον κατ' ἐπανάληψιν ἐξεδηλώθη ὑπὸ διαφόρων στρατιωτικῶν, τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσε μάλιστα νὰ ἀπολύσῃ τῶν φυλακῶν εὐθὺς ὡς ἀνέλαβε τὴν Ἀρχήν. Καταλήγων δηλοῖ ὅτι θὰ καταψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ συνιστᾷ εἰς αὐτὴν νὰ παραιτηθῇ, μετὰ τὴν παραίτησίν της δὲ νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ λάβῃ τὴν ἐμπιστοσύνην της, ἵνα δυνηθῇ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ σπουδαῖον ἔργον τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνει.

Ὁ κ. ***Ι. Μαμάης*** ἀποδοκιμάζει τὸ γενόμενον κίνημα ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν καίτοι ἀναγνωρίζει ὅτι ἔχουσι δικαίωμα καὶ οἱ στρατιωτικοὶ νὰ ἀναμιγνύωνται εἰς τὰ πολιτικά, ἀλλὰ κυρίως φρονεῖ ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ πρέπει νὰ μένωσιν εἰς τὰ ἔργα των. Ποιεῖται εἶτα διαφόρους συστάσεις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, τὰς ὁποίας πρέπει αὕτη νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ, ἐὰν θέλῃ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ νὰ τύχῃ τῆς ἐπιδοκιμασίας αὐτοῦ.

Ὁ κ. ***Ι. Πασσαλίδης*** λέγει ὅτι σήμερον ἡ Δ' Συνέλευσις εὑρίσκεται εἰς τὴν πλέον ἐπικίνδυνον καμπὴν τοῦ βίου αὐτῆς καὶ δέον νὰ ἐξετασθῇ τίς εἶναι ὁ ὑπόδικος σήμερον, ἡ Συνέλευσις, οἱ διάφοροι πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ ἢ ὁ στρατός, ὁ ἐπεμβὰς καὶ διαταράξας τὸν ὁμαλὸν βίον τῆς Συνελεύσεως. Καὶ ἐξετάζων διὰ μακρῶν τὴν δρᾶσιν ἑνὸς ἑκάστου τῶν παραγόντων τούτων, λέγει ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, οἱ διαδεξάμενοι αὐτὸν οὐδεμίαν ἱκανότητα ἔδειξαν· τοὐναντίον διὰ τῆς πολιτείας αὐτῶν συνετέλεσαν ὥστε νὰ διαφθαρῶσι τὰ πάντα καὶ μόνον ὁ Στρατὸς ἔμενεν μακρὰν τῆς πολιτικῆς σαπίλας καὶ ἀπεπειράθη οὐχὶ ἅπαξ ἀλλὰ κατ' ἐπανάληψιν νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν κατάστασιν αὐτὴν τῆς Συνελεύσεως, ἥτις ἀπέβη κυριολεκτικῶς κωμική. Ὁ στρατὸς δὲ δὲν εἶνε ξένος πρὸς τὸν λαόν, εἶνε αὐτὸς ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος σχηματίζει ἔξωθεν τὰς γνώμας του καὶ τὰς ἐκδηλώνει διὰ τοῦ στρατοῦ ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ φορεὺς τῶν ἰδεῶν του. Τὸ γενόμενον δὲ τοῦτο κίνημα εἶνε καθαρῶς δημοκρατικὸν φαινόμενον, εἶνε δημοκρατισμὸς καὶ διὰ τοῦτο οὐδεμίαν ἔκπληξιν προὐξένησεν εἰς αὐτὸν ἡ γενομένη στρατιωτικὴ ἐπανάστασις.

Κατακρίνει κατόπιν τὰς γενομένας παρασκηνιακὰς Κυβερ-

νήσεις, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἤδη σχηματισθεῖσαν, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει ὡς καθαρῶς λαϊκὴν Κυβέρνησιν, διότι ἐκεῖναι δὲν ἦσαν παρὰ καθαρῶς κεφαλαιοκρατικαὶ κυβερνήσεις ἀφοῦ οὐδὲν ἄλλο ἔπραττον παρὰ νὰ διαρθείρουν τοὺς πολίτας καὶ νὰ πιέζουν τὸν λαὸν καὶ καταλήγει λέγων ὅτι ὑπὸ τὴν ἀντίληψιν ταύτην τὴν σοσιαλιστικὴν θὰ ὑπερψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ συνιστᾷ εἰς αὐτὴν νὰ στραφῇ, ἐφόσον θέλει νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ ἑαυτὴν καὶ τὴν πατρίδα, πρὸς τὰς λαϊκὰς μάζας καὶ ἐπ' αὐτῶν νὰ στηριχθῇ, ἐὰν θέλῃ νὰ ἀντικρύσῃ θαρραλέως τὸ λαϊκὸν δικαστήριον.

Σκεῦος Ζερβός. Δέκα καὶ ὀκτὼ περίπου μῆνες παρῆλθον ἀφ'ὅτου προεκηρύχθησαν αἱ ἐκλογαὶ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ ἔχομεν εἰς τὸν τόπον μας ἑπτὰ διαφόρους ἐπαναστάσεις καὶ στρατιωτικὰ κινήματα. Ἀφ' ὅτου δ' ἀπῆλθε τῆς Ἑλλάδος ὁ κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ὅλαι ἀνεξαιρέτως αἱ σχηματισθεῖσαι Κυβερνήσεις ἢ ἀνῆλθον εἰς τὴν Ἀρχὴν κατόπιν στρατιωτικοῦ κινήματος ἢ παρηκολουθήθησαν κατόπιν στρατιωτικοῦ κινήματος καὶ ἐπαναστάσεως. Πρὸς διαπίστωσιν τῶν λόγων μου ἀναφέρω τὴν πτῶσιν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Καφαντάρη, ὅτε τρεῖς συνταγματάρχαι καὶ δύο ὑπομοίραρχοι μεταβάντες τὴν 8ην Μαρτίου 1924 εἰς τ' Ἀνάκτορα ἀπῄτησαν ἀπὸ τὸν Ἀντιβασιλέα τὴν πτῶσιν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ καὶ ἡ διαδεχθεῖσα αὐτὸν Κυβέρνησις τοῦ κ. Παπαναστασίου, ὁρκισθεῖσα τὴν 12ην Μαρτίου 1924, παρηκολουθήθη ὅταν τὴν παραμονὴν τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου παρηκολούθησαν ὁμαδικῶς 82 ἀξιωματικοὶ τοῦ Ναυτικοῦ μὴ ἀνεχόμενοι δῆθεν τὸν τότε καὶ νῦν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν. Ἡ Κυβέρνησις τοῦ κ. Σοφούλη ὁρκισθεῖσα περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου 1924 ἀντίκρυσε δύο στρατιωτικὰ κινήματα, ἓν τοῦ Ναυτικοῦ μὲ τὸν κ. Κολιαλέξην ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ἓν τοῦ στρατοῦ μὲ τοὺς κ. κ. Τσερούλην καὶ Παναγιωτόπουλον πρωτουργούς. Τέλος ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις εἶχε δύο ἕτερα κινήματα ν' ἀντικρύσῃ, τὸ κίνημα τοῦ στρατηγοῦ κ. Λούφα καὶ τὸ παρόν, ὅπερ τὴν ἀνέτρεψε.

Τὰ κινήματα ταῦτα μελετώμενα ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνάγκην οὐχὶ ῥητόρων καὶ καλλιτεχνῶν τοῦ λόγου, ἀλλὰ πολιτικῶν ἰσχυρῶν, ἀφόβων, τολμηρῶν μὲ ἰσχυρὰν θέλησιν καὶ χαλύβδινον χαρακτῆρα, διότι αἱ στιγμαὶ τὰς ὁποίας διερχόμεθα εἶνε ἐξαιρετικαί, ἡ Δημοκρατία διέρχεται φοβερὰν δοκιμασίαν καὶ ἡ ὕπαρξις πειθαρχικοῦ καὶ ἀφωσιωμένου στρατοῦ εἶνε προβληματική. Διὰ τοῦτο ἐπιτακτικὸν καθῆκον προβάλλει ἵνα ὁ τρώσας καὶ ἰάσεται, ὁ δὲ κ. Πρωθυπουργὸς ὅστις γνωρίζει ἄριστα τὴν νόσον, νὰ σπεύσῃ νὰ θεραπεύσῃ ταύτην

καὶ νὰ παύσωσι πλέον τὰ στρατιωτικὰ κινήματα καὶ τὰ προνουτσιαμένα καὶ αἱ ἐπαναστάσεις, αἵτινες νεκροῦσι τὸν τόπον καὶ ὠθοῦσιν αὐτὸν εἰς τὴν καταστροφήν.

Συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ ψῆφοι τὰς ὁποίας θὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις ἐκ μέρους τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως δὲν εἶνε καὶ ψῆφοι ἐμπιστοσύνης πρὸς αὐτήν. Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις, πιστώνουσα τὴν Κυβέρνησιν μὲ ὡρισμένον χρόνον, περιμένει ἔργα καὶ ἔργα θετικά, ὅπως καὶ πραγματικῶς περιβάλῃ ταύτην μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην της. Τελευτῶν ζητεῖ τὴν ἄμεσον καὶ ὁριστικὴν παῦσιν πλέον τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν κινημάτων, ὅπως οὕτω παύσῃ ἡ συνεχὴς τῆς Κοινωνίας νευρικότης καὶ ἀνησυχία, ἐκ τῶν ὁποίων τόσον πάσχει οὐχὶ μόνον τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ζωὴ τῶν λαϊκῶν τάξεων, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα συμφέροντα αὐτῆς τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Πατρίδος αὐτῆ ἡ ὑπόστασις καὶ τοῦ ἔθνους τὰ ὕψιστα συμφέροντα.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** δηλοῖ ὅτι πειθαρχῶν εἰς τὰς ἀποφάσεις τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις θὰ ὑπερψηφίσῃ τῆς Κυβερνήσεως εὐχόμενος ὅπως ἡ ψῆφός του συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσῃ αὐτήν, ἵνα φέρῃ εἰς εὐχάριστον πέρας τὸ βαρύ ὄντως ἔργον τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** ἐπικρίνει τὰ μέχρι τοῦδε ἐξελιχθέντα καὶ διατυπώνων τὰς γνώμας του περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν δύνανται νὰ βελτιωθῶσι τὰ κακῶς ἔχοντα ἔν τε τῇ διοικήσει καὶ τῷ στρατῷ λέγει ὅτι θὰ δώσῃ ψῆφον δοκιμαστικὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καταθέτει δὲ καὶ ἔγγραφον δήλωσιν, δικαιολογητικὴν τῆς ψήφου αὐτοῦ, ἐν τῇ ὁποίᾳ λέγει ὅτι ἐπειδὴ δὲν δύναται οὔτε ν' ἀποδοκιμάσῃ οὔτε νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν, ψηφίζει αὐτὴν δοκιμαστικῶς καὶ ἐλπίζει ὅτι θὰ πατάξῃ αὕτη τὰς καταχρήσεις ἐν τῷ Στρατῷ καὶ ἐν ταῖς πολιτικαῖς ὑπηρεσίαις καθὼς καὶ τὴν πολιτικὴν συναλλαγήν.

Ὁ κ. **Σ. Παπαγρηγοριάδης** ἀναφέρων τὴν δρᾶσιν παντοῦ τοῦ στρατοῦ καθ' ὅλας τὰς περιόδους καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν ἄλλαις Χώραις, καθὼς καὶ τὰ μέχρι τοῦδε πραχθέντα ὑπὸ τῶν παραιτηθεισῶν Κυβερνήσεων, αἵτινες δὲν διεχειρίσθησαν καλῶς τὸ ὅλον προσφυγικὸν ζήτημα καὶ ἰδίᾳ τὰ τοῦ προσφυγικοῦ δανείου, λέγει ὅτι θὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Καταλήγων συγχαίρει τοὺς διαρρεύσαντας ἐκ τῶν κομμάτων πληρεξουσίους, οἵτινες ἀπεφάσισαν νὰ ψηφίσουν τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν, ἥτις οὕτω θέλει περατώσει εὐχερέστερον τὸ ἔργον αἰτῆς.

Ὁ κ. **Γ. Ἰακωβάκης** λέγει ὅτι ἀνήκων εἰς τὸ κόμμα τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων παρέσχεν εἰς τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ

ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξίν του μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν. Εὑρεθεὶς ὅμως πρὸ τῶν τελευταίων γεγονότων, ὁμολογεῖ μὲν ὅτι δὲν εὑρίσκει τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν ὡς νομίμως σχηματισθεῖσαν, ἀλλ' ὑπολογίζων μεταξὺ τούτου καὶ τῆς ἀκυβερνησίας, εἰς ἣν θὰ περιέρχετο ἡ Χώρα ἐὰν δὲν ἐψηφίζετο αὕτη, δὲν δύναται παρὰ νὰ δώσῃ ψῆφον ἀνοχῆς εἰς τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν. Φρονεῖ ὅτι διαπνέεται ὑπὸ ἀγνῶν αἰσθημάτων ἡ Κυβέρνησις καὶ ὅτι θὰ πράξῃ τὸ καθῆκον αὐτῆς πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως, λυπεῖται μόνον διότι ἐν ταῖς προγραμματικαῖς δηλώσεσιν αὐτῆς οὐδεμίαν αὕτη ἔκαμε μνείαν περὶ τῆς λύσεως τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος. Οὐχ ἧττον πιστεύει ὅτι καὶ τοῦτο θὰ λυθῇ, ἐφόσον ὑπάρχει ἐν τῇ Κυβερνήσει ὑπουργὸς ἀγροτικός.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** λέγει ὅτι πάντοτε εἶχε τὴν γνώμην ὅτι τὰ μεγάλα μεταπολεμικὰ ζητήματα δύνανται μόνον νὰ λυθοῦν διὰ δικτατορικῆς ἐξουσίας. Λύσις τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος ριζική, φορολογικὴ ἰσότης, αὐτοδιοίκησις, ἐκκαθάρισις τῶν ὑπαλλήλων, εἶνε τὰ μεγάλα ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν τὸν λαὸν καὶ τὰ ὁποῖα δυστυχῶς ἔμειναν ἄλυτα. Τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιβολῆς τῆς δικτατορίας τὴν προεῖπεν, λέγει, ἐπανειλημμένως καὶ ἀπόδειξις ὅτι ἐγένετο αὕτη διὰ τῆς προσφάτου ἐπαναστάσεως. Τὸ μόνον λυπηρὸν εἶνε ὅτι ἐγένετο διὰ τοῦ στρατοῦ, ἐνῶ ὤφειλε νὰ γίνῃ διὰ τοῦ λαοῦ. Πέποιθεν, ἐπιλέγει, ὅτι πολλὰ ζητήματα θὰ λύσῃ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις καὶ θὰ ἀπαλλαγῶμεν συγχρόνως ἀπὸ τὰς ἐπιρροὰς τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἀρχηγῶν, οἱ ὁποῖοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν καὶ πρὸ τοῦ κινήματος καὶ σήμερον.

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους δηλοῖ ὅτι ἡ ἀγροτικὴ ὁμάς θὰ ψηφίσῃ τὸ ψήφισμα ὅπερ εἰσηγήθη ἡ Κυβέρνησις, ἐλπίζουσα ὅτι κατὰ τὸ τρίμηνον διάστημα θὰ λυθοῦν τὰ σπουδαιότερα λαϊκὰ ζητήματα.

Οἱ κ.κ. ***Ἀνδρ. Γαρουφαλιᾶς, Κ. Κωνσταντινίδης, Φ. Καπᾶτος, Ν. Κοντολέων, Δ. Προμπονᾶς*** καὶ ***Δ. Χατζόπουλος*** παραιτοῦνται τοῦ λόγου.

Ὁ κ. ***Δ. Βαρελᾶς*** δηλοῖ ὅτι ἔχων ὑπ' ὄψει τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προτερήματα τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως θὰ ὑπερψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. ***Α. Μητσοτάκης*** λέγει ὅτι καίτοι ἡ Συνέλευσις περιέχει στοιχεῖα ἱκανά, ἐν τούτοις διαρκῶς προσκρούουσιν αἱ προσπάθειαί της πρὸς περάτωσιν τοῦ ἔργου της. Ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος μένει ἀδιάλλακτος εἰς τὰς ἐπάλξεις του, διότι γνωρίζει ὅτι τὸ μόνον ἔρεισμα τῆς Δημοκρατίας εἶνε ἡ Συνέλευσις. Ἐσωκοινοβουλευτικοὺς βλέπομεν ἀφ' ἑνὸς ἀρχηγοὺς ἀρνουμένους τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν των εἰς τὴν

Πατρίδα διὰ νὰ μὴ τριβοῦν δῆθεν, ἀφ' ἑτέρου ἄλλους στερρῶς ὡς ὄστρακα προσκεκολλημμένους εἰς τὴν ἐξουσίαν παρ' ὅλην τὴν δυσφορίαν τῆς κοινῆς γνώμης. Ἐντεῦθεν οἱ λόγοι τῆς τελευταίας στρατιωτικῆς ἐξεγέρσεως. Τὸ πρόσωπον τοῦ νέου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως παρέχει πᾶσαν ἐγγύησιν ὅτι θὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Συνελεύσεως καὶ διὰ τοῦτο χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὴν προέλευσιν τῆς Κυβερνήσεως, ἐφόσον αὕτη ἐκ τῆς Συνελεύσεως ἐξαρτᾷ τὸ κῦρος της καὶ τὴν δύναμίν της, προσελθοῦσα ἐνταῦθα, θὰ δώσῃ ἀνεπιφύλακτον ψῆφον ἐμπιστοσύνης εἰς αὐτήν.

Ὁ κ. ***Αὔγουστος Θεολογίτης*** λέγει ὅτι ἡ συμπαγὴς πλειονοψηφία τῆς παρούσης Συνελεύσεως ἐκώφευε διαρκῶς εἰς τὰ λαϊκὰ παράπονα μέχρις ὅτου ἐξερράγη τὸ πρόσφατον ἐπαναστατικὸν κίνημα. Θὰ εἶνε ἀστεῖον, λέγει, νὰ νομίζωμεν ἡμεῖς ὅτι ἐλθόντες ἐνταῦθα ἐκπληροῦμεν κοινοβουλευτικὰ θέσμια. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι ἐὰν ψηφισθῇ θὰ εἶνε ἥρεμος καὶ θὰ εἶνε ἡρεμώτερος ἂν καταψηφισθῇ. Διὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους δηλοῖ ὅτι θὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὁ ἐκπροσωπῶν αὐτὴν εἶνε ὁ ἰσχυρότερος μέσα εἰς τὸν εὐνουχισμὸν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ.

Σπῦρος Ξύδης. Τὰ τελευταῖα γεγονότα ἐξ ὧν προῆλθεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀνταποκρίνονται τελείως πρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ τὴν πολιτικήν μου συνείδησιν, ὡς ἄμεσος ἀπόρροια τῆς ἐκδήλου ἀνεπαρκείας τῆς Κυβερνήσεως τῶν συνησπισμένων κομμάτων τῆς δεξιᾶς, τῶν ὁποίων οἱ Ἀρχηγοὶ παρὰ πᾶσαν πολιτικὴν ἀρχὴν προσεπάθουν νὰ ἐπιρρίπτουν τὰς ἰδίας αὐτῶν εὐθύνας εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Μὴ ἀφήνων ἀδιαμαρτύρητον τὴν τοιαύτην προσπάθειαν τῶν ἀρχηγῶν τῆς δεξιᾶς, μολονότι ἔξω τῶν κομμάτων τούτων πρὸ πολλοῦ ὑπάλλος τοῦ Ἀγροτικοῦ κόμματος εὑρίσκομαι, θέλω παράσχει ἀπεριόριστον τὴν ἐμπιστοσύνην μου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. **Σ. Θεοδωρόπουλος** λέγει ὅτι καίτοι εἶχεν ἀντιρρήσεις διὰ τὴν ψήφισιν τῆς Κυβερνήσεως λόγῳ τῆς προελεύσεώς της, ἐν τούτοις ἔχων πεποίθησιν εἰς τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὴν πρόσωπα, ἄνδρας φιλοπάτριδας καὶ φίλους καὶ συνεργάτας ἀγαπητοὺς καὶ πειθαρχῶν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὡς εἷς τῶν ἱδρυτῶν αὐτῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν δὲν δικαιοῦται νὰ διαφωνήσῃ, θέλει ὑπερψηφίσει τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** δηλοῖ ὅτι ὁ προσφυγικὸς κόσμος εἶνε παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Κατατίθενται ὡσαύτως αἱ κάτωθι ἔγγραφοι δηλώσεις πληρεξουσίων.

«Μὴ ἐγκρίνων τὸν τρόπον δι' οὗ ἐπεκράτησεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, δηλῶ ὅτι θὰ καταψηφίσω αὐτήν». **Π. Παναγιώτου**, Πληρεξούσιος Ἀττικῆς.

«Ἡ Λακωνικὴ ὁμὰς ἀποτελουμένη ἐκ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Κυρ. Βαρδουλάκη**, **Δ. Καλκανδῆ** Γ. **Φικιώρη**, **Π. Μαυρομιχάλη** καὶ **Β. Κυβέλου** ποιεῖται τὴν δήλωσιν ὅτι λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν δημιουργηθεῖσαν ἀνώμαλον κατάστασιν καὶ τὸ κρίσιμον τῶν περιστάσεων θέλει δώσει ψῆφον ἀνοχῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, παρακολουθοῦσα δὲ ἐκ τοῦ πλησίον τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως θέλει κανονίσει τὴν μελλοντικὴν αὐτῆς στάσιν ἀναλόγως τῶν ὑπηρεσιῶν ἃς αὕτη θέλει παράσχῃ εἰς τὸ Ἔθνος».

Ἐπίσης ἑτέραν δήλωσιν καταθέτει ὁ κ. **Α. Παπαδᾶτος**, πληρεξούσιος Καβάλλας, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς·

«Ὁ τρόπος τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξε τοιοῦτος, ὥστε πολιτικὸς ἀνήρ, ἐχόμενος τῶν κοινοβουλευτικῶν κανόνων καὶ ἐθίμων, νὰ μὴ εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ ἐγκρίνῃ τοῦτο καὶ διὰ τῆς ψήφου του νὰ τὸ νομιμοποιήσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ἕνεκα τοῦ ἐπελθόντος ἤδη κοινοβουλευτικοῦ χάους, ὑπάρχει βάσιμος φόβος μήπως, καταψηφιζομένης τῆς Κυβερνήσεως, ἐξωθηθῶσι τὰ πράγματα εἰς τὰ ἄκρα, ὁπότε ἀναμφισβητήτως τὰ μέλλοντα νὰ προκύψωσι κατὰ τῆς Πατρίδος δεινὰ θὰ εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερα τῶν παρελθόντων ἐκ τῆς παραβιάσεως τῶν κοινοβουλευτικῶν κανόνων, δηλῶ ὅτι θέλω διὰ τῆς ψήφου μου παράσχει ἁπλῶς πίστωσιν χρόνου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν κοινῶν, διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θέλει αὕτη πιστῶς ἐφαρμόσει τὰ ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς ἐπαγγελθέντα, ὡς καὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς κατατεθὲν ψήφισμα, συνάμα δὲ θέλει ἐπιληφθῇ τῆς λύσεως τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, λαμβάνουσα πάντα τὰ ἐνδεικνυόμενα πρὸς τοῦτο ἐπείγοντα μέτρα, ἃ ἤδη ἐδήλωσεν ὅτι θεωρεῖ ὡς μίαν τῶν κυριωτέρων γραμμῶν τοῦ προγράμματός της, καὶ χάριν τῆς ὁποίας, ὡς διεκήρυξε, μεταξὺ ἄλλων, κατέφυγεν ὁ κ. Πρόεδρος αὐτῆς εἰς τὰ ἔσχατα μέτρα τῆς καταλήψεως τῆς Ἀρχῆς.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** κηρύσσει μετὰ τοῦτο τὴν συζήτησιν περαιωμένην.

Ἀναγινώσκεται τὸ κατατεθὲν ψήφισμα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** φρονεῖ ὅτι ἡ ῥήτρα τοῦ ψηφίσματος καθ' ἣν ἀνατίθεται ἡ συγκρότησις τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ Προεδρεῖον,

ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι παρέχεται συνάμα καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν μὴ ἀποδεχομένων τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν μελῶν καὶ τῆς ἀναπληρώσεως τῶν ἀπόντων ἢ ἄλλως πως κωλυομένων ὑπὸ τοῦ Προεδρείου, καὶ ἐρωτᾷ τὴν Συνέλευσιν ἂν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἑρμηνείαν αὐτήν.

Ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται ὅτι μὲ τὴν ἔννοιαν ταύτην ψηφίζεται ἡ σχετικὴ διάταξις.

Προτάσει τοῦ κ. **Φ. Μανουηλίδου** γίνεται ἐπίσης ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως δεκτὸν ὅτι τὰ αὐτὰ δικαιώματα παρέχονται εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ διὰ τὴν ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. ***Α. Γαρουφαλιᾶς*** ἐρωτᾷ ἂν ἐν τῇ ἐξουσιοδοτήσει τοῦ ψηφίσματος συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ κύρωσις τῆς Ἑλληνοτουρκικῆς συμβάσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀπαντᾷ ὅτι πᾶσα νομοθετικοῦ ἀντικειμένου πρᾶξις περιλαμβάνεται, μετὰ καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. **Θ. Χαβίνης** καὶ **Α. Ἀκρίδας** καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἄρχεται ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ ψηφίσματος, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως·

Οἱ παραδεχόμενοι τὸ ψήφισμα λέγουσι ***ναί***, οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὸ λέγουσιν ὄχι.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ἐψηφοφόρησαν	208.
Ὑπὲρ τοῦ ψηφίσματος	185.
Κατὰ » »	14.
Ἀρνήθησαν ψῆφον	9.

Κατὰ τὸ παρατεθέμενον ὧδε πρωτόκολλον.

Δημ. Πρακλείδης ..... Ν	Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης .. Ν
Κωνστ. Ρακτιβάν .... παρ.	Γεώργ. Φραγκούδης .... Ν
Σ. Παπαγεωργιάδης .. Ν	Β. Ἀρτεμιάδης ..... Ν
Γεώργ. Γούσσος	Σκεῦος Ζερβός ..... Ν
Ἀπ. Δαξιάδης	Δημ. Θεολογίτης ..... Ν
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Δημ. Μαρσέλλος ..... Ν
Γεώργ. Πολίτης	Γεώργ. Μαυρολέων .... ..
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης .... Ν	Δημ. Πολυκράτης ..... Ν
Ἐμμ. Ζυμβρακάκης	Θαλῆς Θεοδωρίδης .... Ν
Περ. Καραπάνος ..... Ν	Ἐλευθ. Παυλίδης ..... Ν

Τάκης Παναγιωτόπουλος N
Α. Κωνσταντιλιέρης.... N
Γεώργ. Ἠσαΐας ..... N
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς .. ..
Γεώργ. Βραχνὸς ....
Ἀ. Χατζηκυριᾶκος .. Παρ.
Σ υλ. Γονατᾶς ..... N
Σπ. Θεοδωρόπουλος .... N
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς ....
Ἀρτ. Δεναξᾶς ..... N
Δ. Σακελλαρόπουλος ... N
Ἰωάν. Σολιώτης ....
Γεώργ. Κατσιμπίρης... N
Δημ. Πετρίτης ..... N
Ἰωάν. Τσῖρος ..... N
Ἀπ. Παπαοικονόμου .. ..
Δ. Καμπάνης ....
Ἰωάννης Μαμάης ..... N
Ἀθ. Κολιαλέξης ..... N
Πέτρος Καλμοῦχος .... ..
Ἀθαν. Τζώνης ....
Νικ. Καλλέλης ..... N
Αντ. Γαρουφαλιᾶς .... N
Δημ. Μαργέτη ς..... N
Πέτρος Παναγιώτου .... O
Δημήτρ. Βαρελᾶς ..... N
Βασ. Καραπᾶνος ....
Χρ. Σαμαρᾶς ..... N
Ἰ. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης O
Θωμᾶς Μάγγος ....
Ἀβρ. Γρηγοριάδης .... N
Γ. Παπαγεωργίου ....
Κ. Σπυρίδης ....
Ἀδαμ. Ἐφραιμίδης .... N
Φίλ. Γιαννακόπουλος .. N
Δημ. Σαράτσης ..... N
Δημ. Ψιάρρης ..... N
Ἀλέξ. Γρίβας ....
Παντ. Καρασεβδᾶς .... ..
Φίλ. Στασινόπουλος .... N
Ἀ. Παπαχριστόπουλος. ..
Ἠλίας Ἀποσκίτης .... ..
Τ. Δημητρακόπουλος .. N

Πέτρος Ζωγράφος ..... N
Νικ. Ζαμπῖνος ....
Δημ. Χατζόπουλος .... O
Κων. Ταλιαδοῦρος .... N
Π. Πετροπουλάκης .... ..
Εὐστ. Μαλαμίδας ....
Γεώργ. Βοραζάνης .... N
Λάμ. Λαμπριανίδης .... ..
Δημ. Ἀνδρεάδης ..... N
Δημ. Βάντσης ....
Ἀ. Βεζιρτζόγλου ..... N
Κ. Κωνσταντινίδης .... N
Θερ. Παπαϊωάννου .... ..
Ἀ. Ἀναγνωστόπουλος . N
Κων. Κουρτίδης ....
Ἀντ. Κωνσταντινίδης .. N
Χριστόφ. Πανταζίδης ... N
Φίλ. Μανουηλίδης ..... N
Περ. Κουρτίδης ..... N
Γεώργ. Μπρίκας ....
Ἀλέξ. Παπαθανάσης .... N
Βασ. Χατζηλίας ....
Ἐμὶν Μ ὲη Ζαδὲ ..... N
Γρηγ. Τηλικίδης ..... N
Νεόκ. Γρηγοριάδης ....
Νικ. Κοντολέων ..... N
Μιχ. Δῶδος ....
Γεώργ. Πέτσος ....
Ἰωάν. Γιαμούζης ....
Ἀνδρ. Κόρακας ..... N
Κυρ. Βαρδουλάκης ..... N
Δ. Καλκανδῆς ..... N
Γεώργ. Καραντάρης ....
Ἰωάν. Τοιγκόλης ....
Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς .... ..
Ἀνάστ. Ταβουλάρης ..παρ.
Θεόδ. Γοῦσκος ....
Καῖσαρ Ζέζας ..... N
Κωνστ. Γόντικας ....
Νικ. Συριόπουλος ....
Βασ. Δαλιάνης ....
Τάσης Ἀναστασίου ....
Χαράλ. Αυκοτόμαρος .... .

Νεόκ. Παπαγιαννόπουλος N
Νικόλ. Καλλιοντζῆς ..... N
Γεώργ. Κατεχάκης ....
Τίτ. Γεωργιάδης ....
Γεώργ. Μαρῆς ....
Στυλ. Γρηγορίου ....
Νικ. Ζουδιανὸς ....
Ἰωάν. Περδικογιάννης ... ..
Γεώργ. Δουκουμετζίδης . N
Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς .... ..
Γεώργ. Κατζηκυριακοῦ παρ.
Θεόδ. Ἀνδρεάδης ..... N
Θεόδ. Πάγκαλος ..... παρ.
Κωνστ. Ἀγγελάκης .... ..
Ἀνδρ. Μπιράκης ..... N
Ἰωάν. Βαρβαγιάννης .... ..
Κωνστ. Φίλανδρος ..... N
Σερ. Τσακμάκης ....
Μιχ. Κύρκος ....
Ἰωάν. Πετσάλης ..... N
Λεων. Ἰασονίδης ..... N
Δημ. Εὐθυμιάδης ..... N
Στέφ. Βαρδᾶκος ....
Παντ. Γεωργιάδης ..... N
Ξενοφῶν. Ἀναστασιάδης . N
Δημ. Δημάδης ..... .
Νικόλ. Τερζόγλου ....
Γεώργ. Κοσμίδης ..... N
Χρ. Πίψος ..... N
Ἰωάν. Πλατσούκας ..... N
Περ. Καλλιδόπουλος .... ..
Γεώργ. Κωνσταντινίδης . ..
Γεώργ. Ἀλεκτορίδης .... ..
Ἰορδ. Ἀνανιάδης ....
Ἰ. Πασσαλίδης ..... N
Μιχ. Σαμαρᾶς ....
Εὐστρ. Γονατᾶς ..... N
Κωνστ. Βαγιανὸς..... ..
Π. Διαμαντόπουλος ....
Ἰσαὰκ Ἀλχανάτης ..... N
Ἰάκ. Λευΐ ....
Ἰωσὴφ. Ἠλία Σάϊας .... N
Ἰησοῦς Σαμουηλίδης .... ..

Νικόλ. Σπηλιώτης ....
Παν. Στενὲς ..... N
Δημ. Κατσίνας ....
Ἀντ. Πρέκας ..... N
Ἀντ. Δαργέντας ..... N
Γεώργ. Δρακούλης ....
Δημ. Μπότσαρης ....
Γεώργ. Καπούδης ....
Μιχ. Μίσιος ....
Γεώργ. Κάγιας ..... N
Σπυρ. Σῖμος ....
Π. Γιωτόπουλος ..... N
Πέτρος Μπέης ..... N
Ἀθαν. Τραχίλης ....
Περ. Γεωργάτσης ..... N
Γεώργ. Γκάλκος ..... N
Ἀχ. Παπαδᾶτος ..... N
Αὐγ. Θεολογίτης ..... N
Ἀν. Μισιρλόγλου ..... N
Μιλτ. Σταμούλης ....
Π. Γελκενδζόγλου ..... N
Ἀ. Κωνσταντινίδης ....
Σ. Ζερβουδάκης ....
Στ. Παπαναστασίου .... N
Κωνστ. Νταῆς ....
Γεώργ. Θούας ....
Ἠλίας Μεϊντάνης ..... N
Ἀνδρ. Ζαΐμης ....
Σωτ. Γιαννούσης ....
Χρ. Σακελλαρίδης ..... N
Ἰωάν. Κουρτάκης ....
Παν. Φλέσσας ....
Νικ. Δαγρὲς ....
Γεώργ. Σίδερης ..... N
Χρ. Ἀλαμανῆς ....
Κωνστ. Σταμούλης ..Παρ.
Λάμπρ. Κατσάρος ....
Περ. Ἀλεξανδρῆς ....
Λ. Καταφυγιώτης ..... N
Εὐστ. Γουλιανὸς ....
Ἰ. Παπαθεοδώρου ..... N
Παν. Κόλλιας ....
Νικ. Σταματιάδης ..... N

Ζαφείριος Ἀδάμ ..... Ν
Ἰωάν. Βαλαλᾶς .....
Ἀ. Ὡρολογόπουλος .... Ν
Ἰωάν. Ζάχος .....
Δημ. Κύρου ..... Ν
Περ. Μαζαράκης .....
Κων. Ζαβιτσιάνος .....
Ἀνδρ. Δενδρινὸς ..... Ν
Εὐθ. Βελλιανίτης ..... Ν
Κωνστ. Βούλγαρης .....
Δημ. Σπίγγος .....
Σπυρ. Ζερβὸς .....
Θεοδ. Κωτούλας ..... Ν
Κων. Τσιμινάκης .....
Ἰωάν. Κοντοδίνας .....
Η. Καλαντζόπουλος .....
Λάζ. Ἀνδρεάδης ..... Ν
Στυλ. Θεολογίδης ..... Ν
Γεώργ. Κακουλίδης .....
Η. Ἀλαβαντινὸς ..... Ν
Ἀ. Ἀναγνωστόπουλος .....
Νικόλ. Φραντζῆς .....Ν
Παναγ. Πετρίδης .....
Σπυρ. Ἠλιόπουλος .... Ν
Κωνστ. Ρέντης ..... Ν
Λουκ. Νιρσᾶτος ..... Ν
Ρ. Λιβαθινόπουλος .... Ν
Ηλιας. Καπᾶτος ..... Ν
Παν. Τσιτσιλιας .....
Θεοδ. Γρηγορίου ..... Ν
Νικ. Καραμάνος .... Ν
Ἰ. Λυμπερόπουλος .... Ν
Θαλῆς Κυντούπης .... Ν
Γεώργ. Φικιώρης ..... Ν
Σπυρ. Ξύδης ..... Ν
Ἀ. Πρωτοσύγγελος .... Ν
Σ. Ἀναστασιάδης .....
Ἰ. Ἰσχύμαχος ..... Ν
Γεώργ. Βλάχος ..... Ν
Ἰωσ. Κοϊνδουρος.... Παρ.
Μιχ. Κοβρῆς .....
Π. Σφακιανάκης .....
Μιχ. Καταπότης .....

Α. Κωτσοπέταλος .....
Νικόλ. Ἀνδρεαδάκης .....
Β. Καραπαναγιώτης .... Ο
Γεώργ. Παπανδρέου .....
Στυλ. Κεφτικὰς .....
Ἐμμ. Μάρκογλου .....
Ἰωάν. Λαδᾶς ..... Ο
Δημ. Σάλτας .....
Ἰωάν. Στρναῖος .....
Δημ. Γεωργαλᾶς .....
Δημ. Γεωργαλᾶς .....
Γεώργ. Καλδῆς .....
Μ. Λαλιώτης .....
Δημ. Ἀκάκιος .....
Χαρ. Γρηγορίου ..... Ο
Ἀντ. Παπαγεωργίου .....
Δημ. Σάββας .....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ..... Ν
Γερ. Σολδᾶτος .....
Νικόλ. Ἀβραὰμ .....
Ἰωάνν. Παπαλουκᾶς .... Ν
Πέτρος Λαπατσάνης .... Ν
Ἀλέξ. Παπανικολάου .. Ν
Γεώργ. Σεχιώτης .....
Νικόλ. Μπακόπουλος .... Ν
Ἰωάνν. Μανέττας .....
Χριστ. Κατριβάνος ..... Ν
Δημ. Φλέσσας .....
Ηλιόδ. Καλύβτης ..... Ν
Χρ. Χουτᾶς ..... Ν
Ἰωάν. Πατάλας ..... Ν
Νικόλ. Χρυσηγέλως .....
Διον. Λεονάρδος ..... Ο
Παν. Μερλόπουλος .....
Ἰωάν. Φωτόπουλος .....
Ὄθων Πέτροβας .....
Γεώργ. Πρεζάνης .....
Δημ. Ηρομπονᾶς ..... Ν
Ἀντ. Πραντούνας .....
Γεώργ. Βενιέρης ..... Ν
Ἰωάνν. Καννάβος .....
Ἰωάν. Καρμανίδης .....
Κωνστ. Πετρίδης ..... Ν

Χρῆστος Δάναινας ..... Ν
Κωνστ. Βλαχοβασάκης ....
Π. Η. Μαυρομιχάλης .... Ν
Βασ. Κυβέλος ..... Ν
Κώνστ. Βουδούρης ..... Ν
Π. Κανελλόπουλος ..... Ν
Ἰωάν. Σεφερλῆς .....
Γεω. Τυπ. Ἰακωβᾶτος .. Ν
Βασ. Ἀλεβιζᾶτος ..... Ν
Θεόδ. Βελλιανίτης .....
Σπυρ. Κρεμεζῆς .....
Κωνστ. Σταματόπουλος .. Ν
Νικόλ. Γουργουρῆς .....
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος...
Κωνστ. Δρούλιας .....
Κωνστ. Γκότσης.....
Γεώργ. Ἀστυρόπουλος .....
Ἀνδρ. Μάρκου .....
Χρῆστος Φλακῆς .....
Θεόδ. Χαβίνης ..... Ν
Ἀνδρ. Σκέρερης .....
Δημ. Δαγκλῆς .....
Γεώργ. Γερομιάννης .....
Παν. Κοκκινάτος .....
Μιχ. Βιζᾶς .....
Ἰω. Ταρσούλης .....
Δημ. Τσαπόγας ..... Ν
Νικ. Ἀσκούτσης .....
Γεώργ. Τσαγρῆς .....
Ἐμμ. Τσουδερὸς .....
Μαν. Βολουδάκης .....
Ἰωάν. Γυβαζιδάκης ... Ν
Γεώργ. Κονδύλης ..... Ν
Ἀ. Μπαμπάμπασης .... Ν
Γ. Λαλαζήσης ..... Ν
Δ. Ἐλευθεριάδης .....
Σπυρ. Ἀντωνιάδης .... Ν
Ἰωάν. Κεραμεὺς ..... Ν
Κων. Καλούδης .....
Λεων. Θεοχάρης ..... Ν
Ζήσης Μπογιώτας ..... Ν
Χ. Ὀγλοῦ Μουσταφᾶ ....
Χ. Ἀχμετογλ. Μεσσὸν ....

Ἀ. Γιαννουλᾶτος ..... Ν
Μ. Καβαλιεράτος .....
Θεμ. Σοφούλης ..... Ο
Κ. Παπαϊωάννου .....
Ἐμμ. Σοφούλης ..... Ο
Ἀλ. Κεντούρης ..... Ο
Ἰωάν. Μαλαχίας ..... Ν
Δημ. Πάζης ..... Ν
Δημοσθ. Φλωριᾶς .....
Ἰωάν. Σγουνᾶς .....
Δημοσθ. Μέλιρος .....Ν
Ὀρέστ. Χαφειρίου .....
Νικ. Μανούσης ..... Ν
Ν. Κωνσταντόπουλος .. Ν
Ἀν. Λαζαρίδης .....
Β. Ἐμμανουηλίδης .... Ν
Ἰ. Τριανταφύλλου .... Ν
Σταμ. Βακράτσας .....
Γ. Μπούμπουλης ....Παρ.
Δημ. Δασκαλάκης .....
Ἰωάν. Μαγαρᾶς ..... Ν
Ἰωάν. Βενιέρης ..... Ν
Ἀλέξ. Παπαδάμ ..... Ν
Κ. Καλαμενόπουλος .....
Κωνστ. Ἀλαφάνος .... Ν
Ἐρ. Βαλαρῆς ..... Ν
Σωτ. Κατζηγάκης .....
Παναγ. Καραλῆς ..... Ν
Χρ. Κατζηπέτρος .....
Βασίλ. Ἰακωβάκης .... Ν
Ἀνδρ. Κοκέβης .....
Νικ. Μανωλόπουλος .....
Γεώργ. Λουπινᾶς ..... Ν
Ἀναστ. Ἀκρίδας ..... Ο
Βασ. Βλαχόπουλος .... Ν
Γεώργ. Τσακανίκας .....
Γεώργ. Δουζίνας .....
Λάμπρος Λάμπρου .....
Γεώργ. Ροδόπουλος .....
Θεόδ. Κριεζῆς .....
Ἀλ. Μιαούλης .....
Ἀντών. Δαμιανὸς .... Ν
Μιλτ. Δεληγιάννης .... Ν

Ἰωάν. Τσιριμῶκος	.... Ν	Γ. Κουτρουμπάκης	.... ..
Νικόλ. Ξηρὸς	..... Ν	Στρ. Γεωργιλαδάκης	.. Ν
Σπυρ. Τράκας	..... Ν	Κ. Παπαδογιάννης	.... Ν
Ἀναστ. Κούτρας	....	Πολ. Πολυχρονιάδης	... ..
Γεώργ. Μόδης	..... Ο	Ἀριστ. Μητσοτάκης	.. Ν
Ἰωάν. Σαπουτζῆς	..... Ν	Γρηγ. Μάρακας	....
Γεώργ. Τζώρτζης	..... Ο	Ἰωάν. Μαρματάκης	... Ν
Μιχ. Χατζητάσης	....	Ὅμ. Πανταζίδης	..... Ν
Ρήτορ. Χατζόπουλος	....	Χριστ. Ροδυκανάκης	... Ν
Ἅγγ. Ἀγαπητὸς	..... Ο	Βικ. Κουκουρίδης	..... Ν
Ἰωάν. Μαυρουδῆς	..... Ν	Γεώρ. Φ. Ἀνδρεάδης	... ..
Κωνστ. Ματσιώρης	.... Ν	Ἠλ. Ἀσπιώτης	..... Ν
Ν. Παπαγεωργίου	..... Ν	Μάριος Βολίκας	..... Ν
Δημ. Χατζῆς	..... Ν	Ἀλέξ. Κανάρης	.....
Κ. Καραναστάσης	..... Ν	Νικ. Μαμούνης	.....
Βασίλ. Μάλλιος	..... Ν		

Ἑπομένως ἐγένετο δεκτὸν τὸ ψήφισμα·

Περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ τῆς κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν ἐπιψηφίσεως τοῦ Συντάγματος καὶ περὶ ἐκδόσεως Ν. Διαταγμάτων», ἔχον οὕτως·

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Ἡ Δ΄ Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ὅπως περατωθῇ τὸ ταχύτερον τὸ Συνταχτικὸν ἔργον καὶ ἀποκατασταθῇ πλήρως πολιτικὴ ὁμαλότης, διακόπτουσα τὰς ἐργασίας αὐτῆς μέχρι τὸ βραδύτερον τῆς 15 προσεχοῦς Ὀκτωβρίου.

Ψ η φ ί ζ ε ι·

Α΄) Συνιστᾷ τριακονταμελῆ Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἐξουσιοδοτουμένην νὰ ψηφίσῃ τὸν καταστατικὸν χάρτην, ὅστις θέλει μὲν δημοσιευθῆ καὶ ἀποκτήσει ἀμέσως ἰσχύν, ἀλλὰ θέλει ὑποβληθῆ πρὸς ὁριστικὴν κύρωσιν κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, ἥτις ἐντὸς 15 ἡμερῶν θέλει ἐπιφέρει οἱασδήποτε τροποποιήσεις κρίνει ἀναγκαίας.

Ἡ ἰδία Ἐπιτροπὴ θέλει ψηφίσει ὁριστικῶς τὸ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως κατ' ἀρχὴν ψηφισθὲν σχέδιον νόμου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν».

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη καταρτισθήσεται κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως.

Β΄) Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ἀπὸ 1 προσεχοῦς Νοεμβρίου μετατρέπεται εἰς ἁπλῆν Βουλήν.

Γ΄) Ἡ περίοδος τῆς ὡς ἀνωτέρω εἰς ἁπλῆν Βουλὴν μετατραπησομένης Συνελεύσεως λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ., δύναται ὅμως, ἕνεκα δυσχερείας ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν, δι' ἀποφάσεως τῆς ἰδίας Βουλῆς νὰ παραταθῇ τὸ πολὺ ἐπὶ τρίμηνον. Πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὡς ἄνω περιόδου τῆς Βουλῆς θέλουν προκηρυχθῆ ἐντὸς τῶν συνταγματικῶν προθεσμιῶν βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέλλοντος νὰ καθιερώσῃ τὴν ἀναλογικὴν ἀντιπροσωπείαν νόμου περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν.

Δ΄) Παρέχεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἐξουσιοδότησις ἐκδόσεως νομοθετικῶν διαταγμάτων, κατόπιν συμφώνου γνωμοδοτήσεως τῶν ἀκολούθων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν: α΄) διὰ τὰ προσφυγικὰ ζητήματα ὑπαρχούσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων· β΄) διὰ πάντα τὰ λοιπὰ ζητήματα εἰκοσιπενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς ὁρισθησομένης ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως κατ' ἐλευθέραν ἐκλογήν.

Τὰ οὕτως ἐκδιδόμενα Ν. Δ. ἀνακοινοῦνται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν. Αἱ ἀνωτέρω Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ὑποχρεοῦνται ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς εἰς αὐτὰς τῶν σχεδίων Ν. Δ. ν' ἀποφαίνωνται ἐπ' αὐτῶν ἄλλως θεωροῦνται ταῦτα ἐγκεκριμένα, ὑποβάλλονται ὅμως τελικῶς πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Εἰς περιπτώσεις ἐξαιρετικῶς κατεπειγούσης ἀνάγκης, ἰδίως ἐπὶ ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὸν Στρατόν, τὸν Στόλον καὶ τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς αἰσχροκερδείας ἐπιτρέπεται ἡ ἔκδοσις Ν. Δ. προσυπογεγραμμένων παρὰ πάντων τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἄνευ προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τῆς κατὰ τὸ ἐδάφιον Δ΄ § β΄ Ἐπιτροπῆς.

Τὰ οὕτως ἐκδιδόμενα Ν. Δ. ὑποβάλλονται πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην ἐξουσιοδότησιν δὲν περιλαμβάνονται ζητήματα ἀφορῶντα τὴν τοπικὴν αὐτοδιοίκησιν καὶ τοὺς ἐκλογικοὺς ἐν γένει νόμους, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται προηγουμένη σύμφωνος γνωμοδότησις τῆς ἐν ἐδαφίῳ Α΄ τριακονταμελοῦς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. Μ. ΤΣΑΡΛΑΜΠΑΣ ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἱδρύσεως ταμείου ἁλιείας ἐν Λευκάδι».

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, μεθ' ὃ, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 2.30΄ τοῦ μεσονυκτίου.

Ὁ Πρόεδρος	Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ρακτιβάν.	**Ν. Καλέλλης**
	Μ. Λαΐλιος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 1925 ἀπόφασιν τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Συντάγματος,

ΔΙΑΛΥΟΜΕΝ

τὴν Δ' τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Διὰ νεωτέρου Διατάγματος Ἡμῶν θέλομεν καθορίσει τὴν ἡμέραν τῆς ἐνεργείας τῶν Βουλευτικῶν ἐκλογῶν, ἥτις ὁρισθήσεται ἐντὸς τῶν ταχθεισῶν προθεσμιῶν, ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1925 ψηφίσματος τῆς Δ' τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

Ἡ νέα Βουλή, ἅμα τῷ καταρτισμῷ της εἰς Σῶμα, θὰ ἔχῃ ἐπὶ δεκαπενθήμερον ἀναθεωρητικὰ δικαιώματα, ὅπως κυρώσῃ τὸ καταρτισθὲν ὑπὸ τῆς τριακονταμελοῦς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Σύνταγμα, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1925.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Τὰ Μέλη
Κ. Ρέντης, Ι. Κούνδουρος. Α. Παναγιωτόπουλος, Ι. Δ. Τσιριμῶκος, Γ. Κοφινᾶς, Γ. Μπούμπουλης, Α. Ταβουλάρης, Κ. Σταμούλης. Φ. Μανουηλίδης, Α. Χατζηκυριᾶκος.

ΠΙΝΑΞ
ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

Συνεδρία	ΡΟΘ'	τῆς	11	Μαΐου	1925	σελ.	3
»	ΡΠ'	»	12	»	»	»	18
»	ΡΠΑ'	»	13	»	»	»	40
»	ΡΠΒ'	»	14	»	»	»	49
»	ΡΠΓ'	»	15	»	»	»	69
»	ΡΠΔ'	»	16	»	»	»	78
»	ΡΠΕ'	»	18	»	»	»	87
»	ΡΠϚ'	»	19	»	»	»	100
»	ΡΠΖ'	»	20	»	»	»	124
»	ΡΠΗ'	»	22	»	»	»	147
»	ΡΠΘ'	»	23	»	»	»	188
»	Ρϟ'	»	25	»	»	»	201
»	ΡϞΑ'	»	26	»	»	»	239
»	ΡϞΒ'	»	27	»	»	»	256
»	ΡϞΓ'	»	28	»	»	»	273
»	ΡϞΔ'	»	29	»	»	»	288
»	ΡϞΕ'	»	1	Ἰουνίου	»	»	319
»	ΡϞϚ'	»	2	»	»	»	341
»	ΡϞΖ'	»	3	»	»	»	360
»	ΡϞΗ'	»	4	»	»	»	438
»	ΡϞΘ'	»	5	»	»	»	447
»	Σ'	»	6	»	»	»	467
»	ΣΑ'	»	9	»	»	»	485
»	ΣΒ'	»	10	»	»	»	506
»	ΣΓ'	»	12	»	»	»	508
»	ΣΔ'	»	15	»	»	»	509
»	ΣΕ'	»	16	»	»	»	582
»	ΣΣϚ'	»	17	»	»	»	589
»	ΣΖ'	»	18	»	»	»	606
»	ΣΗ'	»	19	»	»	»	616
»	ΣΘ'	»	20	»	»	»	617
»	ΣΙ'	»	22	»	»	»	657
»	ΣΙΑ'	»	23	»	»	»	723
»	ΣΙΒ'	»	24	»	»	»	748
»	ΣΙΓ'	»	26	»	»	»	761
»	ΣΙΔ'	»	30	»	»	»	762